Puče i Občinari Kastavski!

Pozvani ste, da birate občinsko zastupstvo, koje će pak izabrati občinske savjetnike, a koji svi će onda upravljati sa imovinom kastavskom, imovinom svih nas.

Izbori občinskoga zastupstva svuda su znameniti — znameniti su osobito u našoj občini svaki put osobito i sada.

Svi občinari kastavski jedne su vjere i jednoga jezika: vjeruju u Boga po nauci svete katoličke crkve i govore našim sladkim hrvatskim jezikom; a občina je jedna najvećih i najbogatijih u Istri.

I upravo radi toga imala je ona uvjek i ima i danas mnogo neprijatelja.

Oni sramote našu svetu vjeru i crkvu i njezine obrede i njezine predstavnike, ili odvraćaju ljude od nje i od njih činom i riečju, jer znadu da je narod bez vjere sličan živini, koja se prodaje kupcu, koji više daje.

Oni odvraćaju puk od njegove domovine, od njegove narodnosti, od njegovoga jezika, jer znadu, da je bezdomovnik pripravan uvjek na svako zlo, da je narod bez narodnosti tielo bez kosti i da je narod bez svoga jezika izrod i smet, s kojim svatko pometa kako hoće.

Ti neprijatelji htjeli bi razkusati občinu u više občina, jer znadu, da bi bila razdieljenjem slabija, jer znadu, da bi propalo njezino imanje, jer znadu, da bi razdieljena osiromašila, s njom i občinari, jer znadu, da bi občini dali smrtni udarac, da bi upropastili občinu i občinare.

Oni bi htjeli naš narod u občini kao i u cieloj Istri najprije vjerski i moralno pokvariti, iznaroditi, te tim pripraviti za talijanstvo, jer javno govore da je Istra talijanska zemlja.

Što nisu sve poduzeli proti našoj občini u posljednjih dvadeset godina!

Već prije dvadeset godina zasnovali su joj smrtni udarac.

Razpuštali domoljubno zastupstvo i slali na teret občine kojekakve komisare.

Sijali su medju občinare razdor i neslogu.

Isto su činili za posljednjih občinskih izbora.

Doseljenac jedan smućivao je puk u govorih i štampom.

Psovao je i grdio što mora biti svakomu sveto, napadao svakoga, koji nije bio s njime i govorio, da ćemo mi prodati Kastavšćinu.

On, priseljenac, kazao se je kao da ima spasiti „domaćiju“ i „starinu“ kastavsku.

Početkom se je još tajio. Za vriemc izbora u carevinsko vieće 1897. pokazao se je u pravoj slici.

Pokazao se je kao pravi pomoćnik Talijana i njihovih saveznika.

Po njem doseženi uspjeh izbora u Rukavcu proglasili su sami Talijani kao talijansku pobjedu. Mjesto da spasi, bilo bi se uništilo kastavsku „domaću“ i kastavsku „starinu“.

Sad ga već svatko pozna i ogromna većina ga bježi. Sad može još krivno raditi, boji se svjetla. Neće da ljudi istinu saznadu.

Sami njegovi malobrojni vjernici moraju često tajiti svoga meštra, govoreć, da nemaju nikakva posla s njime.

Druži se s neprijatelji našega roda i poroda, putuje u Poreč, Pulu, Kopar, Trst, da snuje o stvarih koje bi bile na propast občine

Pljenili ga i u stanu i na javnih ulicah, ne našav ništa kod njega.

Njeke oblasti proglasile su ga kao čovjeka kadra počiniti kažnjiva djela.

S njime su još njeki prodanci i propalice, kojim se je prodalo njihova blastita imanja, jer nisu znali s njimi gospodariti; drugi, koji su do grla zaduženi; koji ne plaćaju ni občini što su joj dužni; koji računaju sa novimi občinami samo na svoju korist; i konačno takovi, koji se daju zavadjati na kojekakva obećanja, ludim radovanja, jelom i pićem, zdjelami i leće i žurnadami.

On i svi takovi htjeli bi što znajuć što neznajuć dati smrtni udarac občini, razdieliti ju i osiromašiti i upropastiti občinu i občinare. Htjeli bi razdijeliti njezine hasne i baciti na nje kocku.

Toga ne mogu ni nesmjedu dopustiti občinari kastavski, pravi katolici, čestiti narodnjaci, dobri gospodari, pošteni muževi.

Ne mogu i ne smjedu dopustiti oni muževi, koji su Kastavšćini osvjetlali puce u svakoj prilici, i kod posljednjih občinskih izbora i kasnije; muževi, kojim su se kasnije i mnogi drugi pridružili.

To ste Vi svi, na koje upravljamo ovaj proglas, Vi svi, kojim je do časti i koristi občine i občinara.

Da ste kod posljednjih izbora izabrali prave muževe u zastupstvo, prinaju i mnogi onih, koji ga nisu birali.

Zastupnici i po njem izabrani glavar i savjetnici vršili su savjestno ove svoje mnogobrojne dužnosti.

Radili su očito, otvoreno i priobćivali svoj rad občinarom.

Prema svomu svečanomu obećanju bili su vjerni cesaru i kralju izrazivali mu svoja čuvstva u veselih i žalostnih zgodah.

Izvršivali su zakone i zdušno obavljali svoje poslove.

Učinili su sve moguće za ustrojenje kapelanije u Sv. Križu i nade da će skoro biti popunjena. Pomogli su popravljati crkve i kapelice.

Brinuli su se za škole, dan danas svakomu potrebite.

Uredili su neuredjenu občinsku upravu i nastojali uzdržati u n boljem redu.

Isplatili su na glavnicah i kamatih za kastavsku imovnu obći preko 10.000 forinta, za Klanu preko 2350 forinta, za Studenu pre 1170 for„ za Škalnicu preko 900 for., a toliko po prilici i za Brgud; k to preko 2230 forinti pasivnih zaostataka. U sve dakle isplatili su pre 17.000 forini.

Vršeć kršćansku dužnost i radeć po ljudskih zakonih podupirali su star nemoćne, unesrećene, bolne, uboge i odprostili siromahom raznih kamata.

Popravili i preuredili su občinske zgrade i zidine.

Popravili ili pomogli napraviti njeke javne ure.

Napravili ili popravili razne ceste i vodnjake po cieloj Kastavšć i učinili zgodne korake za još druge razne.

Na gradjevine u obće, za koje su neke oblasti pomoći dale, potrošili znatnu svotu od 26.000 forinti. Pri svem tom nisu občinari imali nikakov nameta na porezu, a občina je povećala svoje imanje na zemljištih 2000 forinti, na glavnicah za 10.000 forinti.

K tomu svemu uredjivao se posao štivre i doseglo: sudbene dane Klani; žandarmerijsku postaju na Kantridi; brzojavni ured u Kastvu; p štanski ured u Zametu; — te uredilo razprodaju soli, prodalo jako unos lov, odalo dobro potrošarinu i odavalo kamenolome.

Obavljalo se je u redu poslove prenešenoga djelokruga; brinulo za n i red i nastojalo o slogi svih Kastavaca za obćenito dobro.

Zastupnici i savjetnici i glavar vršili su na taj način svoje dužnosti.

Dvojica, trojica njih iznevjerili su se svojim drugovom, tražeć odnosno našav drugdje pomoći za se i uskočiv u družbu protivnika občine.

Većina občinara jih žali i odsudjuje i znati će ravnati se kod izbo prema tomu.

Većina je voljna i unapried raditi za dobro občine, ako to T ipuče hoće Voljna je i za druge muže raditi, i više nego za se, ako Ti želiš druge muž samo da su pošteni, da nisu u savezu sa neprijatelji občine i naroda, da ni prodanci, da nisu propalice.

Mi podpisani članovi izbornoga odbora saslušali smo želju puka i sast vili smo listinu muževa za zastupnike i zamjenike za sva tri tjela.

Vi tu listinu možete dobiti kod koga od nas podpisanih, ili na dan i bora u kući g. Frana Dukića.

U listini su izabranici puka, sve pošteni i čestiti muževi.

Izbornici!

Nije dosta reći: mi ćemo toga, pak doma sjediti.

Valja doći k izboru i glasovati za njega i ze druge predložene.

Na dan, za koji ste svaki od Vas pozvani k izboru, dodjite s pozivom i listom preploženika u občinski ured u Kastav i birajte te predložene puka kako jih podpisani odbor predlaže.

Svi složno birajte sve predložene!

U slozi je moć i pobjeda i spas občine!

Ide za čast občine, koja bijaše prva narodna u Istri i koja valja da se i sada takovom pokaže.

Ide za korist naše starinske i slavne občine, jer ne prijatelji Talijani i njihovi saveznici htjeli bi ju razdieliti, osiromašiti i uništit občinu i občinare.

Toga nećete dopustiti Vi pošteni občinari Kastavski!

Radite tako kao da imate najvećega neprijatelja pred sobom. Ako dodje, poraziti ćete ga. Ako ne dodje pokazati će se sjajno volja puka.

Dodjite po mogućnosti svi!

Ne dajte se od nikoga prevariti nit zapeljati, a najmanje od poznatih lažaca, klevetnika, varalica, propalica, prodanaca i izdajica.

Držite na pameti:

Prošteno je svima, svima . . . . samo nije izdajici!

Dodjite k izborom svi i glasujte za predložene puka i naše.

Bit će za dobro Vaše i Vaše djece, za skupno dobro svih občinara Kastavskih.

Dodjite i Bog će blagoslovit Vaše i naše djelo!

U Kastavšćini, 16. decembra 1899.

Broj 1. U Trstu 7. jenara 1886. Godina XVII.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Vlegom nutra malo stvari, a mnogo sve pokvari“ Nar. Pol.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč. ; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *vaglia postale* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše : »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

POZIV NA PREDPLATU.

Ovim brojem počimlje sedamnaesta godina, što šaljemo naš list u ruke milog nam roda. Na početku godine valja da smo na čistu sa našimi dušnici i vjerovnici. Da usmognemo drugim sadovoljiti, molimo sve naše dušnike, da učine čim prije svoju dušnost.

Pozivljemo ujedno sve naše dosadanje predplatnike, da se iznova predplatom oglase te da našemu listu i novih čitateljah pribaviti nastoje.

Predplata spoštarinom stoji za cielu godinu za imućnije for. 5, a za seljake for. 2. Za pol godine polovicu. Izvan carevine za poštarinu više. Novce nevalja šiljati u pismu, jer je predrago, nego poštarskom naputnicom. (Vaglia postale)

Više putah primamo novce u zamo svrhe stoga molimo svakoga tko nam što šalje, da točno označi u koju je svrhu.

Napokon molimo naše rodoljube, da nas u svem izvještćuju što bi moglo naše čitatelje zanimati. Ako nismo uvjek svega priobćili, krivnja nije naša već to, što nam neprecestaje nikada prostora.

Uprava »Naše Sloge«.

Rad istarskoga sabora.

I.

Obećali smo u posliednjem broju, da ćemo se ogoljenice povratiti na djelovanje istarskog sabora u nedavno minulom zasjedanju. Evo nas, da održimo zadanu rieč.

Odmah kod samog otvorenja posliednjeg saborskog zasjedanja opazili smo, da će saborska većina zauzeti napram manjini onu istu taktiku, koja njoj je postala, tako rekuć prirodjenom. Saborski predsjednik i zemaljski kapetan g. Vidulich, pozdraviv saborske članove običnimi riečmi, najavi u kratko predstojeći rad ili program sjednicah, nu niti da bi se rieču osvrnuo na saborsku manjinu, dotično na narodnost il jezik, kojim govore hrv. zastupnici i ogromna većina pučanstva Istre.

Kazali smo drugom zgodom, ocienjujuć djelovanje porečkoj sabora, da se tako sa manjinami u saborih sa mješovitim zastupstvom nigdje nepostupa. Naveli smo, onaj put, osim mnogih drugih i gorički sabor za primjer. Tamo smo čitali, da je i kod zadnjeg zasjedanja kod samog otvorenja i tokom svih rasprava vladala podpuna ravnopravnost. Predsjednik goričkog sabora, prisjednici i svi članovi pazili su strogo, da se ma ničim neuvriedi narodni ponos jedne ili drugo narodnosti. Al kod nas, gdje je razmjer narodnostni za nas mnogo povoljniji nego li je za braću Slovence na Goričkom; kod nas, gdje su u zemlji dvie trećine hrvatskog i slovenskog pučanstva; kod nas ignoriva se koli od zemaljskog kapetana toli od njegovog zamjenika, od svijuh zemaljskih prisjednikah i od svijuh članovah većine, posve jezik ogromne većine pučanstva pokrajine.

Samo ova činjenica, kad i nebi bilo silnih nepravdah, kojo nam se svuda danomice čine, pokazuje jasno, da vladaju u Istri abnormalni i nezdravi odnošaji.

Kad bi se i htjelo sa budi kojo strane opravdati ovo ponašanje zastupnikah talijanske većine, nebi to podnipošto vriedilo za zemaljskog kapetana i sve zemaljske prisjednike, koji nisu samo zastupnici već takodjer zemaljski činovnici. Ova plaća i uzdržaje čitava pokrajina, a kano takovi dužni su, da služe interesom cielo pokrajine; da budu jednako pravedni napram Talijanu i Hrvatu. Dok pako to nebude, neima kod nas govora o ravnopravnosti, o prijateljstvu ili ljubavi. Svakomu svoje, a što komu Bog dade, to je naše načelo a ono mora prije ili poslije zavladati i u istarskom saboru.

Carsku vladu zastupao je i ovaj put poreški kotarski kapetan i namjestnički savjetnik g. Gumor. G. kapetan nepoznaje hrvatskog ili slovenskog jezika pa nemože dosliedno niti znati o čem se radi kad govore naši zastupnici. Njemu samomu biti će zaisto vrlo nougodno čuti govoriti a nerazumjeti što se govori. No nemanje nougodno je i po narodne zastupnike, koji predlažu i govore, često i proti samoj političkoj upravi, a pri tom znadu, da jih onaj, komu su njihovi predlozi, interpelacije ili govori namienjeni, uz najbolju možda volju, nemože razumiti. Bilježimo dakle i ovu činjenicu našemu potomstvu, da bude jednoč — ako Bog dade srotnije od nas — znalo, kako se saborovalo u istarskom saboru na sklonku XIX. stoljeća.

Kano riedkost zabilježiti nam je i to, što je prvim saborskim sjednicam prisustvovao i poreško-puljski biskup, preuzvietli g. Dr. Flapp. On je dapače u nekojih indiferentnih pitanjih i glasovao sa manjinom a mi želimo što nije bio kod svijuh sjednicah, osobito kod onih posliednjih, koje bijahu burne i vatrene jer se, kao što kaže naša poslovica, u vatri zlato kuša.

Ostali biskupi, t. j. tršćanski i krčki izpričali, se da nemogu k zasjedanju, koji radi bolesti a koji radi posla.

Kažemo iskreno, da bi vrlo žalili, da i naši nadpastiri sudjeluju kod saborskih razpravah. Njim su kano bivšim dušobrižnikom, a nemanje sada kao nadpastirom zaisto dobro poznate potrebočo zemlje i puka te bi oni, bili svojim iskustvom, znanjem i položajem pravi ures našemu saboru.

Često dolaze u pretres prosvjetna i vjerska pitanja, a tko bi ta bolje, jasnije i temeljitije shvatio, protumačio i obranio nego li sami biskupi? Priznajemo rado, da je u dananjih žalostnih okolnostih u Istri veoma težko odlučiti se jednomu ili drugomu biskupu, da zahvati u javne poslove zemlje, nu dužimo, da su upravo oni pozvani, da krnje oštrine, da ravnanju jarko i da krče briegova, koji razstavljaju obje narodnosti.

Prolazeć na saborsko djelovanje, iztaknut nam je odmah ovdje, da je saborska većina i ovaj put mimoišla manjinu kod izbora odborah u najvažnijem, t. j. političko-gospodarstvenom odboru. Gospoda većine jesu u tom dosliedna. Oni su tako radili uvjek do sada i raditi će sve dotle, dok ovo stanje u zemlji potraje. Njim je

PODLISTAK.

Razgovor

medju *Ivanom* i *Markom* na cesti poli biškupove Mutendarije na Poreščini.

Iv. Drugi Marko odkuda tako veseja danas?

M. Ivane moj upravo iz Poreča.

Iv. Tako danas si dobro jia i pia kada si tako dobre volje.

M. Nis Ivane duše mi, zač nis imao lazno, ali bih bia mogao jisti i piti bez mojih novci koliko bih bia htia samo kad bi mi bilo vrime dopustilo; znaj i to, da danas su mi se i šiori po Poreču odkrivali, i su me šior Marko nazivali; a bogme jedni su me i na užinu sobom zvali, a drugi su me u oštariju vukli i da ću onde moć jisti i pit koliko mi bude potriba bez mojega troška; dakle sada sudi i ti kad se ima onakove šiore za prijatelje, koji mogu pomoći, kako češ, da nebudem vesel. Nego ti sirota možebit da to lahko nemožeš razumit, zač te vidim žalostnega držeći tu hartinu u rukah, kao kakov petecion.

Iv. E dragi moj Marko nebih bila, da bi te privarilo to tvoje veselje; ali prija svega pitam te, su li te i dosada onako častili šiori kad si dolaziva u Poreč?

M. Nisu nikada brate Ivane, nego samo to se spamećivam, da je povidà moj pokojni otac, da su ga jedan dan prid izbori bili šiori dobro najili i napili, a drugo nikada ni mene bi moj rod.

Iv. Marko moj sada si dobro pogodio, i sada mislim, da ti se nu to mogu i samomu oči otvoriti; ti neznaš prijatelju, da će i sada do malo dana biti izbori, i da naši šiori se spremaju na rad kako je bia njihov običaj i do sada, da njih izberemo za zastupnike, i da njim podamo u ruke vlast i oblast, da mogu i odsada s nami upravljat po svojoj volji i na konopcu nas vodit kako i do sada.

M. Po moju grešnu i ta vrag bi se moga dogoditi; znaj Ivane moj, da ja se u to malo razumim, ali ipak sam čuo pripovidat, da u Višnjanu su kovali u zvizde nikaka šiora Talijanića a pak sada da su znašli, da je nastal pod njegovim upravljanjem silni nered, i da se je moral zahvaliti na časti podeštata.

Iv. Marko moj nemoj se tomu čuditi, da se je tako dogodilo u Višnjanu, jer se tako dogadja po svih misti kadi upravljaju šarenjaki a našim narodom, kad smo došli do toga, ću ti kazat nekoliko primera. — Pitaj malo Marko, odkad upravljaju s nami naši šiori u našoj poreškoj podeštariji, kolika su nam dobra počinili? Obazri se samo kakove pute imamo? Kad su daždena vrimena u tolikih naših krajì ne fali drugo nego da se zagušimo mi i naša životinja. Druga je i ta, da nas je silna množina naroda hrvatskoga ali žalibože gdi je vidit ili čut, da bi medju nami bila podignuta jedna naša škola, da se mogu i naša dica štogodir izučiti; svuda u školah nam narivavaju tudji, t. j. talijanski jezik samo da se naša dica otupe i ništa ne nauče; a nasuprot znaš, da kada je za plaćat nadomitke za uzdržanje škola i njihovoga gospostva ne vidi se drugo nego kako njihov binbaša s orlenim omotanom kapom i svojima zaptijami leti od sela do sela, i nam odganja bez svakoga milosrdija ono malo životinje što nam na stanu najde, bez da bi se obazrio, da nam je u kući žena bolna, dica bosa i gola, a sva družina bez živeža i potribne odiće; kadi ništa ne najdu ta put nam zemlju pod bubanj prodaju, a sve to da bi samo za jednu našu malu korist, nebi nam bilo toliko za žalovat.

M. Kažem ti istinu, Ivane moj, da nisam čuo do sada tako pametnih besid, zač sve što si mi tote rekao, je suma istina.

Iv. Dobro je Marko, da si i ti počeja razumiti što je istina i pravo; a sada ću ti razjasniti što je ugrok, da su ti danas toliko laskali šiori po našemu Poreču: Vidiš, sada se približavaju izbori, a oni te sve sile napeti i svu svoju lukavost upotrebiti samo da nas prehine i prevare, da damo po staromu običaju njima vlast i oblast u ruke; da budu mogli i odsad u napredak znami ščavi poslovat kako su i do sada; ali Marko moj izkustvo i nevolja, koju smo dosada pretrpili nas uči, da već jednom oči otvorimo. Naši stariji, koje milostivi Bog pomiluj, nisu čuda razumili ali ipak su znali, da ujedno mačak i skot nemogu s jedne sdile lokati, zato uvidjaš i ti, da dokle šiori s nami vladaju, da je joh po nas; hvala Bogu vidia si i sam jur do sada, da ča ti šior proda, da on sam miri i peže, i makar ti dao najzločestiju robu moroš držat jezik za zubi; on njoj postavlja cinu kako njemu ide u prilog i korist; a ti kad mu dopelješ svoj teran, ako u njemu najde samo jedan grozd surine vrže ti cilu brentu terana za mišano grozdje; ti njemu nesmiš prigo-

nemilo, da koji zastupnik ne-Talijan pobliže zaviri u političko gospodarstvene poslove pokrajine. Neznamo u koliko je opravdan taj strah, ili kako bi ovo postupanje gospode od većine nazvali, nu to stoji, da su naši zastupnici upravo na one zakonske osnove, kojo su došle na razpravu iz političko gospodarstvenog odbora, najviše i najtemeljitijih izpravakah podnieli.

Ovo je svakako najbolji znak, da se naši zastupnici u takova pitanja dobro razumiju i da jih ista u velike zanimaju.

Recimo, da je svijuh zastupnikah tolik broj, da nemogu svi u odborih zasjedati, i tad bi stisnuli s pleći i kazali: oh, talijanska većina nepostupa dodušo pravedno, nu što će se kad je bliža košulja nego li su gaće; al kad znademo, da su pojedini zastupnici većine zasjedali u više odborah, a nekoji naši u nijednom, tad prestaje govor o košulji i gaćah, a nastaje onaj o pristranosti, nepravednosti i bezobzirnosti.

DOPISI.

Iz **Pazinščine**, koncem decembra 1885. — Slučajno dodje mi u ruke jedan od zadnjih brojevah porečkog klepetala, u kojem se poznati »šior Beppo« ingovara, da je članak iz Pazinščine u 40. hr. ovogod. »Naše Sloge« u nekih točkah neistinit, a nemisli bolan, da sav puk, koj je dana 19. septembra bio u komunskoj sali, dobro znade, kako je pučanski nemir započeo i kako se je svršio, pak da taj puk jednoglasno može potvrditi, da u onom dopisu neima ni jedne cigle neistinite.

Budući da nije vriedno upuščati se u pristojno razpravljanje sa čovjekom, komu je prvi i glavni razlog strast i mržnja, nek nam bude dopušteno, da u kratko kažemo zašto se pučanskog učitelja, g. Nezida toliko proganja i pred školskimi oblastmi i pred obćinstvom od tri godine sim neprestano po novinah crni. Školske su oblasti na to doista već više puta potanko istraživale, bi li ma koja istinita bila, nu nenadjoše ništa što bi mu se moglo u grieh uplsati. G. Nežić boravi u Pučnu već 15 god., a neima osobe, kojoj bi se on bio zamjerio, osim nešto šarenjakah, njegovih osobnih neprijateljah, koji škiljo za blaženom zemljom, preko kaljuže. Što on neće da uzdiše za onom rajskom zemljom, što on hoće i mora da bude u svojem osobnom uvjerenju nezavisan i čestit domoljub, to vam je jedini uzrok zašto nije trpljen, zašto se ga tuži i kleveće. Drugi neće kazati, da je on čovjek nemiroljubiv, da nije pošten, pravičan, prijazan sa svakim i na svaku moguću uslugu pripravan. Ipak »šior Beppo« neprestaje kopati pod njim jamu, javno i potajno tužeć ga, da ljudem fanfaluke navješćuje i da ih na nemire potiče držeći se one: »sako ne sve, barem će se nešto povjerovati i napokon javno mnienje proti njemu podignuti«. Do sada, hvala Bogu, bijaše taj đuli račun, račun bez krčmara, te se nadamo, da će ostati i za buduće. A ti Beppo, pusti sam nepošten, pošteno ljude u miru. Gdje ti je pamet, da se nesjećaš kako te je (tebe tako mudra i pametna!) prošlog julija preč. g. dekan i kanonik Starlha onako liepo u rog utjerao?! Nije li ti ono dosta? Neznaš koliko si puku omilio i da županovanju odzvanja? Kuda li češ za tim? Na žabolov valjda ne?

Nije naš kmet tako lud kako ti misliš, niti se on pušća napeljivati na strapuție od nikoga, pa ni od tebe; pače jasno kaže, da je baš oči otvorio i da se budi, a probudjuju ga stvari i okolnosti, koje je učitelj najmanje pripravio. Dakako da si ti samo iz velikodušnosti stavio oblastim predlog, da ga »pro bono pacis« iz Pučna maknu, ali iz iste, ako ne veće velikodušnosti stavljamo i mi tebi predlog, da se ti iz Pučna nosiš sa svojimi pripepinami, — i mi krivi ako ikad više poreški organet pravim pučanskim glasom zasvira.

Kad poravnaš svoje račune, bit će ti to posva lahko, tim čaš modi bar ponešto nadomjestiti veliki gubitak što ga godimice trpi nla terra dei pomidoro«. Zato pusti na stran sve budarije; uči se gnojiti, klaštriti i okopavati, možda će ti to mod više koristiti nego tvoje hrđavo pero, koje bi najbolje da u krumpir zatakneš.

Za sada dosta, jer ago ie još koješta.

Pogled po svietu.

U Trstu, 6. jenara 1886.

Nova godina započela je bez velikih svjetskih događajah kao da se sve prigodom božićnih blagdanah odmara i pripravlja na ozbiljan rad i odlučniju borbu. S ove strane naše državo neimamo osobitoga ništa javiti, nego da su nekoji pokrajinski sabori poslije božićnih blagdanah nastavili svoj rad.

Najživahnije se razpravlja u galičkom saboru u Lavovu, gdje se radi o tom, da se Poljaci izmire sa svojimi suzemljaci Rusini. Svaki rodoljub želi, da se ova naša bratska navada trajno izmiru u interesu čitavoga slavenskoga življa. Predlažu naime, da budu u svih školah u Galiciji obligatna oba jezika poljski i rusinski. Do toga će morat doći no samo u Galiciji nego i u svih drugih zemljah, da se budu učili jezici, koji se u pojedinoj zemlji govore, jer onda neće biti toliko borbe radi narodnosti i jezika.

Slovenski rodoljubi Kranjske u Ljubljani živo razpravljaju, kako da se zastupnici svih slovenskih krajevah što bolje organiziraju, da uzmognu što uspješnije djelovati za boljak slavenskoga pučanstva, gdjegod se on nalazio.

U Ugarskoj htjeli bi tamošnji državnici oponašati u svačem velike države te u svakoj zgodi naglašiti, kako i koliko nastoje, da se učvrsti ugarska državna ideja. U tu svrhu dolaze svaki čas kakve deputacije, do jednoga ili drugoga ministra, kojih govori se onda na sve strane brzojavljuju, kao što je to bio običaj za Napoleona III. u Francezkoj!

U Hrvatskoj odnošaji se nisu ništa promjenili. Odsudjeni zastupnici naroda dr. *David Starčević* i *Gržanić* nisu puštenu na slobodu te će u tamnici čekat uspjeh ništovne žalbe, koju su podpisli proti odsudi prvoga suda. Sabor će se sakupiti negdje prema koncu ovoga mjeseca. Primorski kotar u Novom izabrao je jednoglasno na mjesto pokojnoga *Vončine* zastupnikom bivšega bana *Ivana Mažuranića*. Pripada opoziciji.

Bratoubojnički rat izmedju Srbije i Bugarske primirio se je do 1. marča tek. god. te su već obje države imenovale svoje povjerenike, koji bi imali ugovarati mir. Bugarska, koja je pobjedonosna izašla iz rata, voljna je sklopiti častan mir, nu od srbske strane nenalazi se toliko pripravnosti. Nemogu nikako pregoriti, što su bili potučeni od neposnatih do tada i slabih Bugarah, jer su tim izgubili svaki upliv na Balkanu. Kralj Milan ostavio je Niš te se povratio u Biograd. Kažu, da je nutrnje stanje Srbije jako zamršeno usljed nesrotnoga rata. Rado bi stvoriti ministarstvo, gdje bi sva stranka bila zastupana, nu nitko neće da poprimi kormila, dok se nesazove velika skupština, kojoj će sadanja vlada odgovarati za svoje čine.

Jedno je stalno, što je Bugarska ovim ratom postigla, da će biti sjedinjena. Već i sama Turska nije protivna, da se istočna Rumelija ili dolnja Bugarska udruži pod knezom Aleksandrom.

Ovo pitanje dalo bi se još rešiti, nego još stoji uvjek pod oružjem Grčka, koja takodjer vrebu, da dobije koji komad turske zemlje. Neprestano straši, da će prekoračiti granice, ako se poremeti dosadanje ravnotežje na Balkanu. Čita se po novinah, da je sultan jako razardjen na nezasitne Grke. Govorka se nadalje, da se i Crnagora oruža.

U Rusiji je ciela publika na strani Bugarah a veli se, da će se doskora i ruski car pomiriti sa bugarskim knezom.

U Njemačkoj slavio je ovih dana siedi car *Vilim* dvadeset i petgodišnjicu svojega kraljevanja u Pruskoj. Carom je postao stoprem godine 1871. Odasvud mu dolaze srdačne čestitke.

U Italiji bio je poslednjih danah izabran zastupnikom za talijanski parlament neki Sbarbaro, koji je odsjedio u tamnici dosudjenu mu kaznu radi počinjenoga zločina. Čim je ministarstvu prispjeo glas, da je izabran, odmah pustilo ga je na slobodu a pučanstvo Italije slavi sada toga Sbarbara, kao da je domovinu spasio!

Na novo izabrani predsjednik francuzke republike g. *Grevy* povjerio je g. *Freycinetu*, da sastavi novo ministarstvo, pošto je *Brisson* i njegov kabinet odstupio.

U Englezkoj su još na čelu konservativci, premda je kod poslednjih izborah pobjedila liberalna stranka. Vodja ove poslednje, gosp. Gladstone izrazio se je onomadne nekomu uglednomu Rusu, da je Englezka nuždna prijateljica Ruske, jer da se njihovi medjusobni interesi nigdje nekrižaju. Tom zgodom nije se Gladstone prijazno izrazio o Njemačkoj.

Franina i Jurina.

Fr. Da bi te Jurino na jedan primer, ki pozval na jedan obed al večeru, bil ti šal.

Jur. Bože moj! nebin se rad temu utegnul.

Fr. Kako bi ti se pak videlo, da te muž, ki te j' pozval, čini četiri puti više platit nego je ono valjalo, da si pojil i popil?

Jur. A ki bi mu nem platil, ter ako ću platit ni trebe da me pozivlje.

Fr. Ja, ma da te tuži i prisiže, da si mu za to dužan.

Jur. Aj ni valjuda takovih muži va Istroj.

Fr. Ni čuda ne, ma je pur jedan tamo blizu čepičkega jezera.

Jur. Aha! to će bit najbrže on šarenjak »frigalo«.

Fr. Baš si ugonil, zač ga sakomu zafriga.

Različite viesti.

G. dr. Matko Laginja, nar. zastupnik na istarskom saboru, položiv treći rigoroz na sveučilišću u Gracu, morao je odmah odputovati u Poreč na sabor. S toga je jedva kasnije bio promoviran i doblo dne 24. decembra 1885. diplom doktora prava. Čestitamo čestitomu mužu!

G. Rajko Šimek porezni činovnik u Lošinju napisao je slovensku knjigu pod naslovom: Neposredni davki (neizravni porezi), spisal Rajko Šimek c. kr. davkar v Lošinji (Istra) 144 str. cena 1 gl. Knjiga ova dobije se kod pisca a šalje ju svakomu franko, koji pripošalje 1 for. poštnom nakaznicom. Preporučamo ovaj najnoviji spis čestitog g. činovnika.

Izbori u Trstu. Tečajem ovoga mjeseca imaju se konačno obaviti izbori za gradsko vieće u Trstu, koje je takodjer zemaljsko zastupstvo za grad Trst i okolicu. U gradu bore se dvie stranke,

---

vorit za gnjilu i turmanu turkinju, koju on tebi daje; vidia si na žuiost i sam da on tebi meće turkinju kako će sam, a od tvoga terana poslije što uzme i spravi u svoju konobu, se postavlja za sudca od cine na svoju korist i dobitak; i zato — reci mi Marko moj po duši nete li nas kleti i naša dica i u grobu ako njim damo u ruke i sada oblast.

M. Ivane dragi danas mi se čini kako da mi govoriš iz knjige svetoga Vandjelja.

Iv. Drago mi je Marko, da si počeja shvaćat i razumit istinu, i za to ću ti još ništo raztumačiti. Vidiš ono, što si ti meni rekno malo prija, da sam žalostan što držim ovdje ovu hartinu i da možda mi je od koga poslan kakov petacion, nisi pogodia jer ja hvala Bogu, nimam duga niti se strašim kojega šarenjaka, negožalostan sam čitajuć ovaj list, jer u njemu nalazim, kako nas šarenjački zastupnici na slavnoj Junti drže za uzkoće i za ljude najnevriednije na ovomu svitu, i dokazivaju, da nas je prejaona vlada mletačka ovamo poslala kako narod divlji, okrutan i ne otesan, i straše nam kako su se zakleli, da nete nikad radit za našu korist ni probitak akoprem se tove s našim novcem; groze nam se nadalje, da te i svojim potomkom u testamentu ostavit neku nas i oni preziru i mrze kako i njihovi starilji dakle sudi ti sada moj Marko nebi li bilo bolje, da svi u more poskačemo nego da njih nikad više za svoje zastupnike i sudce postavljamo.

M. Ivane moj kada te vidim, da tako mužki govoriš, oprostimi još ću te za jedan savet pitati. Meni su rekli naši šiori ili šarenjaki, da mi smo svi rod talijanski i da bi od potribe bilo, da se i mi svi pretvorimo u Talijane.

Iv. Nije istina brate, da smo mi rod talijanski, jer kad bimo bili rod talijanski nebi nas onako ozloglašivali, da smo narod divlji i zvirstan, dapače niti naši neprijatelji, koji nas preziru i mrze nisu svi roda talijanskoga jer je očevidno dokazano, da jedan Hrvatina u Poreču kad bi bio roda talijanskoga nebi na sebi nosla ime od Hrvata; isto tako jedan knez u Poreču kad bi bio potomak talijanski bi se zvao Danarato a ne Bačić a tu-kovih ima na tisuće u Istri.

M. Ma odprostimi da te pitam nadalje: na koji način nas mogu i ovi prezirat kad su naš rod?

Iv. E Marko moj, nisi li čuo nikad pripovidat od nikoga Čelića poturice, koji je kod cara jadnu sriću našal kad je od čobana za pašu izašâ, a ovaj je bio najhuji krvopija svoga roda, tako je i naše šarenjake najprvo obuzela oholija da sporadi njihovoga bogastva i gospodstva nete se s nami pačat, a drugo obuhvatila jih je lakomija, da za našu korist ne skrbe i da lagije pogrube našu siroštinu; sporad toga svakoga opiminjem, da od sada svi ukupno budemo opreznl, i da gledamo izabrat za naše zastupnike samo ljude poštene, mudre i bogobojne, a nasuprot da se čuvamo onih privarnih pijavic, koje teže samo za svojom slavom i koristjom; čuvajmo se od ljudi lakomih, oholih, bezvirnih i neotesanih, koji bi nas mogli naizad izdati kako je i Juda izda svoga mešira, i kako nas je izdao sada jedan naš zastupnik na slavnoj Junti.

M. A glave mi moj Ivane, kad sam te čuo tako lipo govorit napeti će sve svoje sile pak ću ti u Tar, u Vabrigu, u Novu-Vas, u Badernu, u Sbandaj i tuda po našoj okolini Dračevcu Fošikulinu, Mugeblu, Musaležu, i Vrvari i svim ću povidati tvoje pametne i vridne beside, koje sam danas čuo od tebe; a sada budi s' Bogom i lipa ti hvala na dobrom savetu.

obće talijanskoga značaja. Jednoj stoji na čelu političko družtvo »Progresso«, drugoj političko družtvo tako zvano »Patriotica«. Do sada imali su pristaše »Progressa« u zastupstvu većinu, a sada se nastoji, da dobije većinu »Patriotica«, uz koju pristaje i vlada. Karakteristično je svakako, što se istomišljenici i prijatelji »Progressa« u Istri u svakoj zgodi proti nam podupiru.

U okolici je nade, da će biti izabrano svih šest Slovenaca. U jednom od tih kotarah, u Škednju, kandidira blage uspomene g. Toni Križanac, koji bi si bilo steći i u tršćanskom gradskom zastupstvu onakvih zaslugah, kakvih si je za uvjek stekao i u porečkom saboru. U slasti!

Izbor načelnika u Lovranu. Pišu nam od tamo, da je novo občinsko zastupstvo izabralo dne 2. t. m. načelnikom g. Gaudenclja Zupara. Hrvatska manjina glasovala je složno za čestitoga g. Ivana Turčića. Lovranski izvanjski zastupnici namjeravali su također glasovati za posliednjega nu od toga jih odvratili, što milom što silom, lovranski šurenjci.

Kod izbora zastupstva bilo je običnih šaronjačkih slepurijah, kojimi se odlikuju svuda naši narodni protivnici. Medju ostalim glasovano je i pomoću punovlastih, kojih je bilo vrlo mnogo. Na prigovor s naše strane proti tim punovlastim, reče političkt povjerenik, da jih može imati jedna osoba makar deset. Na to su se prosule punovlasti kano tuča. Samo lovranskih punovlastih bijaše preko 70.

Mi ćemo se svratiti opet na ove izbore čim nas o tom naši prijatelji točnije obaviješte.

Občinski izbori u Poreču. Pripominjemo još jednom našim biračem u Poreštini, da složno biraju svoje kandidate; da se nedaju od nikoga prevariti i da dobro paze na svaki korak protivnikah. Upozorujemo ujedno tamošnje birače na današnji naš podlistak, koji će jih koje čemu poučiti. Molimo napokon prijatelje od tamo, da nam dojave čim prije uspjeh izbora. Na posao čestiti porečki birači!

Jeftimba. Javljamo našim građiteljem i poduzetnikom, da će se obdržavati dne 16. t. m. kod kr. podžupanije u Križu (Hrvatska) jeftimba ili licit glede gradnje novog mosta preko potoka Lonje u Ivanić gradu, na kotarskoj cesti Kloštar Ivanić, Topolje. Fiškalna cena iznaša 2936 for. 55 nvč.

Hrvatska čitaonica u Lindaru držati će redovitu glavnu skupštinu dne 10. t. m. (u nedjelju) ob 5 satih popodne, na koju se pozivlju najuljudnije svi p. n. gg. članovi.

Dnevni red:

1. Polaganje računah za prošlu godinu.
2. Proračun za tekuću god. 1886.
3. Izbor dviju revizorah računa.
4. Izbor novog odbora za g. 1886.
5. Eventualni predlozi.

U Lindaru, 1. siečnja 1886.

Odbor.

Iz Brača tuže nam se nekoji prijatelji na tomošnjega poštara, koji neće na opetovane molbe tamošnjeg čitalb hrvatskog pučanstva, da drži u svojem uredu hrvatskih tiskanicah, kao doplenicah, naknadnicah, teretnih listovah i.d. Ponajprije se izgovara, da će dobaviti spomenute tiskanice početkom tekuće godine pak kad se ga je ove godine za to pitalo, odgovori, da što će nam to, da što nisu Talijani naši iskrnji itd. Lijepo g. poštaru! Priznajemo rado, da su nam Talijani naši iskrnji ali se mi radi toga neodričemo pod nijednu cienu svojeg prava. Potrudite se vi u koje talijansko gnjezdo pa recite dotičnomu poštaru, neka nahavi samo hrvatske tiskanice pak evo naše glave ako vas neće otjerati iz ureda, premda ste njegov iskrnji. Vašoj smješnoj opazki, da ćete »činet prit hrvaske tiskanice onim, ki vam to ordinaju a drugemu nes naći će se lieka jer imade Bogu hvala ljudih, koji mogu više nego li vi a tuj je i zakon za nas, koji nam daje pravo služiti se svuda svojim jezikom i rabiti u tu svrhu službene tiskanice, kojih imade i u hrvatskom jeziku. Gospodine poštaru i neznate li vi za najnoviju naredbu sl. ravnateljstva poštah, kojom se nalaže svim poštarskim uredom u Primorju gdje je miešovito pučanstvo, da drže uvjek tiskanicah u svih zemaljskih jezicih, na porabu pučanstva. Ako vam je ova naredba izpala iz glave, mi vam ju moš mo opet ogluiti.

Iz Voloskoga doznajemo, da tamo vlada silan plač u Izraelu. Čujte zašto! Prošle godine g. Andrić Pošćić, bogat vološčak stanujući na Rieci, kupio je od voloske obćine komadić zemlje na grobilju za sagraditi si ondje lijepu obiteljsku raku. Za malo metarah posvećenog zemljišta platio je Pošćić 600 fr. voloskoj obćini.

Ovom svotom naši dvadesetgodišnji upravitelji mjesto da pokriju koju od izvanrednih i mnogobrojnih potriebah obćinskih, pokriše u proračunu za g. 1886. nekoje tekuće redovite potriebe, koje su se obično sa adicionali na meso i na žestoka pića pokrivale, a uz to ipak udariše obični adicional na meso i žestoka pića. Po tom je dakle proračun iznašao višak od svojih 600 fr. pa ga junta dakako nije mogla potvrditi, već je briselo adicional na meso i na žestoka pića.

Ove godine dakle, prem ima obćina stotinu potriebah, neće mesari plaćati adicionala na sječano meso a obćina će štetovati za ono 600 fr.!

Kad se pomisli, da cieli prihod obćine neiznaša do kakvih 3500 fr., razumije se lahko, kolika je ta šteta nanešena Voloskomu, nepažnjom i neznanjem onoga, koji je proračun sastavljao i pretresao, pošto smo stalni, da neće s druge strane, meso s toga razloga ni za novčić cienije biti nego bi bilo da postoji adicional.

Radi toga vlada opravdan nemir i strah med voloskimi zastupnici, koji sad nezmogu kako da stvar poprave.

Stvar je toj gospodi tim neugodnija što se doskora mora birati novo zastupstvo (koje bi se već bilo moralo birati. Op. Ur.) pa ipak to nemože najboljom preporukom biti kod pučanstva, da ih na novo izabere. A oni bi tako rado ostali još na kormilu.

Gosp. načelnik Rajčić, govori se, da je radi toga i obolio, prem on tvrdi, da je poremećenju njegovog zdravlja kriva suma »Njiha Sloga« (on »Našu Slogu« uvjek zove »Njiha Sloga« jer da njegova nije) i ona dva nesretnika u njoj, koji se krste »Franina i Jurina« i koji da mu već dugo vremena mira nedaju.

Bilo kako mu drago, istina jest, da je Volosko izgubilo 600 for., da je g. Rajčić bolestan, da su gospoda u strahu za svoja sjedala i da si mesari ruke riblju od veselja i obeđuju, da će dok budu živi, uvjek za sadanje zastupnike glasovati!

P. S. U ostalom dodaje naš dopisnik, da je zastupstvu istekao rok još negdje u oktobru prošle godine, a ipak da se još nečuje ništa o novih izborih. Ni g. kot. kapetan, pod kojega očima se to događa, da se no miče na obranu zakona! Treba dakle da najprije »Naša Sloga« digne svoj glas!?

Primamo iz Baške sliedeće glasove: Drago mi je što Vam mogu javiti gospodine uredniče, da je ove godine broj članovah naše čitaonice velo narastao. Duh hrvatski rasto u našoj mornarici svakim danom više, pa se ona sada baš uhvatila u hrvatsko kolo i hoće da pokaže onoj maloj svojti naših protivnikah, da neće nikad dopustiti, da duh talijanski zavlada u našoj posve hrvatskoj obćini. Komu nije to po volji nek se slobodno uputi u blaženu Italiju i nek se naužije pomidorah i kapule.

Dne 27. obdržana bi javna sjednica i u njoj izabran jednoglasno za predsjednika g. Juraj Čubranić, stara koronika hrvatska. Podpredsjednikom g. Dinko Seršić svagdan čestit i na glasu kao Hrvat, a tajnikom naš ljubljeni kapelan gosp. Mate Mahulja.

To Vami na znanje a dao Bog i ukorenio se sve više duh narodni u ovom čisto hrvatskom pučanstvu. Držimo za stalno, da je našim protivnikom odzvonilo i da naš slavni delju broji ne dneve nego časove svomu pašovanju.

Narod je sav uz dobromisleće, kojim prednjući naš obće ljubljeni župnik.

Zato braćo Bašćani na noge junačke, tko je junak na ročište!

Proročanstvo o vremenu. Mathieu de la Drôme proriče za tekući mjesec sliedeće vrieme. Od 1. do 5. žestoka studen u sjevernoj Francezkoj, blažija studen na Adriji i sredozemnom miru. Od 5. do 13. vrlo promenljivo vrieme, razni vjetrovi i oluje, navlastito na jadranskom moru. Od 13. do 20. također nestalno vrieme, sad oluje sad kiša ili snieg. Najgore vrieme imalo bi nastati od 21. do 27.; mnogo nesrećah na moru a na kopnu kiše, snieg i u obće slabo vrieme. Mnogo kiše i snjega pasti će posliedjih danah mjeseca. U kratko: studen od 1. do 5.; nestalno od 5. do 20; kiše, snieg i oluje od 20. do 31. t. m.

Obrtnik, glasilo trgovačko obrtničke komore u Zagrebu, namienjeno svim obrtničkim i trgovačkim slojevom našega naroda, izaći će ove godine pod vještom upravom g. Miljana Krešića ilustrovan. Kao što je kroz prva dva tečaja »Obrtnika« zadovoljio svojoj publici, biti će od suda, ilustrovan slikami hrvatskih naprednijih obrtnikah i majstorah tim poučnili i zanimivili, radi čega ga i mi svim našim trgovcem i obrtnikom što bolje preporučujemo.

Obći crkveni jubilej za g. 1886. Rimski list »Osservatore Romano« priobćio je ovih danah papinsku encikliku, kojom se za buduću godinu razpisuje obći jubilej, te obični post i molitve, da se kršćanstvo ostobodi krivih naukah, te štetna upliva tajnih družtavah, koja neumorno nastoje podkopati ugled crkve te pribaviti više autoriteta svojim vlastitim načelom i naukom. Kršćani opominju se u enciklici, da se ne samo marljivo mole i poste, već da također daju milostinju, navlastito da izdašno podupiru školo, koje je poustrojio treći red sv. Franu.

Konac škrtice. U Folonu u pokrajini Galiano, umro je ovih danah u onadženoj bolnici neki Francesco Rush u 70. godini života. Dio je vozač te je vrlo oskudno živio. Na put pošlo je uvjek pa lante, koju bi mrcina pojeo. Ostavio je imotka do 800.000 forintah, te je u svojoj oporuci odredio, da se za pokoj njegove duše pročita deset biljadah misah. Seljaci nemogav se složiti sa župnikom u Folonu, digli su mrtvo tielo na ramena, te ga pjevajući odnieli. Pitali kako su dili, budući mrtvo tielo na cesti uz jarak, te su se morala naći kola, da odvezu ljošinu, koja je sahranjena u kutu grobilja.

Demonstracije za obješenoga Oberdanka. Kako se javlja iz Genove, bilo je u tom glavnom sjedištu talijanske iredente demonstracijah za obješenoga Oberdanka. Držana je burna radničku skupštinu, istaknuto više crvenih zástavah, te prilopljeno po uglovih hvalospjevah u spomen Oberdanku. Primjerak toga hvalospjeva priposlan je i austrijskomu glavnomu konzulu Scherzeru, koji je osim toga dobio i listovah punih nemoćnih grožnjah. Talijansko redarstvo stražilo je čitavi dan glavni konzulat i privatan stan Scherzerov.

Vanderbielt-ova oporuka. Poznati amerikanski bogatuš, kralj željeznicah nazvani, Vanderbielt preminuo je prvih danah p. m. On je ostavio silan imotak. O njegovoj oporuci javlja, se sliedeće iz Newyorka 12. p. m.: Jučer posilje Vanderbieltova pokopa, pročitana je njegova posliednja volja. Pokojnik odredio je: Kudu i sve što je u njoj ostavio je udovi, a osim toga godišnji prihod od 200.000 dolarah i paušalnu svotu od 500.000 dolarah. Svako od njegovo osmero djeca dobiva deset milljunah dolarah, a sin Kornelij dva milljuna više. Ostatak imetka podielit će oba sina Kornelij i Villam K. Vanderbielt. Nadalje odredjuje, da željezničke dionice ostanu na okupu te budu upravljane na zajedničkoj bolјak sinovah. Nijedna dionica nemože se prodati, ako na to neprivole svi ostali. Glavni baštinici, Kornelij i Villam baštinili će, uključujući i direktne logate, svaki do 60 milljunah dolarah. Odredivši, da nijedno dioto nesmije prodati svojih dionicah, ako na to neprivole svi ostali, Vanderbielt htjeo je, da njegov sustav ostane i nadalje u krieposti, te će upravu Vanderbieltovih željeznicah kontrolirati i nadalje djegova obitelj.

Boj u zvjerinjaku. Amerikanskim listovom javlja se iz Filadelfije 9. decembra 1885. U zvjerinjaku Forepanghovu stupio je jučer krotitelj u kletku nubijskog lava Prince, koji bijaše zlovoljan te napadnu krotitelja. Ovaj pobježe ostavlv kletku otvorenu, no bježeći opadne. Lav skoči za njim no preskoči ga, te upadne u slonovu kletku. Slon Bolivar — najveći to slon, koji se nalazi u zvjerinjaku — upravo spavaše, kad je lav nanj srnuo. Poslje kratkog boja stresse ga sa sebe i poslje nekoliko časovah bijaše lav mrtav.

Jamac (garant). List »Kavkaz« priča o sgodi, koja se je nedavno desila u jednom mjestu. Neki Perzijanac hješe za svoga nekoga zemljaka zajamčio velikom svotom novcah. Nedavno pozvan je osudjenik pred sud, no nije došao. Sud pozva jamca, da mu dovede osudjenika, ako neće da izgubi jamčevinu. Jamac bio je spreman da ga dovede, no nemogav ga nagovoriti, da se uputi k sudu, trže iza pojasa nož, probode s njim osudjenika, te ga dovede mrtva pred oblast. Sud dao ga je, naravno, odmah zatvoriti.

Nenuka nauka.

O uništenju gusjenicah sa voćnih stabalah. Ima zareznikah, kojim ljeti nemožeš na kraj stati. To su obično manji i onakovi, koji se u većoj mjeri množe. Proti tim zareznikom najbolje je postupati preko zime. Ostrugati je u pukotinah koru, da se uništi leglo ako je tamo i namazati je ávu koru sa vapnenim mliekom. I dobra lukšija izvrstna je proti gamadi, jer svi zareznici, koji se okupaju (zmoče) u lukšiji odmah crknu. To je razlog zašto na mnogih mjestih vidimo škropiti stabla lukšijom, kad jih tuč (aphis) napadne, a i ličinke poskapaju, ako lukšijom u dotlenj dodju. Sve gusjenice pa i one najveće poginu ako se zmoče lukšijom.

Lukšiju rabe na dva načina. Ili škrope s njom stabla dok se pojave gusjenice i druga gamad ili pomoću krpe ili spužve ovlaže stablo na mjestu gdje je gnjezdo zareznika. Prvi način je bolji, ai se troši puno više lukšije.

Izgaranje sumpora pod stablom, u svrhu, da sumporita kiselina, koja se razvija zaduši gamad, koja se na stablu nalazi nije do kraja savjetna. I uz najveću pomnju pratrpe i stablo, a tolko put na najverojatnan način, dočim se na prostom zraku nemožnje tolike sumporite kiseline, da može gamad zagušiti.

Vrlo dobrim uspjehom rabi se proti gamadi petrolj (kamenonulje), no valja biti na oprezu, jer uz gamad trpi i stablo. Petrolj najbolje djeluje i koristnije zimi, ako se s njim namaže okužena stablo.

Kao najizvrstnije sredstvo proti gamadi u vrieme kad je stablo u podpunoj vegetaciji jesto ukropina od lišća od pelinjana (rajčica, pomodora). Ova ukropina ubija gamad, boz da štetuje stablu.

Lutrijski brojevi

dne 5. januara

Lavov	10	37	85	07	19
Hermanstadt	35	62	78	84	2
Prag	14	28	20	17	11
Innsbruck	73	90	69	08	20
2. januara					
Trst	80	57	45	35	30
Line	60	30	7	9	10
Buda Pest	77	15	1	23	53

Tršćanska burza

dne 6. januara

Austrijska pap. renta	for.	83.50	do	for. 83.60
Ugarska	»	93.10	»	» 93.30
Ista u zlatu 4%	»	100.00	»	» 100.50
Dionice nar. banke	»	—.—	»	» —.—
» kredit-banke	»	297.—	»	» 298.—
Talijanska renta	»	95 1/4	»	» 95 3/4
London 10 lirah sterlinah	»	120 1/4	»	» 120 1/2
Napoleoni	»	10.1/2	»	» 10.00
C. kr. cekini	»	5.02	»	» 5.04
Državno marko	»	61.90	»	» 61.92
Isto francezke	»	49.70	»	» 49.85
talijanske lire	»	49.60	»	» 49.80

Novi ustav

za posredovanje službah i za službenčad te za stanove, za tu i inozemstvo

Trst via del Ponte br. 5.

Uredjuje se u talijanskom, njemačkom i slovenskom jeziku. 14—24

Podpisani usudjuje se upozoriti slov. občinstvo da je otvorio u ulici *Barriera vecchia* br. 18.

trgovinu od kišobranah

sa bogatim izborom koli svilenih toli vunenih i pamučnih. Popravlja također kišobrane i suncobrane. 24—9 *Giulio Grim*

Prvi ustav 15—

Ekonomička krojačnica

Ivana Batelli-a

Via Barriera vecchia N.ro 6. I. piano.

Sgotavljaju se odjeća polag mjere, najvećom brzinom i elegancon. uz najfiniji cieno.

Narudbe se obavlja uz pouzeće

Ozdravit mogu pomoću naše svietske, zacionalne i ujedarne metode oni, koji boluju na živoh padavici, žiludcu, živčanom zujenju u ušesih, ubadjan ju ušesih, koj slabo čuju, koji trpe od glavobolje migrene, bliedoći i slabini. Kod bolestnih na plućih i nedihu postigli smo poslie četvoro dednog liečenja nejčudnovatije uspjehe. Molimo, da pošalje točan opis sa markom za odgovor na 8—

Privatna klinika „Freisal"

u Salcburg (Austrija)

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac
odobren po višim oblastih sa dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Sibenik (Dalmacija) sa filialkom u Tratu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, teom il juhom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, imajućih zdravotna svojstva, te se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod probavljajućih organah; nadalje čisti krv izpravljajuć slabinu i tromost i pospješuje tok. On čisti polagano, uništuje gliste ublažujući kroničke hrapavosti jetarah, slezena, umanjujući sve malo po malo zastarjele bolesti homoroidah.

Uzimalj se likora danomice, čuva od otrovnih miazmah, proizvirućih koli od pokvarena zraka, toli od epidemijah, zato je izvrstan lick proti *groznici* i proti *koleri*.

Ono pako što sačinjava pravu osebinu likora u zdravstvenoj streci jest, što oslobadja ljude odane srdbi i pokunjenosti od škodnih posliedjah, koje dovjedanstvu daje veliki broj nesrećah.

Zaista iza malo danah čovjek, koji se služi tim likorom čuti, da mu je povraćena životna snaga, i čuvstvo blagostanja ljul ga zadovoljnim, probudjenim i svježim za svaki čas.

20—17

Da se olakoti kupovanje obćinstvu gospodar tvornice označeno je na široko rasprodaju svoga likera, koji se može dobiti u svih **kavanah i rakijaonicah.**

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—31

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz niske cienu košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive · šlatila za noge, sagove ; kiste svakovrsti ; povoštono platno ; konce za uviedje i za ribe ; platno za vozanje, fino sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

Dobiva se i za mjesečne obroke.

ZANIMIV OGLAS

U velikom skladištu pokućstva i tapecerije **G. Ghersolak-a** Via Farneto br. 12, I. p. imade uviek pripravnih šustah za postelje, izpunjenih su veoma dobrom tvari u cienu od 6 for. unpred.

Divani i sofa izpunjeni i pokriti veoma dobrom vrsti kretona i juta u cienu od 15 for. unpred.

Pokućstvo za sobu, sjedala, naslonjači, stolice tapecirane itd.

Prima svaku narudžbu tapecarije uz povoljnju cienu nego li ostali, budući da imade vlastitu **radionicu tapecarijah, drvodjelstva i skladište tvarih za pokućstva.** 48—48

Dobiva se i za mjesečne obroke.

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka sredoje veličine:

3·10 metra za odielo { za fr. 4·05 iz dobre vune « « 8·— « bolje « « 10·— « fine « « 12·40 « prav fine «

peruviens iz najfinje volne v nalnovejših narvah najnovejše za suknena **obćališa za gospe, meter f. 2.**

Črni krzni palmerston iz čiste volne za zimni paletot za dame, **meter f. 4.**

Potne pišče po f. 4, 5, 8 do f. 12. Jeden. Zelo lepa obćališa, hlače, vrhne suknje; tkanine za suknje in dežne plašče (loden), rašanina, komis, (grebenina), cheviots, tricots, sukno za dame in biljare, peruviens, desking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neprosto. Pošiljatve s povzetjem čez f. 10 proste.**

Imam stalno zalogo suknja v vrednosti f. 160.000 a. vr. ter se ob sebi ume, da mi v moji svetovni trgovini mnogo **os'ankov** po 1 do 3 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj kratce zelo **znižani tvarithsni ceni** razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov **nemorejo pošiljati uzori**, ker bi od kacih sto naročb prišlo kmalu nič na ostalo, in je torej zgolja **sleparja**, ako tvornica za sukno ostankine prilike omanjujejo, saj so v teh slučajih prilični odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—32

Nepristni **ostanek se zamenjajo ali pa** se denar povrne.

Dopisavat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Najbolje i najcinije dodje u **AMERIKU** tko se obrati na

A. GERGOLET-A

internationalnoga speditera. 10—
Via dell' Arsenale br. 2. **TRST.**

Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj lick po dr. Mailéu smatrati kano patvoren

Cvet proti trzanju,

po dr. Mailéu,

(Ondbrah, znam) **za *proti trzanju po dr. Mailéu.* *na priloženo znamenje*; f. steklenica 50 nvč.**

Zahvala.

G. J. pl. Trnkoczyju, lekarn
na *velikem mestnem trgu* u Ljubljani.

Moja ja majka od kostobolje na nogi **silno trpila** i razno domada lickove bezuspješno rabila. Pošlo se je pako bolest što dalje ave vedne pogoršavala a ona sjo krez više danah više na nogu stati mogla. **Sjetim** se na **Vaš** dr. **Mailéa kostobolnji lick za 50 nvč**, te si ga odmah naručilm. I u istinu imao je **čudovit uspjeh** da se je majka onkom što ga je kratko vrieme upotrebljavala posve **težkih bolih oslobodila.** Puniu osvjedočenjem **priznajem dakle dr. Mailéov kostobolnji ovlaš** kano izvrstan lick to ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti preporučam. Vašoj blagorodnosti izrićem moju **najdubljuju hvalu** svim štovanjem.

Frana Jug, posjednik u Šmarji kod Golja.

Planinski bilinski sirop kranjski.

izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, pranoj i plućnoj bolesti; 1 steklenica 60 nvč. Korisnitji nego li svi u trgovini se nalazeći siropi. 59—33

krv čistodo kruglice o. kr. povl.,

nobi smjele u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć putu pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kat su utvrdjenih ude, pakvarom želudca, kod jetrenih i trbušnih bolestih; u škatulah po 21 novč., jedan zamotak sa 6 škatulah 1 for. 5 novč. Ispod jednog kavitka se poštom ne odpravlja.

Gori navedene specijalitate, koje su mnogoljetnim izkustvom kano **osobito uspješne** priznate, imade uviek čista u zalogi i raspošilja odmah poštarskim pouzdom Adresan je:

Liekarna Trnkoczy-a,

na velikom mestnom trgu u **Ljubljani.**

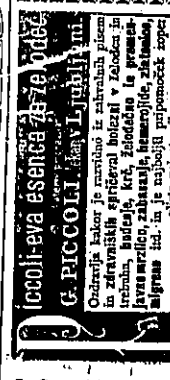

Odkrije kakor je navadno iz zdravnih pičem in zdravniških spričeval bolezni v želodcu in črevih, kakršne so: **bljuvanje, kri, želodčno in prsno bolezen, zabasanje, kamenje, zlatenica, migrena** itd. in je najboljši pripomoček zoper

Poštija izdelovalci po pošti v škatljah po 12 steklenic za 1 gld. 36 nov. Pri večem številu dobi se primerna odmet.

V steklenicih po 15 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah: Foraboschi, Leitenburg. Lprandi, Pozzetto, Praxmarer, Prendini, Ravasini in Zanetti in skoro v vseh lekarnah Primorskega, Tirolskega, Istre in Dalmacije.

G. Gavr. Piccoli-ju, lječarniku u Ljubljani.

Na zahtjev potvrđujem, da sam Vaš oviet za želudac, kojeg sastavino su mi dobro poznate, uspješno rabio u mnogo slučajevah proti bolesti u želudcu i slatoj žili.

Ljubljana mjeseca junara 1884.

Dr. Emil vites pl. Stöckl
c. k. vladin savjetnik i somaljski zdravstveni izvanditelj.

Podpisani potvrdjujo, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitro i pročudno zdravstveno medi. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; komad da proulo dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudačne esence, kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plomin, Primorje.

Antirrheumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi dotavnih dulišah, bodostim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklanica 40 nč.

Pastile antoninske; (kološci proti glistam) izkušano zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadikah 50 nvč. 1000 komadikah 3 for.

Salicilne pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), pljučnim, pranim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.

Želučani prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim pranim i pljučnim bolestim, zaušnjaku, kašlju, hripavosti, dušiljivomu kašlju itd. Odrašćani neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žlicje. Staklanica 30 n.

Tu navedena, kako **i sva druga oziravila se uviek friške dobe u lekarni.** 0—30

G. Piccoli-ja
«pri angolu»
Ljubljana,
Dunajska cesta,

gdje se naručbe odmah po poštanskom pouzeću izvršuju.

Čudo obrta!

Samo for. 7·75

stoji kod mene od danas izvrstna **Vašintonska Remontoirka** iz pravog double zlata ili srebrnog nikla, koja se natoče bez ključa sa spravami kazalah i sa tanko uredjenim nikelovim strojem. Za gospodje, vrlo nizko cienc samo for. 8·50. Ista od 13 lotnog srebra, kušana od c. k. baždarskog ureda for. 12. **Samo for. 7·40**

Ankerovka

iz najfinjeg double zlata ili srebrnog nikla sa 15 rubina sa kazalom sekunda na minutu točna. **Samo for. 5·10**

Žepna cilindrovka

iz najfinjeg francezkog double zlata ili srebrnog nikla. Ista iz 13 lotnog srebra, kušana od c. k. baždarskog ureda, cilno pozlaćena for. 6·50. Ovo uro jesu fino gravirane i guilochirane, na minutu točne a

za točnost 5 god. garantirane.

Excelsior brilanti.

Samo for. **3·50** jedan **prsten** iz 6 karatnog zlata sa excelsior brilanti u elegantnih kožnih i samatovih škatuljah.

Iz pravog 14 karatnog zlata od ces. kr. baždarskog ureda kušane for. 6·50.

Samo for. 1·80

igla za kravatu

iz 6 karatnog zlatin sa excelsior brilanti u vrlo elegantnoj škatulji podstavljenoj sa sametom. **Samo for. 3·50**

par naušnicah

iz 6 karatnog zlata sa excelsior brilanti u finih kožnih sametom podstavljenih škatuljah. Ista iz 13 karatnog zlata od c. kr. baždarskog ureda kušane for. 5 par.

Samo for. 2

Medaljon ili narukvica

iz francezkog double zlata sa excelsior brilanti vrlo elegantni 4—4

Excelsior brilanti josu poput vode sjajni, tako blinkajući i briljoni, da se neidu od najboljeg poznavaoca od pravih razlučiti, a za trajnost se jamči. Naručbe se primaju uz gotov novac ili o. k. poštarskim pouzećem

Skladište satovah i uresah

J. H. Rabinovicz

WIEN

III. Hintere Zollamtstrasse 9.

Podpisani javlja, da je otvorio u Barkoli, da ugodi naručnikom, filijalku svoje dobro poznate **krojačnice** nalazedo se u ulici S. Antonio br. 5. Posto je ova filijalka izvan carinske granice, naručbe su prosto

od carine

i obavljaju se uz najveću točnost radnje i uz nizku cienu.

Cieno jesu·

	10	1 više
Podpuna odlela	10	1 više
Hlače	3·50	«
...ulj	3·—	«
Gornji kaputi	9	«

Pellegrino Levi

krojačnica sa skladištem sukna, ulica S. Antonio br. 5 Trst.

Naručbe se obavljaju uz pouzetje neodvlačno 52—17

LUIGI CADORE

limar

zaprisegnuti procenitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladištu:

Velik izbor kupelnih **zlicah**, badanjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaje uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz iste pogodbe daju se na zajam. Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od ½, do 50 lit. baždovanje c. k. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na zlicah i drugih limarskih spravah. Suviše br. 4 barometra, označitelje vjetrovah za ljetne dvores, bašče, glorjete itd. itd.

48—15 **Sve uz najumjerenija cienu.**

Prosto od carine.

po 35. for. s mramorom.

NAJBOLJE

POKUĆTSTVO

jeftino, u velikom izboru ked

po 35 for. s mramorom

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

4—9 ulica al Teatro br. 1 (Tergesteo).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

Velika partija ostanakah sagovah

(10—12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

L. Storch, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 2—1

Uzorci se šalju badava i franko.

Velika partija odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojah za cele muške odjeće, šalje pouzedem po 6 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Uzorci se šalju badava i franko.

Nepogrješivo!

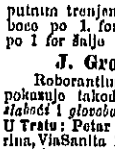

Svak dobiju iznova natrag, kod koga bi moj sigurno djelujući

ROBORANTIUM

(srodstvo za bradonost)

bezuspješan ostao. Isto tako sigurno djeluje *protiv čelavosti, izpadanju kose peruti i oseđenju.* Uspjeh višekratnim trenjem zajamčen. Originalne boce po 1. for. 50 nč. i boce za probu po 1 for šalju 1—1

J. Grolich u Brnu.

Roborantium opotovno upotrebljan pokazuje takodjer dobar uspjeh *protiv slabosti i glavobolji.*

U Trstu: Petar Slocovich, farmac. ala Marina, Via Sanita 13. Pvaxmarer ljek. **Hrvatska Slavonija:** **Zagreb:** samo O. Arnsim. **Rieka:** Gmoinar. **Bosnić:** Vouk. **Ivanec kraj Varaždina:** Janoš. **Ivanić grad:** Tollović. **Iaska:** Tomaj. **Karlovac:** Fludeis. **Petrinja:** Grgić. **Zemun:** pl. Benko. **Sisak:** Gursky. **Varaždin:** Riedl. **Vinkovce:** pl. Aleman. — **Bosnija: Sarajevo:** Pl. Pleyel, lekarnik. D. Tuzla · Pocikovič, lječarnik. **Dalmacija: Zadar:** Andrievič. **Spljet:** Alfinović.

Tamo se može takodjer dobiti *Eau de Hébe*, istično sredstvo ljepote, koje uzdrži svježost i bieloću puti. Cieno 85 novčića. — *Bouquet du Serail de Grolich*, vonj za rubce i elegantni svlet. Ovo je bieser svih vonja. Radi vanredno lepe sprave, služi i kao dar za Božić i imendan. Cieno for. 1.50

Izanatolj odgovor urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 2. U Trstu 14. jenara 1886. Godina XVII

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom zastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pod.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč. ; il u slučaju opetovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše : »Reklamacijan. Doplat-nomu vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na sielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 5.01 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

POZIV NA PREDPLATU.

Od 1. jenara počimlje se damnajsta godina, što šaljemo naš list u ruke milog nam roda. Na početku godine valja da smo na čistu sa našimi dužnici i vjerovnici. Da uzmognemo drugim zadovoljiti, molimo svo naše dužnike, da učine čim prije svoju dužnost.

Pozivljemo ujedno sve naše dosadanje predplatnike, da se iznova predplatom oglase te da našemu listu i novih čitatelja pribaviti nastoje.

Predplata s poštarinom stoji za cielu godinu za imućnije for. 5, a za seljake for. 2. Za pol godine polovicu. Izvan carevine sa poštarinu više. Novce nevalja šiljati u pismu, jer je predrago, nego poštarskom naputnicom. (Vaglia postale).

Više putah primamo novce u razne svrhe stoga molimo svakoga tko nam što šalje, da točno označi u koju je svrhu.

Napokon molimo naše rodoljube, da nas u svem izvješćuju što bi moglo naše čitatelje zanimati. Ako nismo uvjek svoga priobćili, krivnja nije naša već to, što nam nepreostaje nikada prostora.

Uprava »Naše Sloge«.

Rad istarskoga sabora.

II.

Saborsko zasjedanje u protekloj godini bijaše sasvim kratko tako, da si kraćega u normalnih odnošajih nemožemo ni pomisliti. Sabor bijaše sazvan za 25. novembra a zatvoran već 7. decembra, nakon obdržavanih 7 sjednicah. Valja pako znati, da pravo saborsko djelovanje počimlje stopram nekoliko danah iza otvorenja, jer nikada neprispiju svi zastupnici na otvorenje a opet treba nekoliko danah, dok se posao razdieli medju pojedine odbore, koji opet povjeravaju proučavanje i izvještaj dodieljenoga jim posla svojim izvjestiteljem. Ako nadalje pomislimo, da imaju ovi posliednji svoja izvješća predložiti dotičnim odborom na raspravu i odobrenje, to teško shvaćamo, da su se sve zakonske osnove, proračun i različni predlozi pretresivali u onoj mjeri i onom ozbiljnošću, kao što je to običaj kod ostalih zakonodavnih tielah, gdje se nerazpravlja i neglasuje »a tamburo battente«. Dokaz su tomu skoro svi zemaljski sabori s ove strane državo, koji sazvani poput našega na 25. novembra, nisu još ni danas dovršili svoj rad, prem nisu razmjerno imali raspravljati više predmetah nego li istarski sabor. Nu drugdje drže više do saborske važnosti, nego li to čini poštovana talijanska većina istarskoga sabora.

U malenom porečkom gradiću nalazi se i parlamentarizam na primitivnom stupnju to će trebati još mnogo godinah i dobre opozicije, da se taj podigne. Porečka gospoda neviđo rado na okupu istarski sabor te se ga gledaju čim prije rešiti. Zemaljski odbor predloži tekuće poslove na odobrenje, većina ih na brzu ruku odobri bez rasprave i tim je svršena stvar! O kakvih zakonskih osnovah, koje bi smjerale na dušovnu i materijalnu dobrobit istarskoga pučanstva, neima kod nas ni govora. Za to već skrbi poreški prorok, pak njim je suvišan sabor i saborske rasprave. Slično čitamo u poreškom listiću od 10. decembra prošle godine, gdje se kaže, da je cieli saborski rad usredotočen u izvjestiteljih te da je nekoristna svaka dalnja rasprava, koja da je samo svođana i tašta retorika! Uz takovo pojmo o saboru dakako teško je pripirati se s poreškom gospodom, koja su bila vična raspravljati svo poslove tičuće se Istre «en famille».

Kad je naša manjina podvrgla oštroj kritici cieli zemaljski rad, uzdrmali se naši protivnici, jer nisu bili vikli kakovomu prigovoru s nikoje strane. Neprestano naprasito javljaju u sviet, da je njihova uprava uzorna, a ipak dižu veliku graju, ako se tko usudi štogod prigovoriti! Gdje drugdje želili bi oni, koji su na kormilu, da se i manjina osvjedoči o njihovu radu; zahvalni bi bili, da se o njem raspravlja i to tim više, šako su sdušno i nepristrano svoj posao obavljali, a u Poreču nastoji se, da se zastupnike čim prije kući pošalje.

Saborska glavna rasprava o proračunu pruža zgodu svim zastupnikom, da se o radu i smjeru pojedine vlade izraze, polag svojeg stanovišta. Pristaše vlade hvaliti će ovu, dočim će ju opozicija možda kuditi i odsudjivati. A poznato je već po cielom svietu, da je opozicija neobhodno potrebita za svaki valjan parlamentarni život.

Našim zemaljskim saborom odgovoran je zemaljski odbor ili junta. Cesarska vlada dolazi takodjer u doticaj, jer je u mnogih poslovih nuždno sudjelovanje obojico i buduć cielo školstvo pripada pod cesarsku vladu, odnosno pod zemaljsko školsko vieće. U drugih zemaljskih saborih zastupaju vladu, utiču u razpravu te odgovaraju na interpelacije cesarski namjestnici, a kod nas u Istri zastupa nju c. k. kotarski kapotan, koji niti nepoznaje jezika većine pučanstva Istre!

Prihvativ zgodu kod proračunske rasprave, naši dični zastupnici podvrgli su ozbiljnoj kritici rad i smjer zemaljskoga odbora, označiv ga pogubnim po naš narod u Istri i izjaviv u suglasju s cielim našim narodom nepovjerenje zemaljskomu odboru tim, što su glasovali proti odobrenju proračuna. Kako je to obično stanovište opozicije shvatila i uzela saborska većina, razložit ćemo drugi put.

DOPISI.

Iz Liburnije u novoj godini. Kao što Vam je već poznato, obavili se občinski izbori u Lovranu dne 16. 17. i 18. decembra prošle godine. Na izboru bile su dve stranke. Jednom upravljahu ližiliberalci, a drugom poštenjaci. Nahvalili se o tom ti liberalci dosta u svojoj babi klepetuši, kako njim je išlo sve dobro i lepo, kaka je njihova stranka pobjedila u III. telu sa 198 glasovah proti 189 glasovah naših itd. U drugom telu glasovalo njihovih 31 proti 194 naših, a u I. telu nismo se niti nadali pobjedi. Sada se nemogu dosta nahvaliti, kako će sve staviti u red, valjda i skovati sreberne ili zlatne ključe na onu brišljivu občinsku blagajnu.

Dne 16. pr. m. započeo je izbor oko 9 i pol sati u jutro. Najprije bijahu izabrani 4 fiuciljari, zatim počelo glasovanje.

PODLISTAK.

ISTARSKE IDILE.

Idila I.

Niko, Marko.

N. Čudom se čudi mi duša kada to pro-matram sama.
Ležat bez dosadnih briga pod starovječnjem hrastom.
Kamo su Marko moj duše ti otišle plamene želje?
Kamo ti srdašca čuvstva i k nebu teževće misli?
Koji je uzrok zabit u pustu to mi se skloni,
Za sviet nemareć niti za bučno svjetsko veselje?
M. Istina Niko je, prošo sam mnogo već širokog svieta
Mnoge sam vidio ljude i mnogim se divio gradom.
Visoke Tatre, Krkonoše, Triglav, Učku, Velebit.
Balkan noga mi gazila prkoseć šiloti i buri.
Prašno sam tlo si kupo u Dunaju vodici hladnoj.
Bazo po šarenih tratah, trudno si pareći oko,
Koje je uvjek u daljinu ronilo tražeći mira —
Vidilo lepih je stvari al pravoga mira nenadje.
N. Kakva ti prijane rieč se iz usta sada izmakla?
Divit se veoma moram ti, videć gdje slavske divote,
Visoke gore i rudine bujne, biela još mjesta,
Koljebi tvojoj i tomu zapostavljaš zabitnom mjestu!
M. Kako i nebi? Slušaj što sada ću pričat ti vjerno:
Dosta mnogo sam svieta već prošo kakono rekoh.
Mnoge il krajeve lepe sam vidio i mnogo ljudi,
Visoke gore prebrdio, lepih se nagledo grada. —
Nekim mi svetim poštanjem noga šapala zemlju.
Kraljević Marko, gdjeno je tvrdo divna dudesa.
Bazujuć trudan po slavno-divotnoj hrvat-koj zemlji,
Mišljah da s litice više ga strme njegova Vila,
Da se ukleta spava već mahne, da ustane jednom;
Šarca svoga poklopiv slavske da proleti kraje,
Sabljom narodu mome da prekine okove težke,
Svojim da junačtvom divnim izvojšti mu slobodu zlatnu!
Življe zastrujila tada mi krvca u grudima burnim.
Jače mi jeknulo srce a oči mi ronile suze,
Moljah bo z vista Marko se Kraljević iz groba diže!
Al se prevarih brate, — bila sve obsjena pusta. — —
Sramotna robstva u okovih danas još narod moj stenje,
Stoljeća proteški jaram već vrat mu žulji i dere,
Što mu ga nametno tudjin za Boga nemareć ni dušu.
Njegova vidjeh ahi sveta pod nogo badena prava,
Žezla i krune posvećene ljudskom poprskane krvlju.
Nevinost vidjeh pogaženu ljute gdje proljeva suze
A krvožodno i gnjusno nasilje slaviti slavje.
Vidjeh na stratištu krvnom apostole ljubavi, mira
Svoje pod mačem izpuštati duše kâ nevine janjce,
Djećicu malašnu vidjeh umirati ljuto od gladi.
Vidjeh medj bradom zmijovlase hodat još paklene djeve
Sijati prokleti nemir i nesložu — odurne sjeme.
Vidjeh gdje bridkijem mačem i inim oružjem bojnim
Ustaje bratac na rodjenog brata o glavi mu radeć —
Sadanje, prošle i buduće roda mog vidjeh sve jade,
Prizor taj motreći srce mi hitjelo u grudima pući.
Svietu s Bogom tad rekoh i ovu u osamu podjoh:
Osamu srce rad traži bo ranjeno da se izliječi.
N. Mani se druže tog nauma, štota bi velika bila,
Čitav da život svoj izvješ tome u zabitnom mjestu.
Liepe ti vrline Bog dao k tomu još krjeposti divne.
Kâ rosa mlado i žilo se tielo ti zdravljem razvilo
U njem ti junačko srce i pamet pribiva bistra.
Šteta da božji ti dari u osami pustoj izginu,
Njimu bo braći bi svojoj si veoma koristit mogô.
M. Nije sve istina, sada što prijane meni si rekô.
Imâ sam junačko srce — nu sada je ranjeno, bolno.
Kruta mu sudbina roda mog usjekla duboke rane —
Osama ranjenu srcu je — govore — najbolji melem.
Popni se, Niko moj, više de i ovu na pećinu stanj:
Pogledi one obradjene njive i poljane ravne,
Sve što očima svojim sad gledaš, moj je imetak. —
Eno rječice »Mirne« gdje utrnom brza proti moru,
Rogozom gustim i šuškavom sva je obrašćena sitom.
Ljeti kad s plavetna neba pripeče sunašce žarko,
Legnem pod vrbu u sjenu i udicu spustim u rjeku
Kolko bi trenô — punan koš nalovim ribica ludih.
Čestokrat one sa bridine skočim u rječicu hladnu.

Bujuć bijaše u sali naših biračah veliko množtvo, stadu vikati naši liberalci na sav glas: «fora tutti i zamolišе g. kapetana, da potjera van sve Mošćeničane i Bersečane, nu to njim nije pošlo za rukom jer njim je odgovorio kapetan, da je izbor javan, te tko želi glasovati, da mora biti prisutan. Tada se odaljili šarenjaci duglim nosom a na čelu njim poznati junak od kristala.

Na to poslali oni svoje vjerne sluge po težake, koji su trgali ulice i gdje su mogli koga naći, svaki njim je bio dobar. Trojica fiuncijarah nije poznala svakoga biračа, dočim je četvrti na sve šutio. Dok se nije opetovala lista, bila je većina na strani Mošćeničkoj i Bersečkoj, all prefrigani šarenjaci lovranski postavili su svoga suhonju advokata, da pazi dobro na pozive udovicah, a on je svoj posao točno vršio te svaki put kada bi pozvana koja udova, zapitao on: «quale quale», da mu se opetuje i da bolje zapamti ime, na što bi on: «me par che ga qualche dun la procura» a tad hitro skoči na ulicu te dopelja kojeg vanjšćaka sa prokurom podkrižanom od udove a svjedoci bijahu većinom Giorgio Zupar i Giuseppe Valcich. Sa prokraturom došao bi i advokat, koji bi rekao u ime prokuratora: «sono qua la procura.» Tako su birale sve lovranske udove, a bilo jih kako se govori 70—80.

Evo vam jedne takove prokure, koja mi slučajno došla u ruke:

»Mandato di Procura.

Col quale io sottofirmato nutorizzo per me il Sig. . . . . di votare e membri per la prossima nuova Rappresentanza Comunale di Lovrana a proprio piacimento nella prossima elezione che a tal scopo avra luogo colà il giorno 17 corrente nel secondo corpo elettorale.

Lovrana 16 decembre 1885.«.

U ovom tielu pobjedili su šarenjaci jedino pomoću prokurah, na čemu njim lipo čestitamo.

Kada se svršila lista, reče g. kapetan, da tko je glasovao neka ide van, jer da hoće viditi koliko jih je još za glasovati. Nu to je dao zatvoriti vrata, pošto su prije mnogi izašli. Nu svejedno dolazili su još uvjek njihovi birači unutra i glasovali su neprestano.

Dne 17. nebijahu protivnici dobre sreće. Prem su gonili na izbor svakoga, koji se dao voditi, ipak je glasovalo njihovih samo 31 a naših 194.

Našu hrvatsku stranku nazivlje poredka braća strankom: «vero orontas», a svoju liberalnom, a mi ju pitamo, zar je lovranski g. župnik, koji je dao prvi i zadnji glas u I. tielu, antiklerikalan i liberalan? Biti će kad ona kaže, a to bilo gospodinu župniku na čast!

Znademo, da većina onih tušnih biračah, koji su glasovali za liberalnu stranku, nezna što znači liberalizam i antiklerikalizam, all to bar morao bi znati gosp. župnik Dragovina.

Držimo, da se liberalci previše rano veselo, jer bi morali znati, da je u zastupstvu častne liberalne gospode samo 8 a 12 kmetovah lovranskih, a kada ovi doznadu kamo će jih dovesti ljudi, koji sami priznaju, da su protiv Bogu i crkvi, mogli bi gospodi liberalcem okrenuti pleća a onda s Bogom pobjeda.

Naš veseli što je ovo prvi korak, koga su učinili Mošćeničani i Bersečani odavši u sva tri dana 339 glasovah, dočim su prošlih godinah skoro svi doma ostali. Ovo je znak, da su se lipo probudili, a što jih na to sili, to je drugo pitanje.

Dne 2. t. m. bio je izbor glavara u Lovranu. Izabran bi g. Gaudenolj Zupar, akoprem se govorilo prije, da će izabrat g. Ivana Turčića, što je želio i narod.

Mošćeničani i Bersečani održali su svoju poštenu riječ glasujuć svi za g. Ivana Turčića. Ovaj je dobio 11 glasovah. Naši su znali unapred, da neće učiniti ništa proti većini. Za savjetnike bijahu izabrani: g. Ivan Turčić iz Lovrana i g. Antun Valentin iz Ike, ostala četvorica jesu lovranski kmeti, i Mošćeničan i 1 Bersečan. Kada je bilo svršen izbor glavara i 8 savjetnikah, ustade g. kapetan, pozove k sebi novog glavara i savjetnike te njim reče talijanski kako imaju poštovat prasvetloga cesara i njegove zakone; kako imaju paziti na obćinska dobra osobito na šume školu itd. On rađe nešto i u slovenskom jeziku, čim je valjda hotio protumačiti svoj talijanski govor.

Najstariji zastupnik gosp. Zupar Jure pozove prisutno, da zaključku prasvetlomu cesaru i njegove zakone; kako imaju paziti na obćinska dobra osobito na šume školu itd. On rađe nešto i u slovenskom jeziku, čim je valjda hotio protumačiti svoj talijanski govor.

Najstariji zastupnik gosp. Zupar Jure pozove prisutno, da zaključku prasvetlomu cesaru »hurna na što mu se njegovi tim a naši na burnim »živio« odazvaše.

Pogled po svietu.

U Trstu, 10. junora 1880.

Nagodba između Austrije i Ugarske ponavlja se svakih deset godinah. Posliednji put bijaše ponovljena pod ustavovjernim ministarstvom. Tekuće godine imade se ta nagodba ponoviti. Ministarskih konferencijah bilo je jur više a posliednjih danah sastali se ministri jedno i drugo polo držav pod predsjedničtvom Njegov. Veličanstva u Beču. Kako javljaju iz Beča i Pešte, sporazumili su se ministri u svih glavnijih točkah te neima dvojbe, da će se nagodba ljetos bez velike poteškoće sklopiti. Glavna pitanja nagodbe jesu financijalne naravi t. j. koliko postotke da doprinaša jedna a koliko druga polo državo za skupno potrebočo, zatim razna carinarska i trgovačka pitanja.

Jučer i prekjučer obavili su se u Tratu izbori za gradsko zastupstvo i ujedno domaći sabor u IV. tielu. Svih 12 vladinih kandidatah je propalo a izabrano je 12 najljućih Talijanah, koji su dobili ogromnu većinu glasovah.

U češkom saboru razpravlja se o jezičnoj ravnopravnosti. Njemački liberalci napadaju već toko na češke zastupnike, dapače i na samoga namjestnika barona Krausa. Oni bi htjeli, da se kraljevina Češka podieli na dvie polo t. j. njemačku i češku, nu vlada i češki zastupnici se tomu opiru.

U tirolskom saboru predložio je zastupnik Dorbi, da se imado paziti kod oprodieljivanja naukovnog jezika na mjesto, u kojem se nalazi škola; nadalje, da se u Trientu osnuje posebno zemaljsko školsko vieće. Zemaljski sabor preporučio je vladi molbu neke obćine, koja moli, da se ukine osamgodišnji polazak škole, te da se uvede nedaljna škola.

U Austrijsko veliko-Niemce pobunila je naredba moravskoga namjestnika grofa Schönborna na njemački kulturvajn, kojom se konstatira, da se to družtvo bavi politikom, što da je proti njegovim pravilom. Ovo je samo opomena rečenomu družtvu, a podje li i nadalje istim putem, biti će raspušteno. Da se to dogodi kojom srećom, imali bi se tomu veseliti najviše Slaveni Austrije, proti kojim je glavno naperono ovo družtvo.

U štajerskom saboru interpelirali su Niemci vladu, koji li je uzrok što se širi slovenska agitacija na gimnaziji u Celju. Namjestnik odgovori, da neima govora o kakovoj agitaciji u školi, već da se potiču nemiri među djačtvom iz vana. Rečo nadalje da, budući se i nadalje takovo nemire sjalo, da će se morati gimnaziju drugamo preneti.

U ugarskom saboru započela je dne 12. t. m. razprava o proračunu. Proti proračunu upisano je do sada kakovih 15 govornikah. Ministar financijah namjerava predložiti saboru zakonsku osnovu o promjeni zakona o dohodcih od duhana. Izvoz duhana imala bi po ovoj osnovi u budućo prouzeti država. U ministarstvu trgovine razpravlja se pitanje o uređenju prometa na Rieci.

Odsutjeni zastupnik na hrvatskom saboru, dr. David Starčević izručio je ovih danah obrazloženu ništovnu žalbu proti osudi prve molbe. U naknadnom izboru na Baniji kraj Karlovca izabran je vladin kandidat, umirovljeni savjetnik Pavleković. Opozicijonalne novine tužo se, da nebijaše ni govora o kakovom slobodnom izboru.

Dogovori o miru između Srbije i Bugarske nisu još započeli. Turska predlaže, da bi se dogovaralo u Carigradu ili u Sofiji, nu Srbija se tomu protivi. Nekoje novine javljaju, da će se dogovarati na neutralnom zemljištu, u rumunjskom glavnom gradu Bukureštu. Kralj Milan bi najvolio, da se nastavi rat, pa makar propao on i Srbija. On uvidjo, da je njegovo stanje vrlo žalostno, pak misli da puklo kud puklo. Iz Beograda javljaju, da je kralj odputovao u Niš. Velevlasti, koje su podpisale berlinski ugovor, upravile su na predlog ruske vlade skupnu notu Srbiji, Bugarskoj i Grčkoj, da razoručaju svoje čete pak da će na to prisiliti i Turska.

Kako javljaju ruske novine, želja je obća ruskoga naroda, da se car pomiri sa knezom Aleksandrom.

Sv. Otac upravio je pismo na japanskoga cara, u kojem mu preporuča, da bi u Japanu bila priznata od države katolička vjera. Car Japana reć bi, da je voljan zadovoljiti papinoj želji.

Talijanska vlada imade naprilikah na Turskom radi posjeda na crvenom moru, koje je Italija u novije vriome zauzela.

U Francezkom saboru birali su prekjučer saborsko predsjedničtvo. Ministar trgovine izjavio je, da će skoro predložiti osnovu zakona o svietskoj izložbi u god. 1889.

U Španjolskoj počeli su republikanci dizati glavu. Do 50 vojnikah, navalilo je u Kartageni na tvrdjavu Saint Julien vičući: živila republika. Ovi buntovnici, bijahu suzbijeni, te pobjegoše.

Njemački ratni brod Albastros posjeo je otok «Samou» uzprkos prosvjedu američkog i englezkog konzula. Stanovništvo grozi se, da će snajeći njemačko stanovnike.

U novom englezkom saboru doći će na dnevni red vrlo važan predlog o promjeni zemaljske uprave za Irsku, s kojom će jedva irski zastupnici zadovoljni biti.

Franina i Jurina.

Fr. Ma bravo Jure! lepo slamicom za uhom.

Jur. Tr znaš, da smo zbili ovkidan proštu va Lovrane.

Fr. Tako ti mane reci. Verjilija ti j' tako darovana?

Jur. Nego ću, znaš da ja ovakovih nekupujem.

Fr. Ai biš morat znat, da kada ki ću daruje, valja mu odvrnut.

Jur. Tr san ja već storil moju dužnost.

Fr. S čim to tako brže?

Jur. San njim dal malo čiki neka čikaju.

Fr. Kega ste pak storili za proštu?

Jur. Nekega šlora Gaudenotja.

Fr. Kako vraniča, tr da su ljudi govorili da te storit nekega Turčića?

Jur. Ja ću ćeš kada gospoda govore, da Turčić rad s popi govori i njemu da se nebi mogio lahko zapovedat.

Fr. Ča morda želi kigod protešti zapovedat?

Jur. To će se pokle videt.

Fr. Malo mi j' sumnjivo, da se nisu šlor Zorai za tu čast polakomili.

Da si operem tielo i gibka osvježim uda. —
S desne pogledi zidom opasani maleni vrtić
U njem rastu svakojake vodke i mirisno cviće.
Jabuka, šljiva i kruška u obilju ima ti tude,
Vlaški uz zi penje se bujna vinova loza
Vabeć te zrelim da grozdom si ljutu utoliš žeđu,
Dočim po ljesićah miri tuj bosiljak i mažurana. —
Eno pod listnatom lipom u dubku kamene mlge,
Zeleni nad kom se svod od mekana savija slaka.
Tamo boravim rada kad ljeti pritisne žega
S Preradom ljubkijem, slavnim Puškinom, Lermontovom nježnim.
Uza Mickjeviča nujnu si dušu razgaliti znadem.
Čaroban raztvori svjet se momu tad duhovnom oku,
Sjajna i velebna roda mog budućnost sjine predamnom.
Odlane srcu mi' bolnom i presretnim scienim se tada! —
All sve nešto mi kaže da neću do smrti tu ostat,
Doći će dan kad slutnje će moje istinom postat! — —
Sliove još brdo što k nebu se diže pogledi gordo
»Nadom« ga susjedi zovu a ime to milli se meni;
Čestokrat tjeme na njegovo popnem se u jutro rano,
Svježog da zraka se napijem, rujnu da pozdravim zoru.
Oh! kako srce se širi od radosti grudim u mojim
Kada ružoprstu motrim na istok i svitati zoru.
Jutranji lahorak igra se kosom mi kao da šapće:
»Veselo prijane' — nemoj mi dragane klonuti duhom!
»Lieps na istoku braći ti slavnoj sviće već zora,
»Tavne već nestaje noći što dugo ju tlačila jadnu.
»Ustani ustaloj braći na bojište u pomoć hiti!
»Krvcu već lieva al neka — ta bez krvi spasenja nema.
»Slavjan za slobodu bori se, neće da tiranom služi!
Ovake uz slutnje i misli nije mi prijane dragi
Osama ova dodijavna već mi se veoma mili,
Kraljevskim dvorom sad nebih izmjenio koljebu svoju! —
Doći oj doći će željeni čas kad Slavjan će ustat!
Sbacit na vjeko će sa sebe sramotne verige robstva.
Zavisti nestat će, nemara kletog i nesloge stare,
Bratac će bratu si pružit u pomirbu desnicu ruku,
Lice u čisto ojelunut ga, junačko za zdravlje pitat,
Slavskijem gorama ječit će gromorno slobode pjesma,
Doline ružama će se osipati i čoti bojni — —
Velika radost i veselje zamnlet će svake iz grudi . . .
Oh! tad i meni će kliseti srce u prsima mladim;
Osamu ovu ću ostavit vranca ću svoga poklopit,
Poput hurnoga vjetra poletjeti polje na bojno
Braći da svojoj pomognem izvojštiti slobodu zlatnu! . . .
Nego dosta sam, mislim već, prijane tebi govorio,
Sunce gle sjeda već — zadnji mu traci pozdravljaju Učku,
Sa neba zvjezdanog spušta na zemlju se tihana noćca.
Pastiri klikuć sa stadima kućam se vraćaju svojim. —
Daleko, Niko moj, tvoja je kuća — ostani samnom!
Večera skromna nas čeka na stolu u koljebi mojoj,
Milena zgotovi nama ju — čuj gdje kući nas zove!
N. Slušô bi rieči ti dana do bielega Marko moj drugi!
Ponudu primam rad — hvala na dočekljivosti tvojoj.
Želja da tvoja se skoro izpuni ću moliti Boga.
S tobom ću polazit i ja veselo na polje bojno,
Kâ lav ću borit se častno za krst i slobodu zlatnu;
Dično za krst je borit se — dično za slobodu mrieti.

P—n. 1875. A. K.

Jsr. Ča ds njim to, tr oni nose ime još ad onda kuda su brod zapovedali.

Fr. Negre mi nikako va glavu, da se karenjski Turčići boje.

Jsr. Ej dragi moj Franiću, ča neznaš, da gre kukavica vavek rada va tuđe njuzla a trgovac proda ave za hleb, besedu poštenje i samega sebe; njega ni liriga za nič samo da njemu va žepe zvoni.

»Naša Sloga« za novu godinu 1886.[1])

Prijateljem.

Čim eto nova godina se javi,
Danas na lahkim krilima vremena,
I minu stara te nam neostavi
Do teških briga, krutoga bremena.

Oj prijatelji svi da ste mi zdravi!
Sinovi dični hrvatskog plemena,
Za svetu stvar nam borioci pravi,
Zagovornici roda nam snužđena.

Iz harna srdca želim Vam od Boga,
Mir, zadovoljstvo, izpunjenje nada,
Na nastavše i druga ljeta mnoga:

Biti na pomoć rodu svom gdje strada:
Prijatnim saborom, pozrtvovolnim tvorom
I utješenjem čemerna mu jada.

J. Ž. K.

Različite viesti.

Imenovanje. Dvorski savjetnik i državni nadodvjetnik u Tratu, prosv. g. Dr. Ferdinand Schrot imenovan je generalnim odvjetnikom kod vrhovnog sudišta u Beču. Koliko nas veseli što su prilikom imenovanjem krasno nagradjeno riedke vrline i krieposti vlastog činovnika, toliko nam je žao što gubi naše Primorje muža, kojega su svi slojevi pučanstva, svatko bez razlike narodnosti visoko štovao i cienio. Presvietli g. Schrot spada medju one bielo vrane u našem činovničtvu, koji je uvjek i svagdje nastojao, da bude nad strankami, da točno i savjestno vrši svoje uzvišeno zvanje, da bude napram svakomu nepristran i pravičan. On se je dao već u muževnoj dobi na proučavanje našeg jezika to se danas njim služi u govoru i pismu znajuć, da nije moguće činovniku vršiti savjestno svojih dužnostih, neposnaje li jezika naroda, medju kojim mu je djelovati.

Dičeći se sa toli odličnim činovnikom, kličemo mu od srdca: pratila Te uvuda desnica božja!

Odlikovanje. Predsjednik jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu i poznati hrvatski povjestničar, presvietli g. Dr. Fran Rački imenovan je počastnim članom ruskoga sveučilišta u Moskvi. Čestitamo!

Odbor hrvatske čitaonice u Kastvu. Na posliednjoj glavnoj skupštini hrv. čitaonice izabran je predsjednikom posjednik g. Ante Dukić, tajnikom g. Mirko Jolušić, blagajnikom g. Josip Vlah. Čestitamo na izboru!

Istarska državna štipendija od 84 for. godišnjih podieliti će se gimnazijalnomu djaku sa istarskoga kopna: prednost imadu oni, koji su rodjeni u porečkoj biskupiji, te se kane posvetiti svećeničkomu stališu. Molbenice poduprte krstnim listom, svjedočbom o cieplienju koscah, svjedočbom siromaštva, domovinskim listom i školskimi svjedočbami dvijuh zadnjih polulietjah, neka se uprave pute mdotičnog školskog ravnateljstva na biskupski ordinarijat u Poreču.

Razpis natječaja. Službeni list tršćanskog namjestničtva od 11. t. m. donaša sliedeći razpis natječaja na 3 štipendije.

Za školsku godinu 1885-86 podieliti će se tri štipendije svaka za suda od 200 fr., utemeljene od Anke udovice Pecota, rodjene baronice Vlah.

Polag oporuke imadu pravo u prvom redu na rečene štipendije tri djaka prezimenom Vlah, potičući od netjakah utemeljiteljice: Vjekoslava, Martina, Josipa i Frana Vlaha zatim od netjakinje Ljudevita Vlah; uz pomanjkanje ovih, imadu pravo u drugom redu djaci onih obitelji u občini Kastav, koji nose prezime Vlah i koji se izkažu najbližim stupnjem rodbinstva sa utemeljiteljicom.

Uživanje spomenutih štipendijah nije ograničeno na nijednu struku naukah te je mogu usljed toga uživati, osim djakah pučkih školah, djaci srednjih školah, sveučilištah, trgovačkih, poljodjelskih, tehničkih umjetničkih ili obrtnih, dotičnih višin školah, ako su upisani radi ovih naukah na jednom od države priznatom zavodu nalazećem se u pokrajinah na državnom vieću zastupanih ili su već na istih u običnoj ili zakonitoj praksi.

Oni, koji imadu pravo na gornje štipendije, valja da podastru svoje molbenice c. k. namjestničtvu u Tratu u roku od 4 sednah, računajuć od onog dana, kad je ovaj natječaj u službenom dielu »Osservatore Triestino« proglašen. Dokazat njim je pako:

a) Dobu i prezime pomoću krstnoga lista.

b) Stupanj rodbinstva sa spomenutimi netjaci i sa netjakinjom, utemeljiteljice ili s njom samom, pomoću redovito sastavljene loze rodbinstva.

c) Siromaštvo pomoću svjedočbe siromaštva.

d) Redovitu upisnu svjedočbu, da polazi dotični koji od države priznati učevni zavod ili da se nalazi u praksi radi nastave naukah.

Onaj, koji dobije jednom koju od ovih štipendijah, uživati da ju neprekidno bez novog razpisa natječaja, bude li dokazno odgovarajući napredak i bezprikorno ponašanje.

Neka se zna. I ove godine predpalila se plemenita osoba iz podgradskoga kotara, koja neželi da se za njezino ime zna, na 12 izlisakah našeg lista, koji se šalju dvanaestorici neljudah u spomenutom kotaru. Neka se znade za ovo plemenito djelo vrlo štovane osobe, kojoj neka Svevišnji stostruko naplati za sva dobročinstva, koja izkazuje svakom zgodom našemu narodu.

Izbori u Baški. U posliednjem broju kazao je naš doplanik iz Baške, da hrvatski bašćanski puk, ne dneve već časove svojoj vladavini a jur prošlu subotu stigao nam od tamo sliedeći telegram: »U svih trih izbornih tielih sjajna pobjeda hrvatske stranke. Svo odlučevstvo s Ovim pozrom zakopala se za uvjek duha šurenjaških u bašćanskoj občini, koju pranzimlje od subote čestita hrvatska stranka u svoje ruke.

Ovo je prva naša pobjeda u novoj godini a dat će Bog i sviest našeg pučanstva Istre te neće ona biti posliednja u tekućoj godini. Sada dolazi na red občina Poreč pak će doći Volosko, Pazin, Buzet itd. gdje će svuda naš narod imati da se ogleda sa narodnimi protivnici. U ljutoj borbi za obstanak neka mu budu ogledalom bašćanski rodoljubi, koji su protivnika na cielој liniji posvo uništili. Čestitajuć dičnim Bašćanom, kličemo od srdca: Vivat sequens.

Iz Kanfanarščine pišu nam sliedeće: Žalostno je stanje ovo naše občine. Nije dosta da nas privatne osobe muče i proganjaju, već i sam c. k. porezni urad u Rovinju, koji danomice šalje soldato s punimi rukami osekuvijah, po cielој našoj občini. Evo nekoliko primjerah, koje sam naumio prijaviti u dičnoj »Našoj Slogi«, neka sviet znade, kako se postupa sa siromašnim pukom.

Pred božićnimi blagdanih hijade porezni urad čestitati našim Kanfanarcem dobre blagdane sa osekuvijami, dotično su pozivi na izplatu, koji glase ovako: «Per imposto dirotte dell' anno 188... dovuto nell' importo di fiorini... soldi... Gl' incombe pagare a questa Cassa per diritto di esecuzione giornalieri soldi 5 per i primi 7 giorni, e giornalieri soldi 10 per successivi 7 giorni.

Dall' I. R. Ufficio Imposte di Rovigno
Il Ricevitore N. N. Il Controlore N. N.

Ali se u izručivanju tih listićah od vojnikah drugače postupa. Ako je tko dužan manje od pet forintih, mora plaćati vojniku 10 novčićah; tko duguje više od pet forintih, mora plaćati vojniku 20 novčićah i to do 14 danah; ako prije platiti treba da ima dokaznicu. Ovo nije sve. Tko duguje porez za kuće i zemljište, šalju mu se dva listića, il još za kukovu drugu stvar dobije tri četiri i više, a po svakom listiću mora se plaćati 20 novčićah.

Ete pravice! Mjesto da bi se dužnika opomenulo jednim listićem šalju mu se četiri i tako mora tužan dužnik vojniku po svakom listiću 20 novčićah odmah platiti. Vojniku je dopušteno razdieliti koliko hoće listićah na dan, makar stotinu i više, a to mu nosi lepu svotu. Dozvoljeno je vojniku, ako dužnik nema čim platiti kako se više puta sgadja, da uzme stolmice štogod bolje može naći u kući n. p. kotao, sukno za odjeću, slaninu itd., a to nose u Rovinj na porezni urad i tamo se prodaje pod bubanj na dražbi. To nam je čestitka za božićne blagdane! Sada čo vjeće živi! Najprije nam je potukla tuča grozdje, poslije nadošla suša, nešto sniet na što, pak opet tuča, a sada od kuda će plaćati, kom u li će se ulaći? Onaj koji bi nas imao pomilovati, nas muči, a mi nemiljemo otvoriti usta! Čuje što se o tom dogodilo pred dvjemi leti. Jednog dana pod veče banuše dva vojnika u jednu kuću u našoj občini, noseći listiće o eksekuciji. U kući bila je sama gospodarica. Izvadiv list'ć dadoše njoj ga. Ona njim odgovori, da gospodara nije kod kuće i da ona ne zna što su ti listi, te da ga ona ne prima već neka dodju kad bude gospodar doma, pak neka ga njemu izruče ter da je i na njegovo ime poslan a ne na njezino. Vojnici njoj odvratiše srdito, da mora uzeti i stić i platiti 50 novčićah. Žena odvrati, da nema ni novčića i da ne može platiti nek dodju u jutro, da će gospodar platiti, nešto oni ali ovlio skočiše na ognjište i skinuše kotao, koji bijaše upravo nad ognjem pripravan za kuhati večeru. Gospodarica zaklinjaše vojnike, da joj ostave kotao, jer da nema u čem večere djeci skuhati, al oni iztegnuše bajonete i htjedoše na nju, našto se ona preplaši i začne vikati i jokati, a oni pohjegoše s kotlom. Ona se prišuli c. k. sudu u Rovinju, radi čega bila je kažnjena na dva tjedna zatvorad Pitamo sve pravedne ljude, da li je moguće ovako dalje živiti?

Ispravak. »Naša Sloga« Br. 50, god. 1885., donesla je u podlistku: »Desetgodišnjica Bratovštine,« da je g. Josip Miletić darovao god. 1875. »Bratovštini hrvatskih ljudi u Istri for. 10,« u onu svotu darovao je prevriedni dobrodinitelj »Bratovštine« Veleć, g. Gjuro Miletić, župnik u Kuterevu, što ovim radom ispravljamo, moleći sl. odbor Bratovštine, da isto učiniti izvoli.

Kad sudac imade nestrpljivu ženu. O mirovnom sudcu kurganovskom u porečkoj guberniji pripoviela se sliedeća zanimiva zgoda: Kurganovski, čovjek poneško »ekscentričan, vodjaše baš raspravu, kad se najednom pootvorile vrata vodeća u njegov privatni stan, a na pragu se pokaza njegova žena, koja mu javi, da je objed na stolu i neka raspravu prekine. Sudcu bijaše taj intermezzo vrlo neugodan i upozori ženu, da sudca nesmije nitko tečajem raspravu buniti, ako neće da podpadne kazni. Žena ode, ali se za nekoliko časovah opet povrati, hoteći se, da objed nechladni, a malo mareći za paragrafe. Otvoriv vrata reče: »Ali čuješ, ti ćeš ili ne ćeš objed?« Muž ustane sada i prekinu za čas raspravu, napiša obtužnu i izreče odmah osudu, kojom se njegova žena odsudjuje na 3 rublja globe. Na to izvadi mirno tri rublja, stavi je na stol i nastavi raspravu, od koje se nedigne, dok je i nesvrši.

»Tri gracije« glasovita slika od Rafaela bila je najuragocjenji biser u galeriji lorda Dudley-a, a prošla je sada iz engleskog posjeda u francuski na žalost svih ljubiteljah umjetninah u Engleskoj. Tu sliku kupio je vojvoda Aumale za 312.000 for. (25.000 funtih št.) što se tim skupljo čini kad se znade, da ciela slika nije veća od sedam palacah u četvorini. Još nije nikad nitsdna slika u razmjerju svoje veličine tako skupo prodata; četvorni palac stoji ovdje preko 6377 for. »Tri gracija« su djelo, koje je Rafael u svojoj mladjahnoj dobi oko godine 1506 slikao.

Književne viesti.

Uprava trećeg svetovnjeg »Reda Sv. O. Franc.« po najnovijim apoštolskim odredbam priudešena i obrednikom reda providjena. Prevod s italijanskoga. U Zagrebu. Tiskom dioničke tiskare 1885. Cieno meko vezanoj 40 novč., tvrdo vezanoj 55, u platnu 65 novč., sa zlatorezom 85 novč. Dobiva se u knjižari Mučnjaka i Senftleberna u Zagrebu zatim u samostanu u Fojnici (Bosna). Čist prihod namienjen je gradnji samostana u Fojnici.

* * *

Gospodarski koledar za prostu god. 1886. Izdan po »Slavonskom gospodarskom družtvu« u Osieku za članove podupirajuće II. razreda. Osiek 1885. Tiskano u knjigo i kamenotiskari Julija Pfeifera. Cieno poštom 30 novč.

* * *

Časoslov (Brevijarium). Napisao Dr. Martin Stiglić, J. R. profesor pastirskoga bogoslovja na zagrebačkom sveučilištu Franje Josipa I. Drugo izdanje. Odobrila prednstna, nadbiskupska oblast. Zagreb 1886. Nakladu akademiske knjižare Lav. Hartmana (Kugli i Deutsch). Cieno 40 novč., tko pošalje 45 novč., dobije ga franko u kuću.

Proglas na hrvatsku omladinu!

Već je dugo vremena tomu, što hrvatska omladina ne izdade književnoga almanaka, kako je to prije u nje bio liep običaj. U takih se je almanaoih pokazivala hrvatska omladina pred svietom u svojoj nutarnjoj vriednosti, u svom idealnom pregnuću, u svom radu za narod i narodnu prosvjetu.

Hrvatsko akademičko družtvo »Zvonimir« u Beču smatra si dužnošću ovaj rad na novo poprimiti, jer se sada sam nalazi u takih prilikah, da taj posao izvede tim prije, što nije nade, da bi hrvatska omladina kanila inače i gdje drugdje ovu stvar izvesti. »Zvonimir« je zato odlučio u skupštini od 7. o. m. da izda književni almanak za godinu 1886., u kom bi se prikazno zrio književni rad svekolike hrvatske omladine. U tu svrhu izabran je podpisani odbor od pet lica, koji ima sve priugotoviti, da knjiga izadje na svjetlo.

Odbor se obraća na Tebe, svjestna hrvatska omladino! da mu pošalješ književnih priuosa (pjesama, drama, pripovieduka, romana, novela i popularnih, interesantnih znanstvenih članaka), iz kojih će odnositi Tvoja čuvstva, iz kojih će se zrcaliti Tvoja duševna snaga, iz kojih će odsievati Tvoj um, Tvoje srce!

Svekolike radnje molimo da se pošalju do konca veljače 1886. na odbor za izdavanje »Zvonimira«, književnoga almanaka hrvatske omladine za godinu 1886., Beč, Universität.

Napried dakle na polje dušovnoga natjecanja, svakolika omladino hrvatska! muško i žensko u slavu i korist hrvatskoga naroda!

U Beču na staru godinu 1885.

Odbor za izdavanje »Zvonimira«, književnoga almanaka hrvatske omladine za god. 1886.

Predsjednik:	Tajnik:
Vladimir Kovačević, stud. jur.	**Roberto Pinter,** stud. phil.

Blagajnik:
Josip Florišić, drd. phil.

Odbornici:

Ante Benešić, stud. jur.	**Niko Balikas,** stud. med.

Brzojav „Naše Sloge".

(občinski izbori u Poreču).

Poreč *dne 13. jenara. U trećem izbornom tielu poslije dva dana i jedne ciele noći junačke borbe, pobjedismo sa više od 150 glasovah većine. Drugo tielo bije boj danas. U prvom tielu za sada nekušamo sreće.*

(Čestitamo već sada onim dičnim biračem te njim kličemo gromki živili! Ur.)

Javna zahvala.

Presvietli g. Dr. *Dinko Vitezić*, blagoizvolio je priposlati ovomjestnoj pučko-školskoj knjižnici for. 10, na čemu se podpisani u ime čitajućeg občinstva najsrdačnije zahvaljuje.

Omišalj, 10. jenara 1886.

Privremeni odbor.

Lutrijski brojevi

	9. jenara				
Beč	83	83	24	61	5
Grac	59	86	21	35	16
Temesvar	1	60	72	6	29
	dne 13. Jenara				
Brno	61	75	6	50	38

Tršćanska burza

dne 13. jenara

Austrijska pap. renta	for.	83.80	do	for. 83.90
Ugarska »	»	92.50	»	» 92.70
Ista u zlatu 4%	»	101.—	»	» 101.20
Dionice nar. banke	»	—.—	»	» —.—
» kredit-banke	»	290.80	»	» —.—
Talijanska renta	»	95.½	»	» 90.—
London 10 lirah sterlinah	»	127.—	»	» 127.25
Napoleoni	»	10.05	»	» 10.06
C. kr. cekini	»	5.94	»	» 5.94
Državne marke	»	61.90	»	» 61.92
Ista francezka	»	49.70	»	» 49.85
talijanske lire	»	40.00	»	» 49.30

[1]) Izostalo iz posliednjeg broja radi preobilna gradiva. Ured.

Svatko može zdrav biti i veliku starost dočekati, njeguje li svoje tielo. Najviše bolestih imade svoju klicu u krvi, nato mora dakle svatko svoju pomnju obratiti. Našim iztraživanjem i dugoljetnim izkustvom posrečilo se pronaći sredstvo, koje zagurno, brzo i bez posliedicah krv čisti, jači i u odmjerenom teku uzdržuje. Naš način lječenja je priposnat i redom te zlatnimi medaljami odlikovan. Mi lječimo uvjek sa dobrim uspjahom *nekoje bolesti, koje nastaju radi pokvarene krvi* (bez živog srebra), *žalostne posliedice tajnih navadah, dalje zlaboću kožne bolesti, rane, ma kako stare, lišaje, odpadanje vlasih, kostobolju, i šip, sve ženske bolesti.* Trakaviou lječimo mi posebnim načinom i kod iste djece u vrieme od jednog sata. Koji trpe od *kile*, postignu pomoću racionalnog postupanja, i našimi najnovijimi pasovi pologoma all sigurno ozdravljenje. Primamo sve pouzdane dopise sa obširnimi izvještaji o bolesti uz marku za odgovor.

Privatna klinika „Freisal"
5— *Salzburgu* (Austrija)

LA FILIALE della
BANCA UNION
TRIESTE
s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbonando l'interesse annuo
per Banconote
3½ % con preavviso di 5 giorni
4 " " " 12 "
4½ " " sul mese fisso
per Napoleoni
3½ % con preavviso di 20 giorni
3¾ " " " 40 "
3¼ " " " 3 mesi
" " " 6 "
Godranno dell'interesse aumentato le lettere in circolazione con 8 giorni di preavviso dal 6 novembre a. c. quelle con 15 giorni dal 16 giorni e quelle con 30 giorni dal 25 novembre a. c.

IN BANCO GIRO
abbonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa.
— Conforma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d' ufficio *la valuta del medesimo giorno.*

Assume pel proprii correntisti *l' incasso di: Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, effetti loro assegni per queste ultime piazze ad accordo loro le facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d' ogni spesa per essi.**

b) *Si incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' incasso d' *assegni, cambiali e coupons*, verso ½% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union
(Sezione Merci) s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 1—2—8

ROOB COCCOLA
posebnost
c. k. priv. in odlikovane tovarne
ROMANA VLAHOVA
V SIBENIKU.
Podružnica v Trstu: Via S. Lazzaro i 8

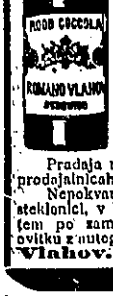

Prijeten, krepčalen liker, odlikovan se zlatimi kolajnami in diplomami na razstavah v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkuti itd.

Ta iz jagod **Juniperus communis** in dišečih zeljišč napravljeni liker je prijetnega okusa.

Jako pospešuje prebavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje oslabelih moči, ker je dokazan njega zdravilni upliv na živce, možgane in na hrbtenico.

Prodajo na debelo preskrbujejo moje hiše v Sibeniku in v Trstu.

Pradaja na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in sladčičarjih.

Nepokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v kateri je vtisnena firma, potem po zamahi z grbom in po malem ovitku z nutegrafovano firmo **Romano Vlahov.** 23—48—14

Veliko skladište **štvaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.
Skladište **čvrstih blagajnah,** koje nije moguće razbiti a sigurne su proti ognju.
Veliki izbor **svetiljkah za petrolej,** finih i prostih, za objesiti i za prenašati. 48—49
Prodaja svakojakih **spremah za strojeve,** sa vlastitom radionicom kovača mekanika; *primaju se poprave svakojakih strojevah kod*
FILIPA BATTICH-A
TRST, Via Acquedotto b oj 28.
Naručbe izvršuju se reodvlačno uz pouzetje. — Cienc neboje se konkurence.

Latteria Milanese
(milaneska mlekarna)
Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra sj dužnošću, upozoriti mnoge naručitelje, da ima u mlekarni svieža i suha voća, izvratne divljačine, zelenjah sve **polag cienah na trgu Hlebu ponovzkog, kolačah miestačkih, slatticah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla** svieža svaki dan iz Milana. **Kreme za ovariti, tučenog povrhja** prva vrsti, **kisela mleka. Za objede i soirée** ovrhavaju se naručbe sa platinjevi povrhjem bogato naršeseni, takodjer u loži. Naručbe za pokrajinu izvanju se neodvlačno, pa ne ispod 5 kilov. 40—34

M. Melchiore.

Tekuće
ZLATO i SREBRO
za pozlačanje in polupčanje okvirov, raći iz lesa, kovine, para laua in stekla; za pozrcaljenje, vsakovrstnih stvari z kovino. Vsakdo lahko sam pozrebri a i poslati, kateru koli rud. Jedna steklenica stane 1 gld. v gotovini (tudi v poštnih markah), all z pouzetjem pri L. Feltku jun. u Brnu (Moravsko). 6—4

Ljekarna Trnkoczy
uz viečnicu na velikom gradskom trgu u **LJUBLJANI**
priporuča i rasprodilju poštarskim pouzetjem
MARIJACELJSKU KAPLJICU
za želudac,

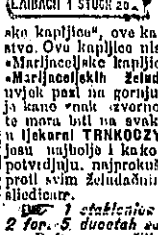

koljim su imade zahvaliti na hiljade ljudih na zdravlju imade izvratan uspjah kod svih bolestih želudca te su nepogrešivo sredstvo proti: **pomanjkanju teka, slabu želudcu, uraku, vjetrovom, kolici, kršu u želudcu, bilu srca, zatvoru želudca, glistam, bolesti vranice, na jetrih i proti zlatoj žili**

Opomena. Još jednom treba opomenuti, da su ove kapljice izložene velikomu patvorenju. Mnogo imade ljudih, koji nepoznaju pripravu ovih kapljicah te razpačavaju pod imenom „Marijacelj-sko kapljica", ove kano podvalane medju ljudstvo. Ovu kapljicu ulaz, radi neuspjehu, pravi **„Marijacelj ske kapljice".** Tko dakle želi pravih **„Marijacelj skih želudačnih kapljicah",** neka uvjek pazi na gorinju sliku majke Božje, koja je kano znak izvornosti zakonom zajamčena, te mora biti na svakoj steklenici. Dobivaju se u **ljekarni TRNKOCZY,** uz viečnicu u Ljubljani; jesu najbolje i kako mnoga zahvalna pisma potvrdjuju, najprokušanije i napješnji kapljice proti svim želudačnim bolestim i njihovim posliedicam. —10

1 steklenica valja 20 nov.; 1 ducat 2 for. 5 ducatah samo 8 for.

Poštom razpošilje se najmanje jedan ducat steklenicah. Naslov:
Ljekarna Trnkoczy u Ljubljani.

Jesenska lječidba
Thè Millfiori
najbolji lièk za čišćenje i stvaranje krvi. Izvrstan proti netoku, stezanju u želudcu, hipokondrij, hemoroidam i kožnim bolestim. Dobiva se u ljekarni
PRAXMARER 8—12
(kod dvih crnacah)
Gradska viečnica u **Trstu.**

ŽELODČNE BOLEZNI
je moguće *RAZO* in *POSVEMA* ozdraviti po
JERUZALEMSKEM BALZAMU
edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke.

Večina raznih kapljic, izlačkov itd., katere so občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva zmes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priprostesestave, odločno oživljajoče in želodčne živce hitro krepčalne moči **pravico prednosti** nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom veče prašanje po njem. Ta balzam bogat na delujočih snovih kliničke robarbare, katera koreuika je poznano zarad njenega ugodnega upliva na prebavljenje in čiščanje, je zanesljivo sredstvo proti tožavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in svedoci priporočujejo proti nejedčnosti, zabasanju, smrdljivi, sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljenju, slatenoi in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 10—7

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI
G. B. PONTONI
v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *G. B Ponte*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tomlinu v lekarni E. Pallson.

PUSTENE KAPUTE
za gospodje
u svih bojah, bogato tambuciranc, dostatno lugaške i široke, raspošilje uz poštarsko pouzetje, **komad 3 for.**
L. STORCH u BRNU.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.
austrijskog vjeresijskog zavoda
za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 2%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel
u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Poštu, Brno, Trapavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Graz, Hermannstadt, Innsbruck, Klagenfurt, Ljubljana, Salzburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Prodajam
na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na otkaz, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na pavedu iznos glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—46

Veliku pozornost
zbujajo novosti v najboljših dunajskih fabrikah tkanja izdelovano in po najnovejših zdravstvenih oblasti iz volne, najcenejše gostotkani in modni
zimski jopiči
za zavarovanje zdravja.

Moji jopiči za obvarovanje zdravja so najgorkejša in najzdravejša obleka, ker: 1. Ohranó telesu primerno gorkoto; 2. Varujejo telo pred prehlajenjem kujti posnal pot, ki se po njem nareja; 3. Podnjajo se po vsakem telesu, ter so 4. Izvanredno praktični, pri tem pa v cenó, ker stanejo le
1 for. 80 nove.

Vsaktori, kojemu je lastno zdravje mari, naj ne pusti te prilike, si jedan jopič naročiti, ker je boljši od vsake druge zimske obleke. Naroči se naj prva kakovosti samo pri

I. Wiener Commissions- und Exportgeschäft
Wien, III. Kolonitzgasse Nr. 8.

Pri naročitvi zadostuje povedati, jeli se hoče vol k, srednji ali majhen jopič. — Pošilja se tudi po poštnem povzetju. 4—4

Opreznost!
Drugi nudjaju sličnim oglasom maje po for. 1.80 i for. 1.85; ovako proste seljačke maje prodajem ja **samo po** fr. po komadu.

Neprodirne proti mrazu in mokroti.
Samo 2 for.

Novoiznajdene, najboljše gostotkane in gorke
BURGER JACKE.

Ni nič *boljšega, trpežnejšega, cenejšega* in *prilježnejšega* od teh novo iznajdenih praktičnih meščanskih jopičev za gospode in dame, dečke in dekline, katere je mogoče vdobiti v sivi, rujavi, temno modri in črni barvi in so bile o i vseh oblasti priznane radi.

1. **»vitkosti po vsakim telesu«**
2. **»držanja letomarne dopiste«.**
3. **»prihranjenja druzih dragih oblačil«**
4. **V casu, trpežna, lepa moderna obleka«.**

Kdor nosi jeden »meščanski« jopič je najboljše obvarovan za zimo proti mrazu, zatogadelj bode gotovo vsakdo rad lzdal mali znezek, kajti s tem varuje lastno zdravje. Vdobivajo se tudi:

1200 zimskih Merino volnatih maj vsako vrsti za gospodu, gospe in otroke I. vrst for. 1.40, II. vrst for. 1.20.

1000 zimskih merino-volnatih spodnjih hlač vsake barve za gospode in dame I. kak. for. 1·40, II. kak. po for. 1·20.

1000 parov močnih in gorkih nogavic na 3 pare samo for. 1·90.

1250 parov močnih, gorkih, kratkih nogavic na zimo 3 pare samo for. 1·40.

900 ženskih spodnjih sukenj trikot, močne in gorke kot kožuhovina z krasnimi 3—5 prošnimi bordurami in francoskim obšivom; poprej 5 for. sedaj samo for. 1·70.

Edina razprodaja, ki pošilja tudi po poštnom povzetju pri 1—1

RABINOVICZ
Beč. III. Hintere' Zollamtsstrasse 9

Nova
ekonomička krojačnica
Corso br. 26 p. I. 48—34

Odjela od same vune polag mjere.
Odjela chevlot od f 12 dalje.
Gornji kaputi od for. 10—18.
U velikom izboru

odjela fantazije
polag cienah, koje se neboje konkurence,

Takodjer na obroke.

Takodjer na obroke

Podpisani čast sè objaviti trgovcem obrtnikom, novčarom, osjeguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje **tvornicu**

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.
Corso br. 67 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče »vooma nizkih cienah«. Izradjuju se pečati kojegod drago podobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: satovi, medaljoni automatični, škatuljice za šibice, Crayon za perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre, naslove, dionice itd. 48—40

Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

Odlikovan gradjevni zavod.
EN. FREISINGER
U TRSTU
(Palazzo Lloyd, via mercato 50—22 vecchio N ro 4).

Pečati iz kaučuka

Najprikladniji žepni, pečat sa perom, olovkom i bilježnicom **samo for. 1·50.**
Samoglasan žepni pečat fr. **1·20.**
for. 1·20
Nadalje svakovrstne počato za obćinske, župne itd. urede uz najjeftinija cienu.

Izdavatelj odgovor urednik M. Mandić.
Tiskom V. Dolenca.

Broj 3. U Trstu 21. jenara 1886. Godina XVI

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč. za svaki redak više 5 novč.; i u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *vaglia* (assegno postale) Imo, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dolje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za soljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. .50 i 12 za pol godine. Izvan carovine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

POZIV NA PREDPLATU.

Od 1. jenara počimlje se damnajsta godina, što šaljemo naš list u ruke milog nam roda. Na početku godine valja da smo na čistu su našimi dužnici i vjerovnici. Da uzmognemo drugim zadovoljiti, molimo svo naše dušnike, da učine čim prije svoju dužnost.

Pozivljemo ujedno sve naše dosadanje predplatnike, da se iznova predplatom ogluse te da našemu listu i novih čitateljah pribaviti nastoje.

Predplata s poštarinom stoji za cielu godinu za imućnije for. 5, a za soljake for. 2. Za pol godine polovicu. Izvan carovine za poštarinu više. Novce ne valja šiljati u pismu, jer je predrago, nego poštarskom naputnicom. (Vaglia postale).

Više putah primamo novce u rasno svrhe stoga molimo svakoga tko nam što šalje, da točno označi u koju je svrhu.

Napokon molimo naše rodoljube, da nas u svom izvješćuju što bi moglo naše čitatelje zanimati. Ako nismo uvjek svega priobćili, krivnja nije naša voćto, što nam neprestajo nikada prostora.

Uprava »Naše Sloge«.

Rad istarskoga sabora.

III.

Kod glavne razprave o proračunu orisao je naš zastupnik g. Spinčić novoljno naše stanje na ekonomičnom i školskom polju, dočim je g. dr. Laginja predočio žalostni položaj našega naroda u Istri u političko-pravnom pogledu. Svoje tvrdnje podkriopiv nepobitnimi dokazi, oni se nisu u svojih govorih obazrieli niti na većinu istarskoga sabora niti na pojedine njegove članove, već su u obće odsudili pogubnu po nas smjer zemaljske politike dovikuav talijanskim drugovom: »svaka sila do vremena«. Ovakovim govorom nisu bili navikli u istarskom saboru, jer se je tamo uvjek sve odobravalo, štogod se je u zemlji činilo, bilo na korist ili zator isto. Od poštovane talijanske većine sjedi u saboru nekolicina njih, koji su dobro razumili hrvatske govore naših zastupnikah te ih drugim raztumačili. Po talijanskoj navadi htjedoše uslied toga nekoji zastupnici poštovane većine stvar izvrnuti te prod talijanskom čitaladkom publikom potvoriti naše zastupnike, tobož, da su grdno uvriedili zastupnike talijanske većine! Prvi ustado g. dr. Amoroso te načinom, koji nikako nedolikuje zemaljskomu podkapetanu, napado na naše zastupnike, koji da su proti junti govorili u nepoznatom joj jeziku.

Evo, tim je on sam pripoznao, da junta ili zemaljska oblast za Istru, gdje živi ogromna većina našega naroda, nepoznaje ili neće da znade našega jezika! Kakva pako može bit uprava i kakvo stanje naroda, gdje mu oblasti neznaju jezika u XIX. stoleću napredka i prosvjete, netreba pobliže razlagati. Zemaljski podkapetan htjeo je svoju blagonaklonost prama našemu narodu tim dokazati, što je junta prigodom nekakve kužne bolesti odposlala u podgradski kotar 200 for.! Ako je tomu tako, to je slavna junta samo svoju dužnost učinila, nu neka nemisli s toga, da će se naš narod zadovoljiti koricom kruha, koja mu se kao prosjaku dohiti, da žuti. Ne.

Naš narod zahtjeva ista prava, koja uživaju Talijani, na temelju podpune ravnopravnosti. Da toga nemogu dokučiti naši suzemljaci, jamči nam zastupnik g. dr. Fragiacomo iz Pirana, koji je javno u saboru izjavio, da mrzi hrvatski jezik te da će tu mržnju uoiopiti i u svoju djecu. Vriednoga li apostola poštovane većine! Žalimo gosp. zastupnika, da ima još toliko odvažnosti boraviti u zemlji, gdje u ogromnoj većini obitavaju Hrvati sa Slovenci.

Isto tako predbacio je g. dr. Vonier našim zastupnikom, da su grdo uvriedili zastupnike talijansko narodnosti, prem nisu u svojih govorih ni riečju o tom spomenuli. Saborski predsjednik izjavio je opetovano, da nisu naši zastupnici ništa proti zastupnikom većine rekli nit ikoga uvriedili, jer bi ih inače bio opomenuo. To isto izjavio je i zastupnik g. dr. Laginja.

Uz sve izjave predsjednika i dra Laginje ipak su gospoda Talijani htjeli izlieti svoj gnjev i jad na našu manjinu, prem su osvjedočeni bili, da nisu ih niti jednom riečju uvriedili. Je li je to viteški? Bogme nije. Ovaj postupak Talijanah možemo punim pravom nazvati »donchisciottesco o fanciullesco«, izrazi, koje je poročki listić podielio našim zastupnikom, što su govorili u svojem materinjem jeziku.

DOPISI.

Iz Baške, (občinski izbori). — Naša brzojavka najavila Vam u kratko uspjeh izbora a sada evo Vam malo obširniju viest, da ju po volji upotrebite.

Rade se u sviet ture viesti, koje se baš ravno svakoga pobliže ne tiču, a to se pak tim većom radošću čini, kad se što glede narodne stvari sbilo. Kod nas bili su obć. izbori dne 7. i 8. t. m. a ti dnevi bljahu uprav pobjeda naše narodne stvari i dokaz, da ako i spavasmo, da se pak tim slilji probudismo, to da je sbilja pašovanju svakomu u ovom našem trgovištu odzvonilo. Badnva je bilo u taga onomu, komu je izbor najveć na srdcu ležao, mahnitali, da još dugo obljubljenu stolicu nelzgubi. On se rukovao badnva sa svojimi »Družani« i predvodio ih na biralište u obć. kuću i školsku sgradu, jer su i ovomjestni biraći, svjestni si svoje gradjanske dužnosti, na junačke noge ustali, pa sjedinjeć se izbora 1870. g. ne pustiše se nečem ustrašiti, nego je skoro sve što hodati može, na noguh bilo. Kad pak uz sva zanovetanja i spletkarije nebrojeno svanu zora i dan 8. t. m. i uprav 7 satih udari a narodna stranka u III. izborništvu ogromnom većinom glasovah pobjedi, tad iz stotine grlah zaori gromko »živio« kliesanje. Na to dodju ukupno svi biraći iz Jurandvora, te uz radostno pjevanje podju po trgovištu od jednog kraja do drugoga da glasuju u II. tielu. Mi se dakle uz složne Jurandvorce i Krajane spremismo na drugu izbornu borbu, misleći, da će takova biti, kakova je bila u III. Kad tamo, talijanaška stranka — taka ju možemo po njezinih načelih zvati, nemajući ni broj ni snage niti se na pomoli, nego pokunjena bježi svjetlo, neuzdajuć se upustiti u izbornu borbu ni u II. ni u I. tielu. I sbilja veličajan je to bio prizor, kadno se vidjelo, kako ovomjestni stanovnici k biralištu

PODLISTAK.

Razgovor

medju **Matom i Lukom.**

Mate. Zdrav mi bla moj Luka! Odkuda nko Bog da?

Luka. Obaša sam ti brate malo Puljšćinu, da vidim kako tamo onaj naš dični narod živi i šta mi ga radi.

Mate. Čul sam odavna hvaliti onaj lipi naš narod, koji netrpi med sobom tujega smrada. Kaziva mi pok. otac, da će naći redko Krnjela u naših selih na Puljšćini. Tamo da je nared naše krvi budan, marljiv i čestit. Kaži mi dakle i ti Luka, jeli sve to istina.

Luka. Slušaj me dakle prijatelju, reći ću ti pravu božju istinu što sam čul i vidio. Pohodio sam najprije junačku Premanturu. Ondje je čeljad danas sviestna i poštena, do lita 1848. živila je u tuposti i nemaru. Dobri Bog podilia njim vredna i čestita svećenika u osobi g. F. DElle, koji je donia med svoje stado luč istine i pravde. On je odmah otvoria u svom selu školu za mušku i žensku dicu. U toj školi poučavaše kroz trideset lita bez plaće, sve u slavu Boga i na korist svoga stada. Uzima je u školu dicu ne samo svoga sela nego i iz dalnjih selah puljskoga kotara, pače iz istih talijanaških selah dolažiše su dica k njemu u školu. Danas imade naučnih i čestitih svećenikah, činovnikah, kapetanah, učiteljah, trgovcah itd. koji su hodili u premanturšku školu. Da ti spomenem samo nekoje od onih To su ti Bradeći, Predonzanni Vianni, Dabrović, Loronein, Frozza, Sladovi, Calić, Kura, Košara, Semolić itd., koji su svi u svojih poslovih na čast svomu naučitelju. U Premanturi čita i piše sva čeljad bez razlike spola, a sve hvali, štuje i ljubi svoga pastira, naučitelja i dubročinitelja. G. DElla je i sada hvala Bogu župnik u Premanturi premda mu imade kakovih 78 litah. On je naučno dicu za četvrtu pučku školu i pripravio više njih za latinske škole. Dokle nije došao novi školski zakon, bila je on kroz mnogo lita školskim nadzornikom za svi škola slovinskega jezika na Puljšćine Taj dični starac je svakomu u župi otac, prijatelj i dobročinitelj. Nije duše, koja mu neisi bila za koje dobro dilo zahvalna. Učinia je mnogo za svoj puk i izvan škole. Trudia se i mučia, da polepša selo, crikvu, zvono, i zvonik itd. Za ovaj posledni potrošia je sve svoje dohodke. Crikav premanturska ostati će lip spomenik vrednomu župniku dok bude obstojala. Kaza sam ti, da je bila puk onaj prije neuk i nemaran a da ti ga je sad viditi? On je probudjen, sviestan, marljiv i pošten. Prije bila je talijanaški rob jer je bia do grla zadužen a sada je svoj gospodar. Prije su mu sve suho i sirovo pojeli puljski oderuhi a danas su oni prisilj ni Premanturcem prodavati svoje njive i pašišća. Od premanturske punte pak do same puljska vrata jesu većinom premanturski posjedi. Premanturac je dobar i marljiv težak, a kano ribar poznat je u celom kotaru. Ribolov donosi Premanturcem više tisuća forintih dohodka tako, da se oni neboje Krnjelah ni talijanašah jer nisu gladni njihove patente.

Mate. A kako to, da upravo na toga vrednoga svećenika napadaju puljski šarenjaci i njihovi prijatelji u Poreču?

Luka. Ti si prijatelju čul zvoniti al neznaš kade je zvonilo. Neprijatelji našega naroda govore i pišu proti svakomu poštenomu čovika. Nemare oni je li taj pop, fratar, učitelj ili činovnik; ako nije talijan ili šarenjak oni udaraju na njega kako i vuci razdiravol. Pisali su i proti g. DElji al oni su mu s tim samo koristili. Neki puljski gladuh »Veritas« napisa prošlog lita u porečkoj »justizirici« da se nesmiju otvoriti u Montikju i Lohoriki škole kakovu je otvoria DElja i da je ovaj nekakav general. Šarenjaci se boje školah naših jer znaju, da kad bude znal naš kmet čitati i pisati u svojem jeziku, da se neće pustiti od njih za nos voditi. Oni znaju, da se kmetu more zapovidati i strašiti samo tada ako je nenaučan, tup i glup. G. DElla je osvestia i poučia svoj puk i zato se ga boje. Narod ga ljubi, štuje, sluša i sledi u zato ga i zovu šarenjaci, da je general. On je general svomu stadu a šarenjaci su generali bez vojske, jer jih više »ščavo« ne sledi niti sluša.

Mate. Bog nam dao svuda po Istri takovih svećenikah a kad to bude, onda će moći šarenjaci i krnjeli pobrati svoja kopita.

Luka. Amen! brate, izpunila ti se želja čim prije a g. DElu neka dobri Bog još dugo poživi na spas svomu stadu a na strah i trepet šarenjakom.

Mate. Imaš li još štogod prijatelju Luka?

Luka. Imam, imam, čuj me pazljivo što ću ti još reći. Iz romanture došao sam u Pomer. I ovde bilo ti je žalostno stanje onog puka, dokle nije otvorilo školu bivši župe upravitelj, sada pokojni i nezaboravni g. Mijat Semolić. Ovaj a kasnije njegov drug i sadašnji župe upravitelj g. Ivaš Košara podigli su na noge Pomorce, koji su se lipo otresli gospodskoga jarma. Semolić i Košara jesu Premanturci i obojica čestiti učenici starine DElle. Jedan i drugi od kmetakih obitelji ostali su verni svomu narodu, koji se s njimi diči i ponosi. Blagog Mijata neka milostivi Bog stostruko naplati na nebesih a prevrednog Blaša neka nam još dugo ostavi na zemlji, da bude mogā i nadalje svomu narodu koristiti, zanj raditi i ako bude treba i trpiti. Iz Pomera idā sam u Medulin.

Mate. Lipo Luka moj! Od Medulina čul sam uvik dobro govoriti.

Luka. Dā, pravo imaš. Medulin ti je lipo-

vrve, to se i nepozvani znovoj stranki, kako ju opi nazvahu, rado nude. Kad se pak na veče sve dovršilo i proglasili imenn novih zastupnikah, 24 čelik muževah i 12 zamjenikah, prisutna svietina, sastojeća odvše stotinah dušah zaori u »živio«klicanja, te pjevajuć podje kroz čitavo trgovište a mornarica uresi svoje brodove zastavami a malo kasnije i svjetnjaci. Slava s toga svim našim svietnim biračem, napose hitrim i darovitim pomorcem u na čelu im trgovcu g. Dinku Seršiću, koji svi, shvativ važnost izbora, zapustiše i poslove svoje, samo da do pohode pravedne stvari pripomognu. Tako se dotatine može reći, da »svaka sila do vrimena«. Toliko za sada u kratko a sliedili će o tom i obširno izvješće.

Pogled po svietu.

U Trstu, 20. jenara 1886.

Opet se raznosi glas, da će Nj. Vel. car Fran Josip pohoditi tokom ove godine talijanskoga kralja. Sastanak taj imao bi biti u kojem manjem talijanskom gradu Piemonta. Čuva da će na tom putu pratiti Njeg. Velič. carica, kraljević Rudolf i nekoji ministri.

Carevinsko vieće je sazvano za dne 28. t. m. Mjeseca febrara započeti će razprava o proračunu, koja će ove godine biti po svoj prilici burna jer će s jedne strane zahtjevati slavenski zastupnici, da se već jednom i njihovim pravednim željam bar ponešto zadovolji, a s druge strane navaljivati će njemački liberalci na većinu i vladu, koja da jih tobož svuda zapostavlja i potiskuje.

U češkom saboru došlo je napokon na dnevni red i narodnostno pitanje. Glavni govornici, Trojan i Ploner zagovarali su svaki svoj predlog. Ovaj posliednji, prem su mu priskočili u pomoć najžešći njemački zastupnici, propao je svojim predlogom, da se naime kraljevina Češka po narodnostnih kotarih podieli.

Izmedju austrijanskih pokrajinskih saborah zaključili su svoje zasjedanje i sabori solnogradski i koruški.

U gornjo-austrijskom saboru razpravljao se 18. t. m. predlog, da se ograniče ženidbe t. j., da se dozvoli ženiti samo onomu, koji dokaže, da može uzdržavati obitelj. Zemaljski namjestnik je dokazivao, da se je umanjio broj nezakonite djece odkad se je dignulo dozvolu ženidbe. Dotična zakonska osnova zagovara strogu ženidbenu dozvolu. U istom saboru zaključeno je jednoglasno, da se u višim realkah uvede opet podučavanje u vjeronauci.

Izbori za trščansko zastupstvo obavili su se i u III. i II. tielu, pak ako su oni od IV. tiela uznemirili vladinu stranku, to su ju ovi u III. i II. tielu posve razoružali. Naposo izbor u III. tielu, u kojem je izašlo 11 progresistah a samo jedan polu-vladinovac, svjedoči, da su progresisto zadobili silni mah u Trstu. U tom razredu imade do 1900 biračah a izmedju ovih je 700 c. k. činovnikah. Kad bi bili dakle sami činovnici glasovali za vladine kandidate, morali bi bili ovi izaći al oni podlegoše progresistom za skoro 200 glasovah. To je očit znak, da je velik broj ces. kr. činovnikah glasovao za progresisto proti vladinoj listi. Uzme li se k tomu, da je i nečinovnikah glasovalo za vladine kandidate, tad je taj porez još grozniji.

U II. tielu izabrano je jučer svih 12 progresistah, koji imadu ovo već do sada u trih tielih 35 zastupnikah. Još se ima obaviti izbor u I. tielu, koji je također vrlo dvojben za vladinu stranku, pak u nedelju izbor u okolici, gdje će — kako se stalno nadamo — biti izabrano 6 slovenskih kandidatah. Tako će u novom trščanskom zastupstvu sjediti bar kakovih 40 progresistah i možda 14 vladinovacah su Slovenci.

Ugarski sabor razpravlja o proračunu. Razprava je dosta živahna, a sjednice od 18. t. m. bijahu upravo burne. Zastupnik Szabo navalio je na ministra Tiszu, da prodaje svojim vjernim državna dobra za trećinu njihove vriednosti. Ministar označi ovu objedu kao klevetu, al mu odvrati Szabo, da je pripravan navesti imena, bude li se povela iztraga i ako mu se dopusti, da ju on kontrolira.

Srbski ministar Garašanin poslao je velovlastim notu, kao odgovor na zahtjev vlastih, da Srbija i Bugarska razoružaju svoje čete. On kaže u toj noti, da je Srbiji nemoguće u sadašnjem stanju razoružati vojsku. Kano glavni razlog spominje nota činjenicu, da još dogovori glede mira nijsu sa Turskom niti započeli, pak da se i nezna kakav će njim biti uspjeh. Kralj Milan pomilovao je sve političke zločince, koji su bili prošle godine proti njemu i njegovoj vladi ustali.

Grčka vlada oboručava i nadalje svoje čete premda su njoj velovlasti preporučile, da toga nečini.

Engleske novine javljaju, da je načelno riešeno rumelsko pitanje na temelju personalne unije. Potankosti da nisu još ustanovljene.

Sv. otac podielio je visoki red knezu Bismarku a sada priobćuju rimski listovi pismo kneza Bismarka sv. otcu, u kojem očituje, kako će rado upotrebiti svaku sgodu, da može papi posvjedočiti svoju zahvalnost.

Francezka vlada opozvala je iz Tonkinga zapovjednika francezkih čet ah generala Courcy-a. Ona namjerava opozvati pješačke čete, koje se nalaze u Tunisu.

U nekojih kotarih kraljevine Rumunjske zavladao je glad.

Pruski sabor otvoren je prieslolnim govorom, u kojem se naglasuje, da će biti glavna zadaća sabora, baviti se gospodarstvenimi pitanji.

Franina i Jurina.

Fr. Parma lá!

Jur. Ča ! pak to?

Fr. Saimi mi nekako vavek va glavo neki »Parma lá« ki me p'jednaput tamo mej Ciribirol najli i napili pak sam mu morul to slano platil.

Jur. Je l'ti morda bil na to pozval?

Fr. Tako ča.

Jur. Blažen ti krnjoli.

* * *

Jur. Dunke šjor Fižolin i šjor barun da su se sprijatelili?

Fr. Ča nisu bili durom prijatelji? — Tr su oba jako bogati; zač bi si imali biti oni neprijatelji, kad imaju sega dosti?

Jur. A mâ, ča je znan ! Neko vrime da su se grdo gledali, kako nekada Poncilo Pilato i kralj Irud, ki su se paka složili i sprijatelili, kad je bilo za pograditi našega drugega Isukrsta, čast i slava mu budi!

Fr. Tako san čul i ja va crikvi na velikí petak. A 'zač su se pak Fižolin i barun sprijatelili?

Jur. Ti znaš, da budu mogli žešće držati »ščavunce«, ali da su ščavunci počeli glavu dizati, odl otvarati i svoje popo slušati više logo njih.

Fr. Ma nad drugi Isukrst je svojim uzkrsnućem osramotil i Poncila Pilata i kralja Iruda i sve druge svoje neprijatelje, ki su ga prije grdili i rugali mu se.

Jur. Vero se uhvam i ja, da će i naši ljudi tako učiniti svim svojim Irudom i Pilatom, ali govore, da za niš na svitu neće biti više »ščavunci«, kako ih o njihovi Irudi i Pilati već tolika lita pogrdno krste, nego da će biti ljudi, kršćani i Hrvati, ča su već od stare starine.

Fr. Hvala Bogu i lipoj Majki Božjoj ipak jedan put!

Različite viesti.

Na prolasku za Beč, nalazi se među nami naš dični zastupnik presv. g. Dr. Dinko Vitezić. Odavle će krenuti u Beč u četvrtak na večer, da prisustvuje sjednicam carevinskog vieća, koje se otvara dne 28. t. m.

† **Toma Gajdek.** Dne 13. t. m. izdahnu svoju plemenitu dušu u 77. godini presv. g. Toma Gajdek, kućni prelat sv. otca pape, kanonik prvostolne crkve zagrebačke, predsjednik družtva sv. Jeronima, vitez reda Franje Josipa I. itd.

Pokojnik bijaše uzoran svećenik, iskren i odlučan hrvatski rodoljub, koji je neizrecivo ljubio svoj rod, osobito niže razrede pučanstva, komu je kao predsjednik pučkog družtva sv. Jeronima svoje najbolje dane posvetio. S njim gubi hrvatski narod jednog od onih velikih muževah, koji su već u mladjahnoj dobi pod imenom »Ilirah« počeli buditi narod i podizati ga na vlastite noge. On je tu koli častnu toli težku zadaću svestno i požrtvovno vršio sve do posliednjeg daha. S pokojnim Gajdekom gubi zagrebačka biskupija jednog od najvrednijih svećenikah a hrvatski narod jednog od najplemenitijih sinovah. Naposo mi istarski Hrvati gubimo u pokojniku najboljeg zagovornika, prijatelja i dobrotvora. Naša »Bratovšćina« neće zaista ulkad zaboraviti imena preč. Gajdeka, koji njoj je svakom sgodom pritekao sbo rom i riječju u pomoć.

Na tužnu vist o smrti velikog muža, brzojavili su iz Trsta gg. ovršitelji oporuke pok. Dobrile u Zagreb, da izraze neizmjernu bol nad tolikim gubitkom i da se položi u ime njihovo vienac na lieš pokojnika. I naše uredničtva uprosilo je brzojavno g. prof. C. Rubetića, odbornika družtva sv. Jeronima, izjaviv mu duboku sućut istarskih Hrvatah, da postavi vienac na lieš rizabranomu pokojniku.

Svemogući pozvao je k sebi preč. Gajdeka upravo isti dan i skoro isti čas, kadno je umro i naš oplakivani biskup Dobrila pr je 4 godine, s kojim je mnogo godinah u najsrdačnijem prijateljstvu živio.

Sprovod preč. Gajdeka bio je — kako pišu zagrebačke novine — upravo veličanstven. Svi slojevi pučanstva glavnoga grada Hrvatske htjedoše, da izkažu posliednju čast uzor svećeniku i rodoljubu. Medju raznimi deputacijami bila je i ona »Bratovšćine hrv. ljudi u Istri«, koju je zastupao njezin povjerenik g. Gj. Doželić.

Lieš bijaše lieplimi vienci pokriven, koje su medju ostalimi položili: Družtvo sv. Jeronima svomu nezaboravnomu predsjedniku; biskup Posilović svomu prijatelju; Matica hrvatska Tomi Gajdeku; Hrv. pedag. književni zbor Tomi Gajdeku; *Istarski Hrvati* Tomi Gajdeku; *Prijatelji u Trstu*; Dionička tiskara u Zagrebu Tomi Gajdeku; Sbor duhovne mladeži zagrebačke svomu počastnomu članu; Klerička glasbena družtvo »Vienac« svomu dobrotvoru; Franjo Ivić svomu prevelikomu dobrotvoru.

Ime preč. G. neka ostati će među Hrvati — ma gdje oni obitavali — neizbrisivo dok se bude hrvatski govorilo. U ime hrv. plemena u Istri izrazujemo i ovdje braći u Kraljevini, napose mezinečku pokojnika, družtvu sv. Jeronima našu najdublju sućut uz živu želju: množili nam se Gajdeki a plemenitomu Tomi dao Svevišnji uživat vječno blaženstvo!

Glavna skupščina »Slovanske čitaonice« u Trstu obdržavala se je u nedelju iz nevelik broj članovah. Iz izvješća tajnika i blagajnika doznali smo, da je družtvo tokom godine 1885. moralno i materijalno lieplo napredovalo. U novi odbor izabrana su sliedeća gospoda: M. V. Zivic predsjednikom, Ante Truden podpredsjednikom, Ivan Mohor

---

i veliko selo, Medulinci sve čisto naša krv. Marljivi su kako pčela u dobri kako kruh. Bašćinili su od svojih starijih malu bašćinu. Al radinl i štedljivi kako jesu, razširili su svoja imanja daleko na puljsko i sišansko tlo. Z atni bi ti bit ono narod, da ima svećenika, kakov je gori rečeni g. DEllu. Župnik u Medulinu nezamislimlje se za svoje stado kako bi to moralo jer je nećutl da je slovinskoga roda. On je veći prijatelj gospodi u Puli nego li narodu iz kojega je potekla i med kojim živi. Medulinci ga Bogu hvala u tom neslide; zato nima tamo one ljubavi i prijateljstva med pukom i župnikom kako smo to vidili u Premanturi. Medulinci izgojili su također svojih ljudi, koji su njim na čast i koji brane i zagovaraju sirotu istarskeya kmeta. Ovo muževe i sve čestite Medulince pozivla nam Bog!

Iz Medulina uputia sam se u Ližnjan. I ovdje je puk narodan, pošteno odgojen, dobar i marljiv. Mnogo ima na tomu zahvaliti svomu dičnomu župniku g. Smaku, koji neutrudljivo i neprestano radi, da podigne, probudi i osvesti svoje stado. On je svojim ovčicam pravi pastir, vetan, prijatelj i dobročinitelj. Iz njegove desnice primiti će njegovo stado još mnogo dobročinstva samo bude li ga i nadalje vazda u svemu slušalo.

Od tuila nastavih sam put do Sišana. Najveći dio stanovnikah je, i tu našega roda a skoro svi govore i poznaju hrvatski jezik. Nešto Talijanaših ima tu, koje vodi neki T. Ovaj bi bila biti veliki talijan a sirota niti nezna gdi je Talija. U Sišanu je naš župnik g. Ravnikar. On čini svoju dužnost kako svećenik i rodoljub al mu je težak položaj jer mu nekoji domaći šarenjaci i puljski šišmiši svuda zanovetaju. Narod je tu mnogo nemarniji i lenjiji nego li na ostalo Puljšćini a to je uzrok, što su Medulinci od Sišannah mnogo zemlje pokupovali.

Iz Sišana odmah sam u Altaru kroz Jadreska sela, koja su selom Šikić pod Sišan spadaju. Ako se i govori svuda na puljšćini dpo hrvatski, to su u tom Altarci pravi prvaci. Oni potiču iz Senja, s toga njim i jezik mnogo čišćiji. Altarci su lipi ljudi, dobri težaći i čestiti naro injaci. Jedina je škoda tamo, što su nekoji njihovi zastupnici puk razdirili pak nima prave sloge. Ti zastupnici druže se prave s puljskom gospodom što njim nije nikako na čast. Tamošnji g. župnik, našega roda, neslaže se s pukom ili ovaj s njim, al čini se, da je ridi toga najviše on sam kriv. Kad sam ovako obaša gornja sela upustio sam se u sam Pulj. Prije lita 1848. bia sam više puta u njemu pak koja razlika od tada do danasi! Prije rastla je trava na trgu, strašna grozničá pomorila bi svako godine silu ljudi; svuda smrad, nečistoća i nevolja a danas sve lipo, zdravo, veselo i bogato. U Pulji opazio sam dvi velike nepravice, koje se čine našemu narodu. Ti znaš Mate moj, da je u Pulji silu naroda, koji govori naš jezik a taj narod nima svećenika ni škole. Naši pobožni ljudi moraju slušati rič božju u talijanskom jezika a njihova dica muče se i truju u talijanskih školah. Tamo je crikva »Gospa od Milosrdja« koju bi moral prosviti biskup odrediti za puljske Slavjane jer imaju i oni pravo, da njim se predike rič božja u njihovom jeziku. Kako se je za to sprovidilo u Poreču, tako bi se moralo učiniti i za Pulj. Vodnjan, Motovun, Rovinj i druge gradove, kamo dodje svako nedilje i svetca mnogo naših kmetovah da slušaju rič božju. Ovo je svakako pravedna želja a prosviti, g. biskup nebi njoj se smia oglušiti.

I za dica našu u Pulji moralo bi se nešto učiniti. To su dužni najprvo sami roditelji sprovoditi. Oni neka nikme molbenicu na školske oblasti, da se otvori škola i za njihovu dicu. Oni plaćaju štivre i adicionale pak imaju pravo, da se njihova dica u svojem jeziku podučavaju.

Mate. Ala Luka dragi, lipih sam danas od tebe čul: Nebi se znalia slušati te do biloga dana. Na svomu ti od mene hvala od Boga plaća!

Luka. Stoj mi zdravo Mate i nezaboravi svega što sam ti sada kaziva.

Mate. Neboj se. Bog budi s tobom.

tajnikom, Ivan Mankoč blagajnikom. Odbornici: Josip Gurić, Josip Kavčić, Ivan Pekić, Josip Munkoč, Hinko Vilićić. Zamjenici: Ivan Bunc, Lovro Žvab i Ivan Farežić.

Novomu odboru želimo iskreno, da bi se koncem tekuće godine mogao pohvaliti još boljim uspjehom, nego li nijedan dosadanji odbor.

Glavna skupščina trščanskoga »Sokola« obdržavat će se dne 24. t. m. u prostorijah »Slovanske čitalnice«. Dnevni red je sliedeći:

1. Govor predsjednika.
2. Izvješće tajnika.
3. Izvješće blagajnika.
4. Izvješće revizorah.
5. Izbor predsjednika i 8 odbornikah.
6. Izbor revizorah.
7. Predlozi članovah.

Hrvatska čitaonica u Lindaru priredjuje u nedjelju dne 31. t. m. tombolu u prostorijah družtvenih. Budući je čisti dobitak namjenjen »Bratovšćini hrvatskih ljudie u Kastvu, to se stvar sama po sebi preporučuje, te se stoga odbor nada mnogobrojnom posjetu.

Darovi primaju se sa zahvalnošću.

Odbor.

Za pokoj. biskupa Dobrilu obdržavane su zadušnice i ove godine u Lanišću dne 18. t. m. kano na tužni spomendan smrti velikoga biskupa. Obširnija vieat o toj žalostnoj svečanosti stigla nam za danas prekasno, pa ju stoga ostavljamo za budući broj.

Občinski izbori u Poreču. U posliednjem broju donesli smo brzojavnu vieat o uspjehu občinskih izborah u III. tielu u Poreču. Dalnjih vieatih o izboru u II. i I. tielu neprimismo. Za I. tielo znali smo i prije, da neće naši birači tuj sudjelovat, na tim znatiželjnji bijasmo za II. tielo. Naša brzojavka govori jasno, da se nakon sjajne naše pobjede u III. tielu, bije boj i u II. Taj boj je svršio se, kako nam nekako smućeno i nejasno poročki listić pripovieda, talijanaškom pobjedom. Dokle nedobijemo točnih vieatih od tamošnjih prijateljah, nemožemo kazati, kako se je taj izbor vršio ili dokončao. Za budući broj ufamo se, da ćemo imati izvješće iz Poreščine, koje da nam točno predstaviti tok i uspjeh izborah.

Glavna skupščina: »Posujilnice i hranilnice ukujičkoe zadruge s neomedjaćenim poroštvom u Kopru« obdržavati će se dne 4 febrara t. g. kod Sv. Antona, u koparskoj občini. Upozorujemo naše čitatelje na »Poziv k skupščini, koji se nalazi drugdje niže i koji donaša dnevni red. Preporučamo ujedno svakomu rodoljubu Istre, da se potrudi komu je iole moguće na glavnu skupščinu ovog toli korisnog i blagonosnog družtva.

Gnjusno agitacije na Buzetšćini. Kakovimi se mrzkimi sredstvi služe naši narodni protivnici u Istri, neka svjedoči sliedeći primjer iz Buzetšćine. Tamo je svakomu šurnjaku i talijanašu pravi trn u peti čestiti i velezaslužni mladi rodoljub g. Fran Flego. Proti njemu čuje se i kuje tajno i javno na sve strane. Dok to rade privatne osobe, prem da je to vrlo kukavno i nepoštteno sredstvo, može se donekle promučati, al kad počmu oružit i klevetati poštene muževe, čestite gradjane i državljane, službeni ljudi, uzavrije krv i najmiroljubivijem čovjeku.

Neki Kazimir Pataj, porezni eksekutor u Buzetu, reć bi da je stupio i u službu pazinskog političkog družtva, komu je svrha uništiti u Istri i posliedanji trag svemu, što nije talijansko. Taj gospodin došao je dne 26. decembra u Štrped, da ruba nekoje tamošnje stanovnike radi zaostavšeg poreza. Odatle se uputi u selo Črnei, gdje se izrazi o g. Flegu ovako: »Sada je kršil (narasno) adicional na štavri (porez) 10 po sto za ceste jer da je tako Frane iz Štrpoda stel (zahtjevao) da mu skordaju (potvrde) već puti do sada, ali da mu nisu stell akordat a sada da su, jer da se je tužil, da prijemlje malo za ceste i da nima skem jih popravljat«.

Sada neka sviet sudi što se sve u Istri poduzimlje protiv našim prvakom od protivne strane, kad može ovakvu prostu luž medju narod turiti jedan porezni eksekutor, koji dolazi u selo, da globi radi poreznog duga. Nije li ovo tako podlo i ogavno sredstvo, da se poštenomu čovjeku želudac preokrene kad ovakva štiva čuje? A tako radi porezni eksekutor! Kako rade pako oni, koji su pladeni i podmićeni, da našu muževe ocrne i klevećui a nisu ničim vezani kao što je ovaj »krasni« eksekutor?

Kad bi sve istina bilo ono, što je ovaj junačina izlajao, bili on kao eksekutor mogao direktno kazati, da je g. Flego takav namet naložio a ne sav cestovni odbor, komu je on samo predsjednikom?

On znade vrlo dobro, da je govorio puku prostu luž, jer se pleća jednak adicional već preko 14 godinah, kadno još Flego nikakva posla s tim imao nije.

Upozorujemo ovim predpostavljene oblasti na g. Patajа, koji nelma valjda i tu dužnost, da crni i ogovara vriedne muževe. Ovaj posao ima se prepustiti gospodi iz Pazina i Poreča a jedan porezni eksekutor nesmije se nikako tako blatnim i gnjusnim poslom baviti. Kad je taj slavni delitja mogao našeg poštenjaka onako počastiti u samoj blizini rodnog mu mjesta, što će raditi u odaljenijih sellih, po cielej Buzeščini? Tamo mu bijaše zaisto uzaludan posao jer je poznat g. Flego svakomu kao značajan i čestit čovjek, komu nije dorasla sinja kukavica u osobi toga Patajа niti da otare blato sa čižamah.

Pitamo napokon sl. porezovnu oblast za Buzet, je li to po zakonu, da onaj, koji dolazi medju narod po škakljivom poslu — kao što je utjerivanje poreza, da taj puk buni i krivnju radi plaćanja poreza na one svaljuje, koji nisu tomu ni najmanje krivi? Ovo je vrlo rdjav posao a opetuje li se, mogao bi imati grdnih posliedicah, za koje će odgovarati dotične porezne oblasti, koje drže u svojoj službi toli podlo stvorenje. U interesu reda i mira, u interesu ugleda c. kr. oblastih zahtjevamo odlučno, da se onoj kukavici zavežu usta i da se ju makne s mjesta, kojemu nije dorasla. Smutljivcah i klevetnikah nesmije trpiti u svojoj sredini nijedna c. kr. oblast.

Pišo nam prijatelj iz Kastavšćine: Ovih danah vratio sam se iz unutarnje Istre preko Učke, ali sam se gorko pokajao. Premda nije sniežilo jurve pet, šest danah, nahao sam svu cestu sniegom i ledom pokrivenu, ne samo na Učki nego i doli sve do izpod Veprinca. Nigdje nije poznati da bi tko anlog čistio il prosijao led, te siromašni Učkari moraju po snieguli ledu sa težkom poglobolju za sobe i za blago prohadjati o vozovi, da ni palantu zaniđe. Čudim se, da se nemilu oblasti, koje bi ipak morale skrbiti u prvom redu, da budu barem cesarske ceste na dobu očišćene. Maknito se ljudi, prosito i kumujte, pa će vam se otvoriti, ako mučite, ovi misle, da vam je pravo. Občina Veprinačka bi morala prva dignuti svoj glas. I neka!

O poružaju briega kod Grohova javlja nam iz Rieke Pozivu, da pomognu postradalim Gruhovljanom, odazvaše se Rječani obilnim novčanim prinosi, dočim je vlada pružila već u prvi čas izdašnu pomoć. Životom nije nitko nastradao, a materijalno obskrbljeno je stanovništvo prilično. Sada se dašto radi o mjerah, koje bi se imale prihvatiti, da se za buduće odkloni svaka nesreća, koja bi, da se dogodi, mogla drugim pravcem navrnuti korito Rječine, od koje je grad Rieka već više putah osjetljivo stradao. Profesor hečko visoke škole, baron Seckendorf, posjetio je posliednih danah dva puta mjesto nesreće, koje je prije njega pogledao ugarski zemljoznanac Ludvig, te se oba učenjaka slažu u tom, da bi valjalo podići nasipe na hrvatskoj obali, gdje se je brieg odronio, premjestiti korito Rječine, te urediti njezinu obalu na uščiu, gdje se u more izlieva.

Uspomena preporoditeljah hrvatske književnosti. Poznati hrvatski umjetnik g. August Pasilov će dne je izraditi u Beču po ondješnjem češkom kiparu g. Kolecu poprsja u gypsu jedanaestorice preporoditeljah hrvatske knj ževnosti, koja su nedavno izložena bila u izlogu dućana gg. Eisenhutha i Stiasnija u Zagrebu. Kako pišu zagrebački listovi, sličnost je podpuna te možemo stoga upozoriti občinstvo na taj produkt kiparske umjetnosti, koji je ujedno i dokaz pietete za preporoditelje naše knjige. To su pokojnici: dr. Dimitrie Demeter, dr. Gaj, Stanko Vraz, Vatroslav Lisinski, Vjekoslav Babukić, Ferdo Livadić, Dragutin Seljan, Fran Kurelac, grof Ivan Drašković i ban Josip Jelačić.

Zaruke kneza Aleksandra. Englezki listovi javili su prije nekoliko danah, da se je bugarski knez Aleksander zaručio sa drugom kćeri njemačkoga cara i kralja Friderika Viljma, Viktorijom. Na ovu vieat izjaviše nekoji listovi, da se doduše o tom radi, no da nije stvar kraju dotjerana. Londonski list »St. James Gazette« izvještuje sada, da su zapreke, koje su bile na putu knezu, vjenčanju sa princezom, sada već uklonjene.

„Bratovšćina hrvat. ljudi u Istri“. Antun Turek dekan kao utemeljitelj Kastav 25 for. Rajmund Jelušić župnik Brseč kao utemeljitelj doplatio 15 for. Andrija Štrk kanonik i župnik Trst 10 fr. Bazilija udova Jelušić Kastav 10 for. P. Petar Dorčić župnik Bužka 7 for. Po 5 for.: Brno Svitoslavov Vrbar iz Rosčine, Gvido Stelčić sakupio u veselom družtvu u kući g. Čelića u Sisku. Miletić Gjuro župnik Kuterovo. Po fr. 4·50 J. Brntulić župnik Trst. Po 2 fr.: Marin Šumberna-Šoše župnik Moščenice, vitez Antun Klodić Subladovski, Slavoj Jenko pokr. zastupnik Podgrad. Po fr. 1·50: Ante Marčelja Trst. Po 1 for.: Antun Sculac duh. pomoćnik, Adolf Juati učitelj, Barbara Volikonja, Petar Deškovič, J. Rubinić, Iv. Deškovič svi iz Moščenice, O. Frano Dobrović gvardijan Šibenik, Ernest Jelušić učitelj Lipa, Robert Jurinčić učitelj Kastav, P. Matej Mahulja, Petar Čubranić, Petar Jeronim Tolć, Petar Mato Bonefačić, Fran Dorčić pok. Petra svi iz Bužke, Flego Franjo pok. Bast. Štrped, N. N., Ernesta Mohović Kraj, Vinko Dubrović kapelan sv. Mateja, Ivanka Lučić-Petrova, Viktor Car učit. priprav. Kopar, Josip Škrlj kapelan Sečjana. Po fr. 1·10: Josip Kumparo svršd. Buzet. Po 60 nvč.: Flego Josip Franjov Štrped. Po 50 nvč.: Ivan Domaldović Moščenice, Rudolf Pilat djak Puzin, Franjo Skalamera obć. uprav. Brseč, Mato Sanković Dane, R. Podroka djak Trst. Po 40 nvč.: Franjo Mavar glmn. Rieka, Vinko Vinh Rukavac, Niko Volarić seljak Vrbnik. Po 35 nvč.: Nikola Linić gimnaz. Rieka. Po 30 nvč.: Pavica Galović Moščenice, Franjo Korlulj djak Kraj, Klarić Ante kmet Jurišići, Jakač Ante veli Mlum., Flego Dinko pok. Petra, Flego Antun pok. Mateja, Podroka Antun pok. Antuna, Dražčić Lovro pok. Bastj. svi iz Štrpeda, Jermanis Ante Antunov Mlum, Ivan Martinčić učit. pripr. Kopar, Vinko Šepić, Anton Burščić kmet Jurišić-Vodnjan, Miho Orlić, Po 20 nvčićah: Tončić Ante pok. Mateja Mlum.

Poziv

k glavnoj skupščini »posujilnice i hranilnice ukujičkoe zadruge s neomedjaćenim poroštvom u Koprue, koja će se držati u sv. Antonu dne 4. februara t. g. na 10 sati prije podne sa sliedećim dnevnim redom:

1. Izvješće tajnikovo o poslovanju družtva g. 1885.
2. Izvješće nadzorstva o računih zadruge g. 1885.
3. Izbor odbora.
4. Izbor nadzorstva.
5. Slobodni predlozi.

Odbor posujilnice i hranilnice.

U Kopru, 13. januara 1886.

Očitovanje.

Izvolite molim Vas gosp. uredniče uvrstiti ove redke u dičnu »Našu Slogu«.

Nazad nekoliko dana u Motovunu, prigodom ustanovljenja u ovom gradiću poljodeljskog družtva (società agraria), nekoji od prvakah motovunskih, za imati u tomu što veći broj članovah u svojoj občini, prinudiše i mene, da se upišem u isto družtvo. Pristadoh na to, ne za ikoju drugu svrhu, nego da se možda o kojoj poljodeljskoj stvari okoristim.

All neki moji sumještani shvatiše krivo ta moj korak tvrdeć, naime, da sam se ja odnarodio uplav se u talijansko družtvo. Ja ti potvoru, dapače i samu sumnju, odbijam od sebe, te ovim svečano izjavljujem, da za živu glavu nebih pogrdio mlieka materina ni hrvatskog svog narodu, kojem častno pripadam i vieran ostajem dokle dišem. A budućnost će u tomu posvjedočiti i meni i drugomu...

U Rakotolah na 13. januara 1886.

Mate Kramar
privremeni župan.

Dopisnica uprave.

Gospod. J. T. Volosko. Primili for. 7. Hvala i do viđova ovdje!

Gosp. F. M. Boljun. Mi smo od Vas primili 28. lipnja 1885. for. 5 i to 50 nvč. za godinu 1884.; 2·50 za pol god. na Vaš račun i 2 f. na račun ostalih predbrojnikah.

Dne 6. tek. primismo 9 fr. na račun Vaš i ostalih predbrojnikah 1. 2 fr. u ime gosp. F. Š. iz Šušnjevice. Hvala!

Č. g. V. J. Karnica. — Priposlana svota uplasmo na račun g. 1885, jer ista dosad nije pločena bila. — Č. g. J. M. samostan na Glavotoku. Pristajemo. — M. Č. g. A. St. Zagreb. — Lieka hvala, učinit ćemo kako želite.

Lutrijski brojevi

dne 20. januara					
Prag	17	21	10	41	89
Lavov	13	22	8	87	86
Hermanstadt	62	33	60	9	48
16. januara					
Trst	12	66	53	57	22
Linc	4	38	69	51	70
Buda Pest	80	88	34	51	26
Innsbruck	55	72	82	3	48

Tršćanska burza

dne 20. januara

Austrijska pap. renta	for.	84 05	do	for. 84.51
Ugarska	»	92 60	»	» 92 70
Ista u zlatu 4%	»	100.00	»	» 100.75
Dionice nar. banke	»	—.—	»	» —.—
» kredit-banke	»	296 —	»	» —.—
Talijanska renta	»	96 ¼	»	» 96.25
London 10 liras sterlinah	»	126.¼	»	» 126.50
Napoleoni	»	9.0850	»	» 9.0950
C. kr. cekini	»	5.04	»	» 5.04
Državne marke	»	61.90	»	» 61.92
Isto francezke	»	49.70	»	» 49.85
Talijansko lire	»	49.60	»	» 49.80

Br. 16.

Razpis natječaja

za službe učitelja III. reda na pučkoj školi u Lanišću sa hrvatskim naukovnim jezikom i sa talijanskim, kao obvezatnim predmetom, i na onoj u Draguću sa talijanskim i hrvatskim naukovnim jezikom.

Dohodci za te službe ustanovljeni sa zakoni 3. novembra 1874. i 10. decembra 1878. Prosioci neka ulože svoje prošnje pri podpisanom putem svojih oblastih u roku četirijuh tjedanah.

C. k. kotarsko školsko vieće.

Kopar, 4 januara 1886.

predsjednik: **Kosizio.**

Br. 41

Razpis natječaja.

Za mjesto občinskoga tajnika u Žminju (Istra) razpisuje se natječaj do 28. veljače (februar) t. g. — Molbenice obložene dokazi, da je molitelj sposoban obavljati občinske poslove, da pozna potpuno hrvatski jezik u govoru i pismu, kao i talijanski i po nešto njemački, prima podpisano občinsko glavarstvo do ustanovljenoga roka. — Plaća je godišnjih, računajuć i pisarne potreboće 320 forintih (Tri sto i dvajset for.) izplativih u mjesečnih obrocih unapred.

Občinsko glavarstvo.

Žminj, dne 17. siečnja 1886.

Glavar: **Perić.**

Prvi ustav 16—

Ekonomička krojačnica

Ivana Batelli-a

Via Barriera vecchia N.ro 6. I. piano.

Sgotavljuju se odjeće polag mjere, najvećom brzinom i elegancon. uz najfeftini cieno.

Naručbe se obavlja uz pouzeće

Novi ustav

za posredovanje službah i za službenčad te za stanove, za tu i inozemstvo

Trst via del Ponte br. 5.

Uredjuje se u talijanskom, njemačkom i lovenskom jezi ku. 15—24

Podpisani usuđujem se upozoriti slavno občinstvo da je otvorio u ulici *Barriera vecchia* br. 18.

trgovinu od kišobranah

sa bogatim izborom koli svilenih toli vunenih i pamučnih. Popravlja takodjer kišobrane i suncobrane. 21—10 *Giulio Grim*

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac
odobren po višim dalmatinskim sanitetom a dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Sibenik (Dalmacija) sa filialkom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, toom ili jukom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, imajućih zdravotna svojstva, ta se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod probavljajućih organah; nadalje čisti krv izpravljajuć slabinu i tromost i pospješujuć tok. On čisti polagano, uništuje gliste ublažujuć kroničke hrapavosti jetarah, slezena, umanjujuć i ono malo pa malo zastarjele bolesti hemoroidah.

Uzmu li se likara danomice, čuva od otrovnih miasmah, proizvirućih kod od pokvarena zraka, toli od epidemijah, zato je izvrstan lek proti *groznici* i proti *koleri.*

Ono pako što nadmašava pravu osobinu likera u zdravatvenoj struci jest, što oslobadja ljude odane srdbi i pokunjenosti od čkodnih posliedicah, koje čovječanstvu daje veliki broj narodnih.

Zaista iza malo danah čovjek, koji se služi tim likerom čuti, da mu je povećanom životnu snagu, i čuvstvo blagostanja čini ga zadovoljnim, probudjenim i svježim za svaki rad. 21—10

Da se olakšati kupovanje občinstvu gospodar tvornice osnovao je na široko razprodaju svoga likera, koji se može dobiti u svih **kavanah i rakijaonicah.**

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naprati palači Salom nalazi se 48—32

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke ciene košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive, čistila za noge, sagove; kista svakovrsti; povaštene platno; lonce za cvietje i za ribe; platno za vezanje, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

Ozdravil moga pomoću naše svietske, racionalne i sjajnim metoda ovi, koji boluju na živcih nadavitci, želudcu, živčanom zuljanju u ušcah, uhadjan ju ušcih, koj stalno čuju, koji trpe od glavobolje migrene, bliedadi i slabini. Kod bolestnih na plućih i nedilnu postigli sma posilo čatvero dosadnoj liečenja najdulnovatija uspjeha. Molimo, da da pošalje tečan opis sa markom za odgovor na 4—

Privatnu kliniku „Preisal"
u Salzburg (Austrija)

SUKNO ZA ODIELA

od trajno ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3-10 metra za odielo { za fr 4·95 iz dobre vune " " 8·— " bolje " " 10·— " fine " " 12·40 " prav fine

peruviens iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za sukenja oblačila za **gospe, meter f. 2.**

Črni krzni palmerston iz čiste volne za zimski paletot za dame, meter f. 4.

Patno plišo po f. 4, 5, 8 do f. 12 jeden. Zelo lepa oblačila, hlače, vrhne sukenje, tkanine za sukenje in dežne plašče (toffi), rašunina, komis, (grebenina), cheviots, irlcots, sukno za dame in biljare, peruviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1856.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neproste. Pošiljatve s povzetjem čez f. 10 proste.**

Imam stalno zalogo sukenja v vrednosti f. 100.000 a. vr ter se ob sebi umo, da mi v moji svetovni trgovini mnogo **os'ankov** po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem todaj kratke zelo **zaškani tvarthest cent** razpečavati. Vsak razumen človek more razvideti, da se od tako malih kosov **ne more pošiljati uzori,** ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **sleparja,** ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh slučajih prilični odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—33

Nepristni **ostanek se zamenjajo** ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Najbolje i najcenije dodje u **AMERIKU** tko se obrati na

A. GERGOLET-A

internationalnoga spediteca. 20—
Via dell' Arsenale br. 2. **TRST.**

Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj lek po dr. Mullěu smatrati kano patvoren

Cvet proti trzanju,

po dr. Mullěu,

je odlično narjbolji lek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Trsi se samo *uzviet* (Ombrah, znam) na *proti trzanju po dr. Mullěu* **in priloženo znamenje; 1. stekleničica 50 nvč.**

Zahvala.

G. J. pl. Trnkoczyju, lekaru *na velikem mestnem trgu* u Ljubljani.

Moja je mnjka od kostobolje na nogi **silno trpila** i razno domaće liekove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve vedma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, ajdim se na **Vaš dr. Mullěa kostobolni lek za 50 nvč.**, te si ga odmah naručim. I u istinu imao je **čudovit uspjeh** da se je mnjka rukom što ga je kratko vrieme upotrabljevala posvo **težkih bolih oslobodila.** Punim osvjedočanjem **priznanjem dakle dr. Mullěov kostobolni** oviet kano izvrstan lek to ga svakomu bolovatnikom u slučaji bolesti **preporučam.** Vašoj blagorodnosti izrikom pako **najzahvalnju hvalu** svim štovanjem.

Franc Jug, posjednik u Smrjej kod Colja.

Planinski bilinski sirop kranjski,

izvrstan proti kašlju, hripavosti, vratobolji, pranoj i pludnoj bolesti; 1 staklenica 50 nvč. Koristniji nego li svi u trgovini se nalazeći siropi. 33—39

krv čistoče kruglice o. kr. povl.,

nobi smjelo u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je dovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudak, kod jetrnjih i bubrežnih bolestih i uškatulah po 21 nvč., jedan zamotak za 6 škatulah 1 for. 6 nvč. Izpod jednog zavitka ne poštom ne odpravlja.

Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano osobito **uspješne** priznate, imade uvjek čiste u zalogi i najpošlje odmah poštarskim pouzećem Adresan je:

Liekarna Trnkoczy-a,

na velikem mestnem trgu u **Ljubljani.**

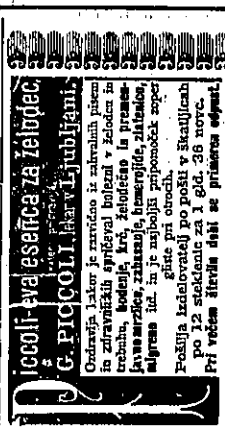

Blagorodni gospodine!

Držim si za dužnost, da Vam se za moje zdravlje zahvalim. Već me bilo ostavilo više lječnikah, tada se utekoh k Vašemu *Dra. Rose Životnomu balzamu* te se odmah nakon druge staklenice osjetih zdravim. Trpio sam na želudačnom kršu i oncvinčenjivanju, osobito na glavobolji i nesvjestih; trpio sam danomice svaku uru. Čim sam počeo uzimati Vaš Dra. Rose Životni balsam odmah je bol popustila te sam sada posve zdrav i nadam se, da se bolest neće povratiti, jer ima 28 danah, da je izčezla. Mogu zaisto dra Rose životni balsam svakomu što bolje preporučiti te to i činim kod svih mojih znanacah, koji trpe od iste bolesti. Zahvaljujem Vam se iznovice i jesam sa poštanjem

Mikovil Steiner,
posestnik u Zmajmu.

Brza i sjegurna pomoć za bolesti želudca i njezine posliedice.

Obrana zdravlja

ovisi gotovo o *začuvanju i pospješenju probave,* jer ova je *glavna podloga zdravlju,* to *koli djelovnom toli duševnom dobrostanju.* Najbolji *domaći lek* za-uroditi probavu, primjerono mješanje krvi i odstraniti nezdravo čestice krvi jest već odavna poznati i obljubljeni

dr. ROSA životni balzam.

Priredjen je od *najboljih, liečničći najkrepljih sjestinah;* izkazao se osobito kano sjegurna pomoć kod *neuredne probave,* kod *zle zavanja, nadimanja, dljuvanja,* kod bolestih u *djelu i želudcu, želudačnom kršu, prepunjenom želudcu,* kod *navala krvi, hemoroidah, ženskih bolestih,* kod *bolesti u črevih, hipohondrije i melankolije* (usiled slabe probave) on oživljuje svu djelatnost *probave,* čisti krv te dobiva *djelotno tjelo* iznova *silu i zdravlje.* Usiled ove izvrstne vlastitosti, postao je *sjegurni ljudski domaći lek* a radi toga svuda je poznat,

i staklenica 50 nvč. dve staklenice 1 for.

Na tisuće pohvalnih pismah, lahko svaki pročita. Šalje se na *frankirana pisma* ne sve strane *na pouzeće iznosa.*

OPOMENA!

Da se izbjegne nemilim zgodam, prosim sve p. n. gg. naručnike, neka zahtjevaju izrično dr. Rose-a životni balzam iz ljekarne B. Fragner-a u Pragu, jer sam opazio, da su dobili naručnici od više stranah nenapjedanu smjesu ako su tražili jednostavno: životni balzam a ne izrično: dra ROSE životni balzam.

Pravi dr. Rose-a životni balzam

dobiva se samo u glavnom skladištu B. Fragnera, ljekarna »kornomu orlu« u Pragu, ugao »Spornergasse Br. 205-3.

U Trstu: P. Prendini, G. Foraboschi, Jak. Serravallo, Ed. v. Leitenburg i Ant. Sutina, C. Zanetti, G. Mansani ljekarnici.

U Zadru Andrović N.; Rieka J. Prodam; Dubrovnik J. Alukšić; *U Hrvatskoj i Slavoniji sliedeće ljekarne: Zagreb* Arazim C.; A. E Milanetina braća; M. L. Finkli; *Stara Gradiška* St. pl. Varićašić; *Belovar* Alex. Heršl. *Osiek* J.G. pl. Dienes *Brod n.S.* N. B. Kukovič. *Gospić* V. Vouk. *Ogulin* pri V. Čančet *Ogulin* Jos. Finkli. *Pregrada* H. Bilinsky. *Zemun:* F. pl. Benko, *Sušak* J. Wertheimstein. *Valpovo* Alex Deszathy. *Vinkovci* Fr. Herzig. *Vukovar,* Fel. Kreisbaum. *Varaždin* A. Kusy. *Županje* Maltar A.

Sve ljekarne i vede trgovine sa materijalnom robom u Austro-Ugarskoj imadu skladištan toga Životnoga balsama.

Tamo se takodjer dobiva:

Pražko domaće mazilo
proti oteku, ranam i svakojakoj upali.

Ako se ženam praa upalo, ili otrdnu, i kod svakog oteka, kod crva u prsih i zanoktici, kod izvinutja, kod morske (mrtve) kosti, kod reumatičnog oteka, kraničke upale u koljenih, rukah i ledjih; ako si tko nogu izvine, proti kurjem oku i potu nogih, kod ranjenih rukuh, proti lišajem, proti tekućim ranam, otvorenim nogam, proti raku i upali kože, nejma boljega mazila nego li je ovo.

Zatvoren otok brzo se izliči; *smrad koji iz njeka leče, izvuče ovo mazilo* brzo i zanu izliči. Ovo mazilo je radi toga tako dobro, što odmah pomože i rane *prije ne zaciele, dok nije sav gnoj iz nje izvučen.* Zapriečí takodjer rast divljega mesa i čuva od upale. Takodjer ublaži bolesti. Otvorene i tekuće rane moraju se mljačnom vodom izprati, za im se na njo ovo mazilo prilieni. 20—16

Skatulich se dobivaju po 25 i 35 nvč.

Balzam za uho

Po mnogih pokusih pokazao se ovaj balzam kano najbolji sredstvo: on odstrani naglubost te se po njem zadobije opet jur izgubljeni sluh 1. staklenica 1 for. a. v.

Prosto od carine.

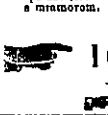

NAJBOLJE

po 35. for. s inramorom.

POKUĆTSTVO

po 35 for. s inramorom

jeftino, u velikom izboru kod

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

—10 ulica al Teatro br. 1 (Tergesteo).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

Velika partija ostanakah sagovah

(10—12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

L. Storch, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 2—2
Uzorci se šalju badava i franko.

Velika partija odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojah za cielo muške odjeće, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.
Uzorci se šalju badava i franko.

LUIGI CADORE

limar

zaprisegnuti procjenitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladištu:

Velik izbor **kupotjnih ključevah,** balanjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što su prodaje uz gotov novac kano i uz mjesečno obroke; uz iste pogodbe daju se na najam. Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od ½ do 50 lit. baždovane o. k. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na žlieb i drugih limarskih spremah. Barviš br. 4 barometra, **označitelje vjetrovah** za ljetne dvorce. bačve, glorioete itd. itd.

48—16 **Sve uz najumjerenitju cienu.**

Prašak za prsa

Nekašlji više

Izvrstan lek proti kašlju, prsnoj mukosti, prehladi i drugim katarhalnim manam. 48—41

Škatulja sa naputkom po 80 n. dobiva se u lekarah:

Dubrovnik: Anton Cingria.

Šibenik: Anton Cosolo.

Naručbe obuvljaju se bezodkladno.

Nekašlji više

Izdavatelj odgovor urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 4. U Trstu 28. jenara 1886. Godina XVI

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pod.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč; za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *napunicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: «Reklamacija». Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nobilitjegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razunjerno fr. 50 i 12 za pol godine. Izvan carovine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

POZIV NA PREDPLATU.

Od 1. jenara počimlje se damnaesta godina, što šaljemo naš list u ruke milog nam roda. Na početku godine valja da smo na čistu sa našimi dužnici i vjerovnici. Da uzmognemo drugim zadovoljiti, molimo sve naše dužnike, da učine čim prije svoju dužnost.

Pozivljemo ujedno sve naše dosadanje predplatnike, da se iznova predplatom ogласе to da našemu listu i novih čitateljah pribaviti nastoje.

Predplata s poštarinom stoji za cielu godinu za imućnije for. 5, a za seljake for. 2. Za pol godine polovicu. Izvan carovine za poštarinu više. Novce novalja šiljati u pismu, jer je prodrago, nego poštarskom naputnicom. (Vaglia postale).

Više putah primamo novce u rasne svrhe stoga molimo svakoga tko nam što šalje, da točno označi u koju je svrhu.

Napokon molimo naše rodoljube, da nas u svom izvješćuju što bi moglo naše čitatelje zanimati. Ako nismo uvjek svega priobćili, krivnja nije naša već to, što nam neprestaje nikada prostora.

Uprava »Naše Sloge«.

Rad istarskoga sabora.

IV.

Popitamo li se, što je istarski sabor uradio u posliednjem svojem zasjedanju na korist istarskoga pučanstva, to smo u neprilici, što da odgovorimo. Poprimio je doduše nekakve zakonske osnove o štićenju ptica i divljači te o gojitbi i pašuji kozah, nu budući to sasvim malo zasieca u gospodarski život istarskoga pučanstva, to možemo mirne duše preko toga preći. Spomenuti pako moramo, da nismo ni kod ovakvih gospodarskih pitanjah, kojo nimalo nespadaju na politiku, našli nikakve podpore kod talijanske većine, koja se je i ovdje pokazala našem neprijateljicom. Kod osnove zakona o donvoli za lov predložio je zastupnik g. Jenko, da se lovačke karte ili dopustnice izdavaju u zemaljskih jezicih, a ne samo u talijanskom jeziku. Ovaj, u svakoj prosvotljenoj državi, koja štuje jezik i običaje svojih narodah, sasvim naravni i opravdani predlog, nije našao milosti kod talijanske većine, te je bio zabačen. Proti tomu predlogu naših zastupnikah govorio je takodjer c. kr. namjestnički savjetnik, upravitelj pulj-skoga kapetanata i zemaljski zastupnik gosp. Elluschagg. Netreba da dalje o tomu govorimo, jer taj jedini čin karakterise najbolje naš položaj u Istri.

Što se istarski sabor u svojem posliednjem zasjedanju nije dosta zauzeo za dobrobit istarskoga pučanstva, to se je naprotiv talijanska većina odlikovala u svakoj zgodi, gdje se je radilo na zator pravah našega naroda. Nenadano predloži naš «vrieduii» zemaljski odbor ili junta saboru na razpravu zakonsko osnove gledo diolitbe občinah Buzet, Krk i Vodnjan premda tih diolitbah nitko zahtjevao ni mislio nije! Neima tomu dugo vremena, što smo u našem listu pobliže orisali sve makinacije naših protivnikah u buzetskoj občini te nežalimo rečeno opetovati, nu izjavit nam je pred čitavim sviotom, da se nije dalo našemu puku občinsku buzetsku upravu u ruke, prem je ta občina, osim nekolicine njih, čisto hrvatska i prem je naš narod skoro krvavim znojem izvojevao pobjedu kod občinskih izborah. Razpustilo se zastupstvo a postavilo na čelo uprave posebun odbor talijanske stranke. Evo, tako se postupa s našim narodom u Istri! Nu zadajemo protivnikom čvrstu vjeru, da nećemo nikad zaboraviti ove u nebo vapijuće nepravice, nanešene našemu nevoljnomu narodu! Sve, štogod može, ići će na ruku Talijanašom, da za Boga nezavlada hrvatski jezik u buzetskoj občini. Kako bi onda poročki prorok u svojem listiću trubio sviotu, da je Istra zemlja talijanska? I opet kažemo *»svaka sila do vremena«*. Prod dvie godine tražilo je Laništće svoje odcieplianje od buzetske občine, nu uzalud, jer je talijanaška saborska većina zabacila tu molbu. Sada pako kad su uvidili, da bi mogli diolitbom spasiti bar talijanaški značaj buzetske občine, bez ikijega zahtjeva odlučila je ista saborska većina, da se Laništće ima odieliti, prem to pučanstvo neželi! Gdje ste gospodo ostavili politički moral il mislite, da je u Istri sve dozvoljeno? Bit će tako, kad se što takva može dogoditi.

Slični odnošaji zavladali su i krčkom občinom. Dok je vladala občinom talijanaška većina, sve je bilo u redu. Sada pako, kad su pobjedili naši birači, valja dioliti i ciepati, samo da se sačuva talijanstvo grada Krka. Ova diolitba krčke občine u dvie občine: Krk i Punat, nesamo da nije nikomu po volji, nego ona je takodjer štetonosna po Puntare. Ovi posliednji imaju preko polovice posjeda krčke občine u svojih rukuh. Usljed toga, kad bi se ova zakonska osnova gledo diolitbe potvrdila, to bi morali Puntari plaćati namoto na poreze, koji bi se upotrobili samo na korist Krčanah! Gdje je tu pravednost? Nu uzalud nam je o njoj govoriti, kad se radi o talijanstvu Istre.

DOPISI.

Iz Krasa mjeseca janara. — Gospodine Uredničel najprije Vam želimo sretnu novu godinu a namanje narodu, koga branite. Od mala nas je ostavio gorko uspomene g. Šestan, ali, u koliko se mi pri tomu veselimo, u toliko se protivna stranka, kojoj je on služio, žalosti. Krasnu il Vam je postao tužbu taj dolija sudu proti našemu g. plovanu. Takva šta može samo jedan Šestan učiniti. Poznato Vam je, da je isti gospodin prošle godine obtužio jednog svećenika, da je taj dignuo ustanak. Šestan izašav tada iz krčme, podje na patrolu, da uhvati svećenika i povede ga u butirnicu. To Vam je bilo i ove godine učiniti, uvjek tražeć tomu priliku, ali na njegovu žalost je nije mogao naći. Sada tužio je župnika, da je udario na njega. Goloruk župnik udariti na bajonetu, to nije šala, to je više no lavsko srce! Da će g. Šestan odgovarati za ovakovu sramotnu tužbu, neima dvojbe.

G. Šestan je bio prvi zvan na iztragu u Buzet pak njegovi svjedoci, a tek 10. decembra, kada je najhujo vrieme bilo što ga god ove zime pamtimo, bio je zvan i g. župnik. Nesreća je htjela, da bijaše upravo one dane bolan, te nemogaše na iztragu. On javi sudu, da nemože doći za onda, ali da će doći, čim ozdravi i kada bude lieplo vrieme.

Najednom dodje ubogomu župniku od suda kroz veleč. ordinarijat poziv, u kojem mu se kaže, da je počinio zločin napram g. Šestanu. Prijatelji g. Šestana, kano neki pridošlica S. trubio med narod, da će ovih danah župnika žandarmi odpeljat vezana itd. Na dan 30. decemb. bijaše takodjer vrlo nepovoljno vrieme, bura i sneg, da je sve po Krasu kamenje letilo. Ali junački naš župnik nije se bojao svega toga. Hrabro podje na put, i sretno se

PODLISTAK.

Praznovjerje.

I.

Današnjim brojem počimljemo niz podlistakah, u kojih ćemo predočiti, kako si naš narod u Istri i na otocih predstavlja nekoje pojave, koje si razuman i prosvietljen čovjek posve inače tumači. Ovim namjeravamo sakupiti materijal budućemu našemu kulturnomu povjestničaru i ujedno narod odvratiti od često pogubnih posliedicah ludog tumačenja spomenutih pojavah. Molimo ujedno prijatelje našeg puka, da saberu slična i druga tumačenja o praznovjerju u raznih stranah Istre, te da nam to dostave a mi ćemo sve, što bude kod vriedno, dragovoljno priobćiti. Napokon opetujemo želju, koju smo drugom zgodom izjavili, da se ne zaboravi na sakupljanje našeg narodnog blaga, t. j. narodnih pjesamah, pripovjedakah, rugalicah, poslovicah, zagonetkah, raznih običajah i obće svega, što označuje naš narodni život. A sada eto nas kod praznovjerja.

Ima neukih ljudih, koji skoro svakomu dogodjaju ili predmetu, pa bio još neznatniji, pripisuju nekakovo osobujno značenje a to većinom budi iz straha ili nade. Medju ova smiešna nagadjanja spada n. pr. ako trinajst osobah sjedi za jednim stolom, to znači, da će doskora netko od njih umrieti; u petak ne valja započeti nijedno djelo, jer ne će poći za rukom; ako pade svieća, ako se nagje igla, ako se razbije zrcalo, ako se postavi noževe u križ itd., to sve uvjek znači nesreću.

Mnogi očekuju kogagod, da će im doći u pohode ako ingnjica praska; isto kada praska stienj od svieće, nu predaleko bi zašao onaj, koji bi htio sve ove potankosti opisati iz kojih neuki i bedasti ljudi crpe svoja luda nagadjanja. Koliko su takovi nazori nerazumni a podjedno i štetonosni, svaki će pametan uvidjeti, koji bude ikoliko trieznog sudio; a opet s druge strane nije uzaludno i naša vjera odsudila svako praznovjerje, jer se nerieđko iz njega poradjaju velike pogrieške, a i kadkad grozni zločini. Naša je namjera ovimi crticami iztaknuti u kratko, u koliko su neosnovana ona praznovjerja, koja su u našem puku najviše ukorenjena, poučavajuć ujedno, kako sve ovisi od božje volje, koja upravlja prirodnimi zakoni, te se ovom ili onom slučaju neima pripisati nikakovo osobito značenje za budućnost.

Bog dao, našle ove rieči dovoljno odziva.

1. Trinajstorica kod stola ili na okupu.

Broj trinajst smatraju mnogi nesretnim, jer je kod posliednje večere bio Juda Iškarijot trinajsti. S toga govore neuki ljudi, da kad trinajst osobah sjedi za jednim stolom, domala mora netko od njih umrieti. Ništa ne može dovoljno opravdati ovo mnienje, a o t m će se moći svaki osvjedočiti, kad pomnjivo bude promatrao ovaj slučaj. Jer se pametnomu čovjeku ne pristoji, da na sva usta trubi ono, o čem nije sam osvjedočen, oslanjajuć se jedino na onu neukih: »Tako ljudi deju (govore)«.

Isto se veli: Trinajsti dan mjeseca je takodjer nesretan i u tom danu ne smije se nijedno djelo započeti. Da bi se našlo ljudi, koji bi si uzeli toliko skrbi i pobrojili nesreće, koje su se dogodile toga dana, pak poslije od drugih danah mjeseca, zaista bi opazili, da neima nijedne razlike niti medju 13. niti 20. niti 27. niti medju nijednim danom mjeseca, jer su svi dani božji i zato odredjeni, da radimo a ne da lienčarimo i kojekakve bedastoće izmišljamo.

2. Petak.

Petak je nesretan jer je taj dan umro Isukrst. Svakako je za jednoga kršćanina jako nerazumno, da smrt Isukrstovu smatra ostrašujućim dogodjajem. Pače, ako bi doista bio petak od kakove važnosti više nego li ostali dani, to bi on morao sretno djelovati, jer nas uči sveta crkva, da bez smrti Isusove, nebi se spasio nijedan čovjek.

Rad straha pred petkom mnogi od njih započmu il svrše prvi dan il sliedeći, kojigod posao. Postavimo ovaj slučaj:

Od dvojice njih da jedan prodaje a drugi da kupuje. Obojica se ustručavaju skloniti pogodbu u petak, jer je to vele nesretan dan, jer posao nebi bio dobar. Mislimo pametno!

Što se nećemo nasmijati tim ljudem? Ako je petak doista nesretan za jednoga, bit će sretan za drugoga. Dakle gledajte kamo se dodje s timi bedastimi nazori!

Istog večora povrati. G. sudac, koji je toli željno čekao župnika, nehtjede imati s njim posla. Došav župnik u sobu g. sudca, on ga je zlovoljno primio, uzme iztražne spise, posla pisara, da ide g. sudcu Mestromu, da župnika izpita. Ovaj toga nehtjede jer da je g. Petronio Šestana i njegove švjedoke izpitao te da mora dosliedno i župnika izpitati. Nakon duga ugovaranja, morade staroc g. Mestrom izpititati župnika.

Trajalo je do 2 sata skoro posliie podne ovo izpitivanje. Sav Buzet bijaše zabrinut onoga dana, kako će izpasti izpit. — Svakim danom dolaze drugi dokazi, kako se je Šestan grozio a sada se je dozmilo od dvluh osobah, da je ovaj župnika i bajoneton pretio. Medjutim nas tješi, da će g. župnik sve iznesti na vidjelo, pa domo viditi pravo veselje u Izraelu.

Državno odvjetničtvo ima bogat materijal proti g. Šestanu i to još od god. 1884. t. j. tužbu ciele obćine od 23. Augusta 1884. na c. kr. kapit. i tužbu 10. augusta 1884. na oružno zapovjedničtvo, pa tužbu na c. kr. kapitanat od 24. okt. 1885, i iztragu dovršenu kroz c. kr. državno nadovjetničtvo u Trstu.

Tamo će se liepih dokazah naći.

Da Vam još javimo ovo. Raznio se je glas, da su gg. i preko Učke priskočila našim šaranjukom u pomoć, a medjutimi da je i neki vitez, koji da imade našega g. župnika davno na zubu. Sada da ga je podkovno tim, što ga je potvorio, da svuda g. župnik buni narod. Mi znamo, da se je u nekom kotaru Istre i prošle godine bunio narod a našega g. župnika nije tamo bilo. Ti vitezovi morali bi najprije doma pomesti a tad tekar ići pred tuđa vrata. Mi se razumjemo, zar ne g. vitože?

Iz Volosk oga, 20. siečnja. — Volosko je već desetke godinah sjelo kotarske političke oblasti, kotarskoga suda i drugih uredah s prvim združenih, pak je u njem liepi broj činovnikah, koji budi mimogred rečeno, dali su mu više nego šta drugoga, talijansko lice. Ima u njem i brodovlastnikah, pomorskih kapetanah i u obće gospode, tako da se nevoli uzalud »na Volosko po gospos«. Nije čudo, da je stanovništvo željelo imati uz mužku takodjer žensku školu, kao ju već i mnoga druga mjesta u kotaru imaju, da njim se tako mogu i hćeri naučiti ono, što je ženskim dan danas potrebito. Bili bi ju stalno i dobili, da njoj nebijahu protivni obćinski starješine, obćinsko zastupstvo u kojem se je pred nedavno vremena nedostojno, nemotivno izrazilo proti učiteljicam.

Došao je na Volosko i nastanio se u njem neki gospodin baron s gospodjom groficom, te na skoro razapeo mreže, da ustroji privatnu žensku školu. Hodio je rado k misi i u obće k službi božjoj kazno se dobrim katolikom, prijateljem svećenikah i Hrvatah. Svećenici i Hrvati bili su svi zauzeti za njega. Ko vlastju ko djelom pomogao ga je u njegovoj namisli, tim više što je on govorio, da je pučanstvo slavensko i da škola mora biti slavenska. Neki upisali i novcah, drugi su jih poslali, da uzmogne zidati školsku zgradu.

Škola se je otvorila, davna želja dobre mladeži Vološčakah se je oživotvorila, u školu su svi svoju djecu slali. Jedni da njim se djevojčice u obće što nauče; drugi da će se podučit u hrvatskom jeziku, treći u talijanskom, četvrti da će njim se i njemački naučiti. Više manje svi su se prevarili, a najviše oni, pomoćju kojih je g. baron nastojao ustrojiti školu: svećenici i Hrvati. Škola je pretežno talijanska, hrvatski jedva da se podučaje, njemački se muče. Izuzmeš li po koju pjesmicu, koju se djevojčice u bud kojem jeziku nauče, da uzmognu figurirati kod izpita, napredak je slab.

Oni koji imadu djecu u muškoj i ženskoj školi, najbolje uviđjaju, da je napredak u prvoj mnogo bolji. Dok njim se je lani još obećivalo, da će i druga učiteljica doći, pak da će jedna hrvatski a druga talijanski podučavati i da će se tim pospješiti obćenit napredak, još su ustrpljivo čutili. Ali ljetos, kad je u istinu druga učiteljica i došla, i ostao ipak prijašnji kaos, mrmlju proti školi, mrmlju tim više što moraju za nju i plaćati. Same mjesečnine moraju plaćati 1 i pol for. za svaku djevojčicu, i to anticipatno, polazite pak školu ili ne, bile zdrave ili bolne. Uz mjesečninu moraju plaćati razne namete: za crnilo, kredu itd.

Nego kad bi djevojčice i uvjek polazile, kad nebi roditelji nikakvih nametah plaćali, uz samu mjesečninu, oni roditelji obćinari su s tom školom na velikom gubitku. Za svaku djevojčicu plaćaju 1 fr. i pol na mjesec, u deset mjesecih čini to 15 forintih. Za 8 djevojčicah plaća se na godinu 8 putah 15, što čini 120 forintih. A za taj novac, što se ga plaća samo za 8 djevojčicah mjesečnine, za 120 forintih, mogla bi obćina imati žensku školu. Ona plaća školske namete, pak, imajuć dovoljno djece, ima pravo na učiteljicu. Nebi trebalo druge nego proskribiti školsku sobu i stan za učiteljicu. Sobu bi se stalno našlo za 80 for. godišnjih, učiteljici bi se dala stanarina zakonom propisana 40 for. što čini 120 for., svotu koju se plaća dosad za 8 učenicah, kako smo proračunali. Sad nek sami obćinari računaju kolika je za nje šteta što imadu privatnu školu, da njoj se Bog smili, a neimaju javne uredjene pučke škole.

Svemu tomu možemo još dodati, da dok je g. baron ustrajao školu, dok je obćo sa svećenici i Hrvati, dotle nisu baš bili prijatelji sa g. kapetanom ili bar se nisu takovimi kazali. Odkad je školu ustrojio, odkad se nije sa nekimi svećenici baš najlepše ponio — tako bar mi obćini ljudi sudimo, možda su baronski i grofovski nazori drugčiji — odtad su se gospoda prijatelji.

Koliko je istine u glasu, da je ta škola maslo šulferajna, neznamo.

Na postupak blagorodnoga barona i blagorodne grofice s dvimi siromašnimi ženskimi kod dogradjenja školske zgrade mogli bi se drugom prilikom vratiti. Za sad već velimo, da taj postupak po nazoru nas obćinah ljudih nije najljepši.

Pogled po svietu.

U Trstu, 27. januara 1886.

Carovinskomu vieću otvaraju se opet sutra vrata na novo zasjedanje. Kao što smo kazali posliednji put, očekivat nam je burnih sjednicah, osobito prigodom razprave o prorčunu. Razvit će se iznova borba o jezikovnom pitanju a potaknut će ju sami njemački liberalci, koji se smatraju ostalim austrijskim narodom zapostavljeni, prem su još uvjek na ušterb ostalih narodah vladajući. Očekujemo i od naših zastupnikah, da će se življe no ikad do sada zauzeti i za biedne Slavene Primorja, koji još uvjek badava očekuju, da okuse i oni plodove toli hvaljenog programa ministra predjednika, grofa Taaffe-a.

Zemaljski sabori zaključili su svoja zasjedanja. Najdulje su zasjeduli sabori galički, kranjski i gornjo-austrijski. Osobitim uspjehom nemože se baš pohvaliti nijedan zemaljski sabor, jer nobijaše skoro u nijednom prave jednodušnosti i sloge te je narodnostno pitanje igralo većinom svuda glavnu ulogu. Žalibože neima nade niti za budućnost, da bi zemaljski sabori mogli blagotvorno djelovati za pojedine zemlje u svojem uzkom djelokrugu jer će, dok se neuvede svuda ravnopravnost u zemljah sa mješovitim pučanstvom, uvjek nastojati zapostavljene i tlačene stranke, da se i njihovim pravednim željam zadovolji. Radi toga trošiti će i nadalje pojedine stranke svoje najbolje sile u borbi za ravnopravnost, te dok njim se u tom nezadovolji, neima izgleda, da bi se mirno i trieznо razpravljala gospodarstvena pitanja, na kojih boluje skoro svaka pokrajina.

Austrijski ministar bogoštovja i nastave, g. Dr. Gautsch pohodio je češku prieatolnicu Prag, te je — kako javljaju tamošnji listovi — obašao oba sveučilišta i nekoje češke i njemačke srednje škole, da se osobno osvjedoči o napredku i o raznih nedostatcih na jednom ili drugom učevnom zavodu. Hvalevriedno je svakako, što sam ministar nadzire školstvo a mi želimo samo, da bi se potrudio i u naše strane, pak da vidi, kolika nam se krivda čini u struci, koja je njemu povjerena.

Izbori za tršćansko zastupstvo jesu napokon dovršeni. U subotu biralo je I. tielo, a izabrano je 10 vladinih pristaših i 2 kandidata progresa. U nedelju birala je okolica 6 zastupnikah a od ovih pripada slovenskoj stranci njih petorica, a šesti, koji je kandidirao na svoju ruku poduprt tršćanskimi talijanaši i vladom nozna valjda ni sam, kojoj će se stranci pridružiti. Taj novi zastupnik je g. Crisenatz, koji se je nedavno odlikovao u istarskom saboru tim, što je izdao svoje drugove i birače, pristupiv odlučno k talijanaškoj stranci. Slaveni Trsta i okolice neće dakle nit najmanje žaliti pridružio se taj najnoviji političar ma kojoj stranci jer, kako je jednom pod noge bacio zadanu riečˇ, učiniti će isto opet čim mu se pruži prva prilika. U novom zastupstvu zasjedati će dakle 38 progresistah, 10 ili 11 vladinovacah i 5 Slovenacah. Službeni listovi, koji se nomogu još snaći radi izbornog poraza, bacaju sada svu krivnju radi toga na Petra il Pavla a neće, da potraže pravi uzrok ondje, gdje ga svatko drugi rukom pipa.

Hrvatska rognikolarna deputacija razpravlja o povriedah nagodbe od strane Madjarah, te čim stvori svoje zaključke, sastat će se sa madjarskom deputacijom, da njoj predloži svoje zahtjevo. Predstojnikom bogoštovja i nastave imenovan je sveučilištni profesor, g. Dr. Spaveo.

Crnogorski knez Nikola nalazi se ovaj par u Parizu, gdje je prekjučer pohodio ministra Freycinota.

Ovih danah imadu se sastati u Bukureštu zastupnici Srbije, Bugarske i Turske, da utanače pogodbe mira. Srbski odaslanik Mijatović odputio se jur u Niš a odavle u Bukarešt, gdje će zastupati srbsku vladu. Novine pišu, da je mir skoro gotov izmedju Srbije i Bugarske nu za to nadvlače se nad Grčkom sve to tamniji oblaci. Grčka vlada oboružava neprestanco nove čete te neće da išta čuje o razoružanju, kao što su to velovlasti zahtjevale. Radi toga groze se Englezi silne Grkom, koji reč bi da su već na sve pripravni.

Engleska kraljica otvorila je parlamenat prieatolnim govorom, u kojem se obazire osobito na iztočno pitanje i na irske odnošaje, koji su danas za Englesku vrlo nepovoljni.

Njemačka oboružava nekoje brodove, koji će krenuti u grčko more.

Franina i Jurina.

Fr. Si bil ti pozvan na kapitanat Volosku pasanu subotu?

Jur. Ne, aš nisam tabelar, po ča bi mane tamo zvali?

Fr. Punti ča te nevoljne tabelare, nego mi povoj, ako si bil na tanac pozvan na kapitanat?

Jur. Ne ja, ča si ti?

Fr. Ja sam dobil poziv i sam otel poć videt, da su morda falili kad su ono napisali, da će bit tanac va kapitanate pak sam doznal, da je to prava istina i da je bil tanac baš va onoj sale, kade su nas za soldata zeli.

Jur. I kade nas je pok. Poldo zganjal »marš na kamaru«.

Fr. Kapo-balarin, da j' bil sam kapitan i neka polka, da će se sada zvat kako i on.

Jur. Ja bi volel, da bude marš.

Fr. Bi i ja.

***

Fr. Je l' istina Jure, da su pronašli u svetom Lovreču pazenatičkom živu vodu, ka teče po srid place?

Jur. Dragi ti, ono užaju prežentanti bačve prat kada vino prodaju pak polevaju blatnu vodu kuda njim drago, zač znaju, da njim je sve slobodno.

Fr. Kada znaš tako dobro njihe posle, povoj mi malo, kade je ona grada al stožer s bandirom?

Jur. S gredom je neki gospodin rakiju kuhal a bandiru su spravili mej staru robu, sad da ju je komunu daroval nas presviteli cesar pak da ju valja dobro čuvat.

Fr. Tako ča nimaju gospoda beči za jedan novi stožer?

Jur. Kako ćeš da imaju, potlo ki su razdilili komunali od jenega kapitala od 15.000 forinti nemoru špendat 25 forinti za novi stožer.

Fr. Morda se pak ki boji, da mu nebi vitar stožer na glavu hitil?

Jur. Da je ka lipša bandira ali ona . . . . .

Fr. Dosta, dosta.

Različite viesti.

Zadušnice *za pok. Dobrilu u Lanišću.* Nemožemo premučati, da Vam se g. urednike nejavimo iz ovog zabitnog al vašnog po Istru mjestanca. Tuga i žalost nas obuzima, kada gledamo kako se svakim danom neprijatelj oko nas umnaža. Sve sile napinje proti nami, a mi sirote josmo ostavljeni, te neimamo nikoga do visokih nebesah, koji bi se za nas zauzeo. Ono što nam je milo, to se proganja i ruši, bilo pravedno ili nepravedno. Nego pustimo to na stran, dok Vam više o tom nejavimo. Na sreću nam leži na dnnu, da Vam dojavimo kako smo obavili ovdje uspomenu na osmrtnicu nikad dosta opla kanog biskupa Dobrile.

Kao prošle godine tako i ove mukli glas zvonovah već u predvečerje nam navjesti tužnu za nas uspomenu, prožalostnu uspomenu, t. j. godišnjicu smrti premilog nam i nezaboravnog Jurja Dobrile. Žalostna jek zvonovah odgovarao je našoj žalosti. Naroda se sakupi u crkvi velika množina, te bi skoro dubkom puna crkva, jer je već prvu nedelju bilo narod na ovu žalostnu uspomenu vrućom molitvom pripravljen. Oficij za mrtve započe za nezaboravnoga biskupa. Puk je grmio sve to više tako, da se je crkva posve napunila. Sv. misu započme, ali nesvrši bez suzah. Puk sa svojim svećenikom plakao je nad toli težkom sudbinom, koja ga sviše smrtju velikog nam muža.

Oh! da nam je danas naš premili Juraj živ, zaisto nebi bili ovako od svakoga ružani i zlostavljeni! Pokojni biskup uvjek nam je u uspomeni odkako je tužan gorki udarac pretrpio u Lanišću i to prigodom zadnje krizme, gdje je na svoju žalost vidio žrtvu, ubogoga svećenika g. Zamlića, koga skoro njemu na očigled munja ubi. Taj slučaj dao je strašan udarac nezaboravnomu biskupu, pa i sam na rastanku odavla reče: »Bog s vami, težko da se ikad vidimo više, jer ovaj slučaj dao mi je smrtni udarac«. Na žalost našu i svega nam roda obistinile se njegove riečˇi. Pa kako da neplačemo za takovim pastirom?

Sav puk plakao je pod sv. misom rad tolikog gubitka a niti prevriedni gospodin župnik nije mogao od tuge pjevati sv. misu. Kad nemožemo inače, štujmo bar ovako uspomenu nezaboravnog biskupa. Naroda moj, znaj da ovaj koga toliko štuješ, dao je sve što je mogao za Tebe. On je živio samo za Tebe. Bio ti je prijatelj i dobročinitelj, brat i savjetnik. Nije se sramio Tebe jer je i on potekao iz proste kolibe kano i Ti. Žrtvovao je sve svoje za Tebe. Rode mili! sveta neka Ti bude uspomena na takova muža.

Nakon dovršene sv. mise narod se suznima očima razišao i jošte žalostno: Bog te pomiluj mili biskupe. Moli se za nas Svevišnjemu, da nam ublaži naše jade i nevolje.

Nesreća stigla je ovih danah ovdešnjeg trgovca i rodoljuba g. *M. Polića* i njegovu obitelj, kojoj je nemila smrt ugrabila čestitu staricu majku odnosno punicu, gospodju *Franicu* udovu pl. *Vlasić*. Pokojnici vječni pokoj a razoviljenoj rodbini našu iskrenu sućut!

«Hrvatska čitaonica» u Kastvu priredjuje za dne 31. t. mes. družtvenu zabavu sa sliedećim programom: 1. Predstava (Što žena može: Jurković) — 2. Pjevanje. — 3. Tombola. — 4. Ples. Ulaznica za osobu for. 1, za obitelj for. 1. 50. Darovi primaju se sa zahvalnošću. Čisti prihod namienjen je dobrotvornim svrham.

O občinskih izborih u Poreču pišu nam od tamo: O neiom minulih ovdje občinskih izborih bijaste u kratko obavješćeni. Svako rodoljubno srdce je jače kucalo, gledajuć onih danah, kako je naš kmet stalan i nepokolebiv postao jer znade, da gospoda ne mare za njegovo dobro. Bilo je u Poreču kako i drugdje, onih danah skoro toliko talijanskih agitatorah koliko i biračah, ali ova put, i to je karakteristično, nije bilo ni otmenijoj gospodi niti istim »šiorom« moguće zavesti vrle naše birače. Bojali smo se, da će se kmeti na samom biralištu razdvojiti. Stranka gradska, koja je s kmeti složna bila proti vladajućoj stranki u dan izbora htjela je još dva gradjanina uvrstiti medju kandidate trećega tiela. Bilo je to dakle, kako su sami kmetovi kazali, očito prevaranstvo. Ali sasvim tim ova listina popravljena, kao i ona »dei bianchi«, je propala u III. tielu, a ostala ona prva. Kažu da se je ovaj put komesar držao strogo izbornog zakona, te da je nekom prilikom kazao: »da on hoće, da se strogo po zakonu bira jer da mu nisu dragi protesti«. Biralo se je dva dana i noć do ujutro. Poznati »nespašenac« je Novevasi je i ovaj put pao u ruke žandara i to zbog javnog podkupljivanja, nu kašnje je namah na slobodu pušten.

Uzbunilo je ovaj put bilo osobito gospodu, što su mnogi gradski »zappadori« glasovali s »ščavi«. Čulo se je onih danah od ljudih po gradu pa i od po kojeg gospodna »noi non volemo che ne vegna a comandar schiavi«. Marko bi hotio nekakvom umjetnom kopranom pokriti gradsku nesrogu, ali ovdje je zbilja prava nesreća, koja nasta rad zadnjih izborah još veća. Dakle ipak je naša stranka u trećem tielu nadvladala. U II. tielu je teško za sada da naši prevladaju, jerbo u tom tielu imade i mnogo gradjanah. U I. tielu su većinom gradska gospoda. Marko se hotio ovaj put pohvaliti u svojoj »babi«, da su izbori prošli mirno, bez buke i navaljivanja na birače, nu i ovaj put kao obično »debelo lažo«, jer je nekoliko naših biračah iz Varvarih bilo baš hajdučki napadnuto od podkupljene svjetine u utorak veder, t. j. drugi dan izbora, ter su jednoga udarci bili na zemlju svalili. Možda doto se čudili, da smo gori staru stranku nazvali »i bianchi«. U gradu su nazivali stranku talijansku »bianchi« a onu našu »neri«. Htjeli su jadni prispodobiti svoju neslogu u onom srodovječnom »Italije«, mnieć uvjek na svoti Kanan il obedanu zemlju. Svećenstvo u gradu nije birało, no dvojico Talijanah. Što piše »baba« o T. pivanu u Sb. istinito je. Spomenuti čemo napokon i to, da je dično i za naše hvalevriedno, da su ne taj put poneali baš junački, prem ne predvodjeni od nijednog popa »arancoccato«.

Ovo je dobar znak a gospodi opomena, da može i njihovoj slavi biti jednom konac. Našim čestitim biračem, osobito vodjam naš srdačan: živili!

Družtvo sv. Jeronima. Upravljajući odbor družtva sv. Jeronima u Zagrebu izabrao je u svojoj posliednjoj sjednici svojim predsjednikom na mjesto nezaboravnog Gajdoka, preč. g. kanonika Budickoga, čestitog svećenika i rodoljuba, koji će zaisto stioditi u svemu stope svog prevriednog predšastnika.

Gospodarska zadruga u Kastvu. Ovih danah obdržavala se u Kastvu prva skupščina gospodarske zadruge u Kastvu. Prem nije bila stvar dostatno objavljena, pristupilo je odmah preko 50 gospodarah k zadruzi, što nam jamči, da se naši kmetovi za gospodarska pitanja zauzimlju, te da se žele okoristiti umnim gospodarstvom, što je temelj narodnomu blagostanju. Koliko doznajemo za sada, izabran je predsjednikom gospodarske zadruge zemaljski zastupnik g. Dr. M. Laginja, koji nam je najboljim porukom, da će zadruga pod njegovim vještim i mudrim ravnanjem liepo napredovati.

Pićansko zanovetalo uzmiče. Naši dopisi iz Pazinščine, zatim otvorena pisma g. nadučitelja Nežića predočili su jasno, kako su postali nemiri na Pićanšćini, tko ili što jih je izazvalo, u obće, kako su počeli i svršili. Pićanski piskar porečke »babe« poznati predsjednik osnskoga družtva, izkrivio je u svojih dopisih sve činjenice tako, da padne sva odgovornost radi Inemirah na tamošnje naše prvake, osobito na g. učitelja Nežića. Kad ga je pako ovaj otvorenimi pismi u tjesnac zatjerao, stao se on vrtiti i svijati kano crv pod nogom. Neznajuć kud ni kamo, priznaje »šijor Bepo« u predposliedn»oj »babi«, da je bilo svega i svašta, nemirah, bune i množtvo ljudih, koji su došli u listu kadu u kojoj stanuje i g. učitelj te da su mogli jedino kod njega biti, al sirota nemože kazati, što su tu radili ni što njim je učitelj kazao. A moj siromašni »šijor Bepo!« Zar si spao tako nizko, da nemožeš naći niti jedne osobe i medju tolikim množtvom ljudih, koja bi ti kazala, što se je govorilo kod g. učitelja? Zaista liepa svjedočba za toli uplivnu i važnu osobu, kao što je »maši-karta« poreške babe!

Al »šijor Bepa« sve to mnogo nepeče, već će da mu junačko srce od tuge puknc što nenalazi medju obtuženici i g. učitelja, komu radi već mnogo godinah o glavi. Tà on bi u svojoj velikodušnosti odmah oprostio svim obtuženim seljakom, samo da mu je zakvačiti »mrzkoga« učitelja. Ovaj nesretnik neda mu siroti mira ni po danu ni po noći jer ga i u snu vidi, kako »buni« kmetove proti tajnim i javnim spletkam »šijor Bepa«. Ded smilujte se za Boga mn koji od vas, koji ste se dogovarali sa učiteljem pa potrčite »šijor Bepu« i kažite mu, da ste bili omnovali žitavu hunu a prvi da je imao past »onsiski« presidenti. (Bi ga škoda dok nobudu u Pazinu izbori jer tamo rabi obično takovo mozo uz brgole. Op. slugara).

G. Nežić okrstio je pićanskoga lažipiskara otvorenim načinom takovimi imeni, kojih pošten čovjek nebi smio nositi ni pićanska kukavica, dobole kože kô što jest — nema srčanosti da ga rad toga pred sud pozove već crni i klevećo i nadalje znajuć, da bi ga g. učitelj jedino pred onu porotu pozvati mogao, gdje se kod javnih raspravah apelira na patriotizam porotnikah, nipošto na zakon, duševnost i pravednost. Crni dakle i nadalje slavi »presidente« koliko ti drago, tà tvoj smrad spada uprav tamo, gdje ga ti slaš. Stvorovi, kojim je zanat poštene muževe crniti i denuncirati, a pozvani rad toga na ročun, neimaju obraza da to dokažu, nisu vriedni za drugo nego, da se jih prezire.

Narodna čitaonica u Marezigi, sudbeni kotar Kopar, ustanovila se nedavno te broji već sada 33 člana. Ovo novo narodno družtvo u našoj Istri priredjuje već za dne 28. febrara t. g. družtvenu zabavu sa obilnim programom, čemu se mi od srca veselimo te ujedno našim rodoljubom u koparskom koturu toplo preporučamo, da svimi silami podupru rodoljubno nastojanje čitaoničarah iz Marezige.

Hrvatski dom u Kastvu. Sa veseljem doznajemo, da su naši rodoljubi u Kastvu kupili krasnu kuću od gospod. Barkovića u narodne svrhe. Kuća ova je na vrlo lieporn mjestu a pogled s nje uživa se na hrv. Primorje, naše more i otoke te izotočnu Istru upravo divan. U ovaj narodni dom, uz kojeg je vrt i zdenac, smjestit će dični Kastavci svoju čitaonicu i biti će stečiščem svega narodnoga života.

Čestitajuć na tomu našim prevriednim prijateljem u Kastvu, napose čestitomu g. predsjedniku »Čitaonice«, želimo od srdca: da Bog blagoslovi!

Hrvatska čitaonica u Omišlju. U krašnom Omišlju, na otoku Krku sleći se tamošnji narodni prvaci, da osnuju hrvatsku čitaonicu. Odlučeno učinjeno. Privremeni odbor sastavi pravila, koja se jur nalaze kod namjestničtva u Trstu radi potvrde. Hvalimo iskreno poduzeće rodoljubah u Omišlju u koje bi se imali ugledati mnogi naši prijatelji širom Istre. Na noge rodoljubi! Neizpričavajte se ničim, jer uztrajnošću, dobrom voljom i pravom ljubavi do naroda, može se sve. Gdje Vas je malo prosvjetljenih i učenih a Vi povucite u svoje kolo neuke i zapuščene pak će Vam biti veća zasluga kod Boga i naroda.

Vazam ili Uskrs zapada ove godine na najzadnji dan, koji je tomu velikomu blagdanu po crkvenih propisih odlučen, to je 25. aprila (na Markovu). Po tom se ravnaju i ostali blagdani tako, da Tielovo se časti na Ivanju (na 24. junija) a sreda pepelnica pako na 10. marča. To se ugadja jako rieđko; jurve 150 godinah nije toga bilo i neće biti do 1943. Bilo pako isto tako godine 1014, 1100, 1204, 1451, 1540 i 1666 zatim 1734 i će biti 1943.

»Slovenski Narod« br. 20. od 26. t. m. donaša dopis iz Trsta, u kojem govori o posliednjih izborih u Trstu te šiba oštro novog zastupnika g. Kržanca i baca vrlo tamnu sjenu na njegov privatni i javni život.

Pozor-Sloboda, hrvatski političći dnevnici, izlazeći u Zagrebu, nisu smjeli u našu polu države jer njim je nastrijska vlada uzela takozvani »Postdebito t. j. pravo, da nemogu u dotične zemlje kano ostali časopisi. Od nove godine promienilo je »Pozor« svoje ime te se razašilje sada pod novim nazivom »Obzor« po cielej austriji, dakle i u naše strane. Stoji fr. 18.

I kod »Slobode« nastala je od nove godine u toliko promjena što izlazi u većem obliku, a od 1. febrara t. g. mienja i ona ime te će opet moći pod novim nazivom »Hrvatska« u sve pokrajine zastupane na carev. vieću. Stoji for. 18.

Stranka prava izdaje sada tri časopisa t. j. politički (Slobodu), zabavno poučni (Balkan) i šaljivo-ujedljivi (Tries), za koje doprinaša silnih žrtavah to je i vriedno, da ju svatko po mogućnosti podupre.

Pravo rodoljubje. Domoljubna liga numeričkih Iraca zaključila je pladati svim Irskim zastupnikom u engleskom parlamentu (ima ih 83) stanovitu svotu i to svakomu po 1500 dolnrah, tako da ovi, branedi prava Irske, nebudu morali uzimati engleško zlato.

Ukraden dragocieni rukopis. Kako se javlja iz Perugie, ukraden je ondje dragocien rukopis Ciceronova djela »De officiis«, te prodan nekomu engleskomu ili njemačkomu bibliofilu za samih 600 lirah. Talijansko oblasti raspisale su nagradu od 10.000 lirah onomu, koji dokaže, gdje se rukopis nalazi.

Rusi na moru. Engleske vojničke novine »Army and Navy Gazette« upozoruju englesku vladu o velikih ruskih pripravah na moru. Rusi su utvrdjuju Sveaborg i Novorosijsk, pomnožuju broj brodovah i u obće kano da se spremaju na velik pomorski rat.

Gradjanski zakonik za Crnogoru. Prof. dr. Baltazar Bogišić, koji je posliednjih godinah radio na novom gradjanskom zakoniku za Crnogoru, došao je prije nekoliko danah na Rieku, gdje je boravio crnogorski knez Nikola, te mu je podastro povo dovršeno djelo. Knez odobrio je Bogišićev rad te će novi gradjanski zakonik odmah u zemlji uvesti.

Gospodarske viesti iz Mošćenicah. Ovdje nas je od mala do tri puta pokrio snieg i to sve do mora. Zima bijaše dosta oštra te je naškodila mnogo maslinam (stablikam) a radi nepovoljnoga vremena još nisu svi potrgali masline. Ulje će biti dobro a i srnjo daje dovoljno ulja. S toga preporučite u olenjenoj »N. Sl.« mošćeničko ulje.

Vina je bilo malo a neima ga više skoro ništa za prodaju. Žita je bilo malo (mnogo ga nemože ovud ni biti); kapuza, krumpira i mrkve bilo je po srednje. Pasulja je samo pojedini štogod imao. Ljetni, jesenski i zimski vjetrovi su mnogo škode počinili na drvotju, limenite na maslinah. Ribari bijahu malo sretniji prošle g. 1885. nego li 1884. Vremena za poljske usjeve su većinom nepovoljna; s dolom se zaostalo. Kužnih bolestih nije bilo Bogu hvala prošle godine. Voloski liečnici nisu od Bersečanah i Mošćeničanah dobili nit za kavu. Naši ljudi idu vaporićem ljetiti se na Rieku. Niti na obične bolesti nesmijemo se potužiti. Na životinjah nebijaše izvanredne nesreće. Putevi su u svih stranah poderani. — U ostalom mizerije ima po svuda, te i ovdje mnogomu u goste dodje.

Upozorujemo naše obtinike na »oglasna« četvrtoj strani o »tekućem zlatu i srebru, kojim može svatko predmete iz drva, stakla, kovine itd. sam pozlatiti ili posrebriti.

Neuku nauka.

Kako ćemo očistiti nezdravu zdenčanu vodu da bude pitka? Prvi uvjet čovječemu zdravlju jeste dobra, čista pitka voda. Žali bože baš te po nizinah ponajčešće pomanjkava. Mnogo je kod nas krajevah gdje nemaa dobre pitke zdenčane vode, većim dielom zaudara ona po mulju i mahovini te je skroz mutna, da se je gadi čovjeku piti, koji nije na nju od mlada vikuat. Od tud i česte bolesti. Mi smo jur jednom u tom listu spomenuli, kako se dade takova voda očistiti i popraviti, da bude točna i zdrava. Ali kako su ljudi naši na ladanju nehajni za takovo tobož nepotrebne popravke, — ta pili smo ju dosada kakova je, pak ne pomislesmo, zašto da si činimo troška, možemo ju i na dalje piti, — tako se veli obično. Uz takove misli ostaje, da se čovjek ni za najpotrebnije stvari ne postara, te tako ostajemo pri staroj zloj navici. Takova nehaja treba da se jednom svaki i taj najsiromašniji seljak okani, hoćemo li jednom učiniti korak k napredku. — Dakle da dalje ne duljimo. Evo ti prosta načina za to.

Uzmi do 20 komadah dobro izpaljenog drvenog ugljena, poveži ih konopcem u jedan svežanj. Načini si tri takova svežnja od ugljena. Zatim priveži na svaki svežanj do 2 kila kamenite soli. Pa ih spusti u zdenac, svaki svežanj na pose na tri mjesta. Bio zdenac odkrit ili na emrk, za tri dana očistit će se voda, da bude posve bistra. Ovako treba da se uradi svake godine 3 do 4 puta; nu soli treba samo jedan put privezati na svežnje ugljena; drugda se može privezati dosta šuplikave cigle, da svežnji tone do dna. Ugljen će toliko nečisti, blata, vapna, sadre itd. na se povući, da će napokon toli težak postati, kao što je kamenit ugljen. Jedni te isti svežnji ugljena mogu ostati u zdencu 2—3 godine, potle se zdenac očisti, te novim ugljenom zamiani, kako gore rekosmo.

Koliko dakle ima tu troška? doista dosta malena, — a tim malenim troškom imati ćemo užitak pitke dobre vode prosuljit domo si život unapriedivši si zdravlje. — Čovjekoljubi! radite o boljku siromašnom ladanjskoga čovjeka, bit će vam za dušu.

Dopisnica uprave.

Č. g. Fr. R. blagajnik čitaonice u P. Vaše cienjeno pismo od 20. t. m. nas vrlo ražalilo, jer vidimo, da se kod Vas napojmi avrhu čitaonicah. Mi neznamo doduše koliko članovah broji Vaše družtvo ali znamo, da kako malo Vas bilo, ipak da je toliko da možete moći malu svotu, koju naš list stoji bez ikakve pogibelji i žrtve za družtvenu blagajnu.

Rodoljubi morate naš list ne samo čitati nego ga i podpomagati čim više moguće, jer nije ni pravo ni lieno, da sav trud i sav trošak samo nekolike ruke snaša. Svaki mora po mogućnosti za obće dobro skrbiti, a čitaonicam mora to biti prva i najsvetija dužnost. — Toliko smatrali smo svojom dužnosti na Vaše cienjeno odgovoriti u nadi da ćete, rodoljubi kakvi jeste, ne samo odustati od svoje odluke nego pače i nastojati, da nam u ovom težkom poslu u pomoći budete. Da ste zdravo!

Lutrijski brojevi

dne 23. januara

Beč	51	39	67	36	50
Gradec	68	71	81	75	74
Temesvar	60	35	41	4	60

27. januara

Innsbruck	13	27	77	35	84
Brno	64	10	12	14	59

Tršćanska burza

dne 27. januara

Austrijska pap. renta	for.	83 90	do	for.	84.10
Ugurska »	»	93 60	»	»	93 80
Ista u zlatu 4%	»	100.85	»	»	101.10
Dionice nar. banke	»	—.—	»	»	—.—
» kredit-banke	»	297.—	»	»	298—
Talijanska renta	»	96.50	»	»	96.75
London 10 lirah sterlinah	»	120.50	»	»	120.58
Napoleoni	»	10.01	»	»	10.02
C. kr. cekini	»	5.92	»	»	5.93
Državne marke	»	61.95	»	»	62.10
Isto francozke	»	50	»	»	50 20
talijanske lire	»	49.50	»	»	50.10

Javna zahvala.

Podpisani zahvaljuju se što srdačnije svoj rodbini, mnogobrojnim prijateljem i znanc.m, koji su prigodom pogreba njihove nezaboravne majke, odnosno punice, gospodje

Fr. udove pl. Thianich

istoj posliednju čast izkazali.

Trst, 26. januara 1886.

Jelica i Mate Pollich.

Umjetne radnje za svećanosti, dražbrene plesove, razne urese dvoranah, dekoracije, grbovi, trasparenti, slike ozbiljne i šaljive, priugotavljaju se nove i popravljaju staro uz umjerenu cienu. Pobliže u tiskarni V. Dolenca, Trst.

Novi ustav

za posredovanje službah i za službinčad te za stanove, sa tu i inozemstvo

Trst via del Ponte br. 5.

Uradjuje se u talijanskom, njemačkom i slovenskom jeziku. 10—24

Svatko može zdrav biti i veliku starost dočekati, njeguje li svoje tielo. Najviše bolestih imade svoju klicu u krvi, nato mora dakle svatko svoju pomnju obratiti. Našim iztraživanjem i dugoljetnim izkustvom posrećilo se pronaći sredstvo, koje sigurno, brzo i bez posliedicah krv čisti, jači i u odmjerenom teku uzdržuje. Naš način liečenja je priporučen i redom te zlatnimi medaljami odlikovan. Mi lieèimo uvjek sa dobrim uspiehom *nekoje bolesti, koje nastaju radi pokvarene krvi* (bez živog srebra), *žalostne posliedice tajnih navadah, žalje slabości kožne bolesti, rane, na kako stare, lišaje, odpadanje vlasih, kostobolju, i šip, sve ženske bolesti.* Trakavicu lieèimo mi posebnim načinom i kod iste djece u vrieme od jednog sata. Koji trpe od *kila*, postignu pomoću racionalnog postupanja, i našimi najnovijimi pasovi polagoma all sigurno ozdravljenje. Primamo svo pouzdano dopise sa obširnimi izvještaji o boleti uz marku za odgovor.

Privatna klinika „Freisal"

6— *Salcburgu* (Austrija)

LA FILIALE della

BANCA UNIONE

TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo per Banconote
3¼ % con preavviso di 5 giorni
4 „ „ „ 12 „
4½ „ a sei mesi' fisso
per Napoleoni
3½ % con preavviso di 20 giorni
3¾ „ „ „ 40 „
3¼ „ „ „ 3 mesi
„ „ „ 6 „

Godranno dell'interesse numerato in lettera in circolazione con 8 giorni di preavviso dal 9 novembre a. c. quelle con 12 giorni dal 13 giorni e quelle con 21 giorni dal 23 novembre a. c.

IN BANCO GIRO

abbuonando il 3½ interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa.

Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Contegnia per tutti i versamenti fatti a qualunque ora d' ufficio *la valuta del medesimo giorno.*

Assume pel proprii correntisti *l'incasso di Cambiali par Trieste, Vienna e Budapest, ritirata loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro la facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S' incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute o divisa, nonchè dell' incasso d' *assegni, cambiali e coupons*, verso ½% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualunque specie e ne cura gratis l'incasso e coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(**Sezione Merci**) s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 2—2—8

OSVALDO PITTINI

Odlikovan g. 1871.

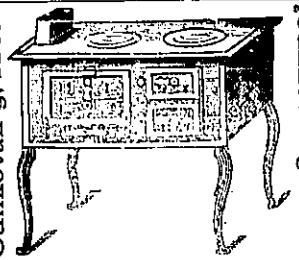

Odlikovan g. 1871.

Tvornica ekonomičkih ognjištah od žoljeza ili zemljenih za gorćione, krčnje i obitelji. Priugotavlja takodjer ognjišta sa kotlom vodenim tlakom, koji tjera vodu i u više spratove. Obavlja naručbe za Trst i izvana. Troškove za naručbe izvan Trsta plaća naručitelj.

NB. Ognjišta pravi polag mjere iz žoljeza i otvora. Nadalje imade na skladištu

Peèih sa regulatorom,

koje su vrlo elegantne, uzimlju malo prostora, dobro griju a upravljaju se regulatorom. Peći Friedland usavršene sa ventilatorom i regulatorom. Sustav Meidlingerov sa neprestanim ognjem. Njimi se griju po 2—3 sobe.

Veliko skladište **šivaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.

Skladište **čvrstih blagajnah,** koje nije moguće razbiti a sjegurne su proti ognju.

Veliki izbor **svetiljkah za petrolej,** finih i prostih, za objesiti i za prenašati. 48—20

Prodaja svakojakih **spremah za strojeve,** sa vlastitom radionicom kovača mekanika; *primaju se popravе svakojakih strojevah kod*

FILIPA BATTICH

TRST, Via Acquedotto br. 23.

Naručbe izvršuju se neodvlačno uz pouzetje. — Cienе nobene se konkurence.

Latteria Milanese

(milanska mlekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoga naručitelje, da ima u mlekarni **svieža i suha voća, izvratne divljačine, zelenjah svo polag cienah na trgu Hloha genovezkog, kolačah mlečačkih, elastičnih padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla** svieža svaki dan iz Milana. **Krome za ovariti, tučenoj površini prve vrsti, kisela mleka. Za objede i soirée** ovršavaju se naručbe na pladnjevi povrhjem bogato narisani, takodjer u lodu. Naručbe za pokrajinu izvršuju se neodvlačno, pa ne ispod 5 kilov. 40—95

M. Melchiore.

Tekuće

ZLATO i SREBRO

za pozlaćenje in polopšanje okvirov, rodi iz lesa, kovine, porcelana in stekla; za posrebrenje, vsakovrstnih stvari iz kovine. Vsakdo lahko sam posrebri si poviati, katero koli reč. Jedna steklenica stane 1 gld. v gotovini (tudi v poštnih markah), ali z pouzetjem pri L. Falthu jun. u Brnu (Moravsko). 6—6

Ljekarna Trnkoczy

uz viećnicu na velikom gradskom trgu u **LJUBLJANI**

priporuča i raspošilje poštarskim pouzetjem

MARIJA CELJSKE KAPLJICE

za želudac,

kojim se imade zahvaliti na hiljade ljudih na zdravlju! Imade izvratan uspiah kod svih bolestih želudca te su nepradobitno sredstvo proti: **pomanjkanju teka, sinbu želudcu, uroku, vjetrovom, kolici, kršu u želudcu, bilu srca, zatvoru želudca, glistam, bolesti vranice, na jetrih i proti zlatej žili**

Opomena. Još jednom treba opomenuti, da su ove kapljice izključene **velikomu patvorenju.** Mnogo imade ljudih, koji nepoznaju pripravu ovih kapljicah te razpačavaju pod imenom „Marijacelske kapljice", ovo kano podlolano među ljudstvo. Ove kapljice nisu, vadi neuspiehu, prave „Marijacelske kapljice". Tko dakle želi pravih **„Marijacelskih želudčnih kapljicah",** neka uvjek gleda na gornju sliku majke Božje, koja je kano znak izvornosti zakonom zajamčena, te mora biti na svakoj staklenici. Dobivaju se u ljekarni **TRNKOCZY.** uz viećnicu u Ljubljani; josu najbolje i kako mnoga zahvalna pisma potvrdjuju, najprokušanije i uspješnije kapljice proti svim želudčanim bolestim i njihovim posliedicam. —11

1 staklenica valja 20 nov.; 1 ducat 2 for. 5 ducatah samo 8 for.

Poštom razpošilje se najmanje jedan ducat staklenicah. Nastov:

Ljekarna Trnkoczy u Ljubljani.

Jesenska lječidba

Thè Millfiori

najbolji lek za čišćenje i stvaranje krvi. Izvrstan proti noteku, steznanju u želudcu, hipokondriji, hemoroidam i kožnim bolestim. Dobiva se u ljekarni

PRAXMARER 10—12

(kod dvih crnacah)

Gradska viećnica u **Trstu.**

ROOB COCCOLA

poselmost

c. k. priv. in odlikovane tovarne

ROMANA VLAHOVA

V SIBENIKU.

Podružnica v Trstu: Via S. Lazzaro, I. B

Prijeten, krepčalen liker, odlikovan se zlatimi kolajnami in diplomami na razstavah v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkuti itd.

Ta iz jagod **Juniperus communis** in dišečih zeljišč napravljeni liker je prijetnega okusa.

Jako pospešuje prebavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje oslabelih moči, ker je dokazan njega zdravilni upliv na živce, možgane in na hrbtenico.

Prodnjo na debelo preskrbujejo moje hiše v Šibeniku in v Trstu.

Pradaja na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in sladčičarijah.

Nepokvarjeni pravi liker se poznа po steklenici, v kateri je vtisnena firma, potem po zamahi s grbom in po malem avitku z autografovano firmo **Romano Vlahov.** 37—48—15

PUSTENE KAPUTE

za gospodje

u svih bojah, bogato tamburirane, dostatno tugačke i široke, raspošilje uz poštarsko pouzetje, **komad 3 for.**

L. STORCH u BRNU

Podružnica u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerosiljskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 3%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3%
3-mjesečni odkaz 3½%
6-mjesečni odkaz 4½%

Okružni odjel

u bankah 2½% kamata na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Pešta, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Graz, Hermannstadt, Innsbruck, Olmütz, Ljubljanu, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od dovisah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam

na varranta, uvjeti na sporazumljenju uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povoće iznosa glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—46

Tekuće **zlato** za pozlatiti i popraviti okvire, drvene, kovane, porcelanske i staklene predmete; za posrebriti sve kovane predmete. **srebro**

Svatko može veoma lahko sam pozlatiti ili posrebriti svaki predmet. Cienе staklenice sa zlatom ili srebrom for. 1 uz pouzeće ili gotov novac (primaju se i štovne marke). 1—10

Leopold Epstein u Brnu (Moravska).

Podpisani javlja, da je otvorio u Barkoli, da ugodi naručnikom, filijalku svoje dobro poznate **krojačnice** nalazeće se u ulici S. Antonio br. 5. Pošto je ta filijalka izvan carinske granice, naručbe su prosto

od carine

i obavljaju se uz najveću točnost radnje i uz nizku cienu.

Cienе jesu:

Podpuna odiela	10	i više
Hlače	3·50	„
Jaket	2—	„
Gornji kaputi	9	„

Pellegrino Levi

krojačnica sa skladištem sukna, ulica S. Antonio br. 5 Trst.

Naručbe se obavljaju uz pouzetje neodvlačno 52—1g

Opreznost!

Drugi nudjaju sličnim oglasom manje po for. 1.80, i for. 1.85; ovako proste sukjačke manje prodajem ja **samo po fr.** po komadu.

Neprodirne proti mrazu in mokroti.

Samo 2 for.

Novoizmišljene, najbolje gostotkane in gorke

BURGER JACKE.

Ni nič *boljšega, trpežnejšega, cenejšega* in *prilično lepšega* od teh novo iznajdenih praktičnih mešanskih jopičev za gospode in dame, dečke in dekliče, katere je mogoče vdobiti v sivi, rujavi, tomno modri in črni, barvi in so bile od vseh obilnati priznane radi.

1. **«vitkosti po vsakim telesu»**
2. **«držanja lepomerne doplote».**
3. **«prihranjenja druzih dragih oblačila**
4. **V ceno, trpožna, lepa moderna, obleka».**

Kdor nosi jeden «meščanskih» jopič je najbolje obvarovan za zimo proti mrazu, zatogadelj bode potovo vsakdo rad izdal mali znozek, kajti s tem varuje lastno zdravje. Vdobivajo se tudi:

1200 zimskih Merino volnatih maj vsako vrsti za gospodu, gospo in otroke I. vrst for. 1.40, II. vrst for. 1.20.

1300 zimskih merino-volnatih spodnjih hlač vsake barve za gospode in dame I. kak. for. 1·40, II. kak. po for. 1·20.

1000 parov močnih in gorkih nogavic za 3 pare samo for. 1·90.

1250 parov močnih, gorkih, kratkih nogavic za zimo; 3 pare samo for. 1·40.

900 ženskih spodnjih sukenj trikon, močno in gorke kot kožuhovina z krasnimi 3—5 prošnimi bordurami in francoskim obšivom; poprej 5 for, sedaj samo for. 1·70.

Edina razprodaja, ki pošilja tudi po poštnem povzetju pri 3—3

RABINOVICZ

Beč. III. Hintere Zollamtsstrasse 9.

Nova

ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—35

Odjela od samo vune polag mjere.
Odjela chevlot od f 12 dalje.
Gornji kaputi od for. 10—16. U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se nebojo konkurence.

Takodjer na obroke.

Šaljemo i na obroke

Podpisani često se obaviti trgovcem obrtnikom, novčarom, osiguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje **tvornicu**

Peèatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih peèatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče veoma nizkih cienah. Izradjuju se peèati kojegod drago podobe; Peèati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: satovi, medaljoni automatični, šintuje za šibice. Crayon sa perom-peèatom itd. itd. Peèati su dnevnikom i za označiti registre, unstove, dionice itd. 48—41

Primaju se takodjer peèati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

Skladišče

Crkvenih spravah i to:

za cerkve katoličke, grčke, pravoslavne itd. itd. itd.

Marija Cosulich i Adele Demarchi

nasliednice

Katarine Garusa

Trst Via Nuova Br. I. pod. uz pravoslavnu crkvu. Pošiljke jesu proste od carine.

Izdavatelj odgovor urednik **M. Mandic.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 5. U Trstu 4. febrara 1886. Godina XVI

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom raste male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju; Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 6 novč. ; ili u slučaju opotovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) Imo, prezime i najbližu poštu valja točno oznaditi. Komu ilaj ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za soljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 5.01 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Poglavitomu gospodinu
vitezu **Jettmaru,**
ces. kralj. kotar. kapetanu u Veloskom.

O nedavno minulih občinskih izborih u Lovranu pronosi se u onih stranah glas, da sto Vi, poglaviti gospodine, na dan izbora u trećem tielu dne 16. decembra pr. g., ugledav na biralištu voleć. g. župnika iz Mošćenicah okolo stojećim kazali sliedeće rieči: »*Bilo je odlučeno, da će se birati do 4. sata poslije podne, al pošto je došao mošćenički župnik, radite kako hoćete samo »Šegavo« i bivajte makar do zore*«.

Da natrpi širenjem ovakvih viesti ugled c. kr. kot. kapetana, te da se zatvore usta širiteljom ove viesti, obraćamo se ovim na V. G., da nam izvoli javiti, *u koliko je istinita gornja viest*, jer ćemo u protivnom slučaju cielu stvar istinitom smatrati.

Trst, 3. febrara 1886.

Uredničtvo »Naše Sloge«.

Rad istarskoga sabora.

V.

Glavno obilježje svakoga naroda jest njegov jezik; ovaj mu je zastava pod kojom se ima boriti, da živo dostojan život il da junački umre. Nije pako dostojan života onaj narod, koji se svom snagom svojom nezauzme za uzdržanje te najveće narodne svetinje. Nu nije dosta uzdržati mili nam jezik već moramo nastojati, da ga uvedemo u javnu porabu svuda, gdje naš narod obitava. Netražimo mi poput ostalih nam susjednih narodah, da svoj jezik i drugim nametnemo, jer je u nas odviše razvita sviest pravednosti; nu odbiti nam je snažnom rukom svo navalo na naš jezik, ma odkuda ono doluzilo.

Hrvatah sa Slovenci ima u Istri mnogo više nego li Talijanih. To je činjenica, koje nemože nitko tajiti. Naravski bi dakle bilo, da imademo i u istarskom saboru odlučnu većinu.

Toga na našu žalost do sada nemamo. Naprotiv, talijanska većina istarskoga sabora, proizličuća od manjine pučanstva, ostentativno ničim u svakoj sgodi našemu narodu ona prava, koja uživa sama. U zemaljskom odboru ili junti sjedu sami Talijani, koji so nit u saboru nožaosju izjaviti, da nepoznaju u zemaljskom odboru drugog jezika do talijanskoga! Cos. kr. oblasti po cioloj Istri najviše uroduju talijanskim jezikom; dapače talijanskim ili mješovitim občinam, školskim viećem itd. pišu se *talijanski* a hrvatskim i slovenskim občinam *njemački*. Koli strašan mora bit naš jezik, kad se ga toliko boje!

Uz ovakve žalostne odnošaje što će da uradi u istarskom saboru mala šaka naših dičnih zastupnikah? Kad nemogu uraditi štogod dobra i koristna za svoj narod, narodnost i jezik, te moraju kod svake sgode bar predlagati ono, što bi po nas koristno bilo; svoje predloge stvarno poduprieti, podvrći neumoljivoj kritici cioli zemaljski rad a najpače pako uvadjati naš hrvatski jezik u saborsku dvoranu. U tom su nas naši zastupnici u polpunoj mjeri zadovoljili, nepropustiv nijedne sgode a da se nezauzeše za prava našega mukotrpnoga naroda. Svojimi, u našem milom jeziku izrečenimi govori, pokazali su čitavomu svietu, da nije Istra talijanska pokrajina, kakvom bi se ju htjelo predstaviti.

Mi jim ovim u ime svih Hrvatah i Slovenacah Istre izričemo najtopliju hvalu na njihovom požrtvovnom i patriotičkom radu.

Zaključujemo pako riečmi zastupnika g. *Spinčića*: »Vjerujemo u Boga te se pouzdajemo u providnost božju i tvrdo se nadamo, da će naš narod, koji je već toliko pretrpio, preživjeti i sadanje trpnje, da nedo umrieti, da će se podići iz sadanjoga stanja i živiti život dostojan ljudih i njega samoga«.

DOPISI.

Iz Poreča mjeseca jenara. (*Občinski izbori*). Zadnji občinski izbori u Poreču pružaju vele zanimiv predmet pučkom pathologu. Porečko klepetalo i vriedna mu svojta dakako nazvati će junački i žilavi boj našeg kmeta u 3. izbornom tielu bezumnom, nesmotrenom navalom divlje čopora na dosadašnju uzornu, djedovskom kulturom opojenu občinsku upravu. Nu, tko duh i dud naroda ljubavju — dakle razumom — proučava, poznati će u živahnom tom krotanju jednatveni i oštro izražaj smjer a taj je: osloboditi i otrgnuti se iz smrtonosne vlasti nemilo ga slajućo talijanaške stranke, koja puku u zamjenu za gospodarstvenu njegovu propast — što mu upravo ona pripravi — osim materijalnog i intelektualnog nazadka ništa drugo dati i nuditi nezna i nemože. I u koliko svestrano odlučniji je ovaj smjer, vidi se medju inim i u tom, što okoprem narod talijanašku »gospodu« smatra prototipom materialnog kao i duševnog svoga nazadka, ipak svoju sućut pokazuje onoj »gospodi«, koja ustaju proti slanjućim ga sinovom. Dokaz tomu, da narod naš glasova kod gori spomenutih obćin. izborah i za taljane dr. Gallegara, Vergottina i Bradamanta, koji svi odlučni su protivnici trgovačke stranke Sbisà-Danelon i ostalih trgovacah, trgovčićah i lihvarah; koja je na kormilu občinske uprave u Poreču. Vele značajno je, da ovoj trgovačkoj kapitalističkoj stranci pripada i naša junta sa svim svojim činovničtvom.

Naš narod počme zievati, ako hvališ ili samo braniš mu poreču obć. upravu, te okrene ti kao dosadjen ledja, ili pak počme zakopčavati se, jer je došao do spoznanja, da taljanaška-liberalna-kapitalistička, na kormilu stojeća stranka smjera na izpraznjenje njegovog šepa. Od druge strane pak zapovedajuća ova stranka, bojeća se izgubiti gospodstvo — to tim glavnu prvu zlatnu svoju rudu — napinje svo žile, upotrebljuje sva sriedstva dopuštena i nedopuštena, da se i unapried uzdrži na kormilu. Ako hoćemo dakle, da živahno krotanje zadnjih obć. izborah u Poreču pravo razumimo, valja ga osobito s ove strane promatrati t. j. sa socijalne strane. Naš narod došao je u socijalnom svom položaju naprama zapovedajućoj kapitalističkoj stranki do skrajne životne svoje medje, prieko koje čeka ga odvojenje i smrt. I stoga vidimo ga po cioloj Istri, kako strese sa pleći nesnosljivi već jaram.

U Poreču biralo se 11. 12. 13. i 14. t. m. Kako vam bi već brzojavom priobćeno, predobiše naši u 3. izbornom tielu poslie 3 dana i oleše jedne noći junačko borbe sa 177 glasovah. U 2. tielu podlegosmo, akoprem bi bili i tu naši još lagljo pobjediti mogli nego u 3. tielu. Stvar čini mi se misterioznu. Naši birači i najvatreniji, obladili se prieko noći. Voći dio ostao je kod kuće a ostali došav u Poreč, nisu glasovali. Govori se o velikom podmićivanju i to od 5000 do 6000 for., da se potrošilo. Doznati ćemo svakako, te vam javiti. U ovom tielu glasovali su dakle skoro sami poreški trgovčići za stranku Sbisà. Na javnom trgu u Poreču uhvati te flagranti c. kr. žandarmerija obć. savjetnika i člana izbornog povjerenstva g. B., kad dade našemu kmetu forintu i listić kandidatah protivne nam stranke i drugoga kad potiče našemu čovjeku pot for. i protivni listić u šake. Nudila djedovska kultura nekomu S. u Taru for. 200, da bi glasovo kupovao, nu isti judine ove novce nehtjede primiti. Pak da nije to barbar?! Djedovski sin prosvjetitelnog S. javno izreče, da oni će pridobiti, makar da ih stalo i 20.000 fr. I doistine sipali se novci kao blato. Da ne govorimo ob ostalim protizakonitostim, spomenimo još samo, da protivnoj nam stranki, iz koje bijaše sastavljeno izborno povjerenstvo, valjale su punovlasti, a naših prieko 40 se ovrglo.

PODLISTAK.

Uzgoj i škole po svietu.

VII.

Izraelski uzgoj.

Nuše je pripovjedanje o uzgoju djece u raznih narodah malko zaostalo. »Naša Sloga« bila je zabavljena minule ove godine političkimi borbami, kojimi jedino možemo postići, da se zavodi (mjesta), gdje se naša mladež uzgaja, školo naime, postave na temelj narodnog jezika, na kojem samo možemo uzčuvati starinske naše krieposti, a zatrti starinske zle navade. U težkom ti je sbilja položaju istarski Hrvat: njemu se je na život i smrt boriti proti vlastodržcem i izdajicam, da zadobije škole na temelju materinskoga jezika, koje toliki veliki duhovi proglasiše kao jedine škole, u kojih može biti valjanog napredka. U takovu nam položaju nepreostaje ino nego raditi neumorno eko unapredjivanja uzgoja našega naroda i moliti Boga, da svrati osobiti svoj pogled na istarskog Hrvata, da učini i njega izbranim narodom i oslobodi propasti.

Težeći za tim, svratimo okom na izabrani božji narod staroga zavjeta, na Izraelce, da od njih štogod ob uzgoju djece naučimo.

Da se med ljudmi nebzgubi prava vjera u Boga, odabra Bog svoga slugu Abrama i njegove potomke, te jim češće objavljivaše svoju volju dok Isus nedovrši objavu božju i naredi, da se uči sve narode.

Abramovi potomci, Izraelci ili Židovi, putujuć po božjoj volji iz Egipta u obećanu zemlju, zadobiše na gori Sinajskoj božje zapovjedi, po kojih su se imali vladati, pak i uzgajati svoju mladež.

Nisu Izraelci morili svoje djece kako mnogi narodi u stara doba; dapače oni smatrahu djecu darom božjim, te bijaše Izraelki najveća sramota biti neplodnicom

Svaku priliku upotrebljavaše Izraelac, da pouči svoje dieto. Ovako veli Gospod: »Čuj, Izraele; neka ove rieči, koje ti zapovjedam, danas budu u srcu tvom. I često ih spominji sinovom svojim i govori o njih. Kad sjediš u kući svojoj i kad ideš putem, kad ležeš i kad ustaješ. I veži ih sebi na ruku za znak i neka ti budu kao pečelnik među očima«. (Zap. 6. 6—8).

Roditelji uzimahu svoju djecu sobom u tempal, a ondje njoj tumačahu sve što je bilo vidjeti.

U četvrtoj zapovjedi naloži Bog Izraelskoj djeci, da slušaju otca i majku, a mudri Salamun piše: »Podepsaj svoga sina, dok je ufanja, da će se popraviti; ali nepedepsaj ga smrtonosno. Nezanemaruj popravljati svoga sina; udariš li ga šibom, neće od toga umrieti; bolit će ga, ali tim ćeš osloboditi dušu njegovu od pogubljenja«.

Posvo nepokornu i pokvarenu djecu stavljalo se pred sud. »Tko bi imao sina samovoljna i nepokorna, koji neslušа otca svojega ni matere svoje, i kojega oni i karaše pa opet neslušа, neka ga uzmu otac i mati i neka ga dovedu k starešinam grada svojega na vrata mjesta svojega, tada svi ljudi onoga mjesta neka ga zasepu kamenjem, da pogine; i tako izvadi zlo iz sebe, da sav Izrael čuje i boji se«. (Zap: 21, 18—21).

Spomenimo još, da su se dječaci i djevojčice učile od prve mladosti raznim poslovom, pak dodajmo tomu neke vrlo poučne mudre izreke svetoga pisma, kojih su se Izraelci držali:

Salamunove poslovice.

Slušaj, sine, nauk otca svojega, i neostavljaj nauka matere svoje.

Slušajte, djeco, nauk očev, i pazite da blato poznati mudrost.

Čuvaj, sine moj, zapovjed otca svojega, i neostavljaj nauka matere svoje. Priveži ih sebi na srce za svagda, i spuči ih sebi oko grla. Kuda god podješ, vodit će te; kad zaspiš, čuvat će te; kad se probudiš, zabavljat će te; jer je zapovied žižak (pužal), i nauk je svjetlo, a karanje, koje poučava jest put života.

Mudar je sin radost otcu svojemu, a lud je sin žalost materi svojoj.

Oko, koje se ruga otcu i neće da sluša matere, kljuvat će gavrani s potoka i jesti orlići.

Uči dieto prema putu, kojim će ići, pa neće odstupiti od njega ni kad ostari.

Iz Urkovnjaka (Ekklesiastika).

Sine moj, budi podpora svomu otcu u starosti i nežalosti ga u životu.

Da bude prezren tko zapušta svoga otca. Proklet je od Boga, tko draži svoju majku.

Podepsaj svoga sina i daj neka radi, da nepočini zla, koje bi ti služilo na sramotu.

U 1, tielu borile se dvie stranke talijanske: jur spomenuta trgovačka stranka Sbisà, za koju glasova 1 junta, 1 poštenija narodna Callegari-Vergottini, za koju glasovali su o. kr. činovnici. Pobjedi i tu stranka Sbisà. Govori se, da su glasovali i tri juntini činovnici, koji nisu upisani u izbornoj listi. Glasova za stranku liberalnu kapitalističku Sbisà i mnogočastni T, akoprem je poslala po njega kočijom protivna stranka. Bilo vam je smieha! Mi s naše strane, rekli bi ovomu mnogočastnomu kao dušobrižniku: »Svaki dušobrižnik mora dandanas, da temeljito prouči socijalno pitanje, te tim stečeno prilagoditi svomu poručju. On valja da ima o težnjah ljudih podpuno znanje. Naš narod »jadan nije sam kriv, što život provadja u neznanstvu, siromaštvu i smradu«, kad medjutim slušajući ga sused razkošno živi. Liberalni kapitalizam, koji sam posvema na materialnom temelju zasnovan, nemože da duhom poleti nad materiju, te zato prezire nauke sv. crkve, i mrzi njezine službenike, nu ipak zahtjeva, da mu ovi zadnji služe u tlačenju nemoćnjega. Na to valja da kler uporavi saborom i tvorom pravila viekovitog morala. I znajte, da upravo u istom smislu želi u prvoj vrsti sv. otac Papa, da se rieši socijalno pitanje. Potrebitu u toj stvari nauku pak valja tražiti poavnše drugdje i prije neg u poročkoj »babi«. —

Doistine, naš narod morao ni bio već sdvojiti, ili u svojoj nevolji do podpune neodtljivosti pogažen biti, — na što upravo ciljaju krvni njegovi neprijatelji, — da ne bi htio ili mogao služiti se izbornim pravom, kojim srodstvom jedinim oslobodit će se moći nesnosiljiva gospodstva, slajući talijanaško stranku. U toj ustavnoj borbi pak valja da ga podupire svaki, koji iole naukom i znanjem se ističe. Za to ćemo i Bogu račun dati. U prigodi lanjskih izborah za carevinsko vieće lavantinjski biskup prolistpi svoj pastirski list svrši ovimi riečmi: »O vršenju izbornog Vašeg prava, koga se poradi dobre stvari, nitko odreći nesmije, morati će svako jednoč Bogu račun položiti«, a čujte napokon, što je pisano ovih danah protestantski list: »Monatliche Mittheilungen zur Erhaltung der evang. Volksschulen«: Težka je krivina što ju imaju visokostojeći i neobuzdani bezvierci u »moralnom i socijalnom propadanju« nižeg pučanstva; nu još veća pak je krivina onih, koji, akoprem poznaju bludnju prvih, ipak svojim ponašanjem prama njima, iste njihovoj nevjeri i bezbožtvu utvrdjuju i ugled njihov još pomnožavaju, da tako kvarljivi njihov upliv još veći bude. Ufajmo u Boga, da bude hotje i da se počme prezirati »nesnosiljivost svako vrsti, koj... u vjerničkom prama krščanskoj vjeri nedade se sjediniti, i koja samo nevjeri i bezbožtvu puto gladi«. Tako protestanti! — I mi lato tvrdimo, bez straha, da će nas se sa kojeg strane oprovrći moći. Na izborih za liberalce glasujući svećenici, su publicum scandalum praebentes.

Da djedovska kultura u Poreču još živi, evo vam kod prilike ovih izborah izmedju tolikih znakovah njezinog života, samo jednoga. Na jednoga našega biraća, koji na 12. t. m. prama večeru mirno uputi se iz Poreča kući, nagrnu bilizu grada krvoločna rulja kulturnih vukovah, te bili bi ga turski razmrcvarila, da nisu na njegov vapaj sva pomoć što brže dotekli žandarmi i liepi broj naših. Zaludu! Kod svake prigode valja da vuk pokaže svoju ćud, i dobri naši susedi djedovsku svoju kulturu. Nu mi bi savjetovali našim susedom, da svoju taktiku kod izborih promiene; nije dobro ognjem se igrati, tko vjetar sije, buru žanje. Mi smo rekli svoju.

Hrpu naših biračah iduću na izbore srieti poročki policaj K., te pozdravi iste ovimi riečmi: »Bolje bi Vi učinili, da platite Vaše dugove, nego da vrieme gubite na izborih«. Nećemo da podalje komentiramo od poreča a njegovih poglavarah upućene mu ove riečí, koje u ostalom podpuno potvrdjuju, što gori rekosmo o socijalnom pokretu i položaju našeg naroda i na koje ovaj zadnji odgovara: »Upravo zato gubimo vrieme na izborih, da se oslobodimo vas i svojih dugovah. Proti ovakvim insultom od strane policajah prosvjedujemo iz sve svoje duše. Barem sluge naši, što su policaji, koje mi krvavo našimi žuljevi plaćamo, akoprem nam ništar ne koriste, ne bi imali nas insultirati i sa »ščavi« nazivati. Upozorujemo tim obćinske naše zastupnike, da kod prve prilike oštro prosbore o toj stvari, jer ogorčen narod zadovoljštinu traži.

Evo vam nekoliko primjerah o slobodoumju naših liberalcah. Svi radnici, koji su glasovali proti stranki Sbisà-junta, u bili u službi kod jednoga ili drugoga ove stranke, bili su odmah drugi dan posilje glasovanja iz službe odpušćeni. I o tom bi se moglo iz socijalnog stališa puno govoriti.

Kmetu, komu se obećalo prije izborah zajam kod zem. kred. banke, rekło se po izborih, da neka ga pomažu o. kr. činovnici i drugovi; i to samo zato, jer nije glasovao za juntinu stranku. I da nisu slobodoumni i uzorni ovi naši liberalci?! — Jedva svršili se izbori, evo vam poreznog eksekutora s pomagači trčati od sela do sela, te ljudem oduzimati i goniti blago iz kuće. Pitamo: je li to u kakovom savezu sa obćinskimi izbori, kod kojih — kako se govori — glasovala i dvojica o. kr. poreznog ureda za stranku Sbisà? Budući da puk radi toga se smuđuje, dobro bi nam došlo kakovo takovo razjasnenje u toj stvari. Nije potrebito, da istaknemo, da upravo u ovo doba leta najteže je kmetu za novce; i ako se ima ikada od strane o. kr. oblasti na to obazirati, upravo sad — sried zime — kad kmet nima ni za kilo soli, a u mnogih kućah ni što soliti, imalo bi mu se dati oduška i za porez. U ostalom se još dobro spominjemo, što odgovori ministar financijah g. Dunnjevski u sjednici državnoga vieća dne 22. marča 1884. na analognu interpelaciju: »Upravo u najnovije vrieme upravljene su bile naredbe na zem. oblasti, kojimi se iste ovlašćuju, da se u nekojih obćina vriednih sliedjih s onima, koji malo plate poreza, osobito s kmetom milostivije i blaže postupa u ekseknvijah, te da se imenito posljedno izljerivanje na ono vrieme odgodi, kad kmet svoje prirodnine prodavati običava«. Pitamo: je li u Poreču poznata ministerialna ova naredba? Blagodati njezine nije dosad naš kmet ni malo odnio. Upozorujemo na to i visoko dionjenoga našega zastupnika u Beču g. dr. Vitezića, te ga molimo, da se u prigodi ovoga domisli.

Napokon nekoliko riečih našim biračem:

Za one, koji su se podkupiti dali, nemamo drugih riečí, nego da im Bog oprosti! Za stvar dobru i poštenu nikoga se nepodkupljuje, budući da stvar dobra prija ili kasnije mora da prodre. Onim strašljivim, koji su ostali kod kuće i nisu glasovali, da se komu »nezamierom« vollmo: Radi Vas plašljivosti valja da svi patimo: Nitko razuman i pravedan nemože i »nesmije« Vam zamjeriti, ako polag Vašega najboljega znanja i savjesti glasujete. Tko bi zamjerio zecu, da skoči, kad ga pas mrovara? a tko Vam, da na izborih svojim glasom svietu pokažete, da su dosadašnjem obćinskom upravom ništa zadovoljni? I ako ima zamjeriti, neka zamjeri! Je-li ima Vam više biti do njegove zamjere, nego do svoga dobrostanja? One, koji su bolje, da »ki će nas unapried pomoći«, pitamo: Kakova pak je ova pomoć? t. j. pomoć onih, koji Vam s tim straše. Nije-li ova vrsti pomoć tolike jur bacila na prosjački štap?

Tekao ni u sili i nesili — jer više puta pomagao biš so bilo kako sa svojim i na svojem — k svomu »mrkatantus«, dok je bilo ave, ili barem veći dio tvoga, njegovo. Tvoja sila i potrebu upotrieblo on na svoj vlastiti dobitak i korist. No vide to ne, rado gospoda, da na svojih vlastitih nogah stojiš — bez štapa — i zato nudjaju ti oni svoj štap — svoju »pomoć«, da tako malo po malo odvadiš se stati na vlastitih svojih nogah, te priučiš se štapu. A gospodi je to drago, da se ti služiš njihovim štapom, budući da istim oni gone tebe pred sobom kao pastir svoje stado; istim oni vode tebe, kao vozarlić uzdom svoga konja; istim obraćaju oni tebe, kao kormilar kormilom svoj brod. Bolje no gospoda najviše ona ure i onoga časa, kad budeš ti znao na vlastitih svojih nogah stati, te se no budeš uprao na njihov štap. Na čujem, kako mi se prigovara; »Dokle imam potrebu od njega, valja da učinim, kako će on«. Fališ brate! »Pomoć« koju on tebi pruža, donaša njemu zlatne kamate, štap njegov kod tebe se ne ukorijeni; skrbi on, da štap njegov u tvojoj zemlji bujno raste, razcvieta, te da mu stostruko plodi. U kratko: »pomoć« njegova njemu koristi, te tebe malo po malo izsisava; s ovom pomoćju on se tovi, kad ti od sušice umireš. »Pomoć« ova, tvoja je propast i smrt.

Zato braćo, budući »svo dobro dodje odzgora — od Otca svietlosti«, najprve valja da obratimo se Bogu za pomoć — pomoć dobrih letah, što će On nam sigurno i dati, ako mu vierno služimo; pasati, kletve i ostalih grieliah se ostavimo, te svoj život u svačem po naukh božjih i sv. matere crkve uravnamo. Radite marljivo, ljenost izvor je svih grieliah i siromaštva; štedite, pijanstva i ostalih strastih i prevare se čuvajte. Na ovaj način osloboditi ćete se svojih pijavicah, te biti slobodni i neodvisni od »mrkatantah«; biti ćete svoji u svojoj kući, te na izborih slobodno glasovati polag svojega znanja i savjesti.

Proti ovim našim obć. izborim pripravlja se utok s naše strane.

Pogled po svietu.

U Trstu, 3. febrara 1886.

Na 28. p. m. otvorilo se opet carevinsko vieće. U toj sjednici predloži vlada osnovu zakona za uzčuvanje malih gospodarstvah. Usljed ove osnove biti će u toliko štićeni mali posjednici, što njim neće vjerovnici smjeti prodati svega posjeda, već će njim morati toliko zemlje ostaviti, koliko njim je neobhodno potrebito, da mogu živiti.

Proračunski odbor konstituirao se jur a započeli su svoj posao i ostali odbori. Dne 1. t. m. predložila je vlada zakonsku osnovu proti socijalističkim težnjam t. j. kako da njim se na put stane strogimi zakoni.

Dalmatinski namjestnik barun Cornaro stigao je dne 30. p. m. na svoje novo mjesto u Zadar. Na obali dočekale ga sve vojničke i civilne oblasti a u ime grada pozdravio ga načelnik Trigari. Talijanaši dalmatinski nisu nekako zadovoljni sa novim namjestnikom, što nam pokazuje, da on nekani u njihov rog puhati već da će slieditи stope svojih vrlih predšastnikah, Rodića i Jovanovića.

Njez. Vel. cesarica Jelisava dolazi u subotu u Miramar, kraj Trsta, gdje će boraviti čedan dana a odavle kronuti će u Poštu.

Madjarski ministar-predsjednik Tisza bio je ovih danah primljen od cara u podulju audienciju. Austrijski i ugarski ministri vieć'li su oko 1. t. m. o nagodbi, koja se ima sklopiti izmedju obijuh polah države. Grof Taaffe predsjedao je tim sjednicam a prisutni bijahu ministri Pino, Dunnjewski, Tisza, Szapari i Szechony. Madjarski ministar rata Fejerwary viečno je sa austrijskim ministrom rata, grofom Bylandtom.

Ministar Kallay dao je 1. t. m. obied na čast sarajevskomu nadbiskupu dru. Stadleru, koga je Njegov. Vel. primilo u posebnoj audienciji.

U hrvatskom saboru razpravlja se proračun za 1886. Kod stavke od 15,000 for., koju traži vlada od sabora i koja se obično upotrebljava u političke svrhe, t. j. za službene novinare, izboro, za agitacije, uhode itd. ustali su govornici iz opozicije te oštro odsudili današnju vladavinu u Hrvatskoj. Svi govornici opozicije izjavišo, da neimaju povjerenja u sadašnju vladu, da njoj nemogu votirati proračuna a banu onih 15.000 for. jer da će istimi širiti madjarsku državnu ideu. Od vlade odgovorio je na navalo opozicije odjelni predstojnik g. Stanković. U sjednici od ponedeljka obtužio je zastupnik Dr. Frank bana, da narodna dobra lahkoumno razbacuje. Kaza, da dozvola za gradnju Željeznice Vinkovce-Brčka ustanovljuje glavnica od 1,500000 for, a u istinu nostoji više od 800.000 for. Sve stranke očekuju sa napetošću, što li će ban na ovu očitu obtužbu odgovoriti.

Putovanju kneza Nikole u Franczku pripisuje glasilo crnogorske vlade «Glas Crnogorca« jedino gospodarstveni cilj, t. j. knez Nikola želi nabaviti za svoju kneževinu sve one moderne stečevine iz gospodarstva, koje bi ju mogle materijalno podignuti.

Skupna nota velovlastih, podpisana po dotičnih zastupnicih, predana je dne 31. p. m. srbskoj vladi. Nota izjavljuje, da su vlasti uzele na znanje odgovor srbske vlade, kojim je odklonila njihov zahtjev, da razoruža vojsku.

Vlasti, da neće nikada odobriti ratnih korakah, došli s koje mu drago strane, da će štititi onoga, koji bude napadnut, te da neće dozvoliti nikakve zemljištne promjene, ma kako se rat svršio.

Kralj Milan doći će ovih danah iz Niša u Beograd. Službeno srbske novine uvjeravaju svieta, da dolaze kralju sa svih stranah zemlje deputacije, koje mu pričaju o odanosti i požrtvovnosti pučanstva.

Grčka vlada neće da se pokori zahtjevu vlastih, t. j. da razoruža svoje čete. Ona je spremna — kako javljaju iz Atene — braniti oružanom silom čast grčke kraljevine.

U grčko more poslale su velevlasti svoje vojne brodovlje, da zabrane grčkomu brodovlju navalu na turskо zemljište.

U pruskom saboru interpelirali su poljski zastupnici vladu radi izgona Poljakah iz Pruske. Knez Bismark odgovorio je vrlo odlučno Poljakom, da se on neda ničim smotati u provadjanju narodne njemačke politike. Tako neprestaje ubogim Poljakom drugo, nego i nadalje trpiti njemačko nasilje.

Englezka kraljica primila je ostavku konservativnog ministarstva te pozvala Gladstona, da sastavi novo ministarstvo. Gladstone da kani u toliko popustiti Ircom, što bi njim dao u Dublinu narodni zemaljski sabor, koji bi uredio irsko pitanje. U tom slučaju stavio bi pako on taj uvjet, da se neima dirati u cielokupnost Englezke niti krnjiti vladarskih pravicah.

Iz Pariza javljaju, da su se počeli Bonapartisti opet živahnije micati te da drže redovito sastanke i skupštine.

Franina i Jurina.

Fr. Na Voloskem da imaju novu jednu školu.

Jur. To će bit Pudova trebeda.

Fr. Ajbo, s goru s goru va kapitanat, da bodo brikat ljudi, pak da jih neki tanourin »šotiš« vadi.

Jur. Ča jih nebi ki mogal malo i Kalabardovu polku navadit?

Fr. Ja, da je gdo.

Jur. Bi se ki našal morda bi, lego fall mu najbiže pazinska muzika.

Fr. Tr je va opatije Manda.

Fr. Mu dimiš nebore kako i vapor.

Jur. Ja, zač mi Polgar sama nekadanja sudinja zibrala

Fr. Kako njoj je sada potle su ju sbandali?

Jur. Tužila se je sirota va palte: »da oa ne bi ljudi moji bilo bolje, da su mojga muza za sudca zbrali, zau moj muz je pametan covik i on ima celo za podestata«.

Fr. A njoj ste mogli reć, da bi bila vridna sudinja, zač je va mošune s kozun spala.

Jur. Al se čovek samu nespameti.

Fr. Rovinjske ženi da znašaju smrad i bluto va kableh na glave va more.

Jur. A neki muži ga tiskaju va domaćoj »gomilici« pak ga po svetu šalju.

Fr. Tako ni ča zbirat mej muži ni mej ženami.

Jur. Ženi se po place razkokodaču a muži va nekoj blebotušici, ka se tamo štan'pa.

Fr. A to će bit ona, koja hvali kanfanarske Krnjele i glasovitega Zobljiprosića.

Jur. Tr on ni s Kanfanara.

Fr. Dakle od kuda?

Jur. Tamo iz bližene zemlje, kadi se govori: »son stuf di mangia polente e zufe.

Fr. Zato ga oni rožiđi — hrvatskem imenu u oči bodu.

Jur. More poći kadi se jede »zuf« pak ga neće bosti.

Različite viesti.

Imenovanje. Sbor kanonikah sv. Jeronima u Rimu imenovao je preč. *g. Mikulu Gjivanovića*, rodom iz Lastova u dubrovačkoj biskupiji, kanonikom istoga sbora. Čestitamo.

Upravitelj ministarstva pravosudja imenovao je sudbenim pristavom kod zemaljskog suda u Trstu kotarskog sudbenog pristava gospod. *Josipa Milovčića* u Kanalu; kotarskim sudbenim pristavom u Lubinju pristušnika *g. Vjek. Quarantotto*; isti ministar premjestio je sudbenog pristava g. *Stjepana Vidulića* iz Rovinja k zemaljskomu sudu u Trst, te kot. sudbenog pristava *g. Demetra Degiovanni* iz Labinja u Pulju.

G. vitez dr. Tonkli zastupnik na car. vieću imenovan je upravnim savjetnikom Lloyda na mjesto istarskoga zem. kapetana dra. Vidulicha.

Odbor Slovanske »čitalnice« u Trstu javlja p. n. gospodi članovom, da se je za 6. febrara oglašeni ples preložio na subotu 13. febrara 1886. U subotu 6. febrara je plesna vježba.

Dvadesetpetgodišnjica čitaonice. Narodna čitaonica u Kraljevici slavi dana 17. febrara dvadeset i pet godišnjicu svoga obstanka, koju je zaključila obaviti svečano sa sliedećim programom:

I. Svečanost započeti će u utorak na večer, 16. febrara, gruvanjem mužarah i zvonjenjem zvonovah.

II. U 6 sati sastati će se čitaonički u družtvenih prostorijah i odavle krenuti sa barjakom pred stan predsjednikov, gdje će ga jedan u ime družtva pozdraviti, zatim krenuti će povorka na glavni trg, gdje će biti uzliganje kriesovah.

III. U srieda 17. febrara rano u zoru pucat će mužari i zvoniti će zvonovi. Sve kuće biti će urešene hrvatskimi barjaci, a prozori nikićeni sa cviećem i zelenilom.

IV. U 10 sati sakupiti će se čitaonički u družtvenih prostorijah, a odavle krenuti u crkvu, da prisustvuju svečanoj sv. misi.

V. U jedan sat poslije podne biti će banket u družtvenih prostorijah.

VI. U 7 sati na večer biti će predstava veselo igre »Ogledalo ili Spartanci«.

VII. Svečanost završiti će se sjajnim plesom. Ulaznina za banket 1 for. 50 nč., za predstavu 50 nč.

Zabava hrvatske čitaonice u Kastvu. Naša zabava obdržavana dne 31. pr. m. bila je jako posjećena, i to skoro isključivo od domaćih ljudih iz grada i okolišnih županijah. Tu se je najbolje vidilo, kako su doseđanje prostorije premalene i kako bijaše nužano kupiti kuću, u kojoj će se moći imati veliku dvoranu. Medjusobno se je radovalo radi kupnje i na nedaleko vrieme kad se bude zabave i sastanke priredjivalo u vlastitoj i prostranoj kući

Pjevački sbor od mala i na brzu ruku sabran, odpjevao je krasnu istarsku hrvatsku koračnicu »Istrano dragi na noge žurno« sastavljenu od našega istarskoga ditinoga pjesnika A. K., a ugluhenu od mladića, glasbeno izobražena i oduševljena za glasbu, takodjer Istranina Br. Isti je slušatelje upravo zadivio sa pjesmom na samu, a pjesma u tri glasa, odpjevana po njemu i po gospodjicah D. razbludila je srdca prisutnih.

Igru Jurkovićevu: »Što žena može« odigrali su igrači i igračice na obćenito zadovoljstvo. Bilo je smjeha za pucati. Pošto se je još tombola izigrala, počelo se je vrljeti veselo, bez ukočenja, kao u velikoj obitelji, a modju pjesovi pjevali muški i ženske, starji i mladji pučke i umjetne pjesme. Svim se je dilala radost na licih.

Kod zabave nije se čulo drugoga do hrvatskoga govora.

Prihod je obilan.

Radostno priobćujemo ove vieti, dobivene iz Kastva, iz kojih vidimo, da se ova zabava odlikuje pred drugimi dvojim. Prvo, što su prestale posve vremena, gdje su se zabave priredjivale više za izvanjsko nego za domaće. Za ove imadu biti čitaonice ognjište oplemenja srdca, bistrenja uma i ukriepe narodnostnoga čuvstva. Izvanjski, uvjek dobro došli i lieno primljeni nek podupru i svojom prisutnošću tu svrhu, nek se zabave, i nek se raduju napredku. Drugo, što je stupio na pozorište pjevački sbor domaćih silah, i što se kod njegovoga prvoga nastupa jasno dokazalo, da se takav dade sbrati, da može uspjevati, pak razviti se i procvasti. Samo napred! Radujemo se čitaonici i njezinu radu.

Prijatelj puka. Pišu nam iz Lanišća sliedeću crtico, koja nam jasno predočuje, kako naši narodni protivnici, osobito Krnjeli nemilosrdno sa ubogim našim narodom postupaju.

Iz Roča preselio se dimo Krnjel S., komu nije — kako se čini — tamo posao dobro išao. Nastani se ovdje i pridruži se odmah narodnim protivnikom. Proti hrvatskoj stranci radio je gdjegod je mogao, a sad se već ovdje šepiri kano i paun na tudjoj strehi. Uz ostale poslove toči siromašnomu puku i neku tekućinu pod imenom vina. Da je on pravi prijatelj puka, kako to sam tvrdi, neka Vam svjedoči sliedeći primjer: Jedan kmet ostao mu dužan za pomenutu tekućinu 50 novč. Sirota dobio je iznenada iz Buzeta peticiju za tu silnu svotu. Pak slušajte što sve traži taj dobročinitelj puka od uboga kmeta. 50 nč. za dug, 2 for. za pisarju, 35 nč. za slugu i 24 nč. za biljege, dakle ukupno 3 for. 9 nč. Zar ne da je to lieppa ilustracija, kako narodni protivnici sa sirotom postupaju?

Kmet naš posudi 5 for., te je odnese nemilosrdniku, da se naplati, jer da mu je težko radi toga ići na sud u Buzet. Krnjel nehtjede novca primiti izgovarajuć se, da imade peticiju u Buzetu. On je valjda hotio još jednom u Buzet, da si zasluži novih 5 for. Kmet ostavi 5 for. na stolu Krnjela pred četirimi svjedoci i otidje, a sada čekamo, da vidimo što će učiniti taj naš dobrošinitelj. Sudite sami, kako je sirotoj kmetu težko uz ovakove ljude bez srdca i duše. Nemožemo zamučati ni toga, što je pisarija Krnjelu obavio ovdašnji naš jedan čovjek, koji poznade dobro jade i nevolje puka, pa bi mu morao svuda na ruku ići, a ne njegove protivnike pomagati. On će nas razumiti, a mi se nadamo, da se u budućе neće pačati sa narodnimi protivnici.

»Kaži mi druga, da ti rečem tko si«, veli naša poslovica kad se hoće označiti značaj, misli i težnje koje osobe. Poslovica ova došla nam na pamet čitajuć hvalospjeve poredke »babe« bivšemu uredniku tršćanskog lista »L'Indipendente« g. Jurettigu, koji je odsjedio 28 mjesecih tamnice radi političkih zločinah. Taj politički junak lista, komu je glavna točka programa mržnja i progon svega što je slavensko i koji teži tamo preko mora, izašao je prošlog dodna iz tamnice, a naši mu milí prijatelji oko poročkog lističa žulju radi toga vriđe čestitke i hvalospjeve kano kakovu svietskomu velikanu. Težnje tršćanskog »nadriliberalca« i njegova bivšeg urednika josu svakomu dostatno poznate, a mi po novinarskoj dužnosti bilježimo i ovu činjenicu, opetujuć: »Kaži mi druga, da ti rečem tko si«.

Kralj, ljubitelj zabranjenih spisah. Portugalski kralj Fernando, koji je nedavno umro, vrlo je rado čitao zapljenjene i zabranjeno po raznih vladah spise, te ih pomno sabirao. Portugalskih lako bi se dobavilo, ali onih u inozemstvu bilo je težko dokopati se, pa zato je držao u pojedinih zemljah ajtu agentah, koji su mu morali poslati svagda po jedan okcenplar zapljenjenoga lista ili knjige. Vele, da je sbirka, koju je ostavio iza sebe, vrlo bogata. — Na svaki način je kralj Fernando bio bolje informiran o svojoj zemlji i drugih, čitajući takvo spise, nego bi bio, čitajući listove i knjige, što ih pišu ljubimci i pouzdanici dvorovah i vladah.

Upliv vode na koleru. Učenjaci su dokazali, da je uđe rieka Gangesa pravu domovina kolere. U Kalkutti umre svake godine 4—5000 ljudih od kolere. Sve od godine 1870. grad se je isključivo obskrbljivao vodom iz jezerah i močvarah, koje su se napunile vodom za kišovita vremena, a u kojih su se kuđul zamotul kolere silno množili. Čuveni dr. Koch ustanovio je to činjenicami. Kad su god. 1870. nagrnuli prvi vodovodi, koji je grad obskrbljivao pročišćenom vodom, odmah se je pomor smanjio, tako da je već iste godine opao taj broj na 1558; g. poslie 1871. na 700. Sliedećih godinah iznosio je broj ljudih, koji su umrli od kolere, 700—800, a karakteristično je to, da su ljudi od kolere umirali najviše u onih dielovih grada, koji su upotrebljivali vodu iz močvarah. Okolna mjesta, u kojih još ili nije bilo ili nije vodovodah, vuzda daju još silne žrtve koleri.

Osobit pojav na nebu. Godine 1572. obratio je neobičan pojav na nebu pozornost svega svieta na sebe. Neko noći rečene godine objavila se naime na svodu nebeskom iznenada ogromna zviezda, koja je svojim silnim sjajem nadkrilila sve druge. Tadanji zviezdari proračunaše, da je to lata zviezda, koja je svjetlila u noći narodjenja Spasiteljeva. U novije vrieme počeše se tim zviezdari i opet zanimati, te izračunaše da i Sv. pismo i zapis tadanjih zviezdarah govore o zviezdi osobične veličine i svjetlosti. Potanjim istraživanjem izviđiše, da je u istinu zviezda, koju je svakih 299 do 300 godinah vidjeti s naše zemlje, te proračunaše, da će se ukazati opet oko god. 1890., akoprem nemogoše točno ustanoviti godinu i dan, pa se može očekivati, da će se koje god noći iznenada pojaviti na svodu nebeskom.

Ledena palača. Poduzetni duh američki zamislio je misao, da se led upotrebi za gradnju ogromnih palačah, koje dakako stoje samo zimi. Svake se godine grade veličajne ledene palače, navlastito u sjevernoj Americi, a u njih se veseli Amerikanci zabavljaju plesom, klizanjem i šetnjom. Jedna od takovih palačah, podignuta ljetos u St. Paulu, duga je 175 stopah, a široka 140 stopah, te je ukrašena s nekoliko tornjah, od kojih mjeri najviši 140 stopah.

Raztrešenost profesora Momsena. Čuveni njemački profesor Momsen ima veliku obitelj, kako se čuje, do dvanaestero djece. Nekoga dana, dolazeći od sveučilišta, silazaše Charlottinom ulicom nepazeći što biva oko njega po ulicah. Došav do ugla Kochstrasse, trgne se iz svoga razmišljanja, spaziv petgodišnjeg dječaka, koji gorko plakaše. Momsen, još uv u misli, stade, te se izmedju njega i dječaka razpredo ovaj razgovor: Nu moj momče, što ti je, zašto plačeš? — Izgubio sam se, reče diete, nemogu naći stana. — A gdje stanuješ? — Ah, neznam već, kako se ulica zove. Žestoko jecanje zagluši dječakov glas. Momsen, koga dječakova neprilika poče sve to više zanimati, nastavi izpitivanje; znati deš jamačno, kako ti se zove otac. Kako dakle? Ah znam, zove se Momsen, a jest profesor. — Više nije trebao kazati jer je i raztrešenu učenjaku zvučilo ime Momsen toli poznato, da je u zabludivšemu dječaku uporabno najmladjega svoga potomka. Izgrliše se, a zatim se uputiše zajedno u svoj stan, u potsdamskom predielu.

Lovor-vienac.

Ah ljute mora da su tvoje boli,
Kud pečal gorka svedj ti čulo ruje,
Ko da il srce trovne svile guje.
A zdvojna duša da ti samrt moli!
O mučeničtvom krune ohasjane
Ti slem-kame — mujko vječne boli!
Ta znadem jade tvoje, teške toli,
Al spomen davnu — to mi kali rane.
Ta ti si nekoć tako divna bila,
Milanjem svakim puna, svakim krasom,
I stida svetim opasana pasom
U mladenačkoj sredi rajski sjaju.
Pa Hrvat tad u snuboke ti dođe.
Na prvi oka sraz ti ruku dade
I sve ti anove, sve ti oukri nade
A ti za vjerenika milog pođe.
Ah divni li su tad vam dani bili,
U tvome kad su krilu sinci mali
Božanstvenog ti smieška oviece brali
I tvojoj sredi u vience ga vili!
Tad s milja drhtalo bi tvoje grudi,
I harnoj krvi točile bi tiekom
Ah onim sladkim i opojnim mlekom,
Kiem nebo samo svoje sinke nudi.
A Hrvat tad bi svetim ognjedjem
Mezimče trgo — javor-gusle strojne,
Pa izvodio pjesme milokrojne,
Da razmosni mu srdcu dielim krajem,
I mir je bolji zemljom vlado svuda,
Svevišnjim, tajnim krotulo se sklndom
A nebje truga vjednim gorkim jadom,
Jer svaki svet bje prag — i svaka gruda
Ai jao sa zapuha vihor sunu,
Oblaka tmastih, kobnih nam nagura
Na dobro nebo, a koga bisna bura
Oh gorkih proli puna čašu puna!
Pa što da čini očuh naš svom zlatu,
Kud nikad, nikad ljubio ga nije,
A što da čine djeca takve lije
Nekrvnom bratu — bludnome Hrvatu?
Da! Skučiste ga dosti — Bog to znade.
I pjesmu, otaj melem duše zdvojne,
I miljenče mu, javor-gusle strojne
Sve u prah, sve pod noge vaše pade!
Pa sada sutom kad se s zemljom sljubi,
Onladić kuna zadnji k nemu pije,
Da znoj nuš krvav k nogam Bogu lije —
Tad Istran kleđeć majku bludnu ljubi.
A oko mu ko nabujala česma
Napaja sukom svaku zemlje mrvu
I nieme tad on zviezdu gleda prvu
I gorke ploče . . tomu nada pjesma . .
A ona — mučke stranim bludi gledom
Nedorrievne budućnosti daljinom
I srce tiska burno svom žestinom,
Jer prepuno je sve joj djeco blodom.
Pa zar da mučenica slavna bude
Na svietu tom sirotica neznana —
I slave melem da nam trgnu s rana?
Oj nikad znajte, pristedite trude:
Pa gledite tam gdje zora nebo lama,
Prek Učke, preko one biele šte:
Tam čelom Istre moje njojsi vijo
Ou divan lovor-vienac — narav sama!

Bogdanov.

Neuku nauka.

Nespavanje. Često se ljudi naposeb nervozni i slabi tuže, da nemogu spavati ili da jim je spavanje nemirno, zato neka bolje pripaze na položaj kreveta, na što se obće veoma slabo pazi. Krevet neka tako leži, da glava čovjeka dodje naprama sjeveru, a noge napram jugu. Spavanje je onda posve mirno, jer zahtjevom naravi treba znati ugoditi i zadovoljiti.

***

Neukusna kava. Tuže se također mnogi na neukusnost kave, a što je tomu poglaviti uzrok? Poglaviti uzrok jest tomu, štoćnaše domaćice kako kavu kupe, onako ju i prže bez da bi ju prije oprale. Kava dolazeća sa dalekih stranah i po dućanih i skladištih tko zna koje kuda bacana, oprija se i zamaže tko zna čim, zato ju uvjek treba prije oprati, nego će se prižiti i odmah će imati posve drugi i nepokvareni ukus.

***

Kako preseljenu hranu učiniti opet tečnom. Kuharica često presoli hranu još u lonou; kako će se sad pomoći, a da joj nebude toliko prigovora? Dobro je pokriti lonac s čistim platnom ili još bolje suknom, koje će upiti svu slanost. Ili stavi se u lonac čistu oveću spužvu ili se ju često vezanu na niti pušta ili umače u lonac, i ova će onu slanost odstraniti. Nekoji usipiju nešto sladora, ili prilju sirćeta, što takodjer neškodi.

Tršćanska burza

dne 3. febrara

Austrijska pap. renta	for.	84.10	do	for.	84.20
Ugarska » »	»	93.10	»	»	93.20
Ista u zlatu 4%	»	101.30	»	»	101.50
Dionice nar. banke	»	—.—	»	»	—.—
» kredit-banke	»	300.—	»	»	307.50
Talijanska renta	»	96.¾	»	»	97.—
London 10 lirah sterlinah	»	126.¾	»	»	126.50
Napoleoni	»	10.50	»	»	10.02
C. kr. cekini	»	5.92	»	»	5.92
Državne marke	»	61.05	»	»	63.10
Ista francoske	»	50	»	»	50 20
talijanske lire	»	49.50	»	»	50.10

Lutrijski brojevi

dne 3. febrara

Prag	55	16	8	20	72
Lavov	14	10	85	47	16
Hermanstadt	59	83	8	24	17

30. jenara

Trst	23	50	73	14	77
Line	28	22	21	48	78
Buda Pest	43	13	5	42	38

Umjetne radnje za svečanosti, družtvene plesove, razne uroke dvoranah, dekoracije, grbovi, transparenti, slike ozbiljne i šaljive, priugotavljaju se novo i popravljaju staro uz umjerenu cienu. Pobliže u tiskarni V. Dolenca, Trst.

Novi ustav
za posredovanje službah i za službudat to za stanove, za ta i inozemstvo
Trst via del Ponte br. 5.
Uraduje se u talijanskom, njemačkom i lovenskom jeziku. 17—34

HINKO KRAPEK,
svjetloslikar u KARLOVCU.

Istom sada došlo mi je za rukom, da na jednoj slici skupim sve slike pakšara na hrvatskom saboru stranke prava, te da u jednom tablou predočim u cielosti lica pojedinih naših dičnih boraca. Mnogostrana želja je time evo ostvarena, a ja se usudjujem stoga štovanom hrvatskom obćinstvu objaviti, da isti tablo u zidnom formatu, u kom se nalaze slike: *gg. starino preuka dr. Antuna Starčevića, dr. Davida Starčevića. Frana Folnegovića, dr. Grge Tuškana, Milana Pavlovića dr. Jakova Radoševića, bar. Gjure Rukavine, Krasma Barčića, Makse Lendarevića, Ivana Simeka, dr. Hinka Hinkovića, Eugena Kumičića, Dragutina Pinčića, Andrije Valušnika, dr. Frana Pilepića, dr. Josipa Ivanišića, Jovana Račića, dr. A. Bakarčića, Vjekoslava Lisbharda, Josipa Geržanića, Frana Povalaka, bivših zastupnika Steve Kuturzovića, Mije Thalčića i Ladislava Krajača.*

Slike je izašlo, te se dobije uz cienu od komada po 1 for. 50 nvč. 1—10

Osim toga izdao sam sliku, gje se nalaze gg. dr. David Starčević i Josip Geržanić zajedno, i to u formatu za zid po 2 fr. 50 n., boudoir-formatu po 1 for. a u formatu posjetnica po 30 novč.

Nadalje imadem u prevelikoj zalihi slike sve gore spomenute gg. zastupnika svakoga pojedince u raznih formatih po 5 nvč., 30 nvč., po 1 for. i po 2 for. 50 nvč., kako je to odavna već poznato.

Naručiti se može u svakoj množini, te se svaka narudba u što skorije vrieme ovršava.

Sva pisma i narudbe u tom smislu, molim, da se uprave jedino na mene.

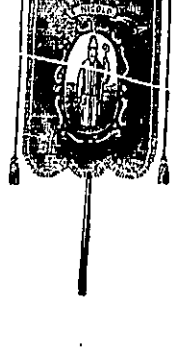

Skladište
Crkvenih sprava i to:
za cerkve kotoličke, grčke, pravoslavne itd. itd. itd.
Marija Cosulich i Adele Demarchi
nasliednice
Katarine Garusa
Trst Via Nuova Br. I. pod. uz pravoslavnu crkvu. Pošiljke jesu prosto od carine.

Podpisani usuđuje se upozoriti slavno občinstvo da je otvorio u ulici *Barriera vecchia* br. 13.

trgovinu od kišobranah

sa bogatim izborom koli svilenih toli vunenih i pamučnih. Popravlja također kišobrane i suncobrane. 24—11 *Giulio Grim*

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac

odobren po viših oblastih sa dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) sa filialkom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likvar, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, čaem ili juhom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, imajućih zdravotna svojstva, te so njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod probavljajućih organah; nadalje čisti krv izpravljajući slabinu i tromost i pospješujuć tek. On čisti polagano, uništuje gljivice ublažujući kroničko hrapavosti jetarah, slezena, umanjujući sve više po malo zastarjele bolesti hemoroidalnih.

Uzimati se likara dunamice, čuva od otrovnih miazmah, protivravnih toli od pokvarena zraka, toli od opidemijah, zato je izvratan lek proti *groznici* i proti *koleri*.

Ono pako što podpisava pravu osobinu likara u zdravstvenoj struci jest, što oslobađa ljude odana strahi i pokanjenosti od škodnih posliedicah, koje čovječanstvu daje veliki broj neuračnih.

Zaista iza malo danah čovjek, koji se služi tim likarom duti, da mu je povraćena životna snaga, i čuvstvo blagostanja i duti ga zadovoljstvo, probudjenim i svježim za svaki rad. 22—21

Da se olakšati kupovanje obćinstvu gospodar tvorničkom obnovio je na široko rasprodaju svoga likara, koji se može dobiti u svih kavanah i rakljačnicah.

Tekuće za pozlatiti i popra- **Tekuće**
vit okvire, orvene, ... kovano, poraelanske **srebro**
i staklene predmete;

za posrebrniti ave kovane predmete.

Svatko može vaoma lahko sam pozlatiti ili posrebrniti svaki predmet. Cieno staklenice sa zlatom ili srebrom for. 1 uz pouzeće ili gotov novac (primaju se i listovne marke). 1—2

Leopold Enatein u Brnu (Moravek).

Oslobodi se želudčanih bolesti, ako se upotrebljava

Elixir Piccoli-ja

Odstranja kakor je zanašan iz zdravnih pisem iz zdravnikih spisovi bolezni v želodcu in trebuhu, bodenje, krč, želodčne in grenčne, živčne mrzlice, zabasanje, kamenje, zlatenica, migrena itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih.

Pošilje: Izdelovatelj po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 gld. 36 novc.
Pri večem številu deli se primerno odpust.

V steklenicah po 45 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah: Foraboschi, Leitenburg, Prandini, Pozzetto, Praxmarer, Prendini, Rivasini in Zanetti in skoro v vseh lekarnah Primorskega, Tirolskega, Istre in Dalmacije.

G. Gave, Piccoli-ju, lekarniku v Ljubljani.

Na zahtjev potvrđujem, da sam Vaš eviet za želudac, koj sustavno-su mi dobro poznata, uspješno rabio u mnogo slučajevah proti bolesti u želudcu i zlatoj zili.

Ljubljana mjeseca januara 1884.

Dr. Emil vitez pl. Stöckl
c.k. vladin savjetnik i sanitajski zdravstveni izvedenilac).

Podpisani potvrđujemo, da imam želudčana gorčica ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja liter i pređudne zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moja i susedna županija; komad da prodja dan, da ne bi tko došao k meni, to me prosi za jednu staklenicu želudčno esence, koji imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Wlasnik, župnik-dekan. Plomin, Primorje.

Antirheumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi delovnih udilnih, bolastim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santoninske (kolušai proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam škatljica 10 nvč. 100 komadičah 50 nvč. 1000 komadičah 2 for.

Salicilne pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), plućnim, pravim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatljica 20 nvč.

Želučni prašci *sleči*. Ta lek ukrotitvi bitinah želudčnih stvar kakor najboljim nervnom proti svim pravim i plućnim bolestim, zaušenju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd. Odrašćeni nosa uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žlica. Staklenica 30 n.

Tu navedena, kako i sva druga ozdravila se uviek *friške dobe u lekarni* 8—30

G. Piccoli-ja
«pri angelu»
Ljubljana,

Dunajska cesta, gdje se naručbe odmah na najnovijem izvršuju.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—33

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cene košare svake vrsti, četke, motke iz slame i iz konjske grive; čistila za noge, sagova; klato svakovrsti; povoštene platno; lonce sa ovinje i za ribe; platno za vozenje, fineg sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj lek po dr. Mailéu smatrati kano putvoren

Cvet proti trzanju,

po dr. Mailéu,

je odlučno najbolji lek proti kostobolji i rematizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme prestane posvoma trzanje, što dokazuje mnogima zahvalnicah. Treba se samo *uveriti*

(Odbrab, znam) ka *proti trzanju po dr. Mailéu* se *priložena znamenja*; *1. staklenica 80 nvč.*

Zahvala.

G. I. pl. Trnkoczyju, lekaru *na velikom mestnom trgu* u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na ubgi slino trpila i razno domaće liekovo bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve većma pogoršavala a ona nije mogla više danah više na nogu stati, sjetim se na **Vaš dr. Mailéa kostobolni lek za 80 novč**, te ga odmah naručim. I u istinu imao je čudovit uspjeh da se je majka nakon što ga je kratko vrieme upotrebljavala posvo *takšim bolih oslobodila*. Punim osvjedočenjem **priznajem dakle dr. Mailéov** kostobolni ovlet kano izvratan lek te ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti *preporučam*. Vašoj blagorodnosti izrićem pako *najtoplju hvalu* svim štovanjem.

Frane Jug, posjednik u Šmarji kod Odje.

Planinski lilinski sirop kranjski

izvrstan proti kašlju, hripavici, ventobolji, pranoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 50 nvč. Korištnji nego li svi u trgovini se nalazeći sirupi. 33—34

krv čistedo kruglijce c. kr. povl.

nebi smjelo u nijednom gospodarstvu manjkati; ono su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoran, kod glavobolje, kad su utvrdnule uda, pokvaren želudac, ilovi jetrnih i bubrežnih bolestih; u škatulah po 21 novč., jedan zamotak sa 6 škatulah 1 for. 5 novč. Ispod jednog zavitka se poštom na odpravlja.

Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano osobito uspješne priznate, imade uviek čiste u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem Adresa je:

Lekarna Trnkoczy-a,

na velikom mestnom trgu
u **Ljubljani.**

Opreznost!

Drugi nuđjaju sličnim oglasom maje po for. 1.80 i for. 1.85; ovako proste seljačke ilače prodajem ja **samo po fr.** po komadu.

Neprodirne proti mrazu in mokroti.

Samo 2 for.

Novoizmišljene, najholjše gostotkane in korke

BURGER JACKE.

Ni nič *boljšega, trpežnejšega, cenejšega* in *priležnejšega* za teh novo iznajdenih praktičnih mešćanskih jopičev za gospode in dame, dečke in dekliče, katere je mogoče vdobiti v sivi, rujavi, temno modri in črni barvi in so bile od vseh oblasti priznane radi.

1. «vitkosti po vsakim telesu»
2. «držanja istomerne dopolote»,
3. «prihranjenja druzih dragih oblačila
4. V ceno, trpežna, lepa moderna obleka».

Kdor nosi jeden «meščanski» jopič je najholje obvarovan za zimo proti mrazu, zategadelj bode gotovo vsakdo rad izdal mali znesek, kajti s tem varuje lastno zdravje. V dobivaju se tudi:

1200 zimskih Merino volnatih unj šenko vrsti za gospodu, gospe in otroke v vrst for. 1.40, II. vrst for. 1.20.

1300 zimskih merino-volnatih spodnjih hlač vsake barve za gospode in dame I. kak. for. 1.40; II. kak. po for. 1.20.

1000 parov močnih in gorkih nogavic za 3 para samo for. 1.00.

1250 parov močnih, gorkih, kratkih nogavic za zimo; 3 para samo for. 1.40.

900 ženskih spodnjih sukenj trikos, močne in gorke kot kožuhovina z krasnimi 3—5 prošulmi hordurami in francoskim obšivom; poprej 5 for. sedaj samo for. 1.70.

E tina razprodaja, ki pošilja tudi po poštnem povzetju pri 4—3

RABINOVICZ

Beč. III. Hintere Zollamtsstrasse 9.

Prvi ustav 17—

Ekonomička krojačnica

Ivana Batelli-a

Via Barriera vecchia N.ro 6. I. piano.

Sgotavljaju se odjeće polag mjere, najvedom brzinom i elegancon, uz najfoštini cieno.

Naručbe se obavlja uz pouzeće

LUIGI CADORE

limar

zaprisegnuti procenitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

In a na skladišću:

Velik izbor kupetnih kljebovah, badnjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaju uz gotov novac kako i uz mjesečne obroke; uz iste pogodbe daju se na zajam. Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od $^1/_{10}$ do 50 lit. baždovane c.k. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupetji na žlah i drugih limarskih spromah. Suviše br. **4 barometra, označitelja vjetrovah za ljetne dvore**, bašče, glorieta itd. itd.

48—17 **Sve uz najumjerenilju cienu.**

ŽELODČNE BOLEZNI

Je mogoče *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

odlični in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke.

Večina raznih kapljic, izlačkov itd., katere so občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva smes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil veled svoje priproste sestave, odlično oživljujoče in želodčne živce hitro krepčalno moči **pravico prednosti** nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilmi, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom veče prašanje po njemu. Ta balzam bogat na delajočih snovih kinaške robarbare, katera korenika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na prebavljanje ni čiščenje, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočajo proti nejedčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 19—8

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *G. B. Roris*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Kormínu v lekarni A. Franzoni, v Tomínu v lekarni E. Pallesca.

Prosto od carine.

po 35. for. s mramorom.

NAJBOLJE

POKUĆTSTVO

jeftino, u velikom izboru kod

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

—11 **ulica al Teatro** br. 1 (Torgestro).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

po 35 for. s inramorom

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3-10 metra za odielo { za fr. 4·06 iz dobre vune " " 8·— " bolje " " 10·— " fine " " " 12·40 " prav fino "

peruviens iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za suknena obłačila za gospé, meter f. 2.

Črni krzni palmerston iz čiste volne za zimni paletot za dame, meter f. 4.

Polne plače po f. 4, 5, 8 do f. 13. jeden. Zelo lepa oblačila, hlače, vrhne suknje, tkanine za suknje in dežne plašče (tüfil), rašanina, komis, (grebenina), cheviots, iricots, sukno za dame in biljare, peruviens, desking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neprosto** Pošiljatve s povzetjem čez f 10 prosto.

Imam stalno zalogo suknja v vrednosti f. 150.000 a vr ter se ob sebi ume, da mi v moji svetovni trgovini mnogo **ostankov** po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem todaj kratce zelo znižani tvarilnani ceni razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov nemorejo pošiljati uzori, ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **sleparja**, ako tvornico za sukno ostankine prilike omanjujejo, saj so v teh slučajih prilični odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—31

Nepristni **ostank** se zamenjajo ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Velika partija ostankah sagovah

(10—12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

B. Storch, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 2—1

Uzorci se šalju badava i franko.

Velika partija odrezkah sukna

(3—4m.), u svih bojah za cielo muške odjeće, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Uzorci se šalju badava i franko.

Prašak za prsa

Izvrstan lek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim katarralnim manam. 48—42

Skatulja sa naputkom po 30 n. dobiva se u lekarah:

Dubrovnik: Anton Gingris.

Sibenik: Anton Cosolo.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Nekašlji više — Nekašlji više

Izvanredni odgovor urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 6. U Trstu 11. febrara 1886. Godina XVII.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom raste mala stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pod.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi: od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *napitnicom* (assegno postale). Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina; tako se izvanja naplata. Reklamacijam; Dopisi se ne vraćaju ako neći ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za sjedake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 6.01 i 2 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Vodja istarskih Talijanah.

U nizu članakah ocenili smo po mogućnosti rad istarskoga sabora u posliednjem zasjedanju. U onih člancih morali smo često osvrnuti se na jednu ili drugu osobu iz protivničkog tabora — premda su nam uvjek osobnosti nuzgredna pitanja — ali buduć se u našem slučaju nedadu nikako one osobe odieliti od samo stvari; neću nam radi toga moći zamjeriti ni prijatelji ni neprijatelji.

I danas hoćemo, da proučotamo težnje i rad jedne vrlo važne osobe u neprijateljskom taboru, vodje istarske talijanske stranke, g. dra. Amorosa, te očitujemo odmah jasno i glasno, da nam nije do osobnosti, pa bilo i našeg najljućeg narodnog protivnika, već jedino do njegovog političkog rada.

Priznata je istina, da se mjera prosvjetljenosti i moralne vriednosti narodah spoznaje najsigurnije po duhu i značaju njihovih priznavanih vodjah. Istarska stranka štuje u osobi g. dra. Amorosa svoga vodju, začetnika i ovršitolja svijuh njezinih političkih osnovah i činah. On to i sam priznaje svojimi govori i radom koli u zemaljskom odboru i saboru, toli u raznih političkih i nepolitičkih društvih. Neima dakle dvojbe, da je on priznavan vodja svoje stranke i da se sam takovim smatra.

Oni, koji poznaju pobliže toga gospodina, pripoviedaju nam, da je on liepo naobražen, dobar pravnik, izvrstan sofista, energičan do skrajnosti, bezobziran napram nižim bez granice, njegovoj samovolji da se mora sve i sva pokoravati, jer drži sama sebe uzvišenim nad sve ostale i napram slabijim da postupa čim dalje tim očitijim nasiljem, uporavljajuć svuda ono tiransko načelo: »moja volja tvoja zapovjeda«.

U koliko je tomoljita gornja ocjena našega vriednoga zemaljskoga podkapetana, nećemo da iztražujemo, jer bi nas to predaleko zavelo, nu navesti ćemo samo nekoje činjenice, koje opravdavaju odlučno po koje oli spomenutih svojstvah g. Amorosa.

Glasovito pismo ravnatelja zemaljskoga računovodstva gosp. Sussa, upravljeno g. Cuderu, tadanjemu komisaru zemaljskoga odbora u Kastvu, pisano je — kako sam g. Sussa priznaje — po nalogu zemaljskoga podkapitana g. dr. Amorosa. Pismo ono od 25. novembra 1879. nazivlje svietno občinaro kastavsko »*doporom barbarah i divljakah*«, občinu »*kužnom občinom*« a o razpustu občinskog zastupstva piše g. Sussa: »*nemojte tu nikomu ništa reći o predstojećem poslanju tog občinskog zastupstva na prošat jer to je još uredovna tajna i dr. Amoroso želi, da se to nezna.*

Al osobitu osornjivu, bezobzirnost i samovolju pokazuje je g. Amoroso tim, što poručuje tajno svomu štioniku u Kastav: »*u ostalom proti Kastav kušat će se drugi mnogo grozniji smrtni udarac, koji Vam sada nemogu odkriti i koga Vam nebi mogao nego ustmeno priobćiti*«.

Koliko odaju prosvjetljenosti i moralne vriednosti ove paklenske osnove talijanskog prvaka Istre, neka sudo nepristrani čitatelji.

Još jednu crticu iz najnovijeg javnog rada gosp. Amorosa pak ćemo gotovi.

U posliednjoj saborskoj sjednici upravio je zastupnik g. Spinčić hrvatsku interpelaciju na zemaljski odbor. U. sjednici bijaše prisutan predsjednik zemaljskog odbora i svi prisjednici. Razjaren kao lav skoči zemaljski podkapetan g. Amoroso te očitova tonom i glasom, koji nimalo nedolikuje onoj časti, koju on obnaša, *da zemaljski odbor neće odgovoriti na tu interpelaciju.* Poznat nam je prilično parlamentarni život i kod najprimitivnijih narodah, no iskreno izpovjedamo, da slična odgovora na interpelaciju zastupnika naroda još nismo čuli.

On je onim odgovorom jasno pokazao, što je on u Istri; on je onimi riečmi očito izrekao, da je on sam sabor, zemaljski odbor, jednom riečju, gospodar Istre i njezino sudbine.

G. Amoroso rekao je istom prilikom, da je uprava zemaljska u takovom redu, da bi se sve upravo ovoga svieta mogle u nju ugledati. Koliko je u tom istine, neznamo, jer nam je to u dosadanjih okolnostih nemoguće znati, nu ono što znamo jest, da se kod nijedne provincialne uprave ovoga svieta, nadziranim občinam nepripravljaju »*grozni i još grozniji smrtni udarci*«. Možda je g. Amoroso na tu činjenicu mislio, kad je rekao, da bi se sve druge uprave ovoga svieta mogle u istarsku pokrajinsku upravu, t. j. u njega i njegov rad ugledati.

G. Amoroso pokazao je gdjegod je mogao, da mrzi iz dna duše onaj biedni narod, koga toli nedično zastupa. On je onaj muž u talijanskoj stranci, koji brusi sjekiru, da podsječe stablo života našemu ubogomu narodu u Istri te da na razvalinah njegovih kućaricah i na grobovih njegovih zasadi talijansko plemo, svoju krv.

Pod krinkom lažiliberalizma gazi tudje pravo. Za sebe i svoje liberalan koliko hoćeš, napram svomu susjedu, drugog plemena, nasilan do bieznoća. Riedi sloboda i ravnopravnost poznaje on samo za Talijane te kao da je zanj stvorena ona: »Oj slobodo! koliko se nepravdah i nasilja nepočini u tvoje ime«. Štogod je on do sada poduzeo, sve je smieralo na to, da Hrvati i Slovenci Istre dobro zapamte, tko je i što je dr. Amoroso.

Takav muž predvodi naše narodne protivnike, koji ga sliepo slušaju i njegove osnove spremno izvadjaju. Ali nekad Narod naš upoznao je dobralno svoje protivnike. On njim se više neuklanja, on proti njim jur na mojdan junački izlazi. Znade on dobro, da je na njegovoj strani pravo na talijanskoj nasilje; ovdje čovječnost, tamo bezobzirna tvrdoća i grdna sebičnost; ovdje blagost i popustljivost a tamo sila, koja se pojavlja u strastvenoj grubosti i drzovitosti.

Znade on napokon, da nasilje i nepravda neima trajnosti. Radio gosp. Amoroso i njegovi sliedbenici što njim drago, naše pleme u Istri, koje je dočekalo žilo i zdravo oto skoro konac XIX. vieka, neće on niti njegova svojstva s površja zemlje izbrisati.

PODLISTAK.

Na vrh Osoršćice.

Početkom mesopusta.

Upre trak sunca, te me izvabi iz pećine Gaudentove. Oj! oj! Toliko nakljalo snjega! Neka hude bieloga snjega. A sad ogledajmo se malo po tom božjem svietu. Kud će oći nego na zapad? Oh, tamo k »patriji!«

No što je to? Lievo mi uho zuji kao struna i na lievo oko plaši mi suza, te se oklizne niz kudravo lice! Kud mi ti ode? Ah nije vriedan zavičaj, koj te porodi ni narod komu si se izolgario, da te uživaju? Ti odploviš tamo kud uzdišu sto hiljada »našihi«). Što ta samo, što će te odmeknit koja hiljada od tamo, jer kako pogrdni statistički brojevi kažu, za svakog poštovjeka, što ga od nas prime »il beato regno« dobaci nam amo na jata svojih što dolaze med »šćave« znanih brkovah, nadutih prsijuh i pospdrna lica, makar i odrpani, te počmu glavočiće lovit, a drže se kao da su sišli s konja na magnfca, al doistine došli su trbuhom za kruhom.

U kojem povećem gradu toga valjda ne opažaju, al u Velom Lošinju vide ih i slieпi, no mi ubogi »šćavi« ne možemo toga razumjet; oni nam donose amo kulturu! Dok nisu oni med nas došli, tko je nas znao da ima por . . . Dio, oštija Madonna itd., tko je čuo za neke kulturne gnjusarije? No to su sitnarije, ta oni nam uzpališe grudi, uh za tobom Italijo! Za dobro si učinio Jorkiću moj, što si otišao tamo, ta šta bi ovdi? već si »frakussai« sve hrvatske popove, a sad te prima on svoju grud »il capitano Fracassa«. (Čestitamo uredničtvu, a malne i Umbertu na toj stečevini!) Na, bacamo za tobom tri šake prosa, te ti dajemo vukodlački blagoslov. Piši, te odvabi još tvojih pa makar otišla za tobom i sva družba dra. Marka i dra. Mraka! Amen.

Al čekajte da pogledamo malo i tamo na buru! Oboj. Sve pod snjegom! Ta je li ono hrvatski kraj ili su luda Rusi? Pa što to cvili tamo sa hašćanske strane? Jauk, naricanje. Jesi! Dine hrađaš. On je. Jadan narikuje: Oj Sandro! moj Sandro, gdje si moj đače, srce mi je palo u gaće! Zašto me ostavi? A zaludna mi šaka Dražanah bez tebe, moj vriedni poočimo! Da si ti sada, ono malo Dražanah bimo bili pomnožili sa br. 4 ili 5 i sve bi bilo u redu! Zalud mi i Maluan (sad pokojni), koj je svetčano odbijao od zaslužna na milu svakoga, koj nije bio moj. Zalud mi svi i sve bez tebe Sandro moj!

Aha! Razumijemo! Nakon šestgodišnjeg šaranja dolijala ilja u kliešta. Tu pjevaj! Zakukao ti i Sandro i sva svojta! Žao nam Junte, odbora i dra. Adama što gube toli bradata tužaka!

Ta kako to veselo šumi tamo iz Trsta! Kao da će »Progresso« poludit od veselja. Nas to ne boli ni malo. Tamo bdije: »Dobri naš prijatelju! Neznamo, da li nas razumijete? Onaj, koj je po Istri nagovarao Hrvate, da uče talijanski. Sjeme urodilo svojim plodom. Družina »delle Alpi Giulie« modi će sad prkositije ignorirati, da Trst pripada Austriji. A »L'Istrija« naše slavne Junte? Oh, kako puca od radosti nad tim uspjehom? Dr. Ljubež-puša onih dana, ako nije već bio, da će odploviti u Trst, će uznešen zapjevati tanko: »Va fuori d'Italia . . . pa neki zlohnici (bit će to hrvatski popi) misle, da će busirat u tom žboru i Sandro, ta on tu pjesmu prekrasno umije pjevati!

Sad eto tamo skoka i hjosna veselja, ta zemlja se trese, ali se i tebi gaće tresu! Evviva Cuderov »accoccamento«! Jesu li i kad će već jednom pogledati neki visoki slieрci? Ne boj se, Hrvati će zapisati tvoje dane medju pasje dane, u crnu knjigu, tvoje ime će smotat u »krvavu kožuljicu«.

Nego isto preporučujemo, da se i unapried službeno vjeruje, da su naši talijani božji janjci, a naši hrvatski seljani da su buntovnici — osobito hrvatski popi! A Šarenjuci? Bože, ale ti ljudi! da su pravi umjereni Hrvati.

Izgledamo željno »tombulu« u Trstu“.) Svaka igra napokon se dolgra.

A sad pošto se sunce žuri k moru dobacujemo ti žurki poljubac naš hrvatski rode, Bog te štitio osobito pri občinskih izborih.

Bježim opet u moj podzemni stan, te na zjalu pećine dovikujem našim Parizejcem: »Bog vas . . . , Bog vas . . . proćvjetlio!

Pustinjak.

*) Poznata šepkrlja „York“ izašlo se u u vječni Rim, da položi valjda vienac na grob „kralja poštenjaka“ u ime istarskih nespaš-nih. Uredn.

**) Čekati dete još jer se piše pladenu i službeno, da su ovdje opet Hrvati nekomu skuhali poparu. Bože milii, ali su čudni ti Hrvati! U Istri sami klerikalci i natražnjaci a u Trstu sve čisti progresisti i liberalci. Jadna karta! Uredn.

DOPISI.

Iz Boljunčine, početkom febrara. — Čitatelji mile i dične »Naše Sloge« će misliti, da nas više nije pod Učkom, jer od ovud glasa neima.

Valjda obični dopisnik »Podučkar« neima čim da hvali občinske poslove, il mu se neda tužiti; bit će ovo zadnje. Kod občinskih izborah lanjske godine se pazilo najviše na to, da u zastupstvo budu izabrani muži duševni, koji će stare račune prorečotati, prositnjičati, a u buduće, občinskim imanjem štediti ili šparati.

U tu svrhu bilo i izabrano takvih mužovah, koji se nisu odrekli svojeg milog materinjeg jezika niti narodnog ponosa, čemu svjedoče izbori 19. maja p. g. — Dne 12. jenara p. g. bio izabran občinskim načelnikom g. Jakov Iljušić, imućan Boljunac. Pregledatelji občinskih računah a na čelu njim g. P. P. tolliko se pobrinuše, da g. Šuplina ostade dužan lipu svoticu občinam, a ne one njemu.

Mimogred budi rečeno, da je Vranjska občina najviše trpila, jer je od godine 1881. imala ostatka u kasi, a ipak je god. 1882. dne 31. marča za porezni zaug od 25 f. 50 (na jednu parcelu) bila pozvana (o. k. sudbena prodana (estimo giudiziale) pod br. 4132. III. 1880-976 i komisija stojala 29 f. 95 nvč.

Novaca bilo u kasi, a komisija prisiljena! — — — Dakle je li il nije g. župan Šuplina krivac onom trošku?!! — C. k. porezni ured — tako se čuje kod sjednice — plaća svaku polovicu godine Vranjskoj občini 54 f. 60 nvč. interesa na obligacione, a tu se moglo lahko za onaj mulonj dug prepisati 25 fr. 50 novč. za zaostali porez one parcele; ali čini se, da nekoja gospoda vole pisariti i škodili občinam, gdje jim je pisarija sigurna, nego li baviti se potrebnijimi stvarmi i ljudom koristiti. — — —

Još nije sve zabašureno!! Oto! treba da o tom znadu!! Zato je bila prisiljena Vranjska občina, da pita i zahtjeva vlastito gospodarstvo svojeg občinskog imanja, a čuje se, da je to i zagotovljeno, a tako i mora biti.

Obdržala se sjednica dne 16. marča p. g. bez važnosti, a pripravljali se izbori za carevinsko vieće.

Bogati muži, mrzipopi se skupili, dogovorili, tekli na 8. maja u Pazin, da se s gospodom pazinskom dogovore i fiducijare talijanske liste izaberu; nu uzaludan jim trud!!

Dne 30. jenara o. g. bijahu pregledani i prorečetani računi za god. 1885; iz njih se jasno vidilo, da se mnogim gruzli trudili i koristili budava za svoju občinu, za svoju dicu, a kako da su takvi ljudi ilili u Pazin dne 8. maja bez dnevnice!!

Komu čast, tomu čast, a komu harač tomu harač!!! — Gosp. Šime Busić vrli i junački naš Boručan može kazati, koliko mu bijaše priporučeno i naručeno, da neprestrašljivo Boručane obrati na talijansku stran, te i ročeno, koliko je mrzipop primio, da ljude podkupljuje.

Ljudi su govorili, da se u Pazin nolde bez plaće, da su primili il više il manje za dnevnicu; oni bili zato tuženi, odsudjeni, a nekoji svjedoci se poslije sudbene razprave kajali radi svoje prisege, jer da su tobož svjedočili proti Ivanu mjesto proti Antunu, nepoznav osobe po imenu, već po predimenu.

Kod bogomrzkog djela se obično nešto neobičnog dogodi; tako i ovaj put.

Kod izbora dne 19. maja pomirili se i sprijateljili Pilat i Irud, te akoprem je jednu kazao: Ako bude izabran u zastupstvo P. je ča izručiti, oni se od 19. maja i pobratili.

O crno vaše prijateljstvo na zator puka!! — Kod tih izborah bio glava — reć bi — prvi našnji občinski tajnik, a iz zahvalnosti mu nekoji činili plaću umanjiti, — kakovo djelo, takva plaća; ta je morao odstupiti, a mjesto njega službuje kao tajnik občinski neki čovječić dobre volje, male sposobnosti, a samo nek bude obilnijeg poštenja nego u Buzetu; zato se i razpisalo natječaj za službu tajnika občinskoga. Upozorujemo ove domoljube na taj razpis natječaja, jer će u Boljunu vječt i sposoban tajnik zaslužiti lipog novca za svakojake druge pisarije. Rekosmo, da se 30. jenara o. g. pregledjivali občinski računi od g. 1885.

Lipe svotice se prestrigle, jer nepotrošeno, jer neizplaćene, a sve bijaše izpričano sa: je žbalj (è sbaglio); nekoristi više žbalji delati, a bilo i muški odgovoreno; kad jastrebove oči zavire u račune, moraju se žbalji zagledati.

Drugih, g. županu neugodnih prigovorah nećemo spominjati, a radi tih se mnogi slušaoci i zastupnici do suz nasmijali.

Običaj je naime kod naših dolnjih ljudih, da u vrieme izborah kao složna braća na račun občine kupicu vina popiju; pa nek jim to sam Bog blagoslovi!!! — Al Boljunci na sjednici dne 30. jenara bijahu očito upitani, jesu li i oni u tu svrhu pili, a svi odgovoriše:

Ja nisam, ja nisam, ja nisam . . . . . a Jače, Jače!!! Dakle! Reci!!! Komu bilo grlo tako suho! Ah! prijatelj si mi, pomiljujem Te, previše si jih čuo!! Dakle ljudi pamet!

Mnogo Vas je bilo u Boljunu na sjednici dne 30. jenara o. g. Čuli ste, tko Vas zagovara i tko brani Vas! Vaše imanje!

Čuli ste i ovaj nauk: Bolje je izabrati pametna siromaha, koji je potreban občinskog soldida, nego li lakome i nezasitljive bogataše, koji se s florini nikad nezadovolje.

I to Vam za nauk!!!

Domislite se na tužbe, domislite se na latimento, a po tom se u napried ravnajte, jer nije dostojno muža, da za ljubav v tuđjinu, otrovnomu gadu tuži, uneseći upropasti nedužno svog susjeda, u čijih rukuh bi mogao još i izdahnuti.

Doskora opet! Kmet.

U Baški koncem siečnja 1886. Posilje kako Vam je bilo brzojavljeno i u dopisu dojavljen uspjeh naših občinskih izborah, ovo nas da Vam nešto obširnije opišemo tek istih.

I ovaj put je naš puk već bio dovoljno pripravio svoju vojsku — vierne Dražane, da kao i kod prijašnjih izborah manovrira, nu ovaj put mu to nepođje za rukom. — Izabrav podesta Dešantić fiducijare svoje vierne: Dinka Pajalića, Jerolima Hera, Matu Pajalića, Mika Pajalić-Bubulića, započe izbor točno u 9 sati, kako je u oglasu bilo javljeno. Izbor je dakako veoma sporo tekao, jer gosp. Dešantić kao predsjednik komisije sam je imena zastupnikah upisivao u protulistu, akoprem je mogao naći kao i prijašnjih puta za to čovjeka i sposobnijega od sebe. Ali on je mislio, da će njemu u prilog biti ako izbor polagano bude napredovao — držeć jadnik, da će sutli birači odstupiti čim noć nastane, jer je bilo kišovito vrieme. Nu kruto se prevario.

Do 12 sati jedva je kakvih 20 biračah glasovalo, a svih biračah u III. tielu bilo je 439. O podne bio je izbor prekinut, a u dva sata opet je započeo. Prije nego li je opet izbor započeo, g. Dešantić izvolio se izraziti pred svimi birači, da on, ako mu koji kaže, da je lupež, tat, lopov itd., da on neće nijednoga tužiti! Kako se to slaže g. Dešantića s vašom plemenšćinom, kojom se toliko ponosite i sa šašću načelnika? Zar ste se možda time riečmi htjeo biračem preporučit?!

Glasovi se izmjenjivali, ali mi bijasmo uvjek u većini, sve do pol noći. O pol noći bogme nas prestigoše sa 6 glasovah, naših bilo 73 a njihovih 79, ali Dražana u školi više nije, a naših sve puno po stubah, da se nit proći nije moglo. Mi se izpod brka posmjehivasmo, a njih je smrtni znoj prolivao, znajuć kako stojimo mi a kako oni. Od protivnika glasovaše još dvojica, a naši slpali se kao iz rukava. Tako da je u 7 sati u jutro za našu stranku glasovalo 125 a za šarenjačku 81. Bilo još naših preko 40, koji stajahu pripravni, ali moradosmo prestati, jer je u 9 sati imao započeti izbor u II. tielu, pa kad bi svi bili glasovali, nebi ni svršili do 9 sati.

Čim je svršio izbor u III. tielu, poletiše naši birači kroz selo navješćujuć pobjedu onim, koji spavahu — nu tih je veoma malo bilo, jer valjda sve što hodati može i birač i nebirač, onu noć nije spavao!

U II. i I. tielu protivnici se nenudiše pristupiti k izboru, jer niti 10 glasovah nebi bili dobili. U drugom bo i prvom tielu većina Dražanah bijaše za nas. Po tom se može suditi, koji Dražani bijahu za Dešantića, t. j. siromasi, a kako se glasa razdielilo se u Drazi preko 100 for.

A sad nešto, kako se kod izbora postupalo.

Kako je u III. tielu bilo mnogo punomoći, to je svaka imala proći kroz ruke predsjednika komisije g. Dešantića — što je dakako sasvim po zakonu — ali on bi se s njom zabavljao, pa ako bi slučajno koje slovo manjkalo, on bi se ustao pa bi rekao: »Komision odlučuje, da ova prokura nevalja«. Na to bi fiducijari, a prvi od svih Pajalić-M. (ni neznajuć o čem se radi) svojim hrapavim podmuklim glasom: »nevalja«, a onda svi tri redom: »nevalja, nevalja«.

Evo nekoliko primjerah kako je komisija odlučivala:

Došla punomoć na kojoj je bio kao svjedok na križu Dinko Seršić. G. Dešantić se na to ustane i reče, da bi on drugog svjedoka na punomoći čitao za Sučić, a pošto tog imena u Baški neima, to bi on bio za to, da se ova prokura odbaci. Obrnuv se prema M. Pajaliću: kako bite vi čitno? A on: Sučić! Bubulića kako vi: Sučić (sic), a ovaj ni čitati nezna! Na to se predstavi sam Seršić i reče, da je to njegov vlastiti podpis, pa da je uvjek pripravan i prisedi, al dat komision odlučuje!!

Došla druga punomoć, dakako hrvatski pisana, koju su dali neki Apolonio i Gašpar iz Stare Baške svomu suposjedniku. Nu znajuć ova dvojica pisati, to su morali križ učiniti. Dakle bilo je križ Apolonia i križ Gašpara N . . . — Dešantić se opet ustane, pa reče: Budući da Apolonia i Gašpara su žene, to ova prokura nevalja! Neznamo kako bi se ovo postupanje nazvalo, da li smješnim ili drzovitim?

Na jednoj glasovnici bilo je ime zastupnika dobro upisano, a samo za to što je bilo pok. Vicka, to je htjeo Dešantić, da taj glas nevalja, jer da bi moralo biti pok. Vicenca!

A bilo je začovetanja i više, al tko bi to sve nabrojio. Neka se samo po ovom sudi, kako bi bili prošli, da nisu bili svi za nas.

Ovom prilikom nemožemo nego opet uzkliknuti: Slava svim svjestnim biračem. A kako ste se ov put junački držali tako se držite i unapried, pa vjerujte, da Vam neće ni jedan zapovjedati.

A tobi slini Alešandro poručamo: Prošao je Bozanić, prošao je i Dešantić, pa ćeš napokon i ti proći!

Pogled po svietu.

U Trstu, 10. febrara 1886.

Dne 4. t. m. izabralo je carevinsko vieće iznova svojim predsjednikom zastupnika g. Smolku. Prvim podpredsjednikom izabran bijaše grof R. Martinic, a drugim vitez Chlumecky. U istoj sjednici predložila je vlada zakonsku osnovu, da se podignu poštarsko-brzojavne zgrade u Krakovu, Lavovu, Črnovicah, Trstu, Bolzanu, Tridentu i Roveredu. Za takovu zgradu za Trst opredieljena je svota od for. 555.000.

Njemački liberalci na carevinskom vieću razdielili su se u dva kluba. Umjereniji stvorili su »njemačko-austrijski klub«, a veliko-Niemci »njemački klub«. Ovi posliednji zaključili su, da se pošalje knezu Bismarku pismena zahvala i priznanje što je onako odriešito odbio opravdane želje Poljakah i što je proglasio, da će jih i nadalje još biesnije tlačiti i proganjati. Pak da nisu liberalni ti naši veliko-Niemci? Usljed tog zaključka nastao je dubok razkol medju njemačkimi lievičari. Bečki Niemci držali su jur dvie javne skupšćine, u kojih su odlučno odsudili zaključak njemačkoga kluba.

Poznati zastupnik Schönerer sa drugovi podnieli su carevinskomu viecu predloge proti izopačenom političkom novinarstvu i proti nečuvenoj i razvratnoj štampi.

Iz Pešte javljaju, da je jučer proglašen zaključni račun o zemaljskoj izložbi. Unišlo je svega novca 1,389.000 for. a potrošilo se 1,836.00 for. Manjak iznaša dakle okolo 500.000 forintih.

U ugarskom saboru razprela se prigodom razprave o proračunu ministarstva nastave ciela debata o narodnostih. Razpravu izazvao je srbski zastupnik Saboljević, koji je u svojem govoru hvalio madjarsko viteštvo i lasko Madjarom kano kakovim dobročiniteljem. Iza njega govorilo je više Madjarah a i sam ministar Tisza, koji je očitovao, da madjarska narodnost mora davati značaj ugarskoj državi. Ovim obrisačem može se zadovoljiti g. Saboljević, jer mu je očito rečeno, da će Madjari nastojati sve narodnosti pomadjariti.

U hrvatskom sabaru izjavio je dne 8. t. m. predsjednik, da je Njeg. Veličanstvo potvrdilo sve zakonske osnove o preustrojstvu zemlje. Radi poznatog govora zastupnika dr. Franka, koji je banu predbacio, da lahkoumno razbacuje narodni novac, odgovorio mu je ban u sliedećoj sjednici pobijajuć Frankovu tvrdnju. U sjednici od 8. t. m. očitova Frank, da ostaje pri onom što je rekao i da želi, da stvar nepristran sud izpita.

Iz Biograda javljaju, da dobiva sve to većma zemljište ona stranka, koja je proti savezu sa Austrijom a za savez sa Rusijom. Po istoj vieti pozvao je kralj k sebi bivšeg ministra Ristića, koji silno naginje naprama Rusiji. Madjarsko, Srbom prijateljske novine javljaju, da je crnogorski ministar nastave g. Pavlović, koji je došao u Biograd, da konferira sa ruskim poslanikom Persijanijem, iz Srbije po rodarstvu protjeran.

Konferencija u Bukareštu, gdje se raspravlja o miru medju Srbijom i Bugarskom, nije još pravo započela svog rada jer nije imao turski odaslanik od svoje vlade punovlasti. Ona mu je napokon stigla te će valjda teda negda početi ozbiljno razpravljati i zaključivati.

U bugarskom glavnom gradu Sofiji proslavljeno je 7. t. m. svečanim načinom proglašenje sjedinjenja Bugarske. U crkvi pjevalo se: »Tebe Boga hvalimo« a prisutan je bio knez, svi ministri i množtvo naroda. Poslije službe božje pregledavao je knez vojsku te njoj objavio sjedinjenje obijuh bugarskih pokrajinah, što je vojska silnim oduševljenjem pozdravila.

Iz Carigrada javljaju, da nije ruskoj vladi povoljno što su se Turska i Bugarska izravno sporazumile.

Ruski narod, osobito ona stranka, koja se zauzimlje za sve Slavene, pretrpila je prekjučer težak udarac. Tog dana preminuo je naime veliki prijatelj Slavenah, odličan novinar Aksakov.

Kinezki car zamolio je sv. otca papu, neka imenuje u Pekingu svoga zastupnika te da bi i on bio pripravan svoga zastupnika u Rim poslati. Još se nezna što je na to papa odgovorio.

Iz Bukarešta dolazi glas, da je zaključilo narodno zastupstvo, da se glavni grad Bukarešt dobro utvrdi.

O grčkoj pišu neprestance, da se energično oruža. Vlada, s kojom se kralj posvema slaže, stoji odlučno uz narodni program, a taj je: rat proti Turskoj. Grčka vlada da će tražiti zadovoljštinu od Turske za uvriedu nanešenu grčkoj zastavi na jednom grčkom brodu u Carigradu. Turska je bitno pojačala svoje čete na grčkoj granici.

Poklisari vlastih upravili su Turskoj notu, u kojoj joj preporučuju,

da respektira berlinski ugovor, da napusti svaku misao o kakovoj ratnoj odšteti u prilog Bugarske i da nodira u iztočno rumeljsko pitanje, koje je posve nutarnje naravi.

Franina i Jurina.

Jur. Ala ma smo ga sisali.
Fr. Kade?
Jur. Hm! hm! Pul Andreji.
Fr. S ken?
Jur. Moro, Čauš, qui Špirò i štrac! štrac!
Fr. Tako je moral rabit foralić.
Jur. Je je, ter ni ugasnul jutro do zdravo Murije.
Fr. Tr govore, da nesmeju bit oštarije odprte do tako kasno.
Jur. A ne, ako ni Moro va njih. Ma s Morotom moreš i gol pò Liudare, prez straha. Ča neznaš da je on. giava.
Fr. Če bit, ma smrdljiva.
Jur. Neku je neka i smrdljiva. Ma je istina da on govori: Quando non saremo noi non surà niente più, nammeno cupuzzi conditi.
Fr. Che moral xe questa!

* * *

Fr. Jure, kadi si to bil, da su ti svite tako poslvele?
Jur. Pusti me, bil sam va škorlbandi, more me je svega stpralo. Va Maltempu smo jako porikulull. Sam udelal zavet da ako mi Bog da škapulat, da neću nikad drugo na more.
Fr. A koga vranića si hodel tamo iskat? Ča neznaš, da poslovica govori: da ki išče, ta najde?
Jur. A tako, — hodel sam tamo va dobrinjsko Polje jednoga prijatela nad, i vidit kako se tamo ljudi ponašaju, i ako je tamo ča novoga za va Polje stavit.
Fr. Pak?
Jur. Nij zla! — a i samo Ime kaže, da je tamo dobro. Tr znaš, Dobrinjci su naši ljudi. Veselo se, da te i Bakdani počut na obćini hrvatski pisat kako i Dobrinjci i Vrbničani.
Fr. Vidiš, to mi je drago, da su i oni pošli svoje pravo odlučno braniti. Tako na i Neka bude svakomu svoje. A jel ča novoga va Polju?
Jur. Bravo da je! Lipa nova crikva na lipom mestu posred sela, a od trmuntanske strane crikve lipa nova, velika kuća, ke još nij' bilo kad sam ono predlanjin tamo bil.
Fr. Još ča?
Jur. Pasujuć mimo, čujem nutri diou kašljuć i sve: a b, d g, f e, naglasujuć, dvignen se na jednu poneštru i vidim veliku kamaru s jedno 13 novih klup punih dice, i mladoga mestra poli njih.
Fr. Tako su dobili novu školu?
Jur. E e.
Fr. A ki je ta meštar?
Jur. To ti je niki zo Kastva.
Fr. Tr ga poznam, — on je naš čovik; — a grodu još a koga sela osim s Polja dica va tu školu?
Jur. Zo Žestilica i zo Šila, ma te dva sela spadaju isto k poljanskoj četi, nero budud da su i Županje blizu, morali bi i odtud dica v Polje va školu hodit.
Fr. Pak ča ne gredu?
Jur. Uselali su prošuju, da budu oprošćeni od škole zač da njih dica ovce nastoje.
Fr. Ala ma su mudri ti Županjari! A kako te trgovat z vunu i zo siron, kada dan današnji nijedan a trgovinu ne zabogati, ako nezna veliko čitat i pisat?
Jur. Neće njin bit tribi čuda trgovat z vunu i zo siron ne, zač su komunadu dobrahno stisnuli.
Fr. Ma znavintin imaju i študijanih glav va selu, kad su znali prošnju udelat?
Jur. Ajbo, — nisu ju sami napisali ne, — oni su samo svaki svoj križ na njoj udelali. — sve jedan cimitir, kako da su svi mrtvi.
Fr. A kad je tako, ja bih rekal, da će školsko više nastojat, da jih oživlje, ako i ni njih volja.
Jur. Tako bi se i otelo. Poldne zvoni, gren vidit ako mi je žena obed pripravila.
Fr. Tako, želim ti dobar glad!
Jur. I ja tebi!

* * *

Fr. Si već Jure čul ovo leto kukavicu?
Jur. Kade još!
Fr. Ma ja san.
Jur. Kade zlodeja?
Fr. Neki dan va Lovrane na ladonje.
Jur. Ča j' pak pravila?
Fr. Kukala je ovako:

Ja sam mala kukavica al gospodi lepa
Uboga sam ja tičica, al dugoga repa.
Namamila sam nedavno one lude ptice
Sesti san jih činila nabizgane palice,
Ke su pripravila gospoda kristuleka
Da se na nje ulovi luda ptičad vanjeka.
Palice su moje dobro nabizgane
Od gospode ljute hrš dobro plaćane,
Za ta posal grdi dobih beći dosti
Pa ako sam i produla izdajničke kosti.
Jur. Ala nijedna noga ma zna lepo.
Fr. Ni za niš s gospodun črešnje zobala.

Različite viesti.

Imenovanje. Na izpražnjeno mjesto državnoga nadodvjetnika za Primorje imenovan je državni odvjetnik u Trstu g. *Mihovil Urbančich*. Državni odvjetnik u Rovinju odlikovan je redom Franu Josipa I.

† Fran Orlić.

Jedva se onušila zemlja nad svježimi grobovi dvojice čestitih svjedočnika, vjernih sinovah hrvatskoga roda lastre pa eto stiže nam opet prežalostan glas, da je Svevišnji knezbi pozvao provrloinoga g. *Frana Orlića*, župnika u Žminju. Težak je to zadatak udarao za istarsko Hrvate, kojim se sele redomice u vječnost najboljl radnici u vinogradu Gospodnjem i vrli pregaoci na polju narodnom.

U budućem broju progovrit ćemo o dičnom našem Franu pobliže a sada već kličemo mu iz bolnih prsiju:

»Lahka Ti bila ona zemljica, koju si toli žarko ljubio!«

Za pokojnikom izdala je rodbina sliedeću osmrtnicu:

Svemu rodu, prijateljem i znancem dajemo prežalostnu viest o smrti *Frana Orlića*, župnika žminjskoga, koji je nakon četverodnevne težke i mučne bolesti okrepljen svetotajstvom danas u 4 sata zapodne mirno u Gospodinu usnuo u 60. godini svoje dobe.

Pogrobna svečanost vršit će se dne 6. febr. o. g. u 10 sati u jutro, i zatim biti će tjelesni ostanci pokojnika prepeljani na grobilje u Pazin.

Pokojnika se priporučuje svim u toplu molitvu.

Žminj dne 4. febrara 1886.

Vjekoslava Orlić — Magdalena Lovrinić
sestra — nećakinja
u ime svе rodbine.

Novačenje ili leva za god. 1886. bit će u Istri sliedećih danah u pojedinih sudbenih kotarih:

Kopar dne 20. 22. 23. 24. 26. i 27. marča,
Buje dne 29. i 30. marča,
Poreč dne 1. i 2. aprila,
Rovinj dne 3. aprila,
Pulj dne 5. 6. 7. i 8. aprila,
Polgrad dne 9. i 10. aprila,
Buzet dne 9. i 10. aprila,
Labinj dne 10. i 12. aprila,
Motovun dne 12. i 13. aprila,
Volosko dne 14. 15. i 16. aprila,
Pazin dne 15. 16. 17. aprila,
Krk dne 19. 20. 21. aprila,
M. Lošinj dne 27. i 28. aprila,
Cres dne 30. aprila.

Mjesto suplenta za povjest i zemljopis na koparskom učiteljišću popunit će se u drugom tečaju t. g. Naukovni jezik jest njemački i slovenski. Molbenice imadu se poslati ravnateljstvu učiteljišća u Kopru.

Obćinski izbori u Lošinju. Znali smo odavna, kako se naši protivnici javno i tajno pripravljaju za obćinske izbore, koji su se imali tamo obaviti početkom ovog mjeseca. Ali s naše strane nismo htjeli ni najmanje uticati u te izbore, da nam se nebi kasnije predbacilo, da je naša stranka pomoću silnih agitacijah bilo u kojem tielu pobjedila. Ostavili smo dakle slobodne ruke našim prvakom a i slobodno polje našim protivnikom.

Izbori bijahu napokon određeni za 7. 8. i 9. t. m. O izboru od dne 7. t. m. t. j. u trećem tielu primili smo od prijatelja iz Lošinja sliedeći brzojav:

»Pri izboru trećeg tiela danas poročki jaslari sramotno propadoše. Imadesmo 200 glasovah većine. Sutra započinje borba u drugom a utorak u prvom tielu.«

Dne 8. t. m. šalje nam ista osoba o uspjehu izbora u drugom tielu sliedeći brzojav: *»Danas izabran jedan jaslar, ostali poštени živiji.*

Sudeć po ovih viestih, propala je u III. i II. izbornom tielu stranka poročko-pazinske gospode, te bi usljed toga imala u budućem obć. zastupstvu odlučnu većinu naročna umjerena stranka. Uspjeh izbora u I. tielu nije nam još poznat te čekamo pobliže viesti o izboru u obće, pak se nadamo, da ćemo moći u budućem broju o lošinjskih obćinskih izborih obširnije izvestiti.

Nameti ili adicionali u Istri za god. 1886. Previšnjom odlukom 29. decembra 1885. potvrdjeni su zaključci istarskoga sabora te će se za provinciju plaćati sliedeći nameti:

1. Za desetinu ili esoner 12%, (dvanajst po sto) na svaki forint, koji se plaća za izravni državni porez s izvanrednim dodatkom;

2. Za zemaljski fond:

a) namet 25%, (dvadeset i pet po sto) na svaki forint kako pod 1.);

b) namet 100%, (sto po sto) na svaki forint, koji se plaća za potrošarinu na vino i meso;

c) for. 1 i 70 novč. od svakoga hektolitra piva, što se produje na malo; od onih pićah pako, što su navedena u zakonu 18. maja 1875. br. 84 D. Z. art. I. B, II. alinea 1. for. 10 i 2 novč. a označenih u 2. alineji for. 6.68.

Ecco accontentato il Signor di Čepich. Poreški listić od 30. jenara t. g. donesmo je pod naslovom »I maestri facciano la scuola« nekakav izpravak na pogovore našeg »Franine i Jurine« od 7. jenara t. g. Pepituli smo se na kompetentnom mjestu, u koliko je istinit onaj izpravak, te možemo danas očitovati:

1) da u Čepiću nebijahe nikomu naslov »frigulo« zanoran nego jedino g. Petru Formeglia, rodom iz Roča, koji valjda drži, da mu taj naslov najbolje dolikuje.

2) da je gola laš, da bi se bilo tamoš nji g. učitelj psovadio sa g. P. Formeglia kod igre kruglјah.

3) da g. učitelj nije nikada u ničem trebao g. Formeglia, već dapače obratno i napokon,

4) da je g. Formeglia hotio g. učitelja prevariti za 3 for.

Ovo su sve činjenice a mi posivljemo g. Formeglia, ako mu je stalo do svoje časti, da potraži zadovoljštinu. Nije li puko ovo dosta, mogao bi još štošta čuti. Tim svršujemo kličuć i mi: »Ecco accontentato il Signor Formeglia di Čepić!«

Komedija u Voloskoj crkvi. Dne 2. t. m. na dan Sviećnice ili Kandelore čulo se neobično pjevanje u volоskoj crkvi. Na Volonkom boravi neka gizdava kćerka onoga plemona, koje misli, da mu je sudjeno svietom vladati a inače je poznato pod imenom Madjarah. Vatrena Madjarica, ugodne vanjštine htjela je da se muzikalni Vološčani u crkvi nauživa njezinog glasa. Narodu je došlo kano obično k službi božjoj a što je vrlo hvalevrledno *(!)* nadošlo je i mnogo cca. kr. činovnikah — riedkih tuj gostovah — a na čelu njim naš »Poglavitik«, kojega vidjamo uvjek u crkvi kad mu to njegova služba nalaže, t. j. kad opaše sablju. Naš »Poglavitik« povukao se među tim na orgulje da bude kod molitve sabranji jer se je na orgulјah pjevalo. Gospodi se svakako dopalo pjevanje lepe Madjarice na naš prosti i nepogospodjeni puk nazivlje slično pjevanje u crkvi »komedijom«. Zavalna gospoda htjedoše sdičnoj« pjevačici nakon svete mise vratiti milo za drago te ju dopratili »o kućiju a na čelu dakako opet »Poglavitik« koji je, uvjeriv se da je lepa pjevačica osiguruna od zime, uza nju sjeo te ju kući dopratio.

Onog dana padala je kiša kano da se je nebo otvorilo pak su vriedni Vološčani uz svoju »brlikulu i tresette« imali u kavani dovoljno materijala za kojekakve dosjekočice i kepice o pjevačici i o njezinih vitezovih. Nu što ćete, zlih jezikah nadje se svuda pak zašto da jih nebude i u Voloskom.

Mi, koji smo putovali svietom znademo, što je galanterija i udvornost pak nezamjeramo ni onim voloskim kavalirom, jedino bi želili, da se potrude kadšto u našu crkvu i kad nepjevaju Madjarke a od »Poglavitoga« napose očekujemo, da kad što kroz dan pomisli na razne upite, koji se na nj stavljaju u pitanju opatjske škole, lovranskih izborah itd. itd. a kumpliment mu uštimo poslije večere.

Prilog. Današnjemu broju priložila je poznata ljubljanska liekarna Trnkoczy »Prilog«, na kojeg upozorujemo naše čitatelje.

Listnica uredništva.

G. dopisniku iz Motovunšćine. Proti onoj osobi, koja je dala sama očitovanje u našem listu i koju dobro poznamo, nemožemo primiti napadajah u njednoj formi bez dokazah. Okrenite pero proti narodnim dušmanom, koji nam svuda o glavi rade. Domaće razmirice valja doma poravnuti. Srdačan Vam odzdrav.

Doplanica uprave.

Častni g. A. T. Kastav. Gosp. C. ne dugnje za prošlu godinu ništa.

Častni gosp. Dr. N. G. Arad. Cieua našega lista je 5 f. na godinu, samo za seljake stoji naš list 2 f.

Javna zahvala.

†

Svoj rodbini, prijateljem i znancem, koji su našeg nezaboravnog brata, odnosno ujca, g. *Frana Orlića*, župnika Žminjskoga, prigodom njegove težke bolesti posjećivali i tješili a nakon prerane smrti posliednju mu čast izkazali te tim našu duboku bol ublažiti nastojali, izriču ovim najdublju zahvalu u ime rodbine:

U Žminju 8. febrara 1886.

Vjekoslava Orlić, sestra.
Magdalena Lovrinić, nećakinja.

Tršćanska burza

dne 10. febrara

Austrijska pap. renta	for.	84.35	do	for.	84.45
Ugarska	»	93.85	»	»	93.95
Ista u zlatu 4%	»	102.15	»	»	102.30
Mletačka nar. banka	»	—.—	»	»	—.—
» kredit-banka	»	300.—	»	»	302.—
Talijanska renta	»	96.¾	»	»	97.—
London 10 lirah sterlinah	»	126.½	»	»	126.50
Napoleoni	»	10.01	»	»	10.50
C. kr. cekini	»	5.92	»	»	5.93
Državne marke	»	61.05	»	»	61.10
Iste francezke	»	50	»	»	50.30
talijanske lire	»	49.50	»	»	50.10

Lutrijski brojevi

dne 10. febrara

Brno	90	64	6	47	29

dne 6. febrara

Beč	44	42	11	3	40
Grac	22	25	46	83	74
Temeswar	38	49	30	82	55
Innsbruck	74	28	59	78	7

Novi ustav

za posredovanje službah i za službenčad te za stanovo, sa tal. i inozemstvo

Trst via del Ponte br. 5.

Uredjuje se u talijanskom, njemačkom i lovonskom jeziku. 17—24

HINKO KRAPEK,

svjetloslikar u KARLOVCU.

Istom sada pošto mi je za rukom, da na jednoj slici skupim sve slike poklisara na hrvatskom saboru stranke prava, te da u jednom tablou predočim u cielosti lica pojedinih naših dičnih borioca. Mnogostrana želja je time evo ostvarena, a ja se usudjujem stoga štovanom hrvatskom obćinstvu objaviti, da isti tablo u zidnom formatu, u kom se nalaze slike: *gg. starine preuka dr. Antuna Starčevića, dr. Davida Starčevića. Frana Folnegovića, dr. Ivana Tuškana, Milana Pavlovića dr. Jakova Radoševića, bar. Gjure Rukavine, Erazma Barčića, Makse Lončarevića, Ivana Šimeka, dr. Hinka Hinkovića, Eugena Kumičića, Dragutina Pisačića, Andrije Valunčića, dr. Frana Pilepića, dr. Josipa Ivandije, Jovana Radića, dr. A. Bakarčića, Vjekoslava Lisbarda, Josipa Gršani ć, Frana Povalaka, bivših zastupnika Steve Kutuzovića, Mije Tkalčića i Ladislava Krajača.*

Slika je izašla, te se dobije uz cienu od komada po 1 for. 50 novč. 1—10

Osim toga izdao sam sliku, gje se nalaze gg. dr. David Starčević i Josip Gržanić zajedno, i to u formatu za zid po 2 fr. 50 n., boudoir-format po 1 for. a u formatu posjetnica po 80 novč.

Nadalje imadem u prevelikoj zalihi slike sve gore spomenute gg. zastupnika svakoga pojedince u raznih formatih po 5 novč., 30 novč., po 1 for. i po 2 for. 50 novč., kako je to odavna već poznato.

Naručiti se može u svakoj množini, te se svaka naružba u što skorije vrieme ovršava.

Sva pisma i naručbe u tom smislu, molim, da se uprave jedino na mene.

Svatko može zdrav biti i veliku starost dočekati, njeguje li svoje tielo. Najviše bolestih imade svoju klicu u krvi, nato mora dakle svatko svoju pomnju obratiti. Našim iztraživanjem i dugodišnjim izkustvom pozročilo se pronaći sredstvo, koje sigurno, brzo i bez posliedicah krv čisti, jači i u odmjerenom teku uzdržuje. Naš način liečanja je pripoznat i redom to zlatnimi medaljami odlikovan. Mi liečimo uvjek sa dobrim uspjehom *nekoje bolesti, koje nastaju radi pokvarene krvi* (bez živog srebra), *Zaostine posliedice lajnih navadah, dalje slabosti kožne bolesti, rane, ma kako stare, lišaje, odpadanje vlasih, kostobolju, i šip, sve Ženske bolesti.* Trakavicu liečimo mi pošebnim načinom i kod iste djece u vrieme od jednog sata. Koji trpe od kile, postignu pomoću racionalnog postupanja, i našimi najnovijimi pasovi pologoma ali sigurno ozdravljenje. Primamo svu pouzdane dopise sa obširnimi izvještaji o bolesti uz marku za odgovor.

Privatna klinika „Freisal"

Salcburgu (Austrija)

Srečke grada Barlette

autorizirane i zajamčene kr. dekretom 1870. za gradnju luke. Svaka srečka dobija najmanje 30 fran., najveća 2 milijona.

Svaka obligacija se unakrsno izplaćuje sa sto fran.

Od imenovanih 600 srečaka se vrši

vsako loto 4 vucidbe

20 febr., 20 maja, 20 aug., 20 novembra

trideset milijona

po 2 milijona, 1 milijon, ½ milijona, 250 000 100 000, 50.000, 20.000, 10.000 itd.

skupno

okolo 66 milijonov v zlatu.

V žrebu, ki je določen v originalnih obligacijah, žadnja obsegati niti vas potrebna pojasnila v tej zadevi. Na prošnjo ako je možno tržino, da se obligacije takoj pošlju.

najugodnijše

radi takihih dobitkov

najumnejše

kledi sistema srečkanja,

jedino na svetu

ki imaju ogromno število dobitkov.

Vsakeroma, ki si obligacijo vzame se pred amortizacijo posilja zagotovlja pravica zahtevati vsi potrebna pojasnila v tej zadevi. Na prošnjo ako je možno tržino, da se obligacije takoj pošlju.

Plačana svota se pa na nikak način ne zgubi, ona se kupom odtegnjeni povrni i zajli zagotovi se mu 600 lir namreč 320 l. kot cena obligacije in 70 l. kot najmanji.

Definitivna izvlena obligacije, ki vsebujejo 5 odstotkom in pa žetonom odmaka obligacij ki se dotične vseh mestnih žrebanj, predajajo se v gotovini.

Skupni pogl 220 fr. = 110 gld. a. v.

leta se dobivajo tudi proti plačevanju v obrokih po 250 fr. — 145 gld. av. v. kakor tudi: Ako se pri podpisanju plača 16 fr. — 7 gld. 50 av. v. in ostali znesek 275 fr. — 137 gld. 50 av. v. v 26 mesecih, po vsakih obrokah po 5 fr. — 2 gld. 50 kr. av. v. prvem tedni vsacega meseca, začenši s 1. Jan. 1884. Kaj po izvlačenem prvem žrebanju 10 fr. — 7 gld. 50 kr. vsakeli za kupec jedne obligacije izključujoče za-se žrebanja 20 nov. kakori vsah prihodnjih kakor bi usa bil vsa znesek izplačalo.

Pri plačanja. — Onimi kuponi, ki nesejeno 40 fr. — 20 gld. manje 5 fr. — 2 gld. 50 kr. av. v. plačajo se samo cena obligacije = 10 fr. — 5 gl. av. v. in ost. ki izplačajo vse vse 1 do konca 1. 1880. za 20 fr. — 10 gld. av. v.

Vsak kupec vdobi lirsa tega tudi jedno srečko zastavarske loterije z dobitkom 100,000 80,000 itd. in 4 loto Nizzijske loterije z dobitkami 500 000, 100,000, 25,000 ki o izplačanju v gotovem denarju, kamorkoli dalleo živi.

Opomni naj se še, da si ni le bil za vplačani denar temveč, da Stevilke nas žrebanih obligacij za mesta Bari-Barletta znovič žrebaje pri Senatu se lahko zadene 600 dobitkov, ki znašajo okolo

Prošnja za pojasnila ki se naj se obligacijah naj naj naj se se ljubljeno v obrok.

Za se lahko vdeleži žrebanja 20 nov. tek. znesek poslati po poštni nakaznici pred 19 novembrom

Banka Fratelli Croce fu Mario v Genovi (Italija)

Glavni dobitki se razsilajo vežjim časopisom po branjevu. — Izvrn teca dobi vsak dobilec brezplačno popolen izkaz vrdiga jenih žrebanj. Ont vsi pravi vsakilo jakbe po vsakem žrebanju telegrafično poročila glavnih dobitkov.

Obdilka Sconto za narodnike. Pismo se odpravljajo v 48 urah. Izkazov žrebanih številk brezplačno.

Prvi ustav 18—

Ekonomička krojačnica

Ivana Batelli-a

Via Barriera vecchia N.ro 6. I. piano.

Spotovljaju se cjeda polag mjere, najvećom brzinom i elegancom uz najjeftinii cieno.

Narudbe se obavlja uz pouzeće

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuda Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—31

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cieno košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive. Šlatila za noge, sagove; kiseo svakovrsti; povoštenо platno; lonce sa cvietje i za ribe; platno za vezenje, flnog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

Veliko skladište **živaćih strojevah** izvornih za svaku porabu.

Skladište **čvrstih blagajah**, koje nije moguće razbiti a sigurne su proti ognju.

Veliki izbor **svetiljkah za petrolej**, finih i prostih, za objesiti i za prenašati. 48—21

Prodaja svakojakih **spremah za strojeve**, sa vlastitom radionicom kovačka mekanika, *priredjuje se poprave svakojakih strojevah kod*

FILIPA BATTICH-A

TRST, Via Acquedotto br. 23.

Narudbe izvršuju se redovlačno uz pouzeće. — Cieno nehoje se konkurence.

Latteria Milanese

(milanska mlekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge naručnikelje, da ima u mlekarni **svieža i suha voća** izvrstne divljačine i zelenindh sve polag cienah na trgu hleba genovezkog, kolačah mletačkih, slatkicah, pašlovanskih, gorkih, kolačah salon, maslа svieža svaki dan iz Milana. Kromo za ovariti, tučenog povrhja prve vrsti, kiesla mlieka. Za objede i sobrée ovrašnavaju se naručbe za pladnjeve povrhjem bogato narješeni, takodjer u ladu. Naručbe na pokrajinu izvršuju se neodvlačno, nu ne ispod 5 kilov. 49—36

M. Melchiore.

Tekuće

ZLATO i SREBRO

za pozlaćenje in polopšanje okvirov, ječi iz lesa, kovine, porcelana in stekla; za posrebrenje, vsakovrstnih stvari iz kovine. Vsakdo lahko sam pôsrebri ali pozlati, katero koli reči. Jedna steklenica stane 1 gld. v gotovini (tudi v poštnih markah), ali z pouzetjem pri L. Folihu jun. v Brnu (Moravsko). 6—6

Ljekarna Trnkoczy

uz vlečnicu na velikom gradskom trgu u LJUBLJANI

priporuča i raspošilje poštarskim pouzetjem

MARIJACELJSKE KAPLJICE

za želudac.

kojim se imade zahvaliti na hiljade ljudih na zdravlju in iztrgalo mnogih od svih bolestih želudca ta su neprecenljivo sredstvo proti: **pomanjkanju teka, slabu želudcu, uraku, vjetrovom, kolikoj, krču u želudcu, bilu sroa, zatvoru želudca, gliedam, bolesti vranice, na jetrih i proti zlatoj žili.**

Opomena. Još jednom treba opomenuti, da su ove kapljice izložene velikomu patvorenju. Mnogo imade ljudih, koji nepoznaju prip ravu ovih kapljicah te razpadavanju pod imenom „Marijacelj-ske ka. ljice", ove kano podelane medju ljudstvo Ove kapljice nisu, radi neupajbne, prave „Marijacelske kapljice". Tko dakle želi pravih „Marijacelskih želudačnih i kapljicaha", nikii uvjek pazi na gornju sliku majke Božje, koja je kano znak izvarnosti zakonom zajamčena; to mora biti na svakoj steklenici. Dobivaju se u ljekarni TRNKOCZY, uz vlečnicu u Ljubljani; jesu najbolje i kako mnoga zahvalna pisma potvrdjuju najprokušanija i najpošulje kapljice proti svim želudačnim bolestim i njihovim posliedicam. 8—12

V stanicnica velja 20 nov.; 1 ducat 2 for. 5 ducatah samo 8 for.

Poštom razpošilje se najmanje jedan ducat steklenicah. Naslov:

Ljekarna Trnkoczy u Ljubljani.

Jesenska liečidba

Thè Millfiori

najbolji lek za čišćenje i stvaranje krvi. Izvrstan proti neteku, stezanju u želudcu, hipokondriji hemoroidam i kožnim bolestim. Dobiva se u ljekarni

PRAXMARER 10—13

(kod dvih crnacah)

Gradska vlečnica u **Trstu.**

Nepogresivo!

Svak dobije iznos natrag, kod koga bi moj sigurno djelujući

ROBORANTIUM

(sredstvo za bradorast)

neuspješan ostao. Isto tako sigurno djeluje *protiv čelavosti, izpadanju kose peruti i oslabljenju.* Uspjeh višeputnim tranjem zajamčem. Originalne boce po 1. for. 50 nč. i boce za probu po 1 for šalje 1—1

J. Grolich u Brnu.

Roborantium opetovno upotrebljen pokazuje takodjer dobar uspjeh *protiv slabosti i slavobolji.*

U Trstu: Petar Slocovich, farmac. ala Marina, Via Sanita 13, Pvaxmarer Ijek, **Hrvatska Slavonija:** Zagreb: samo O. Arasim. **Rieka:** Gmelner. **Gospić:** Vouk. **Ivanec kraj Varaždina:** Janoš. **Ivanić grad:** Tollovich. **Jaska:** Tomaj. **Karlovac:** Findels. **Petrinja:** Grgić **Zemun:** pl. Banko. **Sisak:** Gaiasky. **Varaždin:** Riedl. **Vinkovce:** pl. Aleman. — **Bosnija:** Sarajevo: Pl. Tileyal, lekarnik. D. Tuzla: Paulković, lekarnik. **Dalmacija** Zadar: Andrielvić. **Spljet:** Alimović.

Samo se može takodjer dobiti kod gore navedenih. Istočno spomenuto sredstvo čepoto, koje udrži svježost i bieloću puti. Cieno 85 novčića. — *Bouquet du Serail de Grolich*, vonj za rublje i elegantni svitak. Ovo je bioser svih vonja. Radi vanredno lepa sprave, služi i kao dar za Božić i Imendan. Cieno for. 1.50

PUSTENE KAPUTE

za gospodje

u svih bojah, bogato tamburirane, dostatno dugačke i široke, razpošilje se poštarsko pouzetje, **komad 3 for.**

L. STORCH u BRNU. 6

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerosijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz

4-dnevni odkaz 2½%

8-dnevni odkaz 3%

30-dnevni odkaz 3½%

u napoleondorih uz

30-dnevni odkaz 3½%

3-godišnji odkaz 5%

5-godišnji odkaz 5½%

Okružni čekovi

u bankah 2½% kamata na svaku svotu

u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Poštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermannstadt, Innsbruck, Clolovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na spodrazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjesece.

Na efekte, 5½% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000 i na novčane iznose glasom posebnog sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—47

Tekuće za pozlatiti i popra- Tekuće

zlato viti okvire, drvene, kovane, porculanske **srebro**

i staklene predmete,

za posrebrniti sve kovane predmete.

Svitko može svoma lahko sam pozlatiti ili posrebrniti svaki predmet. Cieni staklenica za zlatom ili srebrom for. 1 uz pouzeće ili gotov novac (primaju se i listovne marke). 2—3

Leopold Epstein u Brnu (Moravsko).

Podpisani javlja, da je otvorio u Barkoli, da ugodi naručnikom, filijalku svoje dobro poznate krojačnice nalazeće se u ulici S. Antonio br. 5. Pošto je ta filijalka izvan carinske granice, naručbe su proste

od carine

i obavljaju se uz najveću točnost radnje i uz nizku cenu.

Cieno jesu:

Podjuma odielà . . . 10 1 više

Hlače . . . . . 3·50 "

Kaputi . . . . . 2— "

Gornji kaputi . . . 9 "

Peliegrino Levi

krojačnica sa skladištem sukna, ulica S. Antonio br. 5 Trst.

Naručbe se obavljaju uz pouzeće neodvlačno 52—19

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—23 vecchio N.ro 4).

Pečati iz kaučuka

Najprikladniji žepni pečat sa perom, olovkom i bilježilom

samo for. 1·50.

Samoglban žepni pečat fr. **1·20.**

for. 1·20

Nudalje svakovrstne pečate za obdinske, cupne itd. uz uredo najjeftinija cieno.

Opreznost!

Drugi nudjuju sličnim oglasom kišje po for. 1.80 i for. 1.85; ovako prosto kožuške maje prodajem ja **samo po fr.** po komadu,

Neprodirne proti mrazu in mokroti.

Samo 2 for.

Novozanajdene, najboljše gostotkane in gorke

BÜRGER JACKE.

Ne nid *boljšega, trpežnejšega, cenejšega* in *priležnejšega* od teh novo iznajdenih praktičnih meščanskih jopičev za gospode in dame, dečke in deklice, katere jo mogoče dobiti v sivi, rujavi, temno modri in črni barvi in so bile pri vseh obiskati priznane radi:

1. **svitkosti po vsakem telesu»**
2. **»držanja istomerne »poplote«,**
3. **»prihranjenja druzih dragih oblačila**
4. **V cenu, trpežna, lepa moderna oblekaa.**

Kdor rabi jeden »meščanski« joplič je najboljše obvarovani za zimo proti mrazu, zatagadelj hode gotovo vsakdo rad izdati mili znezek, kajti s tem varuje lastno zdravje. Vdobivajo se tudi:

1200 zimskih Merino volnatih maj Jako vrsti za gospodu, gospe in otroke vsak vrst for. 1·40, II. vrst for. 1.20.

1300 zimskih merino-volnatih spodnjih hlač vsake barve za gospode in dame I. kak. for. 1·40, II. kak. po for. 1·20.

1600 parov močnih in gorkih nogavic za 3 pare samo for. 1·00.

1250 parov močnih, gorkih, kratkih nogavic za zimo; 3 pare samo for. 1·40,

900 ženskih gorkih sukanj trikot, močno in gorko kot kožuhovina z krasnimi 3—5 prožnimi borduramí in francoskim obšitvom; poprej 5 for, sedaj samo for. 1·70.

Edina razprodaja, ki pošilja tudi po poštnom povzetju pri 4—4

RABINOVICZ

Beč. III. Hintere Zollamtsstrasse 9.

Nova

ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—36

Odjela od same vune polag mjere.

Odjela chevlot od f 12 dalje.

Gornji kaputi od for. 10—18.

U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje so nebeje konkurence.

Takodjer na obroke.

Podpisani časte se objaviti trgovcem obrtnikom, novčarom, osiguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje tvornicu

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah jako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče veoma nizkih cienah. Izradjuju se pečati kojegod drugo podobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: sa-tovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice, Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre, naslove, dionice itd. 48—42

Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

Izdavatelj odgovor urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca**

GESCHÄFTS-SCHUTZ-MARKE.

Verstärktes Restitutions-Fluid

Erzeugungsstelle und Central-Versendungs-Depôt nur in der

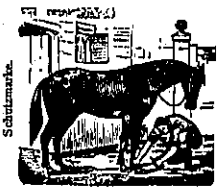

auch **Pferdegeist** oder **Pferde-Fluid** genannt.

Waschwasser für Pferde.

Eine grosse Flasche mit Gebrauchsanweisung **1 fl.**
Fünf Flaschen nur **4 fl.**

Apotheke TRNKÓCZY „zum gold. Einhorn"

Laibach, neben dem Rathhause.

Diese Apotheke besteht bereits mehr als 150 Jahre.

Dieses Restitutionsfluid, seit vielen Jahren von erfahrenen Thierärzten, hohen Herrschaften, k. k. Officieren, Sportsfreunden, praktischen Landwirten und Pferdebesitzern überhaupt in seiner ausgezeichneten Wirkung erprobt und für heilsam und kräftigend bestens anerkannt, erhält das Pferd bis in das höchste Alter, selbst bei der grössten Anstrengung, ausdauernd und muthig. — Dieses verstärkte Restitutionsfluid verhindert das Steifwerden der Glieder bei Pferden und dient, mit einer Essenz von aromatischen Alpenkräutern verstärkt, als Stärkung vor und zur Restitution (Wiederkräftigung) nach forcirtem Dienstgebrauch. — Das Fluid heilt die meisten äusserlichen Pferdekrankheiten und Wunden vollkommen. — In verdünntem Zustande (als Waschwasser, 1 Theil Fluid und 8 Theile Wasser in einer Flasche gemischt, dieselbe verschlossen und vor dem Gebrauche stets gut umgeschüttelt) ein- bis zweimal wöchentlich angewendet, erhält selbes das Pferd bis ins höchste Alter gelenkig, frisch und munter und ertheilt den Haaren einen schönen Glanz.

Beim Entstehen innerer Krankheiten, z. B. Kolik, ist es angezeigt, sofort das Thier mit dem unverdünnten Fluid zu bespritzen, gleich mit Stroh fest abzureiben, hierauf mit einem Kotzen zuzudecken und im Freien herumzuführen.

Gebrauchsanweisung.

Das verstärkte Restitutionsfluid wird unverdünnt und im verdünnten Zustande angewendet. — Bei dem Gebrauche des unverdünnten Fluids wird der kranke Theil des Thieres damit eingerieben und dann ein Umschlag mit verdünntem Restitutionsfluid (Waschwasser) gemacht. Das **unverdünnte Restitutionsfluid** wird angewendet bei: Rheumatismus (Rehe, Steife, Verschlag), Sehnenausdehnung, Hufgelenk-Lahmheit, Kniegeschwulst, Fessel- und Buglähme, Kreuz- oder Lendenlähme, Fussgeschwulst, Gallen, Elerhacke, Stollbeule, Schwund etc. so lange, bis das Uebel geschwunden.

Verdünntes Restitutionsfluid (Waschwasser: 1 Theil unverdünntes Fluid mit 8 Theilen kaltes Wasser gut vermischt) wird angewendet als Umschlag bei: Hufentzündung, Kronentritt, Steingalle, Kniescheibenverrenkung, Verstauchung des Fessel-, Kronen- und Hufgelenkes, Quetschungen, Satteldruck etc. so lange, bis das Uebel geschwunden.

Ist der Umschlag warm geworden, so wird er erneuert. Kommen beim Gebrauche des verstärkten Restitutionsfluids Anschwellungen des kranken Theiles vor, so darf man dadurch nicht beirrt werden, da die Anschwellung 1 bis 2 Tage andauert und dann verschwindet. Wo Umschläge nicht angewendet werden können, werden die kranken Theile mit dem Fluid benetzt und mit einem Kotzen zugedeckt. — Aehnliche Gebrechen können auch bei Rindern, Schweinen und Hunden etc. mittelst dieses verstärkten Restitutionsfluids behoben werden. Schonung und Ruhe der Thiere während der Cur sind stets zu beobachten. Selbstverständlich hat man bei gefährlicheren Gebrechen der Hausthiere einen Thierarzt zu befragen.

Um allen Nachahmungen dieses verstärkten Restitutionsfluids vorzubeugen, wurden vorläufig keine weiteren Depôts desselben errichtet, und ist selbes nur durch die **Apotheke Trnkóczy** neben dem Rathhause in **Laibach** zu beziehen. Dadurch stellt sich der Preis auch billiger, und kostet eine Flasche **nur** 1 fl., 5 Flaschen 4 fl. Jede Flasche **muss** der Echtheit wegen obige Schutzmarke tragen.

Probates Viehpulver

für Rindvieh, Pferde und Schweine.

Ein Paket 50 kr., fünf Pakete auf einmal 2 fl.

Dieses Pulver ist ein ausgezeichnetes Heilmittel gegen sämmtliche inneren Krankheiten jedweden Viehes. Die erfolgreichen Heilungen, welche bei dem Gebrauche dieses Pulvers durch dessen vortreffliche und vielseitig gutwirkenden Eigenschaften von den Thierärzten und Viehzüchtern gemacht wurden, haben dasselbe zu einem vorzüglichen Heilmittel erhoben, und jedem Oekonomen ist aus diesem Grunde auf das wärmste empfohlen, dasselbe stets vorräthig zu halten.

Bei **Rindern** dient dieses Pulver gegen alle Lungenkrankheiten, als: Lungenfäule, Husten und Lungenentzündung. Weiters gegen Blähungen, Kolik, Verstopfungen. Bei regelmässigem Gebrauch dient es bei den ansteckenden Krankheiten als Ableitungsmittel, indem es allen Krankheitsstoff abtreibt. Von grösstem Nutzen ist es für alle säugenden Hausthiere, weil es die Milch baldigst verbessert. Kühe, welche schlechte Milch geben, bekommen schon in kurzer Zeit eine ausgezeichnete Milch. Es dient zur Reinigung des Viehes, wenn es kälbert. Kälber gedeihen zusehends, wenn sie etwa 1 Woche lang davon bekommen. Beim **Schafe** dient es zur Hebung der Leberegel, der Fäule und gegen alle Störungen in den Verrichtungen der Unterleibsorgane.

Man gibt morgens und abends einen grossen Löffel voll unter das Futter gut gemischt. Kälber und Schafe bekommen einen halben Löffel voll.

Bei **Pferden** dient dieses Pulver gegen folgende Krankheiten: Darmgicht, Drüsen, ansteckende Krankheiten, Lungen- und Kehlsucht. Ferner befördert es die Verdauung, reiniget das Geblüt, führt allen Schleim und unreine Wehen ab; auch vertreibt es den Pferden Würmer, behebt den Mangel an Fresslust und erhält das Pferd bei vollem Leibe und Feuer.

Einem gesunden Pferde gibt man ein- bis zweimal in der Woche morgens auf dem Futter gestreut zwei grosse Löffel voll. Einem kranken Pferde gibt man alle Tage morgens zwei grosse Löffel voll, entweder auf dem Futter oder mit Wasser zu einem Brei angemacht und gewaltsam eingegossen.

Bei **Schweinen** dient dieses Pulver gegen Rothlauf, Milz- und Lungenbrand, Appetitlosigkeit, Durchlauf, Katarrh (Schuffelkrankheit), Verfangen, Borstenfäule u. s. w.

Man gibt je nach der Grösse der Schweine täglich zwei- bis dreimal 1 Löffel voll auf das Futter, oder streicht es, mit Wasser, Mehl und Honig zu einem Brei gemacht — in die Mundhöhle.

Um allen Nachahmungen dieses probaten Viehpulvers vorzubeugen, wurden vorläufig keine weiteren Depôts desselben errichtet, und ist selbes nur durch die **Einhorn-Apotheke** des **Trnkóczy** in **Laibach** neben dem Rathhause zu beziehen. Dadurch stellt sich der Preis auch billiger, und kostet ein Paket nur 50 kr., fünf Pakete auf einmal 2 fl. Jedes Paket muss der Echtheit wegen in dieser Gebrauchsanweisung eingewickelt sein.

Postbestellungen auf dieses anerkannt gute **verstärkte Restitutions-Fluid** und **probate Viehpulver** werden gegen Nachnahme nach allen Richtungen der Monarchie sofort schnellstens abgeschickt.

Es wird höflichst ersucht, zum Nutzen der Pferde- und Viehbesitzer dieses Blatt weiter verbreiten zu wollen.

Schönes, gesundes Vieh ist der Stolz des Landwirtes.

Kleinmayr & Bamberg, Laibach. 340, 86.

tos je u snovu ili »projektirane« pustuše pripravlja u tonu moderne veristične škole ne s vremenom u Madjare, Hrvate i Kr[illegible]

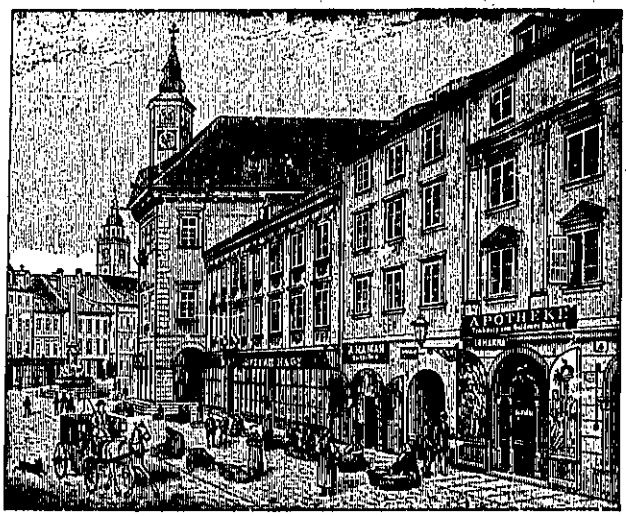

Pomnoženi
restitucijski fluid (tekočina)

tudi **konjski cvét** ali **konjski fluid** nazivan.

Umivalna voda za konje.

Velika steklenica z rabilnim navódom velja **1 gold.**

Varstvena znamka.

Pet steklenic velja samo **4 gold.**

Izdelovalni kraj in osrednja razpošiljavna zaloga

v

lekarni (apoteki) TRNKÓCZY-jevi „pri zlatem jednorogu“

Ljubljana, zraven rotovža.

Ta lekarna (apoteka) obstoji uže nad 150 let.

Ta restitucijska tekočina ali konjski cvét, mnogo let uže od vseh živinozdravnikov, visoko gospôde, c. kr. častnikov, prijateljev sporta, praktičnih kmetovalcev in lastnikov kônj v svojem izbornem učinku izkušen ter pripoznan kot zdravilen in jako krepilen, ohrani konja do pozne starosti, in to celó pri največjem naporu vztrajnega in pogumnega. Ta pomnožena restitucijska tekočina obvaruje konje, da jim udje ne odrevené in rabi, pomnožen z esenco iz dahtečih planinskih zelišč, v krepilo pred in v restitucijo (okrepilo) po kakem silnem službenem kretanji. — Fluid ozdravlja po polnem večino vunanjih konjskih boleznij in ran. — Zredčen (kot umivalna voda — jeden del fluida in tri dele vode v steklenici zmešano, koje se mora dobro zamašiti in predno se rabi, vselej dobro pretresti), če se rabi jeden- ali dvakrat na teden, ohrani isti konja do najpoznejše starosti gibčnega, svežega in čilega ter podeljuje dlaki krasen lesk.

Pri notranjih boleznih, na pr. koliki, svetuje se, žival tekoj poškropiti z nezredčenim fluidom, dalje odrgniti krepko s slamo, potem odéti s kocem in prepaljavati na prostem.

Rabilni navód.

Pomnoženi restitucijski fluid rabi nezredčen in zredčen. — Pri rabi nezredčenega fluida se z njim dobro natrè bolna stran živali, potem pa zopet premeni z zredčenim restitucijskim fluidom (umivalno vodo). **Nezredčeni restitucijski fluid** rabi pri: revmatizmu (uskočnosti, okornosti in otrpnjenji), raztezanji kit, hromoti podkôvnih členov, otekanji kolén, hromoti v brzdji in pregibu, v križi ali ledji, otekanji nog, mehurji na nogah, v skôpljeni zaseki, pri bull na nogi in sušici i. t. d. tako dolgo, da je bolezen odstranjena.

Zredčeni restitucijski fluid (umivalna voda: primeša naj se jednemu delu nezredčenega fluida 3 dele mrzle vode) rabi kot obloga pri: podkôvnem vnetji, presunku na nogi, zmečkanji, spahnjenji pišali, izvinjenji pripenjalnih členov, dalje v nogi in podkôvnem pregibu, zmečkanji in pri ranah vsled tiščanja sedla i. t. d. tako dolgo, da je bolezen odstranjena.

Ako se je obloga ali obkladek segrèl, se ponovi. Jame-li pri rabi pomnoženega restitucijskoga fluida bolni del otekati, ni se treba vsled tega strašiti, ker oteklina ostane le jeden ali dva dni in potem zgine. — Ker ni móči rabiti obkladkov, se bolni deli poškropé z fluidom in pokrijejo s kocem. — Jednake bolezni morejo se odpravljati tudi pri govedi, prascih in psih i. t. d. s tim pomnoženim restitucijskim fluidom. Paziti je treba, da imajo živali med zdravljenjem počitek in da se je ne nadleguje. Umeje se samo ob sebi, da je treba pri nevarnejših boleznih domačih živalij prašati za svèt kacega živinozdravnika.

Da se pa zabrani vsako ponarejanje tega pomnoženega restitucijskega fluida, se za zdaj niso ustanovile nobene dalje zaloge, in se isti dobiva samo v **lekarni Trnkóczy-jevi** zraven rotovža v **Ljubljani.** Vsled tega je cena tudi nižja, in velja jedna steklenica **samo** 1 gld., 5 steklenic pa 4 gld. Vsaka steklenica **mora** zaradi pristnosti imeti gorenjo varnostno znamko.

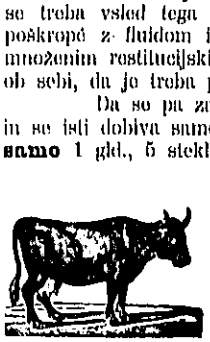

Izkušeni živinski prašek (štupa)

za govedo, konje in prasce.

Jeden zamotek 50 kr., pet zamotkov na jedenkrat 2 gld.

Ta štupa je izborno zdravilo zoper vse notranje bolezni vsakerśne živali. Zdravilni vspehi, koje so dosegli pri rabi tega praha vsled njegovih izbornih in vsestransko dobro učinkujočih lastnostij živinozdravniki in živinorejci, povzdignili so istega v vrsto izvrstnih zdravilnih sredstev, ter se vsakemu umnemu gospodarju zaradi tega najtopleje priporoča, da ima štupo vedno pri rokah.

Pri **govedi** rabi ta prašek zoper vse plučne bolezni, na pr.: plučno gnjilobo, kašelj in plučnico. Dalje zoper napenjanje, koliko (grizenje) in zabasanje. Pri nalezljivih boleznih rabi tudi kot odvajajoče sredstvo, ako se redno vporablja, ker odganja vse bolezenske snovi. Največje koristi je dalje za vse domače živali (vesalce), ker kmalu zboljša mleko. Krave, ki dajo slabo mleko, dobé uže v kratki dôbi izborno mleko. Dalje je živini v čistilo, ako teletí. Telički vidno rastejo in debelé, ako vzivajo jeden teden ta prah. Pri **ovcah** odpravlja jetrne pijavke, gnjilobo in vse zaprekè gledé kretanja podtrebušnih organov.

Zjutraj in zvečer dá naj se velika polna žlica tega prâhu med pičo ter dobro zmeša. Teletom in ovcam dá naj se pol žlice.

Konjem rabi ta prah zoper naslednje bolezni: črevesni protin, bezgavke, nalezljive bolezni in davljenje. Vrhu tega pospešuje prežvekanje, čisti kri, ter odvaja vso slezo in nečiste bolesti; odpravlja dalje konjam gliste; učini, da radi zobljejo ter ohranja konja dobro rejenega in iskrenega.

Zdravemu konju potresa naj se med pičo jeden- ali dvakrat zjutraj v tednu dve polni žlici. Bolnemu konju dá naj se vsak dan zjutraj dve polni žlici, bodi si med krmo ali pa z vodo pomešan kot kašo ter se mu po sili vlije v golt.

Prascem ta prašek rabi zoper šen, vrančni in plučni prisad, netečnost do piče, drisko, prehlajenje, zaduho, ščetinjasto gnjilobo i. t. d.

Gledé velikosti prascev daje se jim vsak dan dva- do trikrat jedno polno žlico med pičo ali pa se jim vmesen z vodo, mlekom in medom kot kašo — potisne v riec.

Da se zabranijo vsa ponarejanja tega izkušenega praška za živino, se za zdaj niso ustanovile nijedne druge zaloge; isti se dobiva samo v **jednorogovi lekarni Trnkóczy-jevi v Ljubljani** zraven rotovža. Zaradi tega je cena tudi znižana, in velja jeden zamotek samo 50 kr., pet zamotkov na jedenkrat 2 gld. Vsak zamotek mora biti zaradi pristnosti zavit v tá-le rabni navod.

Naročila po pošti na ta priznano dobri **pomnoženi restitucijski fluid** in **izkušeno štupo** za **živino** se proti povzetji izvršujejo tekoj kar najhitreje na vse kraje cesarstva.

Prosi se vljudno, v korist posestnikov kônj in živine ta list blagovoljno med ljud širiti.

Lepa, zdrava živina je ponos kmetovalca.

Izdavatelj odgovor urednik **M. Mandić.** Tiskom **V. Dolenca**

Broj 7. U Trstu 18. febrara 1886. Godina XVII.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom raste malo stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pod.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana so pisma tiskaju po 5 novč. za svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja za pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *vaglia postale* (assegno postale) pogrešime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako so izvana napisao: »Reklamacije«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nobilitogovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 6.01 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Porečki občinski izbori.

Pisali smo već više toga ob občinskih izborih, koji se nedavno obavili u Poreču, sadanjem glavnom gradu Istre, al to bilo samo u formi dopisa ili malih orticah. Nu, jer je to stvar od velike važnosti za nas, čini nam se potrebito o njoj i u posebnom članku koju reći.

Nije tomu davno što je »L' Istria«, glasilo zemaljskog odbora i istarskog talijanskog političkog društva na sva usta oduševljeno klicalo: nek gospoda Jenko, Laginja, Spinčić i Zamlić, a i »Naša Sloga» s njimi, govore što im drago: Istra je talijanska bilo, jest i hoće biti; još nam zvuče u ušijuh psovke i pogrde, kojimi su u posliednjoj sjednici istarskoga sabora, sa dozvolom zemaljskoga kapetana g. dr. Vidulića, zemalj. podkapetan g. dr. Amoroso i zastupnici gg. Venier, Shiach i Fragiacomo obsipali naše zastupnike i naš narod, što su se drznuli u onom »talijanskom gradu« hrvatski progovoriti, a malo danah zatim moradoše ovo priznati i g. Amoroso i »L' Istria«, da su Hrvati u istom Poreču, u tom njihovom gnjezdu samom, kod občinskog izbora u trećem tielu *sjajnu i presjajnu pobjedu izvojevali*, te da je malo manjkalo, da se to isto nije dogodilo i u drugom izbornom tielu.

Jasnijeg odgovora na psovke i uvriede našemu narodu nanešene po talijanskih zastupnicih, mi si nismo mogli ni pomisliti ni želeliti.

Da su naši birači malo bolje napoli svoje sile, u občinskom zastupstvu grada Poreča Hrvati bi imali većinu, a tim bili bi urinuli nož u srdce dušmanah naših i osvetili rod svoj radi bezbrojnih uvriedah, pogrdah i nepravdah nanešenih mu u ovo zadnje vrieme! To se za sad nije dogodilo, al što se nije dogodilo ovoga puta, moći će se dogoditi u budućo, što se mi za sad i ovom znaku liepog napredka hrvatske sviesti u Istri od srdca radujemo.

Kod posliednjeg popisa pučanstva našlo se u občini porečkoj Talijanah 6329, a Hrvatah 910, a kod posliednjih občinskih izborah pobjedilo Hrvati u trećem izbornom tielu sa kakovih 200 glasovah većine!

Nemožemo vjerovati, da su se u ovo pet godinah Talijani porečki obratili u Hrvate, zato moramo zaključiti, da se prigodom brojenja pučanstva Hrvate upisivalo kao Talijane, te tako potvorilo cieli popis ili da su se porečki Hrvati, koji su još za popisa spavali, u ovo malo vremena osviestili, pa sami pokazali, što su i što hoće. Bilo što mu drago, uspjeh občinskih izborah u Poreču jasan je znak, da mi u Istri uz sav pritisak sa strane zemaljskih oblastih i uz svu naprijaznost, koju nam u svakoj prilici pokazuju osobito u zapadnjoj Istri carske oblasti, ipak napredujemo i to čvrstim korakom.

Da to vide i čuto i sami Talijani, dokaz nam je njihovo jaukanje u raznih novinah, i bojazan njihova za budućnost njihove prevlade u Istri.

Porečka gospoda pišu dodušo na komadiće ob onih izborih, kao što na hipe govori ranjenik, al zatajit nemogu, priznati moraju, da su Hrvati veliku pobjedu izvojevali. Ta pobjeda njim brunda po glavi kao nekakav zlokobni »memento» koji jim spavati neda i koji jih sili da velikom zabrinutošću u budućnost gledaju. Oni su bili pače počeli natucati i na nekakve mane u občinskoj upravi i htjeli razpravljati, kako bi se te mane odstranilo ali su dobili pismo od jednoga gradjanina porečkoga, koje jih je činilo odložiti poro. *Iz tog pisma se jasno vidi, da je občinska uprava* (u Poreču) *zanemarena i u neredu već više godinah i da je neobhodno potrebno, da se gradjani slože sa seljaci.* Sapienti pauca!

Pri svem tom porečku gospodu još nešto peče, što im mira nedade ni danju ni nocju. Nek su izbori izpali kako im drago, oni su svršen čin i sad žele, da se isto takovim smatra i da se izborne borbe već neobnove. Javno izrazuju želju, da im se prištedi borba kod izborah u koji se imadu u kratko vriemo vršiti. Koji su ti izbori, kod kojih nebi Talijani radi vidili borbe, to nekažu, al mi koji se sjećamo, da je »L 'Istria« bila obećala, da će donesti prosvjed Vodnjanskih biračah proti izboru Defrancoschia u carevinsko vieće, a nije ga donesla prem na to i po nami pozvana, nebi dugo gutali a da ne pogodimo, na koje izbore se one njihove riječi odnose i kojih se oni boje.

Ovom prilikom upozorujemo dakle naše birače u Porešćini da bdiju, da se neprestano pripravljaju na nove borbe iz kojih će sigurno konačno slavodobitni izaći, kako nam to jasno jamči prvi uspjeh.

I ostale Hrvate u Istri a osobito one u Pazinšćini, koji se sad pripravljaju na svoje občinsko izbore, opominjemo, da se u Porečane ugledaju pa da onako složno i oduševljeno pristupe k izborom, kako su to učinili kod posliednjih izborah za carevinsko vieće. Jurišati moramo neprestano na neprijateljsko kulo dok ih u svoje ruke nedobijemo, a najvažnije od tih jesu upravo Poreč i Pazin. Kad nam ove dušmanske tvrdjave, kojo nam pripadaju, u ruke padu, manje tvrdjavice predobiti ćemo si lagljе jer će nas bodriti uspjeh kod težjih borbah. Moramo najprije iztjerati neprijatelja iz njegovih gnjezdah, da uzmognemo proslaviti i konačnu veliku pobjedu. U to ime zahvaljujemo vrlim porečkim sokolovom na rodoljubnom radu a pazinskim kličemo »dobar uspjeh!«

† FRAN ORLIĆ.

Niti nam se neosmišlje jošte gorke suze, koje ronismo nad svježimi grobovi dičnih naših svećenikah, v. gg. župnika Antuna Fabrisa i prof. Mate Bastiana, kad eto već neuprosiva smrtna koso iznenada pokosi trećega neumornoga radnika u vinogradu Gospodnjem.

Veleč. g. Frano Orlić, župnika žminjskoga nalmo više medju nami. — Mirno usnu u Gospodinu 4. t. m. u 60. godini dobe svoje, nakon četrnaestdnevne težke bolesti, ukriepljen svetotajstvi umirajućih. Prevrledni svećenik, prerevni duh, pastir, predobri duhovni otac i prijatelj, uzorni rodoljub, sigurno zavriedi, da ga opiše spretnije pero, nego li je naše. Mi nećemo, da dičnog pokojnika »ad astra usque« uzvisimo, već posve u kratko nacrtat ćemo njegov život; a već iz ovih redakah mogu naši čitatelji zaključiti, kakav bijaše dični naš Orlić.

Rodio se g. 1826. u Novakih Pazinskih; kao što skoro svi naši dobrotvori, od siromašnih, seljačkih roditeljah. Svršiv dobrim uspjehom niže i srednje škole, odabere si stališ svećenički, te podje u sjemenište u Gorlcu, gdje svrši prva tri tečaja bogoslovja, a četvrti tečaj u Trstu, gdje mu bijaše nezaboravni naš biskup Dr. J. Dobrila, ravnateljem i učiteljem. Primiv sv. red g. 1853. pošalju ga u Roč i Momjan i napokon zapita i dobije župu Žminjsku, kojom je upravljao preko 20 godinah, Svagdje si je sdušnim vršenjem svojih svanišnih dužnostih te uzornim ponašanjem pribavio ljubav i štovanje svojih župljanah, te kako nadalje tvrdi Kukuljević, još u XVI. vieku bijaše u Hrvatskoj plemenitih porodicah, što su lozu vukle od zaostavših u zemlji uglednih Tatarah: Tatarići, Fabijanići (posjednici kaštela Ključ), Bradući, Miščini, Budori itd.

Prije odlučne bitke na Grobniku, bilo je morskih bitkah blizu Paga il Raba, te je vreda občenito mnienje, da je i neugleduih Tatarah ostalo i po kvarnerskih otocih. Malo-Selo može se pohvaliti eno živimi originalnimi tipovi; u Krku-gradu se sačuvalo i ovoplemskih zaimenah. Pak da i listine lažu, djela odvjetakah nelažu.

Ovi, od prilike podatci pojačani novimi znanstveno-historičkimi rezultati, izaći će u gorispomenutom tonu, i tiskara može računat na obilni »incasso«.

Permanentni odbor »Antropološkoga kongresa«, tunedanje držana u Rimu, objelodanit će ujedno svoja proučavanja nad quadratnom lubanjom našega junaka, ter će se odlučiti s pogledom na nje kulturnu sposobnost, da li ga se ima upotriebiti kod redakcije istoga organa u vlastitosti, koju ćemo kazati malo niže, ili se ima poslati u »Ciceronaochianeum« ut infra.

Kad bi izdavatelje remek-djela vodilo materijalno-spekulativni motiv više no ve-

PODLISTAK.

Istrienensia ili diple Babinoga Marka.

Sve da mi i jest »Pasoglavac« onako pošteno »namazao gobu evangjeoskimi batinami«, ipak nemogu a da se nepodam ćudi, koju napokon sam sebi nisam dao. Netrebi mi u Berlin po Gnelsta, kad bi me i kriminalista, branitelj, tabelarah, lahko branio pred svakim svieta sudištem onom nikad zastarjelom: «quod natura dat, nemo eululit.« Heinea su već crvi točili, pak je svejedno začinjao svoje vragoljanke. U ostalom moj »Dulcamaro« mi je priušto, da jur smijem na svieži zrak, i onako da se više nije bojati »ricaduta«; ta »Pasoglavac« odletili su za svojimi mušicami, tobože »učiti publicistiku« u, u — u Rim!

Da je i meni jušarskoga »Dispositions-fonds«, t. j. da imam čim i ja bih za njim u Rim, da se najužijem rimskoga karnevala, koji obećaje bit ljetos osobito interesantan«.

Na prostranoj obćici »Piazza Colona«, gdjeno je predlanjskoga mesopusta bilo krupne šale je austrijskom mondurom, ljetos je u snovu ili »projektirana« pustna bruka s Tatarskim »Kahnom«. Ovoga puta nećeo se rabiti krabulje, jer i najbolje oponašanje rad je da se makne — pred orginalom«.

Mesopustni junak neće ni objesit o ledja »kartelona«, pak će i tako vas agurnuti Rim, čim ga ugleda muklo zamrmorit: Vero tipo tartaresco, ecco il gran Yorkcane! Prikazati će se u kostimu svojih praotacah u plaštu »kožuhe«, što jih je nakupovao prošloga maja »Adamovimi fitikami«: a jer, kako veli Lamartine »le cheval est le plébéstal du héros«, visokoškoli rimski, obožavatelji obješenika Oberdancoa posaditi će ga makar na kakvog Campanjskoga il »cluca« il bivola uz urnebesni slavospjev Carducciev »Salve Satan!« il bolje »Salve York-cane«. Kad bi se kojom srećom desio tuj, stavimo Rešetar, Pizzighinić il koji mu drago — profiliranik, Nj. Tatarsko Veličanstvo, i nekrešteć svojim glasom, al svakako sipajuć unakrst vatru svadjalim očima, a iz ustiuh sapu, podalo bi publici genuini primjer baštinjena instinkta na Rešetarevoj »gobi«, te Rimljani nebi onda marili proučavati historičku »studiju«, koju na redakciji Coccapellierova organa već sada o narodu Pasoglavcu pripravlja u tonu moderne verističke škole »publicistički tirone« u zrcalo samoga sebe gledajući«.

Ono su tek malice prema tomo remek-djelu to fieri, što nam je o tom predmetu ostavio Toma arhidjakon, da »ljudi ovi maleni su. Spodoba njihova je grozomorna, golobrado lice a plosnato, nos tup, male oči razdaleko jedno od drugoga. Odilo im od kože .... mukom mučeć hodaju, mukom muče kad se biju.

A i Kukuljević u svojoj razpravi »Borba s Mongoli i Tatari« tek znade samo natucat »kako naš narod i ruski, pa madjarski zovu Tatare »Pasoglavci«, kojih lice dolata bijaše nješto nalik na pas, a Talijani ih zvahu uprav psi i pretvoriši naslov tatarskih kahna u pse, po svoj prilici s toga, što rieč »can, cane«, u njihovu jeziku to isto znači. (G. Villani Croniche cap. XXXII. Hocata (Ogatoj) cane Imperatore de Tartari).

Coccapellierov organ donit će cieli rodovnik York-canov, a to će mu poći za rukom tim lagljе, čim su historička iztraživanja dosad učinjena postavila izvan svake sumnje faktum, da je njekolicina Tatarah ostala po zemljah kuda su pronosili blagodati svoje kulture i pretvorila se s vremenom u Madjare, Hrvate i kr-

Lepa, zdrava živina je ponos kmetovalca.

njem stekao ljubav i povzdanje puka. Nastupivši pak svoju prostranu, preko 4000 stanovnikah brojeću župu Zminjsku, i videvši u kakovoj je nevolji onaj dobri, nu neuki puk, odmah stade ozbiljno razmišljati, kako da ga pomože moralno i materialno, u duševnih i tielesnih potriebah. Da ga podigne moralno, ne po žali ni truda, ni muke, ni troškovah. Uvaživ opomenu sv. ap. Pavla, koju dade učeniku si Timoteju (p. 4.): »propovjedaj rieč, nastoji u vrieme i nevrieme, karaj, moli, prieti sa svom strpljivošću i naukom«, i on revno propovjeda rieč Božju, rado pohađja bolestnike, te mnogo izpovjeda. O obito u zadnje vrieme prem boležljiv više godinah, imajuć radi nestašloe sveđenstva samo jednog duh. pomoćnika, se puno trudio da zadovolji svojim dužnostim. I ovo ljeto u osmini presv. Imena Isusova već bolestan mnogo, mnogo izpovjeda, tako da bolest hude danomice sve to gora, i napokon mora u postelj, iz koje se više ne ustade, te umre kao: victima charitatis, — Ljubio je ljepotu kuće Božje, te zato ukrasio župnu i podružne crkve, a crkvu sv. Marije je posve predelno, te ju na svoje veliko veselje mj. listopada 1883. sveđano blagoslovio. Zamislio je i nov krasan oltar u njoj učiniti, nu smrt ga proteže. Budući neimadjahu duh. pomoćnici svoje vlastite kuće, već moradoše kod privatnikah stanovati, eto im u toj nevolji priskoči, oskrbiv im krasnu kuću uz samu crkvu.

Nu dični naš pokojnik dobro znajući, da pravi pastir nelma samo stuđa svomu putu, u nebesa kazati i u tom ga predvoditi, nego on valja da se upozna sa potriebami i nevoljami puka, med kojim živi, te da proučava njegove pravedne borbe da isto podpomaže, njegovo duševno i tjelesno blago neusebično i požrtvovno brani, njegove žalosti i radosti s njim dieli. I put nemaljskoga blagostanja i dobrostanja, ne samo oborom nego i tvorom, ne samo riečju nego i djelom, iskrenom požrtvovnošću mora da kaže pravi pastir narodu. Tako će si priliebiti i osiguruti kod svoga plemenito ćutećega pučanstva pouzdanje i ljubav, a time i poštovanje naukom i uputam svoga uzvišenoga stališa.

Inače bit će duh. pastir kao zvono bez jeke, glas vapijućega u pustinji. Kao što je dičnomu našemu pokojniku lebdio pred očima uzvišeni uzor najvišega Sveđenika Isukrsta, u duševnih potriebah stada si, evo isto tako i u tielesnih; Isukrst se je očinski skrbio i za vremenite, zemaljske potriebe, nalpače za niže pučanstvo. On bijaše svima na utjehu, savjet i pomoć. Da vidimo što je učinilo u tom obziru vriedni naš Orlić? Dobro znajući, da neznanje je bogati izvor svakojakoga zla i nevolje, počmo svojski raditi, da se ustroji narodna hrvatska škola, gdje se hrvatska mladež u svome materinskom jeziku poučava u najpotrebnijih stvarih. Koliko vika radi toga u Izmolu! Oni leti, koji ga prije, pri njegovu dolazku obsipavahu, stadoše nanj mrziti, klevetiti, urliti ga, kao omiljena »dolla grande Croazia« rugati mu se i svakojakih neprilikah mu podlnjati, a sve to zato, jer bi oni rado da »slavon ostane uvjek sklavo«, koga lahko nogama gaziš i po hrbtu udaraš, kako to volja.

Dobro znajući dakle patentirani pojedinci odsiela uvila coltura e civiltà, đija je mladež, toga je i budućnost, znajući, đim se narod probudi iz svoga mrtvila, i spozna svoja prava, koja ga po Bogu i zakonu ldu, će i ista tražiti, da nebiti više »sužanja, nego gospodar u svojoj kući, netrebajući djelovskoga tutora; da će živiti život dostojan ljudih, i njega samoga, — zato toliko vike i krike javno i privatno proti našemu Orliću. Plemenito ćuteće pučanstvo pak uvaži Orlićevo plemenito nastojanje, te ga tim više obljubi, uvidiv kako se svojski, očinski brine za njega, kako ga lieno napućuje i savjetuje, nagovara i potiče, javno i privatno, neka se okoristi školom.

Da dieca još većma pitkne na nauku, eto nabavi iz svoga žepa mnogo hrv. knjigah, kojimi je obdaruje, a darovitije djake pošalje i na dalnje nauke, pružajuć im obilatu pomoć. Bijaše pravi, istinski ljubitelj mladeži. To dokaza kao što češće prije, isto tako i malo prije smrti svoje, upisav i izplativ za trščansko malo sjemenište namalu svotu, da bude isto uvjek dobivalo liepih hrvatskih i slovenskih knjigah, što ih izdadu el. Matica hrvatska i slovenska, društvo sv. Jerolima i sv. Mohora, a znamo takođjer iz najpotovljega vrela, da mladeži ni u oporuci svojoj zaboravio nije.

Duhovni pastir je takođjer građanin, državljan. Valja dakle da i kao takov sdušno vrši svoje dužnosti. Koliko protivna sv. crkvi i moralu već zakljućiše i izvršiše razna obćinska, školska, zemaljska i državna zastupstva. Zar može, zar smije pravi pastir ovo mirnim okom gledati i pustiti, neka ide, kako ide, pak mirna Bosna? Zar je dosta, da samo glavom trese i se tuži na žalostna i zla vremena? Nipošto, jer ovako bi sagriešio, bio bi krivac mnogom zlu, njegova stroga dužnost je, koliko mu zakon dopušta, delati na to, da se u razna zastupstva biraju značajni pravedni muževi, dobri katolici. Ta duhovni pastir je najprije zastupnik sv. crkve i stalna sveđeničkoga skrbiti se dakle mora za blagostanje sv. crkve i kat. sveđenstva, na tudje je ono, građjan državljanin, skrbiti se dakle mora i za pravu sreću obćine i države, na ćudoređno blagostanje, i na blagostanje pojedinacah. Od osobite važnosti su dakle izbori zastupstva. Nastojati dakle mora duh. pastir u koliko samo može, da sjede i većaju u pojedinih zastupstvih pravedni, značajni muževi, dobri katolici. I kao državljanin učini dični naš Orlić svoju dužnost. Nećemo, da potanje to raspravljamo, jer nam prostor toga lista ne dopušta, već spominjemo samo, da je hrvatsko obćinsko zastupstvo, te izbor hrv. izbornikah, koji jednoulasno birahu našega Dr. Dinka Vitezića u carovinsko vieće, zasluga Orlićeva.

Budući se je dični i nezaboravni pokojnik ovako odlikovao vrlinami, nije ni čudo, da je njegova bolest i smrt ovako razžalostila sve koji ga poblže poznavahu. Na dan pokopa 6. t. m. hrlili su prijatelji i štovatelji njegovi sa svijuh stranah u velikom broju, da vide još jednoć svoga miljenika, te da mu izkažu zadnju čast. Silan sprovod vodio je uz pratnju mnogobrojnog sveđenstva sekularnog i regularnog, preć. g. prošt i dekan pazinskoga kotara, Josip Orbanić. Pokojnika pratilo je obćinsko zastupstvo in corpore, školska mladež i veliko množtvo pobožnoga naroda, kršćanom u rieč. Velikom pobožnošću i suzuinim očima prisustvovaše ovi u velikoj dubko punoj župnoj crkvi sv. Mihovila preživostinoj svećanosti, koja trajaše skoro tri sata. Po želji rodbine bijaše odpeljan mrtvac na pazinsko grobilje. Nu dobri narod, dašto vollo bi, da duhovni pastir počiva na domaćem grobilju, među stadom svojim, zato i žalostna kuća: Znato nam g. plovana odnašaju, zašto na počiva među nami, koji sme ga štovali i ljubili. Narod dakle ostade još blizu treće ure, da izprati milog si otca izvan grada do sv. Mođi, gdje se suzuinim očima s njim oprosti. Cestom, kojom se je mrtvac vozio, dodjoše ljudi iz bližnjih sela, klekovaše i moliše se za pokojnika. I u Pazinu, kamo su dospjela mrtvačka kola pod večer, dočeka našega miljenika silno množtvo pobožnog naroda, prateć ga na mjesto mira i pokoja.

Dični naš pokojnik, koji si uništa već u kraj pravog i podpunog mira i pokoja, gdje nema ni klevetanja, ni proganjanja, ni bieđe ni nevolje, te kako se nadamo već uživaš na vjekoviti, budi nama preziranim Hrvatom-Istre sa pokojnim nezaboravnim biskupom Dobrilom, zagovornikom i štitnikom. Dao dobri Bog da ono dobro sjeme, što vi dvojica siješte obilatim stostrukim plodom urodi — urodi za čas i vječnost, za vremenitost i vjekovitost.

Pogled po svietu.

U Trstu, 17. febrara 1886.

Bečki listovi javljaju, da će Nj. Veličanstvo car i kralj Fran Josip ljetos pohoditi Bosnu i Hercegovinu. Nadvojvoda Ivan, da će postati guvernerom Bosne mjesto baruna Apolla, koji će biti premješten u Lavov.

Austrijski poslanik u Biogradu, grof Khevenhüller navratio se u Beč, te je dne 15. t. m. duljo vremena konferirao sa ministrom grofom Kalnokyem.

Njemački liečiari u carovinskom viću podnieli su novi predlog o njemačkom jeziku kao državnom. Ob ovom predmetu biti će još govora, a za danas kažemo jedino to, da očekujemo od slavenskih zastupnikah, da će složno glasovati proti ovom predlogu, koji ide za tim, da namotne i Slavenom njemački jezik u javnoj uporabi i da priđi do ravnopravnosti za kojom Slaveni toliko uzdišu.

Prošlu subotu započela je u carovinskom viću rasprava o predlogu zastupnika grofa Coroninia, po kojem bi se za ispitivanje saborskih izborah, kojo obavlja do sada samo carovinsko vieće, imalo ustrojiti posebno izborno sudište. Od strane većine govorio je odlučno proti predlogu poljski zastupnik Hausner, jer da bi se njim stegnula ustavna prava parlamenta. Predlog neće postati zakonom jer će ga zabaciti većina carovinskog vieća.

U financijalnom odboru carovinskog vieća sjedo od južnih zastupnikah gg. Klaić i Tonkli. U jednoj od posliednjih sjednicah, kad se raspravljao proračun za srednja škola, ustali su obadvojica, da zagovaraju, prvi hrvatsko školstvo u Dalmaciji a dr. Tonkli slovensku i hrvatsku poduku na srednjih školah u Štajerskoj, Kranjskoj i Primorju. On je upozorio ministra nastave na resoluciju od g. 1885., kojom se od vlade zahtjevalo, da se uvode slovenski, odnosno hrvatski jezik na srednjih školah u spomenutih pokrajinah.

Glede pazinske gimnazije, za koju je kazao ministar, da je slabo polažena i da se još nezna, da li će niti tamo ostati, preporučio je g. Tonkli, da bi se sadašnja njemačku gimnaziju iz Pazina preneslo u Pulj, a u Pazinu podiglo hrvatsku gimnaziju, čim bi se zadovoljilo ogromnoj većini pučanstva Istre. Da je pazinska gimnazija sada slabo polažena razlog je taj, što idu istarski mladići radje na Rieku i Senj, jer se tuj podučavaju u materinskom jeziku i jer njim je odatle laglje na hrvatsku univerzu u Zagreb, gdje slušaju predmete u svojem jeziku i gdje jeftinije žive.

Hrvatski sabor je odgođen do jeseni. Kraljevinski odbor sastati će se mjeseca marča u Pešti, a oba zajedno, t. j. hrvatski i mađjarski viećati će tekar buduće godine.

O putovanju kneza crnogorskoga razbijaju si još uvjek glavu njemački i madjarski novinari. Najviše jih boli što je ruski car primio kneza upravsjajno. Na svom povratku kani knez zaostaviti se i u grčkoj priestolnici Atenah.

Iz Biograda javljaju, da se dogovaraju vođje raznih strankah, kako bi se jedinili.

U samom Biogradu odkrila je vlada trgove tajnim agitacijam za kneza Karagjorjevića, kralju Milanu da su poznata imena svijuh urotnikah, koji su knezu dosuđjivali i staru Srbiju sa Bosnom.

Dogovori u Bukureštu napreduju vrlo sporo. Turska igra i ovdje svoju staru ulogu intriganta. Ruska vlada nije zadovoljna sa konvencijom, koju je sklopila Turska sa knezom Aleksandrom i usljed koje će on kao turski guverner upravljati sa iztočnom Rumelijom. Proti toj konvenciji upravila je ruska vlada sultanu i knezu svoje prigovore.

Grčkoj vladi poslala je sadašnja englezka vlada novu opomenu, da razoruža vojsku i da posluša savjet velovlastih. Imado nade, da će Grčka posluhnuti savjet svoga najboljega prijatelja, ministra Gladstone-a. Iz Atene pako javljaju, da su tamo dne 15. t. m. našli po uglovih silu proglasah provratnoga odbora, koji se grozo kralju i vladi za slučaj, ako nebi zašli u rat proti Turskoj.

Englezka vlada imado puno ruko posla sa radnici socijalisti, koji su počinili više izgredah u raznih stranah Englezke. Ministar Gladstone kani poslati u Rim k sv. stolici stalnoga zastupnika, da posredovanjem pape ukloni zapriekо, koje bi nastalo kod rješavanja irskog pitanja.

U Parizu bijaše ovih danah na jednom groblju velikih demonstracijah u prilog razvratnoj stranci.

Franina i Jurina.

Fr. Su bili već naiotmeljoni na Voloskem?
Jur. Bi reć da ne; nā neku voloski gospodu v Opatiju i po blato maste avedgod.
Fr. Ča ih ni strah, da bi mogli duka po ovoj zime dobit.
Jur. A! — — oni haš ćuki lovo i te ji h dupat.
Fr. Ja, niko jih sokoli nepoplaše.
Jur. Ala da bi!

* * *

Fr. Neki se čude, da nisme mi onoga U-koka u Zaulah još ulē piknuli.
Jur. I nećemo, ašlima predebelu kožu.
Fr. Čuje se, da j' naručil balilakin za neku crikav.
Jur. Te je i Juda srebernjake za crikav hitil — ma se ni s tem očistil.
Fr. Ala neće ni on ne.

Različite viesti.

Mjesto učitelja vjeronauka na državnoj gimnaziji u Kopru podieljeno je g. Nikoli Spadaro, dosadanjemu učitelju vjeronauka na realci u Piranu.

Velika nesreća zadesila je obitelj čestitog rodoljuba g. ura. *Frana Bachmana* iz Bistrca. Jedva je tomu godina danah što je pokopao sina mu Ilinca, medicinera III. go tine Lavoslava, a prije mjesec danah starca tasta, pa eto stiže ga 14. t. m. nova grozna nesreća, umrle mu najme i posliednja utjeha, jedinica kćerka Ljudmila.

Pokojnica, krasno odgojena, dobra, skromna i umiljata, ostavi raztužene roditelje, mnoge prijatelje i znance u najlepšoj dobi djevojačtva svoga.

Mnogobrojni prijatelji i štovatelji pokazali su, koli razveljenim roditeljem toli blagoj pokojnici dne 16. t. m. prigodom njezinog pogreba, koliko jih žale i ljube u nju optikuju. Sprovod bijaše upravo

---

stalnska ljubav do znanosti, oni bi mogli napresto zatvoti svoj »unikum« u rešetko, ili prikazivati po publici »u kebi« samo u mjestih, gdje se plaća ulaznina; a bogme svak bi bacio rado bajok, da nebojeći se za svoju kožu, vidi i gleda pred sobom pravcatog Tatara u genuinom djevičanstvu plemenske primitivnosti (Slogari bi rekli: surovosti), a na svjetlosti božjega sunca dovetnaestoga vieka. I onako istina nospada u zaćkevade.

Ja bih vam još mnogo toga mogao u napred kazati, ni nebih hotio, da se i Vaše čitateljstvo izkvari, reko bih enciklopedičnom površnošću i želim, da se zaroni do jezgre, koju će u svojoj utrobi hraniti remek-djelo.

U tome ću samo zadovoljiti Vašoj opravdanoj radoznalosti, i kazati Vam već sada, da prvi pokrščenik njegovih praotacah uzeo je ime Maloselskoga Patrona sv. Martina, osobito što ga na konju, štampaju, na kojoj životinji i Tatari jesu išli, živili, spavali itd., i kojoj živini izpod sadla pržili su svoje kotlete. Plemensko prezime bilo mu Ollé, a po Aleksandrovoj ortografiji: Olich.

∴

Publicistika? — pa on? quell' stampo là? Jašari, koji ga rabe za poštonošu, mogu ju dat popit svojim gonzom. Dan danas, ako će publicista, da bude zadovoljit zahtjevom svoga zvanja, valja da se napipe one kulture, koju klasičnom nazivljemo, da pozna svieta i narode u njihovu razvitku, da ima podpuno odgojenje, a taj figuro, koji nije nikad znao sklanjati nosa — rosaea, jedva da je na putnih postajah znao sam uzimati putnu kartu, da prispije kamo ga poslalo iskat »prvoga aprilca«. Pak što će s njim da započmu u redakciji, pak bila ta redakcija i Coccapellierova organa? Da mu dadu čizme svitlat, slugarom slova mazat, služit s limunadom? Nebih htio da budem prorok, al eva je prilika, da će on polazit koju trasti vericsku prizemnu školu, da se izuči »bravure«, koja će ga izmodelirat junakom, koje tragikomedije alla »Sonzogno-Oberdank«. Nego kad hoće pustimo ga da leti za svojimi muškicami. Baba Manda — Bog joj dao duši lahko — lipo je govorila: Tko leti za muškicami, na čisto nepada.

Rešetar.

krasan. Prijateljah unesrećene obitelji dostavilo se na žalostnu sveđanost iz bližnjih i dalnjih krajevah veliko množtvo. Kako uvjek, pokazali su, dični naši Kastavci i ovaj put, koli njim je mila obitelj dra. Bachmana. Vienacah bijaše toliko, da se njimi sav lies prikrio. Medju ostalimi vidjeli smo i vienac iz Trsta sa sliedećim napisom: »*Ljudmili Bachmanovoj istarski Hrvati u Trstu*«.

Prevriednoj obitelji, koju je najnovijih težki udarac toli silno razovilio, izrazujemo i ovdje naše duboko sućutje. Podielio njim Svevišnji potrebitu jakost, da uzmognu ovu nesreću strpljivo podnesti, a miloj pokojnici, plemenitoj Ljudmili, dao pokoj vječni!

Nadzorni šumski komesar Ferd. Tepper sell se do koji dan iz Volosk u Trst k namještničtvu. U vrieme njegovoga 10godišnjega službovanja u tamošnjem kotaru provedene su mnoge nove naredbe glede šumah. Koliko su to odredbe shodne ili neshodne, nećemo sada izreći svoga suda; nego čuli smo velikih tužbah s onih stranih i proti naredbam i načinu kako se te naredbe izvadjahu. Mnogu tužbu smo mi ugušili, to je nismo pustili u javnost, nego kad smo bili uzeljeni podigli smo i mi svoj glas na obranu puka i njegovoga imetka proti samovolji šumskih organah, koji su često ne kao nadzornici, nego kao upravitelji i absolutni gospodari htjeli vladati sa šumami — da i sa privatnim imanjem. Znamo, da i sada jedna tamošnja oblična pripravlja utjek na ministarstvo radi nekih neshodnih i valjda protuzakonitih odredbah, učinjenih u šumskih poslovih. Kad se što kušati ima, o čem se unapried zna, da novalja, onda je Kastav prvi na vrsti. Tako je bilo i sa šumskimi novotarijami, koje očito nevaljaju za naše strane, a po gotovo ne za bukovu našu šumu. Drugo je to činiti plan za gospoštinsku, recimo carsku šumu, a drugo za občinsku kmetsku. To bi reći, da neimaju ti vlastnici pred očima, pa zato uče ih takviti, da narod zdvaja i jako dvoji je li mu bolje, da ima šume, ili bi bolje, da je nije. Ovimi opazkami pratimo gosp. T. na njegovo novo mjesto želeći, da saberano izkustvo upotriebi na pravu korist i dobro puka, a njegovomu nasljedniku savjetujemo, da se prime posla obzirno i razborito; jer nasilno nebi ništa dobra postignuo ni za nebo ni za narod, med koga je došao.

Mi znamo, da je neki visoki dostojanstvenik prod 7—8 godinah pokazav na kastavsko umojko rekao: to neka vam bude model, kako se ima šuma gojiti. Toj dakle narod zna i šumu gojiti i sam ju čuvati, all do neke mjere. Znamo i to, da je neki Kraševac negdi rekao, da bi on sav Kras zašumio u 50 godinah bez ikakve stroška — protjerav naime za tu dobu sve Kraševce i Brkine iz onih krajevah.

To kaže jasno, da narod zna i uvidja potrebu, da se čuva šuma i da se goji, all zna i to, da on nemože skrbiti samo za unuke i praunuke a sam od novolje pogibati. I njemu je živiti.

Gospodarska zadruga u Kastvu, koji žele još upisati se u »Gospodarstvenu Zadrugu« sa sjedištem u Kastvu, neka se prijavi komu od ove gospode: u Kastvu g. učitelju Josipu Vlahu u Klani g. učitelju Jakovu Luzniku, u Sv. Mateju g. učitelju Boži Dimroviću, u Bergudu g. učitelju Franu Rubeši, u Zvoneći g. Mihovilu Laginji, u Rukavcu g. Aloiziju Kinkelu, u Blažićih g. Josipu Stefanu, u Hostih g. Mateju Siroli, u Matuljih g. Aloiziju Sinčiću, u drugih mjestih, komu od gore rečenih; u Bernandovoj, Puharskoj i Vasanskoj, občine Veprinac g. Vinku Zamlću plovanu u Veprincu, (pošta Francići).

Skupščina za konačni izbor ravnateljstva i za druge stvari bit će brzo oglašena.

Volosko, 16. febrara 1886.

Dr. **Matko Laginja.**

Obćinski izbori u Pazinu. Kako nam piše prijatelj, izložene su izborne listine za občinske izbore u Pazinu od 1. t. m. Nadamo se, da su tamošnji rodoljubi učinili svoju prvu dužnost, t. j. obašli, da li su kmetski birači uvršteni u dotične listine. Nadalje očekujemo od njih, da će učiniti sve što njim rodoljubna dužnost nalaže, da izbori izpadu onako kako zahtjeva pravo. Na ove izbore vratit ćemo se čim prije a za danas poručamo našim prvakom, da bolju i rade jer će se neprijatelj služit i sada poznatim svojim orudjem.

Obćinski liečnik u Buzetu. Doznajemo od tamo, da je obćinska uprava imenovala obćinskim liečnikom g. dra. Ubaldini-a. Pučanstvo one obćine želilo je imati prijašnjega liečnika g. dra. Fondu; za ovoga dapače da su i glasovala dva članа uprave, onaj iz Kraca i Šterpada a drugi dvojica za g. Ubaldinia te je odlučio za ovoga predsjednik obć. uprave, g. Bigatto. Isti gradjani buzetski da su skoro svi hotjeli imati g. dra. Fondu nu narod umuje a g. Bigatto odlučuje.

Nesreća na moru. Početkom t. m. razbila se dva velika broda, vlastničtvo hrvatskih brodograditeljah. Ti brodovi jesu: bark *Strosmajer* i bark *Kraljevica*. Ob ovom posliednjem brzojavljuju iz Newyorka 13. t. m. sliedeće: Austrijski bark Kraljevica, vlastničtvo g. V. Turkovića iz Karlovca, dolazeći iz Marsilje razbio se na obali New-Jersey. Jedanaest osobah se utopilo, medju ovimi i trojica mornarah, koji su priskočili utopljenikom u pomoć. Spašen je kapetan i pet mornarah.

Htjeli su demonstrirati. Porečko obćinsko zastupstvo izabralo je članova načelnikom g. Sbisà, koji se je bio kako je poznato — prošle godine u košnu ulovio sa c. kr. pol. glavarstvom i uslied toga zahvalio se na časti načelnika. Novo zastupstvo izabralo ga sada opet načelnikom a njegov protukandidat g. dr. Calegari dobio je 10 glasovah. Radi toga svietskoga(!) događaja spremalo se porečko gradjanstvo, da razsvietli grad, izkiti znamenitimi brodove i kuće te da počasti novog načelnika seronadom. Al čovjek snuje a politička oblast zabranjuje svaku demonstraciju. Pak tko da nepače radi te zabrane, komu da nelaskoći iz pranog koša junačko, talijansko srdce rad tolike uvriede nanešene onom gradjanstvu, koje se znade toli plemenito ponositi napram barbarskomu zločinu. Slažemo se posvema sa »bahome«, da dotična oblast nepoznaje dostatno porečkog gradjanstva, jer kad bi ga poznala, nebi se bilo posliednjih godinah dogodilo onoliko divljačkih činah »nella colla Parenzo«, koliko se jih je dogodilo. Nebi bili zalnto nekojoj gospodi naranili tako visoko rogovi, da lati ćak u mjesečinu zadirkuju. Suglasimo i u tom sa »bahome« što poživlje obje stranke na ljubav, rad i slogu na ako misli ona pri tom da imade i nadalje »čavo« roboveti, a gospodin zapovjedati, tad njoj poručamo unapried, da o slogi i ljubavi nemože biti ni govora. Poštujte tudja prava, brinite se za strotu kmeta kako valja, nepreganjajte ga, nemrzite ga pak će on bit prvi, koji će vam pružiti ruku pomirnicu, a dok te nebude uzajudan vam je vaš vapaj za slogom i ljubavlju.

S Učke nam se piše: Bog nam je pomogao, kad nisu ljudi hoteli. Došlo je južno vrieme, pak je snieg raztalilo po cestah, all sad je opet nastala bura i krutu zima, pa nas je strah, da će se cesta poledit. Tužni mi za nas se nemarl, a mi si pomoći nemožemo. Za prištu ima morda stotinu forinti, što bi težaci koštili, ili još manje, moramo mi i drugi trpet 4—5 dedan u snieg i ledu. —.

Glavna skupščina »Posujilnice i hranilnice u Kopru« obdržavana je dne 4. t. m. kod sv. Antona. Članovah sakupilo se do 50. Predsjednik g. Križmanc izpričao se da nemože doći s toga je skupščinu otvorio prmjernim govorom podpredsjednik. U svom govoru sjeti se on i družtvenoga odbornika, prerano umrševega g. Jakova Grdine, koji je kao uzoran gospodar i narodnjak neumorno promicao interese zadruge i komu je koparska čitaonica ujedno sa odborom zadruge postavila vienac na lies i dala čitati sv. misu za pokoj blage mu duše.

Družtveni tajnik spomenu u svojem izvješću, da je odbor poslao polog zakona prepis II. glavne skupščine sa slovenskim dopisom c. kr. trgovačko pomorskomu sudu u Trstu, koji ga je vratio sa opazkom, da nije slovenski jezik kod tog sudišta u porabi. Odbor se na to utekao k prizivnom sudu sa utokom, poslav istoga kroz trgovačko-pomorski sud, nu ovaj ga ne pošalje dalje već ga vrati jer da je sastavljen u jeziku, koji nije kod suda u porabi. Sud se obratio odbor izravno na prizivni sud, koji je odgovorio, da bi bio morao trgovačko pomorski sud poslati napred utok nu da je imao pravo neprimiti slavenskoga, doplan, jer da je tuj u porabi jedino njemački i talijanski jezik. Napokon se obratio odbor sa utokom na vrhovno sudište u Beču, nu nebijaše ni tu bolje sreće nego li u Trstu.

Odbor je dižao zjedinice svakoga čedna a kadšto i dva put na čedan. Posudo dobili su 84 prosioca a produljilo se posudu na pol godine 120 njih.

Molbah za posudu moralo se mnoge odbiti i to najviše što su prositelji odviše zaduženi, ili što nisu vlastnici dotičnih gospodarstvah, ili što su slabi platioci ili napokon što nisu imali dobrih porokah. Družtvenim novcem razpolagao je odbor vrlo obzirno i oprezno hojeći se, da nebi zadruga niti novčića izgubila. Družtvo je uzpoandilo novca kod banke Slavije, celjske posujilnice, narodnoga doma u Ljubljani, Bratovšćine hrv. ljudih u Istri i od pojedinih članovah. Od ove zadruge nalmo odbor nikakve koristi — kao što je to kod bankah, već on radi iz rodoljubja plamenitom nakanom, da siromahu pomogne, da ga oslobodi lihvarskih rukah. Članovah broji družtvo 160, koji jamče svim svojim imetkom, Nova se posudilo 19.000 for. Čim više napreduje zadruga toliko je bolje za svakoga njezinoga člana.

O godišnjih računih izvestio je član nadzorstva g. Gregorić, iztaknuv da su isti u najboljem redu te bijahu ovi od skupščine odobreni.

Na to se je prešlo k izboru novoga odbora, o čemu ćemo izvjestiti drugi put. Preporučamo i ovom zgodom svim onim rodoljubom, koje je Bog obilatije nadario, da ulože svoj višak u ovo družtvo, koje toli lipo napreduje i koje imade toli plemenitu svrhu.

Pet štipendijah za živinare razpisano je od 1. marča t. god. Svaka iznosi for. 300. Podielit će je ministarstvo nastave uz dogovor sa ministarstvom unutarnjih poslah. Pravo na ove štipendije imadu mladići iz Štajerske, Solnogradske, Koruške, Kranjske, Primorja i Tirola. Prositelji valja da prilože svojim molbenicam: krstni list, svjedočbu o sleplenju kozicah, svjedočbu siromaštva i nakažu, da su svršili šest gimnazijalnih razredah ili višu realku. Koji nabiju ove štipendije imati će ući na c. kr. živinarskom učilištu u Beču.

Javna dražba obdržavat će se dne 22. t. m. u Gorjanskom (Komen), i to za razdiranje i podignutje tamošnje crkve. Cienu ustanovljenu je na fr. 8.400. Naort i pogodbu može svatko u tamošnjoj obć. pisarni razviditi.

Neuka nauka.

Trsna uš ili vinov ušenac (phylloxera vastatrix) zove se najveći neprijatelj vinovoj lozi ili trsu. Ta mala živinica nasjeda na korenje i ga izbode svojim otrovnim rilcem sišuć iz njega sok. U malo vrieme razkoti se ih iz jedne takove živinice na tisuće i više u jednom samom ljetu. Trs na koga pade taj zatornik počne hirjati, lišće mu požuti, a koreni pabreknu, pak malo po malo sagnjiju ili se osuše. Toga neprijatelja nisu ljudi poznali do pred malo godinah.

Godine 1865. prvi put su ga opazili u Francezkoj, a od tuda razširio se malo po malo po ostaloj Europi. U našem carstvu su ga prvi put opazili kod Beča u Klosterneuburgu godine 1870., a onset godine zatim u Istri kod Pirana i po drugud. Svud su se ljudi prestrašili za svoje vinograde jer u dvadeset godinah opustošio je trsni ušenac u Francezkoj preko 800.000 rali vinograda. Počeli su smišljati način, kako da se obrane toj pogibelji. Mnogo se toga izkusilo, all se prave pomoći nije našlo. I u našoj cesarevini učinilo se sve moguće, da i kušalo ovo i ono. U tu svrhu je mnogo potrošila država i pojedine provincije. U Istri bilo potroška preko 80 tisuć forintih, koje po zakonu donekle imaju platiti gospodari vinogradah.

Na Voloski kotar n. pr. spadala od toga okolo 800 for. Taj iznos će morati platiti gospodari vinogradah zajedno sa ostalim davkom ili porezom. Na bolje gospodare zapast će 10—20 novčića, a koji plati 1 fr. to je znak, da je dobar posjednik. To neće biti svako letojo plaćilo, nego to je plaćilo za sve dosadanje troškove od kakvih pet šest godinah.

Naši neprijatelji kušat će i ovim plaćilom strašiti puk i smućivati ljudstvo, all neka se nitko neda zavesti, nego neka prijavi svatko takovoga smetljivca, da ga stigne zaslužena pedepsa — a mi se molimo Bogu, da nas očuva od trsne uši od toga strašnoga biča i od druge nevolje.

Lutrijski brojevi

dne 17. febrara

Prag	79	48	69	62	29
Innsbrück	7	76	90	8	57
Lavov	34	45	82	88	18
Hermanstadt	15	51	2	14	73

18. febrara

Trst	15	50	73	56	16
Olomuc	8	90	69	10	88
Buda Pest	81	6	33	69	8

Tršćanska burza

dne 17. febrara

Austrijska pap. renta	for.	84 60	do	for.	84.70
Ugarska »	»	94.80	»	»	94.40
Ista u zlatu 4%	»	102.80	»	»	103.—
Dionice nar. banke	»	—.—	»	»	—.—
» kredit-banke	»	300.—	»	»	301.—
Talijanska renta	»	90.%	»	»	90.%
London 10 lirah sterlinah	»	120.%	»	»	120.%
Napoleoni	»	10.03	»	»	10.03
C. kr. cekini	»	5.02	»	»	5.03
Državne marke	»	61.05	»	»	62.10
Sto francezko	»	50	»	»	50.20
talijansko lire	»	49.50	»	»	50.10

Javna zahvala.

Pri težkoj nesreći, koja nas stiže smrću naše premile jedinice *Ljudmile*, harnim srdcem zahvaljujemo mnogobrojnim našim prijateljem i znancem, koji nastojaše pismeno i ustmeno ublažiti našu veliku bol i tugu. Budi pako izrečena ovim osobita zahvala prijateljem iz Bistrca, Kastva, Ljubljane, Trsta, Rieke, Kopra itd., koji položiše krasne vience na lies nezaboravno pokojnice i koji ju dopratiše do vječnoga počitka. — Bog njim plati!

U Bistrcu, 16. febrara 1886.

Za supругu i sebe:

Dr. **Fran Bachman**, otac.

Br. 68. K. Š. V.

Razpis natječaja.

Na mjesto jednog učitelja III. vrsti za svaku od jednorazrednih pučkih učionah u Mošćenicah i u Brseču sa hrvatskim učevnim jezikom.

Godišnja plaća iznaša 400 for., službena doklada 30 for. te stan u naravi.

Natjecatelji imadu do trijeh tjednah svoje obložene molbe službenim putem ovamo predložiti.

Volosko 10. febrare 1886.

C. kr. kotar. školsko vieće.

Natječaj.

Za mjesto občinskoga tajnika u Boljunu (Istra) razpisuje se natječaj do 14. marča t. g. — Molbenice obložene dokazi, da je molitelj sposoban obavljati občinske poslove, da pozna podpuno hrvatski jezik u govoru i pismu, kao i talijanski i po nešto njemački, prima podpisano občinsko poglavarstvo do ustanovljenoga roka.

Plaća je godišnjih računajuć i pisarne potreboće 350 forintih, izplativih u mjesečnih obrocih unaprid.

Boljun, 10. febrara 1886.

Občinsko poglavarstvo.

Glavar: **Tlašić.**

Podpisani usudjuje se upozoriti si vrlo obćinstvo da je otvorio u ulici *Barriera vecchia* br. 18.

trgovinu od kisobranah

sa bogatim izborom koli svilenih toli vunenih i pamučnih. Popravlja također kišobrane i suncobrane. 24—11 *Giulio Grim*

Čudo obrta!

Samo for. 7·75

stoji kod mene od danas izvratna **Vašintongska Remontoirka** iz pravog double zlata ili vrebrnog n kla, koja se natečo bez ključa sa spravami kazalah i sa tanko uređenim nikelovim strojem. Za gospođe, vrlo niske cieno samo for. 8·50. Ista od

13lotnog srebra, kušana od c. kr. baždarskog ureda for. 12·—.

Za točnost 5 god. garantirane.

Excelsior brilanti

Samo for. **3·50** jedan **prsten** iz 6 karatnog zlata sa excelsior brilanti u elegantnih košnih i sametovnih škatuljah.

Iz pravog 14 karatnog zlata od ces. kr. baždarskog ureda kušane for. 0·60.

Samo for. 1·80

igla za kravatu

iz 6 karatnog zlata sa excelsior brilanti u vrlo elegantnoj škatulji podstavljenoj sa sametom.

Samo for. 3·50

par naušnicah

Iz 6 karatnog zlata sa excelsior brilanti u finih košnih sametom podstavljenih škatuljah. Iste iz 14 karatnog zlata od c. kr. baždarskog ureda kušane for. 5 par.

Samo for. 2

Medaljon ili narukvica

iz francezkog double zlata sa excelsior brilanti vrlo elegantni 1—4

Excelsior brilanti jesu poput vode sjajni, tako blistajući i brušeni, da se neđadu od najboljeg poznavaoca od pravih razlučiti, a za trajnost se jamči. Naručbe se primaju uz gotov novac ili o. kr. poštarskim pouzećem

Skladište satovah i urasah

J. H. Rabinovicz

WIEN

III. Hintere Zollamsstrasse 9.

LA FILIALE

della

BANCA UNION

TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbonando l'interesse annuo
per Banconote
3½ % con preavviso di 5 giorni
3½ " " " 12 "
4% " " sol mese fisso
per Napoleoni
3 % con preavviso di 20 giorni
3½ " " " 40 "
3½ " " " 6 mesi
3½ " " " 6 "

Per le lettere di Versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partire dal giorno 14. di febbraio, e 21 marzo 9 maggio e 9 Agosto a seconda del preavviso.
Trieste 9 febbraio 1886.

IN BANCO GIRO

abbonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa.
— Conforme dei versamenti in appositi libretto.

Conteggio per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la sera del medesimo giorno.*

Assume pel p oprio correntisti *l' incasso di Cambiali per Trieste, l'anno e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro la facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti publici, valute e divise, nonchè dell' incasso *d' assegni, cambiali e coupons,* verso ½% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ed essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 1—2—9

Prvi ustav 19—

Ekonomička krojačnica

Ivana Batelli-a

Via Barriera vecchia N.ro 6. I. piano.

Sgotavljuju se odjede polag mjere, najvedom brzinom i elegancon, uz najjeftini cieno.

Naručbe se obavlja uz pouzede

Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj lijek po dr. Mallédu smatrati kano patvoren

Cvet proti trzanju,

po dr. Mallédu.

je odlučno najbolji lijek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme prestane poavema trzanje, štodokazuju mnoština zahvalnicah. Traži se samo *originali*

(Odbrah, znam) **sa** *proti trzanju po dr. Mallédu* **us priloženo znamenje; 1. staklenica 50 nvč.**

Zahvala.

G. J. pl. Trnkoczyju, ljekaru **na velikom mostnom trgu** u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolja na nogi silno trpila i razna domaća ljekova bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje ova vodma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, sjetim se na **Vaš dr. Mallédu kostobolni lijek za 50 novč.**, te ni ga odmah naručim. I u istom trnu je **čudovit uspjeh** da se je majka nakon što ga je kratko vrieme upotrebljavala posve **teških bolih oslobodila.** Punim osvjedočenjem **priznajem dakle dr. Mallédov** kostobolni ovisi kano izvrstan lijek to ga svakomu bolanlinu u sličnoj bolesti preporučam. Vašoj blagorodnosti izrićem pako najdražnju hvalu; ovim štovanjem.

Frane Jug, posjednik u Šmarji kod Cerja.

Planinski bilinski sirop kranjski,

izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, prsnoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 60 nvč. Koristniji nego li svi u trgovini se nalazeći siropi. 39—94

krv čistedo kruglijoe o. kr. povl.,

nabi smjelo u ujednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrnjih i bubrežnih bolestih; u škatulah po 21 novč., jedan zamotak za 6 škatulah 1 for. 5 novč. Lepod jednog zavitka se poštom ne odpravlja.

Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljutnim iskustvom kano osobito uspješne pripoznate, imade uviek štata u zalogi i raspošilja odmah poštarskim pouzedom Adresna je:

Ljekarna Trnkoczy-a,

na velikom mostnom trgu u **Ljubljani.**

Piccoli-eva esanca za želodec.

G. PICCOLI, ljek. v Ljubljani.

Odkrivša lekar je navadno iz zdravilnih zelišč in rabnike, želodec, krč, želodčne in prsne jeternice, zabasanje, hemoroide, zlatenico, migreno itd. in je zaboljši priporočeck zoper

Piše pri otrocih.

Pošilja interesentom po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 gld. 36 nov. Pri večem številu deli se primerno odpust.

V steklenicah po 15 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah: Foraboschi, Leitenburg, Liprandi, Pozzetto, Praxmarer, Prandini, Ravalni in Zanetti in skoro v vseh lekarnah Primorskega, Tirolskega, Istre in Dalmacije.

G. Gavr. Piccoli-ju, ljekarniku u Ljubljani.

Na zahtjev potvrđujem, da sam Vaš ovisi za želudac, kojeg sastavine su mi dobro poznate, uspješno rabio u mnogo slučajevah proti bolesti u želudcu i zlatoj žili.

Ljubljana mjeseca junara 1884.

Dr. Emil vitez pl. Stöckl
c.k. vladin savjetnik i somaljski zdravstveni izvestitelj.

Podpisani potvrđujo, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitro i pračudno zdravstvena moć. 8 njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne kupanjke; komad da prođe dan, da ne bi tko došao k meni, to me prosi za jednu staklenicu želudačne esence, kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plomin, Primorje.

Astrrhaumom najbolje zdravilo proti prolihudi, kostobolji, oslabi duhovnih duginah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santoninske; (kolačići proti glistam) lekušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadičah 50 nvč. 1000 komadičah 2 for.

Salicilne pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), pljučnim, prsnim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatuljica 20 nvč.

Zeljčni prašni sirup. To je ljekovitih bilinah ladjelan sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim prsnim i pljučnim bolestim, zaušenju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd. Odraščeni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličic. Staklenica 30 n.

Tu navedene, kako i sva druga ozdravilia **se uviek friške dobe u lekarni** 9—30

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana,

Dunajska cesta,

gdje se naručbe odmah po poštarskom pouzedu izvršuju.

Blagorodni gospodine!

Držim si za dužnost, da Vam se za moje zdravlje zahvalim. Već me bilo ostavilo više lječnikah, tada se utekoh k Vašemu *Dra. Rose Životnomu balzamu* te se odmah nakom drugo staklenice osjutih zdravim. Trpio sam na želudačnom kršu i onceviloštijivanju, osobito na glavobolji i nesvisti; trpio sam dasnomica svaku uru. Čim sam počeo uzimati Vaš Dra. Rose životni balzam odmah je bol popustila te sam sada posve zdrav i nadam se; da se bolest neće povratiti, jer ima 28 danah, da je izdecia. Mogu zaisto dra Rose životni balzam svakomu što bolje preporučiti te to i činim kod svih mojih znanacah, koji trpe od iste bolesti. Zahvaljujem Vam. so iznovice i jesam sa poštanjem

Mikhovil Steiner,
pos-ratnik u Zmaimu.

Brza i sigurna pomoć za bolesti želudca i njezine posliedice.

Obrana zdravlja

ovisi gotovo o *začuvanju i pospješenju probave,* jer ova je *glavna podloga zdravlju,* te *koli tjelesnom toli duševnom dobrostanju.* Najbolji *domaći lijek* za urediti probavu, prinjerano mješanje krvi i odstraniti neugodne čestice krvi jest već odavna poznati i obljubljeni

dr. ROSA životni balzam.

Priračun je od *najboljih, ljekničkih najkrieplih sjedinah;* lakoako se osobito kano sigurna pomoć kod *neugodne probave,* kod *čir žavanja, nadimanja, žlunanja,* kod bolestih u *tjelu i želudcu, želudačnom krču, prepunjenom želudcu,* kod *navale krvi, hemoroidah, ženskih bolestih,* kod *bolesti u črevih, kopoholnjije i melanholije* (usilod slabe probavoli) on okrivljuju ovu djelatnost *probave,* čisti krv te dobiva *bolesno tjelo* iznova *zdravlje i zdravlje.* Usliod ove izvratne vlastitosti, postao je *sigurna ljudski domaći lijek* a radi toga svuda je poznat.

i staklenica 50 nvč. dve staklenice 1 for.

Na tisuće pohvalnih pisamah, lahko svaki pročita. Šalje se na *frankirano pismo* ne ove strane *uz pouzede iznosa.*

OPOMENA!

Da se izbjegne nemilim zgodam, prosimo sve p. n. gg. naručnike, neka zahtjevaju izrično dr. Rose-a životni balzam iz ljekarne B. Fragnera-a u Pragu, jer sam opazio, da su dobili naručnici od više stranah nesavjesnu smjesu ako su tražili jednostavno: Životni balzam a ne izrično: dra ROSE životni balzam.

Pravi dr. Rosa-a životni balzam

dobiva se samo u glavnom skladištu B. Fragnera, ljekarna «kornoru orlu» u Pragu, ugao «Spornergasse Br. 205-3.

U Trstu: P. Prandini, G. Foraboschi, Jak. Serravallo, Ed. v. Leitenburg i Ant. Suttina, O. Zanetti, G. Mansoni lekarnici.

U Zadru Androvid N.; Rieka: Pr. Prodam; Dubrovnik J. Alakić; *U Hrvatskoj i Slavoniji sliedeće ljekarne: Zagreb* Arazim O.; A. E. Milosrdna braća; M. L. Fink; *Stara Gradiška* St. pl. Varlaić; *Belovar* Alex. Hržić. *Ostek* J.G. pl. Diuscs. *Brod n. S.* N. B. Rukoviđ. *Gospić* V. Vouk. *Gjurgjevac* R. Pollnschek, *Jaska* E. p. Tomaj. *Ivanić* E. Tolović. *Karlovac* G. Findeis i E. pl. Slatović. *Križevci* L. Urotsky. *Nova Gradiška* D. Dionea. *Novska* A. H. Drapczynski, *Otočac* V. Častek *Ogulin* Jos. Finkh. *Pregrada* H. Blitinsky. *Zemun* F. pl. Benko, *Sušak* J. Wertheimstein. *Valpovo* Alex Dasáthy. *Vinkovci* Fr. Herzig. *Vukovar*, Fol. Kirchbaum. *Varaždin* A. Kusy. *Županja* Mailer A.

Sve ljekarne i vede trgovine sa mateijalnom robom u Austro-Ugarskoj, imadu skladišta toga životnoga balzama.

Tamo se također dobiju:

Pražko domaće mazilo

proti oteku, ranam i svakojakoj upali.

Ako se ženam prsa upale, ili otrdnu, i kod svakog otoka, kod crva u prstu i zanoktici, kod izvinutja, kod morske (mrtve) kosti, kod rnumatičnog otoka, kranično upale u koljenih, rukah i ledjih; ako si tko nogu izvine, proti kurjam oku i potu nogah, kod ranjenih rukah, proti lišajam, proti tekućim ranam, otvorenim nogam, proti raku i upali kože, nelma boljega mazila nego li je ovo.

Zatvoren otek brzo sa izliječi; *smrad koji iz otoka teče, izvuče ovo mazilo* brzo i ranu izliječi. Ovo mazilo je radi toga tako dobro, što odmah pomože i rana *se prije ne zacieli, dok nije sav gnoj iz nje izvučen.* Zaprieči takodjer rast divljega mesa i šuva od upale. Takodjer ublaži bolesti. Otvorene i tekuće ne moraju se miljačnom vodom izprati, zašto se na nje ovo mazilo prilepi. 20—17

Skatulice se dobivaju po 25 i 35 nvč.

Balzam za uho

Po mnogih pokusih pokazao se ovaj balzam kano najbolje sredstvo; on odstrani nagluhost te se po tom zadobije opet jur izgubljeni sluh 1. staklenica 1 for. n. v.

LUIGICADORE

limar

zaprisegnuti procentitelj.

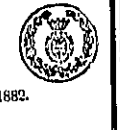

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladištu:

Velik izbor **kupelnih kljenovah,** badanjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaju uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz isto pogodbo daju se na najam. Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od ½ do 50 lit. baždevana c. k. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na žlieb i drugih limarskih spremah. Suviše br. 4 barometra, označitelje vjetrovah za ljetne dvore. bašče, glorijete itd. itd.

48—18 **Sve uz najumjerenitju cienu.**

Prosto od carine.

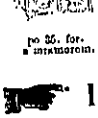

NAJBOLJE

POKUĆTSTVO

jeftino, u velikom izboru kod

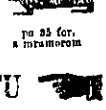

po 25 for. s mramorom

po 25. for. s mramorom

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

—12 **ulica al Teatro** br. 1 (Tergesteo).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

Velika partija ostanakah sagovah

(10—12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

L. Storch, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 2—2

Uzorci se šalju badava i franko.

Velika partija odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojah za cielo muške odjeće, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Uzorci se šalju badava i franko.

Prašak za prsa

Nekašlji više

Izvrstan lijek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim katarralnim manam. 48—43

Skatulja sa naputkom po 30 n. dobiva se u ljekarah:

Dubrovnik: Anton Cingria.

Šibenik: Anton Cosolo.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Nekašlji više

Skladište crkvenih spravah i to: za crkve katoličke, grčke, pravoslavne itd. itd. itd.

Marija Cosulich

i

Adele Demarchi

pasliednice

Katarine Caruna

Trst, Via Nuova 1, I. pod uz pravoslavnu crkvu.

Pošiljke jesu prosto od carine.

Izavratelj odgovor uredatik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca**

Broj 8. U Trstu 25. febrara 1886. Godina XVII.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč. za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše: »Reklamacijae. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nobilijegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 501 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Občinari pazinski pozor!

I.

Godine 1882., kad se radilo u porečkom saboru, da se sagradi velika zgradu kamo bi junta svoje urede smjestila, izjavili smo se mi proti tomu iz raznih razlogah a najvažniji bio je svakako onaj, što grad Poreč nemože biti glavnim gradom pokrajine. Tada smo preporučivali kano glavni grad Istre Pazin. «Ovaj noviji grad» kazali smo medju ostalim u 4. Br. ovog lista od god. 1882. — «leži u sredini Istre, uuj se stiču svi putovi naše pokrajine, spaja ga željeznica sa kopnom i morem. Uuj vodi put s one strane Učke, iz Plominja, Pulja, Vodnjana, Rovinja, Poreča, iz Trsta, Kopra, Bujah, Motovuna i Buzeta».

»Već pred 60 godinah bila je u Pazin smještena okružna oblast za cielu Istru«. Ovo što je pisno naš list prije 4 godine i rad čosa je mnogo kasnije slavno porečko gradjanstvo nekoje naše rodoljube divljački napalo, što smo tobož proti Poreču a za Pazin pisali i govorili, ono vriedi i sada za nas, premda su se od ono doba okolnosti prilično promjenile.

Ovoliko držali smo potrebitim unapred kazati jer namarimo, da nam se ima sa koje strane predbaci, da dolazimo sa liepimi i koristnimi predlozi ili sa strogimi ukori sad na vidjelo, budući da se približavaju u Pazinu občinski izbori. Kao što nam je ložala godine 1882. dobrobit i blagostanje grada Pazina, a snjim i cielo občine na srcu, isto tako leži nam i danas. Naš tadašnji glas i vapaj ostao je neuslišan jer se talijanskoj gospodi tako prohtjelo, premda su već tada mnogi nepristrani Talijani naše mnienje dielili. Vladajući krugovi talijanski računali su naime ovako:

Za iztočni dio Istre, za one koji su preko Učke, nemarimo hoće li oni makar odmah svi materijalno i moralno propasti, nu za to nam je sveta dužnost, da zapadni dio pokrajine — čisto talijanski(!) — čim bogatije nadarimo i pridignemo. U prvom redu imadu občutiti našu blagodarnu ruku talijanski gradovi. Kopar imade c. kr. gimnaziju i c. kr. kazniouu u bude li od potrebe, dati će se još što štogod. Pridalo se kasnije c. kr. pripravniou, Piran imade realku. Rovinj imade c. kr. tribunal a pridalo se c. kr. tvorniou tabaka. U Pazinu je c. kr. gimnazija i smješten batalijun zemaljske obrane.

Za Pulj neboli nas glava jer imade u njem odlučnu riječ c. kr. marina. Ostaje nam dakle još jedini Poreč, na koga nesmijemo zaboraviti. Za nj moramo priheraniti zemaljski sabor, njega valja učiniti glavnim gradom pokrajine. U carskom pismu, kojim se sazvao zemaljski sabor za Istru god. 1861. kaže se doduše: »Sabor se ima sabrati u Poreču« no tomu je odmah dodano: »ako one drugdije neodlučiš«. Da se dakle onaj »drugdije« koliko je moguće produsretne, zaključila je talijanska većina poreškog sabora, da se sagradi na velik teret pokrajine, zemaljska zgrada u samom Poreču. Tim bi napuštena misao učiniti Pazin glavnim gradom pokrajine al tim mu je ujedno nanešena silna materijalna šteta.

Pazin mogao je ipak i nadalje uz spomenute uvjete, pa i nebio glavnim gradom, liepo napredovati. U njem je c. kr. viša gimnazija, c. kr. kotarsko glavarstvo sa kotarskim sudom i poreznim uredom a u novije vrieme dobio je i domaći batalijun domobranah, za koj je občina sagradila veliku zgradu. Uz gornje uvjete i uz ova promicala blagostanja moralo je grad Pazin, a snjim i bližnja okolica vrlo dobro prolaziti. I bilo je tako neko vrieme. Občina pazinska sa svojim središtem bila je u povoljnih materijalnih i moralnih okolnostih sve dotle, dok je potalijančano pučanatvo Pazina poštivalo zakone, dok je izkazivalo c. kr. činovnikom dužno počitanje, dok je isto kršćanski susretalo izvanjsko pučanstvo občine, u obće sve dotle, dok su gradjani pazinski nešto marili za božje i carsko zakone.

Kad će komu naš narod kazati, da se je izobjestio, tad mu reče, da se je kruhom opio. Ovo valja i za pazinsko gradjane, osobito za tamošnju gospodu. Opojeni kruhom, počeli su pekositi kotarskomu glavarstvu; izamjohivat i zadirkivat u vojničtvo narodito u častnike; došli su na rad i profesori gimnazije. Za njimi se pljuvkalo i hrkalo, ružilo se jih tajno i javno a kruna svega sastojala je u tom, što se je ravnatelju gimnazije bacilo potardu. Naše čestito svećenstvo nije se smjelo niti po danu pokazati u civiliziranom gradu Pazinu. Za njim se fućkalo, rulilo i tulilo kao za živinom. Napokon je došao red i na naše kmetove, koji nisu mogli ili nisu htjeli tuliti u rog pazinske gospode. I njih se mučilo i zlostavljalo na sve moguće načine, pa koje čudo, ako su svi ovi faktori, vrodjani i uvriedjeni počeli pazinskoj gospodi plaća okrićati?

DOPISI.

Malosolo, 15. febrara 1886. (*Občinski izbori.*) Brzojav vam je najavio pobjedu održanu od ovdašnje »klerikalno-hrvatske« stranke pri občinskim izborim dne 7., 8. i 9. t. mj. Velim »klerikalno-hrvatske« stranke, jer ju takovom okrstiše ovdašnji poreški mameluci, kad bih pak kuzno, da je pobjedila »Die kroatisirende Partei«, nebih pogriešio, jer se tako rašlo kratiti našu stranku jednoj visokopoloženoj osobi. Bilo kako bilo činjenica je tu, da će u našem zastupstvu odsad odsjedati i nekoji čestiti Hrvati, a da su poreški jasari svestrano potučeni. Ovakve izborne borbe Malosolo nepamti, pak se baš o toga može reći, da je puk ovimi izbori jasno i glasno očitovao svoja čuvstva, koja nisu obćna čuvstvim štono jih od nekoliko godinah u ime lošinjskog pučanstva provjetruje u poreškoj babi propali podrinčić. Izbori će ovi tako ijer služiti za nauku i našim vladinim organom, koji su očivjestno ostali razočarani pri uspjehu, koji je održala naša stranka.

Dne 7. t. m. započe izborna borba ob 8 uri u jutro. Izborno povjerenstvo, premda u većini sastavljeno iz protivnikah, bilo je ipak sasvim nepristrano, koštо je bio nepristran takodjer c. kr. kotarski poglavar, koji je izborom prisustvovao. Do podne glasovalo je naših 66, a protivničkih 27. Tada ustanu načelnik i javi, da se izbori obustavljaju do 2 sata poslije podne. Na odrodjeni sat nastavi se izbori. Naši dolazili jedan za drugim, tako da nas je do 8 uro večer glasovalo 173, protivničkih pako samo 44. Tada se naši ustegnuše od glasovanja u svrhu, da se izbori prije svrše, a bila jih je još stotina, koji su imali pravo glasa. Uvidiv povjerenstvo, da se nitko više ne približuje, zaključi izborni čin i proglasi izabrane. Po noći porečka »svita civilta o coltura« nije mogla spavati, već omrlja sebe dostojnim blatom kuću veleštovanog Nikole Cara. Gradsko redarstvo je spavalo. Sutradan na 8. febrara hiralo je drugo tielo, sastavljeno iz samih brodovlastnikah. Upisano je bilo 66 birača, a glasovalo ih je 33. Pošto dva naša birača nisu htjela glasovati za sebe, to su dobili isto toliko glasovah koliko i dva protivnika. Postavilo se dakle imena čitave četvorice u žaru, da se izvuku srećom dva zastupnika, dok je 8 naših bilo jur izabrano absolutnom većinom glasovah. Sreća poslužila je protivnikom, izvukoše se oba njihova kandidata. Bilo je dakle do tada iza-

PODLISTAK.

Praznovjerje.*)

II.

3. Mjesec, zvizde i nebeska pojavljenja.

Mnogo puta čuje se govoriti: Ne smije se prati rublje u jednoj ili drugoj mieni mjeseca, ne smije se sjeći drveća, niti strić vlasi, rezati nokte, itd., sve je to škodljivo. Ali promislite dobro, kakov upliv može imati mjesec na ove radnje? Zar nije mjesec, kako svaka druga zvizda stvorena od Boga? Zar mu je možda njegov Stvoritelj dao neku drugu osobitu moć, koje ne posjeduju ostala nebeska tjelesa? Više puta dogodi se, da koji bud hotice, bud nehotice radi proti ovom pravnovjerju, pa što mu se slaboga dogodi? Ništa. Pokušajte i vi, pak ćete se zaista osvjedočiti, da je sve to sama puka izmišljotina, što se pripisuje moći mjeseca.

Često čuje se u ovoj mieni (luni) bit će lieno vrieme, jer tako piše ovaj ili onaj koledar ili pratika. Moguće, da i nastane tako. Nu istodobno se dogodi, da u drugom kom nedalekom mjestu dažđi il snieži il vjetar duva itd. Kako ćete se sada braniti? Zar neima i to drugo mjesto isti mjesec ili ima svaki kraj svoj mjesec?

Dakle kada čitate, da će u stanovitoj mieni biti lieno ili ružno vrieme, recite sami sobom: Bit će, ma Bog zna gdje.

Još danas ima takovih, osobito ženskarajah, koje vjeruju, da svaki čovjek ima svoju zvizdu. Tako se više puta čuje, kad se je komu štogod dogodilo: »A ča ćete, pod tun zvezdun je rojen«. Ali ljudi božji! Kako se može ikojoj zvizdi pripisati, da ona upliva na sreću ili nesreću čovjeka?

Što se sve ne dogadja po božjoj volji? A što opet zvizde? One se redovito kreću po nebeskom krugu, vodjene onimi vječnimi zakoni, koje im je doznačio božanski Stvoritac. S toga je uvriedio i samomu Bogu, da im se pripisuje koju osobitu moć, što upliva na ljudski rod.

Ukaže li se koja neobična zvizda, recimo repatica, eto gdje se već čuje: Jao si ga nam! Bit će kuge, vojske, glada i svakoga zla. Ova zvizda neznači ništa dobra! — O ludih li misli!

Repatice se kreću po stanovitih božjih zakonih, te kada dodju bliže k našoj zemlji, onda ih i mi spazimo. Kakav dakle upliv mogu one imati na našu zemlju? Zar nisu one zvizde kao što i druge? Zar se može njim pripisati koje osobite moći što ih druge nemaju? Ta ima još te i drugih zvizdah, koje vidimo, a do mala opet nevidimo, kako su bliže i dalje od nas. Pa ipak ne pripisuju im se ona ista svojstva, koja i repačam. A zašto to? Jer su one tobože malo drugčje nego li ostale, all uza sve to neprestaju biti one nebeska tjelesa kao i druge.

Reći će tkogod: Kad su se repatice pokazale, dogadjale su se obično izvanredne stvari. Dobro. Bilo je to možda kad kad, all nije uvjek. Pa opet koliko se izvanrednih nesreća ne dogodi i bez da se ukaže repatica? S toga se ne može pod nijedan način pripisati repatici kakovu osobitu moć.

Pa konačno neće li pravi kršćanin u repatici opaziti većma sreću nego li zlo, kad se spomene, da je ista zvizda bila onim pravim vodićem sv. tim kraljem, kad su došli iz dalekih stranah u Jerusolim i kasnije u Betlehem, da vide i da se poklone novorodjenom kralju Isukrstu? A i danas Meksikanci, kada im se ukaže koja repatica drže, da će domala odkriti novu zlatnu rudu.

Za to se neimamo bojati nikakvih nesrećah, kada vid. ne repaticu, već slavimo Boga, koji nezamjernom mudrosti svojom upravlja svimi stvorovi i sve obraća za našu vječnu sreću: slavimo Boga, jer sve što se zbiva, zbiva se po Njegovoj svetoj volji.

Nastanu li pomrčine sunca ili mjeseca, padu li kakova nebeska tielesa n. pr. meteori, pojavi li se sjeverna zora (t. j. ono sjajno crveno svjetlo na sjeveru), a praznovjerni ljudi naslućuju u tome uvjek kakovu god nesreću. O sretni bismo dolsta bili, kad bi nas nesreće samo onda proganjale, kad se koje od ovih nebeskih pojavljenjah dogodi, all na žalost vidjamo danomice nesrećah i nevoljah bez njihova upliva. Spomenimo se uvjek, da se sve dogadja po vječitih zakonih našega predobroga Otca, koji nije nikomu objavio svoje svete volje.

*) Vidi br. 4.

brano u sve naših 18, protivnička samo 2. Na 9. febrara birale je prvo tielo; upisanih biračah bilo je 392. U odredjeni sat izborna dvorana bila je jur prepuna biračah. Došlo je i gradsko svećenstvo, da s nami glasuje, na čelu mu prečastni Morlin. Protivnička cedulja nosila je imena svih glavnijih jasleraha. To je bilo dosta, da podlegnu. I podlegoše sramotno. Nema jih više.—

Čekamo poročku bajbu, koju Malošelci «Vjekom» krste, da nam priča o propadanju talijanaštva u Istri. I propasti će samo neposteno talijanaštvo, jer Istra nije zemlja, da se š njom po prekomorskoj tarifi trguje. U Austriji smo — a radost nad pobjedom Progressistah u Tratu prepuštamo »Istriji« i njezinim podrepinam u Malomselu. I u Beču se već znade, kako s nami postupa prividno skupljena većina istarskih talijanašah. Pravda može zamrieti za kojegod vrieme, al umrieti nikada. I došlo je doba, da je V. dalo lopatom po glavi, a listnica Lloydovih 3000 for. odprhnu u nepovrat. I još će lopata služiti. Ima još puno toga u Istri, što valja iztrebiti. Nemojmo se zavaravati. Mi znamo, da će »Vjeka« pričati sada, košto je pričala i prigodom poročkih izbornih, da je u malošelsko zastupstvo izabrano tukodjer onih, koji vole talijanštinu. Istina, da je i takovih, ali su ovi pošteni i pravedni nit će dirati u prava naše narodnosti, košto bi dirali jasleri, da su ostali na obćini. A to je nama dosta. Mi hoćemo, da se nas i naša prava poštuje, košto znamo i mi poštivati, što je tuđe, pak mir i dobru volju. Mi smo se uvjek držali one božanstvene: Bogu božje, a Caru carevo. A mi smo uvjedočeni, da će se i novo malošelsko zastupstvo znati držati ovo Spasiteljevo izreke, pak će dati Bogu što je božje ostavljajuć na miru crkvu i svećenstvo; i dati će Caru carevo priklanjajuć se uvjek Njegovoj želji, da se narodnostna prava objestrano poštuju, da zavlada na temelju ravnopravnosti u Istri mir i poredak, nek se znade da je Hrvat, kao i Talijan kad je u Istri, u svojoj kući, — a ne na zemlji, za kojom rasiu zazubljee našim Oberdankovićem. Sa pravednimi i poštenimi Talijani dielit ćemo rado uvjek dobro i zlo. To je tobi poročka »Vjeka« Don Abbondio i profilirari proti oranzi-orcati ti se uz ovakove izbore dostojno odužiše. Ašta šentio?

Kanfanaršćina. Ovu hrvatsku obćinu dieli duboka i plodna kanfanarska Draga na dva dielu. Na lievoj strani od žminjske, on desnoj od križanske granice protežu se ova obćina uzduž Drage ave do limskoga zaljeva. Na obijuh stranah ima više lepih selah. U njih živi tih, miran, krotak, poštežan i dobrodušan puk hrvatski. Na lievoj strani najveće i najlipše mjesto je Kanfanar. Župni ured i obćinsko zastupstvo ima svoje sjedište. U Kanfanaru postoji već mnogo godinah jedna mješovita pučka škola. Mnogozaslužni učitelj g. J. Sanil, Slovenac iz Gorička, trudi se u toj školi za naobraženje djece već 30 godinah. Školu dužna su polaziti na sama kanfanarska djeca, nego i ona iz bližnjih selah. Na polaze je također djeca iz bližnje Žminjšćine, jer joj je do Žminja prudaleko. Za mnogobrojnu školu njezina kanfanarska škola neodgovara posvemu svojoj zadaći, jer je pretjesna. Petrom zahtjeva, da se svestrano razširi i poveća. Iz Kanfanara ide se lepom cestom u Rovinj. Putujućemu ovom cestom prođe je Rovinjsko Selo, koje spada pod obćinsku upravu kanfanarsku. I ovo mjestance ima svoga župnika i svoju pučku školu. Neumžnoj djeci je ovdje učiteljem vrledni g. St. Žiža, naš istarski Hrvat. Školu u Rov. Selu mogla bi polaziti takodjer djeca iz bližnje Kontrade, gdje ima malo ne na okupu šest već ili manjih selah, koja nisu jako odaljena od te škole. Ali zato bi se morale premaknuti dotične mjestne oblasti, jer baš one su na prvom mjestu dužne skrbiti za kršćanski uzgoj i drugu potrebnu naobrazbu mladoga naraštaja.

Na drugoj strani Drage ima do osam selah. Sva su pod župnom i obćinskom upravom kanfanarskom. Među ovimi najveći je Barat i Morgani. Svako njih ima do 200 stanovnikah. Ostala su manja, ipak ne bez važnosti. Među ovimi ističu se osobito Korenić i Rujal brojeći svako za sebe do 100 dušah. Selo Korenić leži nekako u sredini te je vrlo zdravo. U njem ima jako starih ljudih. Osim povećega Barata, kojim orcluzi lepa cesta iz Kanfanara na Poreč-Rovinj, ostala su sela slabimi i pogibeljnimi putevi spojena ne samo među sobom, nego i s Kanfanarom preko Drage. Kad bi se dobrimi putevi ona sela među sobom spojila, to bi bilo jedva dobre pol ure hoda iz okoličnih selah u Korenić. Više vremena nebi ni djeca potrebovala. Rujal leži na obronku povisoka hriba dižuća se nad limskim zaljevom. Kako ostala sela, tako je i Rujal na glasu radi dobra vina. Škoda, što su Rujalci prisiljeni prodavati svoje izvrstno grožđje u Limu i svojim znojem tudjince bogatiti. U ostalom mnogo su nevolje, koje već onako tužne Rujalce biju. Tu nema pravoga zdravlja. Jedva da koj Rujalac doćeka 60. godinu svoje dobe. Tu nema čiste, zdrave vode, kojom bi si Rujalci u vruće ljetno doba žeđu svoju gasili. Moraju se služiti žutom i nezdravom lokvom. Baš nestašica čiste i zdravo vode ima se po najprije pripisati jadno zdravstveno stanje u onom selu. O putevih, kojimi je spojen Rujal sa ostalimi seli, nije niti govora. Ovi su takovi, da mora putnik i po bielom danu pomnjivo paziti, da se kako ne ozledi. Sva sela na desnoj strani Drage broje ukupno do 800 stanovnikah. Poznavaoci zakona znati će izračunati, koliko djece bilo bi po zakonu dužno polaziti pučku školu, kad bi se njim ova dala.

Najprikladnije mjesto za školu bilo bi bez dvojbe u Koreniću.— Radi daljine i radi malovriednoga puta preko Drage, koja i junaka utrudi, kad ju mora prelaziti, da dospije u Kanfanar po svojih poslih, onaj puk ne vidi svećenika drugda, nego kad dodje do njega pozvan da donese posljednju utjehu umirućemu ili da digne mrtvaca.

(Dalje sliedi).

Kraljevica, 19. febrara 1886. Veliko slavje dvadesetpet godišnjeg obstanka ovdašnje čitaonice obavilo se polag programa dne 17. t. m. O sjajnom uspjehu toga slavlja neću ovdje govoriti, jer će to već javnosti pradati strani gostovi, nego želim jedino ovom zgodom koju reći čitateljem, kojim je namenjen sljedeći list »Naša Sloga«, od koliko su koristi čitaonice i kako se lahko osnovati mogu u svih malko po većih selih.

Kraljevačku čitaonu utemeljiše rodoljubni muževi godine 1861, od kojih živi ješte samo petorica njih i kojima se prigodom našeg slavlja zahvalno odužismo. Čitaonica ova budući prva, bila je primjerom ostalim, kao rasadnik narodne svjesti i grado vom i selim ovog primorskog i goranskog kotara; jer od onda utemeljiše se čitaonice jedna za drugom skoro u svih gradovih i selih obijuh kotarah. Pod kraljevačke čitaonu pokazao je u kratko vrieme svoju upravo nenadanu moć; naime god. 1867. kad su Madjari uzpostavom dualističkog ustava nastajali, da ovo Primorje sa gradom Rieckom Madjarskoj utjelove.

Kraljevčani opojeni narodnim duhom igrali su tada veliku ulogu, budući ustali na čelo kao vodje, da sa ostalimi svjestnimi Primorci obrane domovinsku cielokupnost od madjarske grabežljivosti. Borba ta bijaše težka, jer nabijaše ješte tada velik dio ovog puka upućen odkud, zašto i našto ide ona pomućena. Na pokon uspjelo se uztrajnim naporom obraniti narodnu čast. Sada pako kada se ponosim možemo reći, da je hrvatskog Primorja narod posvemu osviešćen, da jednakim duhom dišu, da složno rade i govori kroz svoje zastupnike u hrvatskom saboru, moramo prvo ili poslije postignuti naše narodne pravice. A narodni svjest počelo su ponajprije i najkroplje dizati i buditi čitaonice, kojim imademo zahvaliti skoro sav naš napredak. U njih smo se budili, učili i tvrdili u vjeri, da nam mora bolje biti.

Iz ovih kratkih crtica razabrati će čitatelja braćo, da je najbolji i najkrasi način dodi do svjesti do neodvisnosti i napredka pojedinca i naroda pomoću čitaonica i to čitanjem novinah i koristnih knjigah u večerih ili nedeljah, do česa jedva koji kmet il radnik a ni po sebi doći može. Zato Vas braćo milu zaklinjem, da se u svakom kraju po većem selu složite, te ustrojite čitateljno društvo. Netreba vam zato veće prostorije nego jednu sobu, koja će nositi ime »Čitaonica«. Godišnja pretplata dobrih političnih novinah, fit sobe, svietlo i ostalo neće Vas mnogo stojati. Povrh novinah vriedno bi bilo, da se društvo upiše na društvene knjige sv. Jerolima onda sa godišnjim prinosom od 3 for. na knige društva »Hrvatske matice« itd. Ovako dakle providjena čitaonica može osnovati i uzdržati društvo 20 osobah sa mjesečnim prinosom od 20—30 novč. Eto Vam braćo kratkog i lahkog načina, da se podućite, prosvietlite i tudjeg jarma oslobodite.

Treba samo dobre volje i malo požrtvovnosti, pak naša sveta stvar moru napredovati.

M. V.

Pogled po svietu.

U Tratu, 24. febrara 1886.

Njegovo Veličanstvo Fran Josip i čitavi austrijski dvor izkazuje crnogorskomu knezu Nikoli, koji boravi od nekoliko danah u Beču, najveće počasti. Knez prima i vraća posjete najuplivnijih vojničkih i civilnih osobah u Beču. Njemu na čast priredio je cesar sjajnu gostbu a evi skoro nadvojvode natječu se kako da mu pribave čim ugodniji boravak u glavnom gradu carstva. Kazali smo zadnji put, da je bio knez Nikola u Petrogradu što svečanije dočekan i primljen, a sada se isto opotuje i u samom Beču. Ovo je svakako najlipši dokaz kako petrogradski i bečki dvorovi visoko cione i štuju čestitoga kneza malene al junačke Crnogore. Dne 22. t. mj. primio je knez u audienciju baruna Rodića bivšeg dalmatinskog namjestnika, zatim francezkoga i engleskoga poklisara kod bečkog dvora.

Bečka vlada predložila je carevinskomu vieću osnovu zakona o narodnom ustanku. Slično ustanke imadu i druge europejske države. Tako primjerice broji u Njemačkoj narodni ustanak tri milijuna momakah; u Ruskoj sedam milijunah; u Italiji preko jednog milijuna; u Francezkoj 718.000, u Rumunjskoj 150.000, u Srbiji 96.000 momakah itd.

U carevinskom vieću zaključena je 10. t. m. rasprava o prokupu željeznice iz Pragu u Dux. Ova rasprava izazvala je silnu buru, jer su njemački liovičari jurišali na ministra trgovine, da je on nedisto postupao kad je ugovarao sa dioničari o prokupu gornje željeznice. Ministar je opotovano očitovao, da može radi tog pitanja i najstrožijemu sudcu otvoreno u oči gledati, jer da si je sviestan, da je poštene vršio svoju dužnost.

Austrijska vlada izradjuje zakonsku osnovu o gubitku i postizanju austrijskog državljanstva, te će istu, čim bude gotova, predložiti carevinskomu vieću.

Ugarska vladina stranka većala je dne 21. t. m. o osnovi zakona o preustrojstvu municipijah. Tom zgodom očitovao je ministar Tisza, da neće veliki župani utjecati na sudove i da nije nikada namjeravao ograničiti slobodu pravosudja. U zastupničkoj kući izjavi Tisza, upitan glede austro-ugarske politike na istoku, da vlada neide za tim, da učini zapadno pučanstvo Balkana podanikom Austro-ugarske a drugi dio podanikom Rusije. On reče nadalje, da se nada, da će se uzdržati na Balkanu mir jer to želi ne samo trodarski savez, nego i sve ostalo europejske vlasti.

Klub hrvatskih zastupnikah na ugarskom saboru zaključio je čestitati hrvatskomu ministru Bedekoviću prigodom njegove desetgodišnjice, od kako je ministar.

Iz Bukarešta javljaju, da je dobio srbski izaslanik Mijatović od ministra Garašanina punomoć, da predloži pismeno srbske predloge o miru u isto vriemo kada Buguri predlože svoje. On je te predloge podjio a bugarski i turski izaslanici zahtjevaše, da mogu ove predloge prijaviti svojim vladam. Mijatović se opirno tomu zahtjevu nu na odlučnu opomenu ostalih izaslanikah očitova, da je o tom izviestio svoju vladu te da će se po tomu ravnati. Jučer je imao stići odgovor s toga se i obdržavala službena sjednica.

Ruski časopis »Sviet« donaša manifest kneza Petra Karagjorgjevića u kojem pozivlje Srbe, da se izbave sadašnje vlade, koja vodi zemlju u propast. Završujući nudja se knez narodu, da će se zemlji, kada dodje sgodni čas, staviti na razpolaganje.

Iz Atenah javljaju, da je Grčka vlada sklona popustiti zahtjevom velevlastih, nu sličan korak, da bi za stalno izazvao po cielej Grčkoj veliku uzrujanost a možda i pogibeljne nemire. Pučanstvo glavnoga grada bodri vladu, da uztraje na podlozi narodne politike t. j. da naviesti rat Turskoj.

U njemačkoj zastupničkoj kući razpravljalo se dne 22. t. m. o vladinih predlozih naperenih proti Poljakom. Poljski zastupnik Wierzbinski napao je žestoko vladu radi zakona o naseljivanju Niemacah u poljskih krajevih, te iztaknuo, da Poljaci u tom boju na život i smrt, neće podleguti.

U Londonu nisu ješte svršili socijalistički nemiri. U Hideparku držalo je njih 20.000 skupšćinu, u kojoj su zaključili, da će zahtjevati, da se uvede radnja od 8 satih na dan.

Iz Carigrada javljaju, da se neda skoro više dvojiti o svestranom sporazumku u pogledu bugarsko-turskoga ugovora.

Na grobu
Frana Orlića
župnika u Žminju.

(Rod: 16. sept. 1826. umr. 4. febr. 1886.)

Pranagio ode i ti mili Frane,
U krajeve gdje tuge neimade,
Gdje blaženici nepoznaju jade,
Najljuće gdje sve zaćele se rane.

Nek pokoj neka u raju ti svane!
Ta svieat ti zloban mnogo ga ukrade,
I mnoge težke nevolje zadade
Siroti odkad vedrit uze dane.

Siročad dà — što tvoja će početi?
Ta tužna zemlja od svih zapuštena
Od bezdušnika kruto izranjena
Gubitak kako tvoj će progorjeti?
Ah! to je, što mi dušu na plač nili,
Ah! to je, a čega drug tvoj gorko cvili.

A. K.

Razgovor med Jandrom, Franom i Tonom.

va Jandretovoj oštariji.

Jandr. Ča Vam se para Frane, kako će ić ovi put balotaciloni va Pazinu?

Frane Meni se para, da će drugače nego su zadnji put.

Tone I meni, zač Lindarci, Trevižani, Pićanci i kmeti s pazinskoga polja, da se muški pripravljaju.

Frane Ma ča mislite, da su oni kapaci šegod holjega storit, nego su storili pismeni ljudi, avokati i drugi pazinski pisari?

Jand. I ja mislim, da se kmeti moraju podskrit proti avokati. Oni su fino glavo i dobri gospodari. Niste nigdar bili va njihovih kamarah, va keh primaju svoje najbolje prijatelj? A po Jadriću, mene su više put prijeli va te svoje kamare, i ponujali mi cigare i pit neke krvave sladke rakije. I kamare, va kih ape, se lišće a tanjuri su njim od suhega srotra.

Tone Po majku, su i mene prijeli, all samo ku su bili blizu balotacijoni.

Frane Drakulo ture! i meni su govorili ošijer Franćesko vinji trovarme va mia kažare . . . Alu će mi se je bilo travijnjulo poli jednega gospodinu, ha! ha! ha!

Tone i *Jand.* Kega vraniča se smijete, povidajte nam.

Frane Neću, produga je štorija, morda jedan drugi put.

— — — — —

O kuma Jele! Srkuito z moga mižola.

Jele A neću ne, gracije. — Ćete pod kumo je tan i drugi na balotaciloni va Pazin?

Tone A vi si ga budić. Sami neznamo, zač se bojimo, da nam ne budu naši od komuna spočitali, da smo šli bigule i skopčevinu jesti na račun balotacijona.

Jele A ne samo bigule i skopčevinu, nego neć drugo . . . Joh mene, ja sam se sramila za moga muža i za vas, kad sam čula, kako su ljudi škrabali po Korbunščini i po Gologeršćini. . Najbolje, da se vi tri nepačate va balotacijone. Ako ste si stavili va glavu, da ćete poć va Pazin za dan balotacijona, onda bi bilo dobro i pametno od vas, da držite s kmeti. S tim ćete storit svoju dužnost i pokazat ćete onim, ki mermiju govore vam, da nimate već posla s onimi, ki duge mustafe nose.

Jand. Ali Jele moja, kmeti nam nete verovat.

Jele Ote, ako držite s Lindarci i s onimi, ki se jade na sadašnju prezentanciu.

Jand. Po Jadreta, moja Jele ni nigdar tako pametno ganala.

Frane Županjine kćeri su sve bile mudre, ošite i pametne, da Bog požive njih i njihovu vridnu mater.

Jele Najbolje ćete storit, ako se pogovorite s onim dobrim i pametnim mislićem s Gologoršćikoga Dola. Njega dobro poznaju pazinska gospoda a štimaju ga kmeti, ki ga poznaju.

Tone Kuma Jele, povidajte nam, ča bimo imeli storit?

Jele Do nedilje promislite, je li bolje držat s kmeti i gledat njihovu korist nego s onimi, ki kmeta drže za svoga šćava. Gospoda grajuni vam

se klanjaju i šljeraju vas, samo kada su batoteljoni, da vas lagljo zaslepe.
Janâre, Frane i Tone: Bog nas očuvaj takove gospode.

Franina i Jurina.

Fr. Kumo s tem majičkom Jurino?
Jur. Ma pravo do kapo-balarina na Volosko, neka ga obasi na onu staru laternu, da se bude znalo kamo pod kvartin potrknut.
Fr. Tr ni sebojda tamo oštarije.
Jur. Ni još, ma bi se pristalo da bude kadoj i bal.
Fr. Moglo bi bit i još ča drugo po vremenu, ako ki nadu nestavi onemu objestnomu konjiću.

***

Fr. Jure, ča ti ne čini, ča je ono poročka strina u prodzadnjem broju na prvom mestu brbljala?
Jur. Ono ne ti dragi čakole, ma ti neznaš da su paziuski Čiki mjesto suvate na vrguno tiđo lovili.
Fr. Joli so ih čuda ulovili?
Jur. Govoro da su okolo dvo statine vrabel i dva kosića.
Fr. O o! ča i kosiće?
Jur Da! da, tr ča neznaš, da oni kosići va njihovoj gujbe pleše, kakc im oni čvikaću.
Fr. A bože moj! iz koga gnjazda su isplosali?
Jur. A ča još to neznaš; to su ti oni stari, jedan iz šumice, a drugi iz kršline.
Fr. A ča ostali su im pobegli?
Jur. Aj nisc pobegli, nego so doma ostali, zač da so oni sami svojl gospodari.
Fr. Pravo imaju, jer znadu, da trnj kruško neplodi.
Jur. Vera njim pošteno, da so brane.

***

Fr. Si čul, da imaju u Plčnu novo društvo?
Jur. Ča njim ni dosta onalako?
Fr. No zač onin amrdi klerlina.
Jur. Aj so prosidentu.
Fr. Ja, ma sada će moć — kako sam govori »mištum kompositum« mešat vino s rakijom.
Jur. Ala će se bugarit po Plčnu.
Fr. Neka Dog da.

Različite viesti.

† **Fra Ivan Despot.** Posestrima Dalmacija izgubi prošlog čedna jednoga od najčestitijih svojih sinovah, žarkog rodoljuba, polotnog pisatika i vrstnog spisatelja O. Ivana Despota; redovnog svećenika, u najlepšem vieku od 33. godine. Pokoj vječni plemenitoj onoj duši i lahka mu bila domaća zemljica, koju je toli vatreno ljubio.

Načelnikom grada Trsta imenovan je bivši načelnik, gosp. dr. Ribard Bazzoni. Prvim podnačelnikom imenovan je gosp. dr. Mojzes Luzatto, a drugim dr. Vjek. Dompieri. Sva trojica pripadaju radikalnoj talijanskoj stranci. Ovo imenovanje čeka potvrdu od Njeg. Veličanstva nu Trstom pronosi se glas, da neće biti Bazzoni potvrđen tršćanskim načelnikom. U delegaciju izabrano je 12 članovah; od ovih je 10 radikalnih a dvojica konzervativna, a od ove dvojice nalazi se jedan skoro uvjek u Beču na carevinskom vieću, a drugi reć bi da se malo brine za to mjesto. Tako su liberalci podpuni gospodari i u samoj delegaciji.

Imenovanje. G. Miha Jagodec kapelan u Rojanu kraj Trsta, imenovan je vjeroučiteljem na c. kr. njemačkoj pučkoj učioni u Trstu. G. Nikola pl. Dessantich, kotarski sudac u Červinjanu, imenovan je sarjetničkim tajnikom kod tribunala u Rovinju.

Potvrdjen izbor. Ministarstvo trgovine potvrdilo je izbor predsjednika i podpredsjednika trgovačke komore u Rovinju, i to prvim g. Dinka Candussi Giardo a drugim Tomu Sottocorona.

Izpražnjena mjesta. Kod tršćanskog zemaljskog sudišča izpražnjeno je mjesto pristava pomoćnih urodah. Molbe valja podnesti do 6. marča t. g.; nadnlje izpražnjeno je mjesto pristava kod c. kr. kot. suda u Kanalu. Molbe imaju se uložiti do 4. marča t. g. na kot. sud u Gorici; zatim mjesto pristava kod zem. suda u Rovinju. Molbe treba predati do 6. marča t. g. istomu sudu; napokon mjesto finansijalnoga kancelista kod c. kr. ravnateljstva finance u Trstu. Molbe valja uložiti u roku od trijuh čednah i dokazati poznavanje zemaljskih jezikah.

Občinski izbori u Pazinu. Na drugom mjestu govorimo danas o paziuskih odnošajih u obće a ovdje nam je spomenuti, da je talijanska stranka izmislila novu spletku, kako bi našega kmeta, pazinske občinare iz pojedinih podobćinah, lagljo oplela. Putem poročke shabca trube pazinski Talijanaši u svjet, da će biti imenovana za grad Pazin sa okolicom posebna občinska uprava jer da oni nemogu nikako dopustiti, da bi izvanjsko podobćine (čitaj šćavi) zavladale sa talijanskim gradom Pazinom. Gospoda se naime boje, da će odzvoniti kod predstojećih izborah njihovom gospodstvu pak, budnć da nebi mogli više sa ciclom občinom gospodovati, nastoje već sada pridobiti za sebe pazinske građane i kmetove iz okolice, nadjajuć njim nekakav opis na podpis, kojim će moliti zemaljski odbor, da se stvori za kutastranu občinu Pazin samostalna občinska uprava.

Dok su gospoda držala kmeta na konopcu, dotle njim je bilo pravo i dotle su rado vladali sa občinom a sad, kad bi imno zavladati kmet, t.j. ogromna većina občinarah, kuju spletke i smišljaju osnove, kako bi se izpod zakonite vlasnavine občinarah izvukli. Ovako spletkariti znadu u Istri jedino Talijanaši i njihovo priropino šurovnjaci, jer poštenomu čovjeku gadi se upravo ovakov postupak.

Podpise za samostalnu upravu sabire u samom Pazinu dvojica Talijanušah a u okolicu poslali su dvojicu plaćenikah, koji obilaze naše kmetove obećivajuć njim zlatna brda i doline. Opominjemo pazinske občinare iz okolice, napose tamošnje prvake, da paze na ovo što oko njih biva, da proriče ovakve poslove a one koji su bili zavedeni i prevareni neka podnđe, kako će svoje podpise opozvati makar putem našeg lista. Budite i radite redoljubni i jer duškmanin naspava.

Istarska mjestna željeznica, ovih danah pronosi se glas, da je uložio graf Petar Walderatoln molbu na ministarstvo trgovine, da mu se dozvoli izvesti tehničke predradnje za željezničku prugu iz Kopra kroz Buje, Motovun, Gerovlje, Boljun, Vranju, Volovsko i Matulje. Željeznica ova, koja bi imala podignuti u Istri promet i trgovinu, spojila bi se sa državnom željeznicom kod Čerovlja a sa južnom kod Matuljah. Nama se čini ovaj projekt vrlo nejasan te mu za sada nepodajemo osobite važnosti.

Hrvatska čitaonica u Knstvu priredjuje družtvenu zabavu dne 3. marča o. g. sa sliedećim programom: Predstava: »Pradjedova sulka«. — Šaloigra o »olitike«. — Pjevanje. — Tombola — Ples. — Ulaznica za osobu 1 for., za obitelj 1 fr. 50. — Darovi primaju se sa zahvalnošću. Čisti prihod je namienjen dobrotvornim svrham.— Početak u 7 i pol u veče.

Trgovačkih brodovah u našoj carevini sve to manje biva. Koncem godina 1885. bilo je u svemu 2052 broda; i to: 332 broda duge plovitbe; 58 velikoga kabotaja; a 1662 maloga kabotaja. Osim toga ima ribarskih i drugih manjih ladjicah 7173.

Ako se ovi brojevi primjere sa onimi od prve godine 1884. to se pokazuje, da se je broj venkih brodovah umanjio za 38. onih veikoga kabotaja za 4, a maloga kabotaja za 84; dočim se povećao broj malenih ladjicah za 588. — Žalostno je doista ovo stanje, žalostnije još ako se primjeri sa stanjem brodovah natrag deset godinah, a najžalostnije pako, što se nitko pravo nebrine, kako bi se propadajući mornarici pomoglo.

Iz Barbanšćine doznajemo, da je tamo posino zemaljski odbor jednoga činovnika, koji pregledava občinske račune, da se uvjeri u koliko su istinite silne pritužbe, podnešene od tamošnjih občinarah proti občinskoj upravi. Nadamo se, da će dotični činovnik stvar točno i nepristrano razviditi, te isto tako svoje predpostavljene o tom izvjestiti. Nek se vrši zakon pravedno i strogo, pak će se viditi tko je kriv a tko nedužan. Ovo vriedi za činovnika pregledatelja, za občinsku upravu i za občinsko zastupstvo, komu mora više na srcu ležati dobrobit občine, nego li prijateljstvo Petra ili Pavla.

O.i druge strane doznajemo, da je došlo 15. t. m. gospode, velećastne i veleučene iz Pulja i Vodnjana, te da se na Barbanšćini lov lovio. Nevjerujemo nikako, da je taj dolazak u kakovoj svezi sa gornjom nnšom vieti, nu čini nam se vrlo čudnovato, što gospoda lovci nepoznaju lovačkog zakona, koji dozvoljava loviti samo do polovice febrara.

Sv. pismo nas uči, da je Isus kazao apostolom ribarom: »ostavite vaše mreže jer od sada nećete više loviti ribe, već ljude«. I tako je bilo.

Tko traži nadje. Nedavno došao je neki naš Barbanac u tavolarski urad u Vodnjanu po svojem poslu a jedan činovnićić, silni protivnik svećenikah i naše narodnosti približi mu se te mu počne ovako govoriti: »O! vi ste ovdje dragi G., vi ste biti uvjek koliko vas poznam dobar, čentit i pametan mladić, ni sada čini mi se da su vas popovi preokrenuli. Popove valja moj dragi ostaviti i nepadat se u njimi jer odpotle su oni pušju u občinske poslove, nantala su silne propirke i pravde; pušćajte jih dakle i bježite od njihe. Na to odgovori mirno mu dovjek tomu prijatelju popovah ovako: »Što mi to govoriti gospodine? dok sam bio mladićem, mislio sam i radio kao mladić, sa ta pako, pošto sam odrnao i postao mužem, mislim i radim kano muž. Poznam dobro latinsko svećenstvo i znam hoc vaše nauke, da su biti naši svećenici uvjek naši najbolji prijatelji, savjetnici i dobročinitelji«. Činovnićić iznenađen ovim muškim odgovorom, priskoči brzo i laskavo po šarenjačku: »Ma ne tako moj dragi prijatelju. Ostavite popove i držite se vašeg načelnika a to tim više, jer je upravo sada najpotrebnije, da se njega držite«. Na što mu odajeće baš ljudski Barbanac: »Moj gospodine! ja nedržim niti a popi niti s načelnici već s onim, koji ima pravo a za ostalo nije me briga i tim vas pozdravljam. Osupnut osta taj ćirilaj svećeničkog ugleda, gledajuć za »drzovitim šćavom«.

Narodni ustanak. Ministarstvo ruta proročilo je carevinskom vieću osnovu zakona o narodnom ustanku (Landsturm) usljed koje bi bili dužni u skrajnoj potrebi svi državljani, između 19. i 42. godine pod oružje. Ovakove ustanke imadu skoro sve europejske države, pak se za to odlučila i austrijska vlada u dogovorno sa ugarskom. Čim nam dopusti prostor lista priobćit ćemo glavnije paragrafe spomenute osnove.

Nenku nauka.

Radnje pod konac mjeseca febrara na polju. Ako ti vrieme dopusti preori ili prekopaj svoje njive, jer će se tim zemlja urahliti i bolje roditi. Izvozi ili iznosi gnoj na njive, ali pazi, da ga nepustiš golu, jer bi sunce, vjetar i voda uzeli mu pol i više vriednosti. Na ovaće kupe složen neka bude gnoj i zemljom zagrnut. Malen je to trud, a velika korist.

U vinogradu. Za lieps i tiha dana obrezuj trsje, a nećini toga po mrzlini ili vjetru. Pazi, da bude rez posve oštar, a nezaboravi, da nije svatko za taj posao. Na slubljem trsu ne pusti previše mladica, a pokušaj rezati i na 2—3 oka. Staro trsje možeš obnoviti, ako ga posiečes razi zemlje i malo odgrneš. Iz korenja porinuti će jake mladice. Izkopaj rove ili grabe za grebenice ili rozge, a gdje god učini pokliu ili valjenicu. — Staru koru iz trsja očisti a osobito na onih trsovih, koji su više trpili od pali. Dobro bi da taj smrad od kore ispališ, a da tre sav vapnenim mliekom namažeš. Pametni gospodari to čine jur od davna. — Pokušaj dakle i ti.

U vrtu kopaj duboko, da zatreš razvrstni korov. Sij salatu i posadi luk; češanj, i grašak ako još nisi posadi čim prije.

Imaš li u vrtu koju vočku obazri se i iztriebi gniezda gusenicah i druge gamadi. Hrapavu koru iz stabla ogull.

U klesti imaš li vina za prodaju pazi, da ti budu bačve pune; jer ti se drugčije vino lahko pokvariti može. Ono što imaš za svoju potrebu pijače štedi, da ti neuzfali prorano. U vrieme košnje dobro bi ti došao kap dobra vina — a u krčmah je predrago i često nevaljano.

Lutrijski brojevi

dne 20. febrara

Beč	29	13	55	31	35
Grac	26	1	9	35	23
Temesvar	24	2	5	63	23

24. febrara

Brno	81	90	8	72	1

Tršćanska burza

dne 24. febrara

Austrijska pap. renta	for.	86 70 do	for. 86.80
Ugarska "	"	95 50 "	" 95 60
Istu u zlatu 4%	"	104.22 "	" 103.—
Dionice nar. banke	"	— — "	" —.—
" kredit-banke	"	298.50 "	" 300.—
Talijanska renta	"	90.% "	" 90.%
London 10 lirah sterlinah	"	120.% "	" 126 %
Napoleoni	"	10.03 "	" 10.04
C. kr. cekini	"	5.92 "	" 5.92
Državne marke	"	61.65 "	" 62 10
Sto francezke	"	50 "	" 50.20
talijanske lire	"	49.50 "	" 50.10

Priposlano.*)

Jedan odiel pazinskog veteranskog družtva nadvojvode Albrechta, sastojeći od podpredsjednika i četvorice članovah, otišao je nedelju 7. t. m. u Fontano, da oživotvori podružnicu istog družtva u kotaru porećkom.

Stupajuć u mjestance Fontano, bijahu isti srdačno pozdravljeni i primljeni od pučanstva sa županom na čelu i od g. grofa Burisi.

Pošto se je priglasilo i primilo 30 novih članovah u družtvo, palilo je pučanstvo mužare i provode taj dan u skladnom i iskrenom veselju oroć češće srdačni: živio Njeg. Veličanstvu Franu Josipu I. i nadvojvodi Albrechtu, pokrovitelju pazinskih veteranah, na čemu se podpisani svim i svakomu što srdačnije zahvaljuje.

Pazin, 13. febrara 1886.

M. Geržetić,
podpredsjed. veteranskog družtva.

---

*) Za članke pod ovim znakom neuzimlje odgovornosti Ured.

HINKO KRAPEK,

svjetloslikar u KARLOVCU.

Istom sada pošlo mi je za rukom, da na jednoj slici skupim sve slike poklisara na hrvatskom saboru stranke prava, te da u jednom tablou predočim u cielosti lica pojedinih naših čćnih borioca. Mnogostrana želja je time evo ostvarena, a ja se usudujem staga štovanom hrvatskom občinstvu objaviti, da isti tablo u zidnom formatu, u kom se nalaze slike: *gg. starine prvaka dr. Antuna Starčevića, dr. Davida Starčevića Frana Folnegovića dr. Grge Tuškana, Milana Pavlovića ur. Jakova Radošević.a. bar. Gjuru Rukavine, Hrvoja Barčića. Makse Lončarevića, Ivana Šimeka. dr. Hinka Hinkovića, Eugena Kumičića, Dragutina Pisačića, Andrije Valutnika, dr. Frana Pilepića, dr. Josipa Ivandije, Josipa Radića, dr. A. Bakarčića, Vjekoslava Liebharda, Josipa Gržanića, Frana Pevalka, bivših zastupnika Steve Kuluzovića, Mije Tkalčića i Ladis va Krajačа.*

Slike je izašla, te se dobije uz cienu od komada po 1 for. 50 nvć. 1—10

Osim toga izdao sam sliku, g je se nalaze gg. dr. David Starčević i Josip Gržanić zajedno, i to u formatu za zid po 2 fr. 50 n., boudoir-format po 1 for. a u formatu posjetnice po 30 novć.

Nadalje imadem u prevelikoj zalihi slike sve gore spomenute gg. zastupnika svakoga pojedinca u raznih formatih po 5 nvć., 30 nvć., po 1 for. i po 2 for. 50 nvć., kako je to odavna već poznato.

Naručiti se može u svakoj množini, te se svaka narudba u što skorije vrieme ovršava.

Sva pisma i narudbe u tom smislu, molim, da se uprave jedino na mene.

Uže več 87 let obstoječa

c. kr. avstr. privilegovana

tvornica za žebrake in koce

poprej

Lichtenauerja udove in sinov

razpošilja po svojih dunajski zalogi

konjskih žebrak

190 ctm. dolgih, 130 ctm. širokih, ne po končljive kakovosti, temne barve, se živežimi krajci po **gld. 1·60** se zavijanjem vred.

Dalje prodajamo, dokler še zaloge

bolj barvane konjske žebrake

2 metra dolge in 1 1 pol metra široke z šteregubnimi plavo rudečimi ali temno rudečimi krajci nepokončljive baže po **gld. 2·50 z zavitkom vred**

Kdor jih vzame 10, dobi jeden komad po vrh ali se mu pa cena za 10 posto zniža.

Samo radi vellkanskega izdelovanja in prodaje samo vsakih konjske žrebake tako nenavadno velikosti in tako izborne kakovosti. Tako nenavadno cene prodajati.

Stotine hvalnih pisem stoji vsakemu na ogled

Razpošiljajo se z povzetjem,

Blago, ki ni po godu se brez ugovora nazaj sprejema. — Naj se dobro pazi na naslov: 3—1

Pferde-Deckon-Fabrika Haupt-Niederlag

WIEN, Rothenthurmstrasse 14.

ŽELODČNE BOLEZNI

Ja mogoče *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

odlini in nedonegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandenas, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne onake leke.

Vodina raznih kapljic, izdelkov itd., katere se občinstvu kakor pravi želodčni priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva zmes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priproste sestave, odločno oživljajoče in želodčne živce hitro krepčalne moči **pravico prednosti** nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilmi, kar dokazuje tudi še vsakim dnevom vedno prašanje po njem. Ta balzam bogat na dolgoletih snovih kinoško robarjaro, katera korenika je poznana zarad njenega upodnega upliva na **prebavljenje** in **želodec**, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nejedčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, cvetenu, slabosti, bacenju, proti hemoroidalnem trpljenju, zatvoril in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 20—11

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *G. B. Rarić*, na Reki v lekarni *al Redentore*, *G. Giuriner*, v Kormínu v lekarni *A. Franzoni*, v Tomínu v lekarni *E. Pallma*.

Nova

ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—37

Odjela od samo vune polag mjere.

Odjela cheviot od f 12 dalje

Gornji kaputi od for. 10—18.

U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Šalovi na obroke

PUSTEŇE KAPUTE

za gospodje

u svih bojah, bogato [illegible], dostatno dugačke i široke, razpošilje uz poštarske pouzetje, **komad 3 for.**

L. STORCH u BRNU 17

Skladište

crkvenih spravah i to: za crkve katoličke, grčko, pravoslavne itd. itd. itd.

Marija Cosulich

i

Adele Demarchi

nasl. tvrtke

Katarine Garuša

Trst, Via Nuova 1, I. pod uz pravoslavnu crkvu.

Pošiljke jesu proste od carine.

Ljekarna Trnkoczy

uz vlečnicu na velikom gradskom trgu u LJUBLJANI

priporuča i razpošilja poštarskim pouzetjem

MARIJACELJSKE KAPLJICE

za želudac,

kojim se imade zahvaliti na hiljade ljudih na zdravlju; imadu izvrstan uspeh kod svih bolestih želudca te su nepredobitno sredstve proti: **pomanjkanju teka, slabu želudcu, uraku, vjetrovom, kolici, krču u želudcu, bilu srca, zatvoru želudca, glistam, bolesti vranice, na jetrih i proti zlatoj žili.**

Opomena. Još jednom treba opomenuti, da su ove kapljice **lažno** zvane **velikomu patvorenju.** Mnogo imade ljudih, koji nepoznaju pripravu ovih kapljicah te razpašavaju pod imenom „Marijacelj-ske kapljice", ovo kano podlo-lano malju ljudstvo. Ove kapljice nisu, niti nesuplehih, prave **«Marijacelske kapljice».** Tko dakle želi pravih **«Marijacelskih želudčnih kapljicah»,** neka uvjek pazi na gornju sliku majke Božje, koja je kano znak izvornosti zakonom zajamčena, te mora biti na svakoj steklenici. Dobivaju se u **ljekarni TRNKOCZY,** uz vlečnicu u Ljubljani; jesu najbolje i kako mnoga zahvalna pisma potvrdjuju, najprekušanije i najsigurnije kapljice proti svim želudačnim bolest mi i njihovim posliedicam. —13

1 staklenica velja 20 nov., 1 duoet 2 for. 5 duocetah samo 8 for.

Poštom razpošilje se najmanje jeden duoet steklenicah. Naslov:

Ljekarna Trnkoczy u Ljubljani.

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac

odobren po vlšth oblastih sa dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Sibenik (Dalmacija) sa filialkom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, teom il jahom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, koji imajući zdravotna svojstva, to se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod probavljajućih organah; nadalje čisti krv izpravljajuć slabinu i tromost i pospješujuć tok. On čisti polagano, uništuje glisto uklažujući kroničke kraperenosti jetrah, slezene, umanjujuć sve malo po malo zastajalo bolest hemoroidah.

Uzmu li se likera dunomlan, čuva od otrovah miazmah, prolzvirućih kod od poltvorena zraka, toli od opidemijah, zato je izvrstno lek proti *groznici* i proti *koleri.*

Ono pako što nadilaza pravu osnovnu likera u zdravstvenoj struci jest, što onlobadja ljude odnose srdbi i pokvarenosti od škodnih postiedjah, koje ževljanstvu daje velik broj nesrećah

Zaista iza malo danah čovjek, koji se služi tim likerom čuti, da mu je povraćena životna snaga, i čuvstvo i zagostanja čini ga zadovoljnim, probudjenim i svježim za svaki rad. 23—23

Da se olakšati kupovanje občinstvu gospodar tvornice osnovao je na široko razprodaju svoga likera, koji se može dobiti u svih kavanah i rakijašnicah

---

Podružnica u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz

4-dnevni odkaz $2^1/_4$%

8-dnevni odkaz $3^1/_2$%

30-dnevni odkaz $3^1/_2$%

u napoleondorih uz

30-dnevni odkaz $2^1/_2$%

3-mjesečni odkaz 3 %

6-mjesečni odkaz $3^1/_2$%

Okružni odjel

u bankah $90^1/_2$% komate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Pešt, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Graz, Hermannstadt, Innsbruck, Clelovac, Ljubljana, Salzburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz $^1/_4$% provizije.

Predujam

na varrante, svjetl na spomenumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu $1^1/_2$% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, $5^1/_2$% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povoće iznose glasom posebnoga spomenumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—48

Veliko skladište **žlvaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.

Skladište **čvrstih blagajnah,** koje nije moguće razbiti a sjegurne su proti ognju.

Veliki izbor **svetiljkah za petrolej,** finih i prostih, za objesiti i za pronašati. 48—22

Prodaja svakojakih **spremah za strojeve,** sa vlastitom radionicom kovača mekanika; *primaju se popravé svakojakih strojevah kod*

FILIPA BATTICH

TRST, Via Acquadotto h oj 23.

Naručbe izvršuju se neodvlačno uz pouzetje. — Cieno neboje se konkurence.

Latteria Milanese

(milanska mlekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra sl dužnošću, upozoriti mnoge naručitelja, da ima u mlekarni **svježa i suha voća. Izvratno divljačino, zelenjah sve polag cienah na trgu Hloba genovezkog, kolačah mletačkih, elastičnah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla** svježa svaki dan iz Milana. **Kromo za ovariti, tučenog povrhja** prve vrsti, **kisela mlieka. Za objede i soirée** ovrhavaju se naručbe na pladnjevi povrhjem bogato nariseni, takodjer u ledu. Naručbe na pokrajinu izvršuju se neodvlačno, nu ne ispod 5 kilog. 40—37

M. Melchiore.

CIENIK

g. Poppovića u Zagrebu

Tvornica **uljenih mastilah,** trgovina **somenjem i koferskom robom,** skladište **farba i laka** izašao je, to će se svakomu, tko se za ove predmete zanima i ol nik zaiše, bezuvjetno prinositi.

Jesenska ločidba

Thè Millfiori

najbolji lek za žlučnje i stvaranje krvi. Izvrstan proti nelaku, steznju u želudcu, hipokondriji hemoroidam i kožnim bolestim. Dobiva se u ljekarni

PRAXMARER 11—18

(kod dvih orahovih)

Gradska vieđnica u **Trstu.**

Podpisani čast se objaviti trgovcem obrtnikom, novčarom, osjeguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje **tvorničou**

Počatah vulkanizirauog kaučuka.

Corso br. 47 — I. p.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih počatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče svoema nizkih cienah. Izradjuju se počati kojegod drago podobe; Počati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: sat-tovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice. Crayon sa porom-počatom itd. itd. Počati se dnevnikom i za označiti registre naslove, dionice itd. 48—43

Primaju se takodjer počati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platnó. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—21 vecchio N ro 4).

Počati iz kaučuka

for. 1·50

Najprikladniji žepni počat sa perom, olovkom i bilježilom **samo for. 1·50.**

Samogiban žepni počat fr. **1·20.**

for. 1·20

Nadalje svakovratne počate za obćinske, župne itd. uz uredo najjeftiniju cienu.

Negubite vremena

Od svjetskih konjskih gunjevah, koje sam ja na družbi za polovicu vriednosti kupio, i kojih se razprodalo u ave krajeva svieta, dajem dok jih imade na skladištu za

samo for. 1·50

Konjske gunjeve

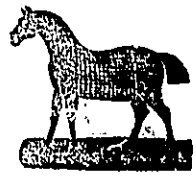

sa raznimi bojadisanimi rubovi, debele kano daska, duge 190 cm., široke 130 cm. upravo nerazkidive: I. vrst po for. 1·75 najbolja I. vrst fr. 1·95 po komadu

500 Duc.

Žutodlakavih gunjevah za kožije

sa raznobojnih srtah i rubovah, vrlo velike i fine for. 3 komad. Osobito vriedne za vlastnike kožijah. Imadem takodjer

400 kom. svilenih pokrivačah za krevet iz najfinije Bursaville u najkrasnijih bojah, crvene, modre, žute, zelene, smeđe, za najveće krevete komad for. 3·50, a jedan par for. 6·50.

Razsiljlje se uz gotov novac ili c. k. pošt. povzetje.

U mojem uredu imadem na stotine zahvalnicah i naručbah od najuvaženijih osobah, a nekoje od tih jesam jur objelodanio, druge koje će prigodom objelodaniti može svatko kod mene razviditi.

Sve što nekonvenira uzmo se natrag bez prigovora.

Opomena. Opominjem svakoga, da se čuvaju onih gunjevah odanih tvrdkah, koje se haju svoj naslov u oglasih objelodanili. Tko želi dakle imati dobru i solidnu robu, neka se obrati na tvrdku od c. kr. trgovačkog suda protokoliranu

J. H. Rabinovicz

Wien Hintere Zollamtstrasse Nr. 9.

NB. One gunjeve, koje nudjaju drugi po for. 1·50, for. 1·60 prodajem ja po for. 1·20 po komadu. 1—1

LA FILIALE

della

BANCA UNION

TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valuta.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*

Abbuonando l'interesse annuo

per Banconote

$3^1/_2$ % con preavviso di 5 giorni

$3^1/_2$ " " " " 12. "

4% " a sei mesi fisso

per Napoleoni

3 % con preavviso di 20 giorni

$3^1/_2$ " " " 40 "

$3^1/_2$ " " " 3 mesi

$^1/_2$ " " " 6 "

Per le lettere di Versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partire dal giorno 14. Ult. febbraio, 1. 21 marzo 9 maggio e 9 Agosto e seguenti del prossimo.

Trieste 9 febbraio 1885.

IN BANCO GIRO

abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conforme del versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la sera del medesimo giorno.*

Assume pel proprii correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute o divise, nonchè dell' incasso *d'assegni, cambiali e coupons,* verso $^1/_4$% di provvigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(**Sezione Merci**) s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 2—2—9

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salom nalazi se 48—35

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo po nizke cene košare svake vrsti, šetke, motke iz slame i iz konjske grive, čistila za noge, sagove; kiste svakovrsti, povošteno platno; lonce za svietlo i za ribe; platno za vezenja, finog sapuna te svakovratnih predmetah za tapetare.

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca**

Broj 9. U Trstu 4. marča 1886. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pod.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč. za svaki redak više 5 novč.; i u slučaju opetovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šilju poštarskom *vaglavnicom* (assegno postale) Imo, prezimo i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrijemo, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nobiljegovani listovi se ne prinaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za soljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Občinari pazinski pozor!

II.

Pokazali smo zadnji put, kako je Pazin mogao liepo napredovati pa i nebio glavnim gradom pokrajine, kako je to po svojem položaju zavriedio i kao što je to hrvatsko i slovensko pučanstvo Istre želilo. Medju onimi talijanskimi zastupnici Istre, koji su se odlučno protivili, da bude Pazin glavnim gradom pokrajine, nalazili su se i zastupnici grada Pazina i pazinskog političkog kotara. Domaći dakle sinovi i domaći zastupnici zapostavili su interes rodnog si grada i svog izbornog kotara interesom tudjim, t. j. interesom grada Poreča. Da njim je ležalo više na srcu blagostanje grada Pazina nego li grada Poreča, oni bi se bili imali svom odlučnošću zauzeti za svoje rodno mjesto i za svoj izborni kotar, nu oni su to propustili u tim se pokazali nezahvalni napram onomu gradu, u kojem su se rodili i napram izbornikom, kojih interese bi bili morali zastupati i braniti. —

Glavna je dakle krivnja što bi Pazin zapostavljen Poreču, na zastupnicih Pazina i njegovog političkog kotara, na domaćih sinovih, na današnjih talijanskih prvacih u samom Pazinu. Od koliko je pako štete po Pazin i cielu občinu, što nije postao glavnim gradom Istre, uviditi će najbolje onaj, koji znade koliki se novci potroše i ostave u Poreču.

Drugi silni materijalni udarac zadobio je Pazin dignutjem domaćega batalijuna domobranaca. Občina pazinska podignula je na vlastite troškove veliku zgradu, u koju bijaše smještano ročno vojničtvo. U to ime zadužila se občina kod zemaljskog kreditnog zavoda u Poreču, kojemu plaća za tu posudu velike interese. Zgrada ta neslužbi danas prvobitnoj svrsi; nanosi dakle žeđeno koristi al interese valja svakako plaćati.

Kad se pročulo, da će vojno ministarstvo premjestiti zemaljsko domobranstvo iz Pazina u Pulj, putovalo su deputacije pazinskih prvakah do dva puta u Beč. Ono što se je tajnimi spletkami i javnimi demonstracijami proti vladi i vojničtvu nakrivilo, htjelo se je izvanjskim načinom prikriti. Pazinska gospoda, videći kako gubo upliv i povjerenje kod sugradjanah i susobčinarah, koji su dobri državljani i koji su od vojničtva crpili veliku korist, htjedoše svojim putovanjem u Beč pokazati, da laži i njim na srcu blagobit grada i občine i da je i njim žao što odlazi domaće vojničtvo. Bilo to il nebilo faktum jest, da gospoda pazinska nisu u Beču uspjela, t. j. da je uzprkos njihovom dvokratnom putovanju u Beč, vojničtvo iz Pazina premješteno.

Priznajemo, da se vrlo slabo razumijamo u vojničke poslove, no sudimo, da netreba osobitog znanja za prosuditi, od koliko je silne škode za Pazin i okolicu to premještenje. Recimo da je Pazin obskrbljivao sa živežom i svim potrebitim kroz cielu godinu, danomice poprečno 100 momakah; da su častnici ostavili u Pazinu sav svoj vojnički i privatni prihod; da je svaki i najsiromašniji vojnik donesno sobom najmanje jednu petaču; da je gradu ostala liepa svota od stanarine momčadi i častnikah; da je radi vojnikah dolazilo i mnogo pučanstva u Pazin te tuj ostavilo svoj davak, pak sbrojimo ovo te to nedemo pretjerivati nko rečemo, da je u Pazinu ostalo svake godine najmanje 20 hiljadah forintih, od kojih neima danas niti novčića, dapače izdaje sada občina godimice velike interese za kazarmu bez vojnikah.

Sada neka svatko sam prosudi, kolika je to silna štota za gradić od 3000 stanovnikah, za mjesto u kojem neima obrta niti trgovine i koje živi najvećma od tudjinacah t. j. od c. kr. činovnikah, profesorah i djačtva. Ovu štotu nanesli su gradu njegovi vlastiti sinovi, talijanski prvaci, koji opajiv se kruhom, zaboravišće na svoje dužnosti, dužnosti sinovah, zastupnikah i voditeljah puka. Na njo pada krivnja i jedino na njo što je grad Pazin prikraćen za kojih 20 hiljadah forintih godišnjih. Jedino oni će odgovarati Bogu i narodu za ono što su zla počinili il što su dobra učiniti propustili za grad i občinu. Da nisu pako ovo jedine zle posliedice njihovog grieha, pokazati ćemo drugi put.

DOPISI.

Kanfanarščina, (Konac). — Krščanski uzgoj djece ostavlja se jedino siromašnim teram i otcem, koji su obično sami nauka potrebni. Nije se dakle čuditi, što u nekojih selih čudoredstvo žalostno propada, što se kada tada dogodi, da gone c. kr. oružnici s bajonetom na puški svezano dvanaestgodišnje zločince na rovinjski sud.

Dogodi se dapače u studeno zimsko doba, da novorodjeno dieto, koje kumovi preko Drage u kanfanarsku župnu crkvu na sv. krštenje nose, na putu premine, a da sv. krsta naprime. — Moglo bi se nabrojiti još drugih navoljah, koje onaj blodni all uvjek pošten, čestit, Bogu i caru vjeran i odan puk nezasluženo biju i taru, I još se slavna porečka gospoda usudjuju trubiti u svjet, da je stanje u Istri »brilantno« t. j. sjajno! Baš ovo u Poreču pohvaljeno »brilantno« stanje blodnoga puka prisililo je prošle godine čestite kanfanarske občinare, da su dvojicu izmedju sebe poslali u caraki Beč, gdje su pred licem Nj. Veličanstva, našega premilostivega cesara i kralja svoje jadno »brilante« ne pohvalili, nego zatužili. Svim ovim nevoljam mogle bi se postupice doskočiti i trpećemu puku barem djelomice žalostno stanje olakšati, kad bi se ostvarila spasonosna namišljano neumrloga Dobrila, da bi se naime dalo Dražanom vlastita, vriedna i požrtvovna svećenika, kako vodnjanskim Roverom. To je sada, dakako nemoguće, radi velike oskudice svećenstva. Ali ozbiljno bi se moralo nato misliti, da se Dobrilina namišljano ostvari. Na škola bi se pako svakako mogla i morala onomu puku dati, putovi mu ponačinili i popraviti, pak čiste i zdrave vode mu priskrbiti, gdje ove nejma, kad bi bilo samo o ljudne volje, malo više kršćanske ljubavi do trpećega brata, pravoga rodoljubja i pametnoga gospodarstva, pak manje luskanja i klimanja latinskim veladam, narodnim našim odmetnikom i protivnikom, zvali se oni, kako

PODLISTAK.

Istrionensia ili diplo Babinoga Marka.

II.

Svi pametni gospodari na razkršću stare i nove godine prave račun. U tom ih i novinari slede. Samo što svaki natoži na svoj kraj. Babin Marko i on je učinio svoj Bilancio i vrat proračuna. Naši dobri susjedi »alea fin dei conti« smjedu se mirne duše podati i odsele brigi svojih jaslarah i pustit jih »in buona pace« da filozofiraju »sicut equus et mulus« pri punih jaslih, jer oni točnim proračunanjem kormilare s našim brodom, koli napokon mora dosegnuti svoj udes, laku blažene zemlje: »wo die Citronen blühen«.

Pionir velikih narodnostnih dogodjajah uvjek su se najprije pojavili na polju literature, pak i jest občenito mnienje, da je Dante udario temelj ujedinjenju talijanskom. Combi (quel genio sregolato dalla infelicità) na svoj način, kao i Tenesebi sa svojimi beletrističkimi proizvodi (kojim je hunovat Rešetar ušao u tajnu morala i koji su za sada s jaslarske oprezności prestali razvijati se u podlistku organa Babinoga Marka) i nezbrojni drugi poprimili su stvar s pravoga kraja. I u nas kod kuće proklijala kao gljive razna učena družtva, znanstvene razprave. I tako će doći, mora doći, spasenje kući istrijanskog Izraelja. a kad to bude, spominjati će se jedan junak medj junaci. Ime mu je »Ex fra Pepi«. To Vam je od oka dellja!

Ducat tudjinacah »d'oltre monte« zabilo si pod kapu udariti srametni žig hrvatstva »zemlji ovoje«. A po čemi Bože drag!! Po intelligenciji ne. Po posjestvu niti. Jer po tih kriterijih jest i biti će Istra talijanska i preko sudnjega dana!

Znate li po čemi! Čujte da se nogom križate! Po masi, »per la rude, informe massa« Ta nesretna masa, tamo negdje od osmoga stoletja, da spada u tisuće hrvatsko zamenovanih! A znate li vi genezu te zloreče! Ah! povjest nije još do sada znala za našu Bartolomejsku noć! Mnogo prije od Rabatinih vremenah joštar, haračili ovudaj oni strašni skoti Uskočki, kojih praunuci i danas još smjedu haniti se na divnom u Porečkoj razcrkvi. Bila je to strašna, tmurna, burna noć. Sva naša sveta Istrija smjela je spavati spokojan san; tu sami elementi strašili su stražu o Uskokah.

Ali mahki starohrvatski i onaj paklenji staroslavenski »Crni buh« in persona, prokrčiti jim put kroz tmine, kroz vihre. Domogli se Uskoci, jaoh domogli se sveta nam zemlje. I gle, čudnoga pojava! Te noći uskočki skot, kao da je zaboravio svoju groznu ćud. Negrabi, nesjeće, nebode, nedere, ne daje od sebe glasa, Niti vrisnu, niti zubi škrinu. Ko svlet duhovah šunja se te noći vojska Uskokah po dormitorijih latinskih naših praotacah, al no da robi, ne da para, ne da pali. Na razsuto srebro, zlato, drago kamenje nit da oka svrne. Vas njim posao te strašne noći bijaše: kropiti po čelu spavajuće nekom vodom čudotvorkom. Od te vode, od te kropnje, stoput jaoh! narasli našim djedom i babicam uskočki rožki, a probudjeni stali (jezikom) po uskočku zavijati. I tu vam je »limitium« naših jadni Do tada nisu nam znali nego otimati, te noći Uskoci pustili nam svoje dare-uskočke rogove, rožčiće, pipe i pipice, da se toga dara ave do danas neoprostismo.

I redki bili, kojih je minuo uskočki dar. Babbin šukundjed n. pr. sretna mu majka! pekao je baš tu noć u škaru, kamo poljeće od nevremena u svojoj ribarici barki, pekao je sardjelo; onaj Sbisov, polio na trabakulu dveno kolje u Mletke, gdje se gradile lagune, a Frajacomova nona ima zahvaliti pomanjkanje rogovah praznovjernoj ćudi Uskokah, koji i u svojoj surovosti poštovahu crkve i manastire. Ona vam, pralja (lavandera) po znanstu ljepušna holka, po našu gal ca, odnjela rubenina u odaljeni samostan, gdje je guardijanovao »Padre Morbinoso« (koji sam se podpisivao fra Giacomo), i tu, jer ju je zatekla noćca, prespala u »foreštarij«. I tako utekoše još njeki ter njeki.

Pak da se vratimo na početak pripovjest, ah! koliko su naše pametne glave omele sva svieta učilišta, ah! kolike trave, kolike žile nije izkuhala u svom lopižu Markova Baba, nebi li se lieka našlo protiv tih zloestnih rogovah. Napokon, ihuho! prolistajte naše istarske gorice! provrite od radosti naše istarske vode! Napokon naš mili i dragi, naš slavni, naš neprispodobni »Pepić« ukrao tajnu u kloštru hrvatskih crnorizacah i on ima sad u svojim rukama »lapis infernalis« s kojim će izbiti te varvarske biljege, nesretne rogove a čela nakazane nam braće i izvesti ih iz sužanjstva lingvističke Babilonije.

O vi samosilni Uskoki, ah! koliko toga skučiste pod svoj rog! Odzvonilo vam je za uviek! Stante. dok se naš zlatni »Pepić« razmaše »operirat«, pak da vidimo, jeli ova zemlja i gola plemenština krvi latinske, il kako vi hoćete, vaša zakarpatska pasmina!

Amo de vasi sinovi i kćeri Istarske, »Pepić« će vas povratit ljubeznoj majci vašoj, koja mekan krevet store vami usred svoga krila. Vi sustočani »Pepićevi« vi ste sretnici, koji ćete prvi biti prinešeni u kolo plemenitih sinovah svetoga majke! Pa iko da se nećuti osobito čašćen, ćuti mu je dano podati ruku u ruku odvjetka slavne loze Vasilli-a? odvjetka, vojn u komu su se milo poljubile ove tri ljepe: Markorošah, Malizlah i Meschinach ter eno se svi ti predikali odsjevaju u svem njegovom bivstvu: Markoroštvo nad čelom i izpod nosa, Meškinstvo u glavi, Malizia u njadrih.

Njekim, kako ste vidili u »Saggio di Cognomi italiani slavizzati« je Pepić jur učinio operaciju, a ti su med ostalimi: Abrami-ji. Barbalji, Orli-ji, Orsi-ji, Ferruti-ji. I Porečka Biba je liepo svarila te odpadnine i slastno progutala. Na zdar!

Česati će sada sploh i redomice svojim lapisom i ostale, pak će izpast s njihovih glavah sve patvorine one strašne noći. I bivši zastupnik na Monte Citoriju, »Vollari« zagriti će svoje vrbničke kolje-novićе, a dobrinjskim Kirinčićem, puntarsko-kornićkim Mrakovčićem, omišaljskim Fabijanićem itd. puknuti će med očima, ter će se odsele moliti svojim talijanskim prezimenjakom, Quirino i bnetačkom Marku i Fabiano-u, jer će uviditi, da njihovo prezime ne samo bje rogo-nakazano, nego da je očito te su im oni lopovi izmješali i zalmenska slova.

Al ja znam, da nit istin. liburnijskim tabelarom nebi srce podnjelo goniti preko istrijanskoga medjaša one svoje omraženu

jim drago. Da bi se među zanemarenimi Dražani našlo bistrih i pametnih razumnika, koji bi mogli biti danas-sutra narodu korisni i domovini dika i ponos, nema dvojbe. Upravo među onim pukom, u selu Vladić, ugledao je svjetlo božje veleučeni g. Rabar, profesor u Osjeku. A danas nemaju Dražani, osim jednoga Kanfanarca u Morganih, niti za najveću silu pismena čovjeka! — Prije nekoliko godinah podigla se u Kanfanaru na obćinske troške i epa i udobna kuća, u kojoj stanuju c. kr. oružnici. Da bi se slična kuća podigla na drugoj strani drage te izručila kršćanskomu uzgoju i prosvjeti one mnogobrojne ali zanemarene djece, nato se valjda niti ne misli. Ipak nose i Dražani svoju muku u obćinsku blagajnu i na c. kr. porezni ured; ipak moraju i oni doprinašati visoke obćinske namete, da se obćinski dugovi izplate i uzdržavaju škole, koje njihovoj djeci ne koriste; ipak moraju i oni davati svoje sinove u vojnike!

Kako bi se ovim biedam i vapijućim potrebam doskočiti imalo, moralo bi na prvom mjestu ozbiljno misliti obćinsko zastupstvo samo. Ali, dokle stoje obćinskomu zastupstvu na čelu ljudi, koji dužnosti i odgovornosti zastupnika nepoznavaju, jer svojom glavom ne misle, dotle se nemože očekivati, da se stvari na bolje okrenu.

Zar ima dakle ovo žalostno naše stanje i nadalje potrajati? Zar ima putovanje ono poštovano dvojice u Beč i po njoj naša pravično pritužba na najvišem mjestu izjavljene ostati bez svakoga uspjeha i posljedice? Zar se ima glas puka nečutkati obrlatnih poročko gospodo ili bezatdalnim strahovanjem kakovoga kanfanarskoga bezbožnika, komu i velika gospoda ave vjerom? — Pomozimo si sami, pak će nam i Bog pomoći! Sadanjemu zastupstvu isteklo je vrieme već 7. septembra prošle godine. Vrieme je dakle, da se obćinski izbori već jednom objave i obnove. Mođjutim, obćinari, neglednjmo prekrštenih rukuh, što rade naši narodni protivnici — šarenjaci, već pripravljajmo se svom ozbiljnosti na veleležajno djelo. Tu se ne radi o tako zvanom »prijateljstvu« kakovoga kuma ili šantula bilo on tko mu drago, nego o nas i o našem obćinskom dobru, radi se o »napredku i boljoj budućnosti naše djece«. Ugledajmo se u svoje susjede, osjetno Žminjce! Osvjestimo se i mi i nedajmo se imajuć zdrave oči i razum u glavi varati, sliepiti i strašiti od kakovoga slieposa mažinaše, komu nije stalo nego do smrtnje i do svojega gladnoga trbuha. Budimo složni za obće dobro svoje, da nas potomstvo ne odsudi i držimo si na pameti zlatnu opomenu nezaboravnoga biskupa Dobrile: »kada birate svoje zastupnike, ne birajte si nikad ljudi kratkoga razuma, širokih ustiju i velikoga trbuha!«

Iz Rošćne, febrara 1886. — Iz svijuh stranah Istre čita se u dičnoj »Našoj Slozi« viestih, samo od ovud nikada. Kao da živimo u obećanoj zemlji. Nu žalibože nije tomu tako. Jadi i nevolje što muče naš bledni puk širom cjele Istre, jesu i ovdje kod kuće. Ova obćina sastoji iz dviju plovanijah; jedna je u Roču, druga u Dolenjovasi. Plovanija Roč imade okolo 1840 stanovnikah, među kojimi je možda deset Taljanah stanujućih u samom Roču. Drugo jesu sve Hrvati. Nu kao po cieloj Istri tako bi i ovdje manjina htjela zapovjedati većini. Ta manjina htjela bi iskorjeniti sve što diše hrvatski. Župnik ih bode kao trn u oku. To su pokazali više puta nu najbolje prošle godine, kad su mu uzeli i bacili u potok dva sjedala od kamena, što su ležala pred kućnimi vrati župničkoga stana. Pak da su Hrvati divljaci! Gdje počinjaju oni ovakva nedjela? Čujte što se je dogodilo dne 24. januara t. g. u Roču. Župnik pribavio je nalmo crkvi liepi harmonium i to pred dva mjeseca. Učitelj naučio je nekoja školska djeca pjevati crkvene pjesme, te prati pjevanje sviranjem. Rečeni dan pjevala su djeca pri sv. maši poznatu pjesmu: »Na Tea mi pa damo. Pred tobom o Božeu, koja se nalazi u molitvenika »Otče budi volja tvoja«. Grda li zločina! Odmah po maši dođje k učitelju trojica Taljanah, od kojih dvojica neviđi, akoro nikad crkve, te ga počmu napadati, da kojim su dopustio pjevati u crkvi hrvatski. Učitelj ih odpravio k župniku. Kad tamo, boz kusat stupe u župnički ured, to jedan od trojice počme ovako vikati: Il nostro popolo non vuole che in chiesa si canti in croato. (Naš puk neće, da se u crkvi hrvatski pjeva). Župnik njim je odgovorio kako valja a oni otišli pretoži se. To se je dogodilo odmah po maši kad je puk bio još nakupljen pred plovanijom pak se je moglo svašta dogoditi? A koji bi bio tomu kriv? Forse i oni!

Obćinom upravlja neki Taljan iz Roča. Taj čovjek je svakako nesposoban obnašati takovu službu, jer neznade hrvatski da i nespominjemo njemačkog; hrvatski nezna upravljа hrvatskom obćinom!

Da nezuude tog jezika sam je kazao a k tomu dodao, da u Istri nejmade uljednoga Hrvata!

Dodje li mu koje službeno pismo napisano hrvatski, baci ga na stran, kako sam kaže, pak onaj koji je pisao nek čeka odgovor. Naš inlostivi vladar podjelnje nam prava a toj čovjek baca je pod nogu. Ured obćinski sastoji iz poglavara i sluge. Želiš li vidjeti tajnika, traži poglavara pak češ vidjeti jednog i drugog jer poglavar je i tajnik. Tako se barem neće poglavar nikad razgrditi na tajnika.

U školi su uči taljanski i hrvatski. Na čudno je što bi i nekoji kmeti htjeli, da njim se djeca uče taljanski odmah prve godine, a siromašno dieto neznu ni kruha pitati taljanski. Škola obstoji u Roču već mnogo godina, nu o školskih sjednicah nejma ni govora. Možda se koji boji, da bi se tu hrvatski govorilo! Blažene takove škole!

Ceste iz Roča u Lupoglav nejma. Mjerili su i ove godine, nu možda budu mjerili i u vrieme dojdućih izborah. Dotle nek se blago ljudi muče, a potle će još više, jer čim dalje tim slabija cesta. Što čemo, za Hrvate nejma novac.

Prođjimo na Dolenjovas. Ova plovanija broji 1230 dušah. Taj broj nam kaže, da mora biti i djece sposobne za školu. Nu lpak do 1883. čamilo je blizu 200 djece u mraku bez ikakve škole. A još i tada da nisu se nekoje izvanjske osobe smilovale na ovaj siromašni puk, još i sada bi se školu čeknlo. A do tada? Ništa! Redka je osoba, koja znade nešto čitati, a još redja, koja bi podpisala svoje ime. Učevni jezik je hrvatski, premda je notko želio, da bude taljanski; ali barem da se odmah prve godine počme učiti i taljanski. Milt Bože! A žalit ti nađi jednog Taljana, moraš dvimi duplirt ići po bielom danu kroz cielu plovanijn puk deš ga jedva nađi u zadnjoj kući u Lupoglavi ili bolje reknć, u Gorenjojvasi.

Narod je ovdje dobar. Nu neki su se pustili prevarili u vrieme izbora, pak su za malenu stvar prodali svoj glas. Obećalo njim se je cesta i vodo, nu to čekaju i danas kako židovi Izakrsta. Vjerovali su nekomu, koji je pred dvimi godinami kupio kućico Lupoglav. Taj bi htjeo širiti i ovud svoj taljanski duh te obećaje više stvari. Kako taj pomaže puku, kaže nam sliedeći primjer: Dao je učiniti drveni most Pristavu-Semić, najviše za svoju korist. Kazao je ljudem, da je to na svoje troškove učinio. Zidaru je platio 60 for., puk drvo i još nekoje malenkosti, svega skupa možda je bilo 100 for. Nu u broju 200 od 21. novembra 1885. slavne babe »Istre« čitalo se je, da je slavna junta podielila g. T. S. for. 100 za most Pristava-Semić. Lieps li nagrade! Pak da on ne skrbi za puk! Ljudi dragi! otvorite oči i neposinčajte onih, koji bi Vas htjeli zlobati, da još spavate tvrdnim snom, te budu slobodni u svojih junačkih poslovih. Sliedite i Vi primjer nekojih obćinah, koje su se probudile i pokazalo toj gospodi, da se puk više neda varati, da je i on proglednо, da mi nismo više »ščavi« nego slobodni državljani, jednaki Taljanu, Niemcu i svakomu drugomu plemenu.

Pogled po svietu.

U Trstu, 3. marča 1886.

Njegovo Veličanstvo primilo je dne 1. t. m. u podulju audiencu trčanskoga namjestnika barona de Protisa. Ovaj posjet dovadjaju nekoji u savez sa potvrdjenjem trščauskoga načelnika, koje nije još uzsliedilo.

Carovinsko vieće prekinuti će svoje sjednice od 6. do 12. t. m. Razprava o proračunu započeti će 15. ili 16. marča.

Odbor carovinskog vieća za vojničke poslove zaključio je jednoglasno, da se predje na podrobnu razpravu o zemaljskom ustanku. U tom odboru izjavio je ministar rata, da neće sudjelovati kod zemaljskog ustanka one osobe, koje obnašaju koju javnu službu.

Obćinsko zastupstvo grada Ljubljane stvorilo je rasolociju, naperenu proti poznatom predlogu o njemačkom državnom jeziku, podnešenu u carevinskom vieću.

Madjarski ministri Tisza, Szapari i Szechony dolaze u subotu u Beč, da prisustvuju u nedelju sjednici svijuh ministarah, kojoj će predsjedati Njeg. Veličanstvo i u kojoj će se konačno riešiti nekoja pitanja o austro-ugarskoj nagodbi.

Hrvatski zastupnici na madjarskom saboru proslavili su svečanim načinom desetgodišnjicu službovanja ministra Bedekovića. Opozicijonalne novine hrvatske, koje su kritizirale desetgodišnji rad ministra Bedekovića, bijahu sve zaplienjene. Njeg. Veličanstvo potvrdilo je zakonsku osnovu o proračunu za potrebštine unutarnje samouprave kraljevinah Hrvatske i Slavonije za god. 1886., votiranu po hrvatskom saboru.

Crnogorski knez Nikola, koji se je nedavno vratio sa putovanja, našao je kod kuće ozbiljna posla. Javljaju naime, da se arbanaško pučanstvo diže proti Crnogorcem i da želi, da se Turska zarati s Crnogorom. Crnogorci čine radi toga vojničke pripravе jer neće, da jih neprijatelj nepripravne zateče.

Ako su istinite viesti, koje dolaze iz Bukarešta, bio bi mir izmedju Srbije i Bugarske sklopljen. Pišu naime od tamo, da je srbski izaslanik Mijatović primio od svoje vlade viest, da pristaje na pogodbe mira, podnešene od zastupnika Turske. Iz Biograda pako javljaju, da je predložio Turski izaslanik srbskoj vladi ovaj jedini članak o miru: Mir izmedju Srbije biti će povračen onim danom, kojim sadanji ugovor bude podpisan.

---

upuštole uskočke vjere. Nego manite se straha! »Papićeva lupa i tu će tako čudotvorno djelovati, te će desadanja poročka opozicija pohrlit razširenim rukama u majko naručaj u kvartetu pjevajući, a u jeziku sladkoga »šiorši« onu poznatu: »Primi majko, Tvoje dieto, Primi, vjek će Tvoje biti, Ljubit Te će svako doba, S Tvojim cvietjem grob mu kititi!«

Vi toga sosad niste znali! Dr. Matko vam je skroz i skroz talijanska guja. E che pigna! To će vam na svoju Perunsku bra'u posvjedočiti onaj »stari gospodin jastara«, a još bolje onaj naš dovitljak »dalle mani nette«. Iz kojega kotena uskočkoga molim vas liepo, da izvodite prezime Spinčić. To vam je pravi pravcati talijanski »spin spino«, a kako on znade ljutobosti, pače ojepati, jedan jašlar je zvapio, da bi se imao podplašivati: »cugno anzicchè spin«. Gradi talijanski spasit će iz ne — ljeničke atmosfere brata nam »Jencola«. A simpatičnoga Don Vinka nepuštamo ni za živu glavu, da osamljen kuka i narič: »Sam-li-ć, dakle, »Sam li da ostanem I« Che Samli, Zamli d'Egitto! nostro, nostro puro, nobile sangue! I zbilja! njegovi su prezimenjaci, koji od istoga praotca lozu vuku i kojih ima njekoličak po Kvarneru, spasili našoj obćoj Majki, a to su Zamblići ali što rekoh? To su plemenitaši Zamboelli-Giambelli. (O »Zaulo de Toni«, kako ga još 1883. jašlari prozvali, netreba da se istom povede riječ!)

Kad se svrši na narodnom Krku, zaredat će »Ex fra Pepić« česati diljem Istrije, Dalmacije i ište Hrvatske i tad ćete uviditi, da nit isti Proradović nije slavuli iz hrvatskog gaja. Nobilnje se onako po hrvatskih šumah — Muramen! A nit Mužuranić nije cviet iz hrvatskog bostona, kao ni Gundulić-Gondola, Bunić-Buić itd. Prorad, kako je obće poznato, jest starinom iztočnjak i potomak onoga uzornoga popa »rieđke krieposti, kojega su župljani zvali, pr jo nogo li su oni i on »poškropljeni bili: »Pro Rado ili Prete Raroe, a ixban Ivan vam je »maggiorana« iz talijanskog Edena.

Matičari glagoljaši, to je lahko dokazati, nastavljali su uskočko nedjelo naprosto provodeći Cavalieri-e, Vecchiardi-e, Depoli-e, Negri-e u Vrlezoviće, Starčeviće, Pavlinoviće, Črnkiće. Napokon će izići, da sve zemlje od Dunava do Jadrnje van latinska, jer oni su Hrvati prenjeli samo dolje svoje »Vele Hrvatskoe« nit su oni mogli izbrisat latinsku Panoniju Dalmaciju, Rasciu, Istriju itd. sa lica zemlje. Nek samo prof. Ljubić napunje zagrebački muzej i ako neka već sad znade, da zagrebskog Apolla nije kljesalo hrvatsko dijeto.

Ja vam sada na dušak nemogu izpričat svu čudotvornost »Ex fra Pepje-ve« filologičke omeopatije, al to stoji, da po štene one duše kod sv. Mihovila u Zadru »krstile su vuka«. Što ćete? I čarlatena kadšto guja ujede. Zobljući manastirsku kuruzu, naše se djače uvuklo u tajne hrvatske Sibille, a sada mu posrećilo, te srče (serkati) vodu hrvatskog sbora na govoru u kući svoga babajka, iz ustiju Dubašnjarke, »svoje tjatee, ter vām je on u hrvaštini podkovan tako, da mu svi Jagići, Pavići, Daničići, Miklošići neuzu ni do pete.

Red je stisnuti. Kako vidite literarni ovaj plotnir spasiti će Majki zemlji tolike pokrajine. Njega dakle, mislite vi, neće minuti dostojno mjesto na Campidoglio, pa makar se imalo porušiti i ista »ara coeli«. Njega, mislite vi, nije o bok stati Giuseppe Mazzini-u, Giuseppe Garibaldi-u? Troppo poco, moji drag! Naš »maestro Beppe« ne mieri za nagradom u Italji. nego radi zasluženih moralnu podporu od Italije. Dakako da me vi još nerazumijete. Ovaje tek dolazi »dulcis in fundo«.

Naš »Ex«, žobljući kuruzu ut supra nečuo se grčku alfavitu. Njega nolenta nisu nikad zanosila ni Omirove ljuskarije, ni Demostenove govorancije, ni Ezilove tukrdije, a kako je oleto svoga vieka, nerazbija, si glave ni za aureolom svetosti, pa bilo i veloga Bazilije. On vam voli piemontom stresti zurkati za lagodnmi razkošnoga života, što ga pruži Bosforska okolica. Tu strast probudila u njem grčka alfavita. Ako ste pomnjivo pratili e okubracije »Popijeve«, mogli ste opazit, koli se on strastveno zaba ija grčkimi kraljevi, Porfirogenit jest bas sladka sanja njegovog života.

On neće da zna za kakovo izvadjanje svoga prezimena od talijanskoga korjena. Kako ni Vaso-Vasilić, tako neće da mu se spominje tal janska plemenitaška porodica Vasalli-a. Korjenom je njegovo prezime, svakako, grčko. Riječ u jednu, jer moram da svršim, on vam je odvjetak, njeżni odvjetak kralja — basileusa — Konstantina Porfirogenita. Rodovni list ima jur zgotovljen. »Za usluge učinjene sa svojim tapišem, Mancini. Robiland, Corti et comp. vruće hoće nodupirati njegovu kandidaturu, kad se Europski kongresi sastane za zelenim stolom. Sadanji grčki Gjorje jest tu-tjunac — mumetpuška. Naš »Bepić« jest baštinik narodne grčke dinastije, te će skoromu zasjest ul scorno d'oro. Mujo će u Malu Aziju a Gjuro će se povući u Penzijonopoli. I tako se opet ovdje pritvrdila ona stara: »gli estremi si toccano«; »Ex fra Pepić« bori se proti rogu, »Ex fra Pepić« bori se za (zlatni) rog. I rog će mu biti. I neka mu bude! Ta ga je završieto!

***

Kako je veleučeni »Ex fra Pepić« spasio Istru od sramota uskočkoga porjekla, tako je potezom svoga pera — buzdovana Pasoglavac izbrisao s istarskoga polja zazorni žig uskočkoga jezika. Ta i same »Sloga« slavodobitan vriši »Jork-cane« u Istrijoni — kad joj je do toga, da ju istrijanski puk u istinu razumi, po ustiluh svoga »Fran Jurina« progovara mu jezikom, koji se nemože krstiti hrvatskim. Goje bi puk istrijanski razumio, kad bi se reklo na primjer: Pasoglavac je iz Malog Sela, mjesto iz mila, Losinj, ili: Pasoglavac je »plaćenik otčinske« mjesto simplegato al servizio della santa causa?

Ako ga danas sjutra sadašnji pretendent »Ex fra Pepić« neuzme sobom u Stambul, da mu timari pazduhe, neće ni njega biti minuli u zemlji obećanja nagrada »za zasluge«.

Samo se nemožemo dost načuditi nezahvalnosti terstjanskoga »Sandro-a«, koji da mu je pred nekoliko dana poručio među ostalim: Ah! che ti son un vero mus, non sì è tu nacorà, to che zergo che dovemo parlar nu, perchè ne capissa i noştri gonzi, Kozaro, ti ne guasti el meştier!

Rešetar.

Bugarski knez Aleksander stigao je dne 2. t. m. u Sofiju, gdje ga je pučanstvo srdačno dočekalo.

Čim bude mir sklopljen, sazvati će knez narodno zastupstvo obijuh bugarskih pokrajinah u narodnu skupštinu.

Rusi napreduju i šire svoj upliv neprestano u Aziji. Tako brzojavljaju iz Merva, da su ruski vojnici uniši 13. febrara svečano u Pendjeh te umjestili u njem rusku upravu. Pučanstvo jih svuda prijazno susreta.

Prekjučer preminuo je u Rimu kardinal i tajnik sv. stolice, g. Jocobini.

Španjolski pisac i diplomat Castelar napisao je u svojem listu nekoliko člankah u prilog potlačenim Poljakom u Pruskoj a proti tlačiteljom, osobito proti kuzu Bismarku.

U Francezkom parlamentu podnieli su nekoji zastupnici predlog, da se potjernju iz zemlje svi princovi, koji svojataju francezki priestol i koji da su radi toga republiki pogibeljni.

U Londonu vode sada proces proti onim socijalistom, koji su počinili izgrede dne 8. febrara.

Turska vlada potlačila je grčki časopis, izlazeći u Carigradu, koji je zastupao gičke interese.

Momo zavidiju[1]).

Sinjega Kvarnera plodnom na otoku,
Bieli gradić s briega k nebu zre visoku.
Camu mi se kolik oj gradiću mili,
S doba tvoga zlatnog u zaborav pali?
Valjda što te riese kule Frankopana,
Uspomeno slavo sretnijih ti dana?
Ili što porodi na brežuljku vile,
Svakom drage diove, svakom toli mile?
S tog se i ja dičim s tobom, gnjezdo moje
Žarko da te ljubim, nek u pjesmu poje.

S izteka te s juga ravno polje riesi,
Koje spotiv, a milja oko mi se kriesi;
I zapada kud spazim gola ona kršt,
S kojih glava tvoja k nebu holo strši,
More, što pod tobom krši oto plaču
Nadmilje mi gradi sedam kuca jače.
U tebi mi sunce prvi put osvanu,
U tebi mi ljubav prva zada ranu,
S tog bud s tobi gramzim, nek mi tuj bud trne,
S brežuljka tog da mi k nebu duh prine.

Za tobom se mladi narod otima,
Dok si Frankopane knezove imao,
Za njihovo zlatno živlo si dobu,
Dok te Mljetčić kleti ne učini robu;
Doba ti tad zlatno u zaboray pro-ja.
Takvi uden stignu jadno moje prece.
Kadno Lava ranl mač Napoleona,
Iz rulja dodnđe stegan mu te bona,
Al'se doba zlatno nikad već ne vrati,
Hoće l'one ikad, jednom bar zasjati?
Pacuj zoro, sjevni gradu na visini,
Sjevni, doba zlatno, cielej otačbini!

A. A. Omišljanin.

Franina i Jurina.

Jur. Tri, pet, šest, Šestanina.
Fr. Ča to blobodeš kako purić?
Jur. Palo mi Frane na um, kako se ono igra ala mora, »tre, cinque, šes.
Fr. Pak ča to znači?
Jur. Va Monkalvo se neki mladići nedeljo po novem letu igrali nekakovo novo igro ka se zove »bota reština«.
Fr. A kada i kade je bil eštracion?
Jur. A neki dan va našem Središče pod akvilo.
Fr. A jeli pak ča ki dobil?
Jur. Za badava se nit sol va moreine hita, pak da bi onakovi moškardini svoje bez koristi hitali. Dobili so neki torno, neki činkvino a jedan šestino.
Fr. Dakle se bili možati?
Jur. Buškarola sull. Ma još so se falili, da je sve to malo, da te pitat, da bi im čagod pokrešili.
Fr. Ča so iskali to so dobili.

* * *

Fr. Si čul Jurino, da je on pazinski tukac i po Supetarščine pobirat nekakovo podpise?
Jur. Govore ja, da je prespal va slame poli Žudiha Nebratića, ki mu je pomogal ljude lovit.
Fr. Tr taj žudih je bil negda naš čovik.
Jur. Drugi ti, on je bil vavek gospodska pripetina.
Fr. A su jih pak čuda nalovili?
Jur. Oni dva brati žudihi, da su se podkrižali a tri naši, ki su bili prevareni, su šli valje drugi dan va Pazin opozvat svoje podpise a žudihov sused Matić, da je otel prvo lego podpiše štot hartu ma da mu nisu pustili.
Fr. Tako to ni čast posal, kada se boja dat ljudan proštet ono, ča okolo na podpis nose.
Jur. Tr bi tako mogal čovek i sentenco na smrt podpisat.
Fr. A to i žale Krnjoli i šarenjaki.

Različite viesti.

Eugen Kumičić (Jenio Stjepanić) naš zemljak i poznati hrvatski romanopisac počeo je u 4. broju »Bilkuna« priobćivati novu pripovjedku. Naslov je novoj radnji »Pod paškom«. Sudeć po uvodu i prvom poglavju, Slavljski će u ovom nastavku izpripovjedati svoje doživljaje u Bosni, kamo je godine 1878. krenuo na vojsku za zaposjedanje. Pripovjedka bi imala biti veoma lepa i zanimliva. To se smija očekivati od pisca »Jelkina hostijska«, »Primorcana« i »Gospodje Subine«. Uz to nam je javiti, da se sada nalazi pod tiskom nov Slavljskiev roman »Strotna«, iz kojeg je jedno poglavje »Na morskoj obali« objelodanjeno u spomenbroju »Slava preporoditeljem«. Čestitamo zemljaku i prijatelju.

† **Mate Jugo.** Opet nam je zabilježit smrt jednoga od narodnih svećenikah Istre. Mate Jugo rodom iz Sv. Matejа u obćini Kastavskoj, služio je kroz više godinah kao župnik u Materadi, gdje ga nadje prerana smrt prošlog polka. Pokojnik, premda se nije rado iztican, bi-jaše čestit svećenik i lakrom rodoljub. Rodio se g. 1824., bilo mu je dakle 62 god. na mogno bi bilo — čvrst i zdrav kao što je bivao — dočekati veliku starost, da nije u ovom zvanju zadobio plućnicu, koja ga je u 5 dana svalila. Vrlomu svećeniku i rodoljubu vječni pokoj!

† **Anton Devotak,** vjeroučitelj u trščanskom arsenalu preminuo je dne 20. febrara na vodenici u 50 god. dobe. Počivao u miru!

Promjene u trščansko koparskoj biskupiji. G. Ljudevit Vodopivec bio je potvrđen za župnika u Pomjanu.

G. Karol Miklavčić premješten je iz Skodna u Rijan kao duh. pomoćnik. G. Ante Aržić, svećenik splitske biskupije poslan je u Umag za duh. pomoćnika, a g. Ante Nikotić iz iste biskupije, pošao je za duh. pomoćnika u Buzet.

Umrli su: 20. jenara g. Ante Fuzul svećenik u miru u Zadru i 26. febrara g. Daniel Quargnali, svećenik vidinske biskupije, boravedi u Kopru. Vječal njim pokoj! Župom u Žminju upravlja g. Ante Požar, tamošnji duh. pomoćnik.

Do 20. marča otvoreno su sliedeće župe: Lac, Kostabona, Klana, Sv. Ivanac, Grimalda, Golngorica i Žminj.

Vjenčanje na bečkom dvoru. Dne 1. t. m. slavila su dva prejasna potomka uzvišene carske kuće, gospodin nadvojvoda Karlo Stjepan i gospodja nadvojvotkinja Marija Terezija svoje vjenčanje. Narodi Austro Ugarske, viđni od vajkada, da najuzrdnijim čuvstvom učestvuju u svih obiteljskih događajih ljubljene vladajuće kuće, donose savezu srdačah plemenitih zaručnikah svoje najtoplije simpatije te jih najiskrenijimi željami prate k vjenčanju. Zaručnik i zaručnica potječu kao i svi živući članovi prev. carske kuće po mužkoj lozi od sinovah cara Leopolda II., a to drugi sin carev, veliki vojvoda Ferdinand od Toskane (umro g. 1824.) bio je zaručnićin praprađjed a treći sin, maršal nadvojvoda Karlo bio je djed zaručnikov. No obje ove loze bile su već prije vjenčanja u srodstvu i to mati nadvojvotkinje, nadvojvotkinja Marija Immaculata Clementina jest kći zaručnikove sestre, kraljice Marije Terezije, supruge napuljskoga kralja Ferdinanda II.

Našim čitateljem, koji nam šalju novac za list obično koncem svake godine, preporučamo, da nam ga pošalju čim prije jer nam treba trošiti kroz cielu godinu i tako nemožemo čekati novca do konca godine.

Pattaj, neće da miruje. Onaj znamenit porezni eksekutor iz Buzeta, o kojemu bijaše već govora u ovom listu, što je ono crnilo i klevetao g. Franu Fiega, da je ovaj zakrivio, što puk mora costovat adicionali plaćati, videći da mu je sve slobodno, počeo je iznova svoj otrov na g. Fiega rigati. Upitan od nekojih obćinarah buzetskih, zašto da moraju veći adicionali plaćati, reče njim taj đelija, da je tomu kriv Franz iz Storpoda. Tužni seljaci, ne poznavajuć klevetnika, povjerovše mu a g. Fiega nije se više usudio poći po svojim poslu kao predsjednik costovnog odbora, u selu Butari i Trobeše, jer se bojao za svoj život.

Naša prva opomena — kako se čini — nije pomogla a reć bi, da i predpostavljeni tog junaka malo mare što on crni i kleveće osobu, koju vrši točno i marljivo svoju dužnost, osobu, koju bi samo oblasti morale u zaštitu uzeti. Što čemo, u Istri smo!

Velika čast. Neki Istran rodom iz Izole, imenom Lovisato, profesorom je na malenoj univerzi na otoku Sardiniji. U prazničnih danah bi kuć, na pred dva godine odpravila ga politička oblast na talijansku granicu te mu zabranila boravak u Anakliji. Ovih danah čitajuć u Trščanskom »Indipendente« uredbu čestitu latomu profesoru, zanitčajni bijasmo, što se s tim đovjekom dogodilo. Neka se ne čude naši čitatelji. Nekakvo ranilačko družtvo, što obitelji na Sardiniji, imenovalo ga je počastnim podpredsjednikom! Kakva čestitka bio bi mu pako poslao »Indipendente«, da ga je slučajno imenovalo počastnim predsjednikom kakovo ribarsko družtvo, kojih ima valjda obilno na spomenutom otoku. Za gotovo jedan cieli stupac »Indipendentina« bio bi o tom važnom događaju pun. Pak da se nećeš smijat!

Mjesto lugara III. razreda razpisano je za Primorje. Godišnja plaća iznaša for. 300 a službena doklada for. 75, osim toga dobiti će lugar for. 75 za odjelo, for. 13 za potrebe u pisarni i putne troškove. Molbe valja podnatrieti c. kr. nadnistaništvu u Trstu do konca mjeseca marča t. g.

Mi smo Istrani viču naši susjedi Talijani u vrieme bud kojih izborah, da tim sakriju svoju golotinju i da zavaraju lahkovjerne. «Mi nismo ni Talijani ni Hrvati već Istrani», vičo poročka jastarica kad ne radi o tom, da dokaže mašlu se ljakom, da oni nisu Hrvati. Nu ta vika valja jedino u vrieme izborah, a da su oni inače čisti Talijani i da ra te kao da nebi bilo druge narodnosti u Istri, evo jednog novog dokaza.

Obćinska uprava u Vižinadi razpisala je natječaj za mjesto obćinskog liečnika od koga se zahtjeva, osim znanstvene naobrazbe, jedino poznavanje talijanskoga jezika! Tražiti liečnika za obćinu, u kojoj se govori najvećma hrvatski jezik; za obćinu, u kojoj imade katastralnih obćinah, kao premjerice Kastelir, Sv. Nedelja itd., kojih pučanstvo govori jedino hrvatsk jezik, tražiti veštino liečnika, koji nemora poznati jezika većine obćinarah, to je moguće jedino kod nas u Istri.

Mi bilježimo i ovu činjenicu, neka se znade kako postupaju naši susjedi sa ubogim seljakom, kojemu su postavljeni za gospodara. Bilježimo ju radi toga, da vidi i čuje i sam puk, nanose obćinari obćine Vižinada, kako brižno skrbe za njihovo tielesno dobro njihovi gospodari. Za pamtite si ovo dobro izvanjski obćinari vižinadski, koji ćete dobiti i plaćati liečnika a ovaj van neće moći pomoći u najvećoj možda potrebi, jer neće on vas nit vi njega razumjeti.

Vaši poglavari će vam opet kod izbora vikati: »mi smo Istrani« u što su u latinu i što bi htjeli, da i vi budete, pokazuje vam najočitije gornji natječaj na mjesto liečnika u Vižinadi.

Mala lutrija. U bečkom parlamentu svake se godine prepiru, da li se ima ili ne ukinuti mala lutrija, jer da je to pogubna državna institucija za nevoljni narod, koji u naši, da će što dobiti, nosi kadkada i zadnju krajcaru na terno ili ambo. Država dobiva od male lutrije preko 12 miljunah forinti, znak dakle, da je najviše ojih, koji gube. Svi dosadanji ministri financijah priznavahu, da nije lutrija veliko dobro za narod, nu o ugovaranju uvjek parlamentu, neka mu dozvole druge poreze i namete, kojimi bi se namaknulo te miljune, što bi se izgubiti, da se lutrija ukine. Razpravljalo se je mnogo, al ostalo je pri starom. Proračunski odbor zastupničke kuće prihvatio je posljednjih danah većinom glasovah resoluciju, kojom se poziva vlada, da ukine malu lutriju. Što bude u tom pogledu zaključila zastupnička kuća, javit ćemo u svoja doba našim čitateljem.

Da se popita ženski spol a osobito starije žene, dali su one za dignuće male lutrije, te nećemo pogriešti, ako uztvrdimo, da bi one bile još za čuvanje lutrije, jer što bi onda učinile, kad bi jim se ovo ili ono sanjalo. Za sada neka se još ništa neboje, nu svakako ako imaju koji krajcer, neka ga radje prištede.

Ribarstvo u austrijskom Primorju za god. 1884—85. Po službenih podatkah naloviło se i porabilo na mjestu ribe u austrijskom Primorju od 23. aprila 1884. do 23. aprila 1885. u sliedećih kotarih:

	kilogr.	vried. for.	porabilo kilogr.
Trst	2046738	613104	1905000
Rovinj	308351	138016	24735.
Pulj	882722	321307	716330
Lošinj mali	231401	680 20	186738
Zadar	1196703	487180	1312365
Split	1572304	471238	701513
Dubrovnik	507704	128241	240374
Metjine	122490	40434	111590

Ulovljeno je dakle preko 8 miljuna kilogramah ribe u vriednosti od dva i pol miljona forintih, a na mjestu se je porabilo 5 i pol miljuna kilogr.

Trščanska burza

dne 3. marča

Austrijska pap. renta	for.	85 50	do	for.	85.75
Ugarska	„	95 10	„	„	95 30
Ista u zlatu 4%	„	101.20	„	„	101.40
Dionice nar. banke	„	84.01	„	„	—.—
„ kredit-banke	„	294.—	„	„	295.—
Talijanska renta	„	96 ⅛	„	„	96.⅛
London 10 liran					
sterlinah	„	126.—	„	„	126 14
Napoleoni	„	10.—	„	„	10.01
C. kr. cekini	„	5.89	„	„	5 90
Državne marke	„	61.70	„	„	61.85
Iste francezke	„	50 05	„	„	50.15
talijanske lire	„	49.80	„	„	50.—

Lutrijski brojevi

		dne 27. febrara			
Trst	46	41	17	58	10
Olomuc	12	37	32	17	52
Buda Pest	36	7	73	70	25
Innsbruck	53	50	77	2	34
		3. marča			
Prag	83	26	77	30	80
Lavov	49	28	88	83	14
Hermanstadt	66	74	55	2	62

Podpisani čast si obznanjuje P. n. obćinstvu, da tara na oroždju *svake vrsti odjeće* učinjene, od **12—22 for.** i više. Odjeću, koja nije po volji *uzme natrag* bez prigovora. Muštre šilju se na ogled.

PETAR SKAREL, krojač.
Sv. Matej (kod Kastva, Istra).

Podpisani usudjuje se pozorčti slavno obćinstvo da je otvorio u ulici *Carriera vecchia* br. 18.

trgovinu od kišobranah

sa bogatim izborom koli svilenih toli vunenih pamučnih. Popravlja takodjer kišobrane i suncobrane. 24—12 *Giulio Grim*

Novi ustav

za posredovanje službah i za služinčad te za stanove, za tu i inozemstvo

Trst via del Ponte br. 5.

Uredjuje se u talijanskom, njemačkom i lovenskom jeziku. 18—24

[1]) Priobćuj mo ovu pjesmicu mladog Istranina — koja je daleko od savršenosti — da ga potnaknemo na daljnji rad osobito na ozbiljno proučavanje narodne knjige. Urud.

Čudo obrta!

Samo for. 7·75
stoji kod mene od danas izvrstna **Važintongska Remontoirka**, iz pravog double zlata ili srebrnog nikla, koja se natežе bez ključa sa spravnim kazalom i sa tanko uređenim nikelovim strojem. Za gospođje, vrlo nizke cijene samo for. 8·50. Iste od

13letnog srebra, kušana od c. kr. baždarskog ureda for. 12·—.

Za točnost 5 god. garantirano.

Excelsior brilanti

Samo for. **3·50**
jedan **prsten** iz 6 karatnog zlata sa excelsior brilanti u elegantnih kožnih i samotovih škatuljah.

Iz pravog 14 karatnog zlata od ces. kr. baždarskog ureda kušane for. 6·50.

Samo for. 1·80

igla za kravatu

iz 6 karatnog zlata sa excelsior brilanti u vrlo elegantnoj škatulji podstavljenoj sa samotom.

Samo for. 3·50

par naušnica

iz 6 karatnog zlata sa excelsior brilanti u finih kožnih samotom i odstavljenih škatuljah. Iste iz 13 karatnog zlata od c. kr. baždarskog ureda kušane for. 5 par.

Samo for. 2

Medaljon ili narukvica

iz francezkog double zlata sa excelsior brilanti vrlo elegantni 2—1

Excelsior brilanti jesu pepat vode sjajni, tako blistajući i brušeni, da su nedavno od najboljeg poznavaoca od pravih razlučiti, a za trajnost se jamči. Narudžbe se primaju uz gotov novac ili c. kr. poštarskim pouzećem

Skladište satovah i urosah

J. H. Rabinovicz

WIEN

III. Hintere Zollamtstrasse 9.

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo { za fr. 4·06 iz dobre vune; " 8·— " bolje "; " 10·— " fine "; " 12·40 " prav fine "

peruviana iz najfinije vełne u najnovijih barvah najnovije za sukenasa **oblačila** za **gospođ**, metar f. 2.

Črni krzno palmerston iz čiste volne za **zimni paletot za dame**, **metar f. 4.**

Potne plašte po f. 4, 5, 8 do f. 12. Jeden. Zelo lepa obkladka, hlače, vrhne sukenje, tkanine za sukenje in dežne plašče (tojli), ruševina, komla, (grebenina), chevjote, tricots, sukno za dame in biljaro, peruviana, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1806.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzorci prosti. Ogledek za gg. krojače **neprosto Pošiljatve s povzetjem čez f. 50 pronto.**

Imam stalno zalogo sukenj v vrednosti f. 150 000 a vr ter se ob nebi ume, da mi v moji svetovni trgovini mnogo **os'ankov** po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj kratce zelo **znižani tvaritheni osni** razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov **nemorejo pošiljati uzorci**, ker bi od kacih sto naročb prilic kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **sloganja**, ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj se v teh slučajih priličini odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—35

Nepristni **ostank** se zamenjajo all pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemšk., magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

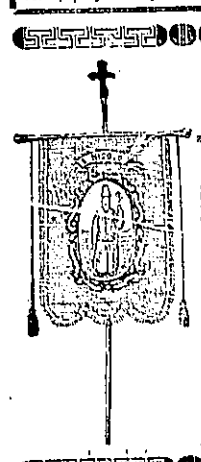

Skladišče

Crkvenih spravah i to:

za katoličke, grčke, pravoslavne itd. itd. itd.

Marija Cosulich i Adele Demarchi

nasliednice

Katarine Garusa

Trst Via Nuova Br. I. pod. uz pravoslavnu crkvu. Pošiljke jesu proste od carine.

Prvi ustav 20—

Ekonomička krojačnica

Ivana Batelli-a

Via Barriera vecchia N.ro 6. I. piano.

Sgotavljaju se odjede polag mjere, najvećom brzinom i elegancon. uz najfeštini cene.

Narudbe se obavlja uz pouzeće

Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imado se taj liek po dr. Maliću smatrati kano patvoren

Cvet proti trzanju,

po dr. Maliću.

je odlučno najbolji liek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živelh, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vreme prestane ponovna trzanja, što dokazuju množtim zahvalnicah. Traži se samo **uzeti** (Ostrah, znam) **na proti trzanju po dr. Maliću** **uz priloženo znamenje; 1. staklenica 50 nvč.**

Zahvala.

G. J. pl. Trnkoczyju, lekaru

na velikom mestnom trgu u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolja na nogi silno tepila i razna domaća lekovo beruśjsko rabila. Pošto se je poko bolest što dalje sve vedma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, javim se na **Vaš dr. Malića kostobolji liek za 50 novč**, te si ga odmah naručim. I u istim imao je čudovit uspjeh da se je majka makom što ga je kratko vrieme upotrebljavala posve **težkih bolih oslobodila**. Punim osvjedočanjem **priznajem dakle dr. Malićov** kostobolni eviet kano izvrstan liek te ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti preporučam. Vašej blagorodnosti izrekam pako najsrdačnlju hvalu svim štovanjem.

Franc Jug, posjednik u Šmarji kod Ogija.

Planinski biljnski sliron kranjski,

izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, prsnoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 50 nvč. Koristniji nego li svi u trgovini se nalazeći sirupi. 59—35

krv čistobe kroglitoe o. kr. povl.,

nebi smjelo u nijednom gospodarstvu manjkati; ono su vaš čisti puti pomoglo kad je čovjek zatvoren, kad glavobolja, kad su utvrdnula nda, pokvaren želudac, kad jetrnih i trbušnih bolestih; u škatulah po 21 novč., jedan zamotak sa 6 škatulah 1 for. 5 novč. Izpod jednog zavitka se poštam na odpravlja.

Glori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano **posebito uspješne** priporočene, imade uviek **čiste** u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem. Adresan je:

Lekarna Trnkoczy-a,

na velikom mestnom trgu

u **Ljubljani.**

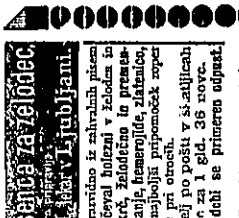

Odvaja kakor je navadno iz zdravilnih pisem in zdravniških spričeval hasnobne, želodcu in prsnim organom prijetne, zdravilne, blagodejne, kri, želodčno in prsno slabost, bodenje, krč, želodčno in prsno bolezen, migreno itd. in je najboljši pripomoček zoper slabe pri otrocih.

Pošilja izdelovatelj po pošti v šk. zatičah po 12 steklenic za 1 gld. 36 nove.

Pri večem številu delí se primerno odpust.

V steklenicah po 15 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah: Foraboschi, Leitenburg, Lipraudi, Pozzetto, Praxmarer, Prendini, Ravasini in Zanetti in skoro v vseh lekarnah Primorskega, Tirolskega, Istre in Dalmacije.

G. Gavr. Piccoli-ju, ljekarniku u Ljubljani.

Na zahtjev potvrđujem, da sam Vaš eviet za želudac, koji sastavino su mi dobro poznate, uspješno rabio u mnogo slučajevah proti bolesti u želudcu i zlatoj žili.

Ljubljana mjeseca jenara 1884.

Dr. Emil vitez pl. Stiehl
c. k. vladin savjetnik i komunalni zdravstveni izvanitelj.

Podpisani potvrđujem, da ima želudčna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitre i pouzdane zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; konad da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jednu steklenicu želudčne esence, kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Vlassich, župnik-dekan. Ploming, Primorje.

Antiherhanmam najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi dahavnih dutljah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Steklenica 40 nč.

Pastile antanimske; (kolačići proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadičah 50 nvč. 1000 komadičah 3 for.

Sailolino pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davlji (difteritis), plućnim, prsnim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatuljica 20 nvč.

Zeilični prašni sirup. Ta iz ljekovitih biljnah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim prsnim i plućnim bolestim, zaušenja, kašlju, hripavosti, dušiljivom kašlju itd. Odrašćani neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličic. Steklenica 30 n.

Tu navedena, kako i sva druga ozdravitva se uviek **friška dobe u lekarni** 10—30

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana,

Dunajska cesta,

gdje se naručbe odmah po poštanskom pouzeću izvršuju.

Nepogrešivo!

Svak dobije iznos natrag, kod koga bi moj sigurno djelujući

ROBORANTIUM

(sredstvo za bradonat)

bezuspješan ostao. Isto tako sigurno djeluje **protiv čelavosti, ispadanju kose perutí i osedenju.** Uspjeh vidi se putnim tranjem zajamčen. Originalne boce po 1. for. 50 nč. i boce za probu po 1 for šalje 1—1

J. Grolich u Brnu.

Roborantium opetovno upotrebljen polnaju tekućih dobar uspjeh **protiv slabosti i glavobolji.**

U Trstu: Petar Slocovich, farmac. ala Marina, Via Sunica 13. Pvaxmarer ljek. **Hrvatska Slavonija:** Zagreb: samo O. Arnalm. **Rieka:** Gmehner. **Gospić:** Vouk. **Ivanec kraj Varaždina:** Janoš. **Ivanić grad:** Tollović. **Jaska:** Tomaj Karlovac: Findeis. **Petrinja:** Grgić Zemun: pl. Benko. **Stsak:** Gursky. **Varaždin:** Riedl. Vinkovci: el. Aleman. — **Bosnija:** Sarajevo: Pl. Floyel, lekarnik. D. Tuzla: Pecikovió, lekarnik. **Dalmacija** Zadar: Andrievió Spljet: Aljinović.

Tamo se može takodjer dobiti *Ban de Hébe*, ktočno sredstvo ljepote, koje uzdrži svježnost i bieloću puti. Cena 85 novčića. — *Bouquet du Serail de Grolich*, vanj za rubce i elegantni eviet Ovo je biesar svih vonja. Radi vanredno lepe spravo, služi i kao dar za Božić i Imendan. Cena for. 1.50

Nova

ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—38

Odjela od sama vune polag mjere.

Odjela chaviot od f. 12 dalje.

Gornji kaputi od for. 10—16.

U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se nebeja konkurence.

Takodjer na obroke.

Šaljodjer na obroke

Šaljodjer na obroke

CIENIK

g. **Poppovića u Zagrebu**

Tvornica **uljenih mastilah,** trgovina **semenjem i kefarskom robom,** skladište **farba i luka**

Izašao je, te ga se svakomu, tko se za ovo predmete zanima i cienik zašlje, bezplatno prinosati.

ŽELODČNE BOLEZNI

je mogude *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, — pač ni tako lehko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstno umiko leka.

Vsčina razuih kapljic, izlačkov itd., katere se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva zmes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svojo pripreste sestave, odločno oživljujoče in želodčne živce hitro krepčalne moči **pravico prednosti** med vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom vuče prašanje po njemu. Ta balzam bogat na dobljočih snovih kineške robarbare, katera korenika je poznana zarad njene upodnega upliva na prebavljanje ni čiščenje, je zanesljivo sredstvo proti težavnim v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nejedčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bucanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 20—13

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *G. B. Roris*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner. v Kormina v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Paliaca.

LUIGI CADORE

limar zaprisegnuti procenitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladištu:

Velik izbor **kupelnih Zlicbovah**, badanjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ocrljati vedra u badnjih, što se prodaju uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz iste pogodbe dalju se na znanje. Nadalje imade ujerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od ½ do 50 lit. baždovane c. k. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na **žlicb** i drugih ilmarskih spremah. Suviše br. 4 barometra, označitelja vjetrovah za ljetne dvorane bačve, glorlete itd. itd.

48—19 **Sve uz najumjerenlju cienu.**

Prosto od carine.

NAJBOLJE

po 55. for. s mramorom.

POKUĆTSTVO

po 55 for. s mramorom

jeftino, u velikom izboru kod

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

—13 **ulica al Teatro** br. 1 (Tergesteo).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

Velika partija ostanakah sagovah

(10—12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

L. Storch, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 2—1

Uzorci se šalju badava i franko.

Velika partija odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojah za cele muzko odjeće, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Uzorci se šalju badava i franko.

Prašak za prsa

Nekašlji više

Izvrstan liek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim kalarajnim manam. 48—44

Škatulja sa naputkom po 30 n.

dobiva se u lekarah:

Dubrovnik: Anton Cingria.

Šibenik: Anton Cosolo.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Nekašlji više

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca**

Broj 10. U Trstu 11. marca 1886. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripoklana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; i u slučaju opetovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dođe na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nabiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za soljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 13 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 kr. 5 novč.

Občinari pazinski pozor!

III.*)

Treći udarac predstoji Pazinu, podja li tamo stvari dosadašnjom stazom. Ako se ovaj obistini, bit će mnogo pogubniji, daleko štetonosniji nego li svi prvašnji.

U financijalnom odboru carevinskog vieća potaknuo je zastupnik dr. *Tonkli* pitanje o jeziku na srednjih školah na jugu carstva, a medju ostalim spomenuo je i pazinsku gimnaziju.

Naši čitatolji će se spominjati, da su naši zastupnici prošlo godino podali vladi resoluciju, u kojoj su zahtjevali, da se u južnih pokrajinah carstva bolje uzme u obzir slovenski, dotično hrvatski jezik na srednjih školah. Glede Pazina pitali su, da se tamošnja gimnazija pohrvati, te tim ogromnoj većini pučanstva Istre zadovolji. Resolucija ta ostala je mrtvo slovo pa se je i ljetos spomenuti zastupnik na istu pozvao.

Odgovarajuć na upit g. Tonklija, reče ministar nauke glede pazinske gimnazije, *da nije još stalno, da li će u obće sadašnja gimnazija u Pazinu ostati.* Pazinci dakle imali bi i gimnaziju izgubiti! Strašnijih riečih nije zaista moglo ministar glede Pazina izustiti. Ako je dignuće domobranstva naniolo gradu i obćini silno štete, bilo bi dignuće samo gimnazije dvostruko štetonosnije, dvojako pogubnije. Dignuće vojničtva značilo je za Pazin jedino veliku matorijalnu škodu, al dignućem gimnazije pretrpio bi Pazin s okolicom i drugi udarac, koji bi bio mnogo grozniji, t. j. udarac moralni.

Kako stvari danas stoje, mogu pazinska djeca i ona bližnje okoline izučiti gimnaziju a da toga roditelji skoro niti neosjete. Liepi broj inteligencije imade zahvaliti Pazin jedino svojoj gimnaziji pak, ako se danas Pazinci istom ponose, što ona širi talijanstvo širom Istre, ide jedina hvala domaću gimnaziju.

Nu i matorijalni gubitak bio bi nenadoknadiv. Da nam se ne veže, da lovimo mušice po zraku, računajmo i ovdje. Recimo, da je na pazinskoj gimnaziji godina s godinom 150 djakah, pak da potroši poprečno svaki mjesečno 15 for., što iznaša jur preko 20 hiljadah forintih. Uzmimo da je tamo 12 profesorah, od kojih potroši opet svaki poprečno 1000 for. na godinu, to je drugih 12.000 for. Profesori dakle sa djaci ostave gradu najmanje 32 hiljade forintih. Sad gdje je stanarina za gimnaziju, gdje su drugi izdatci, koji spadaju strogo na školu, gdje su oni djaci, koji se nalaze u pripravnici itd.? Ročimo li dakle, da imade Pazin godimice od gimnazije koristi 35 hiljadah forintih, kazali smo najmanje što se kazati može.

Pridajmo ovu svotu gornjoj, koju je pretrpio Pazin dignućem vojničtva, tad će ista narasti na ogromnu svotu od godišnjih 80 hiljadah forintih! Tako strašni udarac osćutio bi i veliki grad a kamo li nebi maleni Pazin.

Doviknut će nam se možda s talijanske strane: deder junaci, pomozite vi dakle Pazinu, kad se zanj toliko brinete. Što se tiče premještaja vojničtva, tu neima više pomoći. »Oteši naši sagriešiše a mi nosimo njihov grieh« kaže sveto pismo. Pazinski talijanski prvaci dotjerali su svojom netaktičnošću i nerazboritošću tako daleko, da je vojno ministarstvo maknulo iz Pazina vojničtvo. Ono će se težko vratiti u Pazin pa makar se tamo i promjenili današnji nenaravni i nezdravi odnošaji. A što je s gimnazijom?

Ministar nauke kao da je hotio potvrditi viest, koja već davno kola da će naime njemačku gimnaziju iz Pazina premjestiti u Pulj. Gimnazija imala bi dakle poći za domobranstvom.

Zar da ostane po tom Pazin bez gimnazije, koju je kroz tolika desetlotja imao? Hoćemo li jasno odgovoriti na ovo pitanje, kazat nam je, da je ovdje samo ovo moguće:

1. da se sadašnja gimnazija pretvori na zemaljske troškove u talijansku ili

2. da se otvori ondje hrvatska gimnazija.

Što se prvog tiče, mislimo, da je skoro nemoguće i to jer a) nebi toga zemaljske financije podnosile, b) jer imadu Talijani u Istri dostatno svojih srednjih školah, c) jer se nebi našlo potrebitog djačtva i napokon d) jer bi se tomu valjda i sama carska vlada protivila. Preostala bi nam usljed toga samo druga mogućnost, t. j. otvorenje hrvatske gimnazije.

Kadno je ono nezaboravni Dobrila smišljao, kako bi u Pazinu podignuo djačačko sjemenište i u tu svrhu sam liepu svotu prištedio a drugu, poput mrava snašno i sabirno, digla se nanj s talijanske strane silna krika i buka a pazinski današnji prvaci bijahu najnovijerjem kuli samoga Stvoritelja, koji nam je udielio tali veliki i neprocienjivi dar. Pak što su onda ta znamenja, koje sobom nosimo ili činimo pratima? Ništa! Gola igrarija! O dobro bi bilo za nas, da se nekojimi stvarmi možemo osloboditi zla, ali toga neima. Najbolje je sredstvo proti svakoj nesreći, koja nas može stignuti: uztrpljivost, hrabrost, neustrašivost, radinost a naša sve pako predanje i pouzdanje u volju božju.

Više puta nanosi se ovim prazhovjerjem i veliku štetu našemu iskrnjemu. Dodje dieta kući, naglo oboli, pade u vrućicu, pokaže se kakovi prišli ili csip po tielu, a bedasti ljudi umjesto da iztraže pravi razlog tomu, da izvide, gdje je dieta bilo, što je radilo nije li to od topline ili od česa drugoga: eto gdje napadaju nedužne ljude veleć: Da, da! Pogledala je moje dieta ta i ta osoba, pak mu je napravila uroke, urekla ga je! I tako ona siromašna osoba gubi ugled, gubi dobro ime, dakako hvala Bogu samo medju najprostijimi, ali uza sve to mnogi će se čuvati, da ne dodje u dotičaj s dotičnom osobom.

Občinari pazinski, ne dajte se zavesti! Ne dajte se zavesti od onih, koji su vam do sada samo štetu donieli, koji su vam sve ono oteli, što ste imali. Ne dajte se zavesti od onih

DOPISI.

Iz Boljunščine početkom marča. Prošla je već godina odkad posluje u našoj občini novo zastupstvo, o kojem je neki dopisnik kazao, da su u njemu muži duševni, koji će občinskim imanjem štediti ili šparati. Dobro bi bilo, da bi se to obistinilo. al bojimo se, da neće biti što brojiti; jer da bi hoteli zastupnici štediti, morali bi sami početi tim, da bi bez plaće na sjednice dolazili. Da su se prestigle nekoje svotice istina je al se nisu još prištedile, jer se nezna kako će se još potrošiti. U ostalom je istina, da ni što hvaliti jer staze imamo još poredne, crkva u Boljunu ni se još popravila, škole izvan Boljun grada nemamo nikuda premda se je govorilo, da će se otvoriti na Pazu itd. Da bi se obistinilo, što je predlagalu taljanska većina u poreškom saboru, da bi občine same skrbele za škole, mi bi imali pod Učkom veli dobitak, budući moramo sad plaćati adicional za škole, a školah nemamo. Zaisto žalostno da moramo za stvar platiti od koje nemamo u mnogih občinah nikakve koristi. Neka bi naši barem narodni zastupnici kod prve sjednice zahtjevali, da se mora moliti za školu u Sušnjovici, na Vranji, Puzu i ako mogući i u Bo-ntu. Dobro bi bilo, da bi ponovili molbu za učiniti most preko Boljunščice kod crkve »Matere Božje« pod Boljunom. Kod one crkve je godišnice potkrat samanj, na kojega dolazi mnogo naroda iz okolice Boljunske i iz daljnih sela. Mnogo se i vozi preko Boljunščice na ovom mjestu; i s procesijom moramo hoditi preko potoka. Ako nije pako sub potok je opasno po vodi hoditi, osobito za djecu i starce.

Ako kiša pada, dodje velika voda te se nemože ni od strane Boljunske ni na onamj, kako se je dogodilo ovo leto na dan Svećnice; korisatno i od velo potrebe bi bilo ustanoviti u Boljunu ili okolici bolnicu za siromašne bolestnike, ili barem utan, u komu bi bilo providjeno za občinske siromahe ili da na drugi način za siromahe zastupstvo proskrbi. Pohodilo je početkom ove godine Boljun bol od grla, koj je mnogo djece pokosilo, da u nekojih kućah do treje djece. Sad se je opet zdravlje povratilo, ni siromašćina je ostala, koja ima ove posljedice, da su ljudi manje ruju, pametniji te nehode po krčmah i nije čuti ponoćnoga kričanja i grdnoga pjevanja.

Boljunac.

Iz Poreščine, mjeseca marča godine 1886 Vlasto u znanjih občinskih poreških izborah, koje se štiju u »Našoj Slogi«, nukaju me, da izrečem i ja svoje mnienje, ma mi se i reklo, da sam pesimist, da vidim sve crno i grdo. Nam sliši oplot izbor i talijanska sljeparija, kojimi se obavio, nego želim dati svakomu svoje. Junak Marko u svojoj hlebatnji, smijuć se pod brka, javi najlipše uspjeh zadnjih izborah govoreći: »Što je pet zastupnih kah naprama dvadeset i pet? bilo je drugih još već izvanjskih i nisu nas prestrašili.« Istina je moj Marko, tako je i tako će biti dokle valja pet biguli i nagrabljeno tlanče tvoga pokrovitelja S. i slavne J.

Nečudimo se braćo, jer ili milom ili silom naši protivnici moraju gospodariti. Kod njih valja još stara bonačanska politika: dili i vladaj. Razdielili su najprvo kmete i jih razplašili, kako lovci jarebice, da jednog po jednog love. Razdielila se tobož i poreška gospoda, koja se javno napadaju, mrze i kolju, ipak oćuh si neizvade jer brsk nejide od brska.

Dolstine, pošteno za nas nije radila ni jedna ni druga druga stranka; lovili nas je ili i drugi medom i sladorom, samo ta izpune osobne svoje želje, a nam svakako jaoh dokle služimo za podnožje gospodi, kako i ovaj put. Kad smo predobili u trećem tielu, postignuli su oni četiri Poročana, odsutčeni na izključenje, svoj cilj, pak se skrili u svoje špilje i pustili nas dugim nosom, neka „protivnici slobodnije rade, da nebi »Sdvig« predobili u drugom i prvom tielu. Sam Vergottini se je izrazio, kad su ga naši pitali pomoć u drugom tielu: »A noi basta di esser nella rappresentanza.« Tako je braćo kad idemo s gospodom črešnje zobati! Pomogli smo njim izaći iz jame, pak za plaću prestrigli nam konop, da ne izađemo i mi.

Na taj način porinulo se u zastupstvo 20 Poročanah i 5 izvanjskih njihovih podrepnicah, a samo pet naših. Nehajstvo naše i malo ili nikakovo sporazumljenje naše, je tomu krivo, jer nećemo da se složimo i da spoznamo našu moć i naš broj.

Govorio je jednom neki branitelj puka rimskim plemenitašom: »Molite kogu da se »čdavi« ne pobroje, t. j. da ne spoznaju svoju moć«. Tako i poročka gospoda neka mole Boga, da se izvanjski kmeti ne pobroje. Jer je istinita stvar, da je preko dvie trećine naših bračah i samo jezna talijanska. Dakle nam pripada 20 zastupnikah a Talijanom 10; ipak žalibože izpalo je i ovaj put sve onopako, njima 25 nama 5.

Što da radimo sada? Složimo se braćo izvanjska, pobrojmo se dobro i dogovorimo se za drugi put. Računajmo koliko je biračah u svakoj podobćini; koliko mora imati zastupnikah, i koji su najsposobniji za ovu čast. Izabirimo jih do 20 i 10 za mjestnikah, a kad dojde vrieme izborah, zaviknimo gospodi ovako: Ove naših zastupnikah za treće i drugo tielo, za ove ćemo svi složno glasovati; mi imamo broj i mi ćemo pak imati i pobjedu. Tako ćemo otresti ružanjski jaram i oslobodili naše podobćine od pijavicah, koje nam nigdar nište nuđe krvi.

Ove dokazah kako se u naših podobćinami upravlja. Sve podobćine imale su i još neke imaju velika posjedstva i velike dohodke, ipak nijedna nemaš ni škole, ni cesto ni puteva krčanske, ni vode ni liečnika a već od jedna ni popa. A za sve to oni koji nemaju ništa, moraju plaćati namete i dohodke i za škole i za liečnika i za puto. Ili. Za poliepšati glavni grad prazne se izvanjske škrinje, strižu se izvanjske ovce; a ni cesarske poreze da bi plaćali na občinske zemlje, nego put te naraste dug vrhu duga, pak linji pod bubanj na prodaju, da se gospoda malčal novci naćega dočepaju. Tako se dogodilo sko-o svim podobćinami; »sotto la Amministrazione« mo'alo, sotto i spacchiali podesta di Parenzo«. Fuškun, Žlanda, Badevan, Mošuleš, Vabrega, Fratu, imaju dobre dohodke, a lepe škole, ceste, kuntra te i palado... u Poreči imaju plaćila do grla a komunale ili kod Junte ili pod bubnjom, ili pur u gospodskih žepah. Novaves ima velike dohodke, škole nabrejske, komunale sad anda pod bubnjom a plovanj uvjek u padi. Tar ima lepe i prazne škole kadi se učitelji ć-taju i promišljaju, što imaju činiti i kako vrieme provoditi, kod učitelji ne razumo djece, a djeca nerazumo učitelja. Tar ima lepe ceste a prazne škrinje, pune knjige duga a komunale kod Junte Frata ima lepu fabiku, koju obe Poročani i Sdvig Čittian pur 10 let ali nije ješ dosta ostrižena da ju damu Fraćanom u ruke. Škole nemaju, popa nemaju, vode pod oriotom, a pladila do vrh vlasi.

Vabriga ima puto za koze a ne za voze, ima lepu fabiku, koju strižu blanki Poročani a ne crni Vabrežani, koja valja oko 12 tisuća for. s »Municipio modello« ju pusti po bubanj za 1200 for. porezanova duga. Tužni Vabrižani, videći svoj zator no oroduji fabike, i videći da je tam lav stiže za njom, skočiše na noge složno malo i veliko staro i mlado, mužko i žensko, te pobirajuć med sobom nove će do novčića, učine vapnenicu od 800 for., ter u malo danah saberu 1200 for. i plate občinski dug kod porezanoga ureda, na velku radost občinske uprave, koja će i na dulje st ići. Vabrega je mjesto od 400 dušah, a ne ma puta, nema škole, nema popa, a ima ni jednoga zastupnika, koji bi ju u Poreču zastupao i prava ujzima branio. Ovakva što može se dogoditi samo u Poreču, glavnom gradu Istre . . . sede della Giuntae! Kadi se zemaljski zakoni snuju! Na čast vam gospodo! Kmet.

Moramo reć, da nam neće gost po vatri dojavtil, ni dozvil.

8. Šum u uhu, praska oko itd.

»Neke me klevete, govori o meni zlo jer mi uho šumi«. I ovo je veoma nepametno. U samom našem tielu leži razlog s kojeg nam u uhu šumi. Ta kako bi mogle one rieči, koje ulti ne čujemo djelovati na naš sluh? Praska oko. Uzrok stoji u naših živcih, a nejma se toma pripisati nikakva nesreća, kako nekoji misle.

Svrbi lievi ili desni dlan, to znači, vele, da ćemo izdati ili dobiti novacah. Što dakle naše dlanje zsuju već što će biti? Kako mogu one svrbiti od onega česa ne ima?

Nekomu se skuca. »A, to me neki spominje«, govoro neuki. A ne znaju, da skucavac nastane tim, što hrana, koju pojedosmo nije jošte u želudcu, već se u jednjaku zaustavila. Pijte malo vode ili stisnite malko želudac, pak ćete vidjeti, da će vam prestati skucavac. Dakle je nerazumno, kada običnim pojavom, koji se događaju u našem tielu, pripisujemo neko osobito značenje.

(Dalje).

C. os mjeseca febrara 1886. (*Dr Vidulić*).

Kao grom iz vedra neba razneo se glas da je naš zastupnik na carevinskom viću bio smetnut od upravitelj tva Lydova iz neznanih uzrokah. Talijani i njihovi prijatelji raznesoše svietom glas, da je gosp. Vidulić mučenik austrijanske politike, da je on sjedio na dva stolca i to na stolcu trščanskoga progressa i na stolcu »societa politica«, i da nije ni jednomu ni drugomu gospodaru služio kako valja i da pri zadnjih občinah h izborih nije pokazao ni toliko upliva kod Istranah Talijanah u Trstu, da ih izmami na stranu austrijskoga političkoga družtva. Mi svemu tomu nevjerujemo ni zere i to s razloga, što poznamo vrlo dobro čud i smier g. Vidulića. Faktum je ipak taj, da Vidulić je ovim smetnućem doživio ono čemu se nije nadao, da njemu je time otcto ono nepovriedljivo povjerenje viših oblastih, da ga viši krugovi upoznaše za onoga Vidulića, koji nije hotio ili nije mogao zadovoljiti njihovim intencijam.

G. Vidulić nije obljubljen u najmanjo u svom zavičaju, gdje mu kažu u brk, da je i on kriv slabom stanju mornarice, kojoj nije pomogao ni za dlaku svojim uplivom. Cresani ga krive što su političke oblasti prenešene u Lošinj. Njega u obće postavi vlada na visoko mjesto, a ljudi koji vladi vjerovaše, vjerovaše i Vidulića.

Glas o smetnuću primljen je u Lošinju i u Cresu povoljno i to s toga, jer u tome opazuju svi znak nepovjerenja prama g. Vidulića, znak koji se posvema sudara sa mišlju i čuvstvi svoga ovdašnjega pučanstva.

E dobro mu stoji, njemu koji bi bio morao biti uvjek nad strankami, strančar je više nego ikti zagrižani Talijani; dopušta da razmašeni talijanski zastupnici vriedjaju manjinu pogrdjenu na najprostiji način pod njegovim predsjedničtvom; tomu dostatni je primjer govor Fragiacoma u istarskom saboru.

Do brzo ćemo doznati još kojašta u g. Vidulić sjedati će se gdje u zabiti, zaboravljen, neuvažen i najnjubljen, onih sretnih časovah, kad je bio prvom osobom u ovoj nesretnoj pokrajini.

P. S. U zadnji čas doznajemo, da se »bubine Marko u vele srdi i da se je izrazio u intimnom kluba »Finita è la cuccagna«, jer se znade, da je gosp. Vidulić mnogo stotina forintih na godinu darovao administraciji »babe«, a Marko znade, da je prazni tobolac najteži.

Rustleus.

Pogled po svietu.

U Trstu, 10. marča 1886.

Razne novine pišu, da će se do mala austrijski, ruski i njemački prieistolonuslednici sastati u Lovcu, na rusko-poljskom zemljištu. O smjeru i cilju tog sastanka neznade se jošte ništa, nu da bi to značilo nešto više nego li samo prijateljstvo ili udvornost, netreba nam dokazivati.

Dogovori o nagodbi izmedju Austrije i Ugarske nisu za sada posve uspjeli. Pod predsjedničtvom Njegov. Veličanstva viećali su austrijski i ugarski ministri dne 7. t. m. i to o carini na petrolej, o čemu se nije moglo postići sporazumljenja. Pregovori ti su za sada prekinuti te se za sada nemože još znati kada će se opet nastaviti i kada će se moći austrijskomu i ugarskomu saboru predložiti dotični predlozi o nagodbi.

Prošlog četvrtka podnesao je zastupnik Türk u carevinskom viću predlog, da se uvede porez na burze. Židovski zastupnici protive se tomu predlogu znajuć, da će porez na burzi najviše ućutiti židovski novčari. Predlogu se osobito protivio zastupnik Hasse, koji je sam židov, jer da je isti stvoran više sa vjerskoga nego li državno-financijalnoga gledišta.

U istoj sjednici razpravljen je predlog poljskoga zastupnika Javorskoga, da se uvede uvozna carina na žito. Predlagatelj poziva se na sličan zakon u njemačkom carstvu. Svrha je ovom predlogu, da se domaći potrošak pokrije domaćim proizvodom. Predlog bijaše izručen carinskomu odboru.

U jednoj od prvih sjednicah u carevinskom viću doći će na dnevni red razprava zastupnika Scharschmida o njemačkom državnom jeziku. Bude li desnica carevinskog vieća složna, odbiti će ovaj predlog, koji se protivi ravnopravnosti svih plemenah živućih u Austriji i koji ide za tim, da namjetne Nemcem njemački jezik u uredih i školi.

Prekjučer je započela u ugarskoj gornjoj sabornici razprava o proračunu.

Tekst srbsko-bugarskoga ugovora o miru glasi ovako: U ime svemožnoga Boga! Njeg. carsko Veličanstvo sultan kao suveren kneževine Bugarske, Njeg. Veličanstvo kralj Srbije i Njegova Visost knez Bugarske zadahnuti željom, da se izmedju kraljevine Srbije i kneževine Bugarske uzpostavi mir, opunovlastili su u tu svrhu: s jedne strane Njeg. Veličanstvo sultan, Abdallaha Madjida pašu begler Boga od Rumelije itd. kao prvoga izaslanika, Njeg. Visost knez Bugarske g. Ivana Gešova, ravnatelja bulgarske narodne banke itd. kao drugoga izaslanika, čiji je izbor Nj. Veličanstvo sultan odobrio; s drugo strane Njeg. Veličanstvo kralj Srbije gosp. Čedomila Mijatovića, vanrednoga izaslanika i opunovlaštenoga ministra u Londonu itd. kao svoga izaslanika. Ovi su izmjenili svoje punovlasti, našli su jih u podpunom redu te se složili u sliedećem;

Jedinom članku: Mir izmedju kraljevine Srbije i kneževine Bugarske uzpostavljen je od danu, kojim ovaj ugovor bude podpisan.

Ovaj će se akt ratificirati, a ratifikacije izmjeniti u Bukarešću poslije 14 danah ili ako moguće i prije.

Izaslanici podpisali su ovaj akt svojim imenom i providili svojim počatom.

U Bukarešću 19. febrara (3. marča) 1886. A. Madjid, J. E. Gešov, Čedomil Mijatović.

Grčka vlada umjesto da sluša savjet velevlastih, t. j. da razoruža svoju vojsku, sazivlje pod oružje i drugu rezervu, jer da nagomilava Turska silne čete na turske-grčkih granicah.

U talijanskom saboru dovršena je 5. t. m. generalna razprava o konačnom proračunu, koja je započela dne 22. feb. Vlada pobjedila je sa 15 glasovah većine.

Dne 9. t. m. započela je u njemačkom saboru razprava o proračunu ministra bogoštovja, pri kojoj se je povelo opet govor o izgonu Poljakah.

Englezki ministar predsjednik Gladstone namjerava podieliti Ircem posebni irski sabor, u kojem bi se razpravljale domaće potreboće. Osim toga slali bi Irci svoje zastupnike u skupni englezki parlamenat.

Turska vlada pozivlje velevlasti na konferenciju u Carigrad, na kojoj bi se razpravljalo o tursko-bugarskom dogovoru. Nekoje vlasti su jur odgovorile, da će poslati svoje odaslanike na konferenciju čim budu u tom sve složne.

Franina i Jurina.

Fr. Ala Jure za pet prati nožnih, kuda se to potućeš?

Jur. Kum »Tartaro« pozval me je tamo va Veju na ples od »čikuladle« k nekemu Gamullou.

Fr. Oho! tako velika gospoda te na ples poziviju!

Jur. Ča ti misliš, da san ja mali siromah?

Fr. Si se pak ča vrtel?
Jur. Nisan nebore ne zač su me gostili samo s čikuladom i pak nisam zna s vejskim šarenjačami parlačat.
Fr. Tako ti je dosti tega »čikuladskega bula«?
Jur. Neboj se, nečе me više videt ne.

* * *

Fr. Jure bog!
Jur. Pustime zač sam pravo jadan.
Fr. Ča si na koprivu stal?
Jur. Gren ti tamo s Brseščini, trefin nekega Martina ki mi j' počel sam povedat, da j'bil tamo va Kalabrije kotil krput i zajk se vadit, pak da j' šal navigat najprvo za malega, pak za mornara, a najzada za zapovednika a sada da su ga storili za zapovednika od kraja.
Fr. Pak ča to tebe bode?
Jur. Kako nebi kada mi se j' sam pohvalil, da ni šnjim vragati od naroda zadovoljan, ma da on nepita za volju kmeta nego za želju gospode.
Fr. Če bit tako dobre plačen.
Jur. Govori, da mu grlo i žep dobro stoji.
Fr. Blaženi takovi prâvih!

* * *

Fr. Biš veroval, da su narasli Guštinu pod starost brki?
Jur. Trevda se s čem pod nosom maže.
Fr. Neznam ča ni kako, lego da j' pokazal prvi put ti brki na zadnjoj občinskoj sednice onemu našemu prijatelju s gora laterni.
Jur. Samo neku pazi, da mu je nebi ki va sno ostrigal ali opalil.
Fr. Joh neć-ne, samo nko je nobude sam op.žolil.

* * *

Fr. Neki tabelar je Tončino soh olit za vjatal, da njegova bandera ni naša.
Jur. Pak?
Fr. O govoril mu j' pametno, da ni naša lego moja, zač da nam ju ja kupil.
Jur. Viš vrmida, kako ga j' zbodal.

Prejasnim zaručnicima*):

Nadvojvodi **KARLU STEFANU**
i
Nadvojvodkinji **MARIJI TEREZIJI**
prigodom njihova vjenčanja
i
sretnoga dolazka u VELO SELO
mjeseca marča 1880.

Iva srca svetim ognjem ožarena
Božanski Leljo zlatnim lancem spojt,
Vrlinam rajskim eba urešena
Nebeskom nadom i vjerôm zadojt!
„Na sviotu tomo nek Vas boz promjena
Blaženstvo milka riekom slasti pojt,
Nek viek Vam teče boz žalosti sjena
I sreća stalna uviek uz Vas stojt!"
To vole Vama, slavni Zaručnici,
Gromórni ovog puka „živiokliei",
Što Vam ih šalje kao pozdravljajo,
Kâ slavske duše vruće odisaje,
Uz ljubav kao more tó velíku
I vjernost kao stanac stanovitu!

Zahvalno pučanstvo Lošinjsko.

Različite viesti.

† **Ivan Bastian.** N. éas (dne 11. t. m.) preminuo je nakom kratke bolesti čestit svećenik i iskren rodoljub Ivan Bastian, brat još neoplakanog Mata. Grozna ova vjest primili smo pošto je već list bio pod tiskom te ostavlj mo radi toga pobliže viesti o pokojniku za budući broj. Vječni Ti pokoj blagi Ivane!

Premještenje i odlikovanje. G. Ivan Šorli, c. kr. koturski komesar u Volovskom premješ ten je kao upravitelj političke ekspoziture u Krk. Dosadašnji komesar na Krku g. Gyalto iderađi bolesti na dopust.

G. Karol Cumar, namjestnički koncipist praktikant dolazi kot. poglavarstva u Volovsko.

G. vitez Schwarz, namjestnički savjetnik i izvjestitelj u školskih poslovih za Primorje, odlikovan je prigodom svog umirovljenja, naslovom dvorskoga savjetnika.

Pastirski listovi. Sa zahvalnošću primili smo po jedan izvisak pastirskog lista za biskupiju tršćansko-koparsku i poreško-puljsku, u kojih presvj. gg. biskupi dr. Iv. Nep. Glavina i dr. Iv. K. Flapp podućavaju svoja stada, što njim valja u ovo sv. korizmeno doba činiti i što izbjegavati na spas svojih duš ah, preporučujuć osobito svakomu, da se posluži izvanrednom milosti sv. Oca Lava XIII., koji je naredio sv. jubilej, kojim se povrazava podpuno oproštenje. Na koncu pastirskih listovah nalazi se »Postni red« ili »Odpuste za ovu korizmu.

Za danas nedopušda nam prostor ii sta, da obširnije o spomenutih pastirskih listovih progovorimo.

Občinskim načelnikom u malom Lošinju izabran je dne 3. t. m. g. A. Vidulić. Kod izbora sudjelovalo je 25 zastupnikah a od ovih dalo je svoj glas g. Vidulića 21. G. načelnik zahvalivši srdačno svojim drugom na tolikom povjerenju, obeća sve svoje sile posvetiti napredku i blagostanju rednog si grada i obćine. G. kotarski kapotan, koji je toj sjednici prisustvovao, čestita obćini i načelniku na tom izboru te preporuči novomu zastupstvu, da složno nastoji rješiti nekoja važna pitanja te da se uvjek drži u svojem djelovanju riečih promišlenstvog našeg vladara i svjedinjenimi silnasi.

Občinskim načelnikom u Lubinju izabran je bivši načelnik gosp. Scampicchio a prvim obćinskim savjetnikom g. barun Lazzarini. Obadvojica pripadaju poreško-pazinskom društvu, koje nastoji svuda našemu narodu škoditi.

Naša mornarica i talijanstvo. List »L. Diritto« izlazeći u Rimu, piše posloanjim danah o napriesku naše c. kr. mornarice spomenu, da su mornari iste skoro sami Talijani.

Gledeć na izvanjski život, žalostnim srcem pripoznati moramo, da je kod naše c. kr. mornarice u osobito kod momčani talijanski jezik neograničeno gospodujući na štetu naše narodnosti, kojoj skoro isključivo pripada momčad. Da se tim kvari i javno đuđerujo kod naše mladeži, nije treba da pobliže razlažemo, jer nas svo zebe i pamet nam se sgrozi, kad čujemo naše sinove vračajuće se iz vojničke službe Boga i Marij u, majku i otca na onako grozni način kleti i proklinjati, gdje jim je svaka treća riec »bogovrzka kletva«, kojoj kod kuće nisu bili privikli. Događa se mnogo slučajevih, da naučiv se neki momak kod mornarice za silu lomiti talijanski te misleć, da je plemenitije, kad tim jezikom govori, nekako se nehajno ophođe i prezirno izražuje o svom maternjem jeziku!

Svakako pojav je ovaj od velike važnosti te bi se o njim morali nadležni krugovi baviti u interesu države i javnoga morala.

Krnjel i Šarenjak. Pod ovim imenom smo nam prijatelj iz Kanfanara sledeće: Poznata je rečenica, da kad se dobri prijatelji posvađe, da ostraje njihovo neprijateljstvo do groba. Može li najnovije neprijateljstvo između jednoga ovdašnjega Krnjela i bivšeg mu pobratima Šarenjaka do smrti trajati ili će se ćim prije obitzati, nam je još jedno ali zanimivo je, kako se sada ti prvašnji vjerni drugovi traktiraju. Posvadili se radi novaca. Radi toga bili su i pred sudom, pak je Krnjel napao Šarenjaka ovimi riečmi: »Nisi li ti ti kvasio suho grlo rujnim vincem kad smo ono kod zadnjih izborah »čave« lovili i napijali, da s nami glasuju? Nisi li možda i ti pomagao skusti pečene piliće kad smo hrvatske fiđuciare mutili i poskupljivali, da u Vosnjanu za našega kandidata glasuju? Govori mi na ovo ako imaš koraja!« Šarenjak razjuđen kano ris, doviknе Krnjelu ovako: »Još imaš koraja govorit — a? Šta neznaš, da si mi ti kriv, što me nisu skoro ljudi ub ili! Što neznaš, da neće upravo radi tebe nijedan seljak k meni na đjelo? Zar neznaš, da me svaki pošten đovjek radi tebe izbjegava? Ako sam pio rujno vince i skuhao pečene piliće, si to čuio ti i drugi Krnjeli i Šarenjaci. Pili smo i skuhali svi skupa, jer su tako želili naši prijatelji u Pazinu i Poreču. Što se nesjećaš, kako su nam ti Talijani pisali neka se pije, jede i troši samo da se »čave« prevari i predobije. Mi smo predobili, il bolje rekuć pazinski novci su predobili, al da nisam i ja pomogao nagovarat, jest i pit, neznam kako bi bilo.«

Ovako se »prijatelji« izgrdili i opsovali kao plaćarice a oni, koji su jih slušali nasmijali se do suzah. — I danas se tome smije svatko u Kanfanaru a mi smijuć se želimo »prijateljima« da dođu čim p ije izbori pak će moći opet kvasit grlo, skuat piliće i »čave« lovit a plaćati će gospoda iz Pazina i Poreča.

Jubilej austrijskoga ustava. Dne 20. prem. navršilo se je upravo 25 godinah, što je carskim patentom od 26. februara 1861. bilo izdano zakon o državnom zastupstvu za kraljevine i zemlje u Austriji. Carevinsko vieće otvoreno je 1. maja 1861., predsjednikom bio je tada barun Hein. Od tadanjih zastupnikah sjede još u austrijskoj zastupničkoj kući ovih 12: grof Hinko Clam-Martinic, dr. Demel, Grohol'ski, dr. Franjo Gross, dr. Herbst, dr. Ofner, dr. baron Pražak, Proskovic, dr. Rieger, Petar Ružka, Alfred Skene i dr. Franjo Smolka, sadanji predsjednik zastupničke kuće; od ovih su nekoji bili duže ili kraće vrieme odsutni iz parlamenta, te su članovi parlamenta neprekidno samo dr. Herbst i dr. Demel.

Hrvatskim skladateljem i svim prijateljem pjesme hrvatske! Glasbeno-pjevačko društvo »Vienac« u naubiskupskom sjemeništu u Zagrebu želi ove godine izdati novu sbirku popjevakah za sva četiri muška grla, jer mu je stara sbirka »Biserničica« do ne kolko komada, sva već rasprodana. Tom pako zgodom želi uvratiti u tu novu sbirku najljepše pjesme hrvatskih skladatelja. Zato moli sve hrvatske skladatelje i one, na koje je upravilo posebnu molbu, ai joj se do sada ne odazvaše, kao i one, na koje se posebnom molbom obratiti nije moglo, da mu pošalju za sbirku svoje skladbe barem do 15. ožujka ove godine.

U novu sbirku uvratilo bi nove pjesme; nu ju li koje, bilo u starojdružtvenoj sbirci »Biserničici«, bilo inače starija ali osobito obljubljena pjesma, mogla bi i ona u sbirci na novije dobiti mjesta. Zato umoljava sva hrvatska pjevačka društva, sve hrv. glasbenike i prijatelje hrvatske pjesme, ako im je poznata ili novim ili starija hrvatska pjesma, koja bi svojom ljepotom zavredila, da se uvrati u novu sbirku, neka mu to jave barem do 15. ožujka, da uzmogne tako još za vremena sbirku pod tisak dati.

Ujedno umoljava i slavne uredničtva hrvatskih listova, da mu uvrate ovo rečeno u cienjena glasila.

Za glasbeno pjevačko društvo »Vienac«. U Zagrebu dne 25. veljače 1880. — Predsjedničtvo.

Najnovija slika g. Dragutina Wolngärtnera: »Sjedinjenje sabora kraljevine Hrvatske, Slavonije i Dalmacije, držana u Zagrebu 4. srpnja god. 1848.« koja predstavlja jedan od krasnih časovah u novijoj povjesti hrvatskog naroda, stigla nam je ovih danah na ogled. Slika predstavlja narodno zastupstvo, kojemu predsjeda ban Jelačić i koje zaključi dne 4. srpnja 1848. rat proti nasilnim Madjarom. U tu svrhu poslan narodni zastupnici svoja dragocjenosti i novac na zeleni stol a iznešeno obćinstvo silno njim pljeska. Kako je poznato pošli su ono godine Hrvati na Ma jara i potukli ga pomoću Rusije te tako oslobodili Austriju od domać g neprijatelja. Da su pri tom ostali sami kratkih rukavah kano i obično, poznato je svakomu. Sliku hvale i preporučuju svi hrvatski časopisi a to činimo rado i mi te ujedno upozorujemo naše čitatelje na današnji pr log, koji nam predočuje u malenom spomenutu sjedinu. Koji bi želio imati lepu ovu sliku, neka se obrati na naše uredničtvo ili na g. Sl. Wagmeistera, trgovca sa slikami u Zagrebu.

Naslidovanja vriedno Veseljem u ljeti se viest, koja nam a je došla, da mladi Hrvati na građačkom sveučilištu ne zaboravljaju svoga prvenstva, natječuć se o plemenito djelo sa ostalimi hrvatskimi družtvi i ističuć svoje mladenačko nesebično otačbeničtvo. Akademičko družtvo »Hrvatska« u Gracu, kako to već od nekoliko godinah radi i to nastojanjem osp. P. Baturića, poslalo je i ove godine »Bratovščini lepi darak u svoti od 44 fr. 60 novč., koju je skoro samo med svojemi članovi sabra o, prikrativ se svaki kojeg užitka i koje zabave a sjetiv se rađe siromašnog b ata Istrana u čije ne mi ime ovdje najljepše zahvaljujemo. Želimo družtvu na takvih članovih a ugledali se u nje i ond drug h družtvah, k o što mnogi i mnogi oduševljeni otačbenik po domovini, pa će onda i zahoravljenoj Istri bolja zora svanuti!

Izpravak. Prijatelj iz Puljšćine moli nas, da izpravimo onu viest u 8. br. »N. Sl.«, pod naslovom »Tko traži naoj« u tolikо, što nije napastovao onog »eljaka »članovićiće« već jedan od prvakah talijanskih iz Vodnjana. Bilo dakle ono što je rečeno, i jesmo na čast!

Hrvatsko akademičko družtvo »Zvonimir« u 8 ću priređuje d e 16. marča 1880. u 8 satih na večer svečani koncert u slavu Petru Preradoviću.

Kolera u Italiji. I Ale brzojavlj, se pod 24. februara. U selu Quinzano blizu Verone obolio je jučer 28-godišnji seljak sa sumnjivimi znakovi kolere i naluzi se na umoru. Liečnici izjavišе, da se radi o koleri, ako i blažje naravi. Kasnij telegram javlja, da se radi o pravoj azijatskoj koleri, koja se pojavila u Veroni kao i u Avesi i Quinzanu, a ne o koleri nostras; i novine navaljuju na oblasti veroneske, da su kao što u Napulju i Palermu za umirenje pučanstva zatajile istinu. Nadalje da je konstatirano, da je u Avesi, gdje je jedna prašja umrla, rubenina bolnice veronske oprana u potoku Lori; uzrok prilježnivosti da je dakle blizu. Municipij veronski navratio je potok Lori od dotičnoga s Veronom i Ečavu te veliki manastir San Bernardino priredio za eventualnu bolnicu koleroznih.

»Prilog«. Današnjemu broju dodan je prilog i to slika, predstavljajuća »Sjedinjenu sanora kraljevine Hrvatske, Slavonije i Dalmacije« 4. srpnja god. 1848. o čemu je govor na drugom mjestu.

Književne viesti.

U nakladi knjižare Dragutina Pretnera u Dubrovniku ugledat će ovih danah sviet nova knjiga Smailagić Meho, pjesan naših muhamedovacah. Zabilježio dr. Friedrich S. Krauss, nalogom antropološkoga družtva u Beču. Proputovao je vrli poznavatelj narodnosti naše, dr. Krauss, lani Bosnu, Hercegovinu i Dalmaciju, te je zabilježio narodnoga blaga neizmjernu množinu. Tu je samih pjesamah do 60.000 stihovah. U pjesmi o Smailagić Mehi je do devet hiljade sto i šestdeset stihovah. To je najdužnji i najdivotniji sadržajem pjesma, što je u obće u našoj narodnoj knjizi. Dr. Krauss zabilježio je filologičnom vještinom toliko umne cudnosti narječja, da će se i najmanje sitnice jezične sada moći poznavati. Pristupom i veoma obširnim tumačenjem pokazao je dr. Krauss na novo, da je prenaknuo usisaje u duh i srce našega naroda. Ovako dunoko nam nije još nikad nitko tumačio naših narodnih umotvorina. Knjiga će obuhvaćati do 200 stranah, cienu će joj biti opet vrlo niska, kako nas kaza knjižar. Meni je dika, što prvi obznanjujem našemu narodu tu viest, jer njemački naučenjak i književnik Krauss hvata se ovim djelom, u kolo naših prvakah književnikah. Čestitamo i njemu i sebi. Čim knjiga bude dotiskana, o njoj ć u i više!

Na Korduli, mjeseca febrara 1880.

Vid Vuletić Vukasović.

Nauku nauka.

Da se krave lagje tele. Oguli s topola ili jablana koru ujesno s likovinom, pak od te kore po tr šaka kuhaj jedan sat u 6 litara vode. Tomu uvarku da bu le stoki milinji pomješaj nešto makinja (posija) ili smrvljene zobi ili ječma. O ovako pripravljenog uvarka podaj hrabljim kravam nekonko vremena prije teobe dnevice nekolliko puta po koji litar, pak će se lahko teliti. — Ovakav uvarak valja podavati osobito kravam, koje se neprestano u stajl hrane, te većim dielom s toga se teško tele, jer premalo izlaze i hođaju po vanj na friškom zraku. — Gdje bva teško teobe s pomanjkanja nedovoljno razvitog tjelesnog natroja, tu može pomoći samo vješt živinar.

Konj mjenja dlaku svakog proljeća, al se često dlaka sporo mienja, pa je konja ružno vidjeti. Što ta mlena dle polako uzrokom je hrđjava prohava. U tu svrhu najbolje je dati konju nešto soli, ili sumpora ili vapna. Najbrže mienja konj dlaku, i dlaka koja ostane lakli mu se lepo, ako mu se često daje nešto poparene, ječmene krunice dobro no zasoljene.

Lutrijski brojevi

dne 6. marča.

Beč	30	51	6	82	12
Grac	75	8	66	72	26
Temesvar	74	86	53	3	30

10. marča

Brno	86	56	49	20	19
Innsbruck	41	79	43	83	34

Tršćanska burza

dne 10 marča.

Austrijska pap. renta	for.	80 15	do	for.	80.25
Ugarska " "	"	95 50	"	"	95 70
Ista u zlatu 4%	"	104.60	"	"	104.70
Dionice nar. banke	"	84.04	"	"	—.—
" kredit-banke	"	208 —	"	"	209.—
Talijanska renta	"	97.¼	"	"	97.¾
London 10 liran sterlinah	"	125.—	"	"	126.—
Napoleoni	"	9.98	"	"	9.93
C. kr. cekini	"	5.89	"	"	5 90
Državne marke	"	61.70	"	"	61.85
Isto francezke	"	,,,05	"	"	50.15
talijanske lire	"	49 90	"	"	50 —

Za ovu korizmu.

preporučuju se »Hrvatski Bogoslužbenik«, u kom osim jutrnja, večernja i raznih pjesama hrvatskih za crkovno pjevanje kroz svu godinu, ima i put od križa, officij velike nedjelje, plač Gospin, služba na mrtvi dan, Svesveto, Božić. Mlado ljeto, Vodokršćo, Sviećnica i ostale Gospine blagdane, Ruzarij, Litanije, Gospe i Svih Svetih, kako se služi sv. misa starosveneski, officij na sv. Jurj, Sv. Ante, apoštola sv. Ćirila i Metoda, Asižko proščenje itd. itd. Nabavlja se kod uprave »Narodnoga Lista« u Zadru. Mehko sapada fr. 2.—, a vezan u koži i pozlaćen fr. 2.50. Tko pošalje novce unapried, prima ovu knjigu od preko 400 stranâ u kući bez kakva poštarskoga troška.

Tko nabavi 10 iztisaka, primi 11 na dar.

*) Ovu pjesmu predalo je pučanstvo Lošinjsko prejasnim zaručnikom pri njihovom dolazku. Ured.

HINKO KRAPEK,

svjetloslikar u KARLOVCU.

Istom sada pošlo mi je za rukom, da na jednoj slici skupim sve slike poklisara na hrvatskom saboru strapke prava, te da u jednom tahlou predočim u olejosti lica pojedinih naših dičnih bordova. Mnogostrana želja je time, evo ostvarena, a ja se usudjujem stoga štovanom hrvatskom občinstvu objaviti, da isti tablo u zidnom formatu, u kom se najpre slike: *gg. starine prvaka dr. Antuna Starčevića, dr. Davida Starčevića, Frana Folnegovića, dr. Grge Čuhtana, Milana Pavlovića dr. Jakova Radoševića, bar. Gjure Rukavine, Erazma Barčića Makse. Lončarevića, Ivana Šimeka. dr. Hinka Hinkovića, Eugena Kumičića, Dragutina Pisačića, Andrije. Valušnika, dr Frana Pilepića, dr. Josipa Ivandije, Jovana Radića, dr. A. Bakarčića. Vjekoslava Lieb-karda, Josipa Gržanića, Frana Povalska bivših zastupnika Steve Kuluzovića, Mije Pavlića i Ladislava Krajača.*

Slika je izašla, to se dobije uz cienu od komada po 1 for. 50 nvč. 1—10

Osim toga izdao sam sliku, gdje se nalaze gg. dr. David Starčević i Josip Gržanić zajedno, i to u formatu za zid po 2 fr. 50 n., boudoir-format po 1 for. a u formatu posjetnica po 30 novč.

Nadalje imadem u prevelikoj zalihi slike sve gore spomenute gg. zastupnika svakoga pojedinca u raznih formatih po 5 nvč., 10 nvč., po 1 for. i po 2 for. 50 nvč., kako je to odavna već poznato.

Naručiti se može u svakoj množini, te se svaka narudba u što skorije vrieme ovršava.

Sva pisma i narudbe u tom smislu, molim, da se uprave jedino na mene.

Negubite vremena

O 4 svjetskih konjskih gunjevah, koje sam ja na drobni (za polovicu vriednosti kupio, i koji se razprodalo u ave krajeva svieta, dajem dok ih imade na skladištu za

samo for. 1·50

Konjske gunjeve

sa raznimi bojadisanimi rubovi, debele kano daska, duga 130 cm., širokie 130 cm. upravo neuzkidive: I. vrst po for. 1·75 a ljepša I. vrst fr. 1·95 po komadu

500 Dno.

Žutodlakavih gunjevah za kočije

sa raznobojnih artah i rubovah, vrlo velike i fine for. 3 komad. Osobito vriedne za svjetske kočijah. Imadem također

100 kom. svilenih pokrivačah za krevet

iz satinja Buretsvile u najkrasnijih bojah, crvene, modre, žute, zelene, sinedje, za naj ede kreveto komad for. 3·50, a jedan par for. 6·50.

Razumije se uz gotov novac ili c. k. poš. povz-tje.

U mojem uredu imadem na stotine zahvalnica i naručbah od najuvaženijih osobah, a nekoje od tih jesam jur objelodanio, druge koje ću prigodom objelodaniti može svatko kod mene razviditi

Sve što nekonvenira uzme se natrag bez prigovora.

Opomena. Opominjem svakoga, da se čuvaju onih gunjevah odanih tvrdkah, koje se boje svoj naslov u oglasih objelodaniti. Tko želi dakle imati dobru i solidnu robu, neka se obrati na tvrdku od c. kr. trgovačkog suda protokoliranu

J. H. Rabinovicz

Wien Hintere Zollamtstrasse Nr. 9.

NB. One gunjeve, koje nudjaju drugi po for. 1·50, for. 1·60 prodajem ja po for. 1·20 po komadu. 3—2

PUSTENE KAPUTE

za gospodje

u svih bojah, bogato tamburirane, dostatno dugačke i široke, razpošilje iz poštarsko pouzeće, **komad 3 for.**

L. STORCH u BRNU

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cienе košare svake vrsti, četke, mětle iz slame i iz konjske grive, čistila za noge, sagove: kiste svakovrsti; posteno platno; lonce za cvieće i za ribe; platno za vezenje, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac

odobren po viših oblastih sa dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) sa filialkom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, teom il julom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, imajućih zdravotna svojstva, te se njegovo neposredno djelovanje pokazuje na želudcu i kod prolivanja tudih organah, nadalje čisti krv. izpravljajuć slabinu i tromost i pospješujuć tak. On čisti polagano, uništujuć gljive, ublažujuć kromske hrapavosti jetarah, slezene, umanjujuć sve malo po malo nastarjelu bolest hemoroidah.

Uzmo li se likera danomice, čuva od otrovnih izlazmah, proizvirućih koji od pokvarena zraka, koji od općenitih, zato je izvrstan lek proti *groznici* i proti *koleri*.

Ono pako što sačinjava pravu osobinu likera u zdravstvenoj struci jest. što oslobadja ljude odune srdbi i pokunjenosti od škodnih posliedicah, koje dovjedanstvu daju veliki broj nesrećnih.

Zaista iza malo danah dovjek, koji se služi tim likerom čuti, da mu je povraćena životna snaga, i čuvstvo blagostanja čini ga zadovoljnim, probudjenim i svježim za svaki rad. 37—40

Da se olakšati kupovanje obćinstvu gospodar tvornice osnovao je na Sroke razprodaju svoga likera, koji se može dobiti u svih **kavanah i rakijašnicah**

Veliko skladište **živućih strojevah** izvornih za svaku porabu.

Skladište **čvrstih, blagajnah,** koje nije moguće razbiti u sjegurne su proti ognju.

Veliki izbor **svetiljkah, za petrolej,** finih i prostih, za objesiti i za premetati. 48—28

Produja svakojakih **spremah za strojeve,** sa vlastitom radionicom, kovnicom mekanika; *primaju se poprave svakojakih strojevah kod*

FILIPA BATTICH

TRST, Via Acquedotto b. nj 28.

Naručbe izvršuju se **reodvlačno** uz pouzeće. — Cieno nebolje se konkurence.

Latteria Milanese

(milanska mliekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani amatra si dužnošću, upozoriti mnoge naručitelja, da ima u mliekarni **svieža i suha voća. Izvrstne divljačine, zelenjah sve polag cienah na trgu Hleba genovezkog, kolačah mletačkih, slatkicah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla** svieža svaki dan iz Milana. **Krema za ovariti, tučenop, povrhja** prve vrsti, **ricotta milzka. Za objede i soirée** ovršavaju se naručbe sa pladnjevi povrhjem bogato nariesani, također u lonju. Naručbe za pokrajinu izvršuju se neodvlačno, nu ne ispod 5 kilov. 40—38

M. Melchiore.

Jesenska ponuda

Thè Millflori

najboljih lek za čišćenje i stvaranje krvi. Izvrstan proti nesvati, slezenju u želudcu, hipokondrilj, hemoroidam i kožnim bolestim. Dobiva se u ljekarni

PRAXMARER 11—14

(kod dvih crnaeah).

Gradska viećnica u **Trstu.**

Ljekarna Trnkoczy

uz viećnicu na velikom gradskom trgu u LJUBLJANI

priporuča i razpošilja poštarskim pouzećem

MARIJACHLJSKE KAPLJICH

za želudac,

kojim se imade zahvaliti na tisuće ljudih u zdravlju; imadu izvrstan uspjeh kod svih bolestih želudca te su nepocjenitbeno sredstvo proti: **nemanjkanju toka, slabu želudcu, uraku; vjetrovom, kolici, kršu u želudcu, bilu srca, zatvoru želudca, glistam, boleset vranice, na jetrih i proti zlatoj žili**

Opomena. Još jednom treba opomenuti, da su ove kapljice lažne **velikomu patvorenju.** Mnogo imade ljudih, koji napoznaju pripravu ovih kapljicah te razpačavaju pod imenom „Marijacelj-ske kapljice". Tko dakle želi pravih **„Marijacelskih želudačnih kapljicah",** neka vuješ pazi na gornju sliku maške. Bočje, koja imaju znak izvornosti zelenom zalupačom, te mora biti na svakoj staklenci. Dobivaju se u ljekarni **TRNKOCZY,** uz viećnicu u Ljubljani; jesu najbolje i kako mnoga chvalna pisma potvrdjuju, najprokušanija i najpoželjnija kapljica proti svim želudačnim bolest mi njihovim posliedicam. —14

1 staklenica valja 20 novč.; 1 ducet 2 for. 5 ducetah samo 8 for.

Postom razpošilja se najmanje jedan ducet staklenicah. Naslov:

Ljekarna Trnkoczy u Lubljani.

Podpisani čuste se objaviti trgovcim obćinskim, novčarom, osjeguravajućim društvom itd., da su otvorili ovdje tvornicu

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. r

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče cvenna niskih cienah. Izradjuju se pečati kolegod drago padobe; Pečati, Bijouterie, peškladni za darove, kano: satovi, medaljoni, automatični, Akatulje za Albico. Gravuri na perom-pečatom itd. itd. Pečati za dnevnikom i za označiti registre naslove, dionice itd. 48—44

Primaju se također pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljuju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerosijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz

4-dnevni odkaz $2^1/_4$%

8-dnevni odkaz 3%

30-dnevni odkaz $3^1/_4$%

u napoleondorih uz

30-dnevni odkaz $2^1/_4$%

3-mjesečni odkaz 3 %

6-mjesečni odkaz $3^1/_4$%

O kreditno djelo

u bankah $2^1/_4$% kamata na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Pešt, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innsbruck, Celovac, Ljubljana, Saleburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, također unovčenje kuponah uz $^1/_4$% provizije.

Predujam

na varranto, uzjeti na sporazumljenje uz otvor kredita, u Londonu ili Parizu $^1/_2$% provizije za 3 mjesece.

Na efekte, $^1/_2$% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povećo iznos sa glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—49

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—25 Vecchio N ro 4).

Pečati iz kaučuka

Najprikladniji žepni pečat sa perom, olovkom i bilježilom **samo for. 1·50.**

Samoglasan žepni pečat fr. **1·20.**

for. 1·20

Nadalje svakovrstne pečate za obćinske, župne itd. uz uredo najjeftiniju cienu.

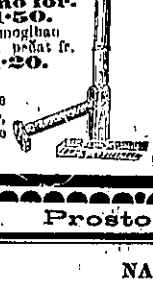

Nova

ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—39

Odjela od same vune polag mjere.

Odjela cheviot od f 12 dalje.

Gornji kaputi od for. 10—18.

U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se nebolje konkurence.

Također na obroke.

CIENIK

g. Poppovića u Zagrebu

Tvornica **uljenih mastilah,** trgovina **semenjem i kefarskom robom,** skladište **farba i laka** izašao je; te će se svakomu, tko se za ove predmete zanima i cjenik zaslati, bunavo prposlati.

LA FILIALE della

BANCA UNION

TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbonnando l'interesse annuo
per Banconote
$3^1/_2$ % con preavviso di 5 giorni
$3^1/_2$ " " " 12 "
4% " a sei mesi fisso
per Napoleoni
3 % con preavviso di 30 giorni
$3^1/_2$ " " " 40 "
$3^1/_2$ " " " 3 mesi
4 " " " 6 "

b) *Per il ritiro de' Versamento in conto corrente* il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partire dal giorno 16. di febbraio, 1. di marzo e maggio e 2 Agosto rispettivamente del preavviso.
Trieste 9 febbraio 1885.

BANCO GIRO

abbuona dal 2 al 3½ interesse annuo sino quattro settimane prolungazioni sino a fiorini 5.000 a vista corso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Condizioni del versamenti in apposito libretto.

Si nteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la scuta del mezzanno pfrima.*

Assume pel proprio correntisti *l'incasso di Cambiali pagabili a Trieste, Vienna e Budapest, ribassate loro assegni per quante ultime quarte ed accorda loro la facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' incasso *d'assegni, cambiali e coupons,* verso ½% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne aura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Messe) s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 1—2—9

Skladišće

Crkvenih spravah i to:

za crkve katoličke, grčke, pravoslavne itd. itd. itd.

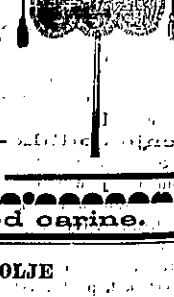

Marija Cosulich i Adele Demarchi

pasilledice

Katarine Garusa

Trst Via Nuova Br. I. pod. uz pravoslavnu crkvu. Pošiljke jesu prostite od carine.

Prosto od carine.

po 35. for. s mramorom.

NAJBOLJE

POKUĆTSTVO

jeftino, u **velikom izboru,** kod

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

—2 ulica al Teatro br. 1 (Tergesteo).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

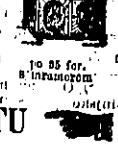

po 35 for. s mramorom

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca**

Sjednica sabora kraljevine Hrvatske, Slavonije i Dalmacije,

držana u Zagrebu dne 4. srpnja 1848.

Lica:

Većina lica, što ih razabiremo na ovoj slici, jesu prilično vierni potreti tadanjih rodoljuba hrvatskih i srbskih. Glavna osoba kod stola jest biskup **Josip Schrott**; uz biskupa stoji na desno arhimandrita gomirski **Seb. Ilić**, a kraj njega sjedi za stolom senjski biskup **Mirko Ožegović** i srbski patriarka **Rajačić**. Za **Ilićem** stoji pjesnik **Mirko Bogović**, ovome na desno **Franjo** barun **Kulmer**, a za njim Jelačićev šorežanin **Joka**. **Banu Jelačiću** s lieve strane je kanonik **Mato Vuković**, a s desne barun **Motel Ožegović**.

Biskupu **Schrottu** s lieve strane stoje, u zadku sami odlični muževi tadanjega pokreta. Prvi je grof **Janko Drašković**, do njega **Herman Bužan**, zatim **Sava Maravić**, **Ljudevit Gaj**, koji je ponosno podigo crven-kapu ilirsku. Do Gaja stoje profesor **Matija Smodek**, **Ivan Mažuranić** i **Aleksander Zdenčaj**, a ovim opet na lievo podigo **Ljudevit Vukotinović** svoj kalpak lievicom u vis. Baron **Drag. Kušlan** pognuo se pa gleda na galeriju, a sasvim straga razabireš puno i svježe lice **Drag. Klobučarića**.

Uz lievu stranu biskupa **Schrottu** sjeo za stol saborski bilježnik **Fr. Žigrović-Protodki**, držeći pero u ruci; nješto dalje od njega oto mladjanoga tad još **Ivana Kukuljevića**, gdje drži knjigu u ruci. Medju pravoslavnim svećenikom i **Vukotinovićem** sjedi stari **Anto Kukuljević**, a tik do njega **Ambroz Vranicani**. Na galeriji razpoznajemo još **Strossmayera** i **Preradovića**.

Mnenje raznih časopisa:

Vienac, br. 27, 4. srpnja 1885. „Saborska sjednica od 4. srpnja 1848 duboko se je usjekla u pamet tadanjoj generaciji. Još i sad veterani hrvatskoga pokreta rado pričaju o sretnih onih danih narodnoga poleta i obće požrtvovnosti. To je čno njegdje i vrli naš slikar, gospodin Dragutin Weingärtner, vlastelin u Velikoj Mlaki, pa je mislio, da će se najbolje odužiti svojoj pomajci Hrvatskoj, ako svojim kistom ovjekovječi najljepši momenat iz hrvatskoga pokreta. Hvala mu za to.

Gosp. Weingärtner stvorio je sliku, za koju će se nedvojbeno svaki Hrvat otimati, da mu resi ma i skromnu sobicu i t. d.“

Pozor, 8., 10. i 17. travnja 1885. „Najnovija slika gosp. Drag. Weingärtnera, izložena u prozoru dućana J. Hühna u Ilici, je takov silni magnet, da tu neima žive duše, koja se nebi mimoiduć ustavila, da pogleda taj historički prizor, pred kojim stoji od jutra do mraka po kiši i po vjetru neprestano množtvo ljudi iz svih slojeva, da je obično sav pločnik do rigola zauzet i t. d.“

Sloboda drücki sich im ähnlichen Sinne sehr lobend aus.

Oesterreichischer Reichsbote, Nr. 188, Wien 16. August 1885. „Das grosse historische Bild Carl Weingärtner's hat für Kroatien nicht allein deshalb einen besonderen Werth, weil es einen erhebenden historischen Moment in künstlerisch vollendeter Weise vorewigt, sondern auch besonders noch deshalb, weil die Hauptpersonen nach den besten Bildnissen mit vollkommener Portraitähnlichkeit wiedergegeben sind u. s. w.“

Ost und West, Engel's illustr. Familienblatt. Wien, II. Jahrg., Heft 11. „Herr Carl Weingärtner, welcher einer seit langer Zeit in Kroatien ansässigen Familie entstammt, hat ein Bild geschaffen, für welches ihm dankbar zu sein, die kroatische Nation gewiss alle Ursache hat und welches, was die künstlerische Vollendung, so wie die schwungvolle Auffassung des Momentes betrifft, sich den besten neueren Gemälden würdig anreiht. Aus jedem Pinselstriche offenbart sich uns ein vielversprechendes künstlerisches Talent u. s. w.“

Uslied mnogostranog zahtjeva dao sam ja, predstojeću sliku iz hrvatske novije poviesti u jednom od prvih umjetničkih zavoda v

izvornoj veličini od 97—64 centimetra

uljenimi bojami pomnožiti. Pozivam s toga p. n. občinstvo uljudno, da si ovu olegraflju nabavi. — Uvjeti nabave su sljedeći:

U gotovom novcu stoji slika sa pozlaćenim barok-okvirom 25 for., a u obrocih 28 for., tako da prvi obrok iznaša 4 for., a drugih 8 obroka po 3 for.

i mirno obavlja svoje poslove, predajuć se volji božjoj.

»Daj ruku, da ti srdašcu kažem!« veli zamazana i odrpana eiganka sretiv te

sobom na oni sviet. Ne bojmo se dakle toga, već živimo tako, da budemo i onda

pako liečnika, tadà razpitav on za bolest propiše lik, dade savjete i naputke i otidje.

HINKO KRAPEK,
svjetloslikar u KARLOVCU.

Istom sada došlo mi je za rukom, da na jednoj slici skupim sve slike poklisara na hrvatskom saboru str u jednom tablou predoči pojedinih naših dični strana želja je time, evo se usudjujem stoga štov obćinstvu objaviti, da isti formatu. u kom se nalaz *rine prvaka dr. Antuna St vida Starčevića. Frana Fol Tuškana. Milana Pavlović. došević. bar. Gjure Rukav čića Makso. Lončarevića, Hinka Hinkovića, Eugena gutina Pisačića, Andrije. Frana Pilepića, dr. Josipa Radića, dr. A. Bakarčića. karda. Josipa Gržanića, bivših zastupnika Steve Thalčića i Ladislava Kraj.*

Slika je izašla, te se od komada po 1 for. 50 i

Osim toga izdao sam naluze gg. dr. David Starč žanić zajedno, i to u form fr. 50 n., boudoir-format p matu posjetnica po 30 no

Nadalje imadem u slike sve gore spomenute svakoga pojedinca u razni nvć., 30 nvć., po 1 for. i p kako ju to odavna već po

Naručiti se može u sv se svaka narudžba u što ovršava.

Sva pisma i narudžbe molim, da se uprave jedin

Negubite vr

O t svjetskih k-njskih sam ju on društvi za polo kup c, i kojih se razprodalo svieta, dajem dok jih imadu

samo for. 1

Konjske g

su r saml bolo ding rolte vo t vrst najb 1·95

žutodlakavih gunjevah

za gospodnjih crtah i rubovi 1 fibe for. 3 komad. Osobit s jetka košilah. Imadem i **400 kom. svilenih pokrivai** iz manufakture Buretzville u najle rev-ne, modre, žute, zelene najveće kvalete komad for. par for 6·50.

Razašilje se uz gotov n pošt n-zetje.

U mojem uredu imadem zahvalnicah i narudžbah od osobah, a nekoje od tih iesa dne o, druge koje ću prigodn nite može svatko kod me

Sve što nekonventira uzme s prigovora.

Opomena. Opominjem se čuvanja onih gunjevah oda koje se hoće svoj naslov u o daniti. Tko želi dakle imati dnu robu, neka se obrati na kr. trgovačkog suda protokoll

J. H. Rabino

Wien Hintere Zollamtstra

NB. One gunjeve, koje nudj for. 1·50, for. 1·60 prodaje 1·20 po koma u.

PUSTENE KA

za gospođj

u svih bojah, bogato tamburir u dugačke i široke, razpošilje pouzetje, **komad 3**

L. STORCH u

Zanimivo za ob

U ulici Via Nuova, kuća Sh palači Salem nalazi se

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo košare svake vrsti, četke, metle konjske grive, čistila za noge, svakevrsti; povoštenо platno; lon i za ribe; platno za vezenja, finog svakovrstnih predmetah za tapetare.

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac

odobren po viših oblastih sa dekretom a pripravljen od

Veliko skladište **šivaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.

Skladište **čvrstih blagajnah,** koje nije moguće razbiti u sjegurne su proti ognju.

Nova ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—39

P. n. kupci u Zagrebu mogu sliku primiti u trgovini g. Slav. Wagmeistera, Duga ulica br. 12, ili uz polog cielih 25 for., ili uz prvi obrok od 4 for., ostalih 8 obroka po 3 for. izvolit će p n. kupci franko na mene kroz osam mjeseci svakoga prvoga dana u mjesecu po primitku slike neprekidno do izplate poštovnom naputnicom priposlati.

P. n. kupci izvan Zagreba neka izvole naručiti sliku kod mene ili kod g. Wagmeistera, priposlav mi priležeću „Naručbenicu". Ovim će se slika priposlati uz pouzeće cielih 25 for., ili samo prvog obroka od 4 for. kako naručbina glasi; izim toga imadu kod pouzeća trošak zamota, odpravka i trošak dostave namiriti.

P. n. kupci izvan austro-ugarske monarkije umoljavaju se, da pripošalju meni naručbinu i 25 for. za sliku, a k tomu 1 for. 30 nvč. za sanduk i omot; dočim će naručitelj trošak dostave željeznicom ili inim načinom sam nositi.

Odprema slika obavlja se kod žurne naručbe odmah, u koliko to zaliha gotovih okvira dopušta.

Odpravljanje slika obavlja se strogo po redu prispjelih naručbina; dakle tko brže naruči, može na čim skoriji i sigurniji primitak slike računati.

U ZAGREBU, mjeseca prosinca 1885.

Drag. Weingärtner,
vlastelin, Velika Mlaka, pošta Velika Gorica,
kraj Zagreba.

Opaska: Samo onaj je vlastan od kupaca ili prodbrojnika novac primiti, koji sliku sa okvirom preda.

NARUČBA.

Podpisan naručuje kod g. ..... komada slike:

„Sjednica sabora kraljevine Hrvatske, Slavonije i Dalmacije od 4. srpnja 1848"

i to: *a)* uz gotov novac po 25 for. komad pouzećem, ili

b) uz obročno plaćanje: kod primitka slike 4 for., i kroz dalnjih 8 mjeseci po 3 for. neprekidno do namirenja, takodjer pouzećem i poštovnom naputnicom u ruke g. Drag. Weingärtnera, vlastelina, Velika Mlaka, pošta Velika Gorica, kraj Zagreba.

Troškove omota, odprave i dostave nositi ću sam.

Podpisan ovlašćuje gosp. Drag. Weingärtnera, da obroke poštanskom povjerom (Postauftrag) pobira.

(Slika prelazi tek onda u podpuno vlastničtvo kupca, kada je sve obroke namirio.)

Mjesto stanovanja: .....

Posliednja pošta: .....

Način dostave: .....

Ime, prezime i stalež naručitelja:

.....

Opazka. Umoljavaju se uljudno p. n. gg. naručitelji, da svoje ime i prezime i t. d razgovjetno n pišu.

Dionička tiskara u Zagrebu.

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.** Tiskom **V. Dolenca**

Broj 11. U Trstu 18. marca 1886. Godina XVII.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom zastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šilju poštarskom napitnicom (assegno postale) Ime, prezime, i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na celom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Neplaćeni listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 i 1.50 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

O jezikovnom pitanju.

Poput crvene niti provlače austrijski njemački zastupnici od jedne zaborske periode u drugu svoj predlog o njemačkom jeziku kao državnom. Kažemo izrično: njemački zastupnici jer, premda je potekao predlog od strane njemačkih liovičarah, josu mu više manje skloni i ostali njemački zastupnici, pripadali oni ovoj ili onoj stranci.

U posliednjem saborskom zasjedanju, dok su naime svi liovičari sačinjavali jednu stranku, podnio je skoro isti predlog zastupnik Würmbrand a sada ga predlaže, nešto promjenjena, u ime svoje stranke zastupnik Scharschmied, član austrijskog kluba. Promjenili se dakle samo predlagatelji a predlog je u načelu isti.

Predlog ovaj ide za tim, da se u zemljah zastupanih na carovinskom vieću, proglasi i zakonom potvrdi njemački jezik kao državni, po čem bi ostali jezici spali samo na važnost lokalnih i občinskih jezikah.

Dne 12. t. m. pročitan je u carovinskom vieću prvi put predlog Scharschmiedov. Predlagatelj zagovarao ga je prvi, ističuć njegovu vrlinu i važnost za mir i sporazumak austrijskih narodah. Braneći svoj predlog, razlagaše govornik i njegovu tendenciju, koja sastoji poglavito u tom, da se njemački jezik proglasi državnim jezikom u Austriji. Za predlagateljem uze prvi rieč poljski zastupnik knez Czartoryski izjaviv, da će sa svojimi političkimi drugovi glasovati, da se taj predlog uputi na odbor, premda on i njegovi drugovi gojo veliku sumnju pogledom na sadržaj i tendenciju toga predloga, kao i pogledom na kompetenciju sabora. Poljski prvak i drugovi mu nadaju se, da će se taj predlog u odboru temeljito razpraviti, a u drugom čitanju, da će se riešiti u duhu, koji odgovara autonomističkom načelu desnice, što je temelj austrijske državne misli.

Zastupnik Heilsberg, član skrajne njemačke liovice ili njemačkog kluba, izjavi u ime svojih drugovah, da predlog neodgovara pravema zahtjevom, koje je ovlašten staviti njemački narod u Austriji.

U ime češkoga kluba očitova Rieger, da su češki zastupnici proti predlogu jer bi taj morao potecći od vlade, da bude imao kakav uspjeh, a ne od ma koje narodne stranke. Predlog ovaj postavlja načelo, da je njemački jezik državni jezik a to da mora i ostati. Ovo je načelo lanjske godine u ovom zastupstvu odbijeno, koja je dakle svrha sadašnjemu predlogu? Njim se ograničuje i mienja §. 19. državnoga temeljnoga zakona a takovu promjenu mogu zaključiti samo dvie trećine glasovah sabora.

Ovomu predlogu, nastavlja govornik, nije u sadašnjih okolnostih svrha mir već boj; njim ima jedan narod u državi postati vladajućim, a svi drugi slučajno mu narodi. Ovaj predlog prelazi preko svih pravah i običajah; preko pravnih nazorah naroda i preko potrebah države, kojim mi želimo zadovoljiti. Predlog ide tako daleko, d. se monstroznim upravo načinom stvori u naše slobodoumno i prosvietljeno doba privilegij za jednu narodnost, privilegij, koji stvara vladajuće i vladare, gospodare i podanike.

Poslije Riegera govorio je u ime Slovenacah zastupnik Hren. On izjavi, da će Slovenci glasovati s dva razloga za to, da se predlog uputi odboru. Prvo, što je predlog podniela velika politička stranka, te sam obzir na parlamentarno štovanje nalaže, da se o predlogu razpravlja i drugo, da bi bio znak političke nesnošljivosti kad bi predlog odbili samo s toga, što ga je podniela protivnička stranka.

Po tom govorio je dalmatinski zastupnik Pavlinović hrvatskim jezikom proti predlogu. Bočki listovi nedonose s toga ni rieči iz njegova govora, nu čim nam bude poznat, progovoriti ćemo o njemu obširnije.

Zatim uze rieč ministar predsjednik grof Taaffe. On reče, da je vlada pripravna učestvovati kod rada odbora i da će po mogućnosti nastojati oko razjašnjenje raznih nazorah i oko sporazumka. Nadalje reče, da imade u predlogu ustanovah, kojimi se dira u prava eksekutive, a vlada je dužna braniti ta prava. U ovom velevažnom predmetu kao i u svakom, naravna je dužnost vladina čuvati interese države, nu ona je ujedno dužna tražiti način, kako da zastupa ovlaštene interese pojedinih narodnostih.

Kako je razvidno iz navedenoga, nije baš nijedna stranka zadovoljna sa predlogom Scharschmiedovim, dapače niti sami radikalni Niemci. Austrijski njemački klub u kojem se je ovaj predlog rodio, bio bi želio, da se predloži lanjski Würmbrandov predlog, nu bojeći se, da bi ga većina odmah kod prvog čitanja zabacila, popustio je ponešto prihvativ ovaj predlog.

Proti predlogu ustali su najodrešitije zastupnici češki, jer je on osobito proti češkomu narodu naperen. Čehom pružili su pomoćnicu ruku hrvatski zastupnici iz Dalmacije i Istre, koji neće, da priznadu ikakovu povlastieu njemačkomu jeziku u nenjemačkih pokrajinah.

Napokon su govorila oba glavna govornika Kovalski i Wurmbrand. Ovaj posliednji bacio se svom žestinom proti češkim zastupnikom, koji da jedini odklanjaju bezuvjetno predlog o porabi njemačkoga jezika.

Prije glasovanja zamoli rieč zastupnik Sturm te predloži, da se glasuje poimence jer da će se tako viditi tko je pravi Austrijanac, a tko nije. Ove rieči izazvale su silnu buru na desnici, navlastito medju češkimi zastupnici, u ime kojih se je Rieger što odlučnije ogradio proti takovom podmetanju.

Kod glasovanja pokazalo se, da je glasovalo 208 zastupnikah, da se izruči predlog o njemačkom jeziku posebnomu odboru, a 68 zastupnikah glasovalo je, da se predlog odmah zabaci. Proti predlogu glasovali su Česi, južni Tirolci, dalmatinski zastupnici i naš zastupnik, Dr. Vitezić.

Ob ovom vrlo važnom predmetu imati ćemo zgodu još progovoriti, a za sada htjedosmo jedino predočiti našim čitateljom načela i nazore pojedinih stranakah u carovinskom vieću, napram predlogu o njemačkom jeziku kao državnom.

PODLISTAK.

Praznovjerje.

9. Kad se štogod razbije, pade, nadje itd.

Razbije se zrcalo, pade svieća, nadje se igla itd., svim ovim slučajevom pripisuje se obća nesreća. Ali kako to? Zar ne pade, zar se to ne razbije s naše nesmotrenosti, s naše nepažnje. Pa kako bi to onda mogle biti predteče koje nesreće? Tim bi čovjek mogao sa zapriečiti nesreću, ako bi pomno pazio na te stvari. Pa uza sve to nesreće bi se neprestance dogadjale. Što veliše na to vi plitkoumni? Ikolikko naobražen čovjek, reći će odmah, da medju gorespomenutimi slučajevi i medju našom budućom nesrećom ne postoji nikakav uzumni vez, koji bi mogao tako udesiti, da jedno sliedi drugomu. Tako nam praznovjerni čovjek živi neprestance u vječnom strahu, pazeć na sve ove malenkosti i tumačeć je svedjer po bedastih svojih načelih. Neće on mnogo držati do božje volje već će radje kolebati u zloj slutnji da ga sad ovo sad ono zlo napasti ima. Dočim se pametan svomu tomu smije i mirno obavlja svoje poslove, predajuć se volji božjoj.

10. Pazi, koga sretneš!

Polazeć na put, pazi koga prvoga sretneš! Ako naidješ na mužkarca, znači dobro; ali ako sretneš žensku, slabo; nemoj ti posao za rukom. Isto je kad ti koja životinja pred tobom preteče put. Bolje se vratiti, nego li u tih slučajevih nastaviti put. Eto i opet nove šale, koju samo bedaci drže istinom.

Kako može jedna žena ili koja životinja uplivati na sretni ili nesretni uspjeh tvoga posla? Ti dakle ženu smatraš nesrećnom, što je posve bezumno. A što je opet skrivila ona životinja, koju nagon sili, da ti prećje put? Zar ne ovisi sve to o susvim drugih obstojnostih? Zar ne stoji sve na božjoj volji i na tvojoj pripravi? Ako si sve učinio, kako ti se najbolje svidjelo, pa i ako ne vidiš željene svrhe, tada nisu podnipošto krivi oni, koji su te prvi susreli, već druge lasno poznate zadjevice.

Tako dakle neuki misle, pa obistini li se kadkad s drugih razlogah njihova slutnja, tada će oni postati još stalniji u svojoj bludnji tvrdeć, da su to sami izkusili, a ne uvažujuć posve jasne i naravne uzroke, s kojih im posao nepodje za rukom.

11. Ciganica.

»Daj ruku, da ti sriećicu kažem!« veli zamazana i odrpana ciganka sretiv te gdjegod. Neuki povjeruje, a ona mu za koji novčić izpripovieda zgodjaje budućeg života. Ciganka znade bacati i karte, pa iz njih prorokuje, što će se sbiti. Osim ovih ima i drugih većih pustolovinah, koje kadkad ljuto opamote prostaka. Nu recite mi, zar se nećete nasmijati onim lahkovjernim, koji povjeruju takovim varalicam? Kako može ciganka prorieći? Zar joj je Bog odkrio tajne budućnosti? Ne; dosta. Svakomu pametnomu je to dosta jasno. Jedan je jedini, koji znade što će biti. Budimo dakle pametni, te se nedajmo zavesti od takovih skitalicah, koje samo svoju probit traže.

12. Mrtvac se smije.

»Slab znak mrtvac se smije; sigurno pozvat će još koga sobom«. Tako vele ženske, kad opaze, da oko ustnah mrtvaca reć bi lebdi posmjeh. Istina je, da će netko za njim, ta moramo svi na to biti pripravni, ali ne podnipošto s toga uzroka. Smrtne muke, koje djelovaše na život pokojnika ne mogu nikako prorokovati smrt komu drugomu, a niti je samom pokojniku bilo onaj čas, kad je umirao na misli ili u volji, da koga drugoga pozove za sobom na oni svieta. Ne bojmo se dakle toga, već živimo tako, da budemo i onda na smrt pripravni, kad se mrtvac ne bude smijao.

13. Ćuk.

U nekih krajevih vjeruju, da je ćuk predteča smrti. Kako može znati nezuatna ptica, što će se dogoditi u budućnost?

Po svoj prilici ovo je praznovjerje poteklo iz toga, što se ćuk boji svjetla, jer ga njegove oči nemogu podnositi, pa s toga traži samotna i tamna mjesta. A opet samo radi svoga neobičnoga glasa mogao je postati nesretnim vieštnikom; ali što zato? Ta on bi pjevao kano slavulj, da mu je Bog dao onakove pjevalo. Nemamo dakle tu nikakva razloga da se bojimo, ako gdjegod čujemo glas ove noćne ptice.

14. Bolesti.

Oboli čovjek na selu. Umjesto da se potraži mudra savjeta i lieka u razborna i izkusna liečnika, dovedu ukućani koju babu, a ova bud svojom svemogućnom (!?) rieči, bud kadjenjem, bud kakovimi travami (više puta i otrovnimi) zdravi bolestnika. Boje se pozvati liečnika, jer im treba trošit, a opet vele, da je dotična baba izvrstna poznavateljica bolesti, te da će ona čovjeka posve izliečiti. Dozovu li pako liečnika, tada razpitav on za bolest propiše lieк, dade savjete i naputke i otiđe.

DOPISI.

U Barbani, mjeseca marča 1886. Vriedna i razborita jedna osoba, inostrana ali već naša, jer odveć godina udomovljena, videći kako se sva i svaka opako rade, kako je sve u neskladu i kako razdor i nered napreduje, nije mogla uzdržat se a da ne zavapi: »ča ga još spite? ča ništ se ga još zbudili?« — I pravo je imala jer upravo ovdje mnogi do nedavna spavahu; no budi Bogu hvala nekoji su se ipak ponešto i ovdje probudili, kuko će se viditi iz sliedećeg:

Dne 6. febrara držana je ovdje občinska sjednica te se imalo razpravljati o pet točkah, naluzećih se na dnevnom redu. Ove bijahu: potrda občinskih računah za god. 1884.; imenovanje jednoga občinskog savjetnika; imenovanje jednog člana mjestnog školskog vieća; popravak občinskih putevah; brisanje onih občinarah, koji nemagu radi siromaštva plaćati občinskih porezah.

Progovorit ćemo samo o nekojih toč kah.

Za savjetnika i člana školskog vieća bi izabran čestiti naš Pavao Rojnić-Grabar.

Glede odobrenja računah za g. 1884. nije bilo zastupstvo složno za izplatu putovanja Ivanu Brgiću, koji je hodio u Pulu k novačenju i u Vodnjan kao član cestnog odbora. Revizijonalni odbor predlagao je, da mu ide samo 8 for., a g. načelnik skoči te reče, da će u buduće uzeti k novačenjih od svake porezne občine po jednoga čovjeka i tim da će troškovi mnogo veći biti. Na to da je poobićen od o. kr. kot. glavara. Zatim dade pročitati dekret koji govori: »di ogni Comune«, ali ne upominje poreznih obć nah, te se ovdje može razumjevati jedino Barbana i Rakalj, koji su odnavnine podieljeni i imadu svaki svoju plovanliju, te ju k novačenju i pošao za Barban g. načelnik, a za Rakalj tamošnji jedan zastupnik. Prietnja načelnika reć bi da je na zastupstvo djelovala, jer je ono odobrilo račune premda nebijahu dostatno pregledani i premda nebijahu občinstvu kroz 14 dana na uvid postavljeni, kao ni računi od g. 1877. do sada, kako no to g. 65. občinskoga zakona zahtjeva.

Za tim zaključi zastupstvo, da buduć ne bijahu izloženi občinstvu računi konsumtivni za god. 1885., neka se razglasi, da će isti biti izloženi kroz 14 dana i da imade svatko pravo činiti svoje opazke.

Iza toga reče načelnik, da će kazuti zastupstvu, kako stoje računi od žita, koje bijahu kmetovom podieljeno. Naznači nekoliko numirah, koje su svjedočile, da je postalo nešto novca zemaljskomu odboru ali pravo stanje tih računah nije se doznalo. Videći da svi zastupnici nisu tim zadovoljni reče:

»Sada vidite kako se je okodilo i koliko sam posla i Poreč i još bil sam toliko dobrostiv, da od mojih novci sam poslal u tlima kvarnar forinti; ali nemogu od manje, nego da vam kažem, da nam bil još ostanuli dan u Puli kod političkoga komisarskoga glavara, gdi bih bil radjo ostal brez pesti, nego čuti kako je napadnu na me i me sramotili veoma razjaren i to samo po laži . . . ja laži, koje su mu prodali njje nam drugi, nego li ovdi stojeći flor Zuban i šior Grabar . . . tako dolnju šadini . . . . . bi bilo bolje da grodu čekati na putu! . . .«

Na to ustanu se zastupnici Zuban i Grabar a ovaj zadnji glodajuć načelnika, reče mu sliedeće: »Kako govorite? Jesmo li mi postupali šušinski proti vami, ili niste li vi šušinski postupao napram komunu, kad ste znal, a niste oznanili ovomu slavnomu zastupstvu, da se je o. kr. porezni vodnjanski ured intavolirat na občinska porezanska gruntovna dobra za dug od 900 forintih? Neznate li vi još da nekoliko dan prije nego li izajde štima proti porujanskoj komunačini (tad upravo ja što doznah po peritu Mihi Batelu) dotrčah valje k vami i zapitah vas, je li istina, da će štima do malo dan doći ovamo, a vi ste mi odgovorli, da ne znate, pa možebit će doći, a najzad, da će za isto doći? Je li to postupak od poštenoga čovika, od jednoga občinskoga glavara, od jednoga otca puka? A još naziviljete nas hajduci, i da šušinski postupamo, kad mi nastojimo občinsko spasiti, videći kako na sve načine išćete nas zatrti; potle što ste od nas velikim pritiskom uzeo preko tisuć forinti u kratkom roku od dva miseca, studenoga i prosinca, a od tih namisto platiti dug občine Pornjanske, kako vam je bilo naredjeno zapisnikom od listopadu, u kome je rečeno, da sve ono ča se bude uteralo za novu tasu od ostanka od tase od 1885. i za što, da sve se ima poslati na izplatu duga, a misto toga vi niste bio platio nego 300 for. za Pornjanu, a ostalo ste po svojoj navadnoj volji rastresal i tako zanemarli dug, koji za ga platit, će morat biti druga težka skrb, i druga prieška pritiska! . . . Ako pak se držite nevin, a vi nas tužite, i ćemo vam drugdje odgovoriti, i s drugimi zasvirili svirkami; ali pazite, da mi nismo kako rekoh postupali šušinski kad smo se potužili poglavarom na slabu vašu občinsku radnju.

Mi nebogi nismo skrbeli drugo akone kako bismo se izbavili od vaših zasadnih spletkah, a vi zato nas naziviljete šušini, kako da naše pomanjkanje za stvar od tolike važnosti spada moj slučino! Je li bil po šton i on vaš čin kad ste leta 1881. na čuvenom opakostjom činili sgubiti komunu osamsto forinti kao kamate na dug od ekvivalentah, koji bijahu odpušćeni od slavnoga državnoga ministarstva, a u njima i drugih dvi sto forinta za troške, koje je od kmeti zahtivao porezni eksekutor Butignoni i to od svakoga poreznika od 20 do 30 novčića? Niste li vi brez znanja zastupstva namislio, postavio i činili istirivati od nebogih občinarah za izplatu rečene ekvivalente po vašoj namoj volji od nekih 10, od drugih 8, a opet od drugih 4 forinta? . . . Niste li vi godine 1883. brez dozvole i znanja čvoga zastupstva izmislio za iste ekvivalente, i činio istirivati od istih občinarah od koga 4, od drugih 3, a od trećih 2 forinta po svakomu s dodatkom troškovah? Od kuda i kako vam je došla takova oblast, da sam po sebi ovako tiranski postupate? . . . Kada pak će doći oni dan u kojem ćete kazati račun od sakupljenih novacah u rečene dvie godine za iste ekvivalente? . . . I to još vam ni bilo dosta, i kako da s tolikima izvanrednima i nezakonitima plaćlami nebi bili još dopuđeni ovi javni nameti, još izdaški tajno, i brez javiti zastupstvu takuste kako bi zatrli občinu pustoši, da na Pornjanu izajde štima i za njom da dojde možebit družba, a s njom troški od bilizu stotinu forintah? . . . Ovo nie vi nam sve izvoo, a pravo jest da mi vas ostavne odgovornost i pravo zahtivu, da vi občini donaplatite. Vi nepristrano izvršitelju i terorizirate nas na svakovratni način; ali bi već morala biti puna vaša mira i znajte, da već vas se ne bojimo i da na ono što izticavao, jesam li ja bil se tužili u Trstu, tu vam očito govorim, da nisam bil, ma da ću poći se tužiti i do Beča, jer već nemože se unaprod trpiti vašu zloporabu i vaše mrzko postupanje s občinskimi poslovi. Niste li vi izkazivao vašu pohlepnost za dobitkom jurve godine 1865. kad vodeći poslove načelništva ove nesrećne občine, sam po sebi ste činili prodavanju od nekoliko komadi občinske zemlje, sam ih stavili na dražbu, sam vodili zapisnik na dražbi, i činili ih dignuti kako kupljene po vašoj ženi, čineći tako zaduditi svih od takove vaše neizrecive drzovitosti? Na to sbiljski mislieći, kako možete i od koga zahtivati pouzdanje, jer ontrat kako i vazda vaši čini čine nas se bojati, da kako ste zanemarili platiti zgor rečeni dug od ekvivalentah, vaše težnje ciljaju na to, da se uputi dražbu na gruntovno dobra Pornjanske občine, od »sedamdeset i dva tisuća forinti za samih osamsto forinti duga«, uvjeren u svemogućnu vašu uplivnost, u vaše faturstvo na Barbanskom grofijom i podupiran od vaših mogućnih prijatelji; ali znajte, da ova vaša uzda na občinare je prieć nategnena i morat će se prekinuti.

To rekavši izajde iz dvorane, a za njim ostali zastupnici, zaduđjeni od takove izvanredne novosti i težke ali prave i gole istine, očitovane prvi put ovako jasno i odrešito u barbanskom zastupstvu. Do ovoga je moralo doći, samo je trebalo odvažnosti i srčanosti reći istinu u brk g. načelniku. Za to se našoj naš vrlodni župan Grabar, komu je pomogao i čestiti mu drug Zuban, koji je jur trpio prezgostvo i nasilja jedino što je radio i zauzimao se za dobro ove občine.

Ugledali se svi poštent Barbanci u ove svoje dične zastupnike, iskrene i srčane borioce za obće dobro, muževe, koji se neboje kazati latinu svakomu u lice pa makar on još mogućnji bio. Budu li Barbanci slijedili ove muževe, nastati će zatišje u občini red, mir i zadovoljstvo. Oni neteže za slavom ni dobitkom, već jedino za občim blagostanjem. Oni su izrasli i narasli u vašoj sredini, vašeg su roda i jezika a poštenjaci su od pete do glave. Budite se i probudite se junaški Barbanci u svoto ime hoćjo, drugčije jest vaša propast blizu. Slušajte i slijedite samo pravu, poštrtvovno i nekoristoljubne vaše zastupnike, kojih neka Bog zdrave i dilo uzdrži!

Možda i nabave propisano liekove. Dodje koja ovakva vračarica te svojom tobože vještinom razpleda liekove, pa veli: »Bog sačuvaj, da to izmete! Ta ista bolest bila je pokojnomu Matiću, tako je bilo našemu Pepiću, pak Matić, Bog ga pomiluj, je pil i duše moja valje je umrl, a ja sam samo u Pepiću rekla, da neka toga ne uzme pak je još i danas živ. Bolestnik se straši, ne pije, ne drži se pravila, radje se dade u ruke bedastih ženurinah, koje naklapaju o bolestih, naštrapih, urocih, muče siromaha svukojakimi gnjusnimi napoji, a bolest pokreće na gore. Umre li, tada vele: »Tako je bilo sudjeno«. Pa mirna Bosna! Umre li pako pod rukami liečnika, tada jao i pomagaj! Od usta do usta leti: »Lekar ga je ubili«. Tako se dakle radi u narodnom svietu. A mi želimo na ovome mjestu prosbpriti dvie rieči, ne sa takovim, jer bedastim govoriti značilo bi bacati bob u zid, već ćemo reći pametnim: Što mislite, da se tako lašno može danđanas postati liečnikom? Koliko li se tu godina mora probaviti u naucih, u vježbanju (pratiki) prije nego se dobije doktorska diploma! Pa da čovjek može izručiti najdragocienije svoje blago, svoje zdravlje, svoj život u ruke jedne plitkoumne babe, koja nagadja o uštipcih, o vošćah, o naštrapu itd., a da ne potraži odmah čim se pojavi bolest, onoga čovjeka, koji je toliko godine učio, koji je za to sposoban? Što biste vi rekli seljaku, koji nije učio urarstvo, da ga vidite gdje razstavlja pokvarenu uru uvjeravajuć vas, da će ju popraviti? Bezdvojbeno ćete mu reći: »Ostavi to, ostavi ti se u to razumiješ kako žaba u muzikuc.

Nemožemo od manje, a da na ovom mjestu ne spomenemo još jednu gorku istinu, koju smo češće doživjeli. Oboli kojemugod našemu seljaku diete, težko će se on pobrinuti za nj, da mu skoromice ozdravi: »Će proć, kako je došlo«, tješi se više puta. Oboli njegova krava, vol itd., onda hajde na vrat na nos i ovamo i onamo, samo da životinju spasi. Zar vi cienite više svoju životinju, nego li svoje diete? Liepo je to doista i hvalevriedno! Za prosti dobitak skrbite, a za svoje diete, što vam ga je sam Bog povjerio, ne brinite se nimalo! Nu nadamo se, da će biti riedki takovi, koji bi voljli izgubiti svoje diete, nego li svoju životinju.

(Nastavit će se).

Pogled po svietu.

U Trstu, 17. marča 1886.

Najvažniji dogodjaj u političkom životu austrijskom jest bez dvojbe odstup ministra trgovine baruna Pino. Već kod razprave o preuzetju od ugarske željezničke pruge Dux-Bodenbach poknzalo se, da je položaj ministra trgovine, koji je rukovodio dogovore sa dioničari, vrlo uzdrman. Navale njemačkih zastupnikah na ministra trgovine, da je ugovarajuć o preuzetju spomenute željeznice imao posla sa ljudi nečistih rukuh — reć bi — da su na nj u toliko djelovale, da je podao caru svoju ostavku. Njeg. Veličanstvo primilo je tu ostavku, a sada nastaje pitanje, tko da zamjeni odstupivšeg ministra. Najnovije bečke viesti glase, da je Taaffe o tom pitanju viećao sa grofom Coroniniem to da mu je ponudio listaiou ministra trgovine.

Službene novine pričaju, da je jedini razlog odstupu ministra trgovine taj, što se nije slagao sa ostalimi ministri glede novog uredjenja poštarskih štedionicah. Neka vjeruje tomu tko hoće, mi ljo nevjerujemo.

Češki listovi, navlastito mladočeski vrlo su ogorčeni, što je predlog Scharschmiedov o njemačkom jeziku kao državnom, upućen posebnomu odboru. Mladočesko glasilo »Narodni Listy« boje se dapače, da je tim došlo u pogibelj jedinstvo desnice carevinskog vieća.

Buduć je dobar dio kluba Hohenwartova glasovao, da se uputi predlog o njemačkom jeziku posebnomu odboru, zapitali su dalmatinski zastupnici razjašnjenja od predsjednika kluba, grofa Hohenwarta. Ovaj je izjavio, da je odlučno protivan njemačkomu jeziku kao državnomu i da je carevinsko vieće nenadležno za mnoge propise Scharschmiedove.

Ugarska umjerena opozicija počela se razpadati. Tako su ju ovih danah ostavila trojica uvaženijih zastupnikah, medju kojimi se osobito odlikuje zastupnik Szilagyi.

Hrvatska regnikolarna deputacija sastala se dne 14. t. m. u Pešti te je sliedećeg dana započela viećati o povriedi nagodbe sa madjarske strane i o tagobah, koje su nastale tom povriedom. Prvoj sjednici je prisustvovao i predsjednik hrvatskoga sabora Mirko Hrvat. Zaključeno je, da će se držati svaki dan sjednica. Razprava će započeti o elaboratu izviestitelja Miškatovića čim prispije ban u Peštu. Najnovija viest iz Zagreba javlja, da je ban stigao jur u Peštu te da je ustanovljeno, da započmu razprave regnikolarne deputacije u četvrtak.

Iz Cetinja javljaju da je poznati proglas knoza Karagjorgjevića na srbski narod knezu podmetnut te da će on dati izjavu, u kojoj će očitovati, da je spomenuti proglas tiskan i objelodanjen bez njegova sudjelovanja i znanja.

Iz Beograda javljaju, da proglašuje vojni službeni list diplomično razoružanje čotah. Srbski ministar predsjednik izjavio je nekojim diplomatom, da je tjelesno i duševno umoran te da želi odstupiti. Dne 15. t. m. stigla je kraljom podpisana izprava o miru izmedju Srbije i Bugarske iz Niša u Beograd, odaklc ju je odnio tajnik ministarstva u Bukarešt.

I knez bugarski podpisao je izpravu mira te ju je odnio njegov tajnik u Bukarešt. Knez je odredio, da se bugarska vojska razoruža.

Grčka vlada nepodaje nikakvih znaka, da bi htjela zadovoljiti zahtjevom velovlastih, t. j. razoružati svoje čete. Novije viesti pričaju, da će se dapače skoro pod oružje sazvati 10.000 rezervistah.

Iz Petrograda pišu, da se je tamo sastalo pod predsjedničtvom velikoga knoza Konstantina posebno povjereństvo za poljske poslove, koje ima izraditi nove osnove zakona o zbliženju Rusah i Poljakah u kongresnoj Poljskoj.

Englezki ministar predsjednik podnio je u subotu ministarskomu vieću nnort svoje osnove o riešenju irskoga pitanja. Usljed te osnove ustrojio bi se za Irsku posebni irski parlament a ktomu bi se izvlastilo irske posjednike.

Franina i Jurina.

Fr. Drlja, drom, triom, trim, trom.

Jur. A ča si iz pameti, Bože moj?

Fr. Aj nisam hvala Bogu nego mi uvjek brnče i kloštaju Tinjanski novi zvonovi u glavi, odkad sam onud nekidan prošal, zač nisam još nigde čul takovoga nesloga.

Jur. Tr ona prva su bila izvratna zvona, ča bi da su jih ča dali?

Fr. A neki je stavil glavu u mjehur, a znaš, da su avima očali se kroz nevidi.

Jur. Da bi se bil domislil stavit glavu u terbu kako ona dva oslića u juju putujuća, bi bil ča kroz vidil.

Fr. Ma sad da mu je mjehur pred očima puknul.

Jur. Dakle »poveri beće i naša pokojna zvona, mene se čini da čujem kako zvone ona pusta stara njihova, kako da pjevaju svojim milim glasom:

Stanmo rano mi na djelo
Zovu zvona nas veselo
U nediljn k maši pojmo
U crikvi se Bogu molmo
A vraćuć se kući žurno,
Pratile nas one burno

Večer svima lahku noć
I od Boga svu pomoć.

Fr. Altroke drim, drom, trlom, trlim, bon. —

Jur. E dragi moj Franino, nebrnče samo novi zvonovi, all brnče i kmeti, a i oni ki su stara ča dali, da žvakaju i prežimlju, ma nete govorit.

Fr. Ma veruj mi, da je l'ča govorit, čemo i mi dva kakovu pribost.

Jur. Po Buškarona čemolil da kako bi brez nas bilo.

Različite viesti.

Imenovanje. Zemaljski odbor za Goričku imenovao je u posliednjoj svoj sjednici putujućega učitelja za Primorje, g. Ernesta Kramara ravnateljem gospodarske škole u Gorici. Čestitamo srdačno!

Pogreb pok. Iv. Bastiana. U posliednjem broju oglasili smo naglu smrt čestitog nam prijatelja i vrlog rodoljuba *Iv. Bastiana*. Pokojnik je bolovao samo od petka do četvrtka i to na podpljućnici. Nagla smrt iznenadila je svakoga, koji je poznavao inače zdrava i čvrsta Ivana.

Pogreb, koji se obavlo u petak po podne, bijaše upravo sjajan. Na lieš pokojnikov položili su vience učitelji-drugovi, zatim njegovi učenici i učenice to *»Istarski Hrvati u Trstu svom zemljaninu«*, sa vrlo krasnom vrpcom. Kod sprovoda sudjelovala je sva slavenska inteligencija Trsta, mnogo svećenikah, zatim učitelji pučkih učionah, mnoštvo drugih štovatelja i prijatelja pokojnikovih te školska mladež. Na groblju sv. Ane počiva naš Ivan blizu brata si Mata, koji nas je prije tri mjeseca rastužene ostavio. Na svietu došli su zajedno, živili su nerazdruživo a napokon sjedinila ih i smrt, a Bog dao te uživali i na drugom svietu bolji život zajedno!

Političko društvo Edinost obdržavat će dne 21. t. m. o 10 satih u jutro redovitu sjednicu u prostorijah dolnavskoga podpornoga društva, kojoj se pozivlju gg. odborniei, zamjenici i članovi mjestnih izbornih odborah sa okolicu tršćanaku. Na dnevnom redu biti će dogovor glede kandidata za V. okraj tršćanske okolice.

O izboru obćinske upravo u Malom Lošinju pišu nam od tamo: dne 8. marča t. g. bio je izabran od novog zastupstva obćinski odbor, koji je pravi kontrast sa prijašnjim obćinskim odborom. Prijašnji obćinski odbor gonio je pravdu proti blsk. ordinarijatu u Krku rad imenovanja mulosolskih orkovinarah; gonio je pravdu proti upravi malosolske župne orkve radi grobilja; usmeniravao je na svaki mogući način mć. g. popa Petra Volarića, pravo sa se mć. g. popom Antunom Andrijčićem radi hrvatskog jezika; potrošio kojugod stotinu u parnici proti zadarskomu »Nar. Listu« itd. itd., a sad je izabran načelnik, koji je u govoru, kojega je izrekao pred zastupstvom i dubkom punom dvoranom odmah iza izbora, rekao od prilike ova: »Ja se držim vjerozakonskih načelah naše katoličanske vjere, u kojoj sam se rodio i odgojen bio. Radi toga neću samo izbjegavati razprave sa našim čestitim svećenstvom, već hoću takodjer kao dobar sin svagda i svuda nastojati, da živim s njim u miru i slogi; čuvati ću i nadalje crkvene zapovjedi, a gaje budem mogao uplivati bar svojim primjerom, da se uzmogne uzdržati napram našim crkvenim poglavarom.«

Čovjek, koji dandanašnji ovako jasno i glasno bez ikakvog svietovnog obzira ističe svoja vjerska čuvstva i odanost prama svećenstvu, to je Mate Angjeo Vidulić, koga neka Bog poživi!

Gradsko svećenstvo došlo mu se odmah poslije izbora u ured pokloniti i zahvaliti na takvom govoru, a čujemo, da mu se je posebnim vlastoručnim pismom zahvalio i presvietli krčki vladika.

Kao obćinski savjetnik, bio je med ostalimi poštenjaci izabran i naš čestiti i vriedni Šime Kozulić.

Od ovakvog obćinskog odbora mi se nadamo ne samo pokriću onih 5 biljada for. duga, što ga ostaviše prvašnji obć. odbornici, već i mnogomu dobru, na uhar vjere i naroda. Naše srdačne čestitke na takvom izboru pučanstvu i zastupstvu!

Svečanost u porečkom konviktu u Kopru. Pod ovim naslovom donaša posliednji broj »Istrie« opis domaće zabave u koparskom konviktu, u kojem se nalazi gimnazijalna mladež biskupije poreško-puljske. Mladež ova odgaja se za svećeničko zvanje, a zavod je pod nadzorom prosvietlogа biskupa poreško-puljskoga. Kako je poznato i statističkimi podatci dokazano, obitavaju u poreško-puljskoj biskupiji dvie trećine hrvatskog pučanstva a ostali su Talijani. Usljed toga morale bi biti u rečenom konviktu dvie trećine mladićah hrvatske a jedna trećina talijanske narodnosti. Al da tomu nije tako svjedoči nam — premda smo to i do sada znali — i posliednja zabava u konviktu. Predstavljao se nam je talijanski jedan komad, u kojem je sudjelovalo 12 pitomacah konvikta, pod ravnanjem profesora popa Schiavi-a.

Proti ličnim nevinim zabavam nemože nitko razuman ništa prigovoriti. Dapače, koji žele da se mladež, pošto stresse jednom školski prah i čim stupi u burni svieat, neizgubi, odobriti će ovakove zabave, koje predstavljaju nekršenoj mladeži svieat na daskah, te ju upućuju i uče, oplemenjuju i pripravljaju za budući život. Nu glede zabave u koparskom konviktu opazit nam je dvoje.

Prvo, da je neoprostivo, što ima zabava u tom zavodu čisto talijansko lice, što se posve zaboravlja na mladež druge t. j. hrvatske narodnosti — ako je taj imade; drugo, ako je pak nemade, neznamo čemu je ustrojen i uzdržavan taj konvikt. Je li u istinu osnovatiljem konvikta do toga stalo, da odgoje mladeži, koja će se posvetiti svećeničkom stališu za poreško-puljsku biskupiju, tad moraju u obzir uzeti razmjer pučanstva po narodnosti u dotičnoj biskupiji. Mi smo vrlo znatiželjni, kamo kani presv. biskup ove budućе svećenike namjestiti. Poreška gospoda biti će zadovoljna, da se zemaljski novac troši za odgoj budućih šriteljah talijanstva, al tim nemogu biti zadovoljni ni upravitelji crkvah ni puk, koji takodjer za to troši, a najmanje je to u prilog kršćansko-katoličke vjere.

Nekojim našim dužnikom šaljemo danas račun duga te jih molimo, da nam ga prije to izplate. Ovako će dobiti svi naši dužnici račun za zaostatke. Tko nam se nebude odazvao ovim načinom, toga ćemo javno opomenuti u listu, a tko bi se i tomu oglušio, toga ćemo predati sudu.

Silna agitacija. Doznajemo iz Pazina, da tamošnja gospoda silno agitiraju medju gradjanstvom i izvanjskim pukom za predstojeće obćinske izbore. Pojedini gospodski salonci i razni pučanci obilazuju bližnja i dalnja okolicu, nebi li koga ščuka ulovili na šurenjačke »vrgune«. Mi se nadamo, da njiha je sav trud uzaludan, jer uvidja već svaki seljak, kamo vodi talijanaško gospodarstvo u onoj obćini. Tamošnjim našim rodoljubom preporučamo ipak, da paze na pazinske »kragujiće«, da njim prestrižu krila, da čuvaju i podučavaju neuke, a najpače da rade sporazumno, složno i požrtvovno, jer to zahtjeva od njih narod, komu predvodje i koga rukovode, jer tako hoće sveta stvar za koju se bore. Gje se radi o tako važnom pitanju, kao što su ovi obćinski izbori, mora se zapostaviti svako drugo, ma bilo kako veliko pitanje.

Razpisano je mjesto c. kr. bilježnika u Pazinu.

Krasan jezik. Naši istarski susjedi, navlastito piskari poreškog listića običaju ruglu izvrgavati naš jezik kao tvrd, neugladjen i neprobavljiv. Naualje izrieu kojegod mogu, da se govori u Istri 5—6 naših dialekatah, (po njihovu jezikah), koji su jedan od drugoga daleko kao zemlja od sunca. Sualti o našem jeziku, nisu ti učenjaci kadri jer ga nepoznaju, a kad govore o njemu, čini nam se isto, kô što kad govori slijepac o nojah. Da imade u Istri raznih hrvatskih dialektah, netalji nitko, a toga nam niti netreba tajiti, jer se govori kod svih narodah i u svih pokrajinah svietа raznimi dialekti jednog jezika.

Al jedno je istoblnim jer našim susjedom kazati, da su naime svi ti naši dialekti tako blizu i toli srodni, da neće naš u Istri našeg čovjeka nikoga iz kojeg kotara ili sela a da nebi posvema razumio drugoga, iz kojeg mu drugog kraja. Da pako tomu medju samimi Talijani nemože biti tako, vadimo za primjer iz posliednje »babe« jedan poziv u rovinjskom dialektu, koji nam pokazuje, kako se može izkriviti i sladki jezik adel sie i da je razlika izmedju ovog i ostalih talijanskih dialektah Istre sto puta veća, nego li je izmedju kojeg hrvatskog dialekta u Istri. Taj poziv glasi:

I CAMPAGNUOI

se unůra de purtà a cugnuissansa de Vostra Siuriela che sta sira i furemo in tu la sala de stu Tuiatro Cumunal

Ouna festa de bало

Doůto el recavato de sta festa, sensa livaghe oůn bagatòin per li spise, zarò a beneficà i puovari mindeichi del nostro puis.

A li uoto ure in ponto se scumenseraů a balà.

Mascurite inacestuse e pulòite li saruò li ben vignoude!

A la puorta pagaruò;

I omi 50 suoldi, li fimane 30.

Par chi bramisso avi pultrona in galaròia, scuguruò ch'el faviolo cul custuodie del Tajutro.

Nuiti ben i a la puorta saruò oůn pitro par ressivi la curtisela di bonifaturi, e quii che nu pudisso vignòi i puduruò mandà, chi tu varomo a grato l'istisso.

Ruvòigno 8. Marso 1886.

Sad neka čuje il čita ovaj poziv Napulitanac, Čozot ili Fiorentinac, pa evo naše glave, ako de ga on inače ako ne po emisiu razumiti. Kto vam gospodo poreška smotju pred vlastitimi vrati. Kad ovo i ostalo pometeto, tad možete slobodno i pred naša vrata.

Iz Opatije javlja se bečkim novinam 18. t. m.: Dok se vi u Beču lodonite i mi se buć ovdje neznojimo, a tiešimo se jedino tim, što nit na talijansko obali nije bolje nego u nas. Mi imademo u Opatiji sada najviše gostovah. Sva su svratišta i privatni stanovi puni, te dola zeći stranci mogu jedino dobivati stanove onih, koji odlaze. Od odličnijih gostih na pominjemo: nasliednoga princa i princesu Ratibor, vojvodu Elimara od Oedenburga, grofa i grofiou Meran, grofa Almasya, grofa Lehodovskog, grofiou Ottofredo, grofa Trautmannsdorfa, grofa Vozzickog itd. Osobito smo bili veseli na pokladni utorak, koji je ovdješnje sezonsko pučanstvo proslavilo svukovrstnimi krabuljnimi prizori. Dočim smo se lanjske godine u ovo doba mogli čutati samo državnom cestom, otvorena nam je sada sva silа novih putevah, hvala okretnosti austrijskoga turističkoga kluba. Čim se otopi snieg na Učki, početi će se graditi put do vrha, te kuća na sedlu brigu, pa ćemo se tada početi uzplinjati na brieg, sa kojega se vidi čitavi poluotok, a i dalmatinski otoci.

Ugarski »Jockey klub« pripravlja treću veliku Krisson-lutnju sa 4788 zgoditakah; glavni zgoditak on 50.000 for., 10.000 for. i 5000 fr. itd. Lutrija ova pruža zgodu svakomu, da kuša sreću. Vučenba bit će već budućeg mjeseca.

Nenuka nauka.

Čišćenje sjemena. Istinit gospodarskog prirodja »takvo sjeme, takav plod«, priznaje jur sada i taj najsliepiji nenki gospodar. Pa ipak rekao bi, iz samog nemanja mnogi se još sesoki gospodar nebrine za dobro sjeme.

Da se dobije dobro sjeme, moralo bi se pravilno ostvrivati najbiće porieđaka strn za sjeme, koja kad je u punoj dozrieli, imala bi se pobrižno požeti, izmlatiti, previjati, te ono zrnje, koje vejanjem najdalje pada, odlučiti za sjeme, koje bi se imalo još očistiti na vjetrenici ili na čistilu zvanu trijer. — Umni neki gospodari i takvo čišćenje sjemena drže nedostatnim. S toga da se potpuno očiste, postupaju ovako.

U priličnoj kaci (badnju), napuni se preko polovice vodom, raztope što soli, da bude voda težka. Sol uzimaju se što prostije. U kacu tada urone nosla široku korpu, obteretiv ju kamenom da na dno sjedne. Tad uzmu najbeljenije čisto sjeme te ga sipaju u vodu, najteže zrnje pak na dno u korpu, a koje je tole lahko ostaje na površini vode, te se kašnom posuvom obere, i na pose metne. Sjeme pak se na dno u korpu se tad izvadi, te ga u čistoj vodi u drugoj kadi pripravljenoj opetovano da se od soli očisti, te na ponjavu razastre da se na suncu posuši. Tako se postupa dok se dovoljno sjeme očistilo. Ono zrnje, koje se pobralo, posije se isto tako splahne u čistoj vodi, te posuši, pak se rabiti može za kruh ili prodati, ili pohraniti blagu sažnav ga prije. Slana voda valja da se ne podaje blagu.

Na taj način dobije se toli dobro i jedrno sjeme, kako ni jednim drugim načinom. Posliedica je tomu, da se dobije čvrsta bujno rastuća strn, a žetva izdašna sa težkim zrnjem. Taj maleni trud tim obilnije se izplaća gospodaru, što se ono, danas svako žito kupuje na vagu t. j. po težini, pak čim je ovo čišće, tim se i skuplje plaća. Nemojmo se dakle čuditi, što se počelo sjeme dakle i na taj način čistiti, već nastojmo ako nam je ikako moguće, da i na taj jednostavni, malo truda stoteći način čistimo sjeme za usjev, pamteći da kakovo je sjeme, takav bit će i plod.

Jaja čuvaju se u ilovači. Kinezi čuvaju jaja u ilovači. Iovastim blatom namažu jaja. Kad se ilovača osuši, okori se, pa nedopušta da zrak prodire unutra; a s druge strane za prenosa brani jaja, da se lahko nerazbiju.

Koštice od trešnje kao grijalo za noge. Metnu se koštice u jednu vrećicu pa se ugriju na peći, onda se metnu u postelju. Ostanu toplo mal da ne svu noć, a i ako se ohlade, ne čuje se studen na noge jer su još uvjek mlitavne.

Da moljci ne rasprtiju sukneninu i krsno preporučuje Hager sliedeće sredstvo: raztapija se 45 grama čiste karbolne kiseline, 30 grama kamfora, 30 gr. ulja od zumrada (ružmarina), 5 gr. ulja od gvozdike i 5 gr. anitline u 2 i pol litra vinovice, pa se ovim škropi sukneninu.

Sok od mrkve. Izkopa se velikih zdravih mrkvah, koje se izpere i izstrugaju na strugalo na sitno. Onda se ove strugotine metnu u čistu vrećicu, te iztiskaju. Sok, koji se dobije metne se u posudu, da se otaloži. Kad se je otaložio, odlije se gornji bistri dio, pa metne na vatru da kuha. Na svaki kilogram soka, koji se metne kuhati dodа se $^1/_4$ do $^1/_2$ kilograma sladora i $^1/_2$ grama sulfolne kiseline. Pomoću sladora napravi se kuhanjem sirup, a sulfolna kiselina brani, da lahko neizpčsnivi. Kad se sirup ohladi ulije se u zemljane, ali iznutri emaliране lonce, pa se dobro začopi. Izvrstno je ovo sredstvo proti kašlju.

Da nezrele voće uzrije. — Dogodi se toliko put, da vjetar omlati voće prije no što uzrije, ili pak voće poodpada iz kojega drugog razloga. Prije se je takovo voće bacalo na smetište ili se je pokrmljivalo. Holandezi najboraju ga na zrenje umjetnim načinom. Oni naslažu zeleno voće u sobi, u kojoj je zrak ugrijan na 24 do 28 stupnjevah Celsiusa, i pri toj toplini voće najvjerojatnom brzinom dozrieva. Za prva 24 sata prisnite šećer (sukar) za $4^1/_2$ po sto, a drugog dana razmjerno manje. Razumjeva se, da takovo voće, i ako dozrije, nelmade nikad one slasti i onog miomirisa, kojo imade voće, koje na stablu dozrije.

Petrolej proti gamadi. Petrolej upotrabljaju u Francuzkoj vrlo dobrim uspjehom protiv mrčiću, cuce, ušim i drugoj gamadi, koja napada vodke. Zimi, ka je stablo posve golo namaže se kamenim uljem, čim se pouhljuju toli uši, koje su tamo ugnijezdone, koli jajaca. Nesmije se mazati petrolejom, kad je pupljе već nabubrilo, niti onda, kad je stablo prekrito lišćem jer petrolej izgara. Mora se tako ljor biti veoma oprezni, da petrolej ne dođe do žila. Upiju li žile petrolej, propast će sigurno mladice; a možda i cielo stablo.

Očitovanje*)

Podpisani, potvoren, da je poslao u 9. br. »Naše Sloge«, dne 4. t. m. dopis iz Rošćine, izjavlja ovim, da on nije dopisa sastavio niti pisao a niti znade tko je onim dopisnikom, što demu zalsto i samo uredničtvo ono spomenuto toga lista potvrditi.**)

Roš, 12. marča 1886.

Antun Micetić, župnik.

* Za članke pod ovim naslovom neodgovara uredničtvo.

**) Tako je. *Ured.*

Lutrijski brojevi

dne 18. marča.

Trst	47	62	72	73	39
Budapest	26	2.	48	64	69
Linc	45	42	56	59	70
	17. marča				
Prag	9	51	53	89	66
Hermanstadt	16	57	15	23	19
Lavov	73	40	23	5	1

Tršćanska burza

dne 17. marča

Austrijska pap. renta	for.	85.85	do	for.	86.95
Ugarska „ „	„	95.50	„	„	95.65
Ista u zlatu 4%	„	103.90	„	„	104.10
Dionice nar. banke	„	84.04	„	„	—.—
„ krédit-banke	„	303.—	„	„	304.—
Talijanska renta	„	97.$^{11}_{4}$	„	„	97.$^{81}_{4}$
London 10 lirah sterlinah	„	125.—	„	„	126.—
Napoleoni	„	9.96	„	„	9.98
C. kr. cekini	„	5.89	„	„	5.90
Državne marke	„	61.70	„	„	61.85
Iste francezke	„	50.05	„	„	50.15
Talijanske lire	„	49.90	„	„	50.—

Putem razprodaje kupio sam na neizmorno jeftine cene

5000 komadah

slikovitih

Predkrevetnjakah

polag gornje slike sa lavovi i cvietem, vrlo finih poput svile i naokolo bojadisanimi rubovi, vrlo elegantni, te je razprodajem

100 centim. dugačke 1 par for. 3.—
120 centim. dugačke 1 par for. **3.40**

Nadalje imadem 2000 sagovah za divan polag perzijskih i orientalskih uzorakah sa crvenimi rubovi, bogatimi okrajci, vrlo deboli, neraztrgljivi i stoje

I. vrst 200 cm. dug. 160 cm širok f. **6.50**
II. " 260 " " 170 " " " **7.85**
III. " 300 " " 220 " " " **9.25**

300 sagovah u odrezcih od 10 do 12 metarah dugačkih, veoma trajni, 65 cmt. široki, vrlo fino križani i sa raznimi rubovi, vrlo elegantni uprav za najbolji salon samo f. 475.

Zastori od jute

najfinija i najbolja radnja prve vrsti, tamni ili svetli polag odabranih perzijskih turskih i) indijskih uzorakah; 3 i pol metra dugački sa draperiom i bogatimi okrajci I. vrst for. 5. — II. vrst for. 4·50. — Narudbe prima uz gotov novac ili pošt pouzetjem 1—3

I. H. RABINOVICZ

Radionica sagovah

Boč. III. Hintere Zollamtstrasse. 9.

Kraljevina Italija.

Velika narodna auktorizirana vlade

talijanska lutrija zakonom kr. 26. okt. 1866

Pod visokim pokroviteljstvom
NJEZ. VELIČANSTVA
talijanske kraljice

Prva vucidba 31. marca 1886.

5 vucidba sa **2995** zgoditakah sa glavnim zgoditkom od liradi (franki)

sto tisućah

Izkaz zgoditakah:

		franakah
1 po	100,000 —	**100.000**
1 po	40,000 —	**40.000**
2 po	25,000 —	**50.000**
1 po	5,000 —	**5.000**
2 po	2,500 —	**5.000**
4 po	1,000 —	**4.000**
4 po	500 —	**2.000**
80 po	100 —	**8.000**
2900 po	20 —	**40.000**

2995 zgodit. u iznosu **200.000**

Zgoditci izpadaju se u zvučećem novcu. Talijanska vlada dozvolila punomoćnim dekretom, da se smiju razprodati u inozemstvu samo 200.000 srećakah, te je dobila od toga razpodajna tvrdka samo 50.000 komadah za austro-ugarsku.

Originalne srečke, podpisane i pečaćene od zastupnikah talijanske vlade, nadalje pečaćene od prefekta iz Genove u supodpisano od izaslanika Rima, prodavaju se po **1·25** franaka — **65** nč. po komadu

Ove srečke josu u 3 bojah, t. j. bi le, crvene zelene. Radi veće probitačnosti na dobitak vriedno je kupiti po jednu srečku od svake boje. Svakoj narudži valja priložiti 75 centima — 35 nč. za poštovne srečkove i za vucidbene liste.

Posliednje, koje će biti u većih listovih Austro-Ugarske objelodanjene, dobiti će se za 5 centima — 3 nově. po komadu u Austro Ugarskoj.

Moli se, da se pošalje svotu pošt. nakaznicom ili preporučenim pismom do 30 marča 1886. u večer i to jedino na tvrdku

Banca Fratelli Crocefu Marat, Genua

koja je službeno i jedina na veliko i malu razprodaju opunovlaštena. Za izplatu primaju se jednako listovne marke, kuponi i banknote svijuh zemaljah. — Pisma dolaze u Italiju za 48 satih.

Dne 31 marča 1886. biti će prva vucidba talijanske pučke sudo u Genovi. Ova je auktorizovana talijanskom vladom i stoji pod visokim pokroviteljstvom Njez. Velič. kraljice Italije.

Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj liek po dr. Mallédu smatrati kano patvoren.

Cvet proti trzanju,

po dr. Mallédu,

je odlučno najbolji liek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme prestane posvema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo sciet (Ombrah, znam) **za proti trzanju po dr. Mallédu uz priloženo znamenje; 1 staklenica 50 nč.**

Zahvala.

G. J. pl. Trnkoczyju, liekaru *na velikom mestnem trgu* u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razno domaće liekove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve većma pogoršavala a ona nije kroz više danah vlas na nogu stati mogla, sjetim se na **Vaš dr. Mallédu kostobolni liek za 50 novč.**; te si ga odmah naručim. I u istinu imao je čudovit uspjeh da se je majka nakon što ga je kratko vrieme upotrebljavala posve teških bolih oslobodila. Punim osvjedočenjem **priznajem dakle dr. Mallédov kostobolni ovlet** kano izvrstan liek to ga svakomu bolestniku u slučaju bolesti preporučam. Vašoj blagorodnosti izrikom pako najzadaćnju hvalu svim štovanjem.

Franc Jug, posjednik u Šmarji kod Celja.

Planinski bilinski sirop kranjski,

izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, prsnoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 60 nvč. Korisniji nego li svi u trgovini se nalazeći sirupi. 32—36

krv čistoće kruglijice c. kr. povl.,

koje smjede u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrenih i bubrežnih bolestih i ukašnjah po 21 novč., jedan zamotak za 6 škatulah 1 for. 5 novč. Ispod jednog uzvitka se poštom ne odpravlja.

Gori navedena spasiljalstva, koja su mnogoljetnim iskustvom kano osobito uspješne pripoznata, imadu uviek čista u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzedom Adresa je:

Liekarna Trnkoczy-a,

na velikom mestnem trgu u Ljubljani.

Novi ustav

za posredovanje službah i za služinčad te za stanove, na turi inozemstvo

Trst via del Ponte br. 5.

Urudjuje se u talijanskom, njemačkom i slovenskom jeziku. 13—24

Podpisani usudjuje se upozoriti slavno obćinstvo da je otvorio u ulici *Barriera vecchia* br. 18.

trgovinu od kišobranah

sa bogatim izborom kolikoviinih toli vunenih pamučnih. Popravlja tak odlor kišobrane i suncobrane. 24—19 *Giulio Grim*

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka sredne veličine:

3·10 metra za fr. 4.95 iz dobre vune
" " 8·— " bolje "
" " 12·— " fine "
" " 12·40 " prav fino "

peruvione iz najfinije volne v najnovijih narvah najnovejše za suknena obćalla za gospe, meter f. 2.

Črni krzni palmerston iz čiste volne za zimni paletot za dame, meter f. 4.

Polna plača po f. 4, 5, 6 do f. 12. jeden. Želo lepa obladila, hlače, vrhne sukno, tkanine za sukuje iz dežne plašče (tüll), rašanina, komis, (grobonina), cheviots, tricota, sukno za dame in biljare, peruviona, doaking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Stovalište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledak sa gg. krojačo naprosto. Pošiljatve a povzetjem čez f. 10 proste.

Imam stalno zalogo sukanja v vrednosti f. 100.000 a vr ter se ob sabi umo, da mi v mojoj svetovni trgovini mnogo ostankov po 1 do 3 metrov dolgih proostajaj prisiljen sam toliej kratko zalo znižani tvaritbani cani razpočavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov nemorejo pošiljati uzori, ker bi od kratih sto mrčeb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja slaparja, ako tvornico za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v tah slučajih prilični odrezki od celih delov in po od krajcov i pomen tacega postopanja je razumljiv. 38—30

Nepriatni ostank se zamenjuje ali pa se denar povrne.

Dopisavat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Podpisani čast si se obznaniti P. n. obćinstvu, da ima na prodaju *svake vrsti odjeće*, učinjene, od **12—22 for.** i više. Odjeću, koja nije po volji *sme natrag* bez prigovora. Muštre šilju se na ogled.

PETAR SKAREL, krojač.

Sv. Matej (kod Kastva, Istra).

Prvi ustav 21—

Ekonomička krojačnica

Ivana Batelli-a

Via Barriera vecchia N.ro 6. I. piano.

Sgotavljuju se odjeću polag mjere, najvećom brzinom i elegancom. uz najjeftini cieno.

Narudbe se obavlja uz pouzeće

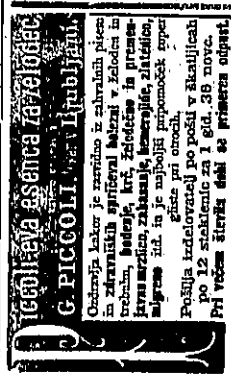

V steklenicah po 15 soldov se prodaja:

Trstu v lekarnah: Forahoschi, Leitenberg, Lprandi, Pozzetto, Praxmarer, Prenjini, Ravasini in Zanetti in sicer v vseh lekarnah Primorskega, Tirolskega, Istre in Dalmacije.

G. Gavr. Piccoli-ju, ljekarniku u Ljubljani.

Na zahtjev potvrđujem, da sam Vaš ovlet za želudac, kojeg sastavine su mi dobro poznate, upješno rabio i mnogo služajevah proti bolesti u želudcu i slatoj zili.

Ljubljana mjeseca lenara 1886.

Dr. Kmit viteški st. Stiški
c. k. vladin savjetnik i samostalni zdravstveni javnobilježi.

Podpisani potvrđujem, da ima želudčana esenca ljubljanskoga ljekarnika Piccoli-ja bitre i prečudne zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moja i susedna županija; konad da pridja dan, da nejbi iko doma k meni, to ne prošal za jednu steklenicu želudčane esence, kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plomin, Primorje.

Antirheumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi dobavnih dušilah, bolestim u križu i v prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Steklenicah 40 nč.

Pastile santoninske (kolačići proti glistam) izkušano zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadidah 50 nvč. 1000 komadidah 2 for.

Saličilne pastile proti prehladjenja najbolje pomoć proti davici (difteritis), pljučnim, prsnim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatuljica 20 nvč.

Želiščni prsni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim prsnim i plućnim bolestim, zaušenju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd. Odraslomu noka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličic. Steklenica 30 n.

Tu navedena, kako i sva druga ozdravilna se uviek **friška dobe u lekarni** 11—30

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana,

Dunajska cesta,

gdje se naručbe odmah po poštanskom pouzeću izvršuju.

Velika partija ostanakah sagovah

(10—12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

L. Storch, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 2—2.

Uzorci se šalju badava i franko.

Velika partija odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojah za cielo muško odjeće, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Uzorci se šalju badava i franko.

Prosto od carine.

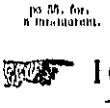

po 55. for. u mahagonu.

NAJBOLJE

POKUĆTSTVO

jeftino, u velikom izboru kod

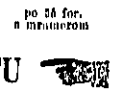

po 35 for. u mahagonu

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

—3 ulica al Teatro br. 1 (Tergesteo).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

Vucenje je već sledeceg Mjeseca

Kincsem SRECKE za 1 frt. 11 srečko za 10 frt.

Glavni zgoditak gotov novac

50.000 frt.

10.000 fr., 5000 fr. odbiva 20 % | 4788 novcani zgoditke

Kincsem-Srečke se mogu tobiti kod:

Lutrijskim uredu Jokey Clubbá u Budimpešta vacka ulica 6.

ROOB COCCOLA

posebnost

c. k. priv. in odlikovana tovarna

ROMANA VLAHOVA

V SIBENIKU.

Podružnica v Trsru: Via S. Lazzaro I-B

Prijeten, krepčeten liker, odlikovan se zlatimi kolajnami in diplomami na razstavah v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju i Kalkutt itd.

Ta iz zgod lanberga osmuta in dič žlti želiščo napravljeni liker je prijetnega okusa.

Jako pospešuje prebavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje oslabelih moči, ker je dokazan njega zdravilni upliv na živce, možgane in na krbtanec.

Prodaje se debelo preskrbujeće moje hiše v Sibeniku in v Trstu.

Pradaja na drobno v vsah kavarnah, prodajalnicah likerjev in sladčičarijah.

Nepokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v kateroj je vtisnena firma, potem po samahi, s grbom in po malem ovitku z autografovano firmo **Romano Vlahov.** 34—48—10

Izdavatelj i odgovorni urednik M. Mandić.

Tiskom V. Dolenca

Broj 12. U Trstu 25. marca 1886. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu mnale stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 30 novč, za svaki redak više 5 novč.; ili u slučaju opatovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nobiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 12 za pol godine. Izvan carovine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

O jezikovnom pitanju.

II.

Obećali smo u zadnjem broju, da ćemo se povratit na govor zastupnika Pavlinovića, izrečen na hrvatskom jeziku u carovinskom vieću dne 12. tekućega mj. Obećanju tomu nemožemo se bolje odužiti nego ako priobćimo našim čitateljem cieli govor vrlog dalmatinskog zastupnika. Dužni smo to tim većma, budući je Pavlinović govorio ne samo kao zastupnik Dalmacije, već navlastito kao razborit, uvidjavan i pravedan politik, kao odličan član većine i napokon kao odlučan i iskren Slaven. On je govorio za sve Nenjemačke narode Austrije, to kao što mu mi Slaveni na tom blagodarimo, priznati će mu tu zaslugu i ostali narodi, drugo krvi, koji se boje germanizatornih osnovah naših Veliko-Niemaca. Govor taj odličnoga dalmatinskoga prvaka glasi ovako:

Visoka kućo! Kazat ću danas samo nekoliko rieči o predlogu viteza Scharschmida, koji cilja na to, da se njemački jezik, barem u ovoj Cislitavi, dokopa časti i vlasti državnoga jezika.

Pristajuć uz ogrado čestnoga govornika češkoga naroda (Riegera), meni je danas opaziti, kako se čestni Scharschmid sa svojom austrijansko-njemačkom družinom, ljubazno ajetio naše ubogo Dalmacije, kad je u svom predlogu pri samom kraju u §. 27. kazao: *«ništa se ovim zakonom neminenja u obstojnostih u Dalmaciji, u koliko je tamo kod sudovah i kod uredah jezik talijanski uredovni jezik.* Baš liepo!

Gospoda misle, ne samo da nenjemačkim narodom nametnu njemački jezik, nego još k tomu im je mnsao, kako da bi pomogli talijanštini, da se bani kao dosad po Dalmaciji; dapače, da se po mogućnosti i bolje tamo ukorjeni.

Nažalost, nisu prispieli na vrieme! Zakasnili su, jer u Dalmaciji neima danas više tko da ih u tom podupire: neima občinah, ni kotarah, ni sabora; a ni zastupnikah u ovom *Reichsrathu*.

I onako nebi njim to pomoglo, jer pitanje jezika, Bogu hvala, odavna je riešeno za Dalmaciju. Mi već imamo uzakonjen joj državni jezik.

U državnopravnoj nagodbi god. 1868, kašnje dvaput potvrdjenoj, izmedju kraljevine Ugarske i kraljevine Hrvatske, Slavonije i Dalmacije, članak I. odredjuje *jezik hrvatski kao državni jezik Hrvatske, Dalmacije i Slavonije.* Ovu nagodbu je primilo, potvrdilo i podpisalo Njegovo apostolsko Veličanstvo, kao tomeljni zajednički zakon Ugarske i Hrvatske-Slavonije-Dalmacije.

(Ovdje čita govornik 5 paragrafah iz ugarsko-hrvatske nagodbe, kojimi pokazuje kako je Dalmacija dio kraljevine Hrvatske i da je usljed toga i usljed jasnog slova zakona u Dalmaciji službenim jezikom jedino hrvatski jezik).

Ovako vam je po našem pravu; ovako je po tomeljnom zakonu medjunarodnumu i državnomu pa se tvrdo nadamo, da ova vlada Nj. apostolskog Veličanstva, koja danas [illegible] još upravlja Dalmacijom, neće nam na dalje, barem u jeziku, uzkraćivati naše sveto pravo.

Medjutim dok smo još ovdje kao nezavisni ljudi, i pravi Slovinci, mi ćemo pošteno vršiti svoje ustavne dužnosti u skladu s ostalimi narodi ove carovinske polovice. A vi, moja gospodo s lievice, produjte se lakrdijah i birokratičkih mudrolijah.

Kakva vam to ovdje država? Kakav vam to državni jezik? Država smo ova mi, ravnopravni narodi. Državni jezik, to su svi naši narodni jezici.

Svaki ovi narod hoće, i pravo ima, da je gospodar u svojoj kući. Svakomu svoje, pa mirna Bosna.

Produjmo se dakle majstorijah i držimo se uzvišene misli, koja obrazdova — ima mislim sedam godinah — sve narode carovine, sa uzvišenoga prieostolja našega apostolskog vladara: »Nek Austrija bude zaštitnica svih pravnih i jednaka zakrilnica svim svojim narodom.

I to je pravo; jer svi austrijski narodi mogu kazati vam Niemcem, što su godine 1712., primajuć samostalno pragmatičku sankociju, Hrvati kazali Karlu VI., o Madjarih: »Dionici jesmo, ali nismo podložnici; i jednom imadosmo kraljove svoje krvi, nit nas koja sila ni koje robstvo privezalo, nego svojom dobrom voljom podvrgosmo se, ne vašoj kraljovini, nego vašemu kralju».

Primjeri, koje nam može pred oči gospodin zastupnik Scharschmid, prvo Prusija, pa Rusija, ti upravo pokazuju kamo se cilja. Dà, Prusija, gospodo, ta vam lebdi pred očima su njezinimi liepimi izgledi. Ali, brkate položaje; jer ste vi Niemci ovdje manjina. Nenjemački narodi Austrije nisu vam Poznanj. Kada dosad niste mogli, nećete, vjera i Bog, ni odsele moći ih ponjemčiti.

I Rusiju spominjete sebi na izgled. Ja sam Hrvat, ja sam Slovinac, i tim se ponosim. Ali, dok mislim, da kao Hrvat mogu živiti u svojoj domovini, u ovoj carovini, neželim Rusije, i ljubim Austriju. Nego, kad bi zašlo na vašu, znate li, gospodo Niemci, kamo bi se napokon došlo? Svi Slaveni volili bi postati Rusi nego Niemci. Nema kud, to je zakon prirodni.

Dà, gospodin Heilsberg na ime čistih Niemacah kaže, da premda njim ni ovi zakon neodgovara podpuno težnjam njemačkoga naroda, da ga oni primaju. Ja mu vjerujem, da ga oni primaju; ali ga neće primiti većina austrijanskih narodah; jer je ovi zakon proti njihovim najpravednijim težnjam. Primili ga njemački slobodnjaci, ali se uzdamo, da ga neće primiti ni katolički i konservativni Niemci, koji dobro znadu dvie zapovieti ljubavi i dvie naravi. Kako oni žele, da njim se pusti, da budu gospodari u svojoj kući, tako jamačno neće kratiti ni drugim narodom, da u svojoj kući gospodare i oni.

Gospodo moja, ako je komu tiesno u svojoj kući, Slaveni nisu mu krivi: prostran je sviet; ima još dosta pustoši i po Afrikah i po Americah.

Dalje svaki od slovinskog praga; jer Slovinci nedadu se više tlačiti.

Pokušaji ponjemčenja u Austriji, na većini slovinskih narodah, ma kako god bili prikriveni i zalicpljeni, neće prodrieti; a doniet će biednoj ovoj carovini stotinu jadah i pogibeljih.

S toga, tvrdo držeć, da je ovi predlog Scharschmidov smrtni nasrtaj ne samo na Dalmaciju, kojoj bi se htjelo posvećeno pravo pomrsiti i oteti, nego da je i nasrtaj na sve nenjemačke narode Austrije, i na preokret samog cislitavskog ustava, glasovat ću proti tomu, da se ovaj predlog odputi na kakav odbor.

PODLISTAK.

Praznovjerje.

13. Sanje.

Prostiji ljudi mnogo drže i do sanjah. Sanje im tumače budućnost, bilo sretnu, bilo nesretnu. Nezadu ti ljudi, da su sanje puki odziv njihove pameti, njihove mašte (fantazije). U sanji ukazuju se čovjeku djela, koja je činio ili o kojih je razmišljao dok je bio budan; u sanji čuti čovjek ono što je čutio dok nije spavao. Sanje postanu tim, što čovječje tjelo u onom času osjeća ili toplinu ili studen, što je možda došlo u doticaj sa drugimi stvarmi, koje čovjeka okružuju, a osobito prouzročuje sanje kolanje krvi, probava hrane itd. Pa ipak ne mogu toga vjerovati oni, koji u sanjah opažaju proročanstva u budućnost. A stvar je tòli lasno shvatljiva. Čovjek se danju zahavlja svojimi poslovi. Ako je veoma zauzet, to je lahko, da o tom i sniva. Njegova čuvstva, koja se tada poradjaju, slažu se sa onimi, koje čuti čovjek kad je budan; slažu se s njegovim strahom, ufanjem, a na to, kako je već gori spomenuto, djeluju mnogo i vanjski utisci, kao takodjer razni pojavi u našem tjelu. S toga mislimo, da će samo bedak posegnuti jutrom za kakovim sanovnikom ili popitati koga tumača, da mu razloži njegove sanje.

Više puta dodju u kakav grad ljudi (sonambulisti, vračari), koji, pošto su kako se veli uspavani, zavezanima očima govore o stvarih, koje ne vide, prorokuju budućnost, i praznovjerni sviet drži je za nadnaravne stvorove. U svem tom neima ni zrne vrhunaravnoga. Osobe, koje odgovaraju, nisu podnipošto uspavane, one su posve budne; a njihova vrstnoća ili vještina sastoji jedino u tom, što dobro pamte, oslanjaju se na dogovorena već pravila i znakove a poimence na način, kako su sastavljena pitanja. Sve se to događa, da okolo stojeći niti neopaze. Eto dakle odkrito zagonetno čudo! A da biste vi dotičnu tobože uspavanu osobu štogod zapitali, stalno je, da vam nebi znala ništa odgovoriti.

17. Duhovi i sablasti.

Praznovjernom čovjeku otvara se cieli tajni sviet. Ta on vidi duhove, vukodlake, vještice, more, vragove i bog si ga zna kakove sve nakaze. To mu je čista i neoboriva istina; ta on veli: »Vidili su drugi, a vidio sam i ja!« Već u ranoj dobi počnu se ove ludo misli zasadjivati u pamet nevinoj djeci, pa čim rastu ona, rastu i zlo.

Sva kuća je puna ovih sablastih, a stupili noću preko kućnog praga, tada u svakom kutu vreba na nj po koji duh, a svaki stup ti kolne pričini mu se ogromnim gorostasom, koji će ga sad na ščapiti za vrat.

Pa čuje li gdjegod takova strašivica, da samo što šušne, eto već si umišlja strašnog vukodlaka, a cielo mu tjelo protrne, te nema toliko odvažnosti, da podje i vidi što je. Čuje se više puta od pametnih ljudi, da su hodili noću svakud, ali da nisu nikad ništa takova vidjeli. Kadkad bi čuli štogod, ali nisu s toga ostali u sumnji, već pošli na mjesto i osvjedočili se, pa su se i sami sebi smijali, pomišljajuć kakova neznatna zgoda ih je mogla preplašiti. S toga mislimo, da je i suvišno na široko razpravljati o tom. Jedino što bismo savjetovali praznovjernim jest, da budu neustrašivi i srčani, pa da se svagda, kada su u sumnji, osvjedoče ob istini, a da ne trube u sviet, osobito ne malenoj djeci, da su vidili ovo, da su čuli ono, a nisu se uvjerili ob istinitosti svojih rieči, već samo upilili u glavu ono, što im je nasilkao strah u njihovu dušu. Nadalje bismo i jim savjetovali, neka djecu tako odgoje, da ne budu čula te puke izmišljotine o duhovih i sablastih, pa mi krivi, ako budu ona sama došla do toga. Tim će im prištedili mnogu nepriliku, a koristiti će i sami sebi; jer će uvidjeti, da nije istinito ono, čim su im drugi napunili glavu.

Prem je već ovim dovoljno izcrpljen ovaj predmet, ipak mnijemo, da neće biti suvišno, ako još reknemo koju napose o vješticah, mori i drugih zlih duhovih, koji toliko uznemiruju moždane siromašnih bedakah.

Sveta nas vjera uči, da smo svi stvoreni na sliku i prilika božju.

Uči nas nadalje, da svaki od nas ima više ili manje sposobnosti za izvršenje dobrih činah; da svaki ima slobodnu volju, pa da svaki nas može činiti po volji, bilo dobro, bilo zlo. Ali nas sv. vjera ne uči, da jedan mužkarac ili jedna žena ima nekakvo osobito vrhunaravne sposobnosti, koje drugi neposjeduju, pa da se dotične osobe služe tim na zator i nesreću svoga bližnjega.

DOPISI.

Sa otoka Krka, mjeseca marča 1886. Hvala družtvu »Svrljuga i dr.« dočekali smo i mi dan, da je otok svagdanjom parobrodnom plovitbom spojen sa kopnom. Godina je uprav, što je naš poznati rodoljub M. Polić iz Trsta osnovao sa svojimi prijatelji parobrodarsko družtvo na Rieci. U ovo kratko vrieme sagradili su već četiri parobroda: »Ahbazia«, koj plovi medju Lovranom i Rieko; »Iku«, koj spaja Lušinj sa Rieko; »Dalmacija«, koj od Rieke brodi do Metkovića, i jaht arnogorskoga kneza »Slbyl«, komu je bilo sudjeno, da služi za zabavu gostovah u Opatiji. Doista liep napredak u toli kratko vrieme. Znak, da je uprava družtvena u dobrih rukuh i da su oni, koji su poduzeće osnovali i potaknuli dobro poznavali okolnosti, koje su već takova štta silno zahtjevale.

Pošto je južna željeznica uztegnula družtvu podporu, koju mu je do sada davala, to je ono upotriebilo parobrod »Slbyl« za svagdanju plovitbu medju Rieko i Malinskom, tičuć Njivo, Omišalj i Kraljevicu. Tim načinom došli smo mi do svagdanje sveze sa kopnom. Lloyd nam je sino na Malinsku u ponedeljak tri parobroda na jedan put: dva za Rieku (lieps II reda!), a jedan za Zadar, i, u srieditu jednoga za Trst. Još je bila Baška spojena jedan put na tjedan sa Zadrom, a jedan put sa Senjom, i Krk svakih 15 danah jedan put sa Rieko, a jedan put sa Zadrom, pa to je bilo sve! Kadgod bi se dogodilo, da je kapetan bilo zle volje pak bi nas parobrod i mimoišao.

Nije zato čudo, da su naši otočani veseljem pozdravili »Slbyl«, kad nim je iznenada doplovio u njihove luke. Al kolike se veselili, toliko su se čudili, da je družtvo »Svrljuga i dr.« uvalo i to onako iznebuha, tako neumjestan i nesgrapan red plovitbe. Od onih praktičnih ljudih otočani su očekivali, da će znati kako u svakom pogledu središte otoka jest grad Krk, a ne Malinsko. Ako su htjeli samo kušati sreću na ovih obalah, imali su ju kušati brodeć do Krka, a ne do Malinske. Kad bi parobrod plovio do Krka, bio bi dobrodošao Krčanom, Bašćanom, Puntarom i Vrbničanom. Onako ga mogu upotriebiti samo stanovnici skrajnog sjevernog dielа otoka. Bašćani i Vrbničani se neće bogme mučiti četiri do pet sati do Malinske ili do Omišlja, kad u dva sata mogu do Senja ili do Selcah, pa odande najlakim parobrodom na Rieku. A ni Puntar ni Krčan neće u večer na Malinsku, da sutra rano odputuje, kad znade, da, ako dođe onamo 6—7 stranacah, nema više postolje za podnak.

Nego htjelo se valjda dioničarom ići kati Kraljevicu. Ali za Boga, čemu? Ta Kraljevica ima i onako dva parobroda, koja ju dnevnice spajaju sa Rieko. Tko ne bi poznavno otkidanje »Svrljugina družtva«, mogno bi povjerovati zlobnikom, koj velе, da ono uživa od madjarske vlade i zato podporu, da natjecanjem skoli hrvatskom i senjskom parobrodu. Neka družtvo pusti Kraljevicu, pa neka produlji plovitbu do Krka i uvidit će, da će mu posao sto put bolje uspjevati. Da si pristedi vremena i uglevja, neka se dogovori sa financijalnimi oblasti, pa mjesto pristajati u omišalj-koj luci, neka pristaje u Sapunskoj (Val Noghera). Mimogred može se svratiti u Smergo i tako spojiti otok Krk sa otokom orsekim. Na taj način najlagljie doći će do onoga za čim uzdiše, naime do pošte.

Sadanjim načinom pronosa pošte mi smo kad kad po dva i tri dana bez nje. To isto se događja i na drugih otocih. Naša vlada bijela je tomu, zlu doskočiti sagradiv posebnu splav, koja bi u »Tlesnoime« sa svakim vremenom mogla pošta prevažati, ili pak postaviv čvrst lanac, po kojem bi se poštna torba amo i tamo vukla, nit taj se naum razbio o odpor madjarske vlade, kojoj nije po ćudi svaki i najmanji pokret u hrvatskih zemljah. Sada čujemo, da austrij-ka vlada kani sklopiti za prenos pošte u pomorskih mjestih pogodba sa parobrodarskimi družtvi.

Kad bi obstojala već redovita parobrodna plovitba medju Rikom i Rieko, tičuć Smergo, ne vjerujemo, da tim parobrodom ne bi vlada povjerila i prenos pošte, jer bi tako na drugom kraju mnogo pristadila, ukinuv poštarske ladje medju kopnom i Vozom i medju sv. Fuskom i Smergom, te tekliće medju Vozom i Omišjem, medju Malinskom i Krkom i medju sv. Fuskom.

Plovitbom od Malinske do Rieke može parobrod peljati samo putnike, kojim je cilj Rieka, a plovitbom, kakovu mi zagovaramo, prevažat će jih i za srednje postaje.

Na Malinsku može voziti samo putnike, a u Krk pronašati će i terete za grad i za otok, jer se ovdje ovo gostonide.

Čujemo, da »Slbyl« ima putnikah sve više. Neka ga družtvo šalje do Krka, pa će se do mala uvjeriti, da on ne dostaje za naše potrebe, već da se tu hode većeg parobroda. Mi se pouzdajemo u uvidjavnost gosp. M. Polića, gosp. Svrljuge i drugovah, da će nam do skora uroditi plovitbom do Krka, te tako većma koristiti sebi i otočanom.

Pogovara se, da se i g. N. Martinolić, brodograditelj iz Lučinja, trudi na bi li oživotvorio na ovih otocih nekoe dionično-parobrodarsko družtvo. Čini nam se, da je došno malko knapa ali tu hopu mišo; ali amo sjegurni, da će uspjeti, ne bude li otočanne provladao strah, da natječuć se novim družtvom sa družtvom g. Svrljuge i drug. propadnu napokon oba družtva, te oni ostanu bez blagodati i jednoga i drugoga. Da se ovo to ne sbude ovisi najviše od g. Svrljuge i drugovah.

Iz Lovrana pišu nam 18. marča 1886. — Danas se je obdržavala druga sjednica po novomu občinskomu zastupstvu. Prva i druga sjednica je nezakonita, jer se nije oznanilo zastupnikom o čemu će se govoriti kako to zahtjeva zakon. Obično se kaže, da nova metla dobro pomete, nu kod nas je u tom iznimka. Da se uvjerite, kako poziv'je naš načelnik zastupnike k sjednicam, šaljemo vam jedan takav poziv a vi ga izvolite provesti jer je sastavljen u samospasitaljnoj talijanštini. Taj glasi: »Gospodinu N. N. občinskomu zastupniku u N. Pozivlje se, da dodje k občinskoj sjednici, koja će se obdržavati dne 18. marča 1886. u 9 satih.

Iz občinskoga glavarstva u Lovranu dne 10. marča 1886. Načelnik: G. Zupar?« Pozivi k občinskim sjednicam razpošilje g. »podesta« na običnih tiskanicah, kojimi se navadno pozivlju pojedini občinari u občinski urod. Izbrisano je naime: »a comparire in quest'Ufizio Podestarile« i niže: »spor rispondero a quanto verra interrogato«.

Neima tu govora o kakvom dnevnom redu ili progamu kao što to zakon zahtjeva već je sve onako krasno po domaću. Upozorujemo naše zastupnike, da stanu na rep takovim nepodobštinam. Pošto se je sabralo zastupstvo te pošto su bersečki i moščenički zastupnici učinili nekoje koristne i važne predloge za Bersečе i Moščenice a »signor podesta« im odvratio, da je on gospodar, pobrali su se bersečki i moščenički zastupnici jedan za drugim iz občinskoga ureda. — Nekoji Lovranci iz grada a navlastito g. podestat, g. lovranski učitelj i još neki vitez hote po sili, da se pripravi mjesto i za trećega učitelja i to u gradu Lovranu a ne na vanjščini, gdje bi bilo narednije vanjščakom. Medjutim savjetujemo gospodinu »podestu«, da prije odstrani poznate mu škandale u Lovranu, koji škode školskoj stvari a onda neka se brine i za treće ga učitelja i to za vanjščake. Ako je vriedno, da gradjani imaju učitelja i učiteljicu, bit će pravo, da i vanjščaki imadu jednog učitelja.

Beč, polovicom marča 1886. Koncerat priredjen na slavu *Petra Preradovića* od hrvatskoga akademičkoga družtva »Zvonimir« u Beču bijaše veoma dobro posjećen; napose nam je spomenuti slna i obe kćeri našega neumrloga pjesnika, narodne zastupnike Vitezića, Pavlinovića, slovenskog narod. zast. Raiča, g. Kukuljevića, g. dr. Maršala, slovenska akademička družtva »Ognjišče«, »Slovenija na Dunaji« »Tatran« i »Sisak«.

Svečanost poče proslovom pravnika g. *Ante Benešića* u kojem je živo ocrtno život i rad našega velikana Petra Preradovića.

Pjevanjem je ravnao slušatelj filozofije g. *Mijo Majer*.

Tamburaški izbor, silnim pleskanjem izazvan po višeput, morao je zadovoljiti pljesku publike odsvirav još tri komada izvan programa a ravnao ga je tamburaški zborovodja g. drd. *Josip Florišić*. Na guslama gudila je gdjica *Jelena Poletkovski* uz pratnju na glasoviru *Marije Polešovski*. Hrvatski mladi umjetnik g. *Budmani* izvede na glasoviru vlastitu kompoziciju, rapsodiju hrvatskih napjevah sjajno. Ova je točka na mjesto pjevanja g. Hrnjanovića, koji je poslje svoje produkcije u Požunu zaboravio obećanje izpuniti; po svoj prilici da su oni, koji su ga tamo slušali, naučili ga tukodjer kako se riječ zadata drži. Gospodinu Budmaniju svaku hvala, on se prviput sada na javi pokazao, a svaki se je Hrvat, slušajuć ga osvjedočio, da nam je domovina jednim mladim umjetnikom obogaćena.

Poslije koncerta otvori slušatelj med. g. *Ante Biankini* komers. Pravnik g. *V. Bršić*, pozdravi narodne zastupnike i upoćijalno g. *Miju Pavlinovića* kao preporoditelja hrvatske ideje u Dalmaciji; g. Pavlinović se u kratko zahvali. Slušatelj medicine *K. Zbierzchowski* pozdravi gosp. *Dušana Preradovića* i nastre mu, na koji ponđav se Preradović zahvali duboko ganut. Pravnik g. *V. Kovačević* pozdravi Bugare, a slušatelj filozofije g. *R. Pinter* slovensko ukad. družtvo »Slovenija na Dunaju«; slušatelj medicine g. *A. Biankini* ostala prisutna akad. slavenska družtva: »Ognjišče«, »Slaza, »Tatrana«, napokon Hrvate šestnike, koji su u liepom broju bili skupljeni.

Poslije pozdrava diže se nar. zast. g. *Mijo Pavlinović* te izreče tri govora. Prvim nazdravi biskupu Strosmajeru kano prijatelju Preradovu i čovjeku, koji se je prvi zauzeo i najviše učinio za umjetnost i književnost u Hrvatskoj. Drugiput kad se digao reče po prilici ovo:

Draga mladosti! Kad si mi dopustila, da kažem *a*, dopusti da kažem i *b* t. j., da nazdravim uzoru znadja i poštenja dr. Anti Starčeviću«. Ova zdravica popraćena bijaše silnim oduševiljenjem a čuvstvu se je dalo toliko oduška, da je dvoranom grmilo pet minuta. Čim se je umirilo, diže se po treći put gosp. Pavlinović i reče, da nazdravlja mladosti koja čuti, radi, koja makar bila još toliko šestoka u politici, ako radi, ako misli na budućnost, ipak je nada hrvatska. Don Mijo nije bio, niti će biti neprijatelj takove mladosti, već jedino onakove, koja više, razmahuje se a rad i mar za budućnost joj doveta brige. Pravnik g. *V. Kovačević* zahvali se u ime mladosti te navede medju inim zgodno i lieno, da mladost hrvatska poštuje svoje dobročinitelje, ali svoje značaje još više uzvišava. Policijni komesar prekide govornika i zabrani političke govore, radi čega bi proglašen, pošto su brzojavi pročitani, komers svršenim.

X.

Pogled po svietu.

U Trstu, 24. marča 1886.

Njeg. Visost nadvojvoda Albrecht odputovati će skorih danah preko Dalmacije u Hercegovinu i Bosnu. Službene novine pišu, da neće biti ovo putovanje od nikakve političke važnosti, već da mu je jedina svrha pregledati čete nalazeće se u okupiranih zemljah.

U carevinskom viću započela je razprava o proračunu dne 19. t. m. Proti proračunu govoriti će preko 40, sve njemačkih zastupnikah a za proračun nešto oko 25 zastupnikah. Prva sjednica nije bila baš zanimiva, nu očekivat je, da će i ovaj put njemački liberalci latiti se poznatog hrdjavog oružja, t. j. navaljivati na većinu, osobito na Slavene, koji da žive kao bubreg u loju, a sirote Niemci da kukavno kuburc.

U istoj sjednici predstavio je ministar predsjednik grof Taaffe upravitelja ministarstva trgovine, baruna Pusswalda.

Od poznatih govornikah govorio je oštro slovenski zastupnik *Raić*, koji se je gorko tužio na sadašnju vladu, koja zanemaruje posve slovensko pučanstvo Štajersko i Koruško. Opisav u poduljem govoru žalostno stanje Slovenacah u onih pokrajinah, zamoli vladu, da se zauzme već jednom i za njihovo biedno stanje, navlastito na političkom i školskom polju. Slovenski zastupnici — reče — vladati će se u buduće polag držanja vlade. Bude li ova njihovim pravednim željam bar nešto zadovoljila, podupirati će i oni nju a inače će njoj uztegnut svaku podporu. Bilo je već doba, da se vladi ozbiljno reče, da učini nešto i za nas južne Slavene, jer čemu ju sliepo podupirati a pri tom da mi uvjek niže padamo u talijanska i njemačka klešta.

Pojedine stranke desnice dogovaraju se, kakove bi predloge podniele napram Schmerlingovu predlogu o njemačkom jeziku. Oni Niemci, koji su uz većinu žele — kako se čini — zauzeti neki posredujući položaj. U obće pako jesu sve stranke desnice u neznatnimi iznimkami, toga mnienja, da se njemački jezik nemože zakonom proglasiti državnim jezikom, nu da se može uz stanovito ograde zadovoljiti današnjim odnošajem, u koliko to nebi bilo u oprieci sa ravnopravnošću, zajamčenom državnimi zakoni.

U ugarskom saboru predložila je opozicija resoluciju, kojom se vlada poziva, da podnese još u ovoj sjeditbi zakonsku osnovu o ustrojenju upravnoga sudišta. Sabor je zabacio predlog, da se ukine institucija virilnih glasovah; isto tako i onaj predlog, koji je išao za tim, da se iz municipalnih odborah izključe svi oni, koji neznaju madjarski čitati i pisati.

U posliednjoj sjednici hrvatske regnikolarne deputacije podnio je pododbor svoje izvješće o osnovi nunoija. Zatim je odbor prešao odmah u podrobnu razpravu te jednoglasno zaključio o najvećem dielu glavnih pitanjah.

Hrvatske opozicionalne novine neočekuju od regnikolarne deputacije velikog uspjeha, jer da će Madjari i ovaj put Hrvatom starom mjerom mjeriti.

Dalmatinske novine pišu, da je namjestnik Cornaro pogiboljno obolio.

Kralj Milan vratio se dne 22. t. m. iz Niša u Biograd. Na kolodvoru dočekali su ga kraljica i ministri. Grad je bio tim povodom razsvietljen. Kasnije bilo je ministarsko viće. Ministar Garašanin da želi svakako odstupiti.

Bugarski ministar Cankov vratio se je iz Carigrada. Raznio se bio glas, da je knez Aleksander pristao na to, da se preinači tursko-bugarski ugovor, nu tomu nije tako. Knez zahtjeva, da bude imenovan glavnim gubernatorom iztočne Rumelije bez ikakova roka.

Francezki sabor primio je predlog, da se sklopi zajam za velike gradnje od 250 milijuna franakah. Zajam ovaj upotriebit će se za radnje, koje će imaju sgotoviti izključivo francezkim materijalom.

U Belgiji nastali su veliki socijalistički nemiri. Došlo je do sukoba izmedju radnikah i oružnikah.

Njemački car Vilim slavio je prekjučer svoj osamdeset i deveti rodjen-

---

Već s toga gledišta moramo odsuditi svako vjerovanje u ta bića, pa, kako već na prvom mjestu spomenusmo, odlučno odsuđujuje sv. vjera takove misli, takove nazore. Neuki svieat vjeruje u vještice, nekakove stvorove, koji imaju nadnaravne moći, koji nepristano čine samo zlo svomu bližnjemu. Čuti možemo nebrojeno puta govoriti o tom. Veli se, taj je vidio ovo, onaj je vidio ono itd., a riedko češ razborita čovjeka čuti: »Ja sam vidio svojima očima«. Je li se pametan čovjek može o stvarih na pripovidanja smušenih ljudih? Mislimo da ne. Pa ako i bi koji rekao, da je vidio, te ipak se nemože vjerovati onako, kako on tu stvar pripovieda. I to s raznih razlogah. Glavno što djeluje na bojazljiva čovjeka je njegova mašta (fantazija). Ona mu prikazuje stvar u sasvim drugoj slici, nego li jest, koju još strahovitijom čine ona pripovieđanja, što mu se u mladosti utuvilo u glavu. Nadalje takav čovjek umjesto, da se osvjedoči o istini, da vidi što je u samoj stvari, on naprosto sav prestravljen bježi dalje i tako umjesto, da mu slučaj razbistri i uništi bludnju, on ju svojim ponašanjem sve većma učvršćuje i samu istinu u sve to tamnijem svietlu prikazuje. S toga moramo osobito paziti, da u ovih slučajevih budemo veoma oprezni, te nevjerovati ničega, o čem se mi sami posve osvjedočili nismo.

(Nastavit će se).

dan. Tom zgodom čestitali su mu svi evropejski vladari.

Franina i Jurina.

Fr. Jure zdravo!
Jur. Bog daj Bog Frane, od kuda tako razplašen?
Fr. Eh! bia sam tamo na Puljščini na jednoj občinskoj sednici pak me je neki ajpi podestа van istira.
Jur. Ča imaju kade slipoga podeštu?
Fr. Ni ne slip nego još več, kad se pusti poljati od slipoga.
Jur. To će bit ona velika glava, koju poreška jastarina hvali.
Fr. Mora ju hvaliti, kad im pomore škave loviti.
Jur. Si vidija Frane, gredu još tamo krnjoli zad orikvu?
Fr. Ne gredu no zad, nego pred orikvu.
Jur. Božo pomodli! tor to je sramota pred orikvum.....
Fr. Kako ćeš da je sramota kad je šijor podešta učinila zazidati onaj zah.... pred orikvom.
Jur. Viš Frane, ti si se prigleda, to će ti biti onaj macolo (mesnica), koga porečka baba hvali.
Fr. Po Franića ima se dosta čim hvaliti.
Jur. Eh ča ćeš, onomu koj noviđi je i po dunu noć.
Fr. Zato se pusti i poljati od slipoga.

* * *

Fr. Ča će reć, da si tako obrnul žop?
Jur. Dal sam hćere zadnjeh 40 soldi čoj zafrajla na punt, pak neka se sadu žop malo vetri.
Fr. Ča i ženske pul vas frajaju?
Jur. To je nova moda pul nas va Draguć da pak mladići va korizme laglje dugi pladanj, ako njim divojke o pusto pomoru frajl pladat.
Fr. Viš, to su prave ženske.

Različite viesti.

Nadvojvoda Karlo Stjepan na nadvojvodkinjom Marijom Terezijom u Ložinju. Dne 11. t. m. dopoviše visoki putnici na jahti »Phantasie« u mali Ložinj (Malo selo), gdje njim priredi čitavo pučanstvo sjajan doček. Kuće na obali i svi brodovi u luci bijahu zastavami izkićeni. Prisustvovav porinuću broda »Sudora« u more, krenu nadvojvoda sa prajasnom suprugom u crikvu a odavle u škole. U drugom razredu ženske pučke škole dogodi se ovaj prizor. Djeca su čitala iz čitanke, dakako talijanski. Nj. Visost zapo jedi najednom, da prestanu i reče: *»sad uzmite u ruke hrvatske čitanke«*. Učiteljica odgovori: ja učim djecu samo talijanski. Dobro, nastavi Nj. Vis st, hajdmo dakle u kojigod drugi razred, *gdje se uči hrvatski*. Na to će ravnateljica: U našim školah neuči se ništa u hrvatskom jeziku. — *»Kako to?«* upita Nadvojvoda; *»čudno vato, da se zanemaruje svoj materinski jezik! Gdje je nadzornik?* C. kr. školski nadzornik pristupi bliže, a Njeg. Visost ga strogo upita: *»Kažite mi, zašto se nepoučaje hrvatski u nižjem razredu? Nećete valjda kazati, da ono nije materinski jezik ove djece! Čudim se.«*

Nadzornik niti da bi pisnuo — c. kr. kotarski poglavar obliedi — a svi prisutni ostaše presenećeni. Bilo je ljudih, koji su se vrućе Bogu pomolili za zdravlje Njeg. Visosti, koji je na ovakav način priznao potrebu učenja materinskoga jezika u Malolenselu! Maloselci! Uvažite na vrieme savjet, što vam gradanje Nj. Visost nadvojvoda Karlo Stjepan!

Iz škole upućuje se Nj. visost u obćinski ured i nekoja družtva, praćeni čitavim putem veselo kličućim pučanstvom. Oko 3 sata po podne vratiše se kopnom u Veloselo, praćeni dostojanstvenici i velikim množtvom puka.

† **Ivan Korić.** Iz »Port Saida« stiže nam nemila viest o prominuću vele čestitog mladića, narodnog učitelja, gosp. Ivana Korića.

Prošle jesenі, kad se ovdje dielio s nami polazeć pod blaže podnebje u Egipat, da si nađe slomljenomu tjelu počinka i odahnuća, sa tužnim smo srcem opazili, da će on jedva ikad više zdrav na evropejsko zemljište stupiti. Naša crna slutnja se obistinila. Grdna sušica osušila je ono mlado, svježe, krepko i lieno tjelo.

Pokojnik — kano obično svi bolestnici ove vrsti — nadao se još uvjek, da će ozdraviti. U posliednjem pismu (29. novembra 1885.) javlja nam o svom zdravlju ovo: »Vesco sam vrlo, hvalim Bogu, jer mi je svakim danom bolje«.

Naše učiteljstvo gubi u pokojniku jednog od najvrstnijih članovah a narod odličnа učitelja, iskrena i odana sina.

»Žalostnim i tužnim srdcem« — piše nam *Ivan* u spomenutom pismu, »napustio sam liepu mi Istru sele se u ovi blagi kraj; al sada čutim još veću tugu i žalost buduć mi srdce baš za ničim toliko neždi, koliko nastaviti moje zvanje, koje sam odabrao te živiti med svojim narodom učeći ga. Ufam se, da ću još koju godinu raditi u Istri na polju pučke prosvjete«. Ova vruća želja nije mu se žalibože ispunila; on je sirota ostavio svoje mladjahne konti u tudjem svietu, gledajuć možda »svoju Istru« u duhu na smrtnoj postelji.

Vrlomu mladiću, čestitomu učitelju i rodoljubu, bila lahka tudja zemljica!

Premještenja. G. Eduard Rode, pristavnik kod zem. suda u Trstu, premješten je u istom svojstvu u Rovinj. G. dr. Ivan Gršković, pristavnik u Rovinju, premješten je kot. sudu u Buzet. G. Lovro Petronio, c. kr. pristav u Buzetu je — kako se pogovara — od službe suspendiran i nalazi se pod istragom. Neznamo za sada što je dalo povoda toj suspenzaciji, nu oslanjujuć se na jedan dopis u 20. broju »Edinosti«, u kojem se opisuju žalostno stanje, u kojem se nalazi buzetski sud, te na razne tužbe tamošnjega puka, čini se, da bi se u buzetskom sudu moralo mnogo šta prouroditi, poboljšati, izdašiti. Nećemo da protičemo samu istragu, koja je povedena, već hoćemo mirno čekati, kako će stvar svršiti i tada naše čitaoce o svemu točno obvjestiti.

Raspisana mjesta. Lahinj ako obćinsko poglavarstvo raspisalo je mjesto ravnatelja obćinske straže na godišnjom plaću od 600 for. i odjelu; zatim mjesto dvijuh obć. stražarah, godišnjom plaću od 240 for. i odjelu. Pobl. će uvjete može se doznati kod obć. poglavarstva u Lahinju.

Kod c. kr. zemaljskog suda u Trstu razpisana je služba sudbenoga poslužnika sa plaćom od 300 for. i pravicom na višu plaću od 350 f. i 150 fr. doklade i odjelo. Molbe valja uložiti do 20. apr. ln t. g. na predsjedničtvo zemaljskoga suda u Trstu.

Iz uzor obćinske uprave u Buzetu. Buzetskom obćinom raznosi se glas, da je bivši tamošnji tajnik g. Clarici utjerao glavnicu od 100 fr., koja je pripadala zakladi stromljanj, pak kad se pregledavalo tačne nemanje se ova svota uknjižena. Težko nam je tomu povjerovati, jer takova gospodarstva nemade niti u Turskoj, s toga bi nas g. Clarici veoma zanužilo, kad bi nam u ovoj stvari dao potrebite razjasnjenja.

Često na Buzetšćini. Doznajemo iz one nesretne obć. a se puk utiče molbenicami na zemaljski odbor gledeć gradnje i popravke ces. b. i puteva. Mi smo svoji na naši zastupnici podigli toliko puta glas, da se sagrade i poprave nekoje neobhodno potrebite ceste. Vapaj naših zastupnika i naš ostao je uvjek neuslišan. Porečka gospoda udostoje se poslati kakova mjerila u jedan ili drugi kraj obćinskih vrieme izbora. Tu se mjeri, piše li dičeć a čim proju izbori, ili ne. Nikomu ništa. Upozorujemo i sada tamošnje pučanstvo, neka bude oprezno, da se nepadne zloj ti ni ni ga se ustrpi dok se razvoti kamo je potrošeno preko 60.000 for. izmučenih z duju cestah. Mi smo uvjeročeni, da će se baci i sada bezdušnikah, koji će puk pogovarati na ovo i ono samo da ga zavara i da mu predstavo, kako mu istarska gospoda uvjek dobro želo i za njega milostivo rade a u istinu rade oni samo za svoj trbuh, a boljak puka njim je deveta brig. Budite oprezni obćinari buzetski i nevjerujte šarenjakom. Ovi će Vam često nuđjati kad se budu opet približavali obćinski izbori.

Izborne uspomene. Poznati pazinski gospodičić K., koji je u vrieme posliednjih izborah u Buzetu za talijansku stranku agitirao, te onom zgodom od naših biračah dobru lekciju dobio, izručio je bio jednomu šarenjaku for. 50, da istimi pokupi i plati u Buzetu sve slobodne sobe samo da nebi imali naši birači gdje prenoćiti. Gospodičić taj morao je uglo pobrati svoja kopita iz Buzeta, inače bio bi štošta nemilu tamo doživio. To mu je pomoglo, jer je tako bar spasio onih 50, for., koje su mu pazinski Talijanaši za agitacije bili uručili. Utekav tako na vrieme, spasio je kožu i novac.

Svoj jezik. Zadarski »Narodni list«, govoreć o porabi hrvatskoga jezika u Dalmaciji, završuje ovimi riečmi: »Tko se, bilo pred kim, pa i pred samim kraljem, stidi svoga jezika, taj nelma poštenja, tko se nestidi materinjim jezikom, taj nepoznaje svoga dostojanstva; a poštenje i dostojanstvo najviše valja čuvati pred obijestima«. Čujte, pamtite i držite se ih prekrasnih riečih Hrvati u Istri. Vaš je materinji jezik hrvatski, a vi govorite njim kod obćine, kod zemaljskoga odbora, kod poštarskih i brzojavnih uredah, u sudovih svih stupnjevah, kod kapitanatah, kod namjestničtva, kod ministarstvah, kano što to u redkih slučajih i kod Nj. Veličanstva činite.

Konjski rep. Dragućki šarenjaci, koji se rado bave okolo konjskog repa i koji su nekom zgodom rep konju jednog našeg prijatelja odrezali, posvadili su se medjusobno to jedan drugoga radi tog junačkog djela izdali. Radi konjskog repa povedena je istraga a okrivljen da je neki Zanoli, koji se pako opravdava tim, da je bio na to nagovoren od g. Grossich-a. Čestitamo tim ljubiteljem konjskog repa na tom kavalirskom djelu!

Pazite na petrolej. Prošlog đedna dvie djevojke, sestre, služavke kod mesara u Via Madona del Mare u Trstu, prevrnuše u večer, kad su legle u postelju goruću svjetiljku sa petrolejom. Plamen dohvati postelj u kojoj ležaše starija sestra od 20 godinah; mlađja djevojka, sestra od 16 godinah htjede pomoći svojoj sestri no plamen dohvati i nju. Na sriću pomagaju djevojakah izvrćaše ukućani, te spaziše obje goruće djevojke, koje su mahnite trčale po sobi, upaljujući svojom gorućom opravom namještaj. Obje su umrle drugi dan u najstrašnijih mukah.

Neuku nauka.

Jelen gljivo. Departiment Vaucluse u Francuzkoj utjera na godinu za jelen-gljive (tartufi) do 4 miljuna franaka; departiment Lot 3 miljuna, Donje Alpe 3 miljuna a Dordogne 1,200,000 franaka. Nevjerojatne svote, kad se premisli, da se to utjera za gljive, koje se pojedu.

U Indiji zasijalo se je ljetos pirinča (rižo) na 188,920 akrih zemljišta.

Kakovom vodom napaja se Krava. Kolikogod obilno napajanje čistom vodom upliva na izlučivanje mlieka, isto toliko dapače još više upliva voda na izlučivanje mlieka, ako se u nju pomješa mekinja, plievi ili šta slično. Na taj način je krava kako bi rekli prisiljena primati više vode, a prima uzput tekuću sočnu hranu, koja je najlagje probavljiva. Ako se obilnije napaja, nemuze se zato vodnije mlieko, kako što se ne muze bolje, mastnije ili gušće mlieko, ako se sočnije hrani. Dobrota mlieka zavisi od individua, od pasmine, od starosti, od dobe kad se muze, naime jeli odmah po telanju ili puno kašnje ili u napredovanoj bredjosti. Na množinu i vrst mlieka upliva po najviše veme ili da se još bolje reče mliečne žljezde, koje imadu svojstvo, da pretvaraju krv u mlieko i da pak izlučuju mlieko. — Njegom, dobrom i sočnom hranom može se povisiti sekrecija (izlučivanje) mlieka, nu nipošto vrst mlieka.

Tršćanska burza

dne 24. marča

Austrijska pap. renta	for.	85 25	do	for.	85.40
Ugarska » »	»	95.15	»	»	95.30
Iuta u zlatu 4%	»	103.45	»	»	103.65
Lionice nar. banke	»	84 04	»	»	—.—
» kredit-banke	»	299.—	»	»	300.—
Talijanska renta	»	96.1/4	»	»	96.3/4
London 3 lirah sterlinah	»	125.75	»	»	126.10
Napoleoni	»	9.93	»	»	9.99
C. kr. cekini	»	5.87	»	»	5.89
Državne marke	»	61.60	»	»	61.70
Isto francezke	»	49.90	»	»	49.95
Talijanske lire	»	49.85	»	»	49 95

Lutrijski brojevi

dne 20. marča.

Innsbruck	85	69	74	15	73
Temesvar	13	58	81	14	51
Beč	48	34	16	69	78
Graz	31	74	34	36	02

24. marča

Brno	34	47	80	23	41

HINKO KRAPEK,

svjetlopisac u KARLOVCU.

Istom mudu pošlo mi je za rukom, da na jednoj slici skupim sve slike poklisara na hrvatskom saboru stranke prava, te da u jednom tahlou predočim u obliesti lica pojedinih naših dičnih borioca. Mnogostrana želja je time evo ostvarena, a ja se usudjujem staga štovanom hrvatskom obćinstvu objaviti, da isti tablo u zidnom formatu, u kom se nalaze slike: *gg. starine prvaka dr. Antuna Starčevića, dr. Davida Starčevića, Frana Folnegovića, dr. Grge Tuškana, Milana Pavlovića sr. Jakova Radošević a, bar. Gjure Rukavina, Erasma Barčića, Maksa Lončarevića, Ivana Šimeka, dr. Hinka Hinkovića, Eugena Kumičića, Dragutina Pisačića, Andrije Valušnika, dr. Frana Pilepića, dr. Josipa Ivanđije, Jovana Radića, dr. A. Bakarčića, Vjekoslava Lisbharda, Josipa Gržanića, Frana Pevaleka, bivših zastupnika Steve Kukuzovića, Mije Thalčića i Ladislava Krajača.*

Slika je izašla, te se dobije uz cienu od komada po 1 for. 50 nvć. 1—10

Osim toga izšao nam sliku, gdje se nalaze gg. dr. David Starčević i Josip Gržanić zajedno, i to u formatu za zid po 2 fr. 50 n., boudoir-format po 1 for. a u formatu posjetnica po 30 novč.

Nadalje imadem u prevelikoj zalihi slike sve gore spomenuta gg. zastupnika svakoga pojedinca u raznih formatih po 5 nvč., 30 nvč., po 1 for. i po 2 for. 50 nvč., kako je to ođavna već poznato.

Naručiti se može u svakoj množini, te se svaka narudžba u što skorije vrieme ovršava.

Sva pisma i narudžbe u tom smislu, molim, da se upravo jedino na mene.

CIENIK

g. Poppovića u Zagrebu

Tvornica **uljenih mastilah,** trgovina **semenjem i kefarskom robom,** skladište **farba i laka**

izšao je, te će se svakomu, tko se za ove predmete zanima i cienik zaslie, badava prposlati.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—36

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cene košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive, čistila za nogu, sagove kiato svakevrsti; povoštene platno; konce za cvietje i za ribe; platno za vezenja, finog snpuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

Podpisani dužan se obznaniti P. n. obćinstvu, da ima na prodaju *svake vrsti odjeće* učinjene, od **12—22 for.** i više, Odjeću, koja nije po volji *uzme natrag* bez prigovora. Muštre šilju se na ogled.

PETAR SKAREL, krojač.

Sv. Matej (kod Kastva, Istra).

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac
odobren po višjih oblastih sa dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) sa filialkom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, teom il jubom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, šmajućih zdravotna svojstva, to se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod probavljajućih organah; nadalje čisti krv izpravljajuć slabinu i tromost i nepravilnost toka. On čisti polagano, uništuje gljivice ublažujući kroničke hrapavosti jetarah, slezena, umanjujući sve malo po malo zastarjele bolesti hemoroidah.

Uzme li se likera danomice, čuva od otrovnih miazmah, proizvirućih koli od pokvarena zraka, toli od opidemijah, zato je izvrstan lek proti *grozničnoj* i proti *kolari*.

Ono pako što sačinjava pravu osobinu likera u zdravstvenoj struci jest, što oslabadja ljuda odane srdbi i pokunjenosti od škodnih posliedicah, koja čovječanstvu donje veliki broj nesrećah.

Zaista iza mala danah čovjek, koji se služi tim likerom duti, da mu je povraćena životna snaga, i čuvstvo blagostanja čini ga zadovoljnim, probudjenim i svježim za svaki rad. 40—40

Da se olahkoti kupovanje obdinstvu gospodar tvornice omogućio je na široko razprodaju svoga likera, koji se može dobiti u svih **kavanah i rakijašnicah.**

Jesenska ljekarija

Thè Millfiori

najbolji lek za čišćenje i stvaranje krvi. Izvrstan proti neteku, stezanju u želudcu, hipokondriji, hemoroidam i kožnim bolestim. Dobiva se u ljekarni

PRAXMARER 12—14

(kod dvih ornahah)
Grajska vieđnica u **Trstu.**

Putem razprodaje kupio sam za neizmjerno jeftino cienu

5000 komadah

sliko vitih

Predkrevetnjakah

polag gornje slike sa lavovi i svinćem, vrlo finih poput svile i mnogo bojadisanimi rubovi, vrlo elegantni, te je razprodajom

100 centim. dugačke 1 par for. **3.—**
120 centim. dugačke 1 par for. **3.50**

Nadalje imadom 2000 sagovah za divan polag perzijskih i orientalskih uzorakah sa orvanimi rubovi, bogatimi okrajci, vrlo dobeli, neuzrgljivi i stoje

I. vrst 200 cm. dug. 160 cm širok f. **6 50**
II. » 200 » » 170 » » » **7·85**
III. » 300 » » 220 » » » **9 25**

300 sagovah u odrezcih od 10 do 12 metarah dugačkih, veoma trajni, 67 cmt. široki, vrlo fino križani i sa raznimi rubovi, vrlo elegantni upravo za najbolji salon samo f. 475.

Zastori od jute

najfinija i najbolja radnja pred vrati, tamni ili svetli polag odabranih perzijskih turskih i tudijskih uzorakah; 3 i pol metra dugački sa draperiom i bogatimi okrajci I. vrst for. 5. — II. vrst for. 4·50. — Naručbe prima na gotov novac ili poštni pouzetjem 2—3

I. H. RABINOVICZ

Radionica sagovah
Beč. III. Rasumofskygasse Zollamtsstrasse 9.

Nova
ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—40

Odjela od same vune polag mjere.
Odjela cheviot od f 12 dalje.
Gornji kaputi od for. 10—18.
U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Šaljemo na obroke *Šaljemo na obroke*

Već 87 let obstoječa

c. kr. drž. privilegov.

tvornica za žebrake in koce
poprej
Lichtenauerja udove in sinov
razpošilja po svojih dunajski zalogi

konjskih žebrak

190 ctm. dolgih, 130 ctm. širokih, ne po kondijive kakovosti, tamne barve, se živežimi krajci po
gld. 1·60 se zavijanjem vred.

Dalje prodajemo, dokler še zaloge
bolo barvane konjske žebrake
3 metra dolge in 1 i pol metra široke z štorogunbnimi plavo rudečimi ali temno rudečimi krajci nepokončljive baše po
gld. 2·50 z zavitkom vred

Kdor jih vzame 10, dobi jedan komad po vrh ali se mu pa cena za 10 pošto vzdiga.

Samo radi velikanskega izdelovanja in prodaje samo v stanu konjske žrebake tako nenavadno velikosti in tako izborne kakovost. Tako nenavadno ceno prodajati. Stotine hvalnih pisam stoji vsakemu na ogled

Razpošiljajo se z povzetjem.

Blago, ki ni po godu se brez ugovora nazaj sprejema. — Naj se dobro pazi na naslov:

4—2
Pferde-Donken-Fabrike Haupt-Niedering
WIEN, Rothenthurmstrasse 14.

Ljekarna Trnkoczy

uz vieđnicu na velikom gradskom trgu u LJUBLJANI

priporuča i razpošilja poštarskim pouzetjem

MARIJACELJSKE KAPLJICE
za želudac,

koljim se imade zahvaliti na hiljade ljudih na zdravlju; imadu izvrstan uspjeh kod svih bolestih želudca te su nepredobitno sredstvo proti: **pomanjkanju teka, slabu želudcu, uraku, vjetrovom, kolikl, krču u želudcu, bitu srca, zatvoru želudca, glistam, bolesti vranice, na jetrih i proti zimici.**

Opomena. Još jednom treba opomenuti, da su ova kapljica izložena **velikomu patvoreniu.** Mnogo imade ljudih, koji napoznaju pripravu ovih kapljicah te razpačavanju pod imenom „Marijincelj-ska kapljica", ova kano podlodana modja ljudstvo. Ovu kapljicu ništa, zato nenapleme, pravo **»Marijacelska kapljica«.** Tko dakle želi pravih **»Marijacelskih želudčnih kapljicah«,** neka uvjek pazi na gornju sliku majke Božje, koja je jamac znak izvornosti zakonom zajamčana, to mora biti na svakoj staklenici. Dobivaju se u ljekarni **TRNKOCZY, uz vieđnicu u Ljubljani;** jam najbolja i kako mnoga zahvalna pisma potvrdjuju, najprotudanija i najdjelotvornija kapljica proti svim želudačnim bolest ni i njihovim posliedicam. —15

1 staklenica va.. 20 nov.; 1 duoet 2 for. 5 ducatah samo 8 for.

Poštom razpošilje se najmanje jedan duoet staklenicah. Naslovi

Ljekarna Trnkoczy u Ljubljani.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.
austrijskog vjeresijskog zavoda
za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz $2^1/_2\%$
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz $3^1/_2\%$
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz $2^3/_4\%$
3-mjesečni odkaz 3%
6-mjesečni odkaz $3^1/_2\%$

Okružni odjel
u bankah $2^1/_2\%$ kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Poštu, Brno, Tropavu, Lavov i Reku, nadalje Zagreb, Arad, Graz, Hermanstadt, Innsbruck, Clagovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz $^1/_4\%$ provizije.

Predujam
na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu $^1/_2\%$ provizije za 3 mjesca.

Na efekte, $5^1/_2\%$ godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povode iznosi glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—50

Podpisani časte se objaviti trgovcem obrtnikom, novčarom, osjeguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje tvornicu

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. r.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče »veoma nizkih cienah«. Izradjuju se pečati kojegod drugo podobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: satovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice, Crayon s perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre naslove, dionice itd. 48—45

Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

Latteria Milanese

(milanska mliekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge naručitelje, da ima u mliekarni **svieža i suha voća, izvrstne divljačine, pčelinah sve polag cienah na trgu Ilioba genovezkog, kolačah mlečačkih, slastičah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla** svieža svaki dan iz Milana. **Kromo za cvariti, tučenog povrhja** prve vrsti, **kisela mlieka. Za objede i soirée** ovršavaju se naručbe sa pludnjavi povrhjem bogato nariseni, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvanju se neodvlačno, nu ne izpod 5 kilov. 49—30

M. Melchiore.

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

for. 1·50

U TRSTU
(Palazzo Lloyd vis mercato 60—30 vecchio N ro 4).

Pečati iz kaučuka

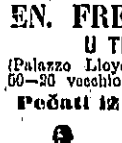

Najprikladniji žepni pečat sa perom, olovkom i bilježilom **samo for. 1·50.**

Samogiban žepni pečat fr. **1·20.**

for. 1·20

Nadalje svakovrstne pečate za obdinske, župne itd. po uredu najfotlinlju cienu.

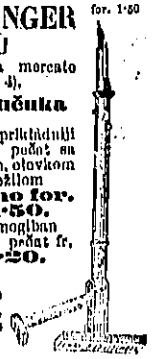

Velika skladišta **šivaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.

Skladište **čvrstih blagajnah,** koje nije moguće razbiti a sigurne su proti ognju.

Veliki izbor **svetiljkah za petrolej,** finih i prostih, za objesiti i za prenašati. 45—24

Prodaja svakojakih **spremah za strojeve,** sa vlastitom radionicom kovača mekanika; *primaju se poprave svakojakih strojevah kod*

FILIPA BATTICH

TRST, Via Acquedotto b oj 28.

Naručbe izvršuju se neodvlačno uz pouzetje. — Cienc nebojo se konkurence.

I. UGICADORE

limar zaprisegnuti procenitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

In.a na skladišću:

Velik izbor **kupeljnih kliekovah,** badanjali, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem ustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaje uz gotov novac lano i uz mjesečna obroke; uz isto pogodbo dnju se u najam. Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od $^1/_{16}$ do 50 lit. baždovane c. k. ugarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na žlieb i drugih limarskih spremah. Suvišć br. 4 barometra, označitelja vjetrovah za ljetne dvorce. bušće, glorieta itd. itd.

48—20 **Sve uz najumjerenilu cienu.**

Prosto od carine.

NAJBOLJE

po 35 for. s imenom.

POKUĆTSTVO

jeftino, u velikom izboru kod

po 35 for. s imenom

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

—4 ulica al Teatro br. 1 (Tergesteo).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

Vucenje je već sledeceg Mjeseca

Kincsem SRECKE za **1** frt. **11** srečko za **10** frt.

Glavni zgoditak gotov novac

50.000 frt.

10.000 fr., 5000 fr. odbivši 20% | 4788 novčani zgoditke

Kincsem-Srečke se mogu dobiti kod:

Lutrijskim uredu Jokey Clubbá u Budimpešti vačka ulica 6.

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca**

Broj 13. U Trstu 1. aprila 1886. Godina XVII

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom častu mnogi stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč. za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *napučnicom*. (assegno postale). Imo, prezimo i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na celom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo il odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 2 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Nadvojvoda Karlo Stjepan i lošinjske škole.

Kao što godi putniku kad mu se ljutu ranu, melemom maže; kao što blaži čovjeka, duševno ranjena, dočim mu se blagom rieči, iskrenom sućuti bol i tugu snašati pomaže, tako su zaista svakoga istarskoga Hrvata razdragale i razblažile rieči Njeg. carske Visosti nadvojvode Karla Stjepana, izrečene prigodom posjeta ženske pučke škole u Malom Lošinju. U zadnjem smo broju u kratko javili o tom posjetu i o razgovoru prejasnoga nadvojvode sa učiteljskim osobljem.

Da uzmognemo dostojnije prosuditi znamenovanje onih rieči, te da iste ostanu bolje urezane u srdcu i našim prijateljem i protivnikom, opetovati ćemo što kraće onaj velovažan razgovor Njeg. Visosti u lošinjskoj školi.

U drugom razredu ženske pučke škole čitale su djevojčice iz talijanske čitanke. Njeg. Visost rečе dotičnoj učiteljici, da je toga dosta te da **neka uzmu djeca hrvatsku čitanku.** Svetena učiteljica odgovori, da uči djecu *samo talijanski*. Iznenadjen nadvojvoda zaželi, da se podje u koji drugi razred, gdje se uči i *hrvatski*. Ravnateljica škole rečе nadvojvodi: »U naših školah ne uči se ništa u hrvatskom jeziku. Začudjen nadvojvoda rečе na to: **„Čudnovato, da se zanemaruje svoj materinski jezik!** *Gdje je nadzornik?*" C. kr. nadzornik pristupi bliže a Njeg. Visost upita ga strogo: **„Kažite mi, zašto se nepodučaje hrvatski u nijednom razredu? Nećete valjda kazati, da ovo nije materinski jezik ove djece? Čudim se!"** Prisutna gospoda, kao c. kr. nadzornik i ces. kr. kotarski kapetan niti da bi pisnuli.

Ovo je istinit opis razgovora Nj. Visosti u lošinjskoj školi. Ovomu netreba tumača; ovo je toli jasno, očito i razgovietno rečeno, da bi bilo suvišno o tom svako dalnje razglabanje. Neka nam bude dozvoljeno nadovezati samo nekoliko opaznakah na ove rieči prejasnoga nadvojvode.

O lošinjskih pučkih školah bijaše u ovom listu g. 1881. i 2. mnogo pisano i razpravljano. Pokazalo i dokazalo se kakovo jesu lošinjske škole i kakovo bi moralo biti. Na ono razpravljanje nije se sa pozvane strane uzelo nikakva obzira; lošinjske školе ostale su i nadalje kakove bijahu u ono doba i kakovo je nedavno našao nadvojvoda Karlo Stjepan, t. j. čisto talijanske.

Nećemo ovdje ponavljati statističkih datah o pučanstvu Lošinja o razmjeru hrvatske i talijanske narodnosti; o zatiranju Hrvatstva i dizanju Talijanstva u ovo posliednjih 20 godinah; o hrvatskih imenih najodličnijih Lošinjanah; o hrvatskih imenih ulicah i trgovah u Lošinju; o hrvatskom propovidanju, pjevanju i drugih crkvenih obredih u lošinjskoj crkvi itd. itd. to je sve poznato našim čitateljem, to sve znadu i naši narodni protivnici; nam je dosta, što je Nj. carska Visost, član prejasne carske obitelji, nadvojvoda Karlo Stjepan, javno, pred c. kr. oblastmi pripoznao pravo hrvatskomu jeziku u lošinjskih školah; za nas vriedi više izjava osobe, koja je nad svaku dvojbu nepristrana i nada sve uzvišena, nego ma kakovi statistički podatci i ma koje stranačko razglabanje i dokazivanje.

Riedki su slučajevi u našoj ustavnoj državi, da se sam vladar ili koji član vladajuće kuće upliće u narodnostna pitanja pak ako se već to dogodi, mora biti tomu za stalno važan razlog. Njeg. Visost Karlo Stjepan poznaje vrlo dobro pučanstvo lošinjskih otokah, među kojim duljo vremena boravi te je vlastitim izkustvom došao do uvjerenja, da se našemu jeziku čini tamo silna nepravda. On nije znao govoriti u lošinjskoj školi niti kao prijatelj Hrvatah niti kao neprijatelj Talijanah, već jedino kao uzvišeni, nepristrani i pravedni sudac. Ovomu sudu nemože biti ni jedne strane prigovora; *proti* ovoj osudi nema priziva.

Nu koliko i razvedrilo ovo nepristrano priznanje svako hrvatsko čelo širom cielo Istre, to ipak nemože ono, da skine s njega onu tugu i žalost, što ga okružava na samu pomisao, da je morao tokar doći sam član prejasne vladajuće kuće na tu osudu, na neizmjernu krivdu, koja se nanaša našemu narodu, ne samo u Lošinju, već skoro u svakom mjestu i mjestancu u cielej pokrajini.

C. kr. i svi zemaljski činovnici, od najvišega pa do najnižega nemogu ili neće da uvide onoga, što je u kratko vrieme spoznala i doznala Nj. c. kr. Visost, nadvojvoda Karlo Stjepan.

Zastupnik našega premilostivoga cara i kralja putujuć Istrom, preporučivao je svakomu i svuda, dà, istim seljakom, koji neznaju niti u svojem jeziku čitati ni pisati, da uče talijanski i njemački, a onaj, koji se ponosi što je najbliži rodjak našega Vladara sgraža se i snebiva, što se hrvatska djeca nepodučaju u maternskom jeziku. —

Nj. Veličanstvo Fran Josip I. pokazao je sto i sto putah, koli mu je mio naš narod i sve njegove svetinje, koje on vazda cieni i poštuje. Sam car razgovara rado, bilo sa najnižim svojim podanikom, u hrvatskom jeziku a njegovi viši i niži službenici, ne samo da negovore jezikom naroda, kojim u ime cara upravljaju, već ga dapače riedko koji poznaje, a mnogi mrze i preziru.

Ništa bolje nije niti sa zemaljskimi činovnici, počam od zemaljskoga kapetana pak do zadnjeg pisarčića. I ovi su riedki, koji poznaju ikoliko jezik većine pučanstva pokrajine a svi ga mrze i proganjaju gdjegod mogu.

Eto mili rode! Tvoj predobri car i kralj obćuje s Tobom, služi se Tvojim jezikom. Njegov prejasni sin i nasliednik govori Tvojim sladkim jezikom gdjegod mu se pruži zgoda. Većina članovah carske obitelji, skoro svi nadvojvode, nagovorit će Te gdjegod se s Tobom sastanu Tvojim hrvatskim jezikom, jedino c. kr. političko, sudbono i porezno, dapače niti zem. činovničtvo Istre malom iznimkom — neće ili nemože s Tobom razgovarati Tvojim jezikom jer ga proziru il ga nepoznaju.

Nu nezdvajaj, nemalaksaj radi toga. Slavno vladajući Tvoj cesar i kralj, kojemu si Ti vjeran i odan podanik, priznaje Ti i štuje Tvoje pravo; priznaju ga i štuju i njegovi najbliži rodjaci, a priznao ti ga nedavno i nadvojvoda Karlo Stjepan u lošinjskoj školi. Ova Tvoja svetinja t.

PODLISTAK.

Praznovjerje.

(Konac).

Isto bi se moglo reć i onim, koji vele, da ih mora jače i krv im sliše. Ovi nesretnici ne znadu, da je svemu tomu razlog u našem tjelu. Neka oni u večer prije nego idu spavat, malo manje jedu, te pričekaju nekoliko, dok im hrana probavi, neka ne leže uznačice već na bok (i to bolje na desni), pa će uvidjeti, da ih neće više šisati mora i neće trebati na vratih praviti salamunske uzle i druge bedastoće, koje se toli često čine. Gdje je ta mora, tko ju je ikad vidio? Je, je u šupljoj tikvi kakovog bedaka, koji još i kadkad nakiđen vinom smišlja bog zna kakove utvare te ja dapače širi medju drugimi.

Budimo trieznl, te se ne dajmo zavesti, već zrelo izpitajmo sve a onda tekar izrecimo nepristrani sud:

Ima ljudih, koji misle, da će pomoću vražjom steći zdravlje, novaca itd. I to je strašna zloća, koju si izmisliše samo propalice, bezbožnici i zavodnici naši.

Dakle će pravi kršćanin tražiti pomoći od božjeg neprijatelja? Nije li to vele bezumno? Pa zar nije svemogući Bog gospodar svega; koji će nam dati svako dobro, samo ako ga molimo; koji će kazniti zlo, a nadariti dobro? Mislimo dakle, da je nepotrebno dokazivati pravomu kršćaninu, koli je ovakvo mišljenje grješno i nerazborito. Čovjek, koji čini zla djela, već je u vlasti nečistoga. Tako ćete lasno poznati one, koji vas na takove zloće nagovaraju. »Po djelih njihovih poznat ćete ih«, vell naš Spasitelj. Suvišna je dakle o tom svaka dalnja rieč.

Ima mnogo još drugog praznovjerja, razsijanog medju pukom, o kojem nebijaše ovdje spomena, nu sva ta slična su ovim kano jaje jajetu. Radi toga nije baš od osobite potrebe, da je navadjamo. Iz ovoga što spomenusmo, svaki, koga je Bog obdario i sa malom trošicom soli, moći će lasno uvidjeti, koli je sve to neosnovano i bedasto, a podjedno i štetonosno po narod. Ugledajmo se u izobraženije ljude pak ćemo uvidjeti, kako čista latina znanosti tjera sve magle mračnih praznovjerjah; spoznati ćemo, koli je sretnije po čovjeka, kad sam uvidi ništavilo ovih izmišljotinah te marljivo škrbeć za svakdanji svoj kruh, prepušta sve na božju volju, koja nas jedina može usrećiti.

Pri koncu bit će svakako dobro, da bar u kratkih crtah spomenemo, koji su glavni uzroci, što vode nekoje na to, da vjeruju u ova pusta naklapanja. Pametan i razborit znati će se ih čuvati i time odvratiti od sebe i od svojih mnogu nepogodnost i mnogo zla.

Glavni je razlog neznanstvo i sebeljubje (oholost). Tu proizlazi jedno iz drugoga. Tko će se najviše protiviti čistoj istini? Bezdvojbeno onaj, koji je neuk i ponosit. On se toliko pouzdaje u sebe, da neće pristati na razložne vaše dokaze; pače, u svojoj bedastoj nadutosti raditi će poriedko, i proti vlastitoj koristi. Što on veli, to je sve čisto zlato, a što veli drugi, to ne vriedi ni šupljeg boba.

Svi učenjaci svieta ništica su prema njemu; što si on jednom utuvi u svoju ludu glavu, to neće pod nijedan način opustiti. Takav je on u svojih načelih. To je dakako i š roko vrieđo, iz koga proizticu tolika praznovjerja i predsude. Takav će se ponositi svojim bogatstvom, svojimi čustmi, bud je stekao dobrim ili zlim putem. Pa ne samo to. Prosto sebeljubije je takodjer ognjištem mnogih opačinah, jer ako i takav nadje kadkad koju pametnu osobu, da ga navadja na dobro, to će on u svojem bezumnom ponosu mimoići svaku takovu opomenu te uztrajati i nadalje u zlu.

Sebeljubije i neznanstvo je rak-rana, koja podkopava i uništuje pravi družtveni život, koja vodi jedino k razsulu i propasti prave uzaje ne ljubavi i blagostanja.

S toga je jedna od najsvetijih dužnosti svakog čestitog otačbenika, da poučava i izpravlja neuki puk, da ga tako otme strašnoj tmini neznanstva i privede k svjetlu prave samosvjesti i istine.

Nadalje pomaže mnogo k praznovjerju i zlim navadam takodjer to, što se mnogi drže načela svojih starijih. Oni nebi podnipošto odstupili od toga, baš po onoj narodnoj: »Gradi kotac, ko i otac«. Načela svojih predjah drže oni čvrstimi stupovi istine, koje neće oboriti ave navale znanstvenih iznašašćah.

»Tako je mislio moj otac, tako su radili moji stariji zašto nebih i ja?« reknu seljaci, kad ih se odvraća od kojeg praznovjerja, kad im se pokaže novo ralo il koje drugo sredstvo, kojim bi se umánjio njihov trud, a povećao njihov dohodak. A neznadu jadni, da ako bi njihovi stariji

j. pravo na Tvoj materinski jezik u crkvi školi i uredih doći mora prije il poslije u svoju vlast. Jezik Tvojih djedovah i Tvoj mora zauzeti u cieloj pokrajini pripadajuće mu mjesto, pak protivili se tomu Tvoji dušmani koliko njim drago. Služi se svuda i svagda jedino Tvojim materinskim jezikom, onim jezikom, kojega govori i Tvoj prejasni car i vladar a kojega preziru i mrze Tvoji neprijatelji i nevriedni carski službenici. Nj. Visosti nadvojvodi Karlu Stjepanu budi ovdje izrečena u ime zanemarena i potlačena istarskog Hrvata najponiznija hvala, što se je toli toplo zauzeo za njegovu najveću svetinju. Nadario ga Svevišnji svojim svetim blagoslovom i dao mu sgodu, da zaviri i u ostale pučke škole širom cielo Istre.

Pogled po svietu.

U Trstu, 31. marča 1886.

Kako smo predvidjali, došlo je jur do škandalah u bečkom carevinskom viću. Liberalni tobož Niemci, ogorčeni do skrajnosti što nemogu opet nad ostalimi narodi carstva pašovati, traže svuda sgodu, da izliju svoj otrov na današnju vladu, na većinu u carevinskom viću, osobito puko na slavensko pučanstvo i na njegovo zastupstvo. Ovaj put nije bio junakom škandala poznati vikač Knotz, već njegov drug iz njemačkoga kluba, zastupnik Strache, koji je svu svoju plemenitu njemačku krv izlio na ministarstvo i na većinu zastupstva. Njemu je sekundirao glasoviti zastupnik Schönerer, navaljujuć u svojem veliko-njemačkom tonu na mirnije, razboritije i pravednije Niemce, nazvav jih izdajicami njemačkoga naroda. Isti trieznji njemački listovi odsudjuju način, kojim austrijski Veliko-Niemci podkapaju ugled parlamenta, izazivajuć neprestance svakojake škandale.

Ministar predsjednik grof Taaffe odgovorio je napadačem odriešito. Kao ministar pokazao je, da znade braniti svoju politiku a kao kavalir i savjestnik svietle krune pobio je najkropčije sve osvade protivnikah.

Od poznatijih zastupnikah u carevinskom viću govorili su zadnjih danah i zastupnici grof Coronini i Dr. Vošnjak. Ovaj posliednji zaključio je svoj govor sliedećom važnom izjavom:

Naglasujuć još jednom, da je stanje Slovenah u Štajerskoj, Koruškoj i Istri, što se tiče narodne ravnopravnosti, ono isto, koje bijaše i prije sedam godinah, izjavljam, da ću ipak glasovati, da se predje u podrobnu debatu proračuna jer se nadam, da će visoka vlada početi i napram našemu narodu oživotvarati rieči, izrečene g. 1879. sa najvišega mjesta, da će biti Austrija, vjerna svojoj historičkoj zadaći, štititeljicom pravicah svijuh njezinih narodah. Dao Bog, dogodilo se to čim prije u korist države i njezinih narodah!

Hrvatske novine doznaju iz Pešte, da su u subotu zaključene razprave hrvatske rognikolarne deputacije. Predsjednik Vukotinović zahvali se banu i hrvatskomu ministru za patriotičnu pripomoć, usljed koje su razprave brzo dovršene. Predsjednik i izvlastitelj predati će propis zaključakah predsjedniku madjarske rognikolarne deputacije te će oba predsjednika sporazumno ustanoviti vrieme, kada će obe deputacije započeti svoj rad. — »Obzor« spotiče narodnoj stranci, osobito rognikolarnoj deputaciji, što nije u svoje zaključke uvrstila i riečko pitanje, koje je još uvjek neriešeno.

Ministarska kriza u Srbiji nije još do sada riešena. Najnovije vieści glase, da će ministarstvo Garašaninovo ostati na vladi. Napredna stranka, da mu je obećala svoju pomoć.

Iztočno rumelsko pitanje nije takodjer još riešeno. Knez Aleksandor protivi se ruskim zahtjevom, koji idu za tim, da se imenuje »bugarski knez« nipošto pako »knez Aleksandar« doživotno ili na pet godinah gubernatorom iztočne Rumelije.

Iz Atenah javljaju, da kani vlada sklopiti novi zajam u ratne svrhe. Neima dakle niti iz Grčke ništa povoljna.

O nemirih u Belgiji, koji uznemiruju čitavu Europu, govorimo na drugom mjestu.

Dne 4. aprila obaviti će se u čitavoj Španjolskoj izbori. Pišu od tamo, da imade vlada osiguranu većinu.

Englezki ministri Chamberlain i Trevelyan podali su ostavku jer se nemogoše sa ministrom predsjednikom Gladstonom složiti o irskom pitanju.

---

uvjek stajali na istom stupnju napredka, da bi oni još i danas na javnom mjestu spaljivali vještice, da bi svi danas umjesto hranit se žitom i drugimi plodinami, hranili se hrastovim žirom (žeoludom)? Ne zahtjeva se, da se neuki svieat prigrli sve što mu se nametne i predstavi, bez ikakva izpita, bez ikakva razsuda, ali je opet s druge strane potrebito, da prigrli bar ono, što mu drugi u istinitom i pravom svjetlu prikazuju; bud to bilo, da izpravi svoja praznovjerna načela, bud to, da pristane uz novi, lagli način življenja.

Praznovjerje podupiru i takovi, koji iz njega crpe svoju korist. Lukave i sebične žene na selu, razni putujući čarlatani, ciganke i druge vražalice, koje, da iztisnu po koji novčić ili što, se druge iz ruke neukog i siromašnog čovjeka, napune mu glavu raznimi neslanimi izmišljotinami. Takovih se valja čuvati; takove treba progoniti, da ne zavadjaju prosti svieat. Osobito je poglavarstvom prva dužnost, da strogo paze na razne skitalice, koje se najviše puta ušuljuju u zabitna sela, da tu šiju korov laži i varanja. Dužni su nadalje takodjer svećenici i učitelji primjerom, riečju i djelom pak odvraćati od praznovjerja a i svaki pametniji mora nastojat, da pomrsi račune onim varalicam, koje, zlorabeć neukost puka, hoće da na njegov račun dobro žive i lieno se nose. Rekosmo. Bilo na korist!

Franina i Jurina.

Fr. Od mala si bia u Kanfanaru, povedi mi malo, si il vidia tamo Muhamedo?

Jur. Brate moj vidia sam ga i prestrašia se jer je sur kako i prč.

Fr. Al prč ima i rogi . . . . pak kako bi mogal takov u »Selo Rovinjsko« za meštra?

Jur. Rogi bi mu mogli narast a on će nać kega će poslat za meštra ako ga bude volja.

Fr. A kako stoji njegov konšilj?

Jur. Tako, tako. Prvi hesidu ima vavek konšiljer s traversom.

Fr. Brižni oni svitli batuni a još brižnije Lomilo.

* * *

Fr. Znaš morda, kako su opravili žminjski prosci va Gračišće?

Jur. Ha, da nisu šli va petak bi bilo morda blagoslovi, a da je »Sveti« imel jednu litriću više, bimo bili morda vaije imeli gvati.

Fr. Skoda.

* * *

Fr. Ma si nekako kisel.

Jur. Ča ćeš no, zgon s Lokav, kade sam bil na pomirjenom balu pak mi je sada kako pasu, kada ga stiraju s pira.

Fr. Ča si kega tamo ogovaral, da si bil na mirno pozvan?

Jur. Tr znaš, da se rad va sakega zadenem.

Fr. Što se pak pomirili?

Jur. Smo za jedno pol url, a potle mi je otel neki granparski šupom zatuć dopu al na steću je dobil, da ji iskal od nekega carlatana.

Fr. Tako je le najbolje va domaćem popele grost.

Jur. I ja den.

Različite viesti.

Promjene u tršćansko-koparskoj biskupiji. G. *Ante Rogač* imenovan je župnikom u Hrašću. Gosp. *Klement Skubla*, dub. pomoćnik kod sv. Antona novoga u Trstu, poučuje vjeronauk na gradskoj gimnaziji gdje i propovieda mladeži. G. *Josip Kompare* imenovan je duhovnim pomoćnikom u Skednju. G. *Josip Bottegaro*, dosadanji vjeroučitelj kod Benediktinkah imenovan je duh. pomoćnikom kod sv. Antona novoga i vjeroučiteljama gradskih škola. G. *Ivan Slavec* podučavat će vjeronauk kod Benediktinkah.

Do 31. marča t. g. otvoren je natječaj na župu u Materadi i kurnelju u Kaštanji.

Glavna skupščina političkoga društva »Jedinost« obržavat će se dne 4. aprila t. g. u 10 i pol satih u prostorijah doljevskog podpornog društva (Via Molin piccolo br. 1.)

U dolavskom podpornom društvu predavati će u nedelju u 7 i pol satih na večer odbornik g. *Ivan Resman*. Prvi put predavao je dne 31. t. m. vesma znamenito predsjednik gosp. *V. Dolenc*: *o uzrocih socijalne misterije*.

Glavna skupščina dol. podp. društva biti će drugu nedelju mjesena aprila.

Konvikt za odgoj duhovne mladeži poreško-puljskobiskupije u Kopru. K vieści, koju smo poslednji put po »Istriji« donieli o tom konviktu, dobili smo sliedeće: Konviktom upravljuo je najprije prof. g. kanonik Sinolich. On, rodom iz Buzeštine, zna bar nešto hrvatski, ako se i nije tim jezikom mnogo služio i ako mu i nije najveći prijatelj. »Talijanski talijanski učite se, što će vam hrvatski«, da se je on često izrazio. On je bio prisiljen ostaviti upravu, jer da nije bio po volji kanoniku Pesante-u, koji sa svim svojim postupkom kaže, kao da je on, a ne biskup, nadzornik u zavodu i koji da ima nešto rodjakah u konviktu. Preuzeo je pak bio upravu bivši vjeroučitelj na gimnaziji g. Artico, čovjek koj izvanjski ne kaže neprijaznost Hrvatom, al koj to gdje može svojimi djeli pokazuje. Hrvatski ne samo da nezna, nego hrvatskim pitomcem da je zabranjivao i čitanje hrvatskih klasikah i nesamo političkih, nego i beletrističkih novinah, jer da se tim razjaruje mladiće proti Talijanom, dočim nije s talijanskimi pitomci bio tako skrupulozam. Kad je kao vjeroučitelj na gimnaziji u Trst otišao, preuzeo je upravu profesor i vjeroučitelj Bennati, a njega je na skoro zamjenio novi gimnazijski vjeroučitelj Spadaro, nepoznajući ni on ni malo hrvatskoga jezika. Kažu, da je preuzeo upravu samo privremeno, dok drugoga nadju, najviše za ovu školsku godinu. Medjutim da je opunomoćen profesor pop Schiavi, rodom iz Italije, aranžer zabave, koju ste zadnji put opisali, nek nadje čovjeka, komu bi se upravu povjerilo. On iz Italije i poznat u Italiji, da tamo traži upravitelja. Kad ga nadje, tad će je ivn odgovarati odgoj u konviktu svojoj svrsi! Tako valja! U Istri smo! Ić će bar brže . . . .

U konviktu su 34 pitomca, od tih jih je 5 hrvatsko-narodnosti, ostali su svi iz dvijuh trijuh talijanskih gradićah. Svetnih li hrvatskih selah poreško-puljske-biskupije, kad njim jednom ti mladići dodju kao duhovni pastiri! Al će jih pasti, al će jih braniti — dakako duževno —, al će procvjetati kršćansko-katolička vjera i dudorednost! Pak kako i neki? Tu zavod je pod nadzorom kršćanskoga katoličkoga biskupa i njegovih pouzdanikah! Neki baš teško satiru pisati.

Regata u Opatiji. U našoj prekrasnoj Opatiji priredili su dne 28. t. m. tamo boraveći gosti »Regatu« ili natrkivanje na moru. Vozilo se dva puta i to od Zrta do Slatine i natrag. Prva nagrada u prvoj vožnji sastojala je od 8 dukata a u drugoj 2 dukata.

Kod prvog natjecanja sudjelovalo je 10 barakah a kod drugog 5. Prva vožnja bijaše dosta zanimiva jer su se ave barke junački držalo tako, da se do pod konac nije znalo, koji će doći prvi k cilju, dotično koji će dobiti prvu nagradu. K cilju dodje prvi Priškić i on odnese prvi dar a za njim odmah stigoše Ježica, Gudac i Letiš, koji bijahu također nadareni.

Kod druge vožnje je slavno pobjedio junačina Tončinić, stigav prilično ranije k cilju nego li ostali.

Za vrieme utrkivanja svirala je glasba pukovnije Jelačić. Svieta bijaše veoma mnogo te se vidljivo zabavljao kod te neobotarje za Opatiju.

Kako se u Pazinu sudi osvjedočili smo se pred nekoliko danah čitajuć spisu onoga c. k. kotar. suda od dne 17. setembra 1885 br. 823-1564. Istom osudom bio odsudjen seljak U. radi uvriede poštenja prodv. u §. 491 k. z. na više danah zatvora, jer da je drugomu jednomu seljaku rekao »imaš oči kako risa« i tim ga obćem ruglu izvrgao.

Rieči: »imaš oči kako risa« nisu dakako u osudi navedene u hrvatskom jeziku u kojem su izgovorene bile, kako bi to po zakonu moralo biti, osim jedine rieči »risa« (ali i ova jedina pogrešno natisnuta »srisa« mjesto »risa«), nego u jedino spasiteljnom talijanskom i to pravedena so: »tu hai gli occhi come il diavolo«.

»Risa« znači u talijanskom jeziku »lince«, a »diavolo« u hrvatskom »vrag«, po tom je dakle U. bio odsudjen radi nečega, čega nije rekao, a to evo jer sudac, prem rodjen Hrvat, (pristav Harabaglia) nije razumio što će to reći »risa«.

Zar nebi dobro bilo, da gospoda sudci, kad već nerazumiju jezika naroda komu sude, ipak prije nego nekoga odsude malo u kakav riečnik pogledaju? Jer kad se hoće jednoga kazniti radi izrečene rieči, mislimo da bi se najprije moralo znati što ta rieč znači! Preporučamo ovaj neriedki slučaj u Istri, onim, koji su dužni da paze nad točnim izvršavanjem zakona.

Občinski izbori u Voloskom imali su se obaviti dne 29. 30. i 31. marča. Nelmamo još potanko glasa kako je prošlo, ali mislimo, da je za stalno u svih tri razredih prošla lista g. Agustina i onih koji ga drže.

Čujemo, da se je g. kotarski kapetan zauzimno za to, neki li stvorio sebi stranku u Voloskom. Ali čovjek, komu se je lani pod nosom brisao i onaj kratki napis na tabelah Voloskih u hrvatskom jeziku, ne može nikada više računati niti na prijateljstvo »za novoljne s rodoljubi u Voloskom i Opatiji. Agustin barem zna hrvatski, a neki naši prijatelji postavili bi nam s vremenom za glavara čovjeka, koj ni nezna hrvatski, a to nam je dosta, da s njimi nezobijemo črešnje!

Konjski rep i g. M. Grossich. U zadnjem broju izvestili smo, da se je saznalo za ono plemenite osobe, koje su odrezale u Draguću rep konju jednog našeg prijatelja. Medju ovimi bijaše imenovan i neki Grossich. Prem nismo pobliže označili, da je li se krati taj g. Grossich, Petrom ili Pavlom, oglasio se je g. Giovanni Matteo Grossich te odbija od sg. Grossichah odgovornost za ono junačko djelo. Neznamo kako može on govoriti u ime svih Grossichah a još manje kazati, da nije nitko od njih pri tom sudjelovao. Najviše mogao bi kazati, da je on nevin i ništa više. Izmedju redakah čitamo, da je nekomu osobito drago što je tužba zastarjela. Pismo, koje niže u talijanskom jeziku tiskamo, pričinja nam se kao ona bujka o vuku i janjetu. Ovo pismo tiskamo ne kao izpravak, jer ništa neizpravlja, već da podamo našim čit. sljem krasan primjer čiste talijanštine! G. Grossich kaže, da nezna hrvatski a mi, sudeć po njegovu pismu, kažemo, da mu treba još mnogo učiti, dok bude znao pisati onako pravilno talijanski, kako pišu naši kmetovi hrvatski. Divno ovo pismo mogla bi pretiskati porečka baba te tim svietu pokazati kako njezin najvatreniji pristaša u Draguću klasičkim jezikom piše. Uvidjamo dogme i sami, da trebaju Dragućani-Talijani silno talijansku školu, jer kad njihov prvak ovako piše, što će biti, tekar sa prostacima. Pismo, kako će lasno svatko razviditi, je stilistički i ortografički uzorno(!) napisano. Nekoje krupnije pogreške dali smo kurzivnimi slovi štampati. Ono glasi:

Dresguch, 30. marzo 1886.

Onorevole Signor Redatore!

Le scrivo in italiano non conoscendo il croato. — La Canaglia che fece inserire l'articolo »*Konjički rep*« nel di Lei giornale »Naša Sloga« di data 30 corr. N. 12 non *osa dubio* essere egli stato pienamente convinto che nessuno dei Grossichi poteva essere compartecipe d'un atto sì turpe quanto l'azione del di lei corrispondente. (bravo *!*)

Se vuol essere giusto al compiacula Signor *Redatore* di *rettificarlo* nel senso: Essere assolutamente falso che certo Zanelli tagliò la coda al cavallo e meno vero ancora (sic!) che *alcuno dei Grossichi seppero* essere stata commessa una simile azione a Draguch da *chi che sia*.

Giovanni Sestan accusò *falsamente* (bravo!) all'i. r. Giudizio Distrettuale *ufficiosamente* al Zanelli, non venne però ammessa (sic!) perchè prodotta fuori di tempo, altrimenti *avrebbe* avuto il diritto di *sapere* che la *pedina fosse* caduta (sic!) su lui; ovverosia su qualcuno de suoi parenti.

Pone calcolo *facia* Signor *Redatore* degli individui di questo nome (sic!) perchè da italiani fanatici, sospesa la spedizione dell'*istria* ai non paganti, *s'associarono* alla Sloga *gratis*, (Van a imeni gosp. Grossichu, il možda vi za njih plaćate?) e mostrando loro domani un bel viso francese farebbero (Reci mu, reci itd.) la guerra in favore di questi. (bravo!)

Unisca pure la Naša Sloga questi e *quei molti altri* che di questa *risima* ne tiene.

Agradisca accettare nel prossimo suo numero il presente articolo e ne creda le tradusa pure nella lingua usata nel suo giornale (Škoda bi, da neostane ovako nečuvano bududemu potomstvu).

Con distinta stima,

Grossich.

Sia pure esposta la mia firma.

Tužba na finanou. Iz kotara buzetskoga piše nam prijatelj sliedeće: Dne 23. t. m. polazeć iz Trsta, uzeo sam 2 kilogr. kave u namjeri platiti carinu kod bližnje dogane. Idući upravo sv. Ivanu, pitno sam nekoje, da li bi mogao putem daonjat ručnu kavu, koju sam javno u ruci nosio. Rečeno mi bi, da hoću. Dodjem i na glavnu cestu i sretnem financiljalnoga stražara, koji me upita, da li imadem štogod za doganu. Rekoh mu, da imadem 2 kilgr. kave za koju želim platiti carinu; stražar mi na to reče: »ćete poć tamo dole platiti carinu«, a ja demetnuh, da je to i moja nakana.

Došav u carinarski ured, nađoh na moje čudo činovnik kao blesan to stade vristi i stražiti na zatvorom i globom. Mirno obrazložih tomu gospodinu cielu stvar a osobito, da sam imao stalnu nakanu platiti carinu od kave, što mogu i svjedoci dokazati. Na sve ništa nepomože, tekar globu mi umanji od 4 na 2 fr. Ovako se svršilo to za mene neugodno finanoljalno pitanje. Dozvolite sad jednu opazku. G. činovnik spočitnuo mi, da se nedo iz Trsta preko sv. Ivana za doći k dogani al to će biti njemu i domaćim poznato, nu kako mogu ja za to znati, koji sam svako godine jednom ili dva puta u Trstu. Da li je pako na čast finanoljalnoj oblasti kazniti poštenoga čovjeka — koji nije prešao carinarsku među, i koji očituje, da hoće, da želi platiti što zakon zahtjeva pak se ga ipak u carinarskom uredu psuje, grdi i napokon globi — to prepuščam sudu obćinstva. Meni se sve čini, da imade i kod financ. oblastih ljudih, koji zakonah nepoznaju ili je hotimice mimoilaze.

Nekojim našim dužnikom smo mnogo svakom broju račun zaostatakahte ih ćemo i na ovom mjestu na njihovu dužnost. Ako nije tko primio posljednjeg broja, neka ga izvoli reklamirati. Tiskamo naime nove naslove pak nije možda tkogod pomenjom onog broja dobio.

Veliko pronevjerenje odkrilo se ovih danah u pučkoj banki »Banca popolare« u Trstu. Pogovora se, da je do sada jur pronađeno u društvenih blagajnah manjka do 70.000 for. Pronevjerenje to počinili su dva činovnika društva. Jedan od tih odnesao je kapitu u blaženu Italiju, gdje da je jur uhvaćen te će biti predan našim sudovom. Drugi, društveni tajnik ustrelio se u ponedeljak o podne u šumici izpod Lovca. Ova pučka banka nalazi se u rukuh talijanskih liberalcah a trščanski radnici, obrtnici i u obće niži slojevi pučanstva, ulagali su tu svoje krvavo zasluženo novce. Prevarjeni vlasti su na račun tudji veoma rašikošno što je vilo čudovalo, da toga nije ravnateljstvo na vrieme opazilo.

Razpisana je služba pobirača u Piranu. Godišnja plaća iznaša for. 500, za potrebe pisarne for. 120 a za pripomoć for. 150. Kaucije treba for. 1500. Molbenice valja uložiti u roku od 14 dannh počamši od 20 marča na c. kr. ravnateljstvo pošte i brzojava u Trstu.

Znaci mira. Na ovdašnju žitnu zalogu poštom stiglo je 36 vagonah streljiva t. j. 100 milljuna patronah za grčku kraljevinu iz Pressburga. Strielljivo će se ukrcati u luci na parobrode i odpeljati u Grčku. Ovo je najbolji znak, da je evropejska diplomacij uspjela sa svojimi miroljubivimi predlozi i savjeti. Il kane možda u junačkoj domovini Homera Ilovatti od patronah olovne dukate?!

Tumač hrvatskoga jezika kod rovinjskoga suda. U svoje vriene javili smo, da je kod jednog istarskog suda neko vrieme tumačila hrvatski jezik u sudu žena sudbenog sluge. Vieat ona neblijuša oprovrgnuta. Drugi put smo javili, da mora poduzeti nauk krščanski u jednoj istarskoj kazneni ondnjeđnji sudac, jer nejma tamo svedočnika, koji bi poznavao hrvatskog jezika. I ovo se je valjda uzelo na kompetentnom mjestu do ugodnog znanja, nu promienilo se nju ništa. Ova su činjenice, koih nije kadar nitko pobiti. Ovo se je dogodilo u Istri, austrijskoj pokrajini, na konci XIX. stoljeća! Neznamo dali zvoni ovo većma po europejsku ili uzlatsku! Svatko neka ima svoj!

Kako stoji pako sa hrvatskim jezikom kod najvišeg sudišta u pokrajini, nalme u Rovinju, razvidno je iz sliedećeg.

Od gg. savjetnikah nemanđe nitko hrvatski. Niže osobije, kao državni odvjetnici, sudci ii pristavi, svi pristašnici — osim neznatno iznimke — znadu toliko hrvatski koliko i mi kineski. Ova gospoda sudo većinom hrvatskomu seljaku a odsuđe ga krivo i na istu smrt. A kako je to moguće — reći će, onaj, koji napoznaje istarskih odnošajah — prostušati i suditi čovjeku, kad ti njega nit on tebe nerazumije? Lubka ti brajne tuj pomoć! Tu zašto su na svietu zaprisiežani tumači? I u slavnom Rovinju nalazi se jedan takav. Imenuje se Mascarda. Rodjen je u Rovinju; zanatom je bačvar a kasnije postane je trgovčićem lisa. Kuža, da je naučio hrvatski dialekt u Kanfanaru u moć in štogod i putujuć Istrom na bačvami. Koji su ga čuli govoriti, pripovjedaju, da nepoznade niti onog dialekta a sam da si utvara, kao da bi limao u malom pratu sva hrvatska narječja. Taj gospodin je dakle poredničkim izmedju gospode sudnoh i slvote hrvatskog seljaka. Želimo što n. moćnomo bar jednom sami slušati njegovo tumačenje, nu ujedno molimo g. ministra Pražaka, da se izvoli kadšto milostivo okom osvrnuti i na Istru. Tu i mi smo još u Austriji.

Zlobno veselje. Zakutni rovinjski listić »Scolta« pripovieda nekim veseljem, kako je tamošnji sud odsudio trojicu naših seljakah na 4 dodna zatvora, što su na tobož nekojim šurenjskom zagrozili prigodom posliednjih izborah za carevinsko vieće.

Mi preporučujemo i zagovaramo uvjek načelo, da imadu biti svaki izbori slobodni, da se nesmije djelovati na birače nikim a najmanje pretjanji ni novcem. Ovog načela se i drže naši prvaci i rodoljubi nu sa protivne nam narodne stranke nedrži se toga nitko. Talijanom i šurenjskom je slobodno, strahovati i grozit se, mititi i podkupljivati našeg skromnog kmeta pak za to nezaboli nikoga glava. Radi posliednjih izborah za carevinsko vieće podmitili su naši birači na više stranah tužbe proti onim, koji su naše kmetove strahovali, mitili i podkupljivali, nu do sada nije nam poznato, da bi bio pitli jedan Talijan radi toga kažnjen.

Zar mora u svemu kod nas vrieditl ona »što nije meni milo, mora biti tebi drago«? Mi ućemo rovinjskoj »cicarici« nedužno (!) veselje na neka zvade, da imade svaka natena 2 kraja. Danas se mluti po našem narodu jednim krajem a dobri Bog znade, za koga bi mogao još služiti onaj drugi kraj.

Dražba. Dne 3. aprila t. g. prodati će se na javnoj dražbi u Podgradu (Castelnuovo) sliedeća radnje: 1) opravak školske zgrade u Podgradu, procienjen na for. 790; 2) popravak crkve i kapelanije u Pregarjah, procienjen na for. 442. Tko želi preuzeti ove radnje, mora položiti 10 posto kaucije. Pobliže o uvjetih, nacrtih i proračunu može se doznati u obć. uredu u Podgradu.

Laže se plaću. U lažitorbi »L'Istria« (glasilu naše prevrtene Junte) od 20. marča čitamo: Per i preti il Campanaro, tratti da tre canne: »Curia Episcopalis« ovako: »In functionibus sacris cultum divinum publicum constituentibus, omnis omnino variatio seu modificatio tum respectu librorum, tum ceeremoniarum, tum linguae, strictissime prohibetur inconsulto Episcopo, quia neque in illius facultate est positum, liturgiam a S. Sede praescriptam vel adprobatam, vel antiquissima consuetudine sacratam, sine Romani Pontificis auctoritate mutare«. Proti ovomu nemamo ništa, ovo je na svojem mjestu, dostojno jest i pravedno.

Al šta piše dalje babin Marko? »Ps. ohi non capisce latino (oh! ti razumiješ ali čitaš zmijskom dušom) diremo semplicemente e in poche parole, esser strettamente proibito di usare nelle funzioni sacre alcun'altra lingua fuor del latino. . .« Bravo trippa!

Poživljujemo i najanažnije žoludac na svietu, jeda li mi se no grati na ovu olganasku čorbu? Uredništvo Juntine Istrie, doduše nije u stanju znati, u kolikih jezicih je dopušteno obavljati službu božju u katoličkoj crkvi. Al to zemaljsko istarsko glasilo moralo bi znati, da se može lepo i u porečkoj katedrali čitati sv. misa u našem starom jeziku t. j. glagolski (znamo da vas tu boji druga čarlatanska gospodo!) onako, ko što se može i u Rimu, glavnom gradu (oj srdce!) divnoga kraljestva. Toga — vidiš kuže trščanski biskup u onom navodu — da ne može ni on svojom oblasti zabraniti (ti »napinoš? cicca!) Lašo za plaću Istria kad farizejski navadja, da ima »ništa« »por i preti di campagna« jer ona zabrana stoji onđje »anche per i preti di città« kad bi stavimo, koj nedobudni M. Č. Garibaldović htjeo talijanisat gdje se do sad latinsko, il što je važnije, onđje gdje se do sad od starine hrvatsko, to vidiš junački Marko i to »strictissimo prohibetur«!

Ona zabrana, za one koji znadu latinski u kratko glasi, da se u crkvi nesmije glede jezika ništa mienjat bez biskupa, odnosno bez pape. A po tvoji moral bi svi popi u Istri odmah počot svo po latinaku! Čuš! Juntino ogledalo! Da sam »babin« bezplatni čitatelj, boram zatidio bih se za se i za ostalo, gdje jih za glupano drži, te bih ju porabio na svojem mjestu, ili za slanino i sardjele zamatati. Čestitamo gospodi častnoj, veločastnoj i prečastnoj, koja iz toga vrutka piju to možda su Istrijanimi branitelji i mecenati za isti konop potežu il jednostavno uče našu scuola del ciarlatanie.

Ako ne uzmo, da je to izpod njezina dostojanstva, imala bi i »Curia Episcopalis« izpravit, te zatući natrag u žvalo Istrijino, njuzinu laž.

Puh! aramoto! Kud prolaze kukavni novci jadnih kmetovah, istarskog dispositionsfonda za bezobrazne, olganske . . . . lažt.

Gospodarska Zadruga u Kastvu imala je skupštinu ano 27. marča u 3 uro popodne. Izabran je definitivni odbor od 10 licah. Pobliže javiti domo štogod o tom društvu čim prije, tim više što treba, da odbor bude priznan od vlade, da može koristna poduzeti štogod za društvo.

Pedesetgodišnjica mučeništva sv. Otca Lava XIII. vršiti će se dne 31. decembra 1887. Već sada čine se po Italiji za tu svečanost velike priprave. U Rimu sastao se posebau odbor, koji će upravljat svečanošću i pozvat sav katolički svjet, da kod iste sudjeluje. Među ostalim sabrati će se milodari a sabrani svotu darovat će sv. Otcu za sv. misu, koju će tog dana čitati; zatim će se sakupljati za crkvena odjela i druge crkvene predmete; raditi će se na to, da katolički svjet putuje u Rim n. pokon sv. Otcu itd.

† **Grofica Chambord.** Prošlog četvrtka umrla je u Gorici grofica Chambord, supruga pokojnoga grofa Chambordu. Pokojnica, koja se je zvala službenim imenom princesa Marija Terezija Borbonska, vukla je svoju lozu od modenske pobočne linije austrijske carske kuće; bila je najstarija hći vojvode Franje IV. od Modene, te se je rodila 14. julija 1817. Od njezinih sestarah živi još samo nadvojvotkinja Marija Beatrica, mati španjolskoga pretendenta don Carlosa. Nadvojvotkinja vjenčala se je god. 1846. u Gracu, te je grofu Chambordu donieta više milijonah forintih miraza. Bila je na glasu dobrotvorka, te je i po smrti svoga supruga podupirala sve škole i zavode, koji su dobivali podpora od grofa Chambordu.

Pretendent don Carlos stigao je u Gorieu iz Mijetakah, da prisustvuje sprovodu svoje tetke, koja će se sahraniti u grobnici posliednjih Burbonacah, u samostanu Kostanjevici, gdje počivaju kosti grofa Chamborda i kralja Karla V.

Redovita parobrodarska vožnja medju Rieknm i Newyorkom. Dne 25. o. m. postigao se u ug. ministarstvu trgovine podpuno sporazumljenje u predmetu ugovora, koji se imade sklopiti medju ugarskim vladom i poduzetnici »Anchor-Line« Henderson Brothers. Po ugovoru uzoržavati će pudozetničtvo, koje spada medju najveća brodarska društva Englezke, redovitu svezu medju Rieknm i sjevero-američkimi lukami, te će za pospješenje svojih interesah otvoriti i u Budimpešti agenturu. Poduzetničtvo misli, da će dapače svakoga dedna moći odploviti iz lukah jadranskoga mora po koji parobrod. »Anchor-Line« posjeduje 42 parobroda sa 115.000 tonah, težine. Medju parobrodi toga društva najveći je »City of Rome« sa 8144 tonah, makinom od 1200 konjskih silah. Posjeduje blagovaonicu za 270 osobah, kabinah za 470 putnikah I. razreda; u II. se razredu nalazi prostora za 150 ljudi, u III. za 1500.

Tršćanska burza

dne 31. marča

Austrijska pap. renta	for.	84.05	do for.	84.80
Ugarska »	»	94.60	» »	94.80
Ista u zlatu 4%	»	102.60	» »	103.80
Dionice nar. banke	»	84.04	» »	—.—
» kredit-banke	»	207.50	» »	208.50
Talijanska renta	»	90.—	» »	90.10
London 10 lirah sterlinah	»	125.—	» »	125 0
Napoleoni	»	9.98	» »	10.—
C. kr. cekini	»	5.87	» »	5.89
Državne marke	»	61.60	» »	61.70
Iste francuzke	»	49.90	» »	49.95
Talijanske lire	»	49.85	» »	49.95

Lutrijski brojevi

dne 27. marča.

Linc	27	80	63	61	4
Buda	70	35	41	5	83
Trst	67	40	77	7	5

31. marča

Hermannstadt	31	70	19	77	8
Innsbruck	4	12	90	49	55
Praga	49	44	38	40	23
Leopol	80	61	6	39	8

Javna zahvala.

Podpisano predsjedničtvo »Bratovšćine hrv. ljudi u Istri« zahvaljuje se što toplije volovriednomu g. *Petru Baturiću*, slušatelju medicine u Gracu, koji ulaže toliko mara i truda oko sabiranja prinesakah za »Bratovšćinu«.

Uglodala se u nj i ostala naša nada!

U Kastvu, 29. marča 1886.

Predsjedničtvo »Bratovšćine hrv. ljudi u Istri«.

Natječaj.

»Bratovšćina hrv. ljudi u Istri« dieliti će i ove godine podpore siromašnoj, dobro učećoj se mladeži.

Molitelji, koji po §§. 1. i 2. družtvenih pravilah imadu pravo natjecati se za podporu, neka svoje molbe podupreto svjedočbom siromaštva i prvog tečaja tekuće školske godine ili položenog kolokvija iz kojeg glavnoga predmeta, odboru u Kastav do 30. aprila t. g. pripošlju.

Kastav, 30. marča 1886.

Odbor „Bratovšćine hrvat. ljudi u Istri“.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuda Muratti naproti palači Salem nalazi se 46—37

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cieno košare svake vrsti, šetke, metle iz slame i iz konjske grive, čistila za noge, sagove; kiste svakevrsti; povoštene platno; konce za cviešje i za ribe; platno za vezenja, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

CIENIK

g. Poppovića u Zagrebu

Tvornica **uljenih mastilah**, trgovina **semenjem i kefarskom robom**, skladište **farba i lakah** izašno je, te će se svakomu, tko se za ove predmete zanima i cienik zaište, badava priposlati.

Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj lijek po dr. Mallétu smatrati kano patvoren.

Cvet proti trzanju,

po dr. Mallétu,

je odlučno najbolji lijek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrieme prestane posvema trzanje, što dokazuje mnoštvo zahvalnicah. Traži se samo *zavitek* (Cabrab, znam) ha *proti trzanju po dr. Mallétu uz priloženo znamenje; t. staklenica 50 novč.*

Zahvala.

G. J. pl. Trnkoczyju, lieharu *na velikom mestnom trgu* u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razno domaće lieково bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve većma pogoršavala a ona nije kroz više dannih više na nogu stati mogla, sjetim se na **Vaš dr. Mallétov kostobolnji lijek za 50 novč.**, to si ga odmah naručim. I u istinu imao je čudovit **uspjeh** da se je majka nakon što ga je kratko vrieme upotrebljavala posve **teških bolih oslobodila.** Punim osvjedočenjem **priznajem dakle dr. Mallétov kostobolnji** ovlaš kano izvrstan lijek te ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti **preporučam.** Vašoj blagorodnosti izrićem pako **najsrdačniju hvalu;** svim štovanjem.

Frane Jug, posjednik u Šmarji kod Calja.

Planinski bilinski sirop kranjski,

izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, pranoj i pludnoj bolesti; 1 staklenica 60 novč. Koristniji nego li svi u trgovini se nalazeći sirupi. 33—3

krv čistoće kruglice c. kr. povl.,

mogu smjele u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvaren želudac, kod jetrenih i bubrežnih bolestih; u škatulah po 21 novč., jedna zamatak sa 6 škatulah 1 for. 5 novč. Izpod jednog zavitka se poštom ne odpravlja.

Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim iskustvom kano **osobito uspješne** priznate, imade uvik čiste u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem Adresa je:

Lieharna Trnkoczy-a,

na velikom mestnom trgu u **Ljubljani.**

Putem razprodaje krpio sam za neizmjerno jeftino cieno

5000 komadah

slikovitih

Predkrevetnjakah

polag gornje slike sa lavovi i ovlađom, vrlo lindi poput svile i znatno bojadisanimi rubovi, vrlo eleganti, te je razprodajum

100 centim. dugačka 1 par for. **3.—**
120 centim. dugačka 1 par for. **3.40**

Nadalje imadem 2000 sagovah za divan polag perzijskih i orientalskih uzorakah sa crvenimi rubovi, bogatimi okrajci, vrlo deboli, neraztegljivi i stoje

I. vrst 200 cm. dug. 160 cm. širok f. **6.50**
II. » 260 » » 170 » » » **7.85**
III. » 300 » » 220 » » » **9.25**

00 sagovah u odrocih od 10 do 12 metarah dugačkih, veoma trajni, 65 cent. široki, vrlo fino križani i sa raznimi rubovi, vrlo elegantni upravo za najbolji salon samo f. 475.

Zastori od jute

najfinija i najbolja radnja prvo vrsti, tamni ili svetli polag odbranih perzijskih turskih ti indijskih uzorakah; 3 i pol metra dugački sa draperiom i bogatimi okrajci I. vrst for. 5. — II. vrst for. 4·50. — Naručbe prima uz gotov novac ili pošt pouzećem —3

I. H. RABINOVICZ

Radionica sagovah

Beč. III. Hintere Zollamtsstrasse 9.

Nova

ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—41

Odjela od same vune polag mjere.
Odjela chevlot od f 12 dalje.
Gornji kaputi od for. 10—18.
U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Takodjer na obroke

Jesenska lečilna

Thè Millfiori

najbolji lijek za čišćenje i stvaranje krvi. Izvrstan proti nateku, stezanju u želudcu, hipokondriji, hemoroidam i kožnim bolestim. Dobiva se u ljekarni

PRAXMARER 18—14

(kod dvih crnacah)
Gradska viećnica u **Trstu.**

Uže već 87 let obstoječa

c. kr. drž. privilegov.

tvornica za žebrake in loce

poprej

Lichtenauerja udove in sinov

razpošilja po svojih dunajski zalogi

konjskih žebrak

190 ctm. dolgih, 130 ctm. širokih, no po kondijivo kakovosti, temne barve, so živejšimi krajci po **gld. 1·60** sa zavijanjem vred.

Dalje prodajamo, dokler še zaloga

belo barvane konjske žebrake

3 metra dolge in 1 i pol metra široke z šterogubimi plavo radečimi ali temno rudečimi krajci po **gld. 2·50 z zavitkom vred**

Kdor jih vzame 10, dobi jeden komad po vrh ali se mu pa cena za 10 posto zniža.

Samo radi velikanskega izdelovanja in prodaje samo v stanu konjska žrebake take nenavadne velikosti in tako izborne kakovost. Tako nenavadno cene prodajati.

Stotine hvalnih pisem stoji vsakomu na ogled

Razpošiljajo se s povzetjem.

Blago, ki ni po godu se brez ugovora nazaj sprejema. — Naj se dobro pazi na naslov:

4—

Pferde-Dacken-Fabrike Haupt-Niederlag
WIEN, Rothenthurmstrasse 14.

ROOB COCCOLA

ponebnost

c. k. priv. in odlikovane tovarne

ROMANA VLAHOVA

V SIBENIKU.

Podružnica v Trstu: Via S. Lazzaro I-B

Prijeten, krepčalen liker, odlikovan **sa zlatnimi kolajnami in diplomami na razstavah v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkuti itd.**

Ta liker **jagod Juniperus communis in dišćih koljiščah** napravljeni liker je prijetnega okusa.

Jako pospešuje prebavljenje in se rabi z dobrim napehom za kropljanje oslabelih modi, ker je dokazan njega zdravilni upliv na živce, možgane in na hrbtenco.

Prodaja se debelo preskrbljuje moje hiše v Šibeniku in v **Trstu.**

Prodaja na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in slaščičarijah.

Napokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v kateroj je vtlačena firma, potem po zamahi z grbom in po imenu svitku z autografovano firmo **Romano Vlahov.** 35—48—17

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 2½%
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz 3½%
a napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 2½%
3-mjesečni odkaz 3 %
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Poštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Gene, Hermanstadt, Innsbruck, Clatovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčenja kuponah uz ½% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 5½% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povedo iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—51

Podpisani časte se objaviti trgovcem obrtnikom, novčarom, osiguravajućim društvom itd., da su otvorili ovdje tvornicu

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. r

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče »veoma nizkih cienah«. Izradjuju se pečati, kojegod drugo podobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: sitovi, medaljoni automatični, škulturje za šibice, Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre, naslove, dionice itd. 48—46

Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

Latteria Milanese

(milanska mliekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge naručitelje, da ima u mliekarni **svieža i suha voća, izvrstne divljačine, zelenjah sve polag cienah na trgu Erba genovezkog, kolačah miotačkih, sinšćinah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla** svieža svaki dan iz Milana. **Kreme za ovariti, tučenog povrhja** prve vrsti, **kisela mleka. Za objede i soirée** ovršavaju se naručbe sa pladnjevi povrhjam bogato garnirani, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvršuju se neodvlačno, pa ne ispod 5 kilov. 40—40

M. Melchiore.

Veliko skladište **šivaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.

Skladište **čvrstih blagajnah,** koje nije moguće razbiti a sigurne su proti ognju.

Veliki izbor **svetiljkah za petrolej,** finih i prostih, za objesiti i za prenašati. 48—25

Prodaja svakojakih **spremah za strojeve,** sa vlastitom radionicom kovača mekanika; *primaju se popravci svakojakih strojevah kod*

FILIPA BATTICH-A

TRST, Via Acquedotto broj 23.

Naručbe izvršuju se neodvlačno uz pouzetje. — Ciene nebolje se konkurence.

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER for. 1·50

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—27 vecchio N ro 4).

Pečati iz kaučuka

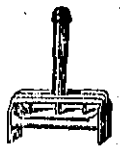

Najprikladniji žepni pečat sa puroin, olovkom i bilježilom **samo for. 1·50.**

Samogiban žepni pečat fr. **1·20.**

for. 1·20

Nadalje svakovrstne pečata za obćinske, župne itd. na uredu najfinijih elem.

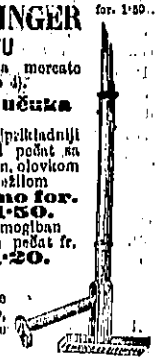

LUIGI CADORE

limar

zaprisegnuti procjenitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

In a na skladištu:

Velik izbor kupaljnih kljebovah, badnjah, i cinalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaju uz gotov novac kano i uz mjesečna obroke; uz iste pogodbe daju se na najam. Nadalje imade u jerah za tekućine, žito, ulje, potrošaj od ½ do 50 lit. bakrovano c. k. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na žlieb i drugih limarskih spremah. Suviše br. 4 barometra, označitelje vjetrovah za ljetne dvore. bačve, glorieto itd. itd.

48—21 **Sve uz najumjerenija cienu.**

Prosto od carine.

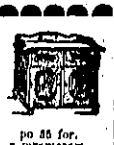

NAJBOLJE

POKUĆTSTVO

jeftino, u velikom izboru kod

IGNACIJA KRON-A u TRSTU

4—1 ulica al Teatro br. 1 (Torgosteo).

Ilustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

Vucenje je već 24 tek. Mjeseca

Kincsem SREĆKE za **1** frt. | **11** srećko za **10** frt.

Glavni zgoditak gotov novac

50.000 frt.

10.000 fr., 5000 fr. odbiva 20 % 14788 novčani zgoditka.

Kincsem-Srećke se mogu tabiti kod:

Lutrijskim uredu Jekey Ciabák u Budimpešti vačka ulica 8.

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca**

Broj 14. U Trstu 8. aprila 1886. Godina XV

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nr. Pod.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) Ime, prezime i najbližu pošta valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nabiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za soljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 6.01 12 za pol godine. Izvan carovine više poštarina. Na mato 1 br. 5 novč.

Govor

narodnog zastupnika d-ra *Dinka Vitezića*, izrečen u sjednici carovinskog vieća dne 3. t. m.

Osvrnut ću se ponajprije na nekoliko opazakah na upit, podnešen od 57 zastupnikah Hrvatah u formi interpelacije u sjednici od 31. marča na njegovu preuzvišenost g. ministra predsjednika.

Taj upit glasi ovako (čitaj):

1. U koje se je to prijašnje doba, po njegovom mnienju u Austriji ponieklo živalo?

2. Koji li su to ustavni zakoni, koji ugibljahu po sudu g. ministra predsjednika dugo provadjani te nisu dapače niti sada provedeni?

Ove kratke opazke moram već ovdje spomenuti, jer sam prisiljen smatrati ovu interpelaciju iznašanjem nas Slavonah. Gospodo, koja su ova interpelacija podnieta, pričinjaju mi se kano da su od vremena absolutizma sve do sada tvrd san snivala. Zar nevidi ta gospoda što se sve oko njih događa? Gospoda mislo, da će drugih varati a meni se čini, da sami sebe varaju. Zar drže ta gospoda, da su oni sami narodnostno dužjanje u zakup uzeli te da se druge narodnosti nesmiju istim plamenom ugrijati? Kad se kaže »samo njemačkie čini mi se isto tako smješnim kano i sužanje njemačkie jer ovo je samo posliedica onog prvog; da se nije kanalo samo njemačkie nego bilo slično niti sužanja njemačkie. (Pozivo dobro! na desnici.)

Što se tiče prvog pitanja, mogao bi ojeg. preuzvišenosti g. ministra predsjednika djelost gradiva iz moje uže domovine Istre pružiti.

Obzirom na drugo pitanje, podati ću tokom govora dosta gradiva, koje će moći njeg. preuzvišenost upotrebiti. Pogledom pako na opomenu, podanu nam putem uredjenog veleštovanog g. predsjednika od strane njeg. preuzvišenosti, t. j. da se držimo strogo samog predmeta, navesti ću gliede ponašanja jedan jedini primjer iz moje uže domovine, Istre imade 284.164 stanovnika; od ovih je 4770 t. j. 1.68 po sto Niemcah, a ovi Niemci imadu svoju gimnaziju u Pazinu i nižu realku u Puli (Glasovi na lievici: državni jezik!)

O tom će se tekar odlučiti, jošte nije stvar odlučena a nadamo se, da neće do toga niti doći (Oho! na lievici). U Istri imade 121.793 Hrvata, 45.000 Slovenacah; u svemu dakle 164.793 ili 57,03 po sto Slavenah. Oni sačinjavaju dakle skoro tri petine svega pučanstva, a znate li, gospodo moja, koliko srednjih školah imadu oni? Niti jedne (Zastupnik Dr. Wettlof: To je naravski!). Lieno, to zovete vi pravednošću, to je vaš i baral zam, pak još hoćete, da u vami sklapamo ugovore i nagodbe? (Zastupnik Dr. Sturm: Tamo poniemčuje dakle sadašnja vlada!). Jest, tako je, to moram žalibože potvrditi, da je i sadašnja vlada radi toga kriva. Ostajem jedino kod ovih primjerah, koji pokazuju po mojem sudu dosta jasno, da se u Istri silno ponemčuje a na pitanje, kud li se je uveo taj sustav kod nas, moći će njeg. preuzvišenost lahko iz dotičnih spisah odgovoriti.

Sada bi jošte odgovorio na par riečih neposrednom g. predgovorniku.

G. zastupnik pl. Burgstallor govorio je kod naslova »specijalan učiliščа«, nu on se dotaknuo i pučkih školah. Što se tiče njegovog razlaganja, da imade biti u pučkoj školi naukovnim jezikom, materinski jezik djece, u tomu se s njim posve slažem, jer je to takovo uzgojno načelo, koje je posvemašnje potrebito. Ja bi čovjek mislio, da se drugačie niti nemože u tomu postupati. Glede toga pitanja slažem se također podpuno i sa mnozi neposrednoga predgovornika, g. zastupnika baruna Malfatti-a.

Glede razlaganja g. pl. Burgstallera opazili mi je, da je vrlo žalio, što je on govorio jedino za Talijane u da Slovenacah niti spomenuo nije *). Budući se je držim čvrsto spomenutog uzgojnog načela, preporučilo bi gospodi, da bi svojim suplemenikom u Istri preporučili, da se i tamo drže tog načela, t. j. da imade naukovni jezik, materinski jezik. All, podlijaju se žalibože — što će tekom govora i dokazati — ovi isti grieasi, koje spočitavaju ovdje Niemcem, od njihovih suplemenikah, Talijanah u istri. (Zastupnik pl. Burgstaller: Nije istina!) Prosim, da me kasnije izpravljate ako se samnom nesložete, sada molim, da me neprekidate.

U samom gradu Trstu imade 3.817 Slovenacah a 51.593 Talijanah, a tuj nemu niti jedne jedine pučke škole sa slovenskim naukovnim jezikom. Takovu školu pitali su Slovenci opetovno, nu uvjek bez napjeha. Mora se dakle vaoma žaliti, što ova gospoda u onom, što od vlade zahtievaju, neprednjače i sami primjerom.

U predgrađih Trsta stanuje 13.812 Slovenacah i 36.605 Talijanah, a kao što je rečeno, nemа tamo nijedne pučke škole sa slovenskim naukovnim jezikom. U predgrađju Trsta imade 10.034 Slovenacah a samo 687 Talijanah, te je posve naravski ako su tuj slovenske pučke škole. Kad bi hotio i ovo zanikati, tad nebi znalo znao, što bi imao prizvati.

Prelazim sada na sam predmet, na pučke škole nalne i to u mojoj užoj domovini Istri.

Kao što sam jur spomenuo, mislim, da bi se morao u svaku dobro uredjenu pučku školu uvesti kao naukovni jezik, materinski jezik djece.

Ove je takove načelo, o kojem se nebi smjelo ni XIX. stoljeću niti podvojiti. Tu već prije tri i pol stoljeća izjavio se Comenius u svojoj knjizi »Didactica magna« ovako; Isto bi bilo nekoga učiti tudjemu jeziku, prije nego li znade materinski jezik, kao što kad bi ga učio svoje dieto jahati prije nego li znade hoditi. Ovo je izrečeno već prije tri i pol stoljeća, pa ipak je u Austriji još i danas drugačie.

U Austriji postavilo se u najnovije doba načelo, da imade pogledom na izbor jezika u školi odlučiti volja roditeljah. Za što je svakomu jasno, da trpi ovim čitavi kulturni razvitak, to da se ide samo za tim, da se djecu odnarodi.

Ovaj škodljivi i nečudoredni sustav nije samo proti svakom uzgoju, već on stoji dapače u protuslovju sa postojećim školskim zakonom od 14. maja 1869.

§. 6. toga zakona glasi: »O naukovnom jeziku te o podučavanju u drugom zemaljskom jeziku odlučuje, nakon saslušanja onih, koji škole uzdržavaju, u granicah zakonom ustavljenih, zemaljsko školsko vieće«. U ovom zakonu nemа dakle o saslušanju roditeljah niti spomena. Kad bi odlučivala volja roditeljah o izboru naukovnog jezika, tad bi ova morala biti odlučujućom kod rieš-nja pitanja, da li se ne misli, da je on sam dno povod izlučivanja. uzimajuć neko vrst otrova kao dražiće probavnim ustrojem. Opet drugi pušta žilu i tim gubi od svojih silah, te ako nije mlad i jak, lahko pada u vodenu ili koju drugu bolest. Sve to su škodljive navike, koje pogibeljno djeluju na čovječje zdravlje. S toga budi nam pravilom, da nikad neuzimljemo lieknvah bez savjeta; vještih liečnikah, da tako ne upademo vlastitom krivnjom u bolesti

*) G. pl. Burgstallor zastupao je još u zadnjem trščanskom zastupstvu čisto slovensko pučanstvo a i danas imade slovenskih zastupnikah, koji se tim prijateljem Slavenah na desnici gradskog zastupstva sjede. Ured.

4. Pijavice.

Obično se veli, da pijavice izsišu čovjeku nečistu i nezdravu krv, ali je izkustvo pokazalo baš protivno i malo ih ima, koji nisu imali prilike o tom se osvjedočiti. S toga je i na ovome mjestu preporuke vriedno, da sami bez savjeta liečnika ne uzimamo nikada pijavicah, da nam tobože izsišu nečistu krv. Takovi, koji rade po svojoj ludoj misli, više puta plaćaju preskupo svoju školu.

5. Cieplienje boginjah (kozicah).

Prem svatko znade, koli je opasna bolest kozicah, to ipak imа jošte ljudih, koji se tvrdoglavo opiru cieplti svoju djecu. Pače ima toli bezumnih, koji vele, da su kozice potrebita bolest, koja čisti tjelo od kojekakvih nezdravih tekućinah. Drugi opet vele, da u prijašnje doba, dok se nisu cieplle kozice, bijahu djeca mnogo zdravija i čilija nego li danas. Ovo je posve pogrješno, a osvjedočavaju nas o tom statistička izvještaja; pa da bi i sve to istinito bilo, to se iz toga jedino zaključivati može, da su prijašnjih vremenah umirala samo slabija djeca, a da su jača i zdravija živjela dulje vremena. Sada pitamo sve roditelje, koji ljube svoju djecu, bi li oni bili zadovoljni izložiti smrti sve samo za to, da im ostanu u životu jači i silniji?

Opetovano ističemo na uvaženje neukim i tvrdoglavim, da se cieplienjem kozicah neuvadja u naše tjelo nikakova klica nezdravlja i ako cieplieni obole na kojoj bolesti, to podnipošto nije pravo misliti, da je tomu uzrok cieplienje kozicah.

No valja također znati, da cieplienje nečuva za cieli život čovjeka od bolesti kozicah; čuva ga samo za nekoliko godinah; za to bi bilo vriedno, da se posije stanovite dobe iznovice cieplo kozice, po prilici svakih osam do deset godinah, kako se to čini u Englezkoj i drugih naprednih državah.

Dokazano je pako istina, da je bolest kozicah na one, koji su bili bar jednoć cieplieni, mnogo slabije djelovala, nego li na one, koji nisu bili nikad cieplieni.

PODLISTAK.

Nekoji griesi našeg puka.

I. Povijanje djece.

Nekoje naše majke imaju taj nesretni običaj, da malenu djecu povijaju od ramena pa sve do pete skupa sa rukami tako čvrsto, da se siromašno dietе niti maknuti nemože. Ruke tada pritišću prsa i trbuh, te se tim načinom prieči slobodno disanje i redovito proširivanje. Lahko se pri tom dogodi, da se unutrašnji organi još jošte mehkim i nježnim ustrojem u tjelu, a budući su kosti jošte mekane, to se lahko mogu sviniti il slomiti pa dietе ostaje slabašno ili kržljavo cieli svoj život i prije dobe mora umrieti. Istina je, da je kadkad potrebito zaviti dietе, da se ga očuva proti zimi ili da se neran, ali kod toga neka se oprezno radi, neka se povije tako, da se ono bude moglo bar malo slobodno gibati.

Mislimo, da nećemo naći nikoga, koji bi mogao još ustvrditi, da valja dietе čvrsto povijati, jedino s toga razloga, da ono ravno uzraste. Medju divljaci, gdje toga običaja nepoznadu, nadnije medju izobraženijimi narodi, koji su već opustili taj nevaljani običaj, opaziti ćemo dapače, da ima više djece zdravlja i silnije, nego li u onih zemljah, gdje se jošte ovo zlo nije izkorjenilo, bud s neznanstva, bud s tvrdoglavosti. S toga toplo preporučamo našim majkam ovaj savjet, da ga upotrebe, ako im leži na srcu zdravlje djece, tog najdragocienijeg blaga, što im se može pokloniti.

2. Zibanje.

I ovo je običaj, koji bi valjalo zatrti. Zibanjem se potresa u dietetu osobito glava, zatim disala i probavila. Tim se pako lahko može oštetiti možjanac, pa dietе ostaje slabuemno; oštetiti se mogu također i drugi ustroji. Naglim zibanjem nastaju prebrza kretanja ne samo u tjelu, već može, što se ne jedanput dogodi, i dietе spasti iz zibke. Maloj djeci je sam već toliko prirodjen, da njoj i ne treba tomu kojekakvog poticala.

3. Liekovi.

Ima ljudih, koji još u podpunom zdravlju uzimlju liekove, da se njimi tobože očuvaju od bolesti, koja bi ih mogla snaći. Tako se netko časti u prolječu misleć, da promjena vremena djeluje na tjelesne sokove. Tim načinom prouzroči sam nekakovu slabinu, pa se tiješi tim, da je očistio tjelo od prohlade ili koje druge bolesti, a

Al ne govore samo ove zakonske ustanove meni u prilog, već ja vam mogu navesti i odlukah državnog sudišta, koje su proti rečenom sustavu.

Državno je sudište opetovano odlučilo, da se nemogu temeljni i u obće državni zakoni, kojekakvimi razlozi obezkriepiti.

Dvie su se naime obćine u donjoj Austriji pritužile ministarstvu proti odluci, da se njihovih mjestih ustanove njemačke pučke škole. Ministarstvo odbilo je pritužbu s razloga, što bi bilo u dotičnih mjestih njemački jezik veoma koristan. One obćine utekle su se na to k državnomu sudištu, koje je tada dviema odlukami od 25. aprila 1877. i 20. junija 1881. taj postupak nezakonitim proglasilo i odlučilo, da se nemože članak XIX. državnog temeljnog zakona, §. 1. državnog školskog i naukovnog reda niječnim, tobož shodnim ili koristnim razlogom dignuti ili obezkriepiti.

Dozvolite mi sada, da vam protumačim, kako se u Istri slavenske roditelje do toga privede, da privole, neka se njihovu djecu upiše u talijanske škole. U mješovitih obćinah nagovori se siromašne roditelje — koji nisu obćinu školu polazili niti imaju ikakvog pojma o školskom odgoju — tim, da njim se kaže: hrvatski, dotično slovenski jezik poznate i onako, tim jezikom govorite u obitelji, u njem netrebate poduke, ni zato vam je talijanski jezik neobhodno potrebit; vi ste u neprekidnom dotlenju za Talijani te morate radi toga njihov jezik učiti. Ubogi ljudi, nepoznavajući posliedicah ovakvog nagovaranja, privole većinom na to — ne doduše svuda — i tako dopusta, da se njihovu djecu u talijanske škole upiše. Imade pako roditeljah, koji uviđaju kamo vode ove umjetne dokoćice, te ovi zahtievaju, da se pridrži hrvatski jezik kao naukovni. Al ovi su ujedno i za to, da se — pošto su u dotičnju su Talijani — i talijanski jezik kano obvezatan predmet podnieje. Na ovo pako neda da pristano i druga stranka, koja nastoji, da se ondje, gdje je mješovito pučanstvo, podiuka posvo razdieli, te da se u jednom odsiku nepodučuje jezik drugoga. Oni roditelji, koji su zadovoljni s korisati talijanskoga jezika, jesu tim prisiljeni upisati svoju djecu u talijanski odsiek ili oduzeti njim zgodu, da se poduče u talijanštini; prisiljeni su dakle birati između dvijuh zalih manje zlo, t. j. upisati svoju djecu u talijansku školu. Posliedice toga jesu vrlo žalostne jer, kako je naravno, zaostaju djeca u naobrazbi i uzgoju; nepoučuje se ih niti u čitanju u hrvatskom ili slovenskom jeziku; talijanski nauče doduše čitati no u materinskom jeziku uopšte. S druge strane neprivaje si u talijanskoj školi potrebitog znanja te njim nije niti od te podiuke nikakve koristi. Usljed toga lahko se dade protumačiti, zašto propada ono pučanstvo sve to većma u bijedu i nevolju, te zašto rasto u onoj zemlji siromaštvo upravo strahovitim natjecajem.

Za dokaz tomu, mogu vam navesti službenih podatakah, a to su oni koji su uz predlogu o uvedenju poslovnih propisah o dielbi bankinstva gospodarskih poljodnih srednje veličine. Na stranici 8. tih razjasnjenjah čitamo, da iznašaju carodni zaostatci zemljištnog poreza u roku od 1862.—1881. u Primorju 12340 po sto, a zaostatci od kućarine 10204 po sto.

U gornjoj Austriji iznašaju nasprot zaostatci zemljištnog poreza u istom roku 1·55 po sto, zaostatci od kućarine 0.60 po sto.

Suglasim posvema sa visokom vladom u tomu, da znam predočuju ove brojke upravo u najžalostnijem svietlu tamošnje gospodarstveno stanje. Nu nesuglasim pako s onim što se navadja, kako da bi bilo povod toj nevolji ta okolnost, što nebijaše do sada tamo propisah o dielitbi baštinstva, već ja mislim, da se imade tomu tražiti razlog poglavito u protinaravskom školskom sustavu.

Iz druge svezke statistiške priručne knjige vadimo, kako je bilo u obće u ovoj polovici države kod nučkog popisa od 31. decembra 1880.—34·73 po sto tamošnjeg pučanstva u dobi od 6 godinah napred nepismenih, dočim se je u Primorju pokazao ovaj razmjer sa 56.79 po sto. Eto gospodo, koli je velika razlika između promjernih brojkah u cieloj polj države i između one brojke, koja se u Primorju pokazuje. Ovaj razmjer je još mnogo strašniji, prispodobi li se pojedine pokrajine. U gornjoj Austriji iznaša primjerice taj razmjer 8.51 po sto, u donjoj Austriji 8·55 po sto, u Galiciji pako — tuj se pokazuje nejzmjerna razlika — 77.13 po stoj u Dalmaciji 83.94 po sto. Mora se pako tomu dodati, da bi se taj razmjer što no sam ga za cielo Primorje navao, vrlo mnogo pogoršao, kad bi se u tom za samu Istru računalo; jer pošto su na Goričkom i u Trstu školski odnošaji mnogo bolji, to bi se valjda postotne brojke za Istru izjednačile sa onimi, koje sam navao za Galiciju i Dalmaciju.

Donju vam tvrdnju u onu pokrajinu pak ne rugaju, da je pučanstvo bolasto. Tako nalazimo primjerice u »prošlogodišnjoj »Novoj Presse« piano iz Opatije, pisano od liečnika, koji je ovdje u Beču na velikom glasu, kojim se opisuje upomenutim načinom tamošnje pučanstvo, a k tomu se i amjeru izvrgava.

Za odgovor tim porugam i dokočanim kažem, da se zaostanje tamošnje pučanstvo glede duševnih svojstvah za njiednim bilo u kojoj pokrajini, te da se može slobodno sa pučanstvom mnogih pokrajinah usporediti. Ubogi narod nije kriv što vlada tako zvani neobhodan školski sustav, te nebi se ga smjelo radi toga ruglu izvrgavati.

Najčudnovatije jest pri tom, što školska uprava podpomaže takav sustav, a to ću vam jednim slučajem razjasniti, koji se je dogodio nedavno u školskoj obćini Lovran, koja leži upravo u onoj okolici, odakle bijaše pisano ono malo laskavo pismo. Školski kotar Lovrana imade 2.743 stanovnika, a od ovih je po zadnjem popisu 2.500 Hrvatah, 134 Talijana i 13 Niemcah. Na 100 Hrvatah dolazi dakle pet, kažem pet Talijanah. Odavnino bilo je tamo hrvatski jezik naukovnim, ipak se je uvelo već u drugoj školskoj godini talijanski jezik kao obvezatan predmet, a taj školski red postoji već od god. 1860. kad se je upućno narodbom trčćanskog ordinarijata u sugiasju sa namjestničtvom dne 21. novembra. Ovako je trajalo sve do god. 1881. jer nalazimo još god. 1880. u službenom školskom izvješću za Istru god. 1880. lovransku školu kao hrvatsku.

Pitanje o naukovnom jeziku potaklo se tekar mjeseca decembra 1881. u mjestnom školskom vieću u Lovranu. Popriličje je naime tada mjestno školsko vieće predlog tamošnje g. učiteljice, da se podieli školu u dva odsieka, naime u hrvatski i talijanski. Nu nakon novih istraga, bijaše naredjeno, da se imade saslušati o tom pitanju mjestno školsko vieće, a polag zapisnika 18. febrara 1882. bijaše od svih članovah mjestnog školskog vieća konstatirano, da se je tekom posliednjih triju godinah upisalo u svemu okolo 470 djece u školu, od kojih odpada na grad 100, a svi ostali na izvanjsku okolicu. Nadalje se ustanovilo, da neima lavana niti jednog djaka, kažem niti jednog, koji bi talijanski razumio, a da jih imade samo nekoliko u gradu, koji mi bi se bilo moglo — i to sgubom vremena — poduku u talijanskom jeziku započeti. Na to nalaži zemaljsko školsko vieće mjesaca septembra 1883., da se imade o tom popitati obćinu, kano oblast, koja uzdržaje školu, nu da imade medjutim sve ostati kako bijaše do tada, da se naime pridrži hrvatski jezik kao naukovni.

Obćinsko zastupstvo u Lovranu potvrdilo je u sjednici od 8. novembra 1883. zaključak, stvoreni već prije u sjednici od 12. augusta iste godine, izjaviv se ujedno za to, da se imade hrvatski jezik kano i do sada pridržati za naukovni, nu početkom druge školske godine da se imade i talijanski jezik podučavati i taj da ima biti za sve obvezatnim. Usljed toga odluči zemaljsko školsko vieće dekretom 18. febrara 1884., da ostaje i nadalje hrvatski jezik naukovnim, ni da se imade početi već u prvoj godini podučavati i talijanski jezik. Tim se je odustalo od dotadašnjega običaja i stvorilo jednu koncesiju; do tada bo bijaše obćinj, da se je tekar u drugoj godini sa talijanskim jezikom počimalo. Osim toga dodalo je u dekretu zemaljsko školsko vieće, kano izpriku što nije odmah uvelo talijanski jezik kao naukovni, da se nemože poleg uzgojitih temeljnih načelah uvesti kao naukovni onaj jezik, kojeg djeca kad stupa u školu, nepoznaju. Da se jih bolje umiri talijanska stranka, rečeno bijaše u onom dekretu, da će se na taj način uzgojiti djeca u toliko u jednom i drugom jeziku, koliko njim je to za život potrebno.

No niti ovom velikom koncesijom — dalje nije se skoro niti moglo poći — nebijaše još talijanska stranka zadovoljna jer se je zemaljski odbor — koji bi imao zastupiti koli Talijane toli i Slavone — obratio utokom na ministarstvo u najčudnovatije jest pri tom, da je ministarstvo taj utok uvažilo i to odlukom od 29. novembra 1884.

(Konac sliedi).

U Istri i u Dalmaciji.

Pod ovim naslovom donaša naš zadarski drug (Narodni List) na uvodnom mjestu članak, u kojem na početku pripoviela polag naše lista razgovor nadvojvode Karla Stjepana u lošinjskih školah, što je našim čitateljem jur poznato, pak nastavlja ovako:

Velikim zadovoljstvom bilježimo ovaj događaj, koji sa koje strane razmatran, ima svoju znamenitost ne samo za Istru, nego i za Dalmaciju, gdje su se tek ovih zadnjih godinah stale malko popravljati težke nepravde*), koje još od vremena zloglasne milotićke republike trpi hrvatski narod u školi i u javnoj upravi.

Kao što se u Istri malone po svih školah iznarodjuje hrvatski puk, i stvara se umjetno talijanski živalj, tako se i u Dalmaciji još danas iznarodjuje i stvara talijanaštvo kroz srednje i pučke škole talijanske u Zadru, i kroz cio birokratički stroj skroz talijanski, kao da je u Italiji i za Italiju skovan.

Kao što kotarski poglavar u Lošinju ubliedi pred pravednim ukorom svietlog nadvojvode, stalni smo, da bi tako i u Dalmaciji mnogi činovnik problieđio, kad bi bio upitan, poznaje li kad jezikom, kojim govori narod, kojemu je postavljen da služi.

A što bi nadvojvoda rekao, kad bi vidio napokon u nas nekih činovnikah, koji nisu u stanju ni da čuju tužbe naroda, kad k njimu pristupi, jer mu jezika neznadu, dapače mu ga preziru?

Mi se u velike radujemo, da visoki članovi prejasne naše kraljevske kuće dolaze malo po malo u poznanje pravih narodnih odnošajah na ovoj hrvatskoj obali jadranskoga mora. I lanjsko putovanje prestolonasljednikah po Dalmaciji, a osobito izključivo naglašivanje hrvatskog jezika sa strane umnog kraljevića Rudolfa, kuže nam očito, da visoki krugovi već uviđjaju stoljetne nepravice, koje trpi ovdje hrvatski narod. Bolje nego sve statistike službene i nesluzbene — potaljančene škole i potaljančena uprava u Dalmaciji i u Istri, mogu ih sad uvjeriti, odkud ti tobožnji novi Talijanci na ovom hrvatskom pragu, odkud njim pravo na talijanske odsjeke u Trogiru, na gimnaziju talijansku, na uzakonjenje tudjeg nam jezika.

Onaj dan, kad se stane odlučno krojiti pravica Hrvatom Istre i Dalmacije — onaj dan samo za uvjek će i odvonili umjetnoj talijanštini na ovoj krasnoj našoj obali. I tom danu više nego od šarenih ustavnih vladah; mi se nadamo od pravednosti kraljevske kuće, u koju jedino danas mi Hrvati postavljamo naše staro nepokolebivo pouzdanje.

*) Mi, žalibože neuvidjamo tih popravakah; ako smo u čemu pokročili, zahvaliti se imade to jedino silnim naporom i neizmjernim žrtvam nekolicine rodoljubah. Vladi nemamo u tom zahvaliti ni toliko, koliko je crna za noktom. Ured.

Pogled po svietu.

U Trstu, 7. aprila 1886.

Budućeg mjeseca obdržavat će na istarskoj obali carska mornarica vojničke vježbe, k kojim će doći sam cesar te kraljević Rudolf i nadvojvoda Albrecht. Ovaj posliednji doći će iz Bosne Hercegovine preko Dalmacije u Pulju.

Iz Senja javljaju 4. t. m., da su Njih. carske Visosti nadvojvoda Karlo Stjepan sa prejasnom suprogom nadvojvodkinjom Marijom Terezijom pohodili na parobrodu »Fantazija« na prolazu iz Rieke u Lošinj, grad Senj. Prem nije bio dolazak prijavljen, bijahu ipak visoki putnici po gradskom poglavarstvu i ostalih oblastih dočekani a od mnoštva pučanstva srdačno pozdravljeni. U Senju pohodiše crkvo i tvrdju Nehaj. Popitav se ljubeznivo o gradskih okolnostih, kreniše praćeni burnimi živio-klici sakupljenog obćinstva u Bašku, a odatle u Krk i Lošinj.

Odbor carevinskog vieća, komu je izručen na pretres Scharschmidov predlog o državnom jeziku, imao je 30. pr. m. prvu sjednicu, kojoj su prisustvovali ministri Taaffe i Pražak. Prvaci češkog naroda Rieger, Trojan i Zeithamer izjavili su, da će učestvovati kod to razprave, jer nožolo, da se kaže, da su i u načelu protivni svakomu zakonitomu dogovaranju glede jezikah. No sva trojica je u tom složna, da ovaj predlog nije shodan za podlogu o jezicih, jer se protivi državnim temeljnim zakonom, kojimi je svim narodom zajamčena ravnopravnost u školi i u uredu. Poljski zastupnik Madejski reče, da kada bi se u Austriji proglasio njemački jezik državnim, dobila bi država izključivo njemački značaj, a to se nipošto neslaže sa XIX. članom državnih temeljnih zakonah.

Mladi i novi ministar austrijski za bogoštovje i nastavu pokazno se u razpravi o proračunu ministarstva bogoštovja i nastave okretnim i vrstnim govornikom. Pojedine točke proračuna branio je vrlo vješto i spretno, nu slavenske novine nisu odveć zadovoljne njegovimi predlozi i govori. On se naime izrazio skoro odlučno, da se neće mnogo obazirati u školskom pitanju na želje većine carevinskog vieća, dotično na pravedne želje slavenskog pučanstva.

U proračunu o školstvu govorio je i naš zastupnik dr. Vitezić i to o pučkom školstvu u Istri, Trstu i okolici. Govor taj donašamo danas na uvodnom mjestu, a svatko će se lasno i sam uvjeriti, da nam je svim naš čestiti zastupnik iz duše govorio.

Dne 3. t. m. riešilo je carevinsko vieće sav proračun ministarstva bogoštovja i nastave a zatim se je prešlo na proračun ministarstva financijah.

Našu braću u Dalmaciji zadesila je nova nesreća. U ponedeljak naime preminuo je novi namjestnik barun Cornaro, koji je bio tekar preuzeo upravu zemlje, a u to kratko vrieme prisvojio si bio srdca cieloga naroda.

Hrvatski ban sazvao je prošlog čedna k sjednici odbor, koji je bio imenovan da izpita, gdje bi se imalo graditi narodno kazalište. Većina odbora izjavila se za gradnju na Sajmištu, gdje je jur podignuto nekoliko

6. Bolnice ili špitali.

U staro doba bilo je veoma malo bolnicah. Tekar onda, kad se je počelo širiti kršćanstvo, počelo se je sve većma uvadjati bolnice, kao takodjer sirotišta za siromašne, stare i iznemogle ljude. Svaki samostan ili k oštar, svaka stolna crkva imala je svoju bolnicu tako, da u srednjem vieku obstojahu bolnice za svake vrsti bolesti.

Je li pako moguće, da ovi zavodi, koji su podignuti jedino iz ljubavi prama ljudem, budu ujedno predmetom velikog prezira i neopravednih napadanjah, i to baš od onih, za koje su ustanovljeni? Koliko li nelma takovih nezahvalnikah, koji, pošto su uživali velike blagodati od ovih zavodah, nadsicivaju se na nje podlom klevetom, osvadljivajuć one velike i plemenite duše, koje žrtvuju svoj život na korist nesretnog čovječanstva.

I sada ima jih, koji će odvraćati bolestna čovjeka, da ne ide u bolnicu, veleć da liečnici čine ondje pokušaje na živih ljudih, pa da ih tim načinom svojimi lieкovi truju i usmrćuju, a polmence, da se to dogadja kod ljudih, koji su napadnuti od neizliečivih bolestih. Sve su to neopravštive i težko lazi i tlapnje, kojimi se nastoji veliki broj nesretnikah lišiti sigurne pomoći vještih i požrtvovnih ljudi. Nu prt ovom tom ima ih još mnogo, koji ne slušaju bedastih naklapanjah neuke svjetine, pa već i sama izvješća ob umrlih u bolnicah natjeraju u taj ono krivo vikačo.

7. Pušenje i pijanstvo.

Nakani smo još progovoriti ob ovih velikih griesih, koji su u našem narodu mjestimice uhvatili dosta jak korien.

Po najprije o pušenju.

Odakle tabak i k čemu je? — Odgovaramo sa učenim piscem:

»Tabak dodje iz novog svieta, da ubije stari svjet.« — Presenetit će se kojigod na ove rieči, a drugi opet će se nasmijati, ali molimo samo malo pažnje i nagodit ćemo se sa svimi.

Tabak (duhan) bje donešen po Španjolcih iz novo odkrite Amerike. U brzo se on razprostrani po cieloj Europi, ali zavladaše ujedno s njim i mnoge dosele nepoznate bolesti. S toga je bilo u nekojih zemljah strogo zabranjeno rabiti duhan bilo za pušenje bilo za nos. Nu uprkos svim zabranam on se ipak održa, te je sada obće u svih zemljah sve to veća njegova poraba.

Čuditi se je zaista ovom pojavu, tim većma kada se znade, kolikim nebrojenim bolestim utire put ovaj nesretni običaj, što ga prosvietljeni Europejci poprimiše od surovih divljakah.

(Dalje prih.)

velikih zgradah i gdje se nalazi sveučilište. Vlada će tekar sada odlučiti, gdje da se gradi ta monumentalna zgrada.

U Srbiji reć bi da su vladini krugovi izgubili glavu. Još u subotu javio je brzojav, da je kralj povjerio sastav novog ministarstva poznatomu srbskomu patrioti Ristiću, a kad tamo, pozvao je sliedećeg dana dosadašnjeg ministra Garašanina, da popuni staro ministarstvo.

Knez Aleksander nije se ni sada nagodio sa velevlastmi glede vladavine u iztočnoj Rumeliji. U Carigradu sastali se tamošnji poslanici u konferenciju, da se dogovore o tursko-bugarskom ugovoru.

Iz Belgije javljaju, da se je skoro u svih pobunjenih pokrajinah povratio mir i red.

U Španjolskoj obavljeni su ovih danah izbori za državni sabor to je vladina stranka kod istih zadobila veliku većinu.

Franina i Jurina.

Fr. Bi ga vranić od kuda i kako je tamo prišal?

Jur. Ki je to?

Fr. A tamo va Bartonigli, va našoj Istroj, da je neki vukodlak na dan novoga leta i na tri kralje valjo vranića moj ovcami storil.

Jur. Ča ulmaju tamo ovčega pasa al pastira?

Fr. Ča češ, kuda ja on vučina nor bil i nagrizal nekolliko ovac pak su i one zvorile.

Jur. Onda su morali svo skupa zaprot i čekat dokle ozdravo.

Fr. Da su jih ja odpoljali neki pastiri s bajunastami va Buje, kade tu jih čuvat dokle njim bude bolje.

Jur. Kade se je puk ta vuk to bolesti najel?

Fr. Govore, da je već tamo na Kastavšćine poboljoval, ma da se nisu tamo pustili grist, nego da je sam dobro ugrižen bil pak no je dotepal va Bartonigliu i tamo posvema zvorel.

Jur. Kada pride na svetlo, bi mu morali stavit železni koš na trubac, da već neugriza i neplaši mirne ovce.

Fr. Hormo, već je doba, da se ga malo za rep uščipne.

Različite viesti.

Dalmatinski namjestnik barun Cornaro, koji je nedavno došao na svoje mjesto u Zadar, prehladio se onomadne, te je u ponedeljak preminuo od pućne bolesti. Pokojnik stekao si u kratko vrieme svog boravka u Dalmaciji ljubav svoga hrabrstskoga pučanstva, koje žali danas iskrenom žalosti prerano smrt obljubljenoga namjestnika. Barun Cornaro bijaše na glasu kao general i upravitelj a bilo mu tekar 58 godinah. Vječna mu uspomena!

Novo pronevjerenje u Trstu. Nije prošlo niti osam dana što smo javili o velikom pronevjerenju u pučkoj banki u Trstu, a eto nam je javiti i drugo veliko pronevjerenje u gradskoj blagajni. Prošle subote priglasio se kod suda blagajnik gradske uprave g. Adelman, gdje je očitovao, da je pronevjerio veliku svotu gradskog novca. Odmah bi na to povedena iztraga, pregledali se računi to je do sada pronađeno, da manjka u blagajni 35.000 fr. Pronevjeritelj bi odveden u zatvor; iztražni sudac vodi iztragu a komisija izpituje račune blagajne. Na zahtjev iztražnog sudca zatvoren je 7. t. m. i kontrolor gradske blagajne g. Eberle. Ova gospoda bijahu kolovođe tako zvane liberalne stranke u Trstu te su zbilja dokazali, da su pravi liberalci u najnovijem shvaćanju liberalizma, držeći se one: »ono što je tvoje je i moje, a ono što je moje, jest moje« ili: »učini drugom ono, što nebiš želio, da on tebi učini«. Na čast našim liberalcem ovakav liberalizam!

Občinarom Jelšanskim šaljemo sliedeće redke na uvaženje, koje smo primili od jednog suobčinara, koji borari u tuđjini al nezaboravlja nikad na svoje rodno mjesto.

Velikim veseljem čitali smo u dični »N. Sl.« kako se je bilo počelo buditi i pučanstvom naše mile občine. Otvorenje čitaonice i zabave u njoj pozdravili smo iskrenom radošću. Pa kako smo se tada veselili, tako nas sada žalosti, da su tamo stvari krenule opet u staru kolotečinu, t. j. da opet sve spava, da se nitko nodiže i nemiče kako bi onaj čestiti puk osvistio i probudio. Žalostno je to za mjestance, u kojem imade više sveučenikah, učiteljah, načelnik, tajnik itd. pak da svi ti, koji pojme što je prosvieta, za prosvjetu puka toli malo mare. Grieh bi bio vječni, kad bi ona gospoda dopustila, da jelšanska čitaonica posve propade, čim bi se onomu dobromu puku oduzelo i ono malo duševne hrane. Ustanite dakle na mladahne noge rodoljubi jelšanski pak uzkrisite na novi život vašu čitaonicu; uvodite u nju opet zabave; učite u njoj vaše neuke suobčinare, pak će vam oni biti harni a kod Boga ćete imati zaslugu.

Preporučili bi još na koncu tamošnjim rodoljubom, osobito zastupnikom i svim koji predvode puk, da gone od svoje pruga tuđje jezike, koji njim se da-nomice od raznih uredah narivavaju. Svakomu svoje a vam i ostalomu tomu puku njegov materinski jezik. Nedajte njemačkomu i talijanskomu jeziku mjesta medju vami.

Budni občinari. Mnogo kod svih talijanskih občinskih upravah u Istri zateže naši narodni protivnici na novimi občinskimi izbori; jedno što njim je teško dioliti se od uprave, drugo što se boje, da uprava dodje u bolje ruke te da tako razni »marunić« na svietlo dodju i napokon, što se boje za svoje gospodstvo nad »čičvia«, koji su počeli štrom cielo Istro svoje tražiti.

Naši čuntili občinari u Oprtlju, da doskoče tomu talijanskomu zatezanju za izbori, utekli su se na vrieme c. kr. kot. glavarstvu molbom, da bi isto izvolilo naložiti občinskomu glavarstvu u Oprtlju, da bi ono na vrieme sastavilo na temelju novog katastra točno izborne listine; da bi ustanovilo pravedno izborna tjela, te da bi u obće ova potrebita poduzelo, da se uzmogne novi izbori na vrieme razpisati i obaviti. Sadanjemu obć. zastupstvu ističe rok tekar početkom mjeseca septembra t. g., no naši občinari, poznajuć gospodu Talijane i njihove namjere, učinili su svoju svetu dužnost kao občinari i državljani, upozoriv kot. oblast na ono što se obično u talijanskih občinskih upravah događa. Hvalevriedna jest ovakva budnost občinarah te ju mi i ostalim našim suzemljakom za uzor stavljamo. Živili sviestni i budni Oprtljanci!!

Razpisana mjesta. Kod zemaljskog sudišta u Trstu razpisano je mjesto savjetnika sa plaćom VII. razreda. Molbe valja uložiti na predsjedništvo zem. sudišta u Trstu do 24. t. m.

Kod c. kr. zem. financijalne blagajne u Trstu imade se popuniti mjesto asistenta. Molbe se primaju do konca t. m. Razpisana je napokon služba poreznog eksekutora za Primorje, koja će se predati najradje izsluženomu podčastniku, koji je svršio 24 u nije prekoračio 50 god. Molbe treba poslati do 27. t. m. c. kr. financ. ravnateljstvu u Trstu.

Nesreća na moru. Jedna financijalna ladja prevrnula se prošlog četvrtka nedaleko Rabca te se utopili svi koji bijahu u njoj, t. j. financ. komesar, nadstražar i 2 stražara.

Za pogorelce u Velikom Brdu, občina Jelšane izdalo je c. kr. namjestničtvo sliedeći poziv. »Nuću od 25. na 26. marča t. g. učinilo je ognj u selu Veliko Brdo škode okolo 14.000, uništiv posjed najsiromašnijih stanovnikah, koji su ostali bez krova i većinom bez svakog imetka. Radi tega sam dozvolio, da se nevolja onih siromakah ponešto ublaži, sakupljanje dobrovoljnih milodarah u ovom upravnom okružju. Ti javni milodari neka se šalju izravno ili putem kot. glavarstvu u Volosko, koje će ista javno objaviti.«

I mi preporučamo što toplije svim i svakom, koji ikolike premoše, da priskoči budi kojim načinom našoj sirotinji u pomoć. Pripravni smo i sami primati takove milodare te ćemo darovatelje u listu objelodaniti, a dar na dotično mjesto poslati. Pomozite dakle rodoljubi i prijatelji, nevoljnomu bratu!

Izgorele kuće. U selu Čapili u občini Kastav izgorele su prošlog četvrtka tri kuće sa svim što bijaše unutri. Vlastnici kućah nebijahu osigurani. Pomozite siromakom dobri ljudi!

Ruska štipendija za južne Slavene. Moskovski trgovci »trgovačkoga družtva« banko, gdje je poznati prijatelj južnih Slavenah Aksakov savjetnik bio, a poslije kno predsjednik služio, odredilo 6000 rubaljah za štipendij pod imenom Iv. S. Aksakova u moskovskoj duhovnoj akademiji, jedino za rodjene iz južno-slavenskih zemaljah.

Prodavanje iz medicine bogoslovom u Ruskoj, dozvoljeno je i uvedeno u sliekakoj duhovnoj akademiji u posliednja dva semestra, da se budući svećenici upoznaju s glavnimi bolestmi i domaćimi liekovi, kako za sebe, tako i za seljake.

Rusko gusko odkrilo zlato blizu grada Išima. Tamo se nalazi mala riečica Karasuk. Do konca prošle godine nikomu nepade na um, da bi u toj riečici bilo zlatonosa pieska. U želudcu guskah nalazili su često svietla pieska te se požure tražit i nadjoše, da je riečica bogata zlatnim pieskom. Brzo su nadjo spekulanti, koji je od seljakah kupio sve brlogove okolo riečice. I tako su guske zlatnu rudu odkrile! Pak da nisu korisne, makar su i lude.

Ogroman top (kanun) bez koristi. U arsenalu u Beču dogotovljen bi nedavno ogroman top iz Uhatiusove ocelove mjesti, koji je bio odredjen za Pulj. Radnja oko topa trajala je nekoliko godina, te je proždrla dosada četvrt milijuna troška; top je taj najveći na svietu, teži 130 tona (1300 metričkih centi), a mjeri četiri hvata u duljini. Nedavno učinjen je u tim ogromnim topom pokus u Felixdorfu. Prva četiri hitca presenetiše sve prisutne, kod petoga hitca pokvari se valja (Zündloch), te taj skupi top leži sada posve bezkorištan i neupotrebiv u Felixdorfu. Kriva je tomu nevaljala konštrukcija, pa sada razmišljava vojnički tehnički ured kako da se taj top popravi.

Knjiga vezana u čovječju kožu. Taj kuriozum nalazi se dakako u Engleskoj, u zbirci York-širkske Melsborohous knjižnice. Koža je uzeta s vještice, ubojice Mary Batemen u početku ovoga stoljeća. Nedavno je i Zeusdorf u Londonu uvezao dva svezka u čovječju kožu!

50.000 for. iznaša glavni zgoditak Kinosem-lutrije, koja daje 4788 dalnjih zgoditakah te tim pruža sgodu svakomu, da kuša sreću. Svi zgoditci izplatiti će se odmah gotovim po vucidbi dne 24. t. m. od Jockey-Cluba što preporuča osobito srećke spomenute lutrije.

Nenuka nauka.

O bolesti svinjah. Bolesti kod svinjah često se pojave u ljetu i u zimi, a uzrok su im, što se svinje ne diže u redu, ili što pasu po nevaljalih pašnjacih.

Svinje boluju raznoliko: ili im se upali mozag, ili imadu žuticu, šugo, otoke, vodenu bolest, ili nemaju teka za jelo, oteku im sise, dobiju rane, crvi im se zalegu u uši jub ili im oteče vrat itd.

Izmedju svih napomenutih bolesti najopasnija je bolest otok na vratu; s toga ćemo o njem nešto reći. Svinji oteče vrat od nahlade i nazebe, osobito kad se odvedu rano gone na pašu u proljeću i u jesen, dok je još mraza po travi; ili kad se s paše kući naglo gone, pa onda na mrzlu vodu puste. I u ljetu mogu svinje dobiti ovu bolest, i to onda, kad ih mrzla kiša na puti zateče.

Ova bolest pozna se ovako: bolestno svinjče nije veselo, iz očijuh teče mu neka tekućina, uha su mu mrzla, iz nozdrva mu se cieđi biela sluz (bile); žderuć guta samu hranu itd.

Čim bolest na gore ide, odmah vrat iza čeljusti oteče. Od te bolesti najboljji je liek: pustiti krv na repu i to čitavomu krdu (svim svinjam).

Kad se na repu krv pušću, onda se mora vrh odsjeći, dočim valja na donjoj strani uha, gdje mnogo žila ima, jedno dva prsta duboko zarezati.

Pojavi li se opet rečena bolest, a ti na novo krv pusti.

Sa svim tim ova je bolest vrlo opasna i teško izliečiva.

Prikričujemo svakomu: budi dobar gospodar ne samo sebe i svojih radi, već i radi svoga naroda i svoje domovine. Pak zapamti onu zlatnu rieč: »Tko sam sebi pomaže, tomu zaista i Gospod Bog pomože.«

* * *

Korun ili krumpir. Svakomu je poznato, da je korun ili krumpir u obće veoma korisna biljna, a osobito pako ondje, gdje ne uspieva žito. Valja dakle, da se s njim pobliže upoznamo. Koruu ljubi ilovu zemlju pjeskovitu, duboko oranu ili kopanu, i prošle godine nagnojenu. Sadi se u proljeću, meću u jamice krumpir na daljinu dvijuh pedaljah, a u dubljinu tri palca. Kadar struk iznikne, opilovi se i okopa, a nakon mjesec dana zatim se nagrne zemljom i ovo se nagrnjanje ponovi još jedanput poslije drugoga mjeseca. Kadar struci počnu žutjeti, tada ih pokosi raza zemlje i podaj ih blagu. Osam dana poslije ove košnje izvadi krumpir dvozupkom ili drugim vlastitim oruđjem, da no presjecaš krumpira, kano ga izkopaš. Izkopani krumpir metni na sunce, da se usuši, zatim ga spravi u pivnicu, stalju, u jami. Medju krumpir metni slame ili lišća; pokrij jamu odozgor zemljom. — Rano vrsti krumpira zovu se: veoma rodni ružovac Carly, vanj ružovac, modri i žuti šantjedni korun, englezki kliavi, bi-quit. Najbolje se čuva zimi modri ravnogorac i žuti primorski.

S. H.

* * *

Obradjivanje povrća. U ovaj rod spadaju bilne, koje se obično u kuhinjah rabe, kao: mrkva, pitomač ili celer, pasternjaka, peršin, koromač, anis, itd.

1. Mrkva ili merlin ima dugnjast korien, stahljiku granatu i dlakavu. Mrkva ili merlin ljubi zemlju pjeskovitu, ali ponešto vlažnu. Mrkva se gnoji već u jenon, jerbo joj ne valja novo pognojena zemlja. Sije se od početka febrara do julija, i to razdaleko. Kadar mrkva nikne, treba ju opiliviti i proroditi, ako je pregusta. Da bolje napreduje, treba ju zaliievati gnojnicom.

Hoće li ti se rano mrkve, sij ju u septembru ali oktobru, nu takova mrkva nevalja za jesen i zimu. — Za »jesenske« ostavi mrkvu lepa uzrasta, kojoj nije ni glava ni srčno bilo ozledjeno, pa ju čuvaj zimi u pivnici, a u proljeću zasadi ju na toplo mjesto. Najdeblja je biela, a najsladnija crvena mrkva.

S. H.

Listnica uredništva.

G. L. J. Karkavac. Hvala. Račune dobijete u našoj tiskarni. Srdačni odzdrav!

Trščanska burza

dne 7. aprila.

Austrijska pap. renta	for.	85 15	do	for.	85.30
Ugarska	»	95 20	»	»	95 35
Ista u zlatu 4%	»	103.60	»	»	103.75
Dionice nar. banke	»	8404	»	»	—.—
» kredit-banke	»	295 —	»	»	295.—
Talijanska renta	»	96.1/4	»	»	96.1/4
London 10 lirah sterlinah	»	125.1/4	»	»	126 1/4
Napoleoni	»	10.01	»	»	10.1.50
C. kr. cekini	»	5.87	»	»	5 89
Državne marke	»	61.60	»	»	61.70
Isto francezko	»	49.90	»	»	49.95
Talijanske lire	»	49.85	»	»	49 95

Lutrijski brojevi

3. aprila

Beč	53	10	11	75	37
Grac	78	36	19	48	38
Temeswar	46	20	11	88	50

dne 7. aprila.

Brno	88	42	3	76	77

Za ovu korizmu.

Preporučuje se »Hrvatski Bogoslužbenik«, u kom osim jutrnja, večernja i raznih pjesamu hrvatskih za crkovno pjevanje kroz svu godinu, ima i put od križa, oficij velike nedjelje, plač Gospin, služba na mrtvi dan, Svesvete, Božić, Mlado ljeto, Vodokršće, Sviećnicu i ostale Gospine blagdane, Ruzarij, Litanije, Gospe i Svih Svetih, kako se služi sv. misa starosla-venski, oficij na sv Jurja, Sv. Anto, apoštolah sv. Ćirila i Metoda, Asiško proštenje itd itd. Nabavija se kod uprave „Narodnog Lista“ u Zadru. Mehko zapada fr. 2.—, a vezan u koži i pozlaćen for. 2·70. Tko pošalje novce unapried, prima ovu knjigu od preko 400 stranah u kuću bez kakva poštarskoga troška.

Tko nabavi 10 iztisaka, primi 11 na dar.

CIENIK

g. Poppoviča u Zagrebu

Tvornica **uljenih mastilah**, trgovina **semenjem i kefarskom robom**, skladište **farba i laka** izušno je, te će se svakomu, tko se za ove predmete zanima i cienik zaslšte, badava priposlati.

Ljekarna Trnkoczy

uz viečalou na velikom gradskom trgu u LIUBLIANI

priporuča i raspošilje poštarskim pouzetjem

MARIJACELJSKE KAPLJICE

za želudac,

kojim se imade zahvaliti na hiljade ljudih na zdravlju; imadu izvrstan uspiех kod svih bolestih želudca te su nepredobitno sredstvo proti: **pomanjkanju toka, slabu želuttou, uraku, vjetrovom, kolici, krču u želudcu, bilu srca, zatvoru želudca, glistam, bolesti vranice, na jetrih i proti zlatoj žili**

Opomena. Još jednom treba opomenuti, da su ove kapljice izložene velikomu patvorenju. Mnogo imade ljudih, koji nepoznaju pripravu ovih kapljivah te razpačavaju pod imenom „Marijacelj-ske kapljice", ove kano podlegane među ljudstvo. Ove kapljice nisu, nit neuspješne, prava „Marijacelj-ske kapljice". Tko dakle želi pravih **„Marijacelj-skih želudačnih kapljicah"**, neka uvjek pazi na gornju sliku; može biti, koja je kano znak izvornosti zakonom zajamčena, te mora biti na svakoj staklenici. Dobivaju se u **ljekarni TRNKOCZY, uz viečalou u Ljubljani**; jesu najbolje i kako mnoga zahvalna pisma potvrdjuju, najprokušanije i uspješnije kapljice proti svim želudačnim bolest im i njihovim posliedicam. 10

1 staklenica valja 20 nov., 1 ducat 2 for. 5 ducatah samo 8 for.

Poštom raspošilju se najmanje jedan duzat staklenicah. Naslov:

Ljekarna Trnkoczy u Ljubljani.

Prašak za prsa

Nekašlji više

Izvratan lek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim katarahnim mukam. 48—45

Skatulja sa naputkom po 30 n. dobiva se u lekarnah:

Dubrovnik: Anton Giugliu.

Sibenik: Anton Cosolo.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Nekašlji više

Telegram.

6000 komadov bunskih čisto volnatih

Oblek za gospode

za pomlad in proletje

crne, rujave, sive, čokoladne, modre barve, melirane in sploh v najmodernejših barvah in denlah po nasledujih uže nezaslišano nizkih cenah.

Vsaka obleka prve vrste for **3.75**
in visoko " " " **4.75**
iz najfinejše volne " **6.25**

za popolno vrhovno suknjo

stane blago prve vrste for. **3.—**
" vitoko prve vrste for. **4.25**

Blago je najmanj še enkrat toliko vredno. Blago je rabljivo tudi za dežno plašče za može in za dame, za krila in spalne halje.

Razun tega je ostalo od neke konkurzne mase še več tisoč komadov prvega blaga iz

brnske česane preje (Kamgarn)

Ciste volne

v najnovejših uzorih v svitlih in temnih barvah. Te obleke, ki so poprej stale pri fabrikantih f. 15.— dam zdaj za samo f. **8.75** za celo obleko.

Blaga je zadostiza za sukno, telovnik in hlače tudi za najdaljšega in močnejšega moža.

Ali torej vsak naroči brez skrbi, saj le kupcu je to v prid, ker fabrikant i on pri takih cenah nikjne ne zgubo. — Razun tega se zavežem vsakemu denar povrnoti, ako blago ne odgovarja temu, kar more po tem naznanilu pričakovati. — Tudi je na prodaj več tisoč **pledov za potovanje** po for. **3.50** prve in fr. **5.50** visoko prve vrste komad rujavih, rujavomelirauih in v vsih modnih barvah. Ti potovalni pledi so mej brati še enkrat toliko vredni, česar se more vsakdo prepričati. Pledi so nekmerno veliki, debeli, široki, torej nepokonljivi. 1—1

Odpošilja se le proti pošiljatvi denara naprej ali pa proti poštnemu povzetju in je treba nanj čiti pri sodnijsko vkinjičenej firmi

J. H. Rabinovicz

WIEN

III. Hintere Zollamstrasse 9.

Nova ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—42

Odjela od samo vune polag mjere.
Odjela chevlot od f. 12. dalje.
Gornji kaputi od for. 10—18.
U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Satkojim se na otvoke

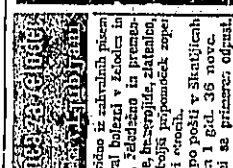

V steklenicah po 15 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah: Forabosehi, Leitenburg, Ljubljani, Pozzetto, Praxmarer, Prendini, Razsični in Zanetti in skoro v vseh lekarnah Primorskega, Tirolskega, Istre in Dalmacije.

G. Gavr. Piccoli-ju, lekarniku u Ljubljani.

Na zahtjev potvrdjujem, da sam Vaš svlet za želudac, kojeg sastavine su mi dobro poznate, najpuno rabio u mnogo slučajevah proti bolesti u želudcu i zlatoj žili.

Ljubljana mjeseca junara 1881.

Dr. Karl vitez pl. Stenki

c. k. vladin savjetnik i zemalj. ni zdravstveni izvor. i. t. d.

Podpisani potvrdjuje, da ima želudačna esenca Ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja lutra i pračudno zdravstvena moć. S njom ozdravilo je mnogo ljudi među i moja rodbina i susedna županija; komad da pradje dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudačne esence, kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, Župnik-dukan. Plominj, Primorje.

Antiriheumatin mjito je zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi dotavnih dudlihan, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santoninske; (kolačići proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadićah 50 nvč. 1000 komadićah 2 for.

Salicilne pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), pljučnim, pravim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatuljica 20 nvč.

Želiščni prašni sirup. Tu iz liekovitih bilinah jedjalni sirup rabi se s najboljim uspiehom proti svim pravim i pljučnim bolestim, zvaničnim, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd. Odrasdjeni nema uzmi 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko zličic. Staklenica 36 n

Tu navedene, kako i sva druga ozdravilna se uviek tričko dobe u lekarni 19—36

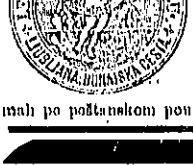

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana,

Dunajska cesta,

gdje se naručbe odmah po poštanskom ponzeću izvršuju.

ROOB COCCOLA

posebnost

c. k. priv. in odlikovane tovarne

ROMANA VLAHOVA

V SIBENIKU.

Podružnica v Trstu: Via S. Lazzaro I B

Prijeten, krepčalen liker, odlikovan **se zlatimi kolajnami in diplomami na razstavah v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkuti itd.**

Ta iz jagod Juniperus communis in dišečih želišč napravljeni liker je prijetnega okusa.

Jako pospešuje prebavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje oslabih moči, ker je dokazan njega zdravilni uplv na živce, možgane in na hrbtenico.

Prodaja na debelo „preskrbujejo moje hiše v Sibeniku in v Trstu.

Pradaja na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in slađičarijah.

Nepokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v kateri je vtisnena firma, potem po zamahi z grbom in po malem ovitku z autografovano firmo **Romano Vlahov.** 36—48—18

ŽELODČNE BOLEZNI

je mogoče *SRZO* in *POSIVEMA* ozdraviti po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

edini in nedosegljivi želodčni piljuli.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandanes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstno onake leke.

Večina raznih kapljic, izlečkov itd., katere so običnatvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva zmes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil valed svoje prireste sestave, odlično ožlvljajoče in želodčne živce hitro krepčalne moči pravico prednosti nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sa vsakim dnevom vedja prošnja po njemu. Ta balsam bogat na domačih snovih kineške robarbare, katera koreninka je poznana zarad njenega upodnega upliva na prebavljenje ni čiščenje, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nejasnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bucanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vnanji bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 24—16

GLAVNO SKLADIŠČE i LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *G. B. Ponti*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmahner, v Kormlnu v lekarni A. Franzoni, v Tomlnu v lekarni E. Pullian.

Prvi ustav 22—

Ekonomička krojačnica

Ivana Batelli-a

Via Barriera vecchia N.ro 6. I. piano.

Sgotavljuju se odjade polag mjere, najvećom brzinom i eleganicom, uz najfiniji cienu.

Naručba se obavlja uz pouzeće

Podpisani usudjuje se znanstvu si vse obitavstvo da je otvorio u ulici *Barriera vecchia* br. 18.

trgovinu od kišobranah

sa bogatim izborom kojli svilenih toli vunenih pamučnih. Popravlja takodjer kišobrane i suncobrane. 24—20 *Gluho Grim*

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

9·10 metra za fr. 4·95 iz dobre vune
" " 8·— " bolje "
" " 10·— " fine "
" " 12·40 " prav fine "

poruvienc iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za **suknena** oblačila za gospé, meter f. 2.—

Črni krzni palmerston iz čiste volne za zimni paletot za dame, meter f. 4.

Potne pišde po f. 4, 5, 8 do f. 12. Jeden. Zelo lepa oblačila, hlače, vrhne suknje, tkanine za suknje in dežne plašče (tuppi, rašanina, komis, (grebenina), cheviots, ratcots, sukno za dame in biljare, peruvienn, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neprosto. Pošiljatve s povzetjem čez f. 10 prosto.**

Imam stalno zalogo suknja v vrednosti f. 100.000 a. vr ter, se ob sebi ume, da mi v mojih svatovni trgovini mnogo os'ankov po 1 do 3 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj kratce zelo znižani tvarihani oeni razpočavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov nemorejo pošiljati uzori, ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **eloparja**, ako tvornica za sukno ostankine prilike oznanjuje, saj so v teh slučajih prilični odrezki od celih delov in ne od krajcov; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—97

Nepristni ostank se zamenjajo all pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski taljanski in francoski.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naprotl palači Salem nalazi se 48—38

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cienc košare svake vrsti, četke, metle ta slame i iz konjske grive, čistila za noge, sagove i kleto svakovrsti; povoštene platnc koneo za svietla i za ribe i platno za vezenja, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za čuptare.

Novi ustav

za posredovanje službah i za službenčad te za stanove, za tu i inozemstvo

Trst via del Ponte br. 5.

Uredjuje se u taljanskom, njemačkom i slovenskom jeziku. 14—24

Znatne gubitke

koje je protrpila tvornica željeznog pokućtva „Gedderidge Brothers and Comp." u Londonu naišed pada banke u Glasgovu, prisiljen ročenu tvornicu odustati od daljnjih obrt. poduzetah i razprodati za čvrti u tvorničke cienc sve predmete provizije, kojih je velik broj i koji bijahu često odlikovani na raznih izložbah. — Podpisani nudja št. občinstvu

400 postelja željeznih

za odrasle

(koja su prilično slici vrlo slično)

Izvratno radjenih a jasa na ures u svakoj sobi, za 1—

samih 5 for. komad

prije stajo je for. 32.50

Ove postelje preporučaju se osobito za prostore i ljeto, budući se uzdrže uviek čistimi i prodnjače u svomu drvenlu.

F. BUGANYI

Skladište strojeva u Beču. Landstrasse, Kriegergasse.

Primaju se naručbe i za jedan komad. Naručba se razsililje u najboljem stanju uz gotov novac.

Vucenje je već 24 tek. Mjeseca

Kincsem SREČKE za 1 frt. 11 srečke za 10 frt.

Glavni zgoditak gotov novac

50.000 frt.

10.000 fr., 5000 fr. odbivši 20% | 4788 novcani zgodituke

Kincsem-Srečke se mogu tobiti kod:

Lutrijskim uredu Jokey Clubhá u Budimpešti vačka ulica 6.

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca**

Broj 15.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom zastu naše stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pos.

Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Prijesalana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč. za svaki redak više 5 novč.; i u slučaju opetovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) Imoj prosimo i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na sielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo, ili odpravničtvo. Nabiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za poljaku 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 50-12 za pol godine. Izvan carevine više poštarine. Na malo 1 br. 5 nvč.

Govor

narodnog zastupnika d.ra *Dinka Vitezića*, izrečan u sjednici carevinskog vieća dne 3. t. m.

(Konac).

Spomenutom odlukom odredilo je ministarstvo, da se imade već početkom škol. g. 1884—85. pučka škola u Lovranu podieliti u dva odsiela, u hrvatski i talijanski te da se imade roditeljem na volju prepustiti, u koji će odsiel upisati svoju djecu. U tom dekretu kaže se izrično, da se neima niti u jednom niti u drugom odsielu uvesti drugi jezik kao obvezatan predmet.

Občina se je utekla proti ovoj odluci upravnomu sudištu, pa žalibože i ovaj je odbio pritužbu kao neosnovanu odlukom 14. oktobra 1885. i to iz sliedećih razloga: da imade unitar granicah občine 41 školsko djece, koji obde talijanskim jezikom, te da se mora radi toga i za njihov odgoj skrbiti; da je ova odluka za jur postojeću školu domaće starvni, od koje neće občini narasti novi troškovi; da se je za dobu u proti nazorom občine izjavio i zemaljsko zastupstvo, zastupajući zemaljski interes, koji pripomaže, nositi školske troškove, te da nisu napokon školske oblasti vezane polag §. 6. državnog zakona 14. maja 1869. na mnienje onih faktorah, koje se imade u tom saslušati i koji uzdržaju školu.

Nemogu od manje a da nešto neopazim ovaj motivacij. Što se tiče prvog razloga, to mi je spomenuti, da su na javnoj raspravi koji se je pronašlo u občini 41 za školu sposobno dieco, vodili posve napravilnim načinom i pod najvećim pritiskom, te da stoji tuj uzpjeh u očitoj opreci i sa izvidi, koji bijahu prije poduzeti i sa popisom puka, uniat kojeg dolazi — kao što ste čuli, gospodo moja, — 5 Talijanah na 100 Hrvatah. Nadalje valja mi iztaknuti, da se ovi izvidi nisu protekli na potpodišnju osrednju dobu, kako no to zakon izrično zahtjeva.

Obzirom pako na obrazložanje, da se ovdje radi za unutarnju upravu škole, te da se tim občina nikakvim teretom neobterećuje, moram primjetiti, da ovo nipošto no stoji. Da se ne ima promjenu naukovnog jezika smatrati kao unutarnjim pitanjem, mislim, da je dosta bielodano, što se ima pod time razumieti, da se ima promjenu naukovnog jezika smatrati kao unutarnjim pitanjem, mislim, da je dosta bielodano, mjerah, o kojih se ovdje radi, narasti moralna ili materijalna škoda. Ostane li škola ovakva, kakova je sada, t. j. sa jednim učiteljem, tad nemogu biti djeca onako temeljito podučena i odgojena, kao što to bijaše prije, jer mora taj učitelj dva odsiela podučavati, t. j. u jednom do podne a u drugom poslije podne. Ovo vriedi za slučaj ako se ostane kod jedne učiteljske sile. Nu to nije moguće te će se morati prikriviti i drugog učitelja, a tako će obćina morati držati dva učitelja te će u tom slučaju narasti za obćinu materijalna škoda. Stetonosno posliedice, koje proizlazo iz ovog pogriešnog školskog sustava, nisu ograničene jedino na obćinu Lovran, već se one protežu i na ostalu pokrajinu, jer zahtjeva sada talijanska stranka — tim poticana — da se svuda, gdje je samo malen broj Talijanah, podieli školu u pomoću spomenutih umjetnih doskočicah i uz sadašnje okolnosti u Istri dogadja se žalibog često, da je talijanski odsiel dobro a hrvatski slabo posićen. Tako se tim stranputicami uvodja u čisto hrvatska mjesta talijanska pučka škola.

Usuprot tomu, ako plati gdjegod velika manjina Slavenah školu sa hrvatskim naukovnim jezikom ili bar jedan hrvatski odsiel škole, nebiva uslišana. Poznat mi je slučaj, da se je 55 gospodarah obitelji iz Pazina prije jedne godine obratilo sličnom molbom na školsku upravu, da su isti dne 6. augusta prošle godine za odgovor molili. nu koliko mi je poznato, odgovora nanu kolikomi je poznato, odgovora nanu kolikomi je poznato, odgovora nanu kolikom

te istu prisiliti, da se razpri, neće li se izložiti pogibelji, da bude napadnuta otraga ili, da njoj se uzmak onemogući«.

Niže pako stoji (čita): »Važnost Istre biva tim veća radi obrane naše kraljevine sa strane mora. Uzduž cielo jadranskke obale neimademo osim Mljetskih, Jakina i Brindisi nijedne ratne luke, a k tomu nijedna od spomenutih neodgovara zahtjevom velikog pomorskoga oružišta. Naše brodovlje mora iz Taranta krenuti na obranu, nu ovo je odviše o tajena točka a kojom je nemoguće ostati u tiesnom dotiecaju. Austrija nasuprot imade u Pulji i Kotoru čvrst temelj za vojničke operacije i bliže i sigurna pribježišća u udobnih lukah i u mnogobrojnih sidrištih obale kopna i otokah Istre, Hrvatske i Dalmacije.

Na strani 23 veli se (čita):

»Italija može na vječita vremena odreći se sna premoći na jadranskom moru, ali, da si zajamči sugospodstvo na njem, da si barem osigura sredstva na vlastitu zaštitu, nekoristi joj toliko zaprieći Austriju, da zaposjedne Albaniju, koliko joj je (Italiji) nužno domoći se posjeda Istre, Pulj dati će Italiji luku, koja manjka njezinu brodovlju; obala Istre naknaditi će slaboću njezine zapadne obale; u posjedu zaleđja jadranskoga morskoga zaljeva, Italija će napredke Austrije na južnom kraju toga mora biti bez bojazni moći pratiti«.

Napokon veli se na strani 23 i 24 (čita):

»Ali veće nade talijanske trgovine upućene su na more; a anekcijom Istre radi se upravo, da se osvoji more. Brodarstvo na jadranskom moru je u vlasti onoga, koji posjeduje obalu Istre, i bez ove nemina trgovina Italije budućnosti.«

U podkrepu ove tvrdnje navodi pismo, da trgovačko gibanje tršćanske luke nadmašuje polovicu brodarskoga gibanja svih lukah i pristaništah jadranske obale talijanske, uzeo se za mjerilo bud broj brodovah bud sadržaj tonah (načavah).

U posliednjoj silnici (strana 24) ove knjižice čita se među inim sliedeće, (čita):

»Dakle vojnički, politički i narodno-gospodarstveni razlozi naznačuju nuglasno i jasno Italiji cilj, za kojim ima težiti. Uzroci njezine narodnosti na temelju kojih postala je jedinstvenom državom i koju je dužna braniti, vladaju nad svimi ostalimi uzroci i sačinjavaju pojam svih.

Stečenje »Venezie Giulie« (pod »Venezia Giulia« razumievaju se Goričko, Trst i Istra) i Trentina bitne sastojine talijanskoga državnoga tjela, nepotiče iz nužde »ekspanzivnosti (širenju), već iz naguna obstanka«.

To su, moja gospodo, rieči, koje su od najveće važnosti i iz kojih ćete moći razabrati, da je jednoj veoma djelatnoj stranci u i izvan Italije neizmjerno mnogo stalo, da se dočepa posjeda Istre, da je dakle u najvećem interesu državo, i da vlada mora paziti, da se stanje ne put ovim namjeram. Sa politikom, koja se je dosada sliedila, ja mislim, da je protivno postignuto.

Ja se nadam, da će se napokon ipak jednom u Beču otvoriti oči. Time zaključujem. (Povladjivanje i pleskanje na desnici. Govorniku čestituju.)

* * *

Pri konou sjednice dobije rieč tršćanski zastupnik pl. Burgstaller radi tobože stvarnoga izpravka. On reče:

Štovani gospodin zastupnik dr. Vitezić tužio se je svojim običnim načinom preko svih ljudi i svih stvari. Što se moje osobe tiče, to moram stvarno izpraviti, da nisam govorio o pučkih školah, i dužno moram spomenuti, da grad Trst uzdržava deset pučkih škola sa slovenskim nastavnim jezikom i to u svrsi susma odgovarajućih, većinom novo sagradjenih zgradah. Još jedna slovenska škola postoji u vili Revoltela. (Čujmo! čujmo!) Što se tiče tužbah istoga gosp. zastupnika proti austrijsko-talijanskomu pučanstvu, to ih ja jedanput za uvjek i u ime svih talijanskih zastupnikah sa ogorčenjem kao potpuno neosnovane odbijam. (Povladjivanje na lievici i u središtu.)

Zastupnik Vitezić zamoli također u stvarnom izpravku rieč:

Proti gosp. pl. Burgstalleru imam dva stvarna izpravka. Prvi odnosi se na njegovu tvrdnju, da u gradu Trstu postoji slovenska škola. Ja izpravljam stvarno, da u gradu Trstu nepostoji nijedna slovenska pučka škola, da je takova bila opetovano zahtjevana ali ne dozvoljena.

Gosp. zastupnik je dalje opazio, da sam podigao tužbe proti talijanskomu pučanstvu, ja mislim Istre — radi kratkoće vremena nisam još dobio stenograma, ts neznam, da li rieči gosp. zastupnika točno navadjam. — Ako je gosp. zastupnik mislio, da sam podigao tužbu proti tomu, da Talijani ne dadu Slavenom, a osobito Hrvatom onaj broj školah, koji im pripada po narodnom popisu i po zakonih, tada ostajem kod svoje tvrdnje.

Nu ako je on pod rieču »tužbe« razumio, da sam ja proti Talijanom izrazio kakovo inako spočitanje ili drugi kakov ukor, tada ga pozivljem, neka mi označi rieči, s kojimi sam ja u tom pogledu podigao bilo kakovu god sličnu tužbu.

Pogled po svietu.

U Trstu, 14. aprila 1880.

Nj. Visost kraljović Rudolf, boraveć dulje vremena na svojem otoku Lokrumu u južnoj Dalmaciji, pohodio je prošlog čodna glavni grad Hercegovine, Mostar. Tuj bijaše svečano dočekan od svećenstva, civilnih i vojničkih oblastih i od mnogobrojna pučanstva. Opotovano izrazio je kraljović svoje zadovoljstvo nad napredkom grada Mostara. Odlazeći izreče on ponovno radost i zahvalnost na srdačnom i svečanom dočeku.

Osnova nagodbe izmedju Austrije i Ugarske predložiti će se carevinskom vieću negdje poslije uzkrsa.

Ovih danah doći će na razpravu zakonska osnova o narodnom ustanku. Većina zastupstva glasovati će da se predje u potanko razpravljanje, pri čemu će njemački liberalci podnieti više izpravakah.

Glede Scharschmiedovog predloga o državnom jeziku, nije se još složila desnica. Jedan dio bi se upustio sa Niemci u dogovaranja, nu većina je za to, da se taj predlog zabaci.

Izvješće odbora za narodni ustanak ističe, da je potrobito, da bude pripravna dovoljna vojnička sila za slučaj, da kojoj pokrajini zaprieti kakova pogibelj. Nadalje kaže, da upoljanje narodnog ustanka neće nametnuti državi novih terotah i da se neću narodni ustanak pozivati na vježbe. Isto izvješće predlažo, da se predje na dnevni red preko onih peticijah, koje su podnešene proti narodnom ustanku.

Carevinsko vieće razpravilo je ovih danah proračun ministarstva nastave i bogoštovja, ministarstva trgovine i poljodjelstva a sada se vodi razprava o ministarstvu pravosudja. Kako je poznato, govorio je naš zastupnik dr. Vitezić kod proračuna ministarstva poduke, zauzev se toplo za pučko školstvo u Istri a 7. t. m. govorio je iznova kod proračuna ministarstva trgovine, preporučiv vladi gradnju nekojih neobhodno potrebitih lukah uz našu obalu. Od ostalih istarskih zastupnikah nije ga u tom nitko podupro, kao da nije govorio za cielu Istru. Mjesto talijanskih zastupnikah Istre govorio je u istoj sjednici tršćanski zastupnik Vucotich te je preporučio vladi gradnju i popravak lukah u Poreču i Piranu.

Narodne novine iz Dalmacije žale silno za pokojnim namjestnikom barunom Cornaro-om, ističuć njegove koli vojničke toli upravne vrline a nada sve njegovu nepristranost, radinost i ljubav do Dalmacije.

Hrvatska rognikolarna deputacija, dovršiv svoj posao u Pešti, t. j. sastaviv hrvatsko tužbo i zahtjevo glede povriedjene nagodbe, izručila je iste madjarskoj rognikolarnoj deputaciji, koja će o tom viećati a kasnije sastati će se obe deputacije, da vieću zajedničkoj.

Bivši srbski ministar predsjednik Garašanin sastavio je novo ministarstvo, koje će nastaviti prijašnju politiku, koja je svakomu više na čast i korist nego li srbskomu narodu.

Knez bugarski Aleksander poslao je turskoj vladi notu, u kojoj očituje, da se pokorava volji vlastih. On je izdao ujedno narodbu, kojom se dokida obsadno stanje i odredjuju novi izbori u jednoj i drugoj pokrajini za dne 23. t. m.

Viest o zavladavšem miru u Bolgriji bijaše prerana. Pobunjeni radnici nisu još svuda poprimili radnju već se dapače na nekojih novih mjestih pobunili i radnju obustavili.

U grčkom saboru stavila je vlada pitanje o povjerenju pa premda se diže proti njoj silna opozicija, čini se ipak, da je većina zastupstva za sadašnje ministarstvo. Po najnovijih viestih sukobile su se jur grčke čete sa turskimi na granici.

I Francezkoj vladi zadaju mnogo brige radnički nemiri pak je i sama u neprilici neznajuć što da uradi.

Englezki ministar predsjednik Gladstone podnesao je parlamentu osnovu osnovu o reguliranju irskoga pitanja. Ovu osnovu zagovorno je puna tri sata. Slobodoumni listovi hvale veoma Gladstonovu plemenitu namisao, kojom želi zadovoljiti Ire a tim preprieći vječito nemire nezadovoljstva u zemlji.

Franina i Jurina.

Fr. Dragi Frane, ča biš ti rekal, zač oni tri talijanski deputati va Beče nikad ust nendpru a naš Vitezić vavek prosi, preporuča i pita za svoje ljude: škole i porti, da se umanje štivri, da se pomore siromahu, da se ga neštuči i nemuči itd. itd.?

Jur. Ča ćeš, on je sam od kmetske ruk pak zna kade kmeta tišći i ča ga žuli a oni tri talijanski su gospeskega roda i bogati, pak neznaju ča je siromašćina i nevolja.

Fr. Me zač gredu pak va Beč, ter bi mogli i doma sedet i mučat?

Jur. Ja, ai va Beče je lepše nego va Poreče i Labinje. Tamo su sve velika gospoda i bogati ljudi pak njih je sram povedat svetu, da je va Istroj čuda siromašćini.

Fr. Al ako su oni sami bogati, je nas va Istroj više siromah, ki žolimo, da se za nas zauzme kigod kod svetle krune i da se nam pomore nosit naše težko breme.

Jur. Frane moj, ki s bogatemi ljudi i s gospodom črešnje zoblje, njemu vavek repi ostaju.

Fr. Dobro, dobro, ma ću si ja to zapametit i za drugi put, kada nam budu šarenjaki opet preporučivali velikuu gospodu i bogataše za deputate.

Jur. Pride, pride pokajališče sve kemu, godai je čuda puti prekasno.

Fr. Bumbero, da će poći nazad štrace pobirat i krmke kopit, zač da mu živinarstvo nič ne meće.

Jur. Ha, ter je pravo, da se svaki čovik drži svoga arta.

Fr. Tako je tako.

Različite viesti.

Imenovanje. Savjetnik kod c. kr. namjestničtva u Trstu, dosadanjuji izvjestitelj gospodarstvene struke, grof Giovanelli imenovan je izvjestiteljem upravne ekonomičke školskoinstrukc. Sada se imade popunit njegovo mjesto t. j. mjesto izvjestitelja za gospodarstvo. Pogovora se, da je medju kandidati za to mjesto i voloski kot. kapetan g. vitez Jettmar, a mi mu od srca želimo, da bi imenovan bio.

G. dr. E. Tadei, državni odvjetnik u Gorici, premješten je u istom svo c. kr. tribunalu u Trst.

G. dr. Carnevari, zamjenik državnoga odvjetnika u Trstu, imenovan je državnim odvjetnikom u Gorici.

Naš zemljak g. dr. A. Dukić, koncipist kod c. kr. financijalne prokure u Trstu, imenovan je adjunktom kod iste oblasti. Čestitamo!

Otvoreno je mjesto zamjenika državnoga odvjetnika u Trstu, dotično u Gorici ili Rovinju. Molbe valja uložiti do 24. t. m.

Drugi i treći govor zastupnika Dra. Vitezića. U sjednicah carevinskoga vieća od 7. i 13. t. m. progovorio je naš zastupnik opeti to kod razprave proračuna ministarstva trgovine »o gradnji lukah« uz naše obale i kod proračuna ministar. pravosudja. U dojdućem broju donesti ćemo te govore a danas već zahvaljujemo se srdačno našemu čestitomu zastupniku, što se, gdjegod mu se pruži zgoda, toplo zauzimlje za pučanstvo Istre bez razlike narodnosti, dočim se njegovi drugovi, gg. talijanski zastupnici Istre, niti nemiču, kao da toče svuda u Istri med i mlieko.

Zadušnice za pok. Ivana Korića, kojega smo smrt u prezadnjem broju javili, obavljene su prošli čedan u Poljanah kod Veprinca, u njegovom rodnom mjestu. Osim rodbine sabrali se mnogi znanci i prijatelji pokojnikovi na tu žalobnu službu, moleći za pokoj onoj plemenitoj duši.

Odbor pol. družtva »Edinost«. U glavnoj skupštini političkog družtva »Edinost« dne 4. t. m. bijahu izabrana u odbor sliedeća gospoda. Predsjednikom Ivan Nabergoj. Odbornici: S. Nadališek, V. Dolenc, Fr. Mihelič, Aug. Šterle, M. V. Živic, J. M. Vatovec, S. Jenko, J. Dolinar, I. M. Klun, Zamjenici: Fr. Žitko, Fr. Dolenc; A. Trobec; Fr. Godina; J. Požar, Jak. Ferluga, M. Urbančič, A. Martelanc, F. Balanč. Revizori: P. Peršič, A. Pogorelc, J. Drašček.

Občinski izbori u Omišlju imali se obaviti dne 13. i 14. pak pošto nema tamo narodnih protivnikah, uvjereni smo, da su ti izbori izpali jedino na dobrobit one hrvatske občine i naroda. U budućem broju javiti ćemo pobliže o uspjehu omišljskih izborah.

Govor dra Vitezića i poreški listić. Glasilo poreško-pazinske gospode counša u zadnjem broju izvadak iz govorah nekojih govornikah, koji su govorili u sjednici od 3 t. m. u carevinskom viećnu prigodom razprave proračuna ministarstva bogoštovja i nastave. Medju timi izvadci nalazimo i nekoja okrnjena mjesta iz govora našega zastupnika.

---

nabrajnti sve one nesreće, koje navuče na se pijanica svojim razuzdanim životom. Dosta će biti, ako spomenemo samo nekoje. Pijanica će bježati svaki posao; njemu je najmilija zabava klenčariti po cielo dane, a ako što radi, to nije njegova radnja onako točna i valjana kako od trieznа i radina poslovača. Lienost privodi ga u oskudicu u nevolju, pa tako strada ne samo on već i ciela njegova obitelj. Napadnu ga razne bolesti, polmence želudačne i prsne, um njegov potamni, pa čini svakojake nepodobštine i zla, dok ga usred velikih patnjah i boli napokon u najlipšoj dobi nepokosi smrt i učini kraj njegovom životu. A duša? Veliko je to pitanje, na koje nam odgovara sam sv. Pavao ovimi riečmi: »Znajte, da pijanice neće imati diela u kraljestvu nebeskomu!« Tako dakle žalostno svrši čovjek, koji se nerazumno podaje svojoj strasti. A da završimo, pitat ćemo vas još: kakva su puka djeca ovih nesretnikah, koji tako bezobzirce srću u bezdan tolikih nevoljah? Opazilo se je, da u onih mjestih, gdje ima više pijanicah, umire također više djece.

»Pijanica ne vuče samo nesreću na sebe, već i na svoju obitelj: on nemilosrdno odsudjuje svoju djecu na mnoge bolesti i baca ih u siromaštvo«. Tako piše neki učeni muž. Narav se ponečuje i kazni porod radi grieha roditelja. Djeca pijanice jesu puna svakovratnih bolesti; jesu slaboumna; gluhonieme, pače ima ih i mrtvorodjenih. A ako i koliko poživu, kakav će biti njihov uzgoj? U kući nečuju nikada lieпe rieči do psovkah, kletavah i griešnih naputkah, te tako za rana budu najveće propalice, vriedni nasliednici svoga otca. Koliko ih takovih nedodje pred sud i najlipšu svoju dobu ne preboravi u tamnicah, ako ih već prije neusmrti krvnička ruka! Treba li tu dalnjeg pouka? Mislimo da ne.

Koji je pametan, koji ikoliko mari za svoje zdravlje, za svoju duševnu i tjelesnu sreću; komu ikoliko na srcu leži boljak njegove porodice, neka upamti i uporabi ove istine. Bit će mu dobro, ovršiti će veliku dužnost, koju nalaže Bog, koju iziskuje čovječanstvo od svakoga nas.

Mi smo zahvalni porečkomu klepetalu i na tom izvadku, jer će takodjer iz njega nepristrani čitaoci bakni: — ako Imade takovih — opaziti, da su riječi g. Vitezića nepobitne, dokazi valja ni i temeljiti.

Opazkam pako porečkog glasila imademo sliedeće dodati. Ono kaže naime, da je govor Vitezića na neistinitih premisah osnovan i radi toga nevaljan. Ove premise pako postoje polag istog listića u tom, što istarska slavenska djeca, izuzev sudbene kotare Volosko i Podgrad, poznavaju takodjer talijanski jezik! U svih dakle ostalih kotarih Istre razumiju naša djeca talijanski te je radi toga Vitezić, govoreć za slavenske škole, osnivao svoj govor na krivom temelju! Hoćeš li veće ludorije, vedeg nesmisla?

Debljo neistine nije mogla ije uztvrditi porečka teta te se je valjda i sama veselila, što se takve neslane laži mogu bez kazne u svet turati. Nu uzmimo za jedan časak, da je tomu tako te da naša djeca znaju i talijanski pa znala i njemački i francuzki, zar ona stoga neimaju primati početnu poduku u svojem materinjem jeziku? Što ste se s pameću posvadili gospodo porečka? Eto kako se piše, kad čovjek nema temeljitih razlogah, već samo činjenice izkrivljuje. Da je naš zastupnik dr. Vitezić štogod kriva u svojem govoru uztvrdio, za gotovo bila bi ga odmah izpravila ona trojica istarskih talijanskih zastupnikah, što sjede s Vitezićem u istom parlamentu. Čim nisu na govor našega zastupnika ništa odvratili, priznali su i sami, da nam se silna nepravica nanaša u Istri. Inače kako da si tumačimo šutenje dra. Vidulicha, Millevoi-a i Defranceschi-a?

Lahko je sada pisati porečkomu listiću to izkrivljati stvari; tamo u Beču bijaše mjesta talijanskim istarskim zastupnikom, da podignu svoj glas. Nu predobro jim se godi, te so volo stisnuti i kut u njihovo glasilo u Poreču neka za to laže i maže.

Poslednji čin tabelarsko komedije. Javili smo bili u svoje vrieme, kako je vrhovno sudišće u Beču malom promjenom potvrdilo osude tršćanskoga suda tičuće se kastavskih i lovranskih tabelarah, a danas doznajemo, da je usljed molbe, koju je podnio odvjetnik dr. Martinolić u ime odsudjenih Njegovomu Veličanstvu caru za pomilovanje, dotično odpust kazne, naš premilostivi car, uvidiv, da su odsudjeni po nepoznatih smutljivcih zavedeni i prevareni bili, oprostio svim toliko lovranskim kolliko kastavskim odsudjenikom odmjerenu im kaznu.

Stvar se dakle ovog puta dobro svršila izuzev silni trošak, strah i okapanja koja su radi toga imali, al upozorujemo svo tabelaro, da caraku milost notumačo slabo, da nemisle, da je tim Nj. Veličanstvo rekle, da oni nisu počinili onaj zločin rad kojega su bili odsudjeni nego, da im se je za ovaj put Nj. Veličanstvo smilovalo i oprostilo in zasluženu kaznu. — Kad bi se stvar ponovila, opominjemo 'nuše tabelare, da ih Njegovo Veličanstvo neći sigurno već pomilovalo i zato im kličemo: pamet u budućo!

O poreznih činovnicih. Pod ovim naslovom čitamo u zadnjem broju porečke »babe« vieat, u kojoj spominje, da je ministar financijah izjavio u parlamentu, kako je narodio, da se neimaju porezni činovnici mješati u stranačke borbe. Nadalje kaže,; da takovu naredbu nije valjda došla na kotarski kapetanat u Pazin nit na tamošnji porezni ured jer da je porezni pristav g. Ivan Kočevar znanjem g. kapetana glavni podupratelj hrvatske stranke, koja će do mala imati tu zadovoljštinu, što je pomoću spomenutog g. pristava pripravila propast one mjestne občine. Tako porečki listić.

Ako je zbilja ministar financijah razposlao onu naredbu, mi se tomu jedino veselili možemo, jer je skrajno vrieme, da se već jednom prestanu koli c. kr. toli zemaljski činovnici upuščati u stranačke borbe. Za g. Kočevara, kojega poznamo osobno, znademo samo toliko, da je dobar državljanin, vriedan činovnik i da netaji pred nikim svoga slavenskoga porietla. On vrši svoju dužnost marljivo i točno u javno se nikad i nigdje neizkiče. To znade i njegov kapitan, koji nebi zasta trpio, da se njegovi činovnici pačaju sa stvarmi, koje se sa njihovom službom neslažu. Nu g. kapetan znade i to, da je g. Kočevar Slaven, a toga mu nemože zabraniti, kao što nemože ostalim činovnikom zapriečiti, da nebudu Talijani ili Nemci. Uvjereni smo, da bi dva, tri koturska kapetana u Istri — koji pušu u rog poreško-pazinske gospode — i to nastojala zabraniti gosp. Kočevaru i svakomu slavenskomu činovniku, nu g. grof Manzano, koji neposnaje stranakah, koji vrši sdušno i nepristrano svoju uzvišenu službu, toga neće ujemu niti ikomu drugomu — bilo koje narodnosti, zabraniti. Vedeg nadsliberalizma nenalazimo zbilja nigdje na svietu nego li je taj naših Talijanah! Zahtjevajte radja, da nesmije biti nijedan čes. kr. činovnik druge narodnosti nego li talijanske, pak ćemo vam skinut kapu, al ovako, jeste i ostajete smiješni. Na tužbe naših seljakah iz Vodnjanskog kotara proti nekojim tamošnjim poreznim činovnikom, poreški list še niti neobazire. A te tužbe išle su do samog ministarstva. Al dá, oni činovnici mješajuć se u stranačku borbu rade za talijansku stvar, pak njim je sve dozvoljeno. Naše opetovane tužbe na poreznog eksekutora u Buzetu, koji javno agitira za Talijane; koji javno grdi i kleveće naše poštenjake; koji diže i huni puk proti istim, neima porečka baba niti slova ukora. A gdje su toliki ostali c. kr. i zem. činovnici proti kojim smo sto i sto tužbah podigli radi nepristranosti, radi strančarstva a poreški listić na sve pametno šuti? Hoćete li zbilja, da svaki činovnik, ma i nebio Talijan, onako pleše kako mu vi svirate. To li je vaš toliko hvaljeni liberalizam; takova li je vaša nepristranost i ravnopravnost? Pfui! Sram vas bilo Boga i ljudih.

Kako se pomaže puku? O neradenom stanju občinarah buzetskih bavili smo se prošle i tekuće godine skoro u svakom broju. Nu naša gospoda za to mare i nemare. Njim je, jedino do toga stalo, da naši občinari nedodju do svojih pravah, da nezavidaju občinom, kako to zakon i većina puka zahtjeva. Kako je poznato, vlada sada onom občinom petoricu občinarah, 4 Talijana i jedan naš kmet. Ovi imadu zadaću urediti občinu, utjerati razne zaostatke, pomoći onomu zapuštenomu i potlačenomu puku. A kako mu se u istinu pomaže, svjedoči nam sliedeći slučaj: Občinska uprava utjeruje zaostatke interesah od občinskog kapitala. Nedavno izrekno je buzetski sud osudu proti braći Prodanom radi takovog zaostatka u svoti od 65 for. 50 novč. Občinski odbor zastupao je njegov član g. Rubinich. Troškove likvidirao je dotični sudac na 7 for. 62 novč. Troškovi ti iznašali bi po našem računu samo 4 for. 10 novč. i to:

1) Tužba	for. 1.—
2) Biljegovina i papir	» —.75
3) Intimacija	» —.35
4) Biljeg na osudi	» —.09
5) Pupira	» —.01
6) Računajmo za danguba . .	» 1.—
Ukupno for. 4.10	

Neznamo dakle, kako je mogao primiti g. Rubinich puna 3 for. i 52 novč. više. Ovo nam je još nejasnije, ako je istinito, što nam od tamo pišu, da je onog dana bilo u istoj stvari do 15 občinarah na sudu te je dakle onaj občinski odbornik od svakoga primio po 1 for. Ako mu i ide ovaj forint od osobe, on ga nije smio uzeti jer znade dobro kako je onaj puk jako siromašan, da nelma niti za sol a kamo li za ovakve troškove. Dodajmo k tomu onaj višak, koj smo naračunali na 3 for. i 52 novč. kod jednog a biti će valjda i kod drugih tad je g. odbornik onog dana lepu svotu povukao. Ovo je skoro novjerojatno, jer koji bi tolik novac od siromaha uzeo, nebi imao ni srca ni duše, a toga želimo u interesu one občinske uprave, da nam se stvar razjasni, da tako nestane svake sumnje. Inače morali bismo vjerovati, da je sve što nam se o tom piše istinito a tad bi zbilja bili prisiljeni kazati, da je došla buzetska občina iz dima u vatru.

Milodari za pogorelce. Plemenita gospoja Josipa Vancaš u Zagrebu sabrala je i nam priposlala sliedeću svotu za naše pogorelce, i to:

1) Za veliko Brdo	for. 10
2) » Čapli	» 5
Ukupno for. 15	

Ove novce odposlati ćemo na opredieljeno mjesto i rodoljubnoj gospoji izriečemo ovim u ime naše siromaše srdačnu zahvalu. Ugledale se u nju i druge plemenite duše!

Iz Opatije pišu nam: Austrijski klub turistah, sekcija Opat.ja, to Vam je kod nas najnovije društvo, koje se dakako krsti njemačkim imenom.

To društvo već nekoliko vremena vrlo živahno razvija svoju radinost; popravlja puteve, nove gradi, ter u Opatiji nejma više ni klanca ni putića, koga nije društvo popravilo, a najbolje put iz Opatije u Veprinac tako, da gostovi što ovdje borave, jašeć do Veprinca proluze.

Akoprem klub nerndi za nas ni u naše svrhe, bili bi mu ponešto zahvalni, da nebi tako bezobzirno postupao.

Napisi i kažiputi pisani su samo u njemačkom jeziku, a hrvatski jezik, kojim naše pučanstvo izključivo govori, komu ide ovdje popravu prvo mjesto, — taj se je jezik sasvim iz računa pustio.

Mogao bi tkogod opaziti: čemu hrvatski napisi, kad pučanstvo i bez toga pozna svaku stazicu i svaki klanac?

Polahko gospodo! Vi ste radili dá, ali mi smo vam dopust dali, ono je naše zemljište a nikad njemačko ili klubovo.

Zar da bude klub predteča velikog germanskih težnjah; zar on ima kršit put od sjevera na umišljenu njemačku Adriju? *)

Kanite se gospodo hrdjavog posla; tvrda je ovo kost, kojom biste si lahko mogli zube skršiti.

Čudna, lepa i girdava djevojka jest naša Opatija. Tri ju snube, četiri ljube, peti hoće da zaprosi, a nezna se čija će biti? Biti će onoga, komu po božjih i ljudskih pravicah pripada!

»*Jettmar-Aussichte*«, — »*Zittrow-Sitze*«, »*Zillroth-Ruhe*«, nezvoni našemu puku. Mi prepuščamo ova slavna i neslavna imena Veliko-Niemcem. Slobodno njim je krstiti u Njemačkoj lepa mjesta kako hoće, nu u našoj hrvatskoj zemlji nećemo nikad dopustiti, da se naše gore, naše šume i naši vidici krste švabskimi imeni. Pa kad bi oni muževi imali bar ikakvu zaslugu za naš puk, nu oni su mu u svemu i svagdje protivni.

Prvi nije prijatelj našemu jeziku, a zaslugah imade manje nego li jedan dosadanjni naš c. kr. kot. glavar, Drugi nam je neprijatelj, poznat još iz Rieke. Treći je učenjak, no glavu liečnik, zaslužan za čovječanstvo, ali za Opatiju nit najmanje. Opatijci pozor! Probudite se od sna, ali ne prekasno!

»Otče budi volja Tvoja« molitvenik našeg nezaboravnog Dobrile razprodan je posve. Ovo je već četvrto izdanje tog obljubljenog molitvenika, što nam jasno svjedoči, koli je on priraslo tiesno srcu našemu dobromu puku. Sada se pregledava molitvenik za poto izdanje, koje će biti nešto popunjeno i su uvodom provideno. Čim bude ovo izdanje dotiskano, javiti ćemo to našim čitateljem i svim milovnikom ove prekrasne knjige.

*) Da bi tako no! Urod.

Književne viesti.

Pozivo na predbrojbu.

Kleričko glasbeno pjevačko društvo »Vienac« nadbiskupskom sjemeništu u Zagrebu poziva ovim sve prijatelje i ljubitelje lepe hrvatske pjesme, da se predbroje na drugi dio »Biserničce«, sbirke popievakah za sva četiri muška grla, što ju kani još ove školske godine tiskom na svjetlo izdati. Sbirka će biti oblikom jednaka prvomu dielu Biserničce (osmina), a obsegom tolika, ako ne još i veća (u svem 16 tiskanih arakuh) pojedini glas 4 arka). Cieua sbirci neće preći svote od 2 fr. n. vr. Ona p.n. gospoda, koja nedobiše od društva predbrojnog arka, a misle, da bi mogla sabrati koliko toliko predbrojnikah, neka se izvole obratiti na društvo, da jim ga pošalje. Pojedinci mogu se predbrojiti kod samoga društva. — Sabirači dobivaju kod svakih 10 stalnih predbrojnikah jedan primjerak djela na dar; predbrojnici pako 20 po sto popustbine od konačne cieue, koju će društvo objaviti naknadno. Za sada samo još umoljava p. n. hrv. občinstvo, u osobito hrv. pjevačka društva, da mu se pozivu u što većem broju odazovu, da uzmogne tako djelo što dostojnije na svietlo izdati. A čini te osobito i stoga, što mu je mnogobrojan odziv hrv. občinstva veoma nuždan, da može odmah poslie ovih četveropievah, a možda još i s njimi izdati i poseban svezak partiturah za sve pjesme u sbirku uvrštene.

Pisma se šalju glasbeno pjevačkomu društvu »Vienac« u nadb. sjemeništu u Zagrebu. Kaptol 29.

Za glasbeno pjevačko društvo »Vienac«.

U Zagrebu 17. ožujka 1886.

Predsjedničtvo.

* * *

Prijateljem hrvatske knjige i napredka! Pet je istom godinah, što se je prvi put domovinom hrvatskom pronio glas, da se mladost hrvatska u carskome Beču, poslije kako je bio razpušten »Velebit«, okupila oko zastave »Zvonimira«, kako bi se što bolje medju sobom upoznala, u hrvatskoj ideji učvršćivala i na ozbiljan rad poticala. Za tih se je pet godinah dosta toga uprilićilo i postiglo, što može hrvatskomu imenu u Beču na čast služiti; nu u jednom se ipak pogledu odvojiše ostala slovjenska braća od ovdješnih Hrvatah, a to je u pogledu knjižnice.

Bilo bi dosta doba, da se i u tom, kao što u mnogom koječem drugom, možemo s našom slovjenskom braćom mjeriti. Time mislimo reći, da bi se naša knjižnica — koja istom preko koja stotina broji —što većim brojem lepih i valjanih knjigah snabdjeti morala, ako želimo, da nam društvo u svom literarnom djelovanju uspevati može.

Mi se u toga svim najuljudnije obračamo na prijatelje hrvatske knjige i napredka: na sve hrvatske pisce i rodoljube, na hrvatske književnike i razna literarna društva s tom vrućom molbom, da nam, ako im je moguće, po koju knjigu pošalju u našemu društvu tako pomoć pruže. — Društvo će naše primiti svaki dar s najvećom zahvalnošću, te neće nikada zaboraviti onih, koji podpomogoše hrvatsku mladež u tudjini.

Hrvati! Pomozite svojoj mladeži, koju ste u svet poslali, da crpi znanje i umiće i da se pripravlja na ozbiljan rad; posao i napor naših starijih radnikah, bilo na kojem polju rada i mara, nasliediti će jednom mladji Vaš naraštaj, ali samo onda s uspjehom, ako bude dorasao ulozi, koju mu starieji namru.

Darovi, bilo u knjigah bilo u novcu, neka se izvole slati hrv. akad. društvu »Zvonimiru« u Beču, IX. Mariannengasse 27. I. 10.

Za hrv. akad. društvo »Zvonimir«.

U Beču, 31. marča 1886.

St. jur. *Benešić*, predsjednik,

St. med. *A. Zbierschowski*, tajnik.

Tršćanska burza

dne 14. aprila.

Austrijska pap. renta	for.	85 20	do	for.	85.80
Ugarska »	»	95 —	»	»	95 15
Ista u zlatu 4%	»	103.40	»	»	103.60
Dionice nar. banke	»	84 04	»	»	—.—
» kredit-banke	»	203.50	»	»	204.50
Talijanska renta	»	95.—	»	»	96.—
London 10 lirah sterlinah	»	125.$^{0}/_{0}$	»	»	120.$^{0}/_{0}$
Napoleoni	»	10.01	»	»	10.09
C. kr. cekini	»	5.87	»	»	5.89
Državne marke	»	61.05	»	»	61.75
Isto francuske	»	50.05	»	»	50.30
Talijanske lire	»	49.85	»	»	50.—

Lutrijski brojevi

14. aprila

Praga	10	87	47	46	34
Leopoli	55	66	04	88	87
Hermanstadt	84	17	00	45	82

dne 7. aprila.

Tret	40	47	2	10	81
Linc	7	1	15	83	70
Buda	22	04	41	84	68
Innsbruck	66	27	23	83	88

Javna zahvala.

Blagorodna gg. Kuzma Moderčin, pomorski kapetan u Ismailii i Matija Jakovčić u Port-Saidu, darovali su i sakupili kod tamo nastanjenih domorodacah 77 franukah za nabavu školsko zastave.

Na tom plemenitom daru smatram si za osobitu dužnost pomenuti gospodi i ostalim plemenitim darovateljem najsrdačnije se zahvaliti, kličuć:

»Dao Bog ugledali se i drugi u njihov primjer!«

Kraljevica, 10. travnja 1886.

Gjuro Turina, ravn. učitelj.

P. n. gospodine!

Častim se ovime obznaniti Vam, da mi je povjereno poslovodstvo novo uredjene trgovine sa vinom na veliko

M. Šnellera u Karlovcu.

Na temelju moga višegodišnjega iskustva koje sam stekao kao pivničar kod F. i A. Conolite u Zagrebu, nadalje mojom nastavljenom naukom i praksom na glasovitoj vinarskoj školi baruna Babo-a u Klosterneuburgu; mojim kasnijim službovanjem kao pivničar kod prve trgovine rajnskim vinom Josefa Fulcka u Mainzu na Rajni i napokon naučnim putovanjem po vinorodnih predjelih Franceske i Njemačke: uredio sam ovaj posao g. M. Šnellera po najnovijih zahtjevih racionalnoga pivničarstva. Uslied toga mogu izjaviti, da ću nastojati, da polag naših obstojnostih podpuno zadovoljim koli povjerenoj mi zadaći toli štovanim mušterijam, čijom ćemo podporom našem vinarstvu donekle pomoć, da se podigne na što viši stepen, kako to stoji ova grana kod drugih naroda.

Nadam se, da će mi poći za rukom izpuniti ova obećanja, jer je poznata domaća tvrdka g. Šnellera pripravna žrtvovati i vedih žrtvah, ako nadje dovoljne podpore u slavnom občinstvu.

Preporučujući se Vašoj blagonaklonosti, molim Vas izvolite primiti moju okružnicu na znanje i biljež.m se

sa osobitom štovanjem

2—1 **Tomo Starčević,**
poslovodja i pivničar tvrdke M. Šnellera
u Karlovcu.

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac
odobren po višim oblastim na dekretom a pripravljan od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) sa filialkom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, toom il juhom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, imajućih zdravotna svojstva, to se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod probavljajućih organah; nadalje čisti krv izpravljajuć slabinu i tromost i pospješujuć tek. On čisti polagano, uništuje gljivice ubližujući kronične hrapavosti jetarah, slezena, umanjujuć ave malo po malo zaklarjole bolesti hemoroidah.

Uzme li se likora danomice, čuva od otrovnih miazmah, proizvirućih koli od pokvarena zraka, tolik od epidemijah, zato je izvrstan lek proti *groznici* i proti *koleri.*

Ono pako što sadinjava pravu osobinu likora u zdravstvenoj struci jest, što oslobadja ljude adana srdbi i pokunjenosti, od škodnih posliedicah, koje čovječanstvu dajo veliki broj nesrećah.

Zaista iza malo danah čovjek, koji se služi tim likorom čuti, da mu je povraćena životna snaga, i čuvstvo blagostanja čini ga zadovoljnim, prahuljnim i svjetlim za svaki tud. 33—49

Da se olakoti kupovanje obćinstvu gospodar tvornice osnovao je na široke razpradnju svoga likora, koji se može dobiti u svih kavanah i rakijašnicah.

Podpisani usudljuje se upozoriti slavno obćinstvo da je otvorio u ulici *Barriera vecchia* br. 18.

trgovinu od kišobranah

sa bogatim izborom koli svilenih tali vunenih pamučnih. Popravlja takodjer kišobrane i suncobrane. 24—31 *Giulio Grim*

LA FILIALE
della

BANCA UNION
TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valuta.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interessa annuo
per Banconote
3½ % con preavviso di 5 giorni
3½ „ „ „ 12 „
3½ „ a sei mesi fisso
per Napoleoni
3¼ % con preavviso di 20 giorni
3 „ „ „ 40 „
3¼ „ „ „ 3 mesi
3½ „ „ „ 6 „

Per le lettere di Versamento in circolazione il nuovo tasso d'interessa andrà in vigore a partire dal giorno 18. 25. aprile, 3. 23. maggio, 10. luglio e 18. ottobre a seconda del preavviso.
Trieste 13 Aprile 1880.

BANCO GIRO
abbuona fino il 3% Interessa annuo sino qualunque somma: prelevazioni sino a fiorini 5.000 a vista verso chèque: importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Corrisponde dei versamenti in apposito libretto.

Contegna per tutti i versamenti fatti in qualsiasi ora d'ufficio *la sera del medesimo giorno.*

Assume per proprii correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro la facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' incasso *d'assegni, cambiali e coupons,* verso ⅛% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s'incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants 2—2—10

CIENIK

g. Poppoviča u Zagrebu

Tvornica **uljenih mastilah,** trgovina **semenjem i kefarskom robom,** skladište **farba i laka** izašno je, te će se svakomu, tko se za ovo predmete zanima i cienik zaište, badava priposlati.

Novi ustav

za posredovanje službah i za službinčad te za stanove, za tu i inozemstvo

Trst via del Ponte br. 5.

Uredjuje se u talijanskom, njemačkom i slovenskom jeziku. 15—24

☛ Bez ove obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj lek po dr. Mallu smatrati kano patvoren

Cvet proti trzanju,

po dr. Mallu.

je odlučno najbolji lek proti kostobolji i roumatizmu, trzanju po udih, bolesti u križu i živih, otekli, utvrdnulim udom itd.; ako se rabi i kratko vriome prestane peavema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *zavitek* (Umbrah, znam) ka *proti trzanju po dr. Mallu* na priloženo znamenje; *t. staklenica 50 nvč.*

Zahvala.

☛ G. J. pl. Trnkoczyju, lekaru ☚ *na velikom mestnem trgu* u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolja na nogi silno trpila i razne domaće lienove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje ava vaćma pogoršavala a ona njo kroz više danah više na nogu stati mogla, sjetim se na **Vaš dr. Mallov kostobaljni lek za 50 novč**, te si ga odmah naručim. I u istinu imao je čudovit **uspjeh** da se ja majka nakom što ga je kratko vriome upotrebljavala pravo lakših bolja oslobodila. Puno duvjadočenjem priznajem hvale dr. Mallov **kostobaljni ovlot** kano izvrstan lek te ga svakomu bolestniku u sličnoj bolesti preporučam. Vašoj blagorodnosti izrikam pako najsrdačnjiju hvalu ava štovanjem.

Frana Jug, posjednik u Šmarji kod Colja.

Planinski bilinski sirop kranjski.

izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, prsnoj i plućnoj bolesti; i staklenica 50 nvč. Koristniji nego li svi u trgovini se nalazeći sirupi. 32—14

krv čistoće kruglijoe o. kr. povl.,

neki smjeće u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula uda, pokvarena želudac, kod jetrenih i bubrežnih bolestih i utakmulah po 21 novč. Jedan zamotak sa 6 škatulah i for. 6 novč. Upad jedinog zavitka se poštom ne odpravlja.

☛ Gori navedene specijalitete, koje su mnogoljetnim izkustvom kano osobito **uspješne** priponnate, imade uviek žlete u zalogi i raspošilja odmah pošturskim pouzećem. Adresa je:

Liekarna Trnkoczy-a,

☛ na velikom mestnom trgu ☚
u Ljubljani.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerozijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 2¼%
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz 3¼%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 2¼%
3-mjesečni odkaz 3 %
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel
u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Pešt, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innakruck, Ciolovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od dovlah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam
na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 5½% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povećе iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—52

Velika partija
ostanakah sagovah

(10—12 metarah), šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

B. Storch. u rau.

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 3—1
Uzorci se šalju badava i franko.

Velika partija
odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojah za ciele muške odjeće, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u rau.

Tvar (suknò), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.
Uzorci se šalju badava i franko.

Za ovu korizmu.

Preporučuje se »Hrvatski Bogoslužbenik«, u kom osim jutrenja, večernja i raznih pjesama hrvatskih za crkovno pjevanje kroz svu godinu, ima i put od križa, officij velike nedjelje, plač Gospin, služba na mrtvi dan, Svesvete, Božić. Miado ljeto, Vodokršće, Sviećnicu i ostale Gospine blagdane, Rusalj, Litanije, Gospe i Svih Svetih, kako se služi sv. misa starcia-vonski, officij na sv Jurja, Sv. Ante, apoštolah sv. Ćirila i Metoda, Aniško prošćenje itd itd. Nabavlja se kod uprave »Narodnog Lista« u Zadru. Mehko zapada fr. 3.—, a vezan u koži i pozlaćen for. 3·70. Tko pošalje novce unapried, prima ovu knjigu od preko 500 stranah u kuću bez kakva poštarskoga troška.

Tko nabavi 10 istiskah, primi 11 na dar.

Putem razprodaje kupio sam za n izmjerno jeftine cienе

5000 komadah
slikovitih

Predkrevetnjakah

polag gornje slike sa lihvoi i ovlaćem, vrlo finih papuć svile i smeđolo bojadisanimi ribovi, vrlo elegantni, te ja razprodajem

100 centim. dugačko 1 par for. 3.—
120 centim. dugačko 1 par for. 3.40

Nadalje imadem 2000 sagovah za divan polag perzijskih i orientalnih uzorakah sa crvenimi rubovi, bogatimi okrajci, vrlo debeli, neuatrgljivi i stoje

I. vrst 200 cm. dug. 100 cm širok f. 6·50
II. „ 200 „ „ 170 „ „ „ 7·95
III. „ 300 „ „ 220 „ „ „ 9·95

00 sagovah u odrezcih od 10 do 13 metarah dugačkih, veoma trajni, 65 cent. široki, vrlo fino krišani i sa raznimi rubovi, vrlo elegantni upravo za najbolji salon samo f. 4·75.

Zastori od jute

najfinija i najbolja radnja prve vrsti, tamni ili svetli polag odabranih perzijskih turskih i indijskih uzorakah; 3 i pol metra dugački, sa draperiom i bogatimi okrajci I. vrst for. 6.— II. vrst for. 4·50. — Naručbe primam uz gotov novac ili pošt. pouzetjem —4

I. H. RABINOVICZ

Radionica sagovah
Beč. III. Hintere Zollamtsstrasse 9.

Podpisani časte se objaviti trgovcem obrtnikom, novčarom, osiguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje tvornicu

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47. — I. j.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i pešćih tvornicah i što se tiče veoma nizkih cienah. Izradjuju se pečati kojegod druge podlobe; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: satovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice, Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre, naslove, dlonice itd. 48—46

Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno, sa odličnim štovanjem.

Macerata & attara.

Nepogresivo!

Svak dobije iznos natrag, kod koga bi moj sigurno djelujući

ROBORANTIUM
(sredstvo za brzdonat)

nemapošćan ostao. Isto tako sigurno djeluje *protiv čelavosti, izpadanju kose peruti i sivenju.* Uspjeh više-putnim trenjem zajamčem. Originalne boce po 1, for. 50 nč. i boce za probu po 1 for šalje 1—1

J. Grolich u Brnu.

Roborantium opetovno upotrebljen pokazuje takodjer dobar uspjeh *protiv slabosti i glavobolji.*

U Trstu: Petar Slocovich, farmac. ala Madonna, via Sanita 15. Pvaxmarur ljek. **Hrvatska Slavonija: Zagreb:** samo O. Arnsim. **Rieka:** Gmolnar. **Gospić:** Vouk. **Ivanec kraj. Varaždin:** Janoš. **Ivanić grad:** Tollović. **Jaska i Tomaj: Karlovac:** Flandila. **Petrinja:** Grgić **Zemun:** pl. Bunko. **Slavonija: Gurahy. Varaždin:** Rudl. **Vinkovci:** pl. Aleman. — **Bosnija: Sarajevo:** Pl. Pinyol, liekarnik. **O. Tuzla:** Peolković, liekarnik. **Dalmacija: Zadar:** Andrlović. **Spljet:** Aljinović.

☛ Tamo se može takodjer dobiti *Eau de Hôbe,* istočno sredstvo ljepote, koje uzdrži svježost i bieloću puti. Ciena 85 novčića. — *Bouquet du Serail de Grotich,* voni za rubce i elegantni svieć. Ovo je biesor. svih vonja. Radi vanredno lepe aprave, služi i kao dar za Božić i Imendan. Cieni for. 1.50

Znatne gubitke

koje je pretrpila tvorica željeznog pokućtva „Gedderidge Brothers and Comp." u Londonu nadjal puta banke u Ginsgovu, prisiljee raćenu tvornicu odustati od dalnjih obrt. poduzećah i razprodati za četvrt na tvorničke cieне sve predmete provizije, kojih je velik broj i koji bijahu često odlikovani na raznih izložbah. — Podpisani nudja sl. obćinstvu

400 postelja željeznih

za odrasle

(koja su priloženoj slici vrlo sličnu) 2—

Izvrstno radjenih a jasu na uras u svakoj sobi, za

☛ **samih 8 for. komad** ☚

prije stajao je for. 32.50

Ovo post. je preporučaju se osobito za prosjeće i ljeto, budnć se uzdrže uviek čistimi i prodnjaću u svomu dvorištu.

F. BUGANYI

Skladišće strojevah u Beču. Landstrasse, Krisgergasse.

☛ Primaju se naručbe i za jedan komad. Naručba se razašilje u najboljem stanju uz gotov novac.

Vucenje je već 24 tek. Mjeseca

Kincsem SRECKE za 1 frt. 11 srečko za 10 frt.

Glavni zgoditak gotov novac

50.000 frt.

10.000 fr., 5000 fr. odbivši 20% | 4788 novčani zgoditka

Kincsem-Srečke se mogu tobiti kod:

☛ Lutrijskom uredu Jokey Clubbá u Budimpešta vačka ulica 8. ☚

Broj 16. U Trstu 22. aprila 1886. Godina XVII.

NAŠA SLOGA

Odgovorni urednik
Milan Kreslć.

Glavni urednik
Dr. Ivo Trnski.

Izlazi svaki deseti dan, naime 1., 10. i 20. svakoga mjeseca. — Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se u uredu trgovačko-obrtničke komore u Kukovićevoj ulici u palači baruna Lj. Vranyczana. — Oglasi primaju se u odpravničtvu i računa se za svaki redak 6 novč. — Cieua listu je: na cielu godinu for. 4.—, na pol godine for. 2.—, na četvrt god. for. 1.—, poštom stoji 40 novč. na godinu više.

U Zagrobu mjeseca travnja 1886.

Riječ hrvatskim obrtnikom.

Današnje doba, sravnjivajuć ga sa svimi minulimi vremeni, daleko je napred pokročilo. Nikad nije bilo na svietu toliko korisnih izuma i veličanstvenih djela, napose tehničkom vještinom izvedenih, kao sada. Čovjek, putujuć oko zemlje, mora da se divi svim onim gorostasnim radnjam ljudskih rukuh što mu u velikih svjetskih gradovih pred oči dolaze.

U tom velikom duševnom i materijalnom razvitku narodah zaostali su samo oni puci, koje je nemili udes kroz viekove priliskao, pa se nisu mogli uz ostalu braću uzdignuti do veće kulture. Medju timi nalazio se je i narod hrvatski. Ali i njega je napokon duh prosvjete probudio a prijaznija obstojatoljstva dozvoliše mu, da se ugleda u one sretnije narode. Što smo zakasnili, u čem smo zaostali, to nam valja da svestno naknadimo podvostručenim radom. Treba da vidimo, kojimi se sredstvi služe oni narodi, koje želimo sliedili, kakove oni zavode stvaraju da si odgoje mladež u svakoj struci ljudskoga zvanja, da joj čim uspješnije naoštre bistrinu uma i usavrše vještinu rukuh. Motreć njihovo nastojanje vidimo, da imaju učionah za svaku granu obrta i umjetnosti, za višu klasičnu naobrazbu, za sve slojeve države, da u tu svrhu izdavaju razne strukovne časopise i korisne knjige, koje narod željno čita i tim umnožava svoju obrazovnost. Naravno da u državi takovih gradjanah mora da ovako industrija i blagostanje, a gdje uz to sve još nije ono podpuno sreće i zadovoljstva, tamo će se sigurno prije nego u kojem drugom kraju riešiti onaj veliki problem družtvenog razvoja — uklanjanje vladajućih manah i usavršenje ljudskih uredbah. A kako stoji u nas u tom pravcu? Hrvatski narod sagradio je liepim znanostim i svećilištu hramove, gospodarstvu palaču, obrtničtvu pokusni učevni zavod i obrtnu komoru a svi skoro razredi hrvatskoga naroda šire svoje kulturne misli putem svojih posebnih strukovnjačkih glasilah, samo je hrvatski obrtnik zaostao.

Na velikom sastanku hrvatskih obrtnikah koncem god. 1879. obdržavanom ovdje u Zagrobu, izjaviše se svi prisutni obrtnici, da je izdavanje lista za obrtnike od prieke nužde. Zagrebačka trg.-obrt. komora uvidila je temeljitost ove izjave i odlučila izdavati sličan list, koga ovo ljetos i sa ilustracijami providjenoga izdaje. Ona je ovim načinom uz znatne novčane žrtve od svoje strane pružila zanatlijskomu staležu sgodu, da se putem svoga strukovnjačkoga lista upozna sa najnovijimi pojavi na polju industrije. Komora se je nadala, da će gg. obrtnici prigrliti ovu liepu priliku, da što više njeguju ovaj lih njihovim interesom i zabavi posvećeni list, da će ako ne baš izdašno, a ono makar ponješto sudjelovati kod rada samoga, nu pouzdano je računala na kriepke podupiranje ovoga lista putem predbrojke.

Žalibože što se baš u potonjem pravcu konstatuje vrlo slabo prijanjanje obrtnoga staliža; hrvatski bo obrtnici, prepuštaju hrvatskim trgovcem, da drže list »Obrtnik«. Da se ovoj, po hrvatski obrt upravo ponizujućoj obstojnosti na put stane i mar hrvatskih obrtnikah okolo svoga glasila što više probudi, podigla je uredničtvo ovim putem svoj glas, te upozoruje hrvatske obrtnike na vanredne pogodnosti, koje se njima kao predplatnikom »Obrtnika« u sliedećemu oglasu podieljuju.

Svaki obrtnik, koj se predbroji u niže označenom vremenu na „Obrtnik", imade pravo na **bezplatno** uvršćenje svoga oglasa u tom listu. Kod predbrojke na pol godine, uvrstit će mu se oglas jedan put, a kod predbrojke na cielu godinu **tri puta** bezplatno.

Uredničtvo „Obrtnika".

Od majke dijače,
Majkino se srce,
Kruto razcvijače!

Ne pitam te majko
Blava nijenoga,
Nego te ja pitam,
Tvoga blagoslova,
Da me blagosloviš
S tvojum desnum rukum!

Nu to je žalibože u novije vreme prestalo.

svoju accidence, na što se ove poljube. Pod cielim objedom nesmije mladoženja jesti, već mora posluživati svih, nosić na stol jestvine i što je potrebito.

Poslije objeda je na trgu ples, u kojem mora mlada uvjek spreda plesati i to najprije s kumovi, pak sa ostalom svatjom. Da mlada u vrieme plesa pobjegne i ovdje je običaj, tad ju moraju kumovi tražiti. Ples svrši ako »Zdrave Marije«, a tad se svi uhvate u kolo, uzmu svieće i sa svirači

ustane se jedan i primiv vrč u ruke, zaviče: »Da nam Bog požlvi mladog brata N.« i svi udarišе u gromoviti: Živio. Povučem prijatelja za kaput i prišapnuh mu: »Što je to?« — Razjasnit ću ti poslije — reče mi on.

Pilo se bome sve po šestnajst, te od velikog dima, kako su bili zakurili, mal da se neduših i jedva čekah, kad ćemo na ulicu. Svi su glavinjali kad su na ulicu izašli, osobita onaj, kog su u kući

— Hvala liepa, rekoh, pa tako se napiti; to bora mi neide.

— To je žalibože istina, potvrdi on; — to si i danas na svoje oči vidio. Nije to bilo negda tako, ali današnja mladost misli, da ako se nenapije, da ništa nevriedi. Negda je to bilo sasvim drugčije; nego ajde samnom kući i tamo ću ti pripovjedati, kako se je negda u bratovščinu

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac
odobren po višim oblastih sa dekretom a
pripravljen od

ROMA

Šibenik (Dalm
Via S.

rona zraka, t
izvrstan lijek p
Ono pako št
likara u zdra
ostobadja ljud
nosti od škodl
vjerenstvu daj
Zatim Iza m
služi tim likor
dona Životina s
Nisi ga zadovo
lim za svaki
Da se oiahl
gospodar tvor
razpošiljaju sv
dobiti u svih

Podpisani usudju
da je otvorio u
trgovinu
sa bogatim izbor
pamučnih. Po
suncobrana.

L

BANC

T

s' occupa di l
di
a) *Accetta cer*
Abbuona
p
3½ % co
3½ „ „
3¾ „ a
p
3¼ % co
3 „ „
3¼ „ „
3½ „ „
per lo lotto
il nuovo tasso d
dal giorno 18. 9
10. ottobre a sco
Trieste 1

H. B.
abbuono do
qualunque
Florini 2.000
porti u oggior
— Co: orma
libretti.
Contegn
fatti a qualsia
medesimo giro
Assum
rentisti
Trieste, Vienn
assegni per que
loro le facoltà
presso la sua c
spedizione pe
b) S' incarica
di effetti
nonchè de
biati e con
gione.
c) accorda ai
di deposito
e ne cura
alla scaden

La Filiale

(Sezion
dell' acquisto
commissione,
apre credit
consegnate,
o Warrants.

CIENIK

g. Poppovića u Zagrebu

Tvornica **uljenih mastilah**, trgovina **semerjem i kefarskom robom**, skladište **farba i laka** izašao je, te će se svakomu, tko se za ovo predmete zanima i cienik zaište, badava prinosiati.

Za ovu korizmu.

Preporučuje se »Hrvatski Bogoslužbonik«, u koni osim jutrnjá, večernjá i raznih pjesama hrvatskih za crkovno pjevanje kroz svu godinu, ima i put od križa, oltalj veliko nedjelje, plač Gospin, služba na mrtvi dan, Svesveto, Božić. Mlado ljeto, Vodokršćer, Sviećnicu i ostale

Podpisani časte se objaviti trgovcem obrtnikom, novčarom, osjeguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje **tvornicu**

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47. — I.

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa

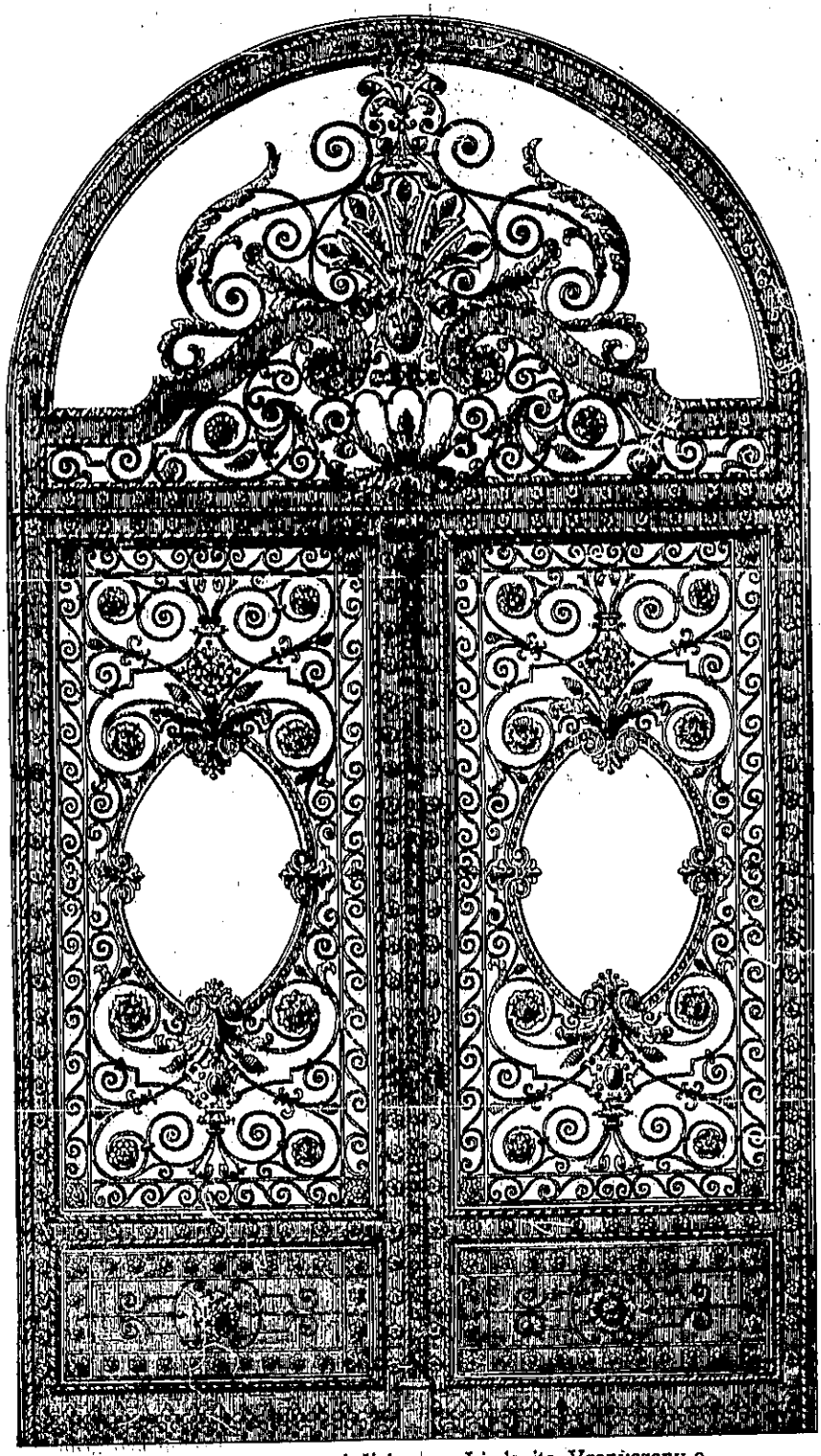

Gvozdena vrata u palači baruna Ljudevita Vranyczany-a.

Po naravi snimio arhitekt *G. Senza.*

Velika partija ostanakah sagovah

(10—12 metarah). šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

L. Storch. u rau.

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 3—1

Uzorci se šalju badava i franko.

Velika partija odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojah za cielo mužke odjeće, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u rau.

Tvar (suknò), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Uzorci se šalju badava i franko.

10.000 fr., 5000 fr. odbivši 20 % | 4788 novčani zgoditke

Kincsem-Srečke se mogu tahiti kod:

Lutrijskim uredu Jokey Clubbá u Budimpešta vačka ulica G.

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca**

Broj 16. U Trstu 22. aprila 1886. Godina XVII.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom zastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputicom (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, što se izvana napiše: „Reklamacija". Dopisi se ne vraćaju niti se tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nepodpisani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za pol jako 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 6.50 i 13 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

II. govor

narodnog zastupnika dra. *Dinka Vitezića*, izrečen u sjednici carevinskog vieća, dne 7. t. m.

Kvarnerski zaljev pradobro je poznat radi silnih olujah, tamo vladajuće bure. Isto je tako poznato, da se tamo događaju često nesreće, t. j. da se veće ili manje ladje razbiju te tako pokine ljudih i njihovo dobro. I danas navadjam Vam žalostan slučaj, koji se tokar ovih danah dogodio.

Trščansko novine, koje su danas stigle, pripovieda nam o tom slučaju. U novini »Il Mattino« od 6. aprila prikazuje se taj slučaj ovako:

»Dne 30. pr. mj. odplovio je ladjicom iz luke Rabna financijalni komesar Dragutin Stefanutti, vodja tamošnje financijalne postaje Novak i dva financijalna stražara, da obave prepisanu njim službu. Kamo su zaplovili i kojoj li su se pogibelji izložili, do sada je zagonetkom. U Rabu očekivali su ih čitavu dva sliedeća dana, naime u sredu i četvrtak, 1. aprila. Napokon pripovjedali su jučer, t. j. 5. aprila nekoji ribari, da su vidjeli neku financijalnu ladju, razbijenu na istarskoj obali u blizini Plomina. O osobah, koje bijahu u ladji, nemaše nikakva glasa to su valjda poginule.

Slični slučajevi događaju se vrlo često. Tako je prije godinu dana jedan trajet — t. j. prevozna ladja — plovio iz Rieke put Lovrana; ovoga ju takodjer uhvatila oluja, i niko se novcem, poginulo je pri tom sedam osobah. Očito je dakle, da se mora osobitu brigu u to uložiti, da se pogibne u tih stranah sigurno luke, kamo bi se u potrebi ladje utekle i spasile. U prijašnja vremena nije se žalilo u toj stvari mnogo podueselo. Skrajno je dakle vrieme, da se popravi ono što bijaše zanemareno, a mora je sa zahvalnošću priznati, da je visoka vlada u zadnje doba uvidila, da se mora tomu zlu doskočiti, jerbo je ona dielomice nekoje luške radnje započela, ili je kani započeti. Tako se radi već dvie ili tri godine na lukobranu u Novoj Baški na otoku Krku sa ukupnim troškom od 140,455 for. Isto tako nalazi se u ljetošnjem proračunu više luških radnjah, tako n. pr. produljenje lukobrana u Voloskom, podignuće lukobrana u Vrbniku na otoku Krku; za svaku od ovih radnjah uvrćena je dielomična svota od 4500 for. a ukupni trošak za svaku od ovih radnjah iznaša po prilici 48.000 for. Uvrćena je takodjer dielomična svota od 4000 for. za podignuće krajčeg mosta u osobitoj Kavanelj, u ukupnom trošku od 9000 for., te više drugih radnjah.

Dnjeli izrekam ovuje u ime mojih birača visokoj vladi zahvalu, ne mogu od manje a da njoj još nepreporučim nekoje vrlo važne luške radnje. Kao prvu i najpotrebitiju radnju smatram ja podignuće lukobrana u Iki kod Opatije. Na otoku obali od luke Rabac pak do Rieke — to je upravo ona kraj, gdje oluje bjesne i gdje se je dogodilo malo prije spomenuta nesreća — nemaš nijedno luke za vedo brodove.

Kad bude gotov lukobran u Voloskom, moći će se doduše, tuj manji brodovi smjestiti, nu za vede brodove nemati će prostora. Vidljiva je dakle potreba, da se podigne u luci Iki lukobran, da umnogome bi ona luka dobra. U istinu je već u proračuih za god. 1875. uvrstila visoka vlada svotu od 8000 for. kao drugi dio ukupne svote od 39,000 for. za taj predlog bijahu u carevinskom vieću prihvaćeni; nu kad sam g. 1881. prigodom proračunske rasprave ovu radnju spomenuo, doznah, da se za istom nije još niti započelo. Zupitav tomu za razlog, reklo mi se nemjesta — neznam da li je ovo istinito, ako nije, molim, da mo se ispravi — da se je kod izpitivanja predjavnog nacrta našlo, da lukobran, postignut na onoj strani, gdje bijaše prvobitno znanovan, nebi ništa koristio te da je potrebito, da se podigne na protivnoj strani. Pošto je pako na toj strani morska dubina mnogo veća, te bi morao i lukobran mnogo dublji biti, bio bi uzliad toga i trošak mnogo veći nego li bijaše ustanovljen za prvi lukobran.

Ja mislim, da je to razlog što se nije izvela ova radnja. Budući je pako — kako što sam jur kazao — na ovom prostoru jedna dobra luka neobhodno potrebita, preporučam visokoj vladi vrića, da se poprimi opet ovog posla te da nastoji sagraditi taj lukobran čim prije.

Preporučivao sam spomenuto i druge dvie radnje tekom prijašnjih zasjedanjah, a to su: podignuće lukobrana u Staroj Baški na otoku Krku i u Belom, na otoku Cresu.

Neću da dosadjujem visokoj kući sa onimi razlozi, kojimi sam tada svoju molbu podkrepio, a to tim manje, jer namislim sada o tom nikakav predlog učiniti. Spomenuti ću samo u kratko, da vladaju u

Po raznih podobčinah — osobito po Pićanšćini, Gračišćini, Krbunšćini i Novašćini — klatare se šarenjački apoštoli, nagovarajuć naše seljake, neka se odsele od Pazina, neka podpišu ili podkrižeju molbu za tu stvar i neka zahtjevaju svoje načelništvo ili podestarlju, neka budu sami svoji itd.

U svakom razgovoru sa našim seljakom trude se naši protivnici osvjedočiti ga, da će sada — čim budu ostale sve občine skupa te čim budu upravljali istimi samo »šćavi« — posvema propasti, da jim se sreća, koju su uživali pod šarenjačkom vladavinom, neće nikad više povratiti, da će se sami za vieke upropastiti.

Pak da oni za izbore ne mare, da se u nje pačati neće? »Poveri meriš«, da vas nepoznamo!

Da li je pak ono, što nam oni nabrajaju, istinito? Da vidimo.

Talijansk »šarenjačka stranka htjela bi na svaki način dokazati, da je »občinska kuća i kasarna u gradu Pazinu svojina same pazinske podobćine«. Kako to? Po čemu su oni do toga došli? Otkuda »svoj občini« svota od preko 64.000 (šestdeset i četri tisuća) forintih za sazidanje ovih velikih kućah? Imade li pazinska podobćina puno glavnice ili kapitala? Koliko imade dohodka? Zašto nam se nenavadja izvor, vrutak ovomu novcu? Zašto nam očito ne kažu, na koji su način došli do svote od 64 tisuće for., ili na koji ju način oni pokrivaju, izplaćuju? One kuće jesu sagrađjene skupnim novcem, žuljevi svih pazinskih podobćinah, a radi toga znade i svako dieto, da nije občinska kuća i kasarna u gradu Pazinu svojina same podobćine pazinske, već da je to svojina svijuh podobćinah, da ovimi kućami nemože nitko sam gospodariti nego sve podobćine skupa. Zato nam ne treba tražiti druge kuće, u koju bismo smjestili naš občinski urad. Ako šarenjakom i poturicom nije pravo, neka idu kamo ih srce vuče.

Talijansko-šarenjačka stranka nagovara seljake raznih občinah, neka se odsele od Pazina te neka stvore sami svoju podestarlju. A zašto to na jedan put? Ta prije su oni zato bili, da se sve ove občine pod Pazin združe, na kasu svih občinah u Pazin dodju i tako dalje. Eh, dobro kaže naša »očenica«, da »strah je vraga«. I u istinu oni zahtjevaju dieljenje občine samo od strahu; oni to traže, jerbo se ovih probudjenih občinah boje; jerbo neće u svojoj sredini poštenih i mudrih občinskih zastupnikah, koji bi budno oko imali i nad »računi«; jerbo žele skupnu jakost ovih občinah ostabiti; jerbo hoće samim sobi — imajuć posla samo sa dvimi, trimi podobćinami — gospodarstvo sačuvati to tako jošte pri jasnih sjediti. Dok su naši predobri ljudi gospodu Talijanaše slijepo slijedili, ludo slušali, po njihovu plesali, Bog sačuvaj, da bi bio tkogod o dieljenju občine progovorio. Ali sada? Narod vidi, narod čuje. Narod ne prijateljuje više s njima, dapače njim niti najmanje ne vjeruje; izgubio je svako povjerenje, vidi jim ću u komunalu dušu i zlobno srce. I zato su sada naši narodni protivnici proti jedinstvu, a za dieljenje občine. A što će na to naši narodni ljudi? Zlo neće biti, da budu občine odieljene kao prije, ali ovo dieljenje neka ne bude sada, već neka se to prenese na kasnije vrieme, kad ćemo biti sa našom gospodom čisti u »računih«. Kad smo mi željeli, da se odcijepimo od Pazina, tada nije bilo njih volja, sada kad žele oni, nije nas volja.

Talijansk »šarenjačka stranka prieti i propašću, ako budu sve občine sjedinjene ostale i ako budu ovimi občinami samo naši ljudi, po njihovu »šćavi«, vladali. Ala ste šarenjaci smiešni! Što sve čovjek u strahu ne izreče! Nu oprostimo im i recimo: Kad nismo pod vašom vladavinom propali, to nećemo zaista nikad više propasti. Poznato je svakomu, da je našim protivnikom prva i zadnja misao ona blažena zemlja tamo preko morske kaljuže. Mi njim ne branimo njihovih ludih težnjah, nu jedino pod pogodbom, da govore i rade u svoje ime ali nikad u ime ovoga dobroga i poštenoga puka, koji je odan dušom i tielom svomu vladaru. Neka idu slobodno u obećanu zemlju, ta i onako nisu ovdje nego nam na škodu i sramotu. Protjerali su nam vojnike a podje li i nadalje ovako, protjerat će nam i gimnaziju. Njih nije briga ako mi sirote trpimo jer su njim puni žepovi naše krvi i našega pota. Izsisali su nas do kostiju a tim nisu još zadovoljni. Htjeli bi nam oglodati i mršave kosti kao da mi nismo stvoreni na sliku i priliku božju.

Od g. 1848. — nećemo da idemo dalje — pokazali su naši susjedi Talijani, svakom zgodom što su i kukovi jesu. Što su nekoji njihovi pravi počinili spomenute godine, znaju najbolje sami i c. kr. oblasti. Pokazali su i kasnije pazinski Talijanaši — a osobito god. 1859. i 1860. kako oni čute i misle i kamo bi stvari došle, da se nebojo vješalah. U svih političkih demonstracijah u novije vrieme sudjelovali su i pazinski Talijanaši. Proti - austrijsko pismo i plakati, talijansko zastave, bombe i petarde, vikanja: Evviva Umberto! Evviva l'Italia! dokazuju dosta jasno, da je naš protivnikom uzko u Istri, da se ne će duto doma, da bi rado promjenili gospodara, da jih nije briga ni za občinu niti za naše dobro.

Nu mislimo, da su oni dosta gospodovali i pačovali. Nadamo se, da njim neće više nijedan vjerovati, da će se svi složiti u tom, da spasimo občinu od moralne i materijalne propasti. U to ime dobro nam došli novi občinski izbori!

Pogled po svietu.

U Trstu, 21. aprila 1886.

Nadošli su nam oto i uskrsni blagdani, u kojih će mirovati sav politički život, da se sa većim dostojanstvom dočeka i primi uspomena na onaj nezaboravni i uzvišeni čas, kadno je Spasitelj, žrtvovav sam sobe, od mrtvih ustao, a tim sav ljudski rod od vječne pogube oslobodio.

Pa kao što će sav naš narod u svojoj poznatoj nabožnosti svetkovati uspomenu na uskrsnuće Spasitelja, tako mu mi vrućo želimo, da bi mu se Onaj, koji se je i za njega na križu žrtvovao, smilovati dostojao te da bi mu i u svagdanjem životu, u težkoj borbi za njegov obstanak, taj težki boj, nejednaku borbu, olakšao. Vrućа je naša molba, da bi naš mukotrpni narod već jednom i političke i gospodarstvene uskrsnuće slavio, da bi već jednom i njemu sinulo sunce prosvjeta i slobode, da bi nakon toliko trpnje i on do svojih svetih pravicah došao i svoj na svojem bio. U toj opravdanoj želji kličemo Ti mili rode: *Sretni Ti bili, uskrsni blagdani, sretan Ti Alleluja, a Svevišnji Te obilno nadario svojim svetim blagoslovom!*

Dne 15. t. m. zaključilo je carevinsko vieće svoje sjednice radi uskrsnih praznikah, koji će trajati tamo do 5. maja. U zadnjoj sjednici bio je prihvaćen, uz neke male promjene, u zadnjem čitanju zakon o narodnom ustanku i to sa 178 proti 88 glasovah. Rasprava ob ovom zakonu bijaše prilično burna i to, što su osnovu zakona njemački liberalci silno pobijali. Ob ovom zakonu imati ćemo još zgode govoriti prije nego li stupi u život.

Češki listovi grozo se silno, da bi stupilo češko zastupstvo u opoziciju čim bi se poprimio Scharschmidov predlog o njemačkom državnom jeziku.

O budućem dalmatinskom namjestniku nije jošte ništa odlučeno. Pišu razne novine, da imade nade, da će postat namjestnikom general Blažeković, koji služi više godinah u Dalmaciji, koji pozna dakle zemlju i narod i koji mu je kao Hrvat sklon i prijazan.

Hrvatske opozicijonalne novine jesu iznenadjene umirovljenjem nekojih viših sudbenih činovnikah i imenovanjem novih. Pitanje o gradnji kazališta nije jošte riešeno, no sudeć po vladinih novinah, graditi će se do mala, i to valjda na Sajmištu.

U Srbiji imadu na dnevnom redu izbore za skupščinu. Od tamo pišu, da je narod vrlo nezadovoljan sa današnjim ministarstvom, te da bi mogla opozicija zadobiti kod izbora većinu, nebudu li od strane vlade nezakonitostih i silnog pritiska.

Medju Bugarskom i Srbijom nastati će do skora prijateljski odnošaji. Srbska vlada uvidja naime, da njoj škodi najviše samoj neprijateljstvo sa Bugarskom a i pravo je, da se to dvie slavenske državice posvemašnje izmire te u bratskoj slogi rade i žive.

Ruska careva obitelj boravi sada u Livadiji.

Rumunjski ministar rata odputovati će koncem ovog čedna u Livadiju, da tamo pozdravi ruskog cara Aleksandra u ime rumunjskog kralja Karola.

Europejske vlasti se dogovaraju o tom, da se pošalje grčkoj vladi ultimatum, t. j. da se pokori i da razoruža vojsku. Pitanje ovo potaknula je Englezka a prihvatilo su ga Austrija i Njemačka, nu Rusija i Francezka nisu još na to pristale.

Danas je imala izdati talijanska vlada dekret, kojim razpušća sadašnji sabor i razpisuje nove izbore. U Italiji, prem se malo gdje tako ustavno vlada kamo tamo — nemože se nijedno ministarstvo dugo održati. Malo u kojem saboru jesu stranke tako razciepkane kano u talijanskom, a to je i razlog, što se vlada nemože na nijednu stranku čvrsto osloniti.

U Belgiji i Francezkoj nedadu se nikako socijalistički radnici smiriti. Belgijska vlada kani čim prije podnieti saboru nove zakone, kojimi bi se u budućo propričili slični nemiri.

Englezkomu ministru predsjedniku Gladstonu pravi opozicija silno poteškoće glede njegovih predlogah u irskom pitanju.

Franina i Jurina.

Fr. Ma su već tu crikvu tamo na Vrhu poli Buzeta sazidali?

Jur. Kunšilj vero da je bil a štortavi president s bielu mitrlju, da je ljude za kamižole potezal, da gredu ča zuć da koj ćemo iz crikve, koj nam ni dosti jedna.

Fr. Lipi mora bit to president.

Jur. A ter ga poznaš i ti, znć sam ti povida jur o njemu, da hodi va sedutu kimat i dva florinčića prijet; on ki se kod izbori ni tel prodat za palentico nego za 150 meiri biguilći, zač da mu je nejde palenta ostala va trbuhe.

Fr. Pak ča on zapovida i va crikve?

Jur. Ajne, ma kada su bili kmeti zadovolјni šazidat lipu crikvu na čast sv. Antonu, on jih je odvraćal govoreć: mene košta moja šiala sto florini a crikva sv. Antona neće toliko valjat.

Fr. A kade se je tako lipo naučil govorit?

Jur. Ča neznaš, da je on gospodska podrepnica, da s Talijani i šarenjaki buzetskimi va jedan rog tuli i da se od njih naučil sve ča je lipo i dobro.

Fr. Borme, to moraju bit fini meštri, kadi su zgojili takovega škulana!

Jur. Je njim pa čast je.

Fr. Tako vam je Jure dobro pasalo va Beče?

Jur. Je va Beče je, ma ni va Trste?

Fr. Kako to?

Jur. Tr sam s goru znesli sve golo i sirovo, tako da san sada kako i trta.

Fr. Će ben Bog pomoć.

Jur. Skrb ga j'!

Fr. Naša Luca mi se itron neć okol uklapeće; da ni otela tamo nejde va Mošćenicah neka frajla š njun hrvatski govorit.

Jur. A ćoćeš njoj ako nezna ni nemore?

Fr. Ma ter da j' domaća?

Jur. Namor je zajčina starinski ni domadi, ma zubićini su tuji.

Fr. Ala ti znjiki!

Tmasto je nebo . . .

Tmasto je nebo
Gromori grom,
Pustoš vam vlada
Zemljicom svom!

I njiše se gran'
I pada list;
Suza ga prati
Munjevni blist.

Žalost me trapi,
Srdce kuka,
Slaba mi na grud
Klone ruka . . .

Vjetar zaurla,
Zagrmi grom:
»Nijo slobodan
Istarski dom!«

R. K—ć

Različite viesti.

Tko laže? Poreški listić u zadnjem broju, pišuć o poznatom posjetu nadvojvode **Karla Stjepana** u lošinjskih školah, navadja, da je sve ono što se je o tom posjetu u raznih slavenskih novinah pisalo, posve izmišljeno, neistinito ili puka »fandonijaca«. Mi se nebi osvrćali na slične »fandonijace« lista, koji pita svoje čitatelje skoro izključivo izmišljotinami i neistinom, al nam je ipak odgovorit sa par rieči poreškim piskarom poradi same prejasne osobe, o kojoj se radi, i poradi važnosti pitanja, o komu je govor. Nedično je i neplamenito pobijati nešto, o čemu se je uduši osvjedočeno, da je ono čista i bistra istina, kao voda iz vrutka. Pa kao što smo mi prvi onu viest donesli, tako ju danas opetujemo i **tvrdimo apodiktički, da je sve ono istinito, što smo o tom napisali.** Poreški piskari neka se popitaju kod c. kr. kapitana ili c. k. školskog nadzornika u Lošinju, koji su onom razgovoru prejasnog nadvojvode prisustvovali, pak će se uvjeriti, da sami pišu fandonije i izmišljotino, dočim tvrde, da su slavenski listovi neistinu pisali. Jest gospodo poreška! rieči Nj. Visosti vas silno peku i vi se pod istimi poput zmije savijate al sve to vam ništa nepomaže. Činjenica ostaje činjenicom, pa makar ju provrtljivci izvrćali i okrićali koliko njim drago.

Imenovanje. Bivši sudbeni pristav u Buzetu, g. *Lovro Petronio*, imenovan je pristavom u Rovinju.

Imenovanja u trgovačkoj mornarici. Kr. ugarska pomorska vlada na Rieci imenovala je kapetani sliedeće podkapetane: gosp. Frana Šmanca iz Bakra, g. Antuna Stuparića iz Lošinja. Podkapetani imenovala je ista oblast g. Nikolu Soppa iz Lošinja i g. Josipa Zenkovića iz Veloskog.

Ministar pravosudja J. baron dr. Pražak nalazi se danas u Trstu odakle polazi sutra parobrodom u Dalmaciju, da razgleda tamošnje sudstvo.

Profesor dr. Vatroslav Jagić. O glasovitom hrvatskom učenjaku, profesoru *Jagiću*, piše službeni bečki list sliedeće: Nj. ces. i kr. ap. Vel

---

Došavši u njegovu kuću, sjedosmo i prijatelj poče:

— Mladići morali su i onda u bratovšćinu stupiti, da su platili jesti i piti kao i danas. Nu oni se nisu tako napijali. Išli bi u koju kuću, »mladi brata« donesao bi vino i što je potrebno za jelo. Jedan izmedj najstarijih mladićah bijaše ravnateljem i taj, pošto bi se najeli i napili, stupio bi na stolicu, a uz njega morao je biti »mladi brat«. Sad bi on počeo svoju prodiku, napominjajuć dotičnomu sva njegova prava i sve njegove dužnosti. Na posliedku, svršiv prodiku, spustio bi s glave padelu, pod kojom bijaše pokriven na mladog brata, u znak potvrde. Sad bi počela prava zabava. Posieli bi se nakolo i svatko od prisutnih morao bi kazati svoju zagonetku. Nu nijedan nije smio kazati takove, koju bi već koji pred njim kazao, inače bio je prisiljen na kaznu od 5 krajcarah. Kad bi svi svršili, tad bi morao svaki svoju odgonetnuti, inače platio bi opet 5 krajcarah. Tako bi se prilično do kasna zabavljali, bez da se opiju. S novci, koje bi od kaznah dobili, išli bi druge nedjelje opet veseliti se.

— To je bilo lipo, rečem ja, tim su barem i razum vježbali, al danas ga s opijanjem kvare.

— Što ćeš, kad ti je današnji svieat pokvaren, doda prijatelj. I. M.

čanstvo blagoizvoljelo je redovitoga profesora na sveučilišću u Petrogradu, carsko-ruskoga državnoga savjetnika i redovitoga akademika dra. Vatroslava Jagića premilostivo imenovati redovitim profesorom slavenske filologije na c. kr. sveučilišću u Beču. Austrijsko ministarstvo nastave obratilo se već prošle godine, kad je Franjo Miklošić, navršivši sedamdeset godinah, stupio u stanje mira, na odličnoga našega zemljaka u Petrograd s ponudom, nebi li primio stolicu slavistike na bečkom sveučilišću. Liepim svojim položajem na petrogradskom sveučilišću vrlo zadovoljan, profesor Jagić dugo je oklievao prihvatiti ovu ponudu, a što se je napokon ipak sklonio, biti će razlogom valjda samo obiteljski odnošaji.

Slavenska omladina u Beču zadobila je ovim imenovanjem ne samo odličnoga učenjaka i profesora, već i dobra prijatelja i savjetnika.

Dr. Ivan vitez Mašek Bosnodolski, Vrlo štovani gradjanin zagrebački, revni podupiratelj svakog narodnog poduzeća u Hrvatskoj, c. kr. štopski nadliečnik I. razreda u miru, vitez reda željezne krune III. razreda, posjednik ratne i papinske kolajne, podpredsjednik hrv.-slav. liečničkog sbora, predsjednik gradskoga zdravstvenog vieća, podpredsjednik družtva crvenoga križa itd. preminu dne 17. aprila 1886. u 4 sata poslie podne nakon duge teške bolesti, primivši svetootajstva, u 65. godini dobe svoje.

Veličajni sprovod pokojnika bio je u ponedjeljak 19. t. m. u 4 sata poslie podne na skupnom grobilju u Zagrebu. Vječni mu pokoj.

Poročka »Istria« u broju 237 javlja pod naslovom »Condanna« da je Ivan Ružić iz Kastelira bio nedavno odsudjen od motovunskoga suda radi izbornih agitacijah i jer da je on tobože krivo sudu prijavio Ivana de Facchinetti, načelnika Vižlande radi protuaustrijskih demonstracijah, na mjesec danah tamnice. Mi smo dobili od prijatelja iz Istre dotičnu osudu, koju ćemo u budućem broju donesti, neka čitaoci naši i Istrijo još jednom vide koliko Istra istinu ljubi. U ostalom javljamo već danas, da nije istina što i kako »Istra« piše o gosp. Ivanu Ružiću.

Iz Šumbroga primamo sliedeću tužaljku. Za našu podobidnu reč bi, da su zaboravile i crkveno i svjetovno oblasti. Naš g. župnik morao bi se življe zauzeti za odgoj naše djece i u obće za napredak puka. Nemožemo vjerovati, da bi ga u tom itko pričeto u na šarenjake, kojih imade i ovuda koja šaka, nebi se smio obazirati. On je ovdje za sav puk a taj je naše hrvatske krvi i jezika. Sveta mu je dakle dužnost, da pristano u svem i svačem uz ogromnu većinu, da istu uči, vodi i ravna. Jedino tako steći će si ljubav i odanost puka, komu je pastirom.

God. 1860. imali smo ovdje svoju školu, koju su naša djeca marljivo polazila. Imadomo i dobru školsku kuću; djeca za školu do 50 al odnvna smo već bez učitelja. Zaludu bijahu do sada sve naše molbe. Naši protivnici rovali su na sve načine proti hrvatskoj školi i učitelju i nisu mirovali, dok nije otišao. Sad pitamo svakoga razumnoga, kakova će biti djeca bez ikakve nauke? Nije li to žulostno?

Molimo dakle i kroz dičnu »Našu Slogu« da nam se smiluju i crkvene i školske oblasti, jer će nam mladež podivljat. Domućim puko poglavarom, i crkvenim i svietskim preporučamo, da se bolje obaziru na potrebe puka, da manje šuruju sa protivnici crkve i naroda, jer više nemožemo trpiti i mučati. Onomu šarenjaku puko, koji bi hotio, da se občinsko dobro razkomada i razdieli, poručujemo, da ćemo se proti tomu zubi i nokti braniti jer znademo, da bi nas to dielitba materijalno upropastila a on i još koji drugi bi si pri tom napunili žepove. Činite dakle poglavari svaki svoju dužnost, jer ćemo drugače ujariti u druge gusle.

Milodari za pogorelce. Primili smo nadalje sa zahvalnošću za pogorelce u Velikom Brdu i Čuptih for. 5 od prevzj. g. dr. Dinka Vitezića i for. 5 od g. Gjure Ružića, trgovca na Rieci. Bog njim platil

O izborih u Omišlju pišu od tamo:

Mislimo, da mirnijih izborah u ovo zadnje vrieme u cielej Istri nije bilo, što 13. i 14. o. mj. ovdje. Pogovaralo se dosta, da će se dvie stranke boriti, nu nipošto političke, jer takvih u Omišlju nema, nu dan prije izbora stošlie se obje, te je to posve mirno prošlo. Žandarah nije ovdje bilo. Nije li to hvalevriedno? Nije li ovo znak, da se narod znade mirno vladati kad se gu iz vana ne šunta i punta? Išlo je dakle sve u najboljem redu. Zastupnike izabralo se posve nove. Mi se u njih pouzdajemo i očekujemo, da će raditi na dobrobit puka, koj ih je na to postavio. U isto vrieme dužni smo staromu zastupstvu, na njegovom trogodišnjem radu, zahvaliti se. Novo zastupstvo čeka još dosta posla. Prije svega preporučujemo mu, da strogo pazi na čistoću mjesta, i to radi zdravlja, jer druge strane što dodje amo dosta tudjinacah, te bi bila sramota, da nas broje među zadnje. Sad, pošto nastaju liepša vremena, sjegurno će Riečani kao i lanjske godine amo izlete praviti, jer je odavle vidik kakva na blizu nema, pak bi obćina morala nastojati, da skrbi za svaku udobnost, osobito na red i čistoću, jer je to za mjesto od potrebe i od koristi. I obćinski putevi nisu baš u najboljem redu. Hoće se samo malo više dobre volje i uztrajnosti, pa će sve dobro ići.

Novo zastupstvo ima do dva tjedna izabrati izmedj svoje sredine obć. načelnika, a mi očekujemo, da će znati odabrati muža, koj će biti dostojan te časti i u to ime kličemo: Sretno odabrali!

† Vjekoslav Jelušić Peretov. U sudnji čas doznajemo iz Kastva, da je tamo preminuo čuvši čestiti Kastavski gradjanin Vj. Jelušić. Pogreb biti će u petak po podne. Lahka mu bila domaća zemljica!

»Katolička Dalmacija« piše, da je splitski biskup upravio na kompetentno mjesto obširno pismo na obranu svojih kapelanah, odnosno na kongrua. Želimo, da ga u tom slede i ostali naši biskupi.

Predavanje o medicini u sjemeništih. Zagrebački liečnički vieśnik piše o tom sliedeće: »Kako su svećenici našemu narodu i liečitelji u turi i savjetnici u nevolji, bilo bi od velike potrebe, da nauče dok su još u sjemeništih, kako treba postupati s bolestnikom proma prirodi i pomoći mu u manjih bolestih i u slučaju nagle nesreće. Koliko nam je poznato, uči se nešto u naših sjemeništih »medicina pastoralis« od nestrukovnjaka, ali to je tako površno i tako malo odgovara svrsi, da bi pobrebno bilo, da u svakom sjemeništu predaje, koji liečnik upastoralnu medicinu.

Preporučamo i mi ovaj savjet onim, na koje spada.

Novi časopis počeo je u mjesečnih sveskih u Trstu izlaziti u talijanskom jeziku pod naslovom »Rivista economica-commerciale«. Sudeć po prvoj svezci odgovarati će taj trgovačko-gospodarstveni »Pregledu« posve svojoj zadaći. Pojedina sveska od 32 stranice stoji 50 nvč. Tko se bavi trgovinom i narodnim gospodarstvom a razumije talijanski, može se dobro okoristiti ovim »Pregledom«.

Stogodišnji jubilej austrijske zastave. Dne 20. marča navršilo se je 100 godinah, što je uvedena crveno i bielo-crvena austrijska zastava, koja je, kako je poznato, razdieljena sada u dvoje, na austrijsku i ugarsku zastavu.

Uzpostavljenje kraljevine Poljske. Poljski plemić grof Ivan Zamoyski izdao je knjižicu pod naslovom »Russie-Pologne«, (Rusija-Poljska) u kojoj predlaže ruskomu caru, da u interesu Rusije uzpostavi kraljevinu Poljsku.

Poljaki bi po mnienju pisca imali stupiti u onakav položaj, (od prilike) kakav je zauzela Ugarska napram Austriji.

Car i carica krunili bi se u varšavskoj katedrali Jagelonacah, te bi otvorili svetčano poljski sabor. Car bi imenovao za svoga zamjenika podkralja, koji bi imao onaj djelokrug, što ga ima ministar predsjednik. Imala bi se ustrojiti poljska vojska; dozvolit bi se morala sloboda govora i sloboda štampe.

To su u glavnom želje poljskoga pisca. Radi se dakle o provedbi ugovora od godine 1815. i o uzpostavi kraljevine Poljske, kakva je bila za Aleksandra I. Knjižica je pisana vrlo toplo i zanimivo.

Zamoyski podastro je caru svoju osnovu.

Kriva prisega. Pred sudištem u nekom bavarskom gradu imao je nedavno jedan vrlo sumnjiv čovjek položiti prisegu. Kad ga je predsjedatelj porxao, da izgovori prisegu, poče ovaj govoriti formulu, najednom počo mucati i zavapiv: »evo vraga, već je ovdje«, sruši se bez svisti na pod. Povod tomu našao se je odmah u tom, što je podvornik, neznajući, da se u sudbenoj dvorani vodi razprava, poslao u ovu dimnjačara, da iz čisti dimnjak. Kad se je čovjeku opet povratila svjest, reče: »Gospodine sudče, sve što sam rekao, gola je laž i ja sve opoziv ljem«.

Od pastira zastupnik. Josipu Gurici, sadašnjemu zastupniku u bukareškoj komori, bilo je dvadesat godinah, kad je još čuvao ovce nekoga plemića po livadah blizu mjesta Baku. Kad bi ljeti seoska djeca išla iz učione, navraćala bi se k njemu i slušala: kako lieno u sviralu svira. Od jednoga djačića naučio je on slabet, i kad je to naučio, spopade ga želja za čitanjem. Jednoga dana nastade u okolici pobuna. Seljaci skočiše na nekoga plemića. Oni nasrnuše na dvor. Iz dvora praenu puška i pogodi nekoga seljaka. Kad to vidjeli ostali, pobjegoše glavom bez obzira. Seljaci bili su tužni. Gurica bio je pozvan na svjedoka. Plemić je mislio, da će Gurica, kao njegov pastir, biti na njegovoj strani. Nu prevario se kruto. Gurica stade na jednoč pred sudom braniti seljake, predstavljajuć jednostavnimi riečmi biedu i nevolju seljačtva. Ovaj govor zanio slušateljstvo tako, da se je našlo ljudih, koji su se zauzeli za nj, te su ga dali već u 25. godini učiti pisanju i čitanju. U isto doba razvio se njegov govornički dar. Kasnije postao je znamenit agitator u istom okolišu. Zadnjih izborah stupio je sam kano kandidat, te je i izabran u sabor. On je jedan od najčešćih govornikah u rumunjskoj komori, kad se radi o gospodarstvenih pitanjih.

Neuku nauka.

Kako se njeguje pilad? Pilići se ostave u gnjezdu 24 sata poslie što su se polegli. U obće valja prve dane držati pilić u zatvorenom, toplom mjestu na u zdravom i suhom zraku. Prva hrana ima biti pilićem tvrda sjećena jaja, sredica bielog kruha, ohvano proso ili kuhan krompir. Peti dan može njim se dati štogod zelenoga a za napoj mlieko sa vodom. Početkom treba pilić hraniti 5—6 puta na dan, ai ostanke hrane valja ostraniti, jer tako valja i napoj mlienjati da neskisa, što bi životinjicam škodilo. Čim dopusti vrieme, pusti se pilić van na zdrav zrak, koji djeluje na nje vrlo koristno.

Rajčicam (pomodoro) škodljiva je velika vlaga i dugotrajna magla. Ako se rajčice previše zalievaju, poeruiti će ili će ne ponuti crnimi pjegami, što je znak bolesti. Ova bolest kuđuje se liečiti sumporom, nu to nije pomoglo. Tomu pomaže najbolje ako se goji rajčice u zemlji, koja je bila pognojena prošle godine.

Tršćanska burza

dne 21. aprila.

Austrijska pap. renta	for.	84 55	do	for.	84.65
Ugarska	»	»	94 20	»	» 94 35
Iста u zlatu 4%	»	103.50		»	102.70
Dionice nar. banke	»	84 0		»	—.—
» kredit-banke	»	288.—		»	289.—
Talijanska renta	»	95.8/16		»	95.8/16
London 10 lirah sterlinah	»	120.35		»	1 20.50
Napoleoni	»	10.03		»	10.04
C. kr. cekini	»	5.87		»	5.89
Državne marke	»	61.65		»	61.75
Isto francezke	»	50.05		»	50.20
Talijanske lire	»	9.85		»	50 —

Lutrijski brojevi

17. aprila.

Beč	51	56	34	87	49
Grac	85	20	51	26	30
Temešwar	30	43	10	9	66

dne 21. aprila.

Brn	9	71	66	85	84
Innsbruck	66	21	41	49	31

Dopisnica uprave.

Č. g. M. Č. Dikio. — Priposlanu svotu primamo kano predplatu za pol godine. Morate znati, da imamo troška u gotovu, pošto je list dotiskan samo za biljegovinu i poštarinu za svaki iztisak na godinu fr. 1.04 novč. I da je mnogo onih, koji baciv pod noge sram i svaku pristojnost, primaju list a neplaćaju ga. Kad bi nam svaki poslao koliko Vi, mi nebi mogli izdavati lista. Toliko na odgovor, a bez zamjere. — Č. g. M. S. u D. Primismo for. 2, što pišemo na računu za tek. god., jer stoji list za Vas i Vam ravne for. 5 na godinu. Promjenit ćemo naslov. Da ste nam zdravo!

Javna zahvala.

Prosvjetli g. dr. Dinko Vitezić, zastupnik na carevinskom vieću i odvjetnik u Krku poklonio je ovoj pučkoj mužkoj učioni jednu sbirku rudah. Za ovaj liepi dar časti se u ime škole očitovati mu najiskreniju zahvalu.

Vrbnik, 18. travnja 1886.

Albert Brozović,
revn. učitelj.

Priposlano.[1])

Štovani g. urednče!

U predzadnjem broju »Naše Sloge« jedan je dopis iz Draguća, u kojem se tuži neki Giovani Matteo Grossich, da je krivo optužen radi konj-kog repa. Govori da je neki Ivan Šestan ovo tuži. Poštovani Grozić kaže, da nije prekasno, da ovo pade lahko na njega to jest Šestana, ali na kakovog njegovoga rodjaka. Prosim ovog velikog gospodina da kaže, je li je Šestan njemu branio spravit konju komu je rep odrezan bio, kao što je on sporučil Šestanu, da ga Bog začuvao ko spravi konja. All je Šestan storil popeljat konja u skrito za kuću Grossichievu i privezat za okno?

On kako osoba izbranžana, neka se ne gubi u dopise, neka tuži Šestana kada je krivo dopovedâ (po njegovom) jer je lasti Grossich kaza, da se sudi po njegovoj volji.

Kuže da nekoji dobivaju u dar »Slogu« ili na drugi za nje pladju. Gospodine uredniče, ako ste za me dobili pladu od Grossicha ili od kog drugoga, povratite mu jer vi nemožete dve plače potezat za isto stvar.

Naproda još lepšu kaže, da ovi ki se zovu imenom plš, da se učine lahko i Francezi ako jim je po volji. — Prosim ovog gospodina neku kaže koliko je pladâ za poštenje od ovih? Ja njemu kažem, da neću mrzniti kako on zahtieva, koji mu nije po volji, da se ga smradi i mrzi; ja poštujem i ljubim svakog bio od kogu roda jest, jer tako me Sveta Vera Katoličanska uči i zakon zahtieva, a to neverujem šta neki kažu, da se može mrziti i ubiti čovika, da je isto kako zeca; poznata je ova osoba od Talijana i od Hrvata Istrianskih.

Prosim gospodin urednike, da stavite ovo moje slubo pisanje u pervi broj »Naše Sloge« i da popravite ako ima velike pogreške, ako vam se vidi dobro utisknjite ovako neka ovi gospodin poznade, da sam pišem.[2])

Spoštovanjem vas pozdravljam i ostanem vaš sluga

U Draguću na 15. aprila 1886.

Ivan Šestan.

[1]) Za članke pod ovim naslovom neodgovara uredničtvo.

[2]) Tiskamo po želji Vašoj od rieči do rieči kako ste napisali Urednik.

Glede tog glasovitog repa doznajemo od pouzdane osobe, da je g. Zanolli ubija kazao, da je poranio konju repu „coll' ordine di Giovanni Grossich" te da su to kazali dva Šestani gospodaru konja i strančnetru. G. Grossich morao bi dakle tužit ove ljude radi potvore, inače.... Urednik.

HINKO KRAPEK,

svjetloslikar u KARLOVCU.

Istom sada pošlo mi je za rukom, da na jednoj slici skupim sve slike poklisara na hrvatskom saboru stranke prava, te da u jednom tablou predočim u cielosti lice pojedinih naših dičnih borioca. Mnogostrana želja je time evo ostvarena, a ja se usudjujem stoga štovanom hrvatskom občinstvu objaviti, da isti tablo u zidnom formatu, u kom se nalaze slike: *gg. starine prvaka dr. Antuna Starčevića, dr. Davida Starčevića, Frana Folnegovića, dr. Grge Tuškana, Milana Pavlovića dr. Jakova Radošević a, bar. Gjure Rukavine, Ragnina Barčića, Makse Lončarevića, Ivana Šimeka, dr. Hinka Hinkovića, Eugena Kumičića, Dragutina Pisačića, Andrije Valunkina, dr. Frana Pilepića, dr. Josipa Ivandije, Jovana Radića, dr. A. Bakarčića, Vjekoslava Liebharda, Josipa Geržanića, Frane Pavaleka bivših zastupnika Steve Kukuzovića, Mije Tkalčića i Ladislava Krajačа.*

Slika je izašla, te se dobije uz cienu od komada po 1 for. 50 nvč. 3—10

Osim toga izdao sam sliku, g je se nalaze gg. dr. David Starčević i Josip Geržanić zajedno, i to u formatu za zid po 2 fr. 50 n., boudoir-format po 1 for. a u formatu posjetnica po 30 novč.

Nadalje imadem u prevelikoj zalihi slike sve gore spomenute gg. zastupnika svakoga pojedince u raznih formatih po 5 nvč., 30 nvč., po 1 for. i po 2 for. 50 nvč., kako je tu odavna već poznato.

Naručiti se može u svakoj množini, te se svaka narudžba u što skoljo vrieme ovršava.

Sva pisma i narudžbe u tom smislu, molim, da se uprave jedino na mene.

Za ovu korizmu.

Preporučuje se »Hrvatski Bogoslužbenik«, u kom osim jutrenja, večernja i raznih pjesama hrvatskih za crkovno pjevanje kroz cijelu godinu, ima i put od križa, officij velike nedjelje, plač Gospin, služba na mrtvi dan, Svesvete, Božić, Mlado Ljeto, Vodokrće, Svijećnicu i ostale Gospine blagdane, Rusarij, Litanije, Gospe i Svih Svetih, kako se služi sv. misa staroslavenski, officij na sv. Jurja, Sv. Ante, apoštolah sv. Ćirila i Metoda, Asiško prošćenje itd. itd. Nabavlja se kod uprave »Narodnog Lista« u Zadru. Mekko zapada fr. 2.—, a vezan u koži 1 pozlaćen fr. 2·70. Tko pošalje novce unaprijed, primi ovu knjigu od preko 400 stranah u kuću bez kakva poštarskoga troška. —4

Tko nabavi 10 listiaka, primi 11 na dar.

Odlikovani grafički zavod.

EN. FREISINGER

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—22 vecchio N.ro 4).

Pečati iz kaučuka

Najpriktadnji žepni pečat sa perom, olovkom i bilježkom **samo for. 1·50.**

Samoinkan žepni pečat fr. **1·20.**

for. 1·20

Nadalje svakovrstno pečata za obćinske, župne itd. ur. uredo najjeftinije olam.

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovječju srednje valičine

3/10 metra za odielo { za fr. 4·05 iz dobre vune, „ „ 8·— „ bolje „, „ „ 10·— „ fine „, „ „ 12·40 „ prav fine „

peruvians iz najfinije volne v najnovejših pasvah najnovejše za suknena odiela za gospo, meter f. 2.

Črni krzni palmerston iz čiste volne za zimni paletot za dame, meter f. 4.

Polne plače po f. 4, 5, 8 do f. 12, jeden. Zelo lepa oblačila, hlače, vrhne sukalje, tkanine za sukanje in dožne plače (tüll), rašanina, komis, (grobenina), choviots, tricôts, sukno za dame in biljare, peruviana, doeking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **naprosto.** Pošiljatve s povoljnom čar. f. ili prosto.

Imam stalno zalogo sukanja v vrednosti f. 150.000 a vr ter so ob sebi ume, da mi v moji svetovni trgovini mnogo strankov po 1 do 3 metrov dolzih procestaja prisiljen nam tudi kranje zato zaščani tvarithont cent razmodvajati. Vsak razumen človek mora razvideti, da ne od tako malih kosov namoreje pošiljati uzorl, ker bi od kacih sto moroč prišle kmalu nič ne ostalo, in je torej zvolja slaparja, ako tvornica za sukno ostanktitve prilike oznanjujejo, ajtuo v tolt slučajih prilični odrezki od celih delov in od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 28—38

Neprijatni ostank se zamenjajo ali pa se denarjepovrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

ROOB COCCOLA

poseb̆nost

c. k. priv. in odlikovane tovarne

ROMANA VLAHOVA

V SIBENIKU.

Podružnica v Trstu: Via S. Lazzaro I-B

Prijeten, krepčalen liker, odlikovan se zlatimi kolajnami in diplomami na razstavah v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkuti itd.

Ta iz jagod junipera comunis in diš čih želiščnapravljeni liker je prijetnega okusa.

Jako pospešuje prebavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje oslabelih moči, ker je dokazan njega zdravilni upliv na živce, možgane in na hrbtenico.

Prodajo na debelo preskrbujejo moje hiše v Šibeniku in v Trstu.

Prodajajo na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in sladčičarijah.

Nepokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v kateri je vtisnena firma; potem po zamahi z grbom in po malem ovitku z autografovano firmo **Romano Vlahov.** 39—48—19

Piccoli-eva esenca za želodec

G. PICCOLI lekar. Ljubljani.

Odlavija kliče je namenjeno iz zahvalnih pisem in zdravniških spričeval bolesti v želodcu in trebuhu, bodenje, krč, želodčno in premasjavo srca, slabo srce, hemeroide, zlatenico, mrzlico itd. in je najboljša pripomoček proti gliste pri otrocih.

Pošilja izdelovatelj po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 gld. 36 novč. Pri večem številu dobi se pismeno odpust.

V steklenicah po 15 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah Foraboschi, Leitenburg, Lyprandi, Pozzetto, Praxmarer, Prendini, Ravasini in Zanetti in skoro v vseh lekarnah Primorskega, Tirolskega, Istre in Dalmacije.

G. Gave. Piccoli-ju, lječniku u Ljubljani.

Na zahtjev potvrđujem, da sam Vaš ovlaš za želudac, kojeg sastavine su mi dobro poznate, uspješno rabio u mnogo slučajevah proti bolesti u želudcu i zlatoj žili.

Ljubljana mjesecp. januara 1861.

Dr. Emil vitez pl. Stöckl

c. k. vladin savjetnik i nemalji zdravstveni izvoditelj.

Podpisani potvrdjujo, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitro i pravedno zdravstveno moć. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije, komu da prodje dan, da ne bi tako došao je meni, te mo prosi za jednu steklenicu želudačno esence, kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Vlassich, župnik-dekan. Plomin, Primorje.

Antirrheumom najbolje zdravilo proti protinah, kostobolji, oslabljenih gutilah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santonjske (čokolad proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam. Škatuljica 10 nvč. 100 komadićah 50 nvč. 1000 komadićah 3 for.

Sallollav pastila proti prehladnjih najbolje pomoć proti davici (difteritis), plućnih, prsnih i vratnih bolestih, proti kašlju i hripavosti škatuljica 20 nvč.

Zoličini prašci i sirup. Ta za ljekovitih bilinah izdelani sirup rabi se za najboljim uspjehom proti svim prsnim i plućnim bolestim, zaušnjaku, kašlju, hripavosti, dušiljivomu kašlju itd. Odrašćeni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca, koliko godina. Staklenica 30 n.

Tu navedena, kako i sva druga ozdravlja se uviek tričko hvale u lekarni 13—20

G. Piccoli-ja

»pri angelu«

Ljubljana,

Dunajska cesta,

gdje se narudžbe odmah po poštanskom pouzdju izvršuju.

LA FILIALE

della

BANCA UNION

TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

Accetta versamenti in conto corrente:

Abbuonando l'interesse annuo

per Banconote

3¼ % con preavviso di 5 giorni
3½ „ „ „ 12 „
3¾ „ a sei mesi fisso

per Napoleoni

2¼ % con preavviso di 20 giorni
3 „ „ „ 40 „
3¼ „ „ „ 3 mesi
3½ „ „ „ 6 „

Per le lettere di Versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partire dal giorno 18. 24. aprile, 3. 28. maggio, 13. luglio e 16. ottobre a seconda del preavviso.

Trieste 13 Aprile 1880.

IN BANCO GIRO

abbuonano dal 1 3% d'interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 2.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa.

Con esma del versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la sera del medesimo giorno.*

Assume pel proprio correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro la facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) S' incarica *dell' acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' incasso *d'assegni, cambiali e coupons*; versa 1/4% di provvigione.

c) *accorda ai suoi commettenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e se ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union.

(**Sezione Merci**) s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico e Warrants. 8—2—10

Ljekarna Trnkoczy

uz viečnjou na velikom gradskom trgu u

LJUBLJANI

priporuča i raspošilja poštarskim pouzetjem,

MARIJACHELJSKE KAPLJICE

za želudac,

kojim se imade zahvaliti na hiljade ljudih na zdravlju; imadu izvrstan učinek kod svih bolestih želudca te su nepredobitno sredstvo proti: pomanjkanju teka, slabu želudcu, uresku, vjeti, ovom, kolikoj, krču u želudcu, bilu srca, zatvoru želudca, žlučam, boleati vranice, na jetrih i proti zlatoj žili.

Opomena. Još jednom treba opomenuti, da su ove kapljice izložene velikomu patvorenju. Mnogo imade ljudih, koji napoznaju pripravu ovih kapljicah te razpačavaju pod imenom „Marijacheljsko kapljice“, ova kano podčinjene robju ljudstvo. Ove kapljice nisu, radi neuspjeha, prave »Marijacheljske kapljice«. Tko dakle želi pravih »Marijacheljskih želudačnih kapljicah« neka uviek pazi na gornju sliku majke Božje, koja je kano znak izvornosti zakonom zajamčena, te mora biti na svakoj steklenici. Dobivaju se u ljekarni **TRNKOCZY**, uz viečnjou u Ljubljani pred najvećim i lakše mnogo trajnim planu potvrđnjim najpreznajenja i napodanih kapljica proti svim želudačnim bolest mi i njihovim posljedicam. —17

1 staklenica velja 20 nov.; 1 ducat 2 for, 6 ducatah samo 9 for.

Poštom raspošilja se najmanje jeden ducat steklenicah. Naslov:

Ljekarna Trnkoczy-ir Ljubljani.

Prašak za prsa

Izvrstan lijek protikašlju proti mukloti, prehladi i hripavosti, kašlju, ralnjim mnanim. 48—48

Škatulja sa naputkom po 30 n. dobiva se u ljekarnah:

Dubrovnik: Anton Cinagija.

Sibenik: Anton Conolo.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Nekaši vis. Nekaši vis.

Telegram.

5000 komadov brnskih čisto volnatih

OBLEK za GOSPODE

za pomlad in prolječje,

črne, rujave, sive, čokoladne, modro barve, mešrane in sploh v najmodernejših barvah in denisah po naslednjih už neraslišano nizkih cenah.

Vsaka obleka, prve vrste for. **3.75**
in visoko „ „ **4.75**
iz najfinejše volne „ „ **6.25**

za pápolno vrhavno suknjo

stane blago prve vrste for. **3.—**
„ visoko prve vrste for. **4.25**

Blaga je najmanj še enkrat toliko vredno. Blago je rabljivo tudi za dežne plače za može in za dame, za krila in spalne halje. — Razum tega je ostalo od neko konkurzne mase še več tisoč komadov prvoga blaga iz

brnske česane preje (Kamgarn),

čiste volne

v najnovejših tizorih v svitlih in temnih barvah. Te obleke, ki se poprej stale pri fabrikantih for. 10,— dam zdaj za samo for. **6.75** za celo obleko. — Blago je tudi za najdolješega in močnejšega moža. — Naj torej vsak naročil brez skrbi, saj le kupec je to v prid, ker fabrikant ima pri takih cenah neizmerno zgoho. — Razen tega se zavežem vsakemu denar povrnut, ako blago neodgovarja temu, kar more po tem naznanilu pričakovati. — Tudi je na prodaj več tisoč —3

pledov za potovanje

po for. **3.50** prve in for. **5.50** visoko prve vrste komad rujavih, rujavomešranih in v vseh modnih barvah. Ti potovalni pledi so mej. Ćeti še enkrat toliko vredni. Denar se more vsakako protirdati: Pledi so neizmerno veliki, debeli, širokti, toraj nepokonjljivi.

Odpošilja se le proti pošiljatvi denara naprej ali pa proti poštnemu povzetju in je treba naročilni pri sodnijsko vknjiženej firmi

J. H. Rabinovicz

WIEN

III. Hintere Zollamtstrasse 9.

Podpisani usudjuje se upozoriti slavno obćinstvo da je otvorio u ulici *Barriera vecchia* br. 16.

trgovinu od kišobranah

sa bogatim izborom svih svilenih svih vunenih pamučnih. Popravlja također kišobrane i suncobrane. 24—32 *Giulio Grim*

Znatne gubitke

koje je pretrpila tvorica željeznog pokućstva „Goddridge Brothers und Comp.“ u Londonu usljed pada banke u Glasgowu, prisiljen, radom tvornicu odnositi od dotičnih obrt. podupočnika, ju prodati za četvrt na tvorničke cene sve predmete proviđje, kojih je velik broj i koji bijahu često odlikovani na raznih izložbah. — Podpisani nudja sl. obćinstvu

400 postelja željeznih

za odrasle

(koje su priloženoj slici vrlo slično)

izvrstno radjenih u jom su uron u svakoj sobi, za 9—

samih 5 for. komad

prije stajao je for. 32.50

Ovo pod ljo proporučuje se osobito za proljeće i ljeto, budući se uzdrži uviek čistima i prodnjače u svomu drvenim.

F. BUGANYI

Skladišće strojevah u Beču, Landstrasse, Kriegergasse.

Primaju se naručbe i za jedan komad. Naručba se razsilja u najboljem stanju iz Gradca dobro.

Vučenje je već u subotu 24 t. m.

Kincsem SRĆKE za 1 frt. 11 srećke za 10 frt.

Glavni zgoditak gotov novac

50.000 frt.

10.000 fr., 5000 fr. odbivši 20% | 4788 novcani zgoditke

Kincsem-Srećke se mogu tahiti ked:

Lutrijskim uredu Jokey Clubba u Budimpešti vaška ulica 6,

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca**

Broj 17. U Trstu 29. aprila 1886. Godina X

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom raste male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nr. Pol.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč. za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nobilijegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 12 za pol godine. Izvan carovine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

III. govor

narodnog zastupnika Dra. **Dinka Vitezića**, izrečen u sjednici carovinskog vieća dne 13. t. m.

Visoka kuća! Uzprkos u jučerašnjoj sjednici mnogostrano izjavljenoj želji, da se okanimo već jednom neuredne narodnosnog pitanja i prihvatimo ozbiljnijeg posla, nemogu ja toj želji zadovoljiti — sliedeć u tom neposrednog predgovornika — budući je za nas istarske Slavene narodnostno pitanje životnim pitanjem. Stanje, koje vlada u mojoj užoj domovini Istri nije, po mojem sudu, u nijednoj pokrajini tako žalostno, osim možda u Koruškoj.

Ja sam bio nakanio govoriti kod naslova: politička uprava, da Vam prikažem žalostno odnošaje u Istri, osobito s jezikovne strane.

Nu, prem sam bio po redu drugi ubilježen izmedju onih, koji su se priglasili, da će govoriti za predmet, ipak sam nisam došao do rieči. Vidite dakle gospodo moja sa lienine, da se nemamo jedino vi tužiti što Vam se nedaje govoriti, jer se isto dogadja i nam. Al što ćemo, mi se moramo tomu podložiti. Ograničit ću se dakle jedino na to, da pobliže progovorim o sudbenoj upravi u Istri. Rado bi se bio dotaknuo sa par rieči i one izjave, kojom se je tršćanski zastupnik g. Burgstaller u sjednici od 3. t. m. proti mojemu razlaganju tolikim zanosom ogradio. Pošto je pako g. zastupnik odsutan, moram od toga odustati, da se nebi rekło, da mu iza leđah govorim.

Što se tiče porabe zemaljskog slavenskog jezika kod sudovah Istre, nije u tom niti za vlas bolje, nego li je kod političkih oblastih. Prije svega nemam tamo činovnikah, koji bi poznavali dostatno ovaj zemaljski jezik; a da si stvorite o tom pravu sliku, moram spomenuti, da nije primjerice kod okružnog sudišta u Rovinju skoro nijednoga činovnika, koji bi dostatno poznavao u govoru i pismu hrvatski jezik, koji se govori u onom okružju.

Ja kažem: skoro nijedan činovnik, jer su tamo dva ili tri takovi činovnici, nu broj tih je svakako naprama potrebi premalen. Malne isto tako je u sudbenih kotarih u Buzetu, Motovunu, Bujah, Poreču, Puli i u Malom Lošinju. Ovi činovnici sude ljudem, koji nepoznaju drugog jezika osim hrvatskoga. Vi ćete, gospodo moja, punim pravom pitati: kako je to moguće, da su ne nekoga presluša, odsudi, dapače i na smrt odsuditi može a da obtuženik sudca i sudne obtuženika nerazumije? Da, kazat će se, neki u tom slučaju zaprisegnuti tumači posreduju. Dobro, al je vrlo žalostno, da postoji što takova u devetnajstom stoljeću. Nu i gledе tih tumačah, mogu Vam kazati, da je u cieloj Istri — koliko je meni poznato — samo jedan jedini zaprisegnuti tumač hrvatskog jezika, i to kod okružnog sudišta u Rovinju. A tko je taj čovjek? To vam je neki bivši bačvar. (Čujte! čujte! na desnici). Možete si dakle predstaviti gospodo moja, koliko može takav čovjek poznavati jezik. (Čujte! na desnici). Inače pomažu si ljudmi, koji su slučajno pri ruci. Medju ostalim spominjem Vam, da služe iste žene kano prevoditeljice (Čujte! na desnici). Tako je bila žena sudbenog sluge u jednom kotarskom sudu često prevoditeljicom. Kako se pako tuj sudi, uslobadjam se pokazat Vam jednim primjerom.

Osudom od 17. septembra 1885. Br. 3233|1564 bio je neki seljak na temelju §. 491. K. Z. radi uvriede poštenja na više dana zatvora odsudjen, jer je on polag osude nekog drugog seljaka javno obružio t. to tim, što mu je kazao: »Imaš oči kao ris«. Ove rieči nebijahu u osudi navedene u jeziku, u kojem bijahu izrečene, naime u hrvatskom, već se je jednostavno rieč »ris« navelo, nu i tu pogriešiuim pravopisom; t. j. mjesto »ris« »riž« u talijanski prevod glasi: »Tu hai gli occhi come il diavolo« t. j. »Ti imadeš oči kano i djavao. All »ris« nije isto što i djavao.

Tako je bio seljak odsudjen radi rieči, koju nije niti izgovorio (Čujte! na desnici,) te ako se reče: »Imaš oči kao ris«, nevriedja se tim nikoga, već upravo protivno, jer imati oči kao ris znači: bistro oko imati ili bistro gledati. Osuda se ova dakle temelji na posve krivom prevodu one rieči, koja bi bila imala biti glavnim temeljem osude.

Ja mislim, da je morao sudac u ovom slučaju prije nego li je izreknu osudu, potražiti ovu rieč u rječniku i tuj bi bio odmah našao, da »ris« nije isto što i »djavao«.

Nu imade i slučajevah, gdje sudbeni činovnici razumiju jezik ali se radi neukloniosti istim neslužbeno tako bijahu primjerice kod kotarskog suda u Volosku jednomu hrvatski sastavljenomu ugovoru pripisana legalizacionalnima klauzula u talijanskom jeziku a podpisao ju činovnik, koji pozna posve hrvatski jezik (Čujte! čujte! na desnici), dapače on sam je Hrvat; ali odmetnikah imade svaki narod a tako ih imade žalibože i medju našim. Ovaj sam slučaj priobćio upravitelju ministarstva pravosudja ali neznam, da li je koje i kakove korake u tom poduzeo.

Imade zakonah, naredbah, koje dopuštaju porabu slavenskog jezika, a kako se ovo zakono ovršava, čuli ste iz onoga, što sam Vam do sada kazao a upoznati ćete takodjer iz ovoga o čemu ću govoriti. Prem je ročno u ministerijalnom dekretu od 15. marča 1803., da imadu svi sudovi, u području kojih stanuju Slaveni, u slavenskom jeziku sastavljene spise bezuvjetno primati i po mogućnosti slavenskim strankam isto u njihovom jeziku rješavati i akoprem je §. 14. u jednom dielu Istre u krepasti stojećega talijanskog parbenog postupnika zakonom od 25. maja 1883. u tom smislu promienjen, da je strankam dozvoljeno, služiti se jednim u zemlji običajnim jezikom, to nisam ipak skoro nijednoga slučaja u Istri, gdje bi se hrvatsko ili slovenske podneske rieklo u jednom od ovih jezikah. Mani bar nije poznat nijedan slučaj, gdje bi se bilo to dogodilo (Čujte! čujte! na desnici), a ovo nedogadja se niti tamo, gdje postoje za slične rieševe gotove tiskanice i gdje nebi to stalo nikakva truda jer netreba tekar sastavljati ili napisati rieševe. A ipak bijaše spomenutim dekretom od 15. marča 1802. u stavci 5 svim sudovom Primorja dozvoljeno, da si pribave potrebite tiskanice u slavenskom jeziku za oglase svake vrsti, dekrete za imenovanje skrbnikah, zapisnike za svećima obećanju, smrtne popise, odlike i za pomanje jednoličnu odluke, da se polag toga izdaju slavenskim strankam rieševe u slavenskom jeziku. Usljed ministerijalne naredbe od 27. jenara 1866., Br. 137 bijaše naloženo kotarskim sudovom Primorja, da se u budućo ovom naredbom u interesu službe i samih stranakah što oblatije poslužе.

Moram se dakle protiviti onomu tumačenju veleštovanog g. specijalnog izvjestitelja što-no ga je podao u jučerašnjoj sjednici i koje ide za tim, da netimade slučajevah, gdje se nebi slavenskim strankam rieševe u njihovom materinskom jeziku izdavale. U Istri nije mi — kao što rekoh — poznat slučaj, gdje bi se izdale rieševe u materinskom jeziku; bijahu dapače podnesci pisani slavenskim jezikom od sudovah kao sudbenom redu protivni odvržani. (Čujte! na desnici).

Uslobadjam se navesti Vam u ovom pogledu vrlo drastičan slučaj. Na 25. aprila 1885. podnesno je predstojnik koparske »branilnice i posujilnice« trgovačko-pomorskomu sudu u Trstu zapisnik druge glavne skupščine onog družtva, kako to zahtjeva §. 16. zakona od 9. aprila 1873. D. Z. Br. 70.

Kod svakog novog izbora mora se naime imena odbora sudu priobćiti, da se jih unese u imenik zadrugah.

Budući je uredovni jezik onog družtva hrvatski, to je družtvo onaj spis sastavilo u tom jeziku. Nu trgovačko-pomorski sud odbio je taj spis (Čujte! na desnici) primjetbom, što je sastavljen u jeziku, koji nije kod onog suda običajnim. Predstojnik je u propisanom roku proti tomu uložio utok. Ovaj utok bijaše od trgovačko-pomorskog suda a limine (samjesta) s istog razloga zabačen. Sada nije preostalo predstojniku drugo, nego da se u propisanom roku izravno utoče prizivnomu sudu, koji je doduše utok primio al ga nije uvažio. Predstojnik nije se mogao takovim riešenjem ni pošto zadovoljiti; on se poslužio izvanrednim revizijonalnim utokom to ga predloži polag sudbenog reda iznova trgovačko-pomorskomu sudu. Prem je prizivni sud podao unputak, da primi prva molba slične spise, zabacio je opet isti sud a limine utok (Čujte! čujte! na desnici).

Ovo je kratko zanašanje prava u najlepšoj slici. Predstojnik mogao se još samo na prizivno sudište obratiti, kojo je sve spise vrhovnomu sudištu predložilo. Vrhovno sudište nije pako potrebitim pronašlo niti da progovori rieč o ovim protuzakonitom postupku suda prve molbe. Takovo postupanje bilo tim čudnovatije kad se znade, da je u posve sličnom slučaju pred malo danah sličnu postupanje od istog sudišta kao očito protuzakonito, kao posve neosnovano i kao krivnja dotičnog sudca označeno.

Dozvolom g. predsjedatelja uslobadjam se pročitati jedan brzojav, tičući se one osude i nalazeći se u »Novoj sl. Prussi« od 9. t. m.

Ovaj brzojav potiče iz Prage 9. aprila t. g. a glasi: »Jučer najvišeg odluka vrhovnog sudišta, kojom je utok kotarskog suda Pivi-a u Gabel-u proti njegovoj osudi na nošenje troškovah, što nije primio češku punomoć i što je odbio češko utoke na prizivno sudište od, vrhovnog sudišta odbijen, temeljiv se na tom, da spisi sastavljeni u kojem zemaljskom jeziku nemaju biti uzjed dvorskog dekreta od 22. decembra 1835. prevedeni već takovi od sudovah primljeni. K svakvim spisom pripadaju i punomoći. Zabačenjem češke punomoći podlaznica je odšla protuzakonitosti«.

Nadalje navadja se medju odlučujućimi razlozi, da nebijaše kotarski su i u Gabel-u vlastan utoke uloženo od češkoga odvjetnika na prizivno su šište, o kojih je moglo jedino ovo sudište odlučiti, radi toga vratiti, što nebijahu sastavljeni u jeziku, koji nije u Gabelskom kotarskom sudu običajnim. Zabačenje punomoći i ovdje spomenutih utokah bilo je dakle posve neosnovano i prikazuje se u istinu kao krivnja kotarskog sudca Pivi-a, što je isto kao i zanašanje prava.

Čujte gospodo moja, vrhovno je sudište uzelo ovo kao zanašanje prava (Čujte! čujte! na desnici). »On je dakle uzjed dvorskog dekreta od 11. septembra 1787. punim pravom bilo odsudjen, da plati dru. Carli troškove, koji su narasli radi utokah i pritužbah«.

U ovom slučaju, koji je — kao što ste čuli — jednak onomu, što-no sam ga spomenuo, jer imademo u jednom i drugom posla sa spisi, kojimi se podastiru dokumenti; u jednom nalazi se punomoć, u drugom zapisnik sjednice, u jednom i drugom jesu pako utoci, upućeni na više oblasti i *a limine* od oblasti prve molbe odvrženi; u jednom slučaju dakle sudilo je vrhovno sudište — i tomu se je čuditi — sa svom strogošću, dočim nije u onom slučaju, kojeg sam ja spomenuo, niti jednu rieč kazalo. (Čujte! na desnici.)

Vrhovno je sudište jednostavno potvrdilo zabačenje trgovačkog suda i to iz sliedećih razlogah: prvo, jer je po njegovom nazoru zakon 25. maja 1883. Br. 70 u parbenom postupniku uporabljiv; drugo jer dozvoljava ovaj zakon porabu slavenskog jezika jedino kod sudovah u Istri a Trst nepripada Istri, i treće, jer se ima u priepornih slučajevih §. 4. patente 9. augusta 1854. uporabiti i jer je kod trgovačkog suda u Trstu njemački i talijanski jezik u porabi. Usljed toga nebi se mogło više u Istri, gdje je većina pučanstva slavenska, jednostavna nasliedna očitovanja i tabularne molbe podati u jeziku većine pučanstva, prem je dozvoljeno u važnijem parbenom postupniku služiti se ovim jezikom.

Što se tiče obrazloženja, to se uslobadjam učiniti kratku jednu opazku.

Istinito je doduše, da propisuje §. 3. patente 9. augusta 1854, da se moraju pismene molbe u izvan parbenih stvarih u sudbenom jeziku podnieti. Al pošto se radi ovdje o stvari izvanjskoj nipošto unutarnjoj, sliedi, da znači rieč »sudbeni jezik« isto što i »u zemlji običajni jezik«. Da je tomu zbilja tako, proizlazi iz §. 13. josefinskog sudbenog reda; u ovom bo je paragrafu sudbeni jezik sa zemaljskim jezikom izjednačan.

Što se tiče drugog razloga, da Trst nepripada Istri i da je kod spomenutog suda njemački i talijanski jezik u porabi, pripomenut mi je, da se djelokrug onog sudišta neograničuje samo na Trst, već da se on proteže i na jedan dio Istre, a naročito na Kopar, gdje je hrvatski jezik za stalno u porabi kao zemaljski i rad toga držim, da ovaj razlog nije valjan. Osim toga moram spomenuti, da je upravo navedenim dekretom od 22. decembra 1835. naredjeno, primati kod sudovah sve izprave bez izimke, koje su sastavljene u jeziku, koj je u zemlji običajan; nadalje odredjuje se već spomenutom naredbom od 15. marča 1803. u četvrtoj stavci, da imaju sve sudbene oblasti Primorja, dakle i trgovačko-pomorski sud u Trstu, primati sve u slavenskom jeziku sastavljene spise i po mogućnosti iste u ovom jeziku riešiti.

Dapače, radi lagljeg razjasnjenja ove odluke bijaše povodom nekog posebnog slučaja naredbom 20. oktobra 1866. ministarstva pravosudja i dekretom primorskog prizivnog sudišta od 30. t. m. oglašeno.

Pošto odredjuje obćenito ministerijalni dekret od 15. marča 1802. izričito, da se imadu u sudbenih okružjih, u kojih stanuju Slaveni, u slavenskom jeziku sastavljene uložke od sudovah primati, bez ikakve razlike, da li se isti protežu na koji kužniji predmet, prieporno ili neprieporno pravno pitanje, to se imade svakako pripustiti primanje pravnih tužbah i drugih uložakah u prieppornih pravnih pitanjih, u spomenutih sudbenih okružjih.

Posliedica po moni spomenute odluke najvišeg sudišta bijaše tu, da je družtveni predstojnik morao talijanski prevod dotičnog zapisnika nabaviti te istoga kasnije sa talijanski sastavljanim uložkom podnieti. Na to bijaše dakako stvar riešena.

Ovaj sliedi bijaše sa podneskom od 11. febrara t. g. njegovoj preuzvišenosti g. upravitelju ministarstva pravosudja dojavljen, da se shodna poduzmu, kako bi i Slaveni Istre postali ravnopravni, što njim je zajamčeno temeljnimi zakoni.

Ja sam upravio takodjer interpelaciju u sjednici 9. oktobra t. g. na njegovu preuzvišenost g. upravitelja ministarstva obzirom na protuzakonito postupanje kotarskog suda u Puzinu, prigodom jedne tamo obdržavane razprave. Na otu interpelaciju nedobih do sada odgovora.

Moram dakle zamoliti njegovu preuzvišenost, da mi već jednom odgovori na tu interpelaciju u interesu stranke, o kojoj se tuj radi.

Na koncu navesti ću još jedan slučaj, koji označuje žalostno stanje Slavenah u pitanju pravne zaštite.

Trojica slavenskih svećenikah podniela je tužbu radi uvriede poštenja kod okružnog suda u Rovinju proti uredniku političkog časopisa »L' Istria«, koji je glasilom liberalne talijanske stranke, i to radi jednog dopisa, uvriedenog u tom časopisu.

Kod razprave, obdržavane kod spomenutog suda dne 20. i 21. septembra 1883. bio je uredaik sa jedanaest proti jednomu glasu od obtužbe riešen. Ja se neusudjujem izreći sud o tom provoreku, nu moram napomenuti nekoje okolnosti, koje su s tim u savezu.

Dne 19. septembra one godine, neposredno dakle pred danom rasprave, bijahu porotnici sa večerom pogošćeni.

Imena one gospode, koja su pripravila tu gostbu, neću da spominjem radi obzira napram istim, jer čin taj njim neslužI nipošto na čast. Iza rasprave počinilo je branitelj tu netaktičnost, što je pohvalio pravorek porotnikah označiv ga *potrioti*čnim. Isto tako je nakon rasprave jedan od porotnikah, onoga druga, koji je glasovno sa skrive javno obrušio.

Ove su se činjenice čitale u javnih listovih a pošto nebijahu od nijedne strane oprovrgnute, moram je smatrati istinitimi. Odatle mož-te pako gospodo zaključiti, kako je daleko zasliepljenost i strast jedan dio naših protivnikah zavela. Ja sam iskren pristaša porotnih sudovah, te držim iste veoma spasonosnom institucijom. Al mislim ujedno, da se ima postarati za potrebito jamstvo, da se isti sačuvaju u pravoj čistoći. Takovim jamstvom držim ja osobito razvitu pravnu svjest i strogu savjestnost, a to su zahtjevi, koji odvise od visoke kulturne naobrazbe pučanstva. (Pravo! pravo! na desnici). Nalmade li ovih uvjetah, tad nam je pogibelj zloporabe vrlo blizu. Što se tiče Istre, to znate nije ovoj po meni navedeni slučaj takav, da nas ohrabri.

Ja mogu bar ovdje otvoreno očitovati, da, kad bi imali moji suplementi birati, dali imaju biti sudjeni po poroti ili po pravničkoj naobraženih sudcih, da bi oni dali uvjek prednost ovim posljednjim.

Ovo je žalostno stanje, al je žalibože istinito. Slučaj, što no mim Vam ga, gospodo moja, navesc, podaje Vam tomu najnepobitniji dokaz. (Odobravanje na desnici.)

* * *

Ministar i upravitelj ministarstva pravosudja Dr. baron Pražak odgovorio je smjenita zastupnikom Dru. Nitschu i Dru. Vitezicu slieđeće:

Visoka kuća! Biti ću vrlo kratak. Obzirom na gg. zastupnikah progovorili su o djelovanju porotnih sudovah, i to obadvojica su protivnog gledišta. G. zastupnik Dr. Nitsche osvrnuo se u posebnom slučaju na jednostrani sastav — po njegovom sudu — porote. Nemogu znati, da li bijaše godišnja lista tako sastavljena, da je ona dala povod jednostranomu sastavu porote. Ja sam opetovano izjavio, da sam u svih slučajevih, o kojih sam doznao, gdje se nisu držali sudovi zakonitih propisah u sastavljanju godišnjih listah, poredovao i u tom pravcu sudove sjetio, da postupaju kod sastavljanja liste porotnikah polag zakona.

Naravno je, da sudovi — u mnogih slučajevih želi pučanstvo samo, da se ga neopterećuje s daleka kao porotnike — sastavljaju godišnje liste tako, da sudjelaju kod toga sudu najbližI kotari i mjesta. Opetovane pritužbe u tom pravcu primiću me, te sam sudove u dotičnom slučaju ozbiljno učinito, da se naposo tamo, gdje su narodnosti u pojedinih okružjih pomješane, pazi na to, da se uzme obzir na mješovitost pučanstva kod sastavljanja godišnjih listah. To mogu obećati kolI g. zastupniku Dru. Nitschu, toli g. zastupniku Dru. Vitezicu. Više nemogu u tom učiniti.

G. zastupnik Dr. Vitezić pokazao je i na manjkavost pravne uprave u Istri. On se je pritužio, da se narodne kod provadjanja ravnopravnosti jezikah od sudovah nepoštivaju, te je naveo više slučajevah. U koliko se radi o odlukah sudovah, mogu ja samo u toliko pri tom djelovati, da sudove podučajem i na zakon svraćam.

G. zastupnik spomenuo je jedan slučaj, gdje se je zatražilo pomoć ministarstva pravosudja, pošto bijaše jur odlučeno od sudovah, jer je bilo zanikano protokolizliranje jednog hrvatskog spisa od trgovačkog suda u Trstu. Ja neću da iznesem moje mnienje o odluci vrhovnog sudišta. On je priopćio bio sa ovim slučajem, neki slučaj iz Češke. Slučajevi jesu doduše slični nu nisu isti. Što se tiče spomenutog slučaja radi protokolizliranja kod trgovačkog suda, to sam se ja otkrom na postojeće naredbe tako izjavio, da se je imalo ono protokolizirati. Onaj po g. zastupniku Dru. Vitezicu urgirani odgovor na njegovu interpelaciju, tičuću se jedne sudbene razprave u Pazinu, slieditI će do mala. To je sve, što sam imao štovanoj dvojici gg. zastupnikah kazati.

Pogled po svietu.

U. Trstu, 28. aprila 1886.

Slaveć čovječanstvo ovih posliednjih blagdanah uspomenu uskrsnuća svojega Spasitelja, nije se toliko bavilo svjetskimi događjaji, što je i uzrokom, da neimamo na političkom polju osobito važnih viesti.

Carovinsko vieće, koje je u svojoj posliednjoj sjednici primilo zakon o narodnom ustanku (Landsturm), sastat će se opet 5. sliedećega mjeseca, da nastavi svoj rad. Nadat se je, da će rasprave bit mirnije nego li što su bile one do uskrsa, gdje su se stranke više puta jako zagrizle. Najtože bijaše kod zakonske osnove o narodnom ustanku, gdje se je radilo o tom, da se nametnu narodom novi tereti, jer će u slučaju skrajne potrebe morat ustati svi za oružje sposobni muževi od 19. do 42. godine, da brane svoju zemlju od neprijateljske navale. Buduć imaju već slične zakone skoro sve europejske države, to nije ni naša država mogla zaostati, to je stoga prirodila shodan zakon. Mi ćemo našim čitateljem u kojem od budućih brojevah razložiti važnost i smjer toga zakona.

U Galiciji dogodila se posliednjih danah grozna nesreća. Izgorio je skoro čitav grad Stry. Škoda iznaša nekoliko milijunah forinti.

Dalmacija ima svojega namjestnika. Imenovan je takvim general Blažeković, rodom iz Zagreba. Služi već kao vojnik deset godinah u Dalmaciji te poznaje točno tamošnje pučanstvo, njihov jezik i njihovo potrebe. Ovim imenovanjem — reć bi — zadovoljan je naš narod u Dalmaciji.

U Hrvatskoj umirovljeni su posliednjih danah nekoji sudci vrhovnoga suda u glasa se, da će bit umirovljen i predsjednik istoga suda. Nekoji veliki župani, koji kod nove organizacije uprave gube svoja mjesta, imenovani su il će bit imenovani za sudce kod rečenoga vrhovnoga suda. Grad Zagreb voljan je bezplatno ustupiti mjesto za gradnju novoga zemaljskoga kazališta na Žali, da se nesagradi na Sajmištu nego na Jelačićevom trgu kao središtu grada.

Iz Srbije se piše, da se je tamo sdružila liberalna sa radikalnom strankom, te da će se uzajamno podupirat kod obavit se imajućih izborah za narodnu skupštinu. Ristić, glava liberalne stranke, bio je opetovano pozvan k srbskomu kralju, da dade savjeta u zamršenih odnošajih te kraljevine.

Ovih danah izdao je sultan ferman, kojim imenuje Aleksandra, knezа bugarskoga, general-guvernerom istočne Rumelije. Knezu ostavlja se sloboda, da upravlja tom pokrajinom, kako najbolje znade. Tim je za nekо vrieme riešeno bugarsko pitanje.

Grčka počela je pripravljati vojsku odmah kako je protjeran iz istočne Rumelije turski guvernar te proglašeno sdruženje sa Bugarskom. To se je sbilo u septembru prošlo godine. Od to doba čitalo se svaki dan po novinah, kako i koliko je Grčka naprodnje u oružanju te koliko je već momčadi pod oružjem. Strašila je mnogo, nu nije joj se dalo povući mača iz korica, jer je znala, da bi ju Turska lahko samlela. Naprotiv dala se je Grčka mnogo prositi od europejskih velovlastih, da nesrće u pogibelj. Potomci junačkoga Temistokla uvidiše konačno, da nemogu ratom ništa postići te izjaviše, da će mirovati. Ministar-predsjednik Delijanis poručio je zastupnikom velovlastih u Ateni, da će Grčka svoju vojsku odpustiti i to naročito usljed želje Francezke, pošto je ova izjavila, da je velika prijateljica Grkah, te da će nastojati u svakoj zgodi podupirati prave grčke želje. Buduć nisu ostale europejske velovlasti htjele kod toga pripustiti svu zaslugu Francezkoj, to su upravile i one po svojih poslanicih ultimatum na Grčku, da u 8 danah razoruža. To će Grčka sada tim lasnije učinit.

U Italiji je razpušćen sabor te određeni novi izbori za 23. i 30. maja. Novi sabor ima se sastati 10. junija.

U Francezkoj i Belgiji su se za čas umirili socijalisti, barem nečuje se već o nikakvih izgredih.

Gladstone nailazi u englezkom parlamentu na veliki odpor proti pozuatim predlogom o autonomiji Irske te nije nade, da će se njegova želja za sada oživotvoriti.

Franina i Jurina.

Fr. Ča si i ti bil Jurino za pust u Draguću pol medvada na frajo.

Jur. Bužo pomozi, ča si spametI, da sam ja bil s medvedom na frajI.

Fr. Pur da su po oni obćini pobirali jaja i klobase za frajo storili.

Jur. Ha . ha . . . . to ti je bila frajа.

Fr. Ča mislIš da ni bilo nič drugo? Znaš da je on sam hoćI po mestu novce pobirat za drugo kupit i svaki, koji je hotel u njiva na frajo, moral je prvo platit. 70 novčić.

Jur. Zač se je pak plačilo naprod?

Fr. Pur nisi ni ti čeranji, bih moral znat, da ki ča kupi troba da platI.

Jur. Dragi ti . . . nemoj tako govorit, ča mislIš da nima ankovn poršena ankovn desetaču za proskrbit ča treba svojim gostom?

Fr. E! mudimo no.

Jur. Joli lh pak duda nabral?

Fr. A je nekolIko je pod strah, zač oni ki nisu hotelI platit, krstil lh je sa »tonjoni«!

Jur. Ča su mu na to odgovorili?

Fr. A bome, da oni hočejo doma večerat svojimi ljudi a ne po ljuskih kućah.

Jur. Dobro su mu odgovorili i poštono učinili, da su doma ostali.

Fr. Ča pak on?

Jur. Ča doš? rep med noga i doma.

Fr. Tako se dogodi onim, ki bi hotelI jest »a maka«.

* * *

Fr. Si videl pondoljak v Opatiji carlatana?

Jur. Videl sam carlatana i arlekina.

Fr. Su pak ča slagali?

Jur. Zač nebi? Carlatanu su dišeli naši soldi a arlekinu smrdelo naše posmico.

Fr. Tako ni ča moj njimi zibrat.

Jur. Ne čuda.

Različite viesti.

Odlazak prejasnih nasliednikah prieStola iz Dalmacije. Prejasni nasliednici prieStola odputovali su 19. t. m. parobrodom »Greifom« sa otoka Lokruma. Kako javljaju listovi, prejasni nasliednici prieStola putovali su po ovom programu: U utorak, u 5 urah po podne prispjeli su u Split; u srieđu u 8 urah u jutro odputovali su iz Splieta u Šibenik, kamo su prispjeli u 2 sate po podne te ondje nočili nu na parobrodu »Greifu«. U 11 satih digao je »Greif« jedra te odplovio u Zadar. Prejasni nasliednici prieStola prisustvovali su drugi dan u Zadru tihoj misi, a u 1 sat po podne krenuli u Poljanu, kamo su prispjeli u 5 urah. U subotu imala je biti u Poljani, na parobrodu tiha misa, a zatim je parobrod odputovao na otok Krk te prispio u grad Krk u subotu s večera. Na uzkrs prisustvovali su visoki putnici u Krku službi božioj, a po tom otišli na Rieku, kamo je parobrod pristao pod večer. Tu su prejasni nasliednici probavili 26 satih; na uzkrsni ponedjeljak prisustvovali su na Rieci službi božioj a poslie podne objedu kod gosp. nadvojvode Josipa. U 8 satih s večera krenuli su posebnim vlakom u Beč, kamo su prispjeli 27. u jutro.

Iz Zadra javlja se 21. o. m.: Kraljević nadvojvoda Rudolf i kraljevna Štefanija prispjeli su jučer, dolazeći iz Korčule, u 1/4 1 ure sa parobrodom »Greifom« u Omiš, a u 6 satih u Split. Grad bio je svečano razavietljen, a na obali paljen je uz svirku glasbe vatromet. Jutros u 7 ura odputovao je kraljević ranim vlakom u Drniš. Kada se je dovezao na obalu, dočekalo ga je pučanstvo živim klicanjem. Kraljevna odputovala je u 8 urah sa parobrodom Greifom u Šibenik; prolazeći kraj Kaštelah, pozdravljalo je pučanstvo visoku gospodju burnim klicanjem.

Iz Zadra javlja se 22. o. m.: Kraljević Rudolf i kraljevna Štefanija odputovali su iz Šibenika u 11 i pol ure pre i poldne. Kuće, ležeće uz šibeničku obalu bijahu sinoć sjajno razsvietljene. Prejasni nasliednici prieStola zahvalIše se po svojem vrhovnom dvorskom meštru grofu Bombellesu kotarskomu upravitelju tako na sjajnoj razsvjeti, kao na srdačnu dočeku, kojim su od pučanstva susretani. Pučanstvo bilo je radošću uzrujano, te je klicalo najživlje, kada su sa jahte Njihove Visosti počele letiti rakete; tako sjajna razsvjeta parobroda pomorske oblasti Andatta, te bezbroj čamacah, na kojih je paljena bengalička vatra, pružalo je u tihoj noći vrlo sjajnu sliku. Prejasni nasliednici prieStola primili su na brodu podnačelnika viteza Fontanu Valsalinu, kao zastupnika odsutnoga načelnika Šupuka, te su mu ponovno zahvalili na srdačnih ovacijah pučanstva. Parobrod krenuo je uz burno klicanje pučanstva uz zvukove pučke himne.

Prejasni nasliednici prieStola prispjeli su u Zadar u četvrtak u 7 satih s večera, te su od silnoga množtva, koje prekrilIvaše obalu, dočekani uzbućenim klicanjem. Po čitavom gradu vijahu se zastave, a dvije vojničke glasbe svirahu pučku himnu.

Novi župnik u Pomjanu. Pomjanska župa je voomna sretna odkad je došao na župnika veleštni gospodin Ljudevit Vodopivec. On je jako radio u crkvi i u školi, a njegovi župljani počeli su se s njegovim dolaskom tako rekuć preporodjivati u svakom obziru. Već njegovim prvim nastupom pridobio si je sreu svojih župljanah, i oni odtad upravo slušaju njegove propovjedi slušaju. Ovoga uskrsa jih je upravo iznenadio na uličnicu s krasnim pjevanjem muke i smrti Isusove. On izpred oltara, a po njem uvježbani dečki i djevojčice, kad svi zajedno kad pojedince su mu odgovarali. Milina bilo je slušati. Takova šta, odkad Pomjanci pamte, tamo još nebijaše. Mnogim su suze oroslle lica, a svi su se čudili kako je mogao g. župnik naučiti njihovu djecu u kratko vrieme onako ljepo pjevati.

Mogao jih je dà. Njegov trud i prijazan postupak s djecom pridobio je ovu za se. Ona marljivo školu polaze, i ako nisu jako zapuštena svaki dan u nju dođu. A kad učitelj, župnik, marljivo podučaje, a djeca marljivo školu polaze, tad se može mnogo doseći.

Sad se u Pomjanu groblje uredjuje, već se je ustrojio odbor za povećanje i poljepšanje crkve. A pak će doć na red škola i župni stan.

Sve će ići dobrom voljom i božjim blagoslovom.

Riešen obtužbe. Kod posliednjeg zasjedanja rovinjske porote bio je čestiti naš prijatelj i vrli župnik u Vrhu g. Ivan Vranić odsudjen radi »zloporabe uredovne vlastie na tri mjeseca zatvora i na platež sudbenih troškovah. Odsudjeni pozvao se na to na vrhovni sud u Beču te bijaše pred uskrsnimi blagdani riešen obtužbe, dotično bijaše rovinjska osuda ukinuta. Liepšeg uskrsnog dara nije si za sada mogao zaželjeti g. Vranić nego li bijaše ovaj, znajuć, da mu je bilo u Rovinju odlučeno, sjediti u zatvoru duga tri mjeseca i nositi silne troškove. Veselimo se i mi što ga je vrhovno sudište pronašlo novinim i to tim više, budući su se njegovoj nesreći već unapred silno veselili njegovi i naši narodni neprijatelji.

Poručko »klepetuša«, koje je u duglh dopisih orulio i klevetalo g. Vranića, te unapred njegovu moralnu i materijalnu propast proricalo, može se sada primiti za nos.

Občinski izbori u Voloskom. Tršćanski list »Il Mattino«, kojega je urednik poznati Enrico Mateovich, bivši urednik drage riečke »Bilancie« zatim splitskog »Avvenira« pa zatim pučkog suradnik tršćanskih: »Indipendente«, »Alabarda« i ostalih nam osobito prijaznih talijanskih listovah u Primorju, donio je ovih danah za njega vrlo veselu viest, da su najnoviji občinski izbori u Voloskom izpali »posve u smislu narodno-talijanskom, bivši mržene hrvatske stranke sramotno potučena« (completamente in senso nazionale italiano, addandone l'invito partito croato ignominiosamente disfatto).

Isti list zaključuje svoju veselu viest s riečmi: malo po malo počima si kršiti put načelo: Fiat justitia! fiat lux!

U koliko je nama poznato, nije kod posliednjih občinskih izborah u Voloskom niti jedan Hrvat sudjelovao, da se počeo tamo ni znalo nije ni kad se biralo zastupstvo ni načelnika, te se potom nemože govoriti ni o kakvom porazu hrvatske

stranke; nu snevim tim šiljemo i mi našim voloskim »nazional-italianom« svoju pozjetnicu na ruke gosp. Augustina Rajčića, recte Rajcoha, s' molbom, da nas izvoli usrećiti imenikom tih novih Talijanah, koji ga okružuju pa da im i mi u našem listu objelodanimo svietla, čisto talijanska imena.

Netražimo mnogo, pa zato očekujemo od g. Gustina tu malu uslugu tim više, što znamo, da je on, protivno od onoga što hrbljavi Matkovich piše, »lohar Hrvat«, kako nas je on sam sto puta uvjeravao, kad je ono njegov sin u Kastvu učio i od »Bratovštine hrvatskih ljudih u Istri« novčanu podporu primao. Dakle i opet, Voloski Talijani, primite naše čestitke!

Drugi uskrsni blagdan u Kopru. Uskrsni blagdani obično nisu ovdje najmirniji. Mirnoća posta kao da se hoće naglo prekinuti. Ljetos se jih je u manje od 24 ure više dogodilo. Nekako na prelazu između uskrsa i uskrsnoga blagdana dogodila se je prva. Častnici slavili su promaknuće nekih svojih drugovah u gostioni u posebnoj sobi. Htjelo je u ovu i nešto mladjih gradjanah koparskih. Častnici želili su biti sami. Dotični gradjani nisu bili tim zadovoljni. Došlo do rjeckanja, pak i do guranja i nešto tučnje, kojoj da ima i znakovah. One gradjane zatvorili su kod gradske policije.

Posve neodvisno od toga dogodila se je u jutro druga. Gradski stražar, koj je još u jutro govorio s raznimi znanci, prošetao se je do groblja, i tu, pred grobljem, na bielu dana, oko 8 urah, ubio se iz revolvera. Bio je razstavljen od zakonite žene i vele, da je on s drugom, a ona s druglm životom. Od takova življenja što se je boljega moglo i očekivati. A k tomu se pridružila i nemogućnost uzdržavanja.

Možda uru za tim vodio je stražmeštar izučenoga mladića, došavšega kući blagdanovati, u zatvor. I on je u njem. U njega da se je našlo nekakav stajno tiskani list odbora..... ta znate kogu. Mladić je žrtva politike..... neprestana nada s jedne i zabašurivanja s druge strane. To je treća.

Suvislo s prvom ovo i ovo. U večer oko 8 i pol čuje se vojnička trublja znakom »ritirade« pak »alarma«. Spoznavši glas, ove je nastojnlo, da bude čim prije pod svojim krovom. Vojnici su trčali tko brže može, da se opreme i izadju. Izašli su oboružani. Metnuli se u red, prezentirali, bili su prozivani, ostali su kakvo pol ure, pak se povukli u vojarnu.

Dvostruko to tumače. Vojnici su ponilje podne i pod večer hodili po gradu u redovih po više jih zajedno. Bijaše mnogo svieta. Zadjeli su se kadkad u ljude, kao da su jih gurnuli. Ljudi da su se potužili kod občinskog načelnika pak kod kotarskoga glavara. Ovaj, obukav se u uniformu, da je izašao i mirio najprije gradjane, pak tako k vojničkomu zapovjedniku i dinio pozvati vojnike prije obične ure. Jedni tako.

Drugi ovako. Oni mladi gradjani i onaj izučeni mladić su u zatvoru, što gradskom što sudbenom. Zatvori su u ograđah što na trg gledaju, gradski baš u prizemlju. Na trgu se je poslije 8 ure ljudih nakupljalo i bilo je krike, reć bi i natezanja između gradskih stražarah i gradjanah. Pa s toga uzroka, da se je alarmiralo, hoće drugi. Bit će s jednoga i drugoga.

Medju tim ono mladih gradjanah prevelo se drugi dan u sudbene zatvore, gdje su još zatvoreni; a radi onoga mladića izučenoga, vodi se iztraga. Kako, doznat ćete možda kojom drugom prilikom.

Novo zastupstvo u Baški, bijaše, kako nam od tamo javljaju, od 9. kr. namjestničtva potvrđeno. Tim će zauzeti onu občinsku upravu novi značajni i pošteni muževi, koji će liečiti stare rane, zadate onoj občini lošom vladavinom bivših vlastodržacah.

Jubilej krunitbe. Ove će se godine navršiti 800 godinah, odkako je prvi kralj češki Vratislav Premyslovac okrunjen, te se javlja iz Praga, da ondje kane tu osamsto-godišnjicu sjajno proslavit u korist »središnje matice školske«.

Kolera u Italiji. U susjednoj kraljevini nije kroz cielu zimu kolera posve prestala. Pojavljivala se je sad ovdje sad ondje a u najnovije vrieme bilo je više slučajevah te strašne bolesti u Brindisi-u, Padovi i Mletcih.

Preporučamo našemu puku, da se na vrieme oboruža proti tomu groznomu gostu, a najbolje je k tomu sredstvo: čistoća u odjelu, hrani, u kući i izvan kuće.

Pučanstvo njemačkoga carstva. Ovih danah obielodanjen je u Berlinu pučki popis za ćitavu njemačku državu, koji je obavljen 1. dec. god. 1885. Po popisu bilo je u Njemačkoj 46,840.687 dušah prama 45,234.061, na 1. dec. 1880. U tih 5 god. prirasio je dakle 1,606.526 dušah, a prosjekom na godinu 0·50 postot.

Ciganin lovac. Neki gospodar podje u lov, a da nekim samotan, prizva ciganina kano za nevolju druga, obećavši mu polovinu lovine. Ciganin se tomu veselim srcem odazva u sigurnoj nadi, da će biti dionikom gospodarove lovine. Tako zajedno krenuše k lovištu, gdje ciganin prvi na hrastu opazi jato vranah i gavranah, nušto podiže svoju pušku i srećom ubije vranu, koju veličim veseljem spravi u svoju torbu. Ali posluži srećica i gospodaru, koj takodjer ubi zecu, te ju stavi u svoju torbu. Tako sada obadvojica svaki svojom lovinom vratili se kući ai ciganina se je uvjek vrtilo po glavi, kakvu li će to sad biti dioba? Došavši kući, izloži se svaki svoju lovinu, t. j. gospodar zecu a ciganin svoju vranu. Ciganin upiliv oči svoje u zecu, položi uz njega svoju vranu. Našto mu gospodar reče: »No što gledaš ciganine? daj dieli! E pa dobro gospodaru, odvrati ciganin, evo! Voliš li gospodaru vranu? e pa nek bude tobi vrana, a meni zec. No volliš li zecu? neka bude meni zec, a tobi vrana. I tako je svakako gospodaru — volio li nevolio — pripala vrana, ciganinu zec. A nauk:

Svaki kožu k' sebi dere,
Što je bolje sebi bere.
Ko što kosac k' sebi kosi,
Tako svaki sebi nosi.
Bilo prostak il u časti
Svoju hranu radje nasti.

Berožanin.

Izgorio grad. O velikom požaru, koji je prije dosetak dana uništio galički grad Stry, javljaju se odanle ovo vieati: kuće u unutrnjem gradu i u daljnih ulicah izgorjele su sve do željezničke ograde. Od javnih ogradah moglo se je spasiti samo poštarski ured. Prieko sto osobah nastradalo je životom. Kod odnašanja ruševinah iznosa se neprestano na vidjelo čovječje kosti. U lavovskoj bolnici smješten bi transport ranjenikah. Odavle, iz Lavova, odpremljeno je hrano u Stry, gdje su hiljade ljudih, ostavši bez krova i čitavoga imetka, bludu pod vedrim nebom. Nemože se ni opisati nevolja, koja je u onom pučanstvu izmenada zavladala. Namjestničtvo, komunjalni odbor, lavovsko grausko zastupstvo i štodionicon, odpremili su kotarskom kapetanatu u Strynovcah, no to podostaje ni iz daleka, da se nevolja ublaži. Zato će se svuda pokrenuti sakupljanje dobrovoljnih prinosah i priredjivati u korist postradalih dobrotvorni koncerti. Kako se je vatra porodila, nezna nitko kazati. Strašna oluja pridjela je svako spasavanje.

U svem izgorjelo je 600 kućah; što to je do 4 milijuna forintih; do 6000 osobah ostalo je bez krova i kruha. Izgorjelo je mnogo osobah, medju timi bolestnih i djece. Do sada ostavilo je grad do 2000 pogorelcah, koje je Albrechtova železnica odvela bezplatno u posebnih vlakovih. U Lavov stiglo je stotinah pogorelcah. Lavovski trgovci izgubili su u Stryju do 500.000 for. Od osiguravajućih društvah izgubilo je najviše krakovsko društvo, koje ima platiti do 500.000 for. odštete. Vatra porodila se je u subotu posle podne u Kazimirovoj ulici kraj rušnjačke crkve: duvao je silan vjetar, a kako nema vatrogasnih sprava, nije se nesreća mogla odkloniti. U isti čas gorjelo je 15 ulicah. Stanovnici bijahu čitavo vrieme u gradskom vrtu Oležanki. U pol uru bilo je sav grad u plamenu. Stanovnici morali su prolaziti gorućimi stuhami, na ulicu bačano je pokućtvo i odjelo.

Od bogataša spao na prosjaka. U posliednjih nemirih po Belgiji postradao je od svih veleobrtnikah najljuće tvorničar staklenine Bodoux, kojemu su buntovnici razorili sve tvornice i skladišta, vriedna dva milijuna frankah. Bodoux došao je prieo dvadeset i dvije godine kao sirom. šan staklar u Belgiju; neumornom svojom marljivosti postigao je, da ga je gospodar mu, Devandre imenovao svojim poslovodjom, na što je oženio njegovu kćer. U posliednje vrieme radilo je u njegovih tvornicah do dvie hiljade radnikah. Kada je nemir započeo, Bodoux izjavi odmah, da valja radnikom zadovoljiti te je i podpirao njihove zahtjeve. Na večer prinieše mu zahvalni radnici serenadu, na medjutim prostriješe strani ljudi glas, da je Bodoux privolio na zahtjeve radnikah samo zato, kako bi uhvatio vrieme, dok dodje vojska. Radnici pobjesniše, provališe u njegov stan namjeravajući, da ga umore. Nesretnik, koji je u nekoliko satih od milijunaša spao na prosjaka, gotovo će da poludi.

Moderni kopači blaga. Kako javljaju engleski listovi, dignuto je nedavno iz mora, kraj velikih kanarskih otokah 90.000 funtih šterlingah. Svota ležala je milju od južne granice spomenutih otokah, a bila je propala prije dvie godine sa novim španjolskim parobrodom »Alfonzom XII.« Neki bili su osigurani kod Lloyda, te jih je ovaj, kada je parobrod propao i izplatio. Posle godine danah poslan je kapetan Stevens sa tri ronca, da propalo blago dignu. I pošlo jim je za rukom dignuti devet sandukah sa 900.000 for., dočim deseti sanduk nisu mogli naći. Radili su punih devet mjeseeih najvećom uztrajnosti i vještinom. Bilo je najteže, dok su svladali silan tlak, što ga voda čini na takovu dubljinu. Jedan od ronaeah, po imenu Lambert, ostao je jednaput u vodi dužo nego pl bio imao; voda uzela mu je obje noge. Kapetan i ronci nalaze se u Londonu, gdje njihova zgoda pobuđuje veliku senzaeiju.

Prolaz kroz sueški kanal. Po godišnjem izvještaju društva ovoga kanala, prolazilo je njim za godine 1885, 3024 brodovah, sa objenom ukupno od 8,985.000 blatnih, a 6,636.000 čistih bačavah (tonah). U broju tih brodovah zastupana je Engleska sa više od jedne četvrtine brodovah; jer je račeno godine prošlo kanalom 2784 engleskih brodovah sa objemom od 48,004 čistih bačavah. Za Englezkom stupa Francezka sa 204 brodovah i 850.000 bačavah; Holandija sa 139 brodovah i 345.000 bačavah; Njemačka sa 155 brodovah i 334.000 bačavah; Italija sa 100 brodovah i 240.000 bačavah, napokon Austro-Ugarska sa 69 brodovah i 165.000 bačavah. Ove su glavne države, koje upotrebljuju kanal sa ukupno 3500 brodovah i 8,709.000 bačavah. Na ave druge pomorske države kao što Španija, Rusija, Norveška Turska, Egipat, Portugal, Japan, amerikanske države, Danska, Belgija i Grčka odpada ostatak od 134 brodovah sa 246.000 bačavah.

Broj putnikah, koji su prošli kanalom iznosi 201.772, medju kojimi 113.290, vojnikah. Od ovih potonjih odpada na Engleze 43.817, na Francuze 43.655, na Turke 9575 na Talijane 9153, na Holandeze 2900, na Ruse 1075, na Španjolce 1062, ostatak sa dinjavaju Niemci, Japanci, Portugizi itd.

Od 80.543 putnikah novojničkih, spada njih 47.008 na različite narodnosti, najviše ima medju njimi Englezah i Austrijancah; 24.173 musulmanskih hodočastnikah, koji idu i vraćaju se iz Meke, 2230 Rusah osudjenih na izgon u Sibiriju i 2008 ruskih kolonah, putujućih u Sibiriju ili vraćajućih se odanle.

Neuku nauka.

Kakav gospodar takov sluga. Neki englezki plemić imao vrlo liepo i obsežno imanje (posjed), koje mu moglo nositi kakvih 8000 forinti. Odluči, da će on gospodari, nu za nekoliko godina se na toliko zanuđi, da je polovicu posjeda bio prisiljen prodati. Videći da nemože nastojti, dade drugu polovicu nekom gospodaru na 12 godina u zakup (arendu). Kad je 12 godina minulo, reče zakupnik gospodaru: »ne bi li bio voljan prodati mu sav posjed što ga u zakupu drži.

Gospodar sav u čudu zapita: »ma kako ste za Boga mogli si tu steći toliko novacah, da ste imanje kupite? Kako ste to gospodarili? Ta ja sam još jednaput imao toliko sjenokoša i oranicah, nisam nikomu plaćao zakupnine, pak nisam imao, da pače se još i zadužio. Vi mi pako plaćate svake godine 4000 for. zakupnine, pak evo hoćete sad imanje kupiti. Kako ste to uradili?« »Posve jednostavno — odgovori zakupnik — razlika našegu gospodarenja stoji u riečima: »idite« i »idimo«. Vi ste svojoj služinčadi i težakom govorili: »idite na posao« pak ste ostali doma. Ja sam pako vazda prvi ustajao te svojim ljudem govorio: »hajd idimo sad na djelo, te sam s mojimi radnici čitav dan bio, dočim ste vi dugo ležali u postelji, a težaci su radili, kako su htjeli.

»Sad je tek uvidio plemić — ali prekasno, da gospodar mora prvi ustajati, svagdje biti, te vazda nadgledati svoju družinu! težake, jer to ljude treba držati uvjek pod pazkom. Družina i težaci svagdje su si jednaki, ako se ne nadziru, posao se kojekako obavi. — Istina je prava: kakav gospodar takav sluga — jer samo oko gospodarevo tovi blago.

Cipelarstvo (postolarstvo) u Americi. Svlet se čudi prekrasnim postolarskim radnjam, koje se kod velikih izložbah iznašaju na ogled, ali još je mnogo zanimivije gledati samu radnju, na kakav umni način se ta obuća proizvadja sa raznimi strojevi. Na izložbah industrijalnih predmetah u Milwaukee i Bostonu otvorila je uzorna tvornica obuvalah ob Houghtona, Coolidge & Comp. radionicu da občinstvu predoči sitni napredak današnjega obrta. Za šalu namjestila je tvrtka uz tu novovieku postolarnicu također poštovanoga postolarskega majstora po staroj modi sa crnjdjem, kakovo se je rabilo prije stotinu godinah. Sa cielici tvornice diellla se je i jedna knjižica o ljudskoj obući od najstarijih vremenah svih narodah, sa slikami sandalah od drva, kože, pusto, sukna itd., čim su si u prastaro doba ljudi štitili noge po pieski i kamenju, nu koje su uvjek u kući opet svukli ili od remenja riešili. Osobito su Rimljani pravili bogate sandale i tek u srednjem vieku je čizmarstvo razvilo se do neke savršenstva u ružičnom nakitu, te su vlade posebnimi zakoni zabranjivale pretjerani ukus postolarah. Do nedavno su još muške i ženske cipele pravljene samo ruko-djelom, nu najednoć počelo se je i kod tog zanata misliti na strojbena pomagala i prvi takov aparat bio je za zabijanje klinacah u muške škornje, dok nije Elia Howe izumio god. 1845. Sivalo i tim iznašašćem prouzročilo nečuveni pokret kod svega švela a posebno kod postolarstva, kad nije trebalo više šilom i dretvom prišivati poplat na goruju kožu.

Sivalo i drugi različiti izumi posve su preinačili ovu granu obrta. Godine 1855. proizvadjalo u amerikanskom gradu Lynu 4515 muški i 14,020 ženski radnici samo čižmah i cipelah u vriednosti preko 4 milijuna dolarah, all sa naprednimi strojevi narasla je godine 1872. proizvod u istom gradu na 14.000.000 dolarah a u čitavom Massachusetsu na 53 milijuna. Kao dostojni prestojnik ove struke obrta je napomenuta tvrtka Houghton, Coolidge & Comp, koja je u svoje tvornice uvela sva najnovija izmišljena mehanička uma.

U Bostonu je najvedi sajam ovoga svieta za postolarske proizvode, gdje se je prošle godine rasprodalo 250.000 škrinjah čižmah, cipelah, u svakoj škrinji po 12 do 45 parih, ukupno do 50 milijunah parih.

Svi ti strojevi modernog cipelarstva savršeni će se ave više, kao što su oni rabljeni prije nekoliko godinah već danas zamienjeni su poboljšanimi, tako će ovi opet u bližnjoj budućnosti biti iztisnuti novimi izumi. Nemmorni duh ljudski stvara neprestano nove napredne izume.

Ob.

Kod presadjivanja mladih stabalah preporuča se kao valjano sredstvo, da se žile lagljo i brže uhvate, omatanje istih vunenom krpom u slabilce pak omotanimi žilami se zasadi.

Najnovi vol u Europi, koga su pokazivali u Insbruku prigodom streljačke svečanosti i koji se je od tada u Holzkirchenu tovio, bili će na konjskom sajmu u Monakovu kroz četiri dana izložen. Iz Monakova pronosit će ga kasnije u Pariz. Vol taj je pravi gorostas. Visok je 1 metar i 90 centim., a od čela do repa mjeri 2 metra i 80 centim., težak je sada 36 centih.

Tršćanska burza

dne 28. aprila.

Austrijska pap. renta	for.	85·35	do	for.	85·55
Ugarska	»	95 —	»	»	95.10
Ista u zlatu 4%	»	103.55	»	»	103.70
Dionice nar. banke	»	84.0	»	»	—.—
» kredit-banke	»	280.—	»	»	280.—
Talijanska renta	»	90.4/16	»	»	90.5/16
London 10 lirah sterlinah	»	120.1/4	»	»	120.1/4
Napoleoni	»	10.02 1/2	»	»	10.03
C. kr. cekini	»	5.87	»	»	5 89
Državne marke	»	61.05	»	»	61.75
Ista francezka	»	50.05	»	»	50.2·)
Talijanske lire	»	9.85	»	»	50.—

Lutrijski brojevi

28. aprila

Praga	6	55	25	84	32
Lavov	12	67	27	51	78
Hermanstadt	88	53	56	40	76

dne 24. aprila.

Trst	25	62	42	68	28
Linc	51	88	44	41	7
Buda	80	75	68	5	22

Broj 189.

Obznana.

Usljed zaključka občinskog zastupničtva od 14. tekućega, otvara se natječaj na mjesto občinskog tajnika sa godišnjom plaćom od 450 forintih koji će se primati od ovo občinske blagajne.

Prositelji moraju upraviti molbe podpisanom uredu do 15. svibnja t. g. i dokazati podpuno poznanje hrvatskog i talijanskog, a po mogućnosti i njemačkog jezika.

Dubašnica, 14. travnja 1886.

Občinski Odbor.

Načelnik **M. Kraljić.**

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—36

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cijene košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive, čistila za noge, sagovi; kisto svakevrsti; povošteno platno; lonce za cviotje i za ribe: platno za vezenje, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac

odobren po viših oblastih sa dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) sa filialkom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, toom il juhom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, šmajudili zdravotna svojstva, to se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod probavljajudih organah; nadalje čisti krv izpravljajud slabinu i tromost i pospješujud tak. On čisti polagano, uništujo gliste ublažujudi kroničke hrapavosti jetarah, slezena, umanjujudi sve malo po malo zastarjele bolesti hemoroidah.

Uzine li se likora danomice, čuva od otrovnih miazmah, proizvirudih koli od pokvarena zraka, toli od opidemijah, zato je izvrstan lik proti *groznici* i proti *koleri*.

Ono pako što sadržuje prav osobitu likera u zdravatvenoj struci jest, što oslobadja ljude odane srdbi i pokunjenosti od škodnih posljedicah, koje dovjedanstvu daje veliki broj neserednih.

Zaista iza malo danah dovjek, koji se služi tim likerom dutl, da mu je povraćena životna snaga, i čuvstvo blagostanja čini ga zadovoljnim, promadjenim i svježim za svaki rad. 47—41

Da se olakšati kupovanje obćinstvu gospodar tvornice osnovao je na široko razprodaju svoga likera, koji se može dobiti u svih kavanah i prekšajnicah.

Podpisani čuste se objaviti trgovcem obrtnikom, novčarom, osjeguravajudim društvom itd., da su otvorili ovdje **tvornicu**

Pačatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I. r.,

te jamče za točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče svoome **nizkih cienah.** Izradjuju se pečati kojegod drago podoba; Pečati, Bijouterie, prikladni za darove, kano: santovi, medaljoni automatični, škatuljo za šibice, Crayon za porom-počatom itd. itd. Pečati za dnevnikom i za označiti registre, naslove, dlonice itd. 48—47

Primaju se također počati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

Veliko skladište **Šivaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.

Skladište **čvrstih blagajah,** koje nije moguće razbiti a sjegurno su proti ognju.

Veliki izbor **svetiljkah za petrolej,** fiuih i prostih, za objesiti i za pronositi. 48—26

Prodaja svakojakih **spremah za strojeve,** sa vlastitom radionicom kovača mekanika; *primaju se popravc svakojakih strojevah kod*

FILIPA BATTICH

TRST, Via Acquedotto broj 28.

Naručbe izvršuju se neodvlačno uz pouzotje. — Cienе nebo se konkurence.

LA FILIALE
della
BANCA UNION
TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo
per Banconote
3¼ % con preavviso di 5 giorni
3½ „ „ „ 12 „
3¾ „ a sei mesi fisso
per Napoleoni
2½ % con preavviso di 20 giorni
3 „ „ „ 40 „
3¼ „ „ „ 3 mesi
3½ „ „ „ 6 „

Per le lettere di Versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partire dal giorno 16. 23. aprile, 1. 28. maggio, 16. luglio e 13. ottobre a seconda del preavviso.
Trieste 15 Aprile 1880.

IN BANCO GIRO

abbuonani do il 3% interesse annuo sino qualunqi a somma; proizvazioni sino a fiorini 2.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Con orma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggio per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la aiuta del medesimo giorno.*

Assume pel proprio correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute o divise, nonchè dall' incasso *d'assegni, cambiali e coupons,* verso ⅛% di provvigione,

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie a un conto gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure pollizze di carico o Warrants. 4—3—11

Podpisani usudi ju se upozoriti slavno obćinstvo da je otvorio u ulici *Barriera vecchia* br. 18.

trgovinu od kišobranah

sa bogatim iz borom koli svilenih toli vunenih pamučnih. Popravlja također kišobrane i suncobrane. 34—23 *Giulio Grim*

Podružnica u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerosijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukrcanóenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 2¼%
8-dnevni odkaz 3½%
30-dnevni odkaz 3¾%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 2½%
3-mjesečni odkaz 3 %
6-mjesečni odkaz 3¼%

Okružni čajol

u bankah 2¼% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Reč, Prag, Peštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Graz, Hermanstadt, Innsbruck, Olatovac, Ljubljanu, Salzburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, također unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Prodajam

na varrante, uvjeti na aporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 5½% godišnih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povede iznose glasom posebnoga aporazumljenja.

U Trstu 1 oktobra 1884. 52—1

Latteria Milanese

(milanska mliekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoga naručitelje, da ima u mliekarni sveže i suha voća. Izvrstne divljačine, zeleninah sve polag oćnah na trgu Hleba genovezkog, kolačah mletačkih, slaščicah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla sveže svaki dan iz Milana. Kreme za cvariti, tučenog povrhja prve vrsti, kisela mleka. Za objede i soirée ovršavaju se naručbe sa pladnjevi povrćjem bogato nariesani, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvršuju se neodvlačno, nu ne izpod 5 kilog. 49—41

M. Melchiore.

Prvi ustav 23—

Ekonomička krojačnica

Ivana Batelli-a

Via Barriera vecchia N.ro 6, I. piano.

Sgotavljuju se odjela polag mjere, najvedom brzinom i elegancon, uz najjeftini cienа.

Naručbe se obavlja uz pouzoće

Bez ovo obranbene znamke, zakonom štićene, imade se taj lik po dr. Mallću smatrati kano patvoren

Cvet proti trzanju,

po dr. Mallću.

je odlučno najbolji lik proti kostobolji i reumatizmi, trzanju po udih, bolesti u krilu i živcih, otekli, utvrdnulim udom itd.; nako se rabi i kratko vrieme prestane pavema trzanje, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo *navlast na prvi trzanju po dr. Mallću na priloženo znamenje; 1. staklenica 80 nov.*

(Obrab. znam) *na prati trzanju po dr. Mallću na priloženo znamenje; 1. staklenica 80 nov.*

Zahvala.

G. J. pl. Trnkoczyju, lekarn *na velikom mestnem trgu* u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razno domade liekove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje ave vodma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, ajelim se na **Vaš dr. Mallća kostobolni lik za 80 novč**, te si ga odmah naručim. I u istinu imao je čudovit **uspjeh** da se je majka unkom što ga je kratko vrieme upotrebljavala posve **teških bolih oslobodila.** Pustim ovajdočanjem **priznanjem dakle dr. Mallćov kostobolni** ovlot kano izvrstan lik te ga svakomu kostobolcu i sličnoj bolesti preporučam. Vašoj blagorodnosti izrićem pako najsrdačniju hvalu; svim štovanjem.

Ivana Jug, posjednik u Šmarji kod Galja.

Planinski bilinski sirop kranjski,

izvrstan proti kašlju, hripavici, vratobolji, prsnoj i plućnoj bolesti; 1 staklenica 50 novč. Koristniji nego li svi u trgovini se nalazeći sirupi. 33—15

Krv čistoće krugljice c. kr. povl.,

neka smjeta u nijednom gospodarstvu manjkati; one su već tisuć puta pomogle kad je čovjek zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdnula usta, pokvaren želudac, kod jetrenih i bubrežnih bolestih; uškatulah po 21 novč., jedna zamotak sa 6 škatulah 1 for. 5 novč. Ispod jednog zavitka se poštom ne odpravlja.

Gori navedene specif. čiste, koje su mnogoljetnim izkustvom kano **osobito uspješne** pripoznate, imade uviek čiste u zalogi i razpošilja odmah poštarskim pouzećem. Adresse je:

Liekarna Trnkoczy-a,

na velikom mestnem trgu u **Ljubljani.**

ŽELODČNE BOLEZNI

je mogude *BAZO* in *POSVEMA* ozdraviti po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

odini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstno enako leke.

Večina raznih kapljic, izlečkov itd., katere se obdinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, nima nič druzega, nego škodljiva zmes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje pripreste sestave, odločno oživljajoče in želodčne živce hitro krepčalne moči **pravico prednosti** nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilmi, kar dokazuje tudi se vsakim dnevom veče prašanje po njemu. Ta balzam bogat na dolajočih snovih kineške robarbare, katera koreniko je poznano zarad njegovega ugodnega upliva na prebavljenje in želodce, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvlanim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nejedčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnim trpljenju, zlatenci in vsakoj bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 25—10

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišća v Trstu v lek. zal. *G. B. Koris,* na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmoluer, v Kormlnu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Pallaca.

Telegram.

5000 komadov brnskih čisto volnatih

OBLEK za GOSPODE

za pomlad in prolietje

crne, rujave, sive, čokoladne, modro barve, mellrano in sploh v najmodernejših barvah in dezenah po nasladnjih uže nezaslišano nizkih cenah.

Veaka obleka prvo vrsto for. **3.75**
„ vinsko „ „ „ **4.75**
iz najfinejša volno „ **6.25**

za popolno vrhovno suknjo

stane blago prve vrsto for. **3.** —
„ visoko prvo vrsto for. **4.25**

Blaga je najmanj za enkrat toliko vredno, Blaco je rabljivo tudi za dažne plašče za moža in za dame, za krila in spalne halje. — Razum toga je ostalo od neko konkurzne mase še več tisoć komadov prvega blaga iz

brnsko česane preje (Kamgarn)

čiste volne

v najnovejših uzorih v svitlih in tomnih barvah. Te obleke, ki so poprej stale pri fabrikantih for 15,— dam zdaj za samo for. **6.75** za celo oblako. — Blaga je zadosti za suknjo telovnik in hlače tudi za najdeljšega in močnejšega moža — Naj toroj vsak naroči brez skrbi, saj le kupuj je to v prid, kar fabrikant ima pri takih cenah neizmerno zgoho. — Razum toga se zavežem vsakemu denar povrnut ako blago neodgovarja temu, kar more po tem naznanilu pričakovati. — Tudi je na prodaj več tisoć 9

pledov za potovanje

po for. **3.50** prve in for. **5.50** visoko prvoj vrsto komad rujavih, rujavomellranih in v vsih modnih barvah Ti potovalni pledi so mej brati še enkrat toliko vredni, česar se more vsakdo prepričati: Pledi so neizmerno veliki, debeli, široki, toroj nepokosljivi.

Odpošilja se le proti pošiljatvi denara naprej ali pa proti poštnemu povzetju in je treba naročiti pri sodišnjo vknjiženej firmi:

J. H. Rabinovicz

WIEN

III. Hintere Zollamstrasse 9.

LUIGI CADORE

limar

zaprisegnuti procenitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladištu:

Velik izbor kupeljah žlicah, badanjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaje uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz isto pogodbo daju se na najam. Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od ½ do 50 lit. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na žlicah drugih limarskih spremah. Suviše br. 4 barometra, označitelje vjetrovah za ljetne dvorce. bašče, gloriete itd. itd.

48—22 **Sve uz najumjerenilju cienu.**

Znatne gubitke

koje je pretrpila tvornica željeznog pokućtva „Gedderidge Brothers and Comp." u Londonu usljed pada banke u Ginsgovu, prisililo račun tvornicu odustati od dalnjih obrt. poduzedah i ra prodati za četvrtinu tvorničke cienе sve predmete proviše, kojih je velik broj i koji bijahu često odlikovani na raznih izložbah. — Podpisani nudja št. obćinstvu

400 postelja željeznih

za odrasle

(koja su priloženoj slici vrlo slično) izvrstno radjenih a josu na ures u svakoj sobi, za 4—

samih 6 for. komad

prije stajao je for. 32.50

Ove post lje preporučaju se osobito za prolječe i ljeto, budući se uzdrže uvjek čisti i prednjače u svomu divnom

F. BUGANYI

Skladišće strojevah u Beču, Landstrasse, Kriegergasse.

Primaju se naručbe i za jeden komad. Naručba se razašilje u najboljem stanju uz gotov novac.

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca**

Broj 10. Trsta 6. maja 1886. Godina XVII.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom zastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; ili u slučaju opetovanja po pogodbi sa upravom. Novci se šilju poštarskom *napučnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu. U otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija« Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo, ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 5.01 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na mesto 1 br. 5 nvč.

Jezik kod suda.

U svakoj pravnoj državi imaju se sudbene odluke punim pravom poštovati, jer one uzpostavljaju pravno poremećano stanje pojedinih državljanah i ostalih juridičkih osobah. Prisiljeni i mi govoriti više puta o tom zakljivom pitanju, nikad nismo s uma smetnuli, ono dužno poštanje prama odlukam, riešitbam i osudam, izdanih po istarskih c. kr. sudovih, toli u gradjanskih koli u kaznenih poslovih, znajuć dobro, da je glavna i bitna zadaća svih sudovah: krojiti pravo.

Da se ovaj uzvišeni cilj postigne, sudac ima biti nepristran i nepristupan; on neima paziti, da li Petar il Pavao pripada ovaj ili onoj narodnosti; govori li on hrvatski ili talijanski; bio on siromah ili bogataš, jer njemu nesmije lebditi pred očima nego: pravo, pravica i zakon. Glavni je pako zahtjev, da sudac točno i svestrano izpita i pronđi prieporni stvar, kažnjivi čin, toli li sdušno izreći svoj sud. Da to uzmogne učiniti, valja mu pako dobro poznavati jezik naroda, komu je suditi. Velimo: dobro poznavati jezik naroda, jer kadkada polovično poznavanje jezika više škodi nego li koristi.

U tom pogledu neimamo se u Istri ničim pohvaliti. Vrlo su riedki kod nas sudci, koji bi nekoliko poznavali naš jezik, a nećemo pogriešiti ako uztvrdimo, da neimamo u Istri t r i sudca, koji bi kadri bili hrvatski uredovati. To je ona rana, koja nas toli silno peče, te poradi koje smo se već opetovano tužili, radi koje se sada tužimo i nećemo prestati tužiti se, dok se stvar neokrene na bolje.

Zahvalni smo s toga našemu diđonomu zastupniku dru. Viteziću, što je prigodom proračunske razprave u bečkom parlamentu u kratko orisao naše nevoljno stanje glede porabe našeg jezika kod istarskih sudovah. Njegov govor donieli smo u cielosti u posliednjem broju, te i sada nanj naše čitatelje svraćamo. On je u svojem govoru navео samo nekoliko slučajevah, koji su nepobitni dokazi, kakova nam se nepravda čini, kad se svojim — zakonom zajamčenim — pravom služimo, te pravicu svojim jezikom zahtjevamo. Imademo zakonah i naredabah, navedenih u ročenom govoru, koje ne samo nalažu, da nam je slobodno služiti se svojim jezikom kod svih sudovah, nego i naredjuju, da sudovi po mogućnosti i rešavaju podneske u istom jeziku; al uz sve to hrvatski se jezik još nije kod sudovah udomio, jer nailazi često na velike protivščine. Tako se je sbilo i sa podneskom koparske štedionice i posujilnice kod trgovačko-pomorskoga suda u Trstu. Ovaj je odbio hrvatski sastavljeni podnesak, jer da je sastavljen u jeziku, koji se nerabi kod istoga suda.

Koliko je trebalo utokah i pritužbah proti ovoj odluci prvoga suda, dok je stvar došla konačno do vrhovnoga suda u Beču, rečeno je u spomenutom Vitezićevom govoru. Vrhovni sud nije uz sve temeljito razloge, navedene u utocih, naložio prvomu sudu, da reši hrvatski podnesak već je vanredni utok odputio. U razlozih navedenih po vrhovnom sudu, kaže se među ostalim, da se zakon 25. maja 1883. br. 70. D. Z. neda upotrebiti na rečeni slučaj, jer da se ovaj protoče na poslove parbenoga postupka, i da dozvoljava porabu slavenskoga jezika kod sudovah u Istri, kojoj Trst nepripada. Naš je pako zastupnik, oslanjajuć se na zakonske ustanove i na logično njihovo tumačenje dokazao, da razlozi navedeni po vrhovnom sudu nimalo ne stoje. A kako bi i drugčije bilo? Da nije bilo nikakvih drugih zakonskih ustanovah, to se podnesak koparske štedionice nije smio nikako odbiti pogledom jedino na zakon 25. maja 1883. Ovaj vriedi za Istru, dakle i za sve njezine sudove.

Budući je trgovačko-pomorski sud u Trstu takođjer redoviti sud prve molbe za nekoje istarske sudbene kotare, odetle sliedi, da se i kod njega mogu stanovnici Istre služiti istim jezikom kao i kod kuće. Sasvim je uzgredna stvar, da li je taj sud u Istri ili izvan nje I prizivni sud to i vrhovno sudište su izvan Istre, pa ipak neće nitko uztvrditi, da se stanovnici Istre nemogu kod njih služiti hrvatskim, dotično slovenskim jezikom. To su istarski redoviti sudovi drugo i treće molbe, kao što je trgovačko pomorski sud u Trstu, istarski redoviti sud prve molbe.

Ročena odluka vrhovnoga suda rešila je doduše konačno podnesak koparske štedionice i posujilnice, nu ona nije zakon, ona ne veže sudce, da nemogu isti slučaj drugčije rešiti. Sciencć predstojničtvo spomenute štedionice, da je tom vrhovnom odlukom povriedjeno naše pravo glede porabe hrvatskoga jezika, to je posebnim izvješćem prijavilo cielu stvar ministru pravosudja u Beču s molbom, da isti shodno naredi, da budu i Slaveni Istre smatrani jednakopravnimi u jezikovnom pogledu, kao što njim to temeljni državni zakoni jamče.

Na to izvješće dobilo je predstojničtvo koparske štedionice sliedeći dekret.

»Predsjedničtvo c. k. prizivnoga suda.
Br. 1109 pr.

Uslied naredbe visokoga ministarstva pravosudja 18. prošloga mjeseca br. 2782 vraća se priloženi podnesak s prilozi predstojničtvu štedionice i posujilnice u Kopru s primjetbom, da je visoko ministarstvo pravosudja shodna naredilo, da se točno obdržavaju propisi, obstoječi za sudove Primorja, glede primanja slavenskih podnesakah.

Trst, 4. aprila 1886.

Defacis v. r.

Iz ovoga dekreta sliedi, da je visoko ministarstvo pravosudja opet upozorilo sudove cielога Primorja (Istre, Trsta i Goričke) na postojeće naredbe glede primanja hrvatskih il slovenskih podnesakah, to drugimi riečmi rekle, da se spisi sastavljeni u tih jezicih nesmiju od nijednoga suda u Primorju odbaciti. Slično se je izjavio i upravitelj ministarstva provosudja dr. barun Prazak u sjednici carevinskog vieća dne 13. aprila t. g. svraćajuć se na Vitezićev govor, gdje je sasvim odlučno izrekao, da se je spomenuti hrvatski podnesak koparske štedionice, pogledom na obstojeće propise, imao povoljno rešiti.

Navedeni slučaj najboljim nam je svjedokom, koliko treba kadšto, da dodjemo do svojega prava. Nu ako i polagano, to ćemo uztrajnošću polučiti što nam pripada. Dukako, da se sa svijuh stranah priekim okom gleda na naš jezik, jedno što ga nepoznaju a drugo, što njim i uprava dobiva sasvim drugo lice. Nu naš narod neima na to paziti, jer kad se mi svojim pravom služimo, nevriedjamo tim nikoga.

Štujemo i cienimo tudjo nam jezike al najvećma volimo svojega, koji neka bude med našim narodom službeni jezik svih njegovih oblastih.

Nastojati nam je nosmeno, da se spisi u našem jeziku primaju, jer to i onako zakon nalaže, nego da se u istom jeziku i rešavaju.

Sbudo li se gdjegod slučaj, da se kod budi kojega mu drugo c. kr. suda u Istri nije primio hrvatski sastavljani spis, molba, tužba, ili da nije sa hrvatskimi strankami na njihov zahtjev pisan hrvatski protokol kod suda, to neka nam se *na dobu* prijavi, a mi ćemo nastojati, da se tomu pomogne.

DOPISI.

Volosko mjeseca maja. Izbori za občinsko zastupstvo su već gotovi a i občinski odbor je odabran. Načelnikom ostao je opet naš prijatelj g. Gustin, koji se je s »Franinom i Jurinom« toliko put pobratio. Ako su kada ljudi bili odabrani u občinsko zastupstvo, koji se u to nisu razumili, to u istinu valja za naše sadanje zastupnike. Od starih zastupnikah neki su se od svoje dužnosti izvukli, a nekoje, valjda po savjetu koze iz Poreča i Pazina, nije patrijarha htio u zastupstvo. Koji nešto razumiju i nešto bolje vide, ti ne smiju otvarat oči puku Voloskoga i Opatije, te tako kvarit račune šarenjačkomu družtvu i njegovim šarim učenikom na Volоskom: vau s njimi, van s onimi, koji se protive višegodišnjem neredu u občini Voloskoj.

Mnogi će pitat, što u Voloskom hrvatska stranka neima nikakve jakosti? Ima, jer svieti ljudi, koji nešto razumiju, su naši, samo neznanje je šarenjačko. Nu Hrvati su ovoga puta mirovali kao možda nikada prije i to radi toga, jer je htio poznati gospodin imati načelnika i zastupnike samo svoje ljude, pa ga oni nisu mogli pomagati, jer do sada nije ništa dobra učinio za našu občinu kao ni za nijednu drugu. Poglaviti taj gospodin može reći, da nemože ništa pokazati dobra, što je učinio a mi možemo pokazati dosta njegovih protivčinah. Svaki redoljub mora biti dakle protivan volji i želji toga tudjinca.

Radi toga radje ćemo trpiti domaćega protivnika nego li tudjinca neprijatelja. Sa sadanjimi zastupnici malo se možemo ponositi, jer malom iznimkom, nijo skoro nijedan vriedan pravilno jednog lista u nijednom jeziku napisati (izuzam ono, koji se krišom podpisuju), akoprem je medju njimi i takovih ljudih, koji misle, da su bog zna šta, ako su po milosti božjoj i dobrih ljudih postali »capitani marittimi« ili »direttori di cabotaggio«.

Neka se dakle gospoda zabavljaju još ova tri ljeta, pa onda, ako Bog da, ćemo njim zapjevat osmrtnu pjesmu. Za sad: scusć se ve venimo secar i ..... bi rekli šiljor Carlo.

U občinski odbor su odabrani, ako se ne varamo, Gustin kao načelnik, a prisjednici Tončić I Carlo Posčić, Varljen, te valjda svakako i Opatijski Salamun Sikić; bez njega nebi mogla biti občinska braćora. Šteta što nisu odbornikom učinili i onoga bigama iz Opatije. Možda čekaju dok dobiju treću, da ga onda odmah načelnikom odaberu i odrede zajedno, da on mjesto kapelana u opatijskoj školi šestu i devetu zapovjed božju djeci tumači. Gospodine kapetane i plovane na Volоskom, znate li šta mislimo?

Polovicom prošle korizme smo imali na Voloskom sveta Poslanja, koja je držao jedan častni Isusovac. Njegovi govori bijahu liepi, ugodni i razumljivi za naš puk, koji je u neizmiernom broju dolazio u crkvu. Nu našim šarenjakom to ne bilo po volji, da se hrvatski govori u Voloskoj crkvi, jer misle, da je Volosko u onoj blaženoj zemlji, gdje mjesto mlieka i meda kapula i češanj rastе i od kuda nam dosti gladnih dotepuha dodje kvariti naš dobri narod, pa su se radi toga grozili, da će ga protjerat, kao da oni u crkvi zapovjedaju, koji u nju isto tako malo dolaze kao i naš g. kapetan. Občinski sluga ili fanat, prava prilika svoga gospodara, je javno govorio proti častnomu ocu Isusovcu. Što narod za to plaća občinskoga slugu, da poštene ljude ogovara? Šjor Gustin, oni su bar stariuski podestat, dakle neka daju reda onomu, komu ga mòru dati. Treba li svjedokah, ti su pripravni doći i pred njih.

Na koncu spominjemo, da je i na veliku subotu neizmjeran broj pučanstva prisustvovao procesiji uskrsnuća, samo nismo imali časti viditi ni političkog ni občinskoga poglavara. To valja i za crkvene funkcije na vazmeni blagdan. Jeli je to pristojno, jeli to može dobar utisak učiniti na ovaj pobožni puk?

Iz Tinjanščine u osmini po Uzkrsu. Dolsta nerado primamo pero u ruke, da objelodanimo ovakve stvari, kakove kanimo javiti al primorani smo usljed nečastnih riečih, izušćenih po našem g. župniku sa žrtvenika drugi blagdan po Vazmu a baš te riči dale su povoda ovim redkom.

Nemislimo zavlačiti stvar na široko, već ćemo navesti nekoje točke istini na čast i na razmišljanje onim, na koje spada.

Koliko li je bilo govora i brbljanja radi naših starih i novonabavljenih zvonova, tko nije bio ovdje, nebi si mogao nit pomisliti. Naš g. župnik dobro znade i tajno priznaje, da zvonolievar i mekanik nisu za tovojili njegovoj želji, a još manje želji puka; dobro mu je znano, da nisu izveli ajelo po naručbi njegovoj, radi čega je i on sam nosom zavijao a puk dosta mrmljao, al sada bi se bilelo, da puk pou strah trpi i muči. Prigovarali su svi, od prvog do zadnjega na oči i za očima g. župnika, al sve to nije ništa pomoglo! Rekao je dapače g. župnik, da je on gospodar, a tko hoće bolje zvonove, nek si ih sam kupi. Videći stari Frantun, da sve ništa nepomaže, ajotio ga sa drugom mu Ju-inom, nesmjerajuć na osobu već na stvar, da budo opreznili sa onimi ljudi, t. j. sa zvonollevarom i mekanikom, ostavljajuć posve na stran njegov ugled i njegovu častnu osobu.

Mi ostajemo kod onoga, al žalimo g. župnika što se je (valjda neopromišljeno) dao zavesti te više puta okratio naš puk sa slajavci i da su svi munjeni, koji su rekli, da nisu zvonovi dobri. Ovakva izjava nemože se drugčije tumačiti, nego da je sam gosp. župnik pametan a mi skoro svi munjeni, pošto smo se svi, malom iznimkom (jedan, dva), nezadovoljnimi pokazali sa novimi zvonovi. Liepa hvala g. župniče!

Mi bijasmo previkli milozvučnom glasu naših starih zvonova a čuvši glas novih, izrekli smo svoj sud o njimi. Zvuk novih nije nit iz daleka milozvučan kao kod starih, koji su preko 130 godinah zvonili, a toga može se reći bez straha, da nisu dobri kao što su bili stari. Reći ćemo, da su dobri kad budemo čuli, da zbilja jesu i da se zvuci njihovi skladaju. Moguće, da se to dogodi poprav kom klatah (batu).

Puk je bilo već skoro prestao o tom govoriti, kadno stade g. župnik drugi blagdan po Vazmu iznova razpirivati vatru, dieleć sa oltara tovare itd, što se valjda no sluša su njegovim uzvišenim zvanjem i sa onim svetim mjestom. Naša poslovica veli: sizpeci pak reče a mi dvojimo, da je g. župnik tako postupao. Iz govora g. župnika proizlazi, da on cilja na osobe a no na stvar, a nam je stalo jedino do stvari. Da je g. župnik one naslove upravio drugim osobam, koje bi imale nalmo puku svietiti a one ga smućuju, bilo bi zaista više koristilo čudorednosti nego li ovako. On pozna vrlo dobro te osobe i mogao je uprav o vazmenih blagdanih one naslove njim darovati.

Ajdemo dalje; Zaštitnici ovog mjesta t. j. sv. apoštoli Simun i Juda nisu na zvonovih ulivom, već neki drugi svetac. Taj glasoviti mekanik učinio je do dvanajset dubokih zarjekah na gradah, na kojih više zvonovi, te tim jih tako oslabio, da su morali valjo čim je mekanik olišao sve grede stupovi podupriti. Ipak je ponio sobom liepih 500 forintih za naručeno djelo, a uz to još stare hrastove grede, koje su dolsta bile dva puta čvršće i trajnije nego li sadašnje.

Prije su služili jedni konopi sedam do osam godinah a sada usljed te tobož moderne naćimbe, su se u ovo par mjesecih već dvoji predrli.

G. župnik znade, da nije sve u redu, da se je pogriešilo, al toga neće da prizna već se radje nalmuje sa opitet, koje nismo zaslužili niti bi je on smio izustiti. Nje u je poznato, da se nadje uvjek koja ta poštena osoba, koja prijavi sve dobre i zle glasove sa ovih stranah. Tako je bilo i u pitanju zvonovah. Osobi onoj, bijaše častna osoba g. župnika deveta brigа, jer njoj je stajala na srcu jedino stvar o kojoj se radilo. Da ju je g. župnik tako shvatio, bilo bi častnije i plemenitije po njega a manje nemira i smućivanja u puku. Završujemo sa danas sa željom, da nebi g. župnik više izpitivao tko je pisao, već što je pisano.

Iz Sovinjščine mjeseca maja. Čitateljem toga mjesta biti će poznato, da nam je g. 1884. nemila smrt pokosila dobrog župnika g. Jelenca. Mjeseca marča iste godine došao je u Sovinjak kao župeupravitelj g. Carlo Snidarich. Ovdešnji šarenjaci primili ga velikim veseljem, al ne kao duhovnoga pastira, kako to sada svojimi djeli kažu, nego kao čovjeka, koji će pripadat njihovoj stranci i koga treba uputit što mu je u crkvi raditi. Na 25. t. m. pjevao je ovdje prvu sv. misu i to na blagdan B. D. M. od navješćenja. Što se je u Sovinjaku od starine hrvatski molilo i pjevalo, preokrenuo je g. upravitelj u latinšćinu. Radi toga on omilio silno šarenjakom, koji su mu u crkvi pomagali pjevati a vani lizali ga i častili svakojako. Sirota kmet motrio je prestrašen i ozlovoljen to šarenjačko komešanje. Dne 12. novembra l. g. imalo se birati novoga župnika. Šarenjaštvo diglo silno glavu i sve je za g. upravitelja agitiralo, da bude on izabran. On bijaše zbilja izabran pomoćju silne agitacije.

Posliie izbora izašao je narod iz crkve. Ono što je za upravitelja glasovalo, počelo se talijanski derat sa zavivac i rugati se protivnikom. G. župnik pogosti tom zgodom svoje birače. Vino se točilo sve na kable. Pilo se sve po šestnajst a vikalo kao na sajmu. Medju te birače dođe i jedan, koji nije za upravitelja glasovao. Na njega skoči neki šarenjak, iztrgnu mu čašu te mu dovikne: evti anne in diciarij, qua non bovi se no quei che ga da il voto a questo. I pravo je, čemu da se mješa pšenica sa ljuljem.

Zvonovi su udarali, mužari pucali a kriki i viki nebje konca ni kraja. Ne prošlo dugo, g. župnik uvidi, da mora bar u nečem popustiti onim 1390 ovšćanm izmedju 1400 njih. Zapjevao bi kadšto u crkvi po starom običaju a i nekoje molitve preokrenuo je iz talijanskoga u hrvatski, t. j. po starinsku. To je strašne razjarilo šarenjake. Oni su se zgrozili, da neće pjevati u crkvi. Namišljeno učinjeno. Na dan presv. Imenu Isusa i druge blagdane i nedelje nisu pjevali. To je očit znak, da šarenjakom nije nit do molitve niti do crkve već jedino do štroja šarenjačtva. G. župnik uzgojio je zmiju na svojih njedrih — bilo mu.

Pod prijašnjimi župnici bijaše običaj, da se je u korizmi molilo u crkvi krunicu i to hrvatski. Narod je vrvio iz bližnjih selah u crkvu.

Sadašnji g. župnik molio je također krunicu al ne više hrvatski nego latinski. Opet veselje u Izraelu. Šarenjaci dolazili iznova na molitvu. Da njim još više zadovolji, upeljao je g. župnik prošlo korizme talijansku krunicu, ovo na slavu šarenjaštva i na uztuk sirote kmeve.

Nu niti ovo veselje nepotraja dugo. Šarenjaci pokeckaše se opet sa g. župnikom. Oni nahtjedoše više niti na talijansku krunicu. U crkvi nješto djeca i po po koja starica. Kmet ostane doma jer da nerazumije što se moli. Tko da mu dade krivo? Crkva bijaše dakle prazna. »Ščavo« nedo u crkvu jer da nerazumije što se moli a šarenjak zavodjo se župniku pak ostaje na trgu pred crkvom.

Žao nam je g. župnika, što se badava trudi. Nebi li bolje bilo da ostane i on doma, kad već nede, da zadovolji svomu puku onim dvjma obiteljih? Neka smili sam i oni, koji imaju kod toga svoju reči. Preporučamo našega g. župnika porečkoj »babi« jer i on pohvaljuje talijanaku ili latinsku liturgiju!?

Pogled po svietu.

U Trstu, 5. maja 1886.

Iza uskrsnih blagdanah, otvorilo se danas prvi put carevinsko vieće.

Odmah prvih danah doći će na razpravu zakonsko osnovo, o nagodbi sa Ugarskom. Najprije će se razpraviti carinsku novelu, zatim carinsko-trgovački savez, štatut nove banke, sladornine, uredjenje duga itd. Kansije doći će na dnevni red zakon za osiguranje u nesreći, osnova o popustih zemljarine kod elementarnih štetah. Desnica kani predložiti također promjenu poslovnoga reda. Zapriečiti se imade tim preobširnu razpravu kod prvog čitanja inicijativnih predlogah, a glasovati poimenco jedino na temelju zaključka parlamenta, a ne kao što bijaše do sada, na predlog naime podesetorice zastupnikah.

Zagrebački dopisnik jednih bečkih novinah brzojavio njim je, da se nalazio početkom ovog mjeseca naš zastupnik dr. Vitezić u Zagrebu te da je tuj konferirao sa vodjami opozicijah i da je jedno čitavo predpodne proboravio kod g. D.ra Ante Starčevića. Netreba nam tekar kazati, da je taj Niemac nasamario bečki list i da je samo u svojoj njemačkoj fantaziji vidio i slušao D.ra Vitezića, kojeg u Zagrebu nije niti bilo. Ala se ti Niemci boje i naše sjene, al tim odaju ujedno i svoju nečistu savjest.

Poljski list „Czas“ javlja, da se njemačke stranke u carevinskom vieću nemogu u tom nikako složiti, kako da u buduće složno i zajednički proti većini rade. Isti list kaže, da bi mogle usljed toga nastati nove njemačke stranke.

Madjarski ministar pravosudja Pauler promimo je 30. pr. m. u Pešti; nasliedit bi ga imao viši sudbeni činovnik Szabo.

Dne 1. t. m. bijaše u Zagrebu razprava proti narodnomu zastupniku i odvjetniku dr. G. Tuškanu radi krivo prisege. Stvar ova vuče se još od parnice proti dr. Starčeviću i Gržaniću. Dr. Tuškan bijaše tada preslušan kao svjedok te je tom zgodom izjavio, da je u poznatoj saborskoj gunguli netko na bana ruku položio. Radi te izjave povelo je državno odvjetništvo iztragu proti Tuškanu. Parnica ova zanimala je neizmjerno zagrebačko občinstvo a nemanje i ostale hrvatske krugove, koji se bave javnimi poslovi. Dr. Tuškan bijaše odsudjen na dvie godine tamnice, na zgubitak doktorata i prava odvjetnikovanja, prem se je sam dobro branio i premda je njegov branitelj dr. Hinković obtužbu izvrstno pobijao.

Osuda ova izazvala je medju občinstvom silnu senzaciju. Branitelj je uložio ništovnu žalbu.

Ovih danah zaključila je glavna skupščina »Matice Hrvatske«, da će sagraditi družtvenu sgradu troškom od 70.000 forintih. Kuća biti će dvokatna a služiti će u družtvene svrhe. Gradsko zastupstvo darovalo je »Matici« bezplatno gradilište u vriednosti od 6000 for.

Kako javljaju iz Biograda, obavljeni su tamo izbori biračah. I vlada i opozicija, da se nada zadobiti većinu budućeg zemaljskog zastupstva. Da se je i kod ovih izborah služila vlada silom, svjedoče nam mnogobrojna zatvaranja opozicijonalacah u nekojih važnijih okružjih.

Velevlasti podalo su, kako je poznato, Grčkoj ultimatum, kojim joj nalažu, da razoruža svoje čete. Rok, ustanovljen u ultimatumu je jur prošao a grčka vlada izbjegava jasnomu odgovoru na velevlasti. Ona znade naime, da su velevlasti nesložno pak mudro tu neslogu na svoju korist upotrebljava. Nu ona će ipak morati popustiti, a za taj slučaj obećuje njoj se uredjenje njezinih granicah polag berlinskog ugovora.

Njemački cesar poslao je sv. Otcu vrlo dragocien križ u znak počitanja i zahvalnosti, što nastoji svimi silami, da se postigne sloga izmedju Vatikana i njemačke vlade.

Sastanak nekojih diplomatah sa ruskim carem u Livadiji, tumače novinari kao politički čin, koji bi mogao imati osobitih političkih posliedicah.

Glede Gladstonovih predlogah obzirom na Irsku, pišu iz Londona, da kao što se je prije mislilo, da ti predlozi neće biti u parlamentu primljeni, tako da raste dosmica sve to većina mnienje, da će Gladstone ipak nadvladati.

Franina i Jurina.

Fr. Ala da znaš Jure moj, kako je nejde nekidan jedan naš Brsečan spovedel onega šarenjačkega popa s Labinšćini, s kom smo mi jur posla imeli.

Jur. Bog ti prosti, zač pak to?

Fr. A nečiali ni mu dal mira, pak je počel onemu poštenjaku predikat, da neka se čuva naših popi, da ča će mu to Slavenstvo ni Hrvatstvo, da neka se to da pusti, pak da neka zagrli sladku Talijanšćinu i neka poljubi talijanskoj gospodi skute i kolina.

Jur. Odkuda je priklatil ta silni Talijan?

Fr. Ja, ime mu kaže, da je Talijan kako i ti.

Jur. Ča mu je pak to rekal Brsečan?

Fr. Malomanj me je sram povedet, zač je grdo da kmet popa vadi, samo znaj toliko, da će se oneh bosed šarenjak spamećevat i na smrtnoj postelje.

* * *

Fr. Si čuja, kako nas je drugi dan po Vazmu prid oltarom tovaral?

Jur. Nisam aš nisam bija blizu, ma ja bih mu ponizno bija sporučija, da si zmirimo uši.

Fr. A ča češ, je mislija valjda, da u Trst na nas jaja šavrinke gone.

Različite viesti.

† **Ivan Francetić.** Opet nam je otela nemila smrt mladjahnu grančicu sa našeg narodnog tjela. Prošlog mjeseca preminuo je višegimnazijalac na Reci, Ivan Francetić, čestiti mladić iz Boljuna, nada roditeljah i našeg roda u Istri. Vriednomu mladiću bila lahka crna zemljica, koja ga prerano uživa!

Prorečeno u trščansko-koparskoj biskupiji. G. Andre Purga imenovan je kapelanom i vjeroučiteljem u gradskom sirotišću u Trstu.

Mladomisnici: gg. Grašić Josip i Gasperčić Aleksij imenovani su duhovnimi pomoćnici i to, prvi u Gračišću, drugi u Pazinu.

G. Josip Ivanić, koji je u zavodu sv. Augustina u Beču radi viših bogoslovnih naukah, bijaše dne 31. jenara t. g. za svećenika rodjen.

Dne 17. marča položili su župničkt izpit: gg. Bartol Vitezić i Mate Gršković.

Novi biskup. Prošt stolne crkve u Gorici, prč. g. dr. Eugen Kv. Valussi imenovan je od Njeg. Vel. biskupom u Trentu, u južnom Tirolu. Novi biskup rodio se blizu Palmo nuove god. 1807. Misnikom bijaše rodjen g. 1830. Pošto je svršio više bogoslovne nauke u Beču, vrati se u Gorici, gdje bijaše početka spiritualom u kasnije profesorom u centralnom sjemeništu.

God. 1878. izabrale ga izvanjske furlanske občine zastupnikom na carevinsko vieće, gdje se pridruži konzervativnoj stranci, u kojoj se i sada nalazi i koju je u njezinih pravednih težnjah vazda podupirao.

God. 1880. bijaše nakon smrti baruna Codelli-a izabran prošćum stolne crkve a sada eto biskupom.

Kad no se bila prije dvie godine izpraznila biskupska stolica u Poreču, govorilo se mnogo, da će g. Valussi postati porečkim biskupom, nu to se nedogodi, jer se doznalo, da on nemari biti sliepim oruđjem nekoje trščanske i porečke gospode. Biskup Valussi bijaše našemu mladjemu svećenstvu pravim učiteljem, te će i ono biti zaista veselo, što ga je providnost hoćja podigla na toli uzvišeno mjesto. Dne 8. t. m. biti će u Beču kanonički proces novoga biskupa.

Sakramenat sv. bermo podieljivat će prosv. g. biskup Ir. dr. Glavina mjeseca maja u sliedećih župah i kapelanijah: Dne 3. u Piranu; 18. u Klanoj; 19. u sv. Mateju; 20. u Vepricu; 21 u Volockom; 22. u Rukavcu; 23. i 24. u Kastvu; 25. u Lovranu; 26. u Mošćenicah; a 27. u Braću.

Djeca iz kapelanije Zvonečе imadu se dopeljat na sv. bermu u Kastav ili Rukavac, a ona iz Poljanah u Lovran ili Veprinac.

Ubole jih. Radi posliednjih govorah našeg zastupnika na carevinskom vieću uzrpoljili se strašno istarski talijanski listići. U strasti i blesnoći mlate lievo i desno, neznajuć sirote, da udaraju po zraku il da mlate praznu slamu. U Beču, gospodo piskari, bilo je pravo mjesto, da se dru. Viteziću valjano — ako mislite da je moguće — odgovori, nipošto pako u Poreču. Kopru il Rovinju U Beču imate tri svoja zastupnika, kojim je nalagala talijanska patriotična dužnost, da Vitezića pobiju, smrve i unište. Al oni su pametno kod kuće ostali, ili mudro u Beču šutili, znajuć, da je njihov protivnik a naš zastupnik govorio čistu i bistru istinu, koja se nedade ničim pobiti.

Lahko je sada iz redakcijah napadati i navaljivati na našeg prvaka i na naš narod, al tako rade, gospodo krasna, sumo novinari više bagre. Naš zastupnik govorio je i dokazao razne činjenice javno u

parlamentu a vaših zastupnikah bila je sveta dužnost njega tamo pobiti, nipošto pako nanj ondje navaljivati, gdje se on braniti nemože. Vaš način pisanja, vaše klevete i ocrnjivanja nedostižu do njegovog čistog obrazu, one dapače padaju natrag na smetišće, odakle su proizašle.

Govoreć u Beču iz duše našemu narodu, odkrio je po koju novu vašu himbu i pravoru a to vas dakako mora silno peći i boliti. Blažite si i dakle nadalje ranjeno srdce običnimi proizvodi crne vam duše i smradnih možijanah, tim ije neumanjiate vriednost i važnost onih govorah.

Novije radnje g. Rendića. Ovih danah posjetismo prijatelja Rendića u njegovom ateljeru; da se opet jednom nadivimo njegovoj genijalnosti te da si razblažimo oko njegovimi krasnimi radnjami.

Rendić izradjuje sada sliedeće, što povaće što manje, narudžbe:

Lloydovo činovničtvo naručilo je kod njega mramorni kip za novu družtvenu palaču. Polag nacrta biti će to divna alegorična žena, predstavljajuća pomorsku znanost. Kip taj sjedilt će na tamburi prvoga družtvenoga parobroda »Lodovica«, poduprt jednom rukom na sverdlo, koje nosi ime najnovijog parobroda »Imperator« koji se tokar gradi. U ruci drži pravila od osnuća družtva — ako se nevaramo — od g. 1830.

Izradjuje nadalje nadgrobnu kapelu, u arabskom štilu, za obitelj baruna M. Morpurgo u Trstu.

Isto tako radi na kapeli sa alegoričkimi slikami za obitelj grofa Borolli-a u Zadru.

Za kojih petnajst dana dogotovit će modul jedne skupine, koja će doći na obiteljski grob g. Pično na Rieci.

Do mala će dogotovit i namjestit bogatu nadgrobnu kapelu, u štilu renesanse za obitelj Jelušić-Bartolić na Rieci.

Napokon će za kratko vrieme biti gotov i sa poprsjem glenerala Jurišića, što ne ga je naručilo zagrebačko gradsko zastupstvo i koje će doći na prekrasni trg Zrinjskoga u Zagrebu.

Kako je iz ovoga razvidno, imade g. Rendić lieponposla, na kojem marljivo i vrlo uspješno radi.

Iz Oprtlja pišu nam, da su tamošnji šarenjaci silno ogorčeni, što je čast oprtaljskog dekana pronešena na g. župnika Grma u Šternu.

Već odulje vremena teče razprava izmedju obćinske uprave u Oprtlju i izvanjskih obćinarah, komu da pripada pravo biranja novog župnika. U normalnih odnošajih bilo bi tako, da li bira zastupstvo ili nav puk, župnika jer je u takovih odnošajih obć. zastupstvo izraz svih obćinarah. Nu kod nas u Istri, gdje skoro u svakoj obćini dvie tri talijanske ili krnjelske obitelji vladaju čitavom obćinom, nije tomu tako. Takova manjina teži svuda jedino za tim, da zadobije i crkvenu vlast u svoje ruke, t. j. da bude i župnik njezinih načelah i njezinog političkog vjeroizpovidanja.

Radi spomenutog prepira upravilo oprtaljskom župom duljo vremena župo upravitelj g. Ivčić, jer nije vjerovalo tko će birati novog župnika. Usljed toga reć bi, da je biskupska stolica u Trstu odlučila, da se proneše čast dekana iz Oprtlja u Šternu. Da je taj korak gospodu iz Oprtlja vrlo uznemirio vidi se odatle, što poručaju presv. g. biskupu kroz tršćanske marljiberalne novine, da se ga oni »boje« i da mu je sav trud uzaludan jer da će oni napokon ipak zadobiti onog župnika, kojeg budu sami htjeli. Pak da nisu našim šarenjakom narasli visoko rogovi!

Školske viesti. Već duljo vremena kola gine, da će biti premještena učiteljska pripravnica iz Kopra u Trst. Isto tako vlasi se, da će biti koncem t. g. zatvorena njemačka gimnazija u Pazinu a otvorena valjda nova u Puli. Za sada nemožemo kazati, koliko je istine na jedno ili drugoj viesti.

Načelnik u Podgradu g. Jakšetić nalazi se — kako uoznajemo — pod iztragom radi pronevjerenja. Čim je započela iztraga, odpustio je načelnik odmah i sam g. tajnika, kojeg je pučanstvo cienilo i koji je obavljao svoje poslove točno i marljivo. Tako je bačen otac sa obitelju na ulicu radi krivnje svojeg poglavara! G. načelnik uzeo je odmah u službu kao tajnika, poznatoga tamo gosp. Tscherroh (Crv). Na zaravlje!

Podpore ranjenim vojnikom, ili obiteljim onih vojnikah, koji su o ratu ili kod kuće usljed zadobivenih ranah poginuli, dielit će družtvo crvenoga križa za Primorje i Dalmaciju. Molitelji valja, da prilože molbam svjedočbu pripadnosti od obćine, svjedočbu vojničkog liečnika, da bijahu ranjeni u ratu od godine 1866 ili kasnije i svjedočbu siromaštva. Obitelji ili sirote pok. vojnikah imadu priložiti također navedene svjedočbe. Molbe valja poslati tršćanskomu načelniku kao predsjedniku družtva.

Razpisana učiteljska mjesta u političkom kotaru puljskom sa hrvatskim naukovnim jezikom i talijanskim kao predmetom:

1. na mješovitoj školi u Kanfanaru, mjesto naduučitelja II. reda i učiteljice III. reda;

2. na mješovitih školah u Premanturi i Ližnjanu, mjesto ravnajućih učiteljah III. reda.

Na mjesto naduučitelja u Kanfanaru imati će oni učitelji prednost, koji znadu orgulјat.

Molbe valja podnieti u roku 6 dočanah o. k. kot. glavarstvu u Puli.

Slovenska Matica imenovala je u svojoj prekjučerašnjoj glavnoj skupšćini profesora dra. V. Jagića jednoglasno začastnim članom. Na mjesto Jagićevo kao profesor slavenske filologije dodi će u Petrograd profesor Budilović, sada na sveučilištu u Varšavi. Ona je još zaključila, da se ostanci čuvenoga učenjaka Bartola Kopitara, koji je umro 11. agustu 1884., pronesu iz Beča u Ljubljanu i sahrane na ondješnjem grobliu.

Otvoreno je mjesto sudbenoga pristava u Buzetu. Molbe valja poslati okružnomu sudu u Rovinju.

Nemiri u Piranu. Čestito koparčane naslieđovali su ovih ukrcanih blagodanah i njihovi istomišljenici u Piranu. Javljaju nam naime odande, da su nekoji Piranci navalili na finanov, koja je vršila svoju službu. Sada se vodi istraga. Mi braći ti naši prosvjetitelji!

Nadobudna talijanska mladež. Kod znanjih nemirah u Kopru sudjelovala je — kako pišu listi talijanski listovi — najviše koparska mladež. Netreba nam takar dokazivati, da bijahu ta mladoš samo oruđje srdelјih ljudih, koparskih prvakah i političarah. Demonstracija, nuperena proti c. kr. oblastvu, izjalovila se a demonstrante čeka zasluženo pedepsa. Platiti će i ovuda nadušan za krivogu, jer će taj valjda ostat napoznat pravdi ili sudovom. Medju onimi, koji bijahu radi izgreda zatvoreni, nalazi se i talijanski pučki učitelj G. Minca, za kojega kaže porečka »babaa, da je došao doma blagonaovnt i da bijaše obtužan što je čitao zabranjene novine. Sliedećeg dana zatvoriti su i brata mu trgovca u Kopru.

Ovo nije prvi slučaj u Istri, što dolaze talijanski pučki učitelji u sukob sa zakonom radi političkih prekršajah, što nas krepi u uvjerenju, da se ta mladi gospoda bave više političkom nego li školom. Kakav naraštaj može pako izaći iz takove škole, neka sude oni, koji su na to pozvani.

Podarovani gospodari. Namjestničtvo u Trstu podarovalo je dvojim gospodarah iz podgradskoga sudbenoga kotara, i to Ivanu Stoss i Josipu Rožiću iz Sobonj, svakoga sa 15 for. radi sustezah, koje su si stekli ummim gojenjem svećah. Ugledali se u nje i drugi naši gospodari!

Sirota »Bumbero«, poznati vodnjanski krnjel ulovio se sa nekim dopisnikom porečke »jumakinje« u koštac radi one njegove krasne domovine, koju no se inače zove »trbuha«. Njegovi osobiti prijatelji »Franjan i Jurinac« donjušili to pak njemu u brk kazali, da će morat ostavit »klištir« pak se uloviti starogа obrtelјskoga zanata, t. j. »pobirat štrace, krpat kotle itd.«

Priznajuć i sam valjanost ovog dokaza, jadikuje u zadnjoj »babi što mu nedadu suplemenici njegovi do »sladkog kruška« već ga dapače i »Slogaa pomuže graditi kano da je zato plaćena od gospode Vodnjanske. Sirota Bumbero! Ala je nezahvalno današnjo čovječanstvo!

»Ta mi smo u Vodnjanu sve sami Talijani« (sim Krnjelah), vapije Bumbero u pravednom gnjevu, »pak ipak nemožemo se složiti; jedan drugomu nedamo komad kruha, a gospodarimo stoput gore nego li isti »ščavi«; gonimo najpatrijotičnije obćinske činovnike pak se čudimo, što se pazinski »ščavia prevare mirovini talijanskih činovnikah«! Jest, Bumbero sladki! medju onim pukom, kojeg ti toliko mrziš i proganjaš, medju onimi desnicami, iz kojih si ti toliko milostinje primio, nadješ onu pravodnost i plemenitost, koju medju tvojimi jednomišljenici badava tražiš. Dodji dakle, ah dodji mili Bumbero! na mekano krilo tvojih štititeljah »Franine i Jurine« da ti osuše krokodilske tvoje suze, prolivene radi otetog domovi ne-kršća, da te, otčinski zagrli i blagoslove, te da ti tako ništa neuzmanjka u sve vieke vieko — umen.

Prijam u pomorsku akademiju na Rieci. Početkom sliedeće godine popunit će se na c. kr. pomorskoj akademiji 50 posve bezplatnih i polubezplatnih erarskih mjestah. Pitomci će se primati u I. tečaj, za koji se traži absolvirana niža gimnazija ili realka, u II. tečaj, za koji se zahtieva šest razredah gimnazije ili realke, napokon u III. tečaj, u koji mogu biti primljeni samo oni, koji su svršili osam razredah gimnazije ili realku. Pobliži uvjeti mogu se dobiti tiskani kod L. W. Seidla i sina u Beču, kao što i kod admiralatu u Pulju.

Družtvo sv. Jurja u Senju priredilo je u slavu imendana Njegove preuzvišenosti gospodina dr. Jurja Posilovića, biskupa senjskoga i modruškoga, kao svoga pokrovitelja u nedelju dne 2. maja 1886. zabavu u dvorani »glasbenoga družtva« na korist ubogoj školskoj mladeži pučkih učionah u Senju.

Narodni dobrotvor slovenski. Prije nekoliko dana umro je u Krškom u Kranjskoj Martin Kočevar, koji je ostavio lieputa imetka, kojega je velik dio ostavio raznim zavodom. Osim što je u Krškom svojim troškom sazidao veliku lieputa zgradu za pučku i gradjansku školu, ostavio je polmonce: za ubošnicu u Krškom jednu svojih kuća i 30.000 fr.; za podporu siromašnih učenikah na gradjanskoj školi u Krškom 30.000 fr.; za novu školu u Kostanjevici 12.000 fr.; za novu školu u Mokronogu 8.000 fr.; filharmoničkomu družtvu u Ljubljani 4000 fr.; te za djećinskom bolnicu u Ljubljani 1200 for. U brdu Slovencah vidimo češće ovakovih primjerah rodoljubja, te bi vriedno bilo, da se u njih ugledaju i naši imućnici.

Veliki požari u Galiciji. Mjesto Liskovo pretrpilo je koncem pr. m. silnu nesreću. O strašnom požaru, koji je tamo skoro 300 kućah uništio, pišu iz Lavova sliedeće: Požar u Liskovu porodio se dne 20. pr. m. nodju, kada je još čitavo stanovničtvo bilo u dubokom snu. Silan vjetar raznosio je plamen na sve strane, te je pučanstvo moglo jedva spasiti goli život. Mjestno vatrogasno družtvo bilo je sa svojimi dvjemi štrcaljkami posve nemoćno da požar uguši, a kako su u čitavom mjestu samo dva zdenca, manjkalo je i vode. U svom izgorjelo je 200 kućah, medju timi 20 jednokatnih. Izgorjela je sudbena zgrada sa spisi te dvor grofa Edmunda Krasickog. Kako se je vatra porodila, nije još ustanovljeno. Jedan dio kućah bio je osjeguran i to kod krakovskoga družtva i pruške »Slavije«. Mjesto Liskovo leži na cesti koja vodi od Penkau, koji ga je zadržao, reče, da je nevio, da je istom u subotu došao u Chyrov iz okružja krosenskoga; no huduć je već u četvrtak viđen u Chyrovu, te kod njega nadjeno 30 for., bude predan sudu u Staroseli. — Iz Krakova se dalje brzojavlja, da selo Dobrovlany kod Dobrobyća gori već od dne 27. pr. m. o podne. U selu Bojanich (u želkievskom okružju) izgorjelo je 46 kućah.

Pred rajom. Otvori sveti Petre, ja sam zaslužio raj . . . Šta si uradio? Imao sam punicu. Uništi, moj sinko, raj pripada mučenikom. — Otvori mi sveti Petre, ja sam dvostruko zaslužio raj. Šta si uradio? Imao sam dvie punice. Tvoje mjesto je u čistilištu, nesretniče! Ali, sveti Petre . . . Nosi se, raj pripada mučenikom, ali ne ludjakom!

Dan Gospodnji svetkuju: Kršćani u nedjelju, Perzijanci u ponedjeljak, Asirci u utorak, Egipćani u srieđu, Etiopljani u četvrtak, Turci u petak, Židovi u subotu a ljenčine i dangube cieli dan.

Stogodišnjica krumpira (koruna). Ovih danah upravo je minulo sto godinah, što je franceski kralj Ljudevit XVI. dozvolio vojnomu ljekaru Parmentieru, da na jednom zemljišću kod Pariza posadi krumpir, koji je dotle bio u Franceskoj nepoznat. Tim povodom spremaju se u Montdidieue, Parmentierovu rodnu mjestu, velike svetčanosti, koje će trajati do 6. maja; prisustvovati će im njegov praunučak, general Parmentier. Kako je baš prije sto godinah vladao u Francezkoj često glad, bio je Ljudevit XVI. tako uzradovan Parmentierovom idejom, da ga je predstavio kraljici Mariji Antoinetti, a dvie koruna, što ga je Parmentier donio k audijenciji, nosio je čitav dan zatknut u kaputu.

Broj katolikah na zemlji. Po žurnalu »Deutsche Rundschau für Geographie und Statistik«, od 1,437,150.000 stanovnikah naše zemlje, broje katolici 217,412.790 dušah.

Listnica uredničtva.

Gg. dopisnikom iz: Kastva, Krka, Brseča itd. stiglo nam za današnji broj prekasno. Dođi će sve na red u budućem broju. Srdačan Vam odzdrav.

Lutrijski brojevi.

5. maja

Graz	18	6	37	46	90
Temešwar	8	10	43	60	54

dne 6. maja

Brno	62	31	1	25	40

Tršćanska burza

dne 5. maja

Austrijska pap. renta	for.	85 85	do	for.	85.95
Ugarska » »	»	93 05	»	»	95.20
Isto u zlatu 4%	»	103.80	»	»	104.
Dionice nar. banke	»	840	»	»	—.—
» kredit-banke	»	288.—	»	»	289.—
Talijanska renta	»	96.$^{4}/_{16}$	»	»	96.$^{5}/_{16}$
London 10 lirah sterlinah	»	126.$^{1}/_{4}$	»	»	126.$^{1}/_{4}$
Napoleoni	»	10.03	»	»	10.04
C. kr. cekini	»	5.87	»	»	5.87
Državne marke	»	61.80	»	»	61.90
Isto francuske	»	50.15	»	»	50.30
Talijanske lire	»	50	»	»	50.10

Zahvala.

Svim rodjakom, prijateljam i znancem, koji su nezaboravnog nam otca Vjekoslava Jelušića danas do hladnoga groba sprovoli, izričemo ovime najdubljju zahvalnost.

Kastav, na veliki petak 1886.

Marija i Lav Jelušić.

Broj 189.

Obznana.

Usljed zaključka obćinskog zastupničtva od 14. tekućega, otvara se natječaj na mjesto obćinskog tajnika sa godišnjom plaćom od 450 forintih, koji će se primati od ove obćinske blagajne.

Prositelji morju upraviti molbe podpisanom uredu do 15. svibnja t. g. i dokazati podpuno poznanje hrvatskog i talijanskog, a po mogućnosti njemačkog jezika.

Dubašnica, 14. travnja 1886.

Obćinski Odbor.

Načelnik **M. Kraljić.**

P. n. gospodine!

Častim se ovime obznaniti Vam, da je povjereno poslovodstvo novo uredjeno trgovine sa vinom na veliko

M. Šnellera.

Na temelju moga višegodišnjega iskustva koje sam stekao kao pivničar kod F. i A. Conolie u Zagrebu, nadulje mojom nastavljenom naukom i praksom na glasovitoj vinarskoj školi baruna Babo-a u Klosterneuburgu; majim kusnjim služhovanjem kao pivničar kod prve trgovine rajnskim vinom Josefa Falcka u M[illegible] na Rajni i napokon naučnim putova ji po vinorodnih predjelih Francezke i Njemačke: uredio sam ovaj posao g. M. Šnellera po najnovijih zahtjevih racionalnoga pivničarstva. Usljed toga mogu izjaviti, da ću nastojati, da polag naših obstojećih podpuno zadovoljim koli povjerenoj mi zadaći toli štovanjim muštcrijam, a ovim ćemo podporom našem vinarstvu u[illegible] pomoći, da se podigne na što viši stepen, kako to stoji ova grana kod drugih naroda.

Nadam se, da će mi poći za rukom izpuniti ova obećanja, jer je poznata dobrota tvrtke g. Šnellera pripravna žrtvovati i većih žrtvah, ako nadje dovoljne podpore u slavnom obćinstvu.

Preporučajući se Vašoj blagonaklonosti, molim Vas izvolite primiti moju okružnicu na znanje i biljeziti se

sa osobitom štovanjem

2—1 **Tomo Starčević,**
poslovodja i pivničar tvrtke M. Šnellera u Karlovcu.

Podp. rani usudjujo se upozoriti slavno občinstvo da je otvorio u ulici *Barriera vecchia* br. 18.

trgovinu od kišobranah

najbogatim izborom kolt. svilenih toli vunenih pamučnih. Popravlja takodjer kišobrane i suncobrane. 24—24 *Giulio Grim*

Proljetno zdravilo

najbolje i najuspješnije proljetno zdravilo, koje je nuždno za osvježenje krvi i usdržavanja zdravlja svakomu, koli mladomu toli staromu, jest o i ovdašnjeg p. n. občinstva obljubljeni i visoko cienjeni

Ofner Rákoczy,

koji je stigao netom svieži svojimi vrlo bogatimi mineralnimi nastavinami premaže sve ostalo *tu i inosemske gorčice*, stekao si ljepa svuda od naj prvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domadih radi dobrote te se upotrebljava kano svesbdi domadi lijek. Može se uvjek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i ljekarnah.

Skladište u Trstu kod g. Glev. Ollia i kod vlastnika 1—20

Braća **Loser.**

Čudo obrta!

Samo for. 5.75

stoji kod mene od danas jedan lavrtan, regulisan od **sebe svetleći se**

Sat sa nihalom

i koji bije svakog sata i pol sata, sa dva mjedena uteza

sa nihalom u vrlo krasnom, fino poliranom, orahovinu napodobljujućim okviru sa krasnim **kazulom**, koje je c. kr. privilegiranom svietlodom se tvori napujeno te noću poput mjesečine sjajno svieti tako, da se bez svieće odmah vidi koli je sat. Za silu svietlost pružam

pismeni garanciju

isto tako jamčim za dobrotu sata. — Ja sam jedini izumitelj tih satovah to prodavam isto jeftino s tog razloga tako jeftino, budući da ih imadem vlastitih sa **skladištu** a trebam novca. Svaki sat je sa naptomom providjen. Razpošiljanje satovah biva uz poštarsko pouzeće ili uz gotov novac. Dobiva se ti tvornici svietećih se satovah sa nihalom

WIEN, III. HINTERE ZOLLAMTSTRASSE NR. 9 **J. H. Rabinovics.**

LA FILIALE della BANCA UNION TRIESTE

s'occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbonando l'interesse annuo
per Banconote
3½ % con preavviso di 5 giorni
3½ „ „ „ „ 12 „
3½ „ a sei mesi fisso
per Napoleoni
3¼ % con preavviso di 20 giorni
3 „ „ „ „ 40 „
3½ „ „ „ „ 3 mesi
3½ „ „ „ „ 6 „

Per le lettere di versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partire dal giorno 16. 24. aprile, 8. 23. maggio, 15. luglio e 15. ottobre a seconda del preavviso.
Trieste 13 Aprile 1880.

IL BANCO GIRO

abbuona, do il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 2.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Con ogni dei versamenti in apposito libretto.

Contegna per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la sera del medesimo giorno.*

Assume poi proprii corrispondenti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di* **domiciliare** *effetti cessato la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' incasso d'assegni, cambiali e coupons, verso* ½% *di provigione.*

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s'incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 1—3vil

Nova

ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—43

Odjela od samo vune polag mjere.

Odjela chevlot od f. 12 dalje.

Gornji kaputi od for. 10—16.

U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se nebojo konkurence.

Takodjer na obroke.

Jamčujem za čistoću.

Podpisani časte se objaviti trgovcem obrtnikom, novčarom, osiguravajućim družtvom itd., da su otvorili ovdje **tvornicu**

Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Corso br. 47 — I.

te jamče sa točno i dobro izradjenje svojih pečatah tako, da se mogu natjecati sa onimi berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče vrlo nizkih cienah. Izradjuju se pečati kojegod drugo podobe. Pečati, Bijouterie, prikladni za darovo, kano: satovi, medaljoni automatični, škatulje za šibice, Crayon sa perom-pečatom itd. itd. Pečati sa dnevnikom i za označiti registre, naslove, djonice itd. 48—48

Primaju se takodjer pečati na popravak. Naručbe iz pokrajine obavljaju se bez platno. Sa odličnim štovanjem

Macerata & Battara.

ŽELODČNE BOLEZNI

je mogućo *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

odlični in hallouzujljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim bolezninam, pač ni tako lahko, posebno dandanes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstno cinko laké.

Vučina ranih kapitje, izlečkov itd., katere so objavljeni, kakor pravi Kutolji pripročajo, niso nič druzega, nego skodljiva smina.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je angotovil valed svoje priproste sestave, odločno odlivljajoča in želodčno živo hitro kropčalno modi **pravico prednjati nad** vsemi dosedaj v taj stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje, tudi so vsakim dnevom vedo prašanje po njemu. Ta balzam bogat na dolgočasih snovih kinoške robarbaro, katera koronika je poznana zarad njenega upodnega upliva na **prebavljenje** in **žilenje**, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja, zato pa ga vsi strokovnjaki in svedoci priporočujejo proti nejačanosti, zaklasanju, smradljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoridalnem trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 25—30

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *G. B. Zanetti*, na Kolu v lekarni al Redentore, *G. Gmeiner*, v Korminu v lekarni *A. Franzoni*, v Tominu v lekarni *E. Pallich*.

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

9·10 metra za odielo { za fr. 4·95 iz dobre vune / „ „ 8·— „ bolje / „ „ 10·— „ fino / „ „ 12·40 „ prav fine „

peruviens iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za suknena obločila za gospode, meter f. 2.

Črni krzni palmerston iz čiste volne za zimni paletot za dame, meter f. 4.

Potne pliše po f. 4, 5, 6 do f. 12. jeden. Zelo lepa obložila, hlače, vrhne suknje, tkanino za suknje in dežne plašče (tuši), rašanina, komis, (grebenina), cheviots, trikots, sukno za damo in biljare, peruviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neprošte**. **Pošiljatve s povzetjem čez f. 10 prosto.**

Imam stalno zalogo sukenj v vrednosti f. 100.000 a. vr. ter se ob sebi umo, da mi v moji svetovni trgovini mnogo za nakup po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj kratke zelo znižani tvarišeni denk razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov ne more pošiljati dzet. Ker si od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostane, je torej zgolja **sleparja**, ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanujejo, spj so v teh slučajih prilični odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—30

Neprisni ostanek se zamenjajo ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—37

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cieno košare svake vrsti, četke, metle, la slamo, iz konjske grive, čistila za nogo, sagovi, kleto svakovrsti; povoštene platno; lonce za cvietje i za ribe; platno za vezenja, fino sapuna te svakovratnih predmetah za tapetare.

Veliko skladište **štvaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.

Skladište **čvrstih blagajnah**, koje nije moguće razbiti a sjegurne su proti ognju.

Veliki izbor **svetiljkah za petrolej**, finih i prostih, za objesiti i za prenašati. 48—27

Prodaja svakojakih **spremah za strojeve**, sa vlastitom radionicom kovačia mekanika; *primaju se poprave svakojakih strojevah kod*

FILIPA BATTICH A

TRST, Via Acquedotto broj 23.

Naručbe izvršuju se neodvlačno uz pouzetje. — Cieno nebojo se konkurence.

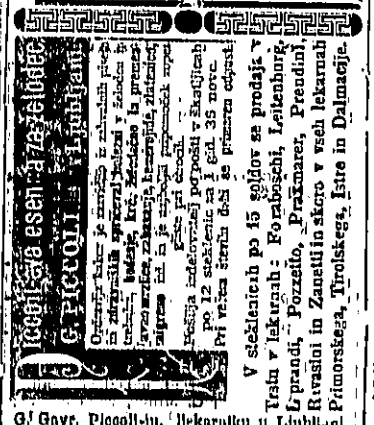

V steklenicah po 15 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah: Fonbaschi, Leitenburg, Prandi, Pozzetto, Prammer, Prendini, Rivarsi in Zanetti in skoro v vseh lekarnah Primorskega, Tirolskega, Istre in Dalmacije.

G. Gavr. Piccoli-ju, ljekarniku u Ljubljani.

Na zahtjev potvrdjujem, da sam Vaš evlik za želudac, kojeg sastavine su mi dobro poznate, uspješno rabio u mnogo slučajevah proti bolesti u želudcu i zlatoj zili.

Ljubljana mjeseca januara 1884.

Dr. Karl Letticher, lječnik Sisački
c. k. vladin savjetnik i okružni zdravstveni izvanbrodni.

Podpisani potvrdjuje, da ima želudačna esencija ljubljanskega ljekarnika Piccoli-ja hitro i pravilno zdravstveno djelovanje, te ju svakomu preporuča.

Sisak 1. aprila 1884. *

Broj 19. U Trstu 13. maja 1886. Godina XVII.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 9 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dolje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se javnna napiše »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Neplaćeni listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 6.01 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Gimnazija u Pazinu ukinuta.

Govoreć nedavno o žalostnih političko-gospodarstvenih odnošajih občine i grada Pazina, izrekli smo bojazan, da bi to kukavno stanje moglo carsku vladu potaknuti, da oduzme gradu Pazinu najvaću blagodat, koju još uživa, t. j. gimnaziju. Naša bojazan se na žalost obistinila.

Ono što se je glede ove gimnazije natuceše pod bivšim ministrom mnoke barunom Conradom, postalo je pod novim ministrom Gautschom gotovom činjenicom. Ovaj ministar odredio je naime, da se gimnazija u Pazinu postepeno ukine te nova realna gimnazija u Puli otvori.

Eto opet novog udarca za kotar pazinski u obće, a napose za občinu i grad Pazin.

Nakon dignuća domaćeg bataljuna domobranstva, što no je prouzročilo okolici i gradu Pazinu silnu materijalnu štetu, dolazi ovo i drugi grozni udarac, koji će imati uz materijalne i moralnih slabih posliedicah.

Pitamo li se za razlog tomu ukinuću, reći nam je iskreno, da ga mi nenalazimo, ako se tim neće možda da kazni jedan dio Istre, najpače onu občinu i grad, radi nekolicine tamošnjih nemirnjakah i smušenjakah.

U ovom je listu bilo više puta rečeno, da njemačka gimnazija neimade mjesta u pokrajini, gdje, tako rekuć, neimade Niemacah, nu za posvemašnju ukinuće sadašnje gimnazije, nije se s naše strane čuna nikad rieč. Zahtjevali smo u parlamentu, kroz političko družtvo, u javnih glasilih i u sastancih, da se pazinsku gimnaziju pohrvati, kako to dvie trećine pučanstva Istre i pravica traži. Pohrvaćenju gimnazije nebijaše sklona carska vlada a tomu se silno protivili istarski vladajući krugovi, i isti pazinski Talijani.

Naši prvaci, koji su odavna predvidjali sudbinu pazinske gimnazije, radili su na tom, da se gimnaziju sačuva, da njoj se pruži dobrih učiteljah i dosta djačtva, što je neobhodno potrebito, da se takav zavod uzdrži. Budi ovdje spomenuto, da je nezaboravni zasnovatelj biskupskog konvikta, riečju i činom oko toga djelovao, da se podigne u Pazinu konvikt, koji bi podavao gimnaziji dostatno životne sile. Proti toj plemenitoj osnovi radili su iz petnih žilah zvani i nezvani, a u prvom redu nalazimo opet Talijane Istre sploh, a napose one iz Pazina. Otvorio se dakle biskupski konvikt u Trstu uz odobravanje vladinih krugovah a uz silni pljesak istarske gospode. Prvim bijaše do toga stalo, da se gimnazija radi pomanjkanja djačtva čim prije razpadne, a drugi su se nadali, da je tim propriečeno pohrvaćenje gimnazije. Postignuto je jedno i drugo na dvojimo, da se je tim pomoglo gradu Pazinu. Otvorenjem konvikta u Trstu to neprimanjem djačtva iz tudjih gimnazijah — što bijaše glavno proti slavenskom djačtvu naperno — postignuto je ono, za čim se težilo, t. j. padanje djačtva na gimnaziji, ili jasnije govoreć, ukinuće same gimnazije. Čekalo se još na stanovitom mjestu na budi koju izliku, koja bi podala još više povoda, da se to izvede. Na to nije trebalo dugo čekati. Pazinski nemirnjaci, koje nije gorko izkustvo ničemu naučilo, koji su pronaglo zaboravili na grozno posliedico, nastavše radi promješčenja domaćeg bataljuna, nisu prestali i nadalje rovati, hustiti, crniti i klevetati profesore, činovnike, svećenike i učitelje, sve i svakoga, koji nije odobravao njihovih veliko talijanskih sanjarijah.

Lahko je pojmljivo, da su ovakvo demonstracije dospiele i do ušljuh bečke vlade, koja je dugo čutila i trpila šaranje pazinsko gospode. Al došao je napokon i čas obračunanja. Gimnaziji, koja je sve to većma na nestašici djačtva trpila, podsjekle su pazinske protudinastičke demonstracije i posliednja žila.

Sada valja naći onim faktorom, od kojih je ovisio život pazinskoj gimnaziji, neku jasnu makar i prividnu izliku ili povod njezinomu ukinuću.

Znademo unapried, da će svoju odluku vlada tim opravdati, što je u Pazinu nestajalo sve to više djačtva, te se gimnazija radi toga više nije mogla uzdržati.

Posve drugi razlog navesti će naši narodni protivnici. Nalazeć se u groznom škripcu, svaliti će kao obično svu krivnju na nekrive i nedužne, na naše prvake, najpače na našeg zastupnika dra. Vitezića. Na to nismo trebali dugo čekati. Razni istarski listići i njihovi pomagači u Trstu, trube već sada u sviet, da su izazvali ukinuće pazinske gimnazije naši svećenici, a u prvom redu onaj nesretni zastupnik Vitezić!! Da nije predmet, o kojem govorimo odviše ozbiljan, mi bi se morali ludoriji i imfamstvu talijanskih piskarah grohotom nasmijati. Oni dakle muževi, koji su uvjek i svagdje nastojali, da se pazinska gimnazija uzdrži i sačuva, postali su na jednom njezini rušitelji i upropastitelji!

Nu mi se nećudimo nit najmanje ovakvomu piskaranju. Kad se čovjek utaplja i slamice se lovi, a našim su protivnikom narodni svećenici i dr. Vitezić kud i kamo više, nego li slamica. Naše svećenike nemarimo uzeti u obranu, jer je svakomu poznato, koji imade zdrave moždjane, da nije nitko u tom pitanju njihovog savjeta nit pitao nit slušao. Glede samog Vitezića u pitanju pazinske gimnazije, neka govore činjenice.

U sjednici carevinskog vieća dne 9. travnja god. 1883. (stenogr. protokol br. 279) kazao je naš zastupnik o pronosu pazinske gimnazije u Pulu od rieči do rieči sliedeće: «Moram konačno još spomenuti kolajući glas, da se kod vladinih krugovah radi premještaja gimnazija iz Pazina u Pulu. *Ja se za sebe moram odlučno tomu oprieti.* Ako obstoji igdje neprikladan grad za učevne navode, to je Pula; jer osim razlike troška — kako je poznato ciena življenja i stanovi jesu u Puli vrlo skupi — nije Pula kao ratna luka i oružišče za ratnu mornaricu, niti za čudoredni ni za vjerski uzgoj mladeži prikladno mjesto«.

Ovo — mislimo — da je jasno govoreno i netreba tumačenja.

Naše težnje išle su jedino za tim, da se onu gimnaziju ponarodi i tim sačuva onomu gradu, u kojem se nalazi od starine. Al protivnici naši pristali su radje na ukinuće nego li na pohrvaćenje. Kadno je prošle godine ministarstvo zapitalo istarsko zemaljsko školsko vieće — u kojem vodi prvu rieč, kako je poznato zem. odbor — u Poreču za savjet, kako bi se dalo uvesti hrvatske paralelke na nižoj gimnaziji u Pazinu, odgovorilo je ono, da tih paralelkah netreba. Tim bijaše pokopana ona gimnazija.

Smješno su dakle i lude izpriko istarske gospode, da je netko drugi osim njih izazvao ukinuće onog zavoda.

Mi smo čvrsto uvjereni, da bi gimnazija bila sačuvana gradu Pazinu, kad bi bila to samo htjela istarska gospoda, al oni će radje pustiti materijalno propasti Pazin, nego li da tamo bude naša gimnazija.

Radili su dakle na prvom mjestu istarski Talijani na to, da se ukine onaj prosvjetni zavod i na nje pada sva krivnja za strašne posliedice, koje će odatle proizaći. Talijanska gospoda neće toliko ućutiti tog silnog udarca, al zavedeno gradjanstvo i siromašna okolica — ni dužna ni kriva — nositi će dugo i dugo grieh gospode.

Občinari pazinski! nezaboravite toga onim, koji su Vam pripravili ovu najnoviju nesreću.

DOPISI.

Iz Voloskoga kotara. Sada, kad se govori o tom, da će biti neke promjene u političkih službah Primorja, vredno je, da iztaknemo nešto.

Ovaj kotarski kapetan potužio se je negda, da nije ništa ugodnoga služiti na okrajku cesarstva ili na »periferiji«. Već onda imogao mu je svaki čovjek ovoga kotara obećati, da ćemo sve moguće učiniti, da gospodin vitez dodje iz periferije u budi koji centrum! Ali sada kako nam se čini on se tomu brani zubi i nokti. Nu vendar neće škodilo, da dodje u takovu službu, gdje bi još koga nad sobom imao, jer je Bog dao ljudi, koji nasmiju biti sami ni na čelu jednoga kotara, a kamo li ovoga danas znamenitoga kraja.

Kotarski kapetan mora narodu biti i otac i majka. To mi o našem nemožemo reći. Najprvo on nezna jezika, kojim puk govori i nije mu se nikada poknzno osobiti prijatelj. Gospodin Jattmar je Niemac; on to može biti i kao Austrijanac, all baš u njegovo doba šire se ovuda nesretni nazori, da nejma pravoga rodoljubija nijedan onaj, koj se u budi čem opre germanizatornim nakanam njegovim i nekih drugih pripošćah!

Dakle nije političnc ovdje držati takova čovjeka na glavi kotara, jer Austrija hvala Bogu nije njemačka država i mi dosad neidemo medju Niemce za kruhom tolike kolike dolaze oni medju nas.

U nijednom pravcu narodnoga napredka u ovom kotaru, naš kapetan nemože reći, da mu pripada kruna slave. Dapače možemo ponosom uztvrditi, da što je dobra učinjeno, to je došlo kao po sili djelovanjem ljudih, koji se s g. Jattmarom nikako nesnažu. On sam na primjer dobro zna, da se treba malo bolje zauzeti za svoj kotar, kad se ra ti o nekih pomoćih za puk. Mi nevjerujemo, da bi drugdje sola sama, kako ovdje neka, gradili dosta skupe škole bez ikakove pomoći od strane države i pokrajine.

A nemislimo, da će vitez naš kapetan ubrojiti u svoju slavu napredak Opatije! To bi bilo preuzetno! Dapače neke male crne točke na onom kvarnerskom biseru dnju nam o protivnom mislili . . .

Naš kapetan dužan je i neke odgovore na javna pitanja u novinah. Na ta pitanja on je *moral* odgovoriti, jer mučanje u svih prilikah isto je kolike i potvrda.

Neki fiaski u stvarih delikatnijih nestoje dobro načelniku kotara. Zar na gospodine viteže, da ste se vi s gospodinom Gaudenciјem malo prenaglili dižuć bez potrebe nemir u inače mirnom Borgcu? Zar ne, da je lovranski glavar već ništa? Zar ne, da se neda nikako opravdati pred zakonom i u uredjoj državi to, da vi občinam sekvestrirate novce za nejasnu svrhu netemeljito i da jim kratite pravi zdravi napredak? Zar ne, da ste odstupili iz Voloskoga »Leseversinas, a Concordia vam stoji, dok je Hrvate volja? A ovo po gotovu nemožemo vjerovati, da vaš uluga služi sve moguće turistenklube i družtva i poduzeća i izlete, a da nikad nije jednoga poziva razneseno ni dva podija dalje od Voloskoga u stvari službenih, premda ga vi plaćate iz nekoga paušala, koj vam daje država, a država to dobiva od onih, koji plaćaju poreze?

Zar neb bilo pravo, ako su možda vas pitali, žolite li ostati, da i nas pitaju, želimo li da idete? A mi bi bili rekli (danas već kad bi sve bez razlike) i Hrvati, Talijani i Niemci: Da! da! gegen das Centrum mit dem Herrn Ritter, jer na periferiji nam treba drugih ljudih.

Iz sobe: Zahi Krobot! (Ako slučajno nerazumite, popitajte se u onoj sobi, gdje se razpravlja o šumskih prekršajih. Op. ur.)

Košljun na otoku Krku. U teku od sedam dana ovaj otočić bi počašćen posjetom dvijuh članovah cesarske obitelji. Kraljevna Štefanija na veliki dan Uzkrsa u dva sata po podne izkrca se na obalu ovoga krasnoga otočića, dočekana od sve ove redovničke obitelji i od mnoštine puka, koji je bio navelo iz obližnjeg Punta, ter pozdravljena od starešine ovoga manastira. Pošto je posjetila crkvu Njezina Visost udostojala se je unići u manastir i pohoditi knjižnicu, gdje je u spomeniku zapisala svoje prejasno ime, koje sjaji u istoj spomen-knjizi još od lani, kada no je prvi put posjetila ovi otočić zajedno sa

kraljevićem Rudolfom. Zatim prošeta se po otočiću i razvidi gaj. Uz to Njezinoj Visosti bijahu protumačeni glavniji časovi u povjesti ovoga otočića, napose odnošaji sa našimi slavnimi Frankopani, koji darovaše franjevcem ovo mjesto još godine 1447., ter sagradiše manastir i crkvu. Na licu kraljevne čitalo se je veliko zadovoljstvo, a nemože se ni opisati prijaznost i blagost rieči, koje je upravljala sad jednomu sad drugomu od ove redovničke obitelji. Na polazku starešina manastira zahvali Njezinoj Visosti na tolikoj časti i prijaznosti, a kad se cesarska ladja razstavi od obale, zaori veseli glas od svih prisutnih: »Živila Štefanija«. Kraljevna vrati se na to uzduž Puntarske obale na parobrod »Greif«, koji odplovi pod Krk, kamo kasnije a parobrodićem prispije i kraljević Rudolf, koji je bio na otoku Plavniku na lovu supan, gdje je troje njih ubio. Prejasni nasljednici prisatela nočili su izpod Krka, a da se nisu izkrcali u grad; u ponedjeljak u 9 sati u jutro odplovišе na Rieku; na dan Uzkrsa bijaše čitana sv. misa na parobrodu. — Druga osoba cesarske obitelji, koja je ovih dana posjetila otočić Košljun, jest nadvojvoda Albrecht, koji stignu amo na 1. t. m. u 11 i pol sati u jutro. Pohodivši crkvu, manastir i gaj, vrati se na »Greif« i odputova u Zadar. I ovoga našega visokoga gosta prijaznosti i plemenitim čuvstvom nivila se je ova redovnička obitelj, a spomen-knjiga ovoga manastira nariečena je ajanjim podpisom nadvojvode Albrehta. X.

Pogled po svietu.

U Trstu, 13. maja 1880.

Prejasni nadvojvoda Albrecht, vrhovni zapovjednik sve austrijske vojske, boravi već par dana na okupiranom zemljištu. Na svom putu zaustavio se nekoliko dana na naših obalah, zatim se odputio u Dalmaciju, a odanle u Hercegovinu, odakle će poći u Bosnu. Ovo putovanje Njeg. Visosti, to posjet kraljevića Rudolfa u Mostaru i Trebinju, podaje novinarom povoda, da stvaraju kombinacije o brzom pripojenju Bosne Hercegovine Austro-Ugarskoj. Pišu dapače nekoji listovi, da će do mala i Njeg. Veličanstvo posjetiti one pokrajine, nu o tom neznade se za sada ništa izvjestna.

U carevinskom vieću imade se izabrati posebun odbor od 45 članovah, koji će izpitati zakonsku osnovu o carinskom i trgovačkom savezu, o Statutu banke o zajmu od 80 milijunah for. i o sladorini. Taj odbor izabrati će se sutra te će odmah započeti svoj rad.

Dalmatinski namjestnik general Blažeković stignuo je 8. t. m. u Zadar. Dočekan bijaše svečano, a narodna glasila postavljaju unj najbolje nade. Iz razgovora sa namjestnikom zaključuje nepoznati nam dalmatinski rodoljub, da je carevom namjestniku stanje zemlje dobro poznato, te da će on nastojati, da pravednim željam pučanstva zadovolji.

Hrvatski zastupnici na skupnom saboru odputili su se jur u Peštu. Jedni kažu, da jih madjarska vlada treba radi glasovanja kod nekojih važnijih zakonah, kao što je zakon o zemaljskom ustanku, o velikom novčanom zajmu itd., a drugi tvrde, da su oni pošli u Peštu, da tim podupru hrvatsku regnikolarnu deputaciju, koja će razpravljati sa madjarskom o poznatih hrvatskih predlozih.

U magjarskom saboru započela je 10. t. m. razprava zakona o narodnom ustanku, koja će po svoj prilici trajati više danah. Iz Pešte pišu, da namjerava ministar trgovine odstupiti a za razlog tomu navadjaju se, da je potrošio na željezničke poduzeća više, nego li mu bijaše proračunom opredieljeno.

U Srbiji obavili su se prošlog i tekućeg čedna izbori za narodnu skupščinu. Vladina stranka zadobila je većinu. Po viestih, koje dolaze od tamo, imati će vlada preko 50 glasovah većine. Nu ovamo imade se ubrojiti i onih 50 zastupnikah, koji nisu birani, već koje imenuje sam kralj.

Ruski dvor, reć bi da se je nešto približao knezu Aleksandru. Iz Plovdiva pišu naime, da se je ruski konzul svečano predstavio knezu te je medju njimi potrajao podulji prijateljski razgovor.

Grčka vlada nalazi se u velikom škripcu. Ministar predsjednik Delyannis odstupio je, jer nije mogao ili hotio zadovoljiti zahtjevu velevlastih, t. j. razoružati grčke čete. Zastupnici Engleske, Italije, Austrije i Turske, videći da je ostao ultimatum bez uspjeha, povukoše se na ratne brodove i odplovišе iz Atene. Sada su sve grčke luke blokirane, t. j. zatvorene ratnimi brodovi spomenutih velevlastih. Kod te blokade nesudjeluju ruski ni francezki brodovi.

U talijanskih sjevernih gradovih pojavljuje se sve to većma grozni gost — kolera. U Mlotcih, Bari, Brindisi itd. umire danomice više osobah od kolere.

U njemačkom saboru poprimljena je crkvena zakonska osnova. Tim zakonom poravnati će se ponešto razmirice izmedju Prusko i Vatikana.

Englezki ministar predsjednik Gladstone izdao je manifest na svoje birače, iz kojega proviđu njegovi protivnici, da je pokopana njegova osnova zakona o irskom pitanju, dočim dokazuju iz istog manifesta ministrovi pristaše upravo protivno.

Franina i Jurina.

Fr. Si čul, da imaju neko novo svetlo na Volosken?

Jur. Ne, kude to?

Fr. Va prežontanse, da se silno bliščí.

Jur. Ja morda kakova plešiva glava.

Fr. A borniča, da je prišal neki kralj »Černi Moro« zbirat na Volesko pot šest ministar, zač da takoveh glav ni našal kuda god je prošal.

Jur. Je l' zibral?

Fr. Je, ma Guština i Patrijarhu je škartal zač prvi da j' prez zubi a drugi da nečuje na jedno oko. Prsaident da će bit Tončić spod skal, Puća ministar od financi, Majerić ministar poljodelstva, Matičić ministar pomorstva a Bogdanić ministar nauka.

Jur. A kl će pak doma ženi čuvat?

Fr. Ča neznaš da imaju blizu Prolju.

Jur. Imaš pravo.

* * *

Fr. Job, mene!

Jur. Ča skuca Frane?

Fr. Va našen Kaufmaru nam je blago puno krpelji pak neznamo, bi bolje bilo pustit, da same pocrknu ali jih odkidat.

Jur. Ako jih pustite, te same odpast kada se nasišu krvi kako mih, ma će zato i blago silno pogibat. Najbolje je, da jih kakovim smradom namažete i odkidate, samo, da njim glava u koži nestane. Blago će trpiti al neće pogi-nuti.

Fr. Ti nisi valjda čul, kako ponujaju naši šarenjaci našu školu svakemu učitelju s kim se usrite.

Jur. Dragi ti pusti jih, da se dobro napiju pak će njim to već pasat.

* * *

Fr. U Zminju da je čilat plač i škripanje zubi.

Jur. A zašto?

Fr. A da su zgubili brišljivu palicu krnjelsko-šarenjačke kulture, skom su tepli sirotu kmeta.

Jur. A to li ju opet nać?

Fr. Aj da nete, ako budu naši složni i pametni.

Jur. Poveri Bože mal spesi.

* * *

Fr. Jój! siromah Bumbero, oprali su ti ga u zadnjoj »bubi« tako, da ni niti nokta na njem suhega ostalo.

Jur. Ali kaž ga tolike sirotu drmaju?

Fr. Ja, Nane Bumbero ti je pravi Krnjel, ki se kako i žid ali abrej svakamo za tuče, svakomu bi otel zapovidat kude se najede i obuče, a kad ima par grošî, postane ti ohol kako i kozlić.

Jur. Tako će sada Nanetu pasti krila?

Fr. Borme neće zač su mu je sami Talijani sve do mesa podstrigli.

Jur. A ča će sada siromah poćet?

Fr. Ter je svet širok a žene imaju štrac, razbijaju kotle, lonce, prozore itd.

Jur. A muži krme prašćiće.

Uspomeni[*])

Ivana Francetića.

I novi grob otvorio se nada,
I smrtna žalno opet zvone zvona
U grudi zemlje novih ovlašnje pada,
Krvari srdca, duša trne bôna.

Oj rano naša — a moj Ivo mili,
Kud tvoja duša polatna i mlada?
Da, put rajskih strana žurno se krili,
A družbu tužnu ostavi sred jada.

Zar družbu samo? vaj i narod ojšti,
Mučenika, kog ljubio al kruto,
Ta njegvi jadi vjek te pekli ljuto.

Al božji puti neznani su sveti —
Nek plaču druzi, suze rod nek lije;
Zalud suze, ta Ivu zemlja krije!

R. K—ć.

*) Priobćujemo ovu pokusnu pjesmicu mladjahnog druga vriednog pokojnika.
Urod.

Različite viesti.

Imenovanja. G. Ivan Simzig tajnik kod c. kr. namjestničtva u Trstu imenovan je kotarskim glavarom. Kotarski komesar g. Czermak imenovan je namjestničkim tajnikom u Primorju.

† Ivan Košuta, učitelj na c. kr. pučkoj školi u Trstu, rodjen u sv. Križu kod Nabrežine, čestit rodoljub i prijatelj našemu mladjemu učiteljatvu, preminuo je dne 11. t. m. nakon duge bolesti od sušice. *Vječni pokoj njegovom prahu!*

Promjošćonja. Kotarski kapetan u Lošinju gosp. Truxa ide u istom svojstvu u Split a kot. kapetan u Splitu g. baron Conrad dolazi k namjestničtvu u Trst. Kotarskim kapetanom u Lošinju imenovan je g. Ivan Simzig.

G. kapetan Truxa koji je upravljao malo više od godine dana kotarskim glavarstvom u Lošinju ostavlja naše otoke te nalazi se na jedno od važnijih mjestah u Dalmaciji. U ovo kratko vrieme što je služio u Istri, pokazao se nepristranim i revnim činovnikom, a to je glavno što se od činovnika tražiti može. Da će se u Dalmaciji morati odlučnijim pokazati, znat će g. Truxa najbolje sam. Prem nije g. Truxa naš niti po rodu ni jeziku, a još manje po mislih, mi bi ipak želili vidjeti popunjena sva kotarska glavarstva u našoj pokrajini osobami, kakov bijaše on.

Počastnim članom izabrala je hrvatska čitaonica u Kastvu čestitog rodoljuba i velikog svog dobročinitelja, veleuč. g. dr. *Frana Dachmana*, liečnika u selov. Bistrici. Tomu odlikovanju veselimo se i mi poznavajuć krasne krieposti našeg velevriednog rodoljuba i prijatelja. Množili nam se takovi otačbenici a dično Frana sa čestitom mu gospodjom požrvio nam Bog još mnogo ljeta!

Vjenčao se. Naš zemljak gosp. Ivan Mičetić iz otoka Krka, profesor u Varaždinu vjenčao se dne 8. t. m. u Varaždinu sa gospodjicom Štefanijom plem. Lendvaj. U dobar čas!

Obćinskim tajnikom u Boljunu imenovan je, kako doznajemo neki g. Crosilla, koji nepoznaje hrvatskog jezika nit je kadar hrvatski pravilno napisati 10 rieči. Molitelj ah za to mjesto bilo je više i sposobnijih te zbilja neznamo čim je g. Crosilla začarao obćinske starešine u Boljunu.

Izpiti usposobljenja na učiteljišću u Kopru obavili su se prošlog i ovog čedna. Za hrvatsko pučke škole prigiasila se trojica naših mladićah i to gg. Bekar, Matanić i Rubeša, te položi sva trojica izpit sa dobrim uspjehom. Čestitamo!

Bratovšćina hrvatskih ljudi u Istri. Odbor naše bratovšćine obdržavati će u četvrtak t. j. dne 13. t. m. sjednicu u kojoj će podieliti godišnju podporu ubogim i vriednim našim mladićem raznih školah. Kako doznajemo, prijavio se ljetos velik broj (44) molitelja što nam svjedoči, da raste broj naše učeće se mladeži al ujedno i potreba, da se istoj što izdašnijimi podporami u pomoć priskoči. Pritecite dakle rodoljubi u pomoć »Bratovšćini«, koja vrši toli uzvišenu misiju. —

Na istarskom parobrodu, koji je plovio dne 10. t. m. iz Novigrada (Cittanuova) za Trst, nalazilo se nekoliko naših seljakah, koji su došli amo po poslu. Razgovarali smo kasnije a tim muževi, koji nam pripovjedaše, kako je novigradski župnik u razgovoru sa nekim trgovčićem odsudio sve svećenike u Istri, koji se ikoliko zauzimlju za naše bjedno pučanstvo. G. župnik zaboravio se u toliko, da je i naveo imena nekojih naših svećenikah, koji mu nisu po volji i koje bi on valjda — kad bi mogao — odmah medju Grnce poslao, da tamo šire »šćavunstvo«. Nu najljepše pri svem tom jest, što se je g. župnik izrično kao nepristran čovjek a hvalio se tim, što se tobož u politiku nepaća i što se on jedino svojimi dužnostmi u crkvi bavi. Mi nemamo čast g. župnika pobliže poznati te nemožemo izreći suda o njegovom djelovanju ni sudjeć po spomenutom razgovoru, koj je sličan onomu iz sv. pisma: shvalim Ti Bože što nisam ja kao i drugi, osobito ovaj gricnik ovdje« mi bi rekli, da je g. župnik ove prije noge li nepristran čovjek, a da mu nije svet niti uzvišeni nauk: snaćini drugomu pokazno je, time što je odkrivao tobož pogrieške svojo po svanju braće. Dakle tuj nemoma ni truga oživotvoreniu nauke o kojoj je g. župnik onako pomporno prodikovao. »Gori je Poturica nego li Turčin«, kaže naša poslovica, za koju će g. župnik jedva više znati.

Grdne denuncijacije. Zadnji broj porečkog listića vrvi upravo grdnimi lažmi i prostimi denuncijacijami, što se čovjeku baš gadi čitati. Za danas osvrćemo se u kratko na neko tobož otvoreno pismo gosp. dr. *Vitezića* iz Liburnije i na nekakav banket u puzinskom samostanu, držan tobož radi ukinuća tamošnje gimnazije. Bučka jedna novina donesla je iz Zagreba viest, da je tamo nio dr. Vitezić prvih danah t. m., te da je konferirao sa vodjami opozicije. Mi smo to u zadnjem broju u »Pogledu« odlučno demontirali a pri tom ostajemo i danas opetujuć što odlučnije, *da Vitezića nije niti bilo ijetos u Zagrebu.* Poročka »babna cirtica« kao izvor te viesti zagrobački polusužbeni njemački list te bi ona, kao službena novina, morala znati, da je prva i glavna zadaća piskarah, koji su uz takova korita privezani, crniti, lagati i denuncirati sve što je pošteno, plemenito i rodoljubno.

Gledo unišljenog banketa u puzinskom samostanu, kojim se je tobož slavilo ukinuće puzinske gimnazije, očitovat nam je iste tako odlučno, da takovog banketa nije tamo bilo, nit su bile u samostanu onih danah osobe, koje ona denuncijacija spominje.

Nevjerujuć ni tomu poročki piskari neka pročitaju pripošlano g. župnika Kuleu u današnjem našem broju. Eto čitatelji dragi, kakvimi sredstvi vojuju naši narodni protivnici, kojim mi i ovom zgodom dovikujemo: *U gorn briganti!*

Iz Račicah nam javljaju, da su tamošnja dva grofa i dva Sinčića sabirali potpise na protest proti izboru obćinskih čuvarah, proceniteljah i crkvenih otacah, jer je naročita stranka odabrala sve vriedne i poštene muževe a nije se obazirala na talijanske podrepnjake. Podpisa bijaše sakupljeno u svemu osam ali i ovih osam nije ništa znalo za taj gospodski (!) protest, jer su jih tobožnja gospoda podkrižala a da oni za to niti znali nisu. Narodnjaci naši tužili su tu gospodu radi krivotvorenja podpisah kod kotarskoga suda u Buzetu, a nedobivši tuj zadovoljšćine, obratiše se drugom tužbom na rovinjski sud. Sada očekujemo kako će se ta stvar u Rovinju svršiti.

Za pogorelce u Velikom Brdu nabrale se do sada 500 for. 33 nvč. i 5 franakah u zlatu. Nadamo se, da će se još naći milostivih ljudih te makar i malenom svotom priteći u pomoć nesretnikom.

Komedija u Rovinju. Prošlu nedelju odigrala se u Rovinju komedija, kojoj smo se od srdca nasmijali. Glavni predstavljači bijahu članovi sl. odbora talijanskog političkog družtva, a slušateljstvo sastojalo je od kojekakvih građjanah slavnog Rovinja. Najviše smijeha izazvno je neki lakrdijaš, koji je predložio nepouzdanicu Viteziću, Tomkiju, Nabergoju i Klaiću, jer da se oni kao Ne-Istrani pečću u talijanskoj Istarskoj kući. Burnim aplausom nagradi zahvalno obćinstvo lakrdijaša, a on udri iznova po ruškeljih bla-

ženog mira i reda u Istri. Komedijanti su na koncu zaključili, da će dati tečaj čitavo komediju tiskati, te budemo li i mi tako sretni, da nam dođje do rukuh, donesti ćemo po koji zabavniji i smješniji čin našim čitateljem, za danas kažemo samo toliko, da je to sunišenje na svietu, što jedno političko društvo podaje nepouzdanicu svojim političkim protivnikom. Ata ste nam smiešni dični komedijanti! Škoda da vas nemože uživati vječni Rim i drevni Milan.

Opet cesta na Motovunšćini. U br. 7. našeg lista kazali smo, kako bijahu izvanjski obćinari obćine Motovuna i to iz podobćine Rakotole i Karojbe pred komisiju pozvani, da odstupe zemljište za cestu Brkač, koja bi imala služiti motovunskoj gospodi. Obćinari ti nehtjedoše nikako pristati na odstup potrebitog zemljišća.

Prošlog mjeseca pozvao je politički komesar g. Sforza iznova rečene obćinare u obćinski ured u Motovun, da jih nagovori na odstup. Obćinari protivili se i ovaj put jednoglasno, a zanimivo je pri tom što se je našlo nekoliko naših čestitih muževah, koji nehtjedoše podpisati talijanski sastavljenog protokola.

Obćinski župan iz Rakotolah g. Kramar, koji je obnašao tu čast na obće zadovoljstvo svojih suobćinarah, bi lišen te časti, jer nehtjede plesati, kako je to hotio motovunski načelnik. Kramar nehtjede nikmo biti slepo orudje motovunske gospode a načelnik, da mu se osveti, posla mu dekret, kojim mu oduzimlju županstvo. Kramar bio se jur prošle godine zahvalio na županstvu, all ga načelnik, misleć da će ga ipak jednom preobratiti, nagovori da ostane i nadalje županom. Vidoć sada da Kramar nikako nekani u talijanski rog frubiti, odnese mu županstvo. Sada su Rakotole bez župana i ostati će njim kuda li tamo tražila motovunske gospoda kakovu šarenjačku podrepušan.

Škode počinjene u vinogradih, poljih i livadah zimom posliednjeg čudna širom cielo Istre, jesu žalibože prilično osjetljive. Molimo naše prijatelje, da nam dojave u koliko je u pojedinih kotarih ili obćinah nanešena škoda posliednjim mrazom i vjetrom u vinogradih, na vaću ili usjevih.

Pišu nam iz Brseča. Javljamo Vam, da su projsani prestolonasljednici Rudolf sa Stefanijom na parobrodu »Greif« prošli na uzkrsni ponedeljak u jutro oko 11 i pol sati blizu otoka Cresa dolazeć iz Krka i ploveć pramo Crnoj punti. Po podne doplovili su u zaljev Plominski, a u 3 sata prošao je parobrod kod samoga kraja pod Beršać, te je išao do Opatije, a odonud na 6 sati na Rieku. Beršćani oduševljeno pozdravili su visoke putnike i to pucanjem mužarah i sa 4 zastavami, koje se vidalo na zvoniku, naime hrvatska trobojnica, 3 austro i 1 austrijska. Parobrod Greif odzdravio je sa svojom zastavom, a i kraljević Rudolf pozdravljao je bielim rubcem. Ljudstva bilo je mnogo na obali.

U Beršću mislimo ustrojiti narodnu čitaonicu. U tu svrhu sastao se je odbor i pripravio društvena pravila, koja će se ovih danah odposlati c. kr. vladi, da jih potvrdi.

Skrušoni kočijaš. Javlja se iz Pariza: nedavno vozili su se neki svećenik i novinar iz Parizza k prijatelju izvan grada, odakle su se kasno u večer vratili. Kada se vraćahu, ustavi kočijaš iznenada kola, vrata se otvore i kočijaš reče svećeniku, da neće voziti dalje, dok ga neizpovjedi. Svećenik reče, da nije običaj izpovjedati se po mrkloj noći i pod vedrim nebom, no to mu ništa nepomaže. Novinar izađje, udalji se nekoliko koračajah te jih ostavi same. Po tom se kočijaš izpovjedi. Zatim krenuše u Pariz. Sutradan prijavi se kočijaš sudu — konji naime, s kojimi je vozio svećenika, bili su ukradeni, to je i izpovjedio, no ujedno se je, posluhnuvši svećenikov savjet, predao sam u ruke suda.

Učitelji – ministri. Predsjednik bugarskoga ministarstva, Karavelov, stupio je na ovo mjesto upravo iz škole. Karavelov bijaše već jedanput ministrom, a kad je iz ministarstva izstupio, išao je ravno opet u školu. — Engleski ministar trgovine, Mundella, koji je bio do nedavna mjesto predsjednikom vieća, — toliko kao ministar prosvjete — bijaše također prije učiteljem.

Naša cielа zemlja — jedno grobljе. Neki učenjak, koj se matematikom mnogo bavi, proračunao je, da je na našoj zemaljskoj kruglji dosad živilo 36.627,843.275,075.845 ljudih, ili na jednoj četvornoj milji 134,622.976 ili 5 ljudih na svakoj četvornoj stopi zemlje, neračunajuć ono morski prostor. Po tom bi dakle naša cielа zemlja bila jedno grobljе, na kom bi u svakom grobu ležalo 128 mrtvih i kad bi se ti mogli sabraniti svaki u svom grobu, tad bi se bila morala zemlja 128 krat prekopati. Čim se ti učenjaci sve nebave!

Osiguravanje života. U Americi si davaju i najveći bogataši osiguravati život. Najviše je osiguran Hamilton Dixton u Filadelfiji i to na 475.000 dolarah (1 dolar — 2 for. u srebru); za njim sliedi John B. Stetison na 360,000 dol.; Piere Lorillard, John Wanamaker, Cyrus W. Field i John V. Farwel svaki na 250.000 dol.; Edson Keith u Chicagu na 100.000 dol. Charles A. Dona u New-Yorku, urednik lista »Sun« na 120.000 dol.; Colgate, vlastnik tvornice sapuna na 100.000 dol.; H. B. Claffin na 125.000 dol.; Russel Jones u Chicagu, George Pullman, iznašalac salonskih spavaćih salonah, te Henri Ward Beecher, čuveni propovednik, svaki na 100.000 dolarah.

Broj slieplih u Evropi. Računa se, da u Europi ima 300.000 slieposah. na što se uzdržavanje od prilike troši 100 miljunah franakah. Ako se izuzmu iz toga broja djeca i starci, onda ostaje 200.000 odraslih slieposah. U Italiji po popisu od 1881. godine 73 slieposah dolazi na 100.000 stanovnikah, samo u Holandiji i Kanadi broj slieposah je manji no u Italiji u svih drugih zemljah vedi je. Osim toga proračunano je, da između slieposah ima više muškaracah no ženskinjah, tako isto u varoših ih ima više no u selih.

Najviši toranj. Pravo čudo biti će na budućoj pariškoj izložbi gvozdeni toranj, o kojem je inženjerski birlier već podnesao ministru za trgovinu nacrt, na što je i ministar pristao. Po nacrtu bio bi toranj, visok 300 metarah, sav od željeza.

Najduljі tunel na svietu koj se baš sada gradi, je onaj za vodovod grada New-Yorku. Već je godine 1882. dogotovljen bio jedan vodovod sa troškom od 70 miljunah franakah, nu taj već nije dovoljan za današnje pučanstvo toga ogromnoga grada i s toga je nastala nuždа, da se gradi još i drugi vodovod, a taj se broji među najgorostasnija podnesća što se pomisliti može. Da se uzmogne vodu dovesti iz Crotonskog jezera u new-yorške reservoare, mora se kopati 40 kilometrah dugački podzemni tunel. U tom tunelu radi dan i noć izmjenice 6000 ljudih. Da se djelo pospješi, razdieljena je cielа ta pruga na 26 ravah i svaki poduzetnik kopa od svoga okna na dvie strane tako, da ljudi rade u jedanput u sredini među dva rova, dok se u ravnom pravcu neprekopaju jedni do drugih. Prieko stotine strojevah za vrtanje neprestano su u radnji, a za odstranjenje izkopane zemlje i kamena postavljeni su silno jaki parni strojevi. Cielo to poduzeće ima se za dvie godine dogotoviti, a stojati će 300 miljunah franakah. Znamenito kod ove gradnje nije samo to, što je tunel vedi nego ikoj drugi na svietu, već i to, što se izvadja izvanredno brzinom. Tunel na Mont Cenisu (12.220 met.) gradio se je 14 godinah, a na Gothardski tunel (14.000 met.) trebalo se je 8 godinah dočim kod ovoga samo 2 godine.

Samo u Americi moguće. U New-Yorku branio je pred sudom odvjetnik Grace nekoga crnca. Neki Brew povede branitelja: »Da ste poštен čovjek, nebiste branili toga mužа«. Grace trgnu revolver a tako učini i Brew te počeše u sudnici pucati jedan na drugoga. Navokon se Grace sruši mrtav na tle, a Brew smrtno ranjen. Ovakva šta može se dogoditi jedino u Americi.

Sredstvo proti krtovom. Krt nije toli škodljiva živinčeta, jer se hrani crvima, nu u vrtu razrije i lešice i slogove, te bi jih se hotjeo gospodar lišiti. Najbolje je uzeti sumpora, pa ga gorjeti unutar u razrovane hodnike krtove, i jame zatvoriti. Na jednom će jih nestati sa onoga mjesta.

Izključivanje novih sudovah. Novi sudovi, bili oni od meka ili tvrda drva, ako se metne u nje vino ili mast, priobće mu onaj neugodni tek po drvu. Drveni sudovi mogu se izključiti pomoću sode. Za sud od 120 litarah sadržine uzme se n. pr. 1 kg. kristaliziranе sode. Soda raztopi se u vodi, koju se ulije u dotični sud, tako da bude sud pun do polovice. Ova raztopina ostane u sudu 12 do 15 dana, sud se svakog dana provaja, pa se onda iztoči. Kad se iztoči, onda je sure ili smeđje boje, jer je izvukla iz drva svaku duhu. Sud se onda dobro izpere, nalije vodom, koju se uzdrži u njemu dva, ili tri dana, onda se može u njega lievati najfinije vino, jer će ostati onakovo baš kako se ulije.

Da ovcam vuna što brže raste mažu Amerikanci ovce odmah poslije ostrižnja po cielom tielu s mliekom i vuna ovčah lovi se posve hitro. Osim toga blago je i čistije, i neće ga tako brzo napasti — šugava bolest.

Uvoz pšenice. Iz iztočne Indije uvaža se sve više pšenice u Europu. Prošle godine septembra mjeseca uvoženo je 1,857.315 englezkih centi, a u pol godine, to jest od aprila do septembra, uvoženo je 11,459.210 englezkih centi. Najviše indijanske pšenice uvaža se u Englezku, a zatim u Francezku; posve malo ili ništa u Austro-Ugarsku, Njemačku i Rusiju.

Amerikanski trs (loza). Na Rieci izkrcano je jedan parobrod 2 i pol miljuna čokotah, koji odoljevaju filokseri. To je čokoće (rozge) naručila magjarska vlada za loznik u Kečkemetu.

Književne viesti.

Glasnik hrvatskoga naravoslovnoga družtva uredjen po svoućli, profesoru *S. Brusini*. Godina I. Broj 1—3. Sloćanj-ilipanj. Ova prva tri broja izvratnog novog znanstvenog lista, izdana ukupno, sačinjavaju liepu knjigu od 144 stranah u velikom formatu. U budućo će se izdavati »Glasnik« koncem svakoga drugoga mjeseca, a svaki će broj imati barem tri tabake. Sadržaj je prvih 3 brojevah veoma obilat: »O postanku hrvatskog naravoslovnog družtva« (S. Brusina). Čovjek i prirodna znanost« (Oton Kučera). »Lov u Pruškoj gori« (Krajačić, Rudolfi. »Uspjesi pokusa sa aklimatizacijom bilja na Rieci« (Nadvojvoda Josip). »Planlus imporialis« (P. Schulzer). »Paleoichtyologische Beiträge« (Dr. B. Gorjanović-Kramberger). Uz to ima zanimiva bibliografija i vieć o novih ležalih dilluvijalnih nalazaca. Preporučujemo svakomu a što toplije našim čitaocem ovaj »Glasnik«, koji se šalje svakomu tko je redovitim članom »Hrvatskog naravoslovnog družtva«. Redoviti članovi pak naplaćuju nego 1 for. upisnine i 6 for. godišnjeg priloga. Družtvo zasluživa od svakoga prijatelja prirode a napose rodoljuba najizdašniju podporu.

Kruh nebeški ali navod pobožne molitvi za čuslitje presvete prsnoga tiela ovako ne zovo trodo izdanje liepe molitvene knjiščo, koju je napisao g. župnik Janez Zupančić a izišla je u nakladi družbe sv. Vincencija u Ljubljani. Dobiva se u katoličkoj knjižari u Ljubljani i to vezana u polukoži za 70 nvć., u koži 90 nvć., k tomu se zlatorezom 1 for. 20 nvć. Osim što imade knjiga ova čisto vjerski svrhu, t. j. širenje pobožnosti do sv. Sakramenta, imade i drugi plemeniti cilj t. j. polovica čistoga dobitka pripasti će družtvu sv. Vinka u Ljubljani te je i radi toga dvojako preporuke vriedna.

Nauku nauka.

Koliko pridela vina Dalmacija? Po statističkih podatcih doznajemo, da pridela Dalmacija vina u srednjih vinskih ljetinah oko 1,200.000 hektolitarah. Prošle godine pridjelalo se tamo vina samo 600.000 do 1,000.000 hekt. i to radi tuče, koja je nekoje predjele silno potukla. U Dalmaciji izvaža se godimice do 800.000 hekt. vina i to najviše u Francuzku, Italiju, Njemačku i u pojedine austrijske luke, što njoj nosi do preko 10 miljuna forintih.

Hoće li biti ovo ljeto toplo ili hladno? Razni proroci vremena razbijaju si glavu, da proračunaju ili pronađu, da li će imati ljetno mjesece tople ili hladne. Prorok vremena Helman prorče nam o tom sliedeće: Iza srednje — ljetne zime sliedi obično hladno ljeto; iza vrlo tople zime topli ljetopisa srednjo-studene zime hladne, iza vrlo studene zime hladno ljeto.

Krpanje trulih i lukunjastih voćakah. Imade puno ranjavih, lukunjastih voćakah. Da takove voćke dalje ne trune, da duže živu i plode, treba ih okrpati; to se čini ovako: Uzmi koliko treba piljevine (pilotine), najbolja je ona od hukova drva, namoći ju u vodu u kojoj si prije raztopio kolja, dobro promiešaj, te tom namočenom piljevinom čvrsto zatrpaj lukuje ili dupljа do vrha, pospi tada suhom piljevinom, te kad se omaz ili ta okrpina izsuši, tad ju na čisto izgladi, da bude ravna sa korom stabla. Takova okrpina ili omaz će otvrdnuti kao najtvrđje drvo, da će jedva u nju zabiti čavao.

Zahvala.

Na poziv ovog poglavarstva br. 610 od 19. aprila t. g. sakupili su dosad u ime mlodarah pogorelcem u Čapilih, kojim je dne 3. aprila t. g. selo izgorjelo, i izručili ovom glavarstvu sliedeće svote:

G. Jelušić Anton, župan, sakupljenih od gradjanah kastavskih, među kojimi se je mladež osobito odlikovala, 12 f. 65 nč. i od članovah »Hrv. Čitaonice« u Kastvu 12 f. 57 nč.; ukupno 25 f. 22 nč. G. Jelušić Mirko sakupio je od članovah »Hrv. Čitaonice« u Kastvu dalnjih 7 fr. 50 nov.; g. Kinkela Mate, župan, sakupljenih od obćinarah Županije Zvoneća 7 fr. 63 nč.; g. Stefan Ivan, župan, sakupljenih od obćinarah županije Blažići 4 fr. 40 nč.; g. Sinčić Ivan, župan, sakupljenih od obćinarah županije Rubeši 6 fr. 30 nč.; gosp. Matetić Frane, župan, sakupljenih od obćinarah županije Puži 5 fr. 14 nč.; gosp. Puž Josip, župan, sakupljenih među obćinari županije Jurdani 6 fr. 20 nč.; gosp. Iskra Luka, župan, sakupljenih među obćinari pridružene županije Studena 3 fr. 26 nč. I. izkaza svenkupna svota 65 for. 65 novč.

U ime sirotinje pogorelcah budi ovim gospodi županom na trudu, družtvu »Hrv. Čitaonica« u Kastvu, a vlm dobročiniteljem na milodarih izrečena javna zahvala. Ostalu gospodu župane sjećam ovim, neka se na dobu pobrinu, da i njihove županije u pružanju dobre ruke neseretnim pogorelcem neznostanu.

Glavarstvo obćine Kastav, dne 10. maja 1886.

Munić.

Prepostano.*)

Gospodinu
Marku dr. Tamaro
uredniku časopisa »L'Istria«
u
Poreču.

Pazinski „sykophant“ navalio je opet na moje poštenje u vašem glasilu „L'Istria“ od 8. maja t. g. br. 280.

Pozivljem vas ovim, da opozovete u dojdućem broju „L'Istria“ zlobnu laž gorispomenutoga klevetnika, pošto ovim javno izpoviedam, da dne 3. maja nisam bio u Pazinu već cio dan u Buzetu. Ovo sam vam pripravan svagda dokazati.

Pazinski i ini dopisnici napali me na najogavniji način već više puta u vašem spomenutom časopisu, no uviek nekriva i nedužna. Preporučam vam, da spise takovih dopisnikah u buduće dajbudi pročitate prije nego ih tiskate. To mogu mislim, zahtjevati od vaše doktorske naobrazbe i uljudnosti. Ako je vama »dobro ime« drago znajte, da i meni nije mnogo i

Buzet, 11. maja 1886.

Anton Blanc,
župnik i dekan.

*) Za članke pod ovim naslovom neodgovara uredničtvo.

Lutrijski brojevi

8. maja

Buda	60	68	63	22	40
Linc	62	84	88	71	10

ono 12. maja

Prag	13	45	14	75	35
Lavov	65	41	76	51	63
Hermanstadt	88	37	19	82	57
Innsbruck	40	15	38	47	14

Tršćanska burza

dne 12. maja

Austrijska pap. renta	for.	85.45	do	for.	85.55
Ugarska	»	95 —	»	»	95.15
Ista u zlatu 4%	»	103.05	»	»	103.85
Dionice nar. banke	»	840	»	»	—.—
» kredit-banke	»	287.50	»	»	288.50
Talijanska renta	»	96 50	»	»	96.⅜
London 10 lirah sterlinah	»	120.35	»	»	120 65
Napoleoni	»	10.02	»	»	10.03
C. kr. cekini	»	5.85	»	»	5.87
Državne marke	»	61.80	»	»	61.90
Iste franczke	»	50.15	»	»	50.30
Talijanske lire	»	50	»	»	50 40

Listnica upravništva.

Č. g. M. G. Lešće. Prošle godine primili smo for. 7.50 a sada for. 2.50 tim je namirena god. 1884. i 1885. Od god. 1883. dugujete nam for. 2. Molimo dakle, da nam to i predplatu za tekuću godinu izvolite poslati. Troškovi su veliki a podpore ni kapitala mi nemamo.

Broj 189.

Obznana.

Usljed zaključka obćinskog zastupničtva od 14. tekućega, otvara se natječaj na mjesto obćinskog tajnika sa godišnjom plaćom od 450 forintih, koji će se primati od ove obćinske blagajne.

Prositelji moraju upraviti molbe podpisanom uredu do 15. svibnja t. g. dokazati podpuno poznanja hrvatskog i talijanskog, a po mogućnosti i njemačkog jezika.

Dubašnica, 14. travnja 1886.

Obćinski Odbor.
Načelnik **M. Kraljić.**

Podpisani usudjujo se upozoriti slavno občinstvo da je otvorio u ulici *Barriera vecchia* br. 18.

trgovinu od kišobranah

sa bogatim izborom koli svilenih toli vunenih pamučnih. Popravlja takodjer kišobrane i suncobrane. 24—24 *Giulio Grim*

Proljetno zdravilo najboljo i najuspješnije proljetno zdravilo, koje je nuždno za osviježenje krvi i uzdržavanja zdravlja svakomu, koli mladomu toli staromu, jest ol ovdašnjeg p. n. občinstva obljubljeni i visoko cienjeni

Ofner Rákoczy,

koji je stigao netom svieži; svojimi vrlo bogatimi mineralnimi sastavinami premaža sve ostale *in i svorenske gorčice*, stekno si joglas svuda od naj prvih liečničkih strukovnjakah tuljih i domaćih radi dobrote te se upotrebljava kano sveobći domaći lik. Može se uvjek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i liekarnah.

Skladište u Trstu kod g. Giov. Ollija i kod vlastnika. 1—20

Brada **Loser.**

Čudo obrta!

Samo for. 3.75

stoji kod mene od danas jedan izvrstan, regulirun od **sedmo svetleći se**

Sat sa nihalom

i koji bije svakog sata i pol sata, sa dva mjedena uteza

sa nihalom u vrlo krasnom, fino poliranom, orahovinu napodobljujućim okviru sa krasnim kazalom, koje je o. kr. privilegiranom svietlećom se tvari napojeno te nedu poput mjesečine sjajno svietli tako, da se bez svieće odmah vidi koji je sat. Za situ svietlost pružam

pismenu garanciju

kao taro jamčim za dobrotu sata — Ja sam jedini kamitelj tih satovah te prodavam kao jedino s tog razloga tako jeftino, budući da ih imadem više svojih na skladištu a trebam novca. Svaki sat je sa patentnom providjen. Raspošiljanje satovah biva na poštareo pouzeće ili uz gotov novac. Dobiva se u tvornici svietlećih sa satovah sa nihalom

WIEN, III. HINTERE ZOLLAMTSTRASSE NR. 9 **J. H. Rabinovics.**

LA FILIALE
della

BANCA UNION

TRIESTE

s'occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo
per Banconote
3¼ % con preavviso di 5 giorni
3½ „ „ „ „ 12 „
3¾ „ a sei mesi fisso
per Napoleoni
2½ % con preavviso di 20 giorni
3 „ „ „ „ 40 „
3¼ „ „ „ „ 3 mesi
3½ „ „ „ „ 6 „

Per le lettere di versamento la circolazione il numero tasso d'interesse andrà in vigore a partire dal giorno 16. 2b. aprile, 3. 29. maggio, 15. luglio e 15. ottobre a seconda del preavviso.
Trieste 13 Aprile 1886.

IN BANCO GIRO

abbuona: do il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 2000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Con orma del versamenti in apposito libretto.

Contoggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la sera del medesimo giorno.*

Assume pel proprio correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro la facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute o divise, nonchè dell' incasso d'*assegni, cambiali e coupons*, verso ½% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s'incarica dell'acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 1—2—11

Nepogresivo!

Svak dobilo lanos natrag, kod koga bi moj sigurno djelujući

ROBORANTIUM

(sredstvo za bradonšt)

bezuspješan ostao. Isto tako sigurno djeluje *protiv čelavosti, izpadanju kose perutî i osedenju.* Uspjeh višeputnim trenjem zajamčem. Originalno boce po 1. for. 50 nč. i boce za probu po 1 for šalju 1—1

J. Grolich u Brnu.

Roborantium opotovno upotrebljen pokazuje takodjer dobar uspjeh *protiv slaboći i glavobolji.*

U Trstu: Putar Slocovich, farmaceutska Marina, Via Sanita 13. Pvaxmarer Ijek. **Hrvatska Slavonija:** Zagreb: samo O. Arnsim. **Rieka:** Gmeinor, Gospić: Vouk, Ivanec kraj Varaždina: Janoš. Ivanić grad: Tollović. Jaska: Tomaj. Karlovac: Hindels. Petrinja: Grgić. Zemun: pl. Bonko. Sisak: Gurakv. Varaždin: Riedl. Vinkovce: pl. Aleman. — **Bosnija: Sarajevo:** Pl. Ployel, liekarnik. **D. Tuzla:** Pacikovid, liekarnik. **Dalmacija: Zadar:** Andrielvić. **Spljet:** Aljinović.

☞ Tamo se može takodjer dobiti *Eau de Hôbe*, istično sredstvo ljepote, koje uzdrži svježost i bieloću puti. Ciena 85 novčića. — *Bouquet du Serail de Grollich*, vonj za rupce i elegantni svlet. Ovo je blesav svih vonja. Radi vanredno liepe sprave, služi i kao dar za Božić i Imendan. Cieno for. 1.50

Prašak za prsa

Izvrstan lik proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim katarnim manam. 48—50

Škatulja sa naputkom po 30 n. dobiva se u liekarah:

Dubrovnik: Anton Cingria.

Sibenik: Anton Cosolo.

Naručbe obavljaju na bezodkladno.

Nekašlji više

Latteria Milanese

(milanska mliekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću upozoriti mnogo naručitelja, da ima u mliekarni **svježa i suha voća. Izvrstno divljačino, zelenjah ove** polag običaja na trgu Hloba genovezkog, kolačah mletačkih, slastičah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla svježa svaki dan iz Milana. **Kromo za ovariti, tuđemog povrhja** prvo vrsti, **kisela mlieka. Za objedo i večeru** ovršavanju se naručbe na pladnjevi povrhjem bogato nariešeni, takodjer u kadi. Naručbe za pokrajinu izvršuju se neodvlačno, nu ne ispod 5 kilog. 40—41

M. Melchiore.

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo { za fr. 4·95 iz dobre vune / „ „ 8·— „ bolje „ / „ „ 10·— „ fine „ / „ „ 12·40 „ prav fino „

peruviene iz najsitnije volne v najnovejših barvah najnovejše za suknena obločila za gospó, meter f. 2.

Črni krzni palmerston iz čiste volne za zimni paletot za dame, meter f. 4.

Potne pišče po f. 4, 5, 8 do f. 13. jeden. Zelo lepa obločila, hlače, vrhne sukenje, tkanino za sukenje in dežne plašče (tüfil), rašanina, komis, (grebenina), chevlots, iricota, sukno za dame in biljare, peruviena, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1860.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neprosto. Pošiljatve s povezjem** čez f. 10 **prosto.**

Imam stalno zalogo suknja v vrednosti f. 100 000 a. vr. ter se ob sebi ume, da mi v moji svetovni trgovini mnogo ostankov po 1 do 5 metrov dolzih preostaja; prisiljen sem tedaj kraje zelo znižani tvarišboni cani razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov nemoreja pošiljati uzori, ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja sleparja, ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh slučajih prilični odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—39

Neprisotni **ostank** se zamenjajo ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—37

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cieno košare svake vrsti, čutke, motke iz slame i iz konjske grive, čistila za noge, sagove; kiste svakovrsti; povoštenu platnu; lonce za ovietje i za ribe; platno za vezenje, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

Velko skladište **šivaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.

Skladište **čvrstih blagajnah,** koje nije moguće razbiti a sigurne su proti ognju.

Veliki izbor **svetiljkah za petrolej,** finih i prostih, za objesiti i za prenašati. 48—27

Prodnja svakojakih **spremah za strojeve,** sa vlastitom radionicom kovača mekanika; *primaju se popravo svakojakih strojevah kod*

FILIPA BATTICH-A

TRST, Via Acquedotto broj 23.

Naručbe izvršuju se neodvlačno uz pouzetje. — Cieno nohoje se konkurrence.

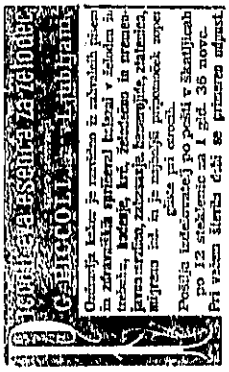

Ostanja kako je znano iz zdravila spitterl Schwedenbitter-a, Ljubljana, kr. državnem in mestnem grbu, je varovano proti ponaredbi in ponarejanju z zakonom. Pristna je le tista steklenica, ki ima na sprednji strani vtisnjeno ime in varstveno znamko tvrdke Ed. Julius Hell & Comp. v Ljubljani.

Pošilja tudi ovojnej po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 gld. 36 novc. Pri večem številu cena se primerno zniža.

V steklenicah po 15 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah: Foraboschi, Leitenburg, Lprandi, Pozzetto, Praxmarer, Prandini. Ravasini in Zanetti in sicer v vseh lekarnah Primorskega, Tirolskega, Istre in Dalmacije.

G. Gavr. Piccoli-ju, ljekarniku u Ljubljani.

Na zahtjev potvrđujem, da sam Vaš svjet za želudac, kojeg sastavinu su mi dobro poznate, uspješno rabio u mnogo slučajevah proti bolesti u želudcu i zlatoj žili.

Ljubljana mjeseca junara 1884.

Dr. Karl vitez pl. Stiksi

o.v. vladin savjetnik i urarni ki zdravstveni izvestitelj.

Podpisani potvrdjujo, da ima želudačna esenca ljubljanskoga ljekarnika Piccoli-ja blage i prečudne zdravstvene moći. S njeno ozdravilo je mnogo ljudi mojo i susedno županije; komad da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te mu prosi za jedan staklenicu želudačne esence, kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Vlassich, županik-dekan. Plomin, Primorje.

Antiherbaumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi dušnih dušilah, bolestim u krilu i v prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santelinske (kolačci proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadićah 50 nvč. 1000 komadićah 3 for.

Sailolinе pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), plućnim, pravim i vunenim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatuljica 20 nvč.

Zolični prsni sirup. Ta iz ljekovitih biljnih ljdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim prsnim i plućnim bolestim, znatiželju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd. Odrašćeni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličic. Staklenica 30 n.

Tu navedena, kako i ava druga ozdravila se uviek friška dobe u lekarni 14—30

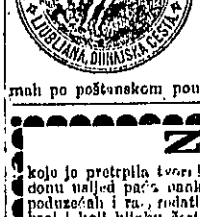

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana,

Dunajska cesta,

gdje se naručbe odmah po poštenskom pouzeću izvršuju.

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac

odobren po višim oblastih sa dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) sa ljekarnom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje miješan sa vodom, kavom, vinom, čajem ili juhom, sastavljen je iz vegetabilnih sokovah, ima jedin zdravotna svojstva, to se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod protavljajućih organah; naime čisti krv izpravljajuć slabinu i tromost i pospješujuć tok. On čisti polagano, uništuje gljivice ublažujući kroničko hrapavosti jetarah, slezena, umanjujući sve malo po malo zastarjelo bolesti hemoroidah.

Uzimali se likora danomice, čuva od otrovnih miazmah, proizvirućih koli od pokvarene vrstke, toli od opširnijah, zato je izvrstan lik proti *groznici* i proti *koleri.*

Ćno pako što sadrživa pravu osobinu likara i zdravstvenoj stroci jest, što oslobadja ljude odnos trčbi i pokunjenosti od skodnih posliedicah, koje čovječanstvu daje veliki broj nezgodnih.

Zaista ima malo danah dovjek, koji se služi tim likorom duli, da mu je povraćena životna snaga, i čuvatvo blagostanja čini ga zadovoljnim, probudjenim i svježim za svaki rad. 39—45

Da se olakšati kupovanje obćinstvu gospodar tvornice osnovao je na široku rasprodaju svoga likora, koji se može dobiti u svih **kavanah i rakljačnicah.**

Jakodjer na obroke.

Nova

ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—42

Odjela od samo vune polug mjere.
Odjela chevlot od f 12 dalje.
Gornji kaputi od for. 10—10.
U velikom izboru

odjela fanta ije

polag cienah, koje se neboje konkurence.

Takodjer na obroke.

Jakodjer na obroke

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 2½%
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 2¾%
3-mjesečni odkaz 3 %
6-mjesečni odkaz 3¼%

Okružni odjel
u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Pešta, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Graz, Hermanstadt, Innsbruck, Cielovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od dovisah, efektah, takodjer uno žetje kuponah uz ½% provizije.

Predujam
na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, ½% godišnjih kamatah do iznosa od for. 1000; na povećo iznosa glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1885. 52—4

Znatne zgubitke

koje je pretrpila tvornica željeznog pokućtva Rudolf Bridge Brothers and Comp.ª u Londonu naišed pače onake u Glasgovu, prisiliše većini tvornicu odustati od dalnjih obrt. poduzećah i radi, radati za četvrt na tvorničke cieno sve predmete provizije, kojih je velik broj i koji bijahu često odlikovani na razniih izložbah. — Podpisani nudja št. občinstvu

400 postelja željeznih

za odrasle

(koje su priloženoj slici vrlo slične) 6—

izvrstno radjenih a jesu na ures u svakoj sobi, za

☞ samih 8 for. komad ☜

prije stajao je for. 32.50

Ovo nest lje preporučnju se osobito za proljeće i ljeto, budući se uzdrže uvjek čistimi i prednjače u svemu drvenim.

F. BUGANYI

Skladište strojevah u Beču, Landstrasse, Kriegergasse.

☞ Primaju se naručbe i za jedan komad. Naručba se razašilje u najboljem stanju uz gotov novac.

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca**

Broj 20. U Trstu 20. maja 1886. Godina XVII

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom zastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šilju poštarskom *zapuštinom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju, ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nabiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 6.01 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Razprava u carevinskom vieću,

o odpisu zemljarine radi elementarnih štetah.

Godine 1881. podnicla je vlada zakonsku osnovu o odpisivanju zemljištnog poreza radi elomentarnih nezgodah, kao što je: suša, poplava, tuča itd.; nu tada nepostade osnova zakonom.

U sadašnjem zasjedanju podnicla je vlada opet sličnu zakonsku osnovu, koja je obširnija i omašnija od one od god. 1881. Dne 14. t. m. započela je podrobna razprava o toj osnovi u carevinskom vieću.

Zakonom ovim naimjerava se pomoći posjednikom, osobito poljodjelcam u onom slučaju, kad njim polja, sjenokoše, vinograde, voćnjake, šume itd. uništi tuča, povodanj, mraz, suša i drage slične nesreće. U takovom slučaju — pošto bude nanešena škoda službeno dokazana — odpisati će se oštećeniku primjerena svota na zemljarini ili zemljištnom porezu.

Suvišno bi bilo dokazivati od koliko je važnosti ovakav zakon, osobito za južne pokrajine carstva, naposo za naše Primorje, gdje progonjaju gospodara ili kmeta skoro svako godine elomentarne novolje, kao što je suša, tuča, mraz, bolesti na traju, škodljivi vjetrovi itd.

Mi smo očekivali, da će se naći sva četvorica istarskih zastupnikah u Beču, da kod ovo za našega kmeta toliko važne razprave sudjeluju. Nije se bo sada radilo o nikakvom narodnom ili političkom pitanju, o malo vriednih zadjevicah, već o zakonu, kojim se kani pomoći i našemu seljaku, koji trpi i strada upravo najviše radi elomentarnih novoljah. Nu varao bi se tko bi mislio, da su talijanski zastupnici Istre pokazali bar ovaj put više skrbi i brige do svojih biračah, do sirote istarskog kmeta. Od trojice njih bijaše prisutan jedini g. Vidulich i ovaj glasovao je proti predlogu zastupnika dra. Vitezića, da se uzmu naime u obzir i škode burom nanešene, t. j. da se kmetovom odpiše poroz, kada njim bura ošteti polja, vinograde i voćnjake.

Ovakav nemar talijanskih zastupnikah Istre, a naposo glasovanje g. Vidulich-a, nam je skoro nepojmljivo. Kad se radi o tom, da se pomogne osiromašenomu kmetu, tada ostanu njegovi tobožnji zastupnici kod kuće, ili što je još gore, oni glasuju i rade proti interesom svojih biračah! Pak hoćete gospodo, da vam naš seljak vjeruje dočim mu u sastancih i skupščinah prodičete, da vam leži na srdcu njegovo materijalno blagostanje, kad stvarate zaključke u političkom vašem društvu, kako da se pomogne kmetu i kako da se ga iz siromaštva pridigne? Istodobno kad se je radilo u Beču o životnom pitanju istarskog seljaka, o brisanju poroza u slučaju elomentarnih nezgodah, stvarate vi smiješne zaključke u Rovinju o podignuću poljodjelstva, kao da bi vaši zaključci više vriedili nego li oni državnog zastupstva! U Beču, u carevinskom vieću bilo vam je gospodo talijanski zastupnici jedino i pravo mjesto, gdje ste se morali snaći za svoje birače, za istarskog seljaka, nipošto pako u Rovinju, gdje ste mlatili praznu slamu.

Od četvorice istarskih zastupnikah učinio je i ovaj put svoju svetu dužnost j e d i n i dr. V i t e z i ć zauzov se toplimi riečmi za svoje birače i u obće za pučanstvo Istre. A da nije sa svojim predlogom uspio krivnja pada u prvom redu na g. Vidulich-a, koji, ne samo da ga nije kao Istran podupro, već je dapače proti njegovom predlogu glasovao! Dr. Vitezić hotio je svojim predlogom pomoći pučanstvu Istre a istarski zemaljski kapotan pomogao je svojim glasom Vitezićov predlog zabaciti !!!

Ovakav postupak istarskih talijanskih zastupnikah napram toli važnom gospodarstvenom pitanju potreba dalnjeg tumačenja. Mi smo uvjereni, da će si ovo istarski kmoti dobro zapamtiti, pak da će još bolje uviditi, tko njim je prijatelj a tko neprijatelj.

A sada oto nas kod samo osnove i Vitezićevog predloga.

Vlada predloži u svojoj osnovi, da se odpiše porez tada, kad uništi ili oštati pridjelka tuča, voda ili oganj. K ovoj osnovi podnieli su nekoji zastupnici svoje izpravke, koji se stiču u tom, da se imade poroz odpisati i u slučaju ako pridjelke ošteti mraz, velika suša, dugotrajan dažd i razne škodljive životinje. Ovi izpravci bijahu prihvaćeni i tako će imati gospodar pravo zahtjevati odpis poroza ako mu koja od navedenih nesrećah uništi barem jednu četvrtinu pridjelka.

Zastupnik Vitezić, znajuć koliku škodu nanese silna bura u naših primorskih krajevih, predloži, da bi se kod odpisivanja poroza u obzir uzele i one štete, koje prouzroči bura. Njegov govor i predlog glasi ovako:

»Najvažniji je svakako §. 1.*) ove zakonske osnove. Nu radi dugotrajne polemike, koja se je o tom do sada vodila, neću se obazirati na obćenita načela toga paragrafa, već hoću, da se ograničim jedino na podkrepljenje jednog predloga, što no ću ga obzirom na naše primorske pokrajine podnieti. Sva će gospoda znati, koja su posjetila ove pokrajine, da prouzroči osobito u prošjeću bura više škode, nego li svi ostali elementarni dogodjaji. Ona baca naime iz mora na kopno slane čestice, koje prikriju bilje, osobito trsje te potraje li to dulje vremena i nadodje li k tomu mraz, tad se upali bilje i ostane sprženo kao od ognja. Ovo se je dogodilo i početkom ovog mjeseca pak ako čitate gospodo novine iz onih pokrajinah, osobito iz Istre, naći ćete skoro u svakom broju popisane takove štete, koje je bura nanesla. Radi toga izašla je jur prijašnjih vremenah pravilnja odluka, najpače obzirom na otok Pag, unijed koje bijahu odpisan porez radi škode burom prouzročeno.

Pošto se pako tvrdi, da će predloženi zakon donieti porezalkom znatnih polakšicah i povlasticah, moralo bi se uzeti obzir i na ovu okolnost. Inače bo bilo bi ovim zakonom stvoreno stanje nepovoljnije za primorske pokrajine nego li bijaše dosadašnje. Kazalo se doduše, da se je obzir uzelo na ovu okolnost prigodom procjenbe zemljišta. Onim razlogah, koje je proti tomu navео moj predgovornik, spomenuti ću samo, osobito obzirom na Istru, tu okolnost, da su tamo porezni zaostatci viši nego li u nijednoj drugoj pokrajini, što sam već spomenuo pred malo dana u ovoj visokoj kući kod jedne druge zgode.

U roku od god. 1868. do 1881. imade u Primorju obzirom na zemljarinu primjerno 123·40 po sto zaostatakah, dočim iznašaju zaostatci u gornjoj Austriji u istom roku samo 1·55 po sto. Ovo je očit dokaz, da su tamo porezi nesnosni, jer se nemože uzprkos silnom utjerivanju ovo nelzmjerno zaostatke odstraniti.

Moj predlog smjera dakle na to, da se iza stavke: »mraz« u trećem redku dometnu riečі: *»spržo na burom, vladajućom na morskoj obali«*, te bi tada glasio stavak (čita):

»Radi neuklonjivih i na izvanredan način pojavljivših se dogodjajih, kao: *mraz, spržanje burom, koja vlada na morskoj obali, velika suša, dugotrajan dažd u vrieme berbe itd.*«

Uslobadjam se ujedno zamoliti, budo li primljen predlog g. zastupnika pl. Zallingera, da dodju nalmo riečі »mraz«, »velika suša«, »dugotrajan dažd« itd. u prvi stavak, da se tad i moj predlog u isti stavak uvrsti. Uslobadjam se dakle što toplije moj predlog preporučiti (dobro / na desnici).

Predlog ovaj bijaše dostatnim brojem zastupnikah podupri, nu pri konačnom glasovanju čitavog paragrafa propade. Kako rekosmo, glasovao je proti ovom predlogu i jedini u Beču nalazeći se talijanski istarski zastupnik, g. dr. Vidulich.

*) Taj § govori o štetah prouzročenih spomenutimi elomentarnimi nezgodami. Urod.

Bratovščina hrvatskih ljudi u Istri.

O l b o r naše »Bratovščine« obdržavao je dne 13. t. m. svoju redovitu sjednicu, u kojoj se imala podieliti godišnja podpora siromašnim učećim se mladićem iz Istre i kvarnerskih otokah. Kao što smo spomenuli već zadnji put, priglasilo se ljetos toliko učenikah, koliko nikad do sada, t. j. u svemu **44**. Da razvidi i naši čitatelji, kako se troše milodari »Bratovščine« t. j. dobrovoljni prinosi i interesi od sabrane glavnice, donašamo ete nekoje statističke podatke iz spomenute odborove sjednice, izpustiv imena podarovanih, držeći se pri tom one božanstvene: »neka neznada ljevica za ono što učini dobra desnica.

Od 44 molbenicah bijahu samo 2 odvržene i to jer vuče jedan od te dvojice državnu a drugi zemaljsku štipendiju, te su obojica prilično obskrbljeni.

Medju ostala 42 molitelja podieljena je svota od 610 for., kažemo slovom: **šest stotina i deset** for. i to ovako:

dvojici učenikah	po 35	for —	for.	70
šestorici	» » 20	» —	»	120
jednomu	» » 17	» —	»	17
trojici	» » 16	» —	»	48
devetorici	» » 15	» —	»	135
petorici	» » 12	» —	»	60
šestnajstoriei	» » 10	» —	»	160

42 molitelja primili su for. 610

Od tih jesu rodom:

a) iz Liburnije 16 njih, koji dobiše fr. 228
b) iz doln. Istre 16 » » 203
c) iz kvarn. otokah 13 » » 180

Ukupno 43 fr. 610

Po nauci dielo se:

sveučilištna djaka	2
gimnazijalca	26
učiteljski pripravnici	9
pripravničar gimn. pazinsko	1
pripravničari u Kastvu	4
Ukupno	42

Odbite molbe jesu:

učiteljskom pripravniku u Kopru	1
gimnazijalcu na Rieci	1
	2

Od molitaljah jesu 42 mladića i 2 djevojčice.

Po školah diele se i učona:

sveučilišću u Beču	1
» » Zagrebu	1
gimnaziji na Rieci	12
» u Senju	7
» » Pazinu	5
» » Trstu (Konvikt)	2
» » Kopru	1
učiteljišću u Kopru	9
na pripravnici u Kastvu	4
Ukupno	42

Rodom jesu u Liburniji:

Iz Kastva	4
» Veprinca	4
» Mošćenicah	4
» Rukavca	2
» Volosk	1
» Studena	1
Ukupno	16

U srednjoj Istri

iz Pazina	3
» Lindara	2
» Žminja	1
» Čabrunića	1
» Grdoselca	1
» Buzeta	1
» Roča	1
» Čepića	1
» Sv. Petra u šumi	1
» Pulja	1
» Strpeda	1
Ukupno	14

Na kvarnerskih otocih

Iz Vrbnika	7
» Baška	2
» Dubašnica	1
» Omišlja	1
» sv. Fuška	1
Ukupno	12

Kako nam pokazuju ove crtice, bilo je molitaljah iz svih stranah Istre i naših otokah, a ni, odbor je nastojao, da po mogućnosti svakomu naskar i malenom svetićem pomogne. Gdje koga od molitaljah dopala je po reća svota, pri čemu je odbor uzeo jedino u obzir veliko siromaštvo dotičnika.

Liepa svota od *610* for., podieljena medju našu siromašnu učeću se omladinu, medju našu najbolju nadu, nije zaisto u more bačena. Ona će našemu biednomu narodu donesti, ako Bog dade, stostruki plod jer nemp zaisto nijednoga od podarovanih, koji nebi znao, da je taj novac krvavo zaslužen i mučno sabran, te mu je rad toga vriednost za mnogo više. Upri dakle omladino mila sve svoje sile oko nauke, da budeš jednom rodu na čast i spas, a tim ćeš mu se najbolje odužiti za one slabašne milodare, koje ti sirota težkom mukom smaže.

A vi rodoljubi, mag dje bili, nezaboravajte nikt u buduće milosrdne desnice našoj »Bratovščini« koja imade najplemenitiji cilj, što si ga pomisliti možemo, t. j. odgojiti istarskomu patniku umnih silah, koje bi ga jednom iz duševnog i tjelesnog robstva pridigle.

DOPISI.

Iz Poreča, 16. maja. U broju 30. »N. Sloge« god. 1884. pisao sam ovako: »Barem u toj stvari braćo, t. j. u boju proti krivom liberalizmu, tom plaštu grdna materijalizma i vjerskog indiferentizma, bolje rekuć podpuna bezvjerstva, složimo se i na izborih. Zar nije možda i naša dužnost boriti se proti takovom liberalizmu, tom raku, koji izjeda više ili manje sve narode i države?« I dalje: »Nu ipak, nu ipak, čuo sam iz ustiju više od jednoga — dapače i svećenika, da se tobož vjera gubi u narodu, jer se nekoji svećenici mješaju u izbore, te kod istih glasuju za protukandidate liberalne, talijanaške stranke«. I u br. 19. »Naše Sloge« god. 1885. naisah u kratko, kako i u koliko je pogibeljan lažni-liberalizam u obće po družtvo čovječansko, i da bijaše radi toga opetovano odsudjen od sv. crkve; pitao sam tada: »Je li istina, da se vjera gubi u narodu, ako svećenici na izborih glasuju za hrvatske kandidate — *prave katoličane*, a ne za one talijanske *proglašene lažni-liberalce?* — U tom sastavku rekao sam nadalje: »Slobodno zidarstvo, koje se sakriva i pod imenom »liberalizma«, kroči napried kano pobjeditelj, nebojeć se više svjetlosti; ono neki smione na svomu čelu znak životinje iz apokalipse. Ono je prava pravcata antikrstova vojska«.

Glasoviti katolički pisac i publicista dr. Scheicher piše u »Correspondenz-Blatt für den Katholischen Clerus Oesterreichs« u br. 9. t. g. u uvodnom članku sliedeće: »Da, vremena pripravljaju se ozbiljna. I prama ovomu ozbiljnomu stanju nemožemo mi svećenici podnipošto hladni i nemarni ostati. U carevinskom vieću u Beču čuju se već glasi, koji nam slabu budućnost otvaraju. Dr. Weitlof čita iz sv. pisma nekoja mjesta — koja je knjiga svim kršćanom najavetlja — i probudi tim živahno smijanje (!!) pošto se je neopisivom porugom kod prisutnih gospojah prije tim izpričao, da je prisiljen nježnost njihovu uvriediti! Očekivalo se, da će kakovo mjesto iz moderne kakove romana o prijubu pročitati. Halliwich, Prado, Bendel, Boos-Waldeck govore o vjeri bitnami utjeranoj, o tožnjih ljudih za izstupom iz sv. crkve, o ultramontanizmu, o nepogriešivosti sv. otca pape itd., i to načinom, koji svjedoči, da ovi muževi nemogu više razumiti sv. crkve.« A dalje pita dr. Scheicher: »Je li se mogu biraći ovih i ničnih zastupnikah još nazivati katolici, kršćani, ako na ovo proglašeno bezvjerstvo šute?« I da je do toga došlo: do takovih zastupnikah i do bezaramnog javnog izpovieđanje njihova bezvjerstva, kriv smo i mi svećenici; kućom smiru (sult Friedensbruch) tovili smo ljude, i to sve na veću slavu slobodnog zidarstva«, govori dr. Scheicher. — Kako i koliko se sve i kod nas u Istri — osobito u zadnje ovo vrieme — pisalo i govorilo, i to toli sa talijanaške liberalne, koli i od crkvene strane, u prilog gnjilom tom »miru«, svatko znade. — Nu, da nas nitko krivo nerazumi i odsudi, naglasit nam je odmah i u ime svih naših političkih prijatelja-katoljah, kojim brojimo i velečasnu naše glasilo »Našu Slogu«, da se je sve naše djelovanje na političkom polju vladalo i vladat će se uvjek rodom po knezu Liechtenstein-u u car. vieću preporučenih načelah: *vjera, dom* i *narod*. Tko nas drugčije sudi, taj nas neće ili nemože razumiti.

»Mi svećenici«, govori dalje dr. Scheicher u navedenom članku«, ostavljeni od svih stranah, vezani neposredno i posredno, moramo se dakle proti derućoj se rieci pokvarenoga vremena boriti. Jedva možemo se nadati ljudskoj pomoći . . . . Tužiti će nas, da smo fanatici i rušitelji mira . . . Ipak moramo raditi . . . Nagodbami, ugovori i čekanjem prištedimo si osobno dakako insulte . . . . nu tim dostignut ćemo najviše to, da sramotno pademo, jer nismo upoznali vremena. Od kuda dakle to, da sam još toli bezbrižan!« Tako dr. Scheicher.

Onomadne izusti kod objeda kod nekoga pročastnoga, u jednom istarskom gradu, komu su prisustvovale prve crkvene i svjetovne glave, zastupnik na carevinskom vieću u bitnosti ove rieči: »Kler bavi se premalo bogoslovnim znanjem, a previše politikom« (što se danomice čita u svih šidovsko-liberalnih novinah). Jer su tmine obastrle njegove oči. (I. Ivan. 2. 11.) Pa ipak svi prisutni mučahu! Nitko nije bio toliko odvažan, da oprovrže onoj liji drzovitu i nepromišljenu ovu izreku. Znajte, poglaviti gospodine! da je i politika granom bogoslovnog znanja, odkad stupismo u ustavno doba. Nu svećenici crpe bogoslovno znanje iz posve drugih i drugačijih auktorah, nego su liberalni osnovatelji i pomagači konfesijonalnih i novih školskih naših zakonah. »A tko tapa u tmini, nezna kamo ide«. (Ivan. 12. 35.)

I politikom je dužan svećenik pačati se.

Znamo, gospodine, da vas izbori peku i bodu! Al čujte, što jur spomenuti dr. Scheicher u najnovijem svezku »Linzer theologisch-praktische Quartalschrift« među ostalim piše: »*Kao svećenici moramo se kod izborah najsrdžitije žauzeti, da budu katolici izabrani. To je moralna dužnost katoličkom čiraću i jer je to dužnost, mora svećenik ovo upravo tako reći, kao što reče: ne kradi.« Ako tako čini, nosije nemir, raz dor med svojim pukom. . . . . Samo podpuno nesnanje temeljnih istinah vjere može protivno tvrditi.*« I tmine ju nerazumlive (Ivan 1. 5.)

Toliko na razmišljanje i uvaženje onim, na koje spada!

Iz sv. Lovreča na Poreščini. Iz ovog tužnog mjestanca dopire vrlo redko pokoja vienac u hlioli svot, kao da smo svi bluženi i zrotni ili kao da smo na kraj svieta.

Za danas pripovjedat ću Vam nešto o našem g. agentu i njegovom štićenku, obćinskomu sluzi.

Doznao sam naime, da je nadavno pisala poročka »baba« o naših žalostnih odnošajih, osobito o neredu, koji vlada u mjestnoj pulloji, o nečistoći i ruševinah kamenja na grobilu, o potrebi novog štandarda, itd. itd., sve stvari, koje su istinito i koje čekaju i danas, da se poboljšaju, poprave ili promjene.

Drugi piskar isto »babou« nastojno je prvi dopis pobiti i dokazati, da je sve ono neistinito, da vlada svuda red i čistoća a g. agenta diže do nebesah kao čovjeka velikog patriotizma i plemenitog srdca.

Da je pako ovaj hvalospjev našemu gospodinu nezanimljen, razvidit ćete iz ovoga, što Vam kanim priobćiti.

Mi smo prosečni što imademo obćinskoga sluga, koji je sposobniji za sve ostalo samo nije za službu, koju obavlja. Mjesto da pazi na red i poredak, on je prvi, koji stvara neredo, koji vriedja svakoga, koji mu nije po volji, i to ne samo rieču nego i činom. On si misli valjda da mu je slobodno služiti se vriedjanji i šakami proti mirnim i čestitim obćinarom jer uživa milost i zaštitu svoga poglavara. Poglavar njegov znade dobro, kakove stvari počinja taj sluga, poznato mu je, da su obćinari s njim nezadovoljni i da mrmlju i govore proti njemu, ni poglavar taj šuti i mirno gleda na sve to nepodobšćine.

O tom junaku ovo Vam za danas samo jedan njegov junački čin.

Mjeseca aprila stupi u jednu ovdašnju gostionu jedan čestit i vriedan obćinar, koji nije po ćudi našemu malomu vladaru. Čim ga je opazio obćinski sluga, navali nanj šakami i nogami a da nije niti znao za što. Naš čovjek nije se suprotstavio tomu čuvaru reda i mira već ga jednostavno tužio poročkomu sudu radi uvriede i nasilja.

Na dan razprave dodje pred sud i obćinski sluga sa odvjetnikom, ali nemogaše svoje nedjelo ničim opravdati, već donose od obćinskoga glavarstva izvrstnu svjedočbu ponašanja.

Sudac izreče osudu, kojom odsudi obćinskoga slugu na globu od for. 10 a tužitelja na globu od for. 5!! Tužitelj osta zabezeknut neznajuć niti sam, kako je došao do te podepse.

Sad se pita, kako se može dati izvrstnu svjedočbu ponašanja, čovjeku, za kojeg svatko znade, da ju nikako nezasluži? Je li to možda ona hvaljena nepristranost, plemenitost srdca i patriotizam našeg poglavara?

Politička naša oblast morala bi ovomu stanju stati na rep i prisiliti obćinske poglavare, da bolje paze na podredjene organe; a one, koji ne vrše svojih dužnostih i koji smućuju narod praveć izgrede i nerede, morala bi sama odstraniti.

Ostanu li i nadalje kod nas ovako stvari, bojati se je, da će to narodu dodijati pak da će sam pravicu odkrojiti.

Naš poglavar nekani nikako pritegnuti uzde obćinskomu slugi već se čuje dapače, da mu misli podieliti mjesto stražara! Zbilja smo znatiželjni čuti što će na to kazati politička oblast, koja je dužna paziti na vršenje zakona.

Toliko za danas a do mala čuti ćete i ljepših.

Pogled po svietu.

U Trstu, 19. maja 1886.

Njeg. Visost nadvojvoda Albrecht, obilazeć Bosnu-Hercegovinu, je svuda od pučanstva vrijedno susretan. U Sarajevu priredilo mu gradjanstvo srdačno ovacije.

Dne 7. t. m. napadnuta je od razbojnikah vojnička pošta u Hercegovini tik crnogorske granice. Od trojice vojnikah ostao je jedan na mjestu mrtav, drugi je težko ranjen, dočim je treći ostao neozlodjen. O tom napadnutju pišu nekoje novine tako, kao da se je htjelo tim dokazati nadvojvodi Albrechtu, da je narod u Bosni-Hercegovini nezadovoljan ili da nije još umiren.

Odbori carevinskog vieća rade na predanom njim materijalu marljivo. Glavni od tih odborah jesu: carinski, odbor za nagodbene zakone, odbor za proračun i za zakon proti socijalistom.

U sjednici od 14. t. m. razpravljao se vrlo važan predmet, t. j. kako se ima odpisati zemljarina ili porez na zemljišta, kad stignu gospodare elementarne nesreće, kao što je suša, tuča, povodnja itd. O tom predmetu govorimo na uvodnom mjestu, na što upozorujemo osobito naše čitatelje.

Austro-Ugarska imala je ljetos ponoviti trgovačke ugovore sa kraljevinom Rumunjskom. Ugovori ti vodili su se duljo vremena, nu na jednom bijahu prekinuti, jer se nije moglo doći do sporazumka. Upravitelj ministarstva trgovine očitovao je dne 15. t. m. u carevinskom vieću, da ugovaranje nije prekinuto radi političkih razlogah, kako se to s nekoje strane tvrdi.

Ugarskim ministrom pravosudja imenovan je na mjesto pokojnog ministra Paulera, predsjednik senata kod vrhovnoga sudišća Fabinyi. U mađjarskom saboru započela je dne 14. t. m. razprava o nakanadnom kreditu ministarstva komunikacijah. Razprava je vrlo škakljiva za vladu, jer se do sada trošilo i izvan proračuna, pa upotrebljuje to opozicija sebi u prilog, navaljujuć radi toga na vladu.

Hrvatski zastupnici dr. Starčević David i Gržanić izašli su juče iz potmjesečnog zatvora. Njihovi saborski prijatelji i pučanstvo glavnog grada Zagreba priredilo njim je srdačne ovacije. Hrvatski zastupnici na ugarskom saboru obdržavali su dne 17. t. m. klubsku sjednicu, da se dogovore, kako će se vladati napram vladinoj osnovi o nakanadnom kreditu. Zaključeno bi, da će jedan od njih u saboru staviti predlog, koji će imati svi hrvatski zastupnici podupirati, al da će se u pitanju kredita držati liberalne, dotično vladine stranke. Juče držao je hrvatski kraljevinski odbor svoju sjednicu.

Profesor velike škole u Biogradu Pavlović imenovan je srbskim poslanikom u Rimu.

U Italiji drže ovih danah politički prvaci u pojedinih gradovih govore, kojimi se preporučuju za zastupnička mjesta kod predstojećih izborah.

U Rumunjskom saboru izjavio je ministar Brătianu, da su dogovori o trgovačkom ugovoru sa Austro-ugarskom prekinuti, nu da taj carinski rat neće dugo potrajati, jer da ga Ugarska nebi mogla dugo podnositi.

Iz Grčke priestolnice javljaju, da želi saborska većina, da ministar Delyanis na čelu vlade ostane. Ratobornost Grkah, da je zanieo popustila.

U Plovdivu pripravljali su protivnici knežovi veliku skupšćinu, nu nisu uspieli, jer se je narod za kneza izjavio.

Udovica španjolskog kralja Alfonsa, kraljica Kristina porodila je dne 17. t. m. muško dieto t. j., budućeg kralja španjolskog.

Protivnici ministra Gladstona, konservativci naime rade svimi silami proti ministrovim osnovam o irskom zakonu. Bivši ministar predsjednik Salisbury izjavio je dne 18. t. m. na jednoj skupšćini konservativnoah, kako se nada, da će do čedan danah vladini irski predlozi pripadati povjesti, t. j. da će jih nestati.

Franina i Jurina.

Fr. Voloska prežuntuna, da j' odlučila stavit skalini od mramora za hod k moru a onde, kade se sada gnoj, smrad i blato sunđa, da to rast sami garofuli i tulipani.

Jur. Baš je sramota za Volosko-gosposko, da nima mrvicu puta za k moru a gomilice i provalice od mora njim se s dugega svetle i blišće, kako da su lejom namazane. Čovek bi moral pomislet, da voloski poglavari nimaju nosa zač on smrad jur nemoro dišet.

Fr. Aj ima nekore fini nos se kigod; nekemu je šklean pozgoru nekomu poskočio; neki se zadovolji s prozum od kafetć a neki voli z nemške tabakeri.

Jur. Bormilda bi jih ja za one gomilice privezal pak neka onde tabakaju, kada nezmaju storit svoju dužnost.

Fr. Ne judi se ne, to benj čistit kada kolera počne kosit.

Jur. Mala škoda, ovakove najprve.

Fr. Si bil i ti Jure pridprošlu nedilju u Hovlahu va trlatre na nekoj kumedji?

Jur. E brate, nisam ti ja krnjel ni šaroњak.

Fr. Pak ča je za to?

Jur. A nisu smilli va trlatar drugi jego krnjeli i šarenjaci, zač se po talijansku kumedijalo pak mi »šćavi« noblmo hlli kumedije razumili.

Fr. Reci malo po duši, kakova je bila ta kumedija?

Jur. Duga ti je to storija. Morabi početi s Adamom a svršit s Markom, a to ti nebi koristilo. Znaj samo toliko, da su se štori nilno smijali i pljeskali sa je ki šagod badastoga povidal.

Fr. A za to se zove to kumedija!

Različite vieści.

Vjenčao se. Kako doznajemo od prijatelja, vjenčao se je g. Frun Dukić, sudbeni pristav u Podgradu dne 17. t. m. u Trstu sa gospodičnom Josipom Mosettig, kćerju predsjednika pokr. sudišća.

Potvrdjeni zakoni. Njeg. Vel. cesar potvrdio je zakon o poćumljenju istarskog krasa i o razdiobi obćine Krk u dvie obćine, t. j. Krk i Punat.

Izpiti usposobljenja. U zadnjem broju donieli smo imena trojice naših pučkih učitelja, koji su položili onomadne izpit usposobljenja na koparskom učiteljišću te je pomutnjom izostalo ime četvrtoga, t. j. g. *Nikole Magaštića*, učitelja u Lupoglavu, što ovim popunjujemo.

Veliku jubilejnu procesiju pripravlja ravnateljstvo katoličkog družtva u Trstu za dne 23. t. m. Dne 24. t. m. slavi se naime blagdan sv. Servola, patrona tršćanskoga te je katoličko družtvo odlučilo proslaviti taj dan pobožnim pohodom u Dolinu. Procesija će krenuti ro-

čenog dana za sv. misom okolo 5 satih u jutro od sv. Justa, gdje se nalazi tielo sv. Servola. Kod sv. Jakova i u Dolini dužni su svi pobožni prolazeć crkvom, moliti 5 Očenaša, Zdrava si i Slava otcu, po nakani sv. Otca te će zadobiti odpuščenje, budu li prije ili kasnije obavili druga bogoljubna djela, koja su prepisana za jubilejno odpuščenje.

Nek se znade. Ministarstvo prosvjete (javna poduka) u Italiji doznačilo je novčanu podporu gg. Morpurgu i Zenatti-u u Trstu za izdavanje povjestničkih arkivah grada Trsta, Trentina i Istre.

Pitamo poreške jaslare, da li su i ovo panslavističke agitacije?

»Babini« izpravci. Priznata je sveobće pogrieška starih babah krezubah, da bieheću, brišju i bruse i nemisleć što govore, onako samo, da njim jezična nemiruje. Ta pogrieška dade se bar tim izpričati, što je bubam više manje prirodjena, nu naša porečka »baba«, koja nije još navršila niti petu godinu, morala bi se malko sustegnuti, bar dotle dokle se udade. Ona bi imala tim većma na svoj jezik paziti, pošto je i onako predugačak te je već češće radi njega po pratih dobila. I radi grdnih denuncijacijah, tiskanih u predzadnjem broju, ošišao je ljuto sirotu »babu« preč. gvardijan pazinskog samostana a jadnica nemade ni rieči na svoju obranu. Dobro ti stoji biohetušo smradna; komu nekorisne rieči, tomu će pomoći jedino batine.

Radi denuncijacijah tiskanih u istom broju »babe« proti dru. Vitezića, nalazećem se u Beču, upozorio ga je na to jedan prijatelj iz Istre to mu spomenuvo, da bi morao poslati na grdnu »babinu« laž izpravak. Evo što je na to odgovorio naš dični zastupnik: »Nisam vašega mnienja, da izpravljam ono, što piše o meni »L'Istrian jer držim izpod svojeg dostojanstva doći u tiskaru dotičnoj su onim listom«. Crveni se, »babo«, ako nisi zgubila i posliednju iskru babinje srame.

Iz Opatije pišu nam 15. t. m.: Posliednje viesti u dičnoj »Slogi« silno su se kosnule ovdašnjih šarenjakah. Oni bi dali tko zna što, da njim je moguće slomiti vrat Vašim dopisnikom. U ljutom jadu čine kako i ranjeni škorpijun, t. j. grizu si blatni jezik i bockaju sami sebe otraga nogami. Naš Majorić ozlojeno je upravo kao njavorikna od jada a junački Prolja smije mu se i riblje si ruke govoreć »intanto nisam sam«. Majorića peče ta poruga još više pak ajde da se osveti opatijskim Hrvatom. Jedan naš čestit mornar pisao je ženi, da izvadi kćerku iz talijanske paraleike pak da ju upiše u hrvatsku. Žena poslušala muža, al kad tamo, sreti ju Majorić pak udri nagovarat ju, da ostavi dieto u talijanskoj školi, da šta će njoj hrvatski, taj barbarski jezik itd. itd. Sirabna žena popusti napokon silnom nagovaranju našeg šarenjaka; al su ostili račun bez krčmara. Kad je došmo mimo mornar, da ga žena nije poslušala, odpiše njoj odlučno, da mora dieta upisati u hrvatsku školu jer da se on muči i život u pogibelj neće radi dietce i nitko drugi a g. Majorić ako hoće, da se opatijska djeca potkuljinče, neka jih uzme na svoja plaća, neka jih hrani i odjeva. Razumi se, da se je na takovu argumentaciju g. Majorić u »javorikna« povukao pak motri srdit odatle danomice onu djevojčicu, proizveću po podne u hrvatsku školu. Ovako vam postupaju naši šarenjaci a djavao jih znao, tko jih na to potiče, jer sami nemadu toliko soli u glavi, da bi znali što je Hrvatstvo ili Talijanstvo. Ljudi govore, da je i to maslo poreško-pazinske gospode, koja diele »dobre ruke« nekojim našim mutikašam. Da njim idu u tom na ruku i neki učitelji ili da bar to mučko odobravaju, možete si i sami pomisliti, ta znate, da su »čačinie sini.

Čitali ste valjda u posliednjoj »babi« onaj dopis iz Liburnije, u kojem je izlila svoj otrov poznata *propalica* na naše sveučenike, učitelje a bogme hijela je dohvatiti i Vas g. urednike. Kako i što je bilo onog dana u Opatiji, neću Vam opisivati, jer to bolje od mene znate. (Babin piskar nezna tobož, da je bilo na uskrsni ponedeljak i naš urednik sa liepom četom Hrvatah opatijskih, voloskih, kastavskih, itd. u vrtu turističkog hotela, a jadan citira i nekoje rieči, koje bijahu tuj izgovorene i koje njega najviećma peku. Da, smradni renegato, one rieči t. j. *»gadi Talijani istarski«* izgovorio je upravo naš urednik kod hrvatskog stola, na javnosti, u prisuću množine naroda, a ti si se svijao i zelenio od jada i muke, al nije ti dopuščala obrazina, da tomu oponiraš. Jest *»gadie* su oni Talijani Istre, koji nam krate naše pravice, koji nas dave i gaze kao nekoć Ture kršćane; *»gadie* su ono e ne božji stvorovi, koji napinju sve svoje sile, da nas sa lica zemlje izbrišu a najveći su *»gadie* oni, koji, izdav svoj rod i dom, služe tudjincu nametniku za Judin novac, medju ove spadaš i ti *»babin«* piskaru iz Liburnije. Ovako je govorio prijatelj ti Mandić, a pri tom ostaje i danas. Uredn.)

Iz Baške javljaju nam 15. t. m.: Javljamo Vam, da je novo zastupstvo započelo svoj rad dne 15. aprila. Za načelnika izabran je poštenjak g. Dinko Seršić, vriedan Hrvat, a i svi savjetnici ljudi su znašnji i čestiti.

Kako se upravljalo pod starom upravom, javit ću vam kasnije štogod, kad se prorešetaju nekoja akta. Već sada ipak mogu javiti, da je obćina zadužena — kako neki vele do 4000 for. — premda ima najviše dohodka od svih obćinah na otoku.

Evo još nešto o našem pošte mešt'ru. Došav na poštarski ured dne 10. o. m. i upitav pošte mešt'ra, da mi dade jednu dopisnicu hrvatsku, odgovori da ih nema hrvatskih. Već sam našeg poštara dva tri put opomenuo, da naruči hrvatske tiskanice, kojo rabe kod pošte, al badava, on hoće sve po staru kao da ovdje živu Talijani. Nek nam pokaže jednog ako je kadar. Mi bi se privatno bili potužili kod više oblasti, al velimo, da to kroz javno glasilo dodje višoj vlasti do ušiju.

Pišu nam iz Sočerge dne 14. maja. Javljamo Beču i svietu ovu činjenicu: Pred tri po prilici godine darovao je presvjetli naš cesar našoj obćini 800 for. za popravljenje grobišća i crkve. Faktum je, da su novci došli kroz Trst na kapetanat u Kopar a ovaj jih je izručio obćinskom načelniku u Buzetu. Još danas novce čekamo. Bili smo u Buzetu, Kopru i Trstu. Svi kažu, novci moraju biti u Buzetu kod municipija a u municipiju ih nema! — Ovo je faktum. Našem dičnom poslaniku u Beču, g. Dinku dr. Vitezću preporučamo vrude, ma vrude ovu stvar! — A vi Čići mučite!

Na istarskom parobrodu. Pod ovim naslovom donesli smo u sadnjem broju viest, što su nam ju dvojica seljakah pripovjedali o razgovoru novigradskog župnika sa nekojim trgovcem o našem svedenu'vu. Veleć, gosp. novigradski župnik-dekan moli nas, da onu viest izpravimo jer da njega nije bilo onog dana na parobrodu, te da on nemože odgovarati za ono, što je koji drugi svedenik rekao. Izpravljamo to tim radje prvo što nam je mrska laž i drugo što izjavih i sam veleć, g. župnik, da on štuje svaku narodnost i pojedinca u najpuče svoju subradu.

Veleć. gosp. župnik uviditi će valjda i sam, da su naši seljaci uzeli jednu osobu za drugu a to tim lagljo jer nisu iz ovih stranah.

U ostalom molimo ono seljako, da nam stvar razjasne.

Zamazano tabolo. Doznajemo iz kotara Voloskog, da su u nekojih obćinah zamazane njemačke tabele turio stičkog kluba. Mi neodobravamo nikako takvog postupanja, prem smo se odlučno izjavili proti germanizatorskim osnovam nekolicine tamošnjih tudjinacah. Ono je naša zemlja, u kojoj živi hrvatski narod, koji si više nego gaziti svojih pravah, a to najmanje od ljudih, kojim se nezna za kuću ni kućište. Tabele ono postavili su turiste nezupitav za to dozvolu dotičnih obćinskih poglavarah a mi se dudimo tamošnjem kotarskom glavaru, koji igra u tom klubu važnu ulogu, što nije upozorio svoje drugove, ako ne na dužnost, a ono bar na pristojnost. Obćinska glavarstva naša dužna su da tomu doskoče, i to zakonom u ruci a manjanje i ostala nedjela ostavimo poreško-pazinskim tabolarom.

Pišu nam iz srednje Istre 10. maja: Sinoć su se vratili nekoji naši seljaci iz Rovinja smeteni i smućeni pripovjedajuć, da se je u Rovinju sakupilo isti dan množina gospode iz cielo Istre, nešto preko hiljade velikih mudrašah i da su tu većali kako će »ščave« iztjerati iz Istre.

Prispio sam i ja gdje su to seljaci pripovjedali, okolo kojih se sakupila bijaše množina kao pobunjenoga naroda, pak pitam: Što je ljudi za Bopa, što se je dogodilo? Bogme zlo i naopako, odgovori jedan; danas su »šiori« odlučili u Rovinju, da svi mi Slavjani moramo otići iz Istre, jer da je ovo talijanska a ne hrvatska zemlja.

Ljudi bežiji, nemojte biti tako glupi, rečem ja; ta kako bi to moglo biti? Al što ćete, oni šiori tvrde, kako nam rekoše u Rovinju, da neka »Maria slava« da se silno dižo i da se grozi silno, kako da bi htjela uništiti sve šarenjake. Koja je to Maria i šta ta Maria namjerava, ni nismo razumili, ali rieči onih šiorah bogme i našemu uhu nezvone liepo.

Ja se počeo smijati pak tumačiti seljakom rieči i grožnje mudracah talijanskog političkog društva, a da jih sasvim umirim, poslah kući uzeti Andreeov zemljovid, pa na strani, gdje su su bojami narisane različite narodnosti, stao sam jim ovako tumačiti:

Evo vam Europe, što je bojadisano zelenom bojom, to vam je sve slavjanska krv, a što je modrom, to su vam Talijani. Sada vidite našu Istru, vjera mi ova je zelena, nema nego pokraj samih morskih obalah gdje i gdje koja mala mrljica modre boje. Eto promotrite sada malo, koliko prostora u Europi zauzimlje ova zelena boja, sve od Hvalinskoga do Crnoga i od Bieloga do Jadranskoga mora. Promislite sada, mogu li ove modre crtice nauditi ovom neizmiernom zelenom prostoru? To nije moguće, modre crtice se boje, a ima-lu i zašto, da se veličanstveno zeleno polje na njih malo jače ne nasioni i pritisne.

To našoj talijanskoj gospodi prieti, to njih boli i to njim se može dogoditi, jer i sami znadu, da se sve to više duh narodni kod nas budi, da i u našoj državi zaste svake godine broj nižih i srednjih učionah sa slavjanskim naukovnim jezikom, da se narod sve to više u svom milom jeziku naobražava.

Na ove moje primjere i dokaze narod se napokon umirio i razveselio a hvaleć mi na tumačenju i poduci, razišao se zadovoljan svatko svojoj kući.

Raskoš kod Rimljanah. Koli ogromne svote trošili su pojedini građani (sadašnji plemići) u starom svietovladnom Rimu za raskošne stvari, svjedoče sliedeći primjeri: Cato si je nabavio sagove za justuke u svojoj blagovaonici tja iz Babilona, koji su ga stajali 800.000 sestercijah (80.000 for.). Najskuplja raskoš tjerala se je na pokućtvom od ulpresah na podnožja stolnove gore. Za dva od takovoj dva napravljena stola, vlastničtvo Gulissa i Cetegusa, platilo se je kod dražbe 1 milion sestercijah a Cicero je dao za jedan slični stol isto toliki novac.

Članovi »Bratovšćine hrv. ljudi u Istri«.

Po 7 fr.: Hrvatska Čitaonica, Lindar; Hrvatski Stol u Opatiji. Po 5 fr.: Ivo Karabaić Cetinje; Milletić Gjuro, Otočac. Po 3 for.: Hrvatski Stol u Ik. Po 2 forinta: Albert Brozović, nadučitelj, Vrbnik; Mirko Jelušić, obćinski blagajnik, Kastav; Franjo Bahman, liečnik, Bistra; Supljina M., Boram. Po 1·30: Antun Matanić, župnik. Po 1 fr.: Josip Savor, župnik, Kopriviica; Matija Spahija, župnik; Aleksa Stibohar, župnik; Josip Binder, župnik; Ivan Likovič; Stjepan Horvat, kanonik; Jeronim Kollay, kapelan; Nikola Ilić, župnik, Dubašnica; Mato Justinić, župnik; Petar Bogović, umirovljeni župnik, Omišalj; Franjo Kodo, učitelj, Omišalj; Pavao Načinović, Čopić; Frane Dukić, trg. i obć. savjetnik, Kastav; Antun Nežić, nadučitelj, Pićan; Antun Lupetina, dekan, Krčan; Petar Pikulić, župnik, Vranja; Dragutin Ciotti, gimnazijalac, Rieka; Franjo Matičić, župnik, Boljun; Ivan Hrovat, župnik, Paz; Franjo Blažić, župnik, Dolenja Vas; Josip Ciotti, učitelj, Marčana. Po 50 nč.: Mato Dubrović, gimn., Trst; Ivan Božanić Antonov, Vrbnik. Josip Barbić pok. Josipa; Mato Kraljić, kmet; Šime Dekar, posjednik, Tinjan; Antun Turčinović, Sv. Petar u Šumi; Ivan Luk, kmet, st. Pazin; Antun Vidak, gimn. u Pazinu; Antun Križmanić, gimn. u Pazinu; Josip Grubišić, gimn. u Pazinu; Ana Krapeš, Trst; Marija Krapeš, Trst; Franjo Peršić, učenik, Mačkovlje; Ivan Iskra, kmet, Studene. Po 40 nč.: Ivan Grškovič pok. Mata; Fr. Volarić pok. Iva Vrbnik; Pusarić, djak, Matulji; Ivan Poščić, djak, Veprinac; Josip Poščić, djak, Veprinac; Ivan Perčić, gimn., Rieka; Ivan Tancabel, gimn., Rieka; Antun Zigante, gimn., Rieka; Josip Anišić, gimn., Rieka; Lavoslav Tominić, gimn., Rieka. Po 30 nč.: Josip Fugošić pok. Ivana, gimn., Vrbnik; Luce ud. pok. Iva Volarića, Vrbnik; Petar Volarić pok. Jerka; Petar Bogović Ivanov; Petar Turčić Perov Omišalj; Šime Križmanić, kmet, Tinjan; Ivan Trost, kmet, Pazin; Franjo Frankola, gimn., Pazin; Antun Starčić, djak, Kopar; Frane Franceti'ć iz Boljunčića.

Tršćanska burza

dne 10. maja

Austrijska pap. renta	for.	85 10	do	for.	85.25
Ugarska »	»	94 95	»	»	95.05
Ista u zlatu 4%	»	104.35	»	»	104.50
Dionice nar. banke	»	840	»	»	—.—
» kredit-banke	»	282.50	»	»	283.50
Talijanska renta	»	96.50	»	»	97.—
London 10 lirah sterlinah	»	126.¾	»	»	127.05
Napoleoni	»	10.0450	»	»	10.06
C. kr. cekini	»	5.85	»	»	5.87
Državne marke	»	61.80	»	»	61.90
Iste francezke	»	50.15	»	»	50.30
Talijanske lire	»	50	»	»	50 10

Lutrijski brojevi

15. maja

Beč	57	70	81	16	86
Grac	22	18	26	70	40
Temišvar	6	73	92	89	55

dne 19. maja

Brno	63	7	59	75	43

Austro-ug. Lloyd

obdržavao je dne 12. t. m. svoju šestdesetu glavnu skupštinu.

Položeno bijaše 7687 dionicah, a zastupane bijahu, što osobno što sa punomoći 7022 dionice sa 1404 glasa.

Družtveni predsjednik g. barun Marko Morpurgo otvoriv skupštinu, zamoli gg. Demetrija A. i Vivavanta F. da vrše čast skrutatorah. Zatim se sjeti toplimi riečmi oplakivanog upravnog savjetnika pukovnika g. Eduarda pl. Radonetz a, koji je umro mjeseca decembra pr. god. Skupštinari ustaše se u znak počasti. Iza toga pozove prodajednik trgovačkog ravnateljа da izvjesti o proračunu.

Iz tog izvješća opažamo sa zadovoljstvom, da je poslovna godina 1885. doniela liepi uspjeh. Prilikom uspjeh opaža se kod prihoda za navlo, osobito obzirom na nepredvidjenu službu, što se je u jesenskih mjesecih pravažalo vojničke tudjih državah, dočim su ostali dohodci na običnih pругah dielomice isti a dielomice niži nego li prošle godine. Iztočne pruge počutile su najviše loše poslove, prouzročene nješto radi političkih okolnostih, nješto radi kontumacijah, koje kroz su njekoliko mjesecih prieliše plovitbu.

Plovitba obavila se u najtočnijem redu.

Plovitba put Indije-Kine, koja bijaše kod posliednje skupštine ohođena, oživotvorila se. Početkom tek. god. plovitba izmedju Trsta i Hongkonga povedena se od 12 na 24; apoštitba medju Trstom i Kalkutom pomadju postrana pruga, koja se ništa u Kolumbom sa glavnom, od 6 na 12 godišnjih u obiljuh pravoh i to uz nekoja nova pristanišća i sa povećanom brzinom. Ovimi novimi poduzeći prokorašli će perjodična plovitba u onom moru za 243.000 miljah puta od države subvencionirana, a to je razlog, da će biti družtveni položaj Lloyda još teži napram drugim velikim subvencioniranim družtvom. Na uzprkos tomu nastojalo se to kušnji, bojeći se, da kad se nebi uvelo spomenutu novu plovitbu, da bi koli izvoz toli izvanji uvoz tim štetovao. Lloyd se nada, da će vlada uvažiti ovaj podnvat na korist države to da će ga u toliko pomoći, da plovitba ostanu radovitimi.

Radi otvorenja željeznice Metkovič-Mostar uvelo se radovitu izravnu plovitbu jednom na čedan izmedju Trsta i Metkoviča, budući da je Neretva u toliko uredjena, da mogu i veći parobrodi ondje ploviti, uvedena bi slična plovitba medju Rieko'ć i Metkovičem onimi parobrodi, koji su prije u Splitu ostajali.

U Brazil nemjen bi samo jedan put, jer su uvedene kontumacije nalagale, da se štedi sa brodovi, koji su kasnije našli drugačo posla.

Izuzam nekojih morskih nezgoda, koje bijahu izpravljene malimi izdatci, družtveni su parobrodi ostali srećom neoštećeni.

U družtvenom arsenalu dovršilo se je parobrod »Poseidon« to se je prigodom njegovog porinuća obavila prava svečanost radi prisutnosti Njez. Visosti prestolonasliednice kraljevne Štefanije, koja se je udostojala kumovati mu. Poseidon je sretno obavio svoju prvu plovitbu za Hongkong. On se ističe u broju družtvenih parobrodah krasnom svotom od 1.005.700 for. vriednosti, dne 1. jenara 1886.

Započelo se gradnjom novog parobroda većeg obsega, koji će se graditi domaćim materijalom i koji će nositi ime Vel. Ime »Imperator«. Riva će se u more mjeseca septembra, da se tim proslavi pedesetgodišnjica družtvenog djelovanja.

Nadalje bi odlučeno graditi jedan novi parobrod u arsenalu veličine Imperatora. Suviše naručena bijahu u Engleskoj dva parobroda, koji će ploviti za Aleksan riju, gdje će se imati domala družtvo boriti sa njemačkimi parobrodi. Svi ovi parobrodi biti će obskrbljeni najnovijimi iznašašći, koje je pomorska znanost obrela te će tako sačinjavati dragocien prirast našeg brodovlja.

Nastojalo se takodjer tekom ove godine oko poboljšanje strojevah obzirom na brzinu plovitbe; a u budućo pospješiti će se i nadalje to će se u tu svrhu predložiti, da bude dotična glavnica povećana.

Iz ovih kratkih crtica razvidno je, da družtvo Lloyd nedrži prekrižene ruke napram događajem koji nas obkoljuju, već da ono nastoji razprostraniti i usavršiti svoju službu unutar granicah prihoda i državne podpore.

Račun pokazuje, da su dohodci, sravnivši se sa onimi od prošle godine, niži na levantinskoj pruzi, tjesno viši na adrijatičkoj, indo-kinezkoj i crvenog mora ali od-

lučno viši (fr. 571.000) na nepredvidjenih prugah. Višak potroška opravdava se tim, što se je poduzelo izvanredne radnje u gradnji i popravcih brodovah i strojevah i u duljoj plovitbi oko 100.000 miljah.

Odbiv od fr. 1,238.641 pet po sto interesa na glavnicu od fr. 630.000, ostaje fr. 608.630.

Konačni probitak bilance iznaša for. 2,890.083—71, od kojih valja odlučiti polog pravilah:

Kano suztegnutu vriednost parobrodah for. 1,341.000; za osiguravajuću glavnicu 1% od spomenute vriednosti sa for. 163.407, od kojih ide pako na osiguravajuću glavnicu, da se stvori najviša svota opredieljena glavnom skupščinom samo fr. 65,361.60 a u pričuvnu glavnicu svota od fr. 97.045.40 a za mirovinsku zakladu for. 12.600; za upravno vieće fr. 35.000; za revizore fr. 1.500, što iznaša svukupno fr. 1,456.064.60.

Čisti prihod fr. 1.434.024.11; što se pradnje, da se ovako podieli:

prvo, da prodje u pričuvnu glavnicu od osiguravajuće svote kako više fr. 97.045.40;

drugo, da se odbije od vriednosti zgrade u Trstu svoti, koja iznaša fr. 1,600.000 fr. 29.596.15;

treće, da se uloži u zakladu za popravak strojevah i kotlovah fr. 320.000;

četvrto, da se plati po dionici fr. 33 na svotoin od 792.00, for. 1.238.641.55

Ostane » 195.370 56

uračunav na ove tantieme sa » 30 493

Ostatak for. 164 947.56 uvrstit se imade u novi račun.

Osiguravajuća glavnica na konou g. 1883, fr. 2.600.000. Pričuvna glavnica koncem godine 1885, fr. 1.534.638 97. Za utvrdjanje poduzeća bijaše uloženo fr. 1.710.810. Dugovi se umanjiše za fr. 294.000. Kod mirovinske zaklade i kod drugih družtvenih zakladah za humanitarnim ciljem sudjelovahu sliedeći članovi: 1. U mirovinskoj zakladi bijaše članovah koncem godine 1030 a broj umirivših iznašao je 344. Glavnica je iznašala fr. 3.784.705 i to za pokriće prava » 3.708.000

pričuvna glavnica » 75.000

Ukupno fr. 3.784.705

Mirovina pladena god. 1885. iznaša for. 105.580.

2. U zakladi nemoćnih scara Franu Josipau i sorice Jelisavet iznaša glavnica for. 40.434; upladeno podporo fr. 1 363.

3. U zakladi sirotčadi »prijateljonaslednika Rudolfa« i prijatelonasliednice Štefanije« iznašala je glavnica fr. 39.710; izpladeno podporo fr. 1.035.

Pošto je započeta rasprava o bilanci, dobi prvi vieć dioničar Wiedemann iz Beča, koji želi imati razjašnjenje zašto prošlaške upravno vieće samo 25 fr. po dionici došim se je reklo, da će doći na svaku dionicu 38 fr. to misli, da moraju biti tomu veliki razlozi, što se je toliko snizilo onu brojku.

G. predsjednik odgovori, da se poništnjih danah pokazala potreba da bude Lloyd pripravan na riešenje sadašnjeg ugovora sa vladom i to sa plovitbenim materijalom, koji odgovara velikim zahtjevom, i u odatle je nastala nuždа, da se pojača glavnica za strojeve.

Dioničar g. Wiedemann predlaže, da poduzmu vieće nove koranke kod vlade, da se poluči viši dividendu. Nu vlastiti savjetnik odštova, da bi bilo uzaludan svaki pokušaj jer naša vlada pristaša na nijednu poprimljenu resoluciju. G. Wiedemann povuče svoj prodlog a skupščina primi predloženu dividendu.

Dioničar g. pl. Demetrio pita, da li je vieće pomišljalo na promjenu prioriteta, što bi uposlo lepu prištednju na interesih, koji se pladaju.

Barun Morpurgo opaža, da polag glasa dionicah, promjena ta nebi se mogla brzo obaviti.

G. pl. Demetrio predlaže jošte, da se proračun godišnjeg djelovanja u buduće podieli medju dioničare njekoliko danah prije skupščine. Predsjednik obećuje, da će se toma nastojat zadovoljiti.

Predsjednik priobći skupščini, da je stiglo pismo od jednog činovnika, koji je morao pred neko vrieme ostaviti službu. Budući se pako radi o predmetu, koji se nalazi u rukuh suda, ostavlja skupščina upravnom viću, da izruči pismo sudu.

Dioničar gosp. F. Vivante preporuča viću, da bi nastojalo kod budućeg ugovaranja sa vladom sačuvati što više neodvisnosti; ovoj preporuci pridruži se i g. Wiedemann, koji želi da bude imalo družtvo slobodne ruke.

Dioničar g. Fr. Vivante predlaže, da se izplate kuponi 1. junija a ne 1. julija. Predlog taj bijaše primljen.

Zatim se izvuklo polag dužnih za konsolih preplsah obveznice, koje se imadu amortizirati. Izvučene bijahu sliedeće:

13 obveznicah zadužnih od god 1874. br. 256, 86, 60, 215, 283, 294, 254, 122, 42, 194, 26, 4, 68;

3 obveznice g. 1881. br. 260, 138, 72;

2 obveznice g. 1884. br. 30, 149.

U upravno vieće bijaše opet izabran barun *Marko Morpurgo* sa 1356 glasovah a izabran g. *Friedrih* vitez *Petke* sa 1404 glasa.

Opet izabrani bijahu gg. bivši revizori sa 1634 glasa.

ROOB COCCOLA

posebnost

c. k. priv. in odlikovane tovarne

ROMANA VLAHOVA

V SIBENIKU.

Podružnica v Trstu: Via S. Lazzaro I-B

Prijeten, krepčalen liker, odlikovan se zlatimi kolajnami in diplomami na razstavah v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkuti itd.

Ta iz jagod juniperus communis in dišečih zeljišč napravljeni liker je prijetnega okusa.

Jako pospešuje prebavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje oslabelih moči, ker je dokazano njega zdravilni upliv na živce, možgane in na hrbtenico.

Pradnja na debelo preskrbujejo moje hiše v Šibeniku in v Trstu.

Pradnja na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in slaščičarijah.

Nepokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v kateroi je vtisnena firma, potom po zamahi s grbom in po malem ovitku z autografovano firmo **Romano Vlahov.** 48—81

Prašak za prsa

Nekašlji više

Izvrstan lek proti kašlju, promuklosti, prehladi i drugim kataralnim manam. 48—48

Škatulja sa uputkom po 30 n. dobiva se u lekarah:

Dubrovnik: Anton Cingria.

Šibenik: Anton Cosolo.

Naručbe obavljaju se bezodkladno.

Latteria Milanese

(milanska mlekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge naruditelje, da ima u mlekarni **svježa i suha voća. Izvrstno divljačino, zelenjah sve polag oćekah na trgu Riolu donovozkog, kolačah miletačkih, slastičah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla svježa svaki dan iz Milana, Kromo za svariti, tučenog povrhja, prve vrsti, kiselu mlieka. Za objede i sniée** ovršavaju se naručbe sa pladnjevi povrhjem bogato narešeni, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvršuju se neodvlačno, nu ne izpod 5 kilog. 40—43

M. Melchiore.

ŽELODČNE BOLEZNI

je moguće *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti

po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

odlni in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim bolezinam, pač ni tako lehko, posebno dandanes, ko v trgovini prodajajo vsakovratne amske leke.

Večina raznih kapljic, izlečkov itd., katere so obćinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, nima nič druzega, nego škodljiva zmes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priproste sestave, odločno oživljajoče in želodčno živce hitro krepčalne moči pravice predenosti nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sō vsakim dnevom veče prašanje po njemu. Ta balzam bogat na delajočih snovih kineške robarbare, katera korenika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na prebavljenje ni dišečnje, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nejedenosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusi, riganju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 26—21

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišća v Trstu v lekarni *G. B. Roris*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Pallson,

Prvi ustav 24—

Ekonomička krojačnica

Ivana Batelli-a

Via Barriera vecchia N.ro 6. I. piano.

Sgotavljaju se odjeće polag mjere, najvedom brzinom i elegancom uz najfiftini ciene.

Naručbe se obavlja uz pouzeće

Veliko skladište **Šivaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.

Skladište **čvrstih blagajnah,** koje nije moguće razbiti u sjegurne su proti ognju.

Veliki izbor **svetiljkah za petrolej,** finih i prostih, za objesiti i za pronositi. 48—29

Prodaja svakojakih **spremah za strojeve,** za vlastitom radionicom kovača mekanika; *primaju se poprave svakojakih strojevah kod*

FILIPA BATTICH

TRST, Via Acquedotto broj 23.

Naručbe izvršuju se neodvlačno uz pouzetje. — Clene nebolje se konkurence.

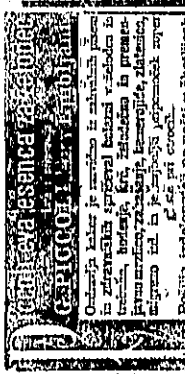

V steklenicah po 15 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah: Foraboschi, Leitenburg, Liprandi, Pozzetto, Praxmarer, Prendini, Rivarsi in Zanetti in skoro v vseh lekarnah Primorskega, Tirolskega, Istre in Dalmacije.

G. Gavr. Piccoli-ju, ljekarniku u Ljubljani.

Ne znajuć potvrdjujem, da sam Vaš cviet za želudac, kojeg snatvino su mi dobro djelovale, uspješno rabio u mnogo slučajevah proti bolesti u želudcu i zlatoj zili.

Ljubljana mjeseca ježiva 1884.

Dr. Emil vitez pl. Sidak

o. k. vladin savjetnik i komunalni zdravstveni izvedenik.

Podpisani potvrdjujo, da ima želudčana esencija Ljubljanskoga ljekarnika Piccoli-ja hitre i pročudne zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi među ostalim i gospodin komand. da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, to ne proni za jedno stakljenicu želudčne esence, kojih imam uviek nekolike pripravljenih.

A. Wlassich, Župnik-dekan, Plominj, Primorje.

Antireumam najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi dolenjih dulinah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile antitusinske (kolačci proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadčah 50 nvč. 1000 komadčah 2 for.

Balsalmo pastile proti prehladjenju najbolja pomad proti davlei (difteritis), pločnim, pravim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.

Zeliščni prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim prašim i pludnim bolestim, znatiženju, kašlju, hripavosti, dušijivomu kašlju itd. Odraščoni neka uzmu 2 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličic. Staklenica 30 n.

Tu navedena, kako i sva druga ozdravila se uviek **friške-dobre** u lekarni 14—33

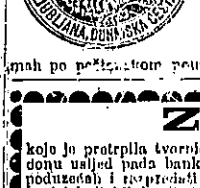

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana,

Dunajska cesta,

koja se naručbe odmah po pošti izvršuju.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Sniex, nalazi se 48—39

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke ciene košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive, čistila za noge, sagove; klate svakovrstne; povoštene platne; lonce za cvietje i za ribe; platno za vezenje; finog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

Čudo obrta!

Samo for. 3.75.

stoji kod mene od danas jedan izvrstan, reguliran od **sebe svetleći se**

Sat sa nihalom

i koji bije svakog sata i pol sata, sa dva mjedena uteza

sa nihalom u vrlo krasnom, fino poliranom, orahovinu napodabljujućim okviru sa krasnim kazalom, koje je c. kr. priviligiranom svietlećem se tvari napojeno te može poput mjesečine sjajno svietiti tako, da se bez svieće odmah vidi koji li je sat. Za silu svietlost pružam

pismenu garanciju

ista tako jamčim za dobrotu sata. — Ja sam jedini izumitelj tih satovah te prodavam ista jedino o tog razloga tako jeftino, budući da ih imadam više stotinah na skladištu a trabam novcem. Svaki sat je sa »patentom« providjen. Raspošiljanje satovah biva uz pošteno pouzeće ili uz gotov novac. Dobiva se u tvornici svietlećih se satovah sa nihalom

WIEN, III. HINTERE ZOLLAMTSTRASSE NR. 0 **J. H. Rabinovics.** 3

Nova

ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. p. 48—45

Odjela od samo vune polag mjere.

Odjela chevlot od f 12 dalje.

Gornji kaputi od for. 10—10.

U velikom izboru

odjela fantazije

polag clonah, koje se nebroje konkurence.

Takodjer na obroke.

Sakrojene na obroke

Podružnica u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerasijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz

4-dnevni odkaz 2½%

8 dnevni odkaz 3%

30-dnevni odkaz 3½%

u napoleondorih uz

30-dnevni odkaz 2½%

3-mjesečni odkaz 3 %

6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Pešt, Brno, Trapavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Graz, Hermanstadt, Innsbruck, Clelovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od dovisah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 5½% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povoće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—3

Znatne gubitke

koje je pretrpila tvornica željeznog pokućtva „Gedderidge Brothers and Comp.“ u Londonu usljed pada banke u Glasgowu, prisiljen sam računu tvornicu odustati od dalnjih obrtnoduzećah i rasprodati za četvrt na tvorničke ciene sve predmete provizije, kojih je velik broj i koji bijahu često odkloni na raznih izložbah. — Podpisani nudja št. obćinstvu

400 postelja **željeznih**

za odrasle

(koje su prilično) slici vrlo slično)

izvrstno radjenih a jesu na ures u svakoj sobi, za 7—

samih 5 for. komad

prije stajao je for. 32.50

Ova post lje preporučaju se osobito za prošjeće i ljeto, budući se uzdrže uviek čistimi i prednjače u svemu drvenim.

F. BUGANYI

Skladišće strojevah u Beču, Landstrasse, Kriegergasse.

Primaju se naručbe i za jedan komad. Naručba se razašilje u najboljem stanju uz gotov novac.

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca**

Broj 21.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Sloga rastu pasle stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč. za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šilju poštarskom zaprimkom (assegno postale) Imo/ prezimo i najbližu pošlu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu. U otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako su izvanna napisa i »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo, il odpravničtvo. Nabiljegovani listovi se ne primiju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za poljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 6.50 i 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarine. Na malo 1 br. 5 nvč.

Iz protivničkog tabora.

1.

Mi smo se jur odavna tomu privikli, što nas naši narodni protivnici u Istri svuda napadaju, crne i kleveću, gdjegod njim se tomu zgoda pruži. Doima jedno ikoliko uplivnije naše osobe u pokrajini, koju neki ti naši prosvititelji ruglu i smjehu izvrgli, oklevetali ili prostačke jednoj ili drugoj oblasti denuncirali. Naše narodno svetinje, vjera, jezik, običaji, nošnja itd. sve ovo je u njihovih očijuh toli prosto i tako ogavno, da su odlučili nemirovati, dok nam sve to nezakorenu i nouništo. O tomu rade svimi dopuštenimi i nedopuštenimi sredstvi, to njim je predmet razprave, gdjegod se dvojica njih sastane.

Protivnikom našim pružila se opet jednom takova liepa zgoda, da uzmognu dati oduška svojoj mržnji, strasti i zasliepljenosti proti svemu, što je nam milo i sveto.

Dne 9. t. m. sastalo se talijansko političko družtvo u Rovinju na glavnu skupščinu. Dužnost novinarska a i pojedini predmeti razprave nukaju nas, da se bar letimice obazremo na najnoviji rad političkog družtva, koje bijaše zasnovano i oživotvoreno, da iztriebi i uništi slavensko pučanstvo Istre.

Mimoilazeć nekoje smješne i djetinske predmete razprave, koji bi prije spadali u krčmu nego li na skupščinu oztiljnog družtva, zaustavit ćemo se kod onih pitanjah, kojimi se iztavno napada na naše prvake i našu narodnu stranku.

Družtveno godišnje izvješće, govoreć o posliednjih državnih izborih, kaže medju ostalim: »da se je naša stranka kao ogranak velike panslavističke propagande služila kod posliednjih izborah novcem, obećanji, varkom, grožnjami, lažju i denuncijanstvom u tu svrhu, da zasliepi seljake, da njim otupi sviest te, da jih takove može kao svoje oruđje rabiti.«

Glede svih ovih krasnih sredstvah, koje nam talijanska gospoda prišivaju, obračunali smo s njimi već odavna. Pokazali smo naime i dokazali nepobitno sto i sto puta, da se je upravo talijanska stranka u našoj pokrajini kod svih izborah služila najgadnijimi sredstvi, što jih pokvareno srdce izmisliti može. Jedno je ipak što nas sili, da se kod ovog pitanja malo zaustavimo a to je onaj stavak, koji govori o panslavističkoj propagandi u Istri.

Trieznniji političari nego li su skupščinari rovinjski, smetnuli su davno s dnevnog reda strašilo panslavizma i njegovu propagandu kano predmet, koji je odigrao svoju ulogu, kao stvar, koje se nitko više neboji niti ona ikomu više imponira. Istarskim talijanskim kolovodjam poznato je sve ovo vrlo dobro, nu njim je stalo do toga, da rad straha pred panslavizmom uzdrže rad i stogu u svojoj razklimanoj stranci, da panslavizmom strašo našeg seljaka i napokon, da našu stranku denuncirajuć kao oruđje ovog umišljenog strašila. Što se tiče prvog, t. j. stoga u vlastitoj stranci, slobodno njim svoje strašiti i plašiti čim i kako njim drago. Ali tim nit će oni uplašiti našeg seljaka, koji uvidja i sam sliepariju i prevaru talijansku, a još manje će uspjeti svojim denuncijanstvom, jer je poznato oblastim i svakomu, da u Istri nemože biti govora o panslavizmu ili njegovoj propagandi već usuprot o drugoj razvratnoj i državi pogibeljnoj stranci, koja se krsti „*Irredentom*“. Da obstoji ova stranka u Istri, da je ona iz vana podupirana, da imade pristašah i apostolah u svih talijanskih gradićih Istre, poznato je oblastim a valjda i *talijanskom političkom družtvu*?

Govoreć nadalje o državnih izborih, zadirkuje ročeno izvješće po starom običaju u nekoje c. kr. činovnike, koji da su našoj stranci kod izbora išli na ruku; tuži dalje nekoje školske nadzornike, koji da se bave više politikom nego li školom; iztiče kao sjajnu točku izbornu borbu u Buzetu i izbornu pobjedu u gradovih pak se nešto zaustavlja kod pitanja o pomirbi našeg seljaka sa Talijani.

Mi smo kazali nebrojeno puta poznato memorandume pazinskog družtva, da neima u Istri niti jednog političkog glavara, koji bi bio naše krvi ili jezika, te da ako se jedan ili drugi drži strogo zakona, ako radi nepristrano, toga mu nemože nitko u grieh upisati, nit mu može denuncijanstvo talijansko gospode išta škoditi. Nadalje kazali smo istom zgodom, da su našim narodnim protivnikom povoljni jedino oni carski činovnici, koji s njimi našu propast a njihovu pobjedu javno na banketih slave ili oni, koji u njihovih saborskih klupah sjede i tuj s njimi u isti rog trube. Dvojicu il trojicu političkih i službenih činovnikah valjalo bi dakle iz pokrajine potjerati, da bude »jedan pastir i jedno stado« i tim spašena talijanska pokrajina!

Djelovanje školskih nadzornikah prosudjuju politički glavari, namjestništvo i zemaljsko školsko vieće; pa kad bi se talijanski kolovodje popitali kod ročenih oblastih o napredku ili uspjehu u školah pojedinih kotarah, doznali bi, da je najbolji red i napredak upravo u onih kotarih, kojimi upravljaju oni nadzornici, na koje bacaju pazinski i porečki političari najotrovnije strelice.

O izbornoj borbi u Buzetu nemožemo se niti mi nego što pohvaliti izraziti. Ona četiri dana žestoke borbe podala su nam nove sile za uztrajniji rad, jer smo se tada uvjerili, da nisu mogle dugo gojene i pripravljane talijanaške varke i spletke rastrovati naših dičnih biračah obćine buzetske.

Što se tiče napokon primirja ili mira izmedju naših seljakah, dotično naše stranke i Talijanah Istre, opetujemo ono, što smo kazali toliko puta da do naime nastati i zavladati mir u pokrajini jedva tada, kada budu imali Slaveni ista prava, koja uživaju i Talijani, a dok se to nesbude, trajati će sve to žešća borba, nu iz žalo ili prokosu, već radi ljudskih pravicah, radi ono svetinje, što nc nam ju Bog dao a dosav priznao.

*

DOPISI.

Iz Pazina mjeseca maja. Hljeba nam se g. uredniče i tu nesreda, da smo zgubili i našu gimnaziju, jedino još vrelo našeg materijalnog i moralnog napredka. Oj vi bezdušna i nesmiljena gospodo; kamo ste nas zapeljali?! Sirota gradjanin i kmet mora nedužan trpiti radi vaših grieha. Radi vaše krivnje zgubili smo domaće vojničtvo a sada eto i gimnaziju. Kamo bismo došli, da vi i nadalje s nami i s našim gospodarite? Ovakvo je bilo vaše gospodarenje, za koje smo doznali a što će bit s onim, što nam je nepoznato, što se obavilo medju zidovi a da mi o tom niti neznamo. Nedao Bog, al mi se vrlo bojimo, da će se vremenom odkriti toga mnogo. Strah nas je, da su gospoda obćinu zadužili do grla i tako na siromahe silno breme oprtili. Pomislite ljudi božji što će biti s nami, ako smo do sada težko nosili razna plaćila i namete, premda se je zaslužilo liepog novca od vojnikah, profesorah i djačtva. Kako ćemo nositi od sada tolika bremena a zaslužbe od nikud?

Istina je, da ste potlepšali grad, gradili cestu i jamu, al s tim ste samo ostrigli siromahe, da gospodu obućete, naprtili ste nam veliko dugove, koje nećemo moći podnašati.

Kad smo se mi na vaše loše gospodarstvo tužili, kazali ste nam, da što mi popom i činovnikom vjerujemo, da će biti sve liepo i dobro, a kad samo, upropašćena je danas vašim nemarom ova naša obćina. Dok ste po turski vladali i gospodarili, pozivali ste tolike siromahe u grad, da vam pomognu graditi i smraditi sve što je pošteno i vriedno, a danas su vam ti siromasi na škodu i sramotu u gradu. Naše je stanje zbilja zdvojno a ako nije u nami ljubavi do ove grudi zemlje, mi bi morali odavle seliti. Ovako nam nepreostaje, nego da naše upropastitelje odbacimo, da njim uzmemo uzde iz rukuh, jer su nas doveli do nad samu jamu, a da vladaju još samo malo, bacili bi ovu obćinu u samu jamu.

Valja nam se mili suobćinari primiti junački posla, da spasimo bar ono malo, što je talijanaškoj gospodi preostalo. U svih obćinah Istre, gdje vladaju ovakvi gospodari, izsišu obćinare pak onim, koji dodju za njimi, ostane sama kost i koža. Tako je i ovdje. Sad, kad su pojeli i raznesli što se je dalo, ostaviti će nam prazne blagajne i silu duga pak će imati srčanosti kazati: eto vidite, kako šćavi gospodare. Nu ništa zato. Mi netreba da pazimo na ono što govore i govorili budu naši upropastitelji. Oni se brinu jedino za svoj trbuh i smišljaju način kako bi nas potalijančili. Trbuh su si napunili ali zadajemo njim čvrstu vjeru, da nas potalijančit više neće.

Nadalje njim obećujemo, da će doći vrieme, kad jih budemo mogli pitati za račun njihovog gospodarenja. Dugo smo šutjeli, trpili i mučili, al više toga nećemo. Kod budućih izborah pokazati ćemo vam, da nismo više »šćavi«, da smo slobodni ljudi, i koji poznaju svoje dužnosti i svoja pravice. Radi toga opominjemo sve naše suobćinare, da se drže i vladaju složno i krepko. Nam netreba više onih pljavicah i nemirnjakah, koji su samo za sebe mislili i radili a nas pustili, da pogibamo, da propadnemo. Drugi ljudi, pošteni muževi moraju zavladati obćinom, a vikači, nemirnjaci i tlačitelji naši moraju na stranu.

Obćinari pazinski! pokažimo gospodi, da se više nedamo voditi za nos.

Iz Pulja 24. maja. (*Bratski poziv*). Poznato je već, kako u ovom malom Babilonu, u ovom gnjezdu raznih narodnosti obstoji nejako al patrijotično družtvo »Čitaonica«. Šaka braće Slovenacah zasnovala je to družtvo, nek se vidi, da i oni uz ostala družtva ljube svoju domovinu, žezna za družtvenim životom kao svi ini izobraženi narodi. Zasnovaše oni to družtvo, da pokažu svietu, da se znadu ponosit svojim dičnim imenom, svojim milim jezikom. Da su oni u toj namjeri zasnovali svoje družtvo, da i braću Hrvate u svoje gnjezdo primu, to je očevidno, pošto družtvo medju svojimi članovi broji takodjer prilično Hrvatah. Stalno je, da ni sami otmenji Slovenci, ni sami otmenji Hrvati, nahodeći se u ovom gradu, nemogu uzdržat posebno družtvo, kako se dolikuje ugledniim osobam, nu udruženi u jedno dosta mogu uzdržati sjajno družtvo, koje može služiti na diku jednim i drugim. S tom namjerom, da se sile slože, da se braća s bracom zagrle, obliže i upoznadu, stupimo svi u naše družtvo. Početkom mjeseca julija družtvo »Čitaonica« stupa u novi život i podiže čvrsće temelje. Nu za dobre temelje treba i dobrih polugah, treba materijalne i moralne podpore. Tko da se poprimi tog posla, ako ne mi braćo Hrvati, od kojih hrvatska majka čeka, da se već i mi od sna prenemo i svojski zauzmemo za naš boljak ter pokažemo, da znamo častiti i ljubiti što je naše.

Ovo bratsko slovo, ovaj patrijotički poziv, ovo plodonosno sjeme neka bude bačeno u njivu rodoljubnih srdašcah vaših, Hrvati braćo! Nu za Boga! nek ne padne na kamen, u drač il na put, već u plodonosnu zemlju i doprinese obilan plod, kojim može, samo ako hoće, uroditi svaki rodoljubni rasadnik. Tu netraži se Bog zna što, već jedino to, da se svaki otmeniji Hrvat odazove ovom žarkom pozivu.

Zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača.

Za tolike suvišne stvari sipljе se novac, da je Bogu plakat, a za svoje družtvo, za svoj ponos, za svoju diku, da nije vriedno žrtvovat malu svoticu? Ako smo dosad malo za to marili, ako smo dosad drijemali, nemojmo odsle »Meglie tardi che mai«, veli Talijan. Držimo se i tal ove izreke, ter zakrčimo novom stazom, ako i kasno nemari, samo odvažno i uzdržajno.

Neki hrvatski rodoljubi.

---

*) Članak ovaj, gotov za prošli broj, morao je izostati, jer nam je bio medjutim stigao posliednji govor zastupnika dra. Vitezića.

U Barbani mjeseca maja 1836. Občinski poslovi, osobito kad se razpravljaju u občinskih sjednicah morali bi biti javni a svaki občinar imao bi se zauzeti za to, da ti poslovi idu redovito i zakonito. U mnogih naših občinah nije žalibože tomu tako. Navlastito mi Barbanci imademo se u tom pogledu mnogo šta tužiti. Većina nas imade neukih a skrbi svoje imade svatko, pak se tako ostavljaju sve občinske stvari jedino zastupnikom. Bila bi sreća, da se bar ti zastupnici brinu za občinsko dobro, za občinske interese onako, kako njim to čast i dužnost nalaže. Ali ni u tom nije kod nas tako. Da se je ovdje većina zastupnikah brinula za obće dobro, nebi sada stali kod nas občinski poslovi tako lošo, kako u istinu stoje. Imademo se navlastito mnogo tužiti na naše zastupstvo od god. 1877. simo odkad je naime naša občina pala u nizki ponor, iz kojeg će se težko izvući.

Čitatelji mile »Naše Sloge« znadu po onom dopisu iz Barbane mjeseca marča t. g. kako se kod nas upravlja i gospodari. Proti lošoj upravi u ovo zadnjih devet godinah uložili smo silu utokah na više oblasti all sve je ostalo onako, kako se gospodi hoće. Najposlije na zadnji naš utok poslala je sl. junta jednoga svoga činovnika, da pregleda naše občinske račune spomenutih godina. Prvim izvidjenjem nismo bili nit najmanje zadovoljni, jer se je pokazalo, da akoprem je sillomice utjerano preko 4.000 for. carskoga poreza i ekvivalenta, ipak ostade občina silno škodna. Eto za koliko:

a) za kamate na ekvivalente oprošćene od ministarstva za preko od fr. 1000;

b) Rakljanski dug lanji blagajni pladen barbarskimi novci fr. 736;

c) novci zadržani od načelnika a posudjeni za gradnju ceste Savičenske 127 forlutl;

d) novci zadržani po načelniku a posudjeni za žito i krumpir gladne godine 1880. fr. 500;

e) stroški za proslanbenu komisiju na občinski posled Pornjanski za vučeni dug poroza for. 93.

Sve ovo iznaša ukupno 3459 fr.

Al kao da sve to nebijaše dosta, našlo se je po izvidu računah, da je ostala občina svršetkom god. 1885. dužna:

a) za carski i porez for. 1.770:51½;

b) za Savičensku cestu zemljskoj blagajni fr. 1.225:98;

c) lanji blagajni za žito i krumpir fr. 410:27.

Ukupno dakle fr. 3421:76½.

Ovdje valja opaziti, da je Barbana plaćala nameto za žito i krumpir doma i poreznomu uredu u Vodnjanu t. j. dvostruko; namet iznaša za krumpir i žito, za cestu i ostalo 65 po sto a taj bi postavljen bez znanja občinskog zastupstva! — Činovnik sl. junte prije nego li je otišao, htjede čuti što zastupstvo misli o tih računih. Radi toga pozove načelnika, da uredi občinsku sjednicu, koja se je imala držati na 11. marča t. g. Prije to sjednice nagovarali su i prosili na sve moguće načine šarenjaci i razno pridošlice nekoje zastupnike, da valja račune svakako odobriti. Naši dični zastupnici Grabar i Zuban zauzeli su se na toj sjednici mužovno i odlučno za korist občine predlažuć, da se računi neodobre, all sve bijaše badava. Na predlog savjetnika Ivana Brgića bijahu računi ipak odobreni sa 12 glasovah od 22 prisutnih, od kojih nehtjede četvorica glasovati.

Videći manjina zastupnikah, da je taj postupak nepravedan i za občinu od velike škode, uloži še utok proti tomu odobrenju na kapetanat i na sl. juntu. U utoku molili su, da se uniši ovaj zaključak zastupstva, jer da je silno občini štetan i jer je načelnik sa jednim žandarom ne samo prisustvovno sjednici već istu rukovodio i dapače on i njegov brat glasovao sebi u prilog a na škodu občine.

Zaključak sjednice bijaše od sl. junte uniščen te tako ostaše računi neodobreni. Načelnik pozove u istu svrhu novu sjednicu za dne 3. t. m. Takodjer prije ove sjednice nagovaralo se iznova zastupnike, da odobre račune a jato šarenjakah letilo je po cieloj občini loveć i mameć zastupnike, da za Boga drže za načelnika, ili ako neće za njega glasovati da: »za ime božje ga ostanu domas. Na dan sjednice sakupilo se 21 zastupnikah, okolo kojih su podrepnice silne agitirale i moljakale za odobrenje računah. Čim dodje na trg zastupnik K., bijaše odmah odpeljan u jednu kuću, da se nedogovori sa drugovi i tuj zadržan do posilje podne. K sjednici je došlo i do 60 občinarah, da slušaju što i kako će biti. Ove ljude htjelo se je prestrašiti žandari, kao da su kakovi buntovnici a ne mirni i pošteni občinari! Al se nije ni ta spletka ponesla. Žandar, videći ljude posve mirne, vrati se u kasarnu.

Zastupnik Zuban videći, da je dostatan broj zastupnikah, zamoli načelnika, da otvori dvoranu a ovaj to učini te unidje njih 5 sa Zubanom, a ostali ostaše na trgu. Na to zamoli isti zastupnik načelnika, da bi pozvao i ostale zastupnike a ovaj mu odgovori: »imate občinske sluge pak jih činite zvatie, na što reče Zuban mirno: »to stoji u vašoj vlasti a ne u mojoj«.

Posilje duljeg čekanja izadje Zuban na trg te zamoli zastupnike, da unidju u dvoranu, ali oni, navlastito zastupnici B. nehtjedoše u dvoranu, kao da se tobož boje prisutnih občinarah! Tako čekajući nadodje i poldan, a većina se zastupnikah razidje. Občinari ovako po šarenjacih prevareni, počeli su mrmljati, a čulo se je i glasovah: »ćemo čuti račune, vanka s računi, doli s krnjolom i njegovimi prijatelji!« itd.« Čestiti Zuban i Grabar stupe odmah medju narod te ga počeli miriti i tišiti a da prisutnim zadovolje, složiše se u tom, da će napisati tužbu proti načelniku. Smišljeno učinjeno. U tužbi opisano je sve kako i što se je onog dana i prije dogodilo a zaključak tužbe glasi: 1. da se digne načelnika od službe jer da se občinari u njega nepouzdaju, te da se imenuje drugu osobu, koja će občinom upravljati; 2. da se sazove u pitanju računah novu sjednicu i neka se puku objavi dan sjednice, da može svatko doći slušati kakovi su načelnikovi računi i 3. da izvole oblasti riešiti utoke, podnešene dne 12. decembra 1880., 12. febrara 1881., 5. novembra 1884., 12. decembra 1885. i 25. marča 1886.

Što će se sada dogoditi, nemožemo znati, nu što bilo da bilo mi ćemo Vam sve javiti. Kazati Vam možemo bez pretjerivanja, da je puk silno razjaren i da bi moglo doći do žalostnih posliedicah ako se zakonu nezadovolji. Puk se neda više varati jer je uvidio, da su občinski poslovi u takovom nerodu i tako loši, da se Bog smiluje.

Sjednimo i ovdje naše oblasti, da već jednom stanu na rep ljudom, koji neće da znadu za pravicu i zakon. Utokah, tužbah i molbah podnešeno je mnogo, a sve to nije do sada ništa pomoglo. Mi mislimo, da bi morala već jednom prestati ta igra s pukom, jer dogodi li se koja nesreća, odgovarati će za sve oblasti, koje bijahu o svemu toliko puta obaviještene.

Pogled po svietu.

U Tratu, 20. maja 1880.

Dne 21. t. m. zaključena je generalna razprava u carevinskom vieću o zakonu za osiguranje radnikah u slučaju nesreće. Premda se prigovara ovom zakonu koješta, ipak se služu u tom i opozicijonalni listovi, da je tim postignut velik socijalnopolitički napredak. Od sada neće biti radnici, koje stigne bez vlastite krivnje kakova nesreća, izvržoni najvećoj biedi i nevolji. Ministar Pražak izrazio je svoje veselje, što su sve stranke složno u pogledu ovog zakona pak očituje, da će vlada nastojati izpuniti i ostala obećanja, izražena u prestolnom govoru.

U odboru za carinsko-trgovački savez medju Austrijom i Ugarskom očitovali su češki zastupnici, da premda nisu oni sudjelovali kod posliednjeg ugovora izmedju obijeh polah država, da ipak priznaju državnopravne odnošaje i da će na temelju istih sudjelovati kod razprave.

Dne 21. t. m. došlo je u Pešti do velikih demonstracijah proti c. kr. vojnikom. General Jansky sa više oficirah ovjenčao je grob generala Hentzyja, koji je god. 1849. pao braneć budapeštansku tvrdjavu od madjarskih revolucijonarah. Carski oficiri htjeli su dakle počasti generala, koji je pao boreć se za svoga cara. Taj dogodjaj uzeli su nekoji madjarski zastupnici, osobito djaci kao uvriedu madjarske narodnosti pa bijaše radi toga vlada u saboru interpelirana a djaci htjedoše silom skinuti vienac sa groba. Demonstriralo se silno proti generalu Janskomu, komu su i stakla na prozorih potučena. Policija imala je dosta posla, da je prepriečila veće nemire. Madjari pokazali su i ovaj put, da znadu do skrajnosti braniti ono, što drugim narodom nemilosrdnom nogom gaze.

Zagrebački vladini listovi pišu o dogovorih kraljevinskih deputacijah, da imade najbolje nade, da će uspjeti, jer da su madjarski ministri i svi članovi madjarskog odbora nadahnuti željom, da se tražbinam Hrvatsko po mogućnosti zadovolji. Nešto je valjda obećala u tom pitanju madjarska vlada hrvatskim zastupnikom, jer su svi za njezine predloge o naknadnom kreditu glasovali, premda od tog kredita na Hrvatsku ništa neodpada, a ona će ipak morati jedan dio toga novoga duga nositi.

Iz Biograda javljaju, da će se sastati narodna skupščina početkom julija. Kraljevskim dekretom imenovano je 40 narodnih zastupnikah, pripadajućih većinom činovničtvu. Medju ovimi jesu tri bivša ministra, poslanik u Rimu, zatim nekoliko nižih činovnikah, trgovcah i svećenikah, sve vladinih pristašah.

Prošlog četna odkrivena je u bugarskom glavnom gradu urota proti knezu Aleksandru i ministru Karavelovu. Urotnici su namjeravali kneza uloviti a ministra smaknuti.

Onomadne progovorio je u Sebastopolu ruski car prigodom porinuća jedne ruske vojničke ladje vrlo značajan govor prisutnim vojnikom i dostojanstvenikom. Car je naglasio u svom govoru, da će ruski vojnici znati braniti narodne interese ma proti komu.

Grčki i turski vojnici sukobili su se na granici pak se je mislilo, da će odatle nastati krvava borba. Sada javljaju iz Atene, da su se jedne i druge čete povukle od granicah te da će biti grčke čete do mala razoružane.

U nedelju dovršili su se u Italiji saborski izbori. Vlada je izašla pobjedonosna, te će imati u novom saboru do 50 glasovah većine.

U engleskom saboru razpravljala se kroz sedam danah vladina osnova o irskom pitanju. Dalnja razprava odgodjena je za sutra. Vlada se nada, da će napokon sa svojom osnovom uspjeti te tako bar ponešto Ircem zadovoljiti.

Franina i Jurina.

Fr. Čuj Jure, piše mi on kanfanarski krnjel, da kada je moral on ća, da je povukal sobom popa i meštra.

Jur. Pak ča je za to, tr je ostal Prazno glavić. Prorok, Limole i Zobiljprosić, ki to šarenjaštvo spasit.

Fr. Ja, ma, da će sada pop od gladu poginut.

Jur. Aj će prije još kega Krnjela spovedet.

Fr. Ja, da bi baren prije smrti pomirli Proroka s Pazinom i Porečom!

Jur. Neboj se za to se to već doć izbori pak kada počn' kulit palaštri, janci i peći s Pazina i Poreča, te se onI nać pul lstega korita.

Fr. A, dobar njim glad.

* * *

Jur. Mane pak pišu tamo s Bartonjšćini, da se je tamo dotepla neka lisica, ka se rado s kokošami hrani.

Fr. Spuškom i sbreki moru ju lahko šandrat.

Jur. Al govore, da njoj olovo neškodi zač da ima debelu kožu.

Fr. Za to su ti finl Kastavci. Kada prnesu tamo vretena, neka puste ricetu Bartonljcem.

Jur. Ča bi pomoglo?

Fr. Ča ti pitaš!

Istri.

Bol mi težka jadno srdce ciepa,
Žalost Puta pritišće mi grudi,
Kad pomislim na te, majko mila,
Kad pomislim na tvoj udes hudi.

Zar baš ovlek sudjeno ti, majko,
Da te tlači to krvničko smeće,
Zar baš nikad tobi, nesretnice,
Neće zora bolje svanut' sreće?

Kad pogledam na čelad ti bliedu,
Kako stanje, kako mladost prodi,
Da joj Višnji nevolje otoži,
Odmah oko suzam' se orosi.

Sa svih stranah drugo čuti nije,
Do li lelek, tužno uzdisanje,
Savojnu kletvu sa težke nepravde,
Silan jauk te robsko kukanje.

A ti, majko, u crno zavita,
Poput mlade, jadne udovice,
Gledaš djecu od svih ostavljenu,
Gledaš djecu — crne kukavice.

Ali nekad dolazi već doba,
Doba bolje, sretne budućnosti,
Kad krvnikom tvoja reć će djeca:
Hajte hulje, robstva nam već dosti!

F. V.

Različite viesti.

Gr. Vrunić, župnik na Vrhu, koji je bio onomadne u poredškom listiću lažno denunciran, da je pomogno u pazinskom samostanu prosluviti ukinuće pazinske gimnazije, poslao nam je već za prošli broj podulje »Priposlano« kojim pobija gradnu lanj poredkih »smažikartah«. Gosp. župnik će nam oprostiti, što mu »Priposlano« netiskamo pošto su veleč. gg. Hugo Novljan, gvardijan samostana i Ante Kalno, župnik buzetski spomenutu lanj lažitorbi u grkljan zatukli te tim ujedno i njega od poredkog smrada oprali.

† **Stjepan Kučas**, župnik plešivički (kod Jaske) preminuo je dne 15. t. m. nakon duge i teške bolesti u sušice. U pokojniku gubi svećenički stalež u Hrvatskoj uzor-svećenika, narod žarkog i čestitog rodoljuba i sina a naša istarska sirotinja iskrenog prijatelja i dobročinitelja. Vječni budi pokoj onoj plemenitoj duši!

Dočck prosv. biskupa u Kastvu. O dolazku prosv. biskupa dra. Iv. Glavine pišu nam iz Kastva, da je stigao dne 17. t. m. na kolodvor kod Matuljah, gdje ga je dočekao preč. dekan kastavski i nekoji okolni svećenici. Pred gradom Kastvom pozdravi biskupa občinski načelnik g. Munić u ime občine a dočeku prisustvova više svećenikah, obć. zastupnika i mnoštvo naroda. Sliedećeg dana odputio se prosv. biskup u Rukavac, da podieli sv. hermu a odatle imao se vratiti natrag u Kastav. Što nebijaše mnogo sjajniji dočck, razlog je taj što zastavah nije bilo, jer je još od lanjskih nemirah zabranjena svaka svečanost sa narodnimi zastavami a vrieđa ni svečanosti nemožemo si predstaviti bez naših trobojnicah. Znatiželjni smo, kad će već jednom gvitez Jattmar dignuti zabranu glede narodnih zastavah.

Rendićev model za nadgrobni spomenik obitelji p. Plčhe na Ricci, o kojem smo u br. 18. t. g. govorili, jest posve gotov te će ovih dana biti salliven u sadru. Spomenik predstavlja nam uskrsnuće, pa premda je taj predmet kiparskim dietom toli često i bogato obradjen, predočuje nam Rendić svojim »uskrsnućem« posve novu ideju. Model taj predstavlja nam skoro u naravskoj veličini sjedećeg anđela, toli mila i krasna, kakovim samo anđeli biti mogu. Na krilu anđela pružilo se u tananhnoj košuljici spavajuće muško dječešce u dobi od po prilici 2 godina. Lievom rukom podiže anđeo lagano vco su glavice djeteta, da se uvjeri, da li ono sladko spava a desnicu, pružcnim kažiprstom primiče ustima, kao da opominje na mir i šutnju.

Ljubezno djetešce, pruživ se na lievi bok na krilu anđela čuvara, podupire lievom ručicom glavicu si a desnicom drži na prsih propelo, dočim je desnu nožicu protegnulo nad lievom, koja je natražke ugnuta.

Čitava radnja je toli duhovito zamišljena a upravo savršeno izvedena, da se

je i onomu, koji se malo razumije u tajne kiparske umjetnosti, teško odieliti od ovog krasnog modela. Modelom ovim pokazao je iznova g. Rendić, da je u svojoj struci pravi umjetnik i da je svakom njegovom novom radnjom obogaćeno kiparstvo novim dragocienim proizvodom.

Jezik kod suda. U 18. broju tek. godine upozorili smo naše rodoljube, da nam prijave svaki slučaj, gdje bi koji sud u Istri odbio hrvatski sastavljen spis, molbu ili tužbu. Napisav ovo, imali smo u misli samo one sudbene odluke, kojimi bi se odbio hrvatski spis samo radi toga, *što je sastavljen u hrvatskom jeziku.* Ovih danah primili smo pismo od seljaka iz srednje Istre, gdje nam se tuži, da mu je od suda povraćena jedna tužba hrvatski sastavljena, premda su mu bile slične tužbe talijanski sastavljene uvjek bez prigovora primljene i rešene. Malo dalje pako sam pripovieda, da mu je rečena tužba odbijena s motivacijom, što nisu kod podpisa tužitelja, koji je tužbu podkrižao, bila navedena dva svjedoka.

U ovom pogledu imamo najprije opaziti, da se bez dotičnoga sudbenoga spisa nemožemo izraziti, što je u stvari, a toga u budućo valja da nam se pripošalje takav spis, jer se bez njega nemože ništa poduzeti. Glede rečene odluke pako nam je spomenuti, da nije taj spis odbit radi jezika, nego radi drugih formalnih pogrešakah, jer nebi se bio sudac upustio u izpitivanje tužbe, da je osjetio, da se ova radi jezika ima odbiti. Da se je ta tužba radi jezika odbila, to bi se bilo moralo u sudbenoj odluci kazati. U navedenom slučaju nemamo dakle povrede jezika.

Ovom zgodom imamo još upozoriti, da moraju biti svi sudbeni spisi tako sastavljeni, da ih sudac može razumiti ili drugimi riečmi, spisi moraju biti *razumljivi.* Novatja podnašati spise o narodju, koje se ovuje ili onuje govori, već ih valja sastaviti u jeziku književnom, u jeziku dakle, kakvim se piše naš list. Kod suda ima se rabiti čisti jezik, koji je za sve jednak.

Čitaonica u Omišlju. Osobitim veseljem javljamo, da su omišaljski rodoljubi požrtvovošću, marom i ljubavlju postigli željeni cilj t. j. otvorenje hrvatske čitaonice.

Dne 29 t. m. obdržavala se prva skupština »Čitaonice« u kojoj bijaše izabran jednoglasno predsjednikom tamošnji čestiti starina župnik veleč. g. *Albanese*, tajnikom g. *Ivan Mažulja*, odbornici gg. *Niko Jedrlinić*, *Niko Turato* a pokrovitiljem obljubljeni naš zastupnik dr. *Dinko Vitezić*.

Čestitamo velevrlednim Omišljanom želodi, da bi njim uloženi trud donio obilna ploda a našim gradićem i povećim nekim preporučamo, da se ugledaju u rodoljubne Omišljane.

Iz Voloskog nam pišu dne 20. maja: Danas pod veče došlo je ovamo presvietli i prečastni gospodin dr. Ivan Nepomuk Glavina, biskup tršćansko-koparski, da sutra podieli sv. krizmu u ovoj plovanji.

Prama Čemikovici dočekala ga je množina puka na glavarom gosp. Augustinom Ružićem i savjetnici Pošćićem Antonom i Karlom i Ivanom Varljenom na čelu. Došla je i školska mladost mužka i ženska sa učiteljem i čestitimi sestrami »svetog Srca« koje imaju ovdje zavod.

U ime školske djece pozdravila je presvietlogu biskupa djevojčica Amelija Rauhova vrlo lieпim hrvatskim govorom i predala mu kitu cvieća kako je navada.

Ona je dosta dugo govorila, ali tako očito, milo i bez pogrieške, kako da biskupa svaki dan vidi. Sam presvietli biskup a i svi prisutni bili su tim pozdravom jako zadovoljni, zato je pravo, da djevojčica Amelija Rauh bude očito pohvaljena.

Biskup je najprije pohodio crkvu i onda se odmorio u plovanji te primio kratke pohode, medju kojimi spominjemo vizitu g. kotarskog kapetana viteza Jettmara i narodnog zastupnika g. dra. Laginje.

Gologoričani pozor! Dne 2. junija t. g. imati ćete si izabrati novoga župnika. Mi vam želimo od srdca, da nadjete dostojna nasliednika nezaboravnomu Fabrisu, koji Vam je bio dobar pastir, iskren savjetnik i pravi prijatelj. Neprijatelji Vaši i cielog nam roda rade javno i tajno, da Vam narinu osobu, koju Vam nikako preporučiti nemećemo. Kako rade širenjaci i talijanaši javno, znadete sami najbolje a da spletkare i mute i tajno, ovo Vam crno na bielom. Poznati Vam župnik Dragovina razašilje po Gologoričini pisma u sliedećeg sadržaju:

Lovrana 16./5. 1886.

Carissimo N. . .

Questi giorni fra breve avrete la Nomina del Vostro parroco — sapendo che fra i concorrenti vi apparisce certo Sig. »Ignazio Meško« Curato di Vulmovrasa persona buona, dotta e vero sacerdote, vorrei raccomandarvelo affinchè col vostro appogio presso quei parrochiani spuntasse a Vostro parroco. Desidero veniase questo mio scritto **tenuto segreto.**

Salutandovi e tutta la vostra famiglia sono Vostro vecchio amico.

Giov. Dragovina, parroco.

Pismo to glasi u našem jeziku ovako:

Predragi N. . .

Ovih danah do mala imali ćete imenovati vašeg župnika — znajuć da je medju natjecatelji neki g. »Ignac Meško« kurat u Vulmovrazu, osoba dobra, učena i pravi svećenik, želim preporučiti vam ga, da vaše vašim nastojanjem kod onih župljanah izabran vašim župnikom. Želim da bude ovo pismo **tajno sačuvano.**

Pozdravljajuć vas i cielu vašu obitelj, jesam vaš stari prijatelj

Giov. Dragovina v. r. župnik.«

Naša poslovica kaže: »pokaži mi druga, da ti kažem tko si«. Vi Gologoričani a i naši čitatelji znadu tko je i što je g. Dragovina. Mi evi znademo, da Vam on nemože preporučiti osobu, koja bi se brinula za Vaše duševno i tielesno dobro, jer je on Vaš i svih nas gruni neprijatelj.

Što da Vam ručemo o g. Mešku? Ako neznate, on je onaj gospodin, koji se je jur drutimio na porečkom »bubome«, koji je radio i glasovao kod izbora za neprijatelji našega naroda, a takova čovjeka nemožemo Vam nikako za župnika preporučiti.

G. Dragovinu pako sjećamo one poslovice, koja kaže: »spriegja je zemlju raju, da se ovo nje tajno znajuć a kamo li nebi došlo na svietlo nečisto spletko jednog Drugovine!

Odbijena molba. Porezovne obćine Podgrade, Zabiće i Fuboi, pripadajuće obćini Jelšane, zamolile su istarski sabor, da bi se jih odielilo od te obćine, odnosno od Istre i priključilo kojoj obćini Kranjske. Sabor je podupro tu molbu, koja bijaše odaslana namjestničtvu, nu ovo ju molbu odgovorom 1. mu. t. g. odbilo.

I turski radjo nego hrvatski! Dne 14. t. m. obavljavala se pred trščanskom porotom razprava proti Mihovilu Sukno, rodom iz Konavlja u Dalmaciji radi zločina otimice, počinjene proti Ružici, kćeri nekog Karaljovića, posjednika nedaleko Carigrada, kod kojeg je Sukno služio. Sluga i gospodar jesu austrijanski podanici, ali budući je obtuženi sluga zino osim hrvatskoga također turski, nije pred porotom bio preslušan u njegovom maternskom jeziku hrvatskom, već u turskom i to pomoću jednoga tumača. Opazit nam pako valja, da bijaše obtuženica hrvatski sastavljena, da je obtuženi imao biti sudjen u Dubrovniku, da je s njim razgovarao pred porotom branitelj hrvatski i napokon, da su koli porotnici toli sudci znali bar toliko hrvatski koliko i turski.

Porotnici su medju tim pronašli obtuženoga nedužnim i riešili ga obtužbe pa mu na koncu subrali i nešto novca, da može kući. Opetujemo dakle: i turski radjo nego hrvatski.

Nemože a da nelaže. Nelima broja poročkog listića, a da se nebi našlo koju tu laž, koju smo pripravni pred svakim dokazati. Porečki piskari nezadovoljavaju se, što u dopisih i viestih pitaju »bezplatne« svoje čitatelje neistinom i varkom, već njim se hoće tjerati taj nečisti posao na samom uvodnom mjestu, gdje se kod trieznih novinah raspravljaju ozbiljni i važni predmeti. U posliednjem broju razpravljajuć ti piskari na prvom mjestu o izvješću posebnog odbora političkog pazuiskog družtva, kako da se pridigne moralno i materijalno stanje Istre, služe se toli podlimi i prostimi lažmi proti našem zastupniku dru. Viteziću i našem uredniku, da ćeš što takovu bunavu tražiti niti kod takozvanih »revolver-novinarah«.

Dokažite nam vi, novinarski razbojnici, ma samo jednim svjedokom, da je g. dr. Vitezić ikad ikomu kazao, da je izposlovao brisanje poreznih zaostatakah ili da je naš urednik ma gdje napisao ili ikomu obećao novca na posudu uz 3 po sto, a dokle nam toga nedokažete, jeste i ostajete novinarski briganti, izmet ljudskog družtva, koji nije vriedan, da se pokaže medju poštene ljude.

Za naše pogorelce primili smo nadalje na zahvalnoću for. 2 od vel. g. Jakova Smaka, župnika u Ližnjanu.

Naslućivanja. »Nova Presse« javlja, da će sjelo istarske biskupije biti preneseno iz Poreča u Puj. Druga viest veli, da će odstupiti namjestnik Pretis i da će biti još više osobnih promjenah u trščanskom namjestničtvu. — Mi proti ovim promjenam nebi imali nikakva prigovora.

»Matica Hrvatska«. Upozorujemo naše čitatelje, da će se već ovog mjesecu razašiljati knjige »Matice Hrvatske« te da se svatko, koji samo može priglasi kao član istomu družtvu. Za Trst i okolicu prouzimije predplatu (3 for.) naše uredničtvo, koje će predplatnikom knjige dostaviti.

Akademičko družtvo »Hrvatska« u Gracu. U prvoj glavnoj sjednici hrv. akad. družtva »Hrvatska« izabran bje sliedeći upravni odbor za dugo poljeće: za predsjednika Ferdo pl. Weber-Tkalčić, stud. tech.; za podpredsjednika Vladimir Vrabčević, stud. med.; za tajnika Fran Domaldović, stud. med.; za blagajnika Dragutin vitez Mašek Bosnodolski, stud. med.; za knjižničara Robert pl. Hoch, stud. tech.; za revizore Ljudevit Švrljuga, stud. med. i Bogoslav Mažuranić, stud. med.

Književne viesti.

Sa zahvalnošću primili smo sliedeća najnovija djela:

Smailagić Meho, pjesan naših Muhamedovaca, sabilježio dr. Friedrich S. Kraus. Nalogom antropološkog družtva u Beču. U Dubrovniku, nakladom knjižare D. Pretnera. 1886. Ciena franko s poštom 85 novč.

Štednja S. Smilesa. Sveo Nikola Šimić. Izdala o svom trošku »Matica Dalmatinska«. U Zadru, brzotiskom »Narodnog Lista« 1886.

Sitopao Tomo, izvorna pripovietka, napisao Stjepan Širola. U Bakru. Tiskak i naklada Rudolfa Dessibrunora 1886. Ciena sa poštarinom 35 novč.

Obća pučka škola. Književnica za učitelje, roditelje, uzgojitelje i sve prijatelje pučkoga uzgoja i obuke. Izdaje: Miroslav Cugković, urednjuje Ivan Širola. Svezak IV.

Znamenje sv. križa, za sve razrede pučke škole. Napisao Ovjetko Gruber, župnik ladjovački. Ciena 30 novč. Izlazi svaka dva mjeseca po jedan svezak. Predplata na 6 svezaka ili na jednu godinu 1 for. 50 novč. Predplatu prima uredničtvo »Obće pučke škole« u Senju.

Umetno ribarstvo. Spisal Ivan Franke. Ljubljana. Tiskala in založila Ignac pl. Kleinmayr i F. Bamber. 1886.

Zdravoslovje djetsta. Napisao dr. Gjurkovečki, kr. podžupanijski fizik, sudbeni i uznički liečnik u Zagrebu, c. kr. nadliečnik u pričuvi. II. i III. dio. Njegovanje djetinjega tiela. Skrb za duševni razvoj djeteta. Zubi. Cieplienje. Škola i njega bolestnoga djeteta. U Zagrebu. Nakladom knjižare Mučnjaka i Senftleben. 1886. Ciena 50 novč.

Hrvatski veseljak. Kitica šaljivih sastavaka za veselu družinu, složio Veseljković. Svezak II. Zagreb, 1886. Nakladom knjižare Mučnjak i Senftleben. Cieno 20 novč.

Kroatische Revue. Berichte über sociale und literarische Verhältnisse der südslavischen Völker. 1886. Leop. Hartmann's Verlag (Kugli-Deutsch). Agram. Zweiter Jahrgang. Heft. I. Ciena četirim svezkam 6 for.

Očitovanje.

Po želji g. Ivana Vranića, župnika na Vrhu izjavljujemo ovim rado, da on nije pisao niti sastavio razgovora »Jur. i Fran.« u našem listu br. 16. od 24. aprila t. g.

Uredničtvo.

Listnica uredničtva.

Dopisniku iz Roščine. Vašeg »Franina i Jurina« nemožemo tiskati, jer se pogovaranja o privatnih osobah, koje narodu nečine ni dobra ni zla, te nebi naše čitatelje to zanimalo. Kako ste se mogli sami uvjeriti, naši »Fr. i Jur.« šibaju samo one stvorove, koji se protive našemu narodnomu programu t. j. koji su narodni nam protivnici. U privatne zadjevice nediramo. Prijateljski vam odzdrav. — *Č. g. M. G. Lešće.* Primili u redu. Hvala. Da bi samo svi naši dužnici tako učinili, nebi nikada u nepriliku došli.

Zahvala.

Za pogorelce u Čapilih sakupili su nadalje sliedeća gospoda mlodare:

Širola Mate, župan u Bernasovoj for. 4·47. Brnčić Ivan, župan u Bregih fr. 3·42. Sušan Ljudevit, župan u Juršićevoj f. 3·44. Host Josip Lešić, župan u Hostovoj for. 0·20. Jurdan Josip, župan u Trinajstićevoj fr. 8·—. Krelian Anton, župan u Matuljevoj fr. 8·07. Jelušić Mirko u družtvu »Hrv. čitaonice« u Kastvu dalnja for. 2·—. — Ukupno 25 for. 60 novč. — Pribrojiv k tomu svotu t. izkaza sa 50 for. 65 novč., sakupljeno je mlodarah ukupno 101 for. 25 novč.

U ime siromašne pogorelačke budi ovim svim, koji su k tomu što dopinesli, izrečena javna zahvala.

Od ostale gospode župane očekujem, da neće ni oni zaostati u sakupljanju mlodarah, već da će slieditи spomenuto vredno drugove.

Glavarstvo obćine
Kastav, 25. maja 1886.
Munić, glavar.

Priposlano.*)

Kako doznajemo iz posliednjeg broja »Naše Sloge«, uzeli smo mi podpisani u priobćenoj Vam viesti »Na istarskom parobrodu« jednu osobu za drugu. Da Vas oporemo od svake krivnje, očitujemo ovim, da je ono što smo Vam pripoviedali od rieči do rieči istinito, jedina pomatnja je u tom, što nam bijaše rečeno, da je onaj svećenik župnik novigradski, dočim doznasmo kasnije, da je ono neki talijanski istarski kanonik. Na istom parobrodu nalazio se i drugi stariji svećenik, nu taj se nije mješao u politiziranje sa rečenim g. kanonikom. Možemo Vam dapače i prisegom potvrditi, da je spomenuti g. kanonik, govoreć o slavenskih svećenicih Istre spomenuo kao tobožnjog agitatora i čestitoga g. župnika iz Rakotole, rekavši: »quel merlo d'Orlandinia«. Toliko istini za volju a za naše opravdanje.

Odličnim štovanjem:
U Motovunu, 22. maja 1886.
Sliede 2 podpisa.

*) Za članke pod ovim naslovom neodgovara uredničtvo.

Lutrijski brojevi

22. maja

Trst	1	14	66	72	39

dne 29. maja

Prag	82	58	72	80	76
Lavov	84	67	79	13	17
Hermanstadt	16	34	9	75	65

Trščanska burza

dne 26. maja

Austrijska pap. renta	for.	85 25	do	for.	85.40
Ugarska	»	97 05	»	»	95.15
Ista u zlatu 4%	»	105.60	»	»	105.75
Dionice nar. banke	»	878	»	»	879
» kredit-banke	»	284.00	»	»	284.00
Talijanska renta	»	96.80	»	»	97.—
London 10 lirah sterlinah	»	126.½	»	»	127.65
Napoleoni	»	10.0160	»	»	10.06
C. kr. cekini	»	5.95	»	»	5.97
Državne marke	»	62.05	»	»	62.10
Isto francezke	»	50.15	»	»	50.30
Talijanske lire	»	50	»	»	50.10

Nr. 218.

Oglas natječaja!

U smislu zaključka obć. zastupstva razpisuje se ovim natječaj za mjesto občinskoga tajnika godišnjom plaćom for. 450 a. v. koju će svaki mjesec poplatno iz občinske blagajne vući. —

Natjecatelji za ovo mjesto imaju podnesti svoje molbe do 20. junija t. g. podpisanomu odboru, i ujedno dokazati kako svoju pripadnost, tako i poznanje hrvatskoga, kao uredovnog jezika u rieči i pismu, zatim talijanskoga a po mogućnosti i njemačkog jezika.

Občinski odbor
U Baški 24. maja 1886.
Za načelnika, občinski viećnik:
Pajalić. 3—1

CIENIK

g. Poppovića u Zagrebu

Tvornica **uljenih mastilah,** trgovina **semenjem i kefarskom robom,** skladište **farba i laka** izašao je, te će se svakomu, tko se za ove predmete zanima i cienik zaslie, badava priposlati.

Veliko skladište **šivaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.

Skladište **čvrstih blagajnah,** koje nije moguće razbiti a sjegurne su proti ognju.

Veliki izbor **svetiljkah za petrolej,** finih i prostih, za objesiti i za pronašati. 48—30

Prodaja svakojakih **spremah za strojeve,** sa vlastitom radionicom kovača mekanika; *primaju se popravc svakojakih strojevah kod*

FILIPA BATTICH-A

TRST, Via Acquedotto broj 28,

Naručbe izvršuju se neodvlačno uz pouzetje. — Ciene neboje se konkurence.

Novi ustav

za posredovanje službah i za službinčad te za stanove, za tu i inozemstvo

rst via del Ponte br. 5.

Uredjuje se u talijanskom, njemačkom i slovenskom jeziku. 10—21

LA FILIALE
della

BANCA UNION

TRIESTE

e' coadjuva di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) Accetta versamenti in conto corrente:

Abbuonando l'interesso annuo per Banconote

3¼ % con preavviso di 5 giorni
3½ „ „ „ 12 „
3¾ „ „ sul musl fisso

per Napoleoni

3⅛ % con preavviso di 20 giorni
3 „ „ „ 40 „
3¼ „ „ „ 3 musi
3½ „ „ „ 6 „

Per le lettere di Versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partire dal giorno 16. 3b. aprile, 3. 28. maggio, 15. luglio e 12. ottobre a seconda del preavviso.

Trieste 15 Aprile 1886.

IN BANCO GIRO

abbuona fin il 3% interesso annuo sino qualunque somma provvisionali sino a fiorini 2.000 a vista verso chèque; importi a giorni preavviso avenuti la Borsa. — Con ogni dal versamenti in apposito libretto.

Cambeggia per tutti i versamenti fatti a qualunque ora d'ufficio *la stessa del seguente giorno.*

Assume poi proprii correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilasciando loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di domiciliare effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) S'incarica dell'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute o divisa, nonchè dell'incasso *d'assegni, cambiali e coupons,* verso ⅛% di provigione,

c) accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s'incarica dell'acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 2—2—11

Proljetno zdravilo

najbolje i najsposobnije proljetno zdravilo, koje je nuždno za osviežovanje krvi i uzdržavanja zdravlja svakomu, koli mladomu toli starome, jest od ovdašnjeg p. n. obćinstva obljubljeni i visoko cienjeni

Ofner Rákoczy,

koji je stigao netom svieži, svojimi vrlo bogatimi u inoralnimasastavinami premažeava ostale *tu i inozemske gorčice,* stekao sljedeća svuda od nuj prvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domaćih radi dobrote te se upotrebljava kano svedobi domaći lik. Može se uvjek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i lekarnah.

Skladište u Trstu kod g. Glov. Cillia i kod vlasnika 2—20

Brada **Loncar.**

HINKO KRAPEK,

svjetlopisar u KARLOVCU.

Istom sada pošto mi je za rukom, da na jednoj slici skupim sve slike poklisara na hrvatskom saboru stranke prava, te da u jednom tablou predočim u oblosti lica pojedinih naših dičnih bortoca. Mnogostrana želja je time svo ostvarena, a ja se usudjujem stoga štovanom hrvatskom obćinstvu objaviti, da isti tablo u zidnom formatu, u kom se nalaze slike: *gg. starino prvaka dr. Antuna Starčevića, dr. Davida Starčevića, Frana Folnegovića, dr. Grge Tuškanu, Milana Pavlovića dr. Jakova Radoševića, bar. Gjuru Rukavine, Erazma Barčića, Makse Lončarevića, Ivana Šimeka, dr. Hinka Hinkovića, Eugena Kumičića, Dragutina Pitaševića, Andrije Valušnika, dr. Frana Pilepića, dr. Josipa Ivandije, Jovana Radića, gr. A. Bakarčića, Vjekoslava Lisbarića, Josipa Geršanića, Fedora Pobalaka bivših zastupnika Slobe Kuhinovića i Mije Thalšića i Ladislava Krajača.*

Slika je izašla, te se dobije uz cienu od komada po 1 for. 50 nvč. 4—10

Osim toga izdao sam sliku, g. je se nalaze gg. dr. David Starčević i Josip Geršanić zajedno, i to u formatu za zid po 2 fr. 50 n., boudoir-format po 1 for. a u formatu posjetnice po 30 novč.

Nadalje imadem u prevelikoj zalihi slike sve gore spomenute gg. zastupnika svakoga pojedinoga u raznih formatih po 5 nvč., 30 nvč., po 1 for. i po 2 for. 50 nvč., i kako je to odavna već poznato.

Naručiti se može u svakoj množini, te se svaka naručba u kratko vrieme ovršava.

Sva pisma i naručbe u tom smislu, molim, da se upravo jedino na mene.

Podružnica u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerbsijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah us
4-dnevni odkaz 3½%
6-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih 3¼%
30-dnevni odkaz 2¾%
3-mjesečni odkaz 3 %
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel
u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Napitnice
za Beč, Prag, Pešta, Brno, Trovaru, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Graz, Hermanstadt, Innsbruck, Olmütz, Ljubljana, Schlobirg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devizah, efektah, također unovčanja kuponah us ½% provizije.

Predujam
na vrarante, uvjeti na sporazumljenje us otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjesece.

Na ulokte, 5½% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000 i na pavdo iznosa glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—4

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac

odobren po višim oblastih na dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) sa filialom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Oval likvor, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, čaom il jihom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, imajućih zdravotnu svojstva, te se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod probavljajućih organah; nadalje čisti krv izpravljanjem slabinu i tromostu i osnažujuć tok. On čisti polagano, uništuje gljivice ubližujući kronične hrapavosti jetarah, stezama, umanjujući sve malo po malo zastarjele bolesti hemoroidah.

Uzmo li se likera danomice, čuva od otrovnih mlazmah, proizvirućih toli od pokvarena zraka, toli od opidemijah, zato je izvrstan lek proti *grozniei* i proti *koleri.*

Ono pako što značajava pravu osobinu likera u zdravstvenoj struci jest, što oslobadja ljude odane srčbi i pokunjenosti od škodnih posliedicah, koje čovječanstvu daje veliki broj nesrećnih.

Zaista iza malo dnah čovjek, koji se služi tim likerom čuti, da mu je povraćena životna snaga, i čuvstvo blagostanja čini ga zadovoljnim, probudjenim i svježim za svaki rad. 40—45

Da se olakšoti kupovanje obćinstvu gospodar tvornice osnovao je na široku razprodaju svoga likera, koji se može dobiti u svih kavanah i rakijašnicah.

Nova

ekonomička krojacnica

Corso br. 26. p. I. 48—46

Odjela od samo vune, polag mjere.
Odjela chevlot od f 12 dalje.
Gornji kaputi od for. 10—18.
U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se nebojte konkurence.

Takodjer na obroke.

Također na obroke

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo
- za fr. 4·05 iz dobre vune
- „ „ 8·— „ bolje „
- „ „ 10·— „ fine „
- „ „ 12·40 „ prav fine „

poruvienа iz najfinije vune v najnovejših barvah, najnovejše za sukenja obiašla za gospo, meter f. 2.

Črni krzni paimerston iz čiste vune za zimsi paletot za dame, meter f. 4.

Potna pišče po f. 4, 6, 8 do f. 10. jeden.

Zelo lopa obiačila, hlače, vrhne sukuje, tkanino za sukuje in dežne plašče (tüll), rašanine, komiza (grabenine), chevlots, trikote, sukno za dame in biljare, poruvlena, dokking priporočа

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1861.

Skladište tvorniee v BRNU (Brünn).

Uzorci pošiju. Oblieđek za gg. krojače **neprosto. Posiljatve s povzetjem** čez f. 10 **prosto.**

Imamo tel 3 zalogo sukuja v vrednosti f. 100.000 a. vr ter se ob noti ume, da mi v moji svetovni trgovini mnogo zaženkov po 1 do 3 metrov dolgih procentaja prisiljeni so tedaj kratko kolo zmirani tvarilbeni cent. razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov ne more pošiljati uzori, kerpbi od kračko isto poročb prišlo kmalu nič ne ostalo, in jej brez zgoiba slednja, ako tvornica za sukno ostanke prišlih oznanjujoča, ktj so v teh slučajih prišlični odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumliv. 48—41

Neprijetni ostanek so zamanjalo all pa so donar povrne.

Dielovni se more nemški, madjarski, češki poljski talijanski in francoski.

Velika partija
ostanakah sagovah

(10—12 metarah), šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

L. Storch, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopala, možno se zamjeniti. 3—2

Uzorci se šalju badava i franko.

Velika partija
odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojah za ciele muške odjeće, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, možo se zamjeniti.

Uzorci se šalju badava i franko.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem otvori se 48—40

Novi dućan

gdje se prodaje na veliko i malo uz nizke ciene košara svake vrsti šatke, metla iz palame i iz konjske grive, ditila za noge, sagove; kiste svakovrsti povoštene platno; lonce za cvietje i za ribe; platno za vezenje, finog sapuna te svakovrstnih preparatah za tapetare.

Prvi ustav 25—

Ekonomička krojačnica

Ivana Batelli-a

Via Barriera vecchia N.ro 6. I. piano.

Sgotavljuju se odjeća polag mjere, najvećom brzinom i elegancom, uz najfiitini ciene.

Naručbe se obavlja uz pouzeće.

Čudo obrta!

Samo for. 3.75

stoji koli mene od danas jedan izvratan, reguliran od **sebe svetleći se**

Sat sa nihalom

koji bije svakog sata i pol sata, sa dva mjedena uteza

na nihalom, u vrlo krasnom, fino pozlaćenom, orihovinu napodobljujućim okviru sa krasnim kristalom, koje je c. kr. privilegiranom svietlodom se tvari napojeno te noću pruti bijeloćnu sjajno svieti tako, da se bez svieće odmah vidi koji li je sat. Za silu svietlost pružam

pismenu garanciju

istog tako ljubkim sa dubrom kata — ja sam jedini izumitelj tih satovah ta prodavam isto jeftino u tog razloga tako jeftino, budući da ih imadem više stotinah na skladištu i tribam novca. Svaki sat je sa patentoma providjen, kapogibljuje satovah biva uz poštarinu povećo ili uz gotov novac. Dobiva se u tvornici svietlodih se satovah sa nihalom

WIEN, III. HINTERE ZOLLAMTSTRASSE N. R. 9 **J. H. Rabinovics.**

LUIGI CADORE

limar

zaprsegnut pročentelj.

Odlikovan srebrenimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Sna na skladištu:

Velik izbor kupaćih kabinah, badanjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaju uz gotov novac kano i uz najpovoljne obroke; uz iste pogodbe daju se na najam. Nadalje imade mjerah za tekućinu, žito, ulje, petrolej od ½ do 50 lit. baždarene c. k. baždarskim uredom.

Na stajaći izložbi ove uzorak kupaćih kabinah za žlieb i drugih limarskih spremah. Suviše br. 4 barometra, označitelja vjetrovah za ljetna dvorca, bašče, glorijete itd. itd.

18—28 **najumjerenija ciena.**

Znatne gubitke

koje je pretrpila tvorica željeznog pokućtva „Gebderidge Brothers und Comp." u Londonu usljed pada banke u Glasgovu, prisililo račun tvornicu odustati od daljnjih obrtnih poduzećah i ta prodati za četvrt na tvorničke ciene sve predmete provizije, kojih je velik broj i koji bijahu često odlikovani na raznih izložbah. — Podpisani nudja št. obćinstvu

400 postelja željeznih

za odrasle

(koja su priloženoj slici vrlo slične)

izvratno radjenih a jesu na ures u svakoj sobi, za 8—

samih 9 for. komad

prije stajao je for. 32.50

Ova post lje preporučuju se osobito za proljeće i ljeto, budući se uzdrže uvjek čisti i prednjače u svemu drvenim.

F. BUGANYI

Skladište strojevah u Beču, Landstrasse, Kriegergasse.

Primaju se naručbe i za jedan komad. Naručba se razašilje u najboljem stanju uz gotov novac.

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca**

Broj 22. U Trstu 3. junija 1880. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom zastu zasle stvari, a neslogu sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja u pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom nazuticom (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno oznaditi. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako ne izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 501 12 za pol godine. Izvan carovine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Iz protivničkog tabora.

II.

Izvješće rovinjske skupščine govori nadalje o poznatih jur memorandumih na visoko ministarstvo u Boču. U prvom denuncirale se školske nadzornike, a u drugom nekoje c. kr. činovnike. Prvi su zakrivili to, što nije već sva Istra potalijančena, a drugo valja vjošati, jer se nisu držali prigodom izbora recepta pazinsko-porečkog gospode. Visoko cos. kr. ministarstvo imalo je po želji pazinskih političarah bezodvlačno maknuti iz Istre one c. kr. službenike, koji nisu članovi ili bar pristaše polnitičkoga pazinskoga družtva, i tad bi bio zavladao u pokrajini mir a visoko ministarstvo stoklo bi si bilo neumrlih zaslugah za Talijanstvo Istre. Ali jaoh! ministarstvo kano da se oglušilo na sve pravedne (!!?) želje pazinske gospode. Koli c. kr. školski nadzornici, toli c. kr. politički činovnici, koji podupiru panslavističku propagandu (!) jesu na istom mjestu, gdje bijahu i u vrieme izbora, njim se nije dapače niti vlas izkrivio radi pravednih gospodskih tužaljkah! Al kano da novolje nije dosta, visoko ministarstvo, ma da bi niti pisnulo na onako temeljito memorandume! Uzmo li se k tomu u obzir, da su memorandume izručili vladi talijanski zastupnici Istre, koji se nepotrude za svaku malenkost u Beč, pa da je sve ostalo pri starom, pitamo mi po izboru talijanske politike, gdje li je taj glupan, koji neće doći do zaključka, da visoko ministarstvo širi samo u Istri panslavističku propagandu? Dà, da visoka vlada diže nas i maže se s nami Hrvati, Panslavisti il kako ćete na teret novoljne talijanske istarske raje! Tko da vas pomiluje? Zašto snašate toli groznu nepravdu mučke i strpljeno? Oj ti tvrdokorno ministarstvo, većeg mučenika, strpljenijeg Joba nevidje svièt, negoli su istarski Talijani, osobito oni političkoga družtva, a ti ostajoš okamenjeno, nepomično na njihov jauk i lelek!

U svojoj neizmjernoj tuzi sjeća se izvjestitelj rovinjski srotne braće u Trstu i Goričkoj. S tom braćom počeli su se pazinski lakrdijaši dogovarati, kako bi sjedinjenimi silami zagrlili »ščava« dotepuha, da mu od miline kosti popucaju, al u zadnji čas uvidiše, da bi to bio mučan posao, jer bdiju materinskom ljubavi nad »ščavom« vlade zemaljske i carske u Poreču, Trstu i Gorici! Oprostilo mu se dakle za sada, nu ako se nepopravi, gonit će ga preko gora i preko dola u zakarpatsku domovinu.

Da se pako istarski taj nezahvalnik bar ponešto pameti dozove, iznašla su gospoda kamen mudracah, kojim će se 1.) riešiti socijalno pitanje u Istri i 2.) kojim će se doskočiti istarskomu seljaku, da se materijalno pridigne.

Izviestitelj govori o jednom i drugom pitanju biranimi riečmi tako, da se čini slušatelju, da će na jednom u pokrajini prestati boj i trvenje među narodnostmi a zemljom protoći i mliečko i med čim udari koji istarski Mojsija svojom čarobnom šibicom po počini. Suvišno bi bilo dokazivati, da su opet svomu socijalnomu zlu i materijalnoj nevolji u Istri krivi dovandrovani popi, fratri, učitelji i činovnici, svo goli tudjinci, kojim se nezna za kuću ni kućište. Od vjekovah vladao je u pokrajini mir, a sloga i ljubav bijaše u kući Slavena i Talijana svagdanja gostinja, dok se nisu dotepli u Istru plaćenici panslavističke propagande.

Glavni agenti njezini jesu naročiti zastupnici na carevinskom viecu, Vitezić in capite, a njemu uz bok Klaići, Nabergoji, Tonkli i ostala panslavistička svojta. Hoćeš li dokazih buntovnikah od ovih nesretnikah, koji se usudjuju u carevinskom viecu, pred čitavim svietom govoriti u ime talijanske Istre!? Oni kao No-Istrani pak da govore u ime Istre! Nije li to u nebo vapijući zločin?

Ta zar neima Istra svoja tri zastupnika, koji u zapečku sjede, ili u Pazinu i Rovinju rogobore u ime čitave Istre? Tonkli imade svoju Goricu, Klaić Dalmaciju, Nabergoj svoj Prosek a Vitezića pripušća se milosrdno šaku divljih liburnijskih biračah, koji pravo govoreć i nespaduju k Istri. Šta njih briga za Istru i njezino pučanstvo, koje pliva i onako u slasti i masti? Jo li ikad tko čuo, da bi se bili talijanski zastupnici Istre mješali u poslove trščanske, goričke ili dalmatinske? Oni se zadovolje u svojoj skromnosti ako u Boču — kad jih tamo sreća nanese — stisnu prijateljski ruku Lapenni, naklone se laskavo Coroniniju ili lukavo pozdrave pl. Burgstallera. Drugog bratinstva ili prijateljstva nepoznaju oni sa zastupnici rečenih pokrajinah.

Pa tko će njim pametan zamjeriti, ako svečano u Rovinju protestuju proti bilo kakovom uplitanju onih panslavistah u istarske poslove. Svatko nek ostane kod kuće kao i oni pak mirna Bosna.

Lekoriju, koju su dobili rečeni buntovnici od rovinjske skupščine, će si zaisto zapamtiti. Protest uložen proti njim u Rovinju nemože ostati bez uspjeha.

Odvjetnik g. Basilisco, najblaže rečeno jest talijanski odpadnik, jer je dokazivao u skupščini, da imade ne samo Vitezić već i svi ostali zastupnici pravo govoriti u carevinskom viecu u ime Istre kao i u ime svake druge austrijske pokrajine. On je u pogibelji da pradje u naš panslavistički tabor.

Još jedna rana prieti napredak talijanstva u Istri. Sve što god se u toj nesretnoj pokrajini tiska, biva naplienjeno. »L'Istria«, «Scolta», «Patria» i kako se ta krasna družina već zove, riedko kad ugledaju bieli sviet! Slavenskoj štampi je sve dozvoljeno dočim se postupa sa talijanskom mačuhinski. Trščanski talijanski listovi n. pr., koji su donosili samo izvadke o rovinjskoj skupščini, bijahu svi redomice zaplienjeni, a jedne istarske novine izašle su sa stokrat oštrijimi članci bez ikakve zapriekel Pak da nije tuj dvojaka mjera? Neimaju li pravo skupščinari tužit se na slobodu štampe u Istri?

Red je, da zaključimo. U ime rovinjskih skupščinarah predlažemo visokomu ministarstvu, svim i svakomu:

1. da se začepi usta panslavistom na carevinskom vidcu, kad se budu htjeli u istarske poslove mješati;

2. neka se protjeraju iz pokrajine svi popi, fratri, učitelji i činovnici, koji nisu članovi pazinskoga političkoga družtva i

3. da se proglasi za istarsko talijansko novine podpuna sloboda štampe, a za slavenske novinare neka se izvuče najstrožije paragrafe iz absolutističke dobe.

Tako i jedino tako povratit će se mir, red i blagostanje u talijansku Istru.

DOPISI.

Iz Liburnije mjeseca maja. (*Parobrodarsko družtvo »Sverljuga & Comp.«*) Među novija poduzeća naših pomoraca brojimo parobrodarsko družtvo »Sverljuga i drug.« koje je osnovano na zdravom temelju, na koje nezadovoljiva već samo iste dionicare a još manje naše putujuće obćinstvo.

Prije svega valja [illegible] i za ovo družtvo ona naša »pučina« u imenu Boga a svršava u imenu djavla«. Čitatelji dične »Sloge« će se jošte [illegible] kako su nekoji družtvenici pri osnutku ovog družtva pjevali, kako će to uvjek biti hrvatsko družtvo, kako će se na njihovih parobrodih hrvatska trobojnica ponosno vijati, kako će se parobrodi samo hrvatskimi imeni zvati, kako će to družtvo pomoći podignuti potisnutu narodnu sviest u puku Liburnije, za kojega se na prvom mjestu imalo ustrojiti i kako smo mi svi tomu vjerovali. Tu kako nebi? Glavnu riečvodili su poznati Hrvati: Polić Mate in capite, zatim Sverljuga, braća Strki, braća Tomičići iz Voloskoga i mnogi drugi, koji nisu tako poznati al koji ipak nisu bili manji patrioti hrvatski nego ovi navedeni. Pa koliko je to trajalo? Nitl dok se prvi parobrod dogradio! Kad se nešme radilo, da se odluči kako će se prvi parobrod kratiti, reklo se, da bi dobro ne zvati ga hrvatskim imenom, jer da će on služiti većinom za Opatiju, pa da gostovom ondješnjim nebi *mogla* povoljno bilo ploviti parobrodom, koji bi hrvatsko ime nosio. Strah taj bio je tim veći, što je družtvo Südbahn (ovdje leži zec!) bilo obećalo nekakvu subvenciju, pa su se bojali, da bi i njemu hrvatsko ime neugodno mirisilo. Odlučilo se dakle nazvati prvi brod ne »Opatija« već »Abbazia«. Mi smo na to rekli: neka bude i to! samo da se u ostalom zadrži družtvu hrvatski značaj!

Al dà, prevarili smo se. Kad se radilo o imenovanju kapetana, obećalo se bilo to mjesto mladom jednom vrednom Hrvatu iz Opatije. Al kad tamo, imenovali nekakvo istarsko Talijanče. Kad smo za to doznali, počesasmo se za uhom pomišliv mi sobom: pa vele, da je ovo hrvatsko družtvo!

Taj istarski Talijan, koji na Hrvate gleda kao psето na pallou, vele danas nekoji družtvenici, da je »bisera družtva«! Mi velimo, moguće i to, al je »bisera« koji nosluži družtvu na uras, barem po našem mnenju i po mnenju većine onih, koji s njim kad i kad na Rieku i natrag putuju!

Ovaj vam se čovjek usudjuje putnike na parobrodu svojim ponašanjem i bez svakog uzroka ćak i vriedjati. Znamo za slučaj, gdje je odljerno jednog akcionera družtva sa mosta, dočim je poznato, da je slobodno svakomu putniku i ondje sjedili. Drugoga jednoga družtvenika, koji je bio uzeo kartu drugog reda, vidio je, da je izpod mosta razgovarao sa jednim prijateljem, koji je bio uzeo kartu prvo, reda i to tako, da je, naslonjen na kuhinju, bio jednom nogom prekoračio granicu, koja dieli prvi od drugoga razreda. Potrča k njemu i »scenam publico« prisilí ga, da plati kartu prvoga reda! Kad je ovakav sa družtvenici — dakako samo sa nekojimi — kakav da bude sa ostalimi putnici!?

U ostalom znademo, da taj gospodin i sa samim ravnateljstvom nije uvjek najobzriniji, kao što nije ni sa putujućimi gospodjami uvjek najuljudniji, već si tu i tamo dozvoljava kojekakvih neumjestnih opazakah! Tako često prigovara gospodjam, koje idu u drugi razred, da što ih nije onam ondje biti med seljaci itd. itd. Istina je, da on ovakve prigovore i opazke obično u više manje neslanu šalu znadjeva, al ovakva šala vriedja, jer svatko lde kamo ga volja i nešma zato nikomu odgovarati, a najmanje kapetanu parobroda.

U kratko dakle velimo, da se ovoje s tim gospodinom nije zadovoljno. Direkcija to znade al pomoći nemari! Nego da se vratimo opet družtvu samom. Parobrod »Abbazia« počeo ploviti negdje u novembru 1884. i poslovi mu odmah dobro išli. Mi smo se medjutim bili zadovoljili što se je na istom parobrodu gdje i gdje vidio kakav hrvatski napis uz one druge, dakako u jedino spasitelnjom talijanskom jeziku. Bilo bi dakle reći ipak, da neće nesreća već dalje ići. Al da, i tu se prevarismo!

Na Rieci, kako je poznato, vladaju Madjari, pa kad su isti doćuli, da se to novo družtvo »hrvatskim« nazivlje, pobojali se i bacili udicu, nebi li tu ribicu, do onda slobodnu, uloviti i iz hrvatskoga mora u madjarsko povukli. Udica bila zlatna, blieštila se i naši poduzetnici bogme zahvatili. Al evo nesreće! Udica im ostala kako se čini u grlu, pa se je bojati, da će stvar zlo proći. Tu šta ćete, madjarska blagodat ne nosi Hrvatom sreće ni blagoslova!

Udica ta, koju su Madjari bacili našim narodnim poduzetnikom, bila vam je naime subvencija, koju im obećali ako dogrede drugi jedan parobrod, koji bi plovio iz Rieke uz istarsku obalu do Cresa.

Oni to učinili pod izlikom, da nastoje unapreditl riečku trgovinu i promet, a u istinu bilo je, da neškodljivim učine to mlado hrvatsko družtvo, kojeg su parobrodi imali biti živi prosvjed proti umišljenom njihovom magyar-tengeru (madjarskom moru)!

Riečka magjarska vlada obećala je dakle za tri godine po 6000 fr. subvencije za plovitbu izmed Rieke i Cresa sa novim parobrodom, a naši Hrvati prestali. Od toga dana zove se družtvo »Sverljuga ut Comp.« takozvanim »hrvatskim«, jer u istinu nije nego madjarsko.

Mi, da vam pravo kažemo, nečućimo se glede svih tih stvarih ni Petru ni Pavlu,

već se čudimo vašem Matu Polišu, čovjeku jakunu i razboritu, koji se je već više puta pokazao dobrim Hrvatom i u tudjini, pa koji je svud poznat kano »factotum« ovog družtva, da on nije vidio kamo to sve smiera!

Dograditi dakle drugi parobrod, koji se imao zvati »Napred«. Mi smo se i tomu veselili. Al kad se radilo o krstu, doznali zato Madjari pa bijeli pobjesniti i uložiti svoj odrečiti »veto«.

Evo dakle dokaza, da je našim madjarska udica u grlu ostala! Naši su dakako uz taj madjarski »veto« morali »natrag« mjesto »napred« pa išli tražiti novo ime parobrodu

Da su nas tada zapitali, kako da ga nazovu, mi bi im bili savjetovali, da ga prozovu »Natrag«. Bilo bi isto hrvatsko ime, a odgovaralo bi istini i okolnostim a zadovoljilo bi bilo Madjare, koji su se bili izjavili, da im je slobodno nazvati parobrod kako im drago, samo ne »Napred« — Sad su dakle bili naši u neprilici što će i smislili su napokon, da ga prozovu »Ika«. Prvi parobrod družtveni zvao se »Abbazia«, ništa naravnijega dakle nego da se drugi zove »Ika«, koje mjestance dolazi odmah iza Opatije, pardon Abbazie. Uz to »Ika« piše se sa »ka«, nemogu mu dakle prigovoriti ni Hrvati ni Madjari ni Talijani ni Niemci! Nije šala, naši su ljudi praktični, znadu ovo sa jednom »trnjokuljom« ubiti dvie, pače četiri muhice. Opet veselje i zadovoljstvo na svih stranah, u nami se i vlasi od srama crveniti!

Kako vidite, dospjelo je to parobrodarsko družtvo na sklizku stazu, a koje će se teško svratiti na pravi put. Nam je vrlo žao što moramo ovako pisati o družtvu, u kojim smo apajali toliko nade. Nu ovo nije ova što imademo o njemu kazati i to bez strasti i jedino u tu svrhu, da se bar pametniji opametne ako je još na vrieme.

Očekujte dakle i daljnih viestih o tobožnjem »hrvatskom parobrodarskom družtvu Sverljugu i drugovi.

U Kanfanaru mjeseca maja 1886. Kako Vam je poznato, molili smo već odavna, da se obave potrebite predradnje za naše občinske izbore. Ovaritili smo se i na kotarsko glavarstvo, koje nam je odgovorilo, da će biti sve u redu, da je občinsko glavarstvo dobilo nalog, da pripravi potrebita za izbore. Obećano se dakle ni je ostalo sve pri starom, a mi se tomu nit nečudimo znajuć, da je gospodi u Puli drago, da bude »čavo« pod krnjolskim kopitom. Na 7. septembra 1885. prošle su tri godine odkad vlada ovo zastupstvo; vlada dakle punih 9 mjeseci protuzakonito. Naši šarenjaci drže so zastupstva kano i onaj, koj se utopija slamo a proti njim bijahu do nada uzaludno sve naše molbe i utoci.

Jednoč su izabrani načelnici radi plaće stotinu forintih globe samo za to, da se oslobode načelničtva, a danas bi se valjda platilo koju stotinicu, da se može još koju godinicu vladati.

Na spomenuti jur utok na kapetanat niamo dugo dobili nikakva odgovora, premda je na istom bilo podpisano mnoštvo občinarah i prem je stvar za nas od velike važnosti. Što čemo? Pospješimo odgovor od kapetanata. Taj dodje napokon kroz občinsko glavarstvo, gdje je ležao ili počivao 10. dana. Kapetanat nam javlja: »da su izborne predradnje već započele« al mi tomu nevjerujemo jer je i danas sve pri starom. Naši narodni protivnici u občinskom zastupstvu hoće pod silu, da s naužju do skrajnosti svoga mandata. Nije njim dosta, što vladaju občinom protuzakonito jer njim je davno iztekao rok, već se oni i na občinskih sjednicah ragnju i šale sirotom kmetom. Dodje li koji kmet slušati kako mu zastupstvo vieća i gospodari pak ako nije to našim šarenjakom pravo, predlože jednostavno, da bude sjednica »šekreta« i tako ti jadni kmeto nosi se iz občinske kućevan. Ovako se dogodilo nekojim kmetovom i kod zadnje sjednice, prem nisu imali šarenjaci nikakva razloga proglasiti sjednicu »šekretom«. Al što će sirota kmet; njemu je dosti da plaća odcionale i druga plaćila i da sluša gospodu!

Tako vam je kod nas sada i bit će dok se neoslobodimo šarenjačtva i krnjolstva. Do izbora nam ne dadu jer se boje za svoju vlast i za trbuh. Narod je svuda u občini pogledao, pak neće pod nijedan račun današnjih gospodarah.

To oni znadu pak nastoje svimi silami, da se na občini uzdrže dokle god je moguće. Sa izbori će se zatezat jer se je lahko zakonu ugnuti kad se imade visokih prijateljah. Al što će napokon biti? Jednom mora doći do izbora. Sve imade jednom konac. Tako će ga imati i gospodstvo naših šarenjakah. Ovakvim zatezanjem neće naši protivnici ništa postići. Ostati će koji mjesec dulje na vladi al će si za to navući veći prezir i veću mržnju od svih, koji pošteno misle i rade. Mogu dakle još pašovati neko vrieme al će doći i tomu konac. Mi moramo biti na sve pripravni, t. j. na sadašnje stanje i na izbore. Nevalja da spavamo ili da čekamo dok nadodje dan izbora. Raditi nam valja već sada kao da imademo već sutra izbore. Ljubav, sloga i poštenje neka nas vodi sve zajedno na izbornu borbu a ta kovoj sili mora podleći naš protivnik, t. j. šaka šarenjakah, sastojeća od šake krnjolah i po koje naše izdajice.

Iz občine jelšanske. O strašnom požaru, koji je uništio u noći od 25. marča t. g. selo »Veliko Brdo« bijaše jur govora u »Našoj Slogi«, koja je hvalevriednom pripravnošću izjavila, da će primati milodare za one nesretne stanovnike i iste preporučila svojim čitateljem. Eto vam g. uredničke nekoje potankosti o tom požaru i nekoje viesti o osiguravajućem družtvu »Slavija« koje je oštećene žitelje, koji bijahu osigurani, bezodvlačno izplatilo.

Rečene noći u 12 satih počelo je goreti u kući Jakova Sankovića, odakle se je ognuj tako brzo razširio, da nebijaše moguće zaustaviti ga. Devetorici gospodarah izgorilo su sve zgrade, odnilo, ornuje, živeć, devet volovah, četiri krave, 6 svinjah i 58 ovcah. All što je najžalostnije, poginula je i trojica djece i jedna mlada ženskinja. Od devetorice pogorelacah bijaše njih pet ponešto osigurano kod banke »Slavije«, tako je u najvećoj nevolji ovim siromahom pomoženo od strane rečene banke.

Premda su dakle siromasi pretrpili velliku škodu, ipak njim je dobro došla prva pomoć od rečene banke. Na čast banki »Slaviji« budi rečeno, da je u nesretnici vrlo pošteno postupala, što će njoj podignuti ugled medju narodom, koji još žalibože malo mari za osiguravajuća družtva. Odmah drugi dan po požaru došao je u Jelšano bankin zastupnik gosp. Stemberger, koji je pregledao škodu. Dne 28. t. m. došao je činovnik »Slavije« iz Ljubljane a već dne 29. t. m. bijaše škoda osiguranim izplaćena. Ali vatrogasci bijahu od banke podareni za njihov trud i nastojanje oko gašenja.

Nemožemo dakle od manje, a da neporučimo našim gospodarom, da si osiguraju barem svoje zgrade, da budu imali tako u nesreći, koja bi ih mogla stići, bar nekakav oslon. Na konac budi hvaljena hvala banki »Slaviji« i njezinom činovništvu u Ljubljani, koje se je pokazalo vrlo točnim u vršenju svoje dužnosti i čovjekoljubija.

Franina i Jurina.

Fr. Čuj malo, ću ti prešćat neke listiće ča san ovega čedna primil z nekeh stran Istre.

Jur. Da čujemo no!

Fr. Iz Sočerge mi pišu, da će Klarić poslat tamo mesto 300 for. punih 600 for.

Jur. A kaun?

Fr. Kada na lot dobije. Pazinci obećuju siromahom mesa i vina kolikogod budu oteli.

Jur. Če, kade i kako?

Fr. Borsi da je va konobah; za meso ni straha zač da nekemu tovar krepuje, a fraja će bit na dan balotacioni.

Jur. Čuj pak ti mane: Va Barbani da su nušli u občinskoj kasi sto tisuć . . . .

Fr. Česa?

Jur. Lumeri. Va Lovranu da te zručit kasu sv. Jure . . .

Fr. No, kemu?

Jur. Onomu suhomu nibokatu. Va Kanfanarskoj školi da se neće više učit ni hrvatski ni taljanski.

Fr. Nego kako?

Jur. Po rovinježku.

Pogled po svietu.

U Trstu, 2. junija 1886.

Njeg. carska visost nadvojvoda Albrecht, putujuć u vojničke svrhe Bosnom, izrekao je u Sarajevu na čestničkoj gostbi zdravicu na čast vojničkih četah 15. kora U zdravici spomenu nadvojvoda ljubav i slogu, koja vlada u obće u carskoj vojsci, napose u onom koru, koj sačinjava momčad raznih narodnostih. Madjarske pronapato novine navaljuju ogavnimi članci na siedog vojskovodju jer da se nije u svojoj zdravici osvrnuo i na madjarske čete, kao da ove nebi sačinjavale cielinu čitave carske vojske!

Medju austrijskim ministarstvom i medju jednim dielom desnice nastao je velik razpor. Austrijska vlada dogovorila se naime sa Ugarskom glede carine na petrolej. Poljski zastupnici, nezadovoljni s tom pogodbom, navještili su rat ministru financijah Dr. Dunajovskomu. Oni bi naime htjeli, da se preprieči kriomčarenje inozemskog petroleja, jer da to silno škodi domaćemu proizvodu, napose galičkomu petroleju.

Nemogav ministarstvo zadovoljiti Poljakom a da naperomoti ugovoreno ujedno su Madjari, nakanilo je od stupiti ili razpustiti sadašnje državno zastupstvo. Grof Taaffe priobćio je stanje stvarih Njegovom Veličanstvu, te se raznosi glas, da će biti po svoj prilici razpušćeno carevinsko vieće i novi izbori razpisani. Čudnovato je pri tom da su njemački liberalci, koji bi rado u mutnom lovili, prihvatili poljsko zahtjeve kao svoje a to pobudjuje sumnju, da je tim liberalcem jedino do toga stalo, da sruše sadanje ministarstvo. Razvilo se stvari kako mu drago, mi nećemo narieati za sadašnjim ministarstvom kao što se nebi bojali novih izborah.

General Jansky, koji je na pogrebu sa drugovi izkazao počast za cara padšomu generalu Hontzin, premješten je u Galiciju. Njegova molba za umirovljenje nebijaše primljena. Radi ove stvari postavili su madjarski zastupnici na vladu dvie interpelacije zahtjevajuć, da se kazni generala, koji je tobož povriedio madjarski ustav. Ministar Tisza odgovarajuć na rečene interpelacije spomenu medju ostalim, da je Jansky nekorektno postupao al taj odgovor u Pešti tolike odobravan, nenadje odziva u Beču, osobito u vojničkih krugovih. Pogovara se danas, da je radi toga položaj Tiszin vrlo uzdrman.

Hrvatske službene novine javljaju, da se nemogu sada nastaviti razprave kraljevinskoga odbora te da će se prekinuti do mjeseca septembra. Kano razlog tomu navadja se to, što će ugarski kraljevinski odbor odgovoriti tekar po duhovskih blagdanih a uslied toga da bi razprave obijuh odborah mogle započeti istom koncem junija, te se u interesu samo stvari odgadjaju razprave do septembra. Opozicijonalne novine, koje tumače to odgodjenje kao poraz vladine strauke, jesu redomice sve zaplienjene.

Po glasovih iz Biograda sastati će se srbska skupščina tekom ovog mjeseca.

Ruskoga cara pozdravio je načelnik grada Moskve na njegovom povratku iz Livadije vrlo vatrenim i rodoljubivim govorom. Medju ostalim reče učenik najrodoljubivijeg ruskog grada, kako se ruski narod nada, da će se u Carigradu na crkvi svete Sofije zasjati opet krst. Dnevna zapovied carevu u Sebastopolu pak ovaj nagovor u Moskvi zadaje silne brige političarom, osobito pako neprijateljem Slavenstva.

Iz grčke prestolnice javljaju, da su se povukle grčke i turske čete sa granice te da se sada dogovaraju velevlasti, kako i kada će dignuti blokadu, koja nanaša Grčkoj veliku materijalnu škodu.

Sv. otac kumovao je po svojem poslaniku novorodjenomu kralju Španjolske.

Sutra doći će u englezkom parlamentu na glasovanje osnova o irskom pitanju. Iz Londona javljaju, da je većina za osnovu osigurana.

Različite viesti.

Promjene u tršćansko-koparskoj biskupiji. M. č. g. Fran Kosac, župnik u Truškah, imenovan je župnikom u Katinari.

M. č. g. Josip Sancin, kurat u Rižanu, imenovan je župnikom u Lonki. G. Ivan Mahnić, dosada upravitelj u Kostabonj, imenovan je tuj kuratom.

G. Anton Kranjac, duhovni pomoćnik kod sv. Jakova u Trstu, imenovan je župeupraviteljom u Materadi.

G. Blaž Doklova, župe upravitelj u Loukl, upravljat će izpražnjenu župu u Truškah.

G. Grgo Dolžan, duh. pomoćnik u Hrušici ide u Mošćenice; g. Ante Šolac iz Mošćenicah u Oprtalj; g. Fran Silla iz Oprtlja sv. Jakovu u Trst.

G. Josip Čuček, kapucin, primljen je medju diocezansko svećenstvo.

Razpisan je natječaj na izpražnjene kuracije u Rižanu do 20. junija, u Golcu i Vodicah do konca junija.

† **Dukić Josip-Joško**, sin dar i posjednik iz Rubešova, občine Kastav umre je nakon podulje bolovanja dne 27. maja t. g. u dobi od 56 godinah.

Pokojnik bio je do prod mala obć. zastupnikom, te je u doba nesretne Cuderove vladavine bio jedan najvatrenijih branitelja narodnoga prava.

Cuti su ga od njega protivnici narodni i gorkih, jer je bio očit i pošten; što je imao na srdcu to je očito izrekao svakomu u brk i u svakoj prigodi.

»Mozeg mi se važge« bila je njegova rieč, »jer nemožem čuti tolike nepravde, koje se narodu po šarenjacih nanašaju.«

Nije uzmanjkao doći na obć. sjednice a niti na izbore, bivši od naroda uvjek biran, da bira zastupnike u Poreč ili Beč.

Uzgojio je dva vrla sina, jedan učiteljuje u Poliu dobrinjskom a drugi gospodari kod kuće. Kakav otac, takva i djeca, jer nije pao plod daleko od stabla.

Ako i nepismen čovjek, željno je slušao što dojavlja »Naša Sloga« i tumačio to svojim znancem.

Koliko je bio štovan i ljubljen, pokazao je lieni sprovod dne 29. maja t. g., na komu se je osobito gradjanstvo u lieпom broju izkazalo. Iz počasti nosili su četiri gradjana po strani lieša svieće.

Ovo spominjanje za pokojnikom neka bude našim gospodarom za dokaz, da može i prosti i nepismeni čovjek ostaviti u narodu lepu uspomenu kad vrši marljivo i točno dužnosti otca, občinara i rodoljuba. Budi Ti lahka domaća zemljica, čestiti Joško, koju si toli žarko ljubio!

G. Ivanu Dragovini, župniku u Lovranu. Znajuć kako ćete biti neskrpljiv dok vam stignu glasovi iz Gologorice o uspjehu vašeg »otčinskog« pisma, javljamo vam ovim putem, da smo danas izabrali našim župnikom g. Bartola Vitezića, župe-upravitelja u Humu, sa svimi glasovi osim petorice. Ovu petoricu šaljemo Vam u preporučenom pismu u Lovran a vi je izvolite poslati gosp. Mešku kako najbolje znate.

Budite zdravi i daleko vam kuća, to vam žele:

U Gologorici 2. junija 1886.

Gologorčani.

Podieljenje sv. berme u Mošćenicah. Dne 25. pr. m. pod večer došao je ovamo prevsjetli i prečastni gosp.

dr. Ivan Nepomuk Glavina, biskup trščansko-koparski, da podieli sv. bermu u ovoj plovanjii.

Prama »Pešćetku« dočekala ga je sva školska mladež, vodjena vriednim učiteljem, domaći občinski zastupnici, crkveni starešine i množina puka.

U ime školske mladeži pozdravila je presvjetloga g. biskupa djevojčica Marija Veličić vrlo liepim hrvatskim govorom i predala mu krasnu kitieu cvieća.

Čitavo pučanstvo bijaše baš uzhićeno od veselja te se je svim radost na licu čitala. Presvjetli biskup pregledao je na prolazku crkvu B. D. Marije u Kraju a u večer one u Mošćenicah. Sutradan podieljivao je sv. bermu a svatko, koji je samo mogao, došao je na ovu svečanost. Ovdješnji občinski zastupnici su takodjer posjetili na dolazku i odlazku presv. g. biskupa. Kako se je moglo čuti i viditi bilo je presv. g. biskup ovdje veome zadovoljan, a osobito sa redom u crkvi.

Naš č. g. pomoćnik A. Šćulac je premješten u Opatiji. Ta viest nas je sve ožalostila, jer bijaše č. g. Šćulac revan i ugoran svećenik te brižljiv za duševno i tjelesno dobro puka. Dielei se s njim, kličemo mu harnim srdcem: Višnji blagoslovio Ti sve puto, kojimi god budeš hodan!

Zemaljski zakon od 7. maja 1886. (Zem. zakonik broj 5.) kojim se ustanovljuju dvie nove občine Krk i Punat.

Privolom zemaljskoga nabora moje markgrofovije Istre narodujem kako slieđi:

Članak I.

Dieli se sadanja občina Krk, te se iz nje stvaraju dvie občine, jedna sastojeća iz Krka i Vrha, druga iz Punta i Kornića.

Članak II.

Ovaj zakon stupa u kriepost danom proglašenja*).

Članak III.

Dok se neuspanove nove eksekutivne i administrativne občinske oblasti, ostaju u službi dosadanje.

Budapešt, 7. maja 1886.

Franjo Josip v. r.

Taaffe v. r.

Skromna svečanost obavila se prošlog četvrtka u obiteljskom krugu našega radoljuba gosp. dr. Franu Bachmana u Illirskoj Bistrici. Tog dana izručila mu naime posebna deputacija »Hrvatske Čitnonice« iz Kastva diplomu počastnoga člana, te se tom zgodom u njegovom gostoljubivom stanu sakupila liepa kita prijatelja, da skromno i srdačno proslavi taj vriedni događaj. O toj svečanosti progovorit ćemo dojduć put obširnije, jer nam to za danas prostor listu nedozvoljava.

Ludi izgovori. Naš predposliednji članak o odpuštavanju poreza radi elementarnih nezgoda pogodio je poreške pisarne uprave u srdce. Poreški listić, govoreć u zadnjem broju ob istom predmetu, navrće se na predlog zastupnika dra. Vitezića pa se obara na nas, jer da smo htjeli tim izvrći talijanske zastupnike navalnim od strane naših seljakah.

O samom predlogu piše »baba«, da naniša doduše veliko štoto *šuva* seljakom okolo Trsta, na Krasu i kvarnerskih otocih, nu da škode isto tako i drugi vjetrovi u nekojih krajevih Primorja i u ostalih krajevih carstva. Lieps li izprike! Ako su dakle razni vjetrovi štetonosni u različitih dielovih carevine, nije možda imao dr. Vitezić razloga, da podnese svoj predlog o buri, koja je svakako najpogibeljnija od svih vjetrovah u Primorju? Poreški pisarni veselo se iskreno što je istarski zastupnik propao sa svojim predlogom, kojim je kanio pomoći i onako osiromašenomu pučanstvu Istre! Mi priznajemo rado, da imade i drugih vjetrovah osim bure, koji nanašaju našim gospodarom veće ili manje štete, pa upravo za to i pitamo »babu« i njezine zastupnike, gdje su bili i što su radili, da nisu u Beču podnieli shodne predloge, kojimi bi se bilo doskočilo seljaku u slučaju, da mu ti vjetrovi unište polja ili vinograde? Dr. Vitezić bio bi se zasiao prvi zauzeo za takav predlog a mi bismo bili posliednji medju novinari, koji bi se bili veselili, da je takav predlog propao.

Mi vam vjerujemo, da ste u škripcu i napram vlastitim vašim seljakom, koji neće biti tako naivni a da nebi shvatili važnost Vetezićevog predloga. U škripac taj došli ste svojevoljno, jer ste znali o čemu se radi u Beču. Dužnost vam je takle nalagala, da se zauzmete za sve seljake Istre bez razlike narodnosti, kao što je to učinio dr. Vitezić pak bi vam sada bila mirna saviest, makar i propali svojim predlogom. Izprika vam nikako nevalja a nam je vrlo drago što smo vas pogodili u pravo mjesto.

Iz Lovrana pišu nam dne 30. maja. Naši florentinci veselili su se javno i tajno što jih »Sloga« više vremena onako nešiba, kako to još uvjek zaslužuju. Al to veselje potraja malo. Dodje nam u ruke posliednji broj dične »Sloge« a po našem Lovranu raznesao se odmah glas: »Sloga pere opet piovanovo «debelo platno» a nekoji dodali tomu, da mu liseka nelma jer »vuk mienja dluku al ćudi nikada.« Više nego li njega, uznemirilo je ono pismo njegove prijatelje i pristaše, koji se sastaše na konferenciu pod ladanjom. Čulo se je tu svakojakih od naših šarenjakah a naš skapucina i drug mu a »prijatelj kase sv. Jure« grizli su si ustnice mrmljajuć: »ma kako će more bit tako priprošti, dat će onako prevarit od oneh judi i tako zami sebe i se nas onako diskreditat«. Plovan pako kad je došuo, da mu se je doznalo za nošlsto djelo, udario se po čelu zavikuav: »corpo de Baco i me la ga fata!«

Kako Vam je poznato, podieljivno je presv. biskup prošlog đedna u našem dekanatu sv. bermu.

Pripoviela se, da je biskup pohvalio svuda ljubav i slogu, koja vlada medju svećenstvom cielega dekanata, izuzam jedini Lovrana.

U pojedinih plovanijah i kapelanijah sastajali su se bližnji i dalnji svećenici, da prisustvuju svetom činu i da počastu prijatelje, jedini Lovran učinio je u tom izuzetku. To nije moglo izbjeći presv. biskupu. U naš Lovran nije došao *niti jedan svećenik* iz cielega dekanata u prijateljsko pohode, van dvojica njih, koje su službeno morali doći. Al zato je obkoljivala plovana Dragovinu četica šarenjakah, koji maro za crkvu kao za lanjski snieg. Drago nam je, da se je mogao osvjedočit presv. g. biskup na vlastite oči, kako vlada mir, ljubav i sloga u cielom dekanatu medju svećenstvom i pukom osim jedinoga Lovrana, koji prima u crkvenih i svietskih pitanjih naputke iz Poreča i Pazina.

Neka slobodno sudu apelliraju poreški pisari na presv. biskupa proti našemu svećenstvu, hvaleć izrode a kudeć što je čestito i pošteno. On si je stvorio prigodom ovog posjeta svoj sud, a taj nemože biti našemu svećenstvu na škodu.

Dodajemo Vam na konou, da je u ovo sparno doba cieua kristalu silno pala.

Željeznice u Engleskoj. Svaki božji dan kola 25,000 vlakovah sa po prilici 2 milljuna putnikah i 14 milljuna centah. U samom Londonu ima 260 stnoljah. Kolodvor u Nord-Londonu gradjen je na 2 poda sa 12 prilaza, od kojih se istodobno 48 vlakovah razilazi. Kad su naumili graditi taj kolodvor, tad su morali prije porušiti cieli jedan predjel grada, u kom je stanovalo oko 20.000 ljudi.

Željezničke viesti. Radina sila ugljena, što se danomice troši kod parnih strojevah ravna je 1500 milljunim težakah te nebi svekoliko ljudstvo moglo bilo nakmadili onu množinu, koja se sa parnom silom prolazvadja. Broj lokomotivah (makinah) što su danas u porabi računa se na 105.000. Svaki dan putuje preko 4 milljuna ljudi i odpreme se do 45 milljuna centah robe. Na željeznici služećih osobah bit će do 5½ milljuna. Broj milja, koje na godinu proiete sve lokomotive, računa se na 1400 milljuna, što je 70 krat dalje nego je zemlja od sunca udaljena. Cielokupna duljina svih prugah iznaša 40.000 milja, te bi se s njom ciela zemlja mogla sedam krat opasati.

Ženske u službi kod željeznicah. Godine 1880 radile su u austrijskih željezničkih poslovih 8042 ženske. Nalme kod likvidature 6 njih sa mjesečnom plaćom od 30 do 60 for.; 2 kod pravljenja voznih biljegah (40—60 for.); 3 kod kontrole voznih kartah (20—40 fr.). 65 kod računarstva; 20 kod blagajne; 2939 kao pazitoljice na prugah (do 10 for. na mjesec), 7 kod brzojava (46 do 50 for.) Skoro sve su udovice ili rodjakinje činovnikah na dotičnoj pruzi.

Mnogim našim čitaljem šaljemo i danas račun zaostatkah predplate te molimo ovim koliko njih toliko i sve ostale naše dužnike, da već jednom zadovolje svojoj dužnosti.

Književne viesti.

Pozivi na predplatu. Upravitelj »Gospodarskog Poučnika« g. P. L. Biankini napisao je velikom pomnjom djelo: »O uzgoju i njegovanju ovieća, uresnog grmlja i drvećaa. Slično djelo nije još tiskano na našem jeziku. Uprava istog lista odlučila je tiskati djelo u vlastitoj nakladi na finoj izgladjenoj hartiji, pak poziva hrvatsko čitateljstvo na mnogobrojnu predbrojbu. Svaki cvlet uz znanstveno i narodno dobit će talijansko, njemačko i francesko ime, pa pouku, kako se uzgaja i njeguje. Za bolje tumačenje teksta bit će dodjelo ilustrirano sa više od 600 slikah, te jednom bojadisanom (kolorirauom) tablom. Knjiga obsizat će do 60 tiskanih tabukah u osmini, a izdat će se našto po prilici u 15 svezdćah, svaki svezdić od četiri tiskana tabaka. Cieua pojedinom svezdiću je 40 novčića, koja će se izplatiti, kad se primi.

Prvi svezdić izdat će se julija t. g. a ostali redovito i zasobice i to po prilici svakog mjeseca jedan svezdić. Knjiga tiskat će se samo u toliko iztisakah, koliko bude predbrojnika. Predbrojni listovi, odnosno novac, šalja se: Upravi »Gospodarskoga Poučnika« u Šibeniku (Dalmacija). — Preporučamo našim čitateljem ovo najnovije poduzeće na našem književnom polju.

N. B. Predbrojba ostaje otvorena do 15. julija t. g.

»Zlatoroga«, planinska pravljica, spisal R. Baumbach, z dovoljenjem pisatoljevim in založnikovim preložil Anton Funtek. V Ljubljani natisnila in založila Ig. v. Kleinmayr-Bamberg. 1886.

Poduzetna ljubljanska knjižara gosp. Kleinmayra priposlala nam je jedan iztisak »Zlatoroga« vrlo krasnim pjesničkim sadržajem i upravo u elegantnom tisku, papiru i vezu.

Poziv na predplatu. Pozivljem ovo prijatelje hrvatske, na posebno puko narodne knjževnosti, — te ovo one, kojim je srca omilio narodni razgovor, varoština pripovieđka i pjesama, šala i doskočica, da se predplate na knjigu, koja će izaći tiskom »Dionička tiskare u Zagrebu« koncem lipnja, u srednjoj osmini, na kojih potanost tiskanih arakah, pod naslovom: Iz Bosne, Hrvatske narodne pripovieđke i pjesme s dodatkom mojih putnih unpomenah i tumačom rodje poznatih rieči.

Predplatna cieua joj je 80 novč. — Tko saboru 10 predplatnikah, dobiva jedan eksemplar na dar. Predplatni arci, kano i novac, — koj se unaprod plaća — neka se dobrohotno pošalju najkašnje do 20. svibnja podpisanomu u Karlovcu.

U Karlovcu, o uskrsu 1886.

Kamilo Blagnjić.

Nenku nauka.

Da se kava ćim prije utaloži. Kad si lonac vrljući s ognja odstranio, odmah ga omotaj posve vlažnom krpom, i taj će se kava utaložiti, da se može ljevati i piti.

Kad se tko popari ili opeče tad je najuspješnije i najbrže sredstvo, da se ublaži strašna bol namazanjem i obloženjem rane sa bjelanjkom od jajeta. To je mnogo bolje nego kolodium, koj se u tu svrhu mnogo preporučuje kao i mnoga druga sredstva, a praktično je i tim, što je skoro u svakoj kući odmah pri ruci.

Jaje u jajetu. Hugo Hilberg, ekonom u Stožl u Galiciji piše: Jeste li već čuli, da može biti jaje u jajetu? Znam, da mogu u gdjekojem jajetu biti dva žutanjka, no nisam još čuo, da bi u jednom jajetu bilo drugo takodjer cielo i podpuno jaje. Pa ipak. Ovelike podugačke skuhano kokošje jaje prerazah na dvoje i u njem se pokaza drugo manje, pravilno jaje s bielanjkom i žutanjkom i tvrdom lupinom. Kako se može to protumačiti?

Listnica uredničtva.

G. dopisniku iz Zadra. Žalimo vrlo što nemožemo priobćiti vašega dopisa. Evo tomu razloga: Posalpire, nerado diramo u bratiuske rane, koje se pojavljuju ma u kojoj našoj pokrajini izvan Istre. Da vam pravo kažemo, mi bi radje vidjeli one dopise, štono jih donaša »Hrvatska« u kojem dalmatinskom glasilu, gdje jih imade Bogu hvala svijuh bojan i stranakah i gdje bi ono čitatelje većma zanimalo a narodne dušmane više pekio. Nu ako je i na mjestu ona borba proti nepatriotičnom vašem crkovnom poglavaru u izvan-dalmatinskih novinah, nemožemo ju mi nastavljati, jer bi to naši domaći dušmani u svoju korist izcrpili. Kako znate imademo i mi u Istri onakvih poglavarah i novinarah, koji jih brane i zagovaraju. Sa onim uredničtvom neće nam se zapodjevati rezpre o stvari, koja je na prvom mjestu vaša domaća i koja nalazi u i izvan Dalmacije čestitih zagovornikah i pobornikah. Ako želite poslati ćemo vaš dopis na pravu adresu. Javite nam se opet ai mollmo vas uzmite u obzir naše stanje i naše čitatelje. Srdačan vam odzdrav!

---

*) Naučni zakon proglašen je u zemaljskom zakoniku dne 26. maja t. g.

Priposlano.*)

Podpisani smatra si svojom dužnošću zahvaliti se ovim putem svim onim, koji su ga prigodom njegovog neočekivanog odlazka lieprim pratnjom toli ljudno počastili. Osobitu hvalu izriče častnomu g. župe upravitelju, sl. občinskomu zastupstvu, sl. glasbenom društvu a na čelu g. učitelju i svemu dobromu puku opriatljske župe.

Opriatj, dne 26. maja 1886.

V. S.

*) Za članke pod ovim naslovom neodgovara uredničtvo.

Lutrijski brojevi

	29. maja				
Beč	42	70	7	76	9
Grac	61	66	9	27	51
Temešwar	26	58	87	40	28
	dne 2. junija				
Brno	19	42	51	24	83
Innsbruck	76	19	27	72	65

Trščanska burza

dne 2. junija

Austrijska pap. renta	for.	85 30	do	for. 85.45
Ugarska » »	»	94 05	»	» 95.15
Ista u zlatu 4%	»	105.05	»	» 105.00
Dionice nar. banke	»	878	»	» 879
» kredit-banke	»	283	»	» 284
Talijanska renta	»	98¼	»	» 98⅜
London 10 lirah sterlinah	»	126 60	»	» 126 85
Napoleoni	»	10.01½	»	» 10.02½
C. kr. cekini	»	5.85	»	» 5.87
Državne marke	»	61.95	»	» 62.05
Isto francesko	»	50	»	» 50.15
Talijanske lire	»	49.95	»	» 50.05

Nr. 218.

Oglas natječaja!

U smislu zaključka obć. zastupstva razpisuje se ovim natječaj za mjesto občinskoga tajnika godišnjom plaćom for. 450 a. v. koju će svaki mjesec poplatno iz občinske blagajne vući. —

Natjecatelji za ovo mjesto imaju podnesti svoje molbe do 20. junija t. g. podpisanomu odboru, i ujedno dokazati kako svoju pripadnost, tako i poznanje hrvatskoga, kao uredovnog jezika u rieči i pismu, zatim talijanskoga a po mogućnosti i njemačkog jezika.

Občinski odbor

U Baški 24. maja 1886.

Za načelnika, občinski vićenik

Pajalić. 3—2

Br. 346.

Natječaj.

Usljed zaključka občinskog zastupstva stvorenog u sjednici od 26. iztičućeg mjeseca razpisuje se ovim natječaj na mjesto tajnika i računovodje ove občine uz godišnju plaću od for. 366 a. vr. koju će u poplatnih mjesečnih obrocih iz občinske blagajne vući.

Natjecatelji imaju podnesti svoje prošnje obložene izkaznicami svoje sposobnosti, a osobito podpunog poznavanja hrvatskog kano uredovnog jezika u rieči i pismu, zatim talijanskog a po mogućnosti i njemačkog jezika, na ovaj občinski ured do dana 31. julija tek. godine.

Občinski odbor.

Dobrinj, 31. maja 1886.

Ivan Porović,
načelnik.

Oglas.

Sa dozvoljenjem pročastnoga biskupskoga ordinarijata od 13. maja br. 1044. graditi će se nova crkva u *Mošćeničkoj Dragi* sa proračunanim troškom od for. 1227.34 nč. S toga će se držati javna dražba dne 9. bud. m. vrhu ovog dela u župnom uredu u Mošćenicah od 10 do 12 ur prije podne.

Što se svim, koji žele preuzeti ovo delo, daje na znanje.

Župni ured sv. Andrije Ap.

U Mošćenicah, 30. maja 1886.

Marin Šumberac Šote,
župnik.

Piccoli-eva esencija za želodec

G. PICCOLI, lekarnar v Ljubljani.

Odvaja lahko je zavidno iz zahvalnih pisem in zdravniških spričeval bolezni v želodcu in črevih, bodenje, krč, želodčne in prsne, jetrne mrzlice, zabasanje, hemeroide, zaprtje, migrene itd. in je najboljši pripomoček zoper čiste pri otrocih.

Pošilja zdelovatelj po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 gld. 36 nvč.

Pri večem številu dobi se primerna odpust.

V steklenicah po 15 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah: Foraboschi, Leitenburg, L'pradi, Pozzetto, Praxmarer, Prendini, Rivarsini in Zanetti in skoro v vseh lekarnah Primorskega, Tirolskega, Istre in Dalmacije.

G. Gavr. Piccoli-ju, lekarniku u Ljubljani.

Na zahtjev potvrđujem, da sam Vaš cvjet za želudac, kojeg ste stavino su mi dobro poznate, uspješno rabio u mnogo slučajevah proti bolesti u želucu i zlatoj žili.

Ljubljana mjeseca junara 1884.

Dr. Emil vitez pl. Stöckl

c.k. vladin savjetnik i komunalni zdravstveni izvanredni.

Podpisani potvrjujem, da ima želudačna esenca ljubljanskega lekarnika Piccoli-ja hitro i prečudno zdravstveno moć. S njom ozdravilo je mnogo ljudi mene i susedne županije; komaj da pride dan, da ne bi tko došao k meni, to ma proti za jedn u staklenicu želudačne esence, kojih imam uvek nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plominj, Primorje.

Antiherhoumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi delovnih duflah, bolestim u krilu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile anatolinske; (kolešel po gliestam) izkušeno zdravilo proti gliestam i katulju 10 nvč. 100 komadičah 90 nvč. 1000 komadičah 2 for.

Sailoline pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), pljudnim, prsnim i vratnim bolestim, proti kašlju i hrlpavosti škatuljica 20 nvč.

Zeljčni prašni strup. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani strup rabi se s najboljim uspjehom proti svim prsnim i pljudnim bolestim, zaušenju, kašlju, hrlpavosti, dušljivomu kašlju itd. Odraščeni neka uzme 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličica. Staklenica 30 n.

Tu navedena, kako i **sva druga ozdravitia se uvlek friško dobe u lekarni** 15—32

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana,

Dunajska cesta,

gdje se narudžbe odmah po poštanskom pouzeću izvršuju.

Prirodno zdravilo najbolje i najuspješnije prirodno zdravilo, koje je nužduo za osviježenje krvi i uzdržavanja zdravlja svakomu, koli mladomu toli staromu. Jest od ovdašnjeg p. n. obćinstva obljubljeni i visoke cienjeni

Otvor Rákoczy,

koje je stigao natom svježi, svojimi vrlo bogatimi u ugljikalnimi sastavinami premašuje sve ostale *kiselo i gvozdene*, stekao si je glas svuda od naj prvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domadih radi dobrote te se upotrebljava kano svestrani domadi lek. Može se uviek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i lekarnah

Skladište u Trstu kod g. Giov. Cillis i kod vlastnika 3—20

Braća **Loser.**

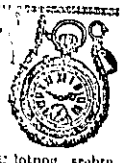

Samo for. 8.25

stoji kod mene od danes izvrstna **Vašimontanka** iz pravog doubl-zlata srebrnog nikla, kcja se natere bez ključa sa spremanimi kazalom i sa tanko urađjenim nikelovim strojem. Za gospodje, vrlo nizke cienе samo for. 9 Ista od 13 lotnog srebra, kušana od c. kr. baždarskog ureda for. 12.50.

Jedna cilindrovka

iz najfinijega double-zlata ili srebernog nikla za minuto točna for. 5.70.

Jedna ankerovka

iz najfinijeg double-zlata ili srebernog nikla sa 15 rubinah sa kazalom sekundah na minutu točna for. 7.40.

K tomu dobija svaki naručitelj **posve badava najnoviji lanac sa arabicom** i spravom što se može u jednoj minuti pretvoriti u držalo sa perom i tintarnicom, što je razvidno iz gornje slike.

Oni satovi jesu fino gravirani, gvilohirani i na minutu uredjeni a za točnost:

na 5. God. zajamčeni

Naručbe prima uz gotov novac ili c. kr. poštarskim pouzećem: —1

„Waarenhaus zur Monarchie"

Wien

III. Hintere Zollamstrasse 9.

Osobito prikladno za darove na Božić

Novi ustav

za posredovanje službah i za službinčad te za stanove, za tu i inozemstvo

rst via del Ponte br. 5.

Urodjuje se u talijanskom, njemačkom i slovenskom jeziku. 17—24

HINKO KRAPEK,

svjetloslikar u KARLOVCU.

Istom sada pošlo mi je za rukom, da na jednoj slici skupim sve slike poklisara na hrvatskom saboru stranke prava, te da u jednom tablou predočim u obilnosti lica pojedinih naših dičnih bortcov. Mnogostrana želja je time evo ostvarena, a ja se usudjujem stoga štovanom hrvatskom obćinstvu objaviti, da isti tablo u zidnom formatu, u kom se nalaze slike: *gg. starine prvaka dr. Antuna Starčevića, dr. Davida Starčevića, Frana Folnegovića, dr. Grge Tuškana, Milana Pavlovića dr. Jakova Radošević, bar. Gjure Rukavine, Eugena Barčića, Makse Londarovića, Ivana Šimeka, dr. Hinka Hinkovića, Eugena Kumičića, Dragutina Pisačića, Andrije Valunšnika, dr. Frana Pilepića, dr. Josipa Ivandije, Jovana Radića, dr. A. Bakarčića, Vjekoslava Lisičkarda, Josipa Gršanića, Frana Povalaka, dičnih zastupnika Steve Kukuzovića, Mije Tkalčića i Ladislava Krajačića.*

Slika je izašla, te se dobije uz cienu od komada po 1 for. 50 nvč. 4—10

Osim toga izdao sam sliku, g je se nalaze gg. dr. David Starčević i Josip Gršanić zajedno, i to u formatu za zid po 2 fr. 50 n., boudoir-format po 1 for. a u formatu poštarinca po 30 novč.

Nadalje imadem u provelikoj zalihi slike ove gore spomenute gg. zastupnika svakoga pojedinoga u raznih formatih po 5 nvč., 30 nvč., po 1 for. i po 2 for. 50 nvč., kako je to odavna već poznato.

Naručiti se može u svakoj množini, to se svaka naručba u što skorije vrieme ovršava.

Sva pisma i naručbe u tom smislu, molim, da se upravo jedino na mene,

Podružnica u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerosiljskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz

4-dnevni odkaz $2^1/_4$%

8-dnevni odkaz $3^1/_2$%

30-dnevni odkaz $3^1/_2$%

u napoleondorih uz

30-dnevni odkaz $2^1/_2$%

3-mjesečni odkaz 3 %

6-mjesečni odkaz $3^1/_2$%

Okružni odjel

u bankah $2^1/_2$% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnjoe

na Beč, Prag, Peštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innsbruck, Olmovac, Ljubljana, Salzburg bez troškovah.

Kupuja i prodaja

od dovisah, efektah, takodjer unovčanje kuponah uz $^1/_4$% provizije.

Prodajam

na varranta, uvjeti na sporazumljenja uz otvor kredita u Londonu ili Parizu $^1/_4$% provizije za 3 mjeseca.

Na otaklo, $5^1/_2$% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000 i na povače iznosa glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—5

ROOB COCCOLA

ponchmost

c. k. priv. in odlikovano tovarne

ROMANA VLAHOVA

V SIBENIKU.

Podružnica v Trstu: Via S. Lazzaro I-B

Prijeten, krepčalen liker, odlikovan se zlatimi kolajnami in diplomami na razstavah v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkuti itd.

Ta iz jagod *Juniperus communis* in dič-ih zeljišč napravljeni likor je prijetnega okusa.

Jako pospešuje prebavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje oslabelih moči, ker je dokazan njega zdravilni upliv na živce, možgane in na hrbtenico.

Prodaja na debelo „prekrbujejo moje hiše v Sibeniku in v Trstu.

Prodaja na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in sladčičarijah.

Nepokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v kateroj je vtisnena firma, potem po žigu z grbom in po malem ovitku z autogrenfovano firmo **Romano Vlahov.** 48—29

Nova

ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48—47

Odjela od samo vune polag mjere.

Odjela chevlot od f. 12 dalje.

Gornji kaputi od for. 10—18.

U velikom izboru

odjela fantazije

polag cienah, koje se nebolje konkurence.

Takodjer na obroke.

Također na obroke

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo { za fr. 4·95 iz dobre vune; " " 8·— " bolje "; " " 10·— " fine "; " " 13·40 " prav fine "

poruvrena iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za suknena obkladila za gospó, meter f. 2.

Črni krzni palmeraton iz čiste volne za zimni paletot za dame, meter f. 4.

Potne plašče po f. 4, 5, 6 do f. 12 jeden. Zelo lepa obkladila, hlače, vrhne suknje, tkanine za suknje in dežne plašče (tüll), rušanina, homle, (grok-štinn), chevlote, iricots, sukno za dame in biljare, poruvlena, doeking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledalo za gg. krojače **naprosto. Poštivatve a povezitem čez f. 10 prosto.**

Imam stalno zalogo sukanja v vrednosti f. 100.000 a. vr. tor se ob sebi uma, da mi v moji svatovni trgovini mnogo ostankov po 1 do 3 metrov dolgih procestaja prisiljen nom tudi brnice zelo znižani tvarttlani cani razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da so od tako malih kosov namerojo pošiljati uzori, ker bi od kacih sto naročb prišli kmalu niš ne ostalo, in je toroj zgolja slepanje, ako tvornica za sukno ostanknje prilike oznanjujejo, saj so v tah slučajih prišlini odrezki od celih delov in ne od krajcav; umen tacega postopanja je razumljiv. 48—43

Nepriatni ostank se zamenjuje ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naprotj palači Salem nalazi se 48—41

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cienе košare svake vrsti, šetke, motke iz slame i iz konjske grive, dlačila za noge, sagove; kiete svakevrsti, voštćeno platno; tance za sviietje i za ribe; platno za vezanje mnog zapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

Prvi ustav 25—

Ekonomička krojačnica

Ivana Batelli-a

Via Barriera vecchia N.ro 6. I. piano.

Sgotavljaju se odjela polag mjere, najvećom brzinom i elegancom, uz najfinije cienе.

Naručbe se obavlja uz pouzeće

Čudo obrta!

Samo for. 3.75

stoji kod mene od danas jedan izvrstan, roguliran od **sebe svetleći se**

Sat sa nihalom

i koji bije svakog sata i pol sata, sa dva mjedena utega

sa nihalom u vrlo krasnom, fino poliranom, orahovim imitovanim okviru sa krasnim kvadrom, koje je a. kr. privilegiranom aviatičarom sa tvari napojeno te neda poput mjesečine sjajno svieti tako, da se bez svieća odmah vidi koji li je sat. Za sliu svlatlost pružam

pismenu garanciju

ieto tako jamčim za dobrotu sata. — Ja sam jedini izumitelj ili satovah te prodavam iste jedino s tog razloga tako jeftino, budući da ih imadem vilo svotinah na skladištu a trebam novca. Svaki sat je sa spatentom providjen. Razpošiljanju satovah biva uz poštarsko pouzeće ili uz gotov novac. Dobiva se u tvornici **svietlećih se satovah sa nihalom**

WIEN, III. HINTERE ZOLLAMTSTRASSE N. R. 9 **J. H. Radinovics.** 5

Velika partija ostanakah sagovah

(10—12 metarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

L. Storch, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 1—2

Uzorci se šalju badava i franko.

Velika partija odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojah za cielo mužko odjeće, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Uzorci se šalju badava i franko.

LUIGI CADORE

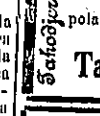

limar

zaprsegnut procentelj.

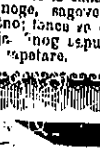

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladištu:

Velik izbor kupatijah žlebovah, badanjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaju uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz iste pogodbe daje se na najam. Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od $^1/_2$ do 50 lit. baždarenih c. k. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži u svojoj kupelji na žlieb i drugih ilmarskih spremah. Suviše br. 4 barometra, nemočljive (za ove za ljetno dvorce, bašče, glorieto itd. itd.

48—29 **po najumjereniju cienu.**

Znatne gubitke

kojo je pretrpila tvornica željeznog pokućtva „Gedderidge Brothers and Comp." u Londonu usljed pada banke u Glasgovu, prisiljene ročnu tvornicu odustati od daljnih obrt. poduzećah i razprodati za četvrt na tvorničke cienе sva predmete provizije, kojih je velik broj i koji bijahu često odlikovani na raznih izložbah. — Podpisani nudja št. občinstvu

400 postelja željeznih

za odrasle

(koje su priloženoj slici vrlo sličnе)

izvrstno radjenih a jesu na uros u svakoj sobi, za 9—

samih 8 for. komad

prije stajao je for. 32.50

Ove post lje preporučaju se osobito za proljeće i ljeto, budući se uzdrže uvjek čistimi i prednjače u svemu drvenim.

F. BUGANYI

Skladište strojevah u Beču, Landstrasse, Kriegergasse.

Primaju se naručbe i za jedan komad. Naručba se razašilje u najboljem stanju uz gotov novac.

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca**

Broj 23. U Trstu 10. junija 1886. Godina XV[illegible]

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slog[illegible] nastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Kar. Pod.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *vaglavnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nabilježovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 501 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Ministarske krize

Prvi je valjda ovo slučaj odkad postoji kod nas dualizam, što su nastale u obijuh polah državne istodobno ministarske krize. Koli u Beču toli u Pešti bijahu prošlog četvrtka ministarske stolice silno uzdrmane, pa iako se i je ponešto slegla bura u jednom i i drugom glavnom gradu, nije ipak posve odstranjen kamen smutnje, koji bi mogao prvom zgodom nanovo uzdrmati a možda i polomiti ministarske stolice.

Da vidimo u kratko koji li bijaše razlog ministarskoj krizi u Cis-i Translajtaniji.

Kako je poznato, imade se ove godine ponoviti nagodba izmedju Austrije i Ugarske. Obje vlade dogovorile se jur u glavnih pitanjih nagodbe a sabori u Beču i Pešti imali su o tom kazati posliednju rieč. U carevinskom vieću došlo je na dnevni red pitanje o carini (dacij) na petrolej. Poljski zastupnici izjavili su jednoglasno, da se no mogu zadovoljiti sa toli nizko carinom, udaronom na petrolej, koji se uvaža u Austro-ugarsku, jer da nemože radi toli nizke carine konkurirati domaći t. j. galički petrolej sa tudjim.

Budući ima u Galiciji bogata vrela petroleja, koja dostaju, da svu monarkiju obskrbe svjetilom, udarena je na tudji petrolej carina, i to: na čisti (rafinovani) petrolej 10 for. u zlatu po metr. centu; na lahki surovi petrolej 2 for., na težki surovi petrolej 1 for. 10 n. u zlatu, ili 1 for. 37 n. a. vr.

Iz ove vrlo nizke carine na težki surovi petrolej znali su Madjari crpiti bogatu korist na račun Austrije. U Rusiji, na Kavkazu nalazi se veliko množtvo petroleja, koji se ondje u velikih zavodih rafinuje i vrlo jeftino prodaje. A Madjari dali su si taj očišćeni petrolej po vodi dovažati, no putom bi ga hotimice katramom pomješali, da ga preko ugarskih granica netrebaju provesti kao rafinovani, nego težki surovi petrolej, za koji bi platili ne 10 for. carine u zlatu (— 12 for. a. vr.), već samo 1 for. 10 n. u zlatu (— 1 for. 37 n. a. vr.) Kad bi ga pako sretno u Ugarsku dopremili, očistili bi ga vrlo lahkim načinom od katramove primjese i tad po svoj Austriji prodavali.

Tim je dakle ubijen galički petrolejski obrt, tim je Cislajtanija prikraćena za carinski dohodak, jer se ovaj troši na zajedničke potrebe, za koje Cislajtanija doprinosi 70 po sto a Ugarska 30%. No nije ni to još dosta. Na petrolej udarena je potrošarina ($6^1/_2$ for. od svakoga centa), koja se plaća ondje, gdje se je petrolej rafinovao. Od svega toga dakle kaukazkoga petroleja, koji se u Ugarskoj »rafinuje« i trsi u Cislajtaniju prodaje, plaća Austrija na godinu stotine tisućah u ugarsku blagajnu.

Nije dakle čudo, što su se Poljaci svom odlučnošću usprotivili takovom gospodarstvu, zahtjevajuć odrješito, da se stane na put očitoj provari madjarske vlade. Poljski klub zaključi dakle, da se povisi carina na surovi petrolej od 1 for. 42 n. na 2 for. u zlatu. Budući je pako i sam ministar financijah dr. Dunajevski pristao na taj zaključak obećav, da će se nastojati kod madjarske vlade za to povišenje, bila bi za sada ova razmirica medju Poljaci, dotično većinom carevinskog vieća i medju bečkim ministarstvom uklonjena. Odvisi dakle rešenje ovog pitanja od ugarske vlade, koja će napokon morati pristati na opravdan zahtjev većine carevinskog vieća, koja je i onako Madjarom više popustila, nego li se je smjelo od nje očekivati.

Prihvate li Madjari — o čemu neima skoro dvojbe — predlog austrijske vlade, biti će tim odklonjena i ministarska kriza u Cislajtaniji i odstranjen za neko vriemo kamen smutnje.

Posve drugi razlozi izazvaše ministarsku krizu u Ugarskoj.

Kao što smo jur javili, položio je general Janski na grob generala Hentzi-ja, koji je pao god. 1849. braneć budimsku tvrdinjavu proti madjarskim revolucijonarcem, u znak počitanja lovor-vienac. Taj jednostavni čin pietete napram drugu, koji je pao boreć se za cara, izazvao je silnu buru u Pešti. Već desetak danah demonstrira pučanstvo Pešte, komu su na čelu zastupnici skrajne saborske ljevice i sveučilištni djaci, proti c. kr. vojsci, najpače proti generalu Janskomu. Nu kao da to nebijaše dosta, interpelira dvojica zastupnikah u saboru ministra-predsjednika Tiszu, što li kani poduzeti proti c. kr. generalu, koji je, ovjenčav grob svoga druga, povriedio (!) ugarski ustav i uvriedio (!) madjarski narod. Tisza odgovori odmah na rečene interpelacije pokarav oštro postupanje generala Janskoga i nazvav ga netaktičnim i nekorektnim. Ovakav odgovor osupnuo je svakoga prijatelja c. kr. vojske, nu madjarski zastupnici, bez razlike strankah, užeše ga uz silno odobravanje na znanje. G. Tisza šiba u javnoj saborskoj sjednici carskoga generala, štono je sa svojimi drugovi izkazao skromni čin pietete nekadanjemu drugu, koji je pao oružjem u ruci, boreć se za svoga cara! Odgovor taj burno povladjivan u Pešti, odjeknu turobno i muklo u višim vojničkih krugovih a i na samom dvoru.

Al ni to nebijaše dosta toplokrvnim Madjarom.

Njegova carska visost nadvojvoda Albrecht nazdravi onomadne na vojničkom banketu u Sarajevu petnajstomu vojničkomu koru, koji je sastavljen iz raznih narodnostnih i koji služi na čast i ponos čitavoj carskoj vojsci.

U austrijskoj gospodskoj kući uze grof Belcredi u vrlo patrijotičnom govoru u obranu carsku vojsku, naglasiv, kako je plemenito i liepo ono čuvstvo, kad se drug u boju padšega druga sjeća i preko groba. Izjava ova, očito naperena proti Madjarom, navlastilo proti Tiszi, živahno odobrena od svih članovah gospodske kuće, zvučila je kao tamni glas nezadovoljstva, koje gojo i visoki austrijski krugovi napram Ugarskoj.

Na to izadje u Tiszinom organu »Pester Loyd« vrlo oštar članak proti nadvojvodi Albrechtu i proti austrijskoj velikaškoj kući, najpače proti Belcredi-u. U tom članku navaljuju se na nadvojvodu radi spomenute izjave tako tonom, da bi to i najhladnijeg čitatolja ogorčati moralo.

Da nije prošao bolje u istom članku niti grof Belcredi, netreba nam dokazivati. Njega napri rečeni časopis tolikimi prostotami, da će se jih grof do smrti sjećati. Nu tim bijaše i mjera obzira i strpljivosti u Beču pronapunjena.

U dvorskih krugovih počelo se ozbiljno misliti, kako bi se madjarskoj nadutosti i bezobzirnosti na rep stalo. Sam Tisza bude pozvan u Beč, odakle se je u Peštu vrlo nezadovoljan i pokunjen vratio Došav kući; naloži uredniku »Pester Loyda« da ublaži u posebnoj izjavi ona mjesta u spomenutom članku, koja bijahu proti nadvojvodi Albrechtu naperena.

Usljed toga raznosi se glas, da je ministar predsjednik Tisza na bečkom dvoru morao dosta gorkih i neugodnih časti, pače veli se, da su i dani njegova vladanja odbrojeni.

Da zaključimo ove redke, reći nam je, da je izazvala ministarsku krizu koli u Beču toli u Pešti madjarska bahatost, nadutost i sebičnost, koja neima danas više konca ni kraja.

Skroma svečanost.

Običaj je kod svih narodah, da se krieposti i vrline družtva, obitelji li pojedinca na svietlo iznašaju. Tim se posiže za dvojaku svrhu. Prvo, podaje se tim krieposnika neku očitu zadovoljštinu. Izriče mu se zahvalnost, ime njegovo sačuva se dalekom potomstvu, i drugo, iznašajuć na vidjelo njegove vrline i krieposti, potiče se na slična djela njegove suvremenike i potomstvo.

Priznajemo iskreno, da nam je na mjera sliedećimi redci postignuti jedno i drugo.

Prije dva deset i k godina došao je u drevni Kastav kao obćinski liečnik g. Dr. *Frane Bachman*, dušom i tjelom Čeh. U to doba vladala je širom ciele Istre mrtva tišina. Hrvatska rieč bijaše za tada ograničena jedino na seljačku kolibu i na propovjedaonicu. U iztočnoj Istri počelo je ponajprije sunce prosvjete bacati svoje prve blagotvorne zrake. U tom bijo krsni Kastav vodićem ostaloj braći. Medju prvimi buditelji narodne svisti u Kastvu nalazimo obćinskoga liečnika Dra. Bachmana. Sa malenim brojem prijatelja za misli i osnuje »Narodnu čitaonicu« koja bijaše prvo narodno ognjište u cieloj Istri. Nu naš Fran nastojao je i inače, da priskoči zapuščenomu puku ne samo zborom već i tvorom na pomoć.

Za njegov trud i brigu, za njegove zasluge na liečničkom i narodnom polju, predloži već god. 1866. tadašnji prevriedni obćinski načelnik, sada pok. A. Rubeša u obćinskoj sjednici dne 21. julija, da se imenuje g. *Dr. Frana Bachmana* počastnim građjanom, što bijaše jednoglasno prihvaćeno.

O i tada vrši Bachman dužnosti počastnog građjanina uvjek vjerno i točno. Odseliv se kasnije Fran u Ilirsku Bistricu, gdje se sada uz čestitu si gospodju čil i zdrav nalazi, i gdje djeluje isto tako blagotvorno kao liečnik i rodoljub, nezaboravi nitl za časak na svoju drugu domovinu — kao što sam obćanje kazati — na čiji Kastav, osobito na miljenicu mu »Hrvatsku Čitaonicu«. Nema toli važnijeg trenutka u narodnom životu one obćine ili «Čitaonice» a da se nebi Fran tamo svratio te tuj rieču i djelom pripomogao.

Kadno ga je ove zime snašla grozna nesreća, te mu je naime nemila smrt ugrabila i posliednje dieto, jedinicu *Ljudmilu*, ublaži si naš Fran razoviljeno i bolno srdce tim, što odluči svoju i onako vazda otvorenu dosnicu, širom otvoriti narodu na uhar. Pa kao što mu je kastavska čitaonica upravo srdcu prirasla, sjeti se on ponajprije nje.

Potekav od siromašnih roditeljah, pretrpio je trista jada dok se je izškolio, pak kad ga je kasnije Bog nadario djećicom, nastojao je, da mu djeca ne osjete biede i nevolje. Nastojao je, da odgoji što savršenije svoju djecu te se je uz ostale nauke i znanosti, gojila u njegovoj obitelji osobito glasba. Iza jedinice Ljudmile preosta mu veoma krasan glasovir i cieli ormar svakojakih notah. On odluči dakle svu tu glasbenu ostavčinu milog si djeteta podarovati «Čitaonici» u Kastvu. Odlučeno učinjeno. Dragocien glasovir i sijaset notah odputova u Kastav.

Na toli bogatom daru nije se moglo pokazati odbor čitaonice nezahvalnim.

(Konac sliedi).

DOPISI.

Iz Roščine mjeseca junija 1886. Lastavice jesu po svietu navjestiteljice proljeća a u Istri su inženiri navjestitelji izbora. O istinitosti ovih riečih osvjedočen je »vaki pametni stanovnik Roščine, osim nekojih Ročko-Poljakah, Blatnovašćanah i Semićanah. Pred ne dugo bijaše pokrajinski inženir g. Križman, recte: Crisaman, u Gorenjoj vasi. Mjerio je za vodnjak, koji se imade učiniti pred učionom. Mjerio je, kažemo! Će li pako ovomu mjerenju slie-

diti radnja? Bože znaj! Valjda se pred jednimi izbori mjeri, pred drugimi mjeri, pred trećimi opet mjeri, a napokon se možda u oči četvrtih nešto lošega izradi. Al i drugi navjestitelj izbora pokazao se na ročkom obzoru. Teda negda nakanilo se graditi, posilje tolikog mjerenja, veoma potrebiti put iz Roča na Polje. Molilo se već više puta neka se ovaj put barem toliko popravi, da budu mogla djeca u školu, seljaci vozom na svoja polja i svake nedelje, nekoji u crkvu, nekoji pako slušat zanimive propovjedi glasovitog ročkog propovjedaća, koj neukomu seljaku govori dan na dan proti svemu, što je svota i dobro. Put će biti nov, dakako ne tako brzo, kako se misli. Posjednikom oraćih poljah, po kojih će proći put, izplatiće se već novac. Budući pako da je blagajna sada i vazda puna zraka, neće se izgraditi još cielog puta, nego veći komad ostavilo se za — drugo izbore. Kužite sada vi seljaci, da nemate u vas dobrih poglavarah i da se ne brinu za vaš duševni i tjelesni spas! Da će se put uprav sada pred izbori popravljati, nije slijepi slučaj, nego lukavost sina Karnije.

Kultura napreduje brzimi koraci, jerbo je dirnula već u sami Roč. Po svih većih gradovih imade napisah nad ulazora raznolikih urodah, žandarskih postajah, dućanah itd. I ovdje u nas nabavio si c. kr. poštar liepi napis — zlatna slova na crnom tlu. Ovaj c. kr. poštar dade svakomu pravo, neka si bude Talijanu, Niemcu, Francezu ilili Kinezu, samo — Slavenu ili Hrvatu nemoj on u svojih žurnalih. Napis je na prvom mjestu njemački, na drugom talijanski a za hrvatski bijaše daska premalena. On nije dakle kriv, da je za sada izostao hrvatski, ili da kažemo po njihovu, slavenski napis. Ovdje ima tako malo Iliea, da nije moguo stalar naći toliko daske, na kojoj bi mogao stati i hrvatski napis. A pardon! pogriešili smo, daska je od kositra, dakle dražja od liesene a da si je gosp. poštar nabavio veću, bio bi moguo faliranti.

Gospodine poštaru! što je pošta samo za vas pet Talijanah i ovdašnjeg jednog Niemca a za nas tisuću i toliko Hrvatah ne? Zašto je napis kod c. kr. žandarske postaje i u hrvatskom jeziku? Koji je prvo ovdje bivao Hrvat ili Talijan? Valjda Hrvat jerbo obazrite se po Roču, pak ćete naći više hrvatskih napisah pisanih glagoljicom. U prvoj vrsti onaj na crkvi, onda jedan pověć na jednoj privatnoj kući, obadva iz 16. recte petnajstog stoletja a sada da nezaboravimo imademo 19. stoletje, i još više drugih. U zalud će pako obazirati se gradu trašeći talijanski kakav napis. Nemu ga! Ovo je znak, da je bilo Roč nekada hrvatski i ako Bog dade, biti će opet!

Vi pako Hrvati, koji imadete posla u poštom, zahtjevajte od c. kr. poštara, a ako vam on sam ne dade, od c. kr. poštarske direkcije, i hrvatski napis i hrvatske tiskovine, koje mora poštar takodjer po zakonu imati. On je činovnik one iste austrijske vlade, koja priznaje svim narodnostim jednaka prava.

V-b-ć.

Pogled po svietu.

U Trstu, 9. junija 1886.

Carevinsko vieće marljivo razpravlja nekoje zakonske osnove, kojimi bi se imalo poboljšati novoljno stanje radnikah, kad ih stigne kakva nesreća u fabrikah i kod drugih većih poduzećah. U takvih slučajevih morat će gospodari radnje doprinašati, da novoljan radnik nepogine od glada, odnosno dielomično skrbiti i za prostalu obitelj u slučaju, da joj je otac nastradao.

Nesporazumljenje izmedju ministarstva i većine car. vieća nije još sasvim odstranjeno, prem se je nadati, da će se sporazumiti. Ministar financijah, koji je bio iz početka izjavio, da moraju sve nagodbene osnove biti primljene nepromenjene, reć bi, da je kasnije u tom popustio, jer je najavio carinskomu odboru, da je austrijska vlada stupila u nove dogovore s ugarsko-hrvatskom vladom glede carine na petrolej. Morat će se s obje strane nešto popustiti, da se sporazumak poluči.

Prošloga četvrtka bilo je u Ljubljani malo gungule. Tamošnje njemačko gombalačko družtvo htjelo je svečanim načinom proslaviti odkriće spomen-ploče na kući, gdje se je rodio preminuli grof Anton Auersperg. Za ovoga kažu, da je bio prilično dobar njemački pjesnik, te da je više pjesamah izdao pod pseudonimom «Anastasius Grün». U tu svrhu pozvalo je ročno družtvo više njemačkih družtvah iz Celja, Maribora i drugih mjestah, da sudjeluju kod te svečanosti. Poznavajuć gradsko ljubljansko zastupstvo pravu namjeru tih tobožnjih svečarah, obratilo se je na predsjednika zemaljske kranjske vlade, da zabrani tu svečanost. Budući je ovaj ograničio nu ne zabranio svečanosti, to je gradsko zastupstvo izjavilo, da neprouzimlje odgovornosti za slučaj, da se pojava kakvi neredi. Svečanost obavila se je do podne po programu, uz prisutnost malo svečarah puno stražarah; svako dalnje šopirenje njemačkih nepozvanikah nagnalo je pako na pasivni odpor slovenskoga pučanstva, koje je ovom zgodom na dosta jasan način pokazalo, da su Slovenci u Ljubljani u svojoj kući, a kao takve, da ih mora svatko štovati. Glede tih gungulah interpelirao je u car. vieću njemački zastupnik dr. Menger i drugovi ministra nutrnjih posalah, dali znade za ljubljanske nerede i što kani činiti, jer da su tom prilikom povriedjeni austrijanski Niemci. Do sada nisu dobili odgovora, dali će ga u obće dobiti, neznamo.

Posliednji put spomenuli smo, kako su nekoje madjarske novine grdno napale na nadvojvodu *Albrehta*, što je u Sarajevu na častničkoj gosthi izrekao zdravicu na čast svijuh vojničkih četah 15. kora. Ti napadaji silno su uzrujali svo visoko stojeće krugove, koji u tom nazivanju uvriedu siedoga nadvojvodu i u obće cielo vojsku. Ovih danah glavni urednik «Poster Lloyd-a» piše u svojem listu, da nije kanio vriedjati ni nadvojvodu ni vojske, jer da i jednoga i drugoga mnogo cieni. Tim pako nije stvar u Madjarskoj svršena. Poznati general Janski pokazao se je na jednom u Pečuhu, kamo ga je zvala njegova služba. Ta viest uzdrmala je silno prenapeto Madjare, koji su snivali, da se general Janski neće više povratiti u Ugarsku. Usljed toga djačko uličke demonstracije u Pečuhu i Budimpešti, vika na ministra Tiszu, na c. k. vojsku. Budući su te uličke demonstracije dozlogrdile svakomu pametnomu čovjeku, to je poštanske poneđja neobzirno postupala te je tjerala svjetinu na sve strane. Tom je zgodom nekoliko ranjenih a jedan radnik umro je na zadobivenih ranah. Odmah sliedećega dana sliedile su oštre interpelacije na ministra predsjednika, zašto da je policija tako oštro proti izgrednikom postupala. Ministar je odmah odgovorio, da neće trpiti nikakvih uličnih izgredah. Kod pogreba onoga radnika, koji je usljed dobivenih ranah umro, bilo je opet demonstracijah; zastupnik Vrhovaj patično je uzburkanu svjetinu. Nemiri razširili su se i po drugih mjestih, jer se javlja, da demonstriraju i u Gjuru. Lozinka Madjarah kod toga je: «Ustrojenje samostalne ugarske vojske.

Iz Hrvatske neimamo važnijih viestih, da jih bilježimo. Tamo se pazljivim okom prati madjarske događaje, jer je sve zabrinuto, kamo će se još doći, ako stvar tako potraje, uzev još osobito u obzir nepovoljno financijalno stanje. Vračajućega se nadvojvodu Albrehta dočekalo je osobitim slavljem po svih mjestih, kud je na svojem putu iz Bosne prolazio Hrvatskom.

U Italiji nije se još sastao sabor. Neznaju tamo što da čine, jer je zastupnikom izabran i neki Cipriani, koji se, odsudjen radi umorstva nalazi još u tamnici. U Mljetkah i mljetačkoj pokrajini napreduje kolera, nekosi baš silno — nu i neštedi. Na otoku Siciliji baca vulkan «Etna» lavu te je u pogibelji više selah u blizini; u Padovi demonstrirali su djaci silno proti Austriji.

U Francezkoj taru si glavu, kako da izljeraju princeve kućah, koje su u svoje doba vladale Francezkom. Nenalazi se stoga ni francezka republika na čvrstih nogah, kad nastoji tjerati pojedine gradjane iz svoje domovine, prem se nisu ogriešili proti domaćim zakonom.

Gladstone nije prodro sa svojom zakonskom osnovom glede Irske, imao je većinu proti sebi. Kaže se, da se je izjavio, da budućnost pripada njegovim idejam, nu za sada nije uspio. Posliedicu bit će valjda razpust englezkoga sabora i novi izbori, neka se narod sam izjavi.

Grčka danomice razoružava a blokada je dignuta.

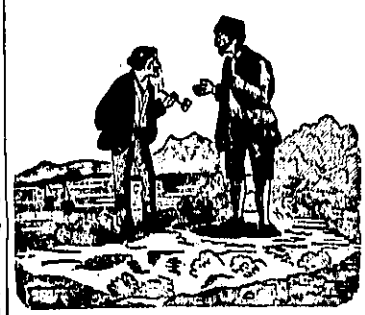

Franina i Jurina.

Jur. Si čul Frano jednu lipu?

Fr. Ča takovega?

Jur. Jedna gudva tamo od Poroča, da se je zaklatila neki dan do Pazina, pak da je otela na saki mod va samostan na južinu.

Fr. Ha, brižno blago je bilo valjda gladno; pak te znaš da je gladi Va samostanu ne puk najdo vavik korica kruha. Su njoj pak naši frati ča dali?

Jur. Da su njoj dali bome s palicun po rilu, uš da njoj je bilo rilo previše smradno, pak da je počela blatiti njim i frate i samostan.

Fr. Ha, vraga blago, ča je mislilo, da ima posla s kublari al da je va poročkem korito? Pravo njoj stoji, neka se drugi put prije okupa i opere.

Jur. Za korist, kad neće glad lago va smrad.

* * *

Fr. Osnlski president se silno veseli, da su bili neki pičanski kmeti odsudjeni.

Jur. Muči no, priti će i njemu črni potnk.

* * *

Fr. Višnjanski krnjeli da te pođi drugo lito va Karnlju na spoved.

Jur. Ala brate, nebi jih oprala niti jordanska voda.

Različite viesti.

† **Božidar Raić**, slovenski zastupnik na carevinskom vieću, preminuo je dne 6. t. m. u Ljubljani nakon duge i težke bolesti. U pokojniku gube naša braća proslavljenog književnika, neustrašivog borioca za narodna prava a mi svi neutrudivog radnika oko sjedinjenja najsrodnijih plemenah na slavenskom jugu, Slovencah i Hrvatih. Kao sveučilišni i rodoljub odlikovao se pokojni Raić u toliko, da mu nebijaše premca medju narodnim sveučenstvom niti medju istimi narodnimi zastupnici.

† **Ivan Dolinar.** Tršćanske Slavene zadesio je dne 6. t. m. nemili udarac i to naglom smrtju Ivana Dolinara, urednika šaljivog časopisa »Juri s puške«. Pokojnik bijaše medju prvimi, koji je u Trstu, a osobito u okolici, stao buditi narodna sviest, te koji je do smrti kod svih narodnih podhvatah živo sudjelovao. Kao narodni buditelj bijaše poznat i medju ostalom hrvatskom Slovenci, nu u Trstu i okolici nebijaše osobe, koja ga nebi poznavala i cienila.

Pokojni Dolinar sa nekojimi prijatelji ustanovio je političko družtvo »Edinost« zatim časopis »Edinost« komu bijaše dulje vremena urednikom; utemeljiteljem bijaše tršćanskog »Sokola«, »Delavskog podpornog družtva« i nekojih »Čitanjicah« u tršćanskoj okolici.

Za toliko njegovo zasluge odlikovali ga Slaveni Trsta osobitim načinom dne 9. t. m. prigodom njegovog pogreba, koji bijaše u svakom smislu vrlo sjajan. Vrlomu narodnomu buditelju i borioca bila lahka crna zemljica!

Premještenje i imenovanje. Zamjenik državnoga odvjetnika g. vitez Emil Nadamlenski, premješćen je u istom svojstvu iz Rovinja k tribunalu u Trst. Na izpražnjeno mjesto zamjenika državnoga odvjetnika u Rovinju imenovan je pristav koturskoga suda u Ajdovščini, g. Rihard Zörer.

G. Mato Pollich dobro je u naše uredničtvo u poslu zadnjeg dopisa, tičućeg se parobrodarskog družtva »Sveti Ljuga i drug« te je izjavio, da žali što se njegovo ime u dotičnom dopisu toliko iztiče u stvarih, na koje on nije ni najmanje upliyao. Mi uvieravamo g. Pollića, da naš dopisnik nije kanio njega napasti a još manje vriedjati već je, iztičuć njegovu osobu i nekoje drugove, hotio tim potaknuti ravnateljstvo, da uz družtveni probitak nezaboravi niti na narodnostno pitanje. Očekujemo od sl. ravnateljstva, da nećemo imati u buduće razloga primati onakovih dopisah, kakovih smo do sada manjinu zabavili jedino s razloga, što smo htjeli poštediti družtvo sa onako liepim ciljem.

Razpisano je mjesto savjetnika kod c. k. prizivnoga suda u Trstu usljed umirovljenja savjetnika Eduarda Tordich-a. Za to mjesto zahtjeva se poznavanje jezikah, koji se rabe u području istoga prizivnoga suda. Vidit ćemo, dali će to mjesto biti podieljeno takodjer onomu, koji poznaje te jezike.

Izbori u Pazinu. Brzojavljuju nam iz Pazina, da su izbori za posebnu pazinsku upravu određeni za dne 16. i 17. t. m. u pogovora se, da će ostala obćina birati dne 21. 22. i 23. t. m. Bilo u dobar čas jedno i drugo.

Preporučujemo i ovom zgodom našim prvakom u pazinskoj obćini, da ne budu i rade neumorno i neprekidno, jer će protivnici sve i sva poduzeti, da zasliepe i zavaraju sirotu kmeta. Vigilantibus jura!

Naknadni izbor za istarski sabor. Nakon smrti zemaljskog zastupnika g. Struthofa, koji je zastupao u istarskom saboru gradove Buzet, Izolu i Milje, imade se izabrati drugog zastupnika, što će se dogoditi usljed namjestničke naredbe dne 10. julija t. g. Birati će se u Kopru.

Razprava proti zadarskom načelniku g. vitezu Trigariu. — Dne 7. t. m. započe pred tršćanskim sudom razprava proti poznatom zadarskom načelniku i vodji tamošnjih talijanaša, Trigari bijaše tužen radi uvriede poštenja nanešene g. Ivanu Bréiću, političkomu komesaru u Zadru. Razprava ova imala se obaviti u Zadru na Trigari znao je izposlovati, da bude u tu svrhu delegiran tršćanski sud, nadajuć se u Trstu boljoj sreći nego li u rodnom mu Zadru. Žalimo vrlo što nam nije moguće obazreti se obširnije na ovu vrlo zanimivu razpravu, koja namerazkriva razvrsano stanje socijalno u obće, a napose ono izmedju činovničtva kod obćine i kod samog namjestničtva u Zadru. Iz izkazah pojedinih svjedokah uvjerismo se kako se tuj nepazi na ikakvu kolegijalnost, na subordinaciju, na svetinju uredovne tajne, u obće, na ništa što bi odavalo neke sugisnje u mislih, težnjah i radnjame to iste oblasti. Al predjimo na samu stvar.

Dne 16. febrara t. g. nalazili se medju ostalimi i gg. Trigari i Bréić u ijekarni Josipa Bréića u Zadru. Tuj se pogovaralo o nekoj talijanskoj demonstraciji u zadarskom kazalištu i u pivarni »Ai Progresso«. Tom zgodom uvriedio je Trigarik

X »Žrtvovao je za narod sve« piše »Sl. N.«, ja, slobodno možemo kazati, isti život. Kada su ga naime prijatelji pri-silili, da preuzme mandat za državni i zemaljski sabor, podvrgao se toj želji rekavši: »Ja znadem, da idem smrti u susret, ali kad to hoćete, neka bude za naroda. Rad tolikog gubitka nepiače danas jedino slovenski narod već i ostalo Slavenstvo a napose mi Hrvati, koji iskreno dielimo tugu sa braćom Slovenci. Plemenitomu svećeniku i rodoljubu bio vječni spomen medju zahvalnim narodom a njemu bila lahka domaća zemljica, za koju je sve žrtvovao!

komesara Brčića spočitnuv mu, da je i on kriv raći dogodivših se nemira, da je mistificirao i krivotvorio neku razpravu proti zadarskim varošanom, da je opetovano razdero izvješća oružničkog stražmeštra, koja mu nebijahu po volji sastavljena i napokon reče mu, da neće više smjeti ponavljati slične nepodobštine itd.

Radi toga podnesao je g. Brčić obtužbu proti načelniku g. Trigari-u radi uvrede poštenja.

Razpravu vodio je pristav g. Stimpel a zapisnik prislušnik g. Ghersich. Tužitelj prisustvuje razpravi, odvjetnik mu je g. Dr. Bersa. Obtuženi, prem je u Tratu, nije se ušao doći na razpravu. Njega brani poznati zadarski talijanaš Dr. Ghiglianovich. Razprava trajala je dne 7. i 8. t. m. od 9 do 2 sata po podne. Svjedokah bijaše preslušano do 15, sve iz Zadra. Jučer govorili su odvjetnici a danas, t. j. 9. t. m. izrekne je sudac osudu, kojom osuđuje g. viteza Trigari-a, načelnika zadarskog na globu od 25 for. Kod odsudjeni toli tužitelj uložiše utok proti osudi. Tako dakle imati novu razpravu u Tratu u lašt a pitanju.

Kolera u Trstu. U susjednoj kraljevini Italiji pokosi taj nemili gost danomice do stotinu osobah. U Mljetoh bisni kolera najžilvlje. Tuj oboli danomice 80—40 osobah, a od ovih umiru skoro dvie trećine. I u drugih sjevernih mjestih Italije ima više slučajevih kolere.

Cega smo se davno bojali, t. j. da će i u naše krajeve ta grozna pošast, napokon se žalibože i dogodilo. Ovih danah oboli je i umro od kolere neki mornar Malotić, koji se nalazio na lošinjskom brodu Samsonu. Dao Bog bilo to prvi i posliednji slučaj!

Preporučamo i ovom zgodom našemu puku, da pazi osobito na čistoću, i to hrane, tjela, odjeće u obće na čistoću u kući i izvan kuće; onu bo je najboljі lek proti tomu groznomu gostu.

Veliko-Niemci u Ljubljani. Na dan »Ušnašatja« odkrili su ljubljanski Niemci svomu pjesniku Anastazu Grünu (grofu Auerspergu) spomen ploču, čim su htjeli proti slovenskomu gradjanstvu, i u obće proti Slovencem demonstrirati. To njim se ipak nije ponoslo, jer jih je svietsko gradjanstvo Ljubljane budno pratilo te bijahu silni Niemci prisiljeni svoju sramežnost u najdubljoj tišini obaviti. Osim toga bijahu izviždani i izpaljkani tako, da će jih proći volja doći drugi put u slovensku Ljubljanu demonstrirati.

Dar »Matici Hrvatskoj« K. D. piše, da je ovih dana viš. g. Valtasar pop Glavić, profesor u dubrovačkom njemeništu, poslao »Matici Hrvatskoj« svoju ogromnu zbirku mnogovrstnih narodnih pjesamah, sakupljenih po okruglu dubrovačkom. Zbirka broji okolo 52.000 stihovah popraćenih učenimi sakupljačevimi pripomenami. Evala uzor radiši na književnom polju!

Poštarske cedulje. Od 1. tek. počela je kolati nova vrst vriednostnih znakovah poštarskih pod imenom »*Poštarske cedulje*« (Kartenbrief, Biglietto postale).

Poštarske cedulje s utiskom poštarske marke od 3 novčića, služe redovito za unutrašnju mjestnu porabu, dočim one markom od 5 novčićah imaju se uporavljati za svaku inu odpravu uz popunjivanje oprostne pristojbe za inostranstvo. Unutrašnja je strana takovih cedulja odredjena za dopisivanje.

Sa sprednje strane poštarskih cedulja tiskano su na glavi rieči »Kartenbrief« a na gornjem desnom uglu utisnuta je marka poštarska od 3 ili 5 novčića.

S lieva sprednje strane nalazi se tiskana kratka obaviest o načinu, kako se imaju otvoriti poštarske cedulje; a straga na istih štije se druga obaviest, kojom se dozna način, kako se mogu poštarske cedulje porabiti i za inostranstvo.

Poštarske cedulje imaju biti na poštu predane zatvorene.

Mogu se poštarske cedulje i preporučiti.

Zanteležnji smo da li će nosit te cedulje za Istru i hrvatski napis.

Koliko naroda bježi iz blažene Italije u druge države? Našim čitateljem, osobito onim iz južnih pokrajnah carstva, biti će poznato, kako se u neko doba godine radnici iz blažene susjedne kraljevine sele u četah kako i skakavci. Za dokaz tomu evo nekoliko podataka. God. 1884. izselilo se iz Italije 59 049 stanovnikah; god. 1885. 77.029. Broj onih, koji su se stalno ili privremeno izselili god. 1885 iznaša 157.393. Od ovih razišlo se po Europi 78. 232 a u samu Austro-ugarsku došlo jih 20.806. U Afriku izselilo se 6 217, u Ameriku 72.490 osobah. Ove brojke izseljenikah kažu nam najočitije, kolika bieda i nevolja mora da vlada u susjednoj kraljevini, za kojom naši vjetrogonje toliko teže.

Interesi za državne dugove iznašaju za ovu godinu po zadnjih službenih izkazih u Austro-Ugarskoj 213.709.302 for.; u njemačkom carstvu 148,026.677 for. Sakesonska sama plaća do 16 milijunah, Würtemberžka do 10 milijunah, Bavarska do 26 milijunah, Belgija plaća na godinu preko 40 milijunah, Francezka 512 milijunah, Engleska do 800 milijunah, Rusija 327,058.000 for. Srbija 3 04.442 for., Švajcarska samo 757.703 for., Španjolska do 110 milijunah, Turska 44 milijuna. Ukupno imaju europejske države za ovu godinu platiti u ime samih interesah za svoje dugove gorostasnu svotu od dvie miljarde i nekoliko milijunah forintih, ili kako to izvješće točno kaže: 4.015.180 636 njemačkih marakah. Ovako silni brojevi moraju da čovjeka prestrahe kad pomisli, koliko moraju da plaćaju narodi samo u tu svrhu, naime za interese u državne blagajne. Sretni oni narodi, koji su toliko bogati, da mogu u svojoj zemlji nositi toliko kapitala, za koji nekim načinom sami sobi plaćaju to interese; ali što se narodito tiče Austro-Ugarske, ona sve skoro plaća inozemskim glavničarom i jedva šesti dio ukupnog poreznog prihoda ostaje u zemlji.

Koristne poglavarstvene naredbe. Gradska zastupstva u Saskoj izdaju često dobrih nalogah i zabranah, na takovih, radi kojih neosmije polaziti krčmu onaj, koji duguje porez; imade dosta. No odredbu gradskog zastupstva u Guregu, gradiću sa kojih 5000 stanovnikah, vrlo je zanimiva. Njom se zabranjuje mladim ljudem, bili muškoga ili ženskoga spola, bavliti se preko 10 sati u večer na ulici, ako neće, da budu s mjesta zatvoreni. Školska djeca moraju već u 9 sati u večer biti kod kuće.

Kočovar milijunar. Dne 13. p. m. umro je u mjestu Retz veliki vinski trgovac Toma Verdorber u 93. godini; rodjen bijo u Kočovju od kuda je kao siromašni dječak od 16 godinah; godine 1809. pošao u svjet, kako to obično čine Kočovari. Mjesto narančami i ostalim južnim voćem, trgovao je on sa brusovi, sa koso i došao do bečkog Novog mjesta u doba, kad je Napoleon svojom vojskom ostavio Beč; ali ga nepustiše onamo, pošto mu je putni list izdat od francezkog poglavarstva. Ipak se je znao lukavo uvući u grad i tu je on kroz petnajst godinah nosio teške brisne od kuće do kuće dok si je prištedio neki kapital s kojim je počeo trgovinu sa laktenom robom i obilazio sve sajmove Austrije, a napokon posjećivao i velike inostranske sajmove. Sreća mu se je nasmiljala i siromašni Kočovar postao je bogatim trgovcem. Kasnije počeo je raditi s vinom i tim poslom dotjerao do milijunara. On nije nikad zaboravio, da je nekad bio siromah, a znajuć nevolje uboštva, priskočio je rado biednim ljudem u pomoć; podupirao je sve čovjekoljubive zavode i družtva, radi kojih plemenitih svojstvah ga je pučanstvo svakom zgodom odlikovalo. Ostao je neoženjen te je sav svoj ogromni imetak, sastojeći u gotovu novcu, šest velikih kućah u Beču i Hernalsu i drugih vriednostih, razdielio svojim kočovarskim rodjakom, kojih je 70 i svakomu oporukom ostavio 21.000 for., a ostalo siromašnim obćinam u Kočovju i Retzu.

O carici Charlotti, udovi iza nesretnoga cara Maksimilijana meksikanskoga, koja je nakon njegove smrti poludila, javlja se iz Bruselja: Nesretna carica pala je upravljajnih mjesta u tužnu mentalnoju, tako da nije htjela ustati iz postelje, nije ni htjela da okusi hrane. Liečnici pokušaše bolestnicu razveseliti glasbom. Pod njezine prozore postaviše vojničku glasbu, koja je svirala vesele komade, no posljedica bijaše ta, da se je na to bolestnica silno razljutila. Svomu ona pokojnomu kralju belgijskomu, pisa nekoliko dopisah, u kojih mu se tuži, da se u njezinoj kući pripravljaju same svečanosti, a da toga trpiti neće. Sada uzteže carica vrlo rano i obično stoji na vratih vrta, da onamo nepusti nijednoga tudjinca jer bi joj — veli — pogazio travu.

Tršćanska burza

dne 9. junija

Austrijska pap. renta	for.	85 25	do	for.	85.35
Ugarska »	»	94 90	»	»	95.00
Iska u zlatu 4%	»	100.25	»	»	100.40
Dionica nar. banke	»	878	»	»	870
» kredit-banke	»	289	»	»	289
Talijanska renta	»	98 5/16	»	»	98 7/16
London 10 lirah sterlinah	»	126 1/4	»	»	126 1/2
Napoleoni	»	9 99 1/2	»	»	10.02
C. kr. cekini	»	5.85	»	»	5.87
Državne marke	»	61.95	»	»	62.05
Iste francoske	»	50	»	»	50.15
Talijanske lire	»	49.95	»	»	50.05

Lutrijski brojevi

dne 5. Junija

Trst	73	29	89	6	8

dne 9. Junija

Prag	89	55	21	9	50
Lavov	68	17	48	5	7
Hermanstadt	67	70	45	88	80

Nr. 172.

Natječaj.

Razpisuje se natječaj za definitivno imenovanje učiteljah na jednorazrednih pučkih učionah treće vrsti u Boljunu, Čepiću, S. Petru u Šumi, Kringi i Šumbregu, a podučiteljicah u Pazinu i Pićnu.

Službe u Kringi, Šumbregu i Pićnu mogle bi se podieliti i provizornim imenovanjem. —

Za navedene službe, izvan one u Pazinu, gdje je talijanski nastavni jezik, zahtjeva se poznanje toga jezika i usposobljenje u hrvatskom jeziku.

Plaće su one ustanovljene u zakonu 3. novembra 1874. dotično 13. decembra 1878.

Molbe neka se propisanim putem amo šalju do 28. junija t. l.

Od c. k. kotarskoga škols. vieća
u Pazinu 27. maja 1886.
Predjednik.

Nr. 218.

Oglas natječaja!

U smislu zaključka obć. zastupstva razpisuje se ovim natječaj za mjesto obćinskoga tajnika godišnjom plaćom for. 450 a. v. koju će svaki mjesec poplatno iz obćinske blagajne vući. —

Natjecatelji za ovo mjesto imaju podnesti svoje molbe do 20. junija t. g. podpisanomu odboru, i ujedno dokazati kako svoju pripadnost, tako i poznanje hrvatskoga, kao uredovnog jezika u riedi i pismu, zatim talijanskoga a po mogućnosti i njemačkog jezika.

Obćinski odbor
U Baški 24. maja 1886.
Za načelnika, obćinski viećnik
Pajalić. 3—2

PRORAČUN

ZEMALJAH I KRALJEVINAH ZASTUPANIH U CAREVINSKOM VIEĆU U BEČU ZA GODINU 1886.

	Državni izdatci	IZDATCI redoviti	vanredni	svota for.	Državni dohodci	DOHODCI redoviti	vanredni	Svota for.
I	Previšnji Dvor	4.050.000	— — —	4.050.000	Previšnji dvor	— — —	— — —	— — —
II	Kabinetska kancelarija Njegova Veličanstva	75.389	— — —	75.389	Kabinetska kancelarija Njegovoga Veličanstva	— — —	— — —	— — —
III	Carevinsko vieće	737.230	232.029	969.859	Carevinsko vieće	— — —	— — —	— — —
IV	Državni sud	24.000	— — —	24.000	Državni sud	— — —	— — —	— — —
V	Ministarsko vieće	1.020.702	— — —	1.020.702	Ministarsko vieće	710.000	— — —	710.000
VI	Zajednički poslovi (vojska, diplomacija, zajedničke financije)	86.338.803	4.085.130	90.423.933	Zajednički poslovi (vojska, diplomacija, zajedničke financije)	— — —	— — —	— — —
VII	Ministarstvo unutarnjih posalah	10.159.184	3.011.444	13.170.628	Ministarstvo nutarnjih posalah	1.142.254	— — —	1.142.254
VIII	Ministarstvo za zemaljsku obranu	9.834.341	27.539	9.861.880	Ministarstvo za zemaljsku obranu	254.836	— — —	254.836
IX	Ministarstvo za poduk i bogoštovje	17.850.958	2.146.852	19.997.510	Ministarstvo za poduk i bogoštovje	5.235.923	170.038	5.405.501
X	Ministarstvo financijah	93.570.071	4.811.835	98.381.806	Ministarstvo financijah	402.932.706	4.490.606	407.423.312
XI	Ministarstvo trgovine	71.911.351	13.009.928	84.921.282	Ministarstvo trgovine	69.860.750	400.089	70.267.739
XII	Ministarstvo poljodelstva	11.481.430	2.545.247	14.026.277	Ministarstvo poljodelstva	10.966.062	9.235	10 975,297
XIII	Ministarstvo pravosudja	19.840.000	1.187.059	21.027.059	Ministarstvo pravosudja	728.073	— — —	728.073
XIV	Vrhovno računarstvo	150.300	1.700	152.000	Vrhovno računarstvo	— — —	— — —	— — —
XV	Mirovine	16.286.901	1000	16 288.901	Mirovine	75.241	— — —	75 241
XVI	Subvencije i dotacije	1.979.280	11.407.992	12.087.812	Subvencije i dotacije	— — —	74.500	74.500
XVII	Državni dug (kamati)	117.975.051	4.084.285	122.059.339	Državni dug (kamati)	— — —	9.211.696	9.211.696
XVIII	Uprava državnoga duga	851.150	14.100	857.250	Uprava državnoga duga	14.600	— — —	14.600
	Svota izdatkah	470.059.947	46.566.494	516.625.771	XIX. Prodaja nepokretnoga državnoga imanja	— — —	234 100	234.100
					XX. Odšteta odjeverne željeznice cara Ferdinanda	— — —	1.314.732	1 314.732
					Svota dohodkah	491.927.315	15.906.496	507.833.811

Državni izdatci iznašaju for. **516.625.771**
Državni dohodci iznašaju » **507.853 841**
Ostaje manjak » **8 791.930**

Piccoli-eva esenca za želodec

G. PICCOLI, lekar v Ljubljani.

Odvaja kakor je razvidno iz zahvalnih pisem iz zdravilnih spričeval bolnikov v želodcu in trebuhu, bodenja, krč, želodčne in prsne bolezni, zabasanje, hemeroide, zlatenico, slabo prebavo itd. in je najboljo pripomoček zoper pijače pri otrocih.

Pošilja izdelovatelj po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 4 fl. 36 nov.

Pri večem številu dobi za primerno odpust.

V steklenicah po 15 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah: Foraboschi, Serravallo, Liprandi, Pozzetto, Prašnmarer, Dorsadini, Ravasini in Zanetti in skoro v vseh lekarnah Primorskega, Tirolskega, Istre in Dalmacije.

G. Gavr. Piccoli-ju, lekarniku u Ljubljani.

Na zahtjev potvrdjujem, da sam Vaš cviet za želudac, kojeg sastavine su mi dobro poznate, uspješno rabio u mnogo slučajevah proti bolesti u želudcu i zlatoj žili.

Ljubljana mjeseca jenara 1884.

Dr. Emil vitez pl. Stöckl
c. k. vladin savjetnik i komunalni zdravstveni izvedbenik.

Podpisani potvrdjuje, da ima želudačna esenca ljubljo lekarnika Piccoli-ja hitro i pouzdano zdravstvena moči. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; komaj da pride dan, da ne bi meni kdo došao k meni, to me prosi za jedno ali dve steklenici želudačne esence, kojih imam vedno nekoliko pripravljenih.

A. Wiesiak, župnik-dekan. Plominj, Primorje.

Antirheumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, ostalih dotavnih duflah, bolestim u križu i v prsih, prehlajenjem bolestim v glavi i v zobih. Steklenica 40 nč.

Pastile santaninske (kolodij proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatljica 10 nvč. 100 komadičah 50 nvč. 1000 komadičah 3 for.

Saltolino pastile proti prehlajenju najbolja pomoč proti davici (difteritis), plučnim, prsnim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatljica 20 nvč.

Zeliščni prsni sirup. Ta iz lekovitih zelinah ladjolani sirup rabi se z najboljim uspjehom proti svim prsnim i plučnim bolestim, zas žanju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd. Odrašćeni noka uzme 2 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličic. Steklenica 30 n.

Tu navedena, kako i ova druga ozdravitva se uviek friške dobe u lekarni 16—36

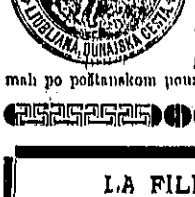

G. Piccoli-ja
«pri angelu»
Ljubljana,
Dunajska cesta,
gdje se naročbe odmah po poštanskom pouzedu izvršuju.

LA FILIALE
della
BANCA UNION
TRIESTE

e' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbonando l'interesse annuo
per Banconote
3¼ % con preavviso di 5 giorni
3½ „ „ „ 12 „
3¾ „ a sol mese fisso
per Napoleoni
3½ % con preavviso di 20 giorni
3 „ „ „ 40 „
3¼ „ „ „ 3 mesi
3½ „ „ „ 6 „

Per le lettere di Versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partire dal giorno 15. 2°, agosto, 3. 25. maggio, 15. luglio e 15. ottobre a seconda del preavviso.
Trieste 19 Aprile 1886.

IN BANCO GIRO
abbuona fino il 3½ interesse annuo sino quattro mila somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; impieghi a seconda preavviso avanti la Borsa. — Ogni somma dei versamenti in apposito a parte.

Contegg'a per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la mata del medesimo giorno*

Assume pel proprio correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro la facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' incasso *d'assegni, cambiali e coupons*, verso ½% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s'incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 1—2—11

ŽELODČNE BOLEZNI
je mogoče *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti
po
JERUZALEMSKEM BALZAMU
edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lahko, posebno dandanes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne ničnu leke.

Večina raznih kapelic, izlečkov itd., katere se občinstvu kažejo kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič drugega, nego škodljiva smes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priproste sestave, odločno ozdravljenje in želodčne živce hitro krepčalno moči pravično **prednosti** nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi ob vsakim dnevom veče prašanju po njemu. Ta balzam, bogat na dolnjočih snovih kinoško robnarske, katera koronika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na **prebavljanje** ni čiščenje, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nejedčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bneanju, proti homoroidalnem trepljanju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev.

27—31

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI
G. B. PONTONI
v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *I. Markus Ravasini*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Kormínu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Pallesa.

Podružnica u Trstu c. kr. povl.
austrijskog vjerozisjskog zavoda
za trgovinu i obrt.

Novci za uzamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 3½% to
8-dnevni odkaz 3%
10-dnevni odkaz 2½% to
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 2½% to
3-mjesečni odkaz 3 %
6-mjesečni odkaz 3½% to

Okružni odjel
u bankah 3½% to kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Pešta, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Graz, Hermanstadt, Innsbruck, Clotovac, Ljubljana, Salzburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% to provizije.

Prodajam
na varranto, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% to provizija za 3 mjesece.

Na glavnicu, 6% to godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povelo iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—6

V LAHOV

Likve okrepljujući želudac
odobren po višim oblastih na dekretom a pripravljan od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) sa filialkom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likvor, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, čaom ili jnhom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, znajućih zdravotna svojstva, te se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u ženskeu i kod probavljajućih organah; nadalje čisti krv izpravljajuć slabinu i tromost i popljačujuć tok. On čisti polagano, uništujuć gljivice ublažujući kroničke hrapavosti jetarah, slezone, umanjujući sve malo po malo zastarjela boleati hemoroidah.

Uzmu li se likera danomice, čuva od otrovnih miazmah, proizvirućih koli od pokvarena zraka, toli od epidemijah. žato je izvrstan lek proti *grozniei* i proti *koleri*.

Ono pako što, sačinjava pravu osobinu likera u zdravstvenoj struci jest, što oslobadja ljude odanog srčbi i pokunjenosti od škodnih posliedicah, koje čovječanstvu daje veliki broj neuredah.

Zaista iza malo danah čovjek, koji se služi tim likerom čuti, da mu je povraćena životna snaga, i čuvstvo blagostanja čini ga zadovoljnim, probudjenim i svjež. Zim za svaki tad. 41—45

Da se olahkoti kupovanje občinstvu gospodar tvornica osnovao je na široko razprodaju svoga likera, koji se može dobiti u svih **kavanah i rakijašnicah**.

Nova
ekonomička krojacnica
Corso br. 26 p. I. 48—48

Odjela od same vune polag mjere.
Odjela chevlot od f. 12 dalje.
Gornji kaputi od fior. 10—18.
U velikom izboru
odjela fantazije
polag cienah, koje se nebojo konkurence.

Takodjer na obroke.

Takodjer na obroke

SUKNO ZA ODIELA

za trajne ovčje vune za čovjuka srednje veličine:

3·10 metra za odielo { za fr. 4·96 iz dobre vune " " 8·— " bolje " " " 10·— " fine " " " 12·40 " prav fine "

peruviena iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za **suknena obladila za gospe, meter f. 2.**

Črni krani palmeroton iz čiste volne za zimni **paletot za dame, meter f. 4.**

Poine pišče po f. 4, 5, 6 do f. 12, jeden. Zelo lepa obladila, hlače, vrhne suknje, tkanino za suknje in dolgo plašče (tuffi) rašanina, ironda, (grabonina), chevlota, tricota, sukno za dame in biljare, peruviena, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY
utemeljeno 1806.
Skladište tvorniee v BRNU (Brünn).

Uzorci gratis. Ogledek za gg. krojače **neprosto. Pošiljatve s povzetjem čez f. 10 prosto.**

Imam stalno zalogo sukenja v vrednosti f. 100.000 a. v. tar so ob sebi uma, da mi v moji svetovni trgovini mnogo **ostankov** po 1 do 5 metrov dolnih preostajaj prilično nom tedaj kratko zelo **znižani tvarilbsni** ceni razpačavati. Vsak razumen človek more razvideti, da se od tako velikih zalog **nemarnje pošiljati uzori**, ker bi od kacih sto naročb prišla kmalu nič na ostalo, in je torej zgolja **slepanja**, ako tvorniee za sukno ostanke prišle razpošiljajo, ako vsled slučajih prišlejni odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—48

Neprišli **ostanek se zamenjajo** ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, mugjarski, češki, poljski italijanski in francoski.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—49

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizko cienu košara svake vrsti, šutka, metle iz slame i iz konjske grive, čistila za noge, sagove; kisto svakovrsti; povoštano platno; lonce za cvietje i za ribe; platno za vezenja, finog rapuna te svakovrstnih predmetah za tapetaro.

Prvi ustav 26—
Ekonomička krojačnica
Ivana Batelli-a
Via Barriera vecchia N.ro 6, I. piano.

Sgotavljaju se odjela polag mjere, najvećom brzinom i elegancan, uz najjeftini cienu.

Naručbe se obavlja uz pouzeće

Čudo obrta!

Samo for. 3.75

stoji kod mene od danas jedan izvrstan, regulisan od **sebe svetleći se**

Sat sa nihalom

i koji bije svakog sata i pol sata, sa dva mjedena uteza

sa nihalom u vrlo krasnom, fino poliranom, orahovinu napodobljujućim okviru sa krasnim kuulom, koje je c. kr. privilegiranom svietlodpan, se tvrdi, napravljeno sa modu popuh mjesečne sjajno svieti tako, da se bez svieća odmah vidi koji li je ant. Za silu svietlost pruzam

pismenu garanciju

isto tako jamčim za dobrotu sata. — Ja sam jedini izumitelj tih satovah te prodavam iste jedino u tog razloga tako jeftino, budući da ih izradam više stotinah na skladištu a trebam novce. Svaki sat je sa spatentom provijen. Razpošiljanje satovah biva uz poštensko pouzeće ili uz gotov novac. Dobiva se u tvornici **svietlećih se satovah sa nihalom**

WIEN, III. HINTERE ZOLLAMTSTRASSE N R. 9 **J. H. Rabinovics.** 6

Velika partija
ostanakah sagovah
(10—12 motarah) šalje uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

L. Storch, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 2—2

Uzorci se šalju badava i franko.

Velika partija
odrezakah sukna
(3—4m.), u svih bojah za cielo muško odjeće, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Uzorci se šalju badava i franko.

LUIGI CADORE

limar

zaprsegnuti procenitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladištu:

Velik izbor **kapelnih klebovah**, badanjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se pradnje uz gotov novac kao i uz mjesečne obroke; uz isto pogodbe dnju su na raspon. Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od ½, do 50 lit. bodovane c. k. boždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na žlieb i drugih limarskih spremah. Suviše br. 4 barometra, označitelja vjetrovah za ljetne dvore. bačvi, glorieto itd. itd.

48—24 **Sve uz najumjerenju cienu.**

Znatne gubitke

koje je pretrpila tvornica željeznog pokućtva „Godderidge Brothers and Comp." u Londonu uslied pada banke u Glasgovu, prisililo ročenu tvornicu odustati od daljnjih obrtpoduzedah i rasprodati za četvrt na tvorničke cieno sve predmete provizije, kojih ja velik broj i koji bijahu često odlikovani na raznih izložbah. — Podpisani nudja ih obćinstvu

400 postelja željeznih

za odrasle
(koje su priloženoj slici vrlo slične)
izvrstno radjenih a jesu na ures u svako sobi, za 10—

samih 8 for. komad

prije stajao je for. 32.50

Ova post lje preporučaju se osobito za proljeće i ljeto, budući se uzdrže svjetlim i prednjače u svemu drvenim.

F. BUGANYI

Skladište strojevah u Beču, Landstrasse, Kriegergasse.

Primaju se naručbe i za jedan komad. Naručbe se razašilju u najboljem stanju uz gotov novac.

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca**

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom zastu nasle stvari, a neslogа sve pokvari“ Nar. Pod.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Godina XVII

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; ti u slučaju opetovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šilju poštarskom *napuśnicom* (assegno postale) 1mo, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata a poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 5.01 i 2 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Občinskim biračem u Pazinu.

Za koji dan biti ćete pozvani, da birate novo občinsko zastupstvo, koje će upravljati kroz tri godine Vašom občinom. Ovo je prvi put što će tvrdo nakanili otresti se tudjeg gospodstva u Vašoj toliko unesrećenoj občini.

Protivnici Vaši i narodni uvidjaju to pak bi htjeli svom silom, da Vas i nadalje drže u robstvu i tmini, da tako uzmognu i u buduće s Vami i s Vašim imetkom po miloj volji gospodariti. Mi se tomu nečudimo znajuć, kako njim je težko priznati mrzkog »šćava« sebi ravnu.

Občinari pazinski! Mnogo je tomu vremena, što pašuju u Vašoj občini domaći odmetnici i tudji nametnici, neštujuć Vašeg jezika, običajah, nit ikoje Vaše narodne svetinje. Većina Vas bijaše do sada od gospode tako zavarana i zasliepljena, da siromah »šćavo« nije imao druge pravice već da plaća, trpi, muči i da za gospodu glasuje. Al danas nije više tomu tako. Većina Vas otvorila je oči te novjeruje više gospodi. Radki su oni medju Vami, koji nebi znali, da su sama gospoda navukla svu nesreću na Vašu občinu a tim i na Vas sama. Malo imade kmetovah u Vašoj občini, koji bi se dali i na dalje za nos voditi od Talijanašah, koji Vas mrze i preziru iz dna nečiste njim duše. Sve što je medju Vami svietno, pošteno i nepokvareno, pristati će uz Vaše vodje i prvake, uz naš narodni program.

Kmetovi pazinski! Nadošlo Vam je oto vriemo, da skinete sa sebe težki jaram robstva, da si osvietlate lice pred Vašimi zemljaci, da zauzmete u občini ono mjesto, koje Vam po Bogu i zakonu pripada. Sad je doba, da dovikneto neprijateljem narodnim:

»S ognjišća milog bježte nam kugo,
Zajam vam moramo vratiti već.«

Kod prvašnjih izborah bila Vam je težka borba jer Vas je bilo malo a protivnici Vaši, brojem maleni al drzovitošću veliki, znali su uvjek skuditi Vas pod svoj jaram. Hvala Vašoj svjesti i nastojanjem Vaših vodjah prookrenulo se kolo sreće. Danas niste više osamljeni. Kolo naše razkrililo se i ojačalo širom cielo Istre. Občina za občinom oslobadja se tudjeg gospodstva. Hrvatsko pučanstvo Istre spoznaje, da imade ista prava kao i svaki drugi austrijski državljanin; ono sluša i sliedi svoje prvake, narodne dobročinitelje i osloboditelje. Naše su se dakle čete pomnožale i ojačale a ono protivnikah naših padaju i razpadaju se danomice sve to više. Sve što je na napravdi i nasiljem sagradjeno, mora propasti, a tako biva i sa gospodstvom naših protivnikah. Na nogo dakle birači pazinski! Pokažite svietu, da se niste odrekli materinjeg mlieka i da ste dostojni hrvatskog imena.

Uprite sve svoje sile u ovom toli važnom trenutku. Učini li svatko svoju svetu dužnost, pobjeda Vas nemože minuti. A tada — ufajmo se — prosjati će Vam mirniji i slobodniji dani a Vaša će občina, kao mladi sokol poletiti u kolo svojih hrvatskih drugaricah. U svojem slobodnom poletu razviti će tada sve svoje mladjahno silo na treput dušmana a na čast občinarah i hrvatskog nam roda i imena. Na izboru dakle občinari pazinskil svi složno i neustrašivo. Na Vas će biti upreto oči cielo Istre a i srodna nam braća iz ostalog carstva poručuju Vam s vami ujedno: Bog blagoslovio i usporio Vaš trud i napor!

Dalmacija-Istra.

Stari Mlečići obogatili se ribom, te počali s ribarskimi ladjami i nešto trgovati.

Ribarom su omilili naši krajevi jer su obilniji s ribom, pak i trgovcom jer je sigurnija obala.

Jedni i drugi našli su u gradićih nekoliko ljudih, što su njihovim jezikom govorili, pak su pomislili: ovo je talijanska obala, to i zemlja.

Kad su našli savoznikah, pokušaše primamiti na svoju stran bizantinsko carove, prikazujuć njim, da je bolje pustiti jadransko more Talijanom nego Hrvatom.

I Mlečićem podje za rukom, što milom što silom, što oružjem što novcem, odtegnuti obalu od matere zemlje.

Mnogo je vjekovah tako trajalo.

Hrvati se bore, da prisvoje i da se osjeguraju svojemu kralju, al sa svih stranah napadaju jih neprijatelji.

Na gospodskih stolicah ostaju gospoda potalijančena, sliedi oni starim načinom, starim tudjinskim redom. Nego se i narod budi, pa narod sam svoje prisvaja, a talijanština vapi: finis Dalmatiae.

I mi kažemo finis — nestaje. Al česa nestaje?

Nestaje nepravice, da sa narodom i sa narodnim imetkom gospodare konti.

Nestaje nepravice, da sudac nerazumi naroda ni narod sudca.

Nestaje nepravice, da neima učionah nego za gospodu i na raznarodjenje.

Nestaje nepravice, da se narodnim novcem grade šetališta gradovom, a da se sela zapuste i bez dobre staze i da se pusti nek voda uništuje trud i život ljudski.

Svega toga nestaje, nestaje i lacmanske Dalmacije, a nastaje hrvatska Dalmacija. Lacmanskoj Dalmaciji pjevaju domaći izrodi: finis Dalmatiae, a mi odpjevamo Amen, Bože! —

Ovakav članšić donesao je ovih danah zadarski »Narodni list«, a mi ga skoro u cielosti donašamo. Zašto?

Jer nalazimo, da je mnogo rečeno o Dalmaciji slično onomu u Istri.

Jedna je samo znatna razlika, naime ta, da je u Dalmaciji nastalo doba u koje nestaje mnogo zla, koje je u njoj kao i u Istri bivalo, dočim u Istri još nije nadošlo to doba, izuzam da se je narod u raznih krajevih buditi počeo i da pokazuje, da si hoće sam svoje prisvojiti.

I hoće, bude li postojan u borbi

PODLISTAK.

Razgovor

medju Jadrom i Tonom.

Jadre. Dobro jutro Tone.

Tone. Bog daj, kume Jadre.

Jadre. Dragi Tone, recite mi, vi ki grete s karetom malo manj po celoj Istri, kako kuže latinja po Benečiji?

Tone. Ča ćete, ja ne grem gledat kako izgledaju polja; ja moram držat uzde i paziti pred karetom i za karetom, da ne zmastim kakovega siromašnega otroka ali gospodskega breka, zač bi lahko človika nesrića zadila.

Jadre. To imate pravo, ali pur bite mogal hitit oko osobito na brajde, kada se poljete uz cestu. Človik ki gre po svitu, mora si zapametit sve ono, da je lipo i koristno, i to svojim doma pripovidat. Tako delam i ja kad grem smrikvom u Ljubljanu. Iz Kranjske donesal sam slmena ukeranega pažula, broskve ke dajuju glave kako kapuz, dobre vrsti kapuza i krumpira, pa sam nasadil na svojem imanju, i dal sam susedom i pretelom, i tako se je razplodilo po celoj plovantji. A ljudi kad imaju dosta krumpira, pažula, kapuza, i broskav, ne umiru od glada.

Tone. To je lipo i pošteno od vas. Ja za pravo reć opazil sam po Benečiji, da kmeti živu slabo kako i poli nas, samo na Poreščini, osobito Fontani, u Versaru i u Kastelíru, kmeti dobivaju lipeh beči za vino.

Jadre. Ma ča se niste popital kako oni obdeluju svoje brajde?

Tone. Nisam, lego pred nekoliko miseci zel sam bil na karetu iz Višnjade do Pazina jednoga gospodina, ki da je proputoval celu Istru i da je vidil na Poreščini kako dobro obdeluju brajde i kako umeo žeplaju (sumporaju) grozje.

Jadre. Pa, ča nisto zapametil, kako da tamo obdeluju brajde?

Tone. U koliko se spominjem, povidal mi je oni gospodin ovako: kmeti u Versaru, Fontani, Kastelíru i okolo Višnjade povadili su stare i bolne brajde, a nasadili su mlade ponajviše refošk i teran. Tamo izkopaju dumboko jame ali rov kako i u Pazinščini, lego oni stave na dno jame sušnja, stolje ali nesprhnuta gnoja, zatim dobru zemlju, tako da njim se svaka loza uhiti i dobro raste. Klena ne sade blizu trsa, zač da klen oduzimlje hranu trsu. Mesto klena rabe kolčiće i tratiku. Kada se mladi trsi polove, lipo ih plju i okopavaju dva ili tri puta na leto.

Već prvo leto počnu ih žeplati. Oni ne čekaju, da se opazi bol, kako to delaju poli nas. Žeplaju kad se grozje pokaže, kada počne cvasti: kada odebeli kako grahovo zrno. Vole, koze ali ovce ne puste nikad u brajdo ni u vinograde, zač blago polomi i pobrsti loze.

Jadre. Mi neki ter neki žeplamo ali samo onda kad se bolest pokaže na grozju.

Tone. Mi delamo kako i oni, ki gredu po mediga i po medičiju, kad je bolnik na umoru. Onda je već prekasno, trud i trošak je za nič.

Jadre. Ča nisto nič drugo zapametil od toga gospodina?

Tone. A ja, i to mi je povidal, da je kmetah srednjega promoženja na Poreščini, osobito u Fontani, Versaru i u Kastelíru, ki da tukivaju za vino na stotine i na miljare florini, a u Versaru da je kmetih, ki dobivaju svako leto od 500 do 700 florini za lišnjake.

Kad sam mu je reka, da je u Pazinskom komunu kmetah, ki ne dobiju za vino ni soldа, i redki kmeti, ki imaju kakovo debio od žira na svojoj dosta velikoj kmeščini, on mi se je tužno nasmijal i reka mi je: to je velika sramota za takove poljodelce, ki nimaju za svoju potribu jabuk, krašav crišanj, smokav, brisak, orih, lešnjak i svake druge vrsti žira. Na moj odgovor, da ako jeden ima a drugi nimaju, da mu sve pokradu i polome, on ponovi: to je sramota i nenavist, svi bi morali saditi i gojiti žir; jedan drugomu pokazati kako se presajivaju mlada stabla, i kako ih valja cipiti i gojiti. Te kad bi svaki kmet imao žira okolo svoje kuće, okolo svojega imanja, svačiji plod bil bi siguran. Na komunskem imanju ali uz put svaki mladoženja morao bi nasaditi nekoliko šlivah ali orek ali drugih stabiah. — Sused valja da suseda pouči, ako zna bolje od njega, kako on dela na polju, okolo trsja okolo žira, u vrtu u štali itd.

Na talje mi je reka oni dobri gospodin ovako: Istrijanski kmeti su u mnogih krajih lani, lahkoumno se duže, i pravdaju se rado i za malo stvari. A neznaju ti jadnici, da stim upropašćuju sebe, a tuste i debele talijanske avukate i butigere.

Jadre. Oni gospodin mora biti jako vridan i veliki pretol nam kmetom.

Tone. Po Toniča nisam se razgoval nigdar s boljim ni pametnijim gospodinom. — Ja sam ga pozdravil talijanski, kako je navada poli nas, kad susretnemo koga s dugimi i šaromi bragošami: bon jorno šijor! A on mi je lipo i krbko odgovoril: Dobar dan brate!

Jadre. Tone, ča vam ni rekal, ki je i odkle je?

Tone. Kada sam vidil, da se onako bratski s manom razgora, ja sam ga pital: Nezamirite mi gospodine, ako vas pitam odkle ste? On mi je na to odgovoril: ja sam Hrvat rodom iz Istre.

Jadre. Ste se celo vrime hrvatski razgovarali?

Tone. Ter drugačije ni neznam.

Jadre. Dakle po njegovih besidah i mi smo Hrvati, kad smo se rodili u Istri i kad govorimo hrvatski jezik.

Tone. To se zna. Pače sam zapametil dobro, da je rekal: človik, koga je odojila hrvatska mati i naučila govorit jezik u kem se mi dva razgovaramo, zove se Hrvat. Narod, ki se u tem jeziku svomu Bogu moli, izpoveduje svoje grihe i posluša pretike i božju rič u hrvatskem jeziku; razgovara se svojem dicom u tem jeziku, zove se hr-

proti svojim svakovrstnim neprijateljem. Bog blagoslovio njegovo naporo!

Posliedica odsude.

Javili smo u posliednjem broju, da je dne 9. t. mj. zadarski načelnik vitez Trigari odsudjen radi uvriede poštenja, nanešene c. k. kotarskomu povjereniku Brčić-u na 25 for. globe, odnosno na 5 danah zatvora. Očekivalo se je, da će Trigari i njegova družba upoznati važnost ove odsude te strpljivo čekati, dok izreče svoju prizivni sud u prestupcih, kamo su se obie stranke, nezadovoljne odsudom prvoga sudca, utekle. Nu dogodilo se sasvim protivno. Talijansko tobož najliberalnije novine u Trstu, prikazuju cielu stvar, kao da je Brčić odsudjen a Trigari sjajno riešen, te neimaju dostatno riečih, da opišu sjajni triumf, što no ga je tom razpravom slavio u Trstu g. Trigari i njegov odvjetnik Ghiglianovich. Mi se divimo smjelosti naših protivnikah, koji znaju tako očito stvar izvrćati te svietu crno za bielo predstavljati! Slični hvalospjevi nisu još zadovoljili zadarske Talijanaše, njim se je htjelo još i druge slave. Valjalo je velikano(!) svečano dočekati na povratku u Zadar. Polag poduljega i velikimi slovi tiskanoga telegrama u tršćanskom «Indipendente» 15. ovoga mjeseca, imali su bit Trigari, Ghiglianovich i njihova družba svečano dočekani pri njihovom dolazku u Zadar. O socijalnom ukusu zadarskih Talijanašah nećemo da izrečemo naš sud, jer se to nas istarskih Hrvatah toliko netiče, nu neumožemo prešutiti drugo činjenice, koju nalazimo u istom telegramu. Čitamo naime, da je Trigari bio svečano dočekan i u Pulju, to da su ga došli na parobrod pozdraviti načelnik puljski gospodin Wassermann i g. Elluschegg.

Slobodno bilo načelniku grada Pulja stisnuti ruku i gegliti zadarske Talijanaše, nas stoga neboli glava, prem bi i on morao znati, da su svi njegovi obćinari van Pulja sgoljni Hrvati. Nemožemo isto reći o gosp. *Elluschegg-u. On je naslovni c. kr. namjestnički savjetnik i upravitelj puljskoga kapetanata.* Kao takvomu nameću mu se mnogo dužnosti, koih privatnici neupoznavaju. Stoga težko je skoro vjerovati, da je Elluschegg došao na parobrod, kao što javlja «Indipendente».

Gosp. Elluschegg dobro je znao, da je g. Trigari odsudjen radi uvriede nanešene c. k. političkomu činovniku, pogledom na njegovo službeno uredovanje. Obće je pako poznato, kako zadarski Talijani prihvaćaju svaku sgodu, da prirede kakvu talijansku demonštraciju, proti kojoj navadno su prisiljene c. k. oblasti kaznene postupati. Ako još spomenemo, kako je braniteljTrigarijev u svojem govoru orisao bivše c. k. namjestnike u Dalmaciji, kao stranačke, pod kojimi nisu mogli tamošnji Talijani polučiti ikakve pravice (!), to ne pojimimo, kako je mogao g. Elluschegg prikazati se na parobrod, da pozdravi u Zadar polazeću Trigarijevu družinu, pa bila mu — Bog zna — kako srdcu prirasla!

Od slavenskih c. k. činovnikah u Primorju zahtjeva se, da se u svakoj sgodi ponašaju neutralno, te da se nigdje neiztiču, dapače zamjerava jim se, ako pripadaju kakvomu privatnomu slavenskomu društvu, stoga bilo bi i pravo, da se to traži i od činovnikah ostalih narodnostih. Rečeno mora se tim većom mjerom zahtjevati od c. k. činovnika, koji stoji na čelu jednoga političkoga kotara u našoj državi. Više nemožemo kazati, jer nebiamo radi doći u sukob sa čes. kr. dečavnim odvjetničtvom, nu uzkliknuti moramo: sunt denique fines.

Proporučamo gornji događaj našemu zastupniku na carovinskom vieću u Beču, da na shodnom mjestu upozori vladajuće krugove na istarsko odnošaje.

Skroma svečanost.

(Konac).

Na izvanrednoj skupštini čitaonice dne 3. maja t. g. bijaše jednoglasno zaključeno, da se imenuje g. *Frana Bachmana* počastnim članom, radi njegovih velikih zaslugah po društvo a najpače radi toga, štoje u najnovije vrieme podarovao «Čitaonici» krasnim glasovirom, sjedali, pultom, notami, ormarom za knjige, slikami itd. I što je već prije 20 god. pomogao ustanoviti društvo i od tada vazda mu bio dobrotvoran.

O ličnost bi nadalje, da se čim prije dade u tu svrhu pristojnu diplomu izraditi, koje će mu izraditi društveni predsjednik, tajnik i blagajnik.

Konačno zaključi skupština, da se zamoli g. Bachmana za fotografiju pokojne mu djece Lavoslava i Ljudmile, da može društvo njihove slike u svojim prostorijah izvjesiti.

Diploma bijaše po odborovom naputku u Tratu na obće zadovoljstvo izradjena. Napis glasi:

»Složimo se!«

Hrvatska Čitaonica u Kastvu
u svojoj skupštini dne tredega maja MDCCCLXXXVI. jednoglasnim zaključkom imenovala je veleučenoga gospodina

Dra. Frana Bachman-a

uzor rodoljuba i dobročinitelja svojim *počastnim članom.*

Kastvidne 20. maja 1886.

Za odbor:

Predsjednik: *Anton Dukić*, s. r. Tajnik: *Mirko Jelušić*, s. r.

Dne 27. maja t. g. podula se je deputacija, sastojeća od gg. predsjednika Antuna Dukića, tajnika g. Mirka Jelušića, blagajnika Josipa Vlahe i članovah Miroslava Grosmana i Frana Dubrovića, u il. Bistricu na predaju diplome.

Prigodom predaje, nagovorio je svečara družtvenitajnik Mirko Jelušić sliedećimi riečmi:

Veleučeni gospodine!

Odlukom družtva »Hrvatske Čitaonice« u Kastvu čast nam je predati Vam diplomu počastnoga člana, kojim je isto družtvo Vaše Gospodstvo jednoglasnim zaključkom u svojoj skupštini dne 3. maja t. g. imenovalo.

Nalogom istoga družtva drago nam je na najnovijem velikodušnom daru Vašem Gospodstvu najsrdačniju hvalu izreći.

Velim najnovijem daru, jer ovaj dar nije družtvu »Hrvatske Čitaonice« u Kastvu od Vas prvi bio.

Družtvo znade dobro, što ste Vi uzor rodoljubo družtvu kad se je ljerve prod 20 godinah osnivalo, dobra učinite. Ono dobro pamti, da ste u doba narodnjeg mrtvila, kad je istarski Hrvat u tvrdom snu još spavao, Vi veleučeni gospodine družtvo »Čitaonicu« u Kastvu probudioi da ste Vi tomu družtvu bio ustanovnikom; tomu družtva bilo ste i otac i majka.

Na svemu tomu, mi kasnji naslednici »Čitaonice« u Kastvu, u ime dr šiva najsrdačnije Vam hvalu, želimo, da Vas rodoljube, prijatelju, dobročinitelju, poživi Bog narodu na mnognja leta!«

Deputacija pridružila se ovom nagovoru klično srdačan »Živio!«

Primiv svečar diplomu, srdačno i suzami na očijuh se deputaciji zahvalil. Spomenu da ga ovakova odlikovanja, koja od samoga naroda potiču, veselo više no ikoja druga. Radostno istaknu, da mu je ova već drugo odlikovanje iz druge mu domovine, mile Kastavščine, koje je jur 20 godinah počastnim građjanom.

Izreče konačno, da mu je Kastavščina uvjek mila bila, a takova da će ostati njemu i njegovoj supruzi do zadnjega dahu.

Nakon kratkog odmora odluči deputacija, da će tu corpora na trnovsko groblje, da posjeti zelene grobove premile dječice našeg Frana. Deputaciji pridružili se i roditelji, te se na onih svježih humcih svi pomolilše za pokoj dobre one dječice. Uz molitvu bilo je tuj i suzah, a kako da i neplaču stari roditelji za najmilijim blagom, što no ga imaše na zemlji? Na povratku u Bistricu posjetiše i lieput Trnovu.

Nadošla je i doba objeda. Oko gostoljubiva stola našeg Bachmana posjela je kastavska deputacija i nekoliko bistričkih svečarovih prijatelja. Po našem običaju rodila se tuj zdravica za zdravicom. U srdačnih i iskrenih govorih spominjali prijatelji vrline i krjeposti domaćine i čestite domaćice; sjetili se i njihovih pokojnih, bližnjih i dalnjih prijatelja i štovatelja. Ugodna, neprisiljena i srdačna zabava uz bogat stol, potrajala je do pod samu noć.

Večernjim vlakom nadošao je u posjetu svečaru i prijatelj iz Trsta, dočekan i primljen kao što to samo kod našeg Franahiva. Kod večere vladalo je opet ono iskreno veselje kao i kod objeda. Svakomu od prisutnih čitao si na licu, kako je zadovoljan i sretan uz onako vriedno prijatelje i domaćine. Obiteljska upravo zabava potrajala je kasno u noći. Bez buke i vike, u prijateljskom razgovoru i neduženoj fali prolazili su satovi kao letimice. Sliedećeg dana u jutro bilo se je gostovom razstati. Jednim je valjalo put „Kastva o drugim put Trsta. Prijatelji i gostovi oprostiše se srdačno sa prevriednom domaćicom a domaćina odprati jih na kolodvor. Jedan vlak dojuri iz Rieke a drugi iz sv. Petra. Prijatelji se rukuju i ljube, svakomu je težko razstati se, ali nemaš drugo. Odušovljeni: živio i Bogom odzvanjaju iz vagonah, koji se jur miču i razmaše prijatelje na dvie protivne strane. Svatko sjedu na svoje mjesto te razmišlja o krasnoj svečanosti, o plemenitoj obitelji Bachmana, koju si već za života podiže spomenik među zahvalnimi istarskimi Hrvati. Njega i vriedna mu drugarica neka nam uzdrži Svevišnji još dugo dilo i zdrave, da nam budu uzorom svega što je plemenito, krasno i rodoljubno. Živili!

DOPISI.

Pazin mjeseca junija. U 21. broju ćlne »Naše Sloge« naslikao Vam je čestiti urednike, pazinski dopisnik zdvojno stanje naše obćine.

U kolikoje to on vierno slikao, najbolje svjedoči ponovno produljenje naših izborah za obćinsko zastupstvo.

Reć bi, da se taj krat nuša gospoda šarenjaci više boje izbora nego li djavo blagoslovne vode.

Poznavajuć žalostno stanje sjedne strane a s druge pokvarenu gospodu i bezdušno šarenjake, moramo si i nehotice stvoriti najoriji sud o naših protivnikih.

Gospoda i šarenjaci su uvidili, da su presahle zanke i železa, kojime su se nadali uloviti miševe za poboćiti svoju nečistu svrhu.

Nadalje računa su gospoda, da će doći svi kmeti na izbore jer nemogoše radi suše raditi na poljih i vinogradih, pak su i radi toga odgodili izbore. Nu čovjek snuje a Bog boguje. Mi se nadamo, da će biti svi računi gospodski i šarenjački ovaj put prekriženi.

Naša gospoda ne mogu da bolje pokažu crnim tim svojim djelom veću pokvarenost srca i duše.

U prijašnja vremena znala bi naša gospoda kupiti puliča (oslića), kojim bi kod izbora pitali »šćavune« nu sada njim to više nevalja. Šćavun je progledao a gospodski žepovi jesu svaki dan prazniji. Ai na žalost moramo ipak priznati, da se nadje još po koja luda glava, koja podpiše ili podkriža kakovo gospodsko pismo a da niti nezna, što je napisano. Tako love gospoda lude ptice u zatvor jer se poštenim načinom nitko više uloviti nedade. Mi se čudimo tim nesretnikom, koji se daju od gospode uvjek varati. Ako nam imaju štogod kazati na glavaratvu, a oni neka nas tamo pozovu, a ne kao tati po noći i sakriveno od kuće do kuće hodit i ljude loviti u kući i na cesti, da njim se podkrižuju.

Koliko je naših ljudi, koji se danas kaju, što su na gospodska pisma svoj

---

vatski narod. — Reče mi još i to: naš mili i lipi hrvatski jezik govore naša braća u kraljevini Hrvatskoj, t. j. u Hrvatskoj, Slavoniji, u negdašnjoj vojničkoj Krajini i u Dalmaciji, zatim u Bosni, Hercegovini, Crnoj gori, Serbiji i u južnoj Ungarii; mi Hrvati razumimo posve lahko našu braću Slovence iz Kranjske, Štajerske, Koruške i Goričke a isto tako Bugare i Slovake.

Kad sam mu se potužil, da mi od Golegorice do Čepić nimamo ceste ni dobrega puta, nikakove škole, da nam malo manj svako leto seno poplava u Novačkem u Tupaljskem i Pićanskem lugu zač potoci ni mlake nisu urejene, da nas davi febra i druge bolesti zač smo bez čiste i zdrave vode, a medig komunski u Pazinu, kega mi plačamo s krvavimi žulji, ne služi nam, zač smo preduleko od grada Pazina. Znate da mi je odgovoril ont go spodin?

Jadre. Da se valja gremo potužit našemu cesaru va Beč.

Tone. Ne, lego mi je odgovoril: za mnoge vaše nevolje ste si sami vi kmeti krivi. Ja sam mu na poi srdito zabrusil: kako čete, da smo si mi sami krivi, kada naša podeštarija va Pazinu za nas malo skrbi, a junta va Parenu još manje, a va Beču ne bi valja ni znali, da je Istra na svitu, da se nebi kadkada oglasil naš Vitezić va nekem carskem svete. — Tu je vaša krivica reče mi i mirno me upita: ki izabira župane i komunske raprezentante svake tredo leto? Ki ima pravo izabirati svakih šest let deputate za Poreč i za Beč? Ja mu na to odgovorim: ki drugi lego mi kmeti, ki plačamo carsko franko i adicijonale i dajemo soldate.

Jadre. Ča vam je on na to odgovoril?

Tone. Da, da, vi kmeti kakovu si raprezentancu izaberete i kakove deputate pošaljete va Poreč i va Beč, takove imate škole, ceste, putove, carska plačila, komunske adicijonale i zakone, kim ste dužni se pokoriti, zač nje delaju deputati, ke vi sami izaberete.

Jadre. Tu luna pravo, zač komunska raprezentanca odlučuje za škole, za komunske adicijonale, to jest za komunska plačila, za uzdržavat učitelje komunske, za plaćati podeštata, za mediga, za učitelja muzike, ki sviri grajanom za veselje, kad nas šćave predobiju kad su balotacijoni za deputate, ali kada se slavi Garibalda, Umberta ali neku talijansku Margaritu. Pa kad su drugi impiegati komunski, pisari, puliciotti, ki više put gone va peršun kmeta ako zavide: živili Hrvati, ali: živio Dinko Vitezić, ali: živio naš car, a komunski cafi, požupi i sto drugih spež, ke moraju težki kmeti plaćati.

Tone. A po Tonića, kad bi svi mislili kako ja mislim i želim, nebi više Talijani ni Krnjeli gospodarili va podeštarij Pazinskoj, Buzetskoj, Plominskoj, Labinskoj, Barbanskoj, Kanfanarskoj, Višnjanskoj, Portulanskoj, Motovunskoj, Vižinadskoj, Lovranskoj itd. Malo manj u svih podeštarijah Istre morali bi po pravice mi Hrvati zapovidat ali na našu aramotu i veliku škodu mi ni nezznamo da se dela s našimi žulji. Mi moramo samo plaćat i mučat i služit Talijanom kako ščavi svojim gospodarom. Za to nas i zovu Talijani i Krnjeli: ščavo, ščavo, — to, će reć: rob, sužanj, prodan človik.

Jadre. Pa oni ki šilju fojete i druge libre, govore, da je nas više nego Talijani va Istre.

Tone. To se zna, da je nas tri dela a Talijana i drugih Krnjela jedan del.

Jadre. Po majku, bi reka benovrekar, to je onda velika aramota za nas, da se pustimo tako slipiti od Krnjelah, kih je manje va Istri nego nas Hrvatah.

Tone. Da se daglje od njih oslobodimo, moramo gledat, da dobijemo va svoje ruke podeštarije i da pošaljemo samo naše deputate va Poreč i va Beč.

Jadre. Za koj dan bit će balotacijoni za raprezentancu podeštarije Pazinske.

Tone. Uprav zato gledajmo izabrati naše ljude, poštene kmete, ali pope, ki gledaju našu korist.

Jadre. Ja se ufam, da te se svi kmeti složno držat, da se izabere va raprezentancu zgoljne Slovince.

Tone. Na dan balotacijona nesmi nijedan doma ostat, ki ima pravo glasovat.

Jadre. Jakse bojim, da će se ki pustit zaslipit, nagovorit ali prestrašit od šarenjakah.

Tone. Takove strašivice ali judeži bolje da doma ostanu.

Jadre. Tako i ja mislim.

križ metnuli neznajuć za što ni radi česa. Ako ćemo već štogod podkrižat, valja da idemo komu našemu čovjeku, da ga popitamo o čemu pismo govori jer ovako možemo i smrtnu odsudu sami sebi podpisati. Budimo dakle svi na oprezu kad nam gospoda nudjaju štogod na podpis. Najprije neka nam pročita takovo pismo koji naš čovjek pak ako je štogod za nas dobra i korisna, podpišimo, ako ne, pokažimo Krnjelu i šarenjaku vrata. Na Pazinščini klataro se krnjelske pijavice i gospodske podrepnice zada u vrieme izbora, da nas opet jednom prevare i zaslepe. Mislimo, da nam je njihovoga gospodstva dosta, da su nas dosta nagulili i navarali i već je doba, da njim pokažemo zube. Obćinari pazinski, pazite da se ne budete prosilje izbora kajali. Birajte samo svoje poštene i pravedne muževe, pak se nećete kajati. Talijanu što je njegovo a nam što je naše.

Pogled po svietu.

U Trstu, 10. junija 1886.

Ministarska kriza koli u Beču toli u Pešti slegla se je za sada, nu neima sumje, da će doći opet čim prije u jednom ili drugom parlamentu do sukoba izmedju vlade i zastupstva. U Beču će naposo Česi zahtjevati kod pitanja narodne banke i kod carina na slador, da vlada zadovolji njihovim željam, što će biti težko, jer su ta pitanja predbježno sa madjarskom vladom rodena. Po najnovijih viestih iz Beča preporučiti će vlada zastupničkoj kući, da prihvati nepromjenjenu carinarsku tarifu, da ju tako može uvesti u život već početkom mjeseca julija.

Carevinsko vieće dovršilo je u zadnjoj sjednici pred duhovskimi blagdani glavnu razpravu o carinskom tarifu a jučer započela je o tom specialna razprava. Poljskim listovom pišu iz Beča, da su ostavili posliednji nemiri u Pešti neugodno utiske kod dvora to da će usljed toga biti koli u Beču toli u Pešti važnih promjenah, koje će se provesti nakon dovršenih nagodbenih razpravah.

Njegovo Vel. car i kralj poslao je vlastoručno zahvalno pismo nadvojvodi Albrechtu radi njegovog putovanja po Bosni-Hercegovini u vojničkih poslovih. To pismo očinulo je neugodno madjarsko saborsko vikačo, koji su htjeli radi toga pisma vladu interpolirati, nu ova ih je od toga odvratila, jer da bi se tim izravno cara uvriedilo.

Na slavenskom jugu neima ništa važnoga. Jedina Bugarska suboruje sada. Narodno zastupstvo je sada prvi put na okupu iz Bugarske i iztočne Rumelije.

Kao najvažniji dogodjaj zabilježit nam je smrt bavarskoga kralja Ljudevita II. Pokojnik bijaše prošlog ćedna s prestolja skinut jer su ga pronašli bavarski državnici suludim. On je bio naime velik ljubitelj umjetnosti te je u razkošne građuje i umjetničke djela potrošio silno milijune. Njegovi dohodci, privatni i državni, nedozvoliše mu tolike izdatke a rad toga dužio se lievo i desno. To razbacivanje novca u nepotrebne svrhe i njegova ekscentričnost prinuka bližnje mu krugove, da ga liše krune. Državno vieće, komu bijaše na čelu kraljev stric, zaključi, da se zatvori kralja u kraljevski grad Berg. Odlučeno učinjeno. Kralj Ljudevit morade sa tjelesnimi ličnici i sa nešto služinčadi u taj grad. Nesretni kralj, videći se lišena krune i slobode, baci se u ponedeljak u jezero i tako učini konac svim dušavnim mukam. Ličnik, koji ga je pratio, skoči za njim da ga oslobodi al mu to nepodje za rukom, dapače potonu i sam. Ovaj grozni dogodjaj pobudio je u Bavarskoj veliku sućut napram inače plemenitomu vladaru.

Francezki parlamenat zaključio je kod glavne razprave, da se imadu protjerati iz Francezke svi poglavice nekoč vladajućih kućah. Tako će se morati iz domovine seliti četiri princa carske il kraljevske krvi.

Ministar Gladstone izdao je manifest na svoje birače, u kojem opravdava svoje predloge o irskom pitanju i preporuča je svim englezkim biračem.

Franina i Jurina.

Fr. Bih Jure vervoal, da je u Buzetu neki porezni blagajnik, koga bodu silno hrvatski brki?

Jur. A, valjuda nete njemu da rastu.

Fr. Rastu mu rastu, nač jih maše, lego kad dojde k njemu naš kmet pak mu donese malo za štvru ili se dojde prosit za potrpljenje, rače mu, da ima brki kako Hrvati i da neka ide, da mu Hrvati posude bodi, samo da plati štvru.

Fr. Pak to je carski človek?

Jur. Morda bi volel biti kraljevski.

* * *

Fr. Čuja sam, da će šljor Lomolo dobiti nekakav red ili križić.

Jur. A od ke nearide?

Fr. Bi reć, da od pazinske pulitike.

Jur. A da će to biti?

Fr. Neki turski red, ki se zove po domaću traverza.

* * *

Fr. Neznaš ti, u koji muzej to ponest Krnjeli žminjsko Talijanušo.

Jur. Ja bi reka u poroditi ili rimski.

Fr. Ma će njim se tamo grdo smuliti.

Jur. Neboj se, ako Bog dá, ćemo njim poslat de mula i pazinske Krnjele.

Različite viesti.

Našim starijim i sadanjim predbrojnikom. U posliednjih brojevih našeg lista razposlali smo mnogim našim dužnikom iz prošlih godinah 1882. 84. i 85. račun do a. Sjetili smo jih njihove dužnosti, al na žalost moramo izpovjedit, da se jih je veoma malo odazvalo. Većina jih mukom muči kao da se to njih i ne tiče.

S toga smo prisiljeni pozvati jih javno, nolmenujuć za sada nikoga. Prob tak stvari, stranke i narodnja časti zahtjeva to.

Mi neimamo bogatašah nit podporunikah. Naš list ovisi samo o predplatnicih. Ako je tko, koj nemože da na jednom svoj dug namiri nek nam za sada pošlje polovicu ili koliko može, mi ćemo primiti sve na račun, samo da se već jednom počme staro brisati.

Pošto ovo ističe prva polovica godine, pozivljamo ovom prilikom i sve one, koji nam još nisu ništa platili za ovu godinu, i one, koji su nam samo polovicu predplate priposlali, da nam pošalju i ono ostalo, da uzmognemo posve zadovoljiti željam svojim i onim naših čitateljah!

Zapovjedničtvo trećega žandarmerijskoga odiela, sa sjelom u Pazinu, premješćeno je u Pulju. Najprije odsielilo se vojničtvo, pak će seliti gimnazija a eto sada seli se i zapovjedničtvo žendarmerije iz nesretnog Pazina. To je sve plod bezumne politike pazinskih Krnjelah i šarenjakah, koji su dotjerali ovu obćinu do ruba propasti. Kad bi oni i nadalje sa pazinskom obćinom gospodarili, protjerali bi ave c. kr. oblasti, sve na slavu lutog šarenjačtva i na propast siromašnoga puka. O činari pazinski! pazite sada kod izbora što radite i koga birate. Slušajte i pridite one muževe, koji su Vaše krvi i Vašeg jezika jer se inače neće Vaše žalostno stanje nikad poboljšati.

Citaonica u Pulji obdržavati će na dan sv. Petra i Pavla dne 29. t. m. u 4 sata po podne svoju redovitu glavnu skupščinu. Očekujemo od budućega odbora, da će ovo jedino slavensko družtvo u Pulji pridignuti do novoga sjaja, nastojeć, da okupi sve bolje slavenske življe oko ognišća naše čitaonice. U to mu pomoz Bog!

Izbori za pazinsku administraciju. Pazinski Talijanaši videći, da je odzvonilo njihovu gospodstvu u onoj obćini, utekoše se molbom si. junti, da njim odobri zaključak, usljed kojeg bi odielili upravu katastralne obćine Pazin od ostale obćine, t. j. da bi grad Pazin i najbliža okolica imala svoju posebnu upravu. Si. junta pristala je odmah na žalju pazinske gospode. Si. obćinska uprava požurila se, da se razpiše odmah izbori za tu novu upravu. Ustanovljeno bi, da će se birati dne 16. i 17. t. m. 12 zastupnikah, t. j. u svakom tielu po 4 i po 2 zamjenika. Evo kako su pri tom gospoda računala: Ustanemo li kao i dosad t. j. u savezu sa čitavom obćinom, tad nam neima spasa jer će kod izbora ošćavlo nadvladati a tada s Bogom naše krasne spletke, Valja dakle, da stvorimo za Pazin posebnu upravu jer smo tuj u većini te ćemo sčuvat lahko nadvladati.

Al Krnjel snuje a Bog boguje. Naši rodoljubi upoznaše odmah talijanašku spletku pak se dali svojski na rad. Plod tomu radu nije mogao izostati. Danas t. j. 16. t. m. bilo je treće tielo a podvečer stigno nam je od prijatelja iz Pazina brzojav, dosta kratak ali neizmjerno ugodan i ujl šliv. Taj glasi: **Pobjedismo sa 151 proti 47 glasovah.**

Očekujemo iz Pazina i dalnje glasove te se nadamo, da ćemo prije nego li bude list dotiskan znati za konačni uspjeh izbora. Nu već sada nemožemo od manje u da nepohvalimo javno naše dične pazinske birače, koji si toli krasno osvetlašu junačko lice. Živili!

Kolera u Trstu pokazala je do sada tri osobe. Od nedelje noćnom, budi Bogu hvala, nijednoga slučaja više. Carske i gradske oblasti poduzele su sve mjere, da tomu groznomu gostu na put stanu. Nadamo se, da će nas Bog očuvati od veće navolje, nu poslovica kaže, pomozi si sam, pomoć ćuti i ja. Treba dakle, da se svaga sami čuvamo, što bi moglo otvoriti vrata tomu strašnomu gostu.

Iz Višnjana pišu nam dne 14 t. m: Čitali ste valjda posliednja dva dopisa iz Višnjana u paročkoj »babi.« Za danas javljamo Vam u kratko, da su se nekoji ovdašnji Krnjeli i bezbožnici dogovorili, kako će naše svećenike malko »podrazit.« O tomu čuli su naime baš oni, koji nepoznaju Boga ni crkve, da će pod k našim svećenikom na vazmenu izpovjed te od njih, što no reć, malko; norca praviti. Razbojnik ne dukne po bilinjih župah i pošli tražiti upravo one svećenike, koje mrze i proziru iz dna duše. Svećenici naši uvidili su odmah kamo smjeruju višnjanski neznabožci pak njim nehtjeli na lepak, t. j. nedozvolilo, da sv. sakramentom i s njimi prave kumadiju. Znajte pako, da su to ništarije još tako bezobrazne da upeliraju sada na presv. biskupa, kano da bi jih on imao u nečistih njihovih spletkah podupirati. Hoćete li veće drzovitosti i bezobrazluka?

Udarilo grom u crkvu. Iz Tinjana piše nam prijatelj ime 13. t. m. Danas dogodilo se kod nas grozan slučaj, koji, budi Bogu hvala, nelma tako strašnih posliedicah, kako se je to u prvi mah mislilo. U pol dvanajst sati, pod velikim mimom, kad no se nalozilo do 1000 pobožnikah u crkvi, udari grom u propelo na čelu crkve a odavle prodje kroz orgulišće u crkvu. U isti trenutak popadali su svi muškarci na orgulišću i pod njimi kao mrtvi na tle. Dalje je lievko kao iz kabla a ljudi bježali iz crkve kao po mimoi. Moj dečko dotrči kući lud kući te mi prestrašen dovikne, da je grom udario u crkvu i tuj poubijao mnogo ljudih. Skočim kao mahnit iz crkve, koje mi se prikaza grozan prizor. Tuj su vukli ljude jednoga za drugim kao snopove iz crkve. Strašan je vladala krika i vika. Svatko je hotio, da nadje svoje milo. Oni, koji bijahu manje gromom ošćuti, počili se micati i dizati a s onimi, koji bijahu jače ošćuti bijaše dosta ćmke dok su se osvjestili. Hvala Bogu što nije nitko ostao žrtvan, nu bilo bi jih zaisto 6—7, da njim se nije brzo u pomoć priskočilo. Pohvaliti moramo osobito g. zapovjednika žandarmerijske postaje i podredjenu mu gg. žandare, koji su nesretnikom pružili pivu pomoć. Oni koji bijahu u crkvi prepovjedaju, da bijaše upravo grozno gledati na stotine osoban povaljenih u crkvi. Od ženskih pala je malo koja jer su se nalazile više prama glavnom oltaru. Sav Tinjan bijaše kao bez glave u nelma osobe, koja se neće do smrti sa grozom sjećati hvatošnjega duhovskoga blagdana. Upozorujemo ujedno ovim g. župnika, da nabavi čimprije jedan ili dva munje-voda za našu crkvu. Zahvalimo svi Bogu što nas je izbavio od velike nesreće.

Tuča u Istri. Dolaze nam žalibože i ljetos žalostni glasovi iz nekojih stranah Istre. Do nedavna vladala je štirom cele Istre suša, pak kad se je prošlog ćedna lepo namočilo, neprodje to bez one nesreće, koja godimice jedan ili drugi kotar Istre pobodi. Dne 4. t. m. potukla je strašna tuča Draguć sa okolicom i dio Humćdine, Tuča padala je tako debela, da se i najstarji ljudi slične nesjećaju. Pomlatila je sve usjeve, vinograde i voćke te izgleda sve kao usred zime. Tuko je uništenu onim siromahom sva ljetina a što je još gore, vinogradi neće se oporaviti kroz više godinah.

Iz Tinjanščine javljaju nam takodjer, da je ima velike suše dne 13. t. m. nekoje gredele tuča dobrahno ošćinule. Suša uništila je tamo travu a djelomice i žito, koje se nešto nakon posliednje kiše oporavilo. Zarada od grozdja da nije bilo tamo već odavna toliko koliko ljetos, nu u dolinah poparlo ga posliednji mraz a sada nekud ter nekud tuča.

Iz Šterne piše nam prijatelj dne 15. t. m. da se je i tamo dne 13. t. m. malo prije podna nasula tako gusta i debela tuča, da je 4 prsta zemlju pokrila. Padala je skoro pol sata a po dolinah bijaše je toliko, da si ju jedva progazio. I tamo kazalo je grozdje da nemože lieplje. U pol sata uništila je silna tuča sve što bijaše zeleno a trajo omlaćeno je tako, da neće moći više godinah roditi.

Preporučamo c. kr. oblastnim i svakomu, koji premaže, da pritekne siromahom u Dragućčini, Humćdini i Šterni u pomoć, jer inače morali bi zdvojiti, nalazeći se u toliko bieli i nevolji.

Mi smo pripravni i najmanji darak za one siromahe primiti, što ćemo u našem listu na zahvalnošću objelodaniti. C. kr. porezni uradi dužni su, da procjene škodu, nanešenu ovom elementarnom nesrećom, pak da onoj sirotinji odpišu onaj porez. Pomozite siromahom iko ikako može!

Doznajemo u zadnji čas, da je bilo tuče i u Taru, Novoselah, Karojbi i Rakotolah, sve u poročkom kotaru.

Naši brzojavi.

Pazin 17. junija. Slava! Pobjedismo i u drugom tielu sa šestosetdva prama dvadesetčetiri glasa. Protivnikom ostavljamo prvo tielo.

Javna zahvala.

Podpisani zahvaljuje se što srdačnije milim mu i nezaboravnim Mošćenićanom, a na čelu njim provriednomu g. župniku Marinu Šoti-Šumberou, koji su mu izkazali u vrieme njegovog boravka u Mošćenicah, a osobito prigodom njegovog odlazka toliko ljubavi i prijateljstva. Bog njim plati!

U Oprtlju 15. junija 1886.

Ante Šćulac
duh. pomoćnik.

Zahvala.

Za pogorelce u Čapilih sakupili su nadalje slieđeća gospoda milodare:

Bačić Ivan župan u Jurčićevoj for.	8.13.
Splinčić Anton župan u Spinčićevoj	» 4.20.
Dubrović Vinko kapelan sa braćom u crkvi sv. Mateja	» 5.—.
Ukupno for.	17.42
Pribrojiv k tomu svotu II. izkaza sa	» 101.25

sakupljeno je milodarah ukupno » 118.67

U ime sirotinje pogorelcah budi ovim svim, koji su k tomu što doprinesli, izrečena javna zahvala.

Gospodin župnče, koji nisu izručili prinosah, molim da to čim prije učine.

Glavarstvo obćine
Kastav, 8. junija 1886.

Munić, glavar.

Pripošljano.[1])

Opomena častnomu svećenstvu u Istri!

U posliednje vrieme usudjuje se neka bezobrazna osoba izdavati se za mojeg punovlastnika, sabirajuć kod častne gospode svećenikah Istre naručbe na misne knjige, slike, molitvenike itd. Nesrećom uspio je taj nitkov razsilni obrćanji i spletkami navesti mnogo svećenikah na naručbe, utjeravši ujedno već svote novca te jih je tim prevario, što je meni veoma žao.

Smatram se dakle dužnim, ovim javno izjaviti, da nelmadem nikakvog putujućeg povjerenika, te da sam bio prinuđan stvar redarstvu prijaviti, da ono dotičnu osobu, koja se mojom firmom i sina Fr. ca poslužuje, i koja utjeriva najmanje 25%, predpluto, progoni.

U Ljubljani 9. junija 1886.

Math. Gerber,
Skladište i trgovina papira i knj. govezn. c.

[1]) Za članke pod ovim naslovom neodgovara uredničtvo.

Tršćanska burza

dne 16. junija

Austrijske pap. renta	for.	85 25 do	for.	85.35
Ugarska	»	» 94 95	»	95.05
Ista u zlatu 4%	»	» 106.45	»	106.60
Dionice nar. banke	»	878	»	879
» kredit-banke	»	283½	»	283½
Talijanska renta	»	99	»	99½

Lutrijski brojevi

dne 12. junija

Grac. 6 40 12 33 89

dne 16. Junija

Brno 27 63 75 42 10

HINKO KRAPEK,

svjetloslikar u KARLOVCU.

Istam sada došlo mi je za rukom, da na jednoj sl ci skupim sve slike poklisara na hrvatskom saboru stranke prava, te da u jednom tablou predočim u cielosti lica pojedinih naših dičnih boraca. Mnogostrana želja je time evo ostvarena, a ja se usudjujem stoga štovanom hrvatskom občinstvu objaviti, da isti tablo u zidnom formatu, u kom se nalaze slike: *gg. starine prvaka dr. Antuna Starčevića, dr. Davida Starčevića, Frana Folnegovića, dr. Grge Puškara, Milana Pavlovića dr. Jakova Radoševića, bar. Gjuro Rukavine, Erazma Barčića Makse Lončarevića, Ivana Šimeka, dr. Hinka Hinkovića, Eugena Kumičića, Dragutina Pisačića, Andrije Valuškića, dr. Frana Pilepića, dr. Josipa Ivandije, Jovana Radića, dr. A. Bakarčića, Vjekoslava Lieb-harda. Josipa Gršanića, Franu Pevaleka bivših zastupnika Steve Kutuzovića, Mije Pkalčića i Ladislava Krajača.*

Slike je izašlo, te se dobije uz cienu od komada po 1 for. 50 nvč. 7—10

Osim toga izdao sam sliku, gje se nalaze gg. dr. David Starčević i Josip Gr-janić zajedno, i to u formatu za zid po 2 fr. 50 n., houdoir-format po 1 for. a u formatu posjetnice po 30 novč.

Nadalje imadem u prevelikoj zalihi slike sve gore spomenute gg. zastupnika svakoga pojedinca u raznih formatih po 5 nvč., 30 nvč., po 1 for. i po 2 for. 50 nvč., kako je to odavna već poznato.

Naručiti se može u svakoj množini, te se svaka narudba u što skorije vrieme ovršava.

Sva pisma i narudbe u tom smislu, molim, da se uprave jedino na mene.

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—29 vecchio N ro 4).

Pečati iz kaučuka

Najpriličniji kopal pečat sa perom, olovkom i biljožilom **samo for. 1·50.**

Samogliban žepni pečat fr. **1·20.**

for. 1·20

Nadalje svakovrstne pečate za občinske, župne itd. uz uredo najpotrebnije stvari.

Novi ustav

za posredovanje službah i za slučinčad te za stanove, za tu i inozemstvo

rst via del Ponte br. 5.

Uredjuje se u talijanskom, njemačkom i slovenskom jeziku. 18—24

ŽELODČNE BOLEZNI

je moguće *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovratne umsko leko.

Večina raznih kapljic, izlečkov itd., katere so občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva zmesa.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priprosto sestave, odlično oživljajoča in želodčne živce hitro krepčalno moči **pravico prednosti** nad vsemi doseda j v tej stroki poznanimi zdravilami, i kar dokazuje tudi so vsakim dnem vedno večo prašanje po njemu. Ta balzam pognat na dolnjedlih snovih kinečke robarnega ugodnega upliva na **prebavljenje** in **čiščenje**, je zanesljivo sredstvo proti tuževanju v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nejasnosti, zabavanju, smrdljivi sapi, grgnjan, zlganju, bolanju, proti homoroidalnom trpljenju, zlatenci in vsaki bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 97—21

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marchi Barcarina*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Kormina v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Pattian.

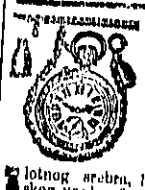

Samo for. 8.25

stoji kod mene od danas iz izvrstan **Valmtangska Ramontoir**a iz pravog doubl-zlatin srebrnog nikla, koja se nateže bez ključa so spravanimi kazalah i sa tanko trudjenim niklovim strojem. Za gospodje, vrlo nizke cene samo for. 9 Isto od 18 letnog srebra, kućanu od c. kr. bačdarskog ureda for. 12·50.

Jedna cilindrovka

iz najfinijeg double-zlata ili srebrnog nikla sa minutu točnu for. 5.70.

Jedna ankerovka

iz najfinijeg double-zlata ili srebrnog nikla sa 15 rubinah sa kazalom sekundah na minutu točna for. 7.40.

K tomu dobije svaki naručitelj **posvedbena** najnovijih **lanac sa arabinom** i spravom što se može u jednoj minuti pretvoriti u držalo sa perom i tintarnicom, što je razvidno iz gornje slike.

Oni satovi jesu ilno graviranl, gvioštranl i na minutu urediani a za točnost: **na 5. God. zajamčeni**

Naručba prima uz gotov novac ili c. kr. poštarskim pouzećem:

«Warenhaus zur Monarchie»

Wien

III. Hin'ere Zollamstrasse 9.

Osobito prikladno za darove u Božić.

Osobito prikladno za darove u Božić.

Prvi ustav 37—

Ekonomička krojačnica

Ivana Batelli-a

Via Barriera vecchia N.ro 6. I. piano.

Sgotavljaju se odjede polag mjere, najvedom brzinom i elegancon. uz najfinitini cene.

Naručbe se obavlja uz pouzede

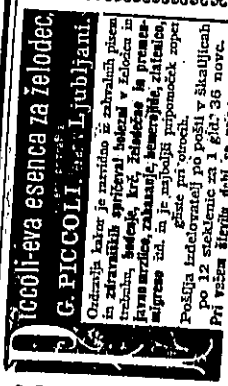

Odranja kakor je navadno iz zdravih pisem trebuha, želodca, črev in jetrnih bolezni, kakor: **bolečin, krč v želodcu in črevesju, zabavanje, kislin, zlatice, migrene** itd. in je najboljši pripomoček zoper

Pošilja izdelovatelj po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 gld. 36 nov.

Pri vsaka štirih delih se priserva eksat.

V steklenicah po 15 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah: Foraboschi, Leitenburg, Liprandi, Pozzetto, Praxmarer, Prendini, Ravasini in Zanetti in skoro v vseh lekarnah Primorskega, Tirolskega, Istre in Dalmacije.

G. Gavr. Piccoli-ju, lekarniku u Ljubljani.

Na zahtjev potvrdjujem, da sam Vaš svjet za želudac, kojeg spravljate sa mi dobro pogranato, uspješno rablo u mnogo slučajevah proti bolesti u želudcu i slatcj zili.

Ljubljana mjeseca jenara 1881.

Dr. Ernst vitez pl. Stiboki

c. k. vladin savjetnik i upravitelj zdravstvenog ureda itd.

Podpisani potvrdjuje, da ima želudačna esenca Ljubljana glasovitog lekarnika Piccoli-ja hitro i pouzdano zdravstveno moć. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; komad da prodaja dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jedan steklenican želudačne esence, kojih imam uvek nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plaminj, Primorje.

Antirheumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, ostalo delovalo dutilah, bodenju v križu i v prsih, prehladnim boleznim u glavi i u zobih. Steklenica 40 nč.

Pastilo santoninske (kolačci proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadičah 50 nvč. 1000 komadičah 3 for.

Spil.line pastile proti prehladjenju najbolja pomoč proti davici (*diftheritis*), pljučnim, prsnim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatuljica 20 nvč.

Zeljčni prsni sirup. Ta iz djekovitih biljnih ljekovitih sirup rabi se s najboljim napuhom proti svim prsnim i pljučnim boleznim, zaziljenju, kašlju, hripavosti, dušiljivomu kašlju itd Odražani naka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žlićic. Steklenica 36 n

Tu navedena, kako i sva druga ozdravlja se uvek friške dobe u lekarni 17—32

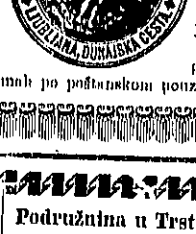

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana,

Dunajska cesta,

gdje se naručbe odmah po poštanskom ponzeću izvršuju.

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine:

3·10 metra za odielo { za fr. 4·06 iz dobre vune / « « 8·— « bolje « / « « 10·— « fine « / « « 13·40 « prav fine «

poruvienа iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za suknena obladila za gospé, meter f. 2.

Črni krzni palmerston iz čiste volne za zimsi paletot za dame, meter f. 4.

Potne plače po f. 4, 5, 6 do f. 12. jeden.

Zelo lepa oblačila, hlače, vrhne sukinje, tkanino za sukinje in dažne plače (toffy), rašanino, komis, (grebenina), cheviots, iriscote, sukno za dame in biljare, poruvlena, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neprosto. Pošiljatvo a povzetjem** ne f. 10 **prosto.**

Imam stalno zalogo sukinja v vrednosti f. 100.000 a. vr. ter se ob sebi ume, da mi v mojl svetovni trgovini mnogo **ostankov** po 1 do 3 motrov dolzih precostim: prisiljen sem todaj kraice zelo **znižani tvaritheal ozni** razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov nemorejo pošiljati uzori, ker bi od kacih sto naročb prišle kvalu nič ne ostalo, in je torej zgolja **sleparja**, ako tvornice za sukno ostankine prišlke oznanjujejo, saj se v teh slučajih prišlini odrezki od celih delov in ne od krajcov; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—48

Neprietni **ostank** se zamenjajo ali pa se denar povrne.

Denisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Čudo obrta!

Samo for. 3.75

stoji kod mene od danas jedan izvrstan, regulliran od **solne svetlosti** se

Sat sa nihalom

i koji bije svakog sata i pol sata, sa dva mjedena uteza

sa nihalom u vrlo krasnom, fino poliranom, orahovinu napodobljujućim okviru sa krasnim kazalom, koje je c. kr. privilegiranom svjetlošću se tvari i upojeno te noću poput mjesečine sjajno svjeti tako, da se boz svjetla odmah vidi koji li je sat. Za silu svjetlost pružam

pismenu garanciju

ista tako jamčim za dobrotu sata. — Ja sam jedini izumitelj tih satovah te prodavam iste jedino u tog razloga tako jeftino, budući da ih imadem više stotinah na skladištu a trebam novca. Svaki sat je sa «patentom» providjen. Razpošiljanje satovah biva uz poštarsko pouzeće ili uz gotov novac. Dobiva se u tvornici svjetlećih se satovah sa nihalom

WIEN, III. HINTERE ZOLLAMTSTRASSE N R. 9 **J. H. Rabinovics.** 7

Nepogrešivo!

Svak dobija iznos natrag, kod koga bi moj sigurno djelujući

ROBORANTIUM

(sredstvo za bradavost)

bezuspješan ostao, isto tako sigurno djeluje *protiv delavosti, izpadanja kose pervuti i osedenja.* Uspjeh višestrukim trenjem zajamčen. Originalne bočice po 1. for. 50 nč. i boce za probu po 1 for šalje 1—1

J. Grolich u Brnu.

Roborantium opetovno upotrebljan pokazuje takodjer dobar uspjeh *protiv slabosti i glorobolji.*

U Trstu samo kod A. Praxmarer ljekarna Piazza grande. **Hrvatska Slavonija: Zagreb:** samo C. Arnsim. **Rieka:** Gmeiner. **Gospić:** Vonik. **Ivanec** kraj **Varaždina:** Janoš. **Ivanić** grad: Tollović. **Jaska:** Tomaj **Karlovac:** Findeis. **Petrinja:** Grgić **Zemun:** pl. Bonko, **Sisak:** Gursky. **Varaždin:** Riedl. **Vinkovci:** pl. Ployel, lekarnik. **Osjek:** Tuzia · Peciković, lekarnik. **Dalmacija · Zadar:** Andriević. **Spljet:** Aljinović.

Tamo se može takodjer dobiti *Eau de Hêbe*, izvrsno sredstvo ljepoti, koje uzdrži svježost i bieloću puti. Ciena 85 novčića. — *Banquet du Serail de Grolich*, voni za rubsvih vonja. Radi vanredno lipog sprave, služi i kao dar za Božić i imendan. Cieua for. 1.50

Proljetno zdravilo

najbolja i najuspješnije proljetno zdravilo, koje je nuždno za osviježenje krvi i uzdržavanje zdravlja svakomu, koli mladomu toli staromu, jest ol ovdašnjeg p. u. občinstva obljubljeni i visoko cienjeni

Ofner Rákoczy,

koji je stigao netom sveži; svojimi vrlo bogatimi inorganimi-alkalinimi sjedinjenimi premaženo sastavnimi premazanje ovo ostalo *ta i inozemske gorčice*, stekao si jeglas svuda od naj prvih liečničkih stručnjakah među i domaćih radi dobrote te se upotrebljava kano sveobći domaći lek. Može se uviek dobiti svježe punjene u svih trgovinah sa mineralnom vodom i ljekarnah

Skladište u Trstu kod g. **Glov. Cillia** i kod vlastnika

Braća **Loser.**

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem mlazi se 48—43

Novi dućan

gdje se pradaju na veliko i malo uz nizke cene košare svake vrsti, četke, metle iz slame i iz konjske grive, čistila za noge, sagove; kiste svakovrsti; povoščeno platno; lonce za cvietje i za rib-; platno za vezenja, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerosijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz

4-dnevni odkaz $2^1/_2$%

8-dnevni odkaz 3%

30-dnevni odkaz $3^1/_2$%

u napoleondorih uz

30-dnevni odkaz $2^1/_2$%

3-mjesečni odkaz 3 %

6-mjesečni odkaz $3^1/_2$%

Okružni odjel

u bankah $2^1/_2$% kamata na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Poštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Inisakruck, Olalovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah efektah, takodjer unovčanje kuponah uz $^1/_2$% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu $1/_2$% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, $6^1/_2$% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povede iznosa glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—6

ROOB COCCOLA

poschnost

c. k. priv. in odlikovano tovarne

ROMANA VLAHOVA

V SIBENIKU.

Podružnica v Trsru: Via S. Lazzaro I·B

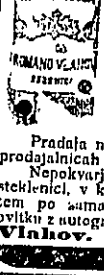

Prijeten, krepčalen liker, odlikovan se zlatimi kolnjanmi in diplomami na razstavah v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkuti itd.

Ta iz jagod *Juniperus communis* in dišćih žališčnapravljeni liker je prijetnega okusa.

Jako pospešuje prebavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje oslabelih moći, ker je dokazan njega ozdravilni upliv na živce, možgane in na hrbtenec.

Prodajo na debelo preskrbujejo moje hiše v Sibeniku in v **Trstu.**

Pradaja na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in sladčičarjih.

Nepokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v kateroj je vtisnena firma, potem po znamki z grbom in po znamenitku z autografovano firmo **Romano Vlahov.** 42 48—23

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca**

Broj 25. U Trstu 24. junija 1886. Godina XVII

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom zastu zmale stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripošlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja iz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom napučitcom (assegno postale) Imo, prezimo i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše: »Reklamacije«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nepiljogovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Pobjeda u Pazinu.

Zemaljskim zakonom od dne 23. novembra 1868. bijaše devetnajst katastralnih občinah pripojeno Pazinu, s kojim sačinjavaju danas jednu občinu, brojeću nešto preko petnajst hiljada dušah.

Spomenutim zakonom stvorili su Talijani Istre više ovakvih občinah, pripojiv izvanjske občine ili podobćine pojedinim svojim gradovom. Pri tomu bio njim je dvostruki cilj. Izvanjske občine imalo su skoro sve više ili manje posjeda, kao pašnjakah, šumah, rudokopah, kamenolomah itd. a talijanski ili potalijančeni gradići niti da bi mogli na svojem šibiću ujeći. Išlo se naime za tim, da se ujedinjenjem više porezovnih občinah u jednu, steče pravo na posjed izvanjskih občinah ili, da se jasnije izrazimo, gospodi htjelo se ostrići izvanjske občine i sela, pak gradovom otkati bogatu halju. Tako se žalibože i većinom dogodilo. Gradovi se poliepšali i pomogli na teret izvanjskih občinah.

Drugi, glavniji cilj bio je taj, što se je kanilo takovim ujedinjenjem, izvanjske občine — koje su u cielo pokrajini izključivo hrvatske — raznarodditi, otudjiti, potalijančiti. Tko pozna političke i družtvene odnošaje Istre, naše susjede, njihove težnje i želje, lahko će se ovoj osnovi dosjetiti. Al premda su većinom uspjeli osiromašenjem naših izvanjskih podobćinah, ipak njim — hvala žilavosti našeg roda — raznarodjenje nije pošlo, osim neznatne iznimke, skoro nigdje za rukom. Pa kao što su htjeli Talijani u svoje vrieme sve izvanjske podobćine pod gradsku kapu skučiti, tako bi se ih danas rado oslobodili. Kao dokaz tomu služi nam zaključak talijanske većine, stvoren u zadnjem saborskom zasjedanju u Poreču, o diobi občinah Buzeta, Krka i Vodnjana.

Ovakav zaključak imao se stvoriti i za občinu Pazin. Molilo se i nagovaralo pojedine porezovne občine, da same zaprose diobu od Pazina. Narod nepristade na talijansko spletke.

Občinski izbori za občinu Pazin bližali se sve to više. Tamošnje Talijane hvataše smrtni strah i na samu pomisao, da bi mogli ščavi poslije novih izborah občinom zavladati. Tko se utaplja i slamice se hvata.

Polovicom febrara t. g. doznasmo iz glasila pazinskog političkog družtva i sl. zemaljske junte, da su pazinski Talijani svoju porezovnu občinu — grad Pazin i bližnju okolicu — osigurali proti mogućoj prevlasti ostalih devetnajst podobćinah.

»Da se iztrgne porezovnu občinu Pazin iz rukuh raznorodnog zastupstva, gradjani su se jur pobrinuli, kako će polučiti samostalni upravni savjet, odieliv posvema imotak porezovne občine Pazina od onog ostalih poreznih občinah.« Tako piše poročki list. Priznat nam je iskreno, kako nas je ovaj glas iznenadio.

Poznato nam bijaše, da može jedna porezovna občina, usljed zakona od 25. oktobra 1868. u osobitih slučajevih, posebnu upravo zadobiti; znali smo nadalje, da imade u Istri više takovih porezovnih občinah, koje upravljaju samo svojim imotkom, nu to biva — kako rekosmo — jedino u osobitih slučajevih, kao što bi bilo primjerice, radi velike udaljenosti dotične porezovne občine, od središća, ili da to zahtjeva neobično velik posjed takove občine ili kad se neslažu materijalni i moralni interesi ovakve občine sa onimi ostalih družinah itd. Kod porezovne občine Pazin nemaha pako od svoga toga niti ejene. Ova porezovna občina nalazi se u sredini čitave občine; imotak njezin nije tako ogroman, a da njim nebi moglo upravljati zastupstvo čitave občine, i napokon, njezini interesi sudarahu se od god. 1868. sve do sada sa interesi ostalih porezovnih občinah, te nije moguće, da su ti interesi uprav sada u sukob došli.

Imadoše dakle posve drugdje tražiti razlog toj novotariji. Razlog taj je poznat našim čitateljem. Pazinski Talijani uvidjaju već odavna, da je odzvonilo njihovu gospodstvu u onoj občini. Puk izvanjski osviestio se dobrahno, nevjeruje više onim, koji su ga stotinu puta prevarili i osliopili. On je počeo svojom glavom misliti, svojom mukom hoće, da sam gospodari i upravlja. Gospoda uvidiše gotovu svoju propast u občini. Onaj neuki, neugladjeni i neotesani »ščavo« hoće da njim otme zastupničku stolicu u občini, da zavlada ne samo sa jednom ili drugom porezovnom občinom, već dapače sa cielom občinom neizuzev niti gospodskog Pazina! Kako da se nesmuto gospodski moždjani i na samu pomisao ščavunske vladavine nad ugladjenom, naobraženom, prosvietljenom i bogatom gospodom!?

Nečete s nami vladati — zagrozište se Hrvatom pazinska gospoda — sjetiv se, da mogu usljed navedenog jur zakona iztrgnuti iz hrvatskih rukuh, bar miljenicu oka svoga, lipu i bogatu porezovnu občinu Pazin. Zaključeno bi dakle stvoriti posebnu administraciju za porezno občinu Pazin, kojom su mislili i nadalje sami upravljati. Zemaljski odbor pristao je odmah na taj zaključak i tako je došlo do izborah za posebnu upravu porezovne občine Pazina.

Talijani pazinski, stvarajuć onaj zaključak, bijahu čvrsto osvjedočeni, da neima sile, koja bi njim tu upravu iz rukuh iztrgla. U tom smislu pisao je i poročki listić u br. 218. i 219. t. g.

Uspjeh izbora dne 16. i 17. t. m. osvjedočio jih je, da su pravili račun bez krčmara. Pouzdajuć se odviše u svoju umišljenu kulturu, na neukost i dobrotu našeg puka, pošli su u izbornu borbu kao onaj, koji je sedam, da će pobjediti.

Mi bijasmo prilično točno obaviešćeni o pripravah za izbornu borbu, pa ipak nas je uspjeh iznenadio i to veoma ugodno iznenadio. Tim veće mora biti iznenadjenje u protivničkom taboru. Izborna borba ova ostati će ubilježena zlatnimi slovi u novijem našem narodnom pokretu. Mi neimadomo riečih, kojimi bi dostojno pohvalili naše čestite pazinske redoljube i birače.

Najsilnija neprijateljska tvrdjava Istre leži porušena, nu do posvemašnjeg protivničkog poraza hoće se još te mnogo. Ovom poljedom nesmijemo se podnipošto opojiti. Valja nam se i nadalje neprestano na nove borbe pripravljati, dok ne izvojujemo sve one tvrdjave i tvrdjavice, koje su nekoć naše bile.

Braneć naše svete pravice, radimo po božjem pravu i u suglasju sa zakoni, potvrdjenimi nam od promilostivog našeg cara i kralja Franc Josipa I, kojemu smo dušom i tielom vjerni i odani.

Radeć neumorno i neprestano uz božji i carski zakon, moramo napokon postati svoji na svojem.

Pazinski birači pokazali su nam u tom divan primjer i zato kličemo njim najerdačnije: **slava njim i živili!**

Kovačem dopisah iz Liburnije.

Predposlednji broj Istrie nije nam stigao na vrieme, te ga moradosmo reklamirati. Radi toga odgovaramo tekar danas na dva dopisa iz Liburnije, uvršćena u onom listiću od dne 12. t. m.

Stari je način naših protivnikah, da kad nemogu s razlozi, onda izmišljaju, mašu lievo i dosno, kepreću se, klevetju. Eto kako.

* * *

»Veselite se« počimlje prvi od dvijuh dopisah, veselite se, jer se »Naša Sloga« nabacuje otrovom na vas, to jest na »Istrijana i na njezinoga urednika. — Veseli se narode, odgovaramo mi, jer su tvoji protivnici već tako daleko u svojoj kulturi dotjerali, da se vesele što nemogu stvarno odgovarati na ono, što se o njih javno piše. Drugi bi se toga bar sramili pak šutili.

* * *

Presvjetloga biskupa Glavinu, da se je hladnosto primilo, imenito u Kastvu, jer se nije smjelo rabiti zastavah hrvatskih, što je isto kao i ruskih. Iredentiram da sigurni put kod onih, koji ga tako često rabe proti Talijanom. — Eto opet klevete na dvie strane. Presvjetloga duhovnoga pastira, željno očekivana, primilo se je kako se je najbolje znalo; sam on se je za stalno osvjedočio, da li i gdje bijaše hladnostno dali vrude dočekan. U ostalom koliko se može držati i u tom do babinih piskarah, vidi se s toga, što je u jednom dopisu rečeno, da nije se u Lovranu moglo nikako udobrovoljiti presvjetloga biskupa, u drugom, da je bio jako razgovoran sa lovranskim načelnikom!? Austrijski cesar je i hrvatski kralj. I u Istri žive Hrvati i oni mogu suda, ako ne u dvorani, a ono za stalno u narodnostnom obziru izvješati hrvatsku zastavu, kao što su ju pošli izvješati pod upravom cea. kralj. činovnika, i kao što su ju izvješali dok nije došao na Volosko čovjek nedorasao svojemu zvanju, krivac mnogih zalah u kotaru, čovjek javno potvoren, prije nego je tamo došao, radi sudjelovanja kod talijanskih — ne hrvatskih demonstracijah i nikad javno neopran. Da je dopuštćeno izvješati medju hrvatskim narodom, medju podanici hrvatskoga kralja hrvatsku zastavu, to kao da i kovači dopisah znadu, jer k čemu inače ono, da je hrvatska zastava ono isto što i ruska? A da ovoga neroku, kako bi inače bili mogli klevetati Hrvate Istre i kako opravdati dotične činove onoga svojega miljenika, spomenuta čovjeka?

* * *

Na Voloskom k objedu, da nisu bili pozvani nog svećenici. — Nekomu je mučno, što se nije mogao najesti kod svećeničkoga stola, pak onda psovati svećenike kao što se to kod nas često dogadja. Primjer vrlo-ckoga veleč. gosp. župnika nek sliede i drugi, pak će tako zapriečiti mnogu nezahvalnost i bezobraznost. I prem nisu kovači dopisah bili kod objeda u nit ko njihovo bugro, ipak hoće da pripovjedaju što se je razgovaralo kod objeda! Ta u pazinskom samostanu vidilo se s njihove strane kod objeda i čulo govoriti ljude, koji su milje i milje daleko bili! Svi su si slični kao jaje jajetu.

* * *

Mjestno školsko vieće da prosi, da bude lovranska škola podignuta na prvi pučevni red. Prošnja da je prešla kotarskomu školskomu vieću, koje da je nastavljeno iz samih popah i Hrvatah čiste krvi, pak se natezalo dok se nije zaključilo, da bude škola u Rukavcu prvoga reda, jer da tamo ima tobože nešto više djece, dočim da jih ima mnogo više u Lovranu. To da se samo tako može tumačiti, jer je rukavačka škola hrvatska i jer je tamošnji učitelj, zaslužan u mislu velikašah kastavskih i lieps družbe. — Mi poznamo i lovransko i rukavačko školsko okružje; mi znamo, da ima više djece u posliedjem nego u prvom; znamo takodjer, da ima rukavačka škola tri učiteljske sile, dočim doznajemo iz babe, da će jih Lovran jedva imati s vremenom. Znamo takodjer, da je lovranski učitelj u velikoj milosti kod gospoda vladajuće i u kotaru i u Poreču, pak bi mu radi namaknuti što bolji komadić, te predbacuju drugim ono što sami čine. Drže se postojano one: reci mu, da ti nereče. U ostalom, ako je što na stvari, vidit ćemo hoće li se ono i onako dogoditi kako bi oni htjeli, ili će se krojiti po zakonu i pravici. Mi čemo ovdje iztaknuti osobito to, da kovači dopisah Istrije izuzašju na vidjelo stvari, o kojih bi mogli znati samo članovi c. kr. kot. školskoga vieća. Neznajuć jeli kakva dotična prošnja bila kod c. kr. kot. školi. vieća ili ne, jer članovi popi i Hrvati čiste krvi nam o tom ništa nekazuju, pitamo mi: kako se može govoriti o zaključcih toga vieća, kod se svi članovi obvezuju na tajnost? Ili se je zaključilo ono o čem pišu, ili nije? Ako nije, onda se laže. Ako je, onda se iznaša na vidjelo stvari, koje bi se moralo tajno držati. A po kom jih doznaju kovači dopisah babe? Po popih i Hrvatih čiste krvi ne, jer s njimi neobće. Neostaje nego manjina — nazovimo tako Talijane proti većini Hrvatah — ili predsjednik jer on nije ni pop ni Hrvat, illmožda članovi viših oblastih, do kojih valja odluke kotarskih oblastih doluze. Nek bude koji će, žalostno je, da se to dogadja, u oblasti, koje bi mi

nadzirati, da se zakon vrši, morale bi tomu na kraj stati.

* * *

Jedan od spomenutih kovačah — inače intimus župnika Dragovine — spotaknuo se i na njegovu glasovitu »epistolu« na Gologoričane. Navadja dapače u prevodu naš tumač k onoj epistoli, al junak kno što jest, nalma obraza, da donese čitavo pismo, koje mu nije trebalo prevadjati. Al da, pismom onim bio bi odkrio golotinju g. župnika, koji, »prem se nepača politikom i prem je izvrstan svećenik« ipak tajno spletkari proti našem puku i preporuča mu osobe, koje nisu valjda bolje ni gore od njega. Gologoričani, koji poznaju dobro g. Dragovinu, odsudili su ga sami zabaciv skoro jednoglasno njegovog štićenika. Ovo je svakako najbolja svjedočba preporučitelju i preporučenomu. Ako su oni i liburnijski kovači tim zadovoljni, kako da nebudemo mi?

* * *

Što se tiče još preavj. g. biskupa, što je radio i što je govorio, da li je bio zadovoljan ili ne, to je njegov posao. Mi nit smo njegovi sudci nit branitelji, a još manje tajnici, no toliko znamo, da pristojnost zahtjeva od svakoga, tim većma od potomakah odjedovske, kulturne da se nelma nitko pačati u strogo službene poslove preavj. g. biskupa.

* * *

Još dvie, pak amo sa kovači gotovi.

Spomenuti dopisi josu puni puncati osobnih napadajah, mrzkih denuncijacijah i zlobnih izmišljotinah proti našem uredniku. Kad bi njim htjeli na ovu točku dostojno odgovoriti, morali bismo i mi stupiti u smradan kaljužu, u kojoj se valjaju poreški jusari i njihovi plaćeni, a to nam obraz nikako nedopušta. Pisaćemo dakle mukom na smradne proizvode gadnih duša, dovikujuć njim jasno i glasno: vaše blato nedepire do našeg lica.

DOPISI.

Iz Pazina, 19. junija 1886. Kako je dlčna »Naša Sloga« već u posliednjem broju javila, pobjedilasmo slavno kod izbora za Pazinsku administrativnu u 3. i 2. tielu. Svi od naše narodne stranke proponšani kandidati budu ogromnom većinom izabrani. Narod naš si je ovaj put osvjetlio lice, zato i je, uvaživ veliku važnost ovih izborah, došao na birališće u onolikom broju, kao još nikad prije. Vidjesmo hojestine i starce, koje redkokada vidiš u našem »Središću«, koji su došli da ovrše svetu svetu dužnost, da se oslobode ložkog jarma sužanjstva, da pokažu svietu, da nisu više ščavi, robovi, sužnji, već svoji na svojem, koji hoće sami na svojem gospodariti i zapovjedniti, te ne trebaju više tutorstva krnjekako-čuvanjačkoga. Čast dakle našim biračem, ogledali se u njih birači širom mile nam hrvatske Istre!

Čast i poštenje takodjer njihovim voditeljem i prvakom, koji svojski uvjek nastoje, da bude narod vjekovito i vremenito sretan, te mu zato svakom zgodom put i do vremenitog blagostanja kažu. Živili i stokrat živili takovi rodoljubi! A nemanja ide čast i prosvietlomu gospodinu grofu Munzanu, kot. glavaru Pazinskomu, koji je, strogo držeć se zakona i nepristran u svakom pogledu, kao ništa manje i ostali činovnici tako strogi i nepristrani u milo nam Istri; onda bi bilo sigurno sve inače. Radost i veselje radi pobjede narodne je velika i obće, kako si sami lahko pomisliti možete. Vriedni Lindarci proslavišе ju 17. t. m. palenjem kresovah i pjevanjem sladkih naših narodnih pjesamah.

Protivna nam stranka talijanaška je uz sav njezin napor, trud i muku sjajno propala; samo u 1. tielu je pobjedila, gdje mi nismo niti sudjelovali. Gg. profesori, svi c. k. činovnici, osim nekoliko sudbenih, uzdržaše se od izbora. Govori se, da su se Pazinska gospoda, nosioci »della avita coltura e civiltà« sabrali prije izbora posve rano u jutro u tajno vieće, na dvorištu nekoga »šjora«, čiji pradjedovi dodjoše amo iz slavno poznate »Ribničke dolinca sa »suhom robom«, te viečaše kako bi siromaha »ščava« u zanke ulovili. Nu njihova nečista nakana njim ne podje ovaj put za rukom. Kao što se čovjek, padajuć u jamu i slamke lovi, tako i naša gospoda, videć kandidate svoje propale u 3. tielu, kandidiraše iste i u 2. tielu, samo da bi spasili svoje miljenike.

Nu uzalud. Narod osvjestivši se, bira samo svoje ljude, dobro znajuć, da će se oni otčinski za njega skrbiti i brinuti. Tako je ovaj put gospodi prištedjen trošak za bigule i pljesnivo vino, a onaj »osilić«, kojim se imalo bigule začiniti, skakuta veselo po Pazinu, pjevajuć gospodi pod prozorom svoju milozvučnu pjesmicu »dell'ia—la«.

Iz Poreča dne 20. junija 1886. Naš sladki Marko posvadio se ovaj put i sa koledarom. Bezplatnim svojim čitateljem javlja, kako su Poročani parobrodom izletili u Rovinj prošle nedelje, a ono je bilo na duhovski ponedeljak. Bit će valjda Marku onaj čedan prestupni. Pa neka mu bude, zašto da mu kvarimo veselje. Nu svega mu pa ipak nemožemo oprostiti. Piše jadan o nekakvom sjajnom i srdačnom dočeku u Rovinju, o silnom veselju, o hengaličkoj razsvjeti, i što ti ja znam o čemu, a kad tamo, od svega toga sjaja nelma niti sjene. Da je popitao naš Marko ma kojega izletnika, bio bi doznao, da u Rovinju nebijaše upravo nikakvog veselja a još manje srdačnosti. »Braća« u Rovinju kao da više nemare za »braću« iz Poreča. U kazini, kafani, gostionah i gdjegod su »i fratelli di Parenzo« odsjeli, bijahu tako hladno dočekani i primljeni, da njim nije trebalo sladoleda. I danas može Marko čuti glasno mrmljanje u Poreču na »fratelli di Rovigno« koji su »braću« iz Poreča za skupe novce lošom hranom a još gorim pitjem traktirali. Palila se doduše i bengaličica vatra, al Marko nezna, da su ju Poročani sobom donesli, a Rovinjci su žalili, što nemogu tako lepom vatrom sardjele loviti.

Da, jednu uspomenu odnesli su sobom »i fratelli di Parenzo« a to je uspomena na Rovinjsku djevojčuriju, koja jim je po prestanku sa onim klasičkim: »il me da un soldo, il me da un soldo« dodilala.

Uspjeh posliednjih izborah u Pazinu silno je uzdrmao naše Talijemane. Nelma osobe, koja se nebi tim zanimala. Odlučujući krugovi uprave blesne proti pazinskim talijanskim prvakom. Predbacuju njim naime, da su ove za nje učinili što se učiniti dalo, pa ipak su toli sramotno propali. Čuo sam jednoga ovdašnjega vodju, koji je razpaljeno zavikao: Questo è proprio una vergogna per Pisino o per tutta l'Istria« a ja sam u sebi uzkliknuo: pošekaj brajno i doživiti ćeš ti još takovih svergogni, ako to brzo sudno na računu nepozovo.

Uredničtvo »babe« dobilo je nalog, da izvuče iz arsenala najteže topove i najbolje ostruguše. Jao si ga tebi moj Manzano i vami ščavunski popovi!

Iz Dubašnice, mjeseca junija. — Matematička je istina, da se cio svlet kroće, al ipak Dubašnica ostaje još uvjek u Dubašnici. Lupa se, tuče se, al ovo samo po slami. Kriva je tomu poglavito, gosp. uredniče, no talijanaška — jer se o načelih narodnosti ovdje u Dubašnici neradi — već bolje stranka, koja je neuvidjavna, koja u zastupstvu ima većinu, i koja ne radi onako, kako bi to morala. Nu to je njihov posao; prodjimo radje na samu stvar t. j. na pitanje obćinskog tajnika. —

Uviđiv absolutnu potrebu stalno namještena tajnika, obćinsko zastupstvo razpisalo je i u Vašem cienjenom listu oglas natjecaja uz godišnjih 450 for., kojemu su se morale podnesti molbenice ovo do 15. proš. mjeseca maja. Do sada uredovno je laključivo talijanski, nepoznavajuć drugog jezika, neki g. Tonin impanari iz Krka, a plaćem od 360 for., all samo tri dana na tjedan, ili prave za pravo dva, jer odlaje li se pol dneva za dolazak, a toliko za odlazak, to bi ostala samo dva dana materijalnog vremena. Tomu oglasu odazvalo se u opredieljenom roku šest dovoljno kvalificiranih kompetentah, med kojimi i jedan absolvirani jurista, a dvojica zadovoljavala se i sniženom plaćom od 400 for. G. Tonin nehtjede natjecati se, jer mu, kako sam reče, stalni boravak u obćini nije u prilog. —

Napokon na 1. tek. mjeseca bi određena sjednica u svrhu imenovanja u prisutnosti c. kr. političkog komesara. Iza kratkog razmatranja i razprave, ostao je izbor na dvojici. — Al gle čuda! Mjesto da kocka pade na jednoga od ove dvojice, pala je na rep lisici. Stranka većine, dakako sporazumno, znajući, da imenovanjem jednoga od dvojice ostaje »in bianco« njezin ljubimac pomenuti g. Tonin, izrazi svoje negodovanje nad svom potoricom (jedan bo uztegnuo bje svoju molbenicu), te iznese »ex improviso« predlog, da se njega imenuje uz onu istu plaću i uvjete kao i prije, što je g. Tonin rado prihvatio. —

Takav neumjestni predlog podupro je najprvi gosp. načelnik, a istodobno i sam gosp. komesar. — Čudnovato al ipak istinito! — All, prije nego je predlog prešao na glasovanje, ustade jedan zastupnik manjine, te izjavi gosp. komesaru, da je predlog extemporalan, postupak nepravilan, sjednica bez svrhe, kad se neprima ono, što se tražilo, odnleči se iz dvorane, a njega sliedili su i njegovi pristaše.

Sad se većina koncentrirala, da sama izvede za čim je težila; nego, pošto ih nije bio zakoniti broj, nisu mogli ništa odlučiti, a dvojimo, da će što pametna biti niti u budućoj sjednici. —

Dakle, većina zastupstva, pokle je cielu noć veselala, sutra dan bila je još kod kuće (Brava!?).

Takva što može se samo kod nas dogoditi t. — Čemu ste raspisali natjecaj? Čemu ste potrošili preko 20 for. za oglase? Čemu ste napokon sazvali sjednicu? — Znate li, da tako ne rade ozbiljni i trezni muževi, a kamo li zastupnici jedne obćine?

Mi se nadamo, da će većina zastupstva uviditi svoju pogrešku, te ju čim prije izpraviti. Inače govoriti ćemo o tom još mnogo i mnogo.

Pogled po svietu.

U Trstu, 23. junija 1886.

Iz Beča nam javlja brzojav, da je jučer predsjednik carevinskog vieća zatvorio sadašnje zasjedanje. U svojem govoru izjavi, da pošto je dnevni red izcrpljen i rešom oni predmeti, koji bijahu parlamentu na razpravu podnošeni, to mu je visokoj kući javiti, da se zatvara ovo zasjedanje do dalnje odluke.

Po nekojih viestih imalo bi se carevinsko vieće sastati opet mjeseca septembra. Obistini li se to, tad će jedva više ljetos biti sazvani zemaljski sabori.

Carevinsko vieće zabavilo je predlog njemačkih liberalacah o carini na petrolej, prihvativ predlog carinskog odbora. Tako će se morati bečka vlada na novo dogovarati s ugarskom vladom o carini na petrolej. Niemci su htjeli ovim strogo gospodarstvenim pitanjem razklimati dobro odnošaje izmedju vlade i većine državnog zastupstva, nu to njim nepodje za rukom.

U sjednici od 16. t. m. razpravljalo se o carini na žito, koje se u državu uvaža. Za Dalmaciju i za kvarnerske otoke polučen je taj uspjeh, što njim je dozvoljeno dovesti stanovitu množinu žita bez ikakve carine. Zastupnik g. Nabergoj predlagao je, da se ta polagšica protegne i na Trst sa okolicom, nu predlog taj nebijaše prihvaćen.

Njegovo Veličanstvo potvrdilo je zakon o narodnom ustanku, stvoren nedavno u carevinskom vieću.

Ministarstvo bogoštovja i nauka povisilo je posebnom naredbom naukovnimu na državnih srednjih školah na 25, dotično na 15 for.

Ugarski ministar-predsjednik očitovao je u sjednici od 21. t. m., da će se uskoro bitnih promjenah u osnovi o carinskoj tarifi, koje je carevinsko vieće prihvatilo, odložiti razprava ob ovoj osnovi do budućeg zasjedanja. Nova sjeditba imala bi se sazvati oko 20 septembra.

Ugarska regnikolarna deputacija imala je jučer po podne sjednicu. U sjednici podnio je izvjestitelj Falk nuncij ugarskoga odbora, spis vrlo omašan. Jedan član deputacije bio je predložio, da se spis tiska no od toga se je odustalo s razloga, da se elaborat neobjelodani prije, nego bude dostavljen hrvatskomu odboru. U ugarskom odboru provlada nauzjera, da se ugarski nuncij priobći hrvatskoj deputaciji istom u septembru, pošto se razprave izmedju obje deputacije nemogu i onako povesti sada gdje se ugarski sabor zaključuje. Dotle držati će se sadržaj ugarskoga spisa tajnim. Elaborat sadrži statističke izkaze, u kojih se nastoji brojkami dokazati, koli su netemeljite obće tužbe, da Ugarska sustavno zanemaruje interese Hrvatske. Na koncu izjavljuje se želja, da obje deputacije povedu ustmene dogovore, kako bi se različiti nazori u jedno sjedinili.

Junački vladar Crnogore, knez Nikola odputovao je preko Rieke u kupelji Baden-Baden.

Ruska vlada promješćuje nekoje svoje poslanike, kao u Bukareštu, Bruselju itd.

Otvarajuć bugarski knez dne 15. t. m. narodnu skupščinu, naglasi u patrijotičnom govoru, kako je bugarski narod u posliednjem ratu sjajno pobjedio neprijatelja, te tim otvorio izgled na liepšu budućnost. Knežev govor bijaše oduševljeno pozdravljem.

Kod pogreba nesretnoga bavarskoga kralja Ljudevita II, sudjelovahu razni princovi, nadvojvode i zastupnici europejskih vladajućih kućah. Austrijski dvor zastupao je sam kraljević Rudolf, a njemački dvor priestolonasliednik.

U Belgiji pobjedila je kod posliednjih izborah konservativna stranka. Radnički nemiri traju još uvjek.

Grčko zastupstvo zaključilo je 19. t. m., da će zastupati kralja dok budo odsutan, ministar Trikupis.

Francezka vlada imade dosta posla da prodje svojim predlogom o izgonu princovah i u gornjoj kući iliti senatu.

Englezki ministar-predsjednik držao je već dva govora na raznih mjestih o irskom pitanju. On naglašuje svuda, da nekani svojim predlogom otrgnuti Irsku od Englezke, već upravo protivno, t. j. zadovoljiti Irce, a tim utvrditi državnu cielinu i pomnožiti državnu moć.

VI.

Istri.

Ašče zabudu tebe Istrijo,
Zabvenu budi desnica moja.
Po ps. 136.

Hajt nekad ures bila si zemaljâ,
Sa tvoje strane morem obtočena,
Dubovijim šumam svuda ostanjena,
Od velikaša olonjana i kraljâ. —

A sad ti clena tolike novaljal
Krvava rana bje ti usječena
Mletački lav kad — željan gorda pliena —
Na tebe gladna porazvali ralja. —

Nezasitnik te opljačka do nage,
Sjekirom oštrom šrame ti posiječe.
Nisiljem, hinbom tvog se dočita blagu,
Bogatstvo i sjaj svoni da gradu stječe. —
Ljepotu bijaš, kruti, s tebe skinu,
S ljepotom sreća od tebe se vinu. —

A. K.

Franina i Jurina.

Fr. Brekl va Bartunigle da su le ulovili onu lesicu.

Jur. Bi trebo da ju dobro drže.

Fr. Nete ju pustit ne, lego da te ju pitat 40 dan s fažolom i bigul!

Jur. Čudno je, da se je onako šegava bestija pustila ulovit.

Fr. He brate, i carlatana kačka il gad oji.

* * *

Fr. Neki Britvić iz Huma da ti ima valjeflau glavicu.

Jur. Ter ima i pulić.

Fr. Ne takovu ne, lego da reže na pravo i krivo a joh ojemu, ki mu pr'd britvu pride.

Jur. Je l' pak koga već obrijal?

Fr. Otel je presednika cestnoga odbora u Buzetu, ma mu ni valjalo, zač nima s pulićem posla.

Jur. Tako neće bit za poteštu?

Fr. Aj će kada se Humščina pridruži Rošćine, kako to on želi, zač zna, da doma nemore bit više ni za kunšijera, a na Rošćine ga tolliko nepoznaju.

Jur. Bi reć tako, da je doma se kogagod obrijal.

Fr. Je, je ma bez britve.

Fr. Ča biš reka, kadi se pije va Istroj najbolje vino?

Jur. Za najbolje neznam po pravice, ali najcenieje je ono u Poreču iz zemaljske konobe.

Fr. Kako to?

Jur. Neki rovinjski listić piše, da se nezna za to vino nego kada je kakova veselica, kada pride skupa kakovo društvo talijansko, a u trgovini, da se još za njega nezna prem su ga pune konobe.

Fr. Ter je dosta, da ga gospoda piju i pokušaju. Nam je dosta, da plaćamo meštra, ki pravi dobre butilje, da plaćamo težake, ki tra obdeluju, i da nosimo druge troške a pit moremo i vodu; barem nas neće glava bolet.

Jur. Pak da nisu talijanska gospoda mudra i pametna, kako lipo za naše zdravlje skrbe.

Fr. Aj da i za svoj želudac.

Različite viesti.

Imenovanje i premještenje. G. *Albert* pl. *Conti-Cedassamare* kot. komesar i počastni tajnik c. kr. namjestničtva u Trstu, imenovan je stalnim namjestničkim tajnikom i na vlastitu molbu premješćen k c. kr. političkoj oblasti u Gorici. U g. Contiu-u dobivaju Goričani ljubezna, revna i pravedna činovnika.

Narodni zastupnik g. Ivan Nabergoj zauzeo se vrućo u sjednici carevinskog vieća od dne 10. t. m. prigodom razprave o carini na žito, za svoje birače i obće za Primorce, predloživ parlamentu, da bi se dozvolio uvoz godine stalno mjere žita (kuruze, pšenice itd.) od kojeg se neka carina plaćalo. Premda je g. Nabergoj svoj prošlog tomoljito obrazložio i prem je važnost istoga svakomu poznata, ipak nebijaše prihvaćen. G. *Nabergoj* bio je ovaj put isto sreće kao i onomadne g. *Vitezić*, t. j. da nisu ga u toli važnom pitanju za Trst i okolicu poduprli niti isti tršćanski zastupnici. Talijanskim zastupnikom nevolja nijedan prolog uko ga oni sami nestvore, a to biva vrlo rieđko ili skoro nikad.

»Slavjanska čitalnica« u Trstu priredjuje za dne 26. t. m. ljepan koncert u društvenom vrtu u proslavu *dvadesetpetgodišnjice* svojega obstanka.

Program koncerta je sliedeći: 1. Amb. Thomas: Ouvertura k operi »Mignon«; sviru voj. glazba. — 2. R. Wagner: »Einzug der Götter in Walhall« iz drame »Das Rehingoldja sviru voj. glazba. — 3. A. Nedved: »Vojaci na polju«; zbor. — 4. »Slavnostni govor«, govori g. V. Dolenc. — 5. Nicolai: »Ouvertura iz opere« »Il Templario«; sviru voj. glazba. — 6. F. S. Vilhar: »Naša zvezda«; zbor u tem. raselom. — 7. Schubert: »Der Wanderer« p. sviru voj. glazba. — 8. Iv. pl. Zajc: »Večer na Savi«; zbor s pratnjom voj. glazbe. — 9. Donizetti: Duett iz opere »Linda di Chamonix«; sviru voj. glazba. — 10. Horny: Potpourri jugoslovanskih narodnih pjesama. — Po dovršenom koncertu sliedit će ples. Početak u 9 satih na veče.

Izbor župnika u Gologorici. Čitateljem ulčne »Sloge« poznat je uspjeh izbora župnika u ovoj župi pa ufamo se, da neće biti suvišno ako priobćimo još nekoje potankosti o tom izboru.

Izbor obavio se dne 2. t. m. od 8—9½ sati prije podne u domaćoj crkvi. K izboru došao je politički komesar i občinski načelnik iz Pazina.

U svemu glasovalo je 65 osobah. Medju ovimi bijaše poznati Vam istarski povjestničar Carlo Defranceschi, koji je podarovao našeg Vitezića crnom halotom i 8 njim su glasovala i braća mu »Francesco i Luigi.« Osim ovih glasovala je proti Viteziću još dvojica župljanah, jedan rodom iz Kurnije a drugi domaći.

Komesar otvori izbor pročitav biskupski dekret, kojim se priobćuje, da se najteži za ovu župu gg. Vitezić i Meško.

Načelnik pročita imenik birača, a tu samo na svoju žalost opazili, da je u listini množtvo pokojnikah, o kojih nejma danas više niti praha. Al to nas nije nit najmanje uznemirilo znajuć, da se Gologorićani nepustiše podkupit ili prestrašit od Krnjelah i šarenjakah.

Nešto prije izbora putovali su omnibusi i kočije medju Gologoricom i Pazinom, kao da smo u predgradju Pariza. A kad bi koji od nas išao u Pazin, nahrupila bi na njega gospoda sa preporukami i hvalami o g. Mešku kao da je on obećani Mesija. Tko nije mario za šarenjačke hvale, tog bi traktirali sa: porchi, asini, šćavi itd., sve naslovi iz riečnika djedovske kulture. Čitale se u Gologrici i neko pismo Dragovine, pisano jednomu ovdašnjemu Krnjelu. Obećivalo se u njem brda i dolino ako bude izabran g. Meško a na koncu se preporučivalo, da bi nas išlo 5—6 pojsjetiti g. Meška. Konac pisma glasio je, da ako neće deputacija do njega, da će on doć u Pazin prikazat se.

Kazivali nam posilje izbora, da je zbilja bilo u Pazinu g. Meško jer ga deputacija nije pošla doma posjetit.

Sada bi Vam mogao poslati mnogo onakovih pisamah Dragovine, kakovo ste jedno priobćili.

Molbe i preporuke, obećivanja i grožnje nisu mogle naše vrle Gologoričane s pravog puta maknuti. Oni su ostali čvrsti i nepokolebivi, nepodmitljivi i vjerni svomu Viteziću. Tako valja čestiti Gologoričani. Poslovica naša kaže, da je bolji dobar glas negoli zlatan pas, a Vi ste se toga muževno držali, stoga: slava Vam i živili!

Razpisane službe. U Kopru, na c. kr. pripravilci imadu se za školsku god. 1886-7. namjestiti 2 začastan učitelja, t. j. jedan za povjest i geografiju sa slovenskim naukovnim jezikom i za slovenski jezik kao predmet, a drugi za matematiku i fiziku sa hrvatskim naukovnim jezikom. Sa ovimi mjesti skopčana je plaća stalnih učiteljah. Molbe valja uložiti do 15. junija tek. školsk. vieću za Istru u Trstu. Prednost imadu oni molitelji, koji dokažu, da mogu i njemački predavati.

Ex načelnik u Buzetu g. Clarici dlanut je, kako doznajemo od tamo, za čast zastupnika državnoga odvjetničtva kod tamošnjega suda. Razlog tomu nije nam za sada poznat, nu čim to doznamo, nećemo uzmanjkati, da ta radostnu vlest dojavimo mnogobrojnim (!) prijateljem g. Clarici-u. Možda bi nam to znalo kazati poročka »babam«?

Apostol pazinskog pol. društvu. Pod tim naslovom priimamo iz Višnjanske obćine sliedeće redke:

Radovani su veliko i bogato selo obćine Višnjanske. Odaljeni su od Višnjana do 1. sat a od Bačve i Sv. Ivana do tri četvrt sata. Radi to odaljenosti nemogu nikamo niti svoju djecu u školu. Ljuto njim se ponudio neki mladić, rodom iz Trsta, koji kaže, da je bio prošteran iz talijanske gimnazije. Taj gospodičić radio je kao dnevničar kod gradnje istarske željeznice; a kasnije pasao je kmetovom blago.

Naditi kao dnevničar ili pasti blago, nije nikakva sramota, nu dvojimo vrlo, da može biti dobrim učiteljem i uzgojiteljem onaj, koji bijaše radi slabe ponašanja iz gimnazije prošteran.

Seljaci u Radovanih davaju mu hranu i nešto novca, polag broja djece u pojedinoj obitelji. Hvale vrlo to, da su se sami seljaci pobrinuli za učitelja, nego nezuamo, kakav će biti u moralnom pogledu napram te domaće škole. Pazinsko političko društvo podielilo je tomu modernomu učitelju jednu od poznatih štipendijah od 50 for., koje su namienjene onim učiteljem, koji šire najbolje talijanstvo u Istri!

Preporučamo Radovanom, da dobro paze komu su izručili najveće blago, što ga imaju na svietu, a možda bi mogao i kotarski školski nadzornik, prof. g. kanonik Posnante zavirit u tu neobičnu školu. Al dà, apostol pazinskoga društva podučuje odlno talijanski, pak će visoka i uzka gospoda zatvoriti, ako treba i obje oči. Ovaj slučaj mogao bi pazinsko pol. društvo dobro zahtijevati pak ga priobćiti visokomu ministarstvu i kojem od budućih svojih memorandumah.

Iz sv. Lovreča pazenatičkoga. Javljamo Vam nekoje malenkosti, vrieđe se one, da se iz malenih stvarih ljudi razpoznaju. Obavili smo ljetos obćine procesije u najboljem redu uz mnogobrojno sudjelovanje našeg pobožnog izvanjskog puka. Svečanost započe dne 30. maja t. g. Procesija krenu u 7 satih u jutro iz staroduvne naše crkve po trgu našeg kastela te dalje — po starinskom običaju — cestom, koja vodi do razvalinah crkve sv. Orlija. Tuj se zaustavi pročesija a mnogoč. g. župnik odpjeva najprije sv. evanjelje, blagoslovi polja, a zatim naktavi se put ohtrab do crkve, gdje bijaše odšlana sv. misa. Obavilo se dakle sve kako je to od starine običaj. Nu opazili smo ipak nešto novoga prigodom ljetošnih procesijah. Iznenadilo nas imenite i raztužilo žalosno stanje ceste, kojom je prošla procesija. Sve bijaše zapremljeno i zagradjeno kamenjem, a svatko je morao više paziti samo da položi nogu negoli na pobožnost i molitvu. Osim razbacanog kamenja, bijaše širom cesto svakojakog smetja i smrada a živica (grajo) okolo puta priečila je svakomu prolaz. Jedva da su se pobožni jedan za drugim provukli po kamenju, kroz trnje i šikarje, a da nije naš crkveni sluga dan prije nešto poravnao kamenje, porezao trnje i pokrio travom i zemljom ono smeće po putu, jedva da bi bila mogla procesija tuda proći. Budi ovim izrečena hvala našemu crkvenomu poslužniku, kojega ujedno ovim molimo, da se potrudi u ime svih pobožnikah ove župe do obćinskih poglavarah, te da njim predoči kukavno stanje naših putevah, kad sami toga nevide, prem njim je sve pred nosom. Neka njim preporuči veću brigu i skrb oko uredjenja i čistoće najbližih nam putevah jer nas je sram svakog tudjinca, koji nas posjeti. Osobito na odstranjenje smetja i gnoja moralo bi se strogo paziti u ovo toplo doba jer će onl biti krivi ako se pojavi kukova kužna bolest. Da se sve to očisti i popravi notrebna Bog zna kako velikog troška. Dosta bi bilo n. pr. da se potroši onu svotu, koja je namienjena budućemu obćinskomu pandura ili slugi, proti kojemu je i onako sav puk. Naši poglavari mogli bi se ugledati u druge obćine pa da vide, kako vlada većinom svuda red i čistoća a putevi jesu barem uz gradove i sela svuda bolji i uredniji nego li kod nas. Proti tomu neredu mrmlju no samo gradjani već osobito naši dobri kmetovi, koji noću i danju po loših putevih ubijaju sami sebe i svoje blago. Otvorite dakle jednom oči gospodo poglavari, pak ćete vidit! ono, što svaki drugi osim vas vidi.

Iz Fontane (kot. porečki) javljaju nam, da je poslalo školsko vieće iz Vrsara učiteljici u Fontani plemeni nalog, da mora podučavati djecu u pučkoj školi vjeronauk u talijanskom jeziku. Kako je poznato, obstoji u Fontani proti naročitoj želji Fontanacah talijanska pučka škola. Radi toga obratili su se oni molbom na rom. školsko vieće, da se njihova škola preustroji u hrvatsku, al mjesto toga, primila je eto učiteljica nalog, da podučava i vjeronauk u talijanskom jeziku. G. župnik, poznavajuć djecu i znajuć, da nepoznaju drugog jezika do hrvatskoga, nije se valjda hotio podvrći bezumnom i protupedagogičkom nalogu gospode Talijanah, pak je za to došao eto rad na nadtoljen, da ona ulije talijansku mudrost u nedužne glavice fontanske djece. Pak neka nam još ikogod reče, da nije sve moguće u Istri!?

Cesto na Poreščini. Dopisnici Vuči tuže se iz svih obćinah Istre, kojimi vladnju krnjeli i šarenjaci na loše putove i ceste. Al ni mi na Poreščini nelmamo se čim pohvaliti. Gospoda su nagradila lipe ceste i puteve do svojih štancijah, a ti ćavo ubija sobe i blago po razdrtinah i grobenih. Prošle su davno tri godine što smo prosili za gradnju ceste od Višnjana kroz Bačvo do Sbandaje. Al gospoda čuju i nečuju naš vapaj.

Došlo vrieme izbora mjeseca maja 1885. Počelo se već tada obećivati cestu jer se vidilo, da smo prilično složni, pak da bi mogli gospodi kod izbora sriećati. Došli su zatim mjeseca decembra god. 1886. drugi izbori. Talijanaši ponudili nam za to sami gradnju ceste jer se bojali, da će kod izbora propasti. Obećalo nam se gradnju ceste od Poreča do Veranavari. Tu je već posiljan ljuj medju našim pukom. Gospoda su poslala inžinira, koji je napravio tri nacrta za tu cestu jer su se pojedina sela otimala, hoteći svako imati bližu cestu. Nacrti bijahu valjda gotovi, cesta se pravdalu, nu sve je ostalo pri starom, jer su bili izbori prošli. Na Višnjanskoj ženi još stanovnici župe Bačve u velikoj nevolji radi cestah. Doznali su i oni, da će njim se gospoda u Višnjanu smiloviti za komadom ceste. Pak se pogovorio u četvrtak njih podje k načelniku u Višnjan, da mu izraze želju glede ceste kroz cielu njihovu župu do Veranavara. Odlučeno bijaše dan kad su imali doći župljani iz Bačve, da se dogovore sa susjedi i sa gospodom iz Višnjana, kuda bi imala proći nova cesta. U određeno vrieme dodje sedmorica njih iz Bačve u Veranavare al načelnika iz Višnjana nema, a ubogi ljudi zaklatili se, izgubili tako dan i neopravili ništa. Tako će valjda opet sve mirovati dok se budu bližali kukovi izbori. Da mislimo, da je već svakomu od nas to gospodsko delo dosta, kojemu je nam drugo, nego da učinimo kako i naša braća Žminjci i zadnjih danah braća iz Pazinštine. Treba, da se gospode oslobodimo, pak da sami uzmemo obćinske uprave u svoje ruke. Ovako dalje nemože više trajati. Mi smo siti gospodskih kumedijah. Neka gospodare i upravljaju u ono 3—4 talijanska gradića kako njim drago, nu mi moramo dobiti naše obćine u svoje ruke.

Iz talijanskog tabora. Javljaju nam iz Rovinja, da se je tamo održavala prošlog petka razprava proti nekom mladiću iz Vižinade, koga je obtužio vižinadski župe-upravitelj g. Malusa. Na stvari nemaništa osobita; zanimivo je samo to, što »baba« o tom šuti, dočim javlja veoma rado svaku i najmanju razpravicu, kad se radi o »šćavunskoja koži. Ovaj put bijaše mnimo tužitelj i obtuženik Talijan, pak je za to »baba« bijela to domaće blatno rublje doma oprati. U Vižinadi reć bi da se najbolje negledaju niti muževi djedovske kulture, izpovjedaoci ilili političkih načelah. Dokaz tomu podaje nam i spomenuta razprava. Rečeni mladić, da se je negdje koseron u ruci zagrozio župe upravitelju, da će mu grkljan prorezati, ako se samo pokaže. Upravitelj doznavši za tu grožnju, prijavi mladog Talijana sudu, a ovaj ga odsudi na 6 mjeseci tamnice.

Skoro nam je žao, što onaj mladić nije našeg roda, jer bi tad porečki jastari imali u ovo tmurno »izborno doba mnimi »hec« a ovako moraju šutiti, jer nemogu po sedlu udariti a da toga osao neosjete.

Pripovjeda se, da je ovu razpravu pronzrodila neka porečka »lisica«, koja zadaje vižinadskim »babam« tristo jada.

Tršćanska burza

dne 23. junija

Austrijska papirna renta	for.	85 25	do	for.	85.35
Ugarska »	»	94.60	»	»	94.95
Ista u zlatu 4%	»	100.35	»	»	100.65
Dionice nar. banke	»	878	»	»	879
» kredit-banke	»	280.50	»	»	281.50
Talijanska renta	»	99½	»	»	9975
London 10 lirah sterlinah	»	126.05	»	»	126 50.
Napoleoni	»	9 99	»	»	10.—
C. kr. cekini	»	5.84	»	»	5.86
Državne marke	»	61.35	»	»	62.—
Iste francoske	»	49.85	»	»	50.—
Talijanske lire	»	49.90	»	»	50.—

Lutrijski brojevi

dne 19. junija

Trst	42	15	18	86	27
Linc	60	78	67	73	20
Buda	18	14	32	34	41

dne 5. Junija

Prag	60	49	70	4	84
Lavov	14	58	10	11	63
Hermanstadt	10	75	78	89	77
Innsbruck	15	58	13	50	72

Priposlano.*)

Slavnomu ravnateljstvu državne željeznice

u Puli.

Podpisani, putujuć Istrom u trgovačkom poslu, doćio dne 17. t. m. u 5 satih po podne na kolodvor u Kanfanaru. Tuj zamoli dotičnoga željezničkoga činovnika u hrvatskom jeziku, da mu dade voznu kartu do Pazina.

Na pristojnu molbu odgovori taj činovnik u prisutnosti trgovačkog agenta tvrdke g. Mulića iz Gorice sliedeće: **„Va te far . . . . ., mi non conosco altra lingua che italiana o tedesca, vostra lingua schiava non conosco.“** Na prostački odgovor neodgovorih ni rieči, al za to pitam ovim to sl. ravnateljstvo, da li je ovakav postupak državnoga činovnika u pokrajini, u kojoj živi većina Hrvatah, zakonit, pravedan i pristojan?

U Sežani 21. junija 1886.

Petar Podgornik
trgovac.

*) Za članke pod ovim naslovom neodgovara uredničtvo.

Opomena čestnomu svećenstvu u Istri!

U poslednje vrieme naudjuje se neka bezobzirna osoba izdavati se za mojeg punovlastnika, sabirajuć kod čestno gospode svećenikah Istre naručbe na misne knjige, slike, molitvenike itd. Nesrećom uspio je taj nitkov raznimi obećanji i spletkami navesti mnogo svećenikah na naručbe, utjeravši ujedno već sveto novca te jih je tim prevario, što je meni veoma žao.

Smatran se dakle dužnim, ovim javno izjaviti, da nemade nikakvog putujućeg povjerenika, te da sam bio primkao stvar redarstvu prijaviti, da ono dotičnu osobu, koja se mojom firmom i sina Frica podpisuje, i koja utjeruje najmanje 25% predplate, progoni.

V Ljubljani 9. junija 1886.

Math. Gorbar,
nakladište i trgovina papira i knjigoveznica.

286 K. Š. V.

Natječaj.

U ovom školskom kotaru ima se popuniti po jedna služba učitelja III. vrsti na jednorazrednih pučkih učionah u Brgudu, Podgrajah i Herpelju, od kojih je prva sa hrvatskim a zadnje dvie sa slovenskim učevnim jezikom. Godišnja plaća iznaša 400 f., službena doklada 30 fr. te se ima pravo na stan u naravi ili na stanarinu, kako je po zakonu odredjena.

Prošnje neka se ujedno s potrebnimi prilozi, oventualno uredovnim putem, najdalje u 4 tjedna ovamo predlože.

Volosko 20. junija 1886.

C. k. kotarsko školsko vieće.

Domaća trgovina.

Preporučamo svakomu, koji kupuje kuruzu, ruku bielu i žutu, svakojaki kruh, ovas, pasije (mekine) sukar, kavu, sapun, ulje, ocat i u obće sve predmete, ko i se rabe u obitelji, da se potrudi u trgovinu **A. Krajcara**, koji prodaje vrlo sellidnu robu uz nizke cene, a uz to je čovjek našega roda i jezika.

Trgovina:

A. Krajcara

nalazi se *Barriera Vecchia N. 3.*

ŽELODČNE BOLEZNI
je moguće *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti
po
JERUZALEMSKEM BALZAMU
odlni in nadosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne onako leke.

Večina raznih kapljic, izlačkov itd., katere se ohčinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva zmes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priproste sestave, odločno oživljajoče in želodčne živce hitro krepčalne moči **pravico prednosti** nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilnimi, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom veče prašanje po njemu. Ta balzam bogat na dalnjodišli snovih kinoško robarbare, katera koreninka je poznana zarad njenega ugodnega upliva na **prebavljenje** ni čiščenje, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nejedčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnom trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 37—25

GLAVNO OKLADIŠČE u LEKARNI
G. B. PONTONI
v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marku Barzini*, na Reki v lekarni al Redentora, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tomlinu v lekarni E. Paiusa.

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednje veličine

3·10 metra za odielo { za fr. 4·95 iz dobre vune / « « 8·— « bolje / « « 10·— « fine / « « 12·40 « prav fino }

perujoča iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za suknena oblačila za **gospé, meter f. 2.**

Črni krzni palmerston iz čiste volne za zimni paletot za dame, **meter f. 4.**

Potne pišče po f. 4, 5, 6 do f. 12 jeden. Zelo lepa obkladila, hlače, vrhne suknje, tkanino za suknje in dežne plašče (Loden), rašanina, komis, (grebenina), cheviots, tricots, sukno za dame in biljare, peruviana, denking priporoča

I. STIKAROFSKY
utemeljeno 1868.
Skladišto tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Oglodek za gg. krojače **neprosto. Pošiljatvo a povzetjem** čez f. 10 **prosto.**

Imam stalno zalogo sukenja v vrednosti f. 150.000 a. vr. ter se ob sebi uma, da mi v mojí svetovni trgovini mnogo **odsekov** po 1 do 3 metrov dolzih presetnja, prizilien nem tudi kranco zelo **znižani tvarilnal** cani razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov **nemorejo pošiljati uzori**, ker bi od kacih sto naročb prišlè kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja sleparja, ako tvornice za sukno ostankine prilike oznanujejo, saj so v teh slučajih prilični odrezki od celih delov in ne od krajcov; radmen tacega postopanja je razumlív. 48—44

Neprimi ostank se zamenjajo ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski italijanski in francoski.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.
austrijskog vjeresijskog zavoda
za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz $2^1/_4$%
8-dnevni odkaz $3^0/_0$
30-dnevni odkaz $3^1/_4$%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz $2^1/_4$%
3-mjesečni odkaz 3 %
6-mjesečni odkaz $3^1/_4$%

Okružni odjel
u bankah $2^1/_2$% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Pešta, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Graz, Hermanstadt, Innskruck, Ololovac, Ljubljanu, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz $^1/_4$% provizije.

Predujam
na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu $1^1/_2$% provizije za 3 mjesece.

Na efekte, $5^1/_2$% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povede iznose glasom posebnega sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—7

LA FILIALE
della
BANCA UNION
TRIESTE
s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo
per Banconote
$3^1/_2$ % con preavviso di 5 giorni
$3^1/_2$ " " " 12 "
$3^3/_4$ " " sul mezzo fisso
per Napoleoni
$2^1/_4$ % con preavviso di 20 giorni
3 " " " 40 "
$3^1/_4$ " " " 3 mesi
$3^1/_2$ " " " 6 "
Per le lettere di Versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partire dal giorno 18. 23. aprile, 8. 23. maggio, 13. luglio e 13. ottobre a seconda del preavviso.
Trieste 13 Aprile 1880.

IN BANCO GIRO
abbuona: do il $3^0/_0$ interesse annuo sino quattro: o somma i prolevazioni sino a fiorini 2000 a vista verso chèque: importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Cor. orma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la sera del medesimo giorno.*

Assume pel proprio correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro la facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' incasso *d'assegni, cambiali e coupons*, verso $^1/_{10}$% di provvigione.

c) *Accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union
(Sezione Morel) s' incarica dell' acquisto e della vendita di marci in commissione, accorda sovvenzioni ad apre crediti sopra merceanzie ad essa consegnate, oppure pegno di carico o Warrants. 2—2—11

Novi ustav
za posredovanje službah i za službodat to za stanove, in tu i inozemstvo
rst via del Ponte br. 5.
Uredjuje se u talijanskom, njemačkom i slovenskom jeziku. 20—21

Prvi ustav 28—
Ekonomička krojačnica
Ivana Batelli-a
Via Barriera vecchia N.ro 6. I. piano.
Svotavljaju se odjelo polag mjera, najvećom brzinom i elegancam, uz najjeftini cienu.
Narudba se obavlja uz pouzeće

VLAHOV
Likver okrepljujući želudac
odobren po višim oblastih sa dukatom a pripravljen od
ROMANO VLAHOV
Šibenik (Dalmacija) sa filialom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje njegan sa vodom, kavom, vinom, čaom ili jelom sastavljen je iz vegetalnih rokovah. Umjudih zdravotna svojstva, te se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod probavljajudih organah; nadalje čisti krv izpravljajuć slabinu i tromost i pospješujuć tok. On čisti polagano, uništuje gliste ublažujudi kroničke hrapavosti jetarah, slezena, umanjujudi sve malo po malo zasta-jele bolesti hemoroidah.

Uzine li se likera danomice, čuva od otrovnih miazmah, proizvirućih kod pokvarena zraka, toli od epidemijah, zato je izvrstan lek proti *groznici* i proti *kolori.*

Ono pako što sačinjava pravu osobinu likera u zdravstvenoj struci jest, što ostobudju ljude odane srčbi i pekunjenosti od škodnih posliedicah, koje čovječanstvu daje veliki broj nesrečnih.

Zaista iza malo danah čovjek, koji se služi tim likerom čuti, da mu je povračena životna snaga, i čuvstvo blagostanja čini ga zadovoljnim, probudjenim i svježim za svaki rad. 42—45

Da se olakkoti kupovanje občinstvu gospodar tvornice osnovao je na široko razprodaju svoga likera, koji se može dobiti u svih **kavanah** i **rakijašnicah.**

Čudo obrta!
Samo for. 3.75
stoji kod mene od danas jedan izvrstan, reguliran od **sebe svetleći se**
Sat sa nihalom
i koji bije svakog sata i pol sata, sa dva mjedena uteza
sa nihalom u vrlo krasnom, fino poliranom, orahovinu napodabljajudim okviru sa krasnim kazalom, koje je c. kr. priviligiranom svietlodom sa tvari napojeno te noću poput mjesečino sjajno svieti tako, da se bez svieće odmah vidi koji li je sat. Za silu svietlost pružam
pismenu garanciju
Isto tako jamčim za dobrotu sata. — Ja sam jedini izumitelj tih satovah te prodavam iste jedino s tog razloga tako jeftino, budući da ih imadom više stotinah na skladištu a trabam novca. Svaki sat je sa »patentom« providjen. Raspošiljanje satovah biva uz poštareko pouzeće ili uz gotov novac. Dobiva se u tvornici **svietlećih se satovah za nihalom**
WIEN, III. HINTERE ZOLLAMTSTRASSE
N R. 0 **J. H. Rabinovics.** 8

Samo for. 8.25.
stoji kod mene od danas izvrstan **Vašimtongska Remontoir-a** iz pravog doubl-zlata srebrnog nikla, kcjo se natčuo bez ključa sa spranami kazalah i sa tanko uredjenim nikelovim strojem. Za gospodje, vrlo nizke cieno samo for. 9 ista od 13 lotnog srebra, lušana od c. kr. baždarskog ureda for. 12·50.

Jedna cilindrovka
iz najfinijeg double-zlata ili srebornog nikla na minutu točna for. 6.70.

Jedna ankerovka
iz najfinijeg double-zlata ili srebornog nikla sa 15 rubinah sa kazalom sekundah na minutu točna for. 7.40.

K tomu dobiju svaki naručitelj posvo budava najnoviji **lanac sa arabinom** i sprava što se može u jednoj minuti pretvoriti u držalo sa perom i tintarnicom, što je razvidno iz gornje sliko.

Oni satovi jesu fino graviranl, gvilohlranl i na minutu uredjeni a za točnost i **na 5. God. zajamčeni**

Naručbe prima uz gotov novac ili c. kr. poštaraskim pouzećem; —3
»Waarenhaus zur Monarhie«
Wien
III. Hintere Zollamstrasse 9.

Osobito prikladno za darove na bermi

Osobito prikladno za darove na bermi

LUIGI CADORE

limar

zaprsegnuti procenitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.
Radionica utemeljena godine 1857.
Via Torrente broj 1205-26 — TRST.
Ima na skladištu:
Velik izbor kupelnjalih plaštevah, badanjah, i ostalih ponudah; strojevah po najnovijem sustavu za opriljati vodu u badnjih, što se prodaju uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz iste povrdbe daju se na njima. Nadalje imade njemu za tekućine, žito, ulje, petrolej od $^1/_2$ do 50 lit. baždovane c. k. baždarskim uredom.
Na stalnoj izložbi drži uzornik kupelji na klub i drugih limarskih spravah. Suviše br. 4 barometra, označitelje vjetrovah za sjetno dvorce, bačve, glorjete itd. itd.
48—35 **Sve uz najumjerenija cienu.**

Znatne gubitke
koje je pretrpila tvornica šeljeznog pokućtva „Goldaridge Brothers and Comp." u Londonu usljed padu banke u Ginegovu, prisiliše račun tvornicu odustati od dalnjih obrta poduzadah i ra prodati za četvrt na tvorničke cieno sve „redmete provizije, kojih je velik broj i koji biljahu često odlikovani na raznih izložbah. — Podpisani nudja št. občinstvu

400 postelja željeznih
za odrasle
(koje su priloženoj slici vrlo slično)
izvratno radjenih a jesu na vrau u svakoj sobi, za 11—
samih 5 for. komad
prije stajne je for. 22.50
Ove post lje preporučuju se osobito za prijedce i ljeto, budući se uzdrže uvjek čistimi i prednjače u svom dvenim.

F. BUGANYI
Skladišče strojevah u Beču, Landstrasse, Kriegergasse.
Primaju se naručbe i za jedan komad. Naručba se razrešuje u najbolj m stanju uz gotov novac.

Ljekarničke specialitete
odlikovane
Ljekarne Udovicich
TRST - VIA FARNETO - TRST.

Paštilje nitričke kasic. Izvrstan lek proti grlenim bolestim, kašlju, promuklosti itd. Mnogobrojne svjedočbe izdane vlastniku u toku od 16 god. o izvrstnom uspjehu, potvrdjuju vcoma dobru djelastnost, bolju nego li je ikoji drugi lek slične vrsti. *Skatulja stoji 25 novč.*

Tinktura cicero vegentabilna stalno sredstvo za izkorenuće *kalih* in *kurtih očijuh.* Izjavljujem tinkturo očito, de sve ostale tinkture, koje nisu drugo nego li nesavršene patvorina moje nedajn sjajnih i stalnih uspjehu, koljmi se ja ponosim. Svaka *staklenica* nosi moju firmu a stoji u Trstu *novč. 60* izvan *30 nov.*

Eliksir za čišćenje zubih. Nepogrešivo sredstvo za očuvati od neugodna vonja iz ustjuh; ojačava zazubnjake, uzdrži zube svietle i biele i prieči bolesti; upotrebljuje se ako se ga ulije žlicicu u pol čaše vode, čim se usta poperu. *Ciena 40 novč*

Prašak za čišćenje zubih Cr. Mialhe profesora medicinske fakultele u Parizu. Ovaj prašak ne služi samo za sačuvati biele zube i za očistiti ih, jačuć zazubnjake, već djeluje svojimi razokružujućimi svojstvi da se u probavno i dihajuće organe neumese žarodci kužnih bolesti i tako biva izvrstno preservativno sredstvo. *Skatulja 50 novč* 1—24

Naručbe ovršuju se odmah uz pošt. pouzeće.
Umoljava se, da se piše naslov točno: **Ljekarna Udovicich. Via Farneto.**

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandic.**

Tiskom **V. Dolenca**

Broj 26. U Trstu 1. julija 1886. Godina XIIV

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom zastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč. za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja ux pogodba za upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) Ime, prezime i najbližu pošta valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Rasmjerno fr. 60 i 2 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na mah 1 br. 5 novč.

Poziv na predplatu.

Ovim mjesecom otvara se predplata na naš list za drugo polugodišće. Radi toga molimo naše predplatnike, kojim je iztekla predplata koncem prošloga mjeseca, da istu na vrieme obnoviti izvole.

Upozorujemo ujedno naše mnogobrojne dužnike, da već jednom ovrše svoju dužnost, jer ćemo inače postupati proti njim onim načinom, kako njim neće biti milo.

Izdavanje lista stoji nas silnih žrtavah, pak imademo pravo, da zahtjevamo od svakoga, koji list čita, da nam te žrtve i nositi pomaže.

Predplata iznaša za mogućnije for. 5 na godinu, a for. 2.50 za pol godine; za seljake for. 2 na godinu, a for. 1 na pol godine.

Novci molimo, da se šalju samo poštarskom naputnicom.

Uprava «Naše Sloge».

Osiguranje imetka.

Neprestanu boj, što ne nam ga je sa narodnimi dušmani danomice voditi, nedozvoljava nam, da malko odahnemo a kamo li, da razmišljamo o važnih pitanjih, kojo duboko zasiecaju u naše narodno gospodarstvo. To je jedini razlog rad kojeg se premalo bavimo sa narodno-gospodarskimi pitanji, kao što je sliedeće.

Česti požari, koji dovode našeg seljaka do prosjačkog štapa; svakogodišnje često tuče, koje mu uništo plodonosna polja i bogate vinograde, silo nas, da progovorimo o jednoj od najkoristnijih institucijah, što no jih je oživotvorio civilizirani svieti, t. j. osiguranje imetka.

Kako je poznato, može se danas osigurati kod raznih osiguravajućih družtvah nesamo život nego i sav pokretni i nepokretni posjed.

O prvom t. j. ob osiguranju života nećemo da gubimo riečih znajuć, da bismo naišli medju našimi čitatelji slaba odziva, budući si osiguravaju život i kod prosvjetljenih narodah samo redki i to obično imućniji, a drugo, što nam se čini, da je osiguranje imetka za naše gospodare mnogo važnije pitanje. Govoriti ćemo dakle jedino o siguranju posjeda ili imetka. Taj sastoji — kako je poznato — u zgradah, vinogradih, polju, blagu, pokućstvu itd. Posjed taj osigurava se pako od požara, tuče, mraza itd. Svakako je najvažnije pitanje o osiguranju od požara, jer se ovaj najčešće opetuje i najviše škode počini. Ova vrst osiguranja bijaše i najprije uredjena a sve ostale vrsti stupile su kasnije u život.

Polja i vinograde osiguravaju od poplave, mraza il tuče i kod prosvjetljenih narodah obično samo inteligentniji i bogatiji gospodari, budući je neuki seljak kod svih narodah više manje nemaran ili indolentan, i drugo, što je siromahu težko platiti tomu potrebitu pristojbu ili taksu.

Priznati nam je na žalost, da imade kod nas u Istri malo gospodarah, koji se okoriščuju i tom najpotrebnijom vrsti osiguranja, t. j. osiguranjem od požara.

Naši gospodari kao da ne uvidjaju velike koristi od ove uredbe, a ipak moraju i sami priznati, kako su nemoćni i malodušni, kad njim uništi požar kuću, gospodarske zgrade itd. U takovoj nesreći moraju kao prosjaci obijati tudje pragove, moljakati lievo i desno za kakav milodar, ili pomoću si tim, što se zaduže do grla te tako ostanju oni i njihova djeca tudji robovi.

Rekosmo prije, da je razlog tomu, što naš puk slabo mari za osiguravajuća družtva sjedno strane njegova neukost i nemar a s druge, što mu u mnogih slučajevih nestaje sredstva, da izplati godišnju pristojbu za osiguranje, imetka. Valja nam dakle u prvom redu puku predočiti veliku korist, koju može crpiti odtuda, ako osigura barem krov nad glavom, te tako može mirnom dušom usnut nakon težke svagdanje radnje. Nadalje treba, da mu iz glave izbijemo onaj nemar i ravnodušje, koje očituje tim kad kaže: Bog će nas očuvati od požara itd. Mnoge očuva doduše Bog od takove nesreće, mnogi i mnogi proživu sretno sav svoj vieк, nu to je samo slučaj, na koj se nesmijemo oslanjati.

Uz nemar krivo je također ubožtvo našeg puka, koje mu često priči, da si osigura najnuždnije stvari dotično, da plati potrebitu taksu. I u tom je dužan svaki rodoljub, da bude na ruku siromašnom našem seljaku. Treba da ga neprestance učimo kako mu je raditi i štediti, da se oslobodi tudjeg robstva i da si osigura i obezbiedi i svoje materijalno stanje. Često elementarne nevolje i veliki dugovi u koje je zapao naš seljak, pritišću ga silno i nedadu mu, da se pridigne i osovi, al uprav to mora da ga svrati na pravi put, na put marljiva i neumorna rada i velike štednje.

Vjerujemo rado, da je našemu seljaku težko namaknuti potrebitu svotu za osiguranje imetka, nu neumornim radom i pravom štednjom osloboditi će se dugovah i još bar toliko prištediti, da si osigura kuću i što je u njoj.

Upućivati nam je dakle svuda narod na umnu radnju i marljivu štednju a uz to nezaboravimo mu predočit korist i potrebu osiguranja njegovog imetka.

Na ovaj predmet svratit ćemo se opet prvom zgodom.

DOPISI.

U Lovranu koncem mjeseca junija 1886. — Kako se ovdje čuje i govori, nije mjestno školsko vieće prosilo, da bude lovranska škola podignuta na prvi plaćevni red, nego da se je predlagalo na sjednici mjestnoga školskoga vieća, da se to učini i to usljed nekog službenog dopisa od c. k. kotarskog školskog vieća iz Voloskega. Tako glede trećega učitelja u našemu gradu Lovranu, da nije zaključilo mjestno školsko vieće, da bude u gradu Lovranu nego, da se je predlagalo, da tako mjestno školsko vieće zaključi i to usljed službenog dopisa iz Voloskoga, kojim da se zahtjeva, da bude treći učitelj u gradu Lovranu. Mjestno školsko vieće, ca je zaključilo, da je potreban treći učitelj za plovaniju Lovran ali da neka odluči zastupstvo mjesta, gdje bi se imao namjestiti treći učitelj, da bude i kmetovom na vanjskini lagodnije okoristiti se školom.

PODLISTAK.

Uzgoj i škole po svietu.

VIII.

Isus uzgojitelj.

Isus, sin božji, pokazao je čovječanstvu svojim božanskim naukom, kako mu se u svakom pogledu vladati, da uzmogne biti sretno na ovom i na onom svietu.

U staro doba smatrahu se Židovi jedinim narodom, koj zaslužuje ljubav i brigu božju, te prezirahu ostale narode. Rimljani i Grci pogiedavahu u svojoj nadutosti na druge narode kao na niže stvorove, »barbare«. Ne samo što je jedan narod prezirao i mrzio drugoga, nego i med ljudmi istoga naroda, istoga grada, bijaše velikih razlikah: siromasi nemadjahu nikakovih pravah, robovahu bogatijim; moradjahu se boriti sa divljimi zvjermi samo da se veličaši tim nasladjuju; dapače mogaše u nekih narodah plemić i ubiti prostoga čovjeka, a da mu zato nije pao ni vlas sa glave. Božanski nauk Isusov uništi sve razlike medju ljudmi proglasiv jednakost medju njimi. »Ljubi iskrenjega svoga kao samoga sebe« rekao je Spasitelj i moćnikom ovoga svieta, a apoštol Pavao lieposveli: »Nema tu Židova ni Grka, nema roba ni gospodara, nema mužkoga roda ni ženskoga; svi ste vi jedno u Isusu Kristu« (Gal. 3, 28.)

Ne samo svojom svetom riečju nego još življe svojimi djeli, primjerom, pokazao nam je božanski učitelj put života. Djeci i roditeljem, slugam i gospodarom, podanikom i vladarom tražiti je u Isusovu djelovanju najsavršenieji svoj uzor (izgled). Nemožemo svega pripovjedati, kako nam je Isus pokazao put i način dobroga uzgoja djece, al valja bar da spomenemo, kako je vrućim srcem ljubio malenu djećicu i kako je bio neumoran, kad se je radilo o njihovu dobru. Neka govori pjesmica:

»Jednom ljetom svim u znoju
I u trudnom nepokoju
Isus svieta spas sjedjaše,
Odmorit se ter htijaše,
Da tad opet put nastavi
I od blede kog izbavi. —
Bolne rane on vidaše
Ovd' i tamo govoraše,
Mnoga srca noviljena
Rieč mu tješi umiljena.
Žene dodju tud njekoje,
Vodeć k njemu čedo svoje,
Da ga ljubko pomiluje,
Blagoslov mu svoj daruje.
Učenici pak prozboro:
»Dajte, da mu se odmore
Izmučena tiela uda,
Dost je imo danas truda!«
Al on njima tiho na to
Odgovara umiljato:
»Malim prešit k meni' netreba,
Njihovi su dvori neba!«
I enako izmučen »zagrliv ši jih, metnu na njih ruke, te ih blagoslovi.« (Mar. 10, 13—16).

I nerazumnoj životinji uli Bog u srce ljubav do svojih mladih, a ako imade ljudih, kojim za svoj porod nebije srce, to su ti ljudi spali već izpod najdivlje zveri, te bismo za cielo praznu mislili slamu, kad bismo htjeli, da jih ovimi erticami popravimo. Prosboriti ćemo radje koju onim, koji žarkim srcem ljube svoju djecu, al kojih baš ta ljubav navraća na krivi put. — Ljubiti dieto neće reći, kao što često, osobito majke misle, kupovati mu slaštice, odievati ga čim ljepše i ufrasirati, zadovoljavati mu svakoj želji il pohoti, né, nije to prava roditeljska ljubav.

— Onaj ljubi u istinu svoje dieto, koj danju i neću misli na boljak njegov, koj ne žali ni truda ni muke, gdje se radi o dobrobiti djeteta. Prava je ljubav i sladka i gorka, i blaga i stroga (oštra); rieč je stara, koga Bog ljubi, toga da i kara.

Da se bolje uvjerimo, koliko su Spasitelju bila na srcu malena djećica, navedimo još nekoliko primjerah. — Kad su mu jednom u hramu klicali: »Hosana sinu Davidovu,« reče: »Iz usta male djece i koja sisaju načinio si sebi hvalu.« (Mat. 21, 15, 16). — «Koji se dakle ponizi kao dieto ovo, onaj je najveći u kraljestvu nebeskomu.« (Mat. 18, 4). — «Koji primi takovo dieto u ime moje, mene prima.« Mat, 18, 5). — »Gledajte da neprezrete jednoga od malih ovih, jer vam kažem, da anđeli njihovi na nebesih jednako gledaju lice otca mojega nebeskoga.« (Mat. 18, 10). — »Koji sablazni jednoga od ovih malenih, bolje bi mu bilo, da se objesi mlinski kamen o vratu njegovu, i da potone u dubinu morsku.« (Mat, 18, 6.)

Znamo pako izvjestno, da je bila zato sazvana sjednica občinskog zastupstva, kojoj je prisustvovao i g. kapetan Jettmar, koji reć bi, da bi bio rado na početku sjednice, da bude namješten treći učitelj na vanjščini. Na jednom pako kao da se je nešto šapnuo, g. kapetan preokrene stvar i poče zahtjevati, da se zaključi, da bude namješten treći učitelj u Lovranu. Naši zastupnici kažu, da neto nije zaključilo nu čim budemo mogli, ćemo Vas pobliže o tom obavjestiti. — Svakako bi svjetovali našim poglavarom, da poduzmu ozbiljnije korake, da se odstrane nekoje škandalozne stvari u našemu Lovranu, koje više škode našoj mladeži, nego će im koristiti više učiteljah.

Svatko uvidja, da je u našemu Lovranu, navlastito sada po velikoj vrućini, od velike potrebe po blagdanih i nedeljah treća sv. misa. Žao pako nam mora biti, da su naša gospoda to prosili presv. g. biskupa načinom, ne baš najpristojnijim. Osobito nam mora biti neugodno čuti, što su to prosili za imati baš sv. misu bez propovjedi, kao da nam nije mila rieč božja. Tá naš g. pjevun (valjda) rado propovjeda pak bi mogao učiniti kradu propovjed kod dvijuh misah, a tako bi bilo zadovoljeno barem onim, koji rado slušaju rieč božju. Nije bo pravo, da radi dvojice ili trojice, kojim nije ugodna rieč božja, svi trpe. Nešto katekizma bi dobro došlo i vriednim krščanskim materam. Svakako pako onim je rieč božja od velike potrebe, koji još neznadu, da se u crkvi treba pounšati smjerno, pristojno i pobožno.

Iz Humščine (občina Buzet), mjeseca junija 1886. — Nadamo se g. uredniče, da će zanimati Vaše čitatelje ako dođuju koju i iz ovih zabitnih krajevah tužne Istre.

Hum, sadanja podobćina buzetska, upravljala je prijašnjih vremenah samu svoj imetak. Blagostanja nebijaše ni tada osobita jer smo odiseljeni od svieta, nu naša blagajna nije bila nikad tako osiha i prazna kao sada. Radi pomanjkanja sposobnih za upravu muževah udružila se ova podobćina sa onom u Draguću, gdje je počelo sušiti se dno naše blagajne. Kušalo se dakle živit u družtvu sa buzetskom obćinom, ali i tu mjesto da kronu stvari na bolje, išlo je svaki dan na gore. Redko je koja podobćina u Istri u toli lošem materijalnom i moralnom stanju. Putovah neimamo niti za koga a o kakovoj naobrazbi puka, neima ni govora. Gospoda u Buzetu mislila su više na sve drugo nego li na naše novolje. Siromah kmet plaća svakojaka pladila a od toga neuživa ništa. On neima komad poštene staze a da mi ne govorimo o cesti. Hoće li se napiti čiste vode, to mu valja tražiti ju, čistiti ju i dovažati ju. Sve to je poznato našim poglavarom ali za to neboli nikoga glava.

Molili smo odavna sl. juntu, da nam se sagradi komad ceste bar do bližnje ceste Roč-Buzet, ali poslije četiri mjeseca neimamo ni danas odgovora. Obratili smo se i radi drugih potrebočah na c. kr. poglavarstvo u Kopar, koje je sve izručilo obćinskom odboru u Buzetu, odakle neočekujemo ništa dobra.

Uz te nevolje stigla nas je najprije 3. t. m., a kano da to nebijaše dosta, i 4. t. m. nova nesreća. Jednog i drugog dana uništila nam je silna tuča svaku nadu na ljetošnju ljetinu. Naše stanje nemože biti žalostnije. Čekamo, da vidimo kakove će korake poduzeti poglavari u Humu i Buzetu, da nam se bar djelomično pomogne. Želimo naime, da nam i sada pokažu ta gospoda onakvu ljubav i brigu, kakovu pokazuju napram nam prigodom kakovih izborah. Tada se neštedi trudá ni novca, da nas na svoju ruku predobiju. Sad je dakle pravo vrieme, da se za nas zauzmu, a kod izbora znati ćemo i sami što nam je činiti. Da nam se bar u nečem pomože, valjalo bi da se odmah počme graditi toli potrebita cesta. Bar bi tako kmet zaslužio koji novčić i došao bi u doticaj sa ostalim svietom.

Nas se je uvjek do sada varalo i podkupljivalo od strane buzetske gospode a sada ćemo vidjeti, koliko ta gospoda za nas mare. Nije bo dosta ako se sakupi u Poreču ili ma gdje stotinu forintih jer nam se hoće živeža, inače poginut ćemo od glada. Ako smo većinom do sada vjerovali gospodi u Buzetu, neka se tamo nemisli, da mi nevidimo što se radi i kako se radi. Uvidjamo već i sami, da su nam gospoda krivca, što nam gnjije drvo u šumah, jer ga nikud izvesti nemožemo. Na gospodu pada krivnja, što se ubijamo za blagom pa rovovih i razdrtinah, neimajući niti pedlja dobre ceste ili puta. Tko nam je pravi prijatelj neka učini ono, što mu dužnost nalaže, inače protjerati ćemo one stare lisice, koje nas mame i varaju u izborno vrieme. Poručamo ovim gospodi u Buzetu, da nam netreba samo komadić palente i kvartin kiselića, već da mi tražimo, da nam se pruži sgoda, kako ćemo se pošteno prehraniti. To je najmanje što od poglavarah naših tražiti možemo.

Iz Rošćine, mjeseca junija 1886. Neopisiv jad muči naše protivnike u ovoj obćini. Mislili su jadnici, da će njihova djela ostati uvjek tajna i sakrivena pred siromašnim našim pukom. Nu svuda nadje se po koja dobra duša, koja se zauzme i za sirotu. Njih pako, što i ovud plamti koje poštено i plemenito srdce, koje nemože a da neodkrije njihova nepoštena djela i tužno stanje dobrog ovog kmeta. Al neka se gospoda srde koliko njim je drago, mi ćemo u buduće sve njihove korake mjeriti i bilježiti!

Javljati ćemo svietu, kako vi postupate sa ubogim našim kmetom. Kazati ćemo sve, kako mu vi gulite kožu, kako ga smatrate pravim robom, da mu nijčete rod i jezik, i sva druga nedjelja vaša. Dů, tako radite vi istarska gospodo. Nu zapamtite si dobro poznatu istinu, da: «Kolo sreće u okoli, vrtoši se no prestaje. Tko bje gori, oto je doli, a tko doli, gori ustaje.» Ovo valja i za vas, visoka gospodo iz Roča. Davno je već tomu, što silom zapovjedate ovim krajem; veliki je narod što no ga je stvorila vaša toli slavljena «civilna» kultura. Čisti grah nadomeđuje novac u obćinskoj blagajni; neopisivo nezadovoljstvo vlada u cielој obćini. Uljudno ponašanje proti siroti kmetu je rieđko, kao što i bijele muhe. Nu tomu netreba se ni malo čuditi. Vi nasliedjujete u svemu jasenskoga vodju i drugu gospodu vašeg političkog družtva. Jedino kad su izbori na vratih, jesmo vam: «dragi kumov», nu kad ti prođju, a Bogom sladke rieči i obćanja. Nu ni živina ne posluša rado gospodara, koji ju prevće muči i rado bi se onlobodili nonnosnoga jarma, a kamo li neće istarski kmet, koji je čovjek, slika i prilika božja. Dů, i to čovjek, u kom bije poštenije srdce, nego li u vas sa gospode; čovjek, koji se služi svojim jezikom i ljubi ga, ali tužan nozna ga braniti, jer ste ga vi pustili u tmini neznanja.

Pokazalo se je već jednom u tom listu na nesposobnost sadašnjog obćinskog načelnika u Roču. I zbilja, to se nemože zanijekati. Što nekoliko činjenice o radu g. načelnika. Pred nekoliko vremena pošla je četvorica kmeta iz jednog sela bliza Roča preko željezničke pruge, a svoj četvorici je isto krstno ime i isti pridjevak. Bili su tuženi, a globa je zapala samo jednoga. Siromah se je branio, nu napokon se zadovolji sa globom od 10 for. ili dva dana zatvora, kako mu je to sam obćinski glavar kazao. Potle nekoliko dana kaza mu isti glavar, da plati onih 10 for. Kmet izjavi, da nemože platiti, nego da će ići dva dana u zatvor. Glavar ga na to prestraši, veleć mu, da je došlo od više oblasti, da mora uprav platiti 10 f. Kmetu se je to čudno vidilo, da je naime prije mogao izabrati globu ili tamnicu, a sada da mora bez platiti. Bez oklievanja podje u Kopar, te očitova dotičnoj oblasti, kako stvar stoji. Oblast mu je pustila na volju: platiti ili u zatvor. Kmet izjavi, da mu neće načelnik to vjerovati. S toga dobije pismenu odluku. Tu odluku predstavi kmet obć. načelniku u Roču, koji ostade radi toga zapanjen i reče kmetu: *Dobro, dobro, ali nemojte nijednome to praviti.* Što znače te besede? Zašto se nesmije nijednomu praviti? Dapače, kazati valja svakomu, da vidi, kako se taj gospodin strogo zakona drži. Kao pravi, aduševni obćinski načelnik izkaže se i onda, kad ide kamo u komisiju. Nu hvala Bogu nevidi se toga gospodina već dugo vremena u komisiji. Dao Bog nešao već nikada. Nu to odvisi od Vas, dragi kmetovi. Nemojte pozivati komisije za budalštoće. To Vas stoji mnogo. To je Vaša velika mana, kao i ona što se rado pravdate. Jao si ga seljačkoj kući, na koju ta nesreća padne. Ta nesreća su Vaši «blati-hartja». Oni će pojesti seljaku sve do reburah, makar on i dobio pravdu! Vjerujte, da je bolje pokloniti kravu, nego se radi nje pravdati po «blati-hartah», kojim ćeš morat dati kravu i tele. Je li vriedno, da ova tri časa, što Vam je Bog dao na svietu živjeti, potrošite toliko zuči, da jedan drugomu naškodite, jamu kopate, mjesto da složno skupa živite, i skupnoj se sreći veselite do božja volje? Pravda je kuga. Znati ćete sami, kako je mnoga kuća po pravdi pala na ništa. Čemu svojim gnjevom, svojim zdravljem i svojim srdcem tredega hraniti, jer ti je susjed kukovu malenkost skrivio? Tomu niste Vi krivi, nego nekoje ljenčine talijanske, koje Vas na to nagovaraju, samo da si oni Vašimi žuljevi grlo može i trbuh tusto. Čuvajte se tih pijavicah kao kuge. Dogodi li se što neprijazna medju Vami, a Vi ujte komu pametnomu Vašemu čovjeku, i taj će nastojati, da Vas pomiri, on će Vam predočiti, kakova kuga je pravda i Vi, ako ste pravi ljudi, pomirili ćete se i živjeti medju sobom kao braća, kako to i nam Isukrst zapovjeda. Činite ovako, pa ćete vidjeti, da ćete biti zadovoljniji.

(Konac sliedi.)

U Beršečiu polovicom junija 1886. — Hvala dobromu Bogu što nam se izpunila vruća želja, te smo bili toliko sretni, što je naš prevjetli gospodin biskup Glavina dne 27 prošloga mjeseca podjeljivao ovdje sakramenat svete hrme. Beršečani svi, bez izimke dobri katolici, pohrlivši svoj grad a navlastito svoje crkvice, te učiniv lijep slavoluk i ovjenčav lijepi broj zastavah po gradu, dočekaše dne 26 pr. mjeseca sa svojim predobrim duhovnim pastirom, škotskom rhladoši, predvodjenom svojim čestitim učiteljem, svoga promiloslivoga nadpastira te mu se svi smjerno poklonili. Prevjetli g. biskup, pregledav istu večer naše crkvice, odsjede kod našega vriednoga duhovnoga pastira.

Na dan same svečanosti za rana jutra sakupljao se narod, da prisustvuje toj rodkoj svečanosti. Nadošlo je i mnogo svečenikah. Prem je bio delatni dan ipak je nadošlo mnogivo naroda a pošto se obavila služba božja, sve poprati prevsjetloga, obkoljenoga lijepim brojem svečenstva do župnog stana pak se narod razide razveseljen osobito i tim, što je bilo u crkvi sve lepo, i dostojno u vladao je u svemu najbolji red. S veseljem saznajemo, da je prevsjetli biskup bio posvema zadovoljan a kod objeda medju ostalimi nazdravio je prevsjetlomu biskupu naš domoljub g. Toma Kumičić.

Beršečani su biskupa na dolazku i odlazku po svojih prvacih pospetili i predali mu u ime svega puka nekoje prošnje, ličuće se stvarih veoma važnih, te su čvrsto uvjereni, da će se njihova najsmjernija molba razsuditi i urediti kako bude najbolje i kako će se najdušovnije nabožna želja svete uspomene utemeljitelja vršiti.

Poslije četvrtog sata po podne odputi se presv. biskup u crkvu, a odanle praćen od svećenstva i množine puka, odvezo se kočijom preko Pazina za Trst, pozdravljen od svih prisutnih sa živio klici i željom vrućom, da bi nam se brzo opet sretno vratio. S narodom kličemo i mi: poživio dobri Bog našeg prevriednog biskupa i vratio se na brzo opet k nama. Poživio Bog i prečastno naše svećenstvo, koje je počastilo naše mjestance, a navlastito poživio nam na mnogo godina zdrava i vesela našeg neutrudljivog radnika za naše vremenito i vjekovito dobro u prevriednoj osobi veleč. g. Rajmunda Jelušića.

S veseljem javljamo Vam i to, da će se naši Beršečani složno zauzeti, da si povećaju i poliepšaju plovansku crkvu. Složno braćo! Budemo li složni ako smo i siromasi, božjom ćemo pomoći veliko djelo izvesti. Gdje je sloge, mira i ljubavi, tuj je i božjeg blagoslova.

Pogled po svietu.

U Trstu, 30. junija 1886.

Odmah poslije odgodjenja carevvieća u Beču, imenovan je novi ministar trgovine i obrta u osobi Oliviera markiza Bacuehema, dosedanjega zemaljskoga predsjednika u Šleziji. Novi ministar, komu je jedva 39 godinah, nepripada nikakvoj stranci, nije dosada djelovao na političkom polju, on je činovnik. To najbolje karakterišе Taaffeov kabinet. Većina carevinskoga vieća podupire vladu, nu nije vladina stranka. Sve to više pojavljuje se takozvano činovničko ministarstvo. Tomu bit će razloga, što neima u Beču jednoličnе većine, koja bi mogla preuzeti vladu. Novi ministar trgovine morati će stupiti u ponovično dogovaranje sa Madjari gledе zajedničkih carinskih pitanjah.

U Primorju stvari stoje pri starom, van što ih je već šest njih umrlo od azijatske kolere. Tršćanski namjestnik barun Pretis, boravi već duljе vremena u Gorici, odkle će u goranju Štajersku. Kažu, da njegova bolest ide na bolje.

U Hrvatskoj imenovano je usljed novoga uredjenja uprave 8 novih velikih županah, i to postao je okružni upravitelj u Gospiću Marko Kasumović velikim županom županije ličko-krbavske, te gradovah Senja i Karlobaga; okružni upravitelj u Mitrovici Ivan Čudić vitez, velikim županom županije modruško-riečke i grada Bakra; podžupan podžupanije karlovačke Stjepan Kovačević, velikim županom županije zagrebačke te gradovah Siska, Karlovca, Petrinje i Kostajnice; veliki župan županije varaždinske Radoslav Rubido-Zichy do Zagorje, Zichy ot Zajka, velikim županom ove županije i grada Varaždina; veliki župan županije belovarsko, Budislav Budisavljević Friedorski velikim županom županije belovarsko-križevačko te gradovah Belovara, Križevacah, Koprivnice i tvrdje. Ivanić; veliki župan županije požeške, Dragutin pl. Gvozdanović, velikim županom iste županije te gradovah Požege i Broda; dr. Teodor grof Pejacsević, velikim županom županije virovitičke i grada Osieka; konačno Ervin pl. Csch velikim županom županije sriemske te gradovah Mitrovice, Zemuna, Karlovacah, Petrovaradina i poput gradskih municipijah uredjenoga trgovišta Rume.

Vriedno je spomena, da je novoimenovani veliki župan županije sriemske, g. Ervin pl. Csch, bio kr. komisar na Rieci za vrieme, kad je grad Rieka prošao u madjarsku upravu.

Knez Crnogore Nikola I. nalazi se već od nekoliko danah u Beču sa dvoje svojih kćerih. Naš carski dvor primio je junačkoga kneza na najprijazniji način. Novine pripisuju knezovom boravku u Beču veliku važnost.

U Srbiji nemogu mirovati; kad oružje miruje, ratuju novine jedna s drugom, liberalci sa naprednjaci. Ristić je danas u milosti, sutra u nemilosti; javlja se, da će vlada imat većinu u skupštini, jer da je počinjeno nezakonitosti kod izbora, gdje da su pobjedili liberalci i radikalci. Mi želimo, da se mir i red uvede u tu mladu državu srodnog nam naroda, jer tim će si moći jedino pribaviti ugleda.

Rusiji nije po volji govor, kojim je bugarski knez Aleksander I. otvorio sjedinjeni bugarski sabor, pak upozoruje tursku vladu, da pazi na kneza. Iz toga sliedi, da se bugarski knez nije pomirio sa Rusijom, kojoj je on velo zazoran.

U Bavarskoj proglasili su poslije smrti Ljudevita II. kraljem njegova

brata Otona, nu budući je ovaj duševno bolestan, te zapriečen vladati, to je regentom postao princ Luitpold, koji je već položio zakletvu na bavarski ustav. Luitpold je po nasliedstvu prvi princ, kojemu pripada kruna bavarska. Mladji njegov sin Leopold ima za ženu nadvojvodkinju Giselu, ćer našega cesara.

U Francezkoj poprimljen je konačno zakon ob izgonu princevah, potičućih od obiteljih, koje su vladale Francezkom. Prognan je od orleanske linije grof pariški sa svojim starijim sinom, od Napoleonacah princ Jerolim sa sinom Viktorom. Ostali princevi mogu bit od vlade prognani, ako se sasvim mirno neponašaju. Svi pako princevi nemogu obavljati nikakve javne službe u Francezkoj niti pripadati vojsci. Usljed ovoga izgona dalo je više francezkih poklisarah kod europejskih dvorovah svoju ostavku.

U Englezkoj razpušten je formalno parlament, a kraljica u dotičnom proglasu veli, da želi popitati englezki narod, što misli o sloboščinah, koje je Gladstonova vlada predložila za Irsku.

ISTRI.

Ališe zabudu tebé Istrijo
Žabvena budi desnica moc.
Po pa. 130.

VII.

Nad tobom, Istro, nebo se zatvori;
Prolaze dani, dodni i mjeseci,
Te poljska trava sahne na pripeci,
I škodi tošaku znojna ljuta mori.

Od žarkog sunca blidi ave i gori,
U izsušenoj glinu ribe ricoi,
Po gajevih no ječe ptići jeci
Nit plev Istranke prodolim se ori! ..

Domaju moju »suša« snadje ljuta,
Najljepše nade sirotî uništi,
U očajanju jadna plače, vrišti,
Do sreće nesna više staze, puta . . .
Uz majku bliednu djeca suze liju,
»Istranski pašeo grohotom se smiju! —

N. Z.

Franina i Jurina.

Fr. Ča da su rečki financori ave sami Ungarezi?

Jur. Dragi ti, nisu nikad Ungarije ni videli.

Fr. Tako žac su njim patrone pobrali?

Jur. Ej! strah je vrag.

* * *

Fr. Češ Juro noć na četiri ovoga miseca va Pazin?

Jur. A vero po ča?

Fr. Talijanska gospoda, da pripravljaju neku tombulu.

Jur. Ter ča se nisu dosta stombulali na 16 i 17 prošlega miseca?

Fr. E . . još to se oni tombulat još..

Različite viesti.

Odlikovanje. Njeg. Veličanstvo podielilo je savjetniku zemaljskoga suda u Trstu g. *Fr. Mih. Werk-u* za njegove zasluge viteški križ reda Franc Josipa.

Trubarova večer. Slovenski rodoljubi u Trstu priredjuju za buduću subotu u 9 sati na večer prijateljski sastanak u »Slovanskoj Čitalnici« da skromno proslave tristogodišnjicu smrti slovenskog spisatelja i začetnika novoslovenske književnosti »Primoža Trubara.« Sa tim glasovitim mužem radili su na književnom polju u vrieme takozvane reformacije, polovicom XVI. vieka, i hrvatski pisci Anton Dalmatin i Stjepan Konzul, inače Istrijan zvani, koji bijahu rodom iz Buzeta u Istri. Slovenski rodoljubi u Trstu vrše svoju svatu dužnost slaveć muža, koji je udario temelj slovenskoj književnosti.

Proslava dvadesetpetgodišnjice »Slovanske čitalnice« u Trstu. Prošle subote sakupio se u krasnih prostorijah naše »Čitalnice« ovlet slavenskog pučanstva Trsta i okolice, da proslavi riedku svečanost, t. j. dvadesetipetgodišnjicu obstanka toga za Slavene Trsta toli važnoga družtva. Do 400 osobah, sve odabranog občinstva, krasilo je čitaonički vrt, divno uređen i razsvietljen.

Sve točke obilata programa bijahu uz burno odobravanje točno i gladko izvedene. Od pjesamah milila se najvećma Vilharova »Naša zvezda« i Zajčeva »Večer na Savi.« Najsjajniju točku programa sačinjavao je svečani govor g. V. Dolenca, u kojem je krasno orisao život tršćanske »Čitalnice.« Na svečanost stiglo je više brzojavah iz raznih slovenskih i hrvatskih pokrajinah, u kojih se izrazala obćenita želja, da bi svečanjem dočekala čila i jaka i pedesetgodišnjicu, kojoj se želji i mi od srdca pridružujemo.

Izbor predsjednika III župana za pazinsku upravu. Javljaju nam od tuda, da su se dne 30. p. m. sastali prvi put novoizabrani zastupnici, da izaberu predsjednika III županu. Prisutno bijaše svih 12 zastupnikah. Kandidat hrvatske stranke, trgovac g. **Ante Bertoša** dobi 8 glasovah a odvjetnik g. *Costantini* 3 glasa i tako je izabran prvim pazinskim županom naš čestiti Bertoša, na čemu naša stranci i njemu od srdca čestitamo! Doznajemo iz istog vrieda, da će biti izbori za okolni obćinu Pazin za kakovih 14 dana. Dobro nam došli!

Pravnički izpiti u Zadru. Do sada mogli su pravnici položiti drugi i treći državni izpit kod poseb no c. kr. izpitatelj no komisije u Zadru.

Naredbom ministra za bogoštovje i nastavu 29. maja 1886. ukida se gornja komisija te će obustaviti svoje djelovanje koncem tekuće godine. Tim dakle moraju do svi pravnici bez iznimke položiti svoje izpite na sveučilišću.

Duplikati izgubljenih svjedočbah izdat će u slučaju c. kr. namjestničtvo u Zadru.

Dr. Dominik Fragiacomo. Čitamo u izvješću sjednice zemaljskoga odbora u Poreču od 20. aprila t. g., da je isti imenovao svojim odasilnikom u c. kr. kotarskom školskom vieću u Kopru načelnika piranskoga dr. Dominika Fragiacomo. Koj nezna, tomu kažemo, da je taj gospodin onaj isti, koj je u posliednjoj saborskoj sjednici nazvao Hrvate potomci Unkokah, koje da on mrzi iz sve svoje duše i da će nastojati tu mržnju ucepiti i u svoju djecu. Zemaljski odbor, u komiji su većinom Hrvatah, poslije dakle, kao svoje odasilnike u školsko vieće, pod koje spadaju mnogo više Hrvatah i Slovenacah nego li Talijanah, muže, koji javno izjavljuju, da mrze Hrvate! Ovo imenovanje budi dokazom, kakva nadati se može sličnoj istarskoj zemaljskoj odboru, prinosom k stanju u kojem se nalazimo.

Iz Omišlja piše nam prijatelj: Evo me opet, da Vas u kratko obaviestim o naših novostih.

Ove Duhove zadesila nas redka sreća što je naime na samu Duhovu podieljivao ovdje prevlebi biskup Feretić sv. hrvm. Krasan njegov govor, što no ga je u crkvi prozborio, baš nas je u srce dirnuo. Častitomu starini kličemo: Na mnogaja ljeta.

Treći duhovski blagdan bio je obićajni sajam. Premda nam se nije vrieme sjutra najbolje pokazivalo, ipak se je oko desete krasno razjasnilo i tako do noći potrajalo. Svieta došlo je po običaju dosatno. Bilo je i izletnikah iz bližnjeg hrv. Primorja. Izletnika iz Rieke, kako je to »Bilancia« obećalu, nije bilo a neznamo s kojeg uzroka.

Crkva bijaše duhkom puna; slovo držno je poznati predikač č. otac Stjepo Ivančić, komu svaka čast. Poslje podne došao je i drugi parohrod iz Bakra, te nas milogiasno pjevanje dičnih Kraljevičanah i Bakranah baš uzneslo — Evala njim!

Naša čitaonica napreduje, ako i ne orijaški, a ono baš lieno. Preporučamo našim rodoljubom, osobito Omišljanom, koji su odaljeni od nas, da nas u početku po mogućnosti podupru.

Kiša, koju smo tako ž-ljno očekivali, već nam bila zadnjih danah i dosadila. Sad se okupa kuruza. Palo je nedavno i nešto tuče, nu ta nije, hvala Svevišnjemu, nikakvo znatne štete nanieła. Grozdje kaže do sada dobro, samo nas je strah, da će kiša, koja je više od čedan dana trajala, uplivati mnogo na njegovu bolest — čega neka nas Bog očuva!

Pazinski izbori i porečki listić. Ono što je naš dopisnik iz Poreča u posliednjem broju predvidjao, to se i dogodilo. Porečki su naime pikari u zadnjem broju svog listića svu krivnju radi njihovog poraza u Pazinu svalili na nekakve umišljene tudjince, na naše čestito svećenstvo i na političku oblast u Pazinu. Prostor lista nedozvoljava nam za danas, da jih točku po točku suzbijemo i pobijemo, pak ostavljamo za budući broj, nehoteći ostati nikomu dužni a najmanje porečkim jaslarom.

Iz Račicah pišu nam 29. p. m. Strašna tuča, koja je dne 4 junija pomlatila Draguć i Humščinu, nije žalibože niti nas mimoišla. Naša sela: Kosaviga, Brag, Hrušvari, Posutići, Koritva i Orehi, koja spadaju ava pod kurseiju Račice, jesu silno oškodjena.

Za ovu godinu uništila nam je tuča ave poljske pridjelke a vinogradi poharani su i za više godinah.

Znati valja k tomu, da su Račičani vrlo siromašni kmetovi, koji utrže jedino u dobrih ljetinah štogod za vino a hrane pridjelaju si dostatno redko kad.

Priporučamo dakle one siromahe što toplije č. k. oblastim i drugim milosrdnikom, da njim bilo čim pomognu.

Kolera u Trstu. U svemu pomrlo je od prvog početka pa do danas 6 osobah od kolere. Posliedji bio je neki Grk Vlasto osamdesetgodišnji starac, koji je od iste bolesti umro zadnji dan prošl. mjeseca.

Zakon o narodnom ustanku (Landsturm) 6. junija 1886. je sankcionisan te proglašen u državnom zakoniku br. 90. Stupa odmah u krepost.

»Patria« izdahnula. Imali smo par putah prilike spominjati list »Patria« što ga je neko vrieme izdavao bivši načelnik koparski, odvjetnik i zemaljski zastupnik cr. Gambini. Prošloga četvrtka javlja on smrt svojega mezimčeta »Patrie«. On da je pozvan u Poreč, da zamjeni dr. Dolbella, kao prijedsjednik zemaljskoga odbora. Pokoj vjeđni Patriji, blago g. Gambiniju-u, a hrvatski narod, kojega uzeo je i ovaj pomoći vladati, neka se strpi, dok si sam pomogne! Nek radi kako hoće, ali neće dokle hoće.

Javne dražbe. Dne 12. septembra kod lučkog ureda u Splitu, ha će javna dražba za zakup radnje utvrde vanjskog gata (lukobrana) one luke. Prvi je dražbeni glas od f. 19.808'58. Istog dana bit će javna dražba kod kotarskog poglavarstva u Kotoru za zakup radnje novo kapele katoličke na Crkvicam u kotaru Kotorskom. Dražba biti će otvorena prvim dražbenim glasom od flor. 4.920:14.

Matica hrvatska počela je razašiljati i dielili svoje ovogodišnje knjige, i to na broju ih šest:

1. Tomić P.: Poviest rimska do carova. Dio drugi. (Svjetske povieati knjiga III.) Sa geograf. kartom; za vrieme od oblju Gracca do cara Augusta. 8-ina IV. i 330. str.

2. Kliputić: Iz bilinskoga svieta. Knjiga druga. (Poučne knj. X.) Sa 25 slika u knjizi, naslovnom slikom prof. Mašića i jednom geografačkom kartom prof. dra. Jiruša. 8-na VIII. i 240 str.

3. Carić. Slike iz pomorskoga života. Knjiga druga. Sa 8 naposo otisnutih slika i dvie hidrografičke karte atlantičkoga oceana od Nare. Damina. VI. i 346 str.

4. Šenoa: Sabrane pripoviesti. Svezak četvrti. 8-ina 433 str.

5. Botić: Pjesme: Pobratimstvo. Bieđna Mara, Petar Bačić. S uvodom Mih. Pavlinovića i Fr. Markovića. Sa slikom pjesnikovom u hakrorezu. 8-ina XLVI. i 352 str.

6. Kumičić. (Sisciski): Sirota. Roman iz istarskoga života. 8-ina 342 str.

Proglašenje austrijskoga biskupa blaženim. Kako javlja list »Osservatore Romano«, zaključila je kongregacija obredah u sjednici od 15. o. m., saslušavši glavnoga prokuratora kongregacije drag cjene krvi, podupirta po kardinalih Bianchiu i Bartoloniu, da se povede proces o proglašenju blaženim kneza biskupa trientskoga, don Ivana Nep. de Gschidelerera, koji je umro god. 1860. Zaključak kongregacije potvrdio je sv. otac papa 27. p. m. doslovce.

Neuku nauka.

Kako češ loviti puževe u vrtu? Ako navale puževi kvariti usjeve u vrtu, najlakše jih se pohvata, ako se nekoliko krumpira na polovicu izreže, izdube i otvorenom stranom napram zemlji okrenutom na okolo postavi. Kad se mrak lovi, eto gostovah po krumpiru, te se mogu odmah i pohvatati.

—

Sredstvo za kosu i proti ćelavosti. Francezki neki vlasuljar napisao je ovih danah u »Gazette de France« jedan članak o sredstvih za rastenje vlasih, u kojem veli sliedeće: »Često izpadaju vlasi poslije kakove bolesti. U tom slučaju narastu opet sami bez ikakove pomoći. Ako li izpadne usljed naravnih drugih uzrokah, tad već nerastu nikad. Ja sam u mojoj 25 godišnjoj praksi kao friseur upotrebljivao na raznih ćelavih glavah preko pet stotinah najbolje preporučanih sredstavah, pa moram iskreno reći, da nisam ni jednoj glavi opazio niti jedan novi vlas. Usljed toga izkustva ja nevjerujem više nikakovoj pomudi niti tinkturi, te mogu ave te kemičke proizvode smatrati pustim varanjem i zato ja takove nigdje više nepreporučujem. U mojoj praksi sam izkusio, da osobe, koje se na glavi jako znoje, da one lahko ćelave. Navada, da se i u kući ima pokrita glava, može biti također uzrokom, da vlasi izpadaju.

Tršćanska burza

dne 30. junija

Austrijska pap. renta	for.	85 30	do	for. 85.35
Ugarska » »	»	94.55	»	» 94.95
Jela u zlatu 4%	»	106.45	»	» 106.60
Dionice nar. banke	»	878	»	» 870
» kredit-banke	»	278.75	»	» 279.30
Talijanska renta	»	99	»	» 99.43
London 10 lirah sterlinah	»	126.1/4	»	» 126.1/2
Napoleoni	»	9.97	»	» 9.98
C. kr. cekini	»	5.84	»	» 5.86
Državne marke	»	61.85	»	» 62.—
Jeta francezke	»	49.85	»	» 50.—
Talijanske lire	»	49.90	»	» 50.—

Lutrijski brojevi

dne 26. junija

Beč	76	68	57	23	29
Grac	84	4	62	37	18
Temešwar	82	8	60	16	1

dne 30. Junija

Brno	64	88	23	43	67

Priposlano.[1]

Gospodinu ex-načelniku Clarici-u u Buzetu.

Neprestano molbe, kojimi me obsipava ovaj narod u ubogoj «Ćićariji», poučuje me, da Vas upitam sliedeće:

Od «Bratovšćine» (Confraterne), koja obstoji kod zemaljskog fonda, imade ova župa Lanišća dobiti svake godine za a) crkvu 45 for. 10 nvč., b) za uboge 45 for. 10 nvč., c) za školu u Lanišću za nabavu potrebnih stvarih ubogoj djeci 45 for. 10 nvč. Pošto nije pako župan ove obćine Lanišćah nikada primio niti novčića za uboge, a niti za školu iz Vaših rukuh, s toga Vas molim u ime ovog naroda, da mi odgovorite na sliedeće:

Da li ste Vi primio od slavne Junto iste novce u spomenuto svrhe? ako jeste, zašto jih niste poslao u Lanišće ubošćini? Ako pako niste toga primio, zašto se niste zauzeo za siromahe, od kojih se nalaze nekoji u najvećoj nevolji?

Za crkvu pako što joj pripada, umoliti ću g. Bigata, da se za to pobrine, jer već godinu danah nije primila svoju ratu.

Oveliko Vas molim, da mi izvolite odgovoriti, jer narod to želi, a i vaša dužnost to zahtjeva.

Lanišće, 27. junija 1886.

Andrija Mikiša,
župnik.

[1]) Za članko pod ovim naslovom neodgovara uredničtvo.

Opomena častnomu svećenstvu u Istri!

U posliednje vrieme nasuđuje se neka bezobrazna osoba izdavati se za mojeg punovlastnika, sabirajuć kod častne gospode svećenikah Istre naručbe na misne knjige, slike, molitvenike itd. Nesrećom uspio je taj nitkov raznimi obećanji i spletkami navesti mnogo svećenikah na naručbe, utjeravši ujedno već svote novca te jih je tim prevario, što je meni veoma žao.

Smatram se dakle dužnim, ovim javno izjaviti, da nemade nikakvog putujućeg povjerenika, te da sam bio prinuđak stvar redarstvu prijaviti, da ono dotičnu osobu, koja se mojom firmom i sina Frica podpisuje, i koja utjeriva najmanje 25% predplate, progoni.

V Ljubljani 9. junija 1886.

Math. Gerber,
skladište i trgovina papira i knjigovežnica

Trsatska voda

Ova voda je najbolja i najzdravija stolna voda, koja se može dobiti u Trstu. Ona je lahka, čista i bistra, te se može piti i u velikoj količini. Ona je najbolja za probavu, te se može piti i za jela. Ona je najbolja za bolesnike, te se može piti i za lijekove. Ona je najbolja za zdravlje, te se može piti i za uživanje. Ona je najbolja za sve, te se može piti i za sve.

Ova voda se može dobiti u svim trgovinama u Trstu, te se može naručiti i poštom. Cijena je 10 novčića po litri.

Nepogrešivo!

Svak dobija iznos natrag, kod koga bi moj sigurno djelujući

ROBORANTIUM

(sredstvo za bradorast)

bezuspješan ostao. Isto tako sigurno djeluje *protiv čelavosti, izpadanju kose perući i osedenju.* Uspjeh višeputnim trenjem zajamčen. Originalno boce po 1. for, 50 nč. i boco za probu po 1 for šalje 1—1

J. Grolich u Brnu.

Roborantium opetovno upotrebljen pokazuje takodjer dobar uspjeh *protiv žlahoći i glavobolji.*

U **Trstu** samo kod A. Praxmarer ljekarna Piazza grande. **Hrvatska Slavonija: Zagreb:** samo C. Arasim. **Rieka:** Gmeiner. **Gospić:** Vouk. **Ivanec kraj Varaždina:** Janoš. **Ivanić grad:** Tollović. **Jastka:** Tomaj. **Karlovac:** Findeis. **Petrinja:** Grgić. **Zemun:** pl. Benko. **Sisak:** Gursky. **Varaždin:** Riedl. **Vinkovce:** pl. Aleman. — **Bosnija: Sarajevo:** Pl. Pleyel, ljekarnik. **D. Tuzla:** Pooljković, ljekarnik. **Dalmacija Zadar:** Andrilović. **Sinjet:** Aljinović.

☛ Tamo se može takodjer dobiti *Kau de Hébe*, istočno sredstvo ljepote, koje uzdrži svježost i bioloću puti. Cieno 85 novčića. — *Bouquet du Serail de Grolich*, vonj za rubce i elegantni svitak. Ovo je biseor svih vonja. Radi vanredno lepo spravu, služi i kao dar za Božić i imendan. Ciena for. 1.50

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednjo veličine

3·10 metra za odielo { za fr. 4·05 iz dobre vune; 8·— „ bolje „; 10·— „ fine „; 12·40 „ prav fine „

Peruviana iz najfinije volne v najnovejših novcah najnovejše za suknena **obločila** za gospó, meter f. 2.

Črni krzni paletot iz čiste volne za zimi paletot za dame, meter f. 4.

Polne plače po f. 4, 5, 8 do f. 10, jeder. Zelo lepa oblačila, hlače, vrhne sukanje, tkanine za sukanje in dežne plašče (tüll), rašanina, komis, (grebenina), choviots, tricots, sukno za dame in biljare, peruviana, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1860.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neprosto. Pošiljatve s povzetjem ćez f. 10 prosto.**

Imam stalno zalogo sukanja v vrednosti f. 100.000 a vr tor se ob sebi uma, da mi v moji svetovni trgovini mnogo **ostankov** po 1 do 5 metrov dolzih procentnje prisiljen som tedaj krajce zelo **znižani tvarithani** oni razpošavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih konov ne more pošiljati uzori, ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja slepanje ako tvornice za sukno ostanklne prilike oznanjujejo, saj so v teh slučajih prilični odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv. 48—45

Neprijatni **ostanek** se zamenjajo ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski italijanski in francoski.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 2½%
8-dnevni odkaz 3%
10-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 3½%
3-mjesečni odkaz 3 %
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 3½% kamata na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Pešta, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Clolovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčenja kuponah uz ½% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na ćekte, 5½% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—8

Prvi ustav 20—

Ekonomička krojačnica

Ivana Babolli-a

Via Barriera vecchia N.o 6. I. piano.

Sa stavljaju se odjede poleg mjere, najvećom brzinom i otegnućem, uz najfinije cieno.

☛ Naručba se obavlja uz pouzeće ☚

ROOB COCCOLA

posebnost

c. k. priv. in odlikovane tovarne

ROMANA VLAHOVA

V SIBENIKU.

Podružnica v Trstu: Via S. Lazzaro I-B

Prijeten, krepčalen liker, odlikovan se **zlatimi kolajnami** in **diplomami na razstavah** v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkuti itd.

Ta iz jagod **Juniperus communis** in dr. **zdravilnih** rastlin **pripravljeni liker** je prijetnega okusa.

Jako pospešuje pri bavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje oslabelih moči, ker je dokazan njega zdravilni upliv na živce, možgane in na hrbtenico.

Prodajo na debelo preskrbujejo moje liše v Šibeniku in v Trstu.

Prodaja na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in sladčičarijah.

Nepokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v kateri je vtlačena firma, potem po zamahi z grbom in po malem ovitku z autografovano firmo **Romano Vlahov.** 42. 48—24

G. Piccoli-eva esenca za želodec

G. PICCOLI-ja lekarna v Ljubljani.

Odvrnja lahor je mrzlico in zahvalni pisem iz zdravniških spričeval bolezni v želodcu in trebuhu, bodenje, krč, želodčno in prsno-živčno mrzlico, zabasanje, hemeroide, zlatenico, migreno itd. in je najboljši pripomoček zoper glist pri otrocih.

Pošilja izdelovatelj po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 gld. 36 novč.

Pri večem številu dobi se primerna odbitek.

V steklenicah po 15 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah: Forraboschi, Leitenburg, Liprandi, Pozzetto, Praxmarer, Prendini, Ravasini in Zanetti in skoro v vseh lekarnah Primorskega, Tirolskega, Istre in Dalmacije.

G. Gavr. Piccoli-ju, ljekarniku u Ljubljani.

Na zahtjev potvrđujem, da sam Vaš svjet za želudac, kojeg sastavine su mi dobro poznate, uspješno rabio u mnogo slučajevah proti bolesti u želudcu i zlatoj žili.

Ljubljana mjeseca junara 1884.

Dr. Emil vitez pl. Stöckl

c. k. vladin savjetnik i semaljski zdravstveni izvedenik.

Podpisani potvrđujem, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitro i preduđno zdravstvenu moć. S njom ozdravilo je mnogo ljudi mojo i susedna županija; komad da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te mi prosi za jedan u steklenicah želudačne esence, kojih imam uvjek nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plominj, Primorje.

Antiherbumom najbolja zdravilo proti prehladi, kostobolji, ostalih delavnih duševnih, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Steklenica 40 nč.

Pastile santoninske (kolešci proti glistam) izkušano zdravilo proti glistam. Škatulica 10 nvč. 100 komadičah 50 nvč. 1000 komadičah 3 for.

Salicilne pastile proti prehlađenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), pljučnim, pravilnim vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.

Zoličini prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim pravim i pljučnim bolestim, zaušenju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd. Odraslomi nota uzmi 3 do 4 žlico svaki dan, djeca toliko žličica. Steklenica 36 n.

Tu navedena, kako i sva druga ozdravilna se uvjek friške dobe u lekarni 18—33

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana,

Dunajska cesta,

gdje so naručbe odmah po poštanskom pouzeću izvršuju.

Novi ustav

za pomrodovanje službah i za služinčad te za stanove, za tu i inozemstvo

rst via del Ponte br. 5.

Uredjuje se u talijanskom, njemačkom i slovenskom jeziku. 21—31

Proljetno zdravilo

najbolje i najuspješnije proljetno zdravilo, koje je nuždno za osviežujuće krvi i usdržavanja zdravlja svakomu, koli mladomu toli staromu, jest od ovdašnjeg p. n. občinstva obsjubljeni i visoko cienjeni

Ofner Rákoczy,

koji je stigao netom sviež; svojimi vrlo bogatimi u inoralnimi sastavinami premaša sve ostale *tu i inozemske gorčice*, staklo al jeglas svuda od naj prvih liničkih stručnjakah tudjih i domaćih radi dobrote te so upotrebljava kano svesobni domaći lek. Može se uvjek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa minoralnom vodom i lekarnah.

Skladište u Trstu kod g. Giov. Ollia i kod vlastnika 6—20

Brada **Loser.**

Samo for. 8.25.

stoji kod mene od danes ize izvrstna **Vašimenzeska Remontoir-ura** iz pravog doubl-zlata srebrnog nikla, koja se natege bez ključa sa spraanmi lanzalah i sa tanko uredjenim nikelovim strojem. Za gospodje, vrlo nizko cieno samo. for. 9. Iesta od 18 lotnog srebra, kušana od c. kr. baždarskog ureda for. 12.50.

Jedna cilindrovka

Osobito prikladno za darove na bermi

iz najfinejšeg double-zlata ili srebernog nikla za minutu točna for. 5.70.

Jedna ankerovka

iz najfinjeg double-zlata ili srebarnog nikla sa 15 rubinah sa kazalom sekundah na minutu točna for. 7.40.

K tomu dobije svaki naručitelj **posve badava** najnoviji **lanac sa srebinom** i spravom što se može u jednoj minuti pretvoriti u držalo sa perom i tintarnicom, što je razvidno iz gornje slike.

Oni satovi jesu finо graviranі, gvilo-hirani i na minutu uredjeni a za točnost **na 5. God. zajamčeni**

Naručbe prima uz gotov novac ili c. kr. poštarskim pouzećem: —1

„Waarenhaus zur Monarchie"

Wien

III. Hintere Zollamsstrasse 9.

LUIGI CADORE

limar

zaprisegnuti procenitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrento broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladištu:

Velik izbor **kupelnih kljobovah**, badnjah, i ostalih ponudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaju ne gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz iste pogodbe daju se na najam. Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od ½ do 50 lit. baždarano c. k. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na žlieb i drugih limarskih spremah. Suviše br. 4 barometra, označitelja vjetrovah za ljetne dvorove, bačve, glorieto itd. itd.

48—26 **Sve uz najumjerenija cienu.**

Znatne gubitke

koje je pretrpila tvornica željeznog pokućtva „Chandridge Brothers and Comp." u Londonu usljed pada banka u Glasgovu, prisiljen tvornicu odustati od daljnjih obrt. poduzećah i razprodati za četvrtinu tvorničke cieno sve predmete proviziie, kojih je velik broj i koji bijahu često odlikovani na raznih izložbah. — Podpisani nudja št. občinstvu

400 postelja željeznih

za odrasle

(koje su prilično) slici vrlo sličnu)

izvrstno radjenih a jesu na uros u svaki) soi i, za 12—

☛ **samih 8 for. komad** ☚

prije stajao je for. 32.50

Ovo post lje preporučujem se osobito za proljeće i ljeto, budući se uzdrže uvjek čistimi i pradnjače u svomu ureduanju.

F. BUGANYI

Skladište strojevah u Beču, Landstrasse, Kriegergasse.

☛ Primaju se naručbe i za jedan komad. Naručba se razašilje u najboljem stanju uz gotov novac.

Ljekarnička specialiteta

odlikovane

Ljekarne Udovicich

TRST - VIA FARNETO - TRST.

Paštilje nitričke kasie. Izvrstan lick proti grlenim bolestim, kašlju, promuklosti itd. Mnogobrojno svjedočba izdano vlastniku u toku od 16 god. o izvrstnom uspjehu, potvrđuju vesma dobru djelatnost, bolju nego li je ikoji drugi lek slično vrsti. *Škatulja sloji 25 novč.*

Tinktura etero vegentabilna *kalih* in *kurših očijuh.* Izjavljujom tinktura očito, da sve ostale tinkture, koje nisu drugo nego li nesavršeno patvorina moje nadalje ajanih i stalnih uspjeha, kojimi se ja ponosim. Svaka *staklenica* nosi moju firmu a stoji u Trstu *novč. 60* izvan *80 nov.*

Eliksir za čišćenje zubih. Nepogrešivo sredstvo za očuvati od neugodna vonja iz usljuh; ojačava zazubrinjake, uzdrži zube svietle i biele i prieči bolesti; upotrebljuje se ako se ga uiljo žličica u pol čaše vode, čim se usta poperu. *Cieno 40 novč.*

Prašak za čišćenje zubih Cr. Mialhe profesora medicinske fakultele u Parizu. Ovaj prašak ne služi samo za sačuvati biele zube i za očistiti ih, jačeć zazubnjake, već djelnje svojimi razokušujućimi svojstvi da se u probavne i dihajuće organe neunose žarodci kušnih bolesti i tako biva izvrstno preservativno sredstvo. *Skatulja 50 novč* 23—24

Naručbe ovršuju se odmah uz pošt. pouzeće

Umoljava se, da se piše naslov točno: **Ljekarna Udovicich. Via Farneto.**

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.** Tiskom **V. Dolenca**

Broj 27. U Trstu 8. julija 1886. Godina XVII.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom zastu male stvari, s nesloga sve pokvari" Nar. Pod.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 50 novč. za svaki redak više 5 novč.; ji u slučaju opetovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dolje na vrieme, neka to javi odpravničtvu o otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne, tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., sa soljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Poziv na predplatu.

Ovim mjesecom otvara se predplata na naš list za drugo polugodište. Radi toga molimo naše predplatnike, kojim je istekla predplata koncem prošloga mjeseca, da istu na vrieme obnoviti izvole.

Upozorujemo ujedno naše mnogobrojne dužnike, da već jednom ovrše svoju dužnost, jer demo inače postupati proti njim onim načinom, kako njim neće biti milo.

Izdavanje lista stoji nas silnih žrtavah, pak imademo pravo, da zahtjevamo od svakoga, koji list čita, da nam te žrtve i nositi pomaže.

Predplata iznaša za mogućnjeg for. 5 na godinu, a for. 2.50 za pol godine; za soljake for. 2 na godinu, a for. 1 na pol godine.

Novci molimo, da se šalju samo poštarskom naputnicom.

Uprava «Naše Sloge».

Pazinski izbori i glasilo pazinsko-porečke gospode.

I.

Važnost netom minulih izborah za pazinsku porezovnu občinu priznavaju ne samo svi časopisi Primorja, bez razlike jezika i stranakah, već se zanimaju istimi dapače i novine odaljenijih austro-ugarskih pokrajinah. Nepristrani glasovi, Hrvatom Istre prijazne novine, diele iskreno s nami veselje radi pazinske pobjede, dočim šiplju talijanska glasila iz Dalmacije, Goričke, Trsta i Istre svu rugotu na sve, što je nam milo i sveto.

Zavelo bi nas predaleko kad bismo se htjeli obazrieti na to zloguko graktanje protivnog nam novinarstva izvan pokrajine, te ćemo se radi toga osvrnuti jedino na glavno glasilo istarskih Talijanah, na porečki listić.

Tumač željah i težnjah pazinsko-porečke gospode razpravlja u dvih posliednjih brojevih na široko i daleko zamotak, tečaj i zamašaj pazinskih izborah.

Mi ćemo ga u tom točku po točku slieditи, da tako odkrijemo svu golotinju naših narodnih protivnikah.

* * *

»Čim su započelo predradnje« — piše porečki list — »za oživotvorenje posebne uprave za porezovnu občinu Pazin, da se uzmogne bolje i u interesu dotičnih občinarah upravljati občinskim imetkom, naviešćen bi su svih stranah proti tomu žestok rat.«

Kazali smo onomadne, kako je kod nas »unionm«, da se stvara porezovnu občinu, koja se nalazi u središću cielo občine, i koja neima tako velika imetka, a da nebi moglo zastupstvo s njim dobro upravljati. Sudeć po izjavi rečenog lista, nije se do sada s tim imetkom najbolje niti u pravom interesu občinarah upravljalo.

Primajuć do znanja ovu iskrenu izpovjed, očitujemo, da je u takovom slučaju bilo zbilja potrebito, da dodje uprava u boljo i sposobnije ruke.

* * *

»Vidljivi i novidljivi hrvatski kolovodje ustaše proti tomu na nogo, služeć se občinimi popovi, občinimi plaćenimi varalicami i nagovarajuć občinimi lažmi i klevetami soljake, da nepristanu na tu promjenu. Ista c. kr. politička oblast pokaza se odmah tomu protivna.«

Glede naših «vidljivih i novidljivih kolovodjah, popovah i varalicah» primjetit nam treba, da takovi postoje jedino u strašću zasliepljenoj fantaziji naših protivnikah. Naši prvaci sve što su uradili proti oživotvorenju novo uprave i za samo izbore, učinili su očito i javno nebojeć se nikoga, dočim su talijanaški agitatori tajno i nodju oblatavali okolo naših soljakah, nagovarajuć i silećih, da podpišu kojekakve otajne spise. Nije nam poznato u koliko se je protiviła politička oblast pazinskim novotarijam, nu ako je zbilja tome tako, mora da je imala tomu razloga te za to odgovare ona predpostavljenoj oblasti.

* * *

»Al kao da nebijaše dostatna ova moćna poluga, da poremeti poduzetje gradjanah, u istom gradu Pazinu našlo se je glupih, zlobnih i podlih ljudih, koji nehtjedoše pristati na ono, čega nije politička oblast odobravala te tim dopustiše, da zavladaju njihovim občinskim imetkom tudjinci rodje nego li domaći občinari. Tako je daleko dotjerala moralna pokvarenost, plašljivost i podlost!«

Ovo je prvi put što čitamo u porečkom listiću, da imade »nella colta e simpatica Pisino« ljudih glupih, plašljivih i podlih. Znajuć na kojem zubu boluju pazinska gospoda, nemožemo vjerovati, da bi bilo modju pazinskim gradjanstvom toliko moralnih propalicah, koje bi bilo radi gluposti i podlosti prouzročile toli strašan poraz pazinskim spletkarom. No priznajmo za časak, da imade porečki list pravo. Pak što tim postigava?

Tim zadaje samo pazinskoj gospodi silnu moralnu ćušku, na kojoj će mu biti zaista malo zahvalni. Komu je poznato, kako pazinska gospoda kroz tolike decenije samovoljno upravljaju onom občinom, rukovodo i odgajaju po miloj volji ono gradjanstvo, zapitat će se začudjen, šta li su ta gospoda kroz cielo to vrieme radila kad nisu iz odanog i pokornog si gradjanstva iztrobila glupost, uništila podlost i izkorienila zlobu?! Al dà. Sviestno pazinsko gradjanstvo nije se dalo više za nos voditi od poznatih spletkarah, pak stoga se nanj sada nabacuju glupošću i zlobom.

* * *

»Uz toliko protivšćine zadobila je napokon osnova o novoj upravi privolu oblasti, te bijahu izbori određeni za 10. i 17. t. m. Sastavši se na to odbor od čestitih gradjanah i nekolicino izvanjskih biračah, nastojao je ponajprije, da dokaže biračom, kako se tuj neradi o politici ili narodnosti već jedino o ekonomičkoj i upravnoj koristi občine, bez obzira na grad ili vanjšćinu. Odbor taj uvratio je medju svoje kandidate i potoricu seljakah slavenske narodnosti, čim je pokazao, da postupa pravedno i nepristano.«

Pazinska gospoda mogu nezroloj djeci dokazivati, da njim nebijaše pri tom na misli u prvom redu politika i narodnost, već jedino materijalna dobrobit občine. Razuman čovjek toga njimlje neće vjerovati. Zar misle oni, da su naši birači toli kratke pameti a da se nebi više sjećali onih prepovjedih i bombastičkih govorah o pazinskoj talijanskoj kulturi, o talijanskom patriotizmu občinarah pazinskih i sličnih ludorijah? Nevjerujete li sami sobi a vi prolistajte redom dopise iz Pazina, izašle u istom listu; pročitajte dapače one uvodne članke, kojimi sto dokazivali potrebu ustrojenja posebne uprave za Pazin, pak ćete se uvjeriti, da Vam je bila uvjek na jeziku politika i narodnost — dakako talijanska.

Što ste uvrstili modju svoje kandidate i potoricu vjernih vam i odanih seljakah, tim nepokazasto drugo, nego da namjeravate lude i kratkovide još većma zasliepiti. Upotrebili ste dakle varku i spletku, koja vam nije pošla za rukom, jer vas dobro upoznaše koli gradjani toli seljaci.

DOPISI.

Iz Rošćine, mjeseca junija 1886. (Konac.) Ove godine imademo občinske izbore. To je veliki korak ai naši za njega malo maro. Nu zašto gospoda talijanska toliko troše i toliko se trude kod takovih izborah? Jer odvisi od občinske uprave sve ostalo. To Vam je kao kormilo ili timun na brodu. Ako nije kormilo dobro učinjeno i ako nije u dobrih rukuh, jao si ga brodu. Tako je i u občini, koja neima dobre uprave i pravoga glavara. Nu na brodu moraju biti i dobri mornari inače ni kormilo ne pomaže. Tako moraju i u občini biti dobri pomoćnici i savjetnici a ne takovi, koji sve privole slabomu glavaru, makar i na škodu občine. Glavar občinski mora skrbiti za sve kao otac u jednoj kući. Svojim občinarom mora davati dobre savjete, mora živjeti kao pravi kršćanin a ne kao nekoji, koji ne idu nikad u crkvu o sv. izpovjedi već niti nepoznaju. Mora štovati i milostivoga cesara, a ne zahtjevati, da se n. pr. na jedan caraki blagdan drži školski izpit. Kod izbora dakle morate dobro paziti koga hoćete izabrati za poglavara i koje muževe za savjetnike. Ti moraju biti čuđovni i nesebični, ne da budu gledali svoju korist. Zato treba da se pogovorite s onimi, koji gledaju Vaše dobro, a čuvajte se one gospode, koja bi htjela i na dalje s Vami pašovati. K izborom pako treba da pohrlite svi i to do jednoga, a nesmijete se pustiti podkupiti ni novcem, obćenjem, ni pićem, jer tim se prodava svoje poštenje, a čovjek je bez poštenja kao tjelo bez duše. Uzmite za primjer tolike občine istarske, koje su se probudile i koje se ne dadu više varati, podkupljivati. Pogledajte nered koji vlada u Vašoj občini. Može li biti tako i nadalje? Imate li Vi koju korist od uprave? Ne, jer više puta nesmijeti pisnuti Vašim sladkim materinskim jezikom. Dodje li kakav poziv bud od občine bud od suda, to Vas zovu talijanskim jezikom, kao da Bog nije umro i za Hrvate. A drže li se ta gospoda zakonah carskih? Ne, jer naš milostivi vladar dajo nam pravo rabiti materinski jezik, i to u občinskom uredu, na sudu i svuda, ako i znadete koji štogod talijanski, netreba, niste dužni da s tom gospodom govorite tim jezikom, jer Vi niste dužni poznat taj jezik, a oni, koji od Vašeg žive i s Vami upravljaju, moraju poznavati Vaš jezik. Oni ga i znadu kod izbora kada kažu: »Dragi kume dršite s nami a ne s popi«, pak toče vino pri tom a nezna se tko plje ni tko plaća. Vjerujte dragi kmeti, da kad takav kaputaš sejino pred seljakom kapu, to će ga za sjeguro provariti. — A što Vam obećaju ljudi, koji gledaju za Vašu korist i koji su Vam pravi prijatelji? Ništa, nego Vam kažu, da će s vremenom biti bolje, jer iz takovih neredah se ne izvuče občinu u jedan put. Gledajte u kakovoj je bio borbi grad Pazin. A nisu se i u istom Poreču, gnjezdu jaslarah izkazali kmeti kod občinskih izborah? Dà, i oni su uvidjeli, da gospoda u gradu nepitaju gdje seljaka postoi tišti. — U tom gradu zidju velike zgrade i kuće; sade cviće i drveće, da gospoda lieno po hladu šetati mogu; svaka ulica je taracana kao crkva, samo da gospodu noge ne bole, i da si gospoda kese puniti mogu, dok se kmet u blatu davi i topi. Jel to pravo, jel to pošteno? Zašto plaća seljak porez? Jel ona zadnja forintača, što ju on u gradsku kasu nosi, gora od gospodske? Zar seljak nelma prava, tražit isto što i gospodin? Nije li najveća grehota što se gospoda vesele našimi žuljevi? Tako se, vidite oni brinu za Vas. A budete li ih i na dalje pomagali, biti će još gore, a krivit ćete morat sami sebe. Potlačit će Vam sv. vjeru, materinski jezik, nošnju, običaje samo da njim služite i robujete. A koji dar ste od Boga najprvo primili? Mislimo da materinski jezik. Prvu riječ »otac« il »majka« izgovorili ste u materinskom jeziku; bacite li u kut taj prvi božji dar, imate li pravo zahtjevati od Boga druge darove? Zaisto ne.

Na noge dakle braćo, budite pametni i složni. Ako Vas bude koji htjeo prevariti, recite mu, da Hrvati nisu kukavice ni bedaci, koji bi se dali od svakoga za nos voditi od svakoga zapovjedati. Recite toj gospodi, dane blate Vašu dušu njihovimi bogumrskimi kletvami.

U zadnji čas došao nam je u ruke sliedeći poziv: *Signor N. N. Consigliere comunale. Lo si invita di voler intervenire nella seduta straordinaria ordinata dall' I. R. Capitanato, da tenersi nel giorno 21 giugno a. c. alle ore 8 ant., in questo ufficio Podestarile, risguardante l'approntamento di un ospitale per i colerosi, e rinunzia della carica dell'attuale podestà eco.* — Hrvatski bi to glasilo: »Gosp. N. N. obćinski savjetnik. Pozivlje se k izvanrednoj sjednici, odredjenojjod c. kr. kotarske oblasti, što će se držati dne 21. lipnja t. g. u pogledu bolnice za bolne od kolere, i radi zahvale na časti sadanjega obć. glavara.« Jel to moguće! Na drugoj pako harti stalo je osim drugoga ovo: »Tanto il sottoscritto che il *fante comunale* vi preghiamo di venire.«

»To znači: »Toliko ja koliko obćinski sluga Vas molimo da dodjete.« Podpisan je obć. glavar.

Hoćemo vidjeti što bude. Nu svakako nam ne treba ruben za suze otrt. All što ima tu obć. sluga! Čudne li upravo!

Obćinari! Poslušajte naš savjet i vladajte se polag njega. Mi poznamo gospodu i kmetove. Gospodu poznamo no zlih djelih, a kmeta jer samo iz kmetske kuće.

Pogled po svietu.

U Trstu, 7. lulija 1886.

Ovaj čudan neimademo osobitih viestih iz političkog života u našem carstvu. Državni sabor je zatvoren, zastupnici se odmaraju, a državnici vode dogovore i pregovore o političkih i gospodarstvenih pitanjih. Carovinsko vieće sasti će se opet mjesecu septombra te neima mnogo nade, da bi se ljetos sastali zemaljski sabori.

Novi austrijski ministar Baquehem nije odveć po volji jur sada slavenskim listovom Austrije. Mnogi se tuže, da pripada novi ministar trgovine njemačkoj stranci, te da neće htjeti kao takav zadovoljiti mnogim opravdanim željam slavenskog pučanstva.

Zemaljskim predsjednikom u Šleziji postao je dvorski savjetnik kod gradačkoga namjestničtva, grof Merweldt.

Dalmatinski Taljanaši — vjerna braća istarskim Taljanašom — ustrojili su u hrvatskom Spljetu talijansko političko družtvo. Spomena je vriedno, da su ti mudrijaši kopirali pravila pazinskog političkog družtva. Predsjednikom tog novog družtva izabran je poznati talijanski vikač Bajamonti. Kad su već dalmatinski Talijanaši prepisali pravila pazinskog družtva, mi njim od srdca želimo, da bi postigli isti uspjeh, koji pazinsko družtvo.

Hrvatske opozicijonalne novine iznenadilo je imenovanje novih županah. Redki su medju timi dostojanstvenici, muževi, koji bi se bili do sada u javnom životu nad ostale iztakli

Iz Biograda javljaju, da će se dosadašnje učevno družtvo pretvoriti u kraljevsku akademiju znanostih i umjetnostih. Po istom izvoru dovršio je ratni ministar Horvatović osnovu o preustrojstvu vojske. Radikalni zastupnici da su zaključili, da će podupirati vanjsku politiku vlade. Narodna skupščina sastati će se 12. t. m.

Medju Crnogorci i Turci došlo je dne 2. t. m. do krvavog okršaja. Turci su naime tog dana — 2000 njih — napali oboružani kod rieke Faro na crnogorsko zemljište. Nu junački Crnogorci neostaše njim dužni. Tuj se zametnuo žestok boj. Do 600 Turakah bijaše zarobljeno a množtvo ostalo ih na bojnom polju.

Unija izmedju Bugarske i iztočne Rumelije faktično je izvedena. Već prvog jenara bijaše spojena gradjanska i vojnička uprava iztočne Rumelije s bugarskimi uredbami. Turska kao da sve to nezna pak odgovara na zahtjev Rusije — koja hoće, da se knez Aleksander drži postojećih ugovorah — da se mora knezu ostaviti neka sloboda u organizaciji nove uprave. Radi toga zavladala je medju Rusijom i Turskom neka napetost, koja bi mogla izazvati na Balkanu novo zamršaje.

Iz Pariza javljaju, da se je neugodno dojmilo vladinih krugovah, što je papinska stolica odlučila u Kini ustrojiti diplomatičko zastupstvo.

Bavarsko ministarstvo dalo je ostavku.

Ovaj par vrše se u Englezkoj izbori za parlament.

Sudeć po dosadašnjem uspjehu, morati će ministarstvo odstupiti, jer je većina do sada odabranih zastupnikah njemu protivna.

Istri.

Ako zabludu tobo Istrije,
Zabvćna budi domaća mne.
Po pe. 130.

VII.

Nad tobom, Istro, nebo se zatvori:
Prolaze dani, dedni i mjeseci,
Te poljska trava sahne na pripeci,
I žedj težaka znojna ljute mori.

Od žarkog sunca blieđi sve i gori,
U izsušenoj ginu ribe rieci,
Po gajevih ne jače ptičji jeci
Nit plov Istrianke prodolim se ori! —

Domaju moju «suša» snadjo ljuta,
Najljepše nade siroti uniđi,
U očajanju jadna plešo, vrišti,
Do sreće nezna više stazo, puta ...
Uz majku bliednu djeca suze lije,
«Istranski paše» grohotom se smiju!

N. Z.

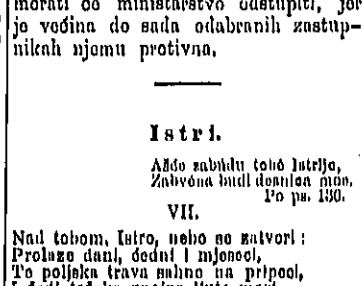

Franina i Jurina.

Fr. (uzdiše) jôh menê — jôh mene — —

Jur. A ča se tako previjaš Franina?

Fr. Pusti me ča drugi ti — pal sam, pa sam si kosti prelomit i Bog zna, ću li kadà ozdravit!

Jur. A kakò si pal?

Fr. Bilo je čuda gospodo i svi su sadeli na stolicah. Bilo je još više kmeti i svi su sadeli na stolicah. Gospoda nisu teli bit kmeti a kmeti nisu teli bit gospoda, a meni sinulo va glavu, da budem i kmet i gospodin, pak san sel na kraj od jene stolice gospodske i jene stolice kmetske.

Jur. Pak?

Fr. Pak gospodin je naglo potegnol svoju stolicu k sebê a kmet opet svoju k sebê, a ja iz neverice pal sâm koliko dug i širok na bok, jôh! menê — joh menê — —

Jur. A kade je to bilo?

Fr. Va Pazine pod ladonjem!

Jur. Huje ti bilo! Bogu i vragu zajedno se ne more služit. Zač šarać? Hoćeš još kada?

Fr. Neću nikad više šarat. Lecion sam dobar imal.

Jur. I ja mislim, da nećeš — pa ako bliš, znaj dobro, da ću te svietu bolje pokazat.

Fr. Vere mi neću nikad već šarat. Joh mene, joh menê!

* * *

Fr. Ča bliš ti reka, zač nisu šli žminjski Krnjeli na telovu za procesionom?

Jur. Zač su morali tabak prodavat.

Fr. Tako ča se toliko prče za imet plovana?

Jur. Misle valjada, vda bi naše kmete na njihu veru preobrnul.

Fr. Ala neće ne, zač nemenjaju kmeti svoju veru kako i Krnjeli kabanicu.

* * *

Jur. Čuješ Frane, on tvoj ženso iz Diklići mora bit valjo fina glava, zač jima vaik »babu« sohom.

Fr. Ja, pristoji mu kako i praščicu sedlo. On ti zna ž nje koliko i moja Luca.

Jur. Ter vaik ju ima u rukah, kad ga ki gleda mrmlje i broji z usti kako i stare babe krunicu.

Fr. Ma pur govori, da pošalje Marko svoju »babu« sakomu, komu on reče.

Jur. Če bit ja, ma brez soldi.

Fr. Aj Bogi da će ju ki za papar.

* * *

Jur. Višnjanska gospoda da su pogodili 10 gozotskih bragoci.

Fr. Ča te peć na sardeli?

Jur. Ne, ne lego da te se proselit va Pulju.

Fr. Ča su se s krnhom oplil?

Jur. Ha, ča deš, »šćavi« da jih više neposlušaju lego da su pošli fort i va crikvo plovanu po stanisku odgovarat.

Fr. Tako neka grodu slobodno. Bog njim daj sriću put.

Različite viesti.

† **Vjekoslav Kranjec.** Iz Volosko ga stigne nam prošnjetstna vieat, da je tamo dne 5 t. m. nakon kratke bolesti preminuo župnik volonki, voloč. g. *Vjekoslav Kranjec.* Pokojnik rodio se u Volosko god. 1818. a rodjen bijaše za svećenika god. 1841. Službovno je u raznih stranah Istre nu najdulje u rodnom si mjestu Volosko. Prem bijaše djak stare škole, prionuo je pok. *Kranjec* svom dušom uz narodni naš pokret u Istri te ga nahrabrio svuda medju onimi, koji se rieđju i činom zauzimlju za potlačene naše narodne pravice. Skrupolozno je upravo mnstojno, da se hrvatski jezik sačuva u njegovoj župnoj crkvi.

Kao svećenika i rodoljuba štovali ga svi njegovi drugovi i prijatelji a radi njegovih dušovnih vrlinah cienili ga i predpostavljali mu.

Čestitomu župniku i rodoljubu *gosp. Kranjcu* bila lahka domaća zemljica!

Imenovanje. Namjestnički porovodja g. baron E. Handel imenovan je komesarom a porovodni vježbenik g. Anton Rebek namjestničkim porovodjom

Promjene u tršćansko-koparskoj biskupiji. G. Ivan Slapar, duh. pomoćnik u Jelšanah, promješćen je u Lanišće. — G. Ivan Miakar, župo-upravitelj u Novakih, ide kao duh. pomoćnik u Jelšane. — Župom u Novakih upravljat će g. Nikola Žic, dosadanji duh. pomoćnik u Lovranu. — G. Josip Čuček imenovan je duh. pomoćnikom u Lovranu.

Iz Buzeščine pišu nam 4. t. m. Negdje prošle godine javila je ličnа »Sloga«, kako bijahu sela »Veli i mali Mlun«, spadajuća pod ovu obćinu, silnom tučom uništena. Tada je izašla na lice mjesta komisija iz Buzeta, da proćuli poštenju škodu. Od službene strane bijaše odaslan porezni pristav gosp. Negri. Unesrećeni Mlunci odlučili bijahu utećі se molbom caru za kakovu podporu a g. pristav njim se ponudi, da će on in neki odvjetnik, koji znade dobro njemački, napisati tu molbu. On nadje zbilja nekog V. Matejčića, služatelja prava na bečkom sveučilišću. Ta dvojica zahtjevaše i dobiju od kmetovah for. 12 i 30 nov. za spomenutu molbenicu, na koju da valja metnuti velike biljege. Mlunci sabrali medju sobom novne, izručili ga toj dvojici a ovi ga valjda potrošili i na molbu posve zaboravili.

Nakon četiri mjeseca počeli Mlunci pitati, što li je s njihovom molbom i da li je stigao kakav odgovor. Odgovora nije moglo biti jer se nalazila molba još u glavi naših »odvjetnikah«. Na opetovane i oštre upite, odgovori ta dvojica, da će novom molbom odgovor pospješiti. All što da nospješe kad nebijahu još niti molbe odaslali. Odlučili se napokon i napisali molbu i to tekar 15. jenara t. g. Pak da Vam je čitati tu glasovitu molbu? Neima Vam tu glave ni repa a jezik, da ti se Bog smiluje! Molba je došla odbijena, kako se je moralo i očekivati. A šta da Vam rečemo o gospodi »odvjetnicih«? Žao nam je što potječu od vriednih roditeljah, kojim nesluže na osobitu čast.

G. pristav Negri nebi se kao činovnik smio upuštati u slične nečiste pisarije. Kao porezni činovnik mogao bi puku bolje i korisnije pomoći nego li ovako.

G. Matejčićh započeo je ovom molbom lošo svoju odvjetničku karieru. Njemu valja mnogo učiti — hoće li i u samoj Padovi, za kojom ga tolliko srdce vuče — prije nego li se dade na nastavljanje molbah na cara. On nas razumije a što negovorimo jasnije, neka zahvali čestitomu si otcu.

Zdravstveni svjet za Primorje. Zemaljski odbor za Trst imenovao je gg. dr. Možesa Luzzato i dr. Eugena Morpurga; zem. odbor goriški g. Josipa Maurovicha, a zem. odbor istarski g. dra. Petra Millevoia u zdravstveni svjet za Primorje.

«Priposlano» g. Podgornika, uvršćeno u 25. broju našeg lista proti željezničkomu činovniku na kolodvoru u Kanfanaru, nije ostalo bez uspjeha. Gosp. Podgornik javlja nam naime, da je primio 29. pr. mj. pismo od prometnog ravnateljstva državne željeznice u Puli, kojim mu se javlja, da se je jur proti dotičnomu činovniku, koji je »svojim nedostojnim ponašanjem pritužbu prouzročio« primjereno postupalo.

Hvalevriedno je ovakovo postupanje sl. ravnateljstva, koje ne dozvoljava podredjenim činovnikom, da bacaju zakon pod noge, već prestupnike odmah primjereno kazni. Vriedno je također spomena i pohvale, što je ono ravnateljstvo gosp. pritužitelju odgovorilo u lieposj i čistoj slovenšćini.

Kad bi se sve naše državne, zemaljske i obćinske oblasti ponašale ovako nepristrano napram našim strankam, prestalo bi brzo ono trvenje i nesloga, koja se u našoj pokrajini tako razmahala.

Primjer ovaj sl. ravnateljstva u Puli imalo bi sve naše oblasti slieditі, a tad će narod većma cieniti i štovati zakon i one, koji ga izvršuju. Naše čitatelje u Istri upozorujemo ovim, da nam ondah prijave moguće slučajeve, kakav je predstojeći. Mi nećemo propustiti a da, na bilo kakovu nezakonitost ili nepravdu, vlćim oblastim neprijavimo. Zakon je tuj za sve jednak, svi ga moraju jednako štovati, najpače oni, koje narod svojimi djeli plaća i uzdržanje.

Slika d.ra Ante Starčevića. Knjižara *I. B. Stiffer-a* u Varaždinu izdala je sliku preslavljenoga prvaka stranke prava u Hrvatskoj, *g. d.ra A. Starčevića.* Slika, koju imademo pred sobom vele je dobro pogodjena i osobito ukusno izvedena, te će radi toga i po svojoj veličini (veliki folio-format) biti pravim ukrasom svakoj hrvatskoj sobi.

Cienu je samo 1. for.; koji ju želi dobiti, neka priloži 10 novč. za omot i poštarinu.

Obćinski izbori u Pazinu uređeni su, kako nam od tamo pišu, za dne 21. 22. i 23. t. m. Ova tri dana jedva će dostati za izbor u trećem tielu te će se radi toga morati protegnuti izbori za koji dan više. Naši birači doći će k izbornoj borbi složni i svjestni si prava, koje njim je vrátiti, a mi nedvojimo nit najmanje, da će oni i sjajno pobjediti.

Našim učiteljem. Glasilo zemaljskog odbora za Istru donaša u zadnjem broju razpis natječaja za podporo desetoriei pučkih učiteljah, koji bi hotjeli slušati predavanja iz poljodelstva, koja će se držati u zemaljskomu pokušalištu u Poreču. Predavanja trajati će od 1—10. oktobra t. g. Slušatelji dobiti će iz državne podpore po 30 for. i odgovarajuće putne troškove. Oni, koji kane za tu podporu moliti, valja da pošalju svoje molbe ravno zemalj. odboru u Poreču do konca augusta i da odgovore, da li su već do sada koji slićan tečaj polazili i da li imade dotična pučka škola školski vrt.

Kolera u Trstu. Nade naše i stotine drugih nisu se žalibože izpunile. Neprodje dan a da neimamo po koji slučaj kolere, a strah nas je, da je sve to samo priprava k onomu što imade doći. Medjutim valja, da se temu groznomu gostu svimi silami suprotstavimo. Pitaju nas nekoji čitatelji iz Istre, koji li je najbolji lieh proti koleri. Sigurnog lieka žalibože nepoznaje do sada liečnici, nu razna su sredstva, kojimi se može koleri na put stati ili izbjeći njoj. Kao što smo često spomenuli, prva nam budi briga, da pazimo što više na čistoću tiela, odjela, kuće i okoliša. Hrana neka bude obična, tečna i zdrava. Nevalja jesti odviše zelenine, osobito ne sirove, a čuvat se valja voća, osobito nezrela ili nagnjila. Vode ne piti mnogo, osobito pako ne, kad se jade voće ili kakovu zelenina ili na topao želudac.

Gdje nije voda zdrava i čista, tu je potrebito, da se ju zavrije, ohladi i takovu pije.

Najzdravija je hrana dobro priugotovljena od mesa jajah ili muke. Ma gdje da te sjromah uzme? On mora dakle ostati kod obične hrane, al neka nastoji, da bar ta bude dobro i tečno pripravljena. Čašu dobra vina te kad koga želudac zaboli, čašicu domaće rakije ili brinjevice preporučaju liečnici. Čuvati se valja svega, što čovjeka odvše otvara. Paziti valja na želudac, da se nepokvari, neprehladi itd. Liečničku pomoć valja odmah potražiti. Čuvajmo se dakle sami — čuvat će nas i Bog.

Zapljena. Krivnjom slagara izostala nam je iz posliednjeg broja viest, koju nemožemo radi originalnosti našim čitateljem zamučati. Broj 236. poročke «babe» bijaše zapljenjen radi članička, kojim se predbacivalo sudbenoj oblasti, da postupa pristrano kod imenovanja sudbenih činovnikah.

Dotični broj «babe» izašao je u Poreču dne **19.** prošloga mjeseca, Tribunal u Rovinju zaključi uslied note drž. odvjetničtva u Rovinju od **23.** t. m., da se zapljeni spomenuti broj «babe». Uredničtvu pako bi zapljena ,te prijavljena dne **25.** t. m. List je dakle izašao dne **19.**, a zapljenjen bijaše dne **25.** junija. Uzdržajemo se od svakoga daljnjega tumačenja.

Kolera na Rieci. I u sunjednu Rieku uvukao se taj strašni gost. Do sada je umrlo na Rieci do 15 osobah na znakove kolere. Oblasti poduzele su i tamo najstrože mjere, da se štrenju kolere na put stane.

Razpisana mjesta. Kod trgovačko-pomorskog suda u Trstu do 15. julija t. g. razpisano je mjesto sudbenoga pristava IX. razreda, sa sjelom u Gorici kod tamošnjega kotarskoga suda. Mjesto kancelista za zemljišne knjige kod kot. suda u Poreču. Molbe valja uložiti do 13. t. mj. na predsjedničtvo kot. suda u Rovinju. Mjesto posluženika kod kot. suda u Rovinju sa plaćom od 30 for. i 25 po sto doklade i odielo. Podčastnici imadu prednost. Molbe treba uložiti do 1. agusta t. g. kot. sudu u Rovinju.

Parobrodarsko družtvo «Sverljuga i drug» obustavilo je — kako doznajemo iz talijanskih novinah — plovitbu svojih parobrodah na istarsko-hrvatskoj obali radi kvarantenah, kojim bijahu družtveni parobrodi podvržani zbog kolere, koja se pojavila na Rieci. Doznajemo takodjer, da su obustavljenje radi iste pošasti i nekoje povodo radnje, kao ono oko luke, kopanje kamenja u Proluki itd.

Glavna zaupščina družtva sv. Cirila i Metoda obdržavala se dne 5. t. m. u Ljubljani uz mnogobrojno sudjelovanje podružnicah iz dele Kranjske, Štajerske i Primorja. Kako je ovomu družtvu svrha vrlo plemenita, t. j. ustrajati i poduprati slovenske škole u krajevih, kojim grozo Niemci ili Talijani — prvi da jih poniemče, a drugi da ih potalijanče — to je svaki rodoljub dužan, da taj cilj svimi silami podupre i unapriedi.

Iz Opatije piše nam prijatelj: Vratio sam se g. uredniče poslije dulje boravka izvan domovine u našu krasnu Opatiju, u moje rodno mjesto. Uspomena na krasne dane djetinstva probudila se u meni vrlo živo, gledajuć i slušajuć opatijsku dječicu, kako milo i skladno prepjevaju sladko naše pjesme, kako možda i nehoteć prkose onoj tudjinščini, koja nam se s talijanske i njemačke stranke nariva. Milota je slušati one nepokvarene stvorove kako tudjincu nametniku svojim govorom i svojom pjesmom kuže, da je ono naša zemlja, hrvatski narod, koj se neprodaje nit izdaje ikomu za volju.

Da se podržaje u našem mjestancu toli živo narodna sviest, zahvaliti imademo našim čestitim kapetanom i u obće pomorcem, koji vatreno i oduševljeno pristaju uz narodne prvake, te svuda sborom i tvorom pokazuju, da neće nikad dopustiti, da se hrvatska *Opatija* pretvori u talijansku ili njemačku *Abbazia*. Tim vriednim i požrtvovnim muževom i onim, koje oni umno slušaju i slieđe, moj srdačan: živili.

Tuča. Javljaju nam iz Pazina, da je u porezovnih občinah Gračišće i Pićan tuča prošlog četvrtka nekoje strane posve otukla, a nekoje više ili manje oštetila. Okolica sela Lukeži na pićanščini pretrpila je najviše od tuče, zatim Skopije na Gračišćini i nešto lindarsko i pazinsko polje. Bog nas očuvao od svakovih nesrećah!

Poštarski ured u Motovunu. Iz Motovuna šalju nam pod gornjim naslovom dne 1. t. m. sliedeću tužaljku: Kao skoro svuda u Istri, tako imademo ovdje i mi razloga, da se potužimo na ovdašnji poštarski ured ili bolje rekuć «nered». Da nedujimo na široko, navesti ćemo Vam slučaj, koji dostatno razjasnjuje stanje i red, koji vlada u našem poštarskom uredu.

Dne 27. prošloga mjeseca predano bi pošt. uredu jedno pismo sa nalogom, da bude preporučeno. Poštarski ured odpremi pismo, nu niti ga preporuči niti protokolizira, kako to zakon zahtjeva.

Sudite samo po ovom, da li se može to nazvati poštarskim «uredom» ili «neredom».

Slavno ravnateljstvo poštah u Trstu imalo bi za Istru poprimiti novu metlu, pak očistiti kako valja mnoge naše pošt. rede.

Izložba blaga. Zemaljski kulturni savjet za Istru pripravljuje uz sudjelovanje ministarstva za poljodjelstvo dne 1. septembra t. g. pokrajinsku izložbu dobelog blaga (volovah, bikovah, kravah i junicah) u Podgradu. Svrha je ovoj izložbi, da potakne naše gospodare na gojenje plemenitije vrsti blaga i. da uvede u naše strane plemenitu i dobru pasminu.

K izložbi pripuštat će se:

1. bikovi od 9 mjeseci do 3 godine stari,
2. krave od 3 do 5 godinah,
3. junice, ne mlađe od 18 mjeseci.

Na izložbi će podieljivat premije, i to u svomu 9, t. j. po tri za svaku vrst blaga.

«Glagoljska misa». Poznati naš glasbenik g. Kosovel uglasbio je prošle godine prvu «Glagoljsku misu», koja bijaše u franjevačkoj crkvi u Krku na svo obće zadovoljstvo pjevana. Kosovel dno je sada svoju misu tiskati, te će biti za koji dan gotova. On je sada na sve prijatelje narodne glasbe sliedeći:

Poziv na predplatu. Podpisani pozivlje ovim sve prijatelje narodne glasbe, osobito naša pjevačka družtva, svećenike, učitelje, orguljaše itd. na predplatu njegove «*Glagoljske misse*».

Misa ova u crkvenom duhu uglasbena za četiri muška glasa, a pisana latinicom izaći će za koji dan izpod tiska.

Pjevana prvi put u gradu Krku prošle godine, bijaše svestrano pohvaljena. Uglasbitelj posvetio je misu ovu veleznalažnomu istarskomu prvaku, pravj. g. dru. D. Vitaliću.

Ciena misi je 80 nvč. franka u stan, a plaća se pošto bude urućena.

Sabirače na predplatu umoljava ujedno, da mu izvole čim prije povratiti predplatni arak. Preporuča se što toplije za obilnu podporu.

U Trstu, mjeseca junija 1886.

Valentin Kosovel.

Mi preporučamo što toplije ovu misu svim prijateljem crkvenog pjevanja i svakomu, koji se zanima za hrvatsko pjevanje u crkvi. Osobito molimo naše hrvatske i slovenske drugove, da preporuče svojim čitateljem ovu «Glagoljsku misu». Ciena je toli nizka, da ju mogu lahko družtva i pojedinci namaknuti. Tko bi želio imati «Glagoljsku misu», neka se izvoli obratiti na g. Kosovela ili na naše uredničtvo. Izdavatelj rezposlao je predplatne arke na sva hrvatska i slovenska pjevačka družtva, novinam, čitaonicam i pojedincem, a mi se nadamo, da mu se trud neće izjaloviti. Poduprimo dakle mladog glasbenika, da ga tako osokolimo na daljnji rad na polju naše narodne glasbe.

Iz Barbana primismo i tiskamo sliedeće reske: Predbacuju nam obično naši susjedi Talijani, da smo neuki, tupi i praznovjerni, te da smo daleko zaostali za njimi u «blaženoj kulturi». Što smo neuki, to nije naša krivnja već upravo njihova, jer nam svuda prieče, da se naobrazimo i čemu dobru naučimo. Tupi nismo hvala Bogu ništa više od njih, a da nisu niti oni bez praznovjerja, neka Vam sviedoči ovaj slučaj. Ovdašnji talijanski vodja i prvak nagovorio je nekoje svoje podrepnice, da će poći k Trojici (sv. Nedilji) na Punteri — pol sata daleko od Barbana — kopat zlato, koje da je sakriveno pod temeljom crkve ili uz same zidove spomenute crkve. Zlata toga da je zakopano do 80.000 forintih. Našlo se ljudih glavah, koje su našemu Talijanašu povjerovale. Išli su dakle kopat a izkopali su ..... Nu naši kopači neprestrašiše se prvog neuspjeha ili «flasca.» Kad nesma zlata kod Trojice, biti će ga u izobilju na brdu Prezonjku blizu same Puntere. Tuko je umovao naš Talijanaš. On se dakle uputio sa svojimi vjernimi na Kopalo izkopa zlata u vriednosti od 100.000 forintih. Blago to nalazi se po njegovom tumačenju u nekom ovdarskom kotlu. Kopalo se i znojilo i tuj al nema kotla ni zlata a lude glave vratile se zlovoljne i prevarene u Barbanu. Sada očekujemo, da će kušati sreću još jednom, jer Bog pomaže do tri puta. Samo neznamo, da li će taj gospodin naći opet kopačah, koji bi mu išli i po treći put na liopak. Mi se no čudimo neuku kmetu, koji ovakvim ludorijam vjeruje, nu smješni su svakako oni, koji mu takva šta predočuju i u tom mu prednjače a onamo se drže mudrimi i pametnimi, kano da su pozobali svu Salamunovu mudrost. Takovi su Vam naši nosioci «djedovske kulture.» Imao bi Vam javiti po koju zanimivu smješnu o dlonju svieća na Svieću, o crkvenih dugovih, o nečistoći, itd. itd. nu to ostavljam za drugi put.

Koliko novacah kola po svietu? Na ovo pitanje odgovara engleski «Economista», da je po cielom svietu godine 1884. kolalo 6.687,210.000 forintih u zlatu, a 5.500.220.000 forintih u srebru. U svemu 12.000.430.000 for. U tom računu nastoji Kitaj i neko manje odaljene države.

Svako godine crpi se iz rudah do 148.000 kilogr. zlata, vriednog u novcu 197,170.000 for. i 20,170.000 srebra, vriednog 26,170 000 for.

Ob uzgoju djevojakah. Neka Amerikanka, koja drži, da je danoš nji uzgoj i naobrazba mladih djevojakah na krivom putu, odgovarajuć na pitanje, što valja da naše kćeri nauče, veli ovo: «Naučite ih, da znaju zgotoviti najpotrebnija jela, i to ona, kojimi se održi zdravlje i načuva od bolesti i neka znaju, da se tim prišteđi liečnik i ljekarna, ter sačuva od mnogoga zla.

Naučite ih, da znadu košulje i haljine samo skrojiti i sašiti, krpati i oprati, a neka znaju, da lieplo odieva plaćena i svojom rukom načinjena haljina, nego neplaćena, ma ona bila svilena.

Naučite ih, da znadu, da se, radeć u vrtu, lieplje uživa prirodu nego na šetnjah i putovanjih.

Naučite ih, da kuću uredno i čisto drže i da samo po kući sve čine i da se u njoj znaju snaći, pa da osim najtežega posla mogu biti bez neukih slugah i služkinjah, koji nepazljivom domaćinu i nevještoj domaćici kuću prevrnu, a neka znaju, da vrlodna radilica više valja, nego stotinu lienih i pomodnih gospodjah, koje samo lienčare i novac razsipiju.

Naučite ih, da nekupuju što nije od prave potrebe, pa i ovo kupujući neka se uvjek dobro s mošnjom aporazumu i neka znaju, da novčić, koji u mošnji sačuvaju, više vriedi nego izdatih i potrošenih sto dukatah.

Naučite jih štediti u svemu što bolje i neka znaju, da samo onaj štedi, tko manje izdaje nego prima, a svaki, tko više troši nego prima, taj je propalica i spasti će na prosjački štap.

Naučite ih, da drže one što rekne i obećaju, pa da ništa lakoumno neodrekne i da prezire sve, što se samo protvara i čim se drugi obmanjuje, a da vole samo ono, što je pravo i istinito.

Naučite ih, da sreća u braku, (ženidbi) više zavisi od njih, nego od muževah i neka znaju, da kod muža više vriedi značaj i poštenje, nego bogatstvo ili samo gole i tašto hvaljisanje, pa neka onoga zavole, koji kao i ona štedi i radi, jer će samo tako sretna biti, lanče će muž-raspikuća i njeno upropastiti, te će posilje morati i njega hraniti i odievati.

Djevojke su na to odredjene, da budu valjane supruge, matere i domaćice; to troje nesmijete ni kod kuće, ni u školi ni na časak s uma smetnuti i uzgoj i nauka za ženskinje ima samo na to troje da pazi.

Kad ih tako naučite i odgojite, onda ih udajte i onda će se znati snaći i održati, pa i vam će u stajoati biti na pomoć, a neće vam pasti na teret.

Neuku nauka.

Jakost mišicah u kukcih. Buha može skočiti 3 stope daleko, ili 300 krat tako daleko, kao što je sama dugačku. Kad bi čovjek imao isto toliko snage u svojih mišicah, tad bi mogao skočiti preko 250 hvatih daljine. Krušt (svibanjski kebar) može 14 krat veću težinu nositi nego što je sam težak. Moć dizanja nije tako jaka. Krilate životinje na primjer nemogu u svom letonju veću težinu nositi nego što bi same vagnule.

Listnica uredničtva.

Sl. municipiju u Motovunu. Vaš izpravak nemožemo tiskati, jer neodgovara formom, sadržajem nit jezikom izpravku, kako to zahtjeva § 19. tisk. zakona. Udovoljite dakle tim zahtjevom, pak ćemo se razgovarati. — *G. B. Lanišće.* Sve u redu.

Javna zahvala.

Hrvatsko akademičko družtvo «Zvonimir» u Beču, upravilo je još prije nekoliko mjeseci na sve prijatelje hrvatske knjige i napredku srdačnu molbu, da po mogućnosti daruju družtvenu siromašnu knjižalou bilo knjigama bilo novcem. Dosada se toj srdačnoj molbi odazvaše žalibože samo trojica veleštovanih dobročinitoljah, a ti su: Velec. g. D. Voršak, veletržac u Beču sa darom od preko 40 knjigah; velec. g. dr. Ivan Starčević iz Krapine sa 20 knjigah i velec. g. Ivan Ružić na Rieci sa darom od 10 for.

Ovim se plemenitim darovateljem zahvaljuje družtvo javno najtoplije i najsrdačnije i uvjeravah ih, da mladost hrvatska u Beču neće i nesmije nikada zaboraviti svojih plemenitih dobročinitoljah. Tom prilikom molimo, da i ostali prijatelji hrvatske stvari bar toliko, koliko mogu siromašnoj knjižnici hrvatskog akademičkog družtva u Beču, daruju.

Za hrvatsko akademičko družtvo «Zvonimir»:

St. jur. Ante Bonefačić, predsjednik.
St. med. Fr. Zbierzachovski, tajnik.

Tršćanska burza

dne 7. julija

Austrijska pap. renta	for.	85 20	do	for.	85.35
Ugarska	»	94 05	»	»	94.95
Iska u zlatu 4%	»	105.55	»	»	105.75
Dionice nar. banke	»	878	»	»	879
» kredit-banke	»	276.1/2	»	»	277.1/2
Talijanska renta	»	99.1/16	»	»	99.1/8
London 10 lirah sterlinah	»	120.1/8	»	»	120.1/4
Napoleoni	»	10 —	»	»	10.00
C. kr. cekini	»	5.84	»	»	5.86
Državne marke	»	01.85	»	»	02.—
Isto francezke	»	49.85	»	»	50.—
Talijanske lire	»	49.00	»	»	50.—

Lutrijski brojevi

dne 3. julija

Trst	42	89	73	41	82
Linc	31	09	48	05	85
Buda	20	10	09	2	37
Innsbruck	01	36	92	16	26

dne 7. julija

Prag	28	62	4	2	55
Lavov	20	57	40	67	75
Hermannstadt	70	09	78	27	43

Oglas.

Glasbeno-pjevačko družtvo «Vienac» u nadbiskupskom sjemeništu u Zagrebu, čast mi je svu onu p. n. gospodu, kojoj je poslao svoj predbrojni arak na novu «Biserniicu», u do sada se na javiše za predbrojnici, da izvole to učiniti bar do polovice ovoga mjeseca, jer se za stalno nada, da će mu do toga vremena sbirka posve gotova biti, te će samo dotle primati predbrojnike i davati im sbirku uz sniženu cienu od for. 1.60. Čim se pako sbirka dotiska, dobivat će se samo uz knjižarsku cienu od for 2.—.

Gospoda, koja se predbroje na sbirku, a ne pošalju ujedno i novce, primiti će sbirku poštanskim pouzećem.

Za glasbeno-pjevačko družtvo «Vienac».

U Zagrebu, 3. srpnja 1886.

Predsjedničtvo.

Domaća trgovina.

Preporučamo svakomu, koji kupuje kuruzu, muku bielu i žutu, svakojaki kruh ovas, posije (mekinje) cukar, kavu, sapun ulje, ocat i u obće sve predmete, koji se rabe u obitelji, da se potrudi u trgovinu **A. Krajcara**, koji prodaje vrlo solidnu robu uz nizke cienе, a uz to je čovjek našega roda i jezika.

Trgovina:

A. Krajcara

nalazi se *Barriera Vecchia N. 5*

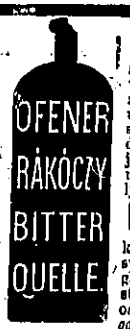

Proljetno zdravilo

najbolje i najuspješnije proljetno zdravilo, koje je nuždno za osvježenje krvi i uzdržavanja zdravlja svakomu, koli mladomu toli staromu, jest od ovdašnjeg p. n. obćinstva obljubljeni i visoko cienjeni

Ofner Rákoczy,

koji je stigao netom svježi; svojimi vrlo bogatimi i inertdulcimi sastavinami premaženo ostaje *tu i inozemstvo gorčice*, stekao si jeglas svuda od naj prvih liečničkih strukovnjakah tućih i domaćih radi dobrote te se upotrebljava kano svakodnevni domaći lieк. Može se uvjek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i lieкarnah.

Skladište u Trstu kod g. Giov. Cillia i kod vlastnika 6—20

Brada **Loser.**

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem nalazi se 48—44

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cienе košara svake vrsti, četka, motke za slame i iz konjske grive, čialila za noge, sagovi; kiate svakovrsti; povoštene platnoj tonce za svlietje i za ribe; platno za vezenja, fluog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka sredniu veličinu:

3·10 metra za odielo { za fr. 4·95 iz dobre vune / " " 8·— " bolje " / " " 10·— " fine " / " " 12·40 " prav fine "

peruviana iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za sukњena obćališa za gospe, meter f. 2.

Črni krzni palmerston iz čiste volne za zimni paletot za dame, meter f. 4.

Polne plače po f. 4, 5, 8 do f. 19, jeden Zelo lepa obćališa, hlače, vrhne suknje, tkanine za suknje in dožne plašče (tuffi), rašanina, komis, (grebenina), chevlots, tricots, sukno za dame in biljare, peruviana, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1860.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Oglodek za gg. krojače **neprosto. Pošiljatve s povzetjem čez f. 10 prosto.**

Imam stalno zalogo sukenj v vrednosti f. 100.000 a. vr. ter se ob sebi uma, da mi v mojî svatovni trgovini mnogo **ostankov** po 1 do 3 metrov dolgih preostaja priliken nam tedaj kratce zelo zaželjani tvarištoni cenî razpačavati. Vsak razumen človek mora razvidieti, da se od tako malih kosov **ne more pošiljati uzori**, ker bi od kacih sto naročb prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja zlopanja, ako tvornica za sukno ostankine prilike oznanjujejo, saj so v teh slučajih prilični odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tačega postopanja je razumljiv. 48—46

Neprijatni ostanek se zamenjalo ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz $2^{1}/_{4}$%
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz $3^{1}/_{4}$%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz $2^{1}/_{4}$%
3-mjesečni odkaz 3 %
6-mjesečni odkaz $3^{1}/_{4}$%

Okružni odjel

u bankah $2^{1}/_{4}$% kamato na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Boš, Prag, Pešta, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermannstadt, Innsbruck, Olotovac, Ljubljana, Salzburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz $^{1}/_{4}$% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu $^{1}/_{4}$% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, $5^{1}/_{4}$% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povećе iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—9

LA FILIALE
della
BANCA UNION
TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo
per Banconote
$3^{1}/_{4}$ % con preavviso di 5 giorni
$3^{1}/_{2}$ " " " 12 "
$3^{3}/_{4}$ " a sei mesi fisso
per Napoleoni
$2^{3}/_{4}$ % con preavviso di 20 giorni
3 " " " 40 "
$3^{1}/_{4}$ " " " 3 mesi
$3^{1}/_{2}$ " " " 6 "

Per la lottiera di Versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partire dal giorno 18. 24. aprile, 3. 23. maggio, 13. luglio e 19. ottobre a seconda del preavviso.
Trieste 15 Aprile 1886.

IN BANCO GIRO

abbuonna da il $3^{1}/_{2}$% interesse annuo sino qualunqi a somma; prelevazioni sino a fiorini 2(.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa.

— Con orma dei versamenti in apposito libretto.

Cantoggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la stessa del medesimo giorno.*

Assume per proprî correntisti *l'incasso di Cambiali pier Trieste, Vienna e Budapest, rilasciu loro assegni per queste ultime giusta gli accordi loro la facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S' incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute o divise, nonchè dell' incasso d'*assegni, cambiali e coupons*, verso $^{1}/_{4}$% di provigione,

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne aura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ed esse consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 1—3—11

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac

odobren po višim oblastim sa dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) sa filialkom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, teom il juhom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, imajućih zdravstvena svojstva, te se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod prohavljajućih organah; nadalje čisti krv izpravljajuć slabinu i tromost i pospješujuć tok. On štiti polagano, uništuje gljivo ubližujući kronične hrapavosti jetarah, slezena, umanjujući ave malo po malo zastarjele bolesti hemoroidah.

Uzime li se likora danomice, čuva od otrovnih miazmah, proizvirućih koli od pokvarena zraka, toli od epidemijah, zato je izvrstan lieк proti *groznici* i proti *kolerî.*

Ono pako što o snažnjava pravu osobinu likora u zdravstvenoj struci jest, što oslobadja ljude odano srbi i pakinjanosti od škodnih posljedicah, koje dovlačanstvu dnjo v oliki broj neprodnih.

Zahtia iza malo danah čovjek, koji se služi tim likorom čuti, da mu je povraćana životna snaga, i čuvstvo blagostanja čini ga zadovoljnim, probudjenim i svježim za svaki rad. 48—45

Da se olakšoti kupovanje obćinstva gospodar tvornice omogućio je na široku razprodaju svoga likora, koji se može dobiti u svih **kavanah i rakijaonah.**

HINKO KRAPEK,

svjetloslikar u KARLOVCU.

Istom sada došlo mi je za rukom, da na jednoj slici skupim svo slike pokojnara na hrvatskom saboru stranke prava, te da u jednom tablou predočim u cielosti lica pojedinih naših dičnih boraca. Mnogostrana želja je time evo ostvarena, a ja se usudjujem stoga štovanom hrvatskom obćinstvu objaviti, da isti tablo u zlatnom formatu, u kom se nalaze slike: *gg. stariue prvaka dr. Antuna Starčevića, dr. Davida Starčevića, Frana Folnegovića, dr. Grge Tuškana, Milana Pavlovića dr. Jakova Radoševića, bar. Gjure Rukavina, Rajmu Barčića, Maksa Lončarevića, Ivana Šimeka, dr. Hinka Hinkovića, Eugena Kumičića, Dragutina Pisačića, Andrije Valušnika, dr. Frana Pilepića, dr. Josipa Ivanišića, Jovana Radića, dr. A. Bakarčića, Vjekoslava Liebharda, Josipa Gržanića, Frana Povalelka, živućih zastupnika Stjepa Kutuzovića, Mije Tkalčića i Ladislava Krajača.*

Slika je izašla, te se dobije uz cienu od komada po 1 for. 50 nvč. 9—10

Osim toga izdao sam sliku, gdje se nalaze gg. dr. David Starčević i Josip Gržanić zajedno, i to u formatu za zid po 2 fr. 50 n., boudoir-format po 1 for. a u formatu posjetnica po 80 novč.

Nadalje imadem u provelikoj zalihi slike svo gore spomenute gg. zastupnika svakoga pojedince u raznih formatih po 5 nvč., 30 nvč., po 1 for. i po 2 for. 50 nvč., kako je to odavna već poznato.

Narudžbi se može u svakoj množini, te se svaka narudžba u što skorije vrieme ovršava.

Sva pisma i narudžbe u tom smislu, molim, da se upravo jedino na mene.

Velika partija ostanakah sagovah

(10—12 metarah) šalja uz pouzeću komad po 3 for. 80 nvč.

L. Storch, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamieniti. 2—1

Uzorci se šalju badava i franko.

Velika partija odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojah za cielo muško odielo, šalje pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamieniti.

Uzorci se šalju badava i franko.

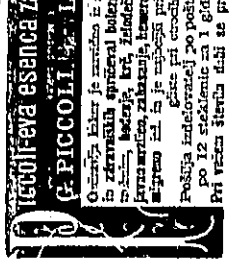

G. Gavr. Piccoli-ju, lekarniku u Ljubljani.

Na zahtjev potvrdjujem, da sam Vaš ovlet za želudac, kojeg sastavinu su mi dobro poznate, uspješno rabio u mnogo slučajevah proti bolesti u želudcu i zlatoj žili.

Ljubljana mjeseca januara 1884.

Dr. Emil vitez pl. Stöckl

c. k. vladin savjetnik i zemaljski zdravstveni izvjestitelj.

Podpisan potvrdjujem, da ima želudčana esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitro i pročudno zdravstveno moć. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; komad da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te mo proti za jedan staklenicu želudčane esence, kojih imam uviek nekolliko pripravljenih.

A. Wlassich, Župnik-dekan. Plomin, Primorje.

Antirheumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, ostalo tolanjih đutilah, bolestim u križu i u prsih, prohladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastilo santoninsko; (kolačci proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatulica 10 nvč. 100 komadičah 50 nvč. 1000 komadičah 2 for.

Salicilno pastilo proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), pljučnim, pravim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.

Želiški prašni sirup. Ta iz ljekovitih biljinah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim pravim i pljučnim bolestim, zasilženju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd. Odrašćeni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličic. Staklenica 36 n.

Tu navedena, kako i sva druga ozdravilja se uviek friške dobe u lekarni 19—33

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana,

Dunajska cesta,

gdje se narudžbe odmah po poštanskom pouzeću izvršuju.

LUIGI CADORE

limar

zaprsegnuti procenitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladištu:

Velik izbor **kupališnih žlicah**, badavajnih, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u kadanjih, što se prodaju uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz ista pogodbe daju se na najam. Nadalje imade u jerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od $^{1}/_{2}$ do 50 lit. bačvovano c. k. bezakcizkim uredom.

Na stalnoj izložbi drži izvanrednu kupalji na žlieb i drugih limarskih spremah. Suviše br. 4 barometra, označitelja vjetrovah za ljetno dvorce, bušče, glorieto itd. itd.

48—27 **Sve uz najumjerenuju cienu.**

Ljekarnička specialiteta

odlikovana

Ljekarne Udovicich

TRST - VIA FARNETO - TRST.

Paštilje nitričke kasic. Izvrstan lieк proti grlenim bolestim, kašlju, promuklosti itd. Mnogobrojno svjedočbe izdano vlastniku u toku od 10 god. o izvrstnom uspjehu, potvrdjuju svima dobru djelatnost, bolju nego li je ikoji drugi lieк slične vrsti. *Škatulja stoji 25 novč.*

Tinktura etero vegentabilna sjajno sredstvo za izkorenuće *kuših* in *kurših očijuh.* Izjavljujom tinkturo očito, da ove ostale tinkture, koje nisu drugo nego li nesavršene patvorina moje nadaja ejajuih i stalnih uspjehu, kojimi se ja ponosim. Svaka *staklenica* nosi moju firmu a stoji u Trstu *novč. 60* izvan *80 nov.*

Eliksir za čišćenje zubih. Nepogrešivo sredstvo za očuvati od nepogodna vonja iz ustjuh; ojačava zazubnjake, uzdrži zube svietle i biele i prieči bolesti; upotrebljuje se ako se ga ulije žličicu u pol čaše vode, čim se usta poperu. *Cieua 40 novč*

Prašak za čišćenje zubih Cr. Mialhe profesora medicinske fakultele u Parizu. Ovaj prašak ne služi samo za sačuvati biele zube i za očistiti jih, jačeć zazubnjake, već djeluje svojimi razokužujućimi svojstvi da se u prebavno i dihajuće organe neunose žarodci kužnih bolesti i tako biva izvrstno preservativno sredstvo. *Skatulja 50 novč.* 3—24

Naručbe ovršuju se odmah uz pošt. pouzeće.

Umoljava se, da se piše naslov točno: **Ljekarna Udovicich. Via Farneto.**

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca**

Broj 28. U Trstu 15. julija 1886. Godina XVII

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom nastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pod.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe za upravom. Novci se šilju poštarskom *vaglia* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nefrankirana pisma ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 i 1 za pol godine. Izvan carovine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Poziv na predplatu.

Ovim mjesecom otvara se predplata na naš list za drugo polugodište. Radi toga molimo naše predplatnike, kojim je istekla predplata koncem prošloga mjeseca, da listu na vrieme obnoviti izvole.

Upozorujemo ujedno našo mnogobrojne dužnike, da već jednum ovrše svoju dužnost, jer ćemo inače postupati proti njim onim načinom, kako njim neće biti milo.

Izdavanje lista stoji nas stalnih žrtavah, pak imademo pravo, da za htjevamo od svakoga, koji list čita, da nam te žrtve i nositi pomaže.

Predplata iznaša za mogućnije for. 5 na godinu, a for. 2.50 za pol godine; za seljake for. 2 na godinu, a for. 1 na pol godine.

Novci molimo, da se šalju samo poštarskom naputnicom.

Uprava «Naše Sloge».

Pazinski izbori i glasilo pazinsko-porečke gospode.

II.

»Znalo se je ipak, da će seljaci glasovati jednoglasno za listinu, pripravljenu od njihovih varalicah, te da neimadu ovi više svoje volje nit znadu stvoriti si sud o pravom stanju stvarih. Al se ipak, uz svu tu protivščinu, nadao odbor, da će pobjediti u III.-oj I. tielu, te da će tako imati većinu u upravnom odboru«.

Gospoda su dakle znala, da će onaj »ludi i neukić« kmet glasovati kao jedan muž za kandidatnu listinu naše narodne stranke, al oni sasvim tim neizgubiše ufanja do posladnjeg časka. Nu čemu se nadati znajuć unapred kako će seljaci glasovati? Nadali se oni, da će njim i ovaj put u zadnjem tronutku, pred izbornom dvoranom i u samoj dvorani, poći za rukom, što nasiljem što grožnjom i prevarom zadobiti većinu. Nezakonitost, nasilje i prevara bijahu njihovo jedino nado. Izdavši jih ovo njihove krioposti, izdala jih i nada u pobjedu.

* * *

»U III. tielu imade 174 birača-gradjanah te se je moglo sa stalnošću računati, da neće naći toliko seljakah a da bi oni mogli nadvladati gradjano-birače. Čim bi bila pako osigurana pobjeda u III. tielu — pa makar i propali u II. tielu radi promaći izvanjskih birača — morala je biti osigurana i većina u upravnom viću, znajuć, da je u I. tielu pobjeda nedvojbena.«

Žalostno je doista po naše protivnike, što je isto gradjanstvo proti njim demonstrativno glasovalo ili se od glasovanja uzdržalo. Od 174 birača-gradjana glasovala je (po istoj viesti) dvanajstorica za našu listu a 98 njih uzdržalo se »promišljeno« od glasovanja. Većeg poraza, groznije moralne čuške nisu mogli zadobiti talijanska gospoda! Ono gradjanstvo, koje su sami odgojili, kojim su se kroz desetlietja mazali, dičili i ponosili, to gradjanstvo upoznav vas, okrenulo vam grubo ledja, doviknuv vam glasno i jasno: **dolje nedostojni!**

U II. tielu, gdje su unapred znali, da morate propasti postavili ste četvoricu izvanjskih kandidatah, za koje ste dobro znali, da će, budu li izabrani, i u vodu i u vatru s vami.

U I. tielu bila vam lahka pobjeda jer vam naši birači velikodušno ostaviše slobodno polje. Lukavo iztičete što su se činovnici, odvisni od kotarskoga glavarstva od glasovanja uzdržali, al još lukavije zamučaste, kako je za vas glasovala većina sudbenih činovnikah i kako vam je izručio pazinski prošt, veleč. g. Orbanić dvie punomoći, kojimi ste u ime njega i crkve proti ogromnoj većini njegovih ovčicah a za sebe glasovali. Bilo mu na čast a njegovu stadu na poduku!

* * *

Poslije toli groznog poraza valjalo je talijanskoj gospodi naći povjestničkog jarca, na kojeg bi oprtili sve svoje staro i novo grieho. I našlo se ga brzo. U prvom redu jesu tuj naši svećenici i »hrvatske varalice« a u drugom, c. kr. politička oblast. Udri dakle po jednih i drugih, sazovi proti njim nebo i pakao! A zašto sve to? — Čitajuć njihove jade i vapaje u raznih talijanskih listićih, nenadjosmo nigdje ništa nezakonita, ništa nepravilna kod posliednjog izbora, premda bi radi i dlaku u jajetu naći.

Svećenici naši izpunili su svoju svetu dužnost učeć i savjetujuć narod u onom toli važnom poslu. A što je sakrivila c. kr. politička oblast? Jedini njezin grieh, koj se je tobož kod izbora dogodio jest taj, što je oblast sigurnosti bila pripravna, da svaki mogući nered prepreči, da red uzdrži i da svaki svoje gradjansko pravo slobodno obavi. Tako je bilo sada i toga nemože nitko poreći.

Pogledamo li pako malo u prošlost; svrnemo li okom na nedavne izbore, naći ćemo, da bijahu nesamo zakonite nego i posve opravdane mjere oblastih, poprimljene za uzdržanje mira i reda, i vidit ćemo, nad čim plaču i kako bi htjela poreško-pazinska gospoda, da se svuda u Istri izbori vrše.

Kod prvanjih pazinskih izborah zaukupljala su gospoda ili njihova svojta ulaz, hodnik, stube i izbornu dvoranu.

Našim ljudem branili su vršenje izbornoga prava nepuštajuć jih nit u zgradu, gdje su se izbori obavljali; govoreć njim ako su pokazali pozivnicu: to nisto vi, to je vaš otac, brat i sličnо; loveć jih na vratih i u dvorani, te nagovarajuć jih najprije s liepa, pak ako nisu uspjeli s grda; iztrgavajuć njim listiće njihovih mužovah i turajuć njim talijanaške; nepuštajuć našim biračem, koji su se kojom srećom preturali u dvoranu, s nikim nit riečice progovoriti; tjerajuć naše birače, iz dvorane, hodnika i ulaza sa znakjnim: »fuori — fuori šćavo«. Nit tim zadovoljni, čekali su naše birače izlazeće iz dvorane te jih izpsikali, izgrdili, izružili načinom njihove djedovske kulture: »šćavo, asino, porco itd. itd.; mazali su njim kuputo blatom i svakojakim smradom; poljevali njim odielo tekućinom, s koje bi pocrvenilo pak izgorilo; bacali se na naše birače kamenjem tako, da bijaše samo slučaj, što nisu koga ranili ili možda ubili.

Sad svega toga nemogu, sve to

PODLISTAK.

Dijamantne poljane u južnoj Africi.

Nam daleko na jugu, u žarkom podnebju, gdje nije razlikovati ljeta od zime, gdjeno uvjek vlada skoro nesnosiva vrućina, nalazi se Afrika, zemlja ogromne veličine, veoma prostrana. Najjužniji i ujedno nam najodaljeniji dio Afrike, što se protežе prama sjeveru do rieke Oranje (Oranž), zove se Kaplandija, a spada pod gospodstvo Englezko, iz koje crpi ona godimice kao iz nekih drugih nelzrecivu korist. U toj zemlji živu ljudi crni (Kafri), mješani (Hotentoti) i bieli (ponajviše Holandezi, Englezi i Francezi) a bave se poljedjelstvom i stočarstvom. Podnebje je radi riedke kiše odviše toplo i suho, zato je mnogo pustih i neplodnih ravnicah; nu ima osobito uz obale rieka i plodnih priedjelah, na kojih dobro uspjevaju sve vrsti žita, koje i kod nas rastu; dočim bujni pašnjaci podaju obilno dobre hrane osobito drobnoj stoci, koja se tu u velikoj množini goji.

Prije bijaše Kaplandija malo poznata našemu svietu, jer ju radi prevelike odaljenosti riedko polazahu; na glas došla je tekar onda kad su god. 1867. u blizini rieke Oranž, a po prilici 170 miljah daleko od glavnoga grada Cape Townа (Kapton) odkrili bogata nalazišta dijamanta. Dogodilo se to na sliedeći način:

Neki lovac dodje u kuću jednog holandezkog seljaka, da ga zamoli za prenocište. Kad je stupio unutra, upravo su domaćin i domaćica pri dovrnom večernjem svjetlu razgledavali jedan svjetlucavi kamenčić, koga je dieta, čuvajuć stado na obali rieke Oranž, našlo u mulju i donesla kući. Lovca je taj kamen svojim sjajem odmah začarao, pa ga stade i on razmatrati. Svi su se divili njegovoj ljepoti i sjajnosti a bili su uvjereni, da to mora biti nekakav drugi kamen.

Napokon složiše se u tom, da lovac odnese taj kamen na prodaju a dobitak da će se seljakom na pol dieliti. Sutradan rano odputi se lovac u nekoliko dana hoda odaljeni grad Grahamstown. Najprije podje k nekomu čovjeku, koj se je rudarstvom bavio i koj je odmah prepoznao dijamant. Dijamant bijaše 20 karata težak i lovac dobi za nj 5000 for.

Malo zatim nadje neki Hotentot na obali iste rieke mnogo veći dijamant (83 karata težak) i dobi za nj 120.000 for.; a kasnije prodao se je isti dijamant za 300.000 for. To je doista ogromna svota ako se pomisli, da je taj dijamant bio mnogo manji od oraha.

Dijamant je u istinu drag predmet, najdraži medju svimi drugimi na svietu. Vriednost zlata skoro izčezava pred vriednošću dijamanta. A što ga čini tako dragim?

Njegova tvrdoća i krasni sjaj a nemanje i njegova riedkost. On je najtvrdji predmet na svietu. Njim možemo parati i rezati svaki predmet a njega samoga nemožemo ničim. S druge strane on je opet tako krhak, te bi se jednim udarcem kladiva razpao na hiljade komadića. Dijamant je obično bez boje, proziran kao staklo ili voda. Čim je prozirniji, tim mu je i vriednost veća. Ako je žutkast ili ima u sebi kakove tjage ili pjege, onda mu je niža vriednost. Nebrušeni naravni dijamanti izgledaju kao komadići stakla. Više puta nisu nimalo liepi, jer su pokriveni tankom, hrapavom i izpucanom koricom, te su samo gdjegdje prozirni. Oni se pokažu u svoj svojoj krasoti tek onda, kad njim draguljari daju liepe oblike i izbruse razno poredane pločice; svjetlo se onda u njih lama i kresi te čini onaj krasni sjaj ili vatru i ono čarobno svjetlucanje.

Cieno dijamanta računa se po njegovoj težini i to po karatu. Karat je vrst sočivcice u Africi. Zrnje te sočivnice, kad se posuši, sve je jednake težine, a jedno zrno smatra se kao karat. Jedan karat teži jako malo, jer na jedan lot idu 72 karata. Većim dijamantom traži se cieno na posebau način: Ako dijamant od 1 karata vriedi 50 for., to dijamant od 2 karata vriedi 4 puta toliko, dakle 200 for., od 3 karata 9 puta toliko, dakle 450 for. itd. Veći dijamanti imaju dakle razmierno mnogo veću vriednost. Čim je manji dijamant, tim mu i cieno po karatu pada a najcienili je ostni prah od dijamanta, koji rabi pri brušenju većih dijamantah. U Kaplandiji nalazi se razmierno mnogo velikih dijamantah.

Kad se je o tom nalazku dijamanta svietom raznio glas, stao se je seliti narod iz bližih i daljih krajevah u te priedjele. Silno pučanstvo grnulo je na obale rieke Oranž, da u pisku traži sakriveno blago i bogatstvo. Inače mirni i pobožni holandezki seljak, koj se je tu odavna

je prestalo; sad se obavljaju izbori slobodno, po zakonu, pravici i redu; sad i naši seljaci znadu zašto su oblasti sigurnosti; sad i oni tamo uživaju kod izbora državljanska prava.

To je i ništa drugo, što talijansku gospodu peče, na što i za što viču. Prestala su bar tamo vremena nereda i bezzakonja, vremena grožnjah, nasilja, varanja i sliparstva.

Neka red, zakon i pravo i kod predstojećih izborah občinskoga zastupstva zavlada, pak smo stalni pobjede hrvatske stranke. Neka red, zakon i pravo i kod izborah u drugih kotarih i u drugih občina zavlada, pak će još u mnogih hrvatska stranka pobjedu slaviti. Neka red, zakon i pravo zavlada po svoj Istri i u svemu, pak se neće više Istra proglašivati talijanskom zemljom, a Hrvati će znati, da su na svojem zemljišću, ravnopravni i jednaki svim narodom, nalazećim se pod žezlom prejasno vladajuće kuće *habsburžko-lorenske.*

Ne pitamo milosti; ne trebamo povlastica. Pitamo red, zakon i pravo, a kad nam se to posvuda i u svemu dade, tad ćemo moći radostnim licem u budućnost gledati. Red, zakon i pravo porazilo je pazinske namjestnika a to će — ufamo se u Boga i pravdu — poraziti i ostalo narodne naše protivnike.

DOPISI.

Iz riečkoga kraja. Iz ove strane Kantride na riedko vam koji štogod javi, kao da nas tvrdjava dilalo, kao da su komunikacije loše, ili bolje rekuć, kao da smo mi nešto drugo nego vi. Mi smo jedan te isti narod, po jeziku i krvi; za nas nema granice na Kantridi; ipak se u više prilikah držimo jedan drugomu tudji, ili bolje rekuć, nekoji od nas se drže sobi tudji i tim pripomažu onim šarenjakom, koji za koricom kruha skočiše preko Kantride, u takozvani »magjarski biser«.

* * *

Šarenjaci i talijanaši istarski dobili su ovdje mastne plaće, da pomognu širiteljem madjar-orszaga, da zatare onu još narodnost, koja ipak obstoji. Za grad se oni mučili nisu, jer je bilo pripravan, ali oni udariše talijanskim oruđjem na okolicu ove madjarske gubernije. Naleg je bio: izdupajte hrvatstvo pak ćemo slijati madjaršćinu.

* * *

Istarski talijanaši latili se posla, ali na žalost Madjarije za sebe rade, njima je Rim više nego Pešta. Talijanstvo se širi, hrvatstvo se još nije izkorienilo, a madjarsko sjeme ne pada na plodnu zemlju. Zaludni su napori sinovah Arpáda, koji se nastaniše na obali takozvanog »magyartengera«.

* * *

Ima ovdje novina talijanska, koja u brk vladi kaže: mi vašega jezika nećemo jere smo talijanske narodnosti. Evo vam sada niknula nova jedna narodnost!

* * *

Većina Riečanah do istine drži mnogo do jezika talijanskoga, nu ipak ne volе te pridošlice talijansko-istarske; većina je to, koja hrvatski govoreć klanja se madjarstvu, ali voditelji ove stranke imaju možda iste namjere, kao i šaro činovničtvo, ali nemaju odvažnosti da reku vladi, mi vam nismo po narodnosti braća!

* * *

Stara potezulja »Bilancia« — vjerna služkinja gospodara, koji plaća, drži vazda Madjarju, da je »Madre patria«, a sinovi puste, da su »nostri fratelli«. Riečani u obće nisu prijatelji potezulji i pokazali su to prošloga mjeseca kod »lapide comemorativa degli solenziati Ungheresi«, koju su prilepili na zid blizu magistrata. Ondje su svestrano nešto prozborili Madjari, a nešto naši, ali »Eljenac« nije bilo ni čuti ni vidjeti, a znajuće madjarske bile su riedke oku na vidiku.

* * *

Vladajući se boje naše narodnosti; odstraniti će županiju iz Rieke i tim će nestati legalne naše trobojnice iz grada, nego sa svimi timi zaprekami narodnosti svjest ipak napreduje. U pučkih gradskih školah pita se djecu, tko će se učiti njemački a tko madjarski, a za hrvatski jezik nitko napita i nitko nije bio upitan. Djevojčice se pusto, neka se hrvatski uče, a bilo jih više od dvadeset, koje su to učile; ali one nemaju gimnazije! Zato jih pusto, da se uče!

* * *

Kad se sadjo s pravog puta, mučno je svratiti se na njega, osobito kada te drugi na silu od njega vuku. U tom su položaju stanovnici »madjarskog bisera«. Sa Talijani se neslažu, sa Madjari također ne, sa Hrvati bi se slagali mnogi, da nije »un certo che«, koji to još priečí. Ima još onih starih, koji hrvatski govoreć reku: »Mi ćemo ungaroži i mi ćemo naš talijanski žalik«.

* * *

Kolika je razlika med seljaci okolo Trsta, što se narodnosti tiče i med ovimi, koji žive na Riečkimi! Ovi od narodnosti nemaju nikakva pojma. Dodju u, pr. na biralište sa barjaci kakvi jim se dadu, a glasuju za koga jim se zapovjeda. Tršćanska okolica je osvjedočena, da je slovenska i ona se tim diči. I naši ljudi s prekomorskta znaju, koji su i što su, a tko bi vidio kakvu njihovu svečanost, kako n. p. klasifikaciju pučkih školah pod vedrim nebom i zelenimi stabli na Trsatu, taj bi se lahko osvjedočio, da oni glavari, da ona djeca, da oni ljudi znaju, komu narodu pripadaju! A... ne trobojnice nisu obješene na stabla onako »pro forma«, bez razloga.

* * *

Riečki nemar do narodnosti je našao pristašah i u susjednoj Liburniji. Nekoji seljaci i mornari, ljudi neuki, bili su se dali zavesti i od riečko-istarskih talijanašah, koji su sve zlo na istarske Hrvate sipali. Ružilo se tada sve što je dobro i plemenito u Istri, a propovjedalo se blaženstvo Talijanšćine i Niemšćine. Ljudi razboriti, seljaci neimaju prigode za prosuditi Niemca, ili ono šta se Talijana tiče. Oni znaju, da gol i blažen dodje iz blažene zemlje ovamo, da se prehrani. Krvni neprijatelj našega jezika je neka »pol duzina« šarenjakah, koji sporazumljeno s riečko-istarskimi talijanaši gledaju, da se vrši »porečka rieč«. I točno su rieč vršili kada su ono pobunili Kastavšćinu, ali trud njim se izjalovio — hvala budi Bogu i dobrim ljudem.

* * *

U Liburniji jedan stranac plemeniti, takozvani dobročinitelj, zasnovao je jednu — Bog mi prosti — školu, u kojoj se hrvatske djevojčice u talijanskom jeziku njemačke pjesmice uče, «ad majorem šulferajni gloriam». Ako je onaj plemeniti gospodin iskren s Bogom, kako je sa onimi, koji su njemu pomogli podići školu, onda zaludo pohadja crkvu i ljubi oltare. Riečke opatice su sjemenište, odkuda se, ako treba, dobije učiteljice u duhu kršćansko-madjarsko-talijanskom za Iirsko Primorje!

* * *

Sve što ima stranjsko lice u Liburniji dobro se prima, jer to »Consorteria« odobrava. Rieč nerazumljiva je najgodnija; takve se rječi rabe i pišu, a primjer budi dobar »Istruzione d' Abbazia« i još drugih, kojih se čita i čuje samo da nije hrvatsko.

* * *

Talijani i šarenjaci porečki pašuju po Istri, nastoje to učiniti i na Rieci. U Istri razpolažu novcem, školami i zakonom, a »našima«, to jest vedini, ne dade se planuti, a talijanski jedan poslanik imao je toliko talijanskoga obraza, te je pred svojimi izborniei rekao: «gli Slavi dan' la causa agl' Italiani in Istria!» I to je žalostno kako i ono što je neki princ čevrljuo, da se silom sluvizira Opatija! / Sve je naperena reč bi ovaj čas proti nami, al ni mi nismo sami, jer je Bog i narav s nami, a nevolja redom ide!

O koleri neću da Vam pišem, jer se i tako preveć o njoj govori.

Brajdar.

U voloskom kotaru, početkom julija. Poslije velike vrućine smilovao nam se Gospodin i podno obilna dažda. Zemlja se je tako nakvasila, a šterne i lokve su se napunile. Na tielovski blagdan bilo stoga sve razbluljeno tako, da su mogli prisustvovati obhodu sa presvetim Isusovim Tielom i slabiji ljudi. I dolaze, kako se čuje, u svih plovanijah i kapelanijah nadošla je mnoština naroda, da se po primjeru svojih pradjedovah, najpobožnije pokloni presvetomu oltarskomu sakramentu.

Nego kao što se je prije nekoliko godinah, baš nedjelju prije Tielova javno proglasilo zabranu (propoved) sećnje jeseničah, kojim zelenilom je narod izvanjskim načinom prikazivao živu vjeru u pravovjernih srdcih svojih, tako se ove godine proglasila druga zabrana mnogo važnija, o kojoj bi se moralo nešto obširnije razmišljati.

Svi su uvjek rado kod nas prisustvovali tielovskomu obhodu, a navlastito naša mladež. Nu ove se godine svidjelo o. k. političkoj oblasti zabraniti školskoj mladeži prisustvovati tielovskomu obhodu i to s razloga, što se je pojavila kolera u Trstu i na Rieci. Dakako, da je i ove godine školska mladež došla na obhod. Kao i prije, ako i nije bila svuda u pratnji učiteljа i učiteljі su obhodu prisustvovali ako i nisu išli tik školske mladeži. Vrieme se mienja. Jednom su se procesije dinile, da se tom prigodom svi ukupno molе dobromu Bogu, da bi od njih odvratio kugu, glad, vojsku i druge nesreće — a sada se mladeži — naše buduće otce i matere — neklim načinom odvraća od vršenja kršćanske nabožnosti! Lieno i hvalevriedno je od političke oblasti, da se brine za obće zdravlje, ali to treba činiti ponajprije odstranjivanjem svega onoga, što okužuje ljude da tako nehara med ljudi kolera. Sudimo pako, da veoma škodi ljudskomu zdravlju neprestan rad, to jest rad u blagdan i svakdan, jer se tako krati ljudskomu tielu počitak a tim i čistoću tiela.

A tielo čovječje, nehajući počitka nit čistoće, mora oboljeti.

Nastojeć, da se za primjerom starijih povedu školska djeca i na procesiju na Tielovu, nemislimo, da može zdravlju djece toliko škoditi, jer se ista, ako nisu na procesiji, i onako drugod skiću, a šiljuć ih na obhode, jači se u njihovih srdcih vjera i kršćanska čudorednost, o kojoj zavisi prava sreća svijuh nas. Pravom vjerom sjnojeni i kršćanskom čudorednosti naresени, kršćani su i vjerni podanici svoga cesara, jer im to sveta vjera kaže a molitvom prose Boga za milost, da ostanu vjerni svomu vladaru itd. Od tielovske procesije mogao bi se samo takove ljude odvraćati, koji se nepristojno vladaju, kao što smo mi osobno vidjeli, da se je jednom na Voloskom na toj svečanosti vladao neki, koji bi radi svog položaja bio morao drugim za izgled biti.

Dobar primjer gospodo, posvećenje blagdanah i nedjeljah, odstranjenje gnjusnih psovkah i drugih gnjusnih stvarih, koje kvare čudorednost i čovječje zdravlje, utješiti će razjarenu pravdu božju, a onda će nam nastati bolja vremena!

Medjutim, što je najvažnije, to se zapostavlja. Tako mjesto hvaliti, bodriti i podpomagati složne podobćine, gleda se, da se ih zavadi, narivavajuć ljudem za agenta čovjeka, koji se nije nikada brinuo za dobro puka.

Mjesto da se uznastoji, da se druga jedna podobćina obogati, gleda se ju osiromašiti, prieti joj se, ako neće da zadovoljnb podupre neku ženu i djecu, koja, u koliko se znade, nije nikada dotičnoj obćini pripadala, i to s toga, što uživa milost nekoga plemenitoga gospodina, koji, ako ne milom, hoće da joj silom pribavi kruha, prem, kako se kaže, ima živoga muža.

Ako ima tko osobnih dužnostih prama komu, neka posegne u svoj žep, pa svojim neka se pokaže blagodarnim. Tako se čini kojekakovih neprilikah i drugim obćinam i podobćinam, pa nije čudo, ako ide sve naopako.

Pogled po svietu.

U Trstu, 14. julija 1886.

Njegova carska visost nadvojvoda Albrecht izdao je proglas na čitavo naše vojništvo, kojim poziva sve štovatelje neumrlog austrijskog vojskovodje Radeckoga, da doprinesu svoj dar na podignuće spomenika tomu junačkomu generalu. U tu svrhu unišla je već liepa svota, to će zaista do mala sakupiti toliko, da se bude mogno podignuti u Beču veličanstven spomenik velikomu vojskovodji.

Nadvojvoda Karlo Ljudovit primio je ponudjeno mu pokroviteljstvo obrtničke izložbe, koja će se otvoriti god. 1888. u Beču.

O jesenskom zasjedanju austrijskih zemaljskih saborah nezna se ništa stalna. Pogovara se doduše, da će se ti sabori na kratko sasjedanje sazvati, nu stalno je jedino to, da je sazvan tirolski sabor već za ovaj mjesec i to radi zakona o uredjenju rieke Ečave.

Dne 19. t. m. obavio se u Kopru izbor jednog zastupnika za istarski sabor. Izabran bijaše ravnatelj koparske gimnazije, g. vitez Babuder, kojeg su birali i naši birači iz buzetske obćine. Koliko nam je poznato, nije novi zastupnik protivan našim narodnim težnjam.

U Dalmaciji ruše Hrvati i posliednja talijanaška gnjezda. Ovih danah biraju u obćini Trogiru novo obćinsko zastupstvo.

Tom obćinom vladala je do sada šaka tamošnjih talijanašah, nu sada njoj je tamo posve odzvonilo. Prvog dana kod izbora u Pergometi — jednom odlomku trogirske obćine — pobjedila je stranka hrvatska. Stalni smo, da će cielom obćinom zavladati njezini naravni vlastnici, t. j. domaće hrvatsko zastupstvo.

U Hrvatskoj putuju i namješćuju se sada novi župani i podžupani, kojim pripravljaju pristaše vladajuće stranke bankete, ovacije itd. Nam su milije svečanosti iza dovršenog posla, pa bi želili, da bude razloga praviti novim dostojanstvenikom ovacije pošto budu dokazali, da podpuno udovoljavaju željam i potrebam naroda.

Dne 9. t. m. odputovao je kralj Milan u Niš, da otvori narodnu skupšćinu. Dne 12. t. m. bijaše prva sjednica, koja je izbrala zastupnika Magazinovića za privremenoga predsjednika i devet vladinih zastupnikah u verifikacijonalni odbor. Po viestih iz Niša, zatvorila je policija šest oporicijonalnih zastupnikah, premda imadu

---

nastanio, a obdjelovanjem polja i gojenjem stoke proranii sebe i svoje, ostavio je svoju siromašnu slamnu kolibu, te se izselio sa ženom i djecom na brigove Oranž Rivera. Pa nije ni čudo ako je iz daljih krajevah došlo poblepnoga sveta, radnikah i skitalicah, da se traženjem dragulja obogate. Radnja bila je jako lahka; nije trebalo drugo, nego naložiti posudu sa naplavljenim šljunkom te rieke, te dobro te izprati a skoro uvjek našlo se je u jednoj ili drugoj posudi kakav dijamant. Onaj, koji bi štogod našao, oglasio bi to pucanjem i veselim kliktanjem, a svi okolo stojeći bi mu se naradovali te bi taj dan proveli u veselju gosteć se i pjevajuć razne pjesme. Čim je bilo veći dijamant, tim je bilo veće kliktanje i goščenje, te se je moglo već iz daleka suditi, kad je tkogod veći ili manji dijamant našao. Gdje ima robe, nadje se i kupacah, te je tako i tuj mnogo ljudih niklo, koji se drugim nisu bavili nego prekupavanjem, želeć si na taj način štogod prikoristiti. Nu budući, da se je u kratko vrieme našlo mnogo dijamanta, to je istomu i cienа naglo pala, a mnogi trgovci, mjesto da se obogate, na prosjački su štap spali.

(Dalje sliedi).

valjane mandate za skupščinu. Opozicija imade u skupščini 75—78 glasovah. Radi zatvora spomenute šestorice interpelirala je opozicija vladu navedši, da pripada pravo izpitivanja mandata jedino skupščini, nipošto policiji.

Iz Cetinja javljaju, da kane Crnogorci povodom najnovijeg sukoba sa Turci, podignuti na Tari nove utvrde i smjestiti veće vojničke posade. Knez Nikola vratiti će se iz Badena početkom augusta — ako nepodje pohoditi ruskog ministra Giersa.

U bugarskoj narodnoj skupščini podnešen je vladin predlog o zajmu od 30 milijuna frankah, kojeg najveći dio opredieljen je za gradnju železnice Caribrod-Vakarel. Skupščina primila je u načelu predlog i uputila ga na izabrani u tu svrhu odbor, da podnese o njem svoje izvješće.

Ruska vlada ukinula je u gradu Batumu pravo slobodnoga grada. Tim korakom iznenadjeno su više manje sve velevlasti, na tožbo, da će se itko proti gotovom činu maknuti.

Iz Pariza pišu, da su se turski englezka vlada sporazumile, kako će nukati ostale europejske vlasti, na skupni protest proti ukinuća batumsko slobodno luke.

Izbori za engleski parlament izpali su slabo za sadašnju vladu. Ministarstvo Gladstonovo ostati će u manjini, te će valjda unijed razvitog englezkog parlamentarizma odmah odstupiti, čim se sastane novi parlament. U gradovih izabrano je 144 konservativca, 22 samostalna i 60 Gladstonovih. U izvanjskih kotarih imade se još birati.

Istri.

Ašče zabudu tebé Istrije,
Žabvćna budi desnica moa.
Po ps. 136.

VIII.

Iz crkve, škole, iz tvojih sudova,
Iz svetog kruga tvoje porodice,
Tvoj jezik slaval, divni, sllimico
Bez srama goni obćest silnikova.

Još svojim očma gledaš kâ udova.
Na sud gdje djeca vode ti kâ zlóce,
U mračno — jadno — bacaju tamnice
Od tudjeg jer te htješe braniť trova.

Nek bacaju ih — nek im grdo ime — —
Za latinu je općeno trpjeti,
Za latinu je v ljano i umrieti —
Naudit neću sinovom ti time,
O njim će pričat otac svojmé sinu
Nesretnu kuko ljubljahu očinu!

A. K.

Franina i Jurina.

* * *

Jur. Naš veliki pop da je jako milosrdan i darežljiv siromahom.

Fr. Bravo da je; a ni bitli onemu siromahu s labinšćini, kemu se je brod razbil, valje 30 soldi, da se u nesrići pomore?

Jur. A zač pak gundrija njegov kumpanj, da je najbolje držati se 10 zapovidi božjih, a s popi se ne pačat, kad su takovi?

Fr. A zač je pak on pošal prositi gospodina Potezutića, da mu proda «Oče, budi volja Tvoja», kad je moral znati, da on nima «butigu od kujigah?»

Jur. Ma ter je bival va Poreče i naš pokojni Jure, ki nam je napisal on sveti libar!

Fr. A ča neznaš još, da treba zatrit svako uspomenutije na pokojnoga Juru?

Jur. Da bi se moglo!

* * *

Fr. Ala, ma ju je lipo videti i njega š njom!

Jur. Ča, koga?

Fr. Medulinsku crikvu i onoga plovana va njoj.

Jur. Pa ča si pošal iskati na Medulinšćinu?

Fr. A bigabog; sam pošal pogledati malo na puljšćinu, ako je ča ufanja za jesen, pak da pripravim kakovu hnčvu za moje znance tamo, i tako me zateče nedilja baš u Medulinu.

Jur. A! za to si vidla tamo crikvu i plovanu.

Fr. Da; ma me je malo vuklo na molitvu va onoj crikvi, aš je Boža nećista i grda, a plovan je obisla na sebe još niki podrapani paramenti, ki bi bili bolji za strašilo tićem na polju, nego za služiti sv. misu va crikvi.

Jur. Bože moj, ča mi je čuti! A ča misle Medulinci, kadaj će si uzidati crikvu, ka bi bila pristojnija za Bogu služiti? ter sam čul, da imaju već nekoliko hoći sa novu crikvu.

Fr. Da to morati još počekati, aš da ni još dovršena plovanova palača.

Različite viesti.

Izbor jednog zastupnika u porečki sabor za gradove Buzet, Izola i Milje obavio se dne 10. t. m. u Kopru.

Izabran bijaše jednoglasno g. *Jakov* vitez *Babuder*, ravnatelj koparske gimnazije. O tom izboru i o kojećem drugom primili smo dopis iz Buzeta, što danas radi pomanjkanja prostora nemogosmo priobćiti.

Obćinski izbori u Pazinu. U zadnjem smo broju javili, da će se obaviti obćinski izbori za cielu obćinu Pazin dne 21., 22. i 23. t. m.

Kasnije smo doznali, da je obćinski sluga jedino u Linduru razglasio izbor zastupstva za spomenute dane, dočim ostalim porezovnim obćinam nebijaše ništa javljeno. Skoćili dakle na to naši prvaci iz okolice u Pazin, da točno saznaju, kad će se obaviti izbori. Redovno njim bi, da će izbori započeti dne **26. t. m.**, a trajati da će sve do 14. augusta. Lindarol bijahu dakle od pazinske gospode provarani, jer se sada raznašaju pozivi k izboru, koji će početi dne **26. t. m.** Na pozivnicah biti će valjda naznačeno svakomu birašu, kada mu je doći na birališće u Pazin, da se tako narod badava nemuči i negubi vrieme. Neka svatko dobro pazi za koji dan glasi njegova pozivnica, te da se u taj dan u naznačeni sat dostavi u Pazin. Preporučamo još te jednom našim prijateljem, da paze na red i zakon, da se ne puste od protivnikah na stranputicu zavesti, da mire i tiše narod za slučaj, da bude ma od koga izazivan.

Na izbore dakle svi, ozbiljno, trezno i dostojanstveno, koji će započeti dne **26. t. m.**

Što kani visoka vlada sa Buzetom? Razniim deputacijam, koje su se prošle godine shajale k namjestničtvu u Trst radi uredjenja one obćine, rekło se je, da će se razpisati nove izbore čim prije i to odmah, čim upravljajući odbor svoj posao obavi, ili najnuždnije stvari uredi. U godinu danah dade se mnogo toga urediti, kad imade sposobnosti i dobre volje, nu toga reć bi, da kod sadašnje uprave nelma, jer inače nepojmimo, što se već jednom nerazpišu novi izbori, da tako dodje ona nesretna obćina do redovite uprave. Većina porečkoga sabora predložila je caru na potvrdu zakon o dielitbi buzetske obćine, nu potvrde nelma, premda je sličan predlog za obćinu Krk davno potvrdjen.

Zakon zahtjeva, da se imadu novi obćinski izbori razpisati odmah poslije 6 čedanah nakon razpusta bivšega zastupstva, a mi pitamo careske i zemaljske oblasti, koliko puta po 6 čedanah je jur prošlo iza razpusta bivšeg zastupstva u Buzetu? Žalostno je zaisto, kad se mora opominjati na vršenje zakona one, koji su zvani i plaćeni zato, da paze na strogo vršenje zakona i da ga sami što strožije izvadjaju.

Pitanje o uredjenju buzetske obćine nećemo više smetnuti s dnevnoga reda, dok se obćina po pravu i zakonu neuredi, a već sada zahtjevamo od oblastih, **da se zakon vrši.**

Iz Liburnije nam pišu 11. t. m., da je do sada tamo zdravstveno stanje najpovoljnije, a nadamo se, da će tako i ostati bude li se narod čuvno i slušno savjete svojih prijateljah i prvakah. Iz Opatije pobjegli su tudjinci a prazni Hotell čekaju bolja vremena. Obični parobrodić pošao je opet iz Preluke vozit kamenje na Risku u parobrod družtva »Šverljuga i drug« plovi jednom na dadan u Cres i natrag.

Krnjelska gostba. Pišu nam iz Kućerge (obćina Pazin), da su tamo dne 19. t. m. priredili pazinski Krnjeli gostbu, kod koje su si omastili brkove i nekoji zemaljski i carski činovnici. Govori se, da su se tu gospoda tuj sastala nesamo da se poštano najedu i napiju, već da se je tu izradio nacrt ili plan, kojeg će se pazinski Talijanaši držati kod predstojećih izborah.

Kod priprave gostbe odlikovala da se osobito dvojica zemaljskih činovnikah, koji su vrlo ukusan »risottos priredili od 27 pilićah, koje su od siromašnih seljakah ispetljali. Izbolili su naime listen a dobre naše seljakinje su im išle ljudo na »vrgun«. Ostalim činovnikom da je osobito teknuo jedan zec i jedan divlji mačak, koji je zastupio pečenju na gospodskom stolu.

Pazinskoj je gospodi slobodno priredjivati veselice i gostbe, premda bi se morali svojim a ne kmetskim gostiti, al nezanamo kako dolaze zemaljski, dapače i carski činovnici u takovo družtvo, gdje se radi o glavi i životu najvjernijim podanikom Njeg. Vel. cara i kralja našega?!!

Iz Motovunšćine pišu nam 10. t. m.: Čujte ovaj plod višnjanske »kulture« — kojim će se Višnjanci dići po svietu, kad nelmadu čim drugim! Na dan Tiolove jedan siromah naš kmet vraćao se iz Poreščine sa svojom ženom. Na povratku kroz Višnjan, nadje možina one Višnjance, gdje slušaju glasbu. Našim siromašnim putnikom nije bilo do glasbe — imali su jadni po glavi skrb za malo dieto, koje ih je gladno doma čekalo i kako bi sutradan pošli komu na radnju, da zaslužu hranu sebi i djetetu, inače će podieć gladu u praznoj kući. Pa zato neobzirno se ne muziku, prosliedše svoj put, a već bijaše pokasno, budući deseti sat u večer. Idući svojim putem, sretahu po dva, po tri šetnjuća se Višnjanca i za oduživši se uljudnosti, pozdravljali bi putnici kadkada sa »dobar večera, pa napried. Kad odmaknuše od zadnjih, opaziše, da ih sliedi dovjek brzim korakom. Škripali mu pestoli. Putnici pomališe, da i on putuje. Pa za što bi koga sumnjičili? Mirno idu i nikomu ništa nečine. Kad prodjoše lokvu, koju je pokraj ceste zgor Višnjana, nliedeći ih dovjek korakom brže, zaleti se i nakoči nevinog tožaka, te ga nemilo udari nad slopo oko debelim kamenom. Sruši ga na cestu! Stade vrisak tužne žene. S okrutni razbojnik gleda, je li mu još žrtva živa: htjelo mu se smrit! Silna vika žene i božja volja probudi iz nesvisti u krvi ležećeg muža, koji, sabrav svo svoju silu, ukloni glavu od opetovanog udarca i dovikne svomu krvniku, da će on sada njega uništit, te hitro turi ruku u žep, da će ga tobož nožem ili pištoljem — a sirota znao je, da nelma ništa od toga kod sebe! I tako razbojnik pobjegnu u bližnju šumicu, a nevoljnik vikaše ženi: pusti mi pištolju, da točem za njim i da ga ubijem!

Nevoljni težak od težkoga udarca u žena od straha, jedva jedvice dovukoše se do bližnjih kuća, te nemogući napried, zamoliše u ime Boga zaklonište za onu noć. Ali videći ranjenika svega u krvi — prestrašiše se u prvoi kući i nehtjedoše mu se smilovati! U drugoj mu se smilovaše. Ondje nevoljnik prenoći, a svaki je čas kroz cielu noć padao u nesviest na koljena tužne žene. Sutradan jedva se dovukoše kući. — Dogodjaj je bio dojavljen sudu u Motovunu. Vidit ćemo u tomu njegovu revnost i onu žandarmarije.

Neka se sada diše višnjanski zanešenjaci s ovakovimi junačkimi djeli. Na ovakova šta mora se i svaki pošteni Talijan zgroziti! — Ali neka znadu ti višnjanski kulturaši, da kad su napali na jednoga našega brata-seljaka, napali su na sve nas! Od nekoliko vremena mirni naši seljaci i njihovi svećenici mnogo puta bijahu pogrdjeni na različite načine od takovoga gnjusa, kao što je višnjanski. Miśle li možda, da će nas ustrašiti s takovimi grozotami? Vjera i Bog, ne! nego više razjariti. Na taj način o miru nije ni razgovora. Oni nas i po tamnoj noći napadaju. Mi toga nemožemo zaboravit. Oni nas uče, da nam nelma puta k njim bez oružja. Oni nas izazivaju i prohudjuju. Oni hoće, da im uvjek budemo zakleti protivnici. Od takovih zlostavljanjah, ako nas zakon i pravica nebudu strogo čuvali, morat ćemo se složno i sami braniť.

Višnjanci! Ako vam je stalo do poštenja, najbolje ćete vi sami iznać zgor pomenutog zločinca. Dojavite ga žandarmariji, ako nećete, da ono zločinstvo ostane nad svima vami; ako marite za vaš obraz; ako nećete na sebi ime razbojnikah.

Kolera u Trstu. Od posliednjega našega izvješća pogoršalo se je zdravstveno stanje u Trstu. Svaki dan oboli od kolere nekoliko osobah, a u ponedeljak bilo jih čak 11—12, te se je do tada inače mirno pučanstvo, počelo uznemirivati. U utorak i srielu spao je broj oboljelih opet na 3—4, te se je povratila i srčanost i pouzdanje u naše gradjanstvo. S početka umrli su svi oni, koji bijahu od kolere zahvaćeni, a sada, Bogu hvala, ozdravi se bar po koji postotak.

Kolera na Rieci. Iz Rieke dolaze još uvjek nepovoljni glasovi, a neima mnogo nade, da će biti brzo bolje, jer smo još daleko jesen i zimi. Tamo oboli danomice 5—5 osobah, od kojih umre preko polovice. Glavno leglo bolesti nalazi se na Mlaki i na Pasi. Hrvatske oblasti poprimile su najstrožije mjere, da se neuvuče ta pošast i na hrvatsku stranu. Preporučamo i našim oblastim, da strogo bdiju nad vršenjem zdravstvenih naredabah.

Porota u Rovinju započeti će zasjedati dne 9. augusta t. g. u 9 satih u jutro.

Dopisnica uprave.

G. J. K. Mounlin. Primili smo. Liepa hvala.

M. č. g. M. Roš. Za novoga predplatnika šaljemo po t Vašem pozivu.

Listnica uredničtva.

G. dopisniku iz Stivana na Cresu. Pišite jasnije i podpišite se, inače nemožemo tiskati.

Prijatelju u Varljenih. Sve u redu. Biti će kako želite. Srdačan odzdrav.

Prijatelju, koji nas pitaju za «Oče budi volja Tvoja», javljamo ovim, da se tiska novo izdanje i da je jur 3. tiskano više arakah.

Prijatelju iz Fontane: Stigto nam prekasno; doći će drugi put. Cestitamo!

Javna zahvala.

Svoj gospodi oblastnikom političkim, sudbenim, obćinskim, velečastnomu svećenstvu ovoga kotara, znancem i prijateljem, koji su sprovodi do hladnoga groba našega nezaboravnoga brata i svaka, velečastnoga gospodina

ALOJZA CRAGNEZ,

p.ovana u Voloskom, koji su bud kojim načinom nastojali ublažiti našu žalost — izričemo ovim putem našu duboku zahvalnost.

Volosko, 10. julija 1886.

Inocent Cragnez, brat. — Francika udova Wergl, sestra. — Katarina Tomičić, sestra. Natal Tomičić, svak.

Tršćanska burza

dne 14. julija

Austrijska pap. renta	for.	85.20	do	for.	85.30
Ugarska » »	»	94.75	»	»	94.90
» u zlatu 4%	»	105.85	»	»	106.—
Dionice nar. banke	»	878	»	»	870
» kredit-banke	»	277.1/2	»	»	278.1/2
Talijanska renta	»	99.1/4	»	»	99.1/4
London 10 lirah sterlinah	»	126.25	»	»	126.50
Napoleoni	»	10.01	»	»	10.01 1/2
C. kr. cekini	»	5.84	»	»	5.86
Državne marke	»	61.85	»	»	62.—
Isto francezke	»	49.85	»	»	50.—
Talijanske lira	»	49.90	»	»	50.—

Lutrijski brojevi

dne 10. julija

Beč	80	58	32	31	59
Grac	69	89	16	19	52
Temešwar	36	20	90	15	44

dne 14. julija

Brno	41	80	24	60	70
Innsbruck	20	10	00	77	5

TOPLICE

Sv. Stefana

u Istri

otvorene su od 30. maja do zadnjeg septembra t. g.

Voda zdravotna za nutarnje i vanjske bolesti.

Željeznička postaja: Buzet (Pinguente).
Brzojavi: Motovun (Montona).
Pisma i omoti preko: Oprtlja (Portole) u sv. Stefan.
Ravnatelj-vlastnik:
Anton Bratetić.

Samo for. 8.25.

stoji kod mene od danas ista izvrstna **Vašimtengska Remontoirka** iz pravog doublezlata srebrnog nikla, koja se nateže bez ključa sa spravnimi kazalah i sa tanko uredjenim nikelovim strojem. Za gospodje, vrlo nizke cene samo for. 9. Ista od 13 lotnog srebra, kušana od c. kr. baždarskog ureda for. 12.50.

Jedna cilindrovka

iz najfinijeg double-zlata ili srebernog nikla sa minutu točna for. 6.70.

Jedna ankerovka

iz najfinijeg double-zlata ili srebernog nikla sa 15 rubinah sa kazalom sekundah na minutu točna for. 7.40.

K tomu dobijo svaki naručitelj **posve badava najnoviji lanac za arabinom** i sprava što se može u jednoj minuti pretvoriti u držalo za perom i tintarnicom, što je razvidno iz gornje slike.

Oni satovi jesu fino gravirani, gvilobirani i na minutu uredjeni, a za točnost

na 5. God. zajamčeni

Naružbe prima uz gotov novac ili c. kr. poštarskim pouzećem: —5

»Waarenhaus zur Monarchie«

Wien

III. Hintere Zollamtsstrasse 9.

Osobito prikladno za darove na bermi

Osobito prikladno za darove na bermi

ŽELODČNE BOLEZNI

Je mogoče **BRZO** in **POSVEMA** ozdraviti po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

odlini in nadosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno danesdnes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstno emško leko.

Večina raznih kapljic, izlečkov itd., katere so obličnstvu kakor pravi želodčni priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva smuca.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priproste sestave, odločno oživljujoče in želodčne živce lepo krepčalno moč **pravico prednosti nad** vsi do sedaj v tej stroki poznanimi zdravilmi, kar dokazuje tudi to vsakim dnevom veče povpraševanje po njemu. Ta balzam bogat na dobljenom smolnih kinesko robarbaro, katera koronika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na **prebavljenje** ni **čiščenje**, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nejasnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti humoralnim trpljenju, zlatenci in vsaki bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 38—37

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marka Rossini*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmoiner, v Koromlnu v lekarni A. Franzoni, v Tomlnu v lekarni E. Pallada.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naprotl palači Salem nalazi se 48—46

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizku cienu kožare svake vrsti, šatka, metla za slamu i iz konjske grive, čistila za noge, sagove; klato svakovrstni; povoštene platne; konce za cviete i za ribe; platno za vezenje, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za šaputare.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerosijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz

4-dnevni odkaz $2^1/_4$%

8-dnevni odkaz $3^0/_0$

30-dnevni odkaz $3^1/_4$%

u napoleondorih uz

30-dnevni odkaz $2^3/_4$%

3-mjesečni odkaz 3 %

6-mjesečni odkaz $3^1/_2$%

Okružni odjel

u bankah $2^1/_2$% kamata na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Poštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermannstadt, Innskruck, Clelovac, Ljubljanu, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz $^1/_4$% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uzotvor kredita u Londonu ili Parizu $^1/_2$% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, $5^1/_2$% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—10

LA FILIALE della

BANCA UNION

TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*

Abbuonando l'interesse annuo

per Banconote

$3^1/_4$ % con preavviso di 5 giorni

$3^1/_2$ „ „ „ 12 „

$3^3/_4$ „ a sei mesi fisso

per Napoleoni

$2^1/_2$ % con preavviso di 20 giorni

3 „ „ „ 40 „

$3^1/_4$ „ „ „ 3 mesi

$3^1/_2$ „ „ „ 6 „

Per le lettere di Versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partire dal giorno 18. 25. aprile, 3. 28. maggio, 10. luglio e 10. ottobre a seconda del preavviso.

Trieste 13 Aprile 1884.

IN BANCO GIRO

abbuonar do il $3^0/_0$ interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 5.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Con orma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la sera del medesimo giorno.*

Assume pei propri correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute o divise, nonchè dell' incasso *d'assegni, cambiali e coupons*, verso $^1/_8$% di provvigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s' incarica dell' acquisto o della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie od assa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 2—2—11

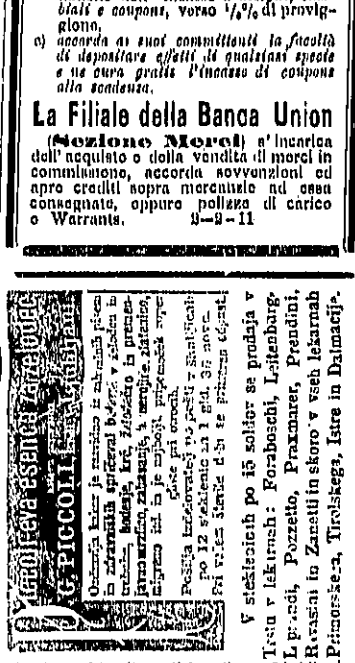

V steklenicah po 15 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah: Foraboschi, Leitenburg, Lprandi, Pezzetto, Praxmarer, Prendini, Rossini in Zanetti in skoro v vseh lekarnah Primorske, Tirolskega, Istre in Dalmacije.

G. Gavr Piccoli-ju, lekarnikuv Ljubljani.

Na zahtjev potvrdjujem, da sam Vaš eviet za želodac, kojeg sastavinu su mi dobro poznate, uspješno rabio u mnogo slučajeva i proti bolnosti u $^3/_4$ hudom i zlatoj zili.

Ljubljana, mjeseca jenara 1884.

Fr. Ksaf vitez pl. Stöckl

c. k. vladin savjetnik i nemalj. ki zdravstveni izvedenič.

Podpisani potvrdjuju, da ima želudčna esenca ljubljn vekoga lekarnika Piccoli-ja hitre i prečudne zdravstvene moći. S njeno ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne Županije; k mimo da pridje dan, da ne bi tko došao k meni, te mi prosi za jedn. u steklenici želudčne esence, kojih imam uviek nekolike pripravljenih.

A. Vlastiš, Županik-dekan. Plominj, Primorje.

Antirrheumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabl dolavnih dutilah, bolestim u križu i v prsih, po hladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastilo santoninske; dedešci proti pilstam; izvrstno zdravilo proti pilstam; škatuljica 10 nvč. 100 komadičah 50 nvč. 1000 komadičah 2 for.

Salicilne pastilo proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (ifteritis), pljučnim, pesulm i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti. Škatuljica 20 nvč.

Zeljčni prošni sirup. Ta iz ljekovitih biljnah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim prsnim i pljučnim bolestim, zaslužnjo. kašlju, hripavosti. Zaslijevomu kašlju bil Odraščeni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko zličic. Staklenica 30 n

Tu navedenu, kako i sve druge ozdravilo se uvik friške dobe u lekarni 20—32

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana,

Dunajska cesta,

gdje se naružbe odmah po poštanskom pouzeću izvršuju.

ROOB COCCOLA

posebnost

c. k. priv. in odlikovane tovarne

ROMANA VLAHOVA

V SIBENIKU.

Podružnica v Trstu: Via S. Lazzaro I-B

Prijeten, krepčalen liker, odlikovan se zlatimi kolajnami in diplomami na razstavah v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkuti itd.

Ta iz jagod juniperus communis in dišečih zeljišč napravljeni liker je prijetnega okusa.

Jako pospešuje prebavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje oslabelih moči, ker je dokazan njega zdravilni upliv na živce, možgane in na hrbtenco.

Prodaja na debelo preskrbujejo moje hiše v Šibeniku in v Trstu.

Pradaja na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in slaščičarijah.

Nepokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v kateri je vtisnena firma, potem po namahi z grbom in po malem ovitku z autografovano firmo **Romano Vlahov.** 42—48—25

Novi ustav

za posredovanje služkinh i za služkinčad te za stanovo, za to i inozemstvo

rst via del Ponte br. 5.

Uredjuje se u talijanskom, njemačkom i slovenskom jeziku. 33—31

HINKO KRAPEK,

svjetlošlikar u KARLOVCU.

Istoni sada došlo mi je za rukom, da na jednoj ploči skupim sve slike poklisara na hrvatskom saboru stranke prava, te da u jednom tabloju predočim u cielosti lica pojedinih naših dičnih boraca. Mnogostrana želja je time evo ostvarena, a ja se usudjujem stoga štovanom hrvatskom obćinstvu objaviti, da isti tablo u zlatnom formatu, u kom se nalaze slike: *gg. starine prvaka dr. Antuna Starčevića, dr. Davida Starčevića, Frana Folnegovića, dr. Grge Tuškana, Milana Pavlovića dr. Jakova Radoševića, bar. Gjure Rukavine, Erazma Barčića, Makse Lončarevića, Ivana Šimeka, dr. Hinka Hinkovića, Eugena Kumičića, Dragutina Pisačića, Andrije Valušnika, dr. Frana Pilepića, dr. Josipa Ivandije, Jovana Radića, dr. A. Bakarčića, Vjekoslava Lieblkarda, Josipa Geržanića, Frana Povalaka, bivših zastupnika Steve Kutnjevića, Mije Ptalčića i Ladislava Krajača.*

Slike je izašla, te se dobije uz sniženu cienu od komada po 1 for. 50 nvč. 10—10

Osim toga izšao sam slikuj, gdje se nalaze gg. dr. David Starčević i Josip Geržanić zajedno, i to u formatu za zid po 2 fr. 50 n., boudoir-format po 1 for. a u formatu posjetnica po 30 novč.

Nadalje imadem u pravoljkoj zalihi slike sve gore spomenute gg. zastupnika svakoga pojedince u raznih formatih po 5 nvč., 30 nvč., po 1 for. i po 2 for. 50 nvč., kako je to odnvna već poznato.

Naručiti se može u svakoj množini, te se svaka naružba u što skorije vrieme ovršava.

Sva pisma i naružbe u tom smislu, molim, da se upravo jedino na mene.

Velika partija ostanakah sagovah

(10—12 motarah) šalju uz pouzeće komad po 3 for. 80 nvč.

B. Storch, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 2—2

Uzorci se šalju badava i franko.

Velika partija odrezakah sukna

(3—4m.), u svih bojah za cielo muško odjelo, šalju pouzećem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.

Uzorci se šalju badava i franko.

LUIGI CADORE

limar

zaprsegnuti procenitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladištu:

Velik izbor kupelnih kljnovah, badanjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaje uz gotov novac kano i uz mjesečno obroke; uz iste pogodbe daju se na najam. Nadalje brade najeroh za tekućine, žito, ulje, petrolej od $^1/_2$ do 50 lit. baždarano c. k. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na žlieb i drugih limarskih spremah. Suviše br. 4 barometra, označitelje vjetrovah za ljetne dvorane, bačve, gioriete itd. itd.

48—28 **Sve uz najumjerenija cienu.**

Ljekarnička specialiteta

odlikovana

Ljekarne Udovicich

TRST - VIA FARNETO - TRST.

Paštilje nitričke kasie. Izvrstan lijek proti grlenim bolestim, kašlju, promuklosti itd. Mnogobrojne svjedočbe izdano vlnatnika u toku od 16 god. o izvrstnom uspjehu, potvrdjuju vaonu dobru djelovitost, koja nego li je ikoji drugi lijek slične vrsti. *Škatulja stoji 25 novč.*

Tinktura etero vegentabilna stalno sredstvo za izkorenuće *kalih* in *kurjih očijuh*. Izjavljujem tinkture očito, da sve ostale tinkture, koje nisu drugo nego li nesavršeno pstvorina moja nedaju zgnjih i stalnih uspjeha, kojimi se ja ponosim. Svaka *staklenica* nosi moju firmu a stoji u Trstu *novč. 60* izvan *80 nov.*

Eliksir za čišćenje zubih. Nepogrešivo sredstvo za očuvati od nesgodna vonja iz usti; ojačava zazubnjake, uzdrži zube svietle i biele i prieči bolesti; upotrebljuje se ako se ga nlje žlicica u pol čaše vode, čim se usta poperu. *Ciena 40 novč*

Prašak za čišćenje zubih Cr. Mialhe profesora medicinske fakultele u Parizu. Ovaj prašak ne služi samo za snčuvati biele zube i za očistiti jih, jašće zazubnjake, već djeluje svojimi razokužujućimi svojstvi da se i probavne i dihajuće organe neunese zarodci kužnih bolesti i tako biva izvrstno preservativno sredstvo. *Škatulje 50 novč* 4—24

Naručbe ovršuju se odmah uz pošt. pouzeće.

Umoljava se, da se piše naslov točno: **Ljekarna Udovicich. Via Farneto.**

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.** Tiskom **V. Dolenca**

Broj 29. U Trstu 22. julija 1886. Godina XVII

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu zasle stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; i u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *vaputnicom* (assegno postale) ima, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalji se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Poziv na predplatu.

Ovim mjesecom otvara se predplata na naš list za drugo polugodišće. Radi toga molimo naše predplatnike, kojim je iztekla predplata Koncem prošloga mjeseca, da isti na vrieme obnoviti izvole.

Upozorujemo ujedno naše mnogobrojne dužnike, da već jednom ovrše svoju dužnost, jer dome inače postupati protiv njim onim načinom, kako njim neće biti milo.

Izdavanje lista stoji nas silnih žrtvah, pak imademo pravo, da zahtjevamo od svakoga, koji list čita, da nam te žrtve i nositi pomaže.

Predplata iznaša za mogućnije for. 5 na godinu, a for. 2.50 za pol godine; za seljake for. 2 na godinu, a for. 1 na pol godine.

Novci molimo, da se šalju samo poštarskom naputnicom.

Uprava «Naše Sloge».

Izbor u Kopru.

Dne 10. t. m. obavio se u Kopru naknadni izbor jednog zastupnika na zemaljski sabor u Poreču za gradove Miljo, Izolu i Buzet. Uspjeh izbora javili smo u posliednjem broju, a govorimo o tomu i u današnjih različitih viestih. Što smo nakanili i na ovom mjestu reći koju o koparskom izboru, razlog je taj, što o tom izboru svi istarski talijanski listovi i njihovi pomagači u Trstu i Gorici mukom muče, donašnjuć jednostavnu i suhoparnu viest, da bijaše izabran g. Jakov vitez Babudor. Ta šutnja talijanskih novinah čini nam se odveć sumnjivom, znajuć, da se je spomenuti izbor obavio u gradovih, kojimi vladaju naši narodni protivnici i u kojih imadu oni veliku većinu izbornikah.

Mi smo očekivali, da će istarski Talijani a na čelu njim njihovo političko družtvo stupiti u izbornu akciju za ročene gradove onom odlučnošću, revnošću i ozbiljnošću, kojom smo jih vikli gledati kod izbornih borbah u izvanjskih izbornih kotarih, koji se njih toliko notiču, koliko posliednji izbor u Kopru. Očekivanje to prevarilo nas. Dapače, talijanska glasila, koja se inače živo zanimlju za izboro i u kojoj od najneznatnijih naših obćinah, mučala su ovaj put prije i poslije izbora, prem se radilo o izboru zemaljskog zastupnika u talijanaških gradićih Istre.

Noima dakle dvojbe, da bijaše to postupanje i držanje naših protivnikah u toli važnom pitanju promišljeno i proračunano. Evo o tom naše mnienje, koje neće biti daleko od istine.

Izborne poslove u pokrajini rukovodi u ime naših narodnih protivnikah pazinsko političko družtvo. Od predsjedničtva toga družtva, t. j. od onih, koji vode talijansku stranku u Istri — od pazinsko-porečke gospode, dobili su njihovi povjerenici i zastupnici u dotičnom izbornom kotaru, naposo u Kopru, gdje se je izbor obavljao, naputak, da talijanska stranka nepostavlja svoga kandidata, te da se imadu i oni toga držati.

Kiselo je grožđje — kazala je lisica — a to vriedi i za talijansku gospodu. Znati valja naime 1. da su spomenuti gradići najkonservativniji izmedju svih gradovah Istre; 2. da je u tih gradićih biran uvjek takav kandidat, koji nije sliepo podpisivao vjerovanje porečko-pazinske gospode i 3. da je ovaj put postavila vlada svoga kandidata, nepitajuć talijansko političko družtvo, da li mu je taj njezin miljenik po volji ili ne. Poznajuć dakle konservativnu narav onih biračah, podućeni svimi dosadašnjimi izbori u onih gradovih i znajuć napokon za želju vlade, nepostaviše talijanska gospoda za gradove Miljo, Izolu i Buzet svoga kandidata. Gdje nemožeš uspjeti — tako umovahu talijanski političari Istre — svojim radikalnim kandidatom, nezamjeraj se vladi, kaži njoj se dapače prijatelj, maži ju, gladi ju. Vladin kandidat i sadašnji zastupnik, gimnazijski ravnatelj g. vitez Babudor, premda nije član pazinskoga političkoga družtva, on ipak neće svojim političkim radom hotomično bilo u čem škoditi Talijanom Istre. Kažu nam, da je on čovjek vrlo naobražen, strog i pravedan. Mi tomu rado vjerujemo, nezaboravljajuć pri tom nikad, da bijaše vladinim kandidatom. G. vitez Babudor zastupati će dakle gradove pol. kotara koparskoga u porečkom saboru. Kojoj li će se on stranci u saboru pridružiti, il kakovo će biti njegovo političko djelovanje, pokazati će budućnost, nu mi držimo, da nam nalaže novinarska dužnost, da predočimo već sada našim čitateljem i novomu g. zastupniku nekoje činjenice, koje se tiču samog izbora.

Izbornikah iz gradovah Miljo i Izole nebijaše mnogo. Premda i jedan i drugi taj grad imade po više izbornikah, nego li Buzet s okolicom, ipak jih je iz Buzeta došla kakova trećina, dakle razmjerno više nego li iz Izole i Miljah.

Iz Buzešćine došao je kao izbornik predsjednik obćinskoga upravnoga vieća g. Bigatto i školski upravitelj, umirovljeni porezovni nadzornik g. Negri. Obojica dakle službene osobe i jedini Talijani od tamo. Svi ostali bili su Hrvati; skoro svi iz buzetske okolice, spadajuće pod gradsko izborno okružje. Toga nije bilo vidjeti u izbornom odboru, jer taj je obstojao iz načelnika izolanskoga, miljskoga i predsjednika vieća buzetskoga, kako to zakon hoće, te iz tajnika obćine miljske i ročenoga upravitelja iz Buzeta, imenovanih od kot. glavara. Sva potorica dakle Talijani. G. pol. glavar — kako se vidi — nije imao nikakva obzira na Hrvate, u liepom broju došle.

Isti odbor išao je poslije obavljena izbora pozdraviti novoizabranoga zastupnika u ime njegovih izbornikah. G. zastupnik vitez Babudor mogao bi po tom odboru suditi, da su njegovi izbornici sve sami Talijani: *Da nebude tim zaveden, zri mu ovdje jav-*

PODLISTAK.

Istranske idile.

Idila II.

SMILJAN. NADAN.

Smiljan.

Koja ti, Nadane, hitnja, te ovamo tako uranî?
Zar te mladjana krv goni na jutrenji hlad?

Nadan.

Dalek mi put je danas putovati Smiljane dragi,
Tamo gdje «Corov» je «dolj» mio mi prebiva drug.
K njemu sad žudim — k njemu na krilima milka i letim,
Njegov bo «imen» je «dan» — želim mu čestitku reć,
Koju mi kazala jučer na Mirni Zorana Vila —
Vriedan je prijatelj moj počasti Viline znaj!

Smiljan.

Poznajem dobro ti prijana, dobro ga poznaje Istra,
Njezin kâ naravni sin Vukan se pokazâ svedj. — —
Nego rano je jošte — na busienak kraj mene sjedi,
Evo na istoku još nebo obavlja mrak.
Gori nad nama svuda još zviezde titraju noćne,
Niti pietlov još poj svietli navieščuje dan.
«Čestitku» kaži mi, koju te jučer naučila Vila,
Slušat ju, srcu će mom biti pravolika slast.

Nadan.

Sve ću ti pričati vjerno, kad Smiljano toliko želiš —
Ta prijateljski vez duše nam spajao svedj.
Znam, da zasluge cieniš u veliko Vukana našeg,
Njegovih težnja smjer mio je obima nam.
«Čestitku» reć ću ti dakle, koju mi udahnu Vila,
Lakše ću odmo- uz taj nastavit dalnji moj put.
Dokolan legoh jučer pod lipu kraj muljave Mirne,
Poldnevni odbijâ žar listnat je nad menom krov.
Hitro podâmnome svom je u koritu strujila voda,
Njezin žuborak blag vablo na oči mi san.
Narav sva mukom umuknu, kâ da se sparine boji,
Samo brbljavi krieš bunio svečani mir.
Upravo sanak htjeo mi sklopiti umorne oči,
Da me prenese blag drugi u čarobni sviet.
Kad al predame stupi iz nenada prekrasna djeva,
Čovječji nikada vid taki još nevidje stvor!
«Neboj se! reče mi ona umiljato sladjanim glasom,
Odkada dodje na sviet dobro te poznajem ja.
Djetića jošte u koljevci vrućе u čelo te ljubnuh,
Tomu cielovu znak dobro razabirem još.
Neboj se brate! — tebi nemoram neznanom biti —
Često si čuo mi glas, vidio često mi žar!
Zviezdana neba u krilcu, u bliedilu mjeseca nodnog,
Vihra uz gromorni hûk, vala uz veselni uj,
Šarî u divotnoj ovieći, u pjesme ti javljah se glasu:
Svuda, gdje ljepota svoj razgali čaroban pâs!
Neboj se! dokiegod živiš, posestrinom bit ću ti milom,
Vilom me nazivaš ti, «Zoranom» zovem se ja...
Nego ostavimo to, te drugog se latimo posla,
Dobro napni svoj slub, pazi što sada ću reć,
«Vukane» tvoga se sjutra treba da sjetimo oba —
Njegov bo «imen» je «dan» — pozdrav napiši mu taj:
«Zdravo Vukane mili oj! zdravo ljubimče Istre,
Tvojega imena dan opet si dočeka zdrav.
Kita poklonikâ tvojih poklikuje radostno danas
Dano da njima je još gledat ti lice i stas. — —
Pala na Istru bila sa neba neprozirna tama,
Istran izgubivši put neznao svjetlosti nać.
Lutâ je jadnik, po noći kâ slieporodjen bez očinjeg vida,
Dubokoj jami na rub nesretnik došâ bje već.
Slâvjanske majke koja ga porodi sramio se jadan,
Tudji si prisvajâ rtić, tudjinu bio je rob.
Golomo jato gladnûh, proždrljivih još oderûhâ,
Panuli kâ mora mnoj, svu da mu izpiju krv. —
Istran je rana od jutra radio noći do kasne,
Orâ je, sijâ je svedj drugi mu požnjeo plod. —
Domaće ognjište, oltar u crkvi i jezik mu stavni,
Samo je gradi znâ podlih bezdušnika roj! —
Plakati nebu je bilo koliko je Istranin stradâ,
Propâ bio bi već, da mu ne pomože Bog.
«Svevišnji čuje uzdisaje tužnihe — govori David —
Istrana čuo je plač, vidio njegovu je bol.
Ganut sa njegovih patnja spasitelje posla mu sveto,
Koji razumješe jad, vieke što bio ga već.
Poput Mojsija novih iz puka podiže muže,
Koji će narodu reć što će mu donieti spas.
Poput lavâ bez straha pred obole tirjane staše:
Bližnjega — rekoše im — tlačit da velik je grieh.
Svi su narodi svietu na tome djeca nebeskog Oca,
Ne mržnje — ljubavi vez hoće da sdružuje nas. —
Sirotu koji nemilice goni, tog sneći će kazna,
Biednû koj iskapa grob prati će u njega sam. —
Usilom narodu srce slobodjahu besjedom krjepkom:

nim putem sporučamo, da je njega izabrala kakva trećina izbornikah hrvatske narodnosti i hrvatskoga čutjenja, a veleć mu to, očekujemo, da će se u saboru zauzeti isto tako za potrebe Hrvatah kao i za one Talijanah, jer je izabran i od jednih i od drugih.

On se može ponositi tim povjerenjem izbornikah dvijuh narodnostih, a opravdat će to povjerenje, bude li se jednakom ljubavju zauzimao za dobro jednih i drugih.

Ovoliko, mislimo, da bijasmo dužni kazati g. zastupniku radi njegovog ravnanja za sadašnjost, a našim izbornikom za budućnost.

Pogled po svietu.

U Trstu, 21. julija 1886.

Carskim patentom sazvan je tirolski sabor za dne 22 t. m. da razpravi zakon o uredjenju rieke Ečave.

Češki listovi pišu, da kada se opet sastane carevinsko viećo, da moraju pojedine stranke točno naznačiti njihove zahtjevo, jer da vlada može biti u pitanju nagode sa Ugarskom samo onda podupria, ako stranke unapred znadu, koje će od njihovih željah biti izpunjene. Preporučamo i našim zastupnikom ovu opomenu čeških listovah, jer čemu podupirati vladu, ako nam neće ma baš u ničem zadovoljiti.

Slovenski zastupnici u zajednici sa dr. Vitezićem podoli su na konou posliednjeg zasjedanja carevinskog vieća ministru predsjedniku i ministru nauka spomenicu o školskih odnošajih u slovenskih pokrajinah i u Istri. Ovo je već druga spomenica te vrsti, podana ministarstvu od naših zastupnikah, te bi već bilo skrajno vrieme, da nam se bar u školskom pitanju zadovolji.

Medju najvažnije osnove zakonah, koje će se predložiti carevinskomu vieću, jest novela k obranbenomu zakonu. Najbitnije promjene biti će valjda one, koje se tiču ustanovah o službi jednogodišnjih dobrovoljacah, o vojničkih liečnicih i o častnicih pričuve.

Pitanje o carini na petrolej već bi, da neće biti tako lahko riešeno, kao što se je s početka mislilo. Madjari nekano naime primiti povišenje carine na for. 2, kao što je to carevinsko viećo prihvatilo i tako će nastati našoj vladi nove neprilike radi petroleja.

Naši će se čitatolji sjećati kako bijaše nedavno u Pešti silnih nemirah radi generala Jansky-a, koji je ovjenčao spomenik pok. generala Hentzi-a. Ministar Tisza pokarao je ženom sgodom generala Jansky-a u saborskoj sjednici a zemaljski zapovjednik grof Edelsheim Gyulay odobrio je ministrovo postupanje. Već tada smo javili, da se je držanje Tisze i Gyulay-a u tom pitanju viših vojničkih krugovih neugodno dirnulo a sada tekar primio je zapovjedajući general zasluženu kazan. Javljaju naime iz Pešte, da je Gyulay umirovljen a to da je znak carske nemilosti, u koju je zapao odobravajuć madjarske protjeranosti. Nemadjarske novine pišu, da se je htjelo umirovljenjem Gyulay-a Madjarom pokazati, da u Austriji nije došlo još tako daleko, da bi oni mogli cieloj državi nametnuti svoju volju. Radi tog umirovljenja viču silno madjarski listovi, osobito opozicijonalni, koji se grozo Austriji i svakomu, koji neće da plaše kako oni sviraju.

Dne 19. t. m. otvorio je kralj Milan u Nišu narodnu skupščinu. Prije otvorenja izgnala je i pohvatala srbska vlada više narodnih zastupnikah a postupa u obće tako, kao da u Srbiji nema reda ni zakona. Prestolni govor kraljev neizpričavo ničim vladu radi neuspjeha u posliednjem ratu sa Bugari, dapače baca krivnju na sve i na svakoga, jedino ne na sebe i svoju vladu. Govor taj glasi:

»Ja vas pozdravljam najsrdačnije kao zastupnike moga naroda, kojo ovamo zove dužnost i odanost prama kralju i domovini. Nastojte, da vašo djelovanje bude na boljuk mira, koji se je povratio, te za napredak i korist domovine. Da očuvam životno interese domovine, vjeran politici moje kuće, ja sam, u suglasju sa željom mojega naroda, koja je u posliednjoj skupštini jasno izjavljena, poprimio rat sa Bugarskom, koj je iznenadio, stanje otvorena neprijateljstva između obje zemlje.

Moja je želja, a čutim se upravo ponukanim, da s ovom svetčanom, toli živo izgellanu suprotnju sa mojim narodom, izjavim moju najdublju hvalu na onoj požrtvovnosti, kojom je mili narod, te na onoj vjernosti, kojom je moja mila vojska politila na obranu domovine. Ako naše nastojanje i nije bilo ovjenčano uspjehom, ako nam je mudrost nalagala, da po jednodušnoj želji europskih vlastih sklopimo mir sa Knežovinom, s kojom smo rutovali, to je ipak moj narod svojom jednodušnosti pokazao, koli je Srbija složna, gdje valja braniti srbsku državnu misao, i koli je narod uvazda spreman, prosvjedovati proti svakom silovitom narušavanju ravnoteže na balkanskom poluotoku.

Naši odnošaji prama Bugarskoj jesu, koji su i bili prije rata, a zadovoljstvom konstatujem, da su odnošaji sa ostalimi vlastmi ne samo rodoviti nego i prijateljski.«

O silnoj pokvarenosti, koja vladu u nekojih krajevih Italije, svjedoči nam slučaj, da su u Raveni izabrali ovog ćudna zastupnikom u talijanski sabor čovjeka, koji sjedi u tamnici radi razvratničtva i razbojničtva. Liepih li nam izbornikah, koji biraju takvog čovjeka svojim zastupnikom!

Pruska vlada tjera još uvjek uboge Poljake iz Pruske, koji dolaze jatomice u Galiciju i u drugo poljske pokrajine.

Izbori za englezki parlament jesu dovršeni. Izabrano je 317 konservativacah, 191 Gladstonovih pristašah, 86 Parnelistah, i 76 liberalacah, koji su se od Gladstona odielili. Radi tog neuspjeha odstupiti će ministar Gladstone.

Franina i Jurina.

Fr. San ti rekal, da je prorok fina glava!

Jur. (pljukne na stran, pak veselo:) A ki to reče, da ni? Ča se ne dignu malo ne svi prežentanti, kad on va sodnice kraj Lomola nategne oči, da čuje i izbuli uši, da vidi one palagrafe, ki zapovidaju, kako mora na njegov mod Lomolo plesati, prežentanti klimati a škrivan po karti čarati; — pak opet sodnu, kad on uši zaklopi, oči začopi i palagrafe složi?

Fr. Ja, ma njegova glavica je našla još drugu srću za Kanfanar i za njega samega.

Jur. A kakav će pak to blagoslov biti?

Fr. Ča nisi još vidia, kako do kasno noći troši pull njegu svoje dobre bući niki Kraljević, ki će biti kanfanarski meštar?

Jur. Po majku, ča Kraljević će priti va Kanfanar za meštra? A sada viš, će biti lipo va Kanfanare, kad će takova peršona svitliti se onde! I takav svitli dar dati će Kanfanarcem prorok?

Fr. Da ki drugi? Zato pak neće prorok viso pitati ni za penzijon ni za limozinu od nezahvalnih Kanfanarci, akoprem je to svojimi nekadanjimi trajami pošteno zasužin, kako svi znadu, aš da će mu sam Kraljević jedno i drugo dati.

Jur. A ki će mu dati pak pulaštri za gladne zube i rujna vinca za suho grlo, kad mu je Tankogluvićeva konoba zaprta?

Fr. Za pulaštre je lahko, aš da mu sami u hižu hode; ma on će skusti anka tiće, ke će mu natoviti! Zobljiprosić, ki ima prave vrgunce za takove »injorante«. Dobru konobu ima pak Lomolo, ki se u zimi pull njega grije, a u litu hladi.

Jur. O blažen Kanfanar!

Fr. I srićan njegov prorok!

* * *

Fr. Va Buzete govore, da je neki Žurnada dobil celu žurnadu.

Jur. Tako ča je za niš nosil zeca?

Fr. Aj ni za niš, znač si je neki omastil ś njim bradu, a njemu je ta ostala žurnada.

Jur. Viš, tako se dogodi svakomu, ki s gospodun črešnje zobije.

Fr. Vero imaš pravo.

X

Različite viesti.

Imenovanje. G. *Andrija Juranić,* vojnički kapelan u Celovcu, imenovan je vojničkim kuratom u Ljubljani na mjesto pokojnoga Prihošića. Čestitamo našemu vrlomu sumišljaku!

† Mihovil Dragović. Pišu nam dne 21. t. m. iz Rima, da je dne 8. p. m. tamo umro, i to u bolnici sv. Duha pop Mihovil Dragović, rodom iz Baške i bivši osorski kanonik. Vječni mu pokoj!

Obćinski izbori u Pazinu započeti će — kako smo posliednji put javili, dne **26.** t. m. Doznajemo nadalje iz tršćanskih listovah, da će biratl III. izborno tielo dne 26., 27., 28., 29. i 30. julija i dne 3., 4. i 5. augusta, II. tielo dne 9., 10. i 11. augusta, a I. tielo dne 14. augusta. Uvjereni, da su naši pravci u onoj obćini učinili svoju svetu dužnost, te da će naši birači mnogobrojno i složno stupiti u izbornu borbu, kličemo njim iz dna duše: **u dobar čas i Bog blagoslovi!**

Porezna obćina Vranja, spadajuća k obćini Boljun, zadobila je svoju posebnu administraciju te je jučer birala svoga župana. Prijatelj nam obećuje za budući broj o tomu više.

K izboru u Kopru. Posliednjoj našoj viesti o izboru jednog zastupnika u istarski sabor, što no se je obavio dne 10. t. m. u Kopru, dodajemo još sliedeće potankosti, koje smo naknadno primili iz Buzeta. Kod izbora za gradove Buzet, Izolu i Milje, koji se je obavio dne 10. t. m. u Kopru, sudjevalo je i liepi broj Štrpejanah i drugih birača iz okolice Buzeta. A znate koliko jih je došlo birati iz grada Buzeta? Jedan jedini i to u osobi predsjednika obćinskoga odbora t. j. g. Bigatto.* Odavna je poznato, da istarski Talijanaši nemare za izbore niti u gradovih kad znaju, da će biti izabran čovjek pravedan i nepristran, pa makar bio i njihov brat. Neznamo pako po čijem nagovoru je došao niti g. Bigatto u Kopar, kad je mogao kazati našim biračem, da što su došli kao Turci na prodiku, misleć valjda, da naši neznadu što i koga će birati. Vjerujemo, da bi bio gospodi u Buzetu i drugdje miliji koji vatreni Talijan, kojf bi mrzio »ščave« kao i g. dr. Fragiacomo; znademo, da njim nije Bubuger »persona grata« al to nije naša krivnja. Tà uvjek tvrdite, da su svi istarski gradovi čisto talijanski, čemu onda nepostaviste tuj kandidate »Fragiacomove« boje, koji znade onako divno zborit o »djedovskoj kulturi« i o »divljih uskocih«.

Kad se radi o izborih u »vanjskih obćinah, tada mutite: varate, nagovarate i slieplte sirotu kmeta; tada se s njim kumite i bratite samo da ga predobijete, plaćate mu dapače dnevnicu i vuz do Kopra i natrag, a sada kad se radilo o gospodskoj gradskoj koži, ostajete mirno

* Čujemo, da je bio i g. Negri. Ur.

Ustani narode već s oči proreni driom!
Ustani! — slobloda zove te junačke skoči na noge,
Mračna bježi gle! noć, svjetli bliža se dan. —
Okove prekini, koji te jadna tištahu dugo,
Nije za čovjeka čast, drugim da robuje svedj. —
Istrane ustani! svojoj se slavjanskoj majci okreni,
Njezin he právi si sin, ona će ljubit te znat.
Pamti još: majčice tko se pred ljudima sramuje svoje,
Takomu blagoslov svoj neće dat pravedni Bog. —
Ljubi Istrane majku si, slavski ljubi si jezik,
Svoju tko neciení krv, prezren i gažen je svud. —
Moli i radi neumorno, kloni se odurna grieha,
Činu u svakome čist neka ti sjaji se lik.
Pamet i srce uz radnju plemeni i bistri si knjigom:
Prosvjeta velik je dar, velika znanju je moćna. — —
Narodu zboraću tako bez prekida slanici Božji,
Takov si poslanik ti Vukane premili naš.
Dva puta trideset prošlo je godina k tomu još deset,
Da si na sreću svih nas božji ugledao svjet.

Četrest je ljetà isteklo u glušne vječnosti more,
Odkad u Istru te k nam donese predobri Bog.
Mnogo je odtada buro probujilo preko ti glave,
Mnogi si prolio znoj, mnogi to ranio trn — —
Ali nepogodi svakoj si junački znao odoljet,
Kao starovječni hrast, vlje kad bure ga bok.
Nalik težaku činiš se moni. na njivu što stupi
Ljuljikom pokritu svu, plugom netaknutu još.
Hitro uzvije rukave i mira nedade si duši.
Dokle neiztrieblji ljuli, dokle nerazore ju. —
Tako i ti na ugaru znojeć se istarskom radiš:
Mnogi već izčupa čkalj, ruke ti žilave rnoć.
Narodnu njivu razoravši mnogo si posija sjeme,
Mnogi već rukosad tvoj donosi željeni plod!
Istran se búdi — neće da spava na tvoje rieči,
Častni se sprema na rad: silniku slomi da moć! —
Vrieme je blizu već kada će jadnomu granuti sunce,
Minut ga stoljetni mrak, granut mu veseli dan.
Gore i prodoli travni ječit će jekom veselja.
Svuda će zahorit klik: slobode bit će to pjev!

Morem će sladosti tvoje u prsima ploviti srce,
Svuda bo čut će se glas: njegva je zaniuga to!». —
Vila izreče i mojim prod očima izginu umah,
Dugo ah! gledam za njom, željan ju slušati još. —
Pomnjivo da sam ju slušâ rieči ti svjedoče ove,
Koje ti s uzhitom sad izrekoh Smiljano moj. —
S Bogom mi ostaj — valja mi poći — danak već sviće,
Zorin ga prijavlja ruj — ševin milogiasni pjev. —

Smiljan.

Hvala tj Nadane — rieči ću Vilino pamtiti dobro,
Dokle me predobri Bog uzdrži na svietu tom. —
Idi i od mene Vukanu ponesi čestitku vruću
Zanosno uzklikni još, kada mu stupiš na prag:
«Vukane veselo! dokle na svietu Istrije bude,
Tvoje će ime s njom častno se spominjat vlek.
Vruće ću danas moliti Boga, da gledat nam dade
Dugo još častni ti lik, tiela tvog junački stas!» —

A. K.

kod kuće kao da to i nije vaš pasao. Lukavi ste gospodo kao lisica al vjerujte, da nismo niti mi više slicpi. Uvidjamo i mi, da vas nije za ništa drugo briga nego nako biti nas uvjek u vlasti i robstvu držali. Nam narivavate vaše kandidate a sami niste kadri svojih postaviti i izabrati. Al to vam više nevalja. Opazili smo na vrieme vašu sliepariju. Birali smo ovaj put čevjeka, koji nije naš, al koji će biti svakako pravedniji nego li ste vi. Birati ćemo i u buduće, navlastito u izvanjskih izborih, muževe, koji su posve naši i koji će raditi svimi silami za dobro naše. Vaših savjetah i preporukah netrebamo više. Brinite se sami za sebe a i mi ćemo za sebe.

Od sv. Ivana pod Buzetom. Babin dopisnik u predzadnjem broju javlja, da se je udostojao i on pohoditi naš sajan, obdržavan dne 27 p. m. Žao nam je gospodičića, što se je po suncu i prašini radi nas »šćavah« onoliko izmučio. A kao da te muke nebijaše dosta, razbijali smo mu talijanske »škatule« i sa našim »barbarskim« pjevanjem. Pak da nismo mi pravi divljaci? Gospodičić iz Buzeta udostojaj se stupiti među nas prostako, a mi mjesto, da mu izljubimo skute i koljena, mjesto da mu zapjevamo onu divnu »Va fuori.....« ili »Si apron.....«, mi ga dočekasmo sa barbarskom »Još Hrvatska ni propala«, »Liepa naša domovina,« »Bože živa i sličnimi divljimi pjesmami!!

Nu nezdvajaj nadobudni Padovanče. Doći će opet izbori pak češ i ti moći na Loparu sa našimi Florentinci palit krosovo i pjevat božanstvono pjesme a »šćavom« neku tada crkno od jada. Šta bi si pametan čovjek — a takav je svaki Padovanac — razbijao glavu sa tvrdoglavimi seljaci. Doći će jur vrieme osveta.

Kad ti budeš odvjetnikom, odori onim nezahvalnikom kožu i meso sve do kostijuh, kao što to čine mnogi tvoji učitelji i savjetnici. Tada će jih preći volja »barbarski« pjevat. Priznajemo i mi, da čovjeku — kao što jest ti — srdce kvari kad vidi onako složan i budan narod gdje popjeva pjesmo, veseli se i raduje u jeziku, komu si se ti iznevjerio, koj si ti izdajnički zabacio, al što koristi tvoj jad, što ti pomaže tvoje bjesnilo? Umiri se dakle prijatelju mladi. U Padovi nećeš čuti onih barbarskih glasovah a dok si među nami začopi si ušesa talijanskim pamukom i prikrij si junačko lice. Boli, neizmjerno boli kad ti »domovitić« kmet dovikne: Buzet, Ljubljana i Zagreb jesu pod istim carom i 1 naljem; tuj i tamo pjevaju se iste pjesme, govori se isti jezik, a ti moraš na sve to šutiti jer eno tamo zijaju vrata tamnice. Smiri se dakle mlado momče u svomu srdašcu požuburi makar i Danteovim jezikom:

»Noudaraj toli jako,
Razbit možeš prsi tako.
Proslabe su izmučene,
A da puknu bez koprene.
Bilo bi gorke rane tvoje, itd.

Iz Fontane pišu nam 18. t. m. Prijavite g. uredničko milomu rodu i par veselih i iz poročkoga kotara, što no su gadržali Italijani do nedavnaza čisto talijansko ga, kao da je u sred blažene — ali gladne Italije. Hvala dobrim naukom i savjetom naših prijatelja, mi se na Poreščini budimo sve to više, a podje li ovako na pred — kao što hoće i mora poći — potisnuti ćemo Krnjele i Šarenjake u njihova gnjezda i zabraniti jim za uvjek, da se pačaju u naše poslove, kao što se mi u njihove nemješamo.

Među svietnija i budnija mjesta na Poreščini ubrojit valja naše Fontane. Tuj nelma obstanka našim narodnim protivnikom. Svaki pošteni Fontanac znade, komu rodu i jeziku pripada; svatko znade, da mu je materinjski jezik hrvatski, da je on po jeziku Hrvat, a k tomu vjeran i odan podanik Nj. Vel. premilostivoga cara i kralja Frana Josipa I.

Mi smo jedno i drugo pokazali više putah, a dok nam je na ramenu živa glava, nećemo se iznevjeriti svomu caru, niti milomu narodu. Da to nisu prazne rieči, evo Vam dokaza.

Vama je poznato, da pazinsko veteransko društvo štuje i cieni jednako sve narodnosti. Ono nečini razlike između Hrvata ni Talijana, ravnajuć se po načelih prijašnoga vladara, kojemu smo svi jednako mili i dragi. Mi Fontanci odazvali smo se dragovoljno pozivu pazinskih veteranah, da stupimo u njihovo kolo, a danas imade nas 26, koji smo članovi toga družtva. Tim smo dakle pokazali, da smo pripravni sve svoje žrtvovati za našega cara i kralja.

Nu niti u narodnom pitanju nespavaju Fontanci. Javili smo Vam u svoje vrieme, da smo pitali školske oblasti, da nam se dade hrvatska škola. Čekali smo dugo. Molili smo i po drugi put, a tko kuca tomu se i otvara. Dne 11. t. m. bijasmo svi pozvani pred kotarskoga glavara, da se izjavimo za učevni jezik u školi. Kao u molbenicah, tako rekosmo i pogla-varu, da pitamo hrvatsku školu.

Tako se nadamo, da će se već jednom i nam zadovoljiti.

Nebude li tako, mirovati nećemo, dok se zakonu i pravici nezadovolji. Ovo neka bude i primjerom i potiocem našoj braći u Istri. Pitajmo svuda složno i neprestano ono, što nas po zakonu ide. Svakomu svoje — pak mirna Bosna. Čuli smo u Poreču nekoga gospodina, koji se mnogo školom paču, da on nebi više mogao za školami upravljati, ako Fontanci zadobiju hrvatsku školu. Mi to znamo i bez njega, ali on neka nemisli, da su škole i narod radi njega, već je on — ako se hoće u škole znati — radi škola. Fontanci moraju dobiti narodnu školu, a gospodine iz Poreča neželo više viditi u svojoj školi.

Molimo, da se izpravi. U dopisu iz srieškoga kraja u zadnjem broju podkrala se mašna tiskarska pogriješka, koja kvari smisao, te molimo čitatelje, da ju sami izpraviti izvole. Mjesto »caussa« imalo je biti »caccia«, a čitav stavak glasi: »Gli Slavi dan' la caccia a gl' Italiani in Istria« (Slaveni gone Talijane u Istri kao lovci).

Tandem aliquando — konačno vendar, kliče prijatelj iz Buzeščine. Obćinski odbor u Buzetu dobio je nalog, da sastavi listine u roku od 3 dana, da učini tim prvi korak za izbore, koji se imadu za cielu obćinu kakva je sada bez otezanja obaviti. Glede buzetske obćine se je toga već toliko dogodilo, da s jedne strane nije lasno pisati u prvom hipu, a s druge opet valja da vidjemo, da nas nebi iznenadili još koji drugi nezakoniti činovi, kakav protuzakonit postupak, kakova nova nenarodnost. Svakako naši prijatelji nek se pripravljaju na izbore, koji bi se imali na skoro obaviti, a mi demo o toj stvari budući put obširnije govoriti.

Propovieduni sajmovi. Javljaju nam iz Kastva, da je politička oblast na Voloskom zabranila obdržavanje svih sajmovah i javnih sveđanostih u onom kotaru radi javnoga zdravlja obzirom nalme na koleru. Tako nije bilo sajma na Petrovu u Rukavcu niti procesije dne 2. t. m. a neće biti sajma na Jakovlju u Opatiji, na Rokovo u Voloskom, Klani itd.

Gospodi svećenikom u miru. U našoj tužnoj Istri nestaje danomice sve to više svećenstva. Ostaju bez dušobrižnika župe, kuracije i kapelanije te nije čudo, što ga nemogu dobiti ona mjesta, koja nisu imala do sada stalnoga. Takove mjesto jest Padena u župi Krkavce, u kotaru kopparskom. Tamošnji naš dobri puk traži si, kad već nemože inače, javnim putem dušobrižnika, koji bi imao glavnu i skoru jedinu skrb, da po nedjeljah obavlja službu božju. Selo Padena nalozi se nedaleko carske ceste, do dva sata odaljene od Kopra. Imade 46 kućah sve naokupu. Imadu čednu crkvicu i blizu nje stan za svećenika, sastojeći od 4 sobah, kuhinje i konobe. Svećeniku dati će nadalje:

1. fr. 150 u novcu, 2. svaka kuća 60 funatah grozdja, ili ako toga nebi bilo, svaka po for. 3, 3. po jednu šćatinu stara (vagana) pšenice, ili po 1 for. 4. svi skupa dati će 10 kluftarah drva. Nadalje dobio bi od seljakah ulja i drugih prolzvodah, kojih narod pridjela, tá naš puk rado daje dobromu svećeniku.

Ako bi dotični hotio držati školu, ili bi mu u tom Padenci na ruku a oblasti bi ga zalato nadarile, kao i sve pomoćne učitelje.

Tko bi od umirovljene gg. svećenikah želio preuzeti ovu častnu i lahku službu, neka se izvoli obratiti na mjestnog župana i obćinskoga zastupnika g. Šimuna Dilića u Padeni, pošta Piran (Istra).

Kolera na Ricci popustila je prilično te prem jih oboli i tamo 4—6 na dan ipak se nadamo, da neće prekoračiti za mnogo toga broja. Hrvatske i ugarske oblasti poduzele su najstrožije mjere, da se pošast neunese u Hrvatsku i preko nje u Ugarsku, a kako nam pišu iz Li burnije, nije naša vlada dosta učinila, da se kolera neunese u one krajeve, kamo se Riečani jatomice sele. Radi toga pojavio se već neki slučaj kolere i u voloskom kotaru, a dao Bog ostalo samo pri tom!

Kolera u Trstu nekosi do sada — budi Bogu hvala i energičnim korakom oblasti — groznom svojom kosom, kao što smo se bojali. Oboli još danomice između 3—5 osobah, nu to nije tako velik broj za velik grad, a od obolijelih ozdravi se skoro polovica. Tršćanski »Osservatore« izdao je proglas na gradjanstvo, u kojem mu preporučuje razne zdravstvene mjere, a ponajprije pouzdanje u zdravstvene oblasti i požrtvovne liečnike. Pošto vlada kolera ovdje već 6 dodanah, i to uvjek u istoj mjeri, nadamo se, da nas neće zahvatiti onako grozno, kao što je to činila nedavno u Italiji i Francezkoj.

Sredstva proti koleri. Priobćili smo jur našim čitateljem nekoje mjere, kojih se valja držati, da se po mogućnosti očuvamo od strašne bolesti, koja nam prieti, a danas opet donašamo nekoliko koristnih navjetah izkusnih liečnikah, preporučujuć isto našemu narodu, da se ih što točnije drži i po njih se vlada.

Kolera je kužna bolest, koja se javlja, lijavicom, bljuvanjem i bolnimi grčevi mišicah, te se može dobiti ako blato ili ono što takovi bolestnici izbljuju, friško ili osušeno, kao prah u zraku letać, dodjo komu sa hranom, pićem (vodom) ili dihanjem u tielo. Ovo kuživo, koje se nanalazi u ročenih izmetinah, ukorieni i množi se najviše onuje, gdje vlada nečistoća i ako pade na jestvine ili u vodu.

Zdrav želudac može ponešto svojom kiselinom ovo kuživo, ako ga nije premnogo, uništiti.

Kuživo kolere može se uništiti najlaglje zračenjem (vjetrenjem) i velikom vrućinom. Valja dakle da osobito pazimo na sliedeće:

1. Stan i čitava kuća, postolje i postoljina imaju se čim bolje vjetriti: u njih ima vladati najveća čistoća. Gnojišća, kanali, zahodi, kaljužnice zahodah, štalo itd. imaju se gusto i čisto izpražnjivati, da se tamo smrad ne nakupi, te karbolnom vodom pollovati, ili barem negućenim vapnom ili popelom često i rodovito posipavati.

2. Svaki neka rodovito i umjereno živi, osobito u pogledu jela i pića i neka se čuva svakojake prekomjernosti i strahu pred kolerom; neka se čuva prohlade, te je u tu svrhu dobro imati po danu i po noći trbuh flanelom omotan.

3. Ako se kolera u mjestu pojavi, neka se za čim veću sigurnost ova pravila obdržavaju:

a) Ima se samo friško kuhano jelo, prije još nego ohladni, jesti; a nikakova prisna (sirova) hrana, n. pr. salata, sir, pršut, voće itd. niti hrana, koja poslie kuhanja ohladi.

Za vrieme kolere treba se čuvati jesti voće, nu ako se već jede, ima se malo prije toga kipućom vodom na brzo oprati.

Čuvati se treba ribe, osobito ako nije friška.

U obće valja se čuvati svakog jela, o kojem se zna, da proužrokuje lijavicu, n. pr. nezrelog ječmena i krumpira.

Kruh ima dobro kipjeti (kisati) i valjano se izpeći; prije nego se jede, ima se ne tanko rezati (landice) rezati, i kroz 20 minutah na vrućoj ploči pržiti (peći).

b) Voda za piće ili pranje, isto tako i za kruh mjesiti najbolja je iz vodovoda i to uvjek friška i pokrivena. Gje se ljudi služe vodom iz šterne, tu treba barem onu, koja se pije, prije zavrieti a zatim dok ohladni neka se na čistom mjestu, u pokrivenoj posudi (najbolje u začepljenoj boci) drži. U ostalom nevalja mnogo vode piti.

c) Sve posudje iz kojeg se jede i pije (tanjuri, zdjele, čaše, žlice itd.) neka se prije jela na plamenu ugriju.

d) Kiselasta, premalo ili prejako se pjeneća piva — pogibeljna je za piti.

e) Pogibeljno je kad kolera u mjestu zavlada, ako se mnogo ljudih u jednoj prostoriji sakupi, ako su stanovi pronapunjeni; nadalje nevalja za to vrieme tudje zahode upotrebljavati.

4. Prvi znakovi kolere jesu: krulenje i prelievanje u trbuhu, lijavica sa osobitom množinom vodenog blata, i neknkova muka pod žličicom. Tko to na sebi opazi, neka legne u postelju, pokrije trbuh vrućimi ciglami (opekami) ili vrećicami sa vrućom pieskom ili bocami sa vrućom vodom napunjenimi; neka pije vruću crnu kavu sa rumom; neka uzima s početka svakog pol sata, a kašnje svaki sat 20 kapljicah proti koleri u vrućem čaju (the-u) od metve (Prominze), koje kapljice se pod ovim imenom u ljekarnah dobiju. Pri tom valja toplo pokriven biti, mirno ležati, a kada je potreba (na stran ide) — netreba iz postolje silaziti, nego se ima bolestnik na postelji pokriven osebnikom (vrčićem) poslužiti, da se pod nipošto nesustavi i to tako dugo, dok lijavica posve neprestane.

Ako bi pako bolestnik uz lijavicu počeo i bljuvati, dužni su domaći odmah po liečnika skočiti.

Listnica uredničtva.

Dopisniku sa ljaku iz M. Vaši dopisi biti će nam uvjek dobro došli. Nemari što Vam jezik nije posve čist. Nije to krivnja Vaša, nego naših susjedah Talijanah, koji nam nedaju hrvatskih škola, gdje bi se naša mladež u materinjem jeziku naobrazila. Iz talijanskih fabrikah (škola) izadju naša djeca poslije 5—6 g. pak njim se dogadja kao što i Vam, t. j. da neznaju hrvatskoga ni talijanskoga jezika; neznaju u jednom niti u drugom deset riečih pravilno napisati. Nu to nas neimade prestrašiti. Svugdje, gdje imade 40 za školu sposobne djece, valja da roditelji od obćinski odlučno zahtjevaju, da nim se dade narodna škola. Gdje bi trebalo o tom poličke upute, neka se obrate na nas. Pišite nam dakle i u buduće. Od seljaka su nam uvjek najmiliji dopisi. Danas hvala Bogu imademo svuda u Istri takovih dopisnikah, a s vremenom biti će jih i više. Nam je dosta, da dopisnika razumijemo i da latinu piše, a što se čistoće jezika tiče, to je naš posao. Srdačan Vam od zdrav.

Dopisniku iz okolice buzetske. Škakljivo je ono pitanje, o kojem nam pišete. Popitat demo se o tom pobliže pak onda tekar tiskati. Da ste nam zdravo!

Dopisnikom iz Buzeščine, Barbana, Gračišća itd. Stiglo nam prekasno za današnji broj. Strpite se do dannas osam dana.

Tršćanska burza

dne 21. julija

Austrijska pap. renta	for.	85.20	do	for.	85.30
Ugarska »	»	94.70	»	»	94.85
Iste u zlatu 4%	»	105.05	»	»	105.85
Dionice nar. banke	»	878	»	»	879
» kredit-banke	»	277.1/2	»	»	278.1/2
Talijanska renta	»	98.3/4	»	»	98.1/2
London 10 lirah sterlinah	»	126.1/4	»	»	126.1/4
Napoleoni	»	9.99 1/2	»	»	10.01
C. kr. cekini	»	5.84	»	»	5.86
Državne marke	»	61.85	»	»	62.—
Isto francezke	»	49.85	»	»	50.—
Talijanske lire	»	49.90	»	»	50.—

Lutrijski brojevi

dne 17. julija

Trst	42	44	62	52	59
Linc	41	15	37	31	40
Buda	88	27	39	05	49

dne 21. julija

Prag	32	10	16	04	58
Lavov	72	70	16	38	74
Hermanstadt	62	04	78	47	38

TOPLICE
Sv. Stefana
u Istri
otvorene su od 30. maja do zadnjeg septembra t. g.
Voda zdravotna za nutarnje i vanjske bolesti.
Željeznička postaja: Buzet (Pinguente).
Brzojavi: Motovun (Montona).
Pisma i omoti preko: Oprtlja (Portole) u sv. Stefan.
Ravnatelj-vlastnik:
Anton Bratetić.

Domaća trgovina.

Preporučamo svakomu, koji kupuje kuruzu, muku belu i žutu, svakojaki kruh ovas, posije (mekine) šukar, kavu, sapun ulje, ocat i u obće sve predmete, koji se rabe u obitelji, da se potrudi u trgovinu **A. Krajcara**, koji prodaje vrlo solidnu robu uz nizke cene, a uz to je čovjek našega roda i jezika.

Trgovina:

A. Krajcara

nalazi se *Barriera Vecchia N. 5.*

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz

4-dnevni odkaz $2^1/_2\%$

8-dnevni odkaz 3%

30-dnevni odkaz $3^1/_2\%$

u napoleondorih uz

30-dnevni odkaz $2^1/_2\%$

3-mjesečni odkaz 3%

6-mjesečni odkaz $3^1/_2\%$

Okružni odjel

u bankah $2^1/_2\%$ kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Poštu, Brno, Trogavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innsbruck, Clotovac, Ljubljana, Salzburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od dovizah, efektah, takozvan imovčenje kuponah uz $^1/_4\%$ provizije.

Prodajam

na varranto, uvjeti na aporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu $^1/_4\%$ provizije za 3 mjeseca.

Na efekte $6^1/_2\%$ godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povodu iznosa glasom posebnoga aporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—11

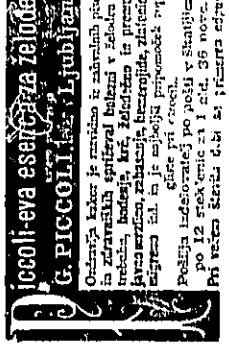

Odlično lekovito sredstvo za želodac, koje je nadkrililo sve dosadanje. Ono je sastavljeno iz zdravilnih sirovih tvarih, koje su pomno izbrane i pripravljene po najnovijih načelih farmacije. Ono je najbolje sredstvo za želodac, koje se može dobiti. Ono je najbolje sredstvo za želodac, koje se može dobiti. Ono je najbolje sredstvo za želodac, koje se može dobiti.

Pošilja odkazatelj po pošti v Stanjolah po 12 steklenic za 1 fl. 35 novč. Pri večem številu cena se primerno zniža.

V steklenicah po 15 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah: Fonbaschi, Leitenburg, Lipranti, Pezzetto, Praxmarer, Prendini, Ravasini in Zanetti in skoro v vseh lekarnah Primorske, Tirolske, Istre in Dalmacije.

G. Gavr. Piccoli-ju, lječniku u Ljubljani.

Na zahtjev potvrđujem, da sam Vaš eviet za želudac, kojeg snabdjevate sa mi je dobro poznate, uspješno rabio u mnogo slučajevah proti bolesti u želudcu i zlatej žili.

Ljubljana mjeseca januara 1884.

Dr. Emil vitez pl. Stöckl

c. k. vladin savjetnik i zemaljski zdravstveni izvanredni.

Podpisani potvrđujo, da ima želudčana esenca ljubljskega lekarnika Piccoli-ja hitro i prečudno zdravstveno moć. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moja i susedne županije; komaj da prodjo dan, da ne bi tko došao k meni, to me prosi za jedno ili staklenicu želudčane esence, kojih imam uviek nekolliko pripravljenih.

A. Wassich, Županik-dekan. Plomin, Primorje.

Antirrheumom najbolje zdravilo proti prohladi, kostobolji, oslabi delavnih udutlah, bolestim u krizu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santoninske; (kolešci proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadičah 50 nvč. 1000 komadičah 2 for.

Salicilne pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), plućnim, pranim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.

Želučni prašci slupe. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim pranim i plućnim bolestim, zaslužnju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd. Odrašćeni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličic. Staklenica 36 n.

Tu navedena, kako i ova druga ozdravilna se uviek friške dobe u lekarni 21—32

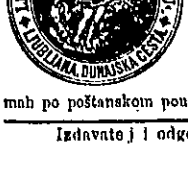

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana,

Dunajska cesta,

gdje se naručbe odmah po poštanskom pouzeću izvršuju.

Proljetno zdravilo

najbolje i najuspješnije proljetno zdravilo, koje je nužno za osviježenje krvi i uzdržavanje zdravlja svakomu, koli mladomu toli staromu, jest od ovdašnjeg p. n. obćinstva obljubljeni i visoko cienjeni

Ofner Rákoczy,

braća Loser, Trst.

Voda Ofner Rákoczy

koji je stigao netom svoj; svojimi vrlo bogatimi mineralnimi sastavinami premašuje sve ostale *tu i inozemske gorčice*, steknao je sjaj glas svuda od najprvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domaćih radi dobrote te se upotrubljava kano svoboći domaći lijek. Može se uvjek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i ljekarnah.

Skladište u Trstu kod g. Giov. Cillia i kod vlastnika 7—20

Brada **Loser.**

Novi ustav

za posredovanje službah i za službenčad te za stanove, za tu i inozemstvo

rst via del Ponte br. 5.

Uradjuje se u talijanskom, njemačkom i slovenskom jeziku. 23—31

SUKNO ZA ODIELA

od trajne ovčje vune za čovjeka srednjo veličine

3·10 metra za odielo { za fr. 4·95 iz dobre vune ; 8·— ; bolje ; 10·— ; fine ; 12·40 ; prav fine

peruvienne iz najfinije volne v najnovejših barvah najnovejše za **suknena obladila za gospo, meter f. 2.**

Črni krzni palmerston iz žlate volne za **zimni paletot za dame, meter f. 4.**

Polne pičde po f. 4, 5, 8 do f. 19, jeden. Zelo lepa obladila, hlače, vrlne sukenje, tkanine za sukenje in dožne plašče (tuji), rašanina, komla, (grebenina), chevriots, iricots, sukno za dame in biljare, peruvienne, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1866.

Skladište tvornice v BRNU (Brünn).

Uzori prosti. Ogledek za gg. krojače **neprosto. Pošiljatve** s povezetjem čez f. 10 **prosto.**

*Imam stalno zalogo sukenja v vrednosti f. 100.000 a vr ter se ob sebi umo, da mi v moji svetovni trgovini mnogo ostankov po 1 do 3 metrov dotičih prcenitnju prisiljan sem tedaj krnjeo zelo **zeljkani tvarithani cani** razpečavati. Vsak razumen človek mora razvideti, da se od tako malih kosov **nemorejo pošiljati uzori**, kar bi od kneih sto naročb prilik izmalu nič ne ostalo, in je toraj zgolja **slaparja**, ako tvornica za sukno ostankino prilike omanjujejo, saj se v teh slučajih prilični odrezki od celih delov in ne od krajcev; namen tacega postopanja je razumljiv.* 48—47

Neprimerni ostanek se zamenjajo ali pa se denar povrne.

Dopisovat se more nemški, magjarski, češki, poljski talijanski in francoski.

ŽELODČNE BOLEZNI

Je moguća ***BRZO*** in ***POSVEMA*** ozdraviti po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

odlni in nadosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi tok proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandanas, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke.

Većina raznih kapljic, lječkov itd., katere se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva smes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil veled svoje priproste sestave, odločno oživljujoče in želodčno živce hitro krepčalne moći **pravice prednosti** nad vsemi dosedaj v toj stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom veče prašanje po njemu. Ta balzam bogat na dobljočih snovih kineške robarbare, katera koronika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na prebavljenje ni čiščenje, je znamenljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nejačnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnom trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcov. 38—28

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marka Ravasini*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Pallech.

Zanimivo za obitelji.

U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palači Salem, nalazi se 48—46

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cene košare svake vrsti, četke, metle iz stame i iz konjske grive, čistila za noge, sagove; kleto svakovrsti; povoštano platno; lonce za cvietje i za ribe; platno za vezenja, finog sapuna te svakovrstnih predmetah za tapetare.

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac

odobren po viših oblastih na dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

šibenik (Dalmacija) na filialkom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, čaem ili juhom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, imajućih zdravotna svojstva, to se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod probavljajućih organah nadalje čisti krv izpravljajuć slabinu i tromost i pospješujuć tok. On čisti polagano, uništuje gliste ublaživajući kroničke hrapavosti jetarah slezena, umanjujući sve malo po malo zastarjele bolesti hemoroidah.

Uzima ili se likora danomice, čuva od otrovnih miazmah, proizvirućih koli od pokvarenih sraka, toli od epidemijah ynte je izvrstan lek proti *grozničí* i proti *koleri*.

Ono pako što snažnjava pravu osnovnu likera u zdravstvenoj stanci jest, što oslobadja ljude odane orčbi i pokunjenosti od škodnih posliedicah, koje dovjedanstvu daje veliki broj nesrećah.

Zalata ima malo danah čovjek, koji se služi tim likorom duti, da mu je povraćena životna snaga, i duvatve blagostanja čim ga zadovoljnim, probudjenim i svjetlim za svaki rad. 44—45

Da se olakoti kupovanje obćinstvu gospodar tvornice osnovao je na Sirovo razprodnju svoga likera, koji se može dobiti u svih **kavanah** i **rakijašnicah**.

LUIGI CADORE

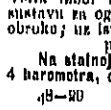

limar

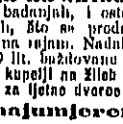

zaprsegnuti procenitelj.

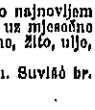

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladištu:

Velik izbor **kupaljah žitebovah**, badanjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaje uz gotov novac kano i uz mjesečno obroke; uz iste pogodbe daju se na najam. Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od $^1/_2$ do 50 lit. baždarenih c. k. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na žlieb i drugih limarskih spremah. Suviše br. 4 barometra, označitelje vjetrovah za ljetno dvorce, bačve, glerieto itd. itd.

48—20 **Sve uz najumjereniju cienu.**

Ljekarnička specialiteta

odlikovano

Ljekarne Udovicich

TRST - VIA FARNETO - TRST.

Paštilje nitričke kasic. Izvrstan lek proti grlenim bolestim, kašlju, promuklosti itd. Mnogobrojno svjedočbe izdano vlastnikuu o toku od 10 god. o izvratnom uspjehu, potvrđuju vooma dobru djelatnost, bolju nego li je ikoji drugi lek slične vrsti. *Škatulja sloji 25. novč.*

Tinktura etero vegentabilna stalno sredstvo za izkorenuće *kalih* in *kurših ocijuh*. Izjavljujom tinkture očito, da sve ostale tinkture, koje nisu druge nego li nesavršene patvorina moje nedaju sjajnih i stalnih uspjeha, kojimi se ja ponosim. Svaka *staklenica* nosi moju firmu a stoji u Trstu *novč. 60* izvan *80 novč.*

Eliksir za čišćenje zubih. Nepogrešivo sredstvo za očuvati od neugodna vonja iz ustjuh; ojačava zazubnjake, uzdrži zube svietle i bielo i prieči bolesti; upotrebljuje se ako se ga ulje žličicu u pol čaše vode, čim se usta poperu. *Ciena 40 novč.*

Prašak za čišćenje zubih Cr. Mialhe profesora medicinske fakultele u Parizu. Ovaj prašak ne služi samo za sačuvati bielo zube i za očistiti jih, jačeć zazubnjake, već djeluje svojimi razokužujućimi svojstvi da se u prabavno i dihajuće organe neunose žarodci kužnih bolesti i tako biva izvrstno preservativno sredstvo. *Škatulja 50 novč.*

5—24

Naručbe ovršuju se odmah uz pošt. pouzeće.

Umolja va se, da se piše naslov točno: **Ljekarna Udovicich. Via Farneto.**

Veliko skladište **šivaćih strojevah** izvornih, za svaku porabu.

Skladište **čvrstih blagajnah**, koje nije moguće razbiti a sjegurne su proti ognju.

Veliki izbor **svetiljkah za petrolej**, finih i prostih, za objesiti i za prenašati. 48—31

Prodaja svakojakih **spremah za strojeve**, sa vlastitom radionicom kovača mekanika; *primaju se popravc svakojakih strojevah kod*

FILIPA BATTICH-A

TRST, Via Acquedotto broj 23.

Naručbe izvršuju se neodvlačno uz pouzetje. — Ciene nebuje se konkurence.

Samo for. 8.25

stoji kod mene od danas izvrstna **Valimtongska Remontoirka** iz pravog double-zlata sa brnog nikla, koja se natiče bez ključa sa spremanjem i kazalnikom i sa tanko urađenim nikelovim strojem. Za gospođe, vrlo niske cene samo for. 9. Iste od 18 otnog srebra, kućana od c. kr. baždarskog ureda for. 12·50.

Jedna cilindrovka

iz najfinijeg double-zlata ili srebrnog nikla na minutu točna for. 5.70.

Jedna ankerovka

iz najfinijeg double-zlata ili srebrnog nikla sa 15 rubinah sa kazalom sekundah na minutu točna for. 7.40.

K tomu dobijo svaki naručitelj **posve badava** najnoviji **lenac sa arabinom** i spravom što se može u jednoj minuti protvoriti u držalo sa perom i tintarnicom, što je razvidno iz gornje slike.

Oni satovi jesu fino graviranl, gvilohirani i na minutu urođeni i za točnost

na 5. God. zajamčeni

Naručbe prima uz gotov novac ili c. kr. poštareskim pouzećem: —0

„Waarenhaus zur Monarchie"

Wien

III. Hintere Zollamstrasse 9.

Osobito prikladno **za dare na bermi**

Osobito prikladno za dare na bermi

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.** Tiskom **V. Dolenca**

Broj 50.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom jačamo naše stvari, a Nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo palazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pri poslanu se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 50 novč. za svaki redak više 5 novč.; ii u slučaju opetovanja u pogodbe za upravom. Novci, na ličnu poštarskom najvišicam (assegno postale). Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje su ne plaća poštarina, ako se čvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju niko se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo, ili odpravničtvo. Neblijegovani listovi se ne primaju. — Predplata je poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 50, 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Poziv na predplatu.

Ovim mjesecom otvorila se predplata na naš list za drugo polugodište. Radi toga molimo naše predplatnike, koim je iztekla predplata koncem prošloga mjeseca, da istu na vrieme obnoviti izvole.

Upozorujemo ujedno naše mnogobrojne dužnike, da već jednom ovrše svoju dužnost, jer čemo inače postupati proti njim onim načinom, kako njim nedo biti milo.

Izdavanje lista stoji nas silnih žrtavah, pak imademo pravo, da zahtjevamo od svakoga, koji list čita, da nam je žrtve i nositi pomaže.

Predplata iznaša za mnogočnije for. 5 na godinu, a for. 2.50 za pol godine; za seljake for. 2 na godinu, a for. 1 na pol godine.

Novci molimo, da se šalju samo poštarskom naputnicom.

Uprava «Naše Sloge».

Buzetski izbori.

I.

U posliednjih nekih brojevih bavili smo se sa obćinskimi izbori u Pazinu. Izbori za porezunu obćinu prošli su povoljno, a sad iso imali obaviti za cielu mjestnu obćinu, jednu od najvećih u Istri i svakako najznamenitiju u srednjoj Istri. Narodni dušmani osujetiše to izbore, izumivši bajku o kolera. Produljili su tim za kratko svomu pašovanju život. — ali smrt ih lje izbjeći neće. Poznajuć tamošnje rodoljubo i narod, žalostnim iskustvom talijanaškoga gospodarenja osvješćeni, mi se čvrsto nadamo, da će napokon pobjediti, jer gdje se bori za pravednu stvar, tu se mora pobjediti, pa dolazili tamo makar i Vidulichi, da pomognu propadajućoj si stranki.

I dočim je tamo sve za izbore gotovo, valja da se narod u drugoj, skoro tako velikoj, i znamenitoj obćini u srednjoj Istri, pripravlja na ovakvo izbore. A to je obćina *buzetska*.

Mi smo o njoj ponovično i u više članakah pisali, poznajuć i uvažujuć njezinu znamenitost. Nije obćine u Istri, u kojoj se je jasnije pokazalo, kakove mora, narod trpiti prije, nego li izvojuje sveto potlačeno pravo, nego li u buzetsko. Narod tamo još trpi, još nije izvojevao svojega prava. Al je na putu, u prilici, da ga izvojuje.

Sad su, reć bi, svladana sva neprilike, osujećene sve spletke, raztegano sve mrežo. Sad neostaje drugo, nego da narod kao jedan muž stupi na biralište, da neizabiro nedostojnih, već ljude svojega povjerenja. On će to stalno učiniti. Zlato se čisti u ognju, narod se očelićuje, jača, kriopi u borbi. A borbe je on, osobito ove zadnjih četiri, pet godinah, dovoljno imao. Ojačao se je stalno u narodnoj svjesti, a dosadanji uspjesi, uz svu protivnost sa preraznih stranah, nek mu budu porukom, da pravedna stvar mora konačno pobjediti. Potlačeno jače, sve to više skače.

Obćinski izbori bi se bili morali obaviti već godine 1883. Nisu se obavili, a Talijanom je to dobro došlo i s toga, što su mogli, kao i prediduće godine, izabirati izbornike za izbor u pokrajinski sabor, po slavnu izkvarenih izbornih listinah. Nategnuli su i sliedeće godine 1884., s obćinskimi izbori tako, da se je za pokrajinski sabor još biralo po novačkih listinah, po kojih nije množina naših, imajuća pravo, bila pripuštena k izboru.

Obćinski izbori bili su se ipak te godine obavili. Naši su većinom pobjedili. Ali protivnikom bila se je načelnička stolica pravo pridržala, a i mogućnici pritiskali su i čuvali jih na njoj. Uzeli su si vremena, bez prigovora sa strane nadležnih oblastih, da uzmognu pridobiti na svoju stranu pet, šest zastupnikah hrvatske stranke. Putovalo se je, nagovaralo, moljakalo, laskalo, bunilo i varalo narod kroz punih osam mjesecih poslije obavljena izbora. Kad se nije moglo proturati staroga načelnika, došlo se je s drugim. Sve uzalud. Naši su već dosta izkustva imali, a promjenom osobe znali su, *da bi se promjenio kapelnik a da bi muzika ostala ista.* Talijan ostaje Talijan naprama Hrvatu, pa obukao on koju mu drago odjeću.

Mjesoca jenara 1885. imao se je obaviti izbor načelnika i savjetnikah. Izbora se nije moglo obaviti, jer po tada još valjanom zakonu trebalo je tri četvrtine zastupnikah za taj izbor, a talijanska tretjina nije htjela doći. Većina zastupnikah morala se raziđi neobaviv posla, i strpljivo čekati bolje dane.

Novoizabrani zastupnici bili su sazvani po drugi put rad izbora načelnika i savjetnikah na 11. marča 1885. Talijanska stranka opet nije došla. Na tergu bio je okupljen osao, kojim se htjelo hrvatske zastupnike ruglu izvrći.

Tad već obstojao je zakon 7. febrara 1885., po kojem zastupnici, nedošav dva put pozvani k izboru načelnika, gube čast zastupničku i mogu bit kažnjeni sa 50 for. globe, dočim na njihovo mjesto stupaju oni, koji su iza njih najviše glasovah dobili. Taj zakon bio je tad već u kreposti. Saznav za nj buzetski Talijanaši, bila su njim pala krila. Da zdvoje. Pomogla su njim gospoda pazinska i porečka i pristalo su o. kr. oblasti. Rekli su, da taj zakon nije još uporaviv na buzetsku obćinu, i valjala njim je. Zastupstvo još prije nego li bijaše konstituirano, bilo je razpuštano, a upravu obćine pustilo se je u rukuh prijašnjega načelnika, proti kojemu bijahu tužbah sa svih stranah, kojega bijaše napustila i sama talijanska stranka. Pod njim obavili su se i izbori za carevinsko vieće, ali po novih urodjenih listinah.

Pri tih izborih pokazao je narod koli se je osvjestio. Pet danah i skoro toliko nogih izabiralo se je izbornike. Hrvatski birući odaljevali su svim napastim protivnikah, jedva imajuć polenta i kruha, da se prehrane, i probavljajuć noć pod vedrim nebom. Pobjedili su, tako pobjedili, da su sad pazinska i porečka gospoda morala uzet stvar u ruke.

Po volji te gospode izabran je bio upravni odbor i preuzeo upravu obćine dne 5. *agusta* 1885., *pošto ju je imao u rukuh stari načelnik kakovih 15. mjesecih poslije izbora novoga zastupstva.*

Taj upravni odbor, po zakonu državnom i pokrajinskom, imao bi bio poslije šest tjedanah svoga službovanja dobiti nalog, da se obave novi izbori zastupstva. Prošlo je osam put šest tjedanah, prošlo ja skoro dva puta šest mjesecih, prošla je skoro godina danah, a izbori još nisu obavljeni.

Imao je on drugi zadatak nego li obavljati izbore.

Kakove osobe sačinjavaju taj odbor i kakav mu bijaše posebun zadatak namienjen, rekli smo bili u brojevih od 1. i 8. oktobra lanjske godine.

Da u kratko spomenemo zadatak taj, pak da na to naključimo što se kusnjo dogodilo.

Htjeo je postaviti svom silom za seoske župane takove stvorove, koji su slieno pristajali uz prvanju upravu — a puk nije o tom htjeo nit čuti, već je birao mužave svojega povjerenja.

Nagovarao je ljude, da napravе prošnju za odcieplienje Krasa od Buzeta — a puk, prem da ga je jur želilo i molilo za odcieplienje, nije sada htjeo na to pristati, bojao se je darovah protivničkih, od njih nije imao nikad dobra, pa kako da mu sad za dobro radel

Tim je bio učinjen prvi korak prema onomu, da će sami talijanski zastupnici sabora, odnosno izvršujuća oblasti toga sabora, zemaljski odbor, raditi za odcieplienje Krasa od Buzeta, kad nije izabran župnikom za Kras pristaša njihove stranke.

Kad su Talijani uzalud poduzeli bili sva sredstva, da i nadalje vladaju u cielokupnoj obćini, nek se odieli Kras, da puk bar u ostavšem dielu zavladaju, gdje da će njim biti lahak posao s Hrvati.

Pošto se nije moglo nagovoriti ljude na prošnju za odcieplienje, napravilo se je drugi korak prema istomu smjeru.

DOPISI.

Iz Boljunščina, 20. julija 1886. Hvala ti burba Luko, hvala! Što smo želili, to smo i doživili. Do sada nije još naših sveučenikah porečka babn «L' Istria» šibala, to se jedva dogodilo u broju 240. rečenoga listića od dne 17. t. m. Nu upravo zato barbi Luki hvala i stoput hvala, jer kad jih «L' Istria» grdi i crni, onda jih pred našim pukom časti.

Drugi Luka! Ti si po svoj prilici zaodjeven gospodskim kaputićem, jer kažeš, da se pod Učkom potižuje i po placah i po palačah, u crkvi i u školi. Al znaj, da si u gradu pisao i po gradsku pisao, jer pod Učkom nema palačah niti placah, po kojih se politizuje. Zato ti kažemo, da si skromašnji od najskromašnjeg kmeta, ako i odjeven u šareno odjelo.

Mnogi po gospodsku odjeveni ostaju često dužni, što jednomu što drugomu, a ja u ime šibanih sveučenikah nedu ti dužan ostati, već ću pitam: zar ti humski mnogočastni g. Vitezić zato smrdi, jer bijaše predpostavljen vašemu pozvanomu ali neodobrenomu? Ostali podučkarski sveučenici tako se malo politikom bave, da nije dosad porečka »krokotuša« za njo niti znala, dok nisi ti to laži raztrubio i to po svoj prilici zato, jer si se kruhom oplo bio, a sad ti se sline za nami cieđe.

U podučkarskih školah, ako se je ikada politiziralo, sad se nepolitizuje više. Znaj pako, da svi podučkarski i istarski rodoljubni sveučenici ljube Istru i njezine stanovnike iskrenije i vruće, nego li ti i tvoja svojta; da mir i ljubav pospješuju, a da nikada trpieti neće, da njima od Boga povjereni puk kao dosada derete i gulite, vašim poganskim napredkom od Boga i crkve odvraćate, i pravice mu kratite od Boga i cara podieljene.

Upravo radi toga, da vjerni puk goji i uzdrži strah božji, da se grieha čuva, da čuva božje, crkvene i svjetovne zakone, da mu se srdce uže i uzvisi do samoga prestolja božjega, mora mu sveučenik u domaćem razumljivom jeziku propovjedati, da nebude «Turco alla predica» ili kano onaj, koj crkvi nikada nepohađja.

Liturgija, od vajkada obična u jednom ili drugom jeziku, mora se raditi, al u neobičnom jeziku neuvnjati! Tako je glasila ona odredba vam stalno neugodna. Nu što deš, barba Luko! Ti deš morati šibati sv. otca Leva XIII., koj je očitom službu božju odredio na čast sv. braće Cirila i Metoda, slavjanskih apostolah, za četnikah slavjanske liturgije, a nikako podučkarske sveučenike, jer oni su podložni i posiušni crkvenim odredbam, a nisu izrodglavi kao «hrvatska muše», kakovih mušah u ostalom ima mnogo više po Italiji, nego

po Hrvatskoj, ako i Dalmaciju amo uračunamo.

Neznam pako, zašto ti barba Luko nazivlješ g. župnika vranjskoga najljućim («ferose») apostolom hrvatstva, tá tebi je poznato, da je prijazan, veseo, da rado potrebne pokriopi, pa bili i isti Talijani, da upravo premalo politiku tjera, nu bio je i jest vjeran državljanin i oštar bič svim nepoštenjakom, a tako će i u buduće biti. A zato ga valjda nećeš nazvati «ferose», ako mirnim i uljudnim putem svoje zahtjeva. Si tacuisses, philosophus mansisses!.....

Prezimena iz župničkih knjigah se onako izpisuju posvudu, kako su u istih zabilježena; pa ako su u zadnje vrieme stara namrovarena prezimena po naravskom pravopisu bila popravljena, i to od predšasnikah, nije tu nikakve nezakonitosti, a veća nezakonitost je ta, da se prezimena od geometra pravilno napisana, ipak kadkad na pločnih nalozih izkrivljuju.

Zašto te vranjski izbori toliko peku, toga neznamo. Možda zato, što nije nekoji čovječina na dan izborah dljete primio? Da ti put skratimo do tvoga kuma zastupnika, boljunskoga, to da doznadeš, zašto je gosp. kotarski kapetan dne 8. t. m. u Boljun došao, potrudi se do njega sam mogući, ta ti je bliži, pa će ti kazati, zašto je prisustvovao izborom pakinskim dne 16. i 17. pr. m., zašto 8. t. m. izbornih u Boljunu, a kazati će ti i to, zašto će prisustvovati i budućim občinskim izborom u Pazinu.

Da te pako posvema umirimo, javljamo ti i to, da je u odbor vranjske administracije izabran onaj upor ironike Picolj, duša i srdce sve administracije, koji će svimi svojimi silami nastojati, da bude sve uredjeno na korist onoga dobrogu puka, kojega on zarko ljubi, i koji je njemu sve svoje povjerio.

Gosp. načelnikii boljunskoga si i dosada nazivno «buon podestà», to i po tom se poznajemo, stara lijo! A on nek i ostane dobar, samo nek se s pukom dogovara, a ne da ga radi malenkostih tuži.

Naš gosp. načelnik će stalno i ovo godine, čim se poljsko djelo dovrši, nastojati, da se občinski putovi poprave, što je i jako potrebno, a onaj, koji je po zaboravnih putovih svojo gospodarke tražio izgubio, neka se k nam vrati, kad i lanjski snieg.

Ferali će možda i Boljunčom u vrlomenom svatiti, jer su njim potrebni, ali još potrebnija je duševna svetlost «barbi Luka», koji, neposmatrajuć svojih manah, vidi u tudjem oku slamicu, a u svojem neće da vidi grede, te tako upropašćuje neke, a želi da i drugi s njim propadnu.

Jesi li nas razumio? Mi to poznamo i razumijemo, pa ti opraščamo; neka ti i Bog oprosti. A takovi muževi, ko što si ti, sinu vriedni da se radi njih karta blati i da njim se i unaprod odgovara.

Kmet Jure.

Iz Voloskoga 25. julija 1880. Nemogu Vam ništa osobito veselega javiti iz ovoga kraja.

Kolera u Rieki, ako i nije prejaka, uzrok je, da je leto i na ovoj našoj strani dosta mrtvo, jer da nije straha od boli, bilo bi sigurno došlo barem nekolliko ljudih iz tuzijine kupati se u ovom našem bistrom moru.

Kolera nas je bila počela strašiti i ovuje, jer kako liečnici govore, umrla je od nje mlada jedna ženu, koja je iz Rieke pobjegla k roditeljem u Francidće, pak je umrlo njezin jedan brat, pak opet neki starac u Kučidih, a to je sve blizu. Doktori govore da je, a puk govori, da nije prava kolera; nu dujte joj ime koje ćete, al nije ništa dobrogu.

Ovdje u Voloskom obstoji od starine crkvica sv. Roka, zaštitnika proti kužnim bolestim. Stara je stvar, da može i tvrda vjera čovjeka očuvati od boli, kako i liječnika. Zato se nije smijati, nego treba tanogo i očito pohvaliti dvie Voloske majke, gospoju Angelju Tomašić i Marju Grabre, da su se dale na sabiranje dobrovoljnih prinosah i sakupile u kratko vrieme, kako čujem, preko 200 forintih, za koje je naručena zlatna kruna za svetoga Roka i neke druge manje stvari.

Dakako, da to nije svim pravo. Neki bi htjeli, da se nesabira, neki da stvar ima «pasati per seduta comunale» i tako naprod, al po tom računu bi sveti Rok kasno do krune došao. Ja se ufam, da nećemo stati na pol puta, nego da će se i kapelica popraviti tako, «da bude služila na čast Volosskomu puku i onomu koga nosi ime.

U predzadnjoj Istri zabola se je opeta jedna gojdza u pokojnoga domorodca plovuna i u ovdešnjega učitelja g. Galzignu.

Našim šarenjakom nije žosta, da je pokojni plovan bio pravi i živi Vološćak, da se u politiku nije mješao ni onoliko, koliko bi morao, da je skoro uvjek plaso talijanski; ne! Nim bi trebalo popa, koj bi iz oltara predikao: «della bella Italia e dei maledetti schiavi!» Ali toga nebude, jer bi bilo proti Bogu i naravskomu zakonu!

A za učitelja valja reći toliko, da ga nemamo na bilzu tako poniznoga i dušev-noga čovjeka, koji se nebi rad mravu zamjerio. Nego dopisniku iz Liburnije bit će valjda žao, da g. Galzigna «nadnogi namjesto; «buona sera» pozdravi: «dobar veče».

Na zdravlje Istrio! To kod nas još nije grieh. Ti i tvoji nikad više nećete apraviti ove strane pod ..... vi znate kakovu kapicu mislimo!

U Opatiji nemamo nijednoga tudjinca, Venčar čujemo, da je politička oblast za branila onuda djeci pjevati. Znate, djeca tamo pjevaju hrvatske pjesme, a to ne «škvadra» za talijanskom školom i na vrulci, koji nas «šćofaju». Dakle neka svaki o toj zabrani misli kako hoće, a mi znamo kamo ćilja.

All «pritisnuto jače, sve to više skače». Moj'g očeta ode so por Idrijh kožnate hlače nosly.

Pa vendar se ne, ne moj oče ne jaz nesem nikol še Slavono biv

Hoch Preuesen!

Pogled po svietu.

U Trstu, 28. julija 1880.

Budući da boravi sada njemački cesar Vilhelm u Gaštajnskih toplicah, kamo dolazi svako godine, posjetit će ga tamo dne 8. augusta Njeg. Vel. car Fran Josip.

Austrijski ministar vanjskih poslovah grof Kalnoky sastao se dne 21. t. m. sa kneznom Bismarkom u Kisingenu. I ruski ministar Giers kani tamo odputovati, da posjeti njemačkoga kancelara. Naravno je, da će ovi diplomati viećati o sadanjih političkih pitanjih, to da će se pri tom po koje zamršenu pitanja ili posvo razjasniti ili još bolje zamrsiti. Prem nas uvjeravaju vladine novine, kako su ovi sastanci državnikah jedino dokazom prijateljskih odnošajah medju trimi carskimi vlastimi, biti će ipak malo toli lahkovjernih, koji nebi ovim sastankom i političkoj misiji pripisivali...

Njemačke liberalne novine nakladaju još uvjek o preustrojstvu austrijskog ministarstva, iz kojeg bi imali izstupiti slavenski ministri. Ovo bi tada zamjenili činovnici aristokrati, koji bi imali pripraviti put njemačko-liberalnomu ministarstvu. Bit će po svoj prilici, da se i ovaj put varaju naši Niemci, kao što su se u tom pitanju do sada jur često prevarili.

Izbornici pak. zastupnika Raića na slovenskom Štajeru, držali su u nedelju u Slatini izborni sastanak, gdje su proglasili kanonika dr. Grogorca kao kandidata za carovinsko vieće.

Glasoviti občinski izbori Trogirski obustavljeni su radi silnih nezakonitostih, počinjenih od tamošnjega talijanaškoga načelnika. Vlada imenovala je pol komesara, koji će izbore nastaviti i rukovoditi.

Tirolski zemaljski sabor bijaše dne 24. t. m. zatvoren pošto je riešio zakonsku osnovu o uredjenju rieke Ečave.

Nadvojvoda Karlo Ljudevit, brat našega cara, odputovati će još ovog čedna sa suprugom u Petrograd, da posjeti rusku carsku obitelj. Tomu putovanju pripisuju važnu političku misiju.

Madjarski političari nemogu se nikako umiriti radi umirovljenja generala Gyulay-a. Radikalni življi odlučili su držati dne 1. augusta javnu pučku skupščinu, za koju se predlaže rezolucija, kojom bi se imalo protestirati proti umirovljenju generala Gyulaya i pomaknuću generala Jansky-a. Na skupščini govoriti će neki radikalni zastupnici a ovim pomoći će mlatiti praznu slamu i nekoji radnići i obrtnici.

U Hrvatskoj dogotovili su ovih danah zagorsku željezniou, koja će prosiecati najljepše predjele Zagorja. O tom brzojavljuju dne 25. t. m. zagrebačkim novinam iz Varaždina sliedeće: Na prijateljski poziv glavnih poduzetnikah gradnje zagorske željeznice upütilo se je jučer u 2 sata po podne sjajno društvo iz Varaždina, dotično od dravskoga mosta u Madjarevo. U društvu bijahu hrv.-slav. ministar Bedeković, veliki župan varaždinski Rubido-Zichy, glavni koncesijonar Mirko pl. Josipović, upravitelj sudbenoga stola Babić, gradski načelnik Femenić i drugi; kod to sgode zabijeni su posliednji čavli u tračnice. Družtvo, koje je svuda na putu bilo uzhićeno dočekivano, vratilo se je u 8½ uro ovamo, gdje ga je mnoštvo, brojeće više hiljadah ljudih, pozdravilo uzkliol.

Srbski patrijarh Anđjelić, koji ovaj čas boravi u Njemačkoj, uputit će se u Carigrad, da sa ondješnjim patrijarhom vieća o crkvenih poslovih.

Srbska skupščina u Nišu odazvala se adresom na prestolni govor kralja Milana. Adresa ta nije ništa drugo nego suhoparan odgovor na kraljev govor. Osnova adrese manjino odsudjuje najodtrijim načinom rat proti Bugarskoj, jer je on naporon bio proti opravdanim težnjam pobratimskoga naroda. Vlada predložila je svoje financijalno i ratno izvieśće.

Iz Sofije javljaju, da su se u nekojih bugarskih mjestih pojavili nemiri, naperni proti knezu Aleksandru. Bugarski ministar provosudja Radoslavov je odstupio. Skupščina sastati će se opet mjeseca oktobra.

Englezka kraljica opunomoćila je Salisbury-a, da sastavi novo ministarstvo, u koje bi imali stupiti i nekoji bivši pristaše Gladstonovi.

Franina i Jurina.

Fr. Odkuda mi greš Jure?

Jur. Bil sam malo u Dubašnicu.

Fr. Pak?

Jur. Jimil sam tamo niki poslićno.

Fr. Koga si tamo vidil od naših?

Jur. Vidil sam na vapor onega famožega fratra, ki je bil u Taolju.

Fr. Ča ti se parao, je ono ča človik?

Jur. A je, nosi gaće pod kabanicu.

Fr. A je pak ča od glavo?

Jur. A more i on čagod egojit na glavoh.

Fr. Ča pak jistina, da na zadnji balotaciji s kumparom Juštom i šior Mečnigom je držal za Taolijanl.

Jur. To ti je živa jistina Fraune, kolliko i umrit.

Fr. Ma ča je on Taolijanac?

Jur. Ni, djavle ne ter se je rodil u sveti Anton, onamo kol Zlačićeve kuprive, pak on je i meni niš ženeo od starine.

Fr. Ča je pak dela, da si je stekal tako lipu slavu?

Jur. A brate moj Fraune, smutil je Dubašljani za cimiter, od toga vrimena već ni mira i sloge u Dubašnicu. Još i sada niki nose tartvi put svetoga Palinaura, a niki put Brujnic.

Fr. Dunke bolje bi bilo, da je taj fratar ostal u Taolija?

Jur. Ma da jur, zač u Taolija bi mogal učinit karieru, a na Iźulu jur neće.

Fr. Si čul onu Timeušovu poli proti sv. Stipana?

Jur. Aj vero nis — ča je to bilo?

Fr. Skupilo se poli motovunske grote rečeto Krnjeli i Šarenjaki iz Buzeta, Motovuna i Oprtlja, pak je počel neki Timeuš kričati buzetskemu Pierotu, da ako su već ostrigli krila Štrpedjanom, i da treba te Hrvate izkorenit, ma za to da bi bili pravi «oprtaljski Krnjeli.

Jur. Ja, da se je moglo temu pametnomu Krnjelu zakričat, da nisu Štrpedjani kukavice već muži, ki se neboje svih Krnjeli, kolikogod jih je va Istroj.

Fr. Zna to, zna i sam Timeuš, lego nije valk pri sebi.

Jur. Bormeš čujem, da se i okolo njegovega Oprtlja dižu Štrpedjani.

Fr. Bog daj sriću.

Istranki.

1.

Ta hujna kosa, što Ti glavu krunl,
To orno oko, što Ti hlasr trunl,
Na svaki spomen otačbine biedne,
Na koju vjekom ljudska zloba vreba,
To lisce grimiz, čim Te mladić gledne,
To sve Te čini, da si kô što treba
I stidna djevica i krasna vila,
Hrvatkom Hrvatu svakoin mila.

2.

Svoj mili dom, koj tudjim stinđi kuni,
Kô Istranka bar milom pjesmom brani!
Ko poj slavulja nek Ti sluz glas brata
Milopjev diljem otačbine ori,
Pa neka pjesma svima glasno zbori
U Istri da imado još Hrvati,
U Istri da domoljuba sad djeva
U materinjem zboru pjesmu pjeva.

3.

A kad Te crkva združi s Istranom
Ti druge mošta koje zemje sinom,
I onda domu pomoćnica budi!
Za uj nieti ljubav sinka si u grudih!
Od sinka stvori domu pobornika
Prot skvrniteliu njegova žrtvenika!
Tad biti ćeš, majka kô što treba,
Svoj otačbini pravi anđeo s neba.

A. A.

Različite viesti.

† **Josip Žic.** Dne 18. t. mj. preminuo u rodnom mjestu Puntu svećenik gosp. Josip Žic-Klačić u 29. godini svog života dugotrajne i neizliečive bolesti. Pokojnik, kao što je bio uzorom svih vrlinah, tako je bio i gorljivim rodoljubom, te nije propustio niti jedne sgode, gdje je znao, da može koristiti zapuščenomu rodu, a da toga nebi učinio. Tim si je stekao obće štovanje i ljubav, te se je naših otočanah nemilo kosnula vieść o njegovoj preranoj smrti, akoprem se ju očekivalo od dana na dan. Sprovodu učestvovalo je ove pučanstvo rodnog mu mjesta Puntu, a sjatilo se i iz bližnjih mjestah više svećenikah, rodovnikah i drugih prijatelja, a za liesom stupao je i naš dični zastupnik, g. dr. Dinko Vitezić. Na svakom si licu mogao čitati bol, a svakom se oku sjela suza, očit znak, koli obljubljen je bio pokojnik. Lahka mu budi zemljica!

Diecezanske viesti. Tršć. kop. biskup, presvj. g. dr. I. Glavina, podielljivat će sakramenat. sv. potvrde dne 22. augusta u Dolini; dne 24. augusta u Rimanjih; dne 5. septembra u Kostabonti; dne 6. sept. prije podne u Pomjanu, poslije podne u Marezigu, a dne 7. t. m. u Trušknh. — G. Jakov Kocian, duh. pom. kod sv. Antuna u Trstu, imenovan je kuratom u Rižanu. — Dne 20. junija preminuo je g. Franc Kušar, svećenik u miru. Vječni mu pokoj! — Natječaji za župu u Opatiji razpisan je do 15. augusta, a za župu u Žminju do 15. septembra t. g.

Razprava Bršić-Trigari pred tršćanskim prizivnim sudom. Nadi će se čitatelji sjećati, kako bijaše silni dalmatinski Talijanaš, zadarski načelnik pri tršćanskoga suda odanđen na globu od 25 for. radi uvrede poštenja, nanešene političkomu komesaru u Zadru, g. Iv. Bršiću. Kod Bršić toli Trigari prizvali se na prizivno sudište. Dne 24. t. m. obavljala se razprava. Bršića zastupao je dr. Bersa, a Trigari-a dr. Martinolich.

Sud prve molbe riešio je Trigarla kleče grvio, dejim točkam obtužbe odsudivga jedino radi treće točke. Prizivni pako sud izjavivši, da se nemože obtužnica razdieliti u pojedine točke, već istu posve prihvatiti ili odbiti, odsudio je Trigarla na temelju čitave obtužnice radi uvriede poštenja. Odobriv dosuđenu mu globu od 25 for., odsudio ga nadalje na platež svijuh parničkih troškovah, koji su vrlo veliki ako se pomisli, da je bilo samo u Tratu preslušano do 15 svjedokah, sve iz Dalmacije.

Tim bi bila svršena parnica Brčić-Trigarl, koja je u svoje vrieme u Tratu i Dalmaciji izazvala u talijanskom taboru silno komešanje.

Nakon prve odsude nastalo je, napose u trščanskom Izraelu veliko veselje. Ovdešnje študovsko-liberalne novine slavile su Trigarl-a i njegova branitelja, kao što običavahu slaviti Grci i Rimljani svoje pobjedonosne vojskovođe i vladare. Sve se tiskalo i nartavalo, da se prilaska, da stisne ruku zadarskim talijanskim veličkanom (!). Isti c. kr. namjestnički savjetnik i kot. kapetan Eilnschegg pohitio je u Poll na parobrod, da čestita zadarskomu mučeniku, što je tobož smrvio i uništio protivnika sl. c. kr. političkoga činovnika.

A sada, nakon druge odsude, proti kojoj nema prizivna, ave mrtvo, ave potišteno i satreveno!! Nit se javljaju liberalni odvjetnici, niti naarliberalni novinari a viđjeh ni šapa i nam g. Eilnschegg, koh che flasco«! Nemaš dapače niti glaska iz neke trščanske obskurne novine, koju podržavaju neplemeniti plemeritaši i ohogadent kriomčari, a koju uređuju dvojicah naših renegatah — jedan rodom Hrvat a drugi veliki Srbin — premda su se izn prve odsude silno pobjedom razbacivala, gdjeno već unapred kako će broj njihovih predplatnikah od 500 skočiti barem na 5000. Nije vam, so mašikarte poneseno »Gäcfte pak se rači toga povukoste u nečistil hrlog, nu znajte da drugamo i nespadate.

Vis. c. kr. namjestničtvo u Trstu poslalo nam je sliedeći poziv, da ga tiskamo. Mi to dlnes pripuščujemo, da je to prvi spis, koji nam je od rečenog namjestničtva u *hrvatskom* jeziku stigao:

Poziv

na postavljenje Radeckovoga spomenika u Beču.

Brzo po smrti nezaboravnoga maršala grofa Radeckoga se je opazila obćenita želja, da bi se tomu najslavnijemu vojvodi, koji sa sedamdeset i dvie godine pod pet cesara kod devetnaest ratova je bio, pravomu otcu njegovih vojaka, koji se svuda odlikovao junaštvom, vjernošću i ljubavju domovine, shodan spomenik u Beču postavilo.

All vojnom, koji su je poslie godina narodili, nepredom sliedećih godina i mnogobrojnimi okolnostmi nije se dalo, da se bi ovoj želji zadovoljilo.

Godinu za godinom je sve manje onih, koji su pod Radeckim služili, pod njim se borili i svoju krv prolivali; nemože se dakle duga gubiti, imadu li ovi vidjeti obistinjenje spomenika.

Sa previdnu povladu uzeo sam na sebe upravljanje toga poduzeća, podupiran odborom, koji osim mnogih generala iz Radeckove škole ovdje prebivajućih obuzima zastupnike raznovrstih krugova.

I sam iz onih, koji su pod Radeckim oginjeno krštenje dobili, okrenem se k svim svojim junačkim drugovom one dobe pozivom, da bi k tomu namjeru prinosili.

Patriotička spomena uredništva časopisa »Armeeblatt« prije nekih mjesaca tako je omiljela vojstvu, da su se odmah prinositelji za ovu svrhu prijavili.

Ovi darovi koli pojedinaca, toli cielih četa opet zasvedoče onaj tradicionalni duh, koji vojskom promahuje, i jamče nam za obćenito zanimivanje čitavog vojništva naše države, koju dužni smo sjedinjenimi silami braniti.

Jednako pozivljem svakoga stanovnika austro-ugarske monarhije, koja Radeckovomu imenu vjekovitu uspomenu uzdržati će.

Bilo ih biljada biljadâ, iz svih strana carevine — koji — djedovi i otci sadašnjega naraštaja — služivši pod slavnim maršalom i se povraćujuć k svojoj domovini i k svojim rodjakom prinesli su ono oduševljenje za otca Radeckoga, kojim je postao najpopularnijim junakom, i koje svatko je osjećao videć blagostivost i ljudnost junačkoga starca.

Patriotički dub, koji se je u svakoj prilici dokazao će se zauzet sigurno veselo i živahno i za ovaj rad zahvalno uspomene na velike zasluge ovoga junaka, koji je kod svakoga naroda monarhije jednako obljubljen bio.

Novčić ranjenika, veterana i prostoga muža toliko teži, koliko zlato bogatiša.

Radeckov spomenik neka opominja naše potomstvo, što je raditi mogao osamdeseti dvoletnji vojvoda, koji u najtežih okolnostih neprekidno dotrajav — podignut povjerenjem cesara i ljubavju vojske — konačno je pobjedio nad neprijateljskim premogućstvom.

U Beču dne 27. lipnja 1886.

Nadvojvoda Albrecht
maršal.

Prinosi k tomu patriotičkomu poduzeću, za kojih sakupljanje se preporučuje — postavljenje pododboru, neka se pošiljaju k odboru u Beču (k. k. Oberststallmeisteramt) ili k glavnoj blagajni prve austrijske štedionice u Beču (Graben br. 21). Podpisani odbornici su takodjer pripravni, da primaju prinose.

Svi prinosi odmah se naložе na kamate i izjavljati će se rodovito o dogodice pridajnimi poslovjenimi.

Napravljenje spomenika se je naložilo g. prof. Gaspuru Zumbuschu, koji je poprsje pokojnoga maršala god. 1851 u Monzi po liep napravio.

U Beču dne 30. lipnja 1886.

Nadvojvoda Albrecht
maršal, predsjednik.

Mirko knez Thurn i Taxis
konj. gen. podpredsjednik.

Arnoth Alfred vitez, predsjednik c. akademije znanosti, Bauer Ferdinand baron gen. topn., Bylandt-Rheidt Arthur grof gen. topn., Beck Miroslav barun podmaršal, Clam-Gallas Slavoljub grof konj. gen., Crenneville Franjo grof gen. topn., Dembscher Milan major perovodja, Döpfner Josip barun gen. topn., Dumba Nikola član gospodske kuće carevinskog vieća, Graef-Libloy Slavoljub vitez konj. gen., Hohenlohe Schillingsfürst Konstantin knez konj. gen., Hunyady-Kéthely Kolman grof podmaršal, Hunyady-Kéthely Mirko grof, Huyn Ivan grof gen. top., Knebel-Trouenschwert Bela baron gen. topn., Koller Aleksander baron konj. gen., Latour pl. Thurmburg Josip podmaršal, Mondel Miroslav barun gen. topn., Nopcsa Franjo baron, Paukenj-Kilstätten Miroslav baron gen. topn., Piret-Bihain Eugenij barun konj. gen., Rodakowski Josip vitez podmaršal, Springer Alfred baron umir. nadpovjerenik, Thurn i Taxis Hugo knez umir. major, Uhl Slavoljub nadzornik, Weil pl. Weilen Josip savjetnik vlade, Welserheimb Zeno grof podmaršal, Wenckheim Dragutin grof, Wilbacik Ivan grof, Zumbusch Gašpar proti.

Predsjedničtvo c. k. primorskoga namjestničtva u Trstu primiti će takodjer prinose.

Občinski izbori u Pazinu odgođeni. U nedjelju stiže nam iz Pazina, no iz vesela nebo grom, sliedeći brzojav: »Naši su izbori obustavljeni zbog kolere. Ovdje vlada najbolje zdravlje! Utekli smo se brzojavno namjestničtvu. Pismeno pako javlja nam se, da je došlo do 20 izborbičkih političkomu glavaru, da prosvjeduju proti ovoj najnovijoj smotki pazinskih Talijanaših. U trščanskih listovih ditamo k tomu, na pazinski magistrat silne hvalospjeve i čestitke gospodi, koju toli muđro uraduje — obustaviv izbore na nezvjestno vrieme. Pazinskoj gospodi hoće se pašovanja, pak budući da to nemogu postignuti pravilnim i zakonitim putem, utekoše se k varki i spletki. U cielom političkom koturu, napose pako u občini vlada najbolje zdravlje, nu jer nemaš više nijedne slamice, za koju bi se mogli uhvatiti, izumiše kolera, kojoj nemade tamo Bogu hvala ni traga. Dakle opet jedno od talijanskih sredstvah, kojimi se mogu samo nečisti stvorovi služiti. Hoće li naši narodni protivnici tim gadnim oružjem pobjedu izvojevati? Nemogu i neće, pa makar se oni i svi Talijanaši Istre postavili na glavu. Narodna svjest u pazinskoj občini je toli budna, da nemu sile, koja bi ju mogla potlačiti, ugušiti. Radi se dakle tuj jedino o tom, da narodni duhmani još ste za koje vrieme pašuju onom upropašćenom občinom. Imajuć vlast u ruci, spletka njim je uspjela.

Naši izbornici učiniše svoju dužnost, utekavši se c. kr. namjestničtvu i c. kr. političkoj oblasti. Ove oblasti učiniti će zalsto svoju, ako njim je stalo do reda i zakona u Istri. Pazinskim izbornikom preporučamo, da budu budni, oprezni i strpljivi. Zakon i pravica nadvladati mora prevaru i nasilje. Svaka sila do vremena, a nemu nit najmanje dvojbe, da će sila pazinske gospode imati svoj kraj i konac žalostan.

Očekujemo od spomenutih oblastih, da neće uopustiti, da šaka spletkarah i nadalje zakon nogom gazi, jer inače moral, bismo podvojiti, da se nalazimo u pravno uredjenoj državi, gdje mora biti zakon svakom najvećom svetinjom.

Podpore našemu sveučenstvu. Glasilo biskupije trščansko-koparske, »Curia Episcopalis« za tek, mj. javlja sveučenstvu, da su joj učinjeni namjestničtvu predlozi glede podieljenja podporah siromašnijemu sveučenstvu iz dotične zaklade. Ljetos imali bi dobiti redovite podpore jedino župnici iz lištarski kuratl, jer bi se morala dubrovnik pomoćnikom, uslied zakona od 19. aprila 1885. doznačiti povišena kongrua; za pošto se dade predviditi, da se to povišenje neće na vrieme izvesti, opominju se svi dušobrižnici, koji trebaju izvanredne podpore, da podastru svoje molbe u teku mjeseca novembra t. g. Ordinarijatu, koji će iste c. kr. namjestničtvu na uvaženje podnesti.

Komu čast tomu čast. Pod tim naslovom primamo iz Buzeta sliedeće redke: »Naši narodni protivnici predbacuju nam uvjek, da smo intolerantni, da netrpimo tudjeg čovjeka medju sobom, da neštujemo tudjega jezika ni tudje narodnosti, i stotinu sličnih ludorijah. Da tomu nije tako, evo njim opet dokaza.

Manju nami bornvlo je više vremena žandarmerijski strnžmestar g. Marussig, rodom Trščan a po jeziku Talijan. Nedavno imenovan je kancelistom u Bujah a mi se od njega teško odielismo, premda nebijaše naš niti po rodu niti po jeziku. On se je prilično osim službenoga njemačkoga jezika i toliko hrvatskoga, da je mogao na pukom obćiti, a svuda je i svagda pokazao da jednako štuje i cieni Hrvata kao i Talijana. Radi njegovog poštenja i nepristranosti cienio ga je i ljubio puk kao da je medju njim narnano. Zakon i pravednost bila mu je uvjek pred očima a viđeć svoju službu nije nikad nikoga pitao jeli Talijan il Hrvat ni upravo radi toga nebijaše po ćudi buzetskim Talijanašem, koji bi htjeli, da svaki činovnik, od najvišega do najnižega u njihov rog puše, pa bilo to i proti naređenju zakonu. Radi odlazka g. Marussiga priparuli su naši Talijanaši gostbu, što nam najbolje pokazuje, koliko njim je stalo do zakona i pravice. Takovi su Vam oto Talijani širom cielo Istre. Tko nije s njima — makar i bio njihov po rodu i jeziku — ai je pri tom pravedan i nepristran, tomu viču: propisa! Mi nepitamo činovnika jeli on Niemac, Talijan ili Hrvat, samo da se drži zakona da je pravedan i nepristran. Želeći g. Marussigu svako dobro u njegovoj novoj službi, očekujemo od žandarmerijske oblasti, da će nam poslati samo opet čovjeka, koji će se držati jedino zakona, pred kojim smo svi jednaki. To i ništa drugo tražimo od svakoga činovnika, bio on visok ili nizak.

Kolera u Trstu popustila je bila posliednjeg čedna prilično. Iz grada povukla su pušnst većinom u bližnju okolicu, gdje obole danomice 3—4 osobe. Od poi noći 26. t. m. do iste dobe 27. t. m. obolile su u svemu u gradu i okolici tri osobe. Od 27—28. t. m. obolelo je opet 10 osobah i to 9 u gradu 1 u okolici.

Od početka pošasti obolele su u svemu 103 osobe, od kojih su 23 ozdravile, 58 umrle a 21 nalazi se još na liečenju.

Kolera na Rieci. U gradu Rieci obolele su od 24. na 25. julija tri osobe, a umrlo jih pet; od 25. na 26. obolele su tri, a umrla jedna osoba, a od 26. na 27. obolelo je šest osobah, a umrle su tri osobe od kolere. — Iz Rieke javlja se 22. c. m.: Hvala njemu, koje su poturile gradske oblasti, popustila je kolera tako, da su u posliednjih 48 urah od 20. do 22. o. m., bila samo dva slučaja a oba u predgrađu Mlaki — dakle izvan gradu.

Kolera u Istri. Iz susjedne Rieke prešao je taj grozni gost i u bližnju Liburniju. U koturu Voloskom umrle su u svemu do sada 4 osobe od kolere, nu kako nam od tamo dne 27. t. m. javljaju, neblizne zadnjeg čedna nijednog slučaja u onom koturu.

U občini Buzet u selu Sočergi umrla je takodjer jedna osoba od kolere.

Na željeznici Trst-Hrpelje u selu Romanje pojavila se kolera prošlog čedna medju radnici u opasnijoj mjeri. Prvi dan obolilo jih 7 a drugi 6 i to, kako kažu, radi slabe pitne vode. Oblast! poprimile su sve mjere, da pošast nezahvati dubije korenje.

Kako i kod nas. Pokazali smo više puta, kako su Talijani Istre u mislih i radnjah slični Talijanašem iz Dalmacije kao jaje jajetu. Naši Talijani podržavaju i javna društva, kojim je svrha raznaroditi naš puk, otudjiti ga, uništiti ga moralno i materijalno. Pazinsko političko društvo razpisuje godimice nagrade i dieli je onim svojim učiteljem, koji se izkažu, da šire najbolje talijanstvo, koji su dakle najviše naše djece otupili i otudjili. Talijanaši dalmatinski idu i korak dalje pak razpisuju nagrade i za one mladiće na sveučilišću, koji će izdati svoj rod i jezik za šaku judinih srebrnjakah. Evo što o tom piše zadarski »Nar. List«:

»Talijanaši dalmatinski na sve strane se muče, kako da zavaraju svjet, da u Dalmaciji ima narodnosti talijanske. Da nam pak razbijaju bezazlenu mladež, ovih danah razpisuju podpore za one učenike iz Dalmacije na bečkom sveučilišću, koji se izjave, da su talijanske ili srbske narodnosti. Mi, čekamo da vidimo, koji će biti ti nesretnici, koji će svoju dušu prodati za mulo Lapenovih florinah! Svakako obećajemo već danas dokazat im, da su im talijanski djedovi došli iz Hrvatske ili iz Bosne, i da su oni snležni izdajice; ili da su im otci jučer prihvgli amo iz Italije radi zločinstva (I djed glasovitog baruna Lapena prilježno je rad ubojstva pred kakvih 60 godinah iz Pulja u Dalmaciju) ili rani glada, te da su oni novojni skitalice i došljaci, koji nelmaju prava nametati se hrvatskom narodu, koj ih je spasio od konopca ili od crne nevolje.«

Zabranjen sajam. U trščanskih novinah čitamo, da je politička oblast u Pazinu za ljetos zabranila sajam, koji se obdržaje svake godine dne 2. agusta u Pazinu.

Ako su pazinski Talijanaši imali obustaviti obćinske izbore — tobož radi kolere — kod kojih bi se bilo sastalo dan-nomice najviše do 100 izbornikah, opravdanija je svakako zabrana glede obdržavanja sajma, na kojem se obično sastati na tisuće naroda iz cielo Istre.

Podgradska podružnica družtva sv. Cirila i Metoda obdržavati će u ponedjeljak dne 2. agusta u 4 sata p. p. prvu glavnu skupštinu u Podgradu ke g. Vidića, budući se prijavio dostatan broj članovah iz cielega susjednoga kotara. Nadamo se, da će se tom zgodom upisati kao utemeljitelji ili godišnji članovi svi oni rodoljubi, koji nisu toga već do sada učinili. Želiti je također, da bude ova prva skupština što mnogobrojnije posjećena, osobito od podupirajućih članovah, t. j. od onih, koji plaćaju samo 10 nč na godinu.

Listnica uredničtva.

G. D. M. Stivan. Predplatu smo primili, hvala Vam. Vas nego nitko — tko Vas pozna — uzeti za dopisnika, o kojem govorimo u listnici br. 28. »N. Sl.« ler će znati, da ste kadar jasno pisati i podpisati se pod ono što napišete. Za ono, kojim u sto poznat, neka Vas neboli glava. Ako nas je kanio nepoznati dopisnik namanjkavo ritl, namadjario je sam sebe jer mu poglupo dopis u našem košu. Srdačan Vam odzdrav.

G. dopisniku — Ustrine. Vaš »Fr. i Jur.« je privatne naravi. Nabi dakle ono zanimalo naše čitatelje. Pišite o občenitih stvarih a kanite se osobnih malenkostih.

Prijatelju »Reletarca. Pitaju nas čitatelji za Vaše junačko zdravlje. Što da njim kažemo?

Prijatelju F. F. u S. Javite financijalnomom ravnateljstvu u Trstu sve kako i što se je dogodilo. Da ste nam zdravi!

Gg. dopisnikom: iz Rieke, Opatije, Barbane, Sovinjaka, Buzeštine, Vrha, Kupkamara, Sv. Lovreča, Žminja itd. netrpite se za osam dana.

Prijateljem: u Podgradu, Žminju, pa Labinšćini, Barbani, Lanišću, Lindaru itd. očekuje naša pisma.

G. M. Pazin. Ono nebi pomoglo jer vrana vrani oka nevadi. Neka se dakle odmaknu od one namisli. Puščajte mek pseto i jer, izbit ćemo mu već zube. Vam prijateljem srdačan odzdrav.

Lutrijski brojevi

dne 24. julija

Beč	90	18	34	60	24
Grac	87	40	7	70	67
Temešwar	82	0	81	71	8
Innsbruck	86	28	65	19	3

dne 27. julija

Brnó.	50	72	12	21	85

357. K. Š. V.

Oglas natječaja!

U tom školskom okružju imaju se popuniti službe učitelja, III. vrsti na jednorazrednicah u Podgrajah i Munah, prva sa slovenskim, zadnja sa hrvatskim učovnim jezikom.

Godišnja plaća iznaša 400 for., službeni dokladа 30 for., te stan ili naravi ili zakonita stanarina.

Nadalje ima se popuniti služba podučitelja na četverorazrednoj mužkoj učioni u Kastvu godišnjom plaćom od 300 for.

Redovito obložene prošnje valja, eventualno po službenom putu, najdalje za četiri tjedna amo poslati.

Volosko, 27. julija 1886.

C. kr. kotarsko školsko vieće.

ROOB COCCOLA

posebnost

ovoga priv. in odlikovane tovarne

ROMANA VLAHOVA

V ŠIBENIKU!

Podružnica v Trstu, Via S. Lazzaro I-B

Prijeten, krepčalen liker, odlikovan **sa zlatimi kolajnami in diplomami na razstavah v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkuti itd.**

Ta iz jagod **Juniperus communis** in dišečih **želiščic** narejeni liker je prijetnega okusa.

Jako pospešuje prebavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje oslabelih moči, ker je dokazan njega zdravilni upliv na živce, možgane in na hrbtenco.

Prodaja na debelo preskrbujejo moje hiše v **Šibeniku** in v **Trstu**.

Prodaja na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in slaščičarjih.

Napokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v kateroj je vtisnena firma, potem po znamki z grbom in po malem ovitku z nutografovano firmo **Romano Vlahov.** 47—48—26

Novi ustav

za pisarodovanje sluškah i za službenčad te za stanove, za tu i inozemstvo

rst via del Pozzo br. 5.

Uredjuje se u talijanskom, njemačkom i slovenskom jeziku. 33—34

Podružnica u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerozijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ulaganje

u bankah uz
4-dnevni odkaz $2^1/_4\%$
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz $3^1/_4\%$
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz $3^1/_4\%$
3-mjesečni odkaz 3%
6-mjesečni odkaz $3^1/_2\%$

Okrunčni odjel

u bankah $2^1/_2\%$ kamate na svaku svotu
a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Pešt, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innsbruck, Gleisdorf, Ljubljana, Salzburg bez troškovah.

Kupuje i prodaje

od dovisah, efektah, također unovčenje kuponah uz $^1/_4\%$ provizije.

Predujam

na vatrenih, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu $^1/_4\%$ provizije za 3 mjeseca.

Na efekte $5^1/_2\%$ godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na novce iznos glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 53—12

Nepogrešivo!

Svak dobiti iznos natrag, kod kojega bi moj sigurno djelujući

ROBORANTIUM

(sredstvo za jačanje)

bezuspješan ostao. Isto tako sigurno djeluje *protivo dolazeći, izpadaju kose, perutí i osepnjiv.* Uspjeh višestrukim trenjem zajamčen. Originalno boce po 1. for. 50 nč. i boce za probu po 1 for šalje. 1—1

J. Grolich u Brnu.

Roborantium opetovno upotrebljan pokazuje takodjer dobar uspjeh *protiv slabosti i glavobolje.*

U Trstu samo kod A. Praxmarer ljekarna Piazza grande. — **Hrvatska, Slavonija:** Zagreb: samo C. Arnaim. Rieka: Gmeinor. Gospić: Vouk, Ivanac kraj. Varaždina: Janoš, Ivanić grad: Tollović. Jaska: Tomaj Karlovac: Flndela. Petrinja: Grgić Zemun: pl. Benko. Sisak: Gursky. Varaždin: Rudl. Vinkovci: pl. Aleman. — **Bosnija:** Sarajevo: Pl. Pluyl, ljekarnik. O. Tuzla: Pecikovid, ljekarnik. **Dalmacija:** Zadar: Andrijević. Spljet: Alijnović.

Tamo se može takodjer dobiti *Eau de Hébé*, iztočno sredstvo ljepota, koje uzdrži svježost i blagodu puti. Cieno 85 novčića. — *Bouquet du Serail de Grâtich*, vonj za rubce i elegantni svitak. Ovo je bluser svih vonja. Rudi vanredno lepa sprava, služi i kao dar za Božić i Imendan. Cieno for. 1.50

Domaća trgovina.

Preporučamo svakomu, koji kupuje kavazu, muku bielu i žutu, svakojaki krah ovsa, posije (makine) ulkar, kavu, sapun ulje, cont i u obće ove proizvode, koji se nahaju u obilnji, da se potrudi u trgovini **A. Krajcara**, koji prodaje vrlo sollenu robu uz nizke cienc, a uz to je čovjek našega rodu i jezika.

Trgovina:

A. Krajcara

nahazi se *Barriera Vecchia N. 5.*

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

for. 1·50

U TRSTU

Piazzo Lloyd via morcato 30—30 vecchio N rco 4).

Pečati iz kaučuka

Najprikladniji žepni pečat za perom, olovkom i bilješkom

samo for. 1·50

Samoglasni žepni pečat fr. **1·20**

for. 1·20

Nadalje svakovrstan pečata za obćinske, župne itd. uz uredu najsolidniju cienu.

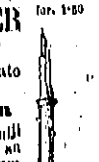

ŽELODČNE BOLEZNI

je moguće ***BRZO*** in ***POSVEMA*** ozdraviti

po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, naj si tiko lehko posebno dandanes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke.

Večina raznih kapljic, izleckov itd., katere se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva zmes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje prirodne sestavb, odločno oživljajočo in želodčno živce lutro krepčajne moči pravico prednosti nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilnimi, kar dokazujejo tudi se vsakim dnevom vače prašanja po njem. Ta balzam bogat na dobljočih snovih, kineške robarbare, katera koreničk je poznatin zarad njenega upodnega upliva ino prebavljanja in čiščenje, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja, zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nejasnosti, sabasanju, omedljivi sapi, gnjusu, riganju, bucanju, proti hemoroidalnim trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 38—20

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marka Parentini*, v Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Koromlin v lekarni A. Franzoni, v Tomini v lekarni E. Pallaoro.

SUKNO ZA ODIELA

od trajne svježe vune za dovršku sredstje

veličine:

za fr. 4·06 12 dobre vune 3·10 metra 8— obilje na pasiju 10— fine 12·40 s prav fina superviens iz najnovijih volne v najnovejših oprvah najnovejše za suknene obloženja za gospo, meter fr. 2·

Črni krzni palmerston iz čiste volne za zimsi paletot za dame, meter fr. 4.

Potne plače po fr. 4, 5, 8 do fr. 10, jeder. Zelo lepa obladina, hlače, vrhne suknje, tkanina za suknje in dežne plašče (ulstr), rašanina, komis, (grebenina), cheviotz, fricota, sukno za dame in biljarde, superviens, dosking priporoča

I. STIKAROFSKY

utemeljeno 1868.

Skladišta tvornice v. BRNU (Brünn).

Uzori iroall. Ogledek za cie krojače **naprasto. Pošiljatve v povzetjem čez f. 10 preuc.**

Imam stalno zalogo sukenja v vrednosti f. 100.000 in vr. ter se ob sebi umeljiva mi v moji svetovni trgovini mnogo se ankov po 1 do 5 metrov dolgih preostajat prisiljen sem tedaj kraljce zelo znižani tvarihani pani razpočavati. Vsak razumen človek in ta razvideti, da za tod tako malih kosov namerjeno pošiljati uzorl, ker bi od takih sto naroč prilik kmalu nič ne ostalo, in je torej zgolja slaparje, ako tvornica za sukno ostankine, prišlo oznanjujejo, saj so v teh slučajih prilični pripozki od celih dolov in ne od krajcev; namen, tacega postopanja je razumljiv. 48—48

Neprišlni ostanki se zamenjajo ali pa se denar povrne.

Dopisavati se more nemški, magjarski, češki, poljski, talijanski in francoski.

Ljekarna

Trnkóczy,

zraven rotovža

u Ljubljani

na

velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljša in **svežo** zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejali pismenih zahval o mnih izborno, skušenih domačih zdravilih. Lekarne Trnkóczy-jevih firm so i Na Dunaji dve in ena lekarna tovarna v Gradci (na Stajerskem) ona pa v **Ljubljani.** P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena udravila z prvo pošto dobi, da naj v tiko le naprave i **Lekarna Trnkóczy** poleg **rotovža u Ljubljani.**

Marijaceljske kapljice

za želodec, katerim se ima ta tisoča ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrstan vspeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper **mankanje slasti pri jedi, slab želodec, vrak, vetrove, kolike, slatnilce, bljuvanje, glavobol, krč v želodcu, bilje srca, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo.** Steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

Svarilo! Opozarjamo, da se take istinite MARIJACELJSKE kapljice dobivajo samo v lekarni TRNKÓCZY-ja, zraven rotovža na velikem trgu v Ljubljani.

Cvet proti trganju

(Sekutam rike)

Gicht, je odločno najboljša zdravila zoper protin, ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi, tarčvenih, otekline, otrpnolo uda in kite itd., malo časa če se rabi, pa mino popolnem trganju, kar dokazujo obilno zahval. Zahtevajmo samo **cvet zoper trganje** po dr. Mallée z zraven stoječim znamenjem 1 steklenica 50 kr., tucat 6 gld. 50 kr.

☞ Ó- ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej vrnite.

Planinski zeliščni sirup kranjski,

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratobol, jetiko, prsno in pljučno bolečino 1 steklenica **50** kr., 1 tucat **5** gl. Samo ta sirup za **50** kr. je pravi.

Krvčistilne krugljice,

ne smelo bi se v nijednem gospodinjstvu pregrešati in se ne uka tisočkrat stajano dovdočilo pri zabasanji človeškega telesa, glavo bolj, otrpnolih udih, skaženem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v skatljah á 21 kr.; jeden za zavoj s 6 skatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljanje se s pošto najmanj jeden zavoj.

ZDRAVILA ZA ŽIVINE.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prašičev. Konje varuje ta štupa trganja po crevih, brezvspešnih želodčnih boleznih, kašlja, pljučnih in vratnih boleznih, ter odpravlja vsa gliste, ondi vzdržuje konje debele, okrogle i iskrene.

Krave dobé mnogo dobrega mleka.

☞ Zamotek z zraven stoječim navodom vred velja 1 gld. 50 kr., 6 zamotkov **samo 3** gl.

Cvet za konje.

Najboljše sredstvo za konje, posebno pri prestegu ali otekanji kolen, kopitnih bolezni, otrpnenji v boku, križi, oslabelih nogah, izvijenji členov, nabavljih na nogah, izvijenji členov, opravo, sušenji itd., a kratko pri vseh notranjih bolezni in bolezni in hlbah. Steklenica s zraven stoječim navodom vred stane 10 gld., 6 steklenic s zraven stoječim navodom vred **samo 4 gld.**

Vsa ta neštetá zdravila se samo prava dobijo

u ljekarni TRNKOCZY-ja u Ljubljani

zraven rotovža

in vsak dan s pošto razpošiljajo. (1)

Ljekarnička specialiteta

odlikovane

Ljekarne Udovicich

TRST - VIA FARNETO - TRST.

Paštiljé nitričke kasie. Izvrstan lek proti grlenim bolestim, kašlju, promuklosti itd. Mnogobrojna svjedočba izdano vlastniku u teku od 16 god. o izvrstnom uspjehu, potvrdjuju vsema dobru djelastnost, bolju nego li je ikoji drugi lek sličnе vrsti. *Skatulja stoji 25 novč.*

Tinktura etero vegentabilna stalno sredstvo za izkorenuće *kalih* in *kurih očijuh.* Izjavljujem tinkture očito, da sve ostale tinkture, koja nisu drugo nego li nesavršene patvorina moje nedajn ejajnih i stalnih uspjeha, kojimi su ja ponosim. Svaka *staklenica* nosi moju firmu a stoji u Trstu *novč. 60* izvan *80 novč.*

Eliksir za čišćenje zubih. Nepogrešivo sredstvo za očuvati od neugodno vonja iz usti; ojačava zuzubinjake, uzdrži zube svietle i biele i prieči bolesti; upotrebljuje se ako se ga ulje žlicicu u pol čaše vode, čim se usta poperu. *Ciena 40 novč*

Prašak za čišćenje zubih Cr. Mialhe profesora medicinske fakultele u Parizu. Ovaj prašak ne služi samo za sačuvati bielo zube i za odstiti jih, jačeć zazubinjake, već djeluje svojimi razkuživajućimi svojstvi da se u probavno i dihajuće organe neunose zarodci kužnih bolesti i tako biva izvrstno preservativno sredstvo. *Skatulja 50 novč.* 6—24

Naručbe ovršuju se odmah uz pošt. pouzeće

Umoljava se, da se piše naslov točno: **Ljekarna Udovicich: Via Farneto.**

Izdavatelj i odgovorni urednik M. Mandić.

Tiskom V. Dolenca

Broj 31. U Trstu 5. agusta 1886. Godina XVII

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. oglasi: od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opotovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) ... ime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napl... Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 6.01 12 za pol godine. Izvan carovine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Buzetski izbori.

II.

U zasjedanju mjesecu novembra i decembra g. 1885. dno je *zemaljski odbor izvješće o molbenici* občina buzetske *za odcijepljenje Krasa od iste občine.*

Ta občina buzetska je privremeni občinski odbor buzetski. Taj odbor, imenovan po volji zemaljskoga odbora, je ovom občina buzetska. Odbor, imenovan proti volji puka, da predstavlja volju puka! On da govori u ime puka u stvari, u kojoj se je puk proti njemu izrazio!

Iz dotične prošnje, podastrte 9. novembra 1885., br. 2385., izvadit ćemo znamenitije točke, a čitaoci neka sami sude, da li je tu prošnju sastavio odbor, koji ju je podpisno ili tko drugi, gdje drugdje. *Nek si pak dobro pamte, kako se o njih piše, i što se u ime občine buzetske o njih požpisuje.*

U toj prošnji se čita:

Sadanja občina buzetska sastoji iz dvijuh predjelah sasvim različitih, kraškoga i podnožnoga.

Zemljište podnožnoga predjela je loparasto, sa mnogo brdah i dolinah, gdje uspjeva, a moglo bi još bolje, vino, ulje, murva i svakovrstno voće. Na njem stanuje kakvih 10.000 ljudih, neotesanih, ako se hoće, ali dosta mirnih i zanimajućih se isključivo poljodjelstvom. — Tako se piše o stanovnicih iz Sočerge, Movraža, Černice, Pregare, Mlina, Sovinjaka, Vrha, Račic, Draguća, Huma i cielo okolice buzetske! I oni su po spisu, koji je podpisao predsjednik upravnoga odbora, neotesani (rozzi). A kako se piše i podpisuje o drugom predjelu? Predjel kraški je vapnenast, kamenit, sa mnogimi špiljami. Proteže se od posliednjega podpora *julskih Alpah*, nad dragami Bračane, Mirne i Roča i zatvoren je sa Planikom, Šijom i Učkom. Ta visočina je gola. Samo gdjegdje, imenito okolo selah, ima obdjelane zemlje. Neuspjeva nit vino, nit ulje, a malo je i žita, jedini proizvodi su: drva, koja su dandanas velikim dielom uništena, ugljevje, koje se radi iz prvih, ovce, vuna i sir. Stanovnikah ima 4000 i prebivaju u selih Lanišće, Brgudac, Podgaće, Praporće, Klenoščak, Slum, Brest, Krapinjak, Dane, Trstenik, Razpor i Račjavas. Nebave se poljodjelstvom; najvećim dielom živu od stočarstva, prirodjivanjem ugljevja i dugah u šumah Kranjske, Hrvatske, dapače i Ugarske. Ljudi su to surovi i neobuzdani, *kojimi je narav prema hrapavosti i tvrdoći zemljišta, na kojem su se rodili i prema tmurnoj tišini šumah u kojih žive*, nepristupni gradjanskoj i družtvenoj zadrugi, divlji u svojoj slobodi i nezavisnosti, *nemirni i bučni.*

Do g. 1869. imali su oni malo autonomne občine, u kojih su se vladali po vlastitih pravilnicih, i gdje je neriedko *vladala samovolja, svojeglavost i nepravda.*

Kocka bila je do tada dnevnih prihoda i razhoda, globa poglavarom odštata; a skupščine sazvane glasom crkvenoga zvona, držale su se burno na trgu, pod sjenom starovjekovne lipe.

Svatko može lahko razabrati, koli *tvrd, nesnosan i rodimo takodjer koli škodan* bijaše za te ljude zakon usrodotočivanja občinah od 23. novembra 1868., po kojem su oni *neukrotljivi*, različiti običaji, nazori i probitci, bili prisiljeni združiti se sa podnožnom listrom; i što je još više, podložiti se občinskomu pravilniku. Stanovnici su naskoro nastojali sbaciti jaram mrzko uzde, to je Lanišće i Brgudac i još dva druga sela već g. 1875. *molilo* za ustrojenje posebne občine, a oni i drugi, dapače svi *molili* su za to g. 1879., 1880., 1881., 1882. *i 1883., al njim je molba uvjek zabačena bila.*

To zabacivanje molbe po saboru, ako je s jedne strane doprinosilo, da se oni ljudi nauče bar u klici *redovitoj občinskoj upravi*, s druge strane jih sve to jače ogorčivalo, *jer se jih ili nije razumjelo, ili jer se nije moglo izpuniti njihovih željah.*

S toga se je porodila *nezadovoljnost, prigovaranje i nepouzdanje*, potiemno od nekašnih; *gnjusna agitacija*, koja se je izrodila u otvorenu borbu, u redovito protivljenje svakoj *uljudbenosti, koja se je žalibože razširila i kod podužnoga pučanstva sijuć po svud nesložu i nered.*

Čeznja za prvanjom slobodom i *pravedan* zahtjev, da se vladaju sami, jer oni samo poznaju svoje probitke, bili su glavni uzroci, koji su jih natjerivali, *da se protive i da stvore odnošaje posve nesnosne.*

Da se odstrane ili bar umanjo pogubne posljedice, koje su nastajale iz toga posve nenaravnoga stanja, bio je prisiljen bivši načelnik pučćati, da se svako kraško selo upravlja po svojem županu, koji pak obično nije davao izvješća o svojem djelovanju.

Posljedica toga bila je, da se ima pučanstvo visočine kraške ili Ćića već više godinah smatrati, ako ne pravom, to zaista činom, kao odcijepljeno od občine buzetske.

Uzdržati to neprijetno stanje, taj dvoličan i nepriličan položaj, bilo bi *nepolitično i škodno* u najvećoj mjeri, bilo bi temeljem još većoj neslogi i razporu i pročilo bi redovit tok občinskoga djelovanja.

S toga svega zaključuje onaj spis, podpisan predsjednikom občinskoga odbora, da je skrajna potreba, da se sva kraška sela odiele od občine buzetske.

Za to govori i odaljenost, šumo i mnogo upravnih zakladah. Ljudi znadu čitati i pisati, a u Lanišću, najzgodnijem središću, bi se našla i osoba dosta razumna i izobražena, koja bi mogla obavljati tajničke poslove.

Sastavljač toga spisa, podpisana od občinskoga odbora buzetskoga, priobćena skoro u cielosti, proučio je i geologiju i geografiju u svih njezinih dielih, da uzmogne pak predložiti odcijepljenje.

O pučanstvu, kojim upravlja, govori tako, kako za stalno nijedna oblast o svojih podredjenih negovori.

Pučanstvo podnožnoga predjela buzetske občine je *neotesano*. Pučanstvo Krasa je *surovo i neobuzdano*, ima istu narav, kao i njegovo tvrdo i hrapavo zemljište, kao tmurne njegove šume, nepristupno je uljudbi, nemirno je i bučno. Vladalo se se je, dok nije pod Buzet došlo, samovoljno, svojeglavošću, nepravdom.

A što su buzetska gospoda i njihovi zagovornici učinili, da ga otešu, upitome, obuzdaju, da njegovu narav promjene? Čim su zamjenili njegovu prvanju samovoljnu, svojeglavu i nepravednu upravu?

Ništa — nit obzirom na uljudbu, nit u prilog njegova blagostanja. Sdruženje s Buzetom, volo sama gospoda, njemu je nesnosno i škodljivo; njega se nije razumjelo, njemu se nije moglo izpuniti želje.

Bolje bijaše dok su se sami upravljali, makar uz kooku i uz skupščine pod stoljetnom lipom; bolje bijaše, dok su se svojimi običajnimi, starohrvatskimi — nepisanimi zakoni vladali i njih držali, nego li, kad se jih je vladalo pisanimi zakoni, kojih se nije držalo. Redovitoj občinskoj upravi nisu se mogli priučiti u Buzetu. Tamo se nije obdržavalo sjednicah občinskoga zastupstva, tamo se nije biralo zastupstva, tamo se nije biralo občinskoga vieća — kako to zakon propisuje. Tamo se nije polagalo svake godine računah, dapače tamo je prošlo desetak godinah, da se jih nije položilo. Tamo je dapače g. načelnik primao novce od pojedinih podobćinah, a nije jih tamo izručivao, kamo su spadali, a jadno pučanstvo moralo je po dva puta sabirati novce za poreze na svoja občinska imanja, ako jih htjelo osloboditi od eksekucije. —

To zar, gospodine predsjedniče Bigutto, drugovi i zaštitnici, je redovita uprava? Njoj zar imalo se je ono pučanstvo priučiti bar u klici? To zar vuče za sobom talijanska uljudba, koju vi toliko iztičete naprama Hrvatom?

Nezadovoljni su do skrajnosti, prigovaraju, nepouzdavaju se u vas. A uzrok tomu nije ono, što se navadja u onom spisu, nego je uzrok slaba uprava i preziranje Hrvatah i svega, što njima je sveto, osobito jezik. Htjeli su se, i nastoje i sada, riešiti se toga stanja, pomoći si k boljoj upravi svojih dobarah.

Htjeli su si pomoći i pokazali su to činom, bar neki od g. 1875. do g. 1883. tim, da se odcijepe od občine buzetske, da si stvore sami občinu, molbami na sam, odbor, koje nije podupiralo nit občinsko poglavarstvo, i koje je sabor na predlog odbora uvjek zabacivao.

Kad su uvidjeli, da nemogu tim načinom, odcijepljenjem od Buzeta, osjgurati svoje pobjede, urediti svoje občinske stvari i obezbjediti svoj jezik i svoju narodnost, odlučili su pomoći si drugačije.

DOPISI.

Omišalj, koncem julija 1886. Žalostnim srcem javljamo Vam nesreću, koja je ovih dana zadesila našeg suobćinara g. *Nikolu Jurjevića*. Proživiv mnine cielu mladost u dalekoj Americi, povratio se prod dvie-mi godinami kući u nadi, da tu mirno zaklopi oči. Imajuć nešto novca, to želeć da mu taj posve mrtav ne leži, sagradi mlin na konjsku silu, što ga je oko 7000 for. stajao. Nu tog mlina više nema, jer ga je dne 27. p. m. u nekoliko sati posve oganj uništio.

Toga dana nalme oko četiri ure po podne, popravljno je rečeni Jurjević nešto u prizemlju mlina, dočim se je njegov mali sinčić na prvom katu igrao. Na jednom ulazi jedna žena vičuć, da kroz prozor strašno dimi. Potrčav on gore, nadje maloga na vratima jedne nedovršene sobe, koja bijaše puna siena, posve blioda, sobu pako punu dima. Poče zvati u pomoć i odma pritrči nekoliko ljudi, od kojih jedan odleti zvoniti, te se doskora sakupi sve što bijaše u mjestu. Svako nastojanje, da se oganj uguši, bijaše uzaludno, jer se upali sieno, što bijaše prostrto po podu, te doskora bijaše sav krov u ognju. Oganj je sukljao kao iz najvećeg vapnenice. Nekoji se baš junački izkazaše, osobito pako žene donašajuć vodu, jer je g. Jurjević obljubljena osoba u Omišlju. Sve to bijaše uzaludno, jer se doskora sruši krov, te sad ulovišе podovi i sav mlin, koj bijaše dryen. Spasilo se je jako malo.

Zahvalit imamo Bogu, što je malo duvalo jugo, koje je oganj na protivnu stranu grada odnašalo i što je kuća prilično osamljena, drugčije bilo bi zla. Garište gasili su do kasno doba, da neostane preko noći ognja, pa da se što drugo neužge.

Ovim nam je opomenut mjestnu oblast u Omišlju, a ujedno i sve ostale oblasti u Istri, nek najstrožije paze, da se u mjestu nedrži sieno, slama ili koja druga upaljiva stvar, jer eto što se može dogoditi. Zato nek se učine posebne štale izvan mjesta. Osim toga nek svaki dobro pazi kamo ide s ognjem; djecu pako nek nipošto nepušta do takovih stvarih. Ujedno bi bilo želeti, da svaka občina nabavi barem jednu štrcaljku. To nastoji bog zna koliko, a postigne se, nadaj bog nesreće, mnogo. Istina, naši se ljudi nesjećaju, da se je

dogodio ovdje koji požar, nu eto što se nedogodi u sto godina, može se u jedan hip. Tko ikako premože nek si osjegura bar kuću; neplaća ne mnogo a dogodili se nesreća nije barma na putu.

Kolera, koje se spočetka toliko bojasmo, ufamo se u Boga, da će nas ovog puta mimoići. Od Rieke kao prvi susjedi se prilično branimo. Nijednu barka, a ni čovjek, neučini li sedam dnevnu kvarantenu, nesmlje k nama, jer jih straža odmah otjera. Kako doznajemo, u zadnje vrieme popušću na Rieci pošast. I neka Bog da, jer je i nami ovako zlo, budući smo odrezani od svieta. U ostalom, hvala budi Bogu ovdje do sada sve zdravo.

Pogled po svietu.

U Trstu, 4. ugusta 1886.

Većina austrijskih novinah pripisuje putovanja nadvojvode Karla Ljudovita u Petrograd veliku važnost. Ma i koliko bio nadvojvoda osobno sprijatoljem sa ruskim dvorom, nemože se ovom putovanju pripisati lih tomu prijatoljstvu, i kao da on nebi imao nijedne drugo misije van da ponovno očituje svoja prijatoljska čuvstva napram ruskom caru i njegovoj obitelji.

Austrijskog nadvojvodu dočekao je ruski dvor veoma svečano a neima dvojbe, da će biti boravak nadvojvode i projasne mu supruge u Petrogradu što ugodniji i srdačniji.

Češki listovi pišuć o odnošaju većine carinskoga vieća napram vladi, ističu, da će se desnica mjesecom septembra vratiti sjedinjena kao i prije u carovinsko vieće. Isti listovi kažu, kako bi bilo željeti, da se ministarstvo neda uvjek od većine siliti na izpunjenje njezinih pravednih zahtjevah, već da bi samo ministarstvo moralo doći većini u susret. Vođje desnice, da zaslužuju bar toliko pouzdanja, da se jih pita za savjet u svakom ieko važnijem pitanju. Ima mnogo političkih i narodnih pitanjah, u kojih se može zahtjevati, da se vlada na svaki način prije sporazumi sa većinom.

Velika narodna skupština ugarska sazvana prošlo nedjelje u Pešti, primila je u pitanju generalah Gyulay-a i Jansky-a sliedeću rezoluciju:

I. Izjave i odredbe, koje su u najnovije vrieme potekle od najviših krugovah zajedničke vojske, najdublje su uvriedile dostojanstvo ugarskoga naroda i njegova ustavna prava te se skupština ogradjuje proti tim izjavam i odredbam.

II. Ugarski je narod branio vazda krunjenoga kralja tradicijonalnom vjernošću i vjekovnom požrtvovnošću.

III. Nu da ugarski narod uzmogno u vojsci, uzdržavanoj velikimi žrtvami nazirati jamstvo svojemu ustavu i svojoj budućnosti; da se ojača nuždna sloga medju gradjanstvom i vojskom i konačno, da ugarski narod uzmogne čitavu svoju moralnu i materijalnu snagu razvijati u zaštitu ostalih zemaljah Nj. Veličanstva, želimo i držimo za nuždno, da se državopravni posebni položaj Ugarske i visoko historičko dostojanstvo ugarskoga kralja u vojsci otvoreno i iskreno priznaje te mu se institucijami pribavi valjanost.

Gospodin dr. Grga Tuškan, zastupnik na hrvatskom saboru, kasnije odsudjen na dvie godine tamnice, prizvao se proti toj osudi; kr. stol sedmorice snizio je kazan na 8 mjeseci, a u ostalom potvrdio je osudu prvog suda.

Kao što se iz Biograda javlja, bili su srbski radikalci zaključili ostaviti skupštinu i učiniti ju nesposobnom da stvara zaključke, ako Garašanin neizjavi, da on radikalnu stranku neistovjetuje s revolucionarnimi pismi Pašićevimi, koje je vlada navodno uhvatila i u skupštini pročitala. Pošto je Garašanin to izjavio, radikalci su opet zadovoljni i ostaju u skupštini. Radikalci su vrlo dobroćudni ljudi, kada ih može tako lahko udobrovoljiti ona vlada, koju su oni kao prokletstvo zemlje opisivali.

Prestolni govor, kojim je bugarski knez Aleksander zaključio bugarsku skupštinu, glasi: «Moja gospodo zastupnici! Konstatiram sa zadovoljstvom, da ste vi opravdali moje nade i moja očekivanja i da ste zadovoljili povjerenju, kojim vas je počastio moj narod s obijuh stranah Balkana. Radinost, koju ste g. zastupnici razvili za ovo mjesec i pol izvanredne sjeditbe, očiti je dokaz, da štitite prave interese države i da znate raditi za boljak naše domovine. Vrlo mi je ugodno, moja gospodo zastupnici, da ste votirali sve zakone i osnove, koje vam je predložila moja vlada, poimence pako zakon glede kupa željeznice Rušćuk-Varna, čim ste dokazali, da Bugarska znade na častni način zadovoljavati svojim medjunarodnim dužnostim. Zahvaljujuć vam za vaš mar i za vašo patriotično nastojanje i želeć vam sretnu povratak k vašim domovinom, proglašujem ovim izvanrednu sjeditbu četvrte redovite narodne skupštine zaključenom».

Po viestih »Pol. Corr.« iz Skadra u Albaniji, vlada u muhamedanskom pučanstvu kolašinskom, koje je početkom julija napalo više selah, odstupljenih Crnojgori, velika uzrujanost proti crnogorskoj vladi, i to radi njezinih odredbah, što jih je nedavno poprimila pogledom na dobra muhamedanskih izseljenikah. Iz Kosova krenula su u Kolašin dva batalijuna vojnikah da nemiro, ako bi se u ondješnjem pučanstvu porodili odmah ugušе. I u skadarskom vilajetu vlada živo nezadovoljstvo radi slabe javne sigurnosti.

Iz Rima brzojavljaju, da je diplomatički zbor obavješćen, da je papa odlučio poslati u Peking diplomatičkoga zastupnika pod naslovom apoštolskoga izaslanika i ministra rezidenta. Kina takodjer će akreditirati kod Vatikana svoga zastupnika. Uvjerava se, da će Francuska opozvati za taj slučaj svoga zastupnika kod Vatikana.

Grčki kralj Gjuro prispio je jučer sa parnjačom »Amphitrite« u Genovu, to je poslije kratkog boravka krenuo prieko Ventimiglio u Pariz.

Iz Pariza javljaju, da je od 1300 poznatih izborah u generalna vieća izabrano 776 republikanacah a 376 konservativacah; užih izborah biti će 157. Republikanci dobili su 67 a izgubili 78 mjestah.

Portugalski kralj odputovao je ovih danah inkognito; uputio se je u Osborne, gdje će 2 dana probaviti kod kraljice Viktorije, a zatim će poći u London, Blisingen, Haag, Kodanj i Stokholm. Kraljev put neima političkoga značaja. Vratit će se u Lizabon 27. rujna.

Prošlog čedna došlo je u Amsterdamu do silnih socijalističkih nemirah. Vojska je morala posredovati a bilo je mnogo mrtvih na strani vojske i radnikah.

Lord Salisbury sastavio je novo englezko ministarstvo.

Istri.

Ašče zabudu tebe Istrije,
Zabvćna budi desnica moa.
Po ps. 136.

IX.

Prozrèn si sad moj mili zavičaju —
O zemlio nekad slavna čarobita,
Sa vinogradà, šumà glasovita
Postala plienom ljutome si vaju!

«Katoni lažni» za tebe ne haju,
Već opojeni hlijebom tvojeg žita,
I zasitopljeni blieskom tudjeg mita,
Kà izdajnici crni na te laju. —

Oj neka laju — nek ti plaća kreću,
Nek trnov vienac na glavu ti meću,
Prezrènu, biednu ljubit ću te viekom
Od izdajnika branit djelom, riekom
Uštrkat onog koj te drsko kudi — —
Tek sveta vazda i poštena budi!

A. K.

Franina i Jurina.

Fr. Sada te bit volonski šarenjaki zadovoljni, da nimaju plovana.

Jur. Su pinali poročkoj babe, da njim pošalje kakovega Čozota.

Fr. Bi ga pak razumeli?

Jur. Drugi ti! Ona šparlentarija se pobero van s crekvi, kada počne pop pridikat, a neki tor neki pobožni poslušaju žolino, ma provaj jih pitat za kakovo dobro delo, će vidot, kako znaju tirat i noduju ni soldu va tikvicu sv. Roka.

Fr. Ala baš neka jih sram bude.

* * *

Fr. Poznaš ti nekega šijor Jakoma iz Karojbi?

Jur. A ki ga nebi pozna? To ti je onaj, ki je pobra klabuke nekim mladićem iz plave ene bi stiju, da mu se kinjaju i da po taljanski blebeću.

Fr. Ma da je silja i va Rukotolah onako storli.

Jur. Je, nu mu se ni ponesilo.

Fr. Tako ča su va Karojbi svi slipi?

Jur. Nisu svi no, ma ako ne budu bolje progledali, ostat će i bez krožata, brageš i košulje.

* * *

Fr. Žminjski krnjeli da bi radi, da se zastupstvo zahvali.

Jur. Ma ča bi rad, ter ni već ča grist.

Fr. Zač da bi teli školu zidat na Kaštelo.

Jur. Već je mogla škola biti gotova, da su krnjeli i šarenjaki imeli dalju pamet u kradi prati.

Fr. Tako ča su spraznili kasu?

Jur. Ne samo to lego napravili i duga, ku no bi drugo lego onoh 1200 florini, ča je siromak kmet platil nepravično za ono seme a sada mora po drugi put vračat.

Fr. Ča nisu ti mudrijaši znali, da adicional za oni dug teče.

Jur. Tako da nebi jisi.

* * *

Fr. Na Vrhu da imaju dva plovana zač da su neki dan štalali i nekega zlomljenega šarenjaka.

Jur. Su ga štalali sa, ma jih je čuja više nego ima lusi na glave.

Fr. Je l' se pak ča opametil.

Jur. Ter znaš, da vuk samo dlaku menja, nego miale kmeti tami vuka i dlaku promenit.

Fr. Tako valja.

Različite viesti.

† **Ivan Švet.** Žrtvom svojeg zvanja pao je dne 2. t. m. g. Ivan Švet, kapelan u Rismanjih u dekanatu Delnice. Kolera, koja se je nedavno pojavila na Željeznici Hrpolje-Trst, napose u selu Rismanje, pokosila je i čestitog svećenika i rodoljuba g. Ivana Šveta. Tješeć i hrabreć bolestne dieleć njim svete sakramente umirućih, okužio se i sam te je nakon kratke bolesti uz obične znakove kolere preminuo. Pokojni Švet rodio se u Višnjogori — u Kranjskoj g. 1827, a svećenikom bi redjen god. 1853. te je od to doba skoro uvjek u Istri rieč božju propovjedao. Gvuda gdje god je službovao, ostavio je pok. Švet iza sebe najbolju uspomenu a i sadašnje njegove ovčice gorko nariču za svojim dobrim i plemenitim pastirom. Prevriednomu svećeniku i rodoljubu bila lahka istarska zemljica i vječni mu pokoj!

Imenovanje. G. Frane Carli, porezni nadzornik u Poreču, imenovan je poreznim višim nadzornikom za Primorje sa sjelom u Kopru. Čestitamo!

Plemeniti čin. Poznati rodoljub i u istinu plemeniti muž, g. vitez *Vicco* iz Podgrada pristupio je kao pokrovitelj k tamošnjoj podružnici »*sv. Cirila i Metoda*« sa 100 for.

Množili nam se takovi rodoljubi a g. *vitezu* ovala plemenita desnica.

Iz Kastva pišu nam 4. t. m. danas na imendan našeg zastupnika odasluna bijaše sliedeća brzojavka: *Dru. Dinku Vitezića* Krk: Svomu sugradjanu, dičnomu braniteliu naših svetih pravah mnogaja ljeta kliču odazi i zahvalni gradjani Kastavski.

Sutra, t. j. u četvrtak obdržavat ćemo skupštinu čitaonice o zgradi »Narodni Dome.

Kolere nije bilo u cieloj obćini ni prošlog čedna.

Našu viest „Gospodi svećenikom u miru" popunjujemo, odnosno izpravljamo ovako:

Umirovljeni svećenik, koji bi želio moliti za kapelanilju u Padeni, župa Karkavce, neka se pismeno obrati na podpisanoga župnika karkovskoga.

Tamošnje pučanstvo živi ukupno u jednoj vasi i davalo bi znatnu pomoć umirovljenomu svećeniku.

Taj svećenik imao bi na svaki način podučavati u vjeronauku djecu puka, medju kojim bi živio.

Ovo želim, da bi doznali umirovljeni svećenici, ako bi želili doći u Padenu. Tko bi želio znati pobliže viesti, podpisani uvjek je pripravan zadovoljiti mu.

Karkavce, dne 26. julija 1886.

Jakov Ladavac, župnik.

Iz Podgrada primili smo ponuljeni dopis o žalostnomu stanju, u kojem se nalazi tamošnja obćinska uprava. Budući da nam za danas nedozvoljava prostor ljeta donesti u cielosti rečeni dopis, spominjemo ovdje u kratko, da bijaše obćinski načelnik koncem pr. mj. su čast. uknut, a prvomu savjetniku bi naloženo, da sazove obćinsko zastupstvo, koje bi imalo izabrati novog načelnika. Zastupstvo se zbilja sastalo, nu do izbora načelnika nije došlo, jer bijaše primljen skoro jednoglasno predlog zastupnika g. Janka, koji glasi, da se zamoli vladu, da pošalje svoga komesara, koji bi uredio i upravljao obćinom kroz 6 tjedanah, t. j. do novih izborah. Čujemo, da je kotarsko glavarstvo u velikoj neprilici radi loše uprave u obćini Podgradu, nu ono nesmije nikoga kriviti, jer se je odavna znalo, da vlada kod nas najveći narod. Ergo: mea culpa.

Dne 26. pr. m. došlo je ovdje medju mladeži do nemirah. Povod tomu dale su sanitarne naredbe i uckanje proti «Bratskomu družtvu», koje je nekojim trn u oku. Kazalo se naime mladićem, da će se u družtvu pjesati, a njim bijaše zabranjeno i pjevati na ulici ili okolo suda. Nekoji mladići suprotstavili se žandarmeriji, te bijaše dvojica njih bajonetom u stegna ranjena. Platiti će i ovaj put nevaljalci nedužan za kriva; kaznu će trpiti nerazborita mladež, a uckaši i pravi buntovnici smijat će se u prikrajku.

Dne 2. t. m. konstituirao se odbor podružnice «sv. Cirila i Metoda» za kotar podgradski. Predsjednikom izabran je župnik-dekan u Hrušici i vrli rodoljub g. Ante Rogač. Podružnica broji već do 40 članovah, a ufamo se, da će jih još pristupiti lepi broj.

Iz Buzeščine pišu nam 1. t. m.: Skoro u svakom broju dične »N. Sl.« čitamo je koju zanimivu crticu o bivšem našem načelniku g. Clarici-u. U jednom broju javili ste nedavno, da je neki kmet platio u obćinsku blagajnu svotu od 100 for. a g. Clarici učinio mu vrhu ove svote namiru. Sadašnji obćinski odbor da traži rečenu svotu od onoga kmeta, jer da dug nije izbrisan u knjigah.

U 20. br. »N. Sl.« čitali smo viest iz Sočerge, kako je još god. 1884. premilostivi naš cesar darovao onoj podobćini svotu od 300 for. za popravak pokopališća i župne crkve, al ove svote nije još ni sada Sočerga primila.

Ove novce tražili su oni obćinari kod namjestničtva i kod kapetanata a reklo nijim se, da moraju biti na obćinskom glavarstvu.

U br. 26. »N. Sl.« pitao je g. župnik Mikša g. Clarici-a radi novacah, koji pripadaju od bratovšćine crkvi u Lanišću i koji su naravno na for. 90.

Znajući kako je g. Clarici u vriemo svoje vlade upravljao sa tudjimi novci, dužni smo, da još bolje razsvietlimo njegovo gospodarenje na Buzeščini.

Prošle je 3, 4 i 5 godina, da su mnogi u ovih stranah izručili g. Clarici-u po 1 for. za bilježi, da njim pribavi od kot. glavarstva oružni list. Clarici nabrao je tako lepu svotu a mnogi od nas nevoljnikah oružnog lista. Oni, koji su za to često molili, dobili su oružni list nu moradoše dati još 1 for. za bilježi. Oni pako

koji su mučali, nemaju forinte ni oružnog lista.

Preporučamo dakle oblastim. da dadu ovu stvar izpitati i da nezahvale i na ostale ovdje navedene pritužbe proti g. Clarici-u. Njemu pako preporučamo, da nam povrati naše novce jer ćemo inače proti njemu sudbeno postupati.

Eto vam obćinari iz Pregare, Huma, Draguća, Grimalde i vi buzetska gospodo, novog dokaza, kako je pravedno i pošteno radio taj toliko hvaljeni vaš Clarici, za kojeg ste se uvjek borili kao da je najpravedniji i najpošteniji. Clarici bio vam je kao obćanat mesilja a eto sada možete vidjeti, što je on istinu bio i kako je radio proti puku a za svoju korist. Bog nas očuvao takove gospode i svih onih, koji njim slijepo služe i robuju.

Iz Opatije početkom augusta. U br. 27. Vašeg cienjenog lista bio je člančić iz Opatije, kojim se pohvalilo našu vriednu dječicu i čestite naše pomorce. Doista je milo svakomu čuti našu buduću nadu, kako krasno prepjeva milozvučne naše hrvatske pjesme, nu nadje se ipak po koja prodana duša, kojoj nije nit nedužna pjesma iz nevinih usiljuh po volji. Zadirkivala je onkle kakova propalica oko naše dječice, al se nitko pametan nije na to obazirao. Al tko bi vjerovao, da se je podno u službu talijanaštva i naš obćinski pandur ili fanat, kojeg mi plaćamo i uzdržajemo? Neznamo u istinu, tko je njega pooblastio, da zadirkuje u naše mladjahne pjevače i pjevačice? Nu lahko se je i tomu domisliti. Ivo tko. Naš sdušni načelnik «Sior Gustin» ne samo, da je valjda pandura podučio, da zabrani hrvatsko pjevanje u Opatiji, već je on i sam počeo raditi proti tomu pjevanju. Taj «sior» usudio se ukoriti jednog ovdašnjeg otca radi toga, što mu djeca hrvatski pjevaju. Hoćete li vode tupostiti ili bezobraznosti? Zar spada i to u vaš djelokrug dični g. načelniče? Po komu paragrafu obćinskog roda, zemaljskih ili državnih zakonah smijete i možete vi neduženo pjevanje zabranjivati? Neznate li, da nam toga vi nit tiko na svietu nemože propovjedati? Dočer budite gospodo već jednom razumni i nečinite se smješnijimi, nego li zbilja jeste.

Naša pjesma, pjevana po danu od novine dječice, buni i uznemiruje vaša talijanska ušesa, a kad se po žitavo noći ovud doru talijanski radnici, urlikuć smrdno i gnjusno talijansko pjesmo, tad toga naš «dični» Gušti nečuje, to njega neuznemiruje niti buni. Ako već nemožete biti pravedni i nepristrani, a ono budite oprezni i lukavi, te neodkrivajte toli grubo vlastitu goletinju.

G. načelniče! Znajte da će naša djeca i unapred hrvatski pjevati, a vi — kad vas nanese nesreća u Opatiju — izvolite si začepiti ušesa talijanskim pamukom.

Pišu nam iz Sovinjaka koncem julija. Dne 30. pr. m. počinula je silna voda na Sovinjščini, Ždrenjah i Rušnjaku mnogo škode, odnesav sa vinogradah i poljah mnogo zemlje. U isto doba potukao je grad dobar dio Sovinjščine. Sovinjci prijavili su odmah drugi dan tu nesreću st. obćinskomu odboru u Buzetu, a Ždrenjci i Rušnjaci poglavarstvu u Oprtlju. Molili su i jedni i drugi, da bi izašla komisija, koja bi škodu procienila. U Ždrenje i Rušnjak dodje zbilja komisija, gdje je procienila svu škodu i to prijavila višim oblastim, da se budo kod odmjerivanja poreza na unesrećene obzir uzelo. U Sovinjaku pako neima ni govora o kakovoj komisiji, te mislimo, da gospoda u Buzetu čekaju, dok popravimo zemljišća, pokrpamo jaruge i poravnamo traje, pak će onda doći i kazati, da neima nikakve škode. U nekojih krajevih Sovinjščine počinjeno je mnogo više škode, nego li u Ždrenjah i Rušnjaku, al ipak nitko se za nas nebrine. Mi očekujemo prije eksekucije radi zaostalog poreza, a onda će valjda gospoda iz Buzeta poslati svoju komisiju. Obćinski upravitelji u Buzetu morali bi znati, da ćemo poginuti pod silnimi troškovi i pločili, ako nam se po zakonu i pravici nepomogne. Evo je već četvrta godina, da nas nemilo tuča bije, a sada pomogla je i voda našu muku dodatno. Mi ćemo si dobro zapamtiti ovaj nemar naše gospode napram siroti kmetu, oko kojega će pred izbori šaranjci i krajoli obletati kao i bez glave. Neka nam samo dodju, mi ćemo njim već pokazati, da jih nepoznamo u vriemo izbora, kad oni neće da znadu za nas, kad jih mi trebamo. Do vidova dakle, gospodo buzetska kod Izbora.

Sa otoka Krka piše nam prijatelj 25. p. m.: Kao marljiv čitatelj dične «Kat. Dalmacije» razdragan sam svaki put od veselja, kad u njoj čitam, kako se tamo brzim korakom širi plodna i hvalevredna namjera nekog nabožnog muža — lijepa mu duša — kojom je kao prvak potaknuo i sbudio misao, da se oblasti za ono zauzmu, što crkva bez njih lahko izvesti nemože, t. j. da se izkorieni ili barem umanji preveliki broj današnjih psovačah i bogogrdnikah. Dovotnajsti vlek, vlek napredka, reć bi, da ne bi bio dosta sretan i slavan, a da ne bi se i u tom, t. j. u psovki odlikovao!? Dandanas je toj zvieradi prosto, slobodno i široko polje ne samo u gradovih, već i u varoših, tor žalibože i u istih selih, i to ne samo u ustijuh tobož izučenih i naobraženih ljudi, već što je najžalostnije, i u prostih seljakah i novine djece. A tomu je izvor današnja pokvarenost i ponuka na sve, što je krivo i opako.

Uzalud se tjera tako na široko posijano zlo sa propovjedaonice i u raznih duhovnih razgovorih, nebuda li i druge oblasti došle na pomoć. Hvala Bogu, pobrinuo se kod nas isti temeljni zakon za to, odredjujuć strogu podepsu proti javnim psovačam. Liepi broj obćinah naše poneretnе Dalmacije odredilo je strogu kaznu svakomu obćinaru, koji bi opsovao ili grdio Boga, probl. D. Marju, svetce itd., tor se i revno ovršuje taj zakon. Eda bi Bog prosvjetilo i naše načelnike i obćinske nastupstva, ter i u ovom nasliedovali svoje drugarice u Dalmaciji. Vam najprije preporučujemo taj posao sveti, hrvatske naše obćine. Dodor proslavite i u tom vaše dično ime ovo bez razlike.

Svo nastojte, da se svuda izkorieni svako sjeme tog nesretnog otrova. Znajte, da najveć zbog toga Bog dopušća nesreće, zle godine, kužne bolesti, nemir, nesloge i svako zlo. A to je i naravno, jer ako svaka opačina vriedi pesopsu, osim vjekovječne i vremenitu, poviše pseet, koja bez tikakve koristi i potrebe uvredjuje istoga Boga i njegova sv. otajstva. Na posao dakle domorodci naši, jednodušno i složno ogrlite i obljubite ovaj sveti naš savjet. Tjerajte izmedju sebe psovač i psovače, a tako prizvat ćete na vas svaku sredu i blagoslov božji. Bog vas ukriepio a nas uslišao.

Poročko palikuće. Čitajuć posliednja dva uvodna članka u glasilu istarskog sem. odbora i poznatog političkoga društva, pričinilo nam se, da imademo pred sobom tajni list najbiesnijih francezkih komunardah ili ruskih nihilistah. Surovijih i biesnijih članakah nismo u istinu još čitali niti u najobskurnijih talijanskih ili njemačkih novinah. Tko će znati što je strast, fanatizam i živinska upravo biesnoća, neka čitu spomenute članke pak ove naše glave, nebude li s nami u rečenom suglasio. Posliednji poraz u Pazinu zasliepio je upravo naše narodne protivnike, koji nevide više pred sobom niśta drugo nego li samo komuniste, socijaliste, lupeže i razbojnike.

Zavedeni slieporn strašću i biesnom osvetom, mlate i udaraju oko sebe kao mahniti neštedeć nikoga, koji njim je na putu. Zaboravišе se dapače u posliednjem od rečenih članakah tako daleko — *da pogrdjuju i samu carčku zastavu*, koja da jih insultira.

Čim nam doteče u listu prostora, svratit ćemo se pobliže na to remek-djelo pomućenih možđjanah pazinsko-poreške gospode a za danas kažemo samo to, da zavidjamo našim protivnikom na toliko slobodi štampe.

Kolera u Trstu pokosi još danomice 3—4 osobe a oboli jih 5—6. Ostane li kod ovog broja i razmjera, nadat se je, da ćemo se riešiti posve strašnog gosta čim nastanu studenja vremena. Od pol noći 3. t. m. do pol noći 4. t. m. oboljelo je 10 osobah. Od početka pošasti pa do sada oboljele su od kolere 133 osobe, a umrlo jih 76, ozdravilo 27, a 30 nalazi se na liečenju.

Kolera u Istri. Iz Liburnije pišu nam, da neima u ovo zadnjih 8 dana nijedno, a slučaja bolesti. Tim gore su prošli nekoji drugi kotari. U Rioman jih, na željezničkoj pruzi Hrpelje-Trst oboljele su od 23. julija do 2. agusta 22 osobe, od kojih je 9 umrlo, 7 ozdravilo a 6 je još na liečenju.

U Plominju oboljelo je prošle subote naglo 6 osobah a danomice pojavi se koji novi slučaj. U posliednja 24 sata oboljelo je opet 6 osobah, od kojih su dvie naglo umrle.

U Sočergi (obćina Buzet) oboljelo je u svemu do sada 20 osobah, od kojih je 5 umrlo, 10 ozdravilo a 5 je na liečenju.

Jedan slučaj kolere pojavio se i u Kortan, koparskom sudbenom kotaru.

Kolera na Rieci. Na Rieci oboljele su od 2. na 3. t. m. dvie osobe od kolere a umrle su tri.

U Podkilavcu oboljele su u to vriemo na novo tri osobe a umrla jedna; u Jelenju oboljela je jedna osoba a na Sušaku oboljela je jedna osoba. Na Grobniku namješten je jedan liečnik i jedan politički činovnik.

Od 19 junija oboljelo je na Rieci i u hrvatskom Primorju 180 osobah od kolere a umrlo je 90 njih, dakle upravo polovica.

Požar. Javljaju nam iz Gračišća, da je dne 20. pr. m. uništio požar kuću u selu Katu kod sv. Apolonije, pripadajuću braći Buršićem. Oganj postao je oko 2 sata po podne. U kući nebijaše nikoga osim jednoga bolestnika, koji je spavao, te se tekar na silnu viku probudio i spasio. Osim kuće izgorjelo je i sve pokućstvo, posudje i nekoliko ovaca, te osta siromahom jedino mala kuhinjica, koja je nešto odaljena od kuće. Preporučamo ovu siroticinju milosrdnim i plemenitim našim čitateljem. Svaki i najmanji darak doći će njim dobro. Milodari neka se šalju g. župniku u Gračišće (Istra) ili našemu uredničtvu, koje će to ohjodaniti.

Velikodušni Niemci. Čitamo ovih danah u austrijskih njemačkih novinah viest o Porodu, kojeg su ti velikodušni Niemci talijanskoj kraljevini darovali, baciv ga jednostavno u gornju Italiju. — Ište, koliko je temeljitost i učenost njemačkih novinarah, koji neznadju, da je Poreč u Istri, koja pripada još do sada, unprkos njemačkim željam i nastojanju naših Talijančićah — austrijskom caratvu.

Obustavljena radnja. Radi kolere, koja je bila počela dobrano harčiti oko Rieke, Sušaka i Bakra na pruzi Hrpelje-Trst, obustavilo je poduzetničtvo radnju između kilometra 10. i 11·6 do dalnje odredbe.

Prijateljem knjige i omladine hrvatske. Prispjelo nam je vriome, da izpunimo svoje obećanje. Došao dan, gdje ne bi imao svietla ugledati »Zvonimir«, almanak hrvatske omladine.

Danas, gdje ne miljujemo izaći pred hrvatski svjet s gotovim djelom, nenadvladivo zapriečke nukaju nas, da stupimo pred hrvatsko obćinstvo ne uzmogući držati svoje rieči.

Budući da nam broj prepiatnikah sve do danas ne dopuštaše, da knjigu pod tisak dademo, to se tek sada mogosmo na to odvažiti. Odbor je predao sve radnje jednoj zagrebačkoj tiskari, te će predplatnici knjigu primiti, čim se tiskarski poslovi obave.

Stoga se danas još jednom utičemo otačbenikom hrvatskim, a ponajpače za sve plemenito odušavljenoj omladini, iz koje je to djelo niklo, a kojoj je u prvom redu namienjeno. Ne zaboravite nas takodjer ni one plemenito duše, oni zaštitnici hrvatske knjige, kojim se je odbor napose već obratio, a od kojih svesrdilj kan da uzalud pomoći izčekuje.

Pouzdano se nadajući, da će se našoj molbi odazvati svi oni, koji nam se do sada još ne javiše, molimo, da nam se predplata u buduće šalje i to čim prije blagajniku odbora g. Miroslavu Čačkoviću, Zagreb, Gajeva ulica br. 7.

U Beču, početkom srpnja 1886.

Odbor za izdavanje almanaka »Zvonimira«.

Godišnje izvješće državne gimnazije u Trstu. Iz tog izvješća za g. 1886. vadimo sliedeće podatke. Ono sadržaje na prvom mjestu indijski igrokaz: «Ženidba Pârvatî-ne», prvi put na njemački preveden od profesora i slovenskoga učenjaka dra K. Glasera.

Djaka bijaše na cielej gimnaziji koncem šk. godine 462. Po narodnosti diele se ovako: Niemacah 146, Talijanah 150, Slovenacah 120, Hrvatah 22, Grkah 20, Armenacah 6 i 1 Englez. Po vjerozakonu bijaše 389 katolikah, a ostali što protestanti, anglikani, pravoslavni i židovi.

Izvješće njemačke državne gimnazije u Pazinu za školsku g. 1886. sadržaje na prvom mjestu spis drof. Pamera o «Jurju Mateju Vischeru, austrijskomu geografu», zatim od istoga nekoliko tabliemah o «meteoroloških opažanjih» za g. 1884—1886, i napokon školske vieści od ravnateljstva. Iz ovih vadimo sliedeće podatke: Podučavalo je na cielej gimnaziji 17 učiteljskih silah. Djakah bijaše na gimnaziji i pripravnici 420. Ovi se diele po narodnosti: 61 Talijan, 39 Hrvatah, 12 Slovenacah i 8 Niemacah. Dakle za 8 Niemacah obstoji u Pazinu njemačka gimnazija?! Izpit zrelosti polagalo je ljetos 8 djakah, od ovih bijaše proglašeno 6 zrelih, jedan imade popravak a jedan je propao.

Godine 1885—1886. predavao se vjeronauk u I. i II. razredu Hrvatom hrvatski; jezici hrvatski i talijanski podučavali se prošle godine tri sata na čedan mjesto dva, kao što je prije bilo.

Tršćanska burza

dne 4. agusta

Austrijska pap. renta	for.	85 40	do	for.	85.60
Ugarska » »	»	94 75	»	»	95.05
Isla u zlatu 4%	»	107.80	»	»	108.—
Dionice nar. banke	»	878	»	»	879
» kredit-banke	»	281.—	»	»	283.—
Talijanska renta	»	99.—	»	»	99.1/8
London 10 lirah sterlinah	»	126.—	»	»	126 1/2
Napoleoni	»	9 98 1/2	»	»	10 01
C. kr. cekini	»	5.84	»	»	5.86
Državne marke	»	61.85	»	»	62.—
Isto francezke	»	49.85	»	»	50.—
Talijanske lire	»	49.90	»	»	50.—

Lutrijski brojevi

dne 31. julija

Trst	9	3	73	30	69
Linc	60	85	70	87	88
Buda	94	7	81	64	6

dne 4. agusta

Prag	80	52	61	83	75
Lavov	54	64	4	58	46
Hermanstadt	75	85	0	19	69
Innsbruck	14	84	17	32	88

Priposlano.[1]

G. Rovisu, poreznomu blagajniku u Buzetu.

Prošlo sam vas godine ovim putom pitao, kojim li pravom uzeste od mene for. 2 kao vojničku taksu, dočim stoji u platežnom nalogu, da mi bijaše platiti samo for. 1. Odgovora nedobih.

Dne 18. t. m. dodjem na opetovana nagovaranja poreznoga eksekutora g. Goloike u vaš ured, jer da imate samnom govoriti. On me predstavi sa: «questo se quel di quello intrighe», a vi mu odgovorista: «a, questo se quel de S. Martin de quelle m.....». Na to me zapitasto, da li ću platiti for. 2 za vojničku taksu, a ja vam odgovorih, da neću nego for. 1, kako stoji na platežnom nalogu. Tada rekoste eksekutoru, da me ruba (la lo pognori), na što se on na mene naskoči, te mi iztrgne iz žepa uru. Zaludu sam proti tomu protestirao, badava sam davno drugi zalog, samo da mi se ura vrati — sve ostade bez uspjeha. Znajuć, da neću dobiti ni ovaj put od vas povoljna odgovora, obraćam se ovim na vaše predpostavljene, na višu financijalnu oblast sliedećimi pitanji:

1. Je li sam ja dužan platiti kao taksu više nego li stoji u dotičnom nalogu?

2. ako jest, zašto se to nouvrsti u platežni nalog?

3. ako sam zbilja morao platiti for. 2, je li me mogao i smio gosp. blagajnik onako na lahku ruku rubati?

4. da li je to postupanje gosp. blagajnika pravilno, zakonito i moralno?

U Buzetu, 24. julija 1886.

Ivan Vivoda.

[1] Za članke pod ovim naslovom neodgovara uredničtvo.

Nova trgovina

„Alla Fortuna"

ima (24—4)

velik izbor postolah

i to sve domaća radnja, ništa prostoga, zajamčeno i uz najjeftinije cienе. Naručbe uz mjeru kao i popravci izvršuju se odmah i jeftino.

Postoli za muškarce for. 4.50—6.50, za žensku for. 3.50—5, za djecu iz sve cjene.

J. Barta Trst

Via Nuova, naproti ljekarni Zanetti.

U Omišlju

Poznata firma **R. Košak**, časti se P. N. občinstvu otoka Krka javiti, da prodaje u Omišlju koli na veliko toli na malo uz najniže cijene **kukuruzu, posije, cukar, kavu, rižu**, itd.

Zahvaljujuć se na dosadašnjoj podvori sl. občinstva, preporuča se za budeće i bilježi se najdubljim počitanjem

1—3 **R. Košak.**

Voda Ofner Rákoczy braća Loser, Trst.

Proljetno zdravilo najboljo i najuspješnijo proljetno zdravilo, koje je nuždno **za osviježenje krvi** i uzdržavanja zdravlja svakomu, koli mladomu toli staromu, jest od ovdašnjeg p. n. občinstva obljubljeni i visoko cienjeni

Ofner Rákoczy,

koji je stigao natom svježi; svojimi vrlo bogatimi mineralnimi sastavinami promažeove ostale *tu i inozemske gorčice*, stekao si je glas svuda od naj prvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domadih radi dobrote to se upotrebljava kano svaobdi domadi lijek. Može se svjek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i lekarnah.

Skladište u Trstu kod g. Giov. Ollilla i kod vlastnika 8—20

Uprava **Loser.**

LA FILIALE della

BANCA UNION

TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo
per Banconote
3¼ % con preavviso di 5 giorni
3½ „ „ „ „ 12 „
3¾ „ „ „ fisso
per Napoleoni
2¼ % con preavviso di 20 giorni
3 „ „ „ „ 40 „
3¼ „ „ „ „ 8 mesi
3½ „ „ „ „ 6 „

Per le lettere di Versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partire dal giorno 18, 25, aprile, 2, 9, maggio, 16, luglio e 13, ottobre e seconda del preavviso.
Trieste 10 Aprile 1884.

IN BANCO GIRO

abbuona, da il 3% interesse annuo sino qualunque somma; praievalenti sino a fiorini 2.000 a vista verso chiquo; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Con ogni dei versamenti in apposito libretto.

Sconteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la sesta sul medesimo giorno.*

Assume poi proprii correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilasciate loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro la facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' incasso *d'assegni, cambiali e coupons*, verso ¼% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 2—1—12

ŽELODČNE BOLEZNI

je moguće *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

edini in nečuveglijivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovratne enake leke.

Večina raznih kapljic, izločkov itd., katere so občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva smes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil valed svoje pripravne sestave, odločno oživljajočo in želodčno živce hitro krepčalno moči **pravico prednosti** nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi še vsakim dnevom veče prašanje po njemu. Ta balzam bogat na dolgoletih snovih kinoške robarbaro, katera koronika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na prebavljenje ni čiščenje, je zanesljivo sredstvo proti tožavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja zato pa ga vsi strokovnjaki in svedenci priporočujejo proti nejedšnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 38—50

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marbu Barcatini*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmoinar, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Pailaga.

Latteria Milanese

(milanska mlekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge naručitelje, da ima u mlekarni **svježa i suha vuča. Izvrstne divljačine, zelenjah ove polag običah na trgu Hlobu genovezkog, kolačah mlečačkih, slaščicah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla** svježa svaki dan iz Milana. **Kremo za ovariti, tučenog povrhja** prve vrsti, **kisela mleka. Za objede i solnčo** ovršavaju se naručbe na pladnjovi povrhjem bogato narešeni, takodjer u ledu. Naručbe na pokrajinu izvršuju se neodvlačno, nu ne izpod 5 kilog. 40—44

M. Melchiore.

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

for. 1·50

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 30—31 vecchio N.ro 4).

Žigati iz kaučuka

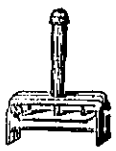

Najprikladniji žepni pečat na papir, olovkom i bilježnicom.

samo for. 1·50

Samogiban žepni pečat fr. **1·20**

for. 1·20

Nadalje svakovrstne počaste za občinske, župne itd. uz ureda najjeftiniju cienu.

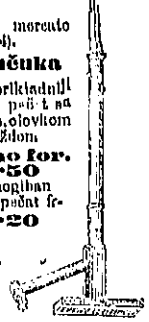

Domaća trgovina.

Preporučamo svakomu, koji kupuje kuruzu, muku bielu i žutu, svakojaki kruh ovas, posije (mekine) cukar, kavu, sapun ulje, ocat i u obće sve predmete, koji se rabe u obitelji, da se potrudi u trgovinu **A. Krajcara**, koji prodaje vrlo solidnu robu uz nizke cijene, a uz to je čovjek našega roda i jezika.

Trgovina:

A. Krajcara

nalazi se *Barriera Vecchia N. 5.*

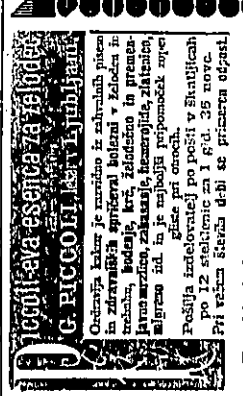

Odrejša kakor je narečno iz zahvalnih pisem in trebuha, bolezni, kri, želodčne in premenjajoče srčne, zaklanje, hemoroide, zlatenico, slepoto itd. in je najboljša pripomoček proti vsem.

Pošilja izdelovatelj po pošti v škatljicah Po 12 steklenic za 1 gld. 35 novc. Pri večem številu dobi se primerna odjemi.

V steklenicah po 15 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah: Foraboschi, Leitenburg, Lipraudi, Pozzetto, Praxmarer, Prandini, Ravasini in Zanetti in skoro v vseh lekarnah Primorskega, Tirolskega, Istre in Dalmacije.

G. Gavr. Piccoli-ju, ljekarniku u Ljubljani.

Na zahtjev potvrđujem, da sam Vaš eviet za želudac, kojeg sastavine su mi dobro poznate, najbolje rablo u mnogo slučajevah proti bolesti u želudcu i slezi zli.

Ljubljana mjeseca januara 1884.

Dr. Emil vitez pl. Stöckl

c. k. vladin savjetnik i kapitalski zdravstveni javozitelj.

Podpisani potvrdjuje, da ima želudčna esenca ljubljanskega lekarnika Piccoli-ja hitre i pračudne zdravstvene moči. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne župnije; komad da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te mo prosi za jedan steklenicu želudčne esence, kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Vlassich, župnik-dekan. Piemin, Primorje.

Antirheumam najbolja zdravila proti prehladi, kostobolji, oslabi delovnih udilah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Steklenica 40 nč.

Pastile santoninske (kolačići proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam. Škatuljica 10 nvč. 100 komadičah 60 nvč. 1000 komadičah 3 for.

Salicilne pastile proti prehladenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), pljučnim, prsnim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti Škatuljica 20 nvč.

Zeliščni prašni sirup. Ta iz ljekovitih biljnah ladjalani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim prsnim i pljučnim bolestim, zaušenju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd Odrašćeni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličic. Steklenica 30 n

Tu navedena, kako i sva druga ozdravitia se uviek friške dobe u lekarni 22—32

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana,

Dunajska cesta,

gdje su naručbe odmah po poštanskom ponzedu izvršuju.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerosijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz $2^{1}/_{2}$%
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz $3^{1}/_{2}$%
u napol.-ondorih uz
30-dnevni odkaz $2^{1}/_{2}$%
3-mjesečni odkaz 3 %
6-mjesečni odkaz $3^{1}/_{2}$%

Okružni odjel

u bankah $2^{1}/_{2}$% kamata na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Poštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Graz, Hermannstadt, Innskruck, Ololovac, Ljubljana, Salzburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, tukodjer unovčenje kuponah uz $^{1}/_{4}$% provizije.

Predujam

na varranto, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu $^{1}/_{4}$% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, $5^{1}/_{2}$% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000, na povede iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—13

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac

odobren po višjih oblastih za dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) sa filialkom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, toom il juhom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, imajućih zdravotnu svojstva, to se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod probavljajućih organah; nadalje čisti krv izpravljajuć slabinu i tromost i pospješujuć tek. On čisti polagano, uništuje gljiste ublažujući kronične hrapavosti jetarah, slezene, umanjujući sve malo po malo zastrvljale bolesti hemoroidah.

Uzima li se likrom danomice, čuva od otrovnih miazmah, proizvirućih koli od pokvarena zraka, toli od epidemijah. zato je izvrstan lek proti *groznici* i proti *koleri.*

Ono pako što snašinjava pravu osobinu likera u zdravstvenoj strnci jest, što oslobadja ljude odane srčbi i pokunjenosti od škodnih posliedicah, koje čovječanstvu daje veliki broj nesrećnih.

Zašta iza malo danah čovjek, koji se služi tim likorom čuti, da mu je povraćena životna snaga, i čuvstvo blagostanja čini ga zadovoljnim, probudjenim i svježim za svaki rad. 45—46

Da se olakšati kupovanje občinstva gospodar tvornice osnovao je na široko razprodaju svoga likera, koji se može dobiti u svih **kavanah i rakijančah.**

Ljekarnička specialiteta

odlikovane

Ljekarne Udovicich

TRST - VIA FARNETO - TRST.

Paštilje nitričke kasie. Izvrstan lek proti grlenim bolestim, kašlju, promuklosti itd. Mnogobrojno svjedočbe izdano vlastniku u teku od 16 god. o izvrstnom uspjehu, potvrđuju veoma dobru djelnatnost, bolju nego li je ikoji drugi lek slično vrsti *Škatulja stoji 25 novč.*

Tinktura etero vegentabilna stalno sredstvo za izkorenuće *kalićih kurtih očijuh.* Izjavljujem tinktura očito, da sve ostale tinkture, koje nisu drugo nego li nesavršeno patvorina moje nedaju sjajuih i stalnih uspjehah, kojimi se ja ponosim. Svaka *staklenica* nosi moju firmu a stoji u Trstu *novč. 60* izvan *30 nov.*

Eliksir za čišćenje zubih. Nepogrešivo sredstvo za očuvati od neugodna vonja iz ustjuh; očišćava zazubnjake, uzdrži zube svietle i bielo i prieči bolesti; upotrebljuje se ako se ga unije žličicu u pol čaše vode, čim se usta poperu. *Cieua 40 novč*

Prašak za čišćenje zubih Cr. Mialhe profesora medicinske fakultele u Parizu. Ovaj prašak no služi samo za sačuvati bielo zube i za očistit jih, jačeć zazubnjake, već djeluje svojimi razokružujućimi svojstvi da se u prolavne i dihajuće organe neunose žarodci kužnih bolesti i tako biva izvrstno preservativno sredstvo. *Skatulja 50 novč.* 7—24

Naručbe ovršuju se odmah uz pošt. pouzeće.

Umoljava se, da se piše naslov točno: **Ljekarna Udovicich. Via Farneto.**

LUIGI CADORE

limar

zaprsegnuti procenitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Imа na skladišću:

Velik izbor **kupelnih žlicbovah**, badanjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaje uz gotov novac kano i uz mjesečno obroke; uz isto pogodbe daju se na najam. Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od $^{1}/_{16}$ do 50 lit. baždovane c. k. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na žlieb i drugih limarskih spremah. Suviše br. 4 barometra, označitelje vjetrovah za ljetne dvore. bašče, glorioete itd. itd.

48—30 **Sve uz najumjerenlju cienu.**

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca**

Broj 32. U Trstu 12. agusta 1886. Godina XVII

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom zastu naše stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTI br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 30 novč, za svaki redak više 5 novč. ; ili u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *vaglia postale* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše i »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za sciljko 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 13 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Buzetski izbori.

III.

Zajedno s drugimi občinari buzetskimi, iz podnožnoga predjela, ljudmi isto narodnosti i nezadovoljnimi kako i Krašani sa zlom upravom občinskom, zauzeli su se, da izaberu u zastupstvo mužove svojega povjerenja, koji bi znali i htjeli urediti občinsku upravu, rodovito ju voditi i poštovati jezik.

To je najnoviji njihov postupak, od g. 1883. i napried; toga se i sada drže i držat će se stalno još neko vrieme, kao što to najbolje zna predsjednik občinskoga odbora buzetskoga, g. Bigatto, koji je uzalud hodio po Krasu i tamo kao i u Buzetu, dočavše Krašane nagovarao, da napravo molbeniou za odcioipljenje. Uzalud su ga u tom podupirali i drugi, medju njimi i c. kr. činovnikah.

Sad da vidimo, što će na to naš (!) slavni zem. odbor ili junta i visoki sabor, iz kojega je ona potekla.

Slavni odbor usvaja, uzimlje za svoj onaj dopis.

Uvaživ razloge navedene u tom spisu, videć da se prvanjim dotičnim molbam pridružuje gori spomenuta molba občinskoga odbora; videć, da odcioipljenje želi obojo pučanstvo — podnožno i kraško (!) — videć, da bi se Kras mogao uzdržati sam, videć, da je imanje obijuh dielovah odcioljeno, predlaže zemaljskomu saboru zakonsku osnovu, po kojoj neka se Kras odcioli od Buzeta.

Kako se činjenice skrivljuju, kako se istina skriva ili tlači!

Sad se navadja molba napravljena do godine 1883. i *odbijena od zemaljskoga odbora*, da se podkrijepi odcioipljenje. Zatajuje se, da se nije moglo nagovoriti Krašanah, da napravo molbeniou za odcioipljenje. Naprosto lažu se, kad se vali, da razdcioljenje želi pučanstvo jednoga i drugoga predjela občine buzetske.

Već tada bijaše izabran župnikom lanišćim čovjek nepoćudan gg. Talijanom; već tad su dvoji izbori bili jasno pokazali, da je Talijanaškom u cielokupnoj občini odzvonilo. Nek se sve udesi tako, da oni bar u jednom dielu vladaju — u talijanskih krugovih se naime za stalno drži, da bi oni u podnožnoj občini bez Krasa pobjedili. —

Kad tako zemaljski odbor, što će zemaljski sabor i njegov izvjestitelj u saboru, dr. Franjakomo, kad je g. 1884. ovaj predlagao, a onaj zabacio takovu molbu?

Što će?! Ono, što obično. Što hoće zemaljski odbor. Ako ovaj može posve protivno od onoga godinu prije predlagati, zašto nebi i sabor i njegov izvjestitelj?

Tu njihov prijatelj i pristaša mora je već prije s njimi o tom govoriti, ili jih u dušu pozna, kad je rekao, pošto je izbor župnika u Lanišću za Talijane nepovoljno izpao, da će sad talijanski zastupnici raditi na odcioipljenje Krasa.

DOPISI.

Iz Podgrada, koncem julija. Silni nered, koji vlada jur od tri godine u našoj občinskoj upravi, bio je odavna poznat kot. glavarstvu i zemaljskomu odboru. Badava smo tražili i molili pomoć od rečenih oblastih. Sud počeo je sam jošte prod uzrkrom iztraživat občinsku upravu, a iztraga ta traja već 3 mjeseca. Sud je poslao odmah spise o iztragi i iskaze svjedokah kot. glavarstvu, a ono vratí sve natrag napodpisav ništa proti obtuženim. Govori se dapače, da je kasno kapetan, da pomože ništa proti načelniku, dok nebude obtužen.

Prvih dana mjeseca junija dodje amo g. Suša, kao odaslanik zem. odbora. Izpitav površno račune, nadje sve u najvećem neredu, a napokon odluze načelniku gotovih 1300 for. Sud je naime odmah konstatirao, da manjka občinskog novca preko 2000 for. Prije nego li je amo došao g. Suša, primi si načelnik 1500 for. od kojih je Suša u Poreč odnesao 1300 for.

Od tada prošlo je preko mjeseca i pol danah i kao da je sve zaspalo.

Prije toga jošte razpisao je bio načelnik Jakšetić natječaj na nekoje radnje u školi, što je iznašalo svotu od 800 for. — Mudar kako je, nagovori nekoga stolara, da uzme radnju, davši mu u tu svrhu kaucilju od 80 for. Pogodba je glasila medju njimi, da će si dobitak podieliti. Stolar preuzme radnju, nu načelnik pozove drugo stolaro i poče na svoju ruku raditi. *Načelnik dakle, koji je morao raduju nadzirati — bijaše sam poduzetnikom!* To je evnkako dokaz, da se nebijaše jošte sudbene iztrage prostrnlo.

Al načelniku je trebalo novacah. Kako da si pomože? Piše jednostavno zemalj. odboru, a ovaj, ni pet ni šest, pošalje mu natrag one novce, koje je bio g. Suša na temelju iztrage saborn u Poreč odnesao. Oduzeše mu novce, nehajuć u njega povjerenja, a za kratko vrieme vraća mu se sve natrag!

Dne 13. julija primi načelnik dopis od kot. glavarstva, kojim mu se javlja, da je skinut s načelničtva. Budući se je pako to skinuće svakako uz sporazumljenje zem. odbora dogodilo, a načelnik je malo prije toga dobio iz Poreča novce, to je očevidno, da mu je zem. odbor vratio novce, pošto bijaše već skinut sa načelničtva ili u ono vrieme, kad no je vlada sa zem. odborom o tom dogovarala. Ete vam novog dokaza, kako se naš zem. odbor marljivo skrbi za napredak naših občinah.

Dokret o skinuću stiže načelniku 13. t. m., isti dan pako poslije podne predsjedao je jošte kao predsjednik uj. školskog vieća i Upravljno je u obće i nadalje, kao da i nema nikakvog dekreta.

Dne 20. t. m. dodje amo kot. komesar g. Cumar, koji se silno začudi, što nitko ništa nezna o skinuću načelnika. Načelnik, doznav valjda za dolazak komesara, pobero kopita, te ga nebijaše više danah kod kuće. Komesar pozove prvoga savjetnika, komu izruči občinsku upravu, te mu ujedno naloži, da sazove čim prije občinsku sjednicu, na kojoj se imade izabrati novog načelnika.

Tako stoje za sada kod nas občinski odnošaji, a do mala javit ćemo Vam se opet, da opišemo i ono što bude slieditl.

Iz Rieke. Čitajuć kako nekoji vaši listovi pišu, da u Trstu obstoji neka poznata stranka, koja upotrebljuje istu kolero u svoje političke svrhe, pomislio sam, da se ljudje nešto takovoga zgadja. Buknula

PODLISTAK.

Dijamantne poljane u južnoj Africi.[1]

(Nastavak.)

Malo po malo izcrpi naplovljeni šljunak, te bi iza vesela i bučna života nastali bili opet mirni i tužni dani u toj okolici, da g. 1871. neodkriše još mnogo bogatija nalazišća dijamanta na pustoj visokoj ravnici, nekoliko miljah odaljenoj od Oranž rieke. Gola i neplodna je to visoka ravnica medju Waal R. i Modder R. desnimi pritoci rieke Oranž, na kojoj je jedva razpoznati tragove bilinskomu životu. Na daleko nije vidjeti visokih stabalah, a samo gdjegdje proviruje iz zemlje po koj zakržljali bus trnja, dočim trava iz sipke zemlje veoma riedka nikne i rasta samo kratko vrieme, jer od sunčane žege odmah izgori i usahne. Cielu poljanu pokriva tada sitni pieseak i gola prašina, koju i najmanji vjetrić u vis diže, a oluja s njom gotovo ciele oblake pravi tako, da zadušuje svako živo stvorenje u tih krajevih. U obće ciela je okolica svojom izvanjšćinom gola golcćinja i žalostna pustinja, na kojoj je ljeti uz sunčanu žegu istomu crncu Kafriju život skoro nesnošljiv, te bi se osim lovacah jedva koji na nju svrnuo, da ju Bog nije obdario bogatom utrobom. Ali silno drago kamenje, koje se tamo nalazi, primamilo je uz sve te nepogodne okolnosje množinu ljudih. To novo odkriće potreslo je tako rekuć živci poblapnomu narodu iz svih dielovah svieta. Želja za bogatstvom uzplamtila je u stanovnicih najodaljenijih krajevah i oni su više godinah uzasiedce hrlili u te pusto i zabitne predjele. Mnoštvo ljudih, koje se je tamo sgrnulo, trebalo je i obilno brano. Po slabih ili nikakvih putevih bilo je dovažanje hrane skopčano s velikim stroškom, te je s toga život postao neizmjerno skup: vreća krumpira plaćala se sa 30 for., a vreća muke su 40 for. Uz takvu skupoću mogao je radnik ipak obstojati, jer se je i radnja dobro izplaćivala. Dijamanta bilo je u velikoj množini. Samo na jednom malenom prostoru našlo se je u nekoliko mjesecih toliko dijamanta, koliko u 20 godina na čitavom svietu. Našlo se je komadah od 200—300 i više karatah težine. Nije čudo, da je zato ciena dijamanta pala i nastao pravi prevrat u trgovini sa dijamanti.

Zemlja, u kojoj se dijamanti nahadjaju, plave je boje i čvrsto sbijena, te se samo težkom mukom kopati dade; uz nju nalazi se i crna zemlja, ali ova nelma dijamanta. Slojevi jedne i druge zemlje smješćeni su različito: sad se nalazi jedan uz drugoga, sad opet jedan pod drugi m. Tražeć dijamante, kopa se sliedom plave zemlje. Iz početka radilo je svatko gdje je htio i kako je htio, a da zato nikomu ništa plaćao nije. Danas je kopno ovdje, sutra ondje i tako je po miloj volji prevrnćao zemlju i tražio dijamante svagdje gdje se je nadao, da će štogodar naći. Tako je trajalo samo nekoliko mjeseeih; dok je naime ta zemlja pripadala slobodnoj državici pri rieci Oranž. Nu čim se raširila vlest o njenom bogatstvu, odmah ju zaželiše mnogi, a osobito nastojaše mudri i lukavi Englezi, da se je bud kojim načinom dočepaju. Oni se dosjetiše, da ju je negda neki stari kofrijski glavar ustupio Englezkoj i pod tom izlikom usvojiše ju g. 1871. neobzirno se nimalo na prosvedovanje Kafrah i holandezkih seljakah. Čim su dijamantne poljane došle u ruke Engiezah, odmah nastojaše ovi, da se njimi okoriste, te razdieliše zemlju na malene parcele i davaše jih u zakup uz stanovitu svotu novca. To nije škodilo, dapače bilo je baš potrebno, da se ljudem dade nekakvog reda i da Englezka nije uredila radnje, težko bi danas već itko više dijamante tražio. Pojedine parcele uzeše u zakup jedan ili više radnikah zajedno, te bi na svoju ruku tražili dijamante. Mnogi bi, kopajuć nekoliko dana, našli štogod i tim zadovoljni otišli kući, misleć, da im više netreba raditi. Drugi, manje sretni, mučili bi se i trudili kopajuć zemlju, te bi sve svoje zakopali, a ništa nenašli. Više puta dogodilo se je i tako, da je jedan našao nekoliko dijamantah, svoje mjesto pod veliku cienu drugim ustupio; ovi bi opet štogod našli, pak trećem mjesto još za veću cienu prodali i tako bi jedna te ista parcela išla iz jednih rukuh u druge, u djek za veću cienu. Gdjekoji bi veseljak, iza sretna i blagoslovljena kopanja, tratio vrieme u gošćenju i zaboravio na radnju, a nakon tri dana neradnje, izgubio bi pravo na svoje mjesto, koje bi onda odmah dalo drugomu u zakup. Malo po malo izcrpila se gornja zemlja, te je trebalo kopati u dubinu sliedom plave zemlje. To je bilo već mnogo težl posao, koga se bez pomoći sbodnih strojevah nije moglo obavljati. Slabija družtvanca, koja su dosad radnju poduzimala, morala su prestati, jer se manjimi poduzeći nije moglo ništa postići. Mjesto njih ustrojiše se velika i jaka akcionarna družtva, koja su mogla s uspjehom raditi, jer su bila u stanju dobaviti sve potrebite strojeve i množinu radnikah redovito izplaćivati. Takva akcionarna družtva, ponajviše englezka i francezka, zaokupila su malo po malo sve kopi dijamanta u južnoj Africi. Pojedini radnici nerade već nigdje na svoju ruku, osim što i sada na obalah Waal i Modder rivera, osobito kod grada Barkley-a traže dijamante u naplovljenom šljunku.

(Sliedi).

[1]) Vidi broj 28.

je žalibože nesrećna kolera na Miaki i Plasih; razbježali se imućniji iz grada, a prestrašilo ostalo obćinstvo; paralizirala je promet, obustavila dnevne parobrodarske komunikacije, radi sedam danah kvarantene; stroge mjere su se poprimile za putovanje po moru, a po kraju . . . ništa.

Oblasti na Sušaku, videći tu pogibelj na vratima, učiniše što se dalo učiniti; na mostu sa jedne strane sagradiše za svu daljinu mosta tunel u kojem vazda kure, a kroz tunel mora da ide tko će preko mosta.

Neznamo koliko to brani od bolesti, ali bar se vidi, da su ono pokušaji za prepriečiti dalnje širenje te pošasti i da načelnik nespava, kako bi se željelo na Rieci. Bilancia ismijavala je postupak drugih hrvatskih gradovah i rugala se, da smo u srednjem vieku!

Draga Bilancia i vi ostali listići, kad se kolere tiče u južnoj Italiji, srednja je uvjek »in permamenza», vi to dobro znate.

Obćinstvo se na Rieci boji toga nevidna neprijatelja pa u svojoj bojazni mal da no svi se izrazili proti oblastim i onomu, što su bedastoga učinile. Jedni viču, zašto su liečnici proglasili, da je to kolera azijatska, da je pogibeljno strašiti pučanstvo itd.; drugi kažu, da su liečnici stvar uzeli na lahku ruku, da su pustili napredovati pošast i da liečnici neznadu ništa. Radnici pak u obće vide u svakom liečniku krvnika, koji kolje ljude bez »milostiv. Oni poznata priča od neke žene, koja nije htjela popiti otrovni liek i bacila ga na pločnik, a ovaj počeo gorjeti i pucati, ova se priča pripoviela na vanjščini i u istom gradu, a to mnogi vjeruju. Prostu i neuku čovjeku nesmijemo se čuditi, ali imali smo prigodu govoriti sa ljudi, koji bi morali biti izobraženi, pak i oni govore, da je to liečničko maslo. Poznamo zastupnika u gradskom vieću, koji zastupa grad a ne okolicu, koji je svojemu prijatelju u »konfidenci» rekao, da do sada nije niti jedan umro od kolere, da će to zna jer da mu je to rekao grobar! Vidi se, da u gradskom zastupstvu nije sama mudrost i znanje.

Dalmatinski listovi pišu ob ovoj bolesti, kako da nas pogiba na stotine! Svaki grad mora, da se čuva po mogućnosti, ali neka se nemisli u Dalmaciji, da se i kod nas neupotrebljuju sredstva za prepriečiti dalnje širenje kolere. Liečnici i redarstvo vazda bježe po gradu. Gdje ne slude, pojavi, ondje se sve čini, šta se učiniti dade. Načelnik pl. Ciotta pohađja u liečnici i hrabri bolestnike i u najsiromašnijih sobicah i tu — valja reći — pusti znak svoje darežljivosti, dočim nekoji naši članovi i vitezi »bielog krsta» utekoše glavom bez obzira, pa nada u Kranjskoj ili Štajerskoj mirno čitaju u novinah, koliko je slučajevah na Rieci. I sam predsjednik »bielog krsta«, dr. N i n o nalazi se medju bjegunci, a svatko zna, da je guverner više u Pešti nego ovdje.

Istina je doduše, da smo po svoj prilici mogli i ovoga puta izbjeći bolesti, da je naše zastupstvo odlučilo graditi vodovod, kada se je odlučila gradnja kazališta. Znalo se je, a i načelnik je znao, da nam je voda velepotrebita, ali se je htjelo onako po magjarsku — imati više obzira na izvanjski sjaj nego na pravu potrebu. Radi toga imamo bolest i radi toga u nekih novinah se piše, da je Rieka gnjusan grad, kako gradići južne Italije, a to ipak nije istina. *Brajdar.*

Pogled po svietu.

U Trstu, 11. agusta 1886.

Najvažniji politički dogodjaj jest sastanak dvijuh carevah, t. j. Franc Josipa I. i Vilima njemačkoga u Gasteinu. Pitanje, da li taj sastanak imade samo karakter prijateljstva i familiarnosti, ili da se tomu sastanku imade pripisati veći politički značaj, to se sad pitanje u zapadno-europskoj štampi živahno pretresuje; osobito od onoga časa, od kako se je doznalo, da će ovaj put uz svoje vladare tomu sastanku prisustvovati i Kalnoky i Bismark. Zaista prisutnost toli sjajne diplomatičke svite, kojoj se je pridružio još i Bismarkov sin Herbert i njemački poslanik, knez Reusz, u Beču, nemože se uzeti kao slučajnost bez ikakve ozbiljnije svrhe, osobito ako se uvaži stanje, u kojem se danas nalazi Europa, Što li se je na tom sastanku razpravljalo što li uglavilo, to će dakako ostati tajnom dotičnih vladarah i njihovih ministrah, a tek kasnije vriemo pokazati će svojimi pojavljenji svrhu i rezultat gasteinskog sastanka. Novine dakako da nisu liene postavljati kojekakva tumačenja, nu to su samo nade dotičnih organah i ono, što bi oni žolili, da se tamo uglavi, to odmah i postavljaju kao vjerojatno na dnevni red gasteinskih dogovorah. Jedne tvrde, da je gasteinski sastanak demonstracija proti Rusiji, koja ja htjela Austriju odcipiti od Njemačke, ter je u tu svrhu pozvan bio u Peterhof nadvojvoda Karlo Ljudovit; drugi u tom sastanku znače ovršđe i usrdnije približenje Austrije i Njemačke, pošto, se je Rusija odcipila od trocarskog saveza, treći opet vele, da je u Gasteinu Austrija dobila slobodu rada na Balkanu, osobito za slučaj, da tamo Rusija počmo samostalno postupati. Sve to dakako može, ali nemora biti, pa zato neda se nijedno od ovih mnenja ni pobijati, kao netemeljito, niti usvojiti kao opravdano, jer izim obijuh carovah i obijuh kancelarah, nitko nezna, što se je u Gasteinu uglavilo.

Iz Beča javljaju, da će se sastati carovinsko vieće okolo 25. septembra. Na dnevni dodi će na prvom mjestu carinski ugovor sa Ugarskom.

Dalmatinski Hrvati u ubćini Trogiru slave sjajnu pobjedu nad šakom tamošnjih šarenjakah i Talijanašah, koji su nad onom čisto hrvatskom obćinom kroz dulje vremena po turski pašovali. Kod nedavno obavljenih obćinskih izborah u III. i II. tjelu izabrali su Hrvati 26 svojih zastupnikah a tim su zadobili već sada obćinu u svoje ruke. Tako se ruše jedna za drugom talijanaške, umjetno sagrađjene sgrade u Dalmaciji. Našoj braći u Trogiru srdačno čestitke.

Češki zastupnik Trojan izjavio je pražkom dopisniku »Dzienika Polskiego«, da odnošaji izmedju Čehah i Niemcah postaju sve to gorji i da neima nade poboljšanju. Trojan izjavio se jo i proti politici, koju Poljaci napram Rutenom tjeraju, nu ujedno je uvjerio, da Česi usrdno ljube Poljake i da ovi mogu uvjek na Čehe računati.

Srbski biskupi iz Hrvatske i Ugarske obdržavati će mjeseca oktobra crkveni kongres u Karlovcih.

Iz Biograda javljaju, da je kralj Milan krenuo jučer na put sa ministri Garašininom, Horvatovićem i Bogičovićem. U Biograd prispjeti će kralj valjda u utorak na večer.

Svi srbski opozicijonalni listovi napadaju resultat glasovanja o zajmu, jer on neodgovara pravom stanju stvari. Da se je zakonito obavilo 25 naknadnih izborah, tad bi zajam zabačen bio, kako to dokazuje razmjerje glasovah u skupštini. »Odjek« preporuča, govoreć o rumunjskih povriedah granice, da Srbija i Rumunjska sklope savez proti Austriji.

Dogovori izmedju Vatikana i Crnegore radi uredjenja pravnih odnošajah katoličke crkve u potonjoj državi, radi ustrojenja posebne katoličke hierarhije posve su uspjeli izuzev jednu točku. Crnogorski punomoćnik, g. Sundečić, morao se je sada vratiti u Crnogoru, pa zato će se priegovori glede te jedine točke nastaviti za mjesec dana, kad će on opet krenuti u Rim.—

Iz Sofije dolazi glas, da so turski i bugarski izaslanici sakupiše u ministarstvu vanjskih posulah, da viečaju o reviziji organičkoga statuta za istočnu Rumeliju. Ministar vanjskih poslovah Čanov, pozdravljajuć turske poslanike, izrazi želju, da bi se izpunile blagohotne namjere sultana i vlastih, te toplo želje, što jih knez i bugarska vlada goje za blagostanjo zemlje. Rodoljubje i odanost izaslanikah za interes njihovih vladah jamči mu, da će rad biti ovjenčan srećnim uspjehom.

O zdravlju sv. Otca pronosili se posliednjih danah nepovoljni glasovi. Sada javljaju iz Rima, da sv. Otac papa obustavlja svake godine po valikoj vrućini audijencije, te je to učinjeno i ove godine; netreba stoga odatle izvoditi, da bi se papino stanje bilo promjenilo.

Iz Berlina brzojavljaju 10. t. m., da je onamo prispio ruski ministar Giers jučer. Ministar sastati će se s Bismarkom, da viečа s njim o važnih političkih pitanjih.

U Londonu sastali se novo izabrani zastupnici na englezkom parlamentu, koji su odmah položili dužnu prisegu.

U irskom mjestu Belfastu došlo je izmedju policije i vojničtva sjedne strane i pučanstva sdrugo do velikih sukobah. Mnogo je osobah ranjeno a imade i više mrtvih. Irci, videći naime, da njim englezka vlada nekani pravednih željah izpuniti, ustali su oružanom rukom proti tlačiteljom i nemilosrdnim gospodarom.

Franina i Jurina.

Jur. Bi-jorno! —

Fr. Oho Jurino, kadi si se ti navadiv tako lipo talijanski gundrljat?

Jur. Kaj neznaš, da san biv tri miseca va Puli pul sovdati, pa san dobiv promeđ za poć doma na blagdane.

Fr. Kaj nebi bilo bolje, da pozdravljaš ljude po domađu: »dobar dan!« ali »hvaljen Isusa« kako te je mat navadila, leh tako? —

Jur. A ne, korpo di . . . ., zađ kako biš poznav ki je biv sovdat, a ki ne?

Fr. Znam, znam unti ste svi takovi, gaće samo dva tri koraka ča od hiše, pak već ni neznate, kako čovik govorit. Stakovimi ljudi ni posla. — Bog! — ja grem obidvat.

Jur. A-dijo! A-dijo Franina, vidi se da nisi biv pul sovdati.

OPATIJI.

Ej! zdravo da si milena,
Domáljo moja stara,
Opatijo oj! ljubim te,
Ko moći srled oltara.

Tri ljeta težka turobna
Razstavljeni smo bili,
Uzdisah vazda: kad ću te
Još vidjet dome mili!

Kol divno mi se blistaš sad
U naravnoj krasoti,
Zanešen bi kroz clo vlek
Te čare gledno ti.

S uzhitom bih ti pjevao,
Pun pjesničkoga dara:
Oj zdrava da si milena
Domáljo moja stara!

Ne resi mi te gradski sjaj
Nit tašta gizdost svieta,
U naravi je procvala
Krasota tvoja sveta.

Pregorak ti je gradski trov,
Oj vjeruj mojoj riečі,
Taj otrov neka vjačni Bog
Od tebe odaleči.

U šumi vidim buj i kras,
Po polju bujne sade,
Tuj mog se roda ori poj,
Tuj marne ruke rade.

Ta zemlja daje djeci si
Životu što im treba,
Oj kako da ne ljube ju
Vrh svega izpod neba?

Oj gledam te — al suza gle
U oku sjaji momu:
«Oj zašto nedaš, Bože moj,
Slobode puku tomu?»

Oj zašto pusto da joj grud
Tudjinski crvi toče,
Oj zašto lice da joj već
Stoljeća suze moče?

Dà mili dome, mi smo ti
Na robstvu tome krivi,
Jer živimo a neznamo
Za tebe da smo živi! —

Al tješi se ta nije još
Obumrla nam snaga,
I ti češ mi se vjenčat još
Slobodom, zemljo draga.

Hrvoj.

Različite viesti.

Imenovanje. Ravnateljstvo financo u Trstu imenovalo je c. k. finančnoj porovodju g. *Pavla Barišovića*, poreznim nadzornikom. Ministar pravosudja imenovao je g. *Dra. Iv. Grškovića* sudbenog prislušnika, sudbenim pristavom u Buzetu. Najsrdačnije čestitke našim zemljakom!

Odlikovanje. Njegovo Veličanstvo car imenovao je gg. Urbana Golmajera, dekana u Tomju i profesora Schlavi-a u Kopru, počastnimi kanonici. G. Golmajer, koji je poznat širom Istre kao uzor svećenik i rodoljub, naša srdačna čestitka!

Osobne viesti. Poreški listić javlja, da je imenovan dosadašnji obćinski tajnik u Pazinu g. A. Baltramić obćinskim tajnikom u Poreču. Naši Pazinci mu žele *srećan put!*

Isti list preporuča Buzećanom g. *Petra Corovca* za budućega obćinskoga načelnika. Obćinari buzetski poručuju »babi« i ujcvinim piskarom: *držite ši ga.*

Ravnateljstvo družtva sv. *Cirila i Metoda*, kojemu je namen — kako je poznato — vrlo plemenit, t. j. podizati pučko školstvo u slovenskih pokrajinah, kojim prieto susjedi Niemci ili Talijani, obdržavalo je dne 5. t. m. redovitu sjednicu u Ljubljani.

Tuj bijahu rečeno više važnih pitanjah, tičućih se družtva, osobito glede promienanja podružnicah.

Pomoću toga družtva otvoriti će se već buduće školske godine u Trstu kod sv. Jakova *»dečji vrt«* za slovenskoga dječiću, koja bijahu do sada na milost i nemilost prodana talijanskim školam, u kojih su se obično svomu rodu i jeziku otudjivala. Slične škole podizati će družtvo sv. *Cirila i Metoda* i u drugih mjestih, gdje imade slovenskog življa, kojemu se pogledom na pučku naobrazbu nanaša silna krivica. Već radi toga dužan je dakle svatko tko ikako promože, da svimi silami podupire ovo toli plemenito poduzeće.

Pazinska gimnazija. Javili smo u svoje vrieme, da će se budućom školskom godinom zatvoriti I. razred na pazinskoj gimnaziji a u Puli otvoriti. Upozorujemo ovim naše čitatelje u Istri, da će se i buduće šk. godine djeca primati koli u pripravni tečaj toli u I. gimn. razred. Ravnateljstvo gimnazije objavilo je nalpze u letošnjem programu sliedeći »Oglas«.

Primanje učenikah biti će dne 1. i 2. listopada t. g. od 8 sata prije podne do 12 sati o podne u ravnateljskoj pisarni.

Dne 1. i 2. listopada obdržavati će se opetovni izpiti, a prijamni izpiti biti će odmah, *kad* se prijave.

Uvjeti primanja jesu sliedeći:

1. Od učenika, stupajućih u pripravni razred, zahtjeva se dokaz, da su barem 8. godišnji tečaj koje pučke škole dobrim uspjehom svršili.

2. U I. gimnazijalni razred smiju samo oni učenici bez prijamnoga izpita stupiti, koji ili imaju dozvolu taj razred opetovati ili više školske godine 1885/6 iz pripravnoga razreda ovoga zavoda barem sa svjedočbom prvoga reda odpušteni; svi drugi učenici pako, koji hoće da stupe u I. razred, imaju ponajprije svjedočbu polaznicu koje javne pučke škole, ako su koju polazili, propisanu odpisom njegove preuzvišenosti gospodina ministra za bogoštovje i nastavu od 7. travnja 1878 br. 5716, podnieti i podvrći se zatim prijamnu izpitu, kod kojega se zahtjeva sliedeće:

a) ona mjera znanja u vjeronauku, koja se može u prva četirigodišnja tečaja pučke škole steći;

b) razumljevanje polaglijih komadah njemačkoga štiva, koje imaju nenjemački učenici, ako uztrebaju, pokazati prevodjenjem u svoj materinski jezik; zatim još znanje početa iz fiskoslovja njemačkoga jezika;

c) uvježbanost u četiri glavne vrsti računa sa cielimi brojevi.

3. Učenici gimnazijalni, dolazeći na novo, imaju platiti prijamnu pristojbu od 2 f. 10 novč.; i svi; počamši od I. razreda prinos za knjižnicu od 50 novč.

4. Sve učenike, koji mole prvi put za prijam na ovaj zavod, imaju ili njihovi roditelji ili zakonit jim zamjenik pratiti te donieti i krštenicu.

5. Učenici, koji su ovu gimnaziju već polazili, moraju se kod upisivanja izkazati svjedočbom o zadnjem polugodištu.

Iz Sovinjaka, početkom agusta. Dne 17. novembra 1884. došao je amo *O. Jelenc* sa sestrom, nečak pok. i nezaboravnoga našega župnika g. *Ivana Jelenca*, da postave svomu dobromu stricu spomenik.

Sovinjski glavar sa dvojicom članovah naše uprave nedozvoliše, da se postavi spomenik na domaćem grobiju jer da imade hrvatski napis. Taj napis morao se skinuti ili inače nije glavar nikako hotio dozvoliti, da se postavi spomenik na župnikov grob.

Tim uvriedjeni i ražalošćeni sovinjski občinari, obratiše se molbom na c.kr. političku oblast u Kopar, proseći, da njim priskoči u pomoć, dotično da naloži glavaru u Sovinjaku, da odustane od nezakonite zabrane i da dopusti postaviti spomenik sa hrvatskim napisom. Politička oblast zadovoljila je odmah opravdanoj molbi i poslala odgovor občinskoj upravi u Buzetu. Odgovor taj, dotično rečena molba počiva još uvjek na gospodskom stolu u Buzetu.* Eto Vam novog dokaza koliko mare naši Talijanaši za više naloge ako njim ovi neidu u prilog. Upozorujuć pol. oblast na tu samovolju buzetske uprave, poručamo ovoj, da će — ako će Bog — do mala trajati i njezina vladavina, koje je narod sit do grla.

Hrvatska imena. Iz izvješća porečke občinske ejednice, priobćena u posliednjem broju «Istre», razabiramo, da su tamošnji občinski zastupnici *Candussio i Monfalcon* preporučili, da se strogo pazi, da se obiteljska imena netakriviuju, odnosno neprieu na hrvatski način. Dotično izvješće nekaže, puntin pravom, komu su to preporučili, jer bi treba nudi onoga junaka, koji bi nam *zabranio* pisati naša imena hrvatskim pravopisom. Gledajte vi, da pišete vaša talijanska imena vašim pravopisom, mi ćemo naša pisati kako to naš jezik zahtjeva, makar su bila i prije po talijansku pisana. To su naša narodna prava, pred kojimi će se morat poklonili *Candussio, Monfalcon* i svi njihovi drugovi.

Da ste nas razumjeli!

Ispitu zrelosti na koparskom učiteljišću podvrglo se letos 18 kandidata, i to 13 Slovenaca i 5 Hrvatah. Od ovih položilo je dvoje ispit sa odličnim uspjehom, 14 s prvim redom a dva imadu popravak posliie praznikah.

Čudnovati postupak. Pod ovim naslovom tuži se u posliednjem broju poročki listić, da mu je bio zapljenjen br. 341 i 343 glede članaka odnosećih se na pustaku občinu, nu da on o tom ništa neznade. Beata simplicitas!

Slažemo se podpuno s poročkim listićem, kad se čudi, kako se to dogoditi može, jer zbilja što takova može se samo u Engleskoj zbiti, gdje vlada podpuna sloboda štampe. Poročki listić dakle doznaje stopram naknadno, da mu je list zapljenjen, pošto ga je već bio svist čitao. Dakako, to se nigdje u Austriji nemože dogoditi van u Poreču. Taj postupak može se pako ovako raztumačiti. C. kr. koturski kapetanat u Poreču, kao konzuralna oblast, nenalazi u dot čnih člancih ništa lukriminiranoga, dočim c. kr. državno odvjetništvo u Rovinju nazire u tih člancih učin kakvoga zločina ili prekršaja, te naredi zapljenu lista, dakako *post festum*, jer je već tada ciela naklada lista razpačana, kad prispije list u Rovinj. Uslied zahtjeva c. kr. državnoga odvjetništva c. kr. sud prvo molbu ima u roku od osam danah zapljenu potvrditi ili ju dignuti. U obih slučajevih bila je zapljena potvrdjena, te dotična potvrda polag zakonitih propisah proglašena u službenom listu. Nigdje pako nije propisano, da se o *potvrdi* zapljene ima obavjestiti dotični list. To se poročkomu listiću *uz sve njegove advokate* čini *«irregolare»*, mi mu pako porućamo, da je to sasvim *regolare*. Pogledajte u kazneni postupnik, pak će te se o tom osvjedočiti.

Con ciò abbiamo servito il nostro confratello!

Njemački Kulturträger. Pod ovim naslovom piše nam prijatelj sliedeće: «Prošlog čedna boravio sam u Kastavščini. Obaviv svoje poslove, podjoh na postaju Matulje, da se vratim u krug svoje obitelji. Držeći u ruci «Retour-kartu», zamolih činovnika u hrvatskom jeziku, da mi dade kartu za prilaju. «Vas volen zis — zagrmi na mene g. činovnik u samospasiteljnom jeziku. Na moju opetovanu molbu u hrvatskom jeziku, uzme mi taj gospodičić kartu iz ruke, te mi ponosno dovikne: «ziben krajcer ou calen». Plati pa šuti, ali možete si misliti gospodine urednične, koliko sam se začudio i ne manje razljutio, kad je iza mene radnik Talijan činovniku kazao: «Terza classe per . . . . . a ovaj mu u istom jeziku odgovorio: «Tre fiorini e venti otto».

Tu zo miloga Boga pomislim, sar se ne nalazim u Matuljah, već negdje u Brandenburgu, ili Pikkeri i Protarem si oči, pohrlim pred postaju, hacim oko na okolo da vidim, nisam li možda kamo zabasao. Nipošto. Tu eno na iztoku dični Kastav, na jugu more i krševiti Cres i Krk, a na zapadu Učku goru, drevne spomenike hrvatske nam slave.

Krv mi u žilah uzavriela al obuzdav se, zapitam nekog čovjeka, koje li je narodnosti g. činovnik i kako se zove. Dalmatinac je, a zove se Fortis, odgovori mi neznano. Dakle Dalmatinac širitelj njemačke i talijanske kulture u Istri! — Gospodine, urednične! Zar se nebi toj pruskoj bolesti, dotično cronatofobiji rečenog gospodina moglo lieka naći?

Držimo, da bi bilo vriedno onomu gospodinu prišaptnuti, kako se ljuto vara ako misli, da je na Rejni ili u Kalabriji. On služi medju hrvatskim pukom, a nemora poznati jezik puka i njim se služiti. Ako mu nebi ova lekcija pomogla, mi ćemo se potruditi, da dobije «Frajkartu», pak da se kod Bismarka ili Bajamonta stalno nastani.

Iz Barbana doznajemo, da se tamo sa svimi sredstvi nastoji ogorčati život onim vrlim muževom, koji žele, da se razjasni stanje sadanjo občinske uprave, imajuć pred očima jedino dobrobit one občine. Kad ovi muževi nagovaraju i savjetuju svoje suobćinare, da se zauzmu još na dobro za dobro občine — to naši protivnici naziru već u tom buntenje i huckanje naroda! Sliedi, da naši muženici imaju sijaset neprilikah sa suobćinimi prijavami, saslušanji i ostalimi poteškoćami. Ovakovimi se sredstvi postupa proti našim muževom samo da ih prestraše i odvrate od onoga plemenitoga cilja, koji jim lebdi pred očima.

Čudnovato kod svega toga jest, da poliličke oblasti nedaju ni znaka života od sebe!

Sa naše strane hvalimo počitvovne djelovanja naših borlocah, koji neka se nedaju zastrašiti od nikoga, a najmanje od ljudih, koji neuživaju nikakvoga povjerenja ni ugleda kod puka.

Našim občinarom na Buzočćini. Pišu nam od tamo, kako oblaze po okolo občini talijanske uhode i spletkari, bunci i varuju onaj poštoni narod. Videći, da njim ništa nepomognoše sve dosadanje spletke izumiše novu koli smješnu toli ludu spletku. Pripovijedaju nalme puku, kako nastoje naši narodni prvaci o tom, da se zavitlimo sa ostalimi Slaveni, nu da se tomu protivo sve velevlasti, jer da bi naš članovanih sdružonih odviše bilo, te da se uebi mogli nikako proti nam boriti. Ovaj neznano prodavno je i nedavno na saimu izpod Buzeta neki A.V., a njemu pomogla je u toj nedilatoj igri nedavno u Sovinjaku poznata tamošnja nastavica. Ova je još dodala, da su ovi naši prvaci pladeni od Hrvatah. Kazala je nadalje svojim radnikom, da neka i oni zahtjevaju plaću prije, nego il se pohrvate. Kao primjer navela je taj sovinjski smušenjak jednog našeg poštenjaka iz Sovinjaka, koji da nadu lepo naprodnje i dobro stoji, dočim da je jednom bio velik siromah. Pametniji radnici od gospodara, rekoše mu, da njim netreba plaće niti pohrvačenja, jer da se nijedan pošten čovjek neprodnje, a njih kao Hrvate da netreba pohrvačivat. Onaj vriedni Sovinjčan, ako se je pomogao i ako dobro stoji, to je njegova zasluga. Marljivo i pošteno radeć i ruć. se popravio je svoje gospodarstvo, a njega mu nijedan pošten čovjek nemože poreći, a još manje zavidjati. Tko radi i štedi, taj ima, a tko liencuje i razsipje, taj strada.

Zaludu je dakle sav trud našim spletkarom. Nitko njim pametan više nevjeruje. Tko jednom prevari, tomu se više nevjeruje, a tim manje stvorovom bez duše i srca, duševnim i tjelesnim propalicam, kakovi su naši Talijanaši i sluge njim Šarenjaci. Spletkarite i šarajte još za kratko vrieme, a na dan občinskih izborah pokazat će se, da vam bijesne trud uzaludan. Do vidova dakle na dan izbora!

Obustavljene procesije. Javljaju nam iz raznih stranah Istre, da su kot. glavarstva po višem nalogu obustavila sve obične crkvene obhode radi vladajuće kolere. Isto tako obustavjeni su svuda občini sajmovi.

Kurenje u sv. Petru. Družtvo južne željeznice sporazumno sa vladom naredilo je, da se putnici, dolazeći iz Trsta i Rieke u sv. Peter, podkure i njihova prtljaga točno pročisti i pregleda. Putnici, koje pronadje lječnik nezdravimi, ostaju u sv. Petru u kvaranteni.

Pozor občinari porečki! Upravo htjedosmo odgovoriti prijatelju iz Poreščine, koji nas pita za savjet kako bi se naime vladali napram pozivu poreče gospode, da stupe u kotarsku gospodarsku zadrugu. Mislieć, da će talijanska gospoda bar u ovom pitanju ostaviti politku kod kuće, te da će nastojati jedino o tom, kako da se poboljšaju gospodarstvent odnošaji u Istri, htjeli smo javiti prijatelju, da se svi upišu u rečenu zadrugu. Nu kad tamo, doznajemo iz najnovih tršćanskih listovah, da je poreščkim Talijanom gospodarska zadruga jedino sredstvo da postignu svoje nečiste političke ciljeve. Hvali se naime u rečenih novinah predsjednik zadruge, koji da sabire oko sebe naše seljake, koje će preokrenuti na talijansku vjeru a tim ujedno postignuti silni politički uspjeh. Kad je dakle tomu tako, savjetujemo svim našim kmetom na Poreščini, da se daleko drže od zadruge, koja neteži za gospodarstvenimi već političkimi ciljevi. Tko se je već možda upisao u gospodarsku zadrugu, taj nek izstupi, jer ne samo da neće imati materijalne koristi već bi ga dapače talijanska gospoda jedino u sebične političke svrhe upotrebljavala. Preporučamo našim prijateljem na Poreščini, da poduče puk te da nastoje kako bi kmetovi sami svoju gospodarsku zadrugu osnovali.

Daleko budi svakomu gospodska milost, koju bi napokom naši kmetovi skupo platili.

Iz sv. Lovreča na Poreščini. Početkom tekuće godine potužio se netko ódavle u poročkoj «babi» na silu nered, koji vlada na našem grobiju. Namjera bila je onomu dopisniku, da opravda naše poglavare, što već jednom nezapočmu sa radnjom na grobiju, koje svomu prije sličnu, nego il sv. mjestu, u kojem počivaju naši mili pokojni. Medju ostalim rekao je spomenuti dopisnik od rieči sliedeće: se non si attende altro che Glove «tenante concesa un po di assoluto per «spendorlo (s'intende dánaro) appunto non «previdente parsimonia in quel lavori di «pubblica utilità, che sono reclamati dal «bisogno od anche dal decoro del Castello «stesso. Di fatti si ha in animo, non solo «di continuare in ogni cosa le belle tradizioni del defunto signor Rocco, ma di «mettere mano anche ai lavori di rialtazione del cimitero, i quali ultimi sarebbero «stati anche di già eseguiti, come si disse, «se le perdite e contanti intemperie non «l'avessero impediton. (Naočekujo se drugo, nego da nam dade Bog gremljivine suho vrieme, da se potroši (naime novac) na predvidjenom štednjom u radnju oko kristi, koja je potrebita i koju zahtjeva čast našeg Kaštela. U obće kani se ne samo sliediti u svemu lepo pradaje pok. gosp. Rocco, već takodjer započeti oko popravka grobija, što bi bilo jur gotovo, *kako se* govori, da toga nisu sluba i dugotrajna novromena zapriečila.)

Koliko lude brbljarije!

Pitamo ovim poročku *babu*, koja nezna drugo nego pobijati pravedne želje, kakva su to novromena priečila do sada ili priečе sada popravak našeg grobija? Možda je to branila velika zima, duž ili blato? Il priečі to sada velika vrućina, suša ili prašina? Mi sudimo pače, da je to branio jedino nered, koji vlada u glavi naših poglavarah, koji tobož misle i rade jedino za obću korist (!).

Očekujemo takodjer više vremena, da se nabavi štandar za našu zastavu mjesto staroga, koji je već davno sginuo. Nadali smo se, da domo viditi našu zastavu lepršati na Imendan premilostivog našeg cara i kralja, ali uzalud nade nado. Zastavu onu darovao nam je sam vladar a ona leži negdje u zaboravi već preko godinu dunah. Ako misli možda naš glavar, da će mu pasti iz neba štandar, to se ljuto vara. Novčarujemo nikako onim glasovom, koji se pronose, da nisu nekoji gospodi milo i drago one boje na carskoj zastavi pak da se zato neće da pobrinu za novi štandar. Valjalo bi dakle našemu glavaru, da činom pobije ove glasove jer će se inače to ove više širiti a nu njega mogla bi pasti grdna sumnja. Na nogo dakle gospodo talijanaška. Pokažite, da neznate samo *delitalat* u vrieme izbora, već da znate i raditi kako vam dužnost nalaže.

Nove biljegovne marke doći će u porabu dne 1. jenara 1887. Sadašnji biljezi moći će se rabiti do mjeseca jenara 1887. Od tada napred valjati će samo novi biljezi.

Kolera u Trstu igra se s nami kao i marčeno vrieme. Jedan dan obole 2—3 osobe a sliedećeg skoči broj odmah na 9—10 osobah. Tako je oboljelo od ponedeljka od ponoći do utorka do ponoći 10 osobah u Trstu. Od oboljelih umire još uvjek preko polovice. Od utorka od ponoći do sreda do ponoći oboljelo je 5 osobah.

Kolera u Istri. U iztočnoj Istri, gdje se je kolera najprije pojavila, nelma ni fprošlog čedna nijednog novog slučaja. U Plominju i Sočergi imade još uvjek 3—4 slučaja bolesti na dan. U sv. Josipu (Ricmanje) oboljele su u posliednja 24 sata 4 osobe. U selu Račice, sudbeni kotar Poćgrad, pojavio se jedan slučaj. Iz Pirana javljaju, da su i tamo oboljele 2 osobe. U utorak pojavila se takodjer u Izoli kolera i to sa 6 slučajevah.

Kolera na Ricci popustila je prilično. Oboli tamo samo po koja osoba mu za to oboli jih više u susjednom hrvatskom Primorju. Tako je oboljelo nekoliko osobah na Sušaku, Trsatu, Piketu i Podkilovcu.

Vojničke vježbe obustavljene. Budući se je u raznih krajevih Primorja pojavila kolera, odredilo je ministarstvo za zemaljsku obranu, da se neimaju pozvati k vojničkim vježbam oni domobranci i lovci, koji stanuju u okružju batiljunah br. 72, 73 i 74, t. j.: oni u okružju Trsta, Sežane, Kopra, Pazina, Pule, Poreča, Lošinja, Voloskog, Rovinja, Tolmina, Gorice i Gradiške.

Škola za babice. Prvim oktobrom t. g. započeti će u tršćanskoj bolnici obćni tečaj za babice u slovenskom jeziku. Podučavati će g. profesor Dr. Veliponer.

Proizvod duhana. Prošle godine pridjelala je sva Hercegovina 12000 erarijalnih centi duhana. Od toga sam kotar Ljubuški pripravio je 7000 centi. U koliko se do sada predvidja po pregledanju, sam Ljubuški kotar moći će davati 12000 centi.

Objava.

Javni izpiti ove četverorazredne pučke muške učione biti će dne 11. i 12., a Bogu zahvala 13. t. mj.

Upisivanje i otvor učione opredieljen je za 1., a izpit privatnikah 2. oktobra t. g.

Ravnateljstvo pučke muške učione.

Kastav, 7. agusta 1886.

N. Butković,
nadučitelj.

Neuka nauka.

Da sir ne crvivi, obloži ga javorovim ili hrastovim lišćem, pak ti se ne treba bojati, da će ga crvi napasti.

Domaće životinje obraniti ćeš od muhah, koje ih ljeti napastuju, ako im pomažeš mazno potrbušinu uljem od ribe. Ovo sredstvo raba u Engleskoj vrlo dobrim napjehom, nemogodna duha ili vonj ulja od ribe tjera muhe.

Listnica uredničtva.

Gg. dopisnikom «Razboritić u K.» «Županjan» iz otoka Cresa; *Istinović* iz B.; Iz *Vižinjadine, Kopra* Drago itd. ustrpite se do budućeg broja. Svim srdačan pozdrav.

Lutrijski brojevi

dne 7. agusta

Beč	8	54	1	74	90
Graz	90	48	73	03	57
Temešwar	77	65	10	52	37

dne 11. agusta

Beno	77	40	30	18	70

Tršćanska burza

dne 11. agusta

Austrijska pap. renta	for.	85.80	do for.	85.90
Ugarska » »	»	95.55	» »	95.45
Ista u zlatu 4%	»	100.80	» »	110.—
Dionice nar. banke	»	878	» »	879
» kredit-banke	»	282.50	» »	283.50
Talijanska renta	»	99.%/₀	» »	99.%/₀
London 10 lirah sterlinah	»	126.%/₀	» »	126.%/₀
Napoleoni	»	9.99%,	» »	10.01
C. kr. cekini	»	5.84	» »	5.86
Državne marke	»	61.85	» »	62.—
Isto francezke	»	49.85	» »	50.—
Talijanske lire	»	49.90	» »	50.—

Mlad i okretan Hrvat

sa sveučilištnom naobrazbom, koji se je posvetio trgovačkoj struci, traži prikladno mjesto u kojem novčanom zavodu ili velikoj trgovačkoj kući kao knjigovodja ili dopisnik. Isti je vješt u dopisivanju u hrvatskom (i ćirilicom), njemačkom, ruskom, bugarskom i češkom jeziku, a razumije i talijanski. Vješt je i stenografiji i jednostavnomu knjigovodstvu. Na uvid stoje izvrstne svjedočbe. Ponude pod **K. Z. 100** poste restante **Zagreb.**

Br. 495.

Razpis natječaja

za učiteljske službe III. reda na pučkih školah u Lanišću i Gorenjovasi sa hrvatskim naukovnim jezikom.

Na obijuh imat će se podučavati talijanski jezik kao obvezatan predmet.

S timi službami skopčani su dohodci, ustanovljeni zakonom od 2. novembra 1874. i 10. decembra 1878. Prositelji neka pošalju svoje prošnje putem predpostavljenih oblastih u roku 4 tjednah podpisanomu.

C. kr. kotarsko školsko vieće.
U Kopru 30. julija 1886.

---

* Urgirajte odgovor od polit. oblasti u Kopru. Urad.

Nepogrešivo!

Svak dobije ianos natrag, kod koga bi moj sigurno djelovali

ROBORANTIUM

(sredstvo za bradorast)

bezuspješan ostao. Isto tako sigurno, djelujo *protiv čelavosti, ispadanju kose peruti i osedenju.* Uspjeh višeputnim trenjem zajamčen. Originalno boce po 1. for. 50 nč. i boce za probu po 1 for šalje 1—1

J. Grolich u Brnu.

Roborantium opatovno upotrebljen pokazuje takodjer dobar uspjeh *protiv slabosti i glavobolje.*

U Trstu samo kod A. Praxmarer ljekarna Piazza grande. **Hrvatska Slavonija:** Zagreb: samo G. Arnsim. **Rieka:** Gmeiner. **Gospić:** Vouk. **Ivanec kraj Varaždina:** Janoš. **Ivanić grad:** Tollović. **Jaska:** Tomaj. **Karlovac:** Fingela. **Petrinja:** Grgić. **Zemun:** pl. Banko. **Slatka:** Gursky. **Varaždin:** Riedl. **Vinkovce:** pl. Aleman. — **Bosnija: Sarajevo:** Pl. Ployel, ljekarnik. **D. Tuzla:** Pogljković, ljekarnik. **Dalmacija Zadar:** Andrievlć. **Spljet:** Aljinović.

Tamo se može takodjer dobiti *Eau de Hébe*, istočno sredstvo ljepote, koje uzdrži svježost i bieloću puti. Cieno 85 novčića. — *Bouquet du Serail de Grolich*, voni za rubce i elegantni svlet. Ovo je bioser svih vonja. Radi vanredno lepa spravu, služi i kao dar za Božić i Imendan. Ciena for. 1.50

Voda Ofner Rákoczy

braća Losor, Trst.

Prirodno zdravilo

najbolje i najuspješnije prirodno zdravilo, koje je nuždno za osvježenje crvi i uzdržavanja zdravlja svakomu, koli mladomu toli staromu, jest od ovdašnjeg p. n. obćinstva obljubljeni i visoko cienjeni

Ofner Rákoczy,

koji je stigao netom svlež; svojimi vrlo bogatimi mineralnimi sastavinami premašavo ostale *tu i inozemske gorčice*, stekao si je glas svuda od naj prvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domaćih radi dobrote ta se upotrebljava kano svaodši domaći lick. Može se uvjek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i ljekarnah.

Skladište u Trstu kod g. Giov. Ollia i kod vlastnika 9—20

Braća **Losor.**

U Omišlju

Poznata firma **R. Košak**, časti se P. N. obćinstvu otoka Krku javiti, da prodaje u Omišlju koli na veliko toli na malo uz najniže cene kukuruzu, posiju, cukar, kavu, rižu, itd.

Zahvaljujuć se na dosadašnjoj podpori sl. obćinstva, preporuča se za budeće i bilježi se najdubljim počitanjem

2—3 R. Košak.

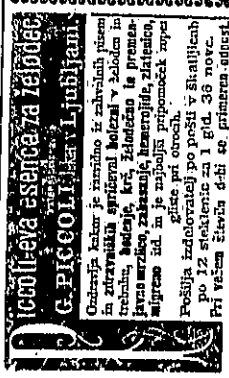

Odličnja kakor je razvidno iz zahvalnih pisem in zdravniška spričevali bolezni v želodcu in črevih, bodenje, kr. želodčno in prenapetje srca, mrzlica, zabasanje, hemoroidi, zlatenica, migrena itd. in je najboljša pripomoček zoper gliste pri otrocih.

Pošilja izdelovatelj po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 gld. 36 novc.

Pri večem številu odbitek.

V steklenicah po 15 sodov se prodaja v Trstu v lekarnah: Foraboschi, Leitenburg, Prandi, Pozzetto, Praxmarer, Prendini, Ravasini in Zanetti; v Goro v vseh lekarnah Primorskega, Tirolskega, Istre in Dalmacije.

Piccoli-eva esenca za želodec

G. Gavr. Piccoli-ju, ljekarniku u Ljubljani.

Na zahtjev potvrđujem, da sam Vaš svlet za želudno, kojeg sastavino su mi dobro poznate, napleno rablo u mnogo slučajevah proti bolesti u želudcu i slatci zili.

Ljubljana mjeseca jenara 1884.

Dr. Ilmil vitez pl. Stöckl

c. k. vladin savjetnik i sanitetski zdravstveni izvanitelj.

Podpisani potvrđujem, da ima želudčna esenca ljubljskoga lekarnika Piccoli-ja hitro i pouzdano zdravstvena moć. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; komad da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenicu želudčne esence, kojih imam uvjek nekolliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plomin, Primorje.

Antiverhaumam najbolja zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi dotavnih dudlah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santoninske, (školjci proti glistam) lakoćno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadićah 50 nvč. 1000 komadićah 2 for.

Salicilne pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), pljučnim, pranim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatuljica 50 nvč.

Želučni prašni sirup. Ta iz ljekovitih biljnah ladjolni sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim pranim i pljučnim bolestim, zaslićenju, kašlju, hripavosti, dušiljivomu kašlju itd. Odrašćeni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žlicic. Staklenica 36 n.

Tu navedena, kako i sva druga ozdravila se uvjek hitke dobe u lekarni 23—33

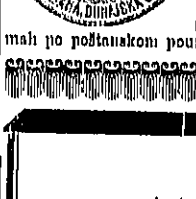

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana,

Dunajska cesta,

gdje se naručbe odmah po poštanskom pouzeću izvršuju.

ROOB COCCOLA

posebnost

c. k. priv. in odlikovane tovarne

ROMANA VLAHOVA

V ŠIBENIKU.

Podružnica v Trstu: Via S. Lazzaro I-B

Prijeten, krepčalen liker, odlikovan se zlatimi kolajnami in diplomami na razstavah v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkutti itd.

Ta iz jagod kleperca osmunia in dišečih zeljišč napravljeni liker je prijetnega okusa.

Jako pospešuje probavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje oslabelih moči, ker je dokazan njega zdravilni upliv na živce, možgane in na hrbtenco.

Prodajo na debelo preskrbujejo moje hiše v Šibeniku in v Trstu.

Prodaja na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah liker jev in sladčičarijah.

Nepokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v kateroj je vtisnena firma, potem po samnihi z grbom in po malem avitku z autografovano firmo **Romano Vlahov.** 42—48—27

Prvi ustav 30—

Ekonomička krojačnica

Ivana Batolli-a

Via Barriera vecchia N.ro 6, I. piano.

Sgotavljaju se odjede polag mjere, najvedom brzinom i elegancom, uz najjeftinl cieno.

Naručbe se obavlja uz pomoć

Nova trgovina

„Alla Fortuna"

Ima (24—1)

velik izbor postolah

I to sve domaća radnja, ništa prostoga, zajamčeno i uz najjeftinije cieno. Naručbe uz mjeru kao i popravci izvršuju se odmah i jeftino.

Postoli za muškarce for. 4.50—6.50, za ženske for. 3.50—5, za djecu uz sve cieno.

J. Barta Trst

Via Nuova, naproti ljekarni Zanetti.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerozijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz

4-dnevni odkaz 2½%

8-dnevni odkaz 3%

30-dnevni odkaz 3½%

u napoleondorih uz

30-dnevni odkaz 2½%

3-mjesečni odkaz 3%

6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 2½% kamate na svaku svotu u u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Pešta, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Graz, Hermannstadt, Innsbruck, Olomovac, Ljubljana, Salzburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od dovinah, efektah, također unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Prodajam

na varcanto, uvjati na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na otkazu, 5½% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povedo iznosa glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 53—14

ŽELODČNE BOLEZNI

je mogudo *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lahko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstno sinko leka.

Večina raznih kapljic, izlečkov itd., katere se obćinstvu kakor pravi čudodži priporočajo, nima nič druzega, nego škodljiva smes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje pripravne sestave, odločno oživljajoče in želodčne živce hitro krepčalne moči **pravico prednosti** nad vsemi dosedaj v toj stroki poznanimi zdravilmi, kar dokazujo tudi se vsakim dnevom vedo prešanje po njemu. Ta balzam bogat na dobrodejnih snovih kinčke robarbaro, katera koronika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na probavljenje ni čiščenje, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega probavljanja zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nejedčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vankej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 38—90

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišća v Trstu v lekarni *Marku Ranzatiu*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tomlinu v lekarni E. Pulisca.

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

for. 1·50

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—33 vecchio N.ro 4).

Pečati iz kaučuka

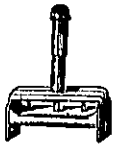

Najpritekladniji žepni pečat sa perom, olovkom i biljegdom.

samo for. 1·50

Samogiban žepni pečat fr. **1·20**

for. 1·20

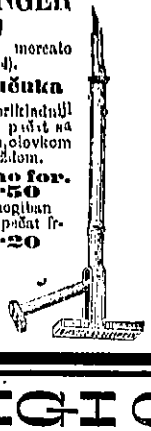

Nadalje svakovrstno pečate za obćinske, župne itd. uz uredo najjeftiniju cienu.

Latteria Milanese

(milanska mliekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnogo naručiteljo, da ima u mliekarni **svježa i suha voća, izvrstne divljačine, zelenjah** svo polag običaji na trgu Hloba gonovozkog, kolačah mlečkih, slastičah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla svježa svaki dan iz Milana. **Kromo za ovariti, tučenog povrhja** prve vrsti, kvasla mleka. Za objede i soirée ovlašćuju se naručbe na pladnjevi povrhjem bogato narešeni, također u lodu. Naručbe za pokrajinu izvršuju se neodvlačno, nu ne izpod 5 kilov. 49—45

M. Melchiore.

Ljekarnička specijaliteta

odlikovana

Ljekarne Udovicich

TRST - VIA FARNETO - TRST.

Paštilje nitričke kasie. Izvrstan lick proti grlenim bolestim, kašlju, promuklosti itd. Mnogobrojne svjedočbe izdane vlastniku u toku od 10 god. o izvrstnom uspjehu, potvrđuju vsema dobru djelastnost, bolju nego li je ikoji drugi lick slično vrsti. *Skatulja stoji 25 novč.*

Tinktura etero vegentabilna stalno sredstvo za izkorenuće *kalikin kurtik ocijuh.* Izjavljujem tinkturo očito, da sve ostale tinkture, koje nisu drugo nego li nesavršene patvorina moje nedaju sjajnih i stalnih uspjeha, kojimi se ja ponosim. Svaka *staklenica* nosi moju firmu a stoji u Trstu *novč. 60* izvan *80 nov.*

Eliksir za čišćenje zubih. Nepogrešivo sredstvo za očuvati od neugodna, vonja iz ustjuh; ojačava zazubnjake, uzdrži zube svletle i biele i prieči bolesti; upotrebljuje se ako se ga ulije žlicicu u pol čaše vode, čim se usta poperu. *Cieno 40 novč.*

Prašak za čišćenje zubih Cr. Mialhe profesora medicinske fakultele u Parizu. Ovaj prašak ne služi samo za sačuvati biele zube i za očistiti jih, jačeć zazubnjake, već djeluje svojimi razkužujućimi svojstvi da se u probavne i dišajuće organe nemogu zaroditi kužnih bolesti i tako biva izvrstno preservativno sredstvo. *Skatulja 50 novč.* 8—21

Naručbe ovršuju se odmah uz pošt. pouzeće.

Umoljava se, da se piše naslov točno: **Ljekarna Udovicich. Via Farneto.**

LUIGI CADORE

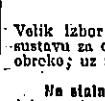

limar

zaprsegnuti procenitelj.

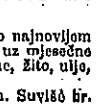

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladišću:

Velik izbor kupelnih žlicbovah, badnjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaje uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz isto pogodbe daju se na zajam. Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od ½ do 50 lit. baždovane c. k. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na žlieb i drugih limarskih spremah. Suvišo **br. 4 barometra, označitelja vjetrovah za ljetne dvorce**, bašče, glorieto itd. itd.

48—51 **Sve uz najumjerenija cienu.**

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.** Tiskom **V. Dolenca**

Broj 33. U Trstu 19. agusta 1886. Godina XVII

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priobćena se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe se upravom. Novci se šilju poštarskom *vaglia postale* (assegno postale); ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 60 i 12 za pol godine. Izvan carovine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Buzetski izbori.

IV.

Evo kako umuje izvjestitelj god. 1884. pridlažuć, da se takova molba *zabaci: občina buzetska neprotivi se doista dieljenju, ali nova občina nebi mogla odgovarati zahtjevom, ima samo 3973 forinta poreza, morala bi založiti nametke, koje nebi mogla sneti*, s drugimi riečmi, s kojih bi propala; *s toga svega pristaje se ne uzor sl. zemaljskoga odbora.*

A evo kako isti izvjestitelj, dr. Frajakomo g. 1885. umuje: *Slične molbe je sabor do sada uvjek odbio, i to s obzirom na neznatno poreze i na pomanjkanje izobraženih ljudih; občina buzetska, prije uvjek protivna, moli sada za odieljenje Krasa; zemaljski odbor je za odcieplienje; pučanstvo Krasa takodjer; tako i pučanstvo drugoga predjela, do tad protivno; one porezovne občine imadu občinskih dobarah, imadu 3415 for. propisanoga poreza, bit će u stanju zadovoljivati zahtjevom sa nametci; odnošaji topografički, da govore za odcieplienje, kao i različnost pučanstva u zanimanju, plemenu, običajih itd.*

Kako je različan izvještaj godine 1885. od onoga 1884. — čovjek nebi mogao ni pomisliti, da ga je isti čovjek i jedno i drugo godine sastavio, i da će ga isti sabor i jedno i drugo godine prihvatiti! Kakva protuslovja u razlaganju! Težko bi i predmnjevati, da može tako postupati član većine zastupstva jedne zemlje, i da će ta većina na to pristati! Nego to je većina sabora istarskoga!

Uzalud prosvjedi hrvatskih zastupnikah proti takovu postupku; uzalud i dotični njihovi ispravci i dodatci, koji su na to išli, da se Krašane, koje se predlagalo odieliti, raztoreti od dugovah, koje je občina učinila za potrebe u podnožnom predjelu občine, dočim se za Kras ništa učinilo nije. Uzalud sve i svaka. Vriednoj većini je sve to u redu.

Ona prima i podastire na potvrdu Njegovu c. kr. Veličanstvu zakonski predlog, kojega sadržaj je ovo: Kras se odieljuje od Buzeta; zakon stupa u život, kad bude objavljen; dok se obavi novo izbore u obijuh občinah, dotle ima upravljati cielom občinom obstojeći občinski odbor.

Nego to je bio samo *zakonski predlog*; da bude *zakon*, trebalo je potvrde vladarove. On je činbenikom u stvaranju zakonah. On se, prije nego ga posveti, izvjesti o koristi i o postupku, o svem, što na to spada.

Dugo se je čekalo na riešenje toga predloga. Kroz mnogo ruke morao je proći. Mnogi su si s njim stalno razbijali glavu. Nekomu su imala pasti u oči silna protuslovja zemaljskoga odbora, saborsko većine i njezina izvjestitelja. Cieli postupak morao se je negdje pričiniti ne baš najliepši i najpraviliniji!

Konačno prispije odgovor. Zakonski predlog se ne potvrdjuje. Prije nego se u tom kruna izreče, ima se učiniti neke izvide. Dok se to učini, proći će vremena. Občinski odbor zasjeda proti jasnim ustanovam zakona, već skoro godinu dana (sad je već prošla.) Da se bar ta nezakonitost odstrani, naloženo je, da se obave izbori za cielu občinu, kakva je dosad.

Zakon i pravo imali bi konačno pobjediti. Tomu su za stalno doprinieli i tamošnji budni naši občinari.

Nek budu i odsad napried budni. Nek pazo na sve što se radi. Nek motre sav postupak. Nek se nedadu ničim nit nikim zavesti.

Do njih je najviše, da se oslobode one vrsti ljudih, koji jih proglašuju *neotesanimi, surovimi, divljimi*, a koji, bivši u vlasti, nisu učinili ništa, da jih otešu, upitome, prosvjetle, dapače, koji su raztopli njihova dobra, ili su to pomogli učiniti, ili nisu zabranili, da se to učini, ili su nakradno odobrili takav postupak.

Još mogu naši protivnici kakvu kvačicu naći — a žalibože svaka njim valja — kojom bi zategli obavljanje izbora, al neka znadu i neka njim bude ovim poručano, da čim se dalje s izbori zatože, tim se više narod proti njim ogorčuje, tim odušovljenije, tim srdanije, tim jedinstvenije i mnogobrojnije stupiti će narod k izbornomu činu, da učini kraj bezvladju u svojoj občini, pak da preuzme upravu svojega u svoje ruke, to da obezbjedi svoju narodnost i svoj jezik.

Vječna pravica blagosloviti će pravedan napor njegov i okruniti trud njegov željenim uspjehom.

Pogled po svietu.

U Trstu, 18. agusta 1886.

Njegovo Veličanstvo car i kralj Fran Josip I. slavi danas u krugu svoje obitelji svoj rodjendan. Ma koliko i bila razklimana sloga i ljubav medju pojedinimi narodi Austro-Ugarske, u tom biti će ipak svi složni, da se vruće Provišnjemu danas pomole za dragocieno zdravlje prejasnoga vladara. Ustavni naš vladar, koji ljubi jednakom ljubavi svo svoje narode, svo podanike, čuti bolno zaista što nisu svi njegovi narodi onako zadovoljni, kako bi on to sam želio. To i znadu sva plemena, živuća pod njegovim otčinskim okriljem, te mu i doprinose svoja najodanija srdca i najiskrenija čustva, svaljujuć svu krivnju radi nezadovoljstva pojedinih plemenah na mljačne i neodlučne njegove savjetnike.

Novinari naši i tudji nisu još ta prestali pisati o sastanku carevah u Gastoinu. Iz svih tih novinarskih nagadjanjah neće nitko pametnijim postati, jer svaka novina naklapa o tomu sastanku kako njoj to bolje u prilog ide. Kao što se dugo pisalo i nagadjalo o dogovorih trijuh carevah u Skiernievicah, pak se ipak nije ništa stalna moglo iz toga razabrati, tako će biti i ovaj put, te će nas tokar budućnost podučiti, što je bilo dogovoreno i zaključeno izmedju dvojice carevah u Gastoinu.

Njemačke novine, pišuć prigodom povratka cara Vilima u domovinu kažu, da se je svečani način, kojim

PODLISTAK.

Opatija i njezini pisci.[1]

U Istriji na podnožju Učke gore, a u pregibu, što ga stvara morski žal, protegnuv se pravcem sjeverozapadnim, pa onda prama jugo-zadpadu, leži naša dražestna Opatija, koju neki vole zvati »Abbazia«, akoprem je to talijansko ime za ovo mjesto.

Zimzelena Opatija nije mjesto svjetske vreve i halabuke, ne; to je kraj lovorike, masline, pinija i drugoga južnoga drveća, u kojem kao u svetom gaju svečana vlada tišina. Pogodan položaj i blago podnebje mjesta, jer je tu bura za 50% slabija nego na Rieci, učinit će Opatiju glasovitim lječilištem.

Ima u Opatiji nešto života, nu ravnateljstvo južne željeznice neštedi u nijednoj prilici; ono skrbi i zato, da se ob Opatiji i piše. Odkad nam se pomladila, ništa o njoj knjige kao gljivo i još nebijaše gradnja svratišta i sanatorija započeta, već ih je netko i opisao. I sada nemna putničke knjige, u kojoj se Opatija nebi spominjala i izticala, i mi proti svemu tomu nebi ništa imali, kad bi se pisala istina i kad se občinstvo nebi zavarovalo. Nestrukovnjaku lahko je iz tamošnje flore i faune nuditi rec, za svieću, nu onaj, koji nema mrene na očijuh a priroda mu je bar donekle znanicom, reći će, da je to švindl i morati će takav način pisanja odsuditi.

[1] Iz »Obzora«.

Prva knjiga, što je ob Opatiji izašla ima naslov: »Abbazia. Idylle von der Adria«, a napisao ju god. 1883 i u nas poznati pisac »Schweiger-Lerhenfeld«. Kad zagledasmo u knjižari na Rieci ovu na prst debelu knjigu, iznenadila nas svojom veličinom, te ju više iz zviedljivosti, nego li potrebe i kupismo, izhrojiv za nju 1 for. 80 nč. Zanimalo nas je znati, što je pisac ob Opatiji pisao i kako je pisao. Poznamo Opatiju odprije, poznamo ju i pomladjenu, te kad bi ju htjeli točno opisati, to cieli opis nebi zapremao više od 1½ štampana arka. Nu ova knjiga nelma ni više, ni manje, nego preko 9 arakah, ali zato će štioc čitati o svačem, nu ob Opatiji malo, jer se o njoj puno pisati neda. Na prvom nam mjestu orta pisac čar mora, a na drugom nam odmah opisuje Opatiju, pa kad je napisao, što se napisati dalo, prelazi na moralu tišinu (bonaccia), orta Iku i Lovranu, Rivieru jadranskoga mora, liburnične predjele, gradove frankopanske, Insulne Absyrtides (Cres i Lošinj) i vodi pod konac štioca na Velu Učku. Kad se sve to smetne pod oko, onda je jasno, da takovi opisi mogu zapremiti knjigu od 144 stranice. Pisac vodi štioca na Rieku, Trsat, preko Drage u Bakar, odkuda plovi barkom u Kraljevicu, Martinšćicu i opet u Opatiju, dočim poslije putuje željeznicom do Pisna, dapače sliže opis okoliša opatijskoga i do Lokava. Tu je pisac blažen, jer je našao Niemca — šumara s kojim se je mogao do sita porazgovoriti.

Kada »Schweiger-Lerhenfeld« jednim krajem prodje, već je i gradnju za knjigu prikupio, pa s toga njegovi opisi nemogu biti podpuni i točni, nu prizvati moramo, da je malenu Opatiju vierno ocrtao, opis mu je živ i istinit. Da nije prijatelj našemu narodu u Istriji, jasno je kao sunce, ta dosta je, da je Niemac, s toga i gorko plaće, što Istrija nije u njemačkoj vlasti, na koju ga sjećaju samo podrtine i poviest. Nu on se tieši, da je podrtina Wachsenstein, Čepićsko jezero i mnogi drugi komad zemlje u rukuh njemačkih, u rukuh kneza Acersperga.

Dvie godine kasnije ugleda svjetlo druga knjiga o Opatiji kratkim naslovom »Abbazia« od »P. Radicea«. Ova je knjiga izašla ponukom poznatoga bečkoga knjižara V. Braumüllera.

Radić držao se je Opatije i najbliže okolice, a napisao je toliko, koliko je nuždno znati onomu, koji bi želio upoznati opatijski kraj. Pročitav knjižicu, osviedočismo se, da piše istinu.

Iste godine izašao je u Beču »Illustrirte Führer auf den Linien d. k. k. priv. Südbahn-Gesellschaft«. Ova je knjiga bogato illustrovana, ima više nacrta itd. i zapreza 142 stranice. Izdalo ju ravnateljstvo južne željeznice. Ističe se krasota kroja, osobice sama vila Angiolina sa perivojem, vodi štioca uz obalu prama Lovranu i Kastvu, a pod konac na Velu Učku (Monte Maggiore), najvišu glavicu Učke gore. Tu se orta izmjena vegetacije: masline, smokve, vinove loze, hrasta, kostanja, bukve. Tu čitamo, čemu se opet nenadasmo, da se napokon dolazi u pojas »alpinskoga bilja« i da ima na Velikoj Učki mnogo »bjelolista i gorske ružice ili »čimišnika« (Edelweiss i Rhododendron).

Poznamo dobro vegetaciju Učke gore i cielu iztočne Istrije. Uzpesmo se po dva puta na tjemenicu Vele Učke, pa baš i onda, kad bi bjelolist sa gorskom ružom imao cvasti, ocrtasmo prigodice i floru toga zanimivoga briega, ali nenadjosmo nigdje traga pomenutim dvim »alpinkam, nelma tu ni listka od Rhododendrona ili bjelolista, pa i nemože biti, jer se to protivi njihovu geografskomu razprostranstvu. Te dvie biljke zastupnice su prave alpinske flore, najavljaju se tek u pojasu klekovine (Krummholz) i boj bi znao, što je pisac mjesto njih na Velikoj Učki zagledao. Nu valjda ga i nobljaše gore, pak je i to onako na lahku ruku napisao ili i hotimice, da se štiocu glede Opatije oči zamažu i da se vegetacija

sé je ovaj put svršio sastanak carevah u Gasteinu dojmio najradostnije njemačkoga naroda. Ovim sastankom, da je uzdržanje europejskog mira učvršćeno a blagodat toga, da će svi narodi učutiti.

Povodom sedamgodišnjice vladanja ministra Taaffea pišu austrijske novine obširne članke. Kao osobitu zaslugu pripisuju ministru što je doveo Čehe u carevinsko vieće, i stalno poboljšanje gospodarstva u državi, k čemu je osobito mnogo doprineo ministar financijah. Što se nije i više izvelo, pripisuje se stranačkoj borbi, koja vlada medju pojedinimi narodi i strankami u parlamentu.

Kako javljaju bečke novine, pripravljaju dalmatinski zastupnici na carevinskom vieću posebni memorandum, u kojem će označiti želje i tožnje hrvatskog naroda u Dalmaciji. Spomeniću da će izručiti prije nego li stupe u carevinsko vieće, to da će ovisiti od ministarstva, da li će stupiti dalmatinski zastupnici u parlament, t: j. da li će vlada naslušati spomeniću ili ne.

Član stranke prava i zastupnik na hrvatskom saboru, dr. Hinković oglasio je klubu ročne stranke, da izstupa iz kluba, nu da ostaje i nadalje pristašom stranke. Do sada nije poznato, što li je prinukalo g. zastupnika na taj korak.

Dne 15. t. m. otvorili su Madjari u Pešti historičku izložbu za uspomenu dvjestogodišnjice odkad je Budim oslobodjen od Turakah. Tom zgodom progovorilo je više madjarskih dostojanstvenikah, a medju timi i sam ministar-predsjednik Tisza.

Po jednoj viesti iz Biograda oboružava srbska vlada iznova svoje ćete. Razlog tomu imalo bi biti velikobugarske agitacije u Macedoniji. Službene novine biogradske pobijaju tu viest o oboružanju.

Ruske novine pišu još uvjek o posjetu nadvojvode Karla Ljudovita u Petrogradu. Većina njih dovadja taj posjet u savez sa bržim utjelovljenjem Bosne-Hercegovine Austro-Ugarskoj.

Nekoje njemačke novine tvrde, da nije još sigurno, da li će se u istinu knez Bismark sastati s Giersom, te ovako pišu o rusko-njemačkih odnošajih: «Velika su potoškoća nalazi u našem odnošaju prama Rusiji, gdje se već od više godinah uz oficijelno uvjeravanje o prijateljstvu pojavljuju neprijateljske tožnje. Buduć da nije kod vladajućih okolnostih tako lahko prosuditi, koliko su ove težnje, a na koliko jim se može car opirati, težko je predvidjati tečaj ruske politike».

Dne 15. t. m. upriličili su belgijski radnici veliku demonstraciju u Bruselju. Do 30.000 radnikah sudjelovalo je kod obhoda, koji je prošao cielim gradom. Sve je prošlo u najboljem redu.

Iz Carigrada javljaju, da je sklopljen rusko-turski ugovor za stanovite slučajeve, to da je turska politika krenula ruskim pravcem.

U Irskoj jesu još uvjek na dnevnom redu nemiri i izgredi, naperoni proti englezkoj vladi.

Istri.

Alđo zabudu tobo Istrije,
Žabvona budi desnica mon.
Po ps. 136.

X.

Kà sirotinja bosa, gladna, naga,
Iz tudjeg amo dojdoše ti kraja,
Novolje puni, željni zalogaja
Kà oni, koje zadnja pušta snaga.

A ti kà uvjek milostiva, blaga —
Pram njima đudi slavsko nòzatkinja:
Već bogce — da ih lišiš ljuta vaja —
U kuću pusti preko svoga praga. —

I nè kà bogce već kà djecu miłu
Naširi ih i zgrija na svom krilu,
Još svojim hljebom, pićem ih ponudi
Mislić da bogat bit će harni ljudi . . .
Pa čim su ćudi urodili tvoji?
Na grudih, eno, zmiju si odgojì! —

N. Š.

Franina i Jurina.

Fr. Biš mi znal povedat Jurino, ča je to za jedno stvorenje neka rigata?

Jur. To ti je ovako: Zamu dva, ali četiri, šest, onam i više od njih sakí svoju barčicu, Stave se va glidu i ki prvesla prvi na jedno ročeno mesto, dobije banderu ali medalju.

Fr. A tako ti mene reć. Tako poročki veslači so dobili prvi premij već su prnesli doma s Trsta banderu, kade da je bila ta rigata na 8 tega mesca.

Jur. Ej nebore, lahko je onako banderu dobit. Oni su došli na 1. agusta va neku oštarìju »rigatin« i tamo su njim dali Tršćani onu banderu.

Fr. Zač nisu pak došli na 8. agusta va Trst?

Jur. Po ča kad su već imeli banderu? Ovako su lepo spasili kozu i broskvu.

Fr. Kako to?

Jur. A lepo. Tršćanski Taljani su huje »rigatin« od Nemac a Porečani bi bili još huje pak su mariš doma ostali.

Fr. Tako znaju Nemci le najbolje »rigate«.

* * *

Fr. V' Opatije da nesmeju doca kantat hrvatski!

Jur. A neka sada veli kantaju hrvatski a doca pàk nemàški-oću staru:

O majn liber Agustin
Alles ist hin!

al pak ovu novu:

O majn klajner Vilhelmin
Mi nemarimo za Berlin.

Fr. Jure ti imaš glavu.

Jur. Ima! . . .

Različite viesti.

Rodjendan Njeg. Veličanstva cara i kralja Franu Josipa I. slavio se ljetos u Trstu radi teških zdravstvenih okolnostih vrlo skromno jer bijahu sve patriotičke demonstracije prepovjedane radi vladajuće ovdje kolere. Uvjereni smo, da je naš narod svuda proslavio ako i skromno a ono srdačno i iskreno rodjendan onoga, koji jednakom ljubavi obuhvaća sve narode prostrane svoje monarhije.

Vjenčali se. G. Ante Trudon, trgovac i poupredsjednik tršćanske štitarionice, vjenčao se je dne 16. t. m. u Ljubljani sa gospodičnom Mici Seemann-ovom. Čestitamo srdačno!

Novi notar u Piranu. Ministar pravosudja imenovao je g. cav. *Mihovilla Depanghera*, sudbenoga pristava, notarom u Piranu.

Iz Buzeščine nam javljaju, da tamo još nisu izložene listine u svrhu obnavljanja općinskih izborah. Bilo bi vrieme, da se u onoj općini zavede zakonito stanje, da se štiti svetost zakona i da se nebacaju pod noge naredbe oblastih. Tolikoć c. kr. političkim oblastim, koje imadu biditi nad vršenjem zakona i njihovih vlastitih naredabah. — Ako se listine za koj dan neizlože, znati će naši, što njim je činiti; obratiti se naime, makar brzojavno, na ministarstvo nutarnjih poslovah u Beču. Netreba da jih to učini stotina, dosta je dvojica, trojica njih.

Našo pretplatnike, koji nisu poslali još pretplate za II. tečaj, umoljavamo ovim, da to učine čim prije. Ujedno ističemo i naše mnogobrojne dužnike, da već jednom namire svoj dug jer su skopčani sa izdavanjem lista silni troškovi, koje nemožemo ni mi namiriti uz tolike nemarne žitatolje. Neka učini dakle svaki svoju dužnost, da uzmognemo i mi vjerovnikom zadovoljiti. Tko nemože svoga na jednom izpuniti, neka nam pošalje bar polovicu ili koliko mu je najviše moguće.

Razpisana štipendija pok. biskupa *Dobrile* u godišnjem iznosu od 112 for., podielit će se jednomu siromašnomu djaku, koji polazi gimnaziju. Prednost imaju na ovu štipendiju rodjaci pok. biskupa, zatim djaci slavenske narodnosti iz Istre. Molbenice valja upraviti c. kr. namiestništvu u Trstu do 15. oktobra t. g.

Škola u Novojvasi kod Poroča. Tuže nam se nekoji Novovaščani kako njimi se djeca u domaćoj školi kroz 3—4 godine skoro ništa nenauče jer su podučavana u nerazumljivom njim talijanskom jeziku. Većina njih nehtjede radi toga neuspjeha svoju djecu više u školu slati. Učiteljice prijavi roditelje, da budu kažnjeni globom. Roditelji nehtjedoše globe platiti, dapače učini 24 njih molbenicu, da njim se dade učitelja, koji će podučavati djecu u materinskom jeziku.

Mjeseca maja ponove jih načelnik, da šalju djecu u školu, nu oni nehijedoše na to pristati.

Mjeseca julija pozvani bijahu opet na red od načelnika zašto nešalju djecu u školu, a pošto nehijedoše niti sada poslušati, bijahu kažnjeni sa globom ili zatvorom od 12 satih.

Na to se oni uputiše c. k. kapetanu, da njim dade razlog o njihovoj molbi. U to stupi medju njih kot. školski nadzornik g. Pesante te njim reče, da će on drugog dana doći iznenada u školu, da vidi kako su djeca napredovala. Dodje zbilja iznenada (!?) kapetan i nadzornik u školu, gdje nadjoše sve u redu. U školi bijaše malo djece. Nadzornik poče izpitivati djecu, koja su odgovarala ono, što njim je on na jezik postavio i ništa drugo. G. kapetan, stojeći na vratih reče »va bene« a roditeljem prigovori, da imadu krivo što se tuže na loš napredak. Nu ovi mu neostaše dužni, čuli su bo sami i vidjeli kako su djeca odgovarala pak odgovoriše odlučno, da djece neće u školu slati, dok se nebude podučavalo u materinskom, t. j. hrvatskom jeziku. Tomu da njim daje zakon pravo i da neće mirovati dok nezadobiju narodnu školu. Za tri, talijanske obćeljiti, da oni neće svi trpiti, bilo to gospodi u Poreču pravo ili ne.

Ovoliko naš dopisnik.

Tomu dodajemo mi jedino par rieči, da upozorimo talijansku gospodu, kako imade svaka batina dva kraja. U Draguću n. pr. zatajili su naši kmetovi, na to od gospode zavedeni, materinski jezik, pak su zahtjevali i dobili i talijansku školu a naši kmetovi u Novojvasi zahijevaju sada, bez ičijeg naputka, narodnu školu i tu će zadobiti prije il kasnije pa makar se g. Pesante i svi istarski Talijanaši na glavu postavili. Uz njih je zakon i pravica pak moraju napokom pobjediti. Dok obstoji sadašnja škola, morali bi djecu u nju slati al ujedno odlučno zahtjevati, da se njihova djeca u buduće podučavaju u materinskom jeziku.

Iz Kanfanara pišu nam 15. t. m. Nemožemo zamuknuti g. uredniče velike neprilike, koju nam nadnje sadašnje zastupstvo. Ilija se ete četvrta godina, da one vlada našom obćinom i o novih izborih se ništa nečuje. Većina obćinarah bila je podala utok ili molbu na c. k. političku oblast u Pulj, da se već jednom započme sa izbori a odgovor dobili su, da se ustrpe jer da se već započelo sa predrajanjami. Čekali smo dva mjeseca al ništa se nemiče. Poslilo nas opet 104 utok na c. k. namjestništvo dne 25. marča t. g. al čekamo i danas iz Trsta odgovor. Tako se eto vrši ovdje zakon!

Da vidimo malko kako se kod nas upravlja su obćinom. Poročka *Sada* imala je ovdje svoju lisicu, koja je glupe i slepe varala pišuć o krasnoj tobožo upravi. Lisica je otišla pošto nam je učinila dosti škodi. Bivši naš obćinski tajnik, koji se je tobož razumio u geometriju, imajuć pred sobom nove i staro mape, izjavi a nekoj sjednici, da nose nove mape vedo partičele nego li staro a ta višak da mora biti obćinsko zemljište, to da bi dobro bilo sve to malo pregledati. Obćinske zastupstvo povjerova tomu i zaključi, da ide po cielej obćini jedna komisija a na čelu njoj naš slavni geometar, koji će pregledati gdje si je tko štogod obćinskoga prisvojio. Našu komisija sa geometrom našla je prisvojena zemljišća u vriednosti od više tisuća forintih. Geometar vukao je danomice 4 for. a to je iznosio ljepu svotu jer je mjerio više mjeseci. Mi neznamo za sada koliko je stala komisija. Mogli bi se reći, da je pravedno što se pregledava prisvojeno zemljište, al mi kažemo, da je taj posao kod nas isto što i mrtve krstiti. Plaćene računo pregledavali uzaludan je posao. Prošlih danah pozivali se malo ne svi kmetovi na glavarstvo sliedećimi pozivi. »Signor N. N. la si invita a comparire in questo ufficio comunale per rispondere quanto sarà interrogato, portando seco le quietanze pagate per gli usurpi«.

U čudo se zapitasmo, čemu nam namire kad mora biti u knjigah zabilježeno što; koliko i zašto je tko platio.

Mnogo nas je došlo sa namirom. Iz pojedinih namirah dokazalo se, da je prošlo kod nekojih desot pak dak i do pedeset godinah odpotlo su pregledana ona prisvojenja i učinjeno glavarstvu dotične prisvojenice. Pita se nadalje, što će sl. glavarstvo sa onimi obćinari, koji su možda zgubili svoju namiru? E lahka tuj pomoć. Opet pak nikomu ništa.

Još jedno pitanje sl. zastupstvu.

Spomenuti geometar načarno je na papiru nacrtiza šternu preko Drage, lokvu u Mariđih i putove preko Drage. To je sve dobro, al čemu ste izdali za taj posao 70 for. kad su putevi, šterne i lokve onakve, kakove bijahu prije deset godinah?

Sirota kmet ubija se po onih razdrtinah i grabenih a davi se vodom po kojoj blago gazi i smradi. Neki bi bilo bolje da ste manje papir mazali a više gradili, čistili i popravljali? Nemislite da puk za to nezna. Znade on sve to vrlo dobro i poručа vam: neka vam Bog plati kako zaslužite.

U Mošćeničkoj Dragi poloviem agusta. I u našem mjestancu budi se, g. uredniče, narodna svieat. Predmalo godina orila se ovuda često talijanska pjesma a danas nije više tomu tako. Mjesto nje čuje se sada hrvatske napjeve, naše mile pjesmice. Ako igdje a to se je kod nas pokazalo, da je za puk prava sreća dobra crkva i dobra škola. Mi se o tom možemo pohvaliti iz punoga srdca. Toliko o duševnom stanju, al niti glede materijalnog nesmijemo se odviše tužiti. Naš marljivi kmet muči se i kinjoči cio dan a mi se nadamo, da mu ljetos neće biti trud uzaludan. Ljetina biti će ako Bog dade srednju. Grozdje je lepo a imade ga prilično, samo da nam to Bog očuva.

---

učini zanimivijem, nebi li i bjelolist sa Rhododendronom privukao kojega gosta. Čudimo se, da nije još vidio u onih dubokih škrapah i ponikvah vječna sniega!

Sada prelazimo do četvrtoga opatijskoga pisca, a taj je tamošnji liečnik dr. Albert Szemere. On je lanjske godine napisao knjigu »Der See- und klimatische Winter Kurort Abbazia, seine Heilmittel und deren physiologische und therapeutische Bedeutung«.

Ta je knjiga štampana u Stuttgartu i zapremа 116 stranicah.

Mi nemožemo iztaknuti sve, što je taj učeni doktor napisao, već ćemo taknuti ono, što je najzanimivije, da cienjeni štioci vide, što se sve o naših krajevih i o našem narodu piše i njemačkimi knjigami širi.

Kod Trsata iztiče porodicu Zrinsko-Frankopansku i podučava štioca, da je Franjo Zrinski »wegen revolutionärer Umtriebe« zaglavio. Pisac vidio je na Trsatu u pećine izklesane stube, on je prigodice za opatijske gostove upriličio izlet u grad Krk, koji su toga dana, uživali, pa kako i nebi, kad ih na molu sabrani žitelji grada Krka pozdravljše oduševljenim; »Eviva, Hura i Eljen!« Da u Krku ima potalijančenih Hrvata, znamo odavna, nu da se gostovi dočekaju sa »hura i eljen«, da tu dakle ima Niemaca i Magjara, toga nismo znali, i g. Szemere tù nam je otvorio oči.

Iz Krka posjoše u Punat, najnapučeniji i najbogatiji grad (!) na otoku krškom. Znamo više za jedan grad, dočim je nama i Krčanom Punat samo »imućno selo«. Lovorika mu je ovdje »kržljavac«, nemože se ni prispodobiti onoj u Opatiji, nu bog bi znao, što je pisac za lovoriku pogledno ako ne koju kržljavu šmriku na tamošnjih stienah, jer je tu sve bujno, kao u perivoju. Podjoše i na otočić Košljun i tu je opet vidio »šumu od graduna poznoga« (Steineiche, Quercus sessiliflora), koj zasjenjuje taj ubavi otočić, dočim smo se mi razblaživali u sjeni crnike ili česmine (Q. Ilex), vrsti zimzelena hrasta sa lovorolikim, kožnatim lišćem.

Dr. Szemere vodi te i na otok Cres i veli, da tu ima »nebotičnih, krasnih brežgovah. To je opet nova orografska slika Cresa; nu koliko mi znamo, najviši su mu vrhovi Hum i Šiš, nu ovaj se uzdignuo nad površinu morsku samo 624 m., nebotični brieguvi niknuše dakle u ugrijanoj glavi g. pisca. Za žitelje grada Cresa, naročito za mornare i ribare veli, da su ljudi »odurne vanjštine, da je otok i grad veoma siromašan i da osim crkve, nema ništa znamenita.

(Konac sliedi).

Kolera, koja vlada već više vremena na Rieci, a od nedavna i u Plominu, poštedila nas je do sada, a dati će dobri Bog, da nećemo niti u buduće osjetiti posljedice tog strašnog gosta.

Dalmatinski Talijanaši potisnuti svuda od hrvatskog pučanstva Dalmacije u onaj uzki krug, koji njim, ne kao stranki, već kao šaki pridošlicah pripada, hvataju se i slabašne slamice nebi li se kako na površju uzdržali. Pitanje o pravopisu imenah, koje je i kod nas toliko talijanske prašine uzvitlalo, poviše se posljednjih danah i u dalmatinskih časopisih. Čujmo što piše o tom naš spljetski drug, čestiti »Narod«: Neki P. Koporčić položio je izpit zrelosti ove godine na spljetskoj gimnaziji, pa neće da primi svjedočbe, jer da se on ne zove Koporčić, nego Coporcich. Gosp. Bulić, ravnatelj gimnazije neće da popusti nerazumnu mladiću, pošto se ime Koporčić ne smije pisati Coporcich i pošto so je ime mladoga Koparčića kroz osam godinah pisalo u svih katalozih i na svih svjedočbah Koporčić. Otac toga djaka je umirovljeni činovnik, zagrižen autonomaš, a tko zaludi, gubi i obraz. Ta je razmirica predana višoj oblasti. Školsko vieće reći će svoju, a mi se nadamo, da će se odsele pisati hrvatska imena u Dalmaciji točno, kako zahtjeva naš pravopis. Autonomaši — isto što istarski Talijanaši — su poraženi. Narodne pohjede, koje slieđe jedna za drugom, posve su ih satrle, te ne znaju, kamo da udare glavom; pomeli su pameću i bunoanju u smrtnih trzanjih». Prava slika i prilika istarskih Talijanašah i šurnjakah.

Iz Višnjana primili smo već više dopisah, tičućih se tamošnje občinske uprave. Ti dopisi su prostični, te ih nemožemo tiskati, prem smo uvjereni, da se i u Višnjanu zbilo stvarih, kojih se drugdje nebi nipošto trpilo. Onomadne u broju 196 ovdašnjega lista »L'Alabarda Triestina« u crnih se bojah opisuju višnjanski odnošaji, te se medju ostalim kaže, da se u tom kraju poštovi ljudi smatraju za »birbante«, a nepošteni hoće, da ih se drži za »galantomine«. Napada se u tom članku na porečku juntu, koja da nepazi na tu občinu, kao što je pazila i pazi, kad se kakva neurednost dogodi u drugih občinah. Morala bi vinadati jednaka mjera za sve. Nekoji višnjanski občinari obratili su se više putah na juntu, da se ova zauzme za občinsko dobro i imetak i u obće za dobru upravu. Što su polučili — neznamo. Poznat je pako faktum, da je bivši načelnik Mianich izdao občini obveznicu za for. 2700, to da je uslied toga izjavilo se občinsko zastupstvo, da se je tim poravnala svaka tražbina občine napram bivšemu načelniku. Nezna se pako, da li je rečena tražbina zakonito osjeguran. Čudnovati su to pojavi, gdje načelnici ostaju občini, kojoj su bili na čelu, sa takovimi svotami dužni! — Doba je dakle, da su se i občinari počeli dizati, te se zauzimati za občinsko dobro.

Program nautičke škole u Malom Lošinju za g. 1885—1886. sadržaje na prvom mjestu podulju razpravu prof. Ambroza Haračića o »Podnebiju Malog Lošinja«, zatim školsku vienti od ravnateljа. Podučavalo je tečajem cielo godine osam učiteljskih silah. Djakah bilo je početkom škol. godine 25, a koncem 23. Po vjeri jesu svi katolici, a po narodnosti 21 Talijan (!?), a 1 Slaven (neznamo da li je taj Čeh, Poljak ili Rus). Rodom bilo jih 21 iz jednog i drugog Lošinja, a 1 iz Dalmacije. Podučavalo se u svih mogućih jezicih, jedino hrvatskomu nema ni traga, premda je nedavno neka visokorodjena i nepristrana osoba javno očitovala, da je tamo materinski jezik djece **hrvatski**. Nu što ćemo, znajuć, da se nalazi ona škola u Istri — u pokrajini dakle, gdje nije ništa nemoguće.

Sparožna pećina. Pišu nam iz Kastva 10. t. m. Bilo je jur lani govora u »Našoj Slogi« o toj pećini (špilji), koja leži u šumici Lužini blizu Kastva.

Občinsko glavarstvo kastavsko pobrinulo se, da bi ta pećina došla na veći glas i tim se primamilo više stranacah, da ju posjećuju. Na poziv glavarstva pošlo je tu pećinu dne 11. pr. mje. g. A. Hanke c. k. gorski inžinir iz Trsta u družtvu kotarskog komesara iz Voloskog i dvojice zastupnikah od strane občine.

Evo suda što ga je izrekao vještak o toj pećini: — »Sparožna pećina« leži u lieposašumljenoj dolinici, a ulaz je osjeguran zidom i drvenimi vrati. Spuštajući se od ulaza nizbrdice, dolazi se u predvorje gdje se nalazi nakapanog kamenja u raznih oblicih, što čini na gledaoca ako i ne veličastven a to ugodan utisak. Uz stranu vapnenom ojačinom pokritu stienu, stupa se po uklesanih stubah (skalib) u niže prostorije. — Dalje nalazi tuj studenacah, stalagmitah, stalagtitah i zavjesah, razne veličine i oblika.

U posljednje vrieme odkrilo se vrlo lieplh prostorah u pećini tim, što se je učinilo nekoliko minah.

Po cieloj pećini imade dovoljno zdrava zraka.

Duljina pećine jest oko 400 mtr., visina 2 do 20, širina 3 do 15 mtr.

Vrlo malenim troškom bi se moglo popraviti put do pećine i preurediti što šta u samoj pećini, da se istu učini pristupnom inostranomu obćinstvu. — Osobito je vriedno spomenuti put iz Kastva do pećine, koji je skoro ravan, te vodi po hrastovih i bukovih šumicah, a razgled je od tud da nemože lieplji. — To bi mogla biti vrlo liepa šetnja (promenade) za Opatijske gostove tim više, što je ondje zrak vrlo zdrav, te se taj prošet i bolestnikom na plućih preporuča«. —

Tako vještak, a sad se rádi o tomu, kako da se pećina što bolje uredi, u koju je svrhu občinsko glavarstvo poduzelo potrebite korake.

Kolera u Trstu zahvaća žalibože sve to dublje svoje korenje. Već smo se bili poveselili, da će je za koji čedan nestati a kad tamo, raste broj žrtvah tog strašnog gosta sve to više. Osobito posliednjeg čedna poskočio je broj oboljelih i mrtvih. Tako je oboljelo od pol noći 14. do pol noći 15. augusta 15 osobah. U isto dobo od 15. na 16. augusta 17 oboljelih; od 17. na 18. oboljelo 25 osobah. od 18. na 19. augusta oboljelo jih 14. Od početka pak do danas oboljelo je u svemu 295 osobah; 58 ozdravilo; umrlo 170 a 58 nalazi se na liečenju.

Kolera u Istri. Najviše trpi od kolere pol. kotar koparski. U Rimanjih popustila je pošast. Oboli po 1 ili 2 osobe na dan. Tim gore je u Izoli gdje oboli još danomice 6—8 osobah. Posliednjeg čedna pojavio se jedan slučaj kolere u Rovinju a jedan u Poreču. U Šoćergi i Plominju popustila je takodjer pošast.

Doznajemo u zadnji čas, da su umrla u Kastavskoj Rečini dva muškarca od kolere. Inače sve zdravo.

Kolera na Rieci. Od 14. na 15. augusta oboljelo je 5 osobah a umrlo su 2; od 15. na 16. oboljele su tri a umrla nijedna.

Na hrvatskoj strani oboljelo je 1 to, u riečkoj podžupaniji na Trsatu i Sušaku od 14. na 15. t. m. troje; u Podkilavu i Hreljinu po 1. osoba. Od 15. na 16. t. m. oboljelo je na Trsatu i Sušaku dvoje, u Podkilavcu tri osobe. Umrla je po jedna osoba na Trsatu, Sušaku i Jelenju.

Dne 14. t. m. oboljela je u Koprivnici i druga osoba od kolere. Tamo se pojavila do sada tri slučaja i to dvie trščanke i jedna domaća, koja jih je dvorila. Umrle su sve tri.

Mjere proti koleri. Progovorili smo već nekoliko puta o strašnoj pošasti, koja se je i u našu Istru uvukla, te o mjerah, kojih se valja držati, da se očuvamo od iste i napokon o sredstvih ili liekovih koje preporučuju najbolji liečnici. Vraćamo se opet na taj žalostni predmet u čvrstoj nadi, da će se naši čitatelji što točnije toga držati, te tim sebe i svoje od silne nesreće očuvati.

Uz ono dakle što smo već do sada o koleri kazali, neka se uvaži i sliedeće.

C. kr. političke oblasti ižalele su na pojedine občine stroge naputke kako se valja čuvati kolere, kako postupati kad se ista pojavi i što je činiti sa bolestnici ili onimi, koji od kolere umru. Občinska glavarstva učiniti će samo svoju dužnost ako navod sa timi propisi što bolje upoznaju.

Preporučiti valja osobito puku, da nezalazi u gradove, mjesta il stanove, gdje imade bolestnih od kolere. Čuvati se valja osobito od zbunjenog ili starog odiela, pokućstva, posteljine itd. što dolazi iz okuženog mjesta.

Čim tko oboli, valja to odmah oglasiti županu il glavaru, osobito pako svieđeniku, koji će pružiti bolestniku prvu utjehu i propisani liek.

Sa bolestnikom nesmije nitko obćiti nego li onaj, koji ga dvori i služi.

Blato što dolazi iz bolestnika (bljuvanjem ili ljavicom) valja odmah očistiti i sakupiti u posudu i razkužiti sa 5% karbolovo kiselinu, što se dobija u svakoj ljekarni. Isto tako treba rubeninu i svaki drugi predmet, koji se tim blatom zamaže, tom kiselinom pomoćiti. Zamazanu rubeninu, odjelo ili posteljinu valja oprati u kući i pošto je ležala bar 6 sati u karbolovoj kiselini. Kod zdenacah ili šternah nesmije se takove stvari prati.

Ako bolestnik umre, ostavi se ga 3 sata u postelji, zatim se ga zamota u ponjavu kiselinom namočenu, postavi u lies i odnese bez ikakvog sprovoda na groblje, gdje ostane u mrtvačnici dok prodje propisano vrieme za pokop.

Molimo i ovom zgodom naše poštovano svećenstvo, da bude u svemu blednomu puku pri ruci, da ga uči, puti i rukovodi, tá ono mu je u najviše slučajevah jedini pravi savjetnik i dobročinitelj.

Što je stojalo pismo iz Amerike u Europu pred 100 godinâ? Njemačkomu poštarskomu muzeju poslana je ovih danah iz Darguna osobita starina — kuverta od lista. Pismo je ovo poslano god. 1760 iz Filadelfije u Sternberg u Meklenburgu podpukovniku Pressentinu. Na kuverti bili su poštarski pečati Filadelfije, Londona, Calaisa, Bruselja, Hauga, Amsterdama i Hamburga, na što sliede pečati manjih mjestah u Njemačkoj. Pismo je bilo nefrankovano, a po izkazu na kuverti morao je adresat platiti poštarine 5 dolara i 12 šilinga ili u našem novcu 9 fr. 50 nvč.

Neuku nauka.

Kad se tko popari ili opeče, najuspješniji i najbolji je liek, da se ublaži strašna bol, bjelanjak od friška jajeta. Bjelanjkom se namaže i obloži rana od ožeglјine. Taj liek je bolji od ikojeg drugog, pak ga ima i svaka kuća odmah pri ruci.

* * *

Da se kruh održi svježe (friškim). Gdje se peče više kruha na jedan put, sbiva se, da kruh za toplino upljesnivi. Da se to ne dogodi, treba hlebove kruha odmah čim se iz peći izvade, metnuti u vreće, u kojih je bilo brašno, te ga još ima malo u njima. Hlebove treba tako namjestiti, da gornja kora leži jedna uz drugu. Zatim treba vreće savezati i objesiti na otvorenom mjestu, gdje je naime propuh, da vlaga. Na ovaj način održi se za 4 do 5 tjedna zdrav. Prije upotrebe očisti se četkom (kefom) i metne se jedan noć ranije u podrum (konobu) da omekne G. L.

Kotarska izložba blaga u Podgradu.

Da se potakne gojitbu i oplemenjivanje domaćeg govedjeg blaga, obdržavat će se

dne 1. septembra 1886.

u Podgradu izložba takovog blaga za cieli politički kotar voloski. Na izložbi podielit će se 9 darovah onim gospodarom, koji izlože najlepše blago obzirom na postignute uspjehe kod unapredjenja pojedinog plemena.

Podareni mogu biti jedino gospodari političkog kotara Voloskog uslied izdanih pravilah, koje besplatno razašilje podpisano predsjedničtvo zadruge svakomu, koji to zahtjeva.

Izloženo blago natjecati će se u trih skupinah.

a) Plemeniti junci od 9 mjesecih do 3 godine stari;

b) Krave izmedju 3 i 5 godinah;

c) Junice — takodjer breje — bar od 18 mjesecih.

Podareni i biti će:

a) tri plemeniti junci: I. dar od 50 f.; II. dar 35 f.; III. dar 25 f. Ukupno 110 for.;

b) tri krave: I. dar 35 f.; II. dar 25 f.; III. dar 20 for. Ukupno 80 for.;

c) tri junice: I. dar 25 for.; II. dar 20 f.; III. dar 15 for. Ukupno 60 f.

Pravila za izložbu dieliti će takodjer obćinska glavarstva besplatno onim, koji je imati žele.

Istodobno obdržavati će se po istoj zadrugi prirodjena:

Izložba gospodarskoga orudja,

koja će trajati do 10. septembra t. g.

Izložiti će se na ogled i na pokus različito moderno gospodarsko orudje, kao: plug, kopala, mlatilnice itd.

Za pokusa izloženog orudja će biti pripravan prostor i odredjeni dani, to će se kušateljem i gledaocem bezplatno podavati svako zaželjeno razjasnjenje, da se tako uvjere o napredku i koristi umnog poljodjelstva.

Predsjedničtvo gospodarske zadruge za sudbeni kotar Podgrad.

U Materiji, 9. augusta 1886.

Zupančić.

* * *

Pravila

za izložbu govedjeg blaga u Podgradu.

1. Izložba obavit će se pod pokroviteljstvom zemaljskog kulturnog savjeta u Podgradu sa nadarenjem izložiteljah državnimi darovi. Trajati će od 10 sati prije podne do 2 sata poslije podne dne 1. septembra 1886.

2. Gojitelji blaga, koji ga žele izložiti i natjecati se za darove, imaju se oglasiti kod zemaljskog kulturnog savjeta ili kod gospodarske zadruge za sudb. kotar Podgrad u Materiji barem do 24. augusta t. g. te ujedno naznačiti broj i vrst blaga, koje kane izložiti.

3. Blago mora biti na mjestu izložbe bar do 9 sati u jutro, gdje će se izručiti izložbenoj komisiji.

4. Svaki izložitelj skrbiti će za hranu i pazku nad svojim blagom, a morati će se ravnati po odredbi upravljajućega odbora. Ovaj će se pobrinuti za prostor i hranu uz nizku cienu.

5. Izložitelji proskrbit će si svjedočbu svoje občine (obć. glavarstva), da su odgojili izloženo blago ili kod kravah i junicah, da jih goje barem godinu danah, a kod plemenitih junčićah barem 6 mjesecih. U toj svjedočbi mora biti takodjer blago točno opisano, da bude moguće suditi, da li je izloženo blago oglašeno ili ubilježeno. Svjedočbu morati će izložitelji pokazati, te neće biti nijedno blago bez svjedočbe na izložbu pripuščeno.

6. Trgovci sa blagom neće se moći natjecati za darove, ako ujedno sami blago negoje, a vriede i za njih navedeni uvjeti.

7. Blago biti će izloženo po skupinah kamo spada, u onom redu, kojim bijaše dopeljano i odboru izručeno.

8. Od izložbe izključeno je:

a) blago zlo ćudi, divlje i nemirno;

b) blago ružnog uzrasta, pa imalo i ostala svojstva;

c) blago bez roga, oka ili koje imade kakav prirast gubu, rane otvorene ili zacijeljene, u obće blago, koje nije posve zdravo;

d) blago slabo gojeno, posušenim blatom na tjelu, strešćem i zamršenom dlakom i u obće nesnažnom kožom;

e) napokon blago sa znakovi slabe gojitbe i mučeno udarci, ranami, odrtinami ili mršavo radi lošu hranu.

9. Vlastnik, koji dobije na izložbi kakav dar, mora se obvezati, da će gojiti nadareno blago još jednu godinu od dana izložbe i to radi plemena.

10. Nadareni vlastnik plemenskog junca mora se osim toga obvezati, da će voditi zapisnik oplemenjenja po naertu, kojega će mu podati zemaljski kulturni savjet.

11. Tko se nebi držao ovih dužnostih, koje će preuzeti na reversom, čim mu bude dar izručen, morati će dar povratiti. Da se ovrše rečeno dužnosti, neziti će gospodarske zadruge kot. glavarstva u Voloskom.

12. Tko bi bio okolnostmi prisiljen prodati nadareno blago, moći će ga prodati jedino gojitelju blaga polit. kotara voloskog; nu to će morati prije javiti gospodarskoj zadrugi pod koju spada i koja će odlučiti, koliko ima povratiti od primljenoga dara.

13. Pet sudnacah, izmedju kojih imenuje jednog zemalj. kulturni savjet, jednoga c. kr. namjestničtvo, ostalu trojicu puko gospodarske zadruge polit. kotara izmedju domaćih gospodarah, suditi će, koje li je blago vriedno, da se nadari.

14. Proti odluci ovih sudnacah moći će se pritužiti izloženomu odboru samo tada, ako bi bila dotična odluka protivna ovim pravilom.

15. Darove izplatiti će izložbeni odbor odmah, čim bude izložba zatvorena i uz revers, spomenut u §§ 9, 10 i 11 ovih pravilah.

Od zem. kult. savjeta u Poreču.

Listnica uredničtva.

Gg. dopisnikom: Iz Krasa, Puljštine, Cresa itd. ustrpite se do danas osam dana.

Mladom pjesniku K. Pročitat ćemo i što bude za list, tiskat će se. Srdačan odzdrav!

G. M. G. Nagle: Sliti ćemo Vam od sad jedan broj više; cieno listu za seljake je na godini for. 2, za pol god. for. 1.

Lutrijski brojevi

dne 14. augusta

Trst	46	3	40	0	70
Buda	64	4	81	45	58
Linc	66	41	77	69	31
Innsbruck	59	85	80	70	34

dne 18. augusta

Prag	52	70	69	82	57
Lavov	42	30	16	50	48
Hermanstadt	86	8	85	5	43

Tršćanska burza

dne 18. agusta

Austrijska pap. renta	for.	85 55	do	for.	85.75
Ugarska	»	95 05	»	»	95.15
Ista u zlatu 4%	»	108.70	»	»	108.90
Dionice nar. banke	»	878	»	»	879
» kredit-banke	»	283.—	»	»	284.—
Talijanska renta	»	99.1/4	»	»	99.1/2
Londom 10 lirah sterlinah	»	125.1/8	»	»	125.1/4
Napoleoni	»	9 93	»	»	10.—
C. kr. cekini	»	5.86	»	»	5.88
Državne marke	»	61.70	»	»	61.90
Ista francezke	»	49.80	»	»	49.95
Talijanske lire	»	49.65	»	»	49.80

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac
odobren po višim oblastih sa dekretom a
pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) sa filialkom u Trstu,
Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, teom il juhom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, imajućih zdravotna svojstva, te se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod probavljajućih organah; nadalje čisti krv izpravljajuć slabinu i tromost i pospješujuć tok. On čisti polagano, uništuje gliste ublažujući kronične hrapavosti jetarah, slezene, umanjujući ave malo po malo zastarjele bolesti hemoroidah.

Uzimlje li se likora danomice, čuva od otrovnih miazmah, proizvrućih kolt od pokvarena zraka, toli od epidemijah, zato je izvrstan lek proti *groznici* i proti *koleri*.

Ono pako što sačinjava pravu osobinu likera u zdravstvenoj struci jest, što oslobadja ljude odane srdbi i pokunjenosti od škodnih posliedicah, koje čovjeçanstvu dajo veliki broj nesrećah.

Zalsta iza malo danah čovjek, koji se služi tim likorom čuti, da mu je povraćena životna snaga, i čuvstvo blagostanja čini ga zadovoljnim, probudjenim i svježim za svaki rad. 40—45

Da se olakšati kupovanje obćinstvu gospodar tvornice osnovao je na široko rasprodaju svoga likora, koji se može dobiti u svih **kavanah i rakljčnicah.**

Prvi ustav 31—

Ekonomička krojacnica

Ivana Batelli-a

Via Barriera vecchia N.ro 6, I. piano.
Sgotavljaju se odjede polag mjere, najvodom brzinom i elegancom, uz najfoltini cieno.
Naručbe se obavlja uz pouzdo

ŽELODČNE BOLEZNI
je moguće *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti
po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

odlni in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lahko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke.

Vodina raznih kapljic, izločkov itd., katero se obćinstvu kakor pravi čudeži v denaročaju, nlso ulč druzega, nego škodljivi strupi.

Edini **Jeruzalemski bal-zam** si je zagotovil valod svoje pripravo sestave, odločno oživljajoče in želodčne živce hitro krepčalne moči **pravico prednosti** nad vsemi doscdaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi só vsakim dnevom veče praševanje po njemu. Ta balsam bogat na dolgoletih snovih kinesko robarbaro, katera koreninka je poznana zarad njenega ugodnega upliva na **prebavljenje** ni čiščenje, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nejedčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 38—32

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marku Ravasini*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Kormínu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Palisca.

Voda Ofner Rákozy

braća Loser, Trst.

Prvotno zdravilo

najboljo i najuspješnije prvotno zdravilo, koje je nuždno za osvježenje krvi i uzdržavanja zdravlja svakomu, koli mladomu toli staromu, jest od ovdašnjeg p. n. obćinstva obljubljeni i vlasko cienjeni

Ofner Rákoczy,

koji je stigao netom svježi; svojimi vrlo bogatimi mineralnimi sastavinami premašo ave ostale *tu i inozemske gorčice*, staklo sa ljepa slika svuda od naj prvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domadih radi dobrote te se upotrebljava kano svedobi domadi liek. Može se uvjek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i lekarnah.

Skladište u Trstu kod g. Giov. Cillia i kod vlastnika. 10—20

Braća **Loser.**

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerosijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz $2^1/_2$%
8-dnevni odkaz $3^0/_0$
30-dnevni odkaz $3^1/_2$%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz $2^1/_2$%
3-mjesečni odkaz $3^0/_0$
6-mjesečni odkaz $3^1/_2$%

Okružni odjel
u bankah $3^1/_2$% kamate na svaku svotu
a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnico
za Boš, Prag, Poštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innsbruck, Clolovac, Ljubljano, Salsburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od dovisah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz $^1/_4$% provizije.

Predujam
na varrante, uvjeti na sporazumljenje na otvor kredita u Londonu ili Parizu $1^1/_2$%
provizije za 3 mjesece.
Na efekte, $5^1/_2$% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povede iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—15

Latteria Milanese

(milanska mlekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani sinatra si dužnošću, uporoćiti mnogo naručiteljo, da ima u mlekarni **sviežo i suha voća. Izvrstno divjačino, zelenihah sve** polag cjenah na trgu. Hleba gonovozkog, kolačah mlotačkih, slaščicah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla sviežo, svaki dan iz Milana. **Kreme za ovariti, tučenog povrhja** prve vrsti, **kisela mleka. Za obede i soirée** ovršavaju se naručbe sa pludnjevi povrhjem bogato nariesani, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvršuju se neodvlačuo, nu ne izpod 5 kilog. 49—42

M. Melchiore.

U Omišlju

Poznata firma **R. Košak,** časti se P. N. obćinstvu otoka Krka javiti, da prodaje u Omišlju koli na veliko toli na malo uz najniže cene **kukuruzu, posije, cukar, kavu, rižo,** itd.

Zahvaljujuć se na dosadašnjoj podpori si. obćinstva, preporuča se za budeće i bilježi se najdubljim počitanjem
3—3 **R. Košak.**

G. Piccoli-eva esenca za želodec.

G. PICCOLI lekar v Ljubljani.

Ordinja lekar je razdno iz zahvalnih pism in zdravniških spričeval kakovi v želodcu in prebavi, bolečje, krč, želodčna in premagovanja, zabasanje, herenoride, zlatenico, migrena itd. in je najboljši pripomoček zoper

Posilja lekarnar po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 fld. 36 nov. ali večera škatlje, ako se pošiljajo v

V steklenicah po 15 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah: Foraboschi, Leitenburg, Ligrandi, Pozzetto, Prexmarer, Prendini, Ravasini in Zanetti in skoro v vseh lekarnah Primorskega, Tirolskega, Istre in Dalmacije.

G. Gavr. Piccoli-ju, lekarniku u Ljubljani.

Na vašijov potvrdjujem, da sam Vaš ovlot za želudac, koj ga spravljate sami po mojem znanju, uspješno rabio u mnogo slučajevah proti bolesti u želudcu i zlatoj žili.

Ljubljana mjeseca jonara 1884.

Dr. Emil vitez pl. Stöckl
c. k. vladin savjetnik i nemajski zdravstveni javezitelj.

Podpisani potvrdjujo, da ima želudčna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitro i prodobno zdravstveno moć. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; komnd da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, to me prosi za jednu steklenicu želudčne esence, kojih imam uvjek nekoliko pripravljenih.

A. Vlassich, župnik-dekan. Plomin, Primorje.

Antirheumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi delovanih dutilah, bolestim u krčku i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Steklenica 40 nč.

Pastile santoninske (kolčasi proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadičah 50 nvč. 1000 komadičah 3 for.

Salicilne pastile proti prehladjanju najbolja pomoć proti davici (difteritis), pludnim, pravim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatuljica 20 nvč.

Želčni prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim pravim i pludnim bolestim, zaslužnju, kašlju, hripavosti, dušijivomu kašlju itd. Odrnšdani noka umu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žlčica. Steklenica 30 n.

Tu navedena, kako i sva druga ozdravila se uvjek friške dobe u lekarni 24—32

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana,

Dunajska cesta,

gdje se naručbe odmah po poštanskom pouzeću izvršuju.

Nova trgovina

„Alla Fortuna"

ima (24—2)

velik izbor postolah

i to ave domaća radnja, ništa prostoga, zajamčeno i uz najfeltinije cene. Naručbe uz mjeru kano i popravci izvršuju se odmah i jeftino.

Postoli za muškarce for. 4.50—6.50, za ženske for. 3.50—5. za djecu uz ave cjene.

J. Barta Trst

Via Nuova, naproti ljekarni Zanetti.

LA FILIALE

della

BANCA UNION

TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l' interesse annuo
per Banconote
$3^1/_4$ % con preavviso di 5 giorni
$3^1/_2$ " " " 12 "
$3^3/_4$ " a sei mesi fisso
per Napoleoni
$2^1/_4$ % con preavviso di 20 giorni
3 " " " 40 "
$3^1/_4$ " " " 3 mesi
$3^1/_2$ " " " 6 "

Per le tasse di versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partire dal giorno 18. 20. aprile, 3. 18. maggio, 16. luglio e 18. ottobre a seconda del preavviso.
Trieste 10 Aprile 1885.

IN BANCO GIRO

abbuonai do il $3^1/_2$% interesse annuo sino qualunqi a somma; prolovazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chiaque; importi maggiori preavviso avanti in Borsa.
— Con orma dei versamenti in apposito libretto.

Contoggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d' ufficio *la stessa del medesimo giorno.*

Assume pel proprii correntisti *l' incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro la facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d' ogni spesa per essi.**

b) *S' incarica dell' acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' incasso *d' assegni, cambiali e coupons*, verso $^1/_4$% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 2—2—12

LUIGI CADORE

limar

zaprsegnuti procenitelj.

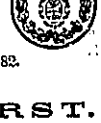

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

In.a na skladištu:

Velik izbor kupeljnih žlebovah, badanjah, i ostalih posudah; strojovah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaje uz gotov novac kano i uz mjesečno obroke; uz isto pogodbo daju se na zajam. Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od $^1/_{16}$ do 50 lit. baždovane c. k. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na žlieb i drugih limarskih spremah. Suviše br. 4 barometra, označitelje vjetrovah za ljetne dvoros, bašče, glorieto itd. itd.

48—32 **Sve uz najumjerenlju cienu.**

Ljekarničke specialitcta
odlikovano

Ljekarne Udovicich

TRST - VIA FARNETO - TRST.

Paštilje nitričke kasie. Izvrstan lek proti grlenim bolestim, kašlju, promuklosti itd. Mnogobrojno svjedočbe izdano vlastniku u teku od 10 god. o izvrstnom uspjehu, potvrdjuju vesma dobru djelnatnost, bolju nego il je ikoji drugi lek slično vrsti. *Skatulja stoji 25 novč.*

Tinktura etero vegentabilna stalno sredstvo za izkorenuće *kalih* in *kurith ocijuh.* Izjavljujem tinkture očito, da sve ostale tinkture, koje nisu drugo nego il nesavršene patvorina moje nedaju sjajnih i stalnih uspjeha, kojimi se ja ponosim. Svaka *staklenica* nosi moju flemu a stoji u Trstu *nově. 60* izvan *80 nov.*

Eliksir za čišćenje zubih. Nepogrešivo sredstvo za očuvati od nuugodna vonja iz ustijuh; ojačava zazubnjake, uzdrži zube svietle i biele i prieči bolesti; upotrebljuje se ako se ga ulije žličicu u pol čaše vode, čim se usta poperu. *Cieua 40 novč.*

Prašak za čišćenje zubih Cr. Mialhe profesora medicinske fakultele u Parizu. Ovaj prašak ne služi samo za sačuvati biele zube i za očistiti jih, jačeć zazubnjake, već djiuje svojimi razokužujućimi svojstvi da se u probavne i dihajuće organe neunose žarodci kužnih bolesti i tako biva izvrstno preservativno sredstvo. *Skatulja 50 novč.* 9—24

Naručbe ovršuju se odmah uz pošt. pouzeće.

Umoljava se, da se piše naslov točno: **Ljekarna Udovicich. Via Farneto.**

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.** Tiskom **V. Dolenca**

Broj 34. U Trstu 26. agusta 1886. Godina XVI

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom raste mala stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlane se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *vaglavicom* (assegno postale). Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Koga list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše: »Reklamacijar. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Bugarski prevrat.

Mjeseca septembra prošle godine, odmah iza sastanka carovah u Skiernievicah iznenadio je bugarski narod čitavu Europu plovdivskim prevratom. Bez buke i bez prolievanja krvi, iznenada proglasio se knez Aleksander gospodarom iztočne Rumelije. Taj korak bugarskoga naroda sadno je diplomaciji volovlastih silne posla, a susjednu kraljevinu Srbiju potaknu dapače na bratoubojnički rat. Izpuniv̆ši tako knez Aleksander davnu želju svakoga Bugarina, poče si stjecati — kao tudjinac — simpatije medju svojim narodom.

Kadno je pako u posliednjem bugarsko-srbskom ratu neprijatoljsko četo posve potukao, to isto je Bugarske protjerao, činilo se, da si je svoj obstanak u Bugarskoj za vazda osigurao.

Nu to bijaše sve prividno. Knez Aleksander, koga je ruska vlada na bugarski priestol postavila, koga je s početka svojimi diplomati, častnici, oružjem i novcem bogato podupirala, okrenu Rusiji ledja, baciv se u naručaj najvećemu ruskomu protivniku — Englezkoj. Plovdivski prevrat bijaše englezko maslo, stoga i vidimo Rusiju medju prvimi, koji ga neodobravaju, koji se dapače protivo sjedinjenju Rumelije sa knežovinom Bugarskom.

Rusija, oslobodivši Bugarsku iz turskog jarma potoci krvi i silnimi novčanimi žrtvami, nije tražila od nje drugo, već da se razvija samostalno, da bugarski narod nezaboravi na njezina dobročinstva, da bude moćnim slavenskim činbenikom, vriednim članom majke Slavije.

Zaisto je težko naći u poviesti narodah neobičnijeg i plemenitijeg postupanja, nego li bijaše ono Rusije napram bugarskomu narodu. Pak što vidimo mjesto priznanja ili zahvalnosti? Knez Battenberg, opojen plovdivskim uspjehom, najpače onim kod Slivnice, odaljivao se svo to više osloboditeljici Rusiji, pristajuć uz njezinog protivnika. Njega je Englezka upotrebljavala u svoje svrhe proti Rusiji, a ova je sve pokrenula, da ga učini neopasnim, da ga makne sa bugarskoga priestola.

Sastalo se iznova ljetos okrunjeno glavo — car Fran Josip i car Vilim — u Gasteinu. Trećeg — cara Aleksandra — tuj nebijaše, al zato putuje austrijski nadvojvoda Karlo Ludvig u Petrograd — ruskomu dvoru u posjet. Neima dvojbe, da se je koli na sastanku Gasteinu, toli u Petrovdvoru radilo i o svrgnuću knoza Aleksandra. Ruskomu caru, kojega je knez neoprostivo uvriedio, htjelo se je dati častnu zadovoljštinu tim, da se privoli na svrgnuće prokosnoga knoza Aleksandra.

Dne 21. sliedilo je faktično svrgnuće bugarskoga knoza u Sofiji. Dogodjaj ovaj iznenadio je svakoga, koji nepozna tajnah najviše diplomacije. Osupnuta čudi se Europa glasu, da je onaj isti knez, koji je prošle godine izveo plovdivski prevrat, a ljetos na bojnom polju proslavio bugarsko ime, da je onaj isti knez privolom naroda i same vojske skinut sa knežovske stolice i odveden sa bugarskoga zemljišta. Njegovim padom pao je i englezki upliv na Balkanu, a Rusija zauzimlje tuj opet onaj položaj, što ne ga je zaslužila oslobodjenjem balkanskih Slavenah.

Sada nastaje pitanje, što će nastupiti u Bugarskoj nakon svrgnuća knoza Aleksandra? Tko će zavladati Bugarskom? Hoće li Rusija i dublje posegnuti u bugarsko razklimano odnošnje? Na sva ta pitanja odgovoriti će nam skora budućnost, a mi možemo jedino to iztaknuti, da je danas ruski moralni upliv na Balkanu jači, nego svih drugih državah, te da će usljed toga Rusija kod riešenja spomenutih pitanjah svojim moćnim uplivom odlučno djelovati. Koliko nam je do sada poznato, konstituirala se odmah iza svrgnuća knoza narodna vlada, kojoj su na čelu sve prokušani rodoljubi. Ovi muževi uzeše na svoja pleća težko breme i veliku odgovornost, nu pod zaštitom osloboditeljice Rusije, uz jednodušno i rodoljubno sudjelovanje svijuh Bugarah, razplinuti će se tmasti oblaci, koji se nad sjedinjenom Bugarskom viju, te će ona zauzeti medju slavenskimi državami na jugu onaj položaj, što ne njoj ga bio naznačio velikodušni car-osloboditelj.

DOPISI.

Iz Pazina. 23. agusta 1886. Šaljemo Vam g. uredniče suhoparno izvješće sjednice prve našega upravnoga vieća, a bude li potrebito, poslati ćemo Vam obširnijih vlastih i tumačenjah.

Dne 19. o. mj. na 3 sata po podne obdržavala se prva sjednica upravnog vieća za Pazin. Prisutni bijahu svi upravitelji, o. kr. komesar i načelnik pazinski. Galerija vrlo dobro posjedena.

Na dnevnom redu bijaše 5 točakah i to:

1. Izvješće načelnikovo o prodaji i primitku občinskog imetka;
2. Organizacija istog upravnog vieća;
3. Odlučiti, kako bi se dalo iz občinske kuće crpiti veću korist;
4. Proračun za g. 1887;
5. O dobrenje troška za privremenu mrtvačnicu na Starom Pazinu.

Prva i druga točka riešile se mirno. Kod treće točke predloži manjina, sastojeća iz gg. braće dr. Egidija i Adama Mraka, dr. Constantinija i L. Camusa, neka se od ostalih podobćinah za porabu občinske kuće zahtjeva stanarina od 500 for. Narodna im stranka posve kratko i odrešito odgovori, da gospoda sami sebe oštro odsudjuju, zahtjevajuć sada stanarinu, dočim nisu prošlih dvadeset godinah, dok su sami občinom upravljali ni novčića od nikoga u tu svrhu pitali. Jasno je svakomu, da su gospoda samo na to smjerala, kako bi u oči predstojećih občinskih izborah hrvatsku stranku izvanjskim občinam omrazila, nit im naši nepodjoše na lepak, nego odlučiše, da ima ostati, kako bijaše do sada.

Kod 4. točke dnevnog reda razpravljalo se živahnije o troškovih za glas-

PODLISTAK.

Opatija i njezini pisci.

(Konac).

Prigodice posjetio je dr. Szemere Kraljevicu i Bakar i dobro ih razgledao. Pri-ističe povjestnih spomenikah upozoruje na gradove Zrinsko-Frankopanske u Kraljevici i Bakru, ali on nevidi gradove, koji još danas obstoje, već njihove podrtine (Schlossruinen.) U Bakru vidio je malo znamenitosti, ulice je našao uzke i krivudaste, kuće su mu iztrošeni kućerki, a na Jazu, gdje gradski mlinovi stoje, da je ribnjak. Šteta što nije napisao, da se u njem i žabe legu i zmije povodnice plivaju! Pa i Schweiger-Lerchenfeld vidio je oko Bakra bukve rasti, djevojke i momke kolo igrati itd.

Gospodin nas Szemere vodi na Vransko jezero na Cresu. Ovo jezero, kako je poznato, neima ni pritoka, ni odtoka, nu obilno vode i tu se čovjek i nehotice pita, odkuda mu tolika voda. Dr. Szemere nije se ni oko toga mnogo trudio, on je zagonetku odmah odgonetao: Pod jezerom mora biti slovih, koje vodu sa Kapele (!) privažnju. Kud je segnuo, ide do Kapele, samo nam nije naznačio koje, a pred njim mu se uzdiže preko 4000 visoko Vela Učka.

Na otočiću Sv. Marka kod Kraljevice nije našao ništa do zmija, koje su tu jedini živući stvorovi. Na strani 23. čitamo, da se medju otokom Krkom i hrvatskom obalom, koja se nalazi od Kapele u more pada, dolazi u zavičaj buro, kako to već ime dokazuje, naime u kanal »Mal Tempo«, a za malo u kanal morlački, koj kod »Crikvenice« počima. Za ovo mjesto veli, da je prilično napušeno, nu inače bez svake važnosti. »Novi« mu je grad sa pustom lukom, koju pohadja ponajviše bura.

Zaustaviti ćemo se malko kod točke IV. Land und Leute am Kvarnero«. Poznato je, da je Istra hrvatska zemlja, a narodito je Hrvat zaokupio predjele iztočne joj obale i milo tu čuboti hrvatska rieč. Nu dr. Szemere našao je tu posve drugi jezik, jezik, koj se nemože ni dialektom nazvati. On piše (str. 28, 29) doslove ovo: »Die Sprache dieser Küstenbewohner, somit auch der Bewohner Abbazia's ist ein Gemisch des slovenischen mit dem italienischen, so zwar, dass sie in ihrer Conversation italienischer Worte sich bedienen, sehr oft mit slawischer Wortbildung und slawische Worte gebrauchen mit italienischer Wortbildung. Ihre Sprichwörter und Redensarten haben sie zumeist dem italienischen entlent. Dieses Gemisch, welches kein dialekt genannt werden kann, ist von einer der artigen Eigenthümlichkeit, dass, wenn es im raschen Nacheinander gesprochen wird, weder von den Slovenen, noch von den Italiener verstanden wird, was wohlnicht ausschliesst, dass die Einwohner der benachbarten Ortschaften sich gegenseitig, und ist der Wortschwall noch so gross, genau und deutlich verstehen«.

Volovsko je sretno, kada ima u svojoj sredini tako učena muža, kao što je dr. Szemere! Kako razabiremo iz naslovnoga lista uzorne mu knjige, član je i nekojih znanstvenih zavoda, nu za divno ovo filološko odkriće, zaslužio je i diplomu za filološke zasluge.

Kako razabiremo iz točke V. Flora und Vegetation, dr. Szemere i dobar je botanik; laže i maže, da je divota čitati. Navadja riedkosti opatijskoga perivoja. »Magnolia grandiflora« visoka mu je 20 m., a kad tamo, neima ni 12 m. visine. Uz svako stablo ili grm spominje i domovinu, pa tako čitamo za »Myrthus communis«, da mu je domovina Azija i Afrika, nu mi znamo, da je to na kvarnerskih otocih običan grm, od kojega žitelji kolce sieku i vrše za ribolov pletu. Nu još je zanimivije, što piše za »ježevinu« ili »veprinu« (Ruscus aculeatus). Ova je bilina u Istriji tako obična, da je Veprinac od nje i ime dobio, tako obična u primorju, da na Rieci i Bakru njom »ulice pomeću«, pa ju dr. Szemere ipak ističe kao riedku zimzelenu bilinu iz Englezke!

»Gynerium argenteum« (Pampas-trava), kojim u Zagrebu Zrinjevac ukrasuju, da ima 2 m. visoku paniculu (metlicu, Rispe) dočim nije ciela trava viša.

S ornitološkoga gledišta ističe »izvanredno« (ausserordentlich) bogatstvo ptica pjevica najraznoličnijih vrstih, osobito je mnogo »slavulja«, koji oko Opatije već »početkom ožujka« zabiglišu. (str. 35).

Okoliš opatijski nije pticami bogat uzev upravo siromašan. Oko Opatije čuje se po koj slavulj ili na hrastovoj grančici zapjeva zeba, nu da je ptica izvanredno, to nije istina. Kraj i vegetacija uzrokom su, da u obće u primorju ima malo ptica, posebice pako pjevica. Živahnije je dakako u jeseni, kad se ptice iz gornjih strana domovine sele ili kad se s proljeća vraćaju.

Vegetacija se oko Opatije budi tek koncem ožujka; ljubice su kod Rieke, Bakra odavna odcvale, kad dalje Opatije tek cvatu. Još 9. travnja god. 1884 bijaše drveće prama Ičićem golo, a kad je tako, nepjeva tu ni slavulj početkom ožujka. Pratimo scobu te kraljice ptica pjevica već devet godina i polag naših bilježaka dolazi slavulj u primorje početkom travnja a ovo vriedi i za Opatiju.

Na strani 36. opisuje nam Szemere svietlucanje mora u Kvarneru ovimi riečmi: Odtisneš li se za zvjezdovite noći, tamo mjeseca listopada ili studenoga na površinu morsku, zadiviš se i onemiš, kad zagledaš one ognjene pramove, koji postaju onim mahom, kad se barka gladkom površinom odtiče. Svaki udarac vesla stvara nove ognjene valove i na ovaj pojav nevidljivo oko, nemože se zasititi . . . . Da li ovo svietlucanje, kako mnogi misle, po-

benu školu. Gospoda od manjine natječaju se u dokazivanju, kako je to lijepa, ugodna i korisna stvar imati glasbu, koja da u raznih prilikah cielo pučanstvo zabavlja i razveseljuje. Istina, glasba je lijepa zabava, ali kad se pomisli, da se redovitimi dohodci občinskimi jedva polovica razhoda pokriva, a za drugu polovicu treba skrbiti raznimi nameti (adicijonali), posve se slažemo sa članom naše stranke, koji je kazao, da pučanstvo obterećeno mnogimi pločili ima drugih briga po glavi a ne veselje i glasbu. Ovog mnienja bili su i ostali članovi većine, te su stavak o glasbi zabacili. Tim će občina preko 800 for. prištediti. Ako pazinska gospoda zbilja žele imati glasbu, neka si ustroje filharmoničko družtvo, kakovih ima i po drugih gradovih. Sličnomu družtvu bi možda i občina mogla koliko pomoći, ali toliko stotinah trošiti za učitelja glasbe, nikako nemože.

Kod IV. rubrike.— troškovi za javnu sigurnost, predloženo bi, da se od podobćinah zahtjeva nekakav prinos za plaću javnih stražarah (pollicijah). Taj predlog je tako smješan, da uprav nemožemo pojmiti, kako ga je mogla većina prihvatiti. Uspjeha dakako neće imati.

Kod točke: «Uzdržavanje cestah, putevah, pločnika, kanalizacije» itd., čitala se molbenica nekolikо gradjanah, da se tik njihovih kućah napravi putić, kojim bi mogli lagje odnašati gnoj itd. Ovaj put da je i iz zdravstvenih obzirah neobhodno potrebit, što da je i občinsko zastupstvo prošle godine priznalo. Ipak se ovoj gradnji protivio jedan član manjine, jer da bi to občini preveć troška zadavalo. Prihvaćen bi napokon predlog drugog člana, da občina ovoj gradnji nekom svotom pripomože.

Troškovi za mrtvačnicu iz dasakah na Starom Pazinu bijahu odobreni. Tom zgodom izrečena bi želja, da bi se na mjesto privremene daščare sagradila mrtvačnica iz kamena. Dobro bi bilo svakako, ali odkuda novce uzeti?

Tim bi dnevni red izcrpljen i sjednica zaključena.

Ako pomislimo, da naši ljudi nisu imali prilike, da vide i čuju, kako se u skupščinah radi i razpravlja, moramo priznati, da je razprava prilično gladko tekla, a to nam dnje nade, da će naši zastupnici parlamentarnomu životu u brzo priviknuti.

Rekli smo, da je bila galerija dobro posjećena. Mnogo njih je dakako prinukala jedino znatiželjnost, da sjednici prisustvuje, a ipak bio je prisutan i dostatan broj ozbiljnijih ljudi, koji, rad bi, da su se počeli skrbiti za občinske poslove. To je svakako napredak, jer je donada malo tko znao, kad se občinsko zastupstvo sastajalo, što se u sjednicah razpravljalo i zaključivalo. A veseli nas, da se ima i taj napredak pripisati okolnosti, što su naši ljudi u većini u upravnom vieću.

* * *

Čujemo, da je prekjučer stigao od namjestničtva nalog na občinsko glavarstvo, da se imaju občinski izbori odmah obaviti, a gospoda da su rekurirala. Stalno se nadamo, da će im to malo koristiti.

Iz Kanfanarščine, polovicom agusta. Ako ne baš zahvalnost, a to barem uljudnost svakog ponešto naobraženog čovjeka zahtjeva, da se za naobrazbu i prosvjetu zaslužne muževe dostojno štuje. Takove dužne uljudnosti zaman bismo tražili kod našega načelnika. Gosp. J. Sauli, vriedni i mnogorasluženi naš učitelj ostavio nas je, pošto se je samo ovdje u Kanfanaru trudio sa naobrazbom mladoga našega naraštaja malo ne punih 30 godinah. Za njegova učiteljevanja polazili su ovdašnje pučetne nauke dječki, koji su jur muževi u državnoj službi, a drugi se mladići za nju pripravljaju na srednjih i visokih školah. — Uzoritim svojim ponašanjem i savjestnim službovanjem toli u školi koli u crkvi, steče si vriedni učitelj priznanje i štovanje kod svakoga, samo ne kod našega «vriednoga» načelnika — svoga zeta i ovdašnje šaranjačke svojte. Ovih posliednjih godinah zadavno mu baš «vriedni» načelnik — sve mnogo čemera. Po naputku, savjetu i prištapljivanju vriedne kranjske šaranjačke svojte, zasluženoga starinu crnilo se i tuširo kod nadležnih oblastih, samo da mu ne bornavk u Kanfanaru ogorča i dosadi, pak da na njegovo mjesto dozovu poznatoga Cragliotta iz pazinskih Novakah; — čovjeka za našu hrvatsku pučku školu posve nesposobna. Jedno mu pošlo za rukom. G. Sauli zamoli mirovinu i dobi ju, ostavi naš Kanfanar. Gosp. načelnik no oprosti se s njim — svojim tastom; no pruži mu ruke, no reče mu na rastanku: «S Bogom, učitelju — taste!» — Što đeto? Širom Istre poznata «djedovska kultura», koja i našega «vriednoga» načelnika, kao člana i učenika pazinskoga strašila opoji, zahtjeva valjda, da se i takovim postupanjem zasluženo muževo «ime puka» štuje, da se i na takav način puku i djeci dobar izgled daje!

Ako nam je i vrlo žao, što nas je g. Sauli u ovo vrieme doba ostavio, to mu ovim putem želimo, da svoju mučno zasluženu mirovinu u miloj otadbini još mnogo godinah uživa!

Za izpražnjeno ovdašnje učiteljsko mjesto natjecali se tri učitelja. Medju ovimi bijaše takodjer jur spomenuti Cragliotto, koji bi svakc zdilko dolazio sime preporučavati se našemu diktatoru. Najprije odlučio se mjestno školsko vieće (jednim glasom protiv) za — Cragliotta; onda u javnoj sjednici dne 19. julija (sa tri glasa protiv) i občinsko zastupstvo, kojim upravlja slepi Banko, poznati narodni protivnik.

Mi prosti ljudi želimo, pitamo i zahtjevamo od nadležnih oblastih, da se dade našoj djeci učitelja, ne samo svestrano sposobna za svoju težku službu, nego i uzorita ponašanja. Zato se nemalo začudismo, kako su se mogla naša mjestna zastupstva dati zavesti, da se izjave za osobu ne samo nesposobnu za ovu našu hrvatsku školu, nego i dvojbena ponašanja, kako se je to čitalo u «Našoj Slogi» još g. 1884. u 6. broju i kako nam još uvjek iz pazinskine dolazeći glasovi pričaju i svjedoče.

Gorko smo se pako smijali, kad smo na vlastite uši čuli, kako su neki občinski zastupnici izpričavali se, da nisu znali o čem se radi, već da su se izjavili za Cragliotta, jer jim je bilo toplo preporučen i Lieplih nam občinskih zastupnikah i njihovih savjetnikah. Proti toj izjavi mjestnoga školskoga vieća i občinskoga zastupstva predno so utok dotičnoj višoj oblasti.

Željno očekivane izborne listine su izložene. Do koj dan imati ćemo dakle nove občinske izbore. Sada je vrieme, da učini svaki gospodar-birač svoju otačbeničku dužnost, jer je skrajna potreba, da zasjednu u občinsko zastupstvo muževi, koji znadu svojom glavom misliti, koji neće biti slepo orudje slepih smušenjakah, već koji imaju srce, dušu i volju za obće dobro i napredak. Upozorujemo tom egodom naše birače-gospodare na one, što je obzirom na ove izbore «Naša Sloga» 53. prošloga febrara i 8. prošloga marča priobćila.

Od članovah pazinskoga družtva i njihovih starih i novih podrapnjakah nemožemo očekivati ništa dobra. Već njihovo ponašanje do vriednog i zaslužnog starine Saulla i njihova izjava za nesposobna Cragliotta, jasno nam svjedoče, kakovo su njihova težnje i nakane i što možemo od njih očekivati, pak da jih i do sada nismo poznali. Došli nam novi občinski izbori u dobar čas!

Pogled po svietu.

U Trstu, 25. agusta 1880.

Iz Boča javljaju, da će se sastati carovinsko vieće svakako około 20. septembra na kratko zasjedanje. Izmedju ostalih potežkoćah, koje će imati austrijska vlada u pogledu austro-ugarsko nagodbe, iztiču češki listov kao novu i bankovno pitanje. Češki zastupnici zahtjevati će naime, da dodje uz njemački i madjarski napis na bankah takodjer češki, a u najnovije vriome pišu i poljski listovi, da će Poljaci tražiti i poljski napis na bankah, zatim pomnožanje bankovnih filijalkah, veće dotacije i zemljištni kredit.

Najvažniji dogodjaj politički je bugarski prevrat ili svrgnuće kneza Aleksandra sa kneževske stolice. Dogodjaj taj došao je tako iznenada kao i prošlogodišnji prevrat u Plovdivu t. j. sjedinjenje iztočne Rumelije sa kneževinom Bugarskom. O samom svrgnuću i o neposrednih uzrocih, kojo je to u raznih državah izazvalo, navadjamo niže nekoje brzojavne viesti, koje su o tom do sada amo stigle:

Carigrad, 23. agusta. Jedna viest »Poll. Corr.« riša svrgnuće kneza Aleksandra ovako: U subotu u dva sata poslije podne obkolila je kneževsku palaču druga konjanička pukovnija iz Küstendila pod pukovnikom Stojanovom. Cankov, metropolit Kliment i njihovi pristaše prodriješe u spavaću sobu kneza i zahtjevahu od njega da se zahvali. Potankosti dogodjaja nisu još poznato. Veli se, da su vojnici vikali »Dole knjaz.« Napokon podpisao je knez izjavu, da se odriče prestolja, jer da bi dalnji njegov obstanak na prestolju bio propast Bugarske. U jutro odputovao je knez pod jakom pratnjom u Lompalanku, da tu predje preko Dunava u Rumunjsku. Privremena vlada sastoji iz metropolite Klimenta, kao predsjednika i nekojih bivših ministrah.

U Bukareštu, 24. agusta. Knez Aleksandar nenalazi se još na rumunjskom zemljištu, budući vojnička pratnja obilazi, da se uklone Vidinu, gdje čete simpatiziraju sa knezom. Glas je, da je krenuo na čelu 10.000 momakah iz Vidina proti Sofiji.

U Bukareštu, 24. agusta. U privremenu vladu ušli su: Mitropolit Klement; Stojanov, ministar vanjskih poslovah, Zankov, nutarnjih; Brumov, financijah; Nikiforov, rata; Radoslavov, pravosudja; Veljkov, bogoštovja. U rumunskih političkih krugovih misli se, da je pobuna izvedena pomoću Karavelova. Vladi udaren je ulazom mitropolita Klimenta vjerski značaj, da se zavara javno mnienje o kojem se čuje, da pristaje uz kneza. Medju rumunjskimi gradovi u podunavlju uzpostavljena je sveza, dočim je sa nutrašnjošću Bugarske još uvjek prekinuta.

U Bukareštu 24. agusta. Knez Aleksandar ukrcao se je jučer na jahtu u Petrovi, te je jutros prispio u Gjurgjevo, odakle će danas doći u Bukarešt.

U proglasu privremene vlade kaže se, da čitavi narod zahvaljuje Aleksandru za njegovu hrabrost, no morao se je svrći s prestola, pošto je poprimio politiku, neodgovarajuću interesom slavenskoga plemena. Mi, veli se nadalje, možemo slieditи samo rusku politiku. Aleksander svrgnut je za uvjek s prestola, pošto se je narod uvjerio, da je njegova vlada bila kobna po Bugarsku. Narod stalan je, da će veliki car štititi domovinu.

U Petrogradu, 24. agusta. Sinoć slavilo je više častnikah svrgnuće kneza Aleksandra vojničkom svetbanošću, kojoj prisustvovahu knezovi Božidar i Aleksandar Karagjorgjević.

U Berlinu, 24. agusta. «Nat. Zeitung», govoreći o najnovijih bugarskih dogodjajih, veli, da urota nije posliedica t. zv. trocarskoga saveza, no istina je, da Njemačka i Austro-Ugarska neće ni rukom gaknuti, da ustave Rusiju u njezinu prodiranju na iztočnoj polovici Balkana. Ta zadaća pripada Englezkoj ili Turskoj ili pak balkanskim narodom. Nije pobiedjen knez Aleksander, koji će još na važnijem pozorištu naći svoju ulogu, već je poražena Englezka. «Vossische Zeitung» pita, da li je mir bolje obezbiedjen danas, gdje je Rusija zadobila, što je željela, naime, da može iztočno pitanje pokrenuti? Tri carske vlasti složilo su se o eventualnostih. Knez Bismark sastati će se doskora sa Gierom u Egeru.

U Parizu, 24. agusta. U proglasu, kojim je privremena bugarska vlada objavila najnovije dogodjaje, kaže se, da će se poštovati život i prava tako domaćih, kao i stranacah. Izdavši proglas, uputiše se članovi vlade po tom k ruskomu agentu Bogdanovu, te ga zamoliše, da priobći caru Aleksandru izjavu njihove odanosti. Vojska stavjerila se je privremenoj vladi. Karavelov i major Nikolajev takodjer su uhvaćeni. Ruskim kandidatom za bugarski priestol označuje se prino Aleksander Oldenburški.

U Srbiji dojmilo se osobito nemilo svrgnuće kneza Aleksandra. Iz Biograda brzojavljaju naime sliedeće: Radi bugarskih dogodjajah zaključilo je današnje ministarsko vieće djelomičnu mobilizaciju i pojačanje vojske na bugarskoj granici. Garašanin je pozvan iz Gloihenberga natrag.

Kralj Milan neće odputovati u inozemstvo.

Franina i Jurina.

Fr. Teče, teče po putiće, va soldaškon klobučiće; Jurino ča mi ga je to?

---

tiče od raztvarajućih se animalnih latica, ili kao što drugi manju, od nekih živućih organizama, nije do sada podpuno riešeno«. (Str. 37.

Kad bi svietlucanje mora u Kvarneru bilo u istinu onako intenzivno, kakovim si ga stvorila ugrijana mašta dr. S., tad bi ono bilo identično s onim u tropijskih morih, kako nam ga divno opisuje Peron. Nu ono nije nikada tako jako, a ne najjače u listopadu i studenom, pa još k tomu kad je jasno, već u ljetu, kad su večeri tihe (što je u pomenutih mjesecih riedje), nebo obično, zrak sparan i vlažan.

Nečudimo se, da dr. S. nezna za uzrok toga najdivnijega pojava na moru, jer su mu i jednostavnija stvari nepoznate. Nagadjalo se o tom koječega; u nas bavio se tim pojavom dr. Lorenz, bivši profesor na Rieci, te je i on iztaknuo raztvaranje organizama.

Naše gore list, Radziszewsky u Lavovu, dugotrajnim je iztraživanjem došao do toga, da je uzrokom svietlucanja posebna tvar Cholin, i kad se on oksidira, tad dotični organizam svietluca.

Sad ćemo se još osvrnuti na jednu, a ta reka bude kruna Szemereovog djela; iztaknuti ćemo naime, da taj učeni doktor nezna, što je puž, a što klobučnjak.

Vriedno je još spomenuti, tako piše na str. 37, kovno prelievajućeg mekušca, ne samo za to, što je ovdje izvanredno običan, nego više radi zamašne veličine: to je »Dolium galea«, div medju moluski Jadranskoga mora, a zove ga puk »Ombrella di mar«. To životinje uzdižu se bezbrojno iz dubine morske, naravno u stanovitoj daljini od žala. Zanimivo je gledati kako se pomiču, kako se pružaju i stežu. Primiš li ju golom rukom, očutiš bol, kao da si se na boprivu opekao. Veoma se brzo raztroše, jer im je tielo sastavljeno od $^9/_{10}$ tekućine i $^1/_{10}$ krutih tvarih«. Takova šta nismo još nikada čitali.

Što je »Dolium galea«, a što Ombrella di mar? Dolium galea je vrst puža iz surodice (Subfamilia) Dolliđeae, velik poput čovječje glave i po djelu M. Stošića: »Prospetto della fauna del mare Adriatico« (str. 72) u Kvarneru veoma riedak, obični oko Zadra, Splita, Dubrovnika, Visa i Hvara. I taj puž, da se Szemereu diže iz dubljine morske, da se pruža i steže! »Ombrella di mar« zovu ribari i mornari u našem primorju jednu vrst »klobučnjaka«, koja nije izvanredno obična i toga klobučnjaka pogledao je dr. za puža!

Završujemo a hrvatsko občinstvo molimo, da ovdje iztaknuto uvaži i prema tomu si stvori sud knjige.

Dragan Draganović.

Jur. Počekaj no, da malo promislim . . . ahal Bog ga šentaj, to iji »Bel Moretto«.

Fr. Pobožnića Jurino, ti si pravi štroligo lovrauski.

Jur. Neka san, boljej imet feršteronjca va glave nego važgani možljani kakovi su »Bel Moretta«.

Fr. Ki ti je pak tu povedel?

Jur. A on sam je to napisal va zadnjen broje poročke »babe«.

Fr. Tako mora bit veli »makako« kada takove stvari va onem liste piše, ter bi lahko doma pametnejega posla našal.

Jur. Ala je »makako« je, da nebi takovega ni va ročkoj fondarije zleli; si me razumel?

Fr. Ala ja, ja! malo je trebe soli za kapit te.

* * *

Fr. . . . ho . . . ho . . . ho.

Jur. Ma ča ti je Franino? Vavek de dio neke nove glase prinašaš! Ako samo frkneš s kuće, nâ, novosti puli tebe na vreće.

Fr. Ne čudi se, ne. To ti je jedna beseda od zajika »tovaršckoga družtva.« Ta . . . ho . . . ho ni novost za pazinsku gospodu, ka je bila pred pazinskim municipijem, kad je finila seduta od ministracijona; zajtu gospodu su to stare stvari. Ki se želi navadit ta zajik, neka samoga pazinskom gospodom konšilja!

Jur. Ala si mi . . . . . Ma ki deš, da po »tovarski« počne govorit?

Fr. Eco . . . , santa ťaďo, ja mislim, da samo »tovari la«

Jur. Flink!

* * *

Fr. Juro moj neki dan bilo bi malo fali pomislol, da Vološčaki nute dat niš va tikvicu sv. Roka.

Jur. Čul sam, da su spravili lepeh beči ali ti poznaš zaš?

Fr. Ča, da jih je koleri strah?

Jur. Namor je i tega nekolike, ma najviše je da su se pokazali složni. I još bi oni puno toga mogli storit, da su va vek onako složni.

Fr. Ja ja Juro, prez »Slogi« ni niš ni na Voloskem.

X

Različite viesti.

Diocezansko viesti. Dne 21., 22. i 23. julija bijahu za svećenike rađeni od presvj. g. biskupa Glavine gg. Ivan Kovač i Josip Stražinar.

G. Ignac Moško, kurat u Valmovražu odleži iz naše biskupije u polazi — kako čujemo — u poročku.

G. Ante Nikolić premješćen je kao duh. pomoćnik iz Buzeta u Pićan, a u Buzet pošao je kao duh. pom. novomašnik g. Ivan Korač.

Do 16. sept. otvoren je natječaj za kuraciju u Valmovraži a do konca septembra za župu u Voloskom.

Iz Mošćenicah pišu nam 18. t. m. Rođendan Njegova Veličanstva premilostivoga našega cesara i kralja Franu Josipa I. proslavio se danas u našemu gradiću što patriotičnije. Na 8. sati čitao je naš g. župnik svečanu sv. misu uz prisutnost svih ovdješnjih obćinskih zastupnikah, c. kr. finance, školsko mladeži predvodjene g. učiteljom i mnogobrojnog ovdješnjeg pobožnog puka. Pod misom se je po staromu običaju pucalo a nakon dovršene službe božje školska mladež zapjevala je »Bože živi«. — Vijale se zastave a puk bijaše veseo, što se je mogao pomoliti za svoga cara i kralja.

Više dana je ovdje kišovito vrieme a žalibože bilo je po naših gorah i tuče, koja je u nekojih selih počinila znatno škode. Očuvao nas dobri Bog toga nemiloga gosta, jer uništi li nam grozdje, kukavna bila bi nam zima.

Zdravstveno stanje je, Bogu hvala, sada ovdje povoljno, samo žalostno je, što narod nemože, radi zabrane prevoza, voće svoje razpačati. Sada ćemo svi uviditi, koja bi nam bila korist, da znamo voće sušiti ili iz njega praviti rakiju i drugo piće. Da to znamo, sada bi si lepe stotinice forinta prikoristili na voću, koje će nam poći za ovaj put, malom iznimkom, po zlu.

Ovdje pod samim mošćeničkim gradom ima vrutak veoma dobre vode te kad bi se nešto potrošilo za uređenje vrutka i strmog i hrapovog puta, koji vodi k vrutku, bili bi svi obskrbljeni kroz celu godinu veoma dobrom vodom. To se pako nadamo, da će i biti barem s vremenom pošto nam je obećao naš sadašnji župan, da će se u svemu zauzeti za naš napredak, probitak i za naše narodne pravice. Znamo, da se nemože učiniti sve u jednu godinu ali treba odmah započeti, inače bit će kako je bilo do sada. Nesmije nitko zaboraviti, da nekoji spletkare, osobito oni koji uzdišu za prekomorskom zemljom, — a neredko se svraćaju u naš gradić. — Ovakve nevalja slušati. Nitko se nemože klanjati u isto doba Bogu i djavlu. Ovo neka si netko dobro zapamti!

Iz Puljšćine mjeseca kolovoza. Nedavno prošao sam komad Puljšćine radi privatnog posla. Dođjem i na Baljšćinu (Valle). U trih selih ove župe, u *Kermedi, Golaču* i *Čubanih* — odaljenih po jedan sat od Bal, živi hrvatski narod posve zapušćen i zanemaren, bez svećenika i učitelja. Nema sirota tko bi ga u materinskom jeziku podučio niti lisline sv. vjere a kamo li, da bi mu tko što o školi pripovjedao.

Krmed je prilično veliko, i lepo selo, broji do 60 kućah. Imade lepi crkvicu i dobru cestu do Bala. Dvoglasa baljskih svećenikah nemože mu u ničem pomoći nepoznavajuć niti rieči hrvatske. Želi li dakle onaj dobri puk čuti rieč božju, mora učiniti više satih puta do Kanfanara ili Savićente. Ovamo moraju takodjer na izpovjed i djeca na kršćanski nauk. To vriedi i za Golać a Čubani moraju se zadovoljiti ustmenom predajom u kršćanskih latinah, koje predaje majka djeci. Koli Vam je žalostno duševno stanje onog puka!

Bivši g. župnik Deperis zaslužan je za samo Bale, sagradiv tamo lepu crkvu, nu mnogo bi bio zaslužnji, da se je pobrinuo za duševni odgoj puka u spomenutih selih. Pak što će napokon i najlepša crkva; ako nemade sposobnih svećenikah, koji bi u njoj glasili puku rieč božju u razumljivom mu jeziku? Zidovi sami i arhitektura nemože zadovoljiti pobožno srdce.

Presvj. poročki biskup odgovara pobožnikom, koji dolaze prositi svećenika, da jih nema a u Balah vrši službu učitelja svećenik, kao da nema dosta talijanskih učiteljah! Čudno nam je takodjer što presvj. biskup drži u Balah dva svećenika od kojih nepoznu niđedan jezika izvanjskog puka. On će se valjda izpričati, da takovih nema, nu izprika ta nepomaže nit najmanje onim, koji traže, da njim se prodiče rieč božju u materinskom jeziku.

Čujemo, da je g. vitez i kapetan vrlo uplivna osoba pak bi kao takav morao se zauzeti i za presvjetu povjerena mu puka. Ovdje ga bar u tom nitko neprieči, ako ne možda njegovi prijatelji Talijani samo da kmet u neznanstvu ostane.

Iz Lindara kolovoza 1886. Povjest hrvatskoga naroda nam često i blistro kaže, kako znade taj hrabri narod braniti svoga vladara. Kroz viekove borio se je pod vlastitimi kraljevi za svoju samostalnost; kroz viekove lije krv za prejasnog vladara kuće habsburške. Da bi on bio pripravan i danas do zadnje kapi krvi ga braniti, svjedoči predvečer rođjendana Njeg. Veličć, proslavljen širom cielo Istre. Evo kako smo ga kod nas proslavili:

Već u jutro 17. započeše priprave, da sve čim svečanije izpade. Oko 6. ure pod večer otvori slavlje udaranjo zvonovah. Veselo zaigra pošteno srdce svjestnog naroda kad ga taj glas sjeti na svoga cara i kralja. Sve oduševljeno, staro i mlado, muško i žensko pođe se sakupljati. Na 8. sati grnu velika povorka na brieg sv. Martina. Tu imaš šta da gledaš. Oko sebe lep broj pjevačah zvonkim glasom pjevajućih »Carevku«. Pred sobom vidiš oduševljenu mladež, koja pritvrdjuje i zapaljuje kresove. Na podnožju brega leži u moru večernje tišine čarobno razsvetljen Pazin grad. Na desnu ruku ono ti krasnih Zarečanah sa pušcaranmi u ruci; na ljevu gori od čvrstih Volanah zapaljeni Turčićev brieg. Nad Pazinom visi o konac obješeni plamen sa Starog Pazina, a u daljini žari se veliki trvižki kres. — Još mogućo, drugi čitatelju, da na tako krasno razsvjetljenu sredinu Ist . , smjerno odanu Njegovu Veličanstvu, ne zapljuti svako srdce? Su svih stranah biju novoljo istarskog Hrvata, nu on se ipak znade veseliti kad mu se pruži prigoda.

Po odpjevanoj »Carevki« zaori širom cielo okolico urnebesni živio naš car i kralj Fran Josip«. Neopisivo nasta veselje. Naš pjevački zbor naslađuje nas divnimi pjesmami: »Oj Hrvati« »Još Hrvatska ni propala«, »Živila Hrvatska«, »Onamo, onamo«, »Ustaj Istrane« i t. d. opetujuć često »Carevku«.

Po 9. uri zapali se glavni veliki kres, oko koga se sve sakupi u kolo; tu nebijaše veselju ni konca ni kraja. Po odpjevanoj »Carevkie vrati se velika četa malo pred 11. u gradić pjevajuć mile narodne pjesme. Za župnom crkvom bi odpjevana lepa kita pjesamah sa živio klici, na koje odgovarahu mnogobrojni Zarečani. Sve čanost se svrši sa bengaličkimi ognji.

Dne 18. navlesti rođjendan prejasnog Vladara izvesenje zastavah. — Opazit moramo ovdje, da su se vijale one kite, koje je krstilo »porečko brundalo«, »bandiere insultanti«, a to su 3 crveno-bielo i 2 crno-žute, nit jedna manje nit više. — Neznamo pak jesu li i taj dan koga insultirale, pazinske gotovo nisu nikoga, jer su bile sve pod ključem. —

Na 8. sati bi odpjevana velika sv. misa; prisustvovao je liep broj puka. Sa »Tebe Boga hvalimo« zahvalismo se Bogu, da nam je blagovolio cigla i zdrava sačuvati kralja i gospodara. Crkvena svečanost bi zaključena sa »Carevkom«. Veselo se vrate pobožnici k svojim kućam sjedajuć se kroz dan sretno vladajućeg Franu Josipa i prejasne mu družine. —

Takove veselice ostaju neizbrisive u naših srdcih. Istarski Hrvat kaže sve to jasnije, da ne spava, nego da budno prati, kako se drugi narodi razvijaju. Uvidio je, da ima i on svoja sveta prava, koja mu nemože nitko zanjekati. Svoje svetinje hoće da brani, a to i može jer je zakon i pravo uzanj. Želi da pod sretno vladajućim carom i kraljem postigne ono za čim teži.

Prvaci bijahu složno na rad; puk se je osvjestio, pravo i zakon je uz nas, a tko će proti nam? Borba nas čeka ljuta al tim sladja biti će naša pobjeda.

Vodice (na Krasu). Dne 18. t. m. poslavili smo i mi u našem mjestancu skromno, ali srdačno rođjendan našeg premilostivog cara i kralja Franu Josipa I. U krasno nariešenoj crkvi sakupilo se lepo mnoštvo puka, da se pod svečanom sv. misom pomoli za zdravlje milog nam vladara. Službu božju obavio je naš prevriedni i neutrudljivi župe-upravitelj g. Janko Kocijer, koji se svom dušom zauzimlje za duševno i tjelesno dobro svojih ovčicah.

K službi božjoj došli su osim puka i njegovi prvaci, župani i starešine iz Vodicah, Dan itd.

Poslije službe božje sastala se lepa kita rodoljubah kod čestitog župana i poštara iz Vodicah g. Martina Ribarića, da kod njegovog stola sprovedu u veselom družtvu ovaj toli svečani dan. Do sunca zapada zabavilo se družtvo ugodno i srdačno nazdravljujuć rodoljubno zdravice i pjevajuć uz carevku i naše premile domoljubne pjesme kao »Još Hrvatska ni propala«, »Našim zdravu mi slou«, »Složno složnom«, »Naprej« itd. itd.

Od zdravicah dopala nam se osobito ona g. Ribarića, kojom je naplo cielomu habsburškomu domu navlastito cara i kralja Franu Josipa I. Pod večer rastalo se veselo družtvo kličuć oduševljeno: *Živio* nam cesar i kralj! *Živio* vazda odnal mu hrvatski naš narod!

Kolera u Trstu je opet popustila. Od polnoći 24. do polnoći 25. t. m. oboljelo su samo dvie osobe a od polnoći 25. do polnoći 26. — 5 osobah. Oboljelo je do sada u Trstu i okolici 348 osobah, od tih je umrlo 224, ozdravilo 91 a na liečenju ostalo se 37 osobah.

Kolera u Istri. Pošast ta bura najgore u Izoli, gdje je oboljelo prekjučer 14 a juče 15 osobah. Osim toga pojavila se kolera u Valmovražu (obćina Buzet), U Sočergi i Plominju je popustila; u Rovinju pojavio se jedan slučaj.

Kolera na Ricci. Kroz više dana nema na Ricci nijednoga novoga slučaja kolere. Pojedini slučajevi pojave se u susjednih mjestih riečke županije a to su većinom radnici, koji su dotle boleli u Rieke. Kod sv. Kuzmo umrlo su 22. i 23. t. m. dvie osobe i to tamošnji čestiti kapetan Kundić i supruga mu.

Češka mladež na jugu. U slovenskih časopisih čitamo veselu viest, kako se spravljaju češki mladići, da stupe u nekoja sjemeništa u Kranjskoj, Štajerskoj i Gorici. Poznato nam je, da je već prošle godine stupilo više čeških bogoslovah u bečko i gradačko sjemenište a ove sada do jih više doći i u slovenske pokrajine. Suviše doznajemo, da su se jur nekoji Čast iztaknuti presvj. gg. biskupom u Trstu i Poreču molbom ili upitom, nebi li se jih primilo u centralno sjemenište za rečene dvije biskupije. Uvjereni smo, da će naša presvj. gospoda biskupi — zabrinuti kao što jesu za duševno i tjelesno dobro podredjenih njim ovčicah — objeručke prihvatiti ponudu čestitih čeških mladićah, koji bi došli u naše župe i kapelanije tješiti, podučavati i djeliti sv. Otajstva pobožnomu puku trščanske i poreške biskupije. Mi sudimo, da je to upravo providnost božja, koja nam nudja onako vriednu, marljivu, čestitu i pobožnu mladež kao što je češka. Pa kad takovu mladež primaju u slovenske biskupije, gdje nemade niti deseti dio pomanjkanja svećenikah kao što kod nas, nemaš dvojbe, da će se naša presvj. gg. biskupi tom providnošću poslužiti te tako silne praznine u svojih župah i kapelanijih bar donekle popuniti. U to ime kličemo češkoj mladeži: dobro nam došla na pastvu pobožnog istarskog puka.

Civilne listine ili plaća evropejskih vladarah. Najvećoj civilnoj listi od europejskih vladarah ima car ruski, naime 24 milij. for., a najmanju crnogorski knez, naime 30.000 for. Po tom dolaze redom Turska (17.000 milijuna.), Austro-Ugarska (9.500.000 forintih), Italija (8.500.000), Engleska (5.800.000). Pruska (5.8000.000) Španija (4.800 000), Bavarska (3.100.000), Švedska (2.300.000), Belgija (3.100.000), Portugalska (1.900.000), Saska (1.300.000), Danska (1.200.000) Würtemberška 1.000.000), Holandija (800.000). Badenska (700.000, Grčka (650.000), Rumunska (620.000), Srbija (450.000), Dugurska (300.000 for.) i konačno Crnagora.

Kiselica kao sredstvo proti koleri. Čitamo u jednom zugrebačkom listu dopis iz Rieke, gdje pišu od tamo medju inim sliedeće: *g. Stjepan Borčić* c. k. dvorski dobavitelj i vlastnik vode kiselice »*Strekovac*« kod Karlovca odstupio je pukovniji grofa Jelačića br. 79., naložio je pukovniji grofa Jelačića br. 79., naložio je pukovniji grofa Jelačića br. 79., nalož

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—34 vecchio N.ro 4).

Pečati iz kaučuka

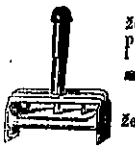

Najprikladniji žepni pečat sa perom, olovkom i bilježilom.

samo for. 1·50

Samogiban žepni pečat fr. **1·20**

for. 1·20

for. 1·50

Nadalje svakovrstne pečate za obćinske, župne itd. uz uredo najjeftiniju cienu.

Nova trgovina

„Alla Fortuna"

ima (24—8)

velik izbor postolah

i to sve domaća radnja, ništa prostoga, zajamčeno i uz najjeftinije cene. Naručbe uz mjeru kao i popravci izvršuju se odmah i jeftino.

Postoli za muškarca for. 4.50—6.50, za žensku for. 3.50—5, za djecu uz sve cjene.

J. Barta Trst

Via Nuova, naproti ljekarni Zanetti.

K. br. 410/ K. Š. V.

Natječaj.

Na službu podučiteljice u Sv, Mateju kod Kastva, godišnjom plaćom od 200 f. i sa zakonitom stanarinom.

Molbenice imaju se u roku četirijuh tjednah, oventualno službenim putem, ovamo podnesti.

C. k. kotarsko školsko vieće

Volosko 20. Augusta 1886.

ŽELODČNE BOLEZNI

je mogoče *HITRO* in *POSVEMA* ozdraviti po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lohko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke.

Večina raznih kapljic, izlečkov itd., katere se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva zmes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priproste sestave; odločno oživljajoče in želodčne živce hitro krepčalne moči **pravico prednosti** nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilstvi, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom veče prašanje po njemu. Ta balzam bogat na dolgoletnih snovih kineške robarbare, katera koronika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na prebavljenje ni čiščenje, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nejodčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsaki bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 38—93

GLAVNO SKLADIŠČE U LEKARNI

G. B. PONTONI

V GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marku Racetini*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Pallesn.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz $2^1/_4\%$
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz $3^1/_4\%$
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz $2^1/_2\%$
3-mjesečni odkaz $3^1/_2\%$
6-mjesečni odkaz $3^1/_2\%$

Okružni odjel

u bankah $3^1/_2\%$ kamate na svaki svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Pešta, Brno, Trogavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Graz, Hermanstadt, Innsbruck, Olalovac, Ljubljana, Salzburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, također unovčanja kuponah uz $^1/_4\%$ provizija.

Produjam

na varranto, uvjeti na sporazumljanje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu $^1/_4\%$ provizija za 3 mjeseca.

Na efekte, $5^1/_2\%$ godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000 i na povoće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—10

ROOB COCCOLA

posebnost

c. k. priv. in odlikovane tovarne

ROMANA VLAHOVA

V ŠIBENIKU.

Podružnica v Trstu: Via S. Lazzaro I-B

Prijeten, krepčalan liker, odlikovan se zlatimi kolajnami in diplomami na razstavah v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkuti itd.

Ta iz jagod Juniperus communis in dišečih zeljišč napravljeni liker je prijetnega okusa.

Jako pospešuje prebavljenja in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje oslabelih moči, ker je dokazan njega zdravilni upliv na živce, možgane in na hrbtenco.

Prodaja na debelo preskrbujejo moje hiše v Šibeniku in v Trstu.

Prodaja na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in sladčičarjah.

Napokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v katero je vtisnena firma, potem po zamahi z grbom in po malom ovitku z nutrafovano firmo **Romano Vlahov.** 47—48—28

Voda Ofner Rakozy

braća Loser, Trst.

Proljetno zdravilo

najbolje i najusojenije proljetno zdravilo, koje je nuždno za osviežavanje krvi i uzdržavanje zdravlja svakomu, koli mladomu toli staromu, jest od ovdašnjeg p. n. obćinstva obljubljeni i vlasko cienjeni

Ofner Rakoczy,

koji je stigao netom avizé; svojimi vrlo bogatimi mineralnimi sastavinami premašavo ostale *tu i inozemske gorčice*, stekao si jeglas svuda od nay prvih liečničkih strukovnjakah tuđjih i domaćih radi dobrote te se upotrebljava kano svoboći domaći liek. Može se uvjek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i ljekarnah.

Skladište u Trstu kod g. Giov. Ciffia i kod vlastnika 11—20

Braća **Loser.**

Lekarna

Trnkóczy,

zravon rotovža

u Ljubljani

na

velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj poplasana najboljša in **svéža** zdravila. Ni ga dneva, da bi no prijeli pismenih zahval o naših **izborno skušenih** domačih zdravilih. Lekarno Trnkóczy-jovih firm so: Na Dunaji dvo- ona kamišna tovarna v Gradci (na Štajerskem) ona pa v **Ljubljani.** P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslovi tako le napravi: **Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.**

LUIGI CADORE

limar

zaprsegnuti proceni:elj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladištu:

Velik izbor kupelnih kljebovah, badanjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaje uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz iste pogodbe daju se na zajam. Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od $^1/_{10}$ do 50 lit. baždovane c. k. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži izvorak kupelji na žlieb i drugih limarskih spremah. Suviše hr. 4 barometra, označitelje vjetrovah za ljetne dvorce, bašče, glorieta itd. itd.

48—39 **Sve uz najumjerenitju cienu.**

Marijaceljske kapljice

za želodec, katerim so lima na tisoče ljudi zahvaliti na zdravju, imajo izvrsten vspeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper **mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, kolike, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo.** Steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

☛ **Svarilo!** Opozarjamo, da se tisto latinsko **MARIJACELJSKE** kapljice dobivajo samo v lekarni **TRNKOCZY-ja**, zravon rotovžana velikem trgu v Ljubljani.

Cvet proti trganju

(Schutzmarke)

(**Giehr**), je odločno najboljše zdravilo zoper protin, tor revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi tor živelh, otiklino, otrpnelo udo in kito itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnom trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo **cvet** zoper **trganje** po **dr. Mallóu** z zravon stoječim znamenjem. 1 steklenica 50 kr., tucat 4 gld. 50 kr.

☛ Če ni na steklenici zravon stcjačega znamenja, ni pravi cvet in ga precej vrnite.

Planinski zeliščni sirup kranjski.

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratobol, jetiko, prsno in pljučno bolečino: 1 steklenica **50** kr., 1 tucat **5** gl. Samo ta sirup za **50** kr. je pravi.

Krvčistilne krogljice,

ne smele bi se v nijednem gospodinjstvu pregrešati in so se uže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnjenih udih, skažonem želodcu, jetrnih in obstalnih boleznih, v škatljah á 21 kr.; jeden za zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

ZDRAVILA ZA ŽIVINE.

Štupa za živino. Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prašičev. Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezavrk, vseh naleznivih kužnih boleznij, kašlja, pinčnih in vratnih boleznij, ter odpravlja vso gristlo, tudi vzdržuje konje debele, okrogle i lakrase.

Krave dobé mnogo dobrega mleka.

Cvet za konje. Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, oloknanji kolen, kopitnih boleznij, otrpnenji v hrbtu, krčih itd. otekanji nog, mčinrjih na nogah, kvitanji tičanji se žil, oprave, sarkni itd., s katero pri vseh vnanjih boleznih in libah. Steklenica z zabilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 steki. s zabilnim navodom vred **samo 4 gld.**

Zamotek z zabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov **samo** 3 gl.

Vsa ta naštela zdravila se samo prava dobijo

v ljekarni TRNKOCZY-ja u Ljubljani

zravon rotovža

in vsak dan s pošto razpošiljajo. (2)

Ljekarnička specialiteta

odlikovano

Ljekarne Udovicich

TRST - VIA FARNETO - TRST.

Paštilje nitričke kasie. Izvrstan lick proti grlenim bolestin, kašlju, promukloti itd. Mnogobrojne svjedočbe izdano vlastniku u toku od 16 god. o izvrstnom uspjehu, potvrđuju vcoma dobru djelatnost, bolju nego li je ikoji drugi lick slično vrsti. *Skatulja stoji 25 novč.*

Tinktura etero vegentabilna stalno sredstvo za izkorenuće *kalika* in *kurjih očijuh*. Izjavljujem tinkturo očito, da sve ostale tinkture, koje nisu drugo nego li nesavršeno patvorina moje nedajn sjajnih i stalnih uspjeha, kojimi se ja ponosim. Svaka *staklenica* nosi moju firmu a stoji u Trstu *novč. 60* izvan *80 novč.*

Eliksir za čišćenje zubih. Nepogrešivo sredstvo za očuvati od neugodna vonja iz ustjuh; ojačava zanzubnjake, uzdrži zube svietle i bielo i prieči bolesti; upotrebljuje se ako se ga uiljo žlicu u pol čaše vode, čim se usta poperu. *Cieua 40 novč.*

Prašak za čišćenje zubih Cr. Mialhe profesora medicinske fakultele u Parizu. Ovaj prašak ne služi samo za sačuvati bielo zubo i za očistiti jih, jačeć zanzubnjake, već djeluje svojimi razokružujućimi svojstvi da se u probavno i dihajuće organa neunose žarodci kužnih bolesti i tako biva izvrstno preservativno sredstvo. *Skatulja 50 novč.* 10—24

Naručbe ovršuju se odmah uz pošt. pouzeće.

Umoljava se, da se piše naslov točno: **Ljekarna Udovicich. Via Farneto.**

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca**

Broj 35. U Trstu 2. setembra 1886. Godina XVI

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč. za svaki redak više 5 novč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šilju poštanskom *vaglavicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nobilitegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za selјake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 6.50 i 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Iz Pazina.

Talijanske novine Istre i Trsta donašaju čitavo članke, dugačke dopise o prvoj sjednici upravnog vieća porezne občine Pazina. I mi smo donieli u zadnjem broju suhoparno i nepristrano izvješćo o istom predmetu, uz izričnu opazku, da ćemo se opet — bude li potrebito — na nj vratiti. Činimo dakle to ovim, jer smo iznavani od naših narodnih protivnikah, koji pakostno izkrivljuju točaj spomenute sjednice, podmećuć hrvatskoj većini vieća sobičnе i nečiste težnje, a sebe i svoje predstavljajuć kao žrtve patriotizma, prosvjete i napredka!

Zlobnih li stvorenjah, ludog li utvaranja! Al pustimo jih neka snatre i luduju, a mi da ročemo koju pobliže o prvoj sjednici upravnog vieća.

Svaka rieč, svaki redak, štono smo ga čitali u talijanaških novinah ob ovom pitanju, nije drugo van težki izraz boli i žalosti, što pazinska gospoda neimaju već vlasti u svojih rukuh, što nemogu po svojoj miloj volji pašovati, što su njim se odmaklo nekoć puno zgodе. Dà, gospodo, dosad bilo vam je liepo; bili ste sami pašo i gospodari i nitko vam nije smetao; što ste vi odlučivali, znali ste samo vi, a ljudi — po vašo ščavi — su liepo plaćali i šutili. Al im to s vremenom dodijalo, pak na jednu mah stresli vaš jaram. Došli na red i naši ljudi. Vi dakako smatrasto to do nedavna za stvar nemoguću, te poraženi mahnitate i tražite amo i tamo uzroke ovoj, za vas toli neugodnoj promjeni. Mjesto da sami sebe po prsiju udarate šaptajuć spokorno: «moj grieh, moj grieh, moj preveliki grieh», kako vam je svjetovala «Alabarda trščanska», krivite sve i svakoga, a napose hrvatske svećenike i kot. glavarstvo. Naši svećenici jesu vam već odavna tra u peti, al što se kotarskog glavarstva tiče, ono vam je zazorno tokar od par godinah amo. Vi nepropuščate nijedne prilike, da na nj nelajete, da ga neokljevećete, da ga necrnite, da neizrazite želje, da vam viša oblast šalje kao kapetana kakova Vilhelma ili Aleksandra. Dakako! Vaša je stvar uvjek bila nepravedna, a vi ste se mogli uzdržati na kormilu toliko vremena jedino za to, što su vas pristrani kapetani štitili i podupirali. Ali svaki poglavar, koji nije strašću zasliepljen, mora napokon uvidjeti, da se nesmije tako ogromnu većinu puka tlačiti, guliti i mrcvariti. Nastala je dakle promjena, premda kasno, i u Pazinu. Sadašnji kotarski glavar nekumuje se s nikim, neide nikomu u goste, neosvrće se na ičije tajne želje, ne gleda ni na desno ni na lievo, nego ide ravnim, strogo zakonitim putem. To vas, gospodo, u oči bode. Razmaženi po prijašnjih kotarskih kapetanih, nemožete ni pojmiti, kako kapetan može biti pravedan i nepristran. Što nesmijete sve raditi, kao i prije po širokoj volji, stoga mislite, da je to za vas nesnosljivo stanje. Zato vičete i psujete na anarhizam, socijalizam, družtvenu razvrćenost, al znajte, da su to stvari i rieči, kojih naš puk niti pojmi niti pozna. Vi si utvarate, da su vlastodršci u Trstu i Beču luda djeca, koju ćete ovimi strašili u kozji rog utjerati. Varate se, gospodo! Poznaju vas dobro u Trstu i u Beču, a da vas poznaju, dokazali su vam činjenicami, kojih žalostne posljedice će Pazinci dugo vremena čutiti.

Vratimo se k stvari. Talijanski piskari se tuže, da većina upravnog vieća nije htjela zahtjevati 500 for. stanarine za porabu občinske kuće, kako su gospoda od manjine predlagala. Pitamo vas, gospodo dična, zašto se niste oglasili u toj stvari, kad ste vi sami gospodarili? Zašto neutržito sami sebe, što ste tako slabo skrbili za občinu prošlih 20 godinah? Kad je toliko vremena bilo pravo, da se od podobćinah ništa za kuću nepita, nećo valjda biti niti sada krivo, ako mi isto tako postupamo. A što se tiče vašeg proročanstva, da će naši slabo gospodariti občinskim imetkom, čvrsto se nadamo, da će i taj put ostati krivi proroci, kako se to već mnogo puta dogodilo. Na svaki način izvolite počekati godinu danu, pak onda ćete vidjeti i suditi, tko je dobro, a tko loše gospodario. Predbacujete članovom vićine, da su neprijatelji i protivnici svake uljudbe, napredka itd., jer da su glasovali proti dalnjem obstanku glasbene škole. Ali gospodo, budite već jedan put samo malo nepristrani i recite nam po duši, kakav uspjeh ste dosad vašom glasbenom školom postigli? Dobro znate, da već preko deset godina glasbeno učitelje plaćate, a kakovu imate glasbu? Uvjeravamo vas, da mnogo slovenske občine u okolici Trsta i Kopra — da negovorimo o drugih pokrajinah — imaju bolju i vještiju glasbu, nego je vaša u Pazinu, premda ni novčića za nju ne potroše.

To vi dobro znate, da vaša glasba sastoji od 15. do 20. mladićah, koji sami priznavaju, da nakon tolikih vježbah, osim nekoliko plesovnih komadah, neznaju svirati ništa drugo. Što je tomu krivo, neznamo. Sadašnji učitelj valjda ne, jer na gimnaziji gdjo je prošle godine učio pjevati, može se pohvaliti prilićnim uspjehom. Dakle čemu se potrošile tolike hiljade? A kad biste samo malo iskreniji bili, sami biste priznali, da imade većina pravo, što je za ukinuće glasovala. Tà mi znamo, kako se je član manjine malo dana prije sjednice izrazio, da neima ništa proti ukinuću glasbe, pošto se nikakvog uspjeha ne vidi. Ipak ju je pri sjednici toplo zagovarao, Gdjo vam je doslednost, gospodo?

Župan ili predsjednik vieća nastojno je, da jednoj i drugoj stranci zadovolji, tumačeć kako je bolje znao ono, što nebi koji upravitelj odmah shvatio. Ali ete ti smješnog prizora! Čim je župan Bortoša izustio rieč: »točka«, skoči dr. E. Mrak i opazi, da on znade hrvatski govoriti sa sljuci (To mu rado vjerujemo znajuć, da ga čestita pokojna majka nije učila toskanski) ali da mi nismo u Hrvatskoj, da on rieči »točka, točka« ne razumije, te da treba reći po pazinski: »lumor«. Pak da se ne čudimo tolikoj mudrostri g. Mraka!?

Tokom razprave, i to pri trećoj točki, pardon, pri trećem »lumoru«, opazio, kr. komesar predsjednika, pošto nitko već ne želi rieči, da može dati glasovati o stvari. Na to plano gosp. dr. Costantini i reče, da g. komesar nesmije činiti nikakvih opazakah. Ali ga i komesar oštro zavrne i izjavi, da dr. Costantini za njega nije nikakav auktoritete, ako g. doktor misli, da komesar ne postupa zakonito, neka se uteče višoj oblasti, a u napred neka ga sa sličnimi opazkami u miru pusti.

Istog gospodina doktora umoli jedan član većina, da izvoli protumačiti hrvatski ono, što je talijanski progovorio. Na to izjavi dr. Costantini, da se je on dosad u Pazinu uvjek talijanskim jezikom služio, i da će to u napred činiti. Taj odgovor, koji se je gospodin doktor udostojio dati na uljudnu molbu, koju su talijanski dopisnici prozvali »sciocca pretesa«, ugodio je tako nekojim mladićem na galeriji, da su htjeli odobriti ga pleskanjem i »rompanjem« — gosp. E. Mrak bit će zadovoljan što rabimo ovu istarsku rieč — ali ih predsjednik odmah opozori na dotični paragraf občinskog reda, u kojem je govor o dostojnom ponašanju občinstva na galeriji. Začudjeni, da i njihov župan pozna po koji paragraf, umuknše i ostadoše prilično mirni do konca sjednice. Ali zato su mislili, da moraju iztaknuti svoju »djedovsku kulturu«, zijajuć i smijuć se poruglјivo, kad su naši izišli iz občinske kuće. »Indipendentov« dopisnik mora da imade veoma dugačka ušesa kad je čuo i tuliti i žvizdati. Vidi se, da ovoj nadopunoj mladeži nisu mnogo koristile talijanske škole. E pa dobro, naći će se možda i tomu lieka.

Način kako se po talijanskih novinah sve huli i grdi, što se nas Hrvatah tiče, i kako se nam nasproti ponaša, jasan je dokaz, da tako zvana talijanska stranka sve moguće počinja, samo da nas izazove, da bi nas navela u napast, tako da bi nastala kakva svadja ili što slično. Osvjedočena bo, da zakonitim putem ne može ništa doseći, ufa se, da će moći u mutnoj vodi loviti i nepoštenim načinom opet dobiti vlast u ruke.

Zato upozorujemo naše ljude — premda je to skoro suvišno, jer oni i tako nikoga neiznenadjuju, da se u svakoj prigodi vladaju trieznо i muževno, mirno i pametno. Dostojnim ponašanjem pokažimo našim neprijateljom, koji bi nas toli rado razvikali kao neizobražene divljake, da bolje znamo što se pristoji pametnu čovjeku, nego oni vikači, koji imadu uvjek puna usta «cavite culture», a svojim prostačkim vladanjem jasno pokazuju, da o izobraženosti neimaju ni pojma.

Mi netajimo nit imamo razloga tajiti, da smo većinom novajlije u občinskoj upravi, nu pitamo našu učenu i veleučenu gospodu, da li su se oni kao takovi rodili, ili pomoću truda i troška do učenosti — možda i preveć umišljene — došli? Uz zdrav razum i poštено srdce, neumornim radom i marljivošću dovesti ćemo občinsku upravu svakako dalje, nego li ju dovedoste vi sa svom učenošću i profeiganošću. Talijanskoj manjini niti nije stalo, da unapredi materijalno i moralno stanje občine, već njoj se hoće zadirkivanja; ona teži za ruglom i demonstracijami, al zalud njoj posao. Hrvatska većina stupati će polagano, čvrsto i oprezno, neobziruć se na djećinske igre talijanske gospode. Većina teži za napredkom u svakoj struci, a manjina za igrom, šalom i komedijom. Ona može slobodno stupati tim putem, tà i onako nije njoj nikad ležala na srcu dobrobit občine Pazina.

DOPISI.

Iz buzetskoga Krasa. Mila i dična »Sloge Naša«, redko kada čuješ koju iz ovog našeg zapuščenog Krasa, i ono što čuješ, obično je žalostno. Niti ovaj put neimamo baš veselih viestih, ali zato Te uvjeravamo, da je sve što ti kanimo kazati — prava istina.

Do sada, hvala Svevišnjemu, nismo trpeli preveć suše, a prošlog četna dobro se namočilo. Uz daž puhno je nekoliko vjetar, te je zrak dobrahno očišćen i osvježen. Usjevi su se dobro pomogli, a čitava narav ima drugo lice sada. Latina biti će sredinja u obće po Krasu. Siena se je nekoliko spravilo, a žita isto tako. U nekojih krajevih bilo je žito mnogo poleglo, te su ostali većim dielom prazni klasi. Zelje kaže liepo do sada; fažol i krumpir također. Neznamo, što će biti od krumpira, kada se bude kopao, jer on na zadnje lahko prevari. O kakovoj bolesti neznamo ovud ništa do sada hvala Bogu, a on neka nas očuva i u buduće. Čujemo, da su dale sve obćine podobćinam poduku, kako se treba čuvati od kolere, nu od naše buzetske obćine nije do danas k nam ništa stiglo.

Nu to nije ništa novoga niti čudnovatoga jer je takav običaj u našem obć. uredu. Tu se drže uvjek one:

«Kad od tebe potribuje,
Hvali, časti, dvori, štuje.
Kad potribu nemade,
Za ništa te nepoznade.
Kako janje s majkom teče,
I ptić krila dokle stoče,
Čim potribu ima hrane,
Majku zove na sve strane.
Kad izieti nezna ništa,
Nit ju zove nit ju ište».

To je stara navada naše odlične gospode po cieloj Istri. Meni je kazao još pokojni djed, da kad nam hoće škoditi, znaju gdje smo, a kada bi nam mogli što koristiti, zaborave na nas. Hej brate, kako oni znadu, da su Čići učeni, pak njim netreba nauke ni poduke u ničemu!

Oni misle, da imademo znanja i sredstva, da se sami očuvamo proti strašnoj koleri.

Nedavno posjetio je nekoja sela na Krasu naš volevriedni, marljivi i neutrudljivi šumski stražar g. Kreisel iz Rečkoga svatko visoko cieni i ljubi, jer je pravi prijatelj puku. Razgovarao je s nami o svakom korisnom pitanju, koje zasieca u poljodjelstvo ili šumarstvo. Pripovjedao nam je, kako bi trebalo popraviti naše njenekoše, praviti prezide, da se zaprieče poplave; kako valja orati, kopati i oplodjivati zemlju; kako se ciepe divlje vočke, kako bi se pomnilo krus, da nam neškodi burn. Pokazao nam je, da smo odviše nemarni, a kadšto i lieni; da valja marljivo raditi i pametno štediti. U obće, predočio nam je naše nevolje i načine, kako bi njim se pomoglo.

Svuda ga je narod pazljivo slušao i blagoslivljao radi liepe nauke. A kako i neći, kad nam uvjek kaže, da je svatko dužan iz moća podučiti i pomoći mu, jer da ako kmet ništa neima, nemože ni drugim ništa dati. A što bi valjao svieat bez kmeta, bez poljodjelca? Ovakvih bi nam trebalo prijateljah i savjetnikah, pak bismo se i mi probudili brzo, te sahi i drugomu pomogli. Al niti ovo plemenito nastojanje g. Kreisela nije gospodi talijanskoj po voji. Naši narodni protivnici hoće naime, da ostanemo uvjek u tmini i neznanstvu, te proganjaju svakoga, koji nas uči ili podučava. Doznali smo naime, da su buzetska gospoda denuncirala g. Kreisela, da on tobož politizira sa narodom, da ga punta i buni, a jadnici neće da znaju, da je to njemu dovela briga.

Tu znamo mi svi, a i naši protivnici, da se on ne mješa u političke poslove, te da vrši dužnosti svoje tako točno i sdušno, da bismo mi bili sretni, kad bi svi činovnici kao i on radili. Nu orna laž i kleveta nije uspjela šarenjakom. Naš Kreisel bio je dapače u časti promaknut, a oni, koji su pod njim jamu kopali, ležu danas sami u njoj. Njemu svaka čast i hvala od svega puka na Krasu, a njim vječna sramota. Neka se malko popitaju na Krasu koliko nam je on pomogao lieplim primjerom, dobrom naukom i očinskim savjetom. Uvidili će to novurine, da nam je donio dobra ništa u ovo kratko vrieme, što je u ovih stranah, a radi toga i josmo mu svi zahvalni.

Naše nevolje bilo bi zaista i veće, da nismo bar malo oči otvorili. Zemlja pusta i gola, a ono malo što pridjelamo, jedva nam dotače za 3—4 mjesece. Narav nas dakle sama sili, da se nosimo trbuhom za kruhom, da tako svoje i sebe prehranimo.

Za to češ i naći naših ljudi po cieloj državi, gdje rade u šumah drvo, daske, duge itd., te odakle donesu kući po koju forintu za poreze i druge potreboće.

Težak nam je život u ovih krajevih, jer smo od svieta odaljeni, a naši gospodari kao da nemare za nas. Skrajno je vrieme, da se jih oslobodimo i da započnemo sami našom siromašnom upravljati i gospodariti. Dugo su nas muzli i sisali, pak nam ogulili kost i kožu tako, da se jedva održati možemo. Radi toga pozdravljamo najvećim veseljem nove izbore, jer se tvrdo nadamo, da će se naše nevoljno stanje popraviti, da nas neće više gospodsko pljačkice izpijati, da ćemo sami na svojem gospodariti, kako budemo najbolje znali.

Prestati će, ako Bog dade, talijanaško pašovanje u našoj obćini, koju su oni do ruba propasti dovell. Još su nam pred očima ona buzetska gospoda, koja su dolazila na Kras još prije g. 1880., te tuj sa oružnici stiliti nas, da dademo novac, neznajuć kako ni zašto. Sabralo se tada lieplh tisućah, a mi neznamo, kamo su, već smo dapače morali opet sabirati, da spasimo obćinsku sirotinju, naše zemljište. Dosta nam je talijanaške vladavine i toga radi ustati ćemo svi na noge, da izaberemo u zastupstvo ljude naše, poštene i nesebične, a u to ime pomozi nam Bog!

Iz Rieke. Odkada sam vam se dojavio prošloga puta, nemogu reći, da smo imali ovdje kakvu znamenitu promjenu, jer još imamo koleru; nije hvala Bogu mnogo slučajevah, ali ipak se svedjer cigan vuče okolo nas. Kao za nekakvu ironiju, za ciela tri dana pustila nas je bila na miru u gradu, pak četvrtog dana pokazala se opet sa pet smrtnih udarcah.

Iza toga zavukla se ta nesreća u obću bolnicu. Gledaje i pazile su naše oblasti, al ipak iztakla se je nemarština glede bolnice. Preporučivalo se svuda, da se vodu varenu rabi, ali u bolnici se nije varila, a još k tomu se govori, da se je blatna roba od sukurzala (bolnica za koleroznie) prala u obćoj bolnici i tako da je kolera unišla tamo i uvukla se u ludnicu.

Tunel na mostu Riečine, pod kojim se je svatko podkurio, tko je htio na Sušak, bio je samo pokušaj; množtvo puka, koje vazda prelazi, uzprkos kurenja prenesio je koleru preko mosta i ova se žalibože razširila mal da ne po svoj riečkoj županiji. Sušak, Trsat i Grobnik najviše trpe, to je sve naravno, jer kad se radnik oduti bolestnim, bježi doma, i to da izbjegne liečniku, a više puta se kamo svrne prije negoždoma dodje.

U vrieme bolesti oblasti su dužne činiti sve što se činiti dade, da uzmognu odbiti o sebe bolest, te i onaj tunel na mostu bijaše hvalevriedan pokušaj. Ipak nekojim Riečanom bio je on sramotna ludorija; rugali se i vikali, kako da se je sagradilo na riečke troškove, ali kako da je kroz onaj tunel kolera unišla u riečku obću bolnicu! Čudno li logike u nekih istarsko-talijanskih Riečanah!

Ovi novi istarski Riečani tako su drzoviti, da izsmijehavaju ne samo naše narodnjake, već dapače i druge Riečane, koji ne nisu još podvrgli posve talijanskoj kulturi. Toga rugla nebi bila Rieka došlivila, da je doma valjala riječ riečkih sinovah, koji se nisu raznarodili; nebi se bili toliki izseljli iz Rieke, a ova nebi trebala istarskih talijanašah, koje mastno plaća samo za to, da ju u svakoj prigodi rugju i sramoti izvrgavaju.

Opet smo šest danah proživili bez ikakvoga slučaja, pak opet dodje jedan na dan, i to kada se je bila vlada odlučila dignuti sve pogubne kvarantone, koje nisu od nikakve koristi zdravlju, a mnogo škode trgovini i prometu.

Drajdar.

Pogled po svietu.

U Trstu, 1. septembra 1880.

Njeg. Vel. car i kralj Fran Josip stigao je u subotu u Budimpoštu k svečanosti dvjestogodišnjice oslobodjenja Budima od Turakah. Nakon svečanostih poći će Njeg. Vel. k vojničkim vježbam, koje će se obdržavati početkom septembra oko stolnog Biograda. U Pešti dočekali su Madjari Nj. Vel. demonstrativno, da tim tobož pokažu kako se njim u prilog svršila komedija o umirovljenju generala Gyulaja.

Iz Beča javljaju, da će se jošte ljetos svakako sastati zemaljski sabori, nu pobliže nije opredieljeno kad će se to dogoditi.

Nekoji češki i slovački prvaci sastali se dne 19. pr m. u Filipovom Dolu, gdje su se porazgovorili kako njim je raditi i postupati proti neprijateljem Slavenstva.

Ministar Kalay stigao je dne 29. pr. m. u Sarajevo. Službene novine tvrde, da taj posjet nije u nikakvom savezu sa dogodjaji u Bugarskoj, niti da se ne radi o aneksiji Bosne-Hercegovine k Austro-Ugarskoj.

U kupeljih Franzensbad u Češkoj sastao se prošlog čedna knez Bismark sa ruskim ministrom Giersom. Sastanak taj bio je valjda glavno radi Bugarske, pa dočim su se ovi diplomati dogovorali, izazvali su bugarski rodoljubi sofijski prevrat, otjerav tudjinca kneza Aleksandra iz Bugarske. Nije nam poznato što su ti državnici na tom sastanku zaključili, nu reć bi, da su se u svemu sporazumli, jer se glasa, da su se vrlo prijateljski razstali.

Dogodjaji u Bugarskoj promjenili su se od danas osam danah neočekivano. Knez Aleksander bijaše dopoljan pod bugarskom pratnjom u ruski gradić Reni na Dunavu. Odavle odputovao je u Lavov te se očekivalo, da će odatle dalje u Njemačku. Nu na jednom predomislio se knez, kako nekoji kažu — na savjet Englezke, te se povratio preko Bukarešta u Bugarsku. Narod ga prima svuda oduševljeno, pak dočim pišemo ove redke, biti će već knez Aleksander u Sofiji. U Lavovu primili su kneza Aleksandra vrlo svečano hoteći tim Poljaci pokazati, koliko mrze Rusiju, premda tlači Prusija Poljake stoputa gore, nego li Rusija.

Evo nekoje brzojavne vjesti o povratku kneza Aleksandra: Knez Aleksander prispio je dne 30, augusta u 10 sati prije podne u Ruščuk i bijaše dočekan od ministra i englezkoga poslanika. Množtvo naroda pozdravilo ga uzhićenjem. Nakon kratkoga boravka krenu put Gunhlovej, gdje bijaše dočekan vojničkimi počastmi. Probrodio je Dunav na istoj yachti, na kojoj je prod osam danah kao zarobljenik bio provežen. Brodovi nakićeni zastavami prate kneževu yachtu. U Ruščuk navrvilo je naroda iz cielo okolice, grad je svečano nakićen, slavoluci podignuti. Vojska pravila je špalir, od Dunava do palače pozdravljao je narod uzhićeno kneza, uz gruvanje topovah ostavio je knez yachtu i stupiv na obalu, zagrlio je metropolitu ruščukskoga Gligoriju, Stambulov oslovio je kneza i zamolio ga, da oprosti nasilje, koje nije počinio narod i da strogo kazni izdajice. Knez duboko ganut izjavi, da se je povratio, računajuć na vjeru bugarskoga naroda i da će sve zaboraviti. Mjestni zapovjednik pozdravi kneza u ime vojske. Kneza Aleksandra obsipahe cvićem, narod nosio ga na ramenih do palače. Knez putuje danas preko Trnova u Plovdiv, a onda u Sofiju.

Ovim činom pao je opet ruski upliv na Balkanu, a porazno engleski, te je zbilja težko predvidjati, što će se sve iz toga izleći. Nevjerujemo nikako, da će Rusija tu uvriedu i ozlodu njezinih interesah snašati mirno dušo, pak bi moglo doći radi toga do velikih zamršajah.

U Biogradu nastalo je veliko veselje radi povratka kneza Aleksandra, što nam svjedoči, da su se nekomu tamo silno gaće treslo.

Sv. Otac izdao je encykliku na ugarske biskupe povodom dvjestogodišnjice oslobodjenja Budima. U encykliki oslodujuje sv. Otac mješovite škole i zahtjeva, da se imotak katoličkih zavodah predade biskupom.

Naprema tvrdnjam mnogih novinah, da predstoji neposredno dokinuće diplomatičkih odnošaja medju franceczkom vladom i sv. stolicom, uvjerava vatikanski dopisnik »Pol. Corr.« u Rimu, da doduše još postoje poteškoće proizlazeće iz odpora francezke proti uspostavljanju diplomatičkih odnošajah medju Pekingom i Vatikanom, ali da do sada neima znaka, da bi Francezka namjeravala prekinuti diplomatičke sveze s kurijom. U Vatikanu ne drže takov korak Francezke vjerojatnim, nu dosta je vjerojatno, da će sadašnji francezki zastupnik kod kurije grof Lefebre de Bahaine biti premješten; to je dalo povoda tvrdnji, da će se prekinuti diplomatska sveza medju Parizom i Vatikanom. Papi stigle su povodom imendana izjave simpatija i od strane europejskih dvorovah.

Istri.

Ajše zabudu tebe Istrije,
Zabvćna budi desnica moa.
Po ps. 136.

XI.

Haj! sav se paka protiv tebe sroti —
Slavjansko hoće da ti ime briše,
Sa lica tvoga — medj mrtve te piše,
Na grobu pojuć većma opleli ti.

Prot tebi jadnoj nevinoj siroti
Neutoljivom mržnjom, gnjevom dišu,
Klevećuć, lažuć u slošnom jurišu
Na tebe srdu u svojoj sljepoti. —

Koliko trpiš, to Bog samo znade,
I onaj što te već od sebe ljubi — —
Da — rad bi — spasa za te nelmade,
Od tebe već i zadnji nad se gubi — —
Nu nećeš propast — prem il rana vela —
Jer ž i v si ud još silnog slavskog tiela!

N. Z.

Franina i Jurina.

Jur. Ala ma će si prorok oštriti sada zajik.

Fr. A ku nevolju će zajikon rezati?

Jur. Neće rezati ne, lego sladko će govoriti, da mu Kanfanarci učine prokuru, pa da može on za nje balotati.

Fr. Češ mu učiniti dunke i ti prokuru, da si put prištediš?

Jur. Ča ja učiniti prokuru? Pak proroku? Ja nis otrok ni žena; ja ću sam balotati, kako se bude meni palo. I kako se budu pametni ljudi dogovorili, makar da i tustu žornadu oni dan zgubim. Prokuru neka učine proroku oni, ki su slipi, keh straši i slipi pak jim se smije, kad jih je već nabizgá.

Fr. Imaš Juro pravo; anka ja ću poći sam balotati, aš prorok bi učinia na svoj mod, a ja bi se mogà kašnje kajati. Dunke će biti najbolje, da se držimo one naše: «kume ne uzdaj se u me, već u se i u svoje kljuse».

Jur. Tako da, pak će biti bolje s vrimenom.

* * *

Fr. Si bil ti Juro predpasanu sredu va Opatlje na večere?

Jur. Tako ča, to je bilo trebe, ter znaš, ki dan je ono bil.

Fr. Tako si se dobro zabavil, zač čujem, da je bilo i lepega govorenja, hvala tanokamu.

Jur. Govorilo se neč malo, nu za me kako da nis, zač je nekì pozabil bil, da smo va Opatlje i govoril nemàkl, vuljda da nijedan nerazume, a ča se pak jelu i pilu tiče, to te prosim, da ni nepitaš.

Fr. Ča toliko je tega bilo?

Jur. Ja toliko, da je više od jedan s praznem trbuhom doma šal i srećan bil, ake je mogal glad utišat salatun od kompira, proz kruha i proz pit.

Fr. To su trebeda tako storili, da nebi kemu naškodilo, ter znaš, da se sada trebe jako čuvat.

Jur. I ja sam tako pomislel, zač s onemi beći, ke je večera gutàla, va prvoj iokande va Trste bi se bilo puno boje stalo.

Fr. A nemški zajik, kega se je poslušalo prez platit, ča ti se to malo vidi? I sam Mate san čul, da je onu večer vrišćal još prvo nogo su povečerall: «Calan, calen», kako da je nekega strah bilo, da će svi pobeći drugo jutro iz Voloskega.

Jur. Je tako bilo je, al to je vajnda nemška užanca i nemška krijanca.

Fr. I ja tako mislim.

* * *

Fr. On gospod, kemu su stari oča iz Idrije, da su valje slini čovek.

Jur. Dragi Franino, kad ga drugi na miru puste, pusti ga i ti. Nego kuda le, povej mi vendar kako to misliš.

Fr. Ja mislim pravo, onako kako je. Sad je va svem voloskem distrete vela složčina kakove ni bivalo. Kastavci, Vološčaki, Leprinčani i Lovranci to je sve složno, sve jena lega.

Jur. Ja te nerazumen ča to misliš?

Fr. Mala škodu, pusti me, da dopovem. Prva vremenu, ako su Kastavci vuzli na desno, to su Vološčaki i Lovranci

natezali na levo. Zamimo jedan prežempalj. Ako su se kada Kastavci s kem kapitanom ča koemali, onda su ga Valožđaki i Lovranci hvalili; a ako su Kastavci kega hvalili, to su ovi drugi na njega žmirili. A sada ni tako. Ovemu kapitanu svi jednako dobro žele, svi ga jednako radi imaju — samo bi najraji, da ga ni blizu.

Jur. Sad kapim, i to je prava istina. Svi od Plomina do Kantride, bi se veselili, da gre. Ja znam i šior Gaudenoiju nebi žal, a Guštin bi se još i spod obrijanega brka nasmeli, akoprem bi mu se 5-1 s tulcem na glave poklonit i povedet, kako je njemu i puku jako, jako žal.

Fr. Ča, da ni šal prvo?.

Jur. Tako bi mislel, ma bi drugačije govoril, najme pak ako bi avancal...

Fr. Kad smo već na tem pogovore, znaš pak kako je tamo va gornjih stranah?

Jur. A tamo se već čuda vremena vade neki novi marš, s kem bi ga radi pozdravit, kad mimo pasa.

Fr. Samo Munjci, da nebi nikako otel, da se ovkraj Berlina ferma.

Jur. Ala bi mu i drugi složno zakantali »klinje Wilhelmin — va Berlin«.

Različite viesti.

Umirovljenje. Gosp. Andrija Stark, ravnatelj dogane u Trstu i financijalni savjetnik prošao je u stanje miru. Na njegovo mjesto imenovan je ravnatelj carinarskih uredah i financijalni savjetnik g. pl. Rainer.

† **Ivan Mandić**, Poznatu narodnu obitelj Mand da iz Boljunšćine snašla je dne 27. prošlega, mj. velika nesreća. Toga dana preminu naime čestiti starina i glava obitelji *Ivan Mandić* u dobi od 81. godine. Pokojnik bijaše poznat sa svoga poštenja i rodoljubja. Vrlodnomu pokojniku bila lahka zemljica, a razovljenoj obitelji, napose *gg.* sinovom dru. Simi i Josipu naše iskreno sućutje!

† **Josip Zupan** inkulirani prošt stolnoga kaptola u Ljubljani i slato-misnik preminuo je dne 29. sgusta t. g. nakon duge i teške bolesti u 70. godini. Pokojnik bijaše do smrti vjeran svomu narodu a njegova plemenita djela i ljubav do slovenskoga naroda spominjat će se još dugo. Počivao u miru!

† **Frano Jelušić-Ročanić**, preminuo je — kako nam u sadnji dne iz Kastva brzojavljaju — danas dne 2. t. m. Pogreb biti će sutra. Bila mu lahka zemljica, a ostavšim naša iskrena sućutje!

Kancelista, kojim je povjereno vodjenje gruntovnih knjigah, sklatamiziranj su za kotarske sudove Labinj, Podgrad, Motovun i Buzet.

Našim rodoljubom u Istri, koji se ikoliko zanimaju politikom, najpače obćinskom upravom, preporučamo najnovije ladanje talijansko knjigo »*Raccolta delle leggi ed ordinanze della Monarchia austriaca, volume dodicesimo* (Edizione pel Litorale)« što no ju je izdala »Wagnerische Universitäts Buhnandlung« u Innsbruckn. Bez ove knjige nebi smio biti nitko, koji se bavi obćinskimi poslovi tim manje sada pošto je raspačana naklada isturskih »Regolamentaha«. Ova knjiga sadržaje osim: »Regolamento comunale, regolamento elettorale pel comuni, regolamento provinciale per le diete provinciali« i mnoštvo drugih zakonah i naredabah tičućih se obćinske uprave, danače i najnovije zakone za Istru od god. 1884. i 1885. ltd.

Tko bi želio imati ovu knjigu, od 580 stranicah u cieni od for. 2.40, neka se obrati na naše uredničtvo, koje će ju za nj naručiti i kući mu ju dostaviti.

Izpred suda. Iz Plćna nam javljaju, da je bio tamošnji narodni protivnik g. D. Lupetina usled obtužbe podnešene od g. *A. Nežića*, nadućitelja u Plćnu radi uvriede poštenja krivim proglašen. Poznati piskar *bačin* iz Plćna, prozvan *predsjednik osuđskoga društva* nastoji u posliednjem broju »babe svoga druga oprati al mu to ne podje za rukom jer imado premalo »sapuna«, da i sama sebe opere, a kamo li koga drugoga.

Obćinski izbori u Pazinu. Prijatelj nam javlja od tamo, da su naši pravci primili od kotarske oblasti dne 30. sgusta t. g. povraćen utok na namjestničtvo proti odgodi obćinskih izborah, opazkom, da je visoko c. kr. namjestničtvo uniožilo glavarstvu obćine Pazin, da izbore u roku, od 4 čedna obavi. Uslied toga naloga morali bi se obćinski izbori za pazinsku obćinu obaviti tekom mjeseca septembra, a mi smo znatiželjni, da li će se pazinska gospoda već jednom pokoriti vladinim naredbam.

Odnošaji u Oprtlju spadajući pod c. kr. kapetanat Poreč. Doznajemo od tamo stvarih, koje se samo u Istri bezkažnjeno dogadjati mogu. Dužnost svake države je, da svoje građjane brani, odnosno, da ih predusretne, ako ih predvidja. U Oprtlju već se od dulje vremena sistematično hoće, da ogorča boravak tamošnjemu vriednomu kapelanu jedino radi toga, da se ga odstrani, jer nije po volji nekolicini građjanah, koji neće da bude med njimi kapelan naše narodnosti, komu je dobrobit tamošnjega našega pučanstva veoma na srcu. Mašu mu kuća vrata svakojakim blatom, ga njim se zvižde, a želili se na večer vratiti u svoj stan, to ga mora koji prijatelj pratiti, jer mu je život u pogibelji. Još nam je živo u pameti, što se je onđe nedavno radilo proti bivšemu upravitelju one župe, g. Rajmundu Jelušću, čiji život bijaše uvjek u pogibelji. Mi s naše strane preporučamo slavnomu c. kr. kapetanatu u Poreču, da pokaže svoj državni nuktoritet naprama tamošnjoj obćinskoj upravi, te da učini sam potrebite korake, ako jih obćina nije kadra preduzeti. — Budu li se izgredi opetovali, mi ćemo biti prisiljeni obratiti se na više mjesto.

Kolera u Trstu kao da se je udomaćila. Nešo njoj se nikako, da nas posve ostavi. Sad raste sad pada, kao i cienа poprom na burzi. Od 27. do 28. sgusta oboljelo je 10 osobah; od 28. do 29. 7 osobah; od 29. do 30. opet 12 osobah a od 30—31 spao je broj oboljelih na 7 osobah; od 31. do 1. sept. 10 osobah.

Kolera u Istri hara najjuće u Izoli. Od suhote do srede oboljelo je tamo 29 osobah. Tamo šalje tršćanska vlada danomice parobrod sa vodom iz Nabrežine, jer su ljudi pili domaću nezdravu vodu. Po najnovijih viestih pojavila se kolera i u Kopru i Rizanu. U Voloskom kotaru, i to u Brgudu, oboljele su prošlog i ovog đedna 3 a u Skalnici 3 osoba od kolere. Po viestih iz Dalmacije i Kranjske pojavila se i tamo kolera to poduzimlju dotične oblasti najstrožije mjere, da ju u zametku zadnđe.

Na c. kr. pripravnici za učiteljišta u Kastvu otvara se škola godina 1886/87. dne 1. oktobra t. g. U pripravnicu primaju se tjelesno čitavi i dudoredno neporočni mladići i djevojke, koji se izkažu primjernim znanjem, kakovo pruža pučka učiona.

Imađo utemeljenih deset podporah po 50 for. za one siromašne mladiće i djevojke, koji dovrše početkom školske godine 14. godinu, to se izkažu dobrim napredkom. Oprost glede dobe podieljuje zemaljsko školsko vieće na 6 mjeseci.

Odkad obstoji pripravnica, nijedne godine nije se podielilo svih proračunanih podporah s jednostavnoga razloga, što nije bilo 10 djakah na propisanoj dobi.

Preporučamo svim prijateljem napredka i prosvjete, da se pobrinu za dim obilniji polazak pripravnice, jer đomo namo tim načinom u kratko dobiti dovoljan broj pučkih učiteljah, koji će znati razgovarati se s djecom.

Pobliže ubavjesti podaje ravnateljstvo.

Iz Boramšćine pišu nam 30. pr. m. Na veliku Gospu po podne prodje pod Borom dečko od 15—16 godina. Rodom je iz Krbunah. Nekoji kažu, da je ušhod izgojen u Krbunah. Dolazio je iz Pazina gdje si je nabavio šiveća. Na putu đe Borma kupi od nekoga kreatu pištolju. Osim toga imao je već od kuće jednu pištolju. Osvanuvši pod Boram sa dviema pištoljama, pruži se u boramskoj drugi na rubu bližnje šume, da razgleda novu pištolju. Ovdje raztegne kubanicu na travi te počo razgledavati novu pištolju odvijajuć vijake (vide) rodomice na istoj.

Napokon dodje red i na vijak od kocota. Pri tom okrene neopreznl dečko ciev prama sebi, kokot odapne i pogodi sam sebe u trbuh. Težko ranjen dovuče se do bližnjeg potočića, da ugasi goruću odjeću. Tuj ga našli seljaci, koji su poslali na bingestov. Odmah bi poslano po liečnika i župnika. Liečnik je pregleda mladića, nu neodvede ga u bolnicu, već ga uzme neki seljak na svoju štalu, gdje se je siromah smjestio.

Ovaj žalostni đogodjaj neka bude opomenom svakomu, kako valja oprezno postupati sa oružjem. Opominjemo osobito roditelje, da nedaju djeci do oružja, jer nesreća nikad nespava.

Nagrade dobrim konjem za kotare: Totmin, Gradiška, Pazin i Lošinj neće se dieliti za sada radi nepovoljnog zdravstvenog stanja u Primorju.

Nesreća. Dne 7. pr. m. skoči Ivan Lanca, rodjen u Gračišću a prebivajući u sv. Ivanou, u zdenac sv. Antuna, gdje se i utopi. Trsili se na sve moguće načine, da ga izvuku iz vode, all uzalud. Voda bijaše preduboka i prehladna. Tekar na 13. dan, kad no je prestala voda rasti, bacl nesretnika na suho. Imao je svezane ruke i noge.

Uzrok samomoru nije posve jasan. Kako pripoviela žena i u obće sv. Ivančani, bio je nesretnik malo pomućen. U noći, prije nego se je utopio, molio je neprestano. U jutro obuče se u svečano odjelo. Malo za tim svuče to i obuče opet svakdanje — i ode za sve vieke, rekavši: U ime Boga, što bude, bude.

Kako pripoviedaju pastiri, ciellm je putem pjevao. Bog mu se smilovao duši!

Glagoljska misa od g. V. Kosovela, o kojoj smo u svoje vrieme obširnije progovorili, izašla jeđnom danas izpod preše te se već razašilje predplatnikom.

Oni koji se u glasbu razumiju bolje nego li mi, hvale u velike rečenu misu, a na temelju toga preporučamo ju i mi svim našim čitateljem što toplije. Stoji samo 80 nvč, pak se nadamo, da će se naći svuda gdje imade još ljubavi za našu crkvenu svetinju toliko naručiteljah, da će pomoći g. skladatelju bar namiriti tiskarske troškove.

Molimo dakle sve naše prijatelje, da naruče »Glagoljsku misu« te da se tako oduže rodu i gosp. skladatelju. Tko nam pošalje 85 nvč. dobiti će rečenu misu franko u stan.

Izložba blaga, koja bijaše uređena za 1. septembra t. g. u Podgradu, obustavljena je radi kolere. Nije nam ništa poznato, hoće li se izložba obdržavati dim prestane kolera, ili će se odgoditi do buduće godine.

Upozorujemo naše čitatelje, osobito one, koji prave masine, sir itd. na današnji oglas g. *S. Lšva* iz Bača, kojim se preporuča njegov izvrstan stroj za pravljenje masla itd. što je neobhodno potrebito u većih gospodarstvih, mlekarnah itd.

Deset zapovjedih za one, koji se kupaju. U Hamburgu izdalo je jedno zdravstveno društvo deset zapovjedih za one, koji se rado kupaju. Te zapovjedi glase ovako: 1. Nekupaj se, kad si umrljan. 2. Nekupaj se, kad si prohlđio noć ili kad si radio naporan posao, a nlesi se odmorio. 3. Nekupaj se, kad iznenada oboliš, ili ako dulje boluješ. 4. Nekupaj se odmah poslje jela. 5. Hodaj umjereno, kad podješ u kupalište. 6. Kad dodješ do vode, pitaj, kako je duboka i kako teče. 7. Svlači se polahko, a kad se svučeš, hajđo odmah u vodu. 8. Skoči nagnivši u vodu, a ako to nemožeš, onda uroni se brzo u vodu. 9. Neostani dugo u vodi, a pogotovo ne ođonđe, ako nisi vrlo dvrst. 10. Poslije kupanja otari se dobro, obuci se brzo i kreni umjerenim hodom na put.

Kiselica kao sredstvo proti koleri. Čitamo u jednom zagrebačkom listu dopis iz Rieke, gdje piše od tamo među ostalim sliedeće: *g. Stjepan Borčić* c. k. dvorski dobavljač i vlastnik vode kiselice »*Strékovac*« kod Karlovca odstupio je pukovniji grofa Jelačića br. 70., nalazećoj se u posadi na Rieci svoju »*Karlovačku kiselicu*«, koja uživa i u inozemstvu najbolji glas, na poruku u vriemo trajanja kolere. Prem bijuću svo u susjedstvu krvarno oči one grozne bolesti okušano, ipak nije nitko od momčadi, koja se je služila ovom kiselicom, od kolere oboljo.

Ovaj krasni i domoljubni čin g. Borčića pribrojit valja k mnogobrojnim njegovim vrlinam, koje mu osjegurače častno mjesto među njegovimi sugrađjani. O samoj kiselici vidi oglas niže.

Neuku nauka.

Lišk od otoka vimena. Često biva, da kravam o teljibi otoče vime, a navinalito prvenkinjam (koje prvi put telo). Ne pazi li se na te, te odmah ne lieči otekio vime, to može veliko šteto biti. Čim se opazi, da je ponešto zarumenilo vime, to otvrdnulo, treba odmah polako, koliko moguće, izmusti onu stau, nad kojom je vime otekio, te načiniti ovaj maz: uzmi koliko treba lovačo zemlje, to iz nje, dodavajuć vinskog octa i nešto soli, načini blato pak tim namaži otekio vime. To se ponavlja dotle, dok splahne otok. Da tele može sisati, treba prije mlakom vodom oprati vime i sise, kad se tele napije, izmuze se ostatak mlieka, da se u vimenu ne zametne tvrdak. Potle se opet omaže frškim nadinjenim blatom. Kad je već minula pogibelj, može se toplom guskinom li svinjskom masti mazati vime.

* * *

Pogibelj od mraza. Kad ti pogibelj zapriieti od mraza, da očuvaš nježno biljke od njega, kao što su: dinje, krastavci (ugorki), mladi grah (pasulj), rajčice (paradajz), a ti ih u predvečer pokri papirom, da ga vjetar ne odpuhne, metni kakvu grudicu na kraj papira. Tako je neki gospodar veliki nasad dinjah očuvao od mraza, dočim su one biljke pomrzle, koje je ionel ltd. pokrio.

* * *

Lišk od zatvora vode kod blaga. Dogodi se, da se kadšto zatvori voda u kojem živinčetu, te se ne može izpišati. Kad se to opazi, da se izbjegne nesreći, treba takovo živinče odmah liečiti. Evo takova lieka:

Nakopaj si trputca i peršina s korenjem skupa, operi, te skupa kuhaj. Taj uvarak daj bolestniku na malo popiti; tako njeki no koj put, ozdravit će bolestnik. — Ili uzmi jednu šaku peršinova sjemena, prokuhaj ga u 2 litre vode, pak podaj živinčetu na dva puta piti ili ga tim uvarkom zalij.

Preporuča se takođjer ovaj liek: uzmi po 35 grama (2 lota) od peršinova, kuminova, gorušičina (muštardina) i sladkoga janića (komorančeva) sjemena, sve to skupa k'vrih 10 satih moći u octu ili odmah skuhaj, procjedi, te na mlako podaj blacu na tri puta piti. — U tu svrhu mogu se rabiti takođjer vrlo uspješno vrški od koprive.

Svaka bolest treba da se odmah u svom zametku lieči, da se preduzetne neopredi.

* * *

Kako se sumporom uništе stienice? U sobi, u kojoj ima stienicah, treba zapaliti 10—12 grama sumpora (žvepla), prema veličini sobe, pa brzo izaći iz sobe, jer sumpor jako hudi i čovjeku, ter ostaviti dva sata, da se sumporska para razvije i prodje u sve rupice i pukotine stienah, u kojih se nalaze stienice. Ako su i stvari (pokućstvo) u toj sobi stenićave, onda ih netreba iznositi van, nego izpod svake postelje treba zapaliti po malo sumpora, da para prodre u perinje i posteljinu. Nekon 2—3 sata treba pootvarati širom prozore i vrata, haljine i posteljinu izniesti van i dobro provjetriti, da se od sumporske pare oćiste. Ovako češ se oprostiti stienicah za svagda. — Isto se tako sumporom tamani sva gamad, kao što su tekuti u kurujacih (kokošinjacih). A perad biti će zdravija. Pazi ti valja, da se štogod neupali.

* * *

Kvrgavice kod konja. Ljeti se često zbiva, da konju ovdje onđe žila pukne, te krv teče. Krv mami muhe, koje su konju jako nesnosne. Kao lijek proti ovomu krvi može se upotrebiti hladna voda, kojom treba po nekolliko puta na dan oprati ranu. Krv će uslied toga prestati teći i broj muha, koji na konja nasada, smanjit će se, a konju umanjiti muke, koje mu muhe zadavaju. Kod dobro hranjenih konjah se može upotrebiti i kakvo čistilo, da se izčisti. —

* * *

Dobre krave muzare. Da odgojiš dobre krave muzare, podaj brašljen junćem (telićem) kroz tri mjeseca prije teljtbe svaki dan po dva puta za šaku skuhana lanenog sjemena.

* * *

Da pas oslobodiš buhah. Iza kako si konje počesao, latum četkom (kofom) počešl odmah buhava psa. Učini tako nekoliko dana zajedno, pak đeš posve uništiti buhe, te pas neće imati muke.

»S. G.«

Zahvala.

Ožalošćena obitelj pokojnog

Ivana Mandića,

izrazuje ovim najtopliju zahvalu svim štovanim prijateljem i znancem, koji su počastili milog nam pokojnika, sprovodši ga do hladnog groba.

Boljun, dne 29. kolovoza 1886.

Obitelj.

Listnica uredničtva.

Pobratimu Franu. Om osoba stanuje: Via Malcanton Br. 2, možeš se obratiti i na g. Frana Žitko, Corsia Stadion Br. 1.

Lutrijski brojevi

dne 28. sgusta

Tret	21	60	23	29	55
Buda	85	32	21	43	60
Linc	78	40	05	11	48

dne 1. septembra

Prag	74	68	33	14	78
Lavov	6	24	61	17	18
Hermanstadt	90	40	80	19	1

Tršćanska burza

dne 1. septembra

Austrijska pap. renta	for.	84.50	do for.	84.65
Ugarska » »	»	94.40	» »	94.60
Iста u zlatu 4%	»	107.45	» »	107.60
Dionice nar. banke	»	878	» »	879
» kredit-banke	»	278.50	» »	279.—
Talijanska renta	»	98.⅞	» »	99.—
London 10 lirah sterlinah	»	125.⅛	» »	126.⅛
Napoleoni	»	10.01	» »	10.—
C. kr. cekini	»	5.86	» »	5.88
Državne marke	»	61.70	» »	61.90
Isto francezke	»	49.80	» »	49.95
Talijanske lire	»	49.65	» »	49.80

Mlad i okretan Hrvat

sa sve učilištnom naobrazbom, kojise je posvetio trgovačkoj struci, traži prikladno mjesto u kojem novčanom zavodu ili velikoj trgovačkoj kući kao **knjigovođa ili dopisnik**. Isti je vješt u dopisovanju u **hrvatskom** (i ćirilicom), **njemačkom, ruskom, bugarskom i češkom** jeziku, a razumje i **talijanski**. Vješt je i **stenografiji i jednostavnomu knjigovodstvu**. Na uvid stoje izvrstne svjedočbe. Ponudbe pod **K. Z. 100** poste restante **Zagreb.**

Proljetno zdravilo

najboljše i najuspješnije proljetno zdravilo, koje je nuždno za osviježenje krvi i uzdržavanja zdravlja svakomu, koli mladomu toli staromu, jest ol ovdašnjeg p. n. obćinstva obljubljeni i visoko cienjeni

Voda Ofner Rákoczy,

braća Loser, Trst.

koji je stigao netom avizé; svojimi vrlo bogatimi mineralnimi sastavinami premaša sve ostale *tu i inozemske gorčice*, stekao si je glas svuda od naj prvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domaćih radi dobrote te se upotrebljava kano sveobći domaći lek. Može se uvjek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i lekarnah.

Skladište u Trstu kod g. Giov. Ollia I kod vlastnika 12—20

Braća **Loser.**

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

for. 1·50

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via morente 50—55 vochio N.ro 4).

Pečati iz kaučuka

Najprikladniji žepni pečat sa perom, olovkom i bilježkom.

samo for. 1·50

Samoinkan žepni pečat fr. **1·20**

for. 1·20

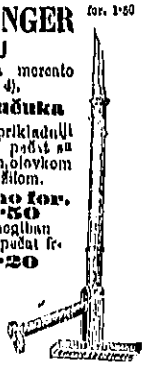

Nadalje svakovrstne pečate za obćinske, župne itd. ur uredu najjeftinija cienu.

G. PICCOLI-jeva esencija želudčana iz Ljubljane

Odprejo kisle in zakisane pota in zdravniki priporočajo kot najboljše, kadar želodec ne prebavlja, kadar ga peče, kadar ima kislino, kadar ga tišči, kadar ima kislo grenkobo, kadar ga bolijo, kadar ima kislo bruhanje, kadar ga bolijo, kadar ima kislo bruhanje, kadar ga bolijo, kadar ima kislo bruhanje

Broj 36. U Trstu 9. setembra 1886. Godina XVII

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 30 novč. za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šilju poštanskom *vaglavicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na-malo 1 br. 5 nvč.

Još Opatija.

I.

Iz podlistka br. 33. i 34. ove godine mogli su naši čitatelji uviditi, koliko se je već toga i na kakav način napisalo o našoj dražestnoj Opatiji. Nebi bio podpun opis kad bismo mi istarski Hrvati zašutili i najnoviju knjigu, koja se Opatijom bavi. Izašla je ovo godine u Beču na vanredno debelom i ukusnom papiru, pod imenom »*Rastrošeni listovi iz Opatije*« (Lose Blätter aus Abbazia); sjajnoga je oblika, prilično debela a ima tek 90 polovicom izpunjenih stranicah. Kad bijaše još pod tiskom, doniesle su bečke novine kratke izvadke iz nje, gdje se baš negovori najpovoljnije o našem narodu i jeziku. Budući se je k tomu još javilo, da je bezimeni pisac neka visoko stojeća osoba, koja da je dulje boravila u Opatiji, to nismo oklievali izdati 6 for., da ju nabavimo.

Nepoznati nam pisac sam u predgovoru kaže, da bi bilo skoro ludo uz raspravu i opise, koji već ob Opatiji obstoje, pisati novu knjigu o toj kupolji.

Mi s naše strane sasvim pristajemo uz njegovo mnienje, jer je više puta mnogo bolje ništa nenapisati nego štogod površna u sviet turiti. Vrstnost pisanoga djela nesudi se po veličini i debljini knjige nego, po kakvoći sadržaja. Prije nego li stupimo na javnost — ne bilo prostim opisivanjem — nastojat ćemo, da budemo istiniti, da opišemo stvari i odnošaje onakve, kakvi jesu. Dali je tako postupao i nepoznati pisac, neka sude naši čitatelji sami iz nekojih izvadakah gore spomenute knjige, koje u provodu niže doslovce donašamo.

Mi nepoznajemo njemačkoga jezika u svih njegovih finoćah, nu toliko ga poznajemo, da možemo kazati, da je već za nas njemački jezik, kojim je rečena knjiga pisana, dosta lok. Vidi se iz svakoga člančića, da to nije maternji jezik nepoznatoga nam pisca. Dok opisuje divan opatijski položaj, dok crta tamošnju floru, dok živimi bojami ističe naravne ljepote toga kraja, neimamo ništa prigovoriti, ako je i gdjegdje i štogod rečeno, čega Opatiji još nikada opazili nisu. Po ovih opisih upoznajemo u piscu čovjeka, koji znade visoko cieniti istine i ljepote naravi, koji nalazi svoje blaženstvo u nepokvarenoj božjoj prirodi. Nu kad se upušća opisivati način života i običajo tamošnjega pučanstva, njegovu narodnost i jezik, to se odmah opaža, da je pristran, površan i netočan. On nazire svuda u Opatiji nekakvo ostanke tobožnje mljetačke kulture; njemu je taj naš kraj obitavan s goljnimi Talijani; za njega neobstoji hrvatsko pučanstvo Opatijsko. Dosliedno i imena mjestah i krajevah pisana su samo na talijansku kao n. p. Proluca, Kantridos, Costrena, Porto Rè itd.

Da se uzmogne podati vjernu sliku kojega pučanstva, valja ili s tim narodom obćiti ili bar obratiti se na vjerodostojno osobo, koje su nikle iz toga naroda, ili koje med njim živu. Iz rečene knjige doznajemo doduše, da je nepoznati pisac dosta obćio sa nekim opatijskim »barkajolom«, nu dvojimo, da je od njega mogao crpiti onakvu sliku opatijskoga pučanstva, kakvu nalazimo naštampanu u toj knjizi. Znadomo također, da *sei faktori*, koji imaju kakvu riečkod opatijskih kupolji, nastoje, da tomu kraju podaju nekakav njemačko-talijanski značaj, al opet znadomo dobro, da će čovjek, koji želi nešto za javnost napisati, naći putovah, da se obrati do onih vrielah, iz kojih će samo *istinu* i ništa drugo nego *istinu* crpiti.

Dive se pisac veličanstvenomu položaju opatijske crkve, koja da je polag napisa nad vratima sagradjena godine 1506, pripovieda nam, da je južna Željeznica htjela sagraditi duž glavne cesto novu i veću crkvu zahtjevajuć, da joj se pripusti pravo patronata, nu na ovo posliednje da nije htio pristati tršćanski ordinarijat.

Iza toga nastavlja doslovce: »Un crkvu nalazi se stan svećenika »i škola od njega upravljana. To je »jedina škola u Opatiji te uz nemalo »nezadovoljstvo pučanstva *slaven-*»*ska*. Djevojčice i dječaci su za-»jedno. Vidi se jih svakim jutrom »bliedih lica i najviše bosonogih, »kako polaze u školu noseć svaki »u ruci malenu staklenicu sa crnilom. »Dali ta djeca štogod uče, nezuam, »nekoje je ipak učitelj (der Maestro) »na to dotjerao, da mogu na korn »pjevati nekoje slavonsko pjesme. »Imam pred očima maleni prostor, a »medju djecom i učitelja stojećega »uz nekakve surove (robe) geogra-»fičke karte, kako opetovano djecou »na red pozivlje. Kad učitelj ide na »Rieku, tada neima škole te sva djeca »leto bučno i veselo svojim kućam. »Kao što djeci malo prija polazak »školi, tako nemaro odrasli u dolav-»nih dnevih polaziti crkvu. Nikad se »nevidi, kao što drugdje, pobožnih »ženah ili staracah, da polaze crkvu »te ako ju kakav stranac nepohodi, »te najviše puta čita svećenik misu »za samoga sebe.

»Mnogobrojniji je pako polazak »crkve nedjelnim dnevom te pruža »stojećemu na vratih osobiti prizor »kad motri klečeće, širokih i neliepih »lubanjah, koje nam, na van virućimi »vratovi još jače razširene, pružaju sliku »skroz povaljenih piramidah. Klupe u »crkvi jesu privatno vlastničtvo, svaka »obitelj ima svoju klupu, koju i uz-»država. Nepozvanoga se gosta, koji »bi se htjeo unutra sjesti, gleda prie-»kim okom. Muškarci stoje ljeti radje »u hladu sjenatoga kostanja pred cr-»kvom. Još mnogobrojnije nego li k »misi dolaze ljudi oko 3 sata poslije »podne k blagoslovu, gdje se razvija »velika »oloģanca«: »Liopotice« boz »boje (die farbloson Schönen) sa svo-»jimi šiljatimi dragimi, po mogu-»nosti nakićeno po propisih najnovije »mode i nekoje vrlo ukusne«.

DOPISI.

Iz Buzeščine, agusta 1886. Protivnička stranka neprestaje snovati svoje spletke medju našimi kmeti. Počeli su opet šarati nekoji i nagovarati na svoju ruku. Gdje nije mehka kost za progristi ju, ondje po madjarski tuče i silju nesloga, budi s privatnih, budi s obćenitih razlogah, da uzmogne barem razbiti slogu med pukom. Preporučamo svim, da paze dobro na one, koji se slade samo u vriome izborah, da im nevjeruju. Lahak je takvim odgovor, gdje da su bili do sada? Samo pred izbori nešto nadju pak brundaju. Preporučamo čim toplije osvješćenim Račičanom i svim tamo, makar njim došao predikat i sam Grozić ili Grossi ili svi konfoderci iz Draguća, da njim nevjeruju. Nadalje preporučamo hrabrim Krašanom, da si izaberu svoje ljude, poštene mužove, kakono su to kod zadnjih izborah.

Buzetjani su zagovarali, da Vas ne odciepi samo tada kad su vidili, da će im se uzeti obćinsko gospodarenje iz rukuh, jer dok su na obćini, osigurano im je življenje. Odcieplenjem Krasa Buzetjani su samo htjeli osjegurati si život bilo privremeno i makar bez Krasa, jer s vremenom bi se Krašanom opet omilili te opet Krašane pod svoja krila primili, kako su to i g. 1868. Dakle pošteni i hrabri Krašani odlučite složno birati muževa, koji se neće pustiti kupiti za ikoju cienu. Odcieplenje Krasa vam je osigurano, al pazite, da je u budućim bližnjih obć. izborih vaš spas. Oni koji su zagovarali i branili vaša prava, održati će riječ. Nevjerujte onim, koji su vam dosta novca pozobali za utoke da vas od Buzeta odciepe. Tako

PODLISTAK.

Dijamantne poljane u južnoj Africi.[1]

Glavna mjesta, u kojih se dijamanti kopaju, jesu četiri: Kimberley, Bultfontein, Du Toits Pan i Dee Brs. Sva četiri jesu jedno od drugoga odaljena po prilici jedan sat. Najveće i najizdašnije kopi dijamanta nalaze se u Kimberley-u, i to upravo usred grada. Tu nadjoše prve dijamante, a jedva kasnije nadjoše ih i u drugih trih mjestih oko njega; tu počeše također najprije kopati, te nije čudo, da su već na pojedinih mjestih probušili zemlju do 1000 noguh u dubljinu. Kakovih 15 akcionarnih družtvah ima u Kimberley-u svako svoju veliku kop, a u ostalih mjestih radi ih razmjerno manje. U kopih dijamanta radi se po prilici onako, kako i u ugljenicih. Najprije kopa se u dubinu, a zatim na strane, kako teku slojevi plave zemlje. Izkopanu zemlju dovaža se do glavnoga izlaza, a odavle ju stroj u velikoj i čvrstoj spremi ili posudi po dvih željeznih konopih ili užetih kao tračnicah gore izvlači. Uvjek kad jedna puna sprema ide gori, druga prazna po dvih drugih željeznih užetih teče doli. Vani se zemlja nalaže u vagone i vozi na polje, gdje ju crnci tuku na drobne komadiće i vodom poljevaju, da se razpade. Takovu voze u jedan stroj, koji ju vodom pere tako, da sama zemlja vodom odtiecа a dijamanti i drugo naravsko kamenje ostane na finoj rešetci. Sad se dijamanti prebiraju i diele od naravskih pješčacah. Po koj dijamant nadje se već kopajuć zemlju u prokopih ili tukuć zemlju na polju, nu najviše se ih ipak ulovi u željeznu mrežicu. Svi nadjeni dijamanti pripadaju družtvu dotične kopi, dočim ono radnikom izplaćuje dnevnu zaradnicu od 3 do 4 lire šterline na čedan, e. jedno, da li se što nadje ili ne. Svako družtvo mora dakako dobro paziti, da težaci povrh svoje plaće neznadže i nadjene dijamante; jer bi ono na taj način uz najbogatije vriele dijamanta moralo propasti. Mjesta, na kojih se dijamanti kopaju i traže, ogradjena su visokim plotom tako, da radnici samo na jedna vrata ulaziti i izlaziti mogu. U kuć ol na vratima stoje stražari, koji iza dovršene dnevne radnje najstrožije pregledaju izlazeće radnike, opipav i pretraživ im najpomnjivije usta, nos, vlasi i cielo tielo od pete do glave. U prokopih, na polju i svagdje, kamo se radnik makne, ima uza se nadzornika crnca, koji budnim okom prati svaki njegov kret i nepusti ga s vida pri najednom poslu. Osobito imaju na pazki Europejce, jer su oni družtvu najopasnieji. Uz takav nadzor mislio bi čovjek, da se nitko više neće polakomiti za svjetlucavim kamenjem, kojeći se ostre kazni, koja ga čeka kao krivolovca; ali tomu nije tako. Uzprkos svemu strogomu nadzoru i pregledavanju, lukavi i drzoviti radnici mnoge su dijamante nepravedno odnesli i prodali kojekakvim tajnim trgovčićem na veliku štetu družtavah. Da se tomu zlu na put stane, a narodito, da se prepreči prodavanje naravskoga, nebrušenoga dijamanta, dala je englezka vlada u Cape Towan družtvom vlast pregledavanja ljudih na svakom mjestu u cielo Kaplandiji i jedno postrila jur oštre zakone proti krivolovcarenju. U svih mjestih, gdje se dijamanti kopaju, kao i po svih ovećih gradovih južne Afrike, imaju sada družtva dobro uredjene uhode ili špijone, koji imadu pravo na putu, na željeznici, na parobrodu i svagdje pregledavati sumnjive putnike i njihovu prtljagu. Takovi »špicelle« ne samo da vrebaju, nebi li gdjekoga uhvatili prodavajuć naravne dijamante, nego i sami — osobito u Kimberleyu — nudjaju takovu robu na prodaju, al jao si ga onamu, koj bi sa na tu meku ulovio! odmah bi ga uhitili i sudu predali, te bi za dijamant, velik kao pšenično zrno, čamio od 5—10 godinah u tamnici.

1) Vidi broj 32.

gledajte, da prije nego li vas se odalji od Buzeta, izrušite poštenim ljudom občinu u ruke, da vam pokažu pošteno u kojem stanju stoje vaše občinske stvari i imanje.

Nije potrebito mnogo kazati svim poštenim buzetske občine, jer znademo da su vidili kod zadnjih izbora za občinu i carevinsko vieće kako su nekoji sleparili i napokon nekoji iz Pazina pozive slali dužnikom i nedužnim, da dodju Pierotu Baretu, da mogu sačuvati K—mušovo prijateljstvo. Nezaboravite kako su vam kruh pobrali, da poginete od gladu ili da morate kući ići. Sjetite se kako su došli sa pedesetačom, da pokupuju po Buzetu i kod poštenoga Meniga Krivičića postelje samo da morate kući bježati. Znate da oni, koji su vam svake pogrde izrekli, koji su vašim pravkom, koji vas vode poštenim putem, prietili i nije im bilo skoro sigurna život po Buzetu. Zapamtite si dobro, da su mnogi od vaših neprijatelja, koji žive razkalašeno i neduženo te da takovi nevjeruju u Boga, i radi toga pogrdjuju najpoštenije svećenike od kojih jedino čujete koju poštenu rieč, i od kojih nastoje vaši neprijatelji, da vas odiele, te da postanete po malo njihovi robovi, da vas rabe kako svoju živinu.

Ovakovi protivnici neće vam zaista nikad ništa dobra učiniti. Za to vam preporučamo, da se držite svojih prijatelja, koji misle i rade za vas uvjek pošteno.

Pogled po svietu.

U Trstu, 8. septembra 1886.

Dne 5. t. m. odpotovalo je Njeg. Vel. car i kralj Fran Josip iz Pešte u Galiciju, gdjo će prisustvovati velikim vojničkim vježbam. Osim velike vojničke pratnje, odputovaše s Njeg. Veličanstvom i zapovjednik sbora grof Pejačević. Kako brzojavljaju iz Lavova, dočekan je car i kralj svuda u Galiciji najsrdačnije.

Čitava Europa ne bavi se ovaj par ničim drugim nego li bugarskim pitanjem. Knez Aleksandar vraćajuć se iz Lavova preko Bukarešta u Bugarsku, bijaše u svih mjestih i gradovih što svečanije dočekan. Kazali smo već zadnji put, da neće htjeti Rusija nikako trpiti prekosnoga kneza na bugarskoj knežovskoj stolici, te da će nastojati, da ga čim prije iz Bugarske odstrani a tim ujedno i englezki upliv na Balkanu uništi. Najnovije viesti iz Sofije potvrdjuju naše nagadjanje. Knez Aleksandar vratio se doduše u Bugarsku, nu bijaše već u Lavovu osvjedočen, da mu neima u Bugarskoj obstanka. Pošao je naime tamo, da se uzmogne kasnije sam častno u Njemačku povratiti. Dočok kneza u Sofiji, njegov odstup i u obće današnji položaj u Bugarskoj, crtaju nam sliedeće brzojavke iz Sofije:

Poslije ovacijah o dolazku uputi se knez u svoju palaču, kamo malo zatim dodjoše častnici te mu se pokloniše. Kada jim je knez izjavio, da kani odstupiti, uvjerahu ga o svojoj bezuvjetnoj vjernosti te ga zamoliše da ostane, jer su odlučili oprieti se ruskoj okupaciji do posliednje kapi krvi. Strana vojska, rekoše, moći će uljezti u zemlju samo prieko njihovih lješinah. Poslije častnikah dodjoše u rezidenciju viši činovnici, kojim knez reče: Ja nosim u svojem srcu otvorenu ranu, kao čovjek mogao sam griešiti, no kao knez vršio sam, kako mislim vazda svoju dužnost.

Položaj je osbiljan. Radi odstupa knežova sastat će se veliko Sobranje. Europska diplomacija nije još poprimila sa vladom diplomatičke odnošaje. Za dočeka knežova dieljeni su ruski plakati. U svratištu Bulgariji, u stanu Stambulovljevu sastalo se je ministarsko vieće. Obće se drži, da će knez ostupiti. Njegova nakana pobudila je u pučanstvu veliku uzrujanost.

U današnjem ministarskom vieću nije se ni povela rieč o tom, da li bi knez Aleksander imao ostupiti — jer je to izvjestno poslije njegove jučerašnjo izjave njemačkomu i ruskomu zastupniku, nego je samo zapodjenuto pitanje, uz koje modalitete da knez odstupi. Knez želi, da se umjesti regencija. Onaj dan, kada knez ostavi Sofiju, a to će se doskora sbiti, ustrojit će se jamačno ministarstvo iz Stambulova, Cankova, Karavelova i Radoslavova.

Kako se čuje, proglasila se s ruske strane izjava, po kojoj Rusija nekani posjesti Bugarsku dokle god bude u njoj vladao red. Kneževim nasliednikom označuju obće princa Oldenburžkog.

Iz Biograda brzojavljaju, da je kralj Milan, vidoći, da je situacija još uvjek napeta, odgodio iznova svoj put u Ugarsku. Dok se knez Aleksander bugarski konačno neodluči, dali će u zemlji ostati ili pak otići, neće se imenovati za Bugarsku srbski zastupnik. Oprovrgava se službono, da je Srbija bila oficijelno zastupana kod dočeka kneza Aleksandra u Sofiji.

Glede kneza Aleksandra reć bi, da su sve velevlasti t. j. Rusija, Austrija i Pruska sporazumile. U Francuzskoj podpisan je knezu putni list za Sofiju i natrag u Njemačku.

Francezke novine pišu skoro sve u prilog Rusiji a proti knezu i njegovoj štidonici Engleskoj.

Englezi biesne upravo proti Rusiji grozeć njoj se makar i sa otvorenim ratom nebude li više u obzir uzimala englezko interesa na Balkanu.

Iz svega sliedi, da je knez Aleksander od Rusije prisiljen ostaviti Bugarsku a pošto nemože naći dostatna oslona ili pomoći kod ostalih velevlastih, pokorit će se za kratko vrieme ruskomu zahtjevu.

U slavu
Franu Županu
svećeniku i učitelju učiteljа
u
Poljanah-Istra.

Dà, slava Ti, nek svietom slava zamni!
Ti uzor naš, i diko naša velja!
Ti zapatniče tužnog Istra rodа,
Miljenik neba, ponos naših šoljа!

Jur ljeta trieset strmu krošnjа stazu
Nadobudne nam naše gojeć nade;
Sa sitno djeco Istri stvaraš bedem,
Da tudjim jednom prod njim u prah pade.

Ti Istre sinke k novoj vodiš sreći
Neponjatnim nam darom i vještinom;
Ti skroman si, ko hrašće ruža bujna,
Ta slava samo izvojšti se činom.

Na vječan spomen tužnom Istre sinu
Gle lovor-vienam kitimo Te, diko!
Jer zlato, srebro tudjin nam ugrabi,
Al lovor ne, što izpod Učke niko.

Mukotrpnom sad dalje deder stazom
Na lieta mnoga. Višnji neka dade;
Dà, slava Ti, nek svietom slava ori,
Ti ponosu — naš narod nek to znade!

Učitelji Istovatelji.

Franina i Jurina.

Jur. Ča misle va Pazine od oneh noveh članî političkega družtva?

Fr. Ča oneh spod Ladonji?

Jur. Ja, one ki je moj Ženso nagovoril.

Fr. Dragi ti, ča te misliš od njih? Ni kako i rečka čitaonica kade je jedinega od njih prijela.

Jur. Zač pak niš?

Fr. On je dobar čovek al on se nerazume va teh stvarah, rečka čitaonica i pazinsko političko družtvo tô je njemu svejedno.

Jur. Ča mu ni moj Ženso sve stomačil?

Fr. Je je mu stomačil on i Staklar, ma onako kako njim s' Poreča zapovedaju, zač sirote neznaju ni samiviše lego on. Za njih se ne pita, da misle svojum tikvum, samo da brbljа i lažu.

* * *

Fr. Ma ča biš ti Jure rekal, po ča se shaja va Poreč on leprinački bogataš s Ičić?

Jur. Ha, tamo da ga gospoda pozivlju na neki sveti.

Fr. To sam i ja čuj, al govore, da tamo nikad ust neodpre.

Jur. Proval je nebore sveta pak zna, da je dobro govorit a još bolje mučat.

Fr. Onda neka mariš doma ostane.

Jur. Dragi ti, malo j' grdo zamerit za poročkoj gospode a pak znaš i sam, de mu ni justo kvivo ako tamo gre.

Različite viesti.

Previšnji dar. Njeg. Vel. car i kralj Fran Josip I. blagoizvolio je podarovati tučom oštećena stanovnike podobćine Draguć sa svotom od for. 400 iz svoje privatne blagajne.

Nadamo se, da će ovaj previšnji dar doći u prave ruke, što nebijaše do sada uvjek običaj u bunoštakoj obćini.

Imenovanja. G. Anton Crnivec učitelj na pripravnici u Proseku i g. Anton Košuh suplent na gimnaziji u Gorici imenovani su privremenimi učiteljи na učiteljišću u Kopru.

Diocezansko viesti. Pronosi se po mjestu glas o sliedećih promjenah medju svećenstvom tršćanske biskupije. G. Budin Josip duh. pom. pohaći od sv. Antona k Jezuitom; g. Miklavčić Dragutin iz Rojana k sv. Antonu staromu; g. Gasparšić Aloiz. dolazi iz Pazina u Rojan; g. Scabar Ivan ide od Jezuita u Milje a g. Buttignoni Ivan kao vjeroučitelj koludriean. Nejamčimo za istinitost ovih promjenah te budu li trebalo što izpraviti, ćemo to u sliedećem broju.

Djaci u biskupskom konviktu. Iz priloga diocezanskog lista za mjesec agust vadimo sliedeće podatke o broju i uspjehu mladeži biskupskog konvikta u Trstu.

Djakah bilo je u konviktu u svemu 38. Po razredih dielo se ovako: U VIII. razredu 3; u VII. 1; u VI. 3; u V. 6; u IV. 14; u III. 5; u II. 6. Rodom su većinom iz Istre, zatim su nekoji iz Trsta i okolice, te iz Krasa. Po uspjehu: Odlikašah bilo je 10; sa prvim redom 23; sa popravkom iz jednog predmeta 4 i 1 sa drugim redom.

Mladići hrvatske narodnosti nisu niti posliednjeg tečaja podučavani u materinskom njim jeziku, dočim su njihovi drugovi slovenske, talijanske i njemačke narodnosti u tom srotnji bili. Govori se, da će se i toj nepravdi početkom budućeg školske godine doskočiti a do tamo nije daleko, pak ćemo brzo da li čuti bijahu u glasovi istiniti.

Otvorenje školah u Trstu. Zdravstveno vieće za Trst i okolicu odlučilo je a ministarstvo potvrdilo, da se neimaju otvoriti do 1. oktobra t. g. koli pučke toli srednje škole u Trstu i okolici, te radi vladajuće pošasti. Prestane li do tada bolest, otvoriti će se škola dne 1. oktobra, inače će isto vieće kasnije savjetovati, kada bi se imale otvoriti škole.

Ovo neka si zapamte oni naši mladići, koji polaze srednje škole u Trstu.

Mjesto tajnika za obćinu Pazin razpisalo je tamošnje glavarstvo u službenom listu tršćanske vlade. Kao glavni uvjet stavljaju pazinska gospoda temeljito poznavanje talijanskoga kao *službenoga* jezika i poznavanje kojeg *slavenskog narečja u toliko, da se bude mogao tajnik sporazumiti sa kmetovi.* Plaća iznaša 700 for. i pravo na mirovinu. Ufamo se, da je ovo posliednji čin pazinske gospode kod obćinskoga glavarstva, a da li je taj prisiljan i redovit, dvojimo vrlo znajuć, da su se gospoda jedino spletkarenjem održala do danas na obćini, budući njim je već davno iztekao mandat. Novi izbori imadu se obaviti ovog mjeseca, u zastupstvo doći će većinom drugi ljudi, al pazinska se gospoda neustručavaju razpisati mjesto tajnika, s kojim neće oni nikako upravljati, pa makar se na glavu postavili. Znademo mi i svatko drugi s nami, da je gospodi jedino do toga stalo, da namjeste svoju »kreaturu« kao tajnika, al se vrlo varaju ako misle, da će buduće zastupstvo njihove stope slieditі. U interesu samih molitelјah upozorujemo svakoga, da promisli dva puta prije nego li uloži molbenicu, jer talijanski jezik neće biti za sva vremena službenim jezikom u obćini Pazinu. Mudromu i jedno oko dosta.

U Berseču dne 28. agusta 1886.

Danas, pošto je naš g. župnik obavio sv. misu i učinio obične zahvalne molitve na svršetku školske godine uz prisutnost ovdješnjeg pobožnog puka, držao se je običan školski izpit. Prisustvovali su izpitu uz neke iz domaće i g. glavar Gaudenzij Zupar, g. lovranski učitelj i više gospode iz Mošćenicah.

Muške djece je polazilo 71 a ženske 40. Malom iznimkom djeca su marljivo polazila školu a g. učitelj Niko Pajalić točno i duševno vršio je svoju dužnost To nam najbolje svjedoči izpit. Djeca su veoma dobro odgovarala u svih predmetih a ljepopis je baš krasan. Glede poljodjelstva zaslužuje naš g. učitelj najveću pohvalu. Tuj smo vidjeli od same školske djece učinjene vile, grablje, motiku, stube njakve a i više komadah orudja, potrebita za obradjivanje polja i za kuću.

Tako valja g. učitelju! Djeca će se naša baviti većinom poljodjelstvom a Vi ih zato sa svakoga pogleda pripravljate Zato budi Vam od svih naš hvala a dobri Vam Bog obilno trud naplatio.

Naš g. učitelj držao je marljivo i opetovnicu, na koju je dolazilo uz 10 dužnih i dotvorica odrasлih, koje je on rado i marljivo svakog četvrka i nedelje poučavao. — Dojduće do godine, ako Bog da, biti više opetovničarah, jer mi svi rado polazimo školu; mi bo smo osvjedočeni, da crkva i škola preporadja čovjeka i da se samo po ovih domogne vremenitog blagostanja i vječne sreće. Da mi toliko cienimo školu, zasluga je prevriednog g. župnika Golmajera. On je za svoja plemenita djela samo u Berseču zaslužio cielan pojas — zato mu iz daleka na dobivenoj zasluženoj časti čestitamo i jednoglasno pozdravljamo ga sa: *Živio.*

Berečđani! polje nam je maleno, trgovina nam je loša a na moru nelde sretno, doljad množi nam se. Djeca su naša blistrog uma i radina, a toga ne povedimo se za ljudjaci. Dajmo svoju djecu u veće škole, za učitelje, svećenike ili u zanat za postolare, klesare, zidare itd. U Kastvu je delavska škola te nam najbolju priliku podaje, da našu djecu za budući život pripravimo.

Pomozimo si sami pomoć će nam i Bog. On pomaže težaka i ne ležaka. — Dakle Bersečani napred!

Pučka učiona u Poljanah, obćina Voprinac, završila je svoju školsku godinu 28. pr. m. Čuli smo češće pripovjedati o izvanrednom napredku u toj školi, pak nas jur više godinah srce vuklo, da se o tom na svoje oči uvjerimo. I eto, nadjosmo se spomenutog dana sa nekoliko prijateljah na izpitu. U prisutnosti školsko mladeži i nekoliko pučanstva održano je prečastni gospodin Ivane Župan, svećenik i vrli učitelj svetu misu, da se zahvali Svevišnjemu na sretnom svršetku.

Izpit počeo sa vjeronaukom, jer je temelj i svrha valjanu uzgoju vjera i čudorednost. G. učitelj pita jasno i kratko, a djeca odgovaraju u *podpunih*, razgovietnih i glasnih odgovorih; a oči njim vazda uprte u svog dičnog učitelja, neopažaš mucanja ili prišaptavanja.

Da čujemo čitanje. Ako si se jur divio kod nauka vjere, valja sad od čuda da se snebivaš, kad ti djeca prve godine čitaju posve gladko; podižu glas i postaju gdje treba, te jasnim odrješitim govorom pripovjedaju ono, što su čitali. Reći ćeš, bit će jedan, dva. Ne, velju ti, *svi tako!*

A što ćeš, kad čuješ iz vjeroučnog vriela pripovjedati ovo: škola se otvorila 5. novembra, a ja se odputih oko Božića, da vidim, kako g. Župan počima učiti čitanje. Al bio prekasno, djeca čitahu već dosta gladko, jer gosp. Župan svrši cielu *abecedu* u *jednom tjednu!* Treba li sad da Vam pripovjedamo, kako je išlo dalje na izpitu? Bilo bi suvišno.

Izpitu su prisustvovala i njegova tri djaka prvog razreda riečke gimnazije, sva trojica svršila I. razred *s odlikom*. Dični je taj učitelj toli za školu zauzet, da pošilja siromašne i čestite djake na svoj trošak u škole.

Zanešeni kako što jesmo s tog izpita, pisali bi tri dana o njem, nu obzirom na malen prostor Vašega cienjenoga lista zaključujemo sa riečmi jednoga vjeroučitelja: Ma stanovno i u Boču, duoi će svake godine na izpit u Poljane.

Nekoliko mladih učiteljah, zanešenih izvanrednom vještinom, okretnošću i praksom u obuci gosp. Župana, upriličiše mu pjesmicu, koju spreda tiskamo.

Kakovi bi imali biti svi istarski svečenici? U zadnjem broju poreške *bube* čitamo bombastičan dopis iz talijanaškog gnjezda Grižinjane, kojim se javlja »mnogobrojnim (!)« babinim čitateljem, da se je i tamo svečano oživorilla podružnica društva »Pro Patria« komu je svrha potaljanit istarske »ščave«. Svečanosti toj prisustvovao je i tamošnji župnik g. *Karlo Kociančić* »di puro sangue.« On je dapače izpuknuo tom zgodom i silnu »govoranciju« koju dižu do nebesah i trščanski liberalni listovi kao »patriotičnu«. Udario je naime g. župnik u obične gusle o talijanskoj kulturi, o sveobćem talijanskom jeziku u Istri i o silnih ludorija, kojih su jur i vrabci siti. A da se je pokazao veličkim Talijanom, jamče nam i *sconenti battimani ed urli di bene e bravo!*

Čitajuć silno hvalospjeve o g. Kociančiću pule su nam na pamet sliedeće riečli, uvršćene u istom broju »bube«: »Che uno slavo tenda di capitanare i propri connazionali, lo cosa va poi suoi piedi, ma che un italiano si faccia il maestro o il propagatore d' idee e di principi anti-italiani, ò cosa che non può non essere taccciata di follonia dagli stessi slavi d'onore« (da koji Slaven nastoji predvoditi svoje suplemenike, stvar je naravska, ali da postane koji Talijan učiteljem i širiteljem mislih i načelah protitalijanskih, stvar je takova, koju će odsuditi kao izdajstvo isti pošteni Slaveni). Ovu odsudu preporučamo g. Kociančiću i njegovomu pjesniku, koji zaključuje svoj hvalospjev o njemu ovako: »Ah! koli srotnija bila bi Istra, kad bi imala mnogo svećenika, kakav je *Don Carlo Cocianchi cittanovese e carissimo Parroco di Grisignana,*« a mi dodajemo, da bi Istra po sudu babinih piskarah i po želji *Don Carla* najsretnija bila kad bi biti svi svećenici kao što je »Parroco carissimo« i kad bi koza imala dulji rep.

Proslava rodjendana Njeg. Vel. cara i kralja u Sv. Lovreču kod Poreča. Obćini piskar poreško, »krezubac iz ovog mjesta utekao se i ovaj put g. uredniče! držeći se one naše: »reci mu da ti nereče.« Bojeći se valjda što bi se mogla ujega i njegovo jednomišljenike okriviti radi nelojalnosti ili bolje rekuć radi *irredentisma*, predstavlja taj dolija proslavu Rodjendana premiloatog našega cara kao kakovu komediju, kao demonstraciju ili čin pijanih ljudih. Nu nećudite se tomu jer valja znati, da su naši »irredentići« i lojalnost isto što djavo i blagoslovljena voda.

U predvečer rodjendana javiše nam zvonovi, da će se obaviti sliedećeg dana rietka svečanost kod nas i u cielej Austriji, među svimi odanimi narodi prostrane države. Na poziv zvonovah dne 18. augusta u jutro sakupilo se prilično pobožnog puka u starodavnoj našoj crkvi. Veleč. g. župnik odsluživo je sv. misu uz zvuk orguljah a na konou sa »Tebe Boga hvalimo«. Sv. misi prisustvovala je i nekolicina obć. zastupnikah, c. kr. žandarmerija, c. kr. pošte odpravitelj, c. kr. šumski čuvari, školska djeca i mnogo pobožnih.

Čim se smračilo, razsvietilio je gradjanstvo skoro sve kuće, a naš g. poštar oustupio je domaćoj mladeži i svoj vrt lepo nariešen i razsvietljen, da se tu uz čašu vina i uz domoljubnu pjesmu razveseli i pozabavi. Sakupilo se u vrtu množtvo puka, osobito mladeži, koja je čas svirala čas pjevala carevku i druge narodne pjesme u milom nam hrvatskom jeziku. Nemožete si pomisliti, kako je bilo sve zadovoljno, veselo i oduševljeno. Svi bijasmo jedne misli i jedne želje, da nam Bog uzdrži još dugo našeg preljubljenog cara i kralja Frana Josipa I. Toj želji dali smo sto i sto puta odziva, kličuć: Živio Fran Josip I, živila Austrija i svi njezini narodi! — Netreba nam valjda ni spomenuti, da toj svečanosti nisu prisustvovali naši »italianissimi« ili po domaću naši »irredenti«.

Da se je slavila kakova prekomorska svečanost, ind bi oni zaista najprvi bili al briga njih za rodjendan cara austrijskoga. Glavna zasluga što je svečanost toli krasno izpala ide svakako čestitog našeg i vriednog gosp. poštara koji je pravi tru u poti narodnim protivnikom. On je nesamo točan i marljiv u svojem uredu, već i izvanu redu osobit prijatelj sirotokmeta, koga Talijanaši gule i mrcvare.

Proslavu rodjendana cara Austrije nisu mogli podnesti mirne duše svetlovrečki *irredentisti*. Čitajte »babu« pak ćete se uvjeriti kako se ona smije i ponosi, što su njezini prijatelji i pristaše kamenjem napali sve one, koji su se u vrtu g. poštara lojalno veselili i zabavjali. Poreški *smrad* nemre niti jedne riečli, da odsudi divljačtvo svetlovrečkih smušenjakah; njemu dapače gode, što su dobri patriote, pravi Istrani od talijanaške fukare kamenjem napadnuti.

Bog je hvalo što nobijaše nitko ranjen ili usmrćen, jer se je kamenje debelo i gusto upravo sipalo. Oduševljeno obćinstvo nije se dalo prestrašiti ovim dokazam »djedovske kulture« već se je i nadalje srdačno zabavljalo kličuć nepreslance: *Živio Fran Josip* I. Obćinska oblast došla bi odmah u trag onim divljakom kad bi samo htjela al zašto da se ona miče kad se radi proti Slavenom a za italianissime!? I c. kr. političke oblasti bila bi dužnost, da štiti poštene i patriotične državljane, navlastito u onakvih trenutcih kakav bijaše proslava Rodjendana Njeg. Vel. Čujemo naknadno, da se je sliedećeg dana nakom gornje svečanosti izlično kao gorljiv protivnik svetlovrečki učitelj koji dujo svega i svašta izbrisno proti posjetiteljem i prireditelјem svečanosti. Preporučamo i toga patriotu(!) gg. Gumeru i Perazzu, kojim nesluži nimalo na čast, da njihov učitelj ruje proti ljudem, koji nemaju druge progreške, nego što su dobri državljani i prijatelji puka.

Mošćenice, dne 30 augusta 1886. Danas se je obavilo u našoj školi izpit za ovu godinu. U jutro služila se je sv. misa i učinilo obilno zahvaljenje. Školska djeca su pievala pod sv. misom a na konou zahvalnu pjesmu. Sv. misi prisustvovalo je mnogobrojno pučanstvo. Izpitu su prisustvovali mnogi otci i matere, sestre i braća, zatim g. obćinski načelnik Gaudenzij Zupar i g. lovranski učitelj i domaća gospoda.

Vrlo bijasmo zadovoljni sa uspjehom u školi a svatko se je mogao osvjedočiti, da su djeca u svih propisanih predmetih dobro podučena te da ima po svoj Mošćenišćini djece, koju bi se mogle poslati i u veće škole. Polazilo je 100 djece i to više muško nego li žensko. Nekoji su i preko ure daleko od grada a polazili su malom iznimkom svi marljivo školu. Broj polazećih školu neodgovara doduše broju pučanstva, ali treba znati, da se je od god. 1882. skoro podvostručilo. Ženske djece i nebijaše skoro prije u školi. K tomu treba znati, da su prije u ovoj školi djeca samo sjedila i kakav brodić zgledavala, ali sada se pučanstvo i o tom su se roditelji na dan izpita osvjedočili. Zato su dolsta pohvale vriedni svi otci i matere, koji su došli k izpitu, da se osvjedoče o napredku i koristi, koju im pruža škola. Velika ide hvala i g. učitelju, što se zauzimlje baš svojski za napredak naše djece, koju podučuje u svih potrebitih predmetih. Naposo nam valja pohvaliti samo pjevanje. Milota bijaše slušati ona novina grlića kako živo i oduševljeno pjevaju. Vidi se takle, da se djeca zbilja pripravljaju za budući život.

Drago je naš g. učitelj kadkada i opetovnicu, ali kako smo čuli na dan izpita, polazilo ju je samo 13 učenikah. Svaki dovjek treba počitka a treba ga navlastito učitelj. Zato mu mi savjetujemo, da samo po nedoljah drži opetovnicu, jer je dolsta težko težaku u delatnih dnevih vedu čeljad odpuštati za pol dnova, a u nedelju će osim dužnih polaziti opotovnicu i koji od većih. Mi imamo odrasilih, koji bi rado što učiti ali stid ih je doći u školu, nu neka se nitko nauka nesrami. G. učitelj je dobar i on će uznastojati, da omili škola i odraslim kako ju je omilio mnoj djeci. — On se dobro razumije i u poljodeljstvo, pak je zadovoljno u tom podučavao nesamo školsku mladež nego i odrasle i to svakom prigodom. Tako i valja i zato g. učitelju svi izrečemo najsrdačniju hvalu a Bog mu platio stotruko.

»Delavčka škola« u Kastvu. Očekivali smo a nedočekali, da će Vam se od druge strane koja o toj školi poslati, pak evo nas, da Vas u kratko izvjestimo. Lanjske godine otvorila se ta za Kastavščinu od neizrecive koristi škola a u nju se upisala 42 mladića i muža za blagdanjski polazak, a 16 dječakah za svagdanji. — Kroz godinu izostno jih par.

U nedjelju 15. pr. m. bile su izložene radnje svagdanjih učenikah i obdržavao se malen izpit. Izpitu je prisustvovao i veleučeni g. Dr. M. Laginja, čiun školskog odbora, razdielio učenikom izkaze o ponašanju, polazku i napredku, a vrstnijim i nagrade.

Izložene risarske radnje, bilo što prostoručne, što geometrijske, a što za posebne zanate (zidarski, stolarski i mehanički). Te su radnje ove prisutne upravo iznenadile. Risanje je tako točno i čisto izvedeno, da se čuditi moraš, kako se može u jednu godinu toliko napredovati. Koli g. Dr. Laginja, toli g. c. kr. kotarski kapetan izjaviše se, da nisu očekivali tolikog napredka.

G. učitelju i ravnatelju škole inženiru Palese budi ovim izrečena zahvala za njegovu skrb oko naše djece, a kastavskomu puku neka bude na ponukanje, da još u većoj mjeri šilje svoju djecu u delavsku školu, da nebude uvjek Kastavac radio na suncu za »drevo i kamik« za 1 for., a drugi ga pod »lumbrellinom« nadzirao za 2 for.

Iz Podgrada, 6. sžmpt. pišu nam: Kano grom iz vedra neba iznenadila nas viest, da je obustavljena izložba govedah i gospodarskog oruđja, koja se je imala vršiti kod nas 1. septembra. Ogiasilo se bilo preko 30 komada govedih, samo iz naše obćine, i to do 24 augusta; a kad co snašnulo, da će biti produljeno vrieme za prijavu do 28 ag.; pripravljalo se još mnogo gospodarah za izložbu svoga blaga. Nego dovjek snuje a Bog beguje. Dok nas tope božja šiba obustavljeno je ave, a čim prestane pošast, biti će određen novi dan za namenjenu izložbu toli govedih koli gospodarskog oruđja. Uvjeravamo pak svakoga gospodara već sada, da će viditi i skusiti mnogo koristnogu, te da će se mnogi probudit i uspiamtit za napredak u gospodarstvu.

Zemaljske štipendije. Zem. odbor u Poreču raspisuje natječaj, na *tri* štipendije svaka po 200 for. za visoke škole t. j. 1 za pravnike, i za filozofe i 1 za politehnike; zatim *sedam* štipendijah svaka po 100 for. za gimnazijalce, koji su svršili posljednji tečaj dobrim uspjehom. Prednost imaju oni, koji polaze istarske gimnazije. Molbe valja poslati zem. odboru do 15. oktobra t. g. Priložiti treba svjedočbo posliednje školske godine, svjedočbu stromaštva i svjedočbu, da su upisani na kojoj gimnaziji. Preporučamo našoj mladeži, da se mnogobrojno prijavi za ove štipendije, pak da vidimo koliko će jih dobiti djaci hrvatske narodnosti.

Tomašićevo štipendije. Početkom školsko godine podieliti će se više štipendijah iz Tomašićevo zaklada od 14.000 for. Pravo na ove štipendije imadu djaci nautičke škole ili više realne, pripadajući porezovnoj obćini Volosko. Molbe valja uložiti c. kr. namjestničtvu u Tratu do 15. oktobra.

Kolera u Trstu drži se još uvjek, kao da je prije 8 danah amo došla, a ona nas već bantuje preko 3 mjeseca. Broj oboljelih mienja se dunomice izmedju 5—10. Od subote na nedelju oboljelo je 9 osobah, od nedelje na ponedjeljak 7; od ponedjeljka na utorak 7; od utorka na sredu 8 osobah.

Kolera u Istri. U Izoli oboli još uvjek velik broj puka. U Sočergi i Plominju prestala je pošast. Pojavila se pako u Puli sa 3, u Rovinju sa 2, u Miljah sa 4, u Bujah sa 2, te u kotaru volosko i to u Škalnici sa 3, u Brgudu sa 5 slučajevah i u kastavskoj podobćini Blažiću sa 3 slučaja. Tako se žalibože trusi pošast po cieloj Istri.

Preporučamo puku, da pazi osobito na čistoću vode, koju uživa.

Listnica uredničtva.

Gg. dopisnikom iz Gologorice, Pićanšćine, Buzeščine, Puljšćine, Liburnije, Kanfanara itd. — ustrpite se za osam danah.

Lutrijski brojevi

dne 4. septembra

Beč	9	46	79	96	20
Grac	15	49	10	19	28
Temešwar	26	25	85	14	3
Innsbruck	73	0	49	15	20

dne 7. septembra

Brno	26	56	0	68	18

Trščanska burza

dne 8. septembra

Austrijska pap. renta	for.	84.75 do	for. 84.90
Ugarska » »	»	94.70 »	» 94.80
Ista u zlatu 4%	»	107.05 »	» 107.60
Dionice nar. banke	»	878 »	» 870
» kredit-banke	»	276.50 »	» 279.50
Talijanska renta	»	90.1/16 »	» 90.3/16
London 10 lirah sterlinah	»	125.— »	» 126.25
Napoleoni	»	9.09 »	» 10.—
C. kr. cekini	»	5.86 »	» 5.88
Državne marke	»	61.70 »	» 61.90
Isto francesko	»	49.80 »	» 49.95
Talijansko lire	»	49.65 »	» 49.80

Izvrstni

mlinovi za grozdje

i 2—1

stiskalnice

(preše)

dobivaju se kod

Schivitz & Comp. (Živio i dr.) u Trstu

Via della Zonta br. 5.

Javna zahvala.

Svoj rodbini, osobito mnogobrojnoj iz Rieke, prijateljem i znancem, koji su prigodom bolest, pogreba i zadušnicah za pranmim mu pokojnike, strica i tetu:

Lavoslava i Filomenu Kundić

ma kojim načinom istim kakvu pomoć pružili, uslugu ili čast izkazali, budi ovim izrečena najsrdačnija zahvala.

Frančići, 5. rujna 1886.

Mate Kundić, netjak.

Javna zahvala.

Svim rodjakom, prijateljem i znancem, koji su nezaboravnoga mi supruga

Frana Jelušića

danas do hladnoga groba sprovel, ovime u ime moje i obitelji najdublju zahvalnost izričem.

Kastav, dne 8. septembra 1886.

Ludovika udova **Jelušić,** rodj. **Vlah.**

Voda Ofner Rákozy

Proljetno zdravilo

braća Loser, Trst.

najbolje i najuspješnije proljetno zdravilo, koje je nuždno za osviježenje krvi i uzdržavanja zdravlja svakomu, koji mladomu toli starom, jest od ovdašnjeg p. n. občinstva obljubljeni i visoko cienjeni

Ofner Rákozy,

koji je stigao netom sviež; svojimi vrlo bogatimi mineralnimi sastavinami pomaže svo ostale *tu i inozemske gorčice*, steče si ljepa glas svuda od naj prvih liečničkih sirukovnjakah tudjih i domaćih radi dobrote te se upotrebljava kano svoboći domaći lik. Može se uvjek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i lekarnah.

Skladište u Trstu kod g. Giov. Cillis i kod vlastnika 13—20

Braća **Loser.**

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

for. 1·50

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—30 vecchio N.ro 4).

Počati 12 kaučuka

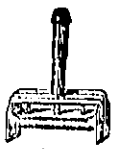

Najpriktadniji žepni peč t na parom, olovkom i bilježitom.

samo for. 1·50

Samoglasan žepni pečat fr. **1·20**

for. 1·20

Nadalje svakovrstna počata za oblinstvo, župne ltd. uz uredo najjeftinija cienu.

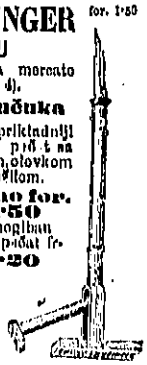

Nepogresivo!

Svak dobije iznos natrag, kod koga bi moj sigurno djelujući

ROBORANTIUM

(sredstvo za bradorast)

bezuspješan ostao. Isto tako sigurno djeluje *protiv čelavosti, ispadanju kose peruti i osedenju*. Uspjeh više-putnim trojnim zajamčom. Originalne boce po 1. for. 50 nč. i boca za probu po 1 for šalje 1—1

J. Grolich u Brnu.

Roborantium opetovno upotrebljen pokazuje takodjer dobar uspjeh *protiv slabosti i glavobolji*.

U Trstu samo kod A. Praxmarer ljekarna Piazza grande. **Hrvatska Slavonija:** Zagreb: samo O. Arnsim; Rieka: Gmoiner. Gospić: Vouk. Ivanec kraj Varaždina: Janoš. Ivanić grad: Tollović. Jaska: Tomaj. Karlovac: Findeis. Petrinja: Grgić. Zemun: pl. Banko. Sisak: Čuisky. Varaždin: Riedl. Vinkovce: pl. Aleman. — **Bosnija:** Sarajevo: Pl. Ployol, lekarnik. D. Tuzla: Paulković, lekarnik; **Dalmacija:** Zadar: Andrlović. Spljet: Aljinović.

Tamo se može takodjer dobiti *Eau de Hôbe*, istočno sredstvo ljepote, koje uzdrži svježkost i bieloću puti. Ciena 85 novčića. — *Bouquet du Serail de Grolich*, vonj za rubce i elegantni svieć. Ovo je blagor svih vonja. Radi vanredno lepe spravo, služi i kao dar za Božić i imendan. Cieno for. 1.50

Karlovačka kiselica.

Po izreci sanitetskoga vieđnika dra Kocha u Berlinu — koji je bacyle kolere odkrio — preporučuje se kao preservativno sredstvo proti epidemičkim bolestim **čisto alkalično-natronska kiselica,** koju treba bez prekidanja kao obična voda piti. — U Hrvatskoj je ima čisto alkalično-natronska kisela voda jest

karlovačka kiselica.

Odpremno skladište kod vlastnika **Steve Borčića,** c. kr. dvorskog dobavljača u Karlovcu (Karlstadt).

Cienik:

1 škrinja 30 flašah od 1/1 litre po 18 kr.	for.	—·80
	»	5·40
	for.	5·40
1 škrinja 30 flašah od 1 litre po 16 kr.	for.	—·50
	»	4·80
	for.	5·00
1 škrinja 60 flaša od 1/2 litre po 10 kr.	for.	—·50
	»	5·00
3—8	for.	5·40

Kod naručbe od 10 škrinjah ili više 10% popustnine uz gotov novac.

V staklenicah po 15 soldov se prodaja v Trsta v lekarnah: Foraboschi, Leitenburg, Liprandi, Pozzetto, Praxmarer, Prendini, Ravasini in Zanetti in skoro v vseh lekarnah Primorske, Tirolskega, Istre in Dalmacije.

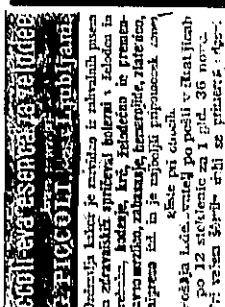

G. Gavr. Piccoli-ju, lekarniku u Ljubljani.

Na zobljov potvrdjenjem, da sam Vaš oviet za želudac, kojeg sastavine su mi dobro poznate, uspješno rabio u mnogo slučajevah proti bolesti u želudcu i zlatoj žili.

Ljubljana mjeseca jenara 1884.

Dr. Emil v. Bleiweis pl. Stockau

c. k. vladin savjetnik i zemaljski zdravstveni izvještitelj.

Podpisani potvrdjuje, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitro i prečudno zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne župnije; komad da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jedan u staklenicu želudačne esence, kojih imam uviek nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plomin, Primorje.

Antirheumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi dolavnih dutilah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santaninske; (kolači proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadičah 50 nvč. 1000 komadičah 2 for.

Sattoline pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), pljučnim, prsnim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatuljica 20 nvč.

Zoliični prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim prsnim i pljučnim bolestim, zasiljenju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd. Odrašćeni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličić. Staklenica 30 n.

Tu navedena, kako i sva druga ozdravilia se uviek friške dobe u lekarni 26—32

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana,

Dunajska cesta, gdje se naručbe odmah po poštanskom pouzeću izvršuju.

Nova trgovina

„Alla Fortuna"

ima (24—5)

velik izbor postolah

i to sve domaća radnja, ništa prostoga, zajamčeno i uz najjeftinije cienе. Naručbe uz mjeru kao i popravci izvršuju se odmah i jeftino.

Postoli za muškarca for. 4.50—6.50, za žensku for. 3.50—5, za djecu uz sve cjene.

J. Barta Trst

Via Nuova, naproti ljekarni Zanetti.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 3 1/2 %
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz 3 1/2 %
u napoleondorih bez
30-dnevni odkaz 2 1/2 %
3-mjesečni odkaz 3
6-mjesečni odkaz 3 1/2 %

Okružni odjel

u bankah 3 1/2 % kamata na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Pešt, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermannstadt, Innsbruck, Clagenfurt, Ljubljana, Salzburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od dovisnih, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz 1/2 % provizije.

Predujam

na varante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu 1/2 % provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 6 % godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povećo iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—18

Čudo najnovejše obrtnije!

Jako važan in nepohodno potreben za človeško blagost in vgodnost, za vse družine in vzlasti za kmetije, strarnice, za posestnike, je na novo znajden c. kr. za vso Evropo privilegovani Auspitz-Schmidl's Zentifug

Stroj za mesti maslo

ki se odlikuje ne po udarnim ali suvalnim sistemu temveč po nekim novoznajdenim c. kr. privil. za vso Evropo patent. rezavnem sistemu. Toroj, kder bode imeti čisto neponarejeno močno in okusno maslo, naredi se to prav ugodno, celo s pomočjo 8 letnega dečka v pet minutah. Kako se ima ta stroj čistiti in razdeliti, poduči se lahko vsak iz naveda za rabo tega stroja, kije v vseh jezikih tiskan. Z tem strojem napravi se v 0 minutah iz neponarejenega mleka sladko ali kislo smetano, v 3 minutah pa najčistejše in najokusnejše maslo.

Da vsakteremu enagočim pribavo jednoga takoga, na vsak način zelo koristnega stroja, ponujam jih po naslednje najnižjih cenah:

št. 1 (drži 5 litr.) s termometrom vred po f. 6
» 2 (» 10 ») » » » » 11
» 3 (» 20 ») » » » » 25
» 4 (» 45 ») » » » » 45

Opazka.

Ta c. kr. patentovani stroj je narejen vse iz fine in trpežno kovine, ter ima prednost pred vsimi drugimi dosedaj iznajdenimi stroji radi toga, ker nadkriljuje vse druge v proizvajanju masla kakor tudi v kakovosti in zdatnosti, ter je vedno svost pomočok v družini.

V dokaz resničnosti mojega oznanila izjavljam očitno: vsakteremu denar koj povrnoti, kojega pričakovanje od toga stroja ne bi bilo nadkrilovano od lastnitoati. Vsakdo ga toroj lahko brez bojazni naroči.

Razpošiljajo se proti popre ali vsti ali proti poštnemu povzetju; naročbe naj se adresujejo: 4—9

An die Oesterr.-ungarische Generalvertretung: Universal-Export Bureau S. Löw: Wien, II. Nordbahnstrasse N. 26 Hotel Dono

---

LUIGI CADORE

limar

zaprsegnuti procenitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladištu:

Velik izbor kupeljnih kliebovah, badanjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaje uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz iste pogodbe daju se na najam. Nadalje imade mjerah za tekućino, žito, ulje, petrolej od 1/2 do 50 lit. bažkovanu c. k. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na kliob i drugih limarskih spremah. Suviše br. 4 barometra, označitelje vjetrovah za ljetno dvorce. bačve, glorioto itd. itd.

48—55 **Sve uz najumjerenija cienu.**

ŽELODČNE BOLEZNI

Je mogoče *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti s

JERUZALEMSKEM BALZAMU

edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandanes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke.

Večina raznih kapelje, izložkov itd., katero se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, nima niti druzega, nego škodilivna imes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje pripravne sestave, odločno oživljajoče in želodčne živce hitro krepčalne moči pravico prednosti nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom veče prašanje po njemu. Ta balzam bogat na delujočih snovih kineško robarbare, katera koreniko je poznana zarad njenega ugodnega upliva na **prebavljanje** ni čiščenje, je zanesljivo sredstvo proti tožavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nejedčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **36** novcov. 38—35

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marku Ravasini*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Pulisca.

Ljekarnička specialiteta

odlikovane

Ljekarne Udovicich

TRST - VIA FARNETO - TRST.

Paštilje nitričke kasie. Izvrstan lek proti grlenim bolestim, kašlju, promuklosti itd. Mnogobrojne svjedočbe izdano vlastniku u toku od 16 god. o izvratnom uspjehu, potvrdjuju veoma dobru djelastnost, bolju nego li je ikoji drugi lek slično vrsti. *Škatulja stoji 25 novč.*

Tinktura etero vegentabilna stalno sredstvo za izkorenuće *kalih* in *kurjih očesih*. Izjavljujam tinkture očito, da sve ostale tinkture, koje nisu drugo nego li nesavršeno patvorina moje nedaju sjajnih i stalnih uspjehu, kojimi se ja ponosim. Svaka *staklenica* nosi moju firmu a stoji u Trstu *novč. 60* izvan *30 nov.*

Eliksir za čišćenje zubih. Nepogrešivo sredstvo za očuvati od neugodna vonja iz ustjuh; ojačava zazubnjake, uzdrži zube svietle i bieloi i prieči bolesti; upotrebljuje se ako se ga ulije žličicu u pol čaše vode, čim se usta poperu. *Cieno 40 novč*

Prašak za čišćenje zubih Cr. Mialhe profesora medicinske fakultele u Parizu. Ovaj prašak ne služi samo za sačuvati bielo zube i za očistiti jih, jačeć zazubnjake, već djeluje svojimi razkužujućimi svojstvi da se u prabavno i dihajuće organe neunose žarodci kušnih bolesti i tako biva izvrstno preservativno sredstvo. *Škatulja 50 novč.* 12—24

Naručbe ovršuju se odmah uz pošt. pouzeće.

Umoljava se, da se piše naslov točno: **Ljekarna Udovicich. Via Farneto.**

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca**

Broj 37. U Trstu 16. setembra 1886. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom raste malo stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč. ; ili u slučaju opetovanja po pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *napučnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dođe na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše i »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na sielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 1 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Još Opatija.

II.

Produčujuć nam pisac na drugom mjestu starodavno kostanjevo stablo, pod kojim se u svečanih dnevih plešo, nastavlja doslovce:

«Pučanstvo nema karakteristićnih plesovah, nit ne pleše na obični moderni način. Svakomu upada u oči, da nema pravoga seljačtva ni u Opatiji ni na cielej ostalej obali. Glavni razlog biti će tomu, što su mužkarci najvećim dielom pomorci. Kad tih svečanostih pruža se čovjeku najbolja zgoda, da motri domaće pučanstvo. Ono je poprečno ružno (hässlich) i šilji sto, *neka vrst kržljavoga roda* (verkommener Menschenschlag). Svakomu upadaju u oči kratke lubanje i srčeda ušesa. Opatijci imaju većim dielom široko deljustnice (vorstreckende Backenknochen) i mrtvo oko; ustroj tiela je košćat, a trom je i isti mladji svjet. Lice je vanredno blieđo i bez ikakve boje, nu no rieđi bolesti. Nekoji pripisuju to blieđilo sjeni lovorikah, te nazivlju Opatijce «Macaochi di Lavrano» — kao na Rieci — drugi pako pripisuju to blieđilo obilnoj kiši, tvrdi naprotiv slabej hrani, koja se sastoji ljeti najviše iz kovanja «polente» sa nešto pečenih ribah i mnogo luštre. Ja mislim pako, da se tomu razlog ima tražiti u tišini zraka i nestašici vjetra, što prieči brže disanje i promjenu krvi. U istinu nenalazi se u Opatiji niti jedan jedini čovjek zdrave boje, osobito ne kod mladjih ljudih i djece. Najbolje se to može motriti na mulju nove luke, gdje se mladji ljudi na tucete sakupljaju, da se kupaju. Da nije niti hrana, niti stromašteno uzrokom rođenomu blieđilu, svjedoče nam činjenice, da i stranjska djeca, koja tamo obitavaju, postaju nakon podulјega boravka blieđija, prem se inače jako dobro čutu — — — — — — — —

Ako se ikoliko pravilno lice vidi, pak za ime pita, to za čuti dotična osoba ima talijansko ime. Popravljajući civilizatorni elementat Venecije na ovoj je obali još dosta juk, a jezik naroda je talijanski. Mnogo njih nije nemalo razsrdjeno na svećenika radi njegove namjere, da pohrvati jednu školu u Opatiji. Jednom mi reče neki starac: «Zašto da se promjenimo, te svoj jezik zatajimo, mi smo uvjek talijanski govorili, a sada da postanemo Hrvati. Ako idemo u Rim te želimo sv. Nj. svetosti papom govoriti, te moramo talijanski govoriti. Ja sam tvrdo osvjedočen, da bi nam naš cesar, kad bi amo došao, dao pravo što želimo govoriti naš jezik». A ipak se slavizira u školi, u koru i u imenu trgovah, dà, i vriedni g. Napy naručio je na Rieci opanke, koje nose nekoji opatijski gostovi kao domaću robu, te ih unišlji sa sobom i u Reč i u Budapoštu, prem nije nikomu u Opatiji došlo na um nositi takvu obuću».

Nepoznati pisac obćio je mnogo sa opatijskimi barkaroli, o kojih se ovako izrazuje:

«Opatijski «barkaroli» su mirni, dobroćudni, nu šiljati muževi, većim dielom stari pomorci, nu nisu živahni ni veseli, kao što su južno-italski ili španjolski brodari. Oni nisu htjeli nikad uviditi, da bi dobro po nje bilo, kad bi stvorili jedno društvo, jer tako čeka svaki za sebe svoju sriću».

Opisujuć kako djevojke mučno vodu nose, nastavlja:

«Nedaju se od njih pjesme niti veseloga razgovora. Opatijsko pučanstvo nije u obće vesele naravi ni ćudi. Je li je tomu uzrok teška radnja ili što obitelj nije na okupu — udes žene pomoren — ili ovisi to o mutnom nebu onih bregovah?»

Rišuć nam blizu Slatino kuću, gdje stanuje najlieplja opatijska glavica, — Marija Car — desetgodišnja djevojčica, svjetlo kose i plavih očijuh, kakve može imati samo «Adrija» u sančanih dnevih, pisac oduševljeno uzkliče:

«Često sastao sam ju na svojih šetnjah, te sam uvjek bio uznešen njezinom ljepotom».

Piscu nije izbjegla niti zastava, koja se u Opatiji vije, o kojoj se doslovce izrazuje:

«Čudnovato vije se još stara zastava, te je čudo, koliko je trebalo napora uz sve zakone i zabrane, da se udomaći nova zastava. Negdje dogadjalo se to na prkos, a i sam sam imao ugode viditi austrijskih brodovah, na kojih se je vijala u luknah, gdje se nalaze austrijski konzulati, stara zastava, koja već nepripada nikojemu narodu. Malo toga prkosa biti će po mojem nazoru i u Opatiji».

Prostor lista nedozvoljava nam, da donesemo još kakav izvadak iz ročne knjige na užitak naših čitateljah. A bilo bi vajlda i savršeno, jer se iz navedenoga dostatno upoznaje smjer cielo knjige. Mi i sami priznajemo, da neimamo tražiti u opatijskom pučanstvu u svakom pogledu savršenoga čovječjega roda, nu moramo pako odlučno prosvjedovati proti tomu, da se gd predstavlja kao nekakav propali i zakržljivoli izrod. Čovjek, nepoznavajuć opatijskoga kraja, morao bi polag te knjige držati, da su Opatijci sgoljiji Hottentoti!

Što da ročemo pako ob onom sarkazmu nepoznatoga nam pisca, kad govori ob opatijskoj školi. Da se je obratio na svećenika, u čijih rukuh se je prošlo školsko godine nalazila tamošnja škola, to bi se bio osvjedočio, da je opatijska hrvatska škola položila dobar temelj odgoju mnogih Opatijcah, koji su na glasu kao vrli pomorski kapetani.

Isto tako bi se bio uvjerio, da se je prošlo godine opatijsko pučanstvo skoro jednoglasno izrazilo za hrvatsku školu. Nu pisac — reć bi — nije niti sam na čistu, kakva je ta škola u Opatiji. Jednom kaže, da je *slavenska*, a na drugom mjesto piše, da je opatijsko pučanstvo razsrdjeno, što tamošnji svećenik nastoji *pohrvatiti* školu!

Što razumjeva dakle nepoznati nam pisac pod slavenskom školom? Ili misli, da se je tamo poljski ili ruski predavalo! Da je on znao, koji faktori odlučuju o naukovnom jeziku, nebi ljo bio što takva napisao. Bar toliko mora se očekivati od svakoga pisca, koji želi nešto ob opatijskoj školi napisati, da najprije popita, koji je u njoj naukovni jezik!

Još manje je sretan naš pisac, kad govori o jeziku opatijskoga pučanstva. Piše naime, da je jezik naroda »talijanski«.

To jednostavno nije istina, jer je jezik opatijskoga pučanstva *hrvatski*. Ako većina Opatijcah znade i talijanski, jer su uvjek u dotičaju s morem, to još nesliedi, da je to materinji jezik onoga pučanstva. Da je naš pisac bio doslovan, to bi bio morao reći, da Opatijci pripaduju talijanskoj narodnosti, nu tako daleko nije htio ni sam posegnuti! To pitanje ostavio je dakle in susposo! Smijat će se pako opatijsko pučanstvo, kad budu čitalo, da tamo svaki čovjek pravilnoga lica nosi talijansko ime! Gdje čete veće površnosti, kada u cielej Opatiji neima dvih obitelji, koje imaju talijansko ime! Pak i sam pisac dolazi sa sobom u protuslovje, jer nam na drugom mjestu kaže, da se najlieplje djevojčice u Opatiji zove »Marija Car« a to bar nije talijansko ime!

Još smješniji su argumenti, koje pisac navadja, da obrani talijanski jezik. Tko je kada od opatijskoga pučanstva zahtjevao, da promjeni svoj jezik? Ili valjda mora cieli svjet go-

PODLISTAK.

Hyperistrionalia
ili
Babin-Markovih dipalà diple.

I.

Hvaleć na srdačnom saučešću i uspomeni, kojom me istarski pregaoci — kako vi tvrdite — usrećuju, kažite im g. uredniče, svim i svuda, da je «*Rešetar*», neračunajuć ono malo gospodske kihavice, (Bogu budi hvala!) podpuno zdrav i čitav, pun vjere i uzdanja u povoljnijih događjajah vjetar, I

u budućnost bolju
Gori dižuć stjeg!

Ako ga nije bilo glasa od prošloga mesopusta, kad je ono malo pozanovetanio, neka to prijatelji lavole odbiti zanatu «*Rešetarove*» bagre ljudi. Eno i «Narodni list» jedva ovih dana mogao je na red skučit svoga «*Frana sa Zvonika*». Nije kao da smo dosad u dangubi plandovali. I ovrčak ovrši samo u svojoj saisoni, a pčela u stanovito vrieme leti od cvieta do cvieta, da što spravi u svoju košnicu. Ako hoćeš da koju iztrunš, valja ti prije na «landrovanje».

Sreća po nas, te smo pod zaklonom «nevid-trave», inače ostadesmo bez kape, a koji taj šareni «brevo» dostade se borme mastne uclene, kojom stanovita gospoda uclenili moju rusu glavu.

Svojom nevidtravom, dakle, bilo me navidjena i nesluđena na čavrljanjih «naše gospode», a da homel i na bezplodnih dokolicah, gdje no «naši» rujno vino pljuć, i kulturnu pivu srčuć, anatomiziraju brižnoga «mene». Tko hće, da je «*Rešetar*» osobnost prava pravcata, hivstvom bivstvujuća; tko hće, da je to samo utvara pod krinkom, a medjuto okolo nahodeći se «naši dobri prijatelji» uzimlju svako to naklapanje pod pravi groš, i nut: onoj našoj planinskoj braći, što u kožnatih hlačah dolaze prodavati rešeta, nedanja ljutos na istarske sajmove; onaj gospodin profesor, moj prezimenjak bio je u direktorovoj kancelariji, ad audiendum verbum; a g. politički komesar u Spljetu dobio je od svoga preuzitivoga poglavara ljubeznu očitnsku lekciju, kako da bi veoma beztaktno bilo, ako je istina što se govorka, da se on mieša u strančarenja, podpisujuć se cielim svojim prezimenom; a bogme nekoji napokon tvrde, da je «*Rešetar*» taj i taj više manje «poštovani» bilo u ekranjskih bječvah», bilo u sredovječnih «pupuljah». Pak gledeć kako ljudi i najljepše darove ubijaju dragocieno vrieme u ovako bez-cvietiu sučel se dva protivna tabora, gle ju „ korisnih naklapanjih, prostite, ako «*Rešetara*» spopadne «klhavica» te namrgođen uzdahne: čuvaj me gospode od prijatelja mojih!

Junaci braćo! Zasukajmo svak svoje rukave, da složno radimo za naš «quid», a da se nismo više dangubno potili oko «quasi». Dšilitajmo se na našeg Turčina, a nelzbijajmo oko bratu svomu — raji. Nesmotrena šala znade se kadšto uozbiljiti u brataku krvarinu. «*Rešetar*» nehtio, da se radi njega ma nit komu naših niti vlas uvine, a kako znate naši I-ndi dali su pucati u «profilih» na čiste naših rodoljubah, misleći, da će med njima ipak raniti «*Rešetara*», al djelešce bilo već u «egipatskom zaklonu». Eno u Šumadiji rodoljubni hajduk spava spokojan san na svojih čardacih, jer «pobratima pobratim ga pazi», jer je u bratu «vjera tvrda». Bilo, da sam ovo za prvi i posliednji put zastranuće, inače se ljuto posvadjamo. Pak će biti bruka i pusto će smjeha biti u naših Turakah!

* * *

U našoj Istri počelo se nešto micati. I hora je. U tišini se i najveća voda zamuti, a u borbi je život. Munja jur sieva u Istarske Gabele, pak i ona gospoda — kojoj naša pokrajina nije zadavala nit najmanje glavobolje, jur gledju pri tom i čude se: odkle preko noći u našoj mirnoj «talijanskoj» zemlji dvie razdieljene vojske?!

Zaštićen svojom «nevid-travom» našao sam se jednoga dana u vagonu istarske željeznice, gdje uz nekoga tudjinca «s gornjih strana» sjedilo naših benevrekarah i zapreli medjusobno razgovor. Tudjinca zanimao naš noviji pokret i htio mu ući u povode. Bili su već na domaću štnciji. «To vam je», odgovori starији benevrekar, odbijajuć sa svoje lulice dimove«, to vam je stara štorija onoga mostira, gdje je guardijan davio svoju ravnopravnu braću u malenih vrćićih stojuškom — bevandom. A sam je praznio na holjbe staru rumenika. Kad je braći dogustilo, ustadoše jednoga dana listom u jedan glas: «Ne već tako gvardijane! Holjba ti, holjba mi».

Zvončić na postaji zazvonči, a tuostranac s posmjehom na ustiljuh izlazeć svojom prtljažicom iz vagona: «Verstanden», izfrlja, «also ne feć sklafi! No, no, ahor ludska praflca fraća sporroto «Tko ništa nepita, ništa mu se nevraća», odgovore benevrekari složno.

* * *

Dopustit ću, da ima više obilježja, po kojih se označuje narodnost kojega puka. Al će mi svatko priznati, da između tih narodnostnih elemenatah jest narodni jezik ono, što je u sustavu tiela kost-kost,

voriti talijanski radi toga, što se sa sv. otcem mora (?) talijanski govoriti. Gdje ćete većega nesmila!

Novo je poko za nas, da se u Opatiji slavizira u školi, u koru i u imenu trgovah, dá i isti opanci, što neki trgovac prodaje, znak su slavizacije! I slepac već vidi, da se hrvatska Opatija talijanizira i germanizira koliko se dade i dokle se bude dalo, a naš pisac nevidi drugoga do slavenskih fantazmah! Iz onoga što je napisao ob opancih, možemo mirnom dušom zaključiti, da nije »turist«, jer kao takav bi se bio uvjerio, za što opanci služe!

Konačno i ono nekoliko riečih, što je pisac napisao ob opatijskoj zastavi svedokom su nam, da on nepoznaje niti austrijske zastave!

God. 1867. kad se je stvorio dualizam u Austriji, stvorila se je i nova *trgovačka* zastava, koja se razlikuje od austrijske tim, što je na njoj zastupana i zelena boja. Nu tom zgodom *nije* se ukinula stara biloc-crvona zastava, ona je ostala, što i prije zastavom Austrije. Ona se vijo u zemljah i kraljevinah zastupanih u carev. vieću, kao što se vijo hrvatska zastava u Hrvatskoj a ugarska u Ugarskoj.

Divimo se dakle smiolosti našega pisca, kad tvrdi, da se stara austrijska zastava vijo u Opatiji, na prkos zakonom i zabranam!

Što je nam logalitet to je našemu piscu prkos! U Opatiji neima mjesta drugoj zastavi; trgovačka možo se samo vijati na brodovih, kod pomorskih oblastih ili konzulatah, kod nas na kopnu joj mjesta neima!

Što moramo dakle držati o znanju našega pisca, koji onako kategorički tvrdi, da austrijska biloc-crvona zastava nepripada već nikojemu narodu, odnosno državi? To su elementarni pojmovi, koje mora kod nas svaki normalac znati.

Iz rečenoga uvidjaju naši čitatelji, kako se na lahku ruku bacaju knjige u svjet, da se iz njih uči istina! Trebalo bi još mnogim mnogo i mnogo učiti, prije nego li uzmu poro u ruke. Nijo najlagji znanat pisati dobre knjige, a naš narod pravo kaže, da nijo za kozu sodlo.

DOPISI.

Martinšćica na otoku Cresu. Navršilo se eto punih 14 godinah, što je među nami boravio kao župe upravitelj velečastni pop Jerko Gršković, čestiti svećenik i pravi rodoljub. Pri dolazku njegovom smo se radovali, jer dobismo u popu Jerku revna pastira, ali sada se žalostimo, jer se razstavjo sa našom župom, te ide kao dekanski upravitelj u Osor. Pop Jerko stupio je u istinu na dostojno mjesto kako je to i zaslužilo, ali ipak Martinšćica se rad njegovoga odlazka žalosti. Kroz sav njegov boravak među nami, kad bijasmo veseli s nami bi se radovao, kad bijasmo žalostni, tugovao bi s nami iskrenom žalošću, riečju, bio nam drug u veselih i žalostnih dnevih. Pohadjao je rado naše nemoćnike, tješio i hrabrio ih u nemoći, okrepljivao ih svetotajstvi. Samo kad mu se je pokućalo na vratih, da ide k bolesniku, odmah bi se uputio, nemareć bilo dan ili noć, peče li sunce ili pada kiša, vije li snieg ili huji bura — uvjek bijaše spreman na put, samo da pomogne bolesnomu ili umirajućemu.

Upravljanje ove župe nije nikada, ali nije niti najlagje. Ova župa broji 470 dušah, te je upravljanje iste težko radi toga, što ima više razštrkanih, po sat hoda odaljenih zelah, ka kojim vode odveć slabi ili nikakvi putevi.

Radi loših putevah imamo dakako zahvaliti našemu poglavarstvu.

Naš Jerko nije niti u crkvi propustio svojih dužnostih. Po nedjeljah i inih navedenih svetkovinah propovjedao bi nam rieč božju, kao prvu pastirsku dužnost. Svojom riečitošću, kad bi trebalo, žilno bi nas radi našeg nemara, a nutkao i nagovarao bi nas na dobro, te prodanjalo nam svojim svećeničkim ponašanjem. Stvišo se pop Jerko trsio i za materijalnu dobrobit svojega stada. Nastojno je, kao i predšastnik mu, da bi se sagradila naša župna crkva i popravilo župni stan.

Crkva odveć mučna, k tomu nezdrava te neprimjerena za službu božju, uz to već tako stara, da te strah obuzimao, kad si samo svratio svoj pogled na nju. Kuća je takodjer potrebna popravka, te je u obće za stan neprikladna. Ali na žalost, njegove želje se nezpuniše, jer s jedne strane siromaštvo ovoga puka, a druge pako, što je među svakim žitom i kukolja, te tako se ga našlo i među ovim dobrim i tihim pukom, koji mu je sve dobre namjere prekrižio.

Vrledni župljani! Pronite se odu ena i upište sve silo, da sagradite novu crkvu na čast Bogu i na slavu vašu, a Tebi pope Jerko, želimo svako dobro kad si nas ostavio, moleći Svemogućega, da Ti stostruko naplati Tvoj trud i požrtvovanje, kog si našoj župi na korist posvetio.

Koliko nas ožalosti odlazak obljubljenoga nam popa Jerka, toliko nas obradovao dolazak mladog nam pastira, veleč. popa Iva Voldića. Na 1. augusta služio je prvu svetu misu i držao propovjed, iz koje se možemo nadati svakomu dobru od njegove strane. Predvidjamo, da će u svem i svačem slediti popa Jerka, samo ga želimo ovim opomenuti, da se čuva onih, koji će k njemu dolaziti u kožicah ovčjih, te bi ga mogli zavesti u nedogu i pukom i svu mu dobru namjeru uništiti. Ovakovih nije mnogo — ali ipak jih ima. Dobro nam došao dakle mladi pastiru; bilo to u dobar čas, i u to ime Bog pomozi!

Pogled po svietu.

U Trstu, 15. septembra 1886.

Njeg. Vel. car i kralj Fran Josip doživio je u Galiciji prigodom velikih vojničkih vježbah vrlo iskrenih i srdačnih ovacijah od pučanstva među kojim je boravio. Iz Lavova javljaju 14. t. m. da je Njo. Vel. kod objeda dne 12 t. m. u Lubinu nazdravilo prigodom imendana ruskoga cara sliedeću zdravnicu: »Ja pijem u zdravlje cara ruskoga« te da su ovog puta izostavljeni obični naslovi: mojega prijatelja i saveznika. Dne 13. t. m. piše isto iz Lavova, da će sliedećeg dana tamo prispjeti nadvojvoda Karlo Ljudevit, da pregleda sve spremo družtva ovoga križa. Rumunjski kralj Karol posao je u Lubin svoga izaslanika ministra Sturdzu, koji bijaše pozvan od cara na dvorski objed.

Glede bugarskoga pitanja raznose se vieti, da su se tri velovlasti, t. j. Rusija, Austrija i Njemačka podpuno složile.

Iz Pariza pako javljaju, da se potežkoće oko čuvanja mira počinju pravo izticati istom sada kada je knez Aleksander morao Bugarsku ostaviti. Mir može se najbolje očuvati tako, da se brani berlinski ugovor; vlasti o tom nastoje, a i Francezka tako misli. Glavno je, da se u istočnoj Rumeliji i Bugarskoj održi red, a mora se žeļeti, da Rusija nepošalje u Bugarsku svoga posebnoga izaslanika. Francezka nastojat će iskreno o tom, da održi mir; iz to nakane francezke vlade potekla je imenovanje Hrbotta poklisarom u Berlinu, te će Hrbotte biti ondje već oko 15. listopada. Promaa ovomu mora se samo imati na umu, da je poklisarsko mjesto još uvjek nepopunjeno.

U diplomatičkih krugovih pripisuju političku važnost putu gosp. ministra Stourdze na carski dvor u Lubin, tim više, što se Stourdza nije vratio u Bukarešt nego je odputovao prieko Oderberga u Berlin.

Kralj Milan odputovao je nakon duljeg kolebanja u kupelji u Gleichenberg. Kako je poznato, čestitao je kralj Milan knezu Aleksandru, kad se ovaj povratio u Bugarsku, nu čim je Milan došao, da se knez mora iz Bugarske seliti, dao je u službenih novinah raztrubiti, da on nije nikoga izaslao, da pozdravi kneza niti da je ikomu čestitao.

Na tu izjavu prisilio je kralja Milana jedino strah prod Rusijom, kojoj se je on posvo otudjio baciv se u naručaj neprijateljom Rusije i Slavenstva, gospodi Madjarom.

Iz Cetinja pišu, da su turske čete, koje su po odredbi sultanovoj izaslane na crnogorsku granicu, prispjele u svoje posade. U ovaj čas vlada u svih arbanaških predjelih na crnogorskoj granici podpuni mir. Medjanije još ustanovljena.

U Sofiji sastala se dne 11. t. m. narodna skupščina. Tom zgodom pišu od tamo sliedeće: danas u 11 urah do podne otvoreno je narodno sobranje. Točno u 11 satih stupi u dvoranu regencija sa ministri i častničkim sborom. Regent Stambulov, u crnom fraku, stupi na estradu, pred prestolno sjedalo; njemu ob desnu stade Karavelov, a ob lievu Mutkurov u častničkoj odori. S desne strane regentom postavišo se ministri, a s lieve strane častnički sbor.

Stambulov pročita jakim glasom poslanicu, koju glasi: Dogodjaji prisilili su regenciju, da proti svojoj volji prouzme upravu državnih poslovah. Regencija je uvjerena, da će ju sobranje jednodušno podupirati, da se održi mir i red, nastavi redovita uprava poglavito stoga, da se očuvaju neokrnjena sva prava zemlje.

Skupščina i občinstvo slušahu poslanicu, stojeći, a na konac zaori gromko kliconje. Zatim ostaviše regenti i častnici dvoranu. Zastupnik Valjev iz Ruščuka kliknu »Živio knez Aleksandre« a skupščina odzovoe so uzkliku gromko. Predsjednik po starosti Bošnjakov pročita imena skupščinarah. Cankov sjedi na krajnoj lievici, okružen svojimi privrženici.

Njemački car poslao je svoga unuka princa Vilima u Rusku u posjete ruskoj carskoj obitelji.

Iz Petrograda pišu, da se Rusija pogledom na svoju buduću politiku nije nimalo obvezala budi knezu Aleksandru budi regenciji. Ni Turskoj nije Rusija u tom pogledu ništa obećala. Rusija želi sada sve imati slobodne ruke, a raditi će onako, kako to budu tražili njezini probitci.

Franina i Jurina.

Fr. Jurn ča se to mrgodiš?

Jur. Nalcore, zavijo me neč sè kadagod va crbuhe kuko da misli i mune ona ženetina skonjskemi kopiti poškakljat.

Fr. Čemu j' pak to svoje?

Jur. Ča nisi još čul kuko su neko ženi najde na putu, v Reku grnduć, videle neku ženetinu s konjskemi kopiti a to da j' Bog nas očuvaj! prava kolera. Još da je lepo rekla, da gre v Reku i da će se prošetat do Rupi ma va Kastav da njoj omrdi.

Fr. Ča su njoj grajani storili?

Jur. Jedni bi rekli, da se boji nekeh trih lavi, drugi trih pas a treći trih šib, a to da su sveti *Sebaštijan, Mikovil* i *Rok.*

Fr. Ala jezero tanekeh! ul je još unešto zapuđeneh na svete.

Jur. Nisu to ljudi ne lego babi kć melju i brblju samo da njim pasa vreme.

Fr. Tako ti mane reci!

Jur. Joh ni nijednega pametnega ne, ki bi toj faldonije verovat. Tr znaš kukove su ženi. Mi dva znamo, da ki se zna i oće čuvat, da će se i očuvat. Pametno živet, va čisto se obuć, va čisto leć, čisto i zdravo jist i pit; sè kodngod žlicu dobre jušice i kapljicu kiselega! . . .

Fr. Stoj Jure, zač tega soki nepremore.

Jur. Držat se čistoći, to more soki, a to je poglavita regula.

* * *

o koju se krše toliki zubovi narodnostnih hrncah, najpuče u našoj raznonarodnoj državi. Narodni jezik jest ona zlatna jabuka, o koju se natječu narodni vitezovi, bilo u občinskih, pokrajinskih bilo državnih »alkah«. Narodni jezik jest od svakoga svjestnoga rodoljuba smatran svetim amanetom

»na kog neda, kò ni na se«.

I naši poklisari naroda podigošo svoj glas koli u Poreču toli u Beču na obranu narodnjega jezika. Istine, osnovane na božjih, prirodnih i pisanih zakonih, pružilo jim dostatne podloge. A istina — vi mislite — ostaje uvjek istinom. Ona je kao motika našega raje: što ju više zabiš, svjetlijom biva. Al tako mislite vi, natražojaci, robovi auktoriteta. »Čistoruki čovuljak« u ime svojih »slobodoumnih« istomišljenjah izjavi sa svoga »tronoga« u poročkoj razerkvi običajnim svojim diktatorskim tonom:

»na tom svietu samo miena stalna jest.«

Toj se mieni neotešo ni ti vaši vječni zakoni nit istine vječne. Pak ti vaši argumenti — okrenut prema »potomkom Uskoka« odreže »mali Sobolmajster«, jesu — dobro si to zapamtite — otupljelo oružje, starino za ropotarnicu, »ferro vecchio, e basta«!

»I lahku noć — i ništa više«!

I neka »zastupnici naroda« Bogu blagodare, te su šibe odstranjene i s' istih školskih sobah inače . . . . znali bi jim proti! Naša manjina jest premalobrojna, a da bi se iko odvažio da zastrugne, »alla Knotz« i »alla Davida što bi valjda »maggioranzie« dobro došlo. I tako vam je, da »komunizam, anarhizam, fenijanizam«, što se (po Babinomu Marku) pojavio u »allarmantnih proporcijah« po pokrajini, nelma na pokrajinskom divanu svoga pravoga zastupnika; a dobri naši susjedi primorani su u svojih privatnih razgovorih priznavati, da ti naši »Uskoki« jesu podpuni parlamentarni kavalieri.

* * *

Drugom jednom zgodom izrazih Vam svoj: »ego censeo«, i natuknuh već tada kako stranka talijansko-tridentinska u tirolskom pokrajinskom saboru zauzimlje naprama njemačkim Tirolcem isto od prilike stanovište naše stranke u Istriji, samo što joj mi (žali Bože) zaostajemo u materijalnom i intelektualnom obziru.

Vodje tridentinski u obranu svoje tek dielom zapostavljene narodnosti osnovaše družtvo »Pro patria«, a toga su oni i sploh njihovo rodoljubno svećenstvo objedjeni s talijanskoga irredentizma. »Tout comme chez nous«!

Naši jaslari, premda prezirani od tridentinskih rodoljubah još od vremena osnivanja talijanskoga kluba na državnom saboru u Beču, giedajući gdje se koni kuje, digli i oni svoju žabiju nogu, ter se ovdje u pokrajini vrpolje osnovati filijalku toga družtva »Pro patria«, i u to ime priziviju u pomoć punu trščansku borsu, koju će oni primiti bez ikakve kontumacije, pak i došla jim »colia pratica sporca«. Kojom srećom (Bože dragi!) ovako se ponašaju u granicah pokrajine, dok se u Beču Tridentincem ugiblju a drže se grčevito skutaonog kluba, za koj mnju, da je najviše »regierungsfähig?« »Jeli njihova narodnostna pogibelji? O! koga? molio bih lepo. Od hrvatskih Uskoka? Zaoravaju li se oni u vašu, ili vi u njihovu njivu? Ah! vi ste, kakvi ste uvjek bili: krunoborci. Vaš ideal jesu punadjasle, vaše geslo: »Pro panjoka«

* * *

»Na tom svietu samo miena stalna jest« i opet »les extremes se touchent.« Tko zna, da se s vremenom još nenadje Spinčić s Čistorukim poopazuške pod istom zastavom?! To se može lanjske sbiti, nego što vi mislite. Neka samo istarski: »Pro patrioti« usvoje nazore tridentinskoga »Propatriote«, izražena za zadnjega rimskoga zasjedanja državnoga sabora u školskom odboru, i stvar je »bella e fatta«.

Jur. Greš kuliku tamo preko rečkega mosta Frane?

Fr. Ukral sam se neki dan tamo do Škerljeva, da kupim kakovu paridinu, ma ni prave tergovini?

Jur. A kako je ča onuda?

Fr. Svetemu Antonu su va Drage stavili vrata pred pribod pak se svi čuje.

Jur. Nač?

Fr. Na to, da se kovaču ni dalo natakunt vrata na onako lepi kamiki, zač da su ti kamiki puno gerji od oneh kriveh svedok na Fijumere.

Jur. A not! ter da su ljudi dobre volji složili za to delo.

Fr. Su, su, ma kada svet dobre volji dava, neka mu se pokaže ča prilično, al pak niš.

Jur. To imaš pravo. Zač i ja san nekakov starešina, ma nisan inžiljur. Saki trebe da svoje delo nazi.

Fr. Ma ja, a ona kolona od sunca zapada je juš to kako da ju je Malkuš železnum rukavicum otepal.

U slavu

50-godišnjice misnikovanja

preč. gospodina

IVANA EV. DUKIĆA,

kanonika stolnog kaptola sv. Justa u Tratu, *dne 14. septembra 1886.*

Lipih ved godina niz projdrlo preko Ti glâve,
Odkada Ivane drág ostavi plâčuće nas —
Mnógo je púta sunce ved sjélo u jadranako móre,
Ošto ved zóriću nij rôdni poništio Tvoj kraj.
Smrtca neúmolna mnógo Ti znánce pokósila ljúta,
Mnóga se rôdna Ti ved sróni na sdlen im hrám,
Mnógu uspómenu ódtad nam úgrabi záboravglušna,
Ali ó Tobi svédj spómena živi u hrám.
Mnógo je silnoga vihra prolétjelo préko nam glâve,
Mnógim je vrémena tíck otvórim lumlénio lík,
Ali u dúši nam óbraz Tvoj svétlost nepromenjlív óstа,
Svédj Tvoj ándjelski glas dúšna potrésujo nam. —
Ivane i pónosom dánas još díči se Búzetska Kúpa,
Što si ká pástior njén Hristov neúmórno nauk —
Prôsretni stárče! — dánas je úprávo pódosat ljéta,
Što Te u Lóvrin broj ódabra prédobri Bóg,
S rádošću svétom stúpaj k oltáru Svevíšnjéga Bóga,
Mólitvo čúo Ti On Kólje ispunio Ti svô. —
Mólodi sjéti se stára svog dávnoga, sjéti se Istre,
Nóka još za líca Tvóg, svánce jej Kóljoni dan!

Suzedani.

Različite viesti.

Imenovanje. G. *August Lubor* kot. sudac u Korminu imenovan je savjetnikom zemaljskoga sudišča u Tratu. G. Jakov Perlunz imenovan je putujućim učiteljem za slavensko pučanstvo Primorja, dakle i za Istru i otoke. G. Perlunz je do sada *posve* neposnata osoba te nemožemo o njemu ma baš ništa kazati. Kad ga upoznamo po njegovih djelih, progovoriti ćemo o njemu više.

Podesotgodišnjica misništva. Preč. g. *Ivan Dukić*, naš domorodac i kanonik stolnoga kaptola u Trstu slavio je dne 14. t. m. riedku svečanost, t. j. podesetgodišnjicu svoga misništva. Svečar naš služio je u 8 satih u stolnoj crkvi tihu sv. misu a kasnije primao čestitke, ustmene i pismene, od presvj. biskupa, od stolnoga kaptola i od mnogobrojnih štovatelјah i prijatelјah iz Trsta te iz cele biskupije. Kroz 50 godina svoga misništva služio je kanonik Dukić u raznih stranah Istre al najdulje kao župnik-dekan u Buzetu, gdje bijaše imenovan počastnim kanonikom tršćanskog kaptola. Gdjegod je služio ostavio je najlepšu uspomenu kao svećenik i rodoljub. God. 1875. imenovan za nezaboravni Dobrila pravim kanonikom istog kaptola, gdje se i danas nalazi čil i zdrav, štovan i ljubljen od drugovah i prijatelјah. Čestiti starina žrtvovao je sve svoje za svoju rodbinu, osobito na školanje rodjakah. Premda čovjek stare škole, prionuo je i on iskreno kano i svi svećenici Kastavci uz naš narodni pokret te se nesrami pred nikim kazati odkuda je i što je. Slaveći skromno podesetgodišnjicu svoga misništva, pokazao činom crkvi i narodu koliko vriedan svećenik i rodoljub. Podarova naime oblato crkvu sv. Justu, biskupijski konvikt a Bratovščini u Kastvu posla svotu od 100 f. Opetujuć i na ovom mjestu naše najiskrenije čestitke dičnomu svećaru, želimo mu od srca, da bi ga Svevišnji uzdržao još dugo zdrava i zadovoljna na čast crkvi i na korist narodu.

G. profesor Milan Rešetar iz Spljeta, koji boravi neko vrieme u Tratu, obratio se privatno na mnoge naše prijatelje u Istri molbom, da bi ga o nekojih potankostih hrvatskoga narječja u Istri i na otocih izvjestili. Budi svim preporučen g. profesor a naše strane.

Iz Lovrana piše nam prijatelj danom 1. septembra: Već duže vremena čekam, da će tko napisat što o našoj školi i opisat ovoga našega učitelja. Bojim se da neće nitko, pak činim to ja kako znam i mogu. Gospodi je dosta, da je škola talijanska, ako se i djeca malo ili ništa neuče. Svoje djece imaju, ja od kuće, a za druge nemare, nek ostanu u neznanstvu. Jučer je bio kod nas izpit, i svatko se je mogao osvjedočiti, kako je s podukom naše djece. Bila su i dva učitelja susjedna, pak će ona najbolje znati prosuditi napredak u školi.

Ali što možda neznadu, to ću njim ja na pol usta prišapnuti. Do jenara mjeseca pjevala je na organih neka ženu. Onda je njezin muž zahtjevao kod g. plovana, da se ju nesmi pustiti više pjevati, i g. plovan njoj je valjda zabranio, jer ona od tada već nedolazi pjevat na organe, gdje gosp. učitelj igra. Al zato dolazi u školu. Posjedeni joj valjda kadgod i vrne posjed. Za što se polaze, to nije moja stvar. Gospoda kao da nemare za to, jer što bi proti svom miljeniku. Nego morale bi za to znati i stvar razviditi školske oblasti, a na čelu njim g. kapetan i g. inšpektor.

Pobožni Pićanci postavili su, kako nam od tamo javljaju, kraj ceste što vodi iz Pića k svetoj Katarini iz klesanoga kamena, podobu Propetoga a na jednom mjestu B. D. Marije. Netreba nam valjda niti kazati, da se tomu pobožnomu činu Krnjeli i šarenjaci rugaju te na nje tomu nitko od »tovarskoga društva« pripomognu.

Iz Kastva nam piše 14. t. m. Azijatski neposvanji gost, koji je počeo na južnoj strani naše obćine, ljuta sada nemilice na sjevernoj strani najljuće. Pridružene obćine Brgud i Skalnica trpe najviše. Osobito na ovu nadnju kao da se je htjela sprititi sva nevolja. Oboli koji dan i do 10 osoba a to je mnogo na selo od 80 kućah. Kotarska i obćinska oblast čine sve moguće, da se pošasti na put stane. Za ljećenika, hranu i pitje skrbi osobito obćinsko glavarstvo. Zdravom volom, tečnom hranom i kapljom dobrog vina slomiti će se najprije moć tomu grozomu gostu.

Dne 3. t. m. pokopali smo uz obće sudjelovanje ovdje jednog od starijih rodoljubah, poznatog trgovca g. Frana Jelušića-Rečanića. Ovo je u teku od trijuh godinah treći brat, što nas ostavlje prasolv se u vjednost. Uz kriepost muževah, otacah i prijatelјah, riesko je ovu trojicu pravo rodoljubljo, koje su u svakoj ngodi pokazali. Sjećamo se ugodno posliednjeg lahora na zemaljski sabor kad no se god. 1883 biralo u Volosko za gradove, gdje je ova trojica braću Jelušićah biraju narodnog kandidata. Već tada bijaše Ljudevit teško bolan a Fran slab i nemoćan. Dopeljali se obojica u Volosko, da se odluče svomu narodu, bila njim lahka domovna zemljica!

Novrlome na Krasu. Dne 10. t. m. nahrupila je strašna oluja oko selah Dane, Jelovice, Brest i Rakitovac. Uz vjetar i kišu padala je i tako debela tuča, da se slične niti najstariji ljudi nesjećaju. Prava je sreća što se je tuča samo sa pojedinih brieguvih i gorah dočim je ravnice i doline, gdje je živeć, posve mimoišla.

Očuvao nas Bog od sličnih oluja.

Oboljeli od kolere u obćini Kastav. Od početka kolere t. j. od 7. julija pak sve do 13. t. m. oboljelo je u sieloj obćini ukupno 55 osobah. Od ovih pripada do 40 sjevernom dielu t. j. pridruženim obćinam Brgudu i Skalnici. Na jugu obćine, t. j. ondje gdje je pošast započela, nelma njoj više traga. Od svih oboljelih umrlo je do 30 osobah, 7 ili 8 je ozdravilo a ostali su na liečenju. U budućem broju donesti ćemo točnu skrižaljku oboljelih od kolere u obćini Kastav.

Kolera u Tratu neće nikako da popusti. Prekjučer je slavila stoti dan svoga ulaza u ovo mjesto, pak nas je usrećila sa 23 slučaja oboljelih, a jučer sa 18 slučajevah. Čudnovato je, kako vladi medju ovdašnjimi vojnici najpovoljnije zdravstveno stanje. Jučer pohvalio nam se veleč. g. vojnički župnik, da nije valjda još nikad manje vojnika umiralo, nego li sada, što će zaista uzeti do ugodnoga znanja roditelji mnogobrojnih naših vojnikah, nalazećih se u Tratu.

Kolera u Istri. Posliednjih osam danah zahvatila je kolera korjen u Voloskom kotaru, i to napose u Skalnici, Brgudu i Rupi. Na drugom mjestu naći će naši čitatelji o tom pobliže viesti. U ostaloj Istri, kao Izoli, Sočergi itd. prestala je posve, ti se pojavi ponajviše još te po koji slučaj. B lo je također nekoliko slučajevah u Rovinju, Puli i u obćini buzetskoj. Bog nas čuvao gorega!

Tri dana u Trvižu. Na poziv prijatelja, da ga posjetim, da se kod njega porazgovorimo, razveselimo, odazvah se rado. Putovanje moje nebijaše daleko: kraj i narod bio mi jur ponešto poznat.

Čim stupim u Trviž, gledalo sve na mene razvaljenih očijuh kao što to biva kad med narod stranac stupi.

All kad se ljudem približim, pozdravim me svi prijazno hrvatski, i to takovim načinom, kao što to običaje nepokvaren i čestit narod.

Sladko je čovjeku pri srcu kad čuje ovakva kmeta, koji nelma škole i koji rjedko kada izadje iz domadega pepela... Zadivio sam se, a srce mi se razigralo, odmah razvidjeo sam upravo-svetačno.

Po svoj prilici u sred Trvižа zaprosih kmeta, gdje biva moj prijatelj N., kogu dodjoh pohodit. Neodvrativ ni slova, uputi se dobri kmet ka stanu moga prijatelja, a kad dospje tamo, reče mi ujudno: Evo, ovdje biva. »S Bogom pobratime!«

O gostoljubju u prijateljevoj kući neću da govorim, hrvatsko je pak netreba više. Sretna li životа, kamo ne dospije prah nadute umjetnosti.

* * *

Krasna je večer, Sjajnu moćinu divnog nebeskog svoda ne muti ni jedan oblačić; čista je od iztoka do zapada, sviети mjesec, sjaju zvjezde. Kroz prozor duva u sobu blago večernje povjetarce. U kratko: sve je lepo, sve je milo, da si milije ni pomisliti ne možeš. A ja sjedim, razgovaraju na kućnim gospodarom.

Ali glej čuda! Najednom . . . . saori pred kućom: »*U boj*«. Bože, pomislih, je li to san? U Trvižu, u tom kukavnom selu, da se pjeva »U boj«? Tko da ga pjeva? Tko da ga nauči? Dvojih dugo, je l' san, je l' istina. Poslušah, dugo poslušah, pomnjivo poslušah. Ne nije san već, gola istina. Pjesmu ponove. Ja pove iznenadjen stupim k prozoru i pogledam na trg. Divnog li prizora! Trvižka kmetska omladina a i odrasli muževi stali u kolo; sabrali se oko svoga učitelja te grme gromom, da ti glavom gromori — da bi i jedano srce gorilo . . .

Kmetska je to omladina odjevena u kratke bielo grčaj; kmetska mladost, ponajviše pustiri, koji mogu doći pjevat tekar kada svoja blugo odprave — o nevoljo uri.

Svrše »*U boj*«, a skoro odmah za tim saruše »*Oj Hrvati, oj junaci!*« Sve je ilo toli krasno i milo, da lepše ne može biti.

Ovdje je tvrde volje, rečem; najveća čast i hvala ide onomu, koji je pastire, od kojih ni ne poznaju nekoji pisma, u pjevanju podučavao. Imao je mučenička strpljivosti. Njemu na čast, otačbini na korist.

Dugo ne mogoh usnuti. »Ah! zašto nije tako i u onih selih, mjestih i gradovih, gdje bi moglo biti više, ah zašto nije bar tako?

* * *

Drugog je dana u jutro na šest satih bila »procesija za svelo istoe (jubilej). Videć kako se pobožni kmetski puk sabire na molitvu, od miline bijah dirnut. Na procesiji stupalo sve u najvećem redu, sve je milo pjevalo. Od mladića, koji znadu čitati, nije bilo ni jednoga bez »Oče,, budi volja tvoja«.

Na čast čestitim Trvižanom!

* * *

U večer na šest satih molila se u crkvi krunica, a posliie krunice pjevala se »Večernja«. Težko je opisati krasotu koralnoga pjevanja. Staro i mlado, muško i ženako, sve pjeva, sve ori, Bogu na čast i hvalu.

* * *

Treći je dan: »Vela gospa«. Jučerašnje krasno pjevanje je danas krasnije.

Sve se skromno moli; tko na zna čitat, moli na krunicu. A tko da opiše, kako taj pobožni puk pazi kod prodike na riječ božju?

Posliie objeda sabrala se omladina na trgu, sabrala se oko svoga učitelja, da zapjeva.

I onoi zaori krasnije nego jučer, divnije nego jučer.

A pomisli ei, mili čitatelju, kako bi ti bilo pri srcu, kad bi ti doprie do naš ju divne rieči, divno pjesme »U boj« ili »Oj Hrvati« iz zelen — šume, gdje se veselo bezbrižni pastiri . . . . A to, to se događa u Trvižu kroz cieli mili dan . . .

* * *

Težkim srcem razdjelih se od Vas, kršni moji Trvižani. Pjevajte, orite, budite, kakovi jeste. Malo Vas je, nu Vi ste izabrani, da budete ogledalom onim, kojih je i pet puta više.

S Bogom tvrdjavo trvižka, s Bogom!

D. T.

Članovi Bratovščine hrv. ljud. u Istri. Uplatili su: Pavao Glavina, kmet Bičići (Barban) 50 n. Antun Klodić, vitez Sabladoski Trst 2 for. Josip Jano, kapelan Rukavac 1 for. Ivan Španjol, Dobrinj 30 n. N. N., Kastav 1 for. Antun Pavletić, Blažev Rod 50 n. Antun Grabar, Franjev Hum 52 n. Josip Stihović, kmet Lindar 30 n. Šime Jedrejčić, kmet Lindar 20 n. Marin Šajina, kmet Gračišće 40 n. Andrija Miklša, župnik Lanišće kao utem. 15 for. Ljudevit Ciković, gimnazijalac 50 n. Antun Stiglić, pripravnik Opatija 50 n. Franjo Rebec, pripravnik Matulje 50 n. Niko Buković, nadučitelj Kastav, kao utemeliteljuj na račun 5 for. N. N., 40 n. Josip Škerl, duhovni pomoćnik u Šeš ni 1 for. Juraj Dolšav, duhovni pomoćnik Mošćenice 1 for. Franjo Bahman, lječnik Matrica 2 for. Antun Nežić, župnik Čepić 2 for. Niko Pajalić, učitelj Berseč 1 for. 20 n. Josip Maurović, zvonar Berseč 50 n. Ivan Gajović Perišić, Berseč 1 for. 30 n. Rajmund Jelušić, župnik Berseč 2 for. Miroslav Grosman, učitelj Kastav 2 for. Antun Puš, kapelan Kastav 1 for. Izvanjski svećenici prigodom pogreba g. Frana Jelušića 6 for.

Neobična ura. U nekoj dvorani u New-Yorku izložena je sada ura, kojoj se stroj može nazvati čudom u mehanici. Ura je grdna i u veličini, u težini i u mehanizmu, pa u mnogih zapleteoih spravicah. Čudnu ovu uru složio je neki Martin. Obuhvaća 550 kubičnih metarah, teži 700 kilogramah, a imade 265 kolesah. Uru pokreće šetalica, koju 12 utezа zateže. Na uri se pokazuju sekunde, minute, sati, dani, nedelje, mjeseci, proste i prestupne godine. Na uri imade 128 električkih slikah, koje se pokreću, a visoke su do 50 centimetarah. Medjutjima ima i ovih: 12 apoštolah, Isukrst, kako blagoslivlja djecu, četiri godišnja doba, krug životinjah. Mjene mjeseca i okretanje zemlje i planetah sasvim su točno izradjene sa čudnovato malim kolesima. Pletao kukuriće prirodnim glasom posilje svakoga sata i četiri put na dan svira neka automatična sprava dvanajst glasbenih komadah.

NEUKU NAUKA.

Žir (žlud) veoma dobra hrana za živad. Žir kao hrana naročito je oprinaša živadi za nesenja juja. Za se sahere, sprái u peći, samilje i kao brašno ili tiesto živadi se daje.

Osobiti lik proti ujedu zmijah. Izkusni ljudi preporučuju proti zmijinom ujedu taj lik, da se nesretnik rakijom opije, da se tim otrovom uniši odmah svaki pogibelјni upliv otrovi zmijinoga ujeda. Tko bi rekao, a lpak tvrde, da je tako.

Javne zahvale.

Svoj gospodi činovnikom i to: sudbenim, političkim, porezovnim i obćinskim; valjčastnomu svećenstvu, naposo velezaslužnomu gosp. dekanu Kalcu, svim prijateljem i znancem, koji su dne 6. septembra t. g. do hladnoga groba sproveli našega nezaboravnoga otca i tasta

gosp. IVANA DRAŠIĆA

posjednika u Buzetu, il koji su budi kojim načinom nastojali ublažiti našu bol i žalost, izričemo ovim putem našu duboku zahvalnost.

Vodice 7. septembra 1886.

Za rodbinu: razveseljeni zet

Martin Ribarić
c. kr. poštar.

Prečastni gospodin Ivan Dukić, kanonik u Tratu, prigodom njegovog podesetgodišnjeg misnikovanja sjećao se naše miljenice »Bratovšćine hrv. ljudi u Istri,« podariv joj jednu državnu obvoznicu nominalne vriednosti od 100 for.

Došim je odbor »Bratovšćine« svečaru na izvanredno rodku svočanost brzojavnim putom čestitao, izjavlja mu ovime javnim putom najdublju i najsrdačniju zahvalu za spomenuti voleđušni dar, kličući: da Bog poživi sve plemenito darovatelje »Bratovšćine«.

Odbor »Bratovšćine hrv. ljudi u Istri« u Kastvu 14. Septembra 1886.

M. Grosman, tajnik. A. Turak, predsjednik.

Listnica uredničtva.

Gg. dopisnikom iz Poreščine, Buzeščine, Puljščine, Liburnije itd. — doći će na red i Vaši dopisi.

Lutrijski brojvi

dne 11. septembra					
Trst	34	40	19	53	13
Buda	69	3	49	72	66
Linc	72	82	70	52	11
dne 15. septembra					
Prag	60	67	73	19	20
Lavov	31	70	50	5	77
Hermanstadt	30	51	86	37	9
Innsbruck	28	52	05	60	11

Tršćanska burza

dne 15. septembra

Austrijska pap. renta	for.	84 70	do	for. 84.80
Ugarska	»	94 60	»	» 94.75
Sreća u zlatu 4%	»	106.35	»	» 107.05
Dionice nar. banke	»	878	»	» 879
» kredit-banke	»	277.50	»	» 278.50
Talijanska renta	»	98.½	»	» 99.—
London 10 liran sterlinah	»	126.—	»	» 126.50
Napoleoni	»	9.93	»	» 10.—
C. kr. cekini	»	5.89	»	» 5.91
Državne marke	»	61.60	»	» 61.80
Ista francezke	»	49.75	»	» 49.90
Talijanske lire	»	49.60	»	» 49.75

Oglas.

Razizemna, solidno sagradjena kuća sa dućanom i krčmom, stajom i inimi udobnosti, sa ral i pol uz kuću ležećeg zemljišta na veoma frekventnom mjestu, na glavnoj cesti uz crkvu i školu u sv. Nedelji blizu Samobora, sat i pol od Zagreba — pol sata od željeznice — prodaje se radi obiteljskih odnošajah. Upitati se kod podpisanoga. 3—1

Mihovil Sprajc,
Sv. Nedelja kod Samobora (Hrvatska).

Objava občinstvu.

Upozoruje se ovim sl. občinstvo, da se je najmitelj gostione u ulici: **Molin piccolo** preselio na: **Piazzetta Cordaiuoli** — Nove prostorije, koje će se nuduće subote otvoriti, zvati će se:

Osteria alla „Buona Via"

Ime to je vrlo dobro poznato u Trstu radi izvratne hrane, izvrsnog vina, točne poslužbe i pristojnih prostarijah, što podpisane kriepi u nadi, da će njim se odazvati mnogobrojno občinstvo. 3—1

Luzzietta i Anton Cossovel.

Latteria Milanese

(milanska mlekarna)

Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge naručitelje, da ima u mlekarni **svieža i suha voća. Izvrstne divljačine, zelenjah sve polag cienah na trgu Hleba genovezkog, kolačah mletačkih, slastičah padovanskih, gorkih, kolačah salon, masla** svieža svaki dan iz Milana. **Kreme za ovariti, tudjeg povrhja** prve vrsti, **kisela mleka. Za objede soirée** ovršavaju se naručbe sa pladnjovi povrhjem bogato ariegani, takodjer u ledu. Naručbe za pokrajinu izvršuju se neodvlačno, nu ne izpod 5 kilog. 40—47

M. Melchiore.

Prvi ustav 31—

Ekonomička krojačnica

Ivana Batelli-a

Via Barriera vecchia N.ro 6, I. piano.

Sgotavljaju se odjeće polag mjere, najvećom brzinom i elegancom, uz najjeftini cienu.

☛ Naručba se obavlja uz pouzdo ☚

ŽELODČNE BOLEZNI

je mogude ***BRZO*** in ***POSVEMA*** ozdraviti po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

edini in nedosegljivi želodčni pijadi.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne onake leke.

Večina raznih kapljic, izlečkov itd., katere se občinstvu kakor pravi žudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva zmes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil valed svoje pripravo sestave, odločno oživljajočo in želodčno živce hitro krepčalne moči **pravico prednosti** nad vsemi dosedaj v toj stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom veče prašanje po njemu. Ta balzam bogat na delajočih snovih kinoško robarbare, katera korenika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na **prebavljanje** ni **čiščenje**, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nejedčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnom trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 38—96

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marka Barazzini*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmoiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Palisca.

Voda Ofner Rakozy

braća Loser, Trst.

Prošjetno zdravilo najbolje i najuspješnije prošjetno zdravilo, koje je nuždno za osviežlenje krvi i usdržavanje zdravlja svakomu, koli mladomu toli staromu, jest od ovdašnjeg p. n. občinstva obšjubljeni i visoko cienjeni

Ofner Rákoczy,

koji je stigao netom svieži; svojimi vrlo bogatimi mineralnimi sastavinami promaže sve ostale *tu i inostranske gorčice*, stekao si je glas svuda od naj prvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domadih radi dobrote te se upotrebljava kano svaodbi domadi lik. Može se uvjek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i lekarnah.

Skladište u Trstu kod g. Giov. Cillia i kod vlastnika 14—20

Braća **Loser.**

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerosišjskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz $3^1/_4\%$
8-dnevni odkaz $3^1/_2\%$
30-dnevni odkaz $3^1/_4\%$
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz $3^1/_4\%$
3-mjesečni odkaz 3%
6-mjesečni odkaz $3^1/_2\%$

Okrušni odjel
u bankah $3^1/_2\%$ kamate na svaku svotu
a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Poštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermannstadt, Innichkruck, Celovec, Ljubljana, Salzburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz $^1/_4\%$ provizije.

Predujam
na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu $^1/_4\%$ provizije za 8 mjesca.

Na efekte $5^1/_2\%$ godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000 na povado iznosa glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—10

Čudo najnovejše obrtnije!

Jako važan in neobhodno potreban za slovenško blagostanje in vgodnost, za vso drugo in vzlasti za kmetijo, sirarnice, za posestnike, je na novo znajden c. kr. za vso Evropo privilegovani Ausplitz-Schmidl's Zentifh

Stroj za mesti maslo

ki se odlikuje ne po udarnim ali sunvalnim sistemu temveč po nikim novoizumljenim c. kr. privil. za vso Evropo patent, rezavnem sistemu. Torej, kdor hoče imeti čisto nepomarjano močno in okusno maslo, naredi se to prav ugodno, cela s pomočjo 8 letnega dekla v par minutah. Kako se ima ta stroj čistiti in

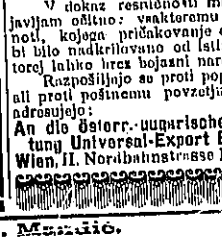

razdelit podneti se lahko vsak iz navoda za rabo tega stroja, ki je v vseh jezikih tiskan. Z tem strojem napravi se v 6 minutah iz napovarjenega mleka sladko ali kislo smetano, v 3 minutah pa najčistejše in najokusnisše maslo. 3

Da vsakterimu omogoč in pribavo jednega takega, na vsak način zelo koristnega stroja, ponujam jih po naslednjih najnižih cenah:

št. 1 (drži 6 litr.)	s termometrom	vred po	fl.	6
„ 2 („ 10 „)	„	„	„	11
„ 3 („ 25 „)	„	„	„	35
„ 4 („ 45 „)	„	„	„	45

Opazka.

Ta c. kr. patentovani stroj je narejen vsa iz fine in trpežne kovine, ter ima prednost pred velmi drugimi dosedaj iznajdenimi stroji radi tega, ter nadkriljuje vse druge v proizvajanju masla kakor tudi v kakovosti in zdatnosti, ter je vedno zvest pomoček v družini.

V dokaz resničnosti mojega oznanila izjavljam očitno: vsakterimu denar koj povrnoti, kojega pričakovanje od tega stroja ne bi bilo nadkrilovano od istinitosti. Vsakdo ga torej lahko brez bojazni naroči.

Razpošiljajo se proti poprej odšteti svoti ali proti pošinemu povzetju; naročbe naj se adresujejo:

An die österr.-ungarische Generalvertretung Universal-Export Bureau S. Löw. Wien, II. Nordbahnstrasse N. 26 Hot-l Lamo

Nova trgovina

„Alla Fortuna"

ima (24—6)

velik izbor postolah

i to sve domaća radnja, ništa prostoga, zajamčene i uz najjeftinije cienе. Naručbe uz mjeru kao i popravci izvršuju se odmah i jeftino.

Postoli za muškarca for. 4.50—6.50, za žensku for. 3.50—5, za djecu uz sve cijene.

J. Barta Trst

Via Nuova, naproti ljekarni Zanetti.

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

for. 1·50

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via marcato 50—37 vecchio N.ro 4).

Počati 12 kaučuka

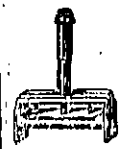

Najprikladniji žepni počat sa perom, olovkom i bilješkom,

samo for. 1·50

Samogiban žepni počat fr. **1·20**

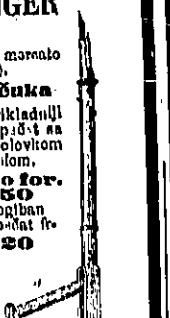

for. 1·20

Nadalje svakovratno počato za obdinske, kupne itd. ure uredo najfoltinjih cienah.

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac

odobren po višim obtatih za dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) sa filialkom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, teom il juhom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, imajudih zdravotna svojstva, te so njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod probavljajudih organah; nadalje čisti krv izpravljajuć slabinu i tromost i pospješujuć tok. On čisti polagano, uništuje gliste ublažujuć kroničke hrapavosti jetarah, slezena, umanjujudi sve malo po malo zastarjele bolesti hemoroidah.

Uzimali se likera danomice, čuva od otrovnih miazmah, proizvrudih kolli od pokvarena zraka, toli od epidemijah. zato je izvrstan lek proti *groznici* i proti *kolari*.

Ono pako što zadinjava pravu osobinu likera u zdravstvenoj struci jest, što osladdja ljude stara srdbi i pokvarjenosti od škodnih posliedicah, koje čovječanstvu daje veliki broj nesrodnih.

Zaista iza malo danah čovjek, koji se služi tim likerom čuti, da mu je povradena životna snaga, i čuvstvo blagostanja čini ga zadovoljnim, probudjanim i svježim za svaki rad. 40—47

Da se olahkoti kupovanje občinstvu gospodar tvornice osnovao je na široku razprodaju svoga likera, koji se može dobiti u svih **kavanah i rakijašnicah.**

Lekarna

Trnkóczy,

zraven rotovža

u Ljubljani

na

velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj poplasna **najboljša in sveža** zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli pismenih zahval o naših izborno skušanih domačih zdravilih. Lekarne Trnkóczy-jevih firm so: Na Dunaji ob in ona komična tovarna v Gradci (na Štajerskem) ona pa v **Ljubljani.** P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da vsprejmi navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako je napravi: Lekarna **Trnkóczy** poleg rotovža v **Ljubljani.**

Marijaceljske kapljice

za želodec, katerim se ima na tlaodo ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vspeh pri vseh boleznih v želodcu in so nepreokosljivo sredstvo zoper **mankanje slasti** pri jedi, **slab želodec, urák,** vetrovo, kolike, zlatenico, bljuvanje, glavobol, krč v želodcu, bilje sran, zabasanje, gilate, bolezni na vrantol, na jetrih in zopar **zlato žilo.** Steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld. 5 tucatov samo 8 gld.

☛ **Svarilo!** Opozarjamo, da se tiste istinito MARIJAOELISKE kapljice dobivajo samo v lekarni TRNKOCZY-ja, zraven rotovžana velikom trgu v Ljubljani.

Cvet proti trganju

(Schutzm rke)

(Gicht), je odločno najboljše zdravilo zoper protin, ter revmatizem, trganje po udih odločno v križi ter živcih, otekline, otrpnenje vde in lite itd., malo čuna če so rabi, pa mimo popolnem trganju, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo **cvet** zopar **trganje** po dr. **Maličv** z zraven slojočim znamenjem. 1 steklenice 50 kr., tucat 4 gld. 50 kr.

☛ Če ni na steklenici zraven stojedega znamenja, ni pravi cvet in ga precej vrnite.

Planinski zeliščni sirup kranjski.

za **odrasle in otroke,** je najboljši zopar kašelj, hripavost, vratobol, jetiko, prsne in pljučne bolezne: 1 steklenica **50** kr., 1 tucat **5** gl. Samo ta sirup za **50** kr. je pravi.

Krvčistilne krogljice,

ne smele bi se v nijednem gospodinjstvu pregrešati in so se uže tisočkrat sijajno obvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnjenih udih, slabenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah á 21 kr.; jeden za zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

ZDRAVILA ZA ŽIVINE.

Štupa za živino. Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prašičev. Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezavelic, vseh nalezljivih kužnih boleznih, kašlja, pljučnih in vratnih boleznij, ter odpravlja vse gliste, tudi vzdrstilo konje debelo, okrogle i lakreno.

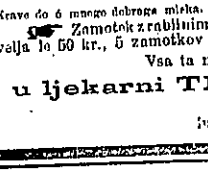

Krave do 6 mnogo dobroga mleka.

Cvet za konje. Najboljše mazilo za konje, pomaga pri prelgaju sil, odstranji kolen, kopitnih bolezni, otrpnenji v boku, križi itd., ostranji sogy mehurjih in nor crah, izvijenji tiščanj sečja, oparvin, sušici itd., s kratka pri vseh vnanjih boleznih in bibah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., 6 steklenic z rabilnim navodom vred **samo 4 gld.**

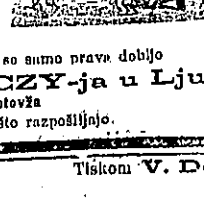

☛ Zamotek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov **samo 2** gl.

Vsa ta naštetta zdravila so samo prave dobiljo

u ljekarni TRNKOCZY-ja u Ljubljani

zraven rotovža

in vsak dan s pošto razpošiljajo. (3)

Tiskom V. Dolenca

Izdavatelj i odgovorni urednik M. Mandić.

Broj 38. U Trstu 25. septembra 1880. Godina

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom raste male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRIENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *vaglavicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu pošlu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu a otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: »Reklamacija« Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 5.01 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Biskupski konvikti za Istru.

I.

Mjeseca julija t. g. doniela je *«Voce cattolica»* što no izlazi u Trstu viest iz Istre, da je postao prosvj. biskup Flapp neumrlim, što je nabavio Grisonovu palaču u Kopru za biskupski konvikt.

Već duljo vremena kanimo zagristi u tu kiselu jabuku, t. j. u pitanje biskupskih konviktah za Istru al nas se često i sa raznih stranah tješilo i uvjeravalo, da će biti do mala bolje, da će se sadanje nepravde ukinuti, da će se našemu narodu koliko bude to moguće zadovoljiti, itd. itd., al sva obećanja ostadoše neizpunjena a napokon i naša strpljivost imade svoje granice. Rekło nam se takodjer, da počekamo za koji čodan dok se otvore srednje škole, jer da bi morale svakako nastati nekoje promjene u biskupskih konviktih — u Trstu i Kopru — a tada bude li ostalo sve pri starom, slobodno da reknemo svoju u tom pitanju.

Gledo tršćanskog konvikta poslušat ćemo prijatoljski savjet u nadi, da će zbilja nastati nekoje promjene početkom predstojeće školske godine, nu gledo koparskoga konvikta doznajemo iz vjerodostojna vriela, da će ostati sve kao što je do sada bilo a to nas sili, da koju rečemo ob onom konviktu, dotično o uzgoju budućeg svećenstva za poreško-puljsku biskupiju. Tomolj biskupskomu konviktu u Kopru položio je tadanji poreško-puljski biskup prosvj. gosp. Glavina. Uzdržavalo se prvih godinah nekoliko mladićah na koparskoj gimnaziji sredstvi, koja je pružala pokrajina, prosvj. biskup, pojedine crkvene uprave i pobožni katolici onih biskupijah.

Tako je trajalo sve do ljetos. Prošlog proljeća doznasmo iz talijanskih liberalnih novinah Istre, da je prosvj. biskup Flapp kupio u Kopru Grisonovu palaču te istu namienio konviktu ili malom sjemeništu. Rečene novine dizale su već tada g. biskupa do neba, koji da je svojim patriotičkim(!) činom osjegurao Kopru konvikt a koparskoj talijanskoj gimnaziji stalan godišnji broj djakah. Tekar kasnije doznalo se, da je tomu patriotičkomu činu g. biskupa kumovao istarski zemaljski odbor namaknuv biskupu potrebitu svotu od 10.000 for. za kupnju palače.

Tako je do tada dvojio o patriotizmu biskupova čina, prestao je o toga onim mahom dvojiti, čim je saznao, da su kod toga posla imali svoje prste naši narodni protivnici, poreško-puzinska gospoda.

Palača bijaše nabavljena a tim udaren čvrst tomolj biskupskomu konviktu u Kopru. Sve to obavilo se medju zidovi — medju prijatolji — po domaću, na tiho. Evo kako si to mnogi tumače.

Ministarstvo prosvjete odlučilo je, da se ukine pazinska gimnazija a otvori nova u Puli. Razpravljalo se u raznih glasilih, kako bi valjalo koncentrirati sve zemaljsko, crkveno i svjetovne oblasti u najvažnijom istarskom gradu — u Puli.

Sve to nije moglo biti nepoznato istarskim talijanskim prvakom. Oni uvidiše odmah, da će vlada nastojati, kako bi gimnaziji u Puli udarila stalan temelj i to što većim brojem djačtva. Znali su, da bi vlada uplivala na biskupa pošto bi jednom bila otvorena puljska gimnazija, da podigne biskupski konvikt u Puli i nigdje drugdje.

Poznato njim bijaše, da bi se našlo nakon otvorenja puljske gimnazije sijasat prigovorah proti konviktu u Kopru — u gradu koji leži izvan biskupije.

Promozgav sve to, složiše se istarski Talijani sa g. biskupom u tom, kako valja vladu protoći, t. j. da treba konviktu u Kopru položiti čvrst temelj prije, nego li se otvori državna gimnazija u Puli. Ovako se tumači ono naglo i potajno poslovanje oko nabave Grisonovo palače.

Tim bijaše daklo konviktu osjeguran život i tako će imati unapred poreško-puljska biskupija svake godine stalan broj svojih mladićah, koji će polaziti ondješnju talijansku gimnaziju, gdje će se pripravljati za buduće svećeničko zvanje. Pitanje konvikta nebijaše važno jedino radi uzgoja talijanske mladeži već je ono i s materijalne strane za talijanski gradić Kopar od nemale ciene. Promislimo li koliko će poskočiti ugled i važnost maloj gimnaziji — kano što su u obće istarske — sa prirastom od 30—40 djakah, i uvozimo li k tomu koliku će materijalnu korist uživati maleni gradić od 30—40 mladićah, koji u njemu kroz 10 mjeseeih probave i liap novac ostave, tad se nećemo čuditi tajnoj i hitroj kupnji palače a navlastilo silnim hvalospjevom, izpjevanim od liberalnih talijanskih novinarah prosvj. biskupu Flappu radi njegovog patriotičkog čina, t. j. nabave palače Grisonovo.

DOPISI.

Iz oprtaljskih Brdah. Primite g. uredniče ovo malo redakah iz hrapavih kmetskih rukuh, u kojih se bliđi više motika nego li pero. Pogladite i popravite kako znate a budete li zadovoljni, oglasit ću Vam se opet.*)

Čujte dakle naše jade i nevolje pak je priobćite svemu istarskomu puku. Letina hvala Bogu neće biti najplodnija nu niti loša, jer imademo pešćicu žita, krumpira i kukuruza biti će toliko, da se budemo mogli prehraniti; za grozdje još neznamo, jer je u božjih rukuh. Kolere hvala Bogu još nismo osjetili a Bog nas i očuvao od te strašne bolesti. Drugo nemamo ništa novoga po naših Brdah. U grad malo kad zalazimo, najviše po nedaljah, jer se mi nemožemo mjeriti sa gospodom, koja u izobraženosti tobož svaki dan

*) Iz kmetskih rukuh su nam uvjek najmilliji dopisi; samo nastavite, naša je da izpravimo što je za izpraviti. Urad.

PODLISTAK.

Hyperistrionalia
ili
Babin-Markovih dipalâ diple.

II.

Evo kako misli o tom tridentinski zastupnik Lorenzoni. Navod će biti malko odug, ali i vrlo poučan. Gospodin zastupnik označuje svoje stanovište naprama toliko puta i kod nas opetovanoj tvrdnji: *roditelji nesmogu biti lišeni prava samoodluke gledе izbora školskoga jezika:*

»Nas Talijance takovi razlozi nisu mogli nikada osvjedočiti, nit će igda osvjedočiti onoga, koji bezpristrano promatra stvar. . . . . Napose pak . . . . što se tiče roditelja, meni se vidi moralno i zakonito nemoguće, da se roditeljem ustupi pravo, da dadu podučavati djecu u kojem tudjem jeziku. Roditelji imadu sveto svetu dužnost, da čudoredno odgoje svoju djecu i da se postaruje za njihovu razumnu obuku, al ne za obuku, koja utrudjuje i ubija. Pak ako roditelji zanemare tu dužnost ili joj se uzprieče, tada je na družtvu, na državi, na vlasti da dodje posredovati. U svih naobraženih državah uvedena je obvezatna škola baš zato, da se roditeljem onemogući zanemarenje razborite i čudoredne obuke nj hove djece. Al koja korist od obligatorne škole, i kud bi se s njom dospjelo, kad bi bilo roditeljem slobodno dati obučavati djecu u kojem jim drago jeziku naukovnomu, dapače dati jih lišiti njihove narodnosti? Il nije možda najkrupnija pedagoška progreška, il nije možebiti prava okrutnost, ako se dopušta, da dječaci, netom što su naučili iz majčinih usluh početne pojmove o Bogu, otačbini, o dužnosti i pravu, o svrhi čovječjoj, budu strpani u kakvu god školu, u kojoj, jeda se u njima sve to više razviju ti pojmovi, valja jim prije svega, da prisvoje jedan jezik njima posve tudji i za cielo pretvrd.

Pak da bi visoko ministarstvo za nastavu naredilo iztrožno povjerenstvo (ali ne od samih birokratskih elemenata) i ukazalo, da se na licu mjesta promozgaju posljedice uvadjanja i podržavanja njemačkih škola (mi recimo: talijanskih) u krajevih talijanskih (mi recimo: hrvatskih) tirolske pokrajine (mi recimo: istarske) i da (to povjerenstvo) konstatira i izjavi bez obzira i bez cerimonija svoje mnienje . . . . svršilo bi (ministarstvo) osvjedočiti se, da je bila mjera (poduzeće) bezkoristna i sviem didaktičnim načelom suprotna ona, s kojom se postupa s našom djecom u jeziku njoj posve tudju, ter kad ju (djecu) se u tom jeziku uči prve početke govorenja, čitanja, pisanja i čak vjeronauka, do je ta obuka — obuka amfibija, bolje koje biedna djeca, na svrhi svojih nauka ne znadu ni misliti ni govoriti, ni čitati, ni pisati nit talijanski nit njemački.

A i nemože da bude drugčije. Siromašna ova djeca slušaju njemačko (dotično: talijansko) govorenje samo u školi, a zatim kod kuće rabe medjusobno uviek materinski jezik, te se tako dogadja, da veoma brzo zaborave one rieči, koje su im pod silu i na mekanični način bile u pamet satjerane.

Pak su baš ovi razlozi i ova razmatranja vodila zakonodavca te je podpisno dvorskim dekretom 11. septembra 1848 najbezobzirnijim načinom, da u svih elementarnih razredih bude naukovni jezik materinski. Ovaj dekret nesamo da nije bio ukinut, već zadobi najkrepčije potvrdjenje u §. 19. temeljnih drž. zakona 21. decembra 1867. Dapače proizlazi iz istih odlukah općeg školskog zakona o pučkih školah od 14 maja 1869. nad svaku sumnju, da obuku u pučkih školah ima biti podieljivana izključivo u jeziku materinskom.

Sada se pita s obzirom na ove formalne zakonske propise, kako se može opravdati činjenica, da u školah . . . . . djeca talijanskoga (kod nas hrvatskog) jezika biva podučavana u jeziku njemačkom (kod nas talijanskom)? da se roditeljem narodnosti talijanske pušta u volju, da šalju svoju djecu (obvezanu na pohodjanje škole), u koju pučku školu njemačku (kod nas talijansku)? Kako se može dopustiti občinskim zastupstvom, da pitaju pretvorbu svojih škola s naukovnim jezikom talijanskim (čitaj hrvatskim) u škole s naukovnim jezikom njemačkim (u nas talijanskim). Stavimo da u Roveredu (a mi recimo: Lovranu, Draguću, Cresu, Ložinju itd.) bi i bilo toliko (40) djece njemačke (čitaj: talijanske) narodnosti, ostalo bi izvan pitanja, da ove škole bi imale biti samo za njemačku (čitaj: talijansku) djecu.

Ovo su vam na hrvatski naš jezik vjerno prevedeni nazori tridentinskog Propatriote. Naši istarski propatrioti, ako mogu lojalnije nego kad se ono radilo ob osnovanju talijanskoga kluba u Beču, valjda će ih usvojiti, i tako će se naći na istom stanovištu i Hrvati i Talijani, a g. Čistoruki izpričat će se valjda kod g. Spinčića jedan dan ter ga umoliti, da izvoli zaboraviti »ono malo nesporazumljenje«.

* * *

Porečki obožovatelji jasala primeću, da neke naše obćine (hrvatske) same traže talijansku školu, ter pritvrdjuju, da: »volenti non fit injuria«. Na tu duhovitu primjetbu odgovara jim drugi tridentinski zastupnik Dr. Deboassi: Da to načelo: »volenti non fit injuria, vriedi u privatnom pravu, to razumljem, ali mu ničjem vajanost u javnom administrativnom pravu, jer javna uprava imala bi promisliti, da li njezina providjenja odgovaraju potrebi i odnošaju zemlje, i ako vlada o tom nije osvjedočena, ne samo može, nego se mora tomu oprjeti.

napreduju, a mi «šćavi» jedva da živimo. Mi koji smo bliže Motovunu zalazimo tamo, da si nabavimo potrebite za živež stvari. Rado bi išli svi u naš slavni grad Portole, ali Bog i ljudi znaju, kako smo zlovidjeni od Krnjelan, koji nas mrze iz dna nečistog njim srca. Proganjaju nas i naše vredne svećenike, ali ne sve, nego samo one, koji neće da plešu kako oni sviraju.

Već pok. caru Franu I. pohvalili se oni, da u njihovom gradu ima 72 učenjakah ili literatah, te zato ako dodje koji drugi, kojim bi se povećao broj literatah, nemogu oni mirovati dok ga ne odstrane, jer hoće uzdržati vječnu uspomenu na pok. Frana I.

Mili čitatelji dične »Naše Sloge« biti će Vam poznato, koliko se je radilo od strane naših Florentinacah il Milanezah, da odstrane nezaboravnoga i u svakom obziru uzor svećenika gosp. Juluškića, koji nije štedio ni muke ni vremena, nego se koli u crkvi toli izvan crkve brinuo za naše dobro dušovno i tjelesno. Njega su otjerali na uspomena na g. Jelušića ostati će nezaboravna medju našim narodom. Bog dao da bi svi slijedili njegove stope! Ali žalibože njegov nasljednik reć bi, da se ne brine toliko koliko bi morao, dapače ono što je bilo od njegovih predšastnikah zanemarjuje, zanemaruje. Njegovi predšastnici brinuli se sborom i tvorom, da podučo nas i našu djecu u vjeri kršćanskoj; trudili se da ne više poveća pobožnost božja. Njegov predšastnik gosp. Jelušić, ne da si steče simpatije pučanstva, nego vršeć svoje svete dužnosti, običavao je n. pr. svake nedelje poslje propovjedi izmoliti na glas sve one molitve, koje se nahode u molitveniku nezaboravnog Dobrile »Otče budi volja tvoja«; poslje sv. mise pjevali su svi kršćani Bogu na čast pjesmu »Čestimo te« molio je one tri »zdrave Marije« sa zdravom kraljicom« u hrvatskom materinskom jeziku; poslje podne držao je kršćanski nauk ili za djecu ili za odrasle. Uznastojao je, da uvede i krunicu svake subote, kako je to posvuda običaj, nu nije mogao sve na jedan put učiniti, ali barem da li se sada njegov nasljednik zauzeo, da onako se nije moglo prije izvesti, da barem [illegible] izvede. Brinuo se i za glavnice ili kapital od milinah, pripadajućih crkvi sv. Jure, što do po svoj prilici ići će izgubljene radi nemarnosti sadašnje uprave. Da se ne objelodanio *nemarnosti* uprave, nastojalo se na sve načine crniti i rušiti g. Jelušića samo da se ga čim prije odstrani. Pomislite koliko veselje bijaše u Izraelu, kad su doznali za njegov odlazak, ali nemojte zahoriviti i naše žalost, koju smo mi kmetovi osjetili, videći kako nas ona šaka gladnih i žednih kmjelah tlači te nam zapovjeda. Sreća što smo mirne ćudi, drugčije bilo bi zlo za nekoje. S jedne strane veselje, da je otišao Jelušić a s druge radost, da dolazi kao njegov nasljednik g. Ivić. Njega dočekali svi u paradi i velikim veseljem, ali ne kao svoga duhovnoga pastira, nego kao čovjeka, koji će u svemu pazit na želje gradjanah i koga je valjalo podučiti, kako i što mu treba u crkvi raditi. Iz početka dodušo zadovoljivao sve, ali ne kasnije; ono što se je u naših Portulah pjevalo i molilo od starine hrvatski, preokrenuo je g. Ivić u latinščinu, kao da bi ovdje živjeli Latini, a ne Hrvati. Nu nek svaki sudi, jeda li su Antonci, Matijašići, Pavletići Hrastići, Bartolići, Petretići i druga mnoga prezimena talijanskog ili hrvatskog porieklа, jeda li su ovi došli iz blažene Italije ili odakle druguda.

Sva okolica bez iznimke je hrvatska i broji do 3000 stanovnikah, ali ipak za volju neznatne manjine, od koje niti polovica nepohadja crkvu, zanemaruje se 3000 izvanjskih stanovnikah, koji, osim kakvoga nemoćnika i malene djece dolaze bez iznimke svake nedelje k sv. misi, primaju sv. sakramente i druge pobožnosti obavljaju. Neznamo što kani g. upravitelj sa latinskim jezikom kod nas. Što koristi latinski jezik kad ga ne razumijemo? Nas treba podučavati u materinskom jeziku, jer je on temelj svakoj nauci. Prva dužnost svake kršćanske matere jest, da odgaja svoju djecu u strahu božjem, a kako će pak to činiti ako ni sama nezna glavne članke sv. vjere katoličke? Možda misli naš g. upravitelj, da se jedino latinskim ili talijanskim jezikom spasiti možemo.

Neznamo kojim pravom se je kod nas mnogo toga ili prešućilo ili zanemarilo. Svaki državljanin ima pravo zahtjevati od svojih poglavarah, da zakon vrše i da njim dade ono što ih po zakonu ide. Isto tako imademo i mi pravo zahtjevati, kao članovi sv. katoličanske crkve od onih, koji su nam kao duhovni pastiri predpostavljeni ono, što nas ide po božjem zakonu.

Kod nas se pako nepazi na taj zakon jer je naš duhovni pastir izdao pred nekoliko vremena nekakav tobož papinski nalog i činio ga pribiti na crkvena vrata, kojim da se naredjuje, da se *»u buduće mora služba i pobožnost božja samo latinski obavljatie.* Mi neznamo od toga ništa, jer se nemožemo mješati u crkvene poslove nu čudnovato nam se čini, da je sv. otac papa poslao taj nalog jedino u Oprtalj, pošto drugdje nemа o tom glasa. Mi si nemožemo to drugčije tumačiti, nego da je postao Oprtalj drugi Rim. Stoga molimo one, koji mogu i moraju paziti, na naroda, da se zauzmu za nas neuke kmetove, jer drugčije nećemo imati do mala ni sv. mise, ni crkve, ni svećenika; te ako budemo htjeli doći k sv. misi, morati domo donieti sobom i svoće. U toli žalostnom stanju nalazi se naša crkvena uprava, da nemože biti gore. Uzrok tomu je, što se uprava nalazi u svetakih rukuh, koje se nerazumiju u crkvene poslove. Uprava crkvena morala bi biti u rukuh dotičnog župnika a ne u drugih.

Pogrešio je onaj, koji je je iz rukuh predao u nemanje gredi onaj, koji nemastoji, da ju natrag zadobije.

To je svakako znak, da mu slabo na srcu leži crkvena uprava, osobito crkveni imetak.

Gospoda oprtaljska uviđaju već sami, da se nemogu više uzdržati na obćini, stoga nastoje sada cernjivati i prostački napadati po njihovih novinah na našeg vriednog kapelana samo da ga cerne pred kmetom. Nu znajte, i mi živimo u XIX. stoljeću, znamo dobro kakove lisice ste vi, poznamo dobro i g. kapelana, a znademo takodjer kamo ciljaju vaše želje. Željnog cilja ipak nećete dostignuti dok u nas hrvatska krv vrije. Ustrojili vi makar 1000 družtvah, kovali vi koliko vam drago svoje družtvo i članove u zviezde, ubrajali vi u isto liep i znatan broj kmetova, kako ste pisali u predzadnjem brojo »babe«, ipak vam neće nikada i nikada više ići za rukom, da zavedete i provarite vašimi spletkarijami poštene kmetove. Trubite po svietu, da se je upisao znatan broj kmetovah u vaše družtvo. Da nas neprijatelji nepretečju, odgovoriti ćemo vam mi, da »un buon numero di contadini« sastoji samo od šestorice kmetovah. Evo vam dakle mili drugovi kmetovi opertaljski, kako liepo pišu od nas gospoda. Htjeli bi nas oloviti i voditi kao i do sada. Iz spomenutog dopisa sliedi očevidno, da si ta gospoda prisvajaju naslieđno pravo u obćinskom zastupstvu i drže, da jim je mjesto već osiguranno te da neće nikada dopustiti, da zavladaju s obćinom one osobe, koje su nastojale upropastiti ili koje žele upropastiti obćinsko dobro. Gospodo moja, da bi rajili onako kako pišete, tada vam nebi živa duša ništa prigovarala, ali vi radite baš protivno, jer vi ste oni, koji ste upropastili obćinu i crkvu. Hvalite sadašnjeg načelnika i velite, da ako bi bio slučajno prisiljen radi obiteljskih okolnostih, izručiti mjesto, koje sada zauzimlje, da će svakako njegov nasljednik slijediti u svemu njegove stope. Gospodinu načelniku nemožemo mnogo prigovoriti, on je sve što se hoće, ali se pusti poljati za nos od drugih. Stalno takovoga načelnika više imati nećete bio budući pristran koliko mu drago, ipak neće moći dopustiti, da vi s njim po miloj volji vladate. To je ono, što vas peče, da nećete moći u buduće zapovjedati, i ništa drugo.

Pogled po svietu.

U Trstu, 22. septembra 1886.

Carskim pismom sazvano je za dne 29. t. m. carovinsko vieće. Na dnevnom redu biti će zapriseguće novih zastupnikah, zatim izvješće peticionalnog i legitimacionalnog odbora.

Nekoji slavenski listovi pišu, da će se ova sjeditba otvoriti s vrlo nepovoljnimi prilikami. Carina za petrolej, koja je izazvala toliko trvenje, važna je u prvom redu za Galiciju, ali način, kojim se ima ovo pitanje riešiti, odlučan je za sudbinu i ostalih nagodbenih osnovah. Iz odgovora ugarske vlade na zaključak austrijske zastupničke kuće moglo bi se razabrati, da je ugarska vlada pripravna podupirati lievicu u boju proti ministarstvu grofa Taaffe-a, ili da hoće protuzahtjevi, koji se nemogu primiti, da izposluje, da se prihvati prvobitni sadržaj ustanovah nagodbe. Protegne li se ovaj način i na ostale nagodbene osnove, onda, da će biti vrlo težak položaj grofa Taaffe-a. Jer neima dvojbe, da će liovica razno svoje obzire podrediti glavnomu svojomu cilju, naime padu Taaffe-ova ministarstva. Na drugoj pako strani imaju razne frakcije desnice u nagodbenom pitanju braniti toli važne materijalne životne interese svojih komitentah, da im neće biti moguće podrediti ove gospodarske interese obziru na uzdržanje sadanje vlade. Ovi odnošaji sakrivaju u sebi klicu mnogih sukobah, koji se neće moći tako lahko svladati, čim se desnica povrati u parlament kao čvrsto sjedinjena i solidarna stranka....

Kako se glasa u zadnje vrieme, neće biti više ljetos sazvani zemaljski sabori. Tim neće biti zaista zadovoljna slavenska plemena Austrije, jer se mogu bar na domaćih saborih izjadati njihovi zastupnici, kad njim to ni moguće u državnom saboru. Obistini li se to, tad se može odatle zaključiti, da je većina carovinskoga vieća u pitanju sazova zemaljskih saborah vladi učinila koncesiju.

Njeg. Vel. dielec se sa vjerćim mu pučanstvom Galicije, dalo je dne 19. t. m. sjajan dvorski objed u Brunoku. Sliedećeg dana priniolo je pučanstvo Nj. Veličanstvu bakljadu i ovacije.

Istog dana prisustvovalo je Njeg. Veličanstvo sa nadvojvodami službi božjoj, zatim uputilo se na streljanu, gdje je nadmeštar oslovio Njeg. Veličanstvo govorom, na koji je vladar milostivo odgovorio a zatim ostavilo je streljanu odpraćeno živimi uzklici prisutnih.

Dne 18. t. m. otvorio se ugarski sabor. Zastupnik Helfy zahtjevao je odmah u prvoj sjednici, da se poznato carevo pismo ministru Tiszi predloži saboru, te da se razpravlja o pitanju, s kojim je skopčano ono pismo. Pošto se je tomu Tisza odlučno protivio, povukao je Helfy svoj predlog natrag. Iz Pešte javljaju, da će zasjedati ugarski sabor do 20. oktobra, pošto je ugarskoj vladi do toga, da zastupnička kuća razpravi do sastanka delegacijah predlog o povišenju subvencije «Adriji», nadalje osnove o trgovačko-carinskom savezu i o austro-ugarskoj banki. Osnova proračuna moći će se u kući jedva razpravljati prije konca siečnja ili početka veljače, te će vlada morati zatražiti indemnitet. U proračunu za g. 1887. tražit će se naknadna vjerosija za ministarstvo pravosudja, nastavo i unutarnjih poslovah, pa da se u buduće izbjegne zajmovom, uvršćivat će se u buduće za ta ministarstva veće svote.

Glavni grad kraljevine Hrvatske, Zagreb hotio je sklopiti zajam od preko 2 milijuna i pol. Gradsko zastupstvo obratilo se na domaću vladu i na ugarsko ministarstvo, da bi mu se kod sklapanja zajma išlo na ruku.

Kako javljaju iz Pešte, nije uslišalo madjarsko ministarstvo molbu zastupstva i tako da će hrvatska vlada uzkratiti svoje odobrenje ugovoru sklopljenu između grada Zagreba i podružnice austrijskog vjeresijskog zavoda. Eto nam novog dokaza, da Madjari nekane u ničem podupirati svojih saveznikah Hrvatah već, da njim dapače svuda gdje to mogu prave poteškoće i neprilike.

Iz Bugarske dolazo povoljni glasovi. Narod se je umirio te ide opet svaki za svojim poslom. Ruska vlada šalje u Sofiju kao svoga povjerenika generala Kaulbarsa. Izbori za veliku skupščinu, koja će imenovati novoga knoza, uređeni su za dne 11. oktobra. Dne 20. t. m. služio je macedonski biskup u Sofiji svečanu službu božju kao proslavu godišnjice ujedinjenja iztočne Rumelije sa knežovinom. Sada iztražuje povjerenstvo u Sofiji radi državnoga prevrata. Kao sukrivci urote proti knezu označeni su Karavelov, Nikiforov i Ganov, svi zastupnici naroda. Nekoliko zastupnikah poslalo je iz Sofije razkrenzu Alexandru adresu, u kojoj mu se izriče hvala, što je pred godinu danah izvršio sjedinjenje Bugarske.

Iz Madrida dolazo opet žalostni glasovi. Španjolci kao da nemogu nikad jednu godinu mirovati. Prošlih danah urecilo se je do 300 vojnikah proti oblastim. Buntovnici kanili su svu madridsku posadu pobuniti proti vladi, nu to njim nepodje za rukom. Buntovnici, pristaše republikanske vlade bijahu nakon kratka odpora svladani. Nešto jih je uteklo a nekoje je pobijano.

Franina i Jurina.

Fr. Moretto javlja »babi« iz Liburnije, da je ovo leto dobra letina.

Jur. Ala je za njega je, začon žanje i kosi na levo i desno, ma Bog nas očuvaj od letini, kojoj se on veseli.

Fr. Amen!

* * *

Fr. Si čuja, da je stija kanfanarski »Slipić« neku sviralu kupit svojoj Mari.

Jur. Nekumedijaj Frane!

Fr. Ljudi govore, da sejo pogajà za neki Kla—kra—lje—to—Kla—ri—ne—to, ča ti ja znan, kako se ta talijanski štrumenat zove.

Jur. Pak ča bi ona tim, kad nevidi noto?

Fr. Da je stija s tim štrumentom pod večer, kad ga muhe u kući ščipiju kantat ovu pismicu:

Božo mili, malena ti hvala,
Kad ni piti s praznoga bukala?
Brum, brum, jedan patakun,
Ala momci skočte gori,
Dajte svaki po soldin,
Brum, brum, cin, cin,
Dajte slipomu soldin.

Jur. Borme brate škoda, da si nije mogà pribavit ta štrumenat, zač je pisma jako lipa.

Istri.

Ašče zabudu tebe Istrije,
Zabvćna budi desnica moa.
Po ps. 136.

XII.

Od kraja divna — od istoka bajna
I tebi Istro većina sunce grana,
Gle! svjetlost, kako živo mu uzplanu —
Pred njome bježi magla mrtvostajna.

I djeci ti se vadri duša vajna,
Na pozdrav klikću ogranulom danu;
I svoju ljut" obvezuju ranu,
Na rad ruka im diže se nehajna.

Već s jaka tiela padaju okôvi,
Već silnik kruti u zakutku reži,
Već k paklu zdvojno pokljedjeni bježi —
Već djeci ti u slasti srce plovi —
I hvališ Boga k nebu dižu ruke:
Da starovječne već ih liši muke.

N. Z.

Različite viesti.

Previšnji dar. Njeg. Veličanstvo car i kralj Fran Josip I. darovao je 800 for. tučom ponesrećenim Račičanom (občina Buzet.)

Nek se znade. Mjeseca decembra prošle godine spasio je naš dični kapetan Srečko Stanger, rodom iz Volosko, zapovjednik austro-ugarskog broda »Robert« na širokom moru od gotove propasti mornaricu engleskog broda »Agrowe« sastojaću od 21 osobe. Englezka trgovačka komora podarila je čestitog kapetana za taj plemeniti čin krasnim dalekozorom. Čin ovaj služi našoj mornarici na čast a mi ga bilježimo neka i drugi za nj znadu.

I opet jedan svećenik po receptu pazinsko-porečke gospode. Oprtaljski talijanaši osnovali su podružnicu družtva »Pro patria«, kojemu je svrha potalijančit našu djecu u Istri. Osnutje toga družtva proslavili su oprtaljski šarenjaci i talijanaši svečano sa muzikom i pljačom. Poput g. Kocianičića, župnika grižnjanskoga, pridružio se oprtaljskoj gospodi i tamošnji župe-upravitelj g. Ivić (također »puro sangue«) te je i on uz zvuk muzike »marširao« na oprtaljsku »kroćerut«, da prisustvuje patriotičnom činu, t. j. sjajnoj proslavi osnutja rečenog družtva. Talijanaši odnašli mu se sa burnimi: *»Evviva nostro Parroco!«* — a on se tako od veselja, što je tako uzko prirasno gospodskomu srcu. A što će na to ostale ovčice oprtaljske župe? Što će reći ova trećina oprtaljskih župljanah-Hrvatah na takovo ponašanje svoga pastira, koji njim sa gospodom o glavi radi? Tà što bi »ščavji« na to smjeli kazati? Ako njim nije pravo, neka se apeliraju, zar ne g. Iviću? — *Evviva nostro Parroco Ivich!*

Piranci Izolanom. Pod tim naslovom primamo iz Pirana sliedeće redke: Kako vam je poznato, sinoćka je ljetos naše susjede Izolane silnu nesreću. Poglavito jih stjasnet od strašne kolere, koja je tamo jače harala nego li igdje druguje u Istri. Politička oblast, občinsko glavarstvo i zdravstveno vieće učinilo je sve moguće, da se pošasti na put stane i Bogu hvala uspjelo se, jer sada nema tamo više niti jednoga slučaja. Izolani su konservativni, mirољubivi i čestiti. Talijani, te jih je sve što je vriednoga i poštenoga lukrezno sažaljivalo. Iznimku u tom učinilo je liberalno tobož gradjanstvo slavnoga Pirana. Njemu kao da nije po volji mirољubiva i pravična duš Izolanah. Evo vam tomu dokaza.

Za vriemo pošasti htjela je jedna ladja iz Izole u Piran sa tukozvanim dlatinskim putnim listom, t. j. ladja sa zdravimi mornari. Čim su Piranci opazili, da se ladja bliže luci, stali su kao bisani zviždati, psovati i urlikati, a napokon i kamenje bacati, dok se nije ladja natrag povukla. Izolani vratili se kući i pripovjedali svojim, što njim se je od susjedah piranskih Talijanah dogodilo. Dogodjaj taj uzplamtio je i najmirољubivijeg Izolana. Sve bijaše ogorčeno proti nebratskim Pirancem. Ovi, da bar prividno operu grdnu ljagu, stali sakupljati milodare za Izolano. Svota od kor. 200 bijaše do dva puta iz Pirana u Izolu poslana, al se svaki put istim putem vratila jer ju čestito gradjanstvo Izole oba puta sa ponosom odbilo. Izolani uchtjedoše milostinje od ljudih, koji njihove sugradjane grde, pasju i kamenjem nahacuju. Toliko naš dopisnika mi nadovezujemo sliedeću opazku: Piranskomu gradjanstvu stoji na čelu onaj divni *Frajakomo*, koji je u prošlom saborskom zasjedanju u Poreču toliko buncao o talijanskoj kulturi, o mržnji koju goji proti Hrvatom, o divljih uskocih, kojim da smo potomci mi istarski Hrvati itd. itd. Ovdje bi bilo zgodno mjesto, da toga gospodina zapitamo, da li su se ikad i igdje oni naši uskoci ovako barbarski ponieli napram ikojem susjednom mjestu kao što su to njegovi »kulturne« sugradjani učinili napram gradjanom iste narodnosti? Ovo pitanje prepuštamo našim zastupnikom bude li se g. Frajakomu opet kojom zgodom glava ugrijala.

Udario grom u brod. U noći on 20. na 21. t. m. kadno je ovdje u Tratu vladala silna oluja, udario je grom u jarbol austro-ugarskog broda »Ararat« kapetan Gersalia. Štete druge nije nanio van što je razdrobio jarbolet i onesvestio jednoga dečka, koji je do mala k sebi došao. Prestrašena mornarica pobjegla je na kopno.

Iz Rovinja pišu nam, da je tamošnja občinsko poglavarstvo izgubilo glavu a liečnici, da nezuju što bi ni kako bi. Gradjanstvo je silno uznemireno radi kolere, koja se i ondje pojavila. Ono nelma povjerenja niti u poglavare niti u liečnike, koji nedoznaju niti za polovicu oboljelih od kolere. Tko će si predstaviti kako je daleko dóprla ona toliko razvikana »civiltà« neka dodje amo, pak će se uvjeriti, da je neprednije, uviđavnije i razboritije pučanstvo i posliednjeg sela u Istri nego li je gradjanstvo slavnog Rovinja. Ovdje se može punim pravom kazati, da se nezna ni tko pije ni tko plaća. Poštenjih i prosvjetljenih gradjani srame se radi ovog žalostnog stanja, koje nesluži nimalo našoj gospodi na čast. Mi bi želili, da dodju sada porečka gospoda amo, pak bi za stalno promienili svoje nazore o zdjedovskoj kulturi Rovinjcah.

Krnjelski kandidat za učiteljsko mjesto u Kanfanaru. Kanfanarski šarenjaci zabili si u glavu, da će imati pod svaku ruku učiteljem g. *Cragliettu*, učitelja u Novakih kraj Pazina. Taj gospodin nemože pako nikako postati kanfanarskim učiteljem, neće li se baciti jednostavno zakon po dnoge; jer nije uposobljen i za hrvatske škole, kakova je u Kanfanaru.

Želeći preporučiti kanfanarskim krnjelom što bolje njihovoga kandidata, naznačujemo eto nekoje crtice o dosadašnjem djelovanju toga gospodina.

On je služio u svoje vriemo u Višnjadi, al se sa tamošnjimi poglavari popravdao radi nekoje patriotične sveđanosti, koja se je obrževavala u školi a on se tomu silno protivio.

Za pedopasu premjestilo ga u Novake, t. j. sa pučke škole II. reda škodio je na školi III. reda ili po domaću govoreć »a konja na tovara.«

U Novakih poduđavno je s početka talijanski. Sam se više puta izvanio, da ga djeca ništa nerazumiju. Kot, šk. vlade izposlova promjenu naukovnog jezika a naš g. Craglietto morade najednom poduđavati djecu u hrvatskom jeziku.

On se snobivao od duda kako je došao do toga, da mora poduđavati u jeziku, kojeg nepoznaje. U to vriemo dodje jednom u Pazin te ga zapitaju znanci, kako mu ide u školi sa hrvatskim jezikom. On se nasmiješi te bezbrižno odgovori: »dobro, kad djeca ništa nerazumiju sami niti ja što ištaju.«

Krasan li mora biti napredak u takovoj školi i Pak da nelmanje kanfanarski šarenjaci razloga tražiti za učiteljem, koji sam izpovieda, da nepoznaje jezika, u kojem bi morao i u Kanfanaru ujeno poduđavati? Al njim je do toga stalo, da se naša djeca ništa nenauče, da ostane kmet i nadalje u tmini i neznanstvu, da ga budu rabili i u budućo sisati i muzti.

Iz Poročćine nam pišu 15. t. m. Razirosno se ovim kotarom glas, da su porečka gospoda namjestnikčtvu denuncirala g. Vjek. Linza, c. k. šumarskoga pristava, jer da bani puk proti gospodi i da drži sa hrvatskom strankom.

No toliko radi g. Linza, koliko radi toga, da nam se no reče, da činovnici uz nas stoje, izpravljamo mi im denuncijaciju porečke gospode. G. Linz rodio se u Poreču od staro istarske obitelji, pa kao što nije ni po jeziku ni po rodu Hrvat, nije također prijatna one gospode, koja nazire ipak tamo preko mora. On je pravi Istran, čestit činovnik, strog i nepristran u svojih dužnostih, iskren austrijski državljanin. Druge pogrieške mu nemogu naći niti najveći neprijatelji, nego da se drži strogo zakona, da obći rado sa gospodinom i kmetom, te da ovog posliednjeg poduči i uputi naučiti i otvarih, koje spadaju na gospodarstvo i šumarstvo.

Neka svist sudi jeli je u Istri u današnjih žalostnih okolnostih moguć obstanak poštenim, neodvisnim i nepristranim c. kr. činovnikom. Sve što slepo nepristoje uz talijanšku stranku, od kotarskoga kapetana pak do posliednjeg posluženika crni se, denuncira i progoni, dok se ga ne makne. Svako i najgadnije sredstvo upotrebljuje se proti mužovom, koji nepristaju na program pazinskog političkog družtva, kojim je zakon najveća svetinja.

Tako se eto sada ruje i snuje i proti g. Linzu jedino radi toga što se gospodi slepo nepokorava, što kmeta otčinski poduđava, što je sa svakim jednako prijazan i uljudan.

Kad pako talijanaši sa Talijanom tako postupaju, pomislite si što moraju od gospodskog standa pretrpiti naši muževi, koji se nesrame svog hrvatskog imena ni jezika. Vjerujte nam, da imademo pravo zavidjati nekadanjoj raji turskoj.

Ravnopravnost u Istri i na Goričkom. Grana nepravda, koju nanašaju susjedi nam Talijani našemu narodu u Istri i na otocih pogledom na jezikovnu ravnopravnost, predstavlja nam se tim grdnijom ako promotrimo isto pitanje na Goričkom. Hrvatah i Slovenacah imade u Istri razmjerno više napram Talijanom, nego li je Slovenacah na Goričkom napram tamošnjim Talijanom, pa ipak se kod nas nepazi baš ništa na ravnopravnost, na poznavanje našega jezika, kao da nas i neimamo pokrajini, dočim je u tom na Goričkom posve inače. Tamo gledaju upravo skropulozno kod imenovanja činovnikah — osobito zemaljskih — da se ma niti za vlas nenaškodi jednoj ili drugoj narodnosti. Sa slovenskimi občinami uredi dopisuje se slovenski, a sa talijanskimi talijanski. Plemeniti grof Coronini nesramio se podpisati svoje ime pod slovenski spis, on se nežaca i u saboru slovenski govoriti, dočim kod nas kojekakvi novo pečani plemići, neće da čuju niti u sabornici, a još manje izvan nje išta o jeziku, veliko većine pučanstva Istre. Tako se dieli pravica našemu narodu u Istri! Od najvišeg činovnika pa do najnižeg u zemlji neće nitko, da išta čuje za ravnopravnost, tj. pravicu. Ugledajte se istarska gospodo, najpače vi zemaljski činovnici i zastupnici u goričke vam drugove, pak se poerveite — ako je to još moguće. Vičete za mirom i počinkom u zemlji al togalje neće biti dok se nebude našemu narodu krojila pravica istom mjerom, kojom se kroji nanjimi pučanstvu — Talijanom.

Otvorenje državne gimnazije u Trstu. Upisivanje djakah započimlje dne 24. t. m., te traje sve do 30., i to svaki dan od 9—12 sati prije i od 3—5 sati poslije podne. Predavanje započimlje u petak dne 1. oktobra.

Občinski činovnici u Puli i naš jezik. Sl. občinsko glavarstvo u Puli razpisuje natječaj za občinskoga pristava, od kojega se zahtjeva osim potrebnih naukah i podpuno poznavanje talijanskoga jezika. Kao za milost traži se u razpisu natječaju od molitelja *po mogućnosti poznavanje* nekog slavenskog i njemačkog jezika. Od občinskoga činovnika u občini pulskoj, gdje je skoro sva okolica čisto hrvatska, da i negovorimo o Hrvatih i ostalih Slavenih u samom gradu, nezahtjeva se poznavanje hrvatskoga jezika. Gospodi pulskoj je dosta, ako činovnik govori samonapamtjudu talijuštinu, a izvanjski občinari, ako će obćiti sa občinskimi činovnici, neka uče talijanski.

Občinari puljski! nezaboravite na ovu nepravicu gospode pulјake.

Kolera u Trstu gubi — Bogu hvala sve to vedna prvašnju jakost. Zabilježit nam je samo po koji slučaj na dan. Posliednjeg četvrtka narasao je samo jednom broj na 10 oboljelih, inače oboleo 3—4, redko kad više. Kiša posliednjih danah izčistila je zrak i ublažila toplinu, koja je podržavala neurotnu koleru. Nadajmo se, da ćemo se i u Tratu do mala posve riešiti nemilog gljama.

Kolera u Istri. Posliednjih danah popustila je i u Istri kolera to su rieđka mjesta, gdje su pojavi po koji slučaj. Škalnica i Rupa u Volonikom kotaru bijahu pravo leglo pošasti ov i tamo reć bi da je sviadama. Zadnji službeni buletin javlja nam jedino 2 slučaja u občini Vrsinsko (kot. Volosko), a red bi da su tamo i prošlih danah bila dva slučaja. Kako doznajemo, pala je kiša po okolici Istri, koja će razbladiti zrak i tako pošasti na rep stati.

Kiselica kao sredstvo proti koleri. Čitamo u jednom zagrebačkom listu dopis iz Rieke, gdje pišu od tamo medju inim sliedeće: *g. Stjepan Borčić* o. k. dvorski dobavljač i vlastnik vode kiselice »*Strekovac*« kod Karlovca odaslao je pukovniji grofa Jelačića br. 70., nalazedoj se u posadi na Rieci, svoju »*Karlovačku kiselicu*«, koja uživa i u inozemstvu najbolji glas, na poruku u vriemo trajanja kolere. Prem bijaše ovo u susjedstvu kazarne od ove grozne bolesti okužano, ipak nije nitko od momčadi, koja se je služila ovom kiselicom, od kolere oboljo.

Ovaj krasni i domoljubni čin g. Borčića pribrojit valja k mnogobrojnim njegovim vrlinam, koje mu osiguraše častno mjesto medju njegovimi sugradjani.

Vidi oglas na četvrtoj strani.

Priposlana.[1]

Noćmajuć više mira ni po danu ni po noći od oprtaljskih gradjanah, koji ga svuda prate i progone divljačkim zviždanjem i urlikanjem, što se naposo u najvišoj mjeri dogodilo prošle subote, kad je išao na šetnju kod gradskih vratah, i pošto mu nije moguće od današnjih poglavarah u Oprtlju dobiti zaštitu ili zadovoljštinu, prem mu je život uvjek u pogibelji, obraća se ovim niže podpisani na više oblasti, da bi se već jednom i znaj zauzelo, te ga od surovih napadajah od podkupljene i podučene svietine zaštitile.*)

U Oprtlju, 20. sept. 1886.

Ante Šćulac, kapelan.

Budući se je notko u posliednjem broju Vašeg cienjenog lista dotaknuo pitanja, koje se meno tiče, dozvolite mi g. uredniče, da istini za volju i za dobro naše školsko mladeži, koja polazi nesretnu lovransku školu, to pitanje na kraj privedem.

Mnogo vremena leži mi ta stvar kao mora na srcu, al neimajuć ovdje čovjeka, koji bi mi bio pružio pomoćnicu ruku — morao sam šutiti. Sada pako, pošto je u tom probijen led, neka izadje čitavo nedjelo na vidjelo. Radi toga očitujem ovim javno, da je ona viest iz Lovrana, uvrščena u 37. broju «Naše Sloge», tičuća se ovdašnjeg g. učitelja Grosmana i moje žđne od početka pak do konca posve istinita. — Nebude li ovo političkoj i školskoj oblasti dosta, pripravan sam i na dalnje izjave.

Odličnim štovanjem

Lovran, 21. sept, 1886.

Josip Polcich.

Velesljenjeni gospodine profesore Komarek-u

Poznato je ciele svietu, kako je prošlog mjeseca strašne bolest nemilo kosila nesretne Izolane. Stanovnici Izole žilavili su u velikom strahu i nemiru. Razžalili liekovi i uz to uredan život, mnogim nije koristilo. Mi, niže podpisani bili smo također oboljeli od strašne bolesti, koja nam je pokosila preko stotine sugradjanah.

Velesljenjeni gospodine profesore! Vaš nepreočenjljivi liek (Elisir) povratio nam je dragocjeno zdravlje, a toga Vam mi podpisani izrazujemo srdačnu i vječitu zahvalu, nek Vam prodobri Bog naplati, što ste nas oslobodili od sigurne smrti.

Ostajemo Vam do groba hvalni i obvezani pokorni sluge:

Benvenuti Anton, Perentin Ivan, Feluga Anton, Degrassi Petar, Feluga Ivan, Brezan Anton, Drioli Bortol, Delise Nikola, Feluga Donato, Moro Serafin.

Isola, mesca septembra 1886.

Glavno skladište pri gospodinu *Anselmu Ivančiću* u *Kopru*.

Lutrijski brojevi

dne 18. septembra

Beč	15	87	81	23	11
Grac	43	88	30	75	58
Temešwar	83	69	87	75	73

dne 22. septembra

Brno	49	5	87	18	38

Tršćanska burza

dne 22. septembra

Austrijska pap. renta	for.	84 05	do	for. 84.15
Ugarska	»	94 05	»	» 94.20
Ista u zlatu 4%	»	100.30	»	» 100.40
Dionice nac. banke	»	878	»	» 879
» kredit-banke	»	277.—	»	» 278.—
Talijanska renta	»	99.—	»	» 99.1/10
London 10 lirah sterlinah	»	125.1/4	»	» 125 1/4
Napoleoni	»	9.96	»	» 9.97
C. kr. cekini	»	5.89	»	» 5.90
Državne marke	»	61.60	»	» 61.75
Leto francezko	»	40.75	»	» 40.—
Talijanske lire	»	40.60	»	» 40.91

Oglas.

Razizemna, solidno sagradjena kuća za dućanom i krčmom, stajom i inimi udobnosti, sa ral i pol uz kuću ležećeg zemljišta na veoma frekventnom mjestu, na glavnoj cesti uz crkvu i školu u sv. Nedelji blizu Samobora, sat i pol od Zagreba — pol sata od željeznice — prodaje se radi obiteljskih odnošajah. Upitati se kod podpisanoga. 3—2

Milhovil Spraić,
Sv. Nedelja kod Samobora (Hrvatska).

Mlad i okretan Hrvat

sa sve učilištnom naobrazbom, kojise je posvetio trgovačkoj struci, traži prikladno mjesto u kojem novčanom zavodu ili velikoj trgovačkoj kući kao **knjigovodja** ili **dopisnik**. Isti je vješt u dopisevanju u **hrvatskom** (i ćirilicom), **njemačkom, ruskom, bugarskom i češkom jeziku**, a razumije i **talijanski**. Vješt je i **stenografiji i jednostavnomu knjigovodstvu**. Na uvid stoje izvrstne svjedožbe. Ponudbe pod **K. Z. 100** poste restante **Zagreb.**

[1]) Za članke pod ovim naslovom neodgovara uredničtvo.

*) Obratite se izravno na političku oblast, koja je dužna paziti na red i zakon. Neka Vam dade žandare, kao što je to u svoje vriemo učinila g. Jelačiću, koga su ti divljaci napadovali kao i Vas sada. Ured.

Voda Ofner Rákozy

braća Loser, Trst.

Proljetno zdravilo

najbolje i najupje-šnije proljetno zdravilo, koje je nužno za osvježenje krvi i uzdržavanja zdravlja svakomu, koli mladomu toli starom, jest od ovdašnjeg p. n. občinstva obljubljeni i visoko cienjeni

Ofner Rákoczy,

koji je stigao netom svieži svojimi vrlo bogatimi u lineralnimi sastavinami premašenje sve ostale te i *inozemske gorčice*, steka se iz glas svuda od naj prvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domaćih radi dobrote te se upotrebljava kano svesobdi domaći lick. Može se uvjek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i lekarnah.

Skladište u Trstu kod g. Giov. Ollia i kod vlastnika 15—20

Braća **Loser.**

!Karlovska kiselica!

Po izreku sanitetskega svetnika d.ra Kocha v Berlinu, kateri je bacyle kolere odkril — priporoča se kakor preservativno sredstvo zoper epidemne bolezni **čisto alkalično-natronska kiselica,** katero se more brez odtanka kakor navadno vodo piti. — V Hrvatskej edina čisto alkalično - natronska kicla voda je

Karlovska kiselica

Edina zaloga pri lastniku **Stevu Borčiću,** c. kr. dvornem dobavljaču v Karlovcu (Karlstadt).

Cena:

1 škrinja	for.	—50
30 flaš od $1^1/_2$ litra po 18 kr.	»	5·40
	for.	5·90
1 škrinja	for.	—50
30 flaš od 1 litra po 16 kr.	»	4·80
	for.	5·30
1 škrinja	for.	—50
56 flaš od $^1/_2$ litra po 10 kr.	»	5·60
	for.	6·10

Pri naročbi 10 škrinj ili več 10% popustino za gotov denar.

LA FILIALE
della
BANCA UNION
TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo
per Banconote
3½ % con preavviso di 5 giorni
3½ „ „ „ 12 „
3¾ „ a sei mesi fisso
per Napoleoni
2½ % con preavviso di 20 giorni
3 „ „ „ 40 „
3¼ „ „ „ 3 mesi
3½ „ „ „ 6 „
Per le lettere di versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partire dal giorno 18. 25. aprile, 3. 23. maggio, 18. luglio e 10. ottobre a seconda del preavviso.
Trieste 13 Aprile 1886.

b) **BANCO GIRO**
abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; Importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d' ufficio *la stessa del medesimo giorno.*

Assume pel proprio correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S' incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute o divise, nonchè dell' incasso *d'assegni, cambiali e coupons*, verso $^1/_8$% di provvigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s' incarica dell' acquisto o della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 1—3—12

Nova trgovina

„Alla Fortuna"

ima (24—7)

velik izbor postolah

i to sve domaća radnja, ništa prostoga, zajamčeno i uz najjeftinije cene. Naručbe uz mjeru kao i popravci izvršuju se od mah i jeftino.

Postoli za muškarce for. 4.50—6.50, za žensku for. 3.50—5, za djecu uz sve cjene.

J. Barta Trst

Via Nuova, naproti ljekarni Zanetti.

Podružnica u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz $2^1/_2$%
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz $3^1/_2$%
u napoleondorih uz
90-dnevni odkaz $2^1/_2$%
3-mjesečni odkaz 3%
6-mjesečni odkaz $3^1/_2$%

Okružni odjel
u bankah $2^1/_2$% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Poštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Graz, Hermanstadt, Innsbruck, Ološovac, Ljubljana, Salzburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devisah, efektah, takodjer movdonje kuponah uz $^1/_4$% provizije.

Produjam
na varranto, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu $^1/_4$% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, $5^1/_2$% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000 na povolo bnoso glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—30

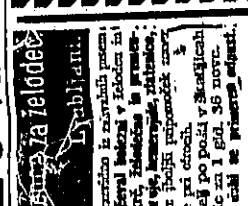

V steklenicah po 15 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah: Farahoschi, Leitenburg, Liprandi, Pozzetto, Praxmarer, Prendini, Ravasini in Zanetti in skoro v vseh lekarnah Primorskega, Tirolskega, Istre in Dalmacije.

G. Gavr. Piccoli-ju, ljekarniku u Ljubljani.

Na zahtjev potvrđujem, da sam Vaš cviet za želudac, kojeg sastavine su mi dobro poznate, uspješno rabio u mnogo slučajevah proti bolesti u želudcu i zlatoj zili.

Ljubljana mjeseca jenara 1884.

Dr. Karl vitez pl. Stöckl
c. k. vladin savjetnik i zemaljski zdravstveni izvanšk.-lj.

Podpisan potvrđujem, da ima želudčna esenca ljubljanskega lekarnika Piccoli-ja hitre i pouzdane zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; komad da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, to me prosi za jedno staklenicu želudčne esence, kojih imam uvjek nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plomin, Primorje.

Antirrheumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi dalavnih dutilah, bolostim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santonínske; (skatoški proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadičah 50 nvč. 1000 komadičah 2 for.

Salicilne pastile proti prehlađenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), plućnim, pravim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.

Želiščni prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim pravim i plućnim bolestim, zsniženju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd Odraslomi neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličic. Staklenica 36 n.

Tu navedena, kako i sva druga ozdravilna se uvjek friške dobe u lekarni. 27—32

G. Piccoli-ja
«pri angelu»
Ljubljana,
Dunajska cesta,
gdje se naručbe odmah po poštanskom pouzeću izvršuju.

Objava občinstvu.

Upozoruje se ovim sl. občinstvo, da se je najmitelj gostione u ulici **Molin piccolo** preselio na: **Piazzetta Cordaiuoli** — Nove prostorije, koje će se puduće subote otvoriti, zvati će se:

Osteria alla „Buona Via"

Ime to je vrlo dobro poznato u Trstu radi izvratne hrane, izvratnog vina, točne poslužbe i pristojnih prostorijah, što podpisane krlepi u nadi, da će njim se odazvati mnogobrojno občinstvo. 3—2

Luzzistta i Anton Cossovel.

Senzacionalno oznanilo.

Uže 88 let obstoječa

ces. kralj. dež. priv.

tovarna preprog in kocev

poprej od Zihtenauerjeve vdove in sinov razpošilja iz svoje zaloge 1—1

konjske plahte

190 cm. dolge, 180 cm. široke, napo-kondijive bele temne barve, živih krajcev bliu 3 kilo težek kom. po **f. 1.—** a.v. iste velikost najboljše vrsti **» 1.50 «**

Žveplenobarvane konjske plahte
s četverokratnimi plavo ali črnorudečimi krajci blizu 2 metra dolge, 1 i pol m. široke, izvratne boje, komad po f. 2.25. Te plahte so brez vsakoga vonja, zelo gosto, podajo se radi tega tudi za postoljno odejo in preproge itd. — Dalje razprodajamo dokler je še kaj zaloge

ostanke preprog iz juta
najlepših barv 10—18 m. dolgo, ostanek **f. 3.20.** — Zastori iz dveh delov, jedno draperije in dve ampras po **f. 1.70** a. vr. — Postoljno odejo po f. **1.50** a. vr. — Mizni prti **75** kr. a. v.

V zalogi je vsakovrstnih preprog.
Vse blago ki se razprodaja je brez madežev in se za to **garantira.** — Neugajajoče blago se nazaj jemlje.

Razpošiljatev po poštnom povzetju.

Adresse vormals Lichtenauer's Witwe & Söhne
Wien, I., Rothenthurmstrasse 14.

Čudo najnovejše obrtnije!

Jako važen in neobhodno potreben za človeško blagost in vgodnost, za vse druzine in vzlasti za kmetije, štirarnice, za posestnike, je na novo znajden c. kr. za vso Evropo privilegovani. Ausplitz-Schmidl's Zenith

Stroj za mesti maslo

ki se odlikuje ne po udarnim ali suvalnim sistemu temveč po nekim novoiznajdenim c. kr. privil. za vso Evropo patent. rezavnem sistemu. Torej, kdor hoče imeti čisto neponarejeno močno in okusno maslo, naredi se to prav ugodno, celo s pomočjo 8 letnega dečka v pet minutah. Kako se ima ta stroj čistiti iz razdeliti, poduči se lahko vsak iz navoda za rabo tega stroja, kije v vseh jezikih tiskan. Z tem strojem napravi se v 6 minutah iz neponarejenega mleka sladko ali kislo smetano, v 5 minutah pa najčistejše in najokusnejše maslo.

Da vsakteremu ob-ogočim pribavo jednoga takoga, na vsak način zelo koristnega stroja, ponujam jih po nastednjih najnižjih cenah; št. 1 (drži 5 lit.) s termometrom vred po f. 8
» 2 (» 10 ») » » » » 11
» 3 (» 25 ») » » » » 25
» 4 (» 45 ») » » » » 45

Opazka.

Ta c. kr. patentovani stroj je narejen vse iz fine in trpežno kovine, ter ima prednost pred vsimi drugimi dosedaj iznajdenimi stroji radi tega, ker nadkriljuje vse druge v proizvajanju masla kakor tudi v enkovosti in zdatnosti, ter je vedno svest pomočnik v družini.

V dokaz resničnosti mojega oznanila izjavljam očitno: vsakteremu denar koj povrnoti, kojega pričakovanje od tega stroja ne bi bilo nadkriljovano od lastnitosti Vsakdo ga toraj lahko brez bojazni naroči.

Razpošiljajo se proti poprej odšteti svoti ali proti poštnemu povzetju; naročbe naj se adresujejo: 3—3

An die österr.-ungarische Generalvertretung Universal-Export Bureau S. Löw. Wien, II. Nordbahnstrasse N. 26 Hotel Donau

LUIGI CADORE

limar zaprisegnuti procenitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladištu:
Velik izbor kupeljnih kljesovah, badanjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaje uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz lake pogodbe daju se na rajam. Nadalje imade mjerah za tekućine. Žito, ulje, petrolej od $^1/_{10}$ do 50 lit. bazdovano c. k. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na žlieb i drugih limarskih spremah. Suviše br. 4 barometra, označitelje vjetrovah za ljetne dvorce. bačve, glorijete itd. itd.

48—30 **Sve uz najumjerenilju cienu.**

Ljekarnička specialiteta
odlikovane

Ljekarne Udovicich

TRST - VIA FARNETO - TRST.

Paštilje nitričke kasic. Izvrstan lick proti grlenim bolestim, kašlju, promuklosti itd. Mnogobrojno svjedočbe izdane vlastniku u teku od 16 god. o izvrstnom uspjehu, potvrdjuju vsema dobru djelovatnost, bolju nego li je ikoji drugi lick slične vrsti. *Skatulja stoji 25 novč.*

Tinktura etero vegentabilna stalno sredstvo za izkorenuće *kalih* in *kurjih očesih*. Izjavljujem tinkturo očito, da sve ostale tinkture, koje nisu druge nego li nesavršene patvorina moje nedaju sjajnih i stalnih uspjeha, kojimi se ja ponosim. Svaka *staklenica* nosi moju firmu a stoji u Trstu *novč. 60* izvan *80 nov.*

Eliksir za čišćenje zubih. Nepogrešivo sredstvo za očuvati od neugodna vonja iz usijuh; oplaćava zazubnjake, uzdrži zube svietle i biele i prieči bolesti; upotrebljuje se ako se ga ulije žličicu u pol čaše vode, čim se usta poperu. *Ciena 40 novč*

Prašak za čišćenje zubih Cr. Mialhe profesora medicinske fakultele u Parizu. Ovaj prašak ne služi samo za sačuvati biele zube i za očistiti ih, jačeć zazubnjake, već djeluje svojimi razokužujućimi svojstvi da se u prosavne i dihajuće organe neumore zarodci kužnih bolesti i tako biva izvratno preservativno sredstvo. *Skatulja 50 novč* 13—24

Naručbe ovršuju se odmah uz pošt. pouzeće.

Umoljava se, da se piše naslov točno: **Ljekarna Udovicich. Via Farneto.**

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca**

Broj 36.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom raste malo stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina. Ako se izvana napiše i »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nabiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 2.50 i 1.25 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 kr. 5 novč.

Biskupski konvikti za Istru.

II.

Koji je čitao naš posliednji članak i onaj poročkog listića pod naslovom »*Il convitto diocesano di Capodistria*« mogao bi pomisliti, da smo se mi dogovorili sa g. Markom a usljed toga, da smo nasjekli u istom čednu svaki svoj članak o istom pitanju. Uvjereni smo, da govorimo tukodjer iz duše prijatelju g. Marku ako takovu pomisao u zametku utučemo. Naši putovi se križaju i težko da ćemo doživiti onaj čas, kad će mirno, u prijateljstvu uzporedo teći.

Na temelju štatuta za biskupski konvikt u Kopru i na temelju godišnjeg računa doniela je »L'Istrian« u posliednjem broju pod gornjim naslovom svoja razmatranja o rečenom konviktu. Mi nismo tako sretni, da bi nam bio prosvj. «Giambatista» ili onaj pročastni ordinarijat priposlao ni štatuto ni godišnjeg računa. Jedno i drugo izdano je lih u talijanskom jeziku a prosvjetlu i pročastna gospoda u Poreču boje se, da mi toga razumjeli nebi. I pravo je! Tà čemu priobćivat štatuto il godišnje račune većini pučanstva poročko-puljske biskupije u jeziku ove većine? Ona netreba, da znade što ni kako rade velika gospoda, koju je i onako što sv. Duh u što visoka kultura ljubavlju, nepristranošću i pravdom nadahnula. Tako valja prosvj. biskupe, nepristrani i brižljivi pastiru ovčicah dvojako narodnosti!

Iz navedenih vrielah nemogosmo saznati razmjer ili broj mladićah — nalazećih se prošle godine u konviktu — po narodnosti. Rad bi da se gospoda sramé pokazati svietu pravo stanje, il su već toli duboko zagrezli u »nepristranosti«, da njim je pravo pa nebio niti jedan mladić, hrvatske narodnosti u konviktu. Nu budimo pravedni. Polag štatuta može stupiti u konvikt 30 mladićah prve vrsti *), t. j. onih, koji pripadaju poročko-puljskoj biskupiji. Prošle godine bilo jih u konviktu na početku školske godine trideset i tri a po privatnih viestih doznajemo, da bijaše medju timi i *potorica* mladićah hrvatske narodnosti. Za poročko-puljsku biskupiju, koju sačinjava većina pučanstva hrvatske narodnosti, odgaja prosvj. biskup 28 talijanskih a 5 hrvatskih mladićah — budućih svećenikah! Neilustrira li ovo dostatno žalostno odnošaje u Istri i sa crkvenog gledišta? Al ni to nije sve. Tko pozna iole Istru priznat će nam, da neima tuj grada ni mjesta, gdje nebi morao svećenik poznavati i hrvatski jezik.

I najdičće talijanske župe svećenao su sa čisto hrvatskom okolicom te svećenik, služeći u takovom mjestu, mora absolutno poznavati i jezik izvanjskog puka, hoće li dušovno vršiti svoje uzvišeno zvanje.

Do sada žalibože nebijaše tomu tako a sudeć po smjeru i nakanah prosvj. biskupa, biti će još gore. U Vodnjamu (čisto talijanskom gradiću) n. pr. morao je prije malo godina tamošnji c. kr. sudac podučavati uzniko u tamnici u kršćanskom nauku, jer nebijaše tamo svećenika, koji bi poznavao hrvatskog jezika. Spomenuli smo nedavno na drugom mjestu, da su u župi Bale čitava sela bez svake vjerske utjehe, jer nerazumiju svećenikah niti ovi njih. Sličnih žalostnih primjerah biti će i više u poročko-puljskoj biskupiji a mi dvojimo, da je sve to g. biskupu nepoznato.

Vratimo se na konvikt. Moglo bi nam se predbaciti, da je za sve mladiće prve vrsti obligatan takozvani slavenski jezik »*lingua slava*« to da će se tako i Talijani slavski naučiti. Tomu može vjerovati tko hoće, nu mi nit itko razuman ljudi nevjerujemo. Dapače bojimo se, da će se i ona šačica naših mladićah tamo izroditi. Uvažili se, da je Kopar skoro najfanatičniji talijanski gradić Istre; da su profesori — pa koliko oni nepristrani bili — skoro sami Talijani; da je čitava uprava konvikta u čisto talijanskih rukuh; da se je jur do sada našim mladićem zabranjivalo u samom konviktu čitanje novinih zabavnih hrvatskih novinah jer da se tim razjaruje mladiće proti Talijanom; da se je već do sada govorilo našoj mladeži: »*Talijanski, talijanski učite, što će vam hrvatski*«; da vodi glavnu riječ u konviktu naš narodni protivnik g. kanonik Pesante; da su naši mladići u konviktu, na ulici i u školi pitani sa krasnimi epitoti »*ščavi, oranž*« itd., itd, uvaži li se velimo sve to, tad će zaista svatko nepristran s nami suglasiti, da tuj treba više značaja nego li se ga može kod mladićah od 10—18 godina predpostavljati, a da ovi na sva napastovanja, izrugljivanja i pogrdjivanja neklonu duhom, te se nebace medju narodne naše izdajice, kojo su najglavnija poluga našim protivnikom.

U takovih je eto rukuh odgoj budućeg svećenstva poročko puljske biskupije. Narodni naši protivnici, a na čelu njim glasilo poročko-pazinske gospode imadu pravo što se vesele koparskomu konviktu, što očekuju da će njim odgojiti »*il patrio Olaro*« t. j. talijansko svećenstvo, nu jao si ga onim, koji konviktu predstoje, i koji njim upravljaju, *budeli jih hrvatski narod poročko-puljske biskupije i u grobu proklinjao.*

*) Imade jih i drugo vrsti, koji plaću rodjom u biskupiji i koji plaćaju mjesečno 20 for.

PODLISTAK.

Hyperistrionalia

III

Babin-Markovih dipalà diple.

III.

Kakova da bude korist od škole, gdje se djeca poučavaju u nepoznatu jim jeziku? To vidjamo svakdano na svoje oči. A i netom spomenuti Tirolac nam je to rekao: »Što se uspjeha tiče ovakvoga obučavanja u tudjem jeziku, kazat mi je, da dječaci od 12 godina nalaze se odsudjeni neznati talijanskoga (čitaj: hrv.) jezika, jer ga nisu učili, i zaboraviti u malo vremena ono malo njemačkoga (čitaj: talijanskoga) što su naučili na silu mimike, jer nelmadu vježbanja«. A isto tridentinski zastupnik Gentilini, govoreć ob istom predmetu: »Mislim to mi neće nitko zanjekati, da je katekizam jedan predmet od najveće važnosti, jer u njem dječak nadje sbtjeno što mu je vjerovati, ufati, što mu je djelovati, jeda odgovori svojemu zvanju. Obuka o katekizmu počima, naravski, čim dječak stupi u školu, ter ga najpače nauči u pučkoj školi; prodjeli jednom ovo doba, težko je i nevjerojatno, da će ga kašnje naučiti. Pak ako se diete podučaje u jeziku, koj mu nije materinski, u jeziku, što ga nečuje govoriti nego samo u školi, kako će naučiti katekizam? To će biti mekanizam bez osvjedočanja«.

Ob ovom predmetu bilo bi umjestno čuti kompetentne sobnosti po svih naših mjestih, gdje je posve iztisnut jezik materinski iz pučke škole. Ovo je predmet, koji zaslužuje svu pozornost preavjetlih naših nadpastirà u Trstu, Poreču, a i u Krku. Presvjetli Biskup Spljetski, vodjan zdravimi ovimi nazori nije htio pod živu glavu dopustit, da se u smjetno podržavanoj talijanskoj školi u Trogiru, kamo njekoji zavedeni hrvatski roditelji ipak šalju na nauk svoju djecu, da se, volju, katekizam uči u drugom jeziku, nego u materinskom, ni malo nemareć za autonomaška »lapanjaa.

Nemože se tajiti, naše je doba, vele napredno doba. Sinovi vieka neobustavljaju se na »novovjekih iztečevinah« — oni brže napred, uviek napred. Pak ako naši stariji Šarenjakovići po Dalmaciji i Istriji »nedužno« solfeggiraju fanfaru blizoga kraljestva, naš sve to više otudjivajući se mladji naraštaj popeti će se uz opisano odgajanje do visine svojeg doba, i naše će hrvatskim krstom još uviek krščene primorske pećine odjekivati do malo godina od velepjesni na »slavu principis hujus saeculi« kojoj je opetovka:

. . . . . o Cristo giù!
Signor d'Italia — o Satana sei tu?

* * *

Ako smo dobro upućeni, u c. kr. vojničkih zavodih, gdje se pitomci pripravljaju za pomorski vojnički život, mjerodavni krugovi uvidiv potrebu, uveli su i hrvatski jezik.

Na c. kr. nautici u Lošinju, hrvatski jezik neobstoji nit kao slobodan predmet. A posljedica toga postupka? Čitajte izvještaj u »L'Istrine. Svi Maloselski nautičari zapisani su po narodnosti kao . . . . . Talijani. Živila domovina!!

* * *

Misionari, prije nego li će započeti svoje sveto poslanstvo, prisvoje si jezik istih diviljaka, jeda ih polugom materinskoga jezika predobiju za vjeru i čovječnost. Naši dobri susjedi pod pompoznom izlikom kulture, postupaju s našom krvju gorje nego li s divljaci, samo da nas pretvore u Nazionalfutter za svoje velikodržavne velelitete.

U javnih novinah čitati je kako se glede Bosanske politike dižu tužbe, bud da je pod Turčinom bila bolje obezbiedena narodnost Bošnjaka.

* * *

Koli je naravski naš vapaj proti ovakovu postupanju, može svatko naslutit iz čudnih utisaka, koji se primaju tolikih najviših ličnosti, bezdvojbeno bezpristranih.

Tako bismo znali imenovati jednu visoku ličnost, bivšu u pratnji Njegove Visosti, našega premilostivoga Cirevića za vrieme Njegova ljetošnjega boravka u Dalmaciji, koja ličnost svrativ se u jedan kvarnerski gradić, i doznav da ondešnja hrvatska djeca ono malo obuke, što ju prima, mora ju primati u tudjem talijanskom jeziku, začudjena zavapi: »Curiosa! ta to je kao kad bi se htjelo gori kod nas učiti našu njemačku djecu u hrvatskom jeziku!« Baš tako, svjetli grofe, i nikako drugačije!

Svima nam još u ušima zuji, kao glas providnosti, znamenite rieči, koje izmami Visokomu članu carske naše kuće sveto ogorčenje, gledajući posve na dvor izbačen iz Lošinjskih škola jezik, što su ga sobom donesli — možemo slobodno reći — prvoseleci Hrvati na pusti onaj otok, i koji se samo u crkvenoj službenoj javnosti još uzdržava. One znamenite rieči, da sam s Vami, g. uredniče, ja bih je dao tiskati na čelu lista kubitalnimi slovi bar u svakom drugom broju «Naše Sloge» sve dotle, dok se dotični faktori opamete. — A sad da Vam još jednu pripomenem.

Prošle zime bilo je čitati u mnogih, najsolidnijih katoličkih novinah sliedeći dogodjaj. Sv. Otac Papa, Lavu XIII. došle na poklon i saslušnj njeke koludrice sv. Frana, rodom iz Francije, koje u gradu Napulju rukovode njeki učevni ženski zavod.

»Odkuda dolazite?« nagovori jih sv. Otac na talijanskom jeziku. Govornica smetena zamuca nešto kroz nos, po francezku. »Od kuda dolazite?« opet će Papa. A kad na opetovane upite nedobi

občinske kuće, i da su dopisnici nekojih talijanskih novinah takav postupak još odobravali i pohvalili. — Članovi manjine protivili se tomu; osobito izticao se svojom običajnom vikom g. Eg. Mrach izvrsed, da sjednice moraju biti javne i da se taj predlog protivi občinskomu redniku (reglamentu). Drugi član manjine, ako se evaramo g. Dr. Costantini, koji bolje pozna §. 46 občinskog redníka, opazi da predsjednik može dati izprazniti galeriju ad hoc občinstvo upravitelje u razpravah metalo, ali da netreba sjednicu proglasiti tajnom.

Većina, osvjedočena, da nadobudna talijanaška mladež, sakupljena na galeriji velma druge svrhe, nego da vreba na zgodu, gdje bi se mogla hrvatskim članovom narugati, a gospodi od manjine povikivati, prihvati Ujčićev predlog.

Onda predsjednik pozove občinstvo, neka izvoli iz galerije izać. Nitko se ne makne. Pozove opet, ali sve badava. Prekine na nekoliko časnikah sjednicu, to izadje. Vrativ se zamoli vladinog komesara, da i on pozove občinstvo, da se odmah iz galerije. Vladin komesar učini to talijanskim jezikom ali badava. Na to zapovjedi komesar žandarom, koji bijahu na stubah, da občinstvo s galerije odtleče. Čim su se pred vratima galerije prikazala dva oružnika, nastade takva buka i vika, takvo urlikanje i tulenje, da se čovjeku pričinjalo kao da se nalazi u kojoj prastaroj šumi medju divljimi Indijanci, a ne usred civilizovanih ljudi. Med urlikanjem i tulenjem, kojim je »*fina* pazinska mladež dala odušku svojoj »*djedovskoj kulturi*«, velo, da su se čuli i velolažnjički vzklici, sbog kojih da su oružnici i jednoga mladića zatvorili. Koliko je na tom istine, neznamo, al je vjerojatno pošto su nekoji pazinski derani rad sličnog vikanja već pred dvie ili tri godine u zatvoru sjedili.

Opazit treba još, da je prisutni občinski načelnik htio uložiti svoj »veto« proti valjanosti zaključakah primljenih u tajnoj sjednici, na što ga upozori c. kr. komesar, da može, ako mu drago, rekurirati na nadležnu oblast, to jest na zemaljski odbor, ali sjednicu u napred proglasiti nevaljanom, da nesmije. Načelnik priznade, da njegov nazor može biti krivi, pak se prešće na dnevni red.

Pročita, ovjerovi i podpiše se zapisnik prošle sjednice. Zatim izvjesti predsjednik o nekojih stvarih, koje mu predao občinski načelnik, a ostalo da će mu predati, kad se bude sastalo novo zastupstvo i razdielilo pokućstvo med pazinskom porezonom občinom i ostalimi podobćinami. Tada bi izabran odbor, kojemu je zadaća izraditi naturalni poslovnik. Gosp. Eg. Mrach zahtjevaše od predsjednika, da govori talijanski, jer da je talijanski uradovni jezik u Pazinu, i da talijanski protumači ono, što drugi članovi hrvatski govore. Predsjednik mu nauvim dostojno odgovori, i to po primjeru dobivenom u prošloj sjednici od člana manjine, *da: ako gospoda neće da hrvatski razumiju* (premda dobro razumiju), *da njim on ne može pomoći.*

Na red dođje dopis učitelja glasbe Giorgieri-a, kojim se izjavlja pripravan zahvaliti se odmah na službi, i to radi poremećena zdravlja i drugih razloga, ako mu se dovoli dvomjesečna plaća, da se može preseliti pod blažje podnebje. Većina prihvati taj predlog, budući se tim ukida ugovor, što no ga je bilo zastupstvo sklopilo sa učiteljem i na temelju kojeg je manjina zahtjevala, da mora učitelj službovati još godinu dana. Ipak glasovaše i nekoji članovi manjine za to, da se ugovor prekine, ali nehtjedoše privoliti, da se učitelju dozvoli dvomjesečna plaća, jer da tko želi što darovati, neka daruje iz svoga žepa. Gospoda neće da pojme, kako se sa ovim razmjerno malim darom postizava mnogo veći dobitak, jer će se za buduću godinu občini prištediti lipa svota, koju bi inače učitelj glasbe kao pladu dobio. A uz to gospoda brzo zaboravljaju, kako su oni prije ravnali i gospodarili, pa bude li potrebno sjetit ćemo ih, koko su oni generozno postupali na pr. sa »*massirom Ugolinijem*«!

Predlog g. Ad. Mracha, da se služba učitelja glasbe razpiše, pošto se g. Giorgieri na službi zahvalio, neprihvati većina.

Zadnja točka dnevnog reda bijaše odpis zemaljskog odbora, kojim se ukida ono što bijaše većina zaključila; da se i unapred mjestnoj občini prepušća bezplatna porabu občinske kuće, kako je to već 20 godina bivalo, i upravnomu viću naloži, da stupi u dogovor sa zakonitim občinskim zastupstvom, kako bi se moglo vući najveću korist iz ove sgrade. Većina odluči, pošto je taj odpis na utok manjine tek pred dva tri dana stigao, da će se o toj stvari u kojoj budućoj sjednici razpravljati i to pošto bude izabrano novo občinsko zastupstvo. Tim bi dnevni red izcrpljen i sjednica zaključena.

Franina i Jurina.

Jur. Si čul kada, da va Lovrano se nahaja kamik, eken se zlači svaka otrovna tjud, naime pak od kački.

Fr. Čul san ja neč takovega al neznan pravo ki ima »a kamik?

Jur. Neki gospodin Polci.

Fr. Polci! to će bit kakov furešt, kakov koncelatore.

Jur. Aj da je pravi Lovranac.

Fr. Po moju dušu ni, ki ti je to rekal?

Jur. On naš prijatel, komu baba Istrin brez plači prihaja, on ti je va njoj našal, da se piše Polci.

Fr. Jurino moj ti još neposnaš onu klopotuljicu ona bi naša imena ova potujčenčila u jedan čas, da bi mogla. Znaš da ona nigdar neglada je pravo ni laž ono ča piše.

Jur. Tako to je huja od babi.

Fr. Drugi ti, ona piše kako ki plati; njoj je ordin, da čini videt tamo proko mora, da ovuda su sve sami Talijani zvan nas dva.

Jur. Ala ma se ti ljudi nemi.

Fr. Nisu oni nemi ne, leh oni četiri va Liburnije, ki su pod babinu kumandu, pak ako njim rečeš, da su Talijani, skoče kako da si njin s debelun škornjun na boau nožinu zagazil.

Jur. Tako kakovi su ti ljudi?

Fr. A nikakovi! Zač jih je, ki se na staklo nabodu, pak na mesto iskat Polčićev kamik, teku za kosčinun.

Jur. A ja, ma je sakakovega naštrapa na svetu!

* * *

Fr. Ča biš Ti Jure rekal, zač naš Paškval nepodkuje onoga mladega kudlaka, ki se po noći klati po našem selu?

Jur. A zač su svejonega partida!

* * *

Fr. Govore, da j' kristalu poskočil precij.

Jur. Bi reč ja, zač da nekemu ženu kopice podpleta.

* * *

Fr. Si čul, da su nekemu na Voloskem anguniju zvonili, ki j' umiral od kolori.

Jur. Češ reć, ki j' umiral morda od polandice.

Fr. Neznan pravo od česa, ma da je neken dal vratjega straha.

Jur. Da je ja onen, ki su po poneštrah robu hitali i van skakali.

Fr. Neki bi rekal, da j' mej temi i Moretto bil.

Jur Vej se ga zlodej, on je varamonte koražan kako i naše žandini.

* * *

Fr. Va Portulah da vavek tuli neki tovarić.

Jur. Ter oni su Talijani, neznaju ča je tovarić.

Fr. Za to ga zovu po domaću »Mussettoc.

---

odgovora ostavi jih na cidilu (le plantò ih) ne bez negodovanja i zlovolje, što kolodrice, koje se u Italiji dadoše na obučavanje neposnavaju talijanskog jezika.

A kako gu je tek kod nas u Istri! I za ovo stanje stvari znadu ljudi pozvanici, carski ljudi, koji zauzimlju odlična mjesta u kotarskih i pokrajinskih vieća, i mi znamo, da znadu, i nitko se nemiče. Ako stvari ovako potraju, ako se nitko nemakne, što je hrvatsko koranike, za kakovih 50 godina imalo bi se po ljudsku sudeć promotnut — kao i Lošinjski nautičari — u zgoljne Čozote. A tad vivat sequens. Al Rešetar nezdvaja, i k onomu što vam je još na početku natuknuo nadodaje: Još živi stari Bog!

* * *

Ovo je stanje, kruto stanje stvari. Naši dobri susjedi osnivaju vendar svoje »pro patria«, neprestaju jadikovati i objedjivat vladu redi »nepravice«. Ovdje mi dolaze na pamet riječi okružnice bivšega dalmatinskoga namjestnika, pok. Wagnera, od 3. marča 1869? »È un particolare concetto della giustizia ed equità quello che vorrebbe alla preponderantissima parte della popolazione parlante slavo non concedere i mezzi a sollevare la sua lingua e che accusa il governo di favorire tendenze ultroslave«. (Čudan li je to pojam o pravici i pravednosti, što bi htjeo prepretežnijemu dielu slaveki govorećega pučanstva nedopustiti kako da podvigne svoj jezik i bledi vladu da podupire tobože prederane slovinske težnje?

Ah! Exurge Domine! Exurge cito!

Rešetar.

Pogled po svietu.

U Trstu, 29. septembra 1886.

Danas se je imalo otvoriti carevinsko vieće. Naš zastupnik g. dr. Vitezić nalazi jur u Beču, da vrši svoju zastupničku dužnost.

Medju prvimi predlozi, kojimi će se baviti carevinsko vieće, jest zakon o radničkih bolničkih blagajnah. Niemci obijuh klubovah imali su ovih danah sjednice, na kojih su se birali odbornici i posavjetovali se o postupku kod razpravah u carevinskom viću.

Posliednjih danah pisalo se opet mnogo, da će sadašnje ministarstvo odstupiti a nove da će sastaviti gorički zastupnik grof Coronini. Dvojimo, da je još nadošlo vrieme za ministarstvo, kojemu bi predsjedao grof Coronini, nu nas nebi prosenotila niti takova promjena, jer neimadomo što izgubiti, pa nadošlo i najgore ministarstvo.

Osnova zajedničkoga proračuna za g. 1887, ustanovljena je na zajedničkih ministarskih konferencijah, koje su dovršene u Budimpešti, te su se zajednički ministri, kao i ministar predsjednik grof Taaffe i ministar financijah g. Dunajevski već vratili u Beč. Delegacije sastat će se 4. studenoga o. g. i to ovaj put u Budimpešti.

Čim se sastane gospodska zastupnička kuća, uzati će u razpravu zakon o zaštiti radnikah prieti nezgodam.

Ugarski službeni list donaša dne 26. t. m. dva kraljevska pisma, odkojih se jednim ministar Komenyi riešava na vlastitu molbu časti ministra komunikacijah, a drugim ministru oko prov. osobe barunu Orczyu povjerava uprava toga ministarstva.

Dne 27. t. m. po podne bila je u kr. budimskom dvoru medju ministrom vanjskih poslovah grofom Kalnokyem, njegovim odjelnim predstojnikom g. Szögyenyem i ministrom-predsjednikom gospodinom Tiszom konferencija, u kojoj je razpravljen i ustanovljen odgovor, što će ga gosp. Tisza u četvrtak dati u zastupničkoj kući ugarskoga sabora na interpelacije u pitanju bugarskom.

U Beču sakupio se ovoga tjedna kongres orientalistah, koji medjutim noima ni najmanjega posla s iztočnimi pitanji. Znanosti, koju goji, glavna je zadaća izpitivati u svakom pogledu. Nu nemože se tajiti, da je ovo izpitivanje postalo političkim faktorom, koji zauzima važno mjesto u kulturnom napredku vremena. Bečki listovi pozdravljaju članove kongresa kao zastupnike znanosti, koja krči put budućnosti.

Iz Biograda pišu, da je kralj Milan na 8 danah svoj odlazak iz Gleichenberga odložio, da može na povratku viećati u Beču sa ravnajućimi krugovi austro-ugarske monarhije.

Dne 25. t. prispio je ruski punomoćnik general Kaulbars u Sofiju. Generalu izišli su u susret proti Lompalanki Cankov i njegovi jednomišljenici, te ovdje živući Rusi, u svem do 150 osobah. Na pozdrav odgovorio je general Kaulbars ovo od prilike: Car Aleksander III. ljubi Bugarsku te se neka unj goji pouzdanje. Sadanja vlada nezadovoljuje svojemu cilju, budući je ona stranačka vlada, dočim Rusija želi, da se sve stranke slože. Pošto je vlada svoje stranačke protivnike pohvatala i pozatvarala, to će on nastojati o tom, da budu zatvorenici puštani na slobodu. Izbori za veliko sobranje ustanovljeni su prorano, obzirom na uzrujanost, što vlada u zemlji, no svakako će njegovi prijatelji morati sve učiniti, da obezbjede povoljan rezultat izborah. Na večer bio je u sgradi ruske agencije banket za 30 osobah. U doručku generala Kaulbarsa nije osim Cankova učestvovao nijedan stranački vodja.

Bugari nastoje dokazati ruskomu agentu, da se nemože produžiti sadanje prelazno stanje niti odgoditi izbor novoga kneza; nadalje, da se zatvorene osobe nemogu pustiti na slobodu, ako na to neprivoli sudbena oblast.

Jučer predala je ruska agencija službeno vladi notu, u kojoj su naznačena poznata tri zahtjeva generala Kaulbarsa. Nije vjerojatno, da će vlada izpuniti njegov zahtjev.

Iz Petrograda dolazi viest, da se je tamo počelo sve to odrešitije zahtjevati, da kandidat za bugarski prieatol može osim crnogorskoga kneza Nikole biti jedino Rus. — Kako su se odnošaji medju Englezkom i Francezkom počeli zaoštravati, nadaju se ovdje, da bi se Francezka i Rusija mogle zbližiti. Javno mnienje vjeruje, da je nadošao čas, gdje bi Rusija mogla osvojiti gornji dio Bospora, dočim bi se Porti zajamčio integritet ostaloga njenoga posjeda. Kada bi Rusija izjavila, da će gornji Bospor pridržati sve dotle, dok Englezka neizprazni Egipat, to bi, kako »Peterburgskije vjedomosti« misle, ostala Europa odobrila tu njezinu odluku.

U Napulju pobila se 25. t. m. nekoja liberalna družtva, koja su slavila uspomenu na ulaz talijanskih četah u Rim, sa drugimi družtvi, koja su katoličkoj crkvi odana.

Dne 25. t. m. zatvorila je englezka kraljica parlament prieatolnim govorom, u kojem se označuju odnošaji napram ostalim vlastim kao prijateljski.

U iraskom gradu Belfastu došlo je ponovično do nemirah.

U Madridu pohvatano je nekoliko viših i nižih častnikah radi poznato pobune.

Različite viesti.

Podesetljetnica družtva austro-ugarskoga Lloyda. Dne 27. t. m. slavilo je parobrodarsko družtvo austro-ugarski Lloyd podesetljetnicu svoga obstanka. Tom zgodom porinulo je družtvo u more najveći parobrod »Imperatore« prozvani podarovalo razna dobrotvorna družtva sa vrlimi svotami novca.

Golotinja dopisnika iz Liburnije. U svojem najnovijem broju ima »L'Istria« dopis iz Liburnije, u kojem se najprije radnje, kako su se ljudi zanimali s većšiju ob uspjehu u lovranskoj školi. Kad jih je ona viest toli zapimala mieli si on, zanimat će i druge slične. Govori dosta obširno o školi u Opatiji. Tu školu da se je pred koju godinu pohrvatilo, i to s toga, jer da djeca, kakvih 10 njih neznadu talijanski. Dakle žrtvovalo se veliku većinu, 40 djece, koja pozna talijanski, manjini koja ga nepozna. Naravski, da je plod, koj je od toga stanja stvari nastao skoro nikakav, i netom minuli izpiti dokazali su to jasno (luminosamente). Nije tomu kriv učitelj, koj je uzoran u svakom obziru (Oćo Rujčić u Augustine! Može se ugadjat i otcu i koj se za njim skriva i kapetanu i još komu, al sve bi moralo imat svoju mjeru. Inače bi vam se moglo dogoditi kao i gosp. Grosmanu, koga također »L'Istria« hvali. Od naših ona samo izdajice hvali. A onu ćete se još sjećati: prošteno je svima svima . . . . samo nije izdajicam!) Dodaje, dopisnik, da su bili raditelji jako nezadovoljni s uspjehom svoje djece (kod izpita) i da će prositi za talijansku paralelu, i nek to učine, jer bez talijanskoga nije kud kamo, i dobit će.

Kad čitateljem »Naše Sloge« rečemo, da u Opatiji hvala c. kr. oblastim — već cielu godinu obstoji paralela talijanska,

tad njim je dovoljno. Tad mogu suditi gosp. dopisnika, kakav je on lažljivac, klevetnik, nepravednik, krivotvornik, zlobnik; a pó njem onak sude i list u kojoj piše i družinu u koju spada. Tko misli, da mu takvi ljudi mogu pomoći, taj nema mozga u glavi.

Što trubi da nije bez talijanskoga kud gamo, to je već pomoćen ljepak (blak) za one, koji svojom glavom misle. Iz Italije idu najviše ljudi trbuhom za kruhom u druge zemlje, u nju iz drugih skoro nitko. Tko se je naš odpravio u Italiju? A u svietu je ljudi našega jezika 3 put više nego talijanskoga.

Hrvatska imena imaju se hrvatskim pravopisom pisati. *) Poznato je našim čitatiljem kako već više godinah mi Hrvati u Istri boj bijemo sa dušmani našimi i radi pravopisa, kojim da imena svoja pišemo. — Kad mi svoje hrvatsko ime hrvatskim pravopisom pišemo, onda nam Talijani viču, da izkrivljujemo imena, a i visoka vlada u tom pogledu našin je za shodno odrediti, ako želimo mi Hrvati svoje hrvatsko ime hrvatskim pravopisom pisati, a ne više mletačko-talijanskim, da treba da to ohlasti prijavimo na podnesku providjenom biljegom od 50 novčićah!

Taj boj u ostalom nebijemo mi sami; i u Dalmaciji ga već dugo biju, samo što su naša braća u Dalmaciji čestoput sretnija negoli smo mi.

Evo što čitamo u tom pogledu u »Narodnom Listu« od 18. t. m.

»Tu nedavno neki Petar Jerčić, bio je odbio neki službeni spis splitskog suda, jer mu je prozimo bilo napisano po pravom hrvatskom pravopisu »Jerčić« a ne po mletačkoj krparji »Gorcichc«. — Sud mu je pribio spis na vratu.

Jerčić se je proti tomu utekao na sve sudbene molbe zahtjevajuć, da ga sud piše po mletačku. Ali sve molbe odbiše njegov utok pa i samo vrhovno sudište u Beču, koje je pustno odlučilo, *da se imena imadu pisati pravopisom jezika kojemu pripadaju.*«

Dakle babin Marko o compagnia bella u Poreču, Mraki i Kovači u Pazinu vi Rajčići, Poščići, Zupart i ostali tamo u Liburniji, jeste li čuli što govori vrhovni sud u Beču? Hrvatska imena valja da se hrvatskim pravopisom pišu, talijanska talijanskim!

Altro che storpiamento di nomi, Marco carissimo!

Kolera u Trstu popustila je prošlih osam danah dobrahno. Broj oboljelih spao je kroz 3—4 dana u to vreme na 2—3 a od 23. na 29. t. m. oboljelo samo jedno dieto.

Kolera u Istri popustila je također al se još uvjek pojavljuje sporadično u pojedinih mjestih kotara Kopar-skoga i Volovskoga. Tako je prekjučer u samom Buzetu umrla jedna osoba a u Gregorićih (obć. Dekani) i Pobegih (obć. Kopar) oboljela po jedna. U obćini kastavskoj i jelšanskoj i novogradskoj pojavilo se po jedan slučaj. I u Puli i Rovinju bilo je nekoliko slučajevah.

Zabranjen sajam. Sl. obćinsko glavarstvo u Kastvu javlja nam, da je politička oblast na Volovskom zabranila radi zdravstvenih obzirah godišnji sajam »Bela nedelja« koji se je imao obdržavati dne 3. oktobra t. g. u Kastvu.

Iz Podgrada primili smo tužaljku o tamošnjih žalostnih obćinskih odnošajih. Silni narod, koji je znalazno pod prijašnjim načelnikom vlada i sada a nitko se i nebrine, da sastavi izborne listine za novo obćinske izbore. Nesretna kolera došla je protivnikom mira i reda u prilog te oni nitl nesanjaju, da bi učinili neredu konac. Onaj koji je poavan, da bdije nad redom i zakonom razbija si glavu drugimi poslovi, ta njemu je pravo, da se puk medju sobom kolje.

Iz Lindara pišu nam 27. t. m. Sa svih stranah mile naše Istre piše se o školah, samo od nas nemu glasa. Od kad nam je otišao nezaboravni g. Kinkela, neznamo ništa o našoj djeci; nit znamo koliko ih polazi školu nit kakav je uspjeh bio. Tomu je najviše krivo i odpravljenje izpita javnog na koncu školske godine. Natjecajuć se medju sobom, učili su djaci većom željom nego li danas. A i onaj maleni darak vukao ih je na knjigu. Uz to mogli su se i sami roditelji osvjedočiti, kamo šilju svoju djecu i dali im zamam sjede u školi. Nu izpit je odstranjen sa dnevnog reda, a mi se moramo i tim zadovoljit. — Sramota je baš ljuta, da se u sredini Istre, kod Pazin grada nije do toga došlo, da je školska kuća za sve drugo prije nego li za školu. Soba za predavanje izgleda kao kakva špilja, a ne kao škola, koju bi moralo pohadjati do 60 djeca. Znademo, da je morao sadašnji učitelj po tri dana sobu zračiti, da bude mogao jedan dan predavati. Budući su dakle rečene prostorije nepristojne i nedostatne za školu, sarjetovali bi, da se učini ovako:

Neka se dotična oblast sporazumi sa upraviteljstvom crkve, da ono uredi crkvenu zgradu za školu i stan učiteljn. Malim troškom mogli bismo imati školu prilično stojnu i na prikladnom mjestu. Drugoje je nemoguće, da komu ha um pade prositi mjesto učitelja. To bi želili, da se uvaži.

Hvala Svevišnjemu doživili smo 8. septembra liepu crkvenu svečanost. Naš vrlozaslužni župe upravitelj, gospodin Matušić dobivio je velikom štetnjom dieonog našeg upravitelja, koji je nakanio sabirati milodare med vjernim si stadom. Zajedno sa radošću bilježimo i ovo, da bi jako dobro odpjevana misa zahvalnica. Pokazalo se ovom prigodom, da bi se ovdje vrlo lahko ustrojio pjevački zbor, koji bi mogao jako koristiti. Na rad mladeži, posao je lahak samo dobre i ustrajne volje.

O školi u Lovranu. »L'Istria« u br. od 18. t. m. ima dopis iz Liburnije, u kojem spominje završetak školah u Liburniji i zaustavlja se kod lovranske. O njoj da si je dopisnik priskrbio neka data. Sva ta data obstoje u tom, da se je upisalo u paralelu talijansku 105 a u hrvatsku 21 dieto. I to mu je dosta. Jer premda nezna kakav je napredak u školi, opominjuć onoga »bravoga« ravnatelja, da buduće godine razredjenje djece tiaka, ipak jubilira. Navedani brojevi, da jasno dokazuju kakve misli goji liburnijski puk. Iz uspjeha toga pokusa s paralelami, da se može stalnošću zakljućiti, da bi se i u drugih središtih liburnijske obale dosegio uspjeh jednak onomu u Lovranu, kud bi se paralelo talijansko uvelo. Konačno bi se dopisnik rad znati što će na to reći papa Vitezić i drugovi mu. — Mi su svoje strane odgovaramo pitajuć: zar svrha škole obstoji u tom, koliko se djece u koju paralelu upiše? pitajuć na dalje, tko je upisivao djecu u jednu od dvijuh paralelah? Zar onaj »bravi« ravnatelj, o kojem je i danas govora na drugom mjestu? Ljudih, koji bi tako bez smisla pisali, kao što je dopisnik iz Liburnije, makar bio on učen kao doktor, mi nepoznamo pod božjim suncem.

Obćinski izbori u Pazinu. Primamo iz Pazinštine:

Štovani čitatelji već znadu, da su izbori za obćinu raspisani. Počimlje se sa 1. tielom dne 19. oktobra a svršuju 1. dne 8. novembra dakle punih 19 dana.

III. tielo.

19. oktobra	glasuju birači kojih nose pozivnice broj	1, 2, 3 itd. do	202
20.	»	od broja 203 do	404
21.	»	» » 405 »	606
22.	»	» » 607 »	828
23.	»	» » 829 »	1100
26.	»	» » 1101 »	1302
27.	»	» » 1303 »	1624
28.	»	» » 1625 »	1861

II. tielo.

2. novembra	od br.	1 do	210
4. »	» »	211 »	420
5. »	» »	421 »	621

I. tielo.

8. novembra . . . . . svi.

Štovani čitatelji »Naše Sloge« znadu i sami kako prosvjetljeni narodi u borbu stupaju. Dvojimo da bi se mogao naći tko, koji bi mogao zapriečiti, da neizraz čovjek muževne i ozbiljne ono, što u srdcu duti. Najsvećanije pak prosvjedujemo kao da bi bilo naše vesalje, kakva demonstracija proti ikomu; mi nismo navikli izazivati ili dražiti gospodu pazinsku, akoprem oni to čine dnevice s svojih kliontih. S naše strane neće biti oduševljenja zaprieke, jer nam se nikoga ne treba bojati, kad mu zla nećinimo. Borba mora biti živa, da ostane u glavi kmetu, da se je bude dugo vremena sjećao. Oduševljen i čvrsto uvjeren birač znat će se lahko braniti proti napastujućemu duhmanu, i u brk mu zazati, da je on Hrvat, te da se za načelo bori, a ne za osobe, da se on mora dočepati svojih pravah, koja su sveta i za koju će svoju glavu položiti.

Braćo samo složno; mi se borimo za načelo — i za ništa drugo.

Iz Poreča doznajemo, da je umirovljen namjestnički savjetnik poznati iz sabora i iz lanjske izborne dobe gosp. vitez Gumer. Bog zna, ko će mu slijediti na onom važnom mjestu. Neki hoće da je visoka vlada uvidila da bi nasljednik mu morao znati hrvatski, pak imenuju kao takovoga gosp. vit. Elušeka, poznatoga u Dalmaciji i u Istri, u Sinju i na otocih rad njegovih djelah i nedjelah proti Hrvatom, a sadanjega kotarskoga glavara u Pulju. Nu, koji smo i na druge nemogućnosti u vrieme svim jednakopravne vlade groia Taaffe-a privikli, nebi to iznenadilo. Dok traje vladajući sustav napram Hrvatom Istre, nas jednako boli, tare li Peter ili Pavao. Sad n. pr. je na čelu porečkoga kotarskoga glavarstva slovenac, iz Vipnika, p. n. gosp. Sforza. E non diremo altro, jer bi mogno bolje govor'i o njem g. Elušek a i gospoda u Trstu.

*) Nebi li nam »Narodni List« mogao priobćiti i broj dotične riešitbe vrhovnog suda? U prigodi mogio bi to nam i našim ocbro doći! Op. Ured.

Poziv.

Glavna godišnja skupština »Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri« obdržavati će se ponedeljak dne 4. oktobra na 4 sata p. p. u Kastvu u dvorani »Narodnoga doma«, sa pobičnim dnevnim redom.

K istoj pozivlju se ovime najuljudnije sva gg. članovi »Bratovšćine.«

Odbor »Bratovšćine hrv. ljudi u Istri.«

Kastav 25. septembra 1886.

Slavno uredničtvo lista »Naša Sloga« u Trstu.

Na temelju §. 19 tisk. zakona, molim to sl. uredničvo, da uvrsti u jedan od prvih dvijuh brojevah »Naše Sloge«, t. j. od 23. ili 30. t. m., sliedeći izpravak, tičući se članka: »Iz Lovrana«, tiskan u »različitih vieslih« 37. broja, 16. t. m.

1. Nije istina, da se djeca malo ili ništa nouče; poučavaju se pako koliko i kako kažu propisano učovno osnove za Primorje. Napreduk u razredu podpisanog bijaše u školskoj godini 1885-6, slideći:

II. Razred.

Obdi red	hrvatska paralelka Školske godine				Ukup.	Ital. paral. Šk. god.		Ukup.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	
I. odlikom	1	0	—	1	—	0	0	0
I. pohvali.	1	0	—	2	—	4	1	5
II.	—	3	—	0	—	7	6	13
III.	—	—	—	—	—	2	4	6
nekvalif.	0	1	—	1	—	2	1	3
Ukupno	2	4	—	4	—	16	12	28

Opazit imam ovdje, da je odlučilo vis. o. kr. zemaljsko učionsko vieće u Trstu, da imam ja držati samo ovo odjelo, i to svojom odlukom od 19. aprila 1885 br. 455.

Od dužnih polaziti učionu lovransku, samo dva ju nepolaze, iliti »tja od kuće« — drugi se u propisanom roku predaju školskoj oblasti, ako se neupišu; ovo godine bijaše skupni broj polazećih, 185.

Vjerujem, da je mogao svatko na izpitu osvjedočiti se, kako je sa podukom »naše djece« i najbolje (da kažati i ja), do znati prosuditi susjedna dva učitelja — akoprem ona dva, barem deset godinah manje težko bremo učitelja nose, to imaju zato mnogo manje izkustva i školo od podpisanoga.

Moram još dodati, da su do lani, onn ista djeca polaziln hrvatsku školu i da su stupila u ital. paralelku bez temeljitog znanja ital. jezika, u kojem moraloše ovo školsko godino učit se, odgovarat, tumačit, itd.; i da o. kr. kot. šk. nadzornik veloučeni gospod Vj. Spinčić, prigodom svoje ovogodišnje inspekcije dne 4. augusta t. g., nije imao ništa opaziti, te da bijaše zadovoljan.

2. Sve drugo što kaže dopisnik u gore napomenutom članku, nije istina, i spada u krug pukih klevetah.

I tim odgovaram ujedno jedan put za uvjek takovim dopisom, i svomu već staromu i meni dobro poznatomu osobnomu progonitelju.

Odličnim štovanjem

Vilim Grosman,
nadučitelj.

Lovran 21. septembra 1886.

Eto služena gospodina nadučitelja u br. od 30. t. m.!

Na temelju paragrafa, koj nevadja gospodin nadučitelj, mi nebi bili dužni tiskati nego možda nekoliko rieči iz svega, što je on napisao. Mi smo natiskali sve, da čitatelji mogu suditi i sami dopis i onoga, koj ga je sastavio.

Utvrdjujemo najprije, da je naš prijatelj pisao o napredku *u cielej lovranskoj školi*, da je ukupni broj polazećih po navodu gospodina nadučitelja, 185, a da isti gosp. nadučitelj podaje klasifikaciju samo o 18 hrvatske i 26 talijanske sekcije dakle ukupno o 44 djeće, i da mudro šuti o 141 djetetu premda bi bio imao kao nadučitelj i ob ovih govoriti. Od djece hrvatske sekcije dvojica su nerazredjeni, a nijedan nema nedovoljnoga reda; od djece talijanske sekcije 1 je nerazredjen a 6 jih ima nedovoljan red. Tumač tomu kao da dodaje sam gosp. nadučitelj kad veli, da su ona ista djeca do lani polazila hrvatsku školu i da su stupila u talijansku paralelku, bez temeljitoga znanja ital. jezika, u kojem moraloše ove školske godine učit se, odgovarat, tumačit itd. Kad tako govori gosp. nadučitelj o djeci 5 i 6. školske godine, koja su se već do onoga prošle školske godine učila talijanski 3—4 godine, kao predmet, što da si čovjek pomisli ob onih, koji su ga učili 2 il jednu godinu ili nikad, što da pomisli o napreduku kod one djece, koja neznadu ništa talijanskoga kad stupe u školu?! K tomu, što izvire iz izjave samoga nadučitelja, dodajemo, da mi nebi bili osvjedočeni o napreduku u školi ni onda, kad bi razredjenje učenikah bilo i povoljnije, nego je.

K priposlanoj klasifikaciji dodajemo i to, da je dopisnik »Istrije« iz. Liburnije izrazio želju, da bi onaj »bravi« učitelj objevio klasifikaciju, kao da se taj dopisnik i g. nadučitelj upodpunjuju. Bog zna, da li sdogovorno, ili je poslušao ovaj onoga, ili su oboji na istu misao došli!

Što je mislilo vis. o. kr. zem. školsko vieće kad je povjerilo dotične odjele gosp. nadučitelju i kako sudi o školi o. kr. kot. šk. nadzornik veloučeni gosp. Vj. Spinčić, to mi neznamo. Kako sude dva susjedna učitelja napreduk u lovranskoj školi nit to neznamo nit mislimo, da će oni o tom pisati, znajuć opi, da to na nje nespada i da ako ne drugo kolegijalnost to od njih zahtjeva.

Gosp. nadučitelj kao da se dielotvorno već unapred ogradjuje proti njihovu sudu, kad veli, da oni deset godinah manje nose težko breme učiteljsko i da imadu mnogo manje izkustva nego on. Za ono dvojicu znamo, da su učposobljeni za hrvatske škole, jeli i gosp. nadučitelj, neznamo.

Neznamo nadalje kako je sa tvrdnjom gosp. nadučitelja, da od svih dužnih polaziti učionu lovransku, samo dva ju nepolaze.

Po njem bi jih bilo dakle dužnih 187. U župi lovranskoj ima 3300 stanovnikah, računajuć samo 10 po sto djece dužne polaziti školu, a to se stalno može, bilo bi jih 330. Ili spadaju ovi u lovransku školu ili nespadaju. Ako spadaju, onda tvrdnja gosp. nadučitelja nije istinita; ako nespadaju, pitamo ga, jeli kad koju djecu koju član mjestnoga školskoga vieća, da se za poduku i onih što učini, koji nespadaju.

»Sve drugo što kaže dopisnik u gore-pomenutom članku nije istina i spada u krug pukih klevetah. Tako gosp. nadučitelj.

Ono drugo u vieslI iz Lovrana odnosi se na na školu izravno, nego na gosp. nadučitelja.

I to ove, tvrdi gosp nadučitelj kategorično da nije istina, da spada u krug pukih klevetah. Čudo da nije i gosp. župnik, koga su također spominje, štogod sličnu pripovjest. Svakako sudimo, da nije gosp. nadučitelj bez njegova znanja ono napisao, jer inače bi mogno očekivati od njega kakav izpravak, pošto se u vieslI tvrdi, da je dotični kod gosp. plovana zahtjevao i da je valjda g. plovan zabranio.

Stalno mislilo se je spraviti u škripac uredničtvo »Naše Sloge« odnosno onoga, koji je viest napisao. Pitanje koje nespada strogo na školu ostavljamo g. nadučitelju, da ga rieši sa g. Policichem, koji tvrdi kategorično, da je sve istina što je u našem listu o tom rečeno.

Gosp. nadučitelju pak čestitamo, što si je već dobrahno priavojio savitu kulturu, koju predvodi u onih stranah dopisnik Istrijin i kojem se dići sva četa u koju on spada. Njegov stari i njemu dobro poznati osobni progonitelj, ako takav obstoji, će si valjda trti ruke i veselo se smijat kad ave ovo pročita. Uredničtvo.

NEUKU NAUKA.

Originalno stralilo za ptice. Poznato je, koliko ptice kvara prave na polju, dok je žito i ina letina vani. Jedan Slovenac izmislio je veoma jednostavno al praktično stralilo. Uzme se komad pluta (šuvra), to mu se na svaki kraj priševrsti komad zrcala, a po sredini utaknu se pera raznа. Objesi se kraj polja, da se bljeska sunce u onih komadih zrcala, i kako se uvjek gibije obješeno, ptice daleko od njega bježe.

Lutrijski brojevi

	dne 25. septembra				
Trst	27	90	34	68	7
Buda	62	57	71	87	38
Linc	55	10	41	84	72
Innsbruck	4	38	81	77	65
	dne 15. septembra				
Prag	49	18	33	10	76
Hermanstadt	58	65	44	04	3

Tršćanska burza

dne 29. septembra

Austrijska pap. renta	for.	83 90	do for.	84.—
Ugarska » »	»	94 05	» »	94.20
Iata u zlatu 4 %	»	105.20	» »	105.85
Dionice nar. banke	»	878	» »	879
» kredit-banke	»	276.—	» »	277.—
Talijanska renta	»	99.⅛	» »	99.⅛
London 10 lirah sterlinah	»	125.¼	» »	125.¾
Napoleoni	»	9.95	» »	9.96
C. kr. cekini	»	5.89	» »	5.90
Državne marke	»	61.60	» »	61.75
Iste francezke	»	49.75	» »	50.—
Talijanske lire	»	49.60	» »	49.91

!Karlovska kiselica!

Po izreku sanitetskega svetnika d.ra Kocha v Berlinu, kateri je bacyle kolere odkril: — priporoča se kakor preservativno sredstvo zoper epidemne bolezni **čisto alkalično-natronska kiselica,** katero se more brez odstavka kakor navadno vodo piti. — V Hrvatskej edina čisto; alkalično - natronska kisla voda je

Karlovska kiselica

Edina zaloga pri lastniku **Stevu Borčiću,** c. kr. dvornem dobavljaču v Karlovcu (Karlstadt).

Cena:

1 škrinja 30 fl 8 od 1½ litra po 18 kr.	for.	—·50
	»	5·40
	for.	5·90
1 škrinja 30 fl 8 od 1 litra po 16 kr.	for.	—·50
	»	4·80
	for.	5·30
1 škrinja 50 fl 8 od ½ litra po 10 kr.	for.	—·50
	»	5·60
	for.	6·10

Pri naročbi 10 škrinj ili več 10% popusa ine za gotov denar.

Voda Ofner Rákozy

braća Loser, Tst.

Prošjetno zdravilo najboljše i najuspešnije prošjetno zdravilo, koje je neobhodno za osvježavanje krvi i uzdržavanje zdravlja svakomu, koji uživa domaću toli staromu, jest od svakoga p. n. obožavatelja obljubljeni i visoko cienjeni

Ofner Rákoczy,

koji je stigao natrag svježi; svojimi vrlo bogatimi mineralnimi sastavnimi prvinami nad ostale *in i inozemske gorčice*, steknu si jo glas svuda od onih prvih ljekničkih strukovnjakah tudjih i domaćih radi dobrote te se upotrebljava kano sveopći domaći lijek. Može se uvjek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i ljekarnah.

Skladište u Trstu kod g. Glov. Cillia i kod vlastnika 10—20

Braća **Loser.**

Piccoli-eva esenca za želodec

G. Piccoli, Ljubljana.

Odzravlja takov je zavzdno iz zdravilnih rastlin in zdravilnih sprijenih bilkov, s katerimi se vsakdanje zdravi želodec, kri, želodec, jetra, vranica, črevesje, mehur, ledvice, želodec, kašelj, influenca, slabost, bolečine v želodcu, slabost, bolečine v želodcu, slabost, bolečine v želodcu

Broj 40. U Trstu 7. oktobra 1886. Godina XVI

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom zarta male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja na pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom napućnicom (assegno postale) Imo, prosimo i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplatarina poštarinom stoji 5 for., — seljako 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 1.32 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Opatijci nedajte se varati!

Talijanski list iz Poreča piše da u Vašoj školi deca ne napreduju tako dobro kako bi morala, pak Vas uči, da pitajte talijansku školu.

Vi sami dobro znate, da je u Opatiji škola razdeljena na dva dela. Jedni se uče na talijanskom jeziku, a drugi na hrvatskom. Oni, koji se uče na talijanskom jeziku, nisu pokazali skoro nikakov napredak, a oni koji se uče u svojem materinskom govoru, oni su napredovali prave dobro. To će Vam potvrditi i sam učitelj, barem na četiri oči, jer očito morebit nesmo reći istinu. Dakle oni talijanski list Vas ima za budake! Škola je zato, da deca i materi pomore odgojiti decu.

Vi niste Talijani, vaš materinski govor je hrvatski, nekada se je našemu jeziku govorilo da je ilirski, al to je sve jedno.

Svi mornari su čitali Kadića, a Kadić piva da je i Boka od Kotora »dika od Arvatac« (Hrvata), i da se je Sultan-caru kleo, da će osvojiti »hrvatsku državu, do Ljubljane grada bijelogac«.

Dakle vidite da hrvatski govor je ista stvar kako i ilirski.

Nedajte se mutiti od onih, koji Vam govore, da po domaću već znamo, a u školi treba se učiti drugi jezik. Oni Vas slepo i varaju. Jedni od njih su izdajice svoje krvi i jezika, a drugi su trubasti, pak govore česa ne razumiju. Pitajte jih zašto sa svojom decom odmah od kraja brblju talijanski? Svi učeni Hrvati po Istri znaju talijanski jezik i kadi je potreba, oni ga rabe. A oni su svi učili hrvatske škole. Jer hrvatske veće škole su mudro urejene, da se u njih može naučiti i talijanski i nemški jezik.

Ali početak mora biti u materinskom jeziku. A ta naš materinski jezik je hrvatski. Ništa neškodi da je hrvatska knjiga malo drugačije pisana, nego mi govorimo, jer se nemože za svako selo pisati i štampati posebno knjigo, nego svaki jezik ima svoju knjigu pisanu onako, kako se govori tamo, gde je najčišća matica onoga jezika.

Dete nemore pravo napredovati u školi, ako mu učitelj negovori u jeziku narodnomu.

A kad se je dete naučilo hrvatski dobro čitati i pisati i svaku stvar razumiti, onda je pravo, da se uči štogodar i tudjega jezika.

Tako Vi, koji ste pametniji, upišite svoju decu u Opatiji u hrvatsku školu. A tamo kada već projdu dve godine, neka se dete počne učiti po nekoliko urah na tjedan, ako ćete talijanski, za one koji misle na more. Ako ćete nemški za one koji misle ostati doma, jer tudjinci, koji dolaze k vam govore većim delom nemški, pak treba s njimi se razumiti.

Sva druga naklapanja, koja Vam čine domaći izdajnici i tudji mutikaše, nisu ništa drugo, nego varanje i sleparija.

Jer ako mi nismo Talijani, kakov obraz imamo slati decu u školu, gde se mora i boga moliti talijanski. To je ludo i za smeh svakomu tudjinou.

Dakle: Početak, barem prve dve godine škole valja da se dete uči samo u materinskom jeziku, a trotu, četvrtu i petu godinu, neka se priuči i štogod tudjega. Tako se zdravo napreduje, jer je temelj dobar.

Sve drugo je sleparija i prevara, zato Vas opominjemo: Opatijci nedajte se varati.

Plemenita svrha — i poštena sredstva!

Da su naši protivnici previše brbljavi i prozotni — to dokazuje gore ručena lozinka, koja u medonih riečih naših protivnikah, nije ino no pusta fraza, bez smisla.

Ako bi se ipak tko našao, koji nebi povjerovao našim riečim, to ćemo ga osvjedočiti po mogućnosti istimi izpravami naših protivnikah.

Naši naivni »Franina i Jurina« nisu bez razloga okrstili glasilo poročko »babom«-blebotušom, jer kad se trezno stane promatrati sve osklamacije toga glasila, tad se lahko čovjek osvjedoči o plitčini istine i podloge na kojoj se osnivaju.

Najplodnija godina po političko društvo istarsko, o kojem nameravamo govoriti bijaše prva godina života 1885, jer se te godine moglo visoko predsjedničtvo u svom zanosu podičiti pred svojimi članovi lovorikami uboranimi na trnastomu polju političkomu, moglo je apoditički, proglašeći sud svojih članovah hvastavo uzkliknuti: »sve smo spasili, što se spasiti dalo«.

Ako tko nevjeruje neka pročita: *Resoconto morale sull' attività della Presidenza durante il primo anno sociale preletto al Congresso generale del 27. Aprile 1885 della Società Politica Istriana«* tiskanu u Pulju godine 1885. tiskom L. Bontempa.

Vraćamo se dosta kasno na tu stvar, ali oprostit će nam čitatelji, jer će zacielo znati, da smo smatrali koristnije pisati o drugih stvarih, pa da budemo iskreni, čekali smo da predsjedničtvo dade i ove godine račun o svom poslovanju i da pozrčamo paralelku med jednom i drugom godinom.

Nada nas je prevarila, novi predsjednik družtva, koji valjda malo hajo za taj politički moral — na papiru — toli visoko cienjen od bivšega predsjednika, mimoišao je ove godine te trieo, cienedi da je koristnije po stranku baciti se dušom i tielom na agitatorno polje, polaziti od sela do sela, mamiti ako treba i silovati te »dobre« seljake, da glasuju kako visoko predsjedničtvo naloži, uljuzti u izbornu dvoranu u Buzet i tu pripovjedati, nalagati, i raditi . . . .

I mi smo žnjimo podpuna sporazumni i mi odobravamo njegovu taktiku. To akademičko razlaganje malo koristi, a kad je već u modi tad ga treba pripovjedati, gdje čuju oni, koji će to svakako odobravati. Zato vilovći da se u Pazinu nemože uspješno djelovati tad treba dići šatore i pripovjedati svoje sveto pravice onim, koji je mogu i moraju razumjeti, kao n. p. rovinjskim ribarom ili poročkim pijanicam.

Igrati veliku ulogu, ma i ako se za nju nije doraslo, pokazati da se živi, i neizkazati golotinje svoje prostoti, načelo svakako ne toliko loše, orpljeno je ix najbliže naše poviesti — isto tako radio je mlotaški lav na umoru — obsienjivati sve dok se može — kad ne — podlaći.

Mi nesmatramo toli naivnimi naše neprijatelje, oni, kao i svaki čovjek pa i Talijan u duši je znao, da taj *resoconto-morale* nije no prazna slama, slavospjev samih sebi i ostaloj braći — koja u malenom broju broji 364 nije ni pisnula proti ravnateljstvu inteligencije, kulture, no sliepo je progutala tu zobenino kad nebijaše pšenične.

Mi ipak pripadnici drugo pasmine, koji smo vikli i obikli samo raditi na podlozi zakona, oslanjajući se jedino na svoju snagu, mi koji nismo privikli takvim slavospjevom čudno nas se je kosnula ta hvasta bez smisla — čim pročitasmo taj reservirani podnesak predsjedničtva uzkliknusmo u sebi: *ciarlatanería e null' altro che ciarlatanería.*

To je ipak najsnažniji koment štatutu političkoga družtva, stoga ćemo taj koment glosirati bez strasti, samo da pokažemo našim čitateljem u čem sastoje lojalna, poštena i iskrena sredstva, kojimi se služe naši protivnici, i kako je predsjedničtvo znalo držati visoko dostojanstvo, čast i poštenje političkoga družtva.

Nije ništa nova, stare su to diple, koje svedjer isto sviraju; upravo stoga što se ti zvuci opetuju su novi i zanimivi — jer toliko cienjeni od naših protivnikah.

* * *

Smiešno je predbaciti drugomu ono što se u samom sebi hrdjava nadje.

Već u drugoj sieči je visoko predsjedničtvo našlo za shodno baciti ocean osvadu na Hrvate — i kopirajući »Babu«, neznajući opravdati razlog svome proglasu kaže: da su obćo vesolje ciele Istre (čitaj 370 Istranah i Talijanah-stranacah), koje je pozdravilo institucijn političkoga družtva pokvarili Hrvati svojimi neizmjernimi, zlobnimi insinuacijami, krivimi tužbami, osvadami, tako varavo na sviet iznešenimi, samo da se diskreditira samo družtvo prod pukom, mod kojim mi sijemo kukolj nesloge — stoga da se razbistri stvar, da se dobromu puku pokaže pošteni smier družtva treba exklamacije, kurtolen-proglas.

Ruku na prsa — pa kažite nam to osvade, te krive tužbe.

Mi samo da neizazovemo koju neugodnost ostaviti ćemo za danas nabrajati sve osvade nanešene Hrvatom u Istri. Od skrajnoga rta pokrajine od Lošinja pa do nas najbližnjoga mjesta, neće se naći izvar jake občine, koja nije izkusila bič strasti naših *protivnika. Govore o osvadah o inkriminacijah i to ljudi, koji dobro znaju, da sve te pričalice neće moći dokazati — ali dostatno je proviriti u rovinjski karni arkiv — i samo proglodati osvade nanešene krčkim popovom, Volariću i Mikiši.*

Taj kolos pako, kako si sam predstavlja svoje biće, pokazuje se smiešnim. Šta može škoditi takvomu junaku piskaranje protivnikah — kad ga ciela provincija do noba uzdiže.

Dobro se sjećamo, što smo mi s naše strane pisali o družtvu političkomu, znamo što su i naši prijatelji o njem sudili, pa ipak možemo uztvrditi da mi u »barbarskom čuvstvu« nismo se ponizili do stepena naših neprijateljah.

Jedino samo molimo naše neprijatelje, da gledaju kako su oni sudili o »Edinosti« u tvrdaru i kako mi o njima.

I Talijan će se osvjedočiti da su protežni nosioci kulture vrstniji i iskusniji od istoga »paklenoga« u osvadi i inkriminaciji.

Ali nebijaše svrha to sieče, da se izrazi ono što se čita, no da se psuje na »strance« Hrvate, i da se pokaže da je predsjedničtvo tomu vrstno, koštо se čita od proglasa na seljake.

Jeli uspjelo predsjedničtvo u tomu, neznamo; obsienilo je prostotu — i dosta.

»Beatus monoculus in terra coecorum«.

(Dalje sliedi).

DOPISI.

Iz oprtaljske občine, početkom oktobra t. g. — Kod nas je već 6. septembra t. g. izteklo vrieme staromu občinskomu zastupstvu, nu o novih izborih nešma jošte

nikakva glasa; neznamo kada će se izložiti nove listine ni kad će se izabirati novo zastupstvo. Po svoj prilici, da će se i ovdje zatezati sa novimi izbori, jer nekojim neda se ostaviti obćinsku kuću; rada bi i nadalje sjediti u zastupstvu. Žalostno je, da je ovom obćinom, koja broji 6—7 tisućah dušah većinom Hrvatah, osim nekolićine pridošlicah iz Karnje stanujućih u gradu, upravljala do sada sarenjačka šaka. Hvala Bogu naši ljudi akoprem nisu pohadjali škole nit u Milanu, nit u Firencah, nego samo u domaćoj školi u Oprtlju, u kojoj se je podučavalo hrvatski materinski jezik dočim danas neima tomu ni traga, uvidili su, kako ih tlače šarenjaki i da ako budu sliedili njihove savjete, kamo će dospjeti i što će se snjima dogoditi. Skrajno je dakle vrieme, da se oslodimo od šarenjakah, da otresemo sa sebe talijanski jaram i da odalečimo od svojih kućah krnjele dotepuhe ili druge izdajice naroda i svete vjere. Do sada sliepili su nas na svaki način obećivajuć nam svaku sriću; dapače prigodom zadnjih izborah obećivali nam »caraku šumu« i to je bio uzrok, da su mnogi naši kmetovi za nje glasovali. S vremenom samo se ipak osvjedočili, koliko su se protivili za nas zauzeli, stavljajuć nam svakovratne nameto ili adicionale. Nije dosta, da su izpraznili obćinsku blagajnu i toliko namete potrošili u nam neposnate svrhe, nego trebale jim je još štogod. Sjećamo se još avi, koko je godine 1879-80. bilo zavladao cielom Istrom glad nevolja, a da se toj nevolji priskoči u pomoć, to da ljudi ne nastradaju od gladi bilo je odlučeno u carevinskom vieću 50000 fr., da se kupi žita i ostula, pak da se podieli medju stradajuće, koji će tu svotu u svoje vrieme povratiti a dotle će jamčiti pokrajina i dotične obćine. Tako se je i dogodilo. Izplatili smo sav dug i to slano, jer platili smo već po drugi put jedan te isti dug. Najprije iztjerale od nas naše obćinsko zastupstvo dug, a natim neznamo kako ni zašto stavili nam namet ili adicional od 15 po sto na ono isto žito, koje smo prije platili, žito, koje smo, uzeli god. 1879 80. Pitamo sada u koje svrhe je potrošila obćina one novce, koje smo prije platili? Mi se trudimo i mučimo po vrućini i zimi, da prehranimo sebe i svoje, a vi nam naše novce, koje smo teškimi žuljevi zaslužili tako rastrošno i trošite, da ne znamo ni kamo ni zašto. Na svaki način gledate provariti i zasljepiti svuke nas kmetove, ali ipak u svakom obziru pošteno. Zato ste i ustrojili nekakvo društvo »Pro Patria« i nastojali ste, da i nas predobijete, ali vam nije to pošlo za rukom; uvidili smo, da nije posao čist. Svrha vaša je potaljančiti nas i našu djecu, boriti se proti slavenskomu elementu do zadnje kapije krvi; no uzalud vaš trud i napor; uzalud vaša obećivanja Topolovcem i Gradjanom, da će toga jim činiti doći 3 učitelja, koji će talijanski djecu podučovati i koje će vi plaćate ili vaše društvo »Pro patria«. Nu želili bi znati odakle će uzeti novce? Veće ludorije nemožemo si pomisliti, ako se uzme u obzir, da se je od svih članovah sakupilo najviše do 25 fr. Učinili ste veliko veselje, izvjesili ste nekakve zastave raznih bojah; išli ste i do tako zvanog križišća ili krožera da tamo pozdravite svoju braću u Motovunu. All reć bi, da to veselje nije bilo niti svim članovom po volji, jer smo čuli kadkada i žviždanje i urlikanje poput gladnih vukovah. Čulo se svega i svašta kao: »Eviva Istria, eviva presidente, eviva nostro parrocco, i . . . eviva Ivich. Nismo znali koji je taj naš plovan i kako se zove. Kasnije, doznali smo, da je to gosp. Ivić, komu smo se začudili, kad smo začuvši, da je i on prisustvovao veselici. — Mi mu na tom čestitamo. Gospodo šarenjaci! sjećate li se 18. aug. kako ste taj dan proslavili? Taj dan nije se čulo, niti glasbe nit raketah nit mužarah; nije se vijala niti jedna zastava ni na obćinskoj kući ni na privatnoj. Znajte, dobro da smo si mi kmetovi, koji smo došli, da se pomolimo za našeg premilostivog cara, da ga Bog poživi na mnogo godinah, zapamtili dobro sve to. Kada se radi o obćanoj zemlji tad nefali veselja, all pazite se, da nebudete prisiljeni uzeti šila i kopita pa s trbuhom za kruhom. Čudim se našemu načelniku, da što takva dozvoljava. Akoprem ne stanujemo u gradu ipak čujemo i vidimo mnoge nespodobne stvari, pak nam je dosadilo već vaše vladanje i postupanje osobito sa našim vriedpim i poštenim kapelanom, koji u svemu točno vrši svoje dužnosti i trsi se za dobro duševno i tjelesno puka. Pišete proti njemu i proti presvet. biskupu, all znajte dobro, ako nam presv. biskup i makne iz Oprtlja vriednoga kapelana tada ćemo pitati da makne i gosp. župe-upravitelju, jer nebi bilo pravedno, da nas kazne, dočim ste vi krivi svemu.

Mi niemo hvala Bogu više čoravi te vidimo dobro, i imademo zdravu pamet, a onaj koji ne vidi dobro i komu su se možđani u glavi pomutili nek uzme svoje lonce i padele, pak nek ide makar preko mora. Nećemo više pijavicah, koje nam ne samo izsišu krv, nego i meso ogloduju do kostiuh — takovih pijavicah, izdajicah i bezbožnikah nam ne treba, koji bi i Boga prevarili da samo mogu.

Pozor dakle bradobudimo svi složni, uzdajmo se u Boga, izbori su blizu, stanimo na nogo pak, birajmo svoje ljude, koji će nas i naše vriedne svećenike znati braniti od šarenjakah i plaćenih dotepuhah, neprijateljah naroda i sv. vjere. Počeli su već oblietivati po vanjšćini nekoji krugulici, kojih je inače tamo težko vidjeti, da nam odnesu kakovu kokoš; sreća da smo dobri lovci i da imademo dobro oko pak ako nadumo, da ćemo budi kako obraniti svoje kokoške i pilić.

Pogled po svietu.

U Trstu, 6. oktobra 1880.

Njegovo Veličanstvo car pohodio je dne 2. tek. mjeseca srbskoga kralja, Milana, koji se bijaše povratio iz Gleichenberga.

U carevinskom vieću razpravljaju se zakoni o dražbi nepokretina i mornarski zakon.

U pododboru za carinarsku svezu je grof Chlumecky predložio ukinuće slobodne luke trščanske.

O parlamentarnom položaju u Cislajtaniji piše »Narodni Listy«, da su uniljed razlaganja, koja su zadnjih dana dali ministri Taaffe, Dunajewsky, i Bacquehem pročelnikom klubova desnice u pitanju nagodbe vrlo razbistrio. S toga frakcija desnice da je jača nego ikada i dogovori s vladom, da su uzodili povoljnim posljedkom. Vlada da sada znade za zahtjeve desnice, i mora priznati, da se od strane desnice nenavaljuje na bitnost nagodbe i ne dira u postulata Ugarske. Desnica, izuzev zakon o oporezovanju sladora, da ne traži znatnih promjena utanačenih osnova, i prihvaća stanovište Tisze, po kojem se trgovački i carinski savez može votirati prije carinskoga tarifa. Vlada je doduše izjavila, da ostaje kod nepromienjena sadržaja osnova, nu sva je prilika, da će Ugarska privoliti uz preinaku zakonske osnove o porezu na slador prema željam čeških producentah. To leži i u interesu ugarskih financijah. Neka carevinsko vieće preinači upitnu osnovu u rečenom pravcu, jer nije vjerojatno, da će se Ugarska toj preinaci oprieti. Desnica sama ima većinu za tu preinaku, ter joj netreba glasova ljevice, akoprem će više lievičara iz Češke i Moravske glasovati za preinaku.

Čini se, da su se u Budimpešti poslje odgovora ministra-predsjednika g. Tisze u pitanju bugarskom ponešto umirili. Bar pojedini magjarski listovi nepišu više tako strastveno i neištu tako naprasito, da se Austro-Ugarska radi sadašnje bugarske vlade zarati s Rusijom. No trieznji ljudi mnenju i uviđjeti, da je neobuzdano i nepotrebito rogoborstvo moglo samo ugarskim interesom naškoditi.

U Sofiji primili su izjavu g. Tisze s velikom radošću, naročito ono mjesto, gdje se govori o neodvisnosti balkanskih narodah i gdje se ističe, da Austro-Ugarska nemože dopustiti protektorat ili vojničku okupaciju Bugarske od koje strane vlasti. Buguri vide u toj izjavi znak, da u svojih težnjah za neodvisnošću nisu od svih vlastih ostavljeni. Dne 1. o. viećalo je bugarsko ministarsko vieće o Tiszinu govoru, a u konferenciji, koja se je poslje podne držala, zaključeno je, da se ima na rusku notu odgovoriti tako, da je Bugarska pripravna uvažiti i izvesti rusko savjete na koliko nodiraju u zakon i ustav.

Vanjski listovi priznaju malo ne svi važnost očitovanja ugarskoga ministra-predsjednika Tisze te nalaze u njih izraz pomirljive politike Austro-Ugarske i dokaz, da savezničke odnošaji naše monarhije s ostalimi vlastmi postoje nepromienjeni. Berlinski listovi izjavljuju podpuno zadovoljstvo s izjavami ugarskoga ministra-predsjednika. »Krouzztg.« kaže medju inim, da je to u posljednje vrieme najvažnija manifestacija što se tiče bugarskoga pitanja. Po njoj se može suditi, kakovo se politiko drži Austro-Ugarska, kakov je sadanji položaj i kakovi su izgledi. Od osobito je važnosti, što se je s nadležne strane očitovalo, da nisu nastale nikakove promjene u savezničnih odnošajih medju Austro-Ugarskom i Njemačkom. Budući da obstoji isti tomelj nemože se dvojiti, da će Austro-Ugarska i Njemačka s obzirom na medjusobne uvjete svojega obstanka braniti taj položaj, u da se neporemeti mir. Ovo je očitovanje tim važnije što je jamačno dopriniolo, da se razprši sumnja i bojazan, koja se je bila u nekojih krugovih pojavila. Savez ovih dvijuh vlastih iziskuje, da si budu i narodi sviestni nepovriedivosti i stalnosti toga saveza. Ako je obstanak njemačko-austrijskoga saveza ona premisa, kako ju je K. Tisza naznačio, onda je njegovo očitovanje važnije, jer se može iz njega zaključiti, da je njegova slika austro-ugarske politike ujedno slika zajedničkih težnjah Austro-Ugarske i Njemačke.

U Bugarskoj stvari nisu se umirile no idu sve na gore.

U meetingu u Sofiji, gdje prisustvovalo do 4000 ljudi i gdje dapače isti general Kaulbars htjede govoriti, svietina je protestirala proti svakomu vanjskomu uplivu u knježevini, tražila da čim prije budu razpisani izbori za sobranje — i podpuno sporazumno se izrazila bila o sadanjoj vladi u Bugarskoj.

General Kaulbars putuje Bugarskom, ali ne baš dobrom srećom, jer svuda čuje ono što bijaše čuo u Sofiji.

Bijaše i nereda u Sofiji. Cankovi prijatelji izviždani morali su otići, da ih svietina ne obruči većma.

Španjolska kraljica-regentkinja pomilovala je sve na smrt odsudjene urotnike.

Istri.

Aše zabudu tebé Istrije,
Zabvóna budi desnica moa.
Po ps. 136.

XIII.

Tuj gdjeno južno cvate miris — cviće,
Ujlike rastu i grozdovi ruje,
Gdje ptice poju; mili kukci zuje
I o hrid lomi more se pjenće . . .

Pod nebom kud se južno sunce šeće,
Kud gromi kadšte ore se i bruje,
Vjetrovi rišu i biesne oluje
Kud kruta sudba ovamo ih kreće.

U tome kraju, u tom mekom krilu
Presretan prvom sviet ovaj ugledah,
Tuj prvom svoju čarnu spoznah Vilu,
Uz trnja nadjah cvića tuj i meda . . .
Pa nek si drugi ljepše kraje traži,
Tuj kut će zemlje bit mi svedj najdraži!

A. K.

Franina i Jurina.

Fr. Kanfanarskomu slipcu, da nisu vero ovaj put mogli pomoć ni paziuski a vodnjaski Krstjeli.

Jur. Ča mu se je te travinjalo?

Fr. Vero, da mu nisu carski ljudi na Rovinje pustili grozje potrgut.

Jur. Tim bolje barem će mu dobro uzojit.

Fr. Istina je, ma ča ni to malo sramotno za onakoga gospodina?

Jur. Beš' ča ter gospoda nemare za sramotu.

* * *

Fr. Ma sam ti se nasmel va Gologorice?

Jur. Komu, ča morda onomu, ki zna sve ča se je sbilo va Istro i ča nam je dobro Italija ovdo udelala.

Fr. Kako da ti je sam vranić povedal baš šior Carlo.

Jur. Povej malo.

Fr. Hodil sam svojim putem, kud na jedan put čujem da neki čapom tuče, rogoborl — pridem malo bliže, pak sam ti još videl, da i rogi kaže šior Julio nekomu ter nekomu.

Jur. Je to valjda on, ki je z' Italije dovandral.

Fr. Ter ja mislim da nigder drugde se ni mogal navadit te kulture ner va blaženoj zemlji.

Jur. A zač je to bilo?

Fr. A zač pitaj ti mene a ja tebe, ja mislim zavol plovana al popa — jer sam čul, da neki govori za cosa ne vol i vostri pretis.

Jur. Dragi ti ka luna je bila.

Fr. Zločesta po nekogu — samo da nebude ove huja.

Razlicite viesti.

Carev imendan dne 4. t. m. proslavljen je i ove godine u Trstu dostojnim običajnim načinom.

U crkvi sv. Justa obdržavala se svečana sv. misa, kojoj prisustvovaše zastupnici svih ovdješnjih gradskih i državnih oblastih, kao što i konzuli stranih državah. — Isto tako bila je čitana u vojničkoj kasarni svečana sv. misa, kojoj prisustvova vojništvo sa svojimi zapovjednici. I brodovi u luci bijahu sjajno zastavami nakićeni.

† **Pop Jerko Franki.** Župe upravitelj na Poljicah na otoku Krku, rodom iz Omišlja još u cilih godinah tek mu bijaše 38 godinah umrlo 30 prošloga augusta.

Upoznasmo pokojnika, bijaše sdušan čovjek, muž značajan vrstan svećenik, i dobar Hrvat. Omišljani, koji htjedoše u svojoj zemlji da počiva to njihovo mezimče sprovedoše ga mnogobrojni do groblja.

I opet sudbina nam ugrabi vriedna borca za svetosti istine!

Jerko lahka ti bila zemljica!

Diocezanske viesti. Gosp. *Petar Zobaz*, kapelan kod B. D. na Krasu imenovan je duh. pomoćnikom kod sv. Antona novega u Trstu, a na njegovo do sadanja mjesto ide g. *Anton Aržić*. Gosp. *Josip Steržinar*, novomisnik.

Dne 14. septembra položio je gospo *Ivan Ivić* župe upravitelj u Oprtlju župničći izpit. — Umirovljeni su gg. *Jak*

Vričić župe upravitelj u Cerovlju i *Ivan Oballe* župnik u Novakih.

Do 30. oktobra otvoren je natječaj za župu u Hospih.

Dne 20. agusta preminuo je u Ljubljani gosp. *Ivan Rekar* svećenik u miru. Vječni mu pokoj!

Do 31. oktobra t. g. otvoren je natječaj na crkveni beneficij *Kastrić* u Beršecu. Molbe valja poslati na biskupski ordinariat u Trstu. Nadalje izpražnjen je beneficij *Puževrog* u volovskoj župi, za kojeg treba molbe uložiti do konca t. m.

Radi vladajuće pošasti netrebaju ove godine svećenici, koji su upisani medju vojničke kapelane, drugog reda, posebnog oprosta, da se jih oslobodi od godišnje prijave (raporta).

Mjesto duhovnog ravnatelja (špirituala) za centralno sjemenište razpisano je do 10. t. m. u Gorici. S ovim mjestom skopčano je osim stana i hrane i 500 for. godišnje plaće.

Umirovljenje. F. Lindermann predsjednik pokrajinskog sudišta u Rovinju bje na njegovu molbu umirovljen i promaknut dvorskim savjetnikom.

Glavna skupščina »Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istriu obdržavala se dne 4. t. m. u Kastvu uz mnogobrojno sudioničtvovanje članovah. Obširnije ob ovoj skupščini izvjestit ćemo u budućem broju.

Najnovije djelo našeg Rondića. Austro-Ugarski Lloyd slavio je ovih danah petdesetgodišnjicu svog obstanka. Da svečanost čim sjajnija izpade, odlučilo je isto društvo postaviti na dan svečanosti u atriumu svoje nove veličanstvene palače dva spomenika, dva alegorička kipa, od kojih bi jedan imao predstavljati »Rad« a drugi »Um«. »Rad« imao je izraditi tršćanin Paolkar a »Um« naš Ivan Rendić.

27. prošloga mjeseca, dan svečanosti petdesetgodišnjice, bila su, po naručbi, izložena, (ali za sad još samo u kredi), oba kipa.

O »Radu« ovdješnje novine neizrazišo se baš najpovoljnije a o Rendićevu »Umu« evo što piše »Mattino«, Hrvatom i Slovenom u obće jedan od najneprijaznijih tršćanskih listovah. »Um« izradjen po g. Rendiću predstavlja zamišljenu ženu, koja sve darove svoga uma u jednoj ideji narodotočuje. Izvanjština one žene jest sve što se nježnijega i klasičkoj plemenitijega izmisliti može. Umjetnik ulio je u ono dražestno lice svu svoju dušu; oni potezi anđeoski i čisti, čini se da su idealnimi uzdisaji izklesani.

Svi, koji su videli ono djelo, tvrde i priznaju jednoglasno, da je Rendić umjetnik prvog reda, da u njegovih možđanih tinja svetoga ognja (fen sacrè).

Istarske štipendije. Razpisane su četiri štipendije svaka po fr. 84 za isturske mladiće (izuzev. otoke), koji polaze gimnaziju i kane se posvetiti svećeničkomu zvanju. Molbenice valja poslati putem školske oblasti na c. kr. namjestničtvo u Trstu do 15. oktobra t. g.

Kolera. U Istri je dobrahno popustila i reć bi da se seli; iz Rieke se je posvema izselila, ali ne tako iz Trsta.

Od četvrtka do petka oboliše su 2 osobe, od petka do subote 4, od subote do nedjelje 11, od nedjelje do ponedjelka 12, od ponedjelka do utorka 18; u srieda 12 slučajevah.

U Dalmaciji je podpuno popustila.

»Živio« — prekršaj. K viesti iz Porečćine priobćenoj u predpostljednjem broju dobivamo sliedeće razjašnjenje, koje što tiskamo. Prije nekoliko mjesecah bio je c. kr. šumski činovnik gosp. Linz sa još dvojicom u nekoj porečkoj kavani. Neznamo što pljuć, ta trojica kucnuli su čašami i rekli su *živio!* To je čuo gradski stražar i prijavio je taj »zločin« gradskomu glavarstvu, komu je na čelu gosp. Žbižal.

G. glavar prijavio je taj isti »zločin« višoj oblasti, naime kot. c. kr. glavarstvu, dodav proti Linzu još neke stvarčice iz dobe posliednjih občinskih izborah, opisao ga kao strančara i zahtjevajuć, da se iz Poreča makne. Tu se valja sjetiti, da su kod posliednjih občinskih izborah bile dvie stranke, jedna talijanska, na čelu njoj rečeni Žbižal i osobije slavne junte, druga hrvatska, kojoj se je pridružilo i nesa- gradjanah talijanskih. Linz pripadao je posliednjoj. Slučaj je bijo, da je morao kazniti brzo poslie izbora gospodina župnika iz Žbandaja radi nekakve koze. I pošto je taj župnik glasovao za stranku Žbižalovu, uzelo se tu kazan kao osvetu gosp. župniku sa strane gosp. Linza. To i tako da se je prikrpalo izvještaju o »živio«, proti Linzu. Kotarsko glavarstvo da nije moglo, nije uslišalo obć. glavarstva, da se Linz radi toga iz Poreča makne, i odgovorilo je u tom smislu občinskomu glavarstvu. Proti odluci kot. glavarstva učinilo je občinsko utok na visoko c. kr. namjestničtvo. Kažu nam, da je visoko c. kr. namjestničtvo odbilo utok občinskoga glavarstva. On se ipak seli u Tirol, kaošto je hotjelo občinsko glavarstvo u Poreču, gdje je on rodjen. Tamo mu neće moći doći na misao vikati »živio«, nit smetati porečkim različitim »evviva«. Poreško glavarstvo htjelo bi, da državni plaćenici u Istri imenito u Poreču, nit na prosto »živio« ne reku, da se može vikati samo »evviva, evviva . . . .« da se ničim nesmije smetati poreško-pazinskoj gospodi u njihovom blaženom djelovanju. Inače da će ići sin das šene land tirol«. Hoće se, kako je vredna jedna osoba pred nekoliko danah opazila, da budu u Poreču sami čisti Talijani. — Budi konačno opetovano, što ste već zadnji put spomenuli, da je gosp. svjestan činovnik, koj je i za dobro kmetskih-Hrvatah radio, koj u svojem poslovanju nije poznavao razlike narodnosti, koga su s toga neljaci okleveti i ljubili. Neka se tješi savjestju, da je vršio svoju dužnost. Bila mu u Tirolu prijazna sreda, nego li bijaše u njegovoj zemlji, u njegovom zavičaju, u Poreču!

Pogrob framasona u Poreču. Nismo imali sreće čitati u novinah talijanskih, ni doznali smo ovu ljepu crticu. Prije nekoliko dana umro je tamo neki slušatelj liečničtva, po imenu Privilogli. Na smrtnoj postelji, dok je još bio zdrav pri pameti, došla su k njemu tri svećenika, jedan za drugim, da ga nagovore, neka bi primio svetotajstva umirajućih. On odbije sve tri, neće da čuje o svetotajstvih. Umro je bez njih. Oglasi osmrtni imali su narisan nekakav framasonski znak mjesto znaka presv. križa, kako se to uvjek vidja. Posvo je naravski uz onu protivšćinu svetotajstvom, pak uz oglas bez križa, da je presvj. biskup zabranio pogreb po kršćansko-katoličkom obredu, da nije smjeo nijedan svećenik kao takav ići kod uprovoda za ljesom, da se nije moglo trupla u katol. crkvu zavesti, da budu u njoj blagoslovljeno. Toj zabrani, posvo naravskoj, sliedila je medju gradjanstvom bruka, nezadovoljstvo, prigovaranje. A da se nekako odsutnost svećenikah odštoli pobrinulo se je gradjanstvo. Sprovelo je truplo pokojnika u neobično velikom broju. Na čast njim bilo, a na pouku našemu narodu.

Upravno vieće u Pazinu i poreški jaram. Čitali smo što »Istrin« piše o drugoj sjednici pazinskog upravitelskog vieća.

Mi pojmimo ljutu bol pazinsko-poreških piskarah. Do pred malo vremena bio je Pazin, »jelo političkog talijanskog društva, »la gentile città italiana, la colta Pisino sempre italiana«, a na jedan put imaju Hrvati u upravitelskom vieću odlučnu većinu. To je dakako grozan udarac za neopravdanu i krivu tvrdnju, da je Pazin talijanski gradić. Gospoda su tudjince, koji naših odnošajah nepoznaju, svojim piskaranjem obsjenjivalo, a sada im je pučanstvo samo, do grla sito njihovog samovoljnog paševanja, krinku s lica skinulo. Oni s ljutine sada što ih je sviet u pravoj slici upoznao, mahnitaju i kao sliepi okolo sebe udaraju, neopažajuć, boimi, da svi ti udarci na nje padaju i da će ih uništiti.

Osvrtati se na ono što strašću zaslieplieni u sviet turaju, i oprovrgavati njihove neistinite viesti, bio bi suvišan i uzaludan trud. Opazit ćemo samo, da su gospoda protivnici duboko spali, kad se ne ženju služiti se u borbi nedopuštenim med poštenimi ljudmi oružjem, to jest neistinom, da ne rečemo lažju.

Nije ba istina, što oni na sva usta u sviet trube, da se u Učićevom predlogu nije razpravljalo »babin« dopisnik sam sebe bije kad veli: »tuttavia venne osservato non esservi motivo (ttdi«) i redovito glasovalo. Jest, zaključio bi primljen predlog po većini, i nakon toga dogodilo se ono, što je već rečeno.

»Istrias potvara većinu, da je opet htjela »sprecare il danaro del comune«. Da, podielili je htjela milostinju bolestnomu učitelju glasbe, kojega su »babini« dopisnici dosada u zvezde kovali, a sada, kad bi si rada bolju službu pribavio, sramotno ga na ojedilu puščaju. Dalje, da je većina htjela »sopprimere istituzioni cittadine«. Da, većina odlučila je, da se za buduće neima više razpisati mjesto učitelja glasbe.

Znajte dakle, da su u proračunu pazinske porezne občine za godinu 1887. ustanovljeni dohodci u svemu preko 6 hiljada for. a troškovi preko 11 hiljada for. Manjka (deficita) ima dakle 5000 for. kako gospoda kod manjka od 5000 for. mogu zahtjevati, da se uzdrži »banda cittadina«, koja bez iknkve koristi stoji občinu godimice preko 800 for? To će pojmiti; nekoilcina gospode, a ostalim Pazincem neće nikako da to ide u glavu.

Stranci mutikaši. Pišu iz Kanfanara. Još kad se istarska željeznica gradila doprhne k nama ptica selica iz blagog talijanskog podnebja i udomi se i pripitomi kod neke ženske glave, koja na nesreću bijaše mati četvero djece. Videći ta ptica, da se bolje živi ovdje med nami nego u Italiji nadje za shodno ostati radje med nami nego da se vrati u Italiju. Ta ptica nije vam drugi no Gerolamo Tiochinelli dobro poznat prijatelj talijanske svojte. 25. Julija u obćarlji »al buon Istriano« rečeni mutikaš stane igrati na buće, i najednom bez valjana razloga udari Miju Tošića, sruši ga na zemlju i stane gaziti po njemu bez milosti. Težkom mukom uzdigne se taj izmrcvareni Tošić podje u bližnju šumu, gdje ostane do drugog dne dok ga brat nenadje i nedovede kući. Ranjeni Tošić neprogovori ni rieči. Brat podje na občinu da tuži krivca ali gosp. tajnik nadje za shodno napisati tužbu, jer nobijaše u uredu šefa podešto. Brat Tošić podje na šondarmerija, koja dakako uredi stvar kako po zakonu.

Da vidite okapanja šarenjakah i prijateljah. Gosp. načelnik nadje dapače za shodno pozvati brata i ženu mu k sebi i kućati nebili ih kako nagovorio, da ne pozovu sudbene komisije, koja po njegovom sudu bi mnogo koštaja Tošića. Tražilo se od gospodo, da se zamesi stvar, da svedoci nekažu sve što su znali i mogli znati.

Okružno sudište ili bolje porotnici osudiše mutikaša Tichivelli-ja na 3 mjeseca zatvora.

Najbolje bijahu informacije od strane občine o mutikašu. Pitamo sada mi, za taj kalabrežki čin, radi kojeg moradijaše podleći poštoni i radini Istrani-Hrvat i kojeg nelma više, tko mora odgovarati?

Tko je stranac? koji sije neslogu? koji napada na život?

Lutrijski brojevi

dne 2. oktora

Beč	10	16	28	22	21
Gruo	26	54	30	60	50
Temešwar	30	64	78	56	53

dne 9. oktobra

Brno	70	51	17	77	61
Innsbruck	18	30	51	31	09

Tršćanska burza

dne 6. oktobra

Austrijska pap. renta	for.	83 90	do for.	84.—
Ugarska » »	»	94 05	» »	94.20
Iста u zlatu 4/5	»	105.20	» »	105.35
Dionice nar. banke	»	876	» »	879
» kredit-banke	»	276.—	» »	277.—
Talijanska renta	»	99.1/4	» »	99.1/2
London 10 lirah sterlinah	»	125.1/4	» »	125.3/4
Napoleoni	»	9.95	» »	9.96
C. kr. cekini	»	5.80	» »	5.99
Državne marke	»	61.60	» »	61.75
Isto francezke	»	49.75	» »	49.—
Talijanske lire	»	49.60	» »	49.91

Oglas.

Na »Delavskoj školi« u Kastvu, na kojoj se sada otvara i drugi tečaj upisiva se od 10.—14. ovoga mesecа a podučavanje započima 15. t. mj.

Primaju se mladići, koji su navršili dobrim uspjehom pučku školu.

Ravnateljstvo delavske škole.
U Kastvu dne 1. oktobra 1886.

Eugen Palese.
inženir.

Pohvalna i preporučna od zdravnikov:

Hraniva múka za djecu

Ivana Gritscher

Izdelovana pod nadzorstvom jednega zdravnika

Ta popolni izdelek je znanstveno enak pravej umetnej brani za dojne otroke; ni preveč sladka in radi tega zelo okusna, prav izvrstno se ponuja kot nadomestilo v pomanjkanju materinega mleka za oddojene otroke in porodnice. Izvrstna kot lečilo v klorozi, v slabosti radi starosti kakor tudi za bolehnjoče v prsih, ki potrebujejo lehke in težne hrane.

O dobroti tega vaznega lečila govore mnogo zdravniške svedočbe in potrdila zdravilnih ustanov. 1—52—1

Cena jedne šatulice 38 kr.

Glavna zaloga za Kranjsko in Primorsko pri lek. G. Piccoli »pri Angelju« v Ljubljani. — Zaloga v Trstu pri lekarju G. B. Farabocchi, via Corso, lek. Giuseppe pl. Leitenburg, Piazza s. Giovanni itd.

Najnovije iznašašće.

Novoizumljeni impegnirani nepromočivi

Konjski gunjevi

Ovi konjski gunjevi impegnirani su posebnim, c. kr. austro-ugarskim povlastitkom odlikovanim preparatom a neljud toga čuvani proti svakoj vlagi.

Ovi gunjevi prokušani su od poznatih strukovnjakah i kao osobito **praktični, dugovječni i nepromočivi** pronadjeni a ktomu imade taj posebno privilegirani preparat i to svojstvo, da gunjevom sve uništujući moljci ništa nečkode.

Ovih gunjevah sa raznobojnimi prugami vrlo dobrih i vunenih, 100 Cm. dugački i 130 Cm. široki, stoji komad . . . . . for. 2.25

Impegnirani, nepromočivi, žutobojasti gunjevi sa kočija sa šest raznih prugah, vrlo dobri, 105 Cm. dugački, 130 Cm. široki . . . . . for 3.—

Obični konjski gunjevi sjajno-boji i bojadisanimi prugami, 100 Cm. dugački, 130 Cm. široki . . . . . for. 1.75

Gunjevi za kočije, 100 Cm. dugački i 165 Cm. široki, komad . . . . . for. 2.80

Naručbe obavljaju se uz gotov novac ili pouzdem a upravljaju se na

Warenhaus
„Zur Monarchie"
Wien, III., Hintere Zollamtstrasse Nr. 9

ŽELODČNE BOLEZNI
je mogoče *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti
po
JERUZALEMSKEM BALZAMU
edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandanes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne onake leke.

Večina raznih kapljic, izločkov itd., katere so občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva zmes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priproste sestave, odločno oživljujoče in želodčne živce hitro krepčalne moči pravico prednosti nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom veče prašanje po njemu. Ta balzam bogat na delajočih snovih kineške robarbare, katera koronika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na **prebavljenje** ni žlčenja, je zanesljivo sredstvo proti tožavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nejošćnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 2—48

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI

G. B. PONTONI
v GORICI.

Skladišća v Trstu v lekarni *Marka Racanini*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Palisca.

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER for. 1·60

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—28 vecchio N.ro 4).

Pečati iz kaučuka

Najpriključiji žepni pečat sa perom, olovkom i bilježilom.

samo for. 1·50

Samogiban žepni pečat fr. **1·20**

for. 1·20

Nadalje svakovrstno počaće za obćinske, župne itd. uz ureda najfeltiniju cienu.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerosijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 2½%
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
90-dnevni odkaz 3½%
3-mjesečni odkaz 3 %
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 2½% kamate na svaki svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Pešta, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagrab, Arad, Graz, Hermannstadt, Innsbruck, Clalovac, Ljubljana, Salzburg bez troškovah

Kupnja i prodaja

od dovisnih, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ¼% provizije.

Predujam

na varranto, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ¼% provizije za 3 mjesnca.

Na efekte, 5½% godišnih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povede iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 53—99

Nova trgovina

„Alla Fortuna"

ima (24—9)

velik izbor postolah

i to ove domaće radnje, ništa prostoga, zajamčeno i uz najfeltinije cienе. Naručbe uz mjeru kao i poprave izvršuju se odmah i jeftino.

Postoli za muškarce for. 4.50—6.50, za ženske for. 3.50—5, za djecu uz sve ojene.

J. Barta Trst

Via Nuova, naproti ljekarni Zanetti.

Nepogrešivo!

Svak dobitje iznos natrag, kod koga bi moj sigurno djelujući

ROBORANTIUM

(sredstvo za brzodorast)

bezuspješan ostao. Isto tako sigurno djeluje *protiv čelavosti, ispadanju kose perući i osedenju.* Uspjeh višeputnim trenjem zajamčem. Originalno boce po 1. for. 50 nč. i boce za probu po 1 for šalje 1—1

J. Grolich u Brnu.

Roborantium opotovno upotrebljen pokazuje takodjer dobar uspjeh *protiv slabosti i glavobolji.*

U Trstu samo kod A. Praxmarer ljekarna Piazza grande. Hrvatska Slavonija: Zagreb: samo O. Arnaim. Rieka: Gmoiner. Gospić: Vouk. Ivanec kraj Varaždina: Janoš. Ivanić grad: Tollović. Jaska: Tomaj. Karlovac: Findeis. Petrinja: Grgić. Zemun: pl. Benko. Slavonski Brod: Gursky. Varaždin: Riedl. Vinkovce: pl. Aleman. — **Bosnija**: Sarajevo: Pl. Ployel, ljekarnik. D. Tuzla: Pecikovć, ljekarnik. **Dalmacija**: Zadar: Andriević. Spljet: Aljinović.

☞ Tamo se može takodjer dobiti *Eau de Hébe*, izvrstno sredstvo ljupote, koje uzdrži svježinst i bieloću puti. Ciena 85 novčić. — *Bouquet du Serail de Grolich*, vonj za rubce i elegantni svlet. Ovo je biesar svih vonja. Radi vanredno lepo aprave, služi i kao dar za Božić i imendan. Cieno for. 1.50

Št. 615.

Sejem 12. oktob. v Sežani

je visoko namestništvo v Trstu dne 1. oktobra 1886 št. 15,119 dovolilo.

Županstvo.

Piccoli-eva esenca za želodec.

G. PICCOLI — Ljubljani.

Odvaja kakor je zdravilo iz zdravilnih pasem in zdravilnih sprejemal kakor želodca in trebuha, bolezni, kri, želodčne in prsne, jetre, mrzlico, zlatenico, zabasanje, kamenje, ščipanje, zlatenico, ogrce itd. in je najboljši pripomoček proti glisti pri otrocih.

Pošilja izdelovatelj po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 gld. 36 nvč. Pri večem številu obil za primerna odpust.

V steklenicah po 15 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah: Forabosehi, Leitenburg, Lipizzi, Pozzetto, Praxmarer, Prendini, Ravasini in Zanetti in skoro v vseh lekarnah Primorskega, Tirolskega, Istre in Dalmacije.

G. Gavr. Piccoli-ju, ljekarniku u Ljubljani.

Na zahtjev potvrđujem, da sam Vaš ovlet za želudno, kojeg sastavine su mi dobro poznate, uspješno rabio u mnogo slučajevah proti bolesti u želudcu i zlatoj žili.

Ljubljana mjeseca januara 1884.

Dr. Emil vitez pl. Stöckl

c. k. vladin savjetnik i zemaljski zdravstveni izvanitelj.

Podpisani potvrđujo, da ima želudčana esenca Ljubljana takoga lekarnika Piccoli-ja bitno i prošudne zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi mojo i susedna županijaj komad da pravje dan, da ne bi tko dolazo je mani, to me prosi za jedan steklenicu želudčane esence; kojih imam uvik nekoliko pripravljenih.

A. Wasserth, Kupnik-dekan. Plomin, Primorje.

Antiherneumom najbolje zdravilo proti prohladi, kostobolji, oslabi dolavnih dušnjak, bolestim u križu i u prsih, prohladilna bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santoninske, (čokoladi proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistami škatuljica 10 nvč. 100 komadićah 60 nvč. 1000 komadićah 9 for.

Sallotine pastile proti prehlaujenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), phudnim, prsnim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatuljica 20 nvč.

Zelišni prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim prsnim i pludnim bolestim, zaslđenju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd Odrašćeni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličić. Staklenica 30 n.

Tu navedena, kako i ova druga ozdravilna se uvik friške dobe u lekarni 20—93

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana,

Dunajska cesta, gdje se naručbe odmah po poštanskom pouzeću izvršuju.

VLAHOV

Likver okrepljajući želudno

odobren po višim obsudih na dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) na Rialkom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, čoom ili juhom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, imajućih zdravotna svojstva, to se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod probavljanjih organah; nadalje čisti krv izpravljajuć slabinu i tromost i pospješujuć tok. On djuti polagano, uništuje gilijete ublažujući kronične hrapavosti jatarah, slezena, umanjujući ave malo po malo zastarjelo bolesti hemoroidah.

Uzine li se likera danomice, čuva od otrovnih miazmah, proizvirućih koli od pokvarena zraka, toli od epidemijah, zato je izvrstan lek proti *grozniei* i proti *koleri.*

Ono pako što sačinjava pravu osebinu likera u zdravstvenoj stranci jest, što oslobadja ljude odane srdbi i pokunjenosti od škodnih posliedicah, koje čovječanstvu daje veliki broj nesrećnih.

Zaista iza malo danah čovjek, koji se služi tim likerom čuti, da mu je povraćena životna snaga, i čuvstvo blagostanja čini ga zadovoljnim, probudjenim i svježim za svaki rad. 47—47

Da se olakoti kupovanje obćinstvu gospodar tvornice osnovao je na široko razprodaju svoga likera, koji se može dobiti u svih **kavanah i rakljačnicah.**

Objava obćinstvu.

Upozoruje se ovim sl. obćinstvo, da se je najmitelj gostione u ulici: **Molin piccolo** preselio na: **Piazzetta Cordaiuoli** — Nove prostorije, koje će se buduće subote otvoriti, zvati će se:

Osteria alla „Buona Via"

Imé to je vrlo dobro poznato u Trstu radi izvrstne hrane, izvrstnogavina, točne posluže i pristojnih prostorijah, što pod. pisane krlepi u nadi, da će njim se odazvati mnogobrojno obćinstvo. 4—4

Luzzietta i Anton Cossovel.

Senzacionalno oznanilo.

Uže 88 let obstoječa 4—5.

ces. kralj. dež. priv.

tovarna preprog in kocev

poprej od Zihlmannerjeve vdove in sinov razpošilja iz svoje zaloge 3—

konjske plahte

100 cm. dolge, 100 cm. široke, nepokončljive bnke temne barve, živih krajcev blizu 3 kilo težek kom. po **f. 1.—** a.v. Iste velikost najboljše vrsti **1.50**

Žveplenobarvane konjske plahte

s štirikratnimi plavo ali črnorudečimi krnjci blizu 2 metra dolge, 1 i pol m. široke, izvrstne bnke, komad po f. 2.25. Te plahte so brez vsakega vonja, zato goste, podajejo se radi toga tudi za postelne odeje in preproge itd. — Dalje razprodajamo dokler je še kaj zaloge

ostanke preprog iz jute

najlepših barv 10—12 m. dolgo, ostanek **f. 3.20.** — Zastori iz dveh delov, jedno draperije in dve empera po **f. 1.70** a. vr. — Posteljne odeje po **f. 1.50** a. vr. — Mirni prti **75** kr. a. v.

V zalogi je vsakovrstnih preprog.

Vse blago ki se razprodaja je brez madežev in se za to **garantira.** — Neugajajoče blago se nazaj jemlje.

Razpošiljatev po poštnem povzetju.

Adresse vormals Lichtenauer's Witwe & Söhne

Wien, I., Rothenthurmstrasse 14.

Čudo najnovejše obrtnije!

Jako važen in neobhodno potreben za človeško blagostanje in vgodnost, za vse družine in vzlasti za kmetije, sirarnice, za posestnike, je na novo znajden c. kr. za vso Evropo privilegovani Auspitz-Schmidl's Zenith

Stroj za mesti maslo

ki se odlikuje ne po udarnim ali suvalnim sistemu temveč po nekim novoiznajdenim c. kr. privil. za vso Evropo patent, rezavnem sistemu. Toroj, kdor hoče imeti čisto neponarejeno močno in okusno maslo, naredi se to prav ugodno, celo s pomočjo 8 letnega dečka v pet minutah. Kako se ima ta stroj čistiti in razdelili poduči se lahko vsak iz navoda za rabo tega stroja, ki je v vseh jezikih tiskan. Z tem strojem napravi se v 9 minutah iz neponarejenega mleka sladko ali kislo smetano, v 3 minutah pa najčistejše in najokusnejše maslo.

Da vsakterenu množstvu pribavo jednoga takoga, na vsak način zelo koristnega stroja, ponujam jih po naslednjih najnižjih cenah:

št. 1	(drži 5 litr.) s termometrom vred po f.		6
„ 2	„ 10 „	„	„ 11
„ 3	„ 25 „	„	„ 25
„ 4	„ 45 „	„	„ 45

Opazka.

Ta c. kr. patentovani stroj je narejen vse iz fine in trpežne kovine, tor ima prednost pred vsemi drugimi dosedaj iznajdenimi stroji radi toga, ker nadkrilnje vse druge v proizvajanju masla kakor tudi v kakovosti in zdatnosti, tor je vedno gvost pomočnik v družini.

V dokaz resničnosti mojega oznanila izjavljam odločno vsakterenu dvomu koj povrnotil, kojega pričakovanje od toga stroja ne bi bilo nadkrilovano od latinitosti Vsakdo ga torej lahko brez bojazni naroči.

Razpošiljajo se proti poprej odšteti svoti ali proti poštnemu povzetju; naročbe naj se adresujejo: 6—12—80

An die Oesterr.-ungarische Generalvertretung Universal-Export Bureau S. Löw.

Wien, II. Nordbahnstrasse N. 26 Hotel Dono

LUIGI CADORE

limar

zaprisegnuti procienitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladištu:

Velik izbor kupeljnih kljetovah, badnjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem ustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaju uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz iste pogodbe daju se na najam. Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od ½ do 50 lit. bnždovano c. k. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na žlieb i drugih limarskih spremah. Suvišć br. 4 barometra, označitelja vjetrovah za ljetne dvore, bušće, glorlete itd. ltd.

48—68 **Sve uz najumjerenija cienu.**

Ljekarnička specialiteta

odlikovane

Ljekarne Udovicich

TRST - VIA FARNETO - TRST.

Paštilje nitričke kasic. Izvrstan lek proti grlenim bolestim, kašlju, pronukicetl itd. Mnogobrojne svjedočbe izdane vlastniku u toku od 16 god. o izvrstnom uspjehu, potvrđuju vsemu dobru djelatnost, bolju nego li je ikoji drugi lek sličnе vrsti. *Škatulja stoji 25 novč.*

Tinktura etero vegentabilna stalno sredstvo za izkorenuće *kalih in kurjih očesih.* Izjavljujem moju hvalo ljudih i stalnih uspjeha, kojimi se ja ponosim. Svaka *steklenica* nosi moju firmu a stoji u Trstu *nov. 60* izvan *80 nov.*

Eliksir za čišćenje zubih. Nepogrešivo sredstvo za očuvati od zazubnjake, uzdrži zdravo svietle i biele i prieči bolesti; upotrebljuje se ako se ga ulije žličicu u pol čaše vode, čim se usta poperu. *Cieno 40 novč.*

Prašak za čišćenje zubih Cr. Mialhe profesora medicinske fakultele u Parizu. Ovaj prašak ne služi samo očistiti jih, jačeć zazubnjake, već djeluje svojimi razokužujućimi svojstvi da se u povaćine i dihajuće organe neunose žarodci kušnih bolesti i tako biva izvrstno preservativno sredstvo. *Skatulja 50 novč.*

Naručbe ovršuju se odmah uz pošt. pouzeće.

Umoljava se, da se piše naslov točno: **Ljekarna Udovicich. Via Farneto.**

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca**

Broj 41. U Trstu 14. oktobra 1886. Godina XVII.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dolje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se lavana napiše i »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nabiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjorno fr. 501 12 za pol godine. Izvan carovine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Plemenita svrha — i poštena sredstva!

U drugoj sieći političko družtvo po prilici baje:

»Poznato je, da za strane slavske radilo se je petnih žilah, da se protura na biskupsku stolicu poreško-puljsku muža slavske pasmine; što da bi se bilo dogodilo, pogotovo naša provincija bi se morala smatrati nesrotnom, i to stoga, što takva osoba bi za cielo bila posegla malko dalje, puštala bi se bila u borbu.

Predsjedničtvo je stoga smatralo za svoju dužnost orisati stvar višim krugovom u pravoj sbilji i uspjelo je«.

Puštamo da svatko dobro misleći čovjek sudi o svrhi političkoga družtva; predsjedničtvo cienilo je za shodno suditi, da se takva mreža, koja se je ćustatnom provejanošću splela tom sgodom, sudara na mak sa programom; mi ju pako smatramo, da se poslužimo riečima istoga predsjedničtva: »un'insinuazione maligna, un'imputazione falsa e calunniosa propalata con ogni sorta d'artifici e di insidie«.

Sve što je naša stranka u tom pravcu uradila, bijaše spomenica političkoga družtva »Edinosti« — Puzta je klevata, samo vriedna nečistih dušah, koje ju u sviet turnuše, da su Hrvati pri tome poslu označili osobu za biskupsku stolicu.

Spomenica »Edinosti« jest postulat naše poviesti, koja nam jasno i glasno veli, da je i »sereniissima« dopuštala, da naši popovi propoviedaju u crkvi svetu riečpuku u jeziku kojeg on razumije; a i u sviesti narodnoj živi ta uspomena, ta tajna sveta nit, puk ju nemože zaboraviti i neće.

Protivničko je družtvo uspjelo i tim uspjehom se ponosi; ali u sobi se grize, da nije moćno sasvim tim otudjiti svećenstvo naše od puka.

Boji se sieno — o osobi, o pojedinou se radi; stoga svatko, koji može misliti, uvidjeti će lasno, da predsjedničtvo stoji na slabih nogah.

Moral te priče jest: pazi se pučo tih provejanih gujah, koje iz zasiede uviek vrebaju da te otruju — pazi se jer njima ništa nije sveto; onoga za koga misliš da ti je prijatelj najgori je krvnik tvoje narodne existencije — pazi se jer u brzo neće ti dati ni da se tvomu Bogu hrvatski pomoliš.

* * *

Badava, naš je Talijan ona stvorenje Danteovo, koje je uviek gladno, a gladnije je više iza obieda nego na tašte.

Riedkim cinizmom, moralom koji samo može biti razumljiv toj svojti pripovieda visoko predsjedničtvo pokušaj umorstva hrvatsko pasmine u Istri.

Progiče najprije o podagogiji, o nekakvoj kulturi, i prelazi na osnovu.

Predsjedničtvo je dobro zamislilo, da širi tu protežnu kulturu novcem; raspisivati nagrade pučkim učiteljem, koji budu širiti talijansku riečmedju hrvatskim pukom.

U tomo načelu mislilo je predsjedničtvo (valjda kako uviek), da će naći podpomagačah u krugovih viših, ali nada ga prevari, jer kad tamo, školsko oblasti po besjedi predsjedničtva opirahu se tomu načelu, dapače školsko oblasti zabranišе učiteljem na ladanju da se natječu za taj Judin novac.

Stoga nebijaše mnogo natjecatoljah, predsjedničtvo nenadje nego dva vierna sinka, koje smatrahe dostojnimi nagrade.

Taj smier nazivlju oni plemenitim, svetim, humanitarnim i od nadvojbeno obćekoristi; jer da bi se samo tim smierom postiglo cilj za kojim se teži: usaditi neslogu med pukom i vlastelom a seljake putom nauke uzdiglo bi se do stepena civilnosti, tako da bi nestalo traga narodnim i civilnim razmiricam.

Ako se nije to postiglo, može se i mora se postići a to mora biti objektom družtva.

»Sramota je takvomu junaku džilitnuti a ne pogodit ciljna.

Nu rekosmo, da nesmatramo naše protivnike toli naivnimi, stoga prisiljeni smo i ovdje štitati izmedju redakah nepobitnu istinu, baštinjenu tokom viekovah t. j. da je naš narod uviek smatrano gospodujuću pasminu ne kao drugu ni brata već kao najgoreg dušmana.

Tu tezu moglo bi se na daleko tjerati, ali nami budi dostatno svratiti se na današnje odnošaje.

Opetovano kažemo, da se mi u Istri ničim nemožemo pohvaliti a najmanje pako učiteljskim stališem, pa ipak ta najjača rana naša udara u živce Talijanom; hoće i tu mak na konac. Ono sistematičko, proučeno zatiranje protivnoga življa tokom zadnjih 50 godinah još im nije dostatno — treba tjerati do užasa, treba uništiti to barbarstvo.

Čudit se je samo pri tomu, rieči su predsjedničtva, da oblasti ih nepodpomažu.

Mi koji dobro znamo, da plaćamo krvavo provincijalnomu fondu naše davke za škole, mi koji znamo, da po zakonu nam je osjegurana i pripoznata naša narodna osebina, zbilja nenalazimo u nijednom sviestskom riečniku rieči, kojom da okrstimo to postupanje družtva, koje misli da pod ogledom zakona može se bezkažnjeno ukrasti i uništiti najsvetije pravo narodu.

Ali prošlo je vriemo kad se moglo tjerati nas do skrajnosti; radit ćemo i dalje, kako znadesmo; svi odbori i pododbori neće smesti našega smiera; svoji smo u svojoj kući. «Serenissima» nas je u okove bacala i paljala u tamnice, ogolila nam je šume, opustošila nam je obale, napućila je vlastelom *kojoj* nas je predavala kao kolone — pa smo ipak živi, oni to isti. Bahata sila, koja se upire na samovolju, malo traje u današnjem vieku.

Smier, način, sredstva tomu narodnomu obojstvu su propadla — ciela ta spletka pasti će samu, jer slaba joj je podloga.

* * *

U onom elegičnom smislu kako i prije odkriva visoko predsjedničtvo ljutu nevolja svoju:

»Propasmo u popunjujućem izboru izvanjskoga kotara koparskoga za porečki sabor — a to samo stoga jer vanjska sila, koja neima nikakve sveze

PODLISTAK.

Uzgoj i škole po svietu.

IX. Sv. Monaka i sv. Augustin.

U četvrtom stoljeću živijaše u Africi vrlo pobožna kršćanka, imenom Monaka; muž njezin bijaše poganin i nevjeran njoj. Težko li bijaše toj pobožnoj ženi u poganskih družtvih, gdje se je izsmjehavalo njezine krieposti, nu najtoplija želja njezina srca bijaše, da preokrene na pravi put života svoga supruga i sina si Augustina, koj je jur u najranijoj dobi počeo slieditti stope otčeve. Da to postigne, jedino njoj oružje bijaše dobar *izgled* i *molitva*. Nikad nezamećavaše pravde sa svojim mužem; nikad nije prigovorila njegovoj nevjernosti, a kad bi ju zlostavljao, ona je šutila i molila se zanj. Bijaše blaga kao rosa, a krotka kao janje.

Videći Patricij u svojoj svetoj supruzi tolike uprave nebeske krieposti, stade i on razmišljati o istinah svete kršćanske vjere, te uvidi od koje je ciene božanstveni nauk Isusov i pokrsti se. Tko da opiše zadovoljstvo i radost sv. Monake, koja je šestnaest godinah anđeoskom strpljivošću podnašala nepravde svoga muža i zanj se Bogu molila. Nu njezine molitve nebijahu još posve uslišane, još njoj bijaše na srcu krvava rana: sin Augustin. Al neprestaje ta sveta žena i nadalje biti izgledom pravo kršćanske majke i moliti se neprestano Bogu, da njoj obrati miloj Augustina. Nakon trideset i tri godine vrude molitve podje sv. Monaka u Italiju, gdje njoj bijaše sin na naucih, i tuj nađe izpunjenu najželiju svoju želju, nađe si pokršćena Augustina. Bijaše slušao propovied sv. Ambrozija u Milanu, ostavio poganstvo vjeru i opaki život, te postade najučenijim crkvenim otcem. On napisa više učenih knjigah, u kojih govori i o tom, kako valja podučavati djecu u vjeronauku.

Sv. Monaka svjedoči nam, kolika je moć u živoj i uztrajnoj *molitvi*. nu ona nije samo molila, ona je i *radila* svojim izgledom, da njoj suprug i sin zagrle svetu vjeru. Njezine molitve bez djela, bez pobožna i sveta života nebi bile stalno nimalo pomogle. U tom valja, da se i mi ugledamo u sv. Monaku. Hoćemo li, da nam polje dobro plodi, to valja da ga dobro obradujemo, da uznostojimo upoznati se kako se u napredniih zemljah radi, a onda tek kad smo sa svoje strane sve moguće učinili, molimo Boga, da nam pošalje plodonosan dažd. Molitve i prinesije nisu dosta proti kolera, ako sami nepazimo na čistoću i umjerenost u jelu i piću, jer Bog govori: Pomozi si sam, pomoć ću ti i ja.

Naše slike.

Piše A. T—r.

I.

Šior Rošo.

— Znate da ja nebi nikad htio biti ni *perit* ni *indicator*.

— A da ja vam istinu kažem ni ja nebi htio biti ni sudac ni odvjetnik, kad bi mi moglo biti da ruke unakrst uživam i živim bez truda!

— Ne, ne—vi me nerazumijete — poznate a šior Roša?

I Mate me nehotine baci na novo polje razmatranja.

Poznam dobro Ivu iz Skalena, ta kako nebi, čovjek odušan, učtiv, dušom i tielom zauzet za naše pravice, muž pismen, o kome nije ma ni mrtva duša uzdahnula. Poznam čovjeka koji prije kuburio, radio iz nevolje, promatrao sve, i svim znao oprieke naći samo ne samomu nebi, poznam muža, koji bi svakoga svesrdno primio u svoju kuću, pogostio ga svojim siromaštvom — bijaše čovjek na očigled svakoga ljubljan, štovan radi njegove iskrenosti i odanosti.

Bijaše prvi muž u Skalenoj, nosio se ko svi drugi, kapu na glavu, kratke bragešе, krošat po domaću, i bielu košulju — tko da misli, dali on radi kopa ko i drugi. Bijaše u školi, ili hoćeš ne, služio misu za mlada staromu *gospodinu*, svećeniku *šior Šimetiću* a on sve ga više k sebi privikneno a i knjizi, uze para, napiše svoje ime pa hajd dalje, pisi uči se pismu, slovu i svemu i postane pravim *notarijušom* u selu.

Gospoda, kad ponarasno i oženio se ulaze u njegovu kuću kao u svoju — i bogme posta peritom-indikatorom.

Eh stara je rieč — tko vlastelom češnje zobije jatci mu ostaju — nevara, mora da i on, koji ju je prvi izblazmio dobro bijaše promislio o njoj — pa čujte na vlas se pristoji šijor Rošu.

Zaboravi odkad postao gospodin na plug, ralo i motiku — sam kaživa še, »meno pero hrani«; i gledao druge suselja ne kako nemilo mlate po kršu.

Pogospodio se bogme, naberio klobučć na glavu, lepom »šijarpome« vezano si košulju, i našega krošata ne nosi no neki prsiuk iz divlje svile, kabanicu gospodsku predbacio preko ramena, bragešе mu ponarasle jer ća po tiu se vezu; pa da vidite, i sat nosi, i svako toliko zuri unj ko da bog mi prosti čeka smrtni čas.

On je uviek sa vlastelom, uviek tutura se iz Grada u Skalenu iz Skalene u Grad — i kaže, da mu je svaki korak dobro plaćen.

Platio mu Bog duši!

sa visokim predsjedničtvom htjedo da podleže talijančad akoprem je sve sile napelo predsjedničtvo, akoprem i drugi gradjani uradiše sve što bi moguće. Propaganda exotička, hrvatska u Buzetu smete račune — ali ništa zato, to može biti samo bodrilom za budućе borbe«.

I dodjoše drugi izbori, pa onaj čolični živalj kotara buzetskoga, dobro poznavajući sotonske mrože neprijateljske, osam danah osta u Buzetu, hraneći se kruhom, pripravan ostati i do smrti tamo, da pokaže, da nije kadro političko družtvo trgovati svetinjami poštenoga i radinoga puka. Podleže i po drugi put, a onaj čolični muž g. Vjekoslav Spinčić, koji svakim danom služi nišanom našim dušmaninom, pobjedi.

»*Un cattivo augurio per le lotte future!*«

Predsjedničtvo, komu su polomljena koplja, u toj vrsti razpravo, boljo bi učinilo, da digne agoniju svoju iz Buzeta, košto ju je diglo iz Kastva, prištedilo bi i novca i truda — i nemilo ruglo komu se sve više izvrgava.

»Bolje ikad no nikad« — naše je to skromno mnienje — — i prijateljski savjet.

(Konac sliedi).

Glavna skupščina

»Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri, obdržavana u Kastvu dne 4. t. m.

Oko trećeg sata popodne počeli se sakupljati rodoljubi iz raznih stranah Istre, napose iz Kastavšćine te više njih iz Volarskoga, Opatije, Voprinca itd. u »Narodnom Domu«, da prisustvuju godišnjoj skupščini naše milijenice »Bratovšćine«.

Pošto se nakupio dostatan broj članovah, otvori skupščinu družtveni predsjednik veleč. gosp. Ante Turak, mjestni župnik-dekan sa krasnim govorom sliedećeg po prilici sadržaja.

Poštovana gospodo! Čast mi je ovo ponovično predsjedati skupščini našeg družtva, koje se je prije dosetak godinah velikim naporom istarskih rodoljubah nutrojilo na korist učeće se hrvatske mladeži u Istri. Tada u zemlju bačeno drobno sjeme narastlo je od ona doba neumornim nastojanjem istarskih rodoljubah u krepkostablo, na koje se nasljanja već sada naš živalj u Istri.

U naobraženom svietu imade svuda sličnih dobrotvornih družtvah, koja dielaju blagotvorno oko urgoja učeće se mladeži. I naša »Bratovšćina« imade isti smjer, isti cilj.

Ako su potrebita slična družtva u drugih naobraženih i bogatih narodah, tim potrebitija jesu ona kod nas, gdje je narod do nedavna sam sebi u tmini ostavljen bio, a k tomu vrlo siromašan. Bila je dakle skrajna potreba, da mu se pomogne, da se ga pridigne, da se ga riešl tuđinštine, da nebude uvjek svačije porivalište, svačji rob; da bude znao samostalno živiti, sam racionalno raditi i saditi, da bude dobar gospodar, čestit zanatlija, u obće, da bude na svojem svoj. Sam puk nije mogao do toga doći, trebalo mu ljudih, koji će ga uputiti, učiti i rukovoditi. Naš dobri puk ostao je uz svoje prvake te imade radi toga pravo od njih očekivati, da ga poduče i da mu prednjače. Naša »Bratovšćina« pomaže odgajati liep broj učeće se mladeži, koja će danas sutra među narodom znanje i umlenje sijati. Velikim baš uspjehom nemožemo se pohvaliti, nu neimademo nit najmanje razloga, da se tužimo na ono što je do sada postignuto. Tješi nas puko nada, da će se u budućo pošto imade na narodnom polju ove to više radnikah vede postignuti uspjehe. Uvjeravam Vas puko gospodo, da će ove članove »Bratovšćine« i dosadanjih naš uspjeh na ovo to vedi i uspješniji rad potlenti; da će nas ove nukati, da što svestranije i oduševljenije podupremo naše družtvo, koje do naših marom i našom požrtvovnošću urgojiti narodu čestitih sinovah.

Veseljem javljam Vam štovana gospodo, da se je i tokom prošle družtvene godine njetilo našeg družtva više dobrotvorenah. Među ovimi spominjem na prvom mjestu pred. gosp. kanonika Ivana Dukića, koji je darovao »Bratovšćini« prigodom svoje zlatne mise 100 for. (Skupščinari klikuše na to oduševljeno: živio!); nadalje javljam Vam, da nastoji veleč. g. župnik Petar Bučar svakom sgodom družtvu u pomoć priskočiti su većom novčanom svotom, (Skupščinari kliču: slava mu!); da je zatim veleč. Josip Mrakovčić bivši župe upravitelj na Puntu darovao Bratovšćini svotu od 50 for. (Skupščinari kliču mu: živio!);

da su se tokom družtvene godine prigasili 4 utemeljitelji, i to tri koji upliaćuju dužnu svotu a jedan, koji ju je izplatio;

da su većinom svi članovi nastojali povećati družtvenu glavnicu dobrovoljnimi primoći i darovi.

Mislim dakle, da vrlim svotu dužnosti, ako se ovdje ovih dobročinitelјah sjetim te ako mi ovdje sakupljeni svim prijateljom družtva srdačno uzkliknemo: slava njim! (Skupščinari odazvaše se sa burnim: slava njim!)

Imadem sl. skupščini javiti, da je odbor razposlao na razne prijatelje pozivnice, kojimi jih moli, da preuzmu povjereničtvo te da se za družtvo svojski zauzmu;

da je odbor u svojoj redovitoj sjednici razdielio za prošlu družtvenu godinu for. 610 učećoj se mladeži, i to prilično više nego ikad do sada, što nam je dokazom, da se broj učeće se i siromašne naše mladeži danomice množi, nu to nam je gospodo i jamstvom, da »Bratovšćina« napreduje i da će uvjek napredovati budemo li nadahnuti nesebičnim i požrtvovnim duhom, nebudemo li se ustručavali žrtvovati i posliednji novčić za našu mladež, za našu nadu, za one, koji imadu pridignuti moralno i materijalno biedni naš narod.

Poštovana gospodo skupščinari! Uvjeren sam duboko, da je to najsvetija želja svijuh članovah »Bratovšćine«, da to i mi svi ovdje prisutni živo želimo, a da to čim prije postignemo, neka nam dobri Bog dozvoli, i u to ime kličem našem družtvu najsrdačniji: živio! Prekrasnim riečim g. predsjednika odazvali se skupščinari sa burnim: živio!

Na to pozove predsjednik družtvenoga tajnika, da izvjesti skupščinu o prošlogodišnjem družtvenom dielovanju.

(Dalje sliedi.)

Pogled po svietu.

(U Tratu, 13. oktobra 1886.

U carevinskom viećу razpravljalo se ovih danah o predlogu novakah za godinu 1887, o nasvetu državnih željeznicah i o drugih pitanjih dražbenih.

Pri nasvetu državnih željeznicah govorio je i naš vrli zastupnik dr. Vitezić. Nadamo se, da ćemo moći putanje naše čitatelje obaviestiti o tom govoru u budućem broju.

Ali više nego o tih predlozih govori se o odgovorih ministrah Taaffea i Pražaka na interpelacije vladi postavljene.

Taaffeov odgovor o odnošaju Austrije naprama Njemačkoj je isto tako važan kao i odgovor Tiszin o vanjskoj politici monarhije, jer govori o Kaulbarsovom položaju u Bugarskoj.

Prijateljstvo austro-njemačko je nepomućeno, kuže ministar predsjednik, i time htjedo označiti, da Njemačka odobrava program austrijske politike na Balkanu, to da je proti svakomu jednostranomu uplivu ruskomu na iztoku.

Nije bez važnosti ni izjava ministra Pražaka, izrečena jučer u saboru. On kaza, da se na temelju carske naredbe od 3. maja 1853. moraju osude izreći u jeziku tužbe. Isto tako da se je postupalo i u Galiciji.

Koncem ove godine valjda će se zamjeniti carinarsko trgovački savez među Austrijom i Ugarskom.

Bečki listovi razlažu kako je postala ideja balkanskoga saveza. Najprije kažu, da je taj savez bio naperen proti Turskoj a onda proti Austriji a sada, da se obraća proti Rusiji. Taj savez da se snuje već 40 godinah ali da nije uspio upravo radi velikih oporbah, koje je nalazio u samih balkanskih državah. To državo da se moraju obće pouzdati samo u vlastitu snagu i osloniti se samo od slučaja do slučaja na koju velevlast, i to tim više, što nijedan dogodjaj na Balkanu nouredjuju sami Slaveni već Europa.

U Bugarskoj nije se položaj još sto poremetio. Postupak generala Kaulbarsa smatra se i u onih krugovih, koji negoje nikakova neprijateljstva proti Rusiji, zapriekom izmirenja među Bugarskom i Rusijom. Misle, da bi se lakše bio dao postići sporazumak kada bi se misija bila povjerila Dondukovu — Korzakovu ili Ignjatievu — osobam, u koje ima bugarski narod radi njihove prošlosti više povjerenja. General Kaulbars da bi se morao odazvati, jer je pogibeljan ustavu i samostalnosti Bugarske. Kaulbars je po mnienju ovih krugovah pogoršao položaj Rusije, premda mu baš nije bilo tako težko uzpostaviti odnošaj, koji je prije obstojao među Bugarskom i Rusijom. Mi bismo rekli, da ovo »mnienje« razglašuje samo namjestničtvo bivšega kneza Aleksandra.

Zanimivo je, kako o sadanjem položaju u Bugarskoj piše oficijozan turski listi: »Postupanje Rusije u bugarskom pitanju — bilo je uvjek u skladu sa štovanjem međunarodnih obveznostih. Bugari uvidjeli su već, kakovih užasnih posljedicah mogao bi imati krivi pravac, kojim su pošli usljed savjetah, koje su dobivali iz inozemstva. Neima pogibelji, da bi se dali na novo zavesti i tako postali loptom vanjskih uplivah. Rusiji netreba nastojati, da stiče simpatije Bugarah. Da Bugari nisu slušali Englezku i da nisu sanjali o velikoj državi, koja bi bila bedem proti Rusiji, nebi bilo došlo do plovdivske revolucije. Bugari nebi bili u žalostnom položaju, u kojem se sada nalaze, a svieta se nebi bio tako uznemirio. Da su ostali mirni, da ih nisu obodrivale tudje makinacije, koja bi se vlast bila usudila u oči medjunarodnoga spisa, kakav je berlinski ugovor, zaželiti Bugarsku? Nijedna. Ali nekoji ljudi, neuvažujući težko posljedice svojega rada i brineći se jedino za posebne svoje interese zaveli su zemlju na put neredà i tako stvorili neraziešivu situaciju. Zar su ti ljudi mislili, da će velika Bugarska biti veći bedem proti ruskoj invaziji, nego što je berlinski ugovor? Ako ih je tko u tom smjeru savjetovao, onda može već danas znati, da se je ljuto prevario. Englezka je htjela, zaključuje turski list, uništiti ruski upliv u Bugarskoj, a tim je predusrela ruskoj navali na svoj posjed u Aziji.«

Crnagora se oboruža. Neki dan dobila je 8 batorijah krupnokanonah, koje je pregledao sam knez i tom sgodom rekao, da je posvema zadovoljan to da je Crnogora za sada dobro oboružana.

Novi ministar vanjskih posalah u Španjolskoj izdao je okružnicu u kojoj se tumače uzroci kabinetske krize i kojom uvjerava, da će budući kabinet nastaviti liberalnu politiku.

Mnogočastnom gospodinu popu Josipu Mrakovčiću

kad se je selio iz Punta.

I.

Vlast nemila kad me iznenadi
Mili prijo i o polasku Tvomu
Ja zaplakah na gubitku tomu
Skog su Punat stisli gorki jaul;

Joj! zavapih, junače naš mladi,
Pravoštitnik blednom rodu svomu,
Prava dika cielomu nam domu,
Ostavlja nas, Bože! vaj! što radi!

Znaj, za Tobom sav naš otok tuži
Jer se rano s njega Ti odruži
Vrli sine majke, ka vlek harna ti je!
Dobra sreća nek Ti svudar služi;
Svietom podji kud naš narod žije
Nek Ti haran lovor-vience vije

J. Ž. K.

Franina i Jurina.

Fr. Ma ča biš ti reká, koliko zvezd je na tem božjem nebu?

Jur. Jušto onoliko, koliko dlak na oslide, koga su odrli i pojeli članovi »osoleskega družtva«.

Fr. A koliko dlak je pak bilo na tom pitanom zveru?

Jur. To će znat oni, ki su bili blizu, a za keh govore, da su i nje pojeli.

Fr. Al ja još neznam koliko jih je bilo?

Jur. Jušto onoliko, koliko i na duše presidenta.

* * *

Fr. Znaš već morda i ti Jure, kako su va Buzetu razkuživali Svetomartince, za koje su mislili, da okolo nose koleru?

Jur. Ha, svet govori, da su jih pejali va ono mesto, kamo gredu i najveća gospoda hodeć.

Fr. Je tako je, zač sam i ja jednega videl, ki je izašal od tamo s bregešami u rukah a drugega su nutar gonili na razkuženje

Jur. A s čim su to razkuživali?

Pozna ga već cielo okružje sve na njega prstom kaže, vidi — glo — *šior Rofo*!

Eh, pa što je skrivio!

Mnogo, on za krušac i trbušac svira u isti rog sa vlastelom, smatra svoje sunarodnjake nižimi, mnogo nižim slojem od sebe, kad uje u kuću, moraš ga hraniti i pitati, da ti kožu ne odere svojimi računi, moraš mu se klanjati jer misliš, da što on u gradu reče i uradi sve je dobro uradjeno, a znaj predobro, da taj goso nezna više od tebe.

Eh kad treba vlastelі tekliča enoti ga. — Izneviorio se svome leglu, postao sam sebi na ruglo i sramotu.

Ma da bi vlas ostao na njemu isti.

On ti se svija i previja, čita i uči, ko da je on zakon svemogući; badava, pitaj ti jednoga po jednega od naših ljudih, da li ga rado gleda — svatko će ti reći da će se radje vragom drugovati no takvom hrdjom cielivati — ali ja prvi a i svi za menom boje ti se ga ko najvećeg svojeg dušmanina.

On je kriv da imamo šior Lorenca na glavi, on je kriv, da nas braća u Istri zovu izdajicami, on je kriv mnogočemu.

(Dalje sliedi).

Fr. Ter ti govorim, da je neki ponušal brageše v rukah.
Jur. Tako ti meni reci!

Razlicite viesti.

† **Ivan Brajnčvić**, profesor u Splitu, rouom iz rovinskog sela u Istri preminuo je prošlog čedna nakon dulje bolesti. Pokojnik izučio je gimnazijalne nauke na Rieci a učiteljevao u Kotoru i Splitu te se je svuda odlikovao svojim znanjem i rodoljubljem. Bila mu lahka crna zemljica!

Iz Kanfanara početkom oktobra pišu nam: Čitajući dopise u »Istriji« i u rovinskoj »Scoltie o budućem kanfanarskom učitelju, pomislio bi čovjek nepoznajući nesretno ovo mjesto, da ima ovdje više fanatičnih Talijana nego li u samoj Firenci. Ali jok! Nema ih, hvala budi dobromu Bogu, do digle jedne babice, a i od ove do tri propalice. A što je još liepše, ni ovi, ni druga tri četiri poštena Talijana neimaju mužkoga poroda sposobna i dužna na polazak učione. Zašto dakle da rečena četverica toliko halabuči po novinah i pod silu hoće, da nam nametne za učitelja svoju kreaturu, ponv neposobnu za ovo mjesto? Zato, da se svlet vara i muti, da se više i gorko ovili kad sirota nčdavna otvara oči te pravo svoje traži; i ove to biva po njihovoj ludoj i praznoj glavi i po nedostatnoj komandi stanovitih moguć nikah. Malo je njim ni do škole, ni do crkvenog pjevanja, ni do hojška puke, ni do njegovih potrebah, ni do časti i dike našeg mjesta, nit jedino njim je do toga stalo, da znajedne učiteljsku stolicu njihov najpokorniji sluga.

Ipak da budemo pravedni moramo reći, da oni nizki i blatni dopisi nisu neposredni plod njihovog znanja i umjenja. Pomogli su si tako, da su ukoli u službu duhovito pero nekoga obskurnega doktorića u Puli, misleći, da će one njihove protivnike do smrti izbockati i uništiti. Nu i g. doktor oloul previsoko snagu svoga pera. Maše on lievo i desno, pravo sail' orba«, nebi li porinuo na Petra li Pavla, te misli mudro po onoj djedovskoj: »coll' arte o coll' inganno si vive mezzo anno, e coll' inganno e coll' arte l'altra mezza parte«. Mi smo svejedno živi i zdravi, pak, ako i prosti neučeni, sudimo, da je taj doktor nejniže bagre, prava hiena ili zlobnik. Kuo takovoga moramo ga žaliti, odnosno prezirati, ne pak bojati se ga a ma baš ničita; i na ono što u svojoj prevelikoj strasti bunca o našem mjestu i vriednih ljudih moramo se smijati od srca i veseliti se. Njegova »klapa« nije mogla naći boljeg pomoćnika.

Vratimo se na učitelja. Dobro bi bilo, da znade orguljati, ul mi ipak vollmo dobrog učitelja ako i nije orguljaš, nego li dobrog orguljuša, koj nam nezna djecu učiti i dobrim joj primjerom prednjaditi. Naši vriedni sotci domovinci ako im je sbilja crkvena glasba toliko na srcu, mogli bi i tu lahko pomoći. Dosta bi bilo da pošalju kojeg nadarenog mladića u bližnji Zmiuj, da se izvježba, i u kratko budući netrebamo ni Mozarta ni Verdia — imali bi domaćeg orguljaša ko što ga imadu skoro ne svu naša susjedna mjesta. — Učiteljem neka nam bude pod svaki način čovjek priporznat sposobnim i zaslužnim od kompetentnih oblastih, ne protivnički kandidat, koji svoje sposobnosti i zasluge temelji većinom na svjedočbah izdanih mu od privatnih prijateljah i pajdašah.

Nameće nam se i pitanje, zašto da se nisu napomenuti protivnici fanatizirali za jednoga drugoga konkurenta, orguljaša, usposobljena u našem jeziku, ma uz to i Talijana? Bog ti ga znado zašto. Nu gotovo i za to, što njim smrdi jako ono usposobljenje u našem jeziku. Gdje vlada nepotizam, tvrdoglavost i druge strasti, tu mora zakon pokazati svoju moć. Mi čekamo, da vidimo hoće li se uporabiti zakon il će se popustiti tvrdoglavcem, da slave pobjedu. Dobro bi bilo, da se imenovanje još malo odgodi, dok se duhovi umire i občinski izbori svrše. Jer kako stvari sada stoje, neima valjda konkurenta koj bi želio k nam. Do toga su nas dovele makinacije pol. družtva talijanskoga!

»Aj ti krivi proroče, žalostna ti majka!« Ti si naša najveća rana, gori si od lete kolere, a tebe propali smo moralno i materijalno. Ti sa svojom svojtom izpodribuo si nam našega staroga učitelja, kapelana i druge prijatelje i dobročinitelje. Shog tebe ova naša občina stradati mora. Bog ti platio, kako si zaslužio!

Hvalospjevi Don Carlu Cocianichu. Pod tim naslovom pišu nam iz Grižnjana sliedeće.

Pred nekoliko danah ustrojio se je i ovdje posebni odsjek družtva »Pro Patria«.

Družtvo »Pro patria«, kako je poznato, ima istu svrhu što se nas Slavenah u Primorju tiče, koju i njemački »Sulferajna«. Hoće da nas potalijanči. To je prava svrha tomu družtvu ili bolje rekuć odsjekom toga družtva, koji se ovih danah kano gljive pomalju u raznih talijanskih gnjezdih naše Istre. Takav dakle odsjek ustrojili su i naši grižnjanci. Taj znameniti dan proslavili naši Grižnjanci vele slavno a zasluga za sve to ide osobito trojici naših velikanah a na prvom mjestu *Don Carlu Cocianichu* ovdašnjem župniku.

O gospodinu Cocianichu pripovjeda se ovuda med Talijanaši, da je to pravi uzor kršćanskog pastira, savršeni tipus svnopjevske dobrote, koji znade spojiti »*Kristovu vjeru sa ljubavlju domovine*«.

Ono što je svečanosti dalo osobit bljesk i na osobiti ju način uzdiglo (!) bilo je prošlepi govor župnika Cocianichа u kojem je pozivao grižnjance da mnogobrojni pristeku na obranu starodavne svoje narodnosti i preporučivao im toplimi riečmi svetu ljubav domovine.

Oni kažu: da je već dugo al vrlo dugo vremena što njim nije više dano u Istri čuti na javnom onakvih govorah iz usiuh jednog svećenika, i zato primjer dan po Don Carlu Cocianichu vriedan je svake hvale. On je prvi pop, koji se usudnje otvoreno stupiti med rodove svoje braće, (čitaj u otvorenu borbu proti Hrvatom op. ured.) on je prvi pop, koji se kao pravi kršćanski svećenik, od dana odkad se, pobudem biskupa Dobrile, počeli dizati u Istri kobni slavenski valovi, sjeća, da je rodjen Talijan. (I ime mu kažo, da je »puro sangue op. Ured.) Nadamo se, da neće biti posljednji i da će njegov primjer naći nasljedovatelja med propovjednici evanjelja, koje također uči i zapovjeda ljubiti i pomagati braću svoju a ne zatajiti i izdati ju u času pogibelji (ime mu je dostatan poruk, ta se je on uvjek držao nauke sv. evanjelja. op. Ured.) Toliko nad dopisnik o stvari. — Mislimo da je svaki naš čitatelj razumio što naš dopisnik ovako vjerno opisujuć svečanost grižnjanaku hoće da postigne. On hoće očito da proslavi don Carla Cocianicha a kad je tomu tako nemožemo ni mi na ino nego da mu čestitamo, očekujuć dim prije veselu novost, da ga je prosvjetli gosp. Flapp imenovno, za zasluge stečene u borbi za starodavnu svoju narodnost (dakako, sudeć po imenu, hrvatsku) kanonikom porečkoga kapitula. *Kovica Don Carlo Cocianichi!*

Uzor dosljodnosti donosi zadnji broj porečke »bube«, koju nemožemo propustiti, da je i našim čitateljem neprikažemo. U tom broju na prvoj strani slavi se biskup Flapp i diže do nebesah, jer je osnovao biskupijski konvikt u Kopru za odgojenje pomladka za svećenički stalež — toliko korisatan i potrebit. — A malo niže na istoj strani slavi buntovnike, koji su sv. otcu oteli Rim god. 1870, i koji su sada demonstrirali proti Lavu XIII. te zaključuje su: se sta benissimo.

Po tom može suditi svatko, koliko vriede hvalospjevi biskupu i čemu su namenjeni. Kako ga sada hvale mogli bi ga do skora grditi ako u svemu neposluša mudre savjete lukavca Ljubež-paše (koji je jur oteo biskupu štap a sad se olimlje i za mitrom. Opazka slagara). gli sta . . benissimo!

Kanfanarci! Dne 18., 19. i 20. oktobra pozvani ste da na temelju zakona izaberete svoje zastupstvo.

Sami znate što dobra i što zla vam donie zastupstvo koje je dokončalo upravljati vašom občinom.

Na srcu vam mora ležati dobrobit občine, uradite li pa duši i savjesti će da i vama jaglje.

Svoja kućica, svoja voljica!

Pokažite jednom, da ste i sami kadri gospodariti u svojoj kući i da vam netreba tudjih gospodarah.

Sve što uradite vaše će biti.

Budi vam samo pameti da ne radite samo za sebe no i za potomke.

Svi dakle na izbore, svi do oligloga samo da svietu pokažete, da ste vriedni konštitucije, zajamčene vam po zakonu i caru!

Iz Vodic (na Krasu) primili smo poduži dopis, u kojem nam prijatelj obširno opisuje, kako je tamošnji puk krasno i svečano proslavio Imendan Njeg. Vel. našeg premilostivog cara i kralja *Franu Josipa I.* Za danas ovoliko a budući put priobćiti ćemo spomenuti dopis.

4. oktobra u Baški. Prijatelj nam piše: da je ovaj narod odao svome caru i ove godine pokazao to na vriedan i dostojan način.

Kod svete mise prisustvovaše veliko množtvo ljudih — sve oblasti, a brodovlje u Luci bijaše se lepo okitilo zastavami.

Prod večer bijaše banket iz kojeg bje telegrafički poslan sliedeći brzojav:

»Premilostivi care!

Vierni i odani podložnici Tvoje svietle krune, članovi družtva «Narodne Čitaonice» u Baški sakupljeni, na dostojno proslavo Tvoj dobrosretan Imendan iz harna Ti aren kličn: Bog te uzdržao na mnogaja ljeta u zdravlju, na spas i sreću naše domovine. Živio.

Narodna Čitaonica.

Čast Bačkanom!

Poduk o kolori izdalo je o. kr. namjestničtvo u Trstu u slovenskom jeziku, i rasposlalo ovih danah obćinam, da ga medju puk razpačaju. Taj isti poduk na talijanskom jeziku razoslan je jurve pred mjesec danah obćinam. Mi to odobravamo; nego . . . reć bi, da ne nemisli izdati toga poduka u hrvatskom jeziku, jer se poslalo i hrvatskim obćinam poduk u slovenskom jeziku u povećem broju iztisnutah. Premda mi nećinimo razlike izmedju Hrvatah i Slovenacah u zagovaranju njihovih pravah, ipak izjavljamo, da u jeziku, zalibože i je tolika još razlika, da prosti puk drugoga govora t. j. Hrvat slovenskoga, nili Slovenac hrvatskoga od riječi do riječi razumiti nemože. U ime dovičnosti dakle očekujemo, da se taj naputak i Hrvatom istarskim u hrvatskom jeziku poda, a u ime naravskoga i pisanoga zakona to odlučno zahtjevamo.

Spomenuti poduk izdan je službeno u »zakoniku za ilirsko primorje«, pa znamo, da će naši vlastodršci gornju napravicu izpriučiti drugom t. j. da se zakonik netiska u hrvatskom jeziku. Ali upozorujemo visoku vladu, da je njezina dužnost skrbiti, da se zakoni i naredbe izdavaju i u onom jeziku, kojim govori dobra polovica cielega pučanstva Istre. U prošlom zasjedanju je zaključeno u porečkom saboru (VI sjed, dne 7. dec. 1885), da se poreča trošak za zakonski list, jer se ima tiskati od suda u svih zemaljskih jezicih (valjda se nemisli na ćirilirski). Ako se nije obzirao na to zemaljski odbor, imala bi se obazreti barem cesarska vlada, — ili se želi da bude i to na povećanje nezahoravne Pretis Tauffe-ove vladavine. — Mi jur sada pozivamo sve hrvatske obćine i imućnije naše prijatelje, neka se odmah prijave kod kotarskih poglavarstvah, da žele primati zakonik za primorje u hrvatskom jeziku. Trošak je malen.

Kolera u Trstu zahvatila je opet prošlog čedna nešto jače. Bilnsmo jur spali na 1—2 oboljela na dan ali posliednih danah poskočio je broj oboljelih od 10—16. Tako nam valja čekat studen i buru, koja će nas valjda oslobodili ovoga nepozvanoga gosta.

Kolera u Istri jest Bogu hvala na umoru. Po koji slučaj pojavi se ješte u gradovih Poreču, Puli i Kopru, nu i to nebiva svakog dana. Nadamo se dakle, da će za koji čedan posve nestati kolere iz Istre.

Upozorujemo naše čitatelje na »Oglas sreće« *Samuela Heckscher-a* u Hamburgu nalazeći se u današnjem broju. Lutrija ova garantirana je od države, radi toga je na dobrom glasu.

NEUKU NAUKA.

☞ *Da se mlieko nepokvari* treba unj baciti na svaki litar jedan gram sode (bicarbonato di soda). Za sačuvati mlieko svježe makar i godinu danah, napuni se istim jedna staklenica (butilja) pa se ju postavi uronjenu do vrata za četvrt sata u vrijuću vodu. Zatim se ju izvadi, dobro začepi i za veću sigurnost umoči se još vrat u katram. Ovako pripravljeno mlieko sačuva se friško godinu danah.

Listnica uredničtva.

G. *Ljuskovićn!* Nuslov glasi: Dr. Fran Mandić Via Malcanton Nr. 2 u Trstu. Srdačan odzdrav.

Lutrijski brojevi

dne 8. oktora

Trst	28	24	87	89	58
Linc	18	9	23	73	85
Buda	58	57	4	20	49

dne 13. oktobra

Prag	11	76	57	71	54
Hermanstadt	63	16	17	6	71
Lavov	74	11	18	48	70

Tršćanska burza

dne 13. oktobra

Austrijska pap. renta	for.	83 35	do	for. 83.50
Ugarska » »	»	92 55	»	» 92,70
Ista u zlatu 4%	»	103.65	»	» 103.80
Dionica nar. banka	»	878	»	» 879
» kredit-banke	»	278.50	»	» 279.50
Talijanska renta	»	99.1/4	»	» 99.3/4
London 10 lirah sterlinah	»	125.3/4	»	» 126 1/4
Napoleoni	»	9.01 1/2	»	» 9.03
C. kr. cekini	»	5.80	»	» 5.90
Državna marka	»	61.60	»	» 61.75
Isto francesko	»	49.75	»	» 49.——
Talijansko lira	»	49.60	»	» 49.91

Oglas.

Razizemna, solidno sagradjena kuća sa dućanom i krčmom, stajom i inimi udobnosti, sa rul i pol uz kuću ležećeg zemljišta na veoma frekventnom mjestu, na glavnoj cesti uz crkvu i školu u sv. Nedelji blizu **Samobora**, sat i pol od **Zagreba** — pol sata od željeznice — prodnje se radi obiteljskih odnošajah. Upitati se kod podpisanoga. 3—3

Mihovil Sprato,
Sv. Nedelja kod Samobora (Hrvatska).

Glavni zgodit. ovant. **500.000 marakah.**

Oglas sreće

Za zgoditke jamči država.

Poziv na sudjelovanje kod Lutrijskog sročkanja

koje garantira Hamburg iz kojeg će se staln

9 milijuna 880,450 marakah

dobiti.

Zgoditci ove *unosno* novčano lutrije, koja sastoji polag naerta od samih 100 000 srećakah, jesu sliedeći: Najveći zgoditak jest ovent. 500.000 mrc.

	marak.		marak.
Premija	**300,000**	20 zgoditak á	**10,000**
1 zgoditak á	**200,000**	16 zgoditak á	**5,000**
2 zgoditak á	**150,000**	106 zgoditak á	**3,000**
1 zgoditak á	**90,000**	253 zgoditak á	**2,000**
1 zgoditak á	**80.000**	512 zgoditak á	**1,000**
2 zgoditak á	**70.000**	808 zgoditak á	**500**
1 zgoditak á	**60,000**	150 zgod. á 300,200,150	
2 zgoditak á	**50,000**	31720 zgoditak á	**145**
1 zgoditak á	**30,000**	7990 zgod. á 124,100,91	
5 zgoditak á	**20,000**	8850 zgod. á	**67,40,20**
8 zgoditak á	**15,000**	ukupno 50000 zgoditak	

ovakovih izadje sigurno u malo mjesecih u 7 odlnka. Glavni zgoditak I reda iznaša **50.000** mrc., ustasto u II. na **60.000** m., u III. na **70.000** m., u IV. na **80 000** m., u V. na **90 000** m., u VI. **100.000** m., i sa premijom od **300.000** eventuamo **500.900** marakah. — Za prvu vucidbu, koja je službeno ustanovljena, stoji:

cela orig. srećka	6 m.	ili f.	3 60	a. vr.
pol »	3 »	» »	1.80	»
četvrt »	1½ »	» »	90	nvč. »

te razpošiljam ove od države zajamčene **originalne srećke** (nikakve zabranjene promese) sa vucidbenim naertom su **državnim** grbom uz frankiranu pošiljku svote i u unjdalje krajove. Svaki sudionik dobija od mene nakon svake vucidbe listu zgoditaka badava! — **Vucidbeni naert** sa državnim grbom, na kojem se nalaze uložci i razdioba **zgoditkah** polag 6 razredah razpošiljam **unapred** i

badava

Izplatu i pošiljku dobivenog novca šaljem sam izravno na interesante uz najstrožiju **tajnost.**

☞ Svaku narudžbu može se poslati **napučenom** ili preporukom lista.

☞ Neka se dakle svatko obrati odmah radi brze vucidbe i to svakako do

30. oktobra t. g. pouzduno

na **Samuel Heckscher-a** senr.,
bankir i mjenjačnica u Hamburgu.

Nova trgovina

„Alla Fortuna“

ima (24—10)

velik izbor postolah

i to sve domaća radnja, ništa prostoga, zajamčeno i uz najfleftinje cijene. Naručbe uz mjeru kao i popravci izvršuju se odmah i jeftino.

Postoli za muškarce for. 4.50—6.50, za žensku for. 3.50—5, za djecu uz sve cijene

J. Barta Trst

Via Nuova, naproti ljekarni Zanetti.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz $2^{1}/_{4}$%
8-dnevni odkaz $3^{0}/_{0}$
30-dnevni odkaz $3^{1}/_{2}$%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz $2^{1}/_{2}$%
3-mjesečni odkaz 3 %
6-mjesečni odkaz $3^{1}/_{2}$%

Okružni odjel
u bankah $2^{1}/_{2}$% kamata na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Poštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Graz, Hermanstadt, Innichenek, Celovac, Ljubljanu, Salzburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od dnevnih, efektah, takodjer unovčenje kuponah na $^{1}/_{2}$% pravilje.

Predujam
na varranto, uvjuti na spremanjenje na otvor kredita u Londonu ili Parizu $^{1}/_{2}$% proviziju za 3 mjeseca.

Na zlatke, $5^{1}/_{2}$% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povlas iznose glasom posebnega sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 53—33

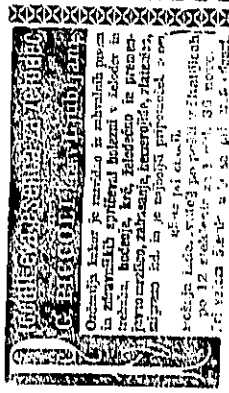

V steklenicah po 15 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah: Forboschi, Leitenburg, Lipraudi, Pozzetto, Praxmarer, Prendini, Ravasini in Zanetti in skoro v vseh lekarnah Primorske, Tirolskega, Istre in Dalmacije. Štajerska in Koroške

G. Gavr. Piccoli-ju, ljekarniku u Ljubljani.

Na zahtjev potvrđujem, da sam Vaš eliksir za želudac, kojeg sastavljen su mi dobro poznate, uspješno rabio u mnogo slučajevah proti bolesti u želudcu i zlatoj žili.

Ljubljana ožujka 1884.

Dr. Emil vitez pl. Stöckl
c. k. vladin savjetnik i senijalni zdravstveni izvanbrodj.

Podpisani potvrđujem, da ima želudačna esenca ljubljanskega lekarnika Piccoli-ja blitre i preduine zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; komad da prodje dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jedan u staklenkah želudačne esence, kojih imam uvjek nekalitko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plomin, Primorje.

Antirheumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi dolavnih dutilah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santantuske; (kosičci proti glistam) izkušano zdravilo proti glistam; škatuljica 10 nvč. 100 komadičah 50 nvč. 1000 komadičah 2 for.

Sallolne pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), plućnim, prsnim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.

Zeliščni prsni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdjelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim prsnim i plućnim bolestim, zaslađenju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd. Odraščem neka uzme 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličice. Staklenica 36 n.

Tu navedena, kako i sva druga ozdravilja se uvjek fršike dobe u lekarni 30—33

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana,

Dunajska cesta,

gdje se naručbe odmah po poštanskom pouzeću izvršuju.

Voda Ofner Rákozy

braća Loser, Trst.

Proljetno zdravilo

najbolje i najuspješnije proljetno zdravilo, koju je nužno za osviježenje krvi i uzdržavanja zdravlja svakomu, koli mladomu toli staromu, jest od ovdašnjeg p. n. obćinstva uvjek obljubljeni i visoko cienjeni

Ofner Rákoczy,

koji je stigao netom svježi; svojimi vrlo bogatimi mineralnimi sastavinami premašuje sve ostale *in i inozemske gorčice*, stekao si je glas svuda od naj prvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domaćih radi dobrote te se upotrebljava kano svagdašnji domaći lijek. Može se uvjek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i ljekarnah.

Skladište u Trstu kod g. Giov. Ottilia i kod vlastnika 17—20

Braća **Loser.**

Najnovije iznašašće.

Novoizumljeni impegnirani nepromočljivi

Konjski gunjevi

Ovi konjski gunjevi impegnirani su posebnimi, c. kr. austro-ugarskim povlastikom odlikovanim preparatom a naljed toga čuvani proti svakoj vlazi.

Ovi gunjevi prokušani su od poznatih strukovnjakah i kao osobito

praktični, dugovječni i nepromočljivi

pronadjeni a ktomu imade taj posebno privilegirani prapatat i to svojstvo, da gunjevom ove uništujudi moljci ništa nemogu.

Ovih gunjevah za ranobojnimi prugami vrlo dobrih i vunnati, 100 Cm. dugački i 130 Cm. široki, stoji komad . . . . . for. 2.25

Impegnirani, nepromočljivi, žutobojasti gunjevi sa košijo za šest raznih pasah, vrlo dobroti, 105 Cm. dug dki, 130 Cm. široki . . . . . for. 3.—

Obični konjski gunjevi sjedobojasti i bojadisanimi pregami, 100 Cm. dugački, 130 Cm. široki . . . . . for. 1.75

Gunjevi za košije, 100 Cm. dugački i 105 Cm. široki, komad . . . . . for. 2.80

Naručbe obavljaju se uz gotov novac ili pouzedem a upravljaju se na:

Waarenhaus

„Zur Monarchie“

Wien, III., Hintere Zollamtstrasse Nr. 0

Čudo najnovijše obrtnjosti

Jako važan in neobhodno potreben za človeško blagost in vgodnost, za vse druge in vzlasti za kmetijo, sirarstvo, za posestnike, je mu novo znajden c. kr. za vso Evropo privilegovani Auspitz-Schabl's Zentrifugalni

Stroj za mesti maslo

ki se odtikuje ne po ukradnim ali navadnim sistemu temveč po nekim novoiznajdenim e kr. privil. za vso Evropo patent, čezvrstnem sistemu. Toraj, kdor hoče imeti čisto nepomanjkljeno mlečno in okusno maslo, naredi se ta prav ugodno, celo s pomočjo 8 litrega dodka v pet minutah. Kako se ima ta stroj čistiti in razdeliti posdčo se lahko vsak iz navoda za rabo tega stroja, ki je v vseh jezikih tiskan. Z tem strojem napravi se v 6 minutah iz nepomanjkljenega mlečnega sladko in kislo smetano, v 3 minutah pa najdičastejše in najokusnišo maslo.

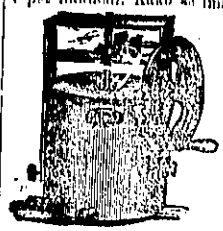

Da vsakteremu omogoči in pribavo tega takega, na vsak način zelo koristnega stroja, ponujam jih po nasl. dajih najnižjih cenah:

št.						
št. 1 (drži 5 litr.) s termometrom vred po f.						8
„ 2 („ 10 „)	„	„	„	„	„	11
„ 3 („ 25 „)	„	„	„	„	„	35
„ 4 („ 45 „)	„	„	„	„	„	45

Opazka.

Ta c. kr. patentovani stroj je narejen vos iz fine in trpežne kovine, ter ima prednost pred vsemi drugimi dosedaj iznajdenimi stroji radi tega, ker nadkriljuje vse druge v proizvajanju masla kakor tudi v kakovosti in zdatnosti, tor je vedno zvest pomoček v družini.

V dokaz resničnosti mojega oznanila izjavljam odlično: vsakteremu denar koj povrnoti, kojega pričakovanje od tega stroja ne bi bilo nadkriljovano od satisfatosti Vsakdo ga torej lahko brez bojazni naroči.

Razpošiljajo se proti poprej odšteti svoti ali proti poštnemu povzetju: naročbe naj se adresirajo:

An die österr.-ungarische Generalvertretung Universal-Export Bureau S. Löw.

Wien, II. Nordbahnstrasse N. 26 Hotel Pono

Senzacionalno oznanilo.

Uže 88 let obstoječa 6—6

ces. kralj. dež. priv.

tovarna preprog in kocev

poprej od Zihtanauerjeve vdove in sinov razpošilja iz svoje zaloge 4—

konjske plahte

100 cm. dolge, 190 cm. široke, nepokončljive bale temne barve, živih krajev blizu 3 metra dolge, 1 i pol m. široke, izvratne baže, komad po f. 2.95. Te plahte so brez vsakega vonja, zelo goste, podajejo se radi toga tudi za posteljne odeje in preproge itd. — Dalje razprodajemo dokler je še kaj zaloge:

ostanke preprog iz jute

najlepših barv 10—13 m. dolgo, ostanek **f. 3.20**. — Znatori iz dveh delov, jedno draperije in dve empras po **f. 1.70** a. vr. — Postajno odaje po f. **1.50** a. vr. — Mizni prti **75** kr. a. v.

V zalogi je vsakovrstnih preprog.

Vse blago ki se razprodaja je brez madežev in se za to **garantira.** — Nenugajajoče blago se nazaj jemlje.

Razpošiljatev po poštnem povzetju.

Adresse vormals Lichtenauer's Witwe & Söhne

Wien, I., Rothenthurmstrasse 14.

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac

odobren po višim oblastih sa dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) sa filialkom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje mješan sa vodom, kavom, vinom, teom il juhom, sastavljen je iz vegetalnih sokovah, imajudih zdravotna svojstva, te se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod probavljajudih organah; nadalje čisti krv izpravljajud slabinu i trómost i pospješujud tek. On čisti polagano, uništuje gliste ublažujud kronične, hrapavosti želudca, slezena, umanjujud sve malo po malo zastarjele bolesti humoroidah.

Uzme li se likora danomice, čuva od otrovnih miazmah, proizvirudih koli od pokvarenih zraka, toli od epidemijah. zato je izvrstan lijek proti *groznici* i proti *koleri*.

Ono pako što nadinjava pravu osobinu likera u zdravstvenoj struci jest, što ostobadja ljude od ove srbli i pokunjenosti od školskih posliedicah, koja čovječanstvu uzme veliki broj nesrodnih.

Zaista iz malo danah čovjek, koji se služi tim likorom duti, da mu je povraćena životna snaga, i čuvstvo blagostanja čini ga zadovoljnim, probudjenim i svježim za svaki rad. 18—47

Da se olahkoti kupovanje obćinstvu gospodar tvornice oznovao je na široko razprodaju svoga likera, koji se može dobiti u svih **kavanah i rakijašnicah.**

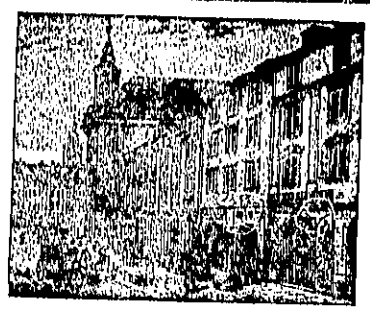

Lekarna

Trnkóczy,

zraven rotovža

v Ljubljani

na

velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljša in **sveža** zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prišli pismenih zahval o mnih izborno skušenih domačih zdravilih. Lekarne Trnkóczy-jevih firm so i Na Dunaji, eve in cela komisijo tovarna v Gradci (na Štajerskem), ena pa v **Ljubljani.** P. n. obćinstva se prosi, ako mu ju na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da mal v tako le napravi: Lekarna **Trnkóczy** poleg rotovža v **Ljubljani.**

Marijaceljske kapljice

za želodec, katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vpliv vsih bolezih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrova, kolika, zlatenico, bljuvanje glavobôl. krč v želodcu, hlip, srce, zabavanje, glist, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo. Steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istinite MARIJACELJSKE kapljice dobivajo samo v lekarni TRNKOCZY-ja, zraven rotovžana velikem trgu v Ljubljani.

Cvet proti trganju

(**Glelt**), je odločno najboljše zdravilo zoper protin, ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnole ude in kite itd., malo čaša če se rabi, pa mimo popolnem trganja, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo **cvet** zoper **trganje** po dr. Maliću z zraven stoječim znamenjem. 1 steklenica 50 kr., tucat 4 gld. 50 kr.

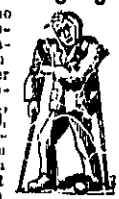

(Schutzmarke)

Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej vrnite.

Planinski zeliščni sirup kranjski,

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratobol, jetiko, prsno in pljučno bolečino: 1 steklenica **50** kr., 1 tucat **5** gl. Samo ta sirup za **50** kr je pravi.

Kričistilne krogljice,

ne smalo bi se v nijednem gospodinjstvu pregrešali in so se uže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavo ôlu, otrpnjenih udih, stražnemu zaledcu, jetrnih in obstnih boleznih, v škatljah á 21 kr.; jeden za zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

ZDRAVILA ZA ŽIVINE.

Štupa za živino. Ta prav dobra štupa pomaga najboljše pri vsakovrstnih boleznih živine, kakor: konj in prašičev. Konjo varuje ta štupa trganja po crevih, bronsk, vsek naleznjivih kožnih boleznih, kašlju, pršalu in vratnih boleznij. Ter odpravlja vse gliste, tudi vodenjske konjo debeo, okrepča i lakteno.

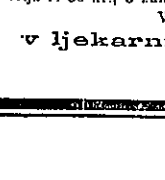

Krave da ć mnogo dobrega mleka.

Cvet za konje. Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pratégan zil, otekninah kolen, kopitnih bolezni, otrpnosti v boku, kile itd. otekanji nog, zabasanji, izvijenji tetivah, oprave, suhi itd., kratka pri vseh vnanjih boleznih in bliskh. Steklenica z rabilnim navodom vred stane 1 gld., 6 steklenic z rabilnim navodom vred samo 4 gld.

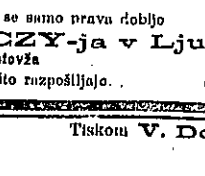

Zamatek z rabilnim navodom vred velja 15 50 kr., 5 zamotkov **samo 2** gl.

Vsa ta naštota zdravila se samo prava dobijo

v ljekarni TRNKOCZY-ja v Ljubljani

zraven rotovža

in vsak dan a pošto razpošiljajo. (3)

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca**

Broj 42. U Trstu 21. oktobra 1886. Godina XVII.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

»Slogom zastu male stvari, a neslogom sve pokvari« Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripošlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; i u slučaju opotovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *vaglinicom* (assegno postale). Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na sedam arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 5.01 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Govor

zastupnika dra. Dinka Vitezića, držan dne 12. t. m. u carevinskom vieću.

Visoka kućo! Odmah na početku moram izjaviti, da sam posve drugoga mnienja od gospode predgovornikah. Većinom izjavili se oni za to, da se predje u podrobnu raspravu; prem su mnogi, skoro svi, odbitovali, da će podnieti izpravke, te je samo posliednji govornik preporučio zakon u cielosti kakav je.

Ja sam, kako rekoh, drugoga mnienja. Ja sam naime za to, da se nesamo nepovuče ovaj zakon u podrobnu raspravu — kao što ću i glasovati — već da se dapače ustobditi, da Vam podnesem obrazložen predlog, da se predje preko toga na dnevni red.

Razlog, koji me na to sili, jest taj, što sudim, da se ovim čine velike koncesije ili bolje rekuć darovi nekojim občinam a na teret svijuh, koji poroz plaćaju.

Dolaze se na temelju ovog zakona neodstupa samo od dosadašnjeg principa o regalitetu željeznicah, već se dapače podje, proti občenitom običaju, natražno ljojućnu moć ovomu zakonu u toliko, što imade polag §. 1. stavka 2. započeti porezna dužnost, za one od privatnog posjeda zadobljeno i jur pod poroz spadajuće željeznice u doba, kad država stiče vlastničtvo.

Što se tiče prve točke, tu moram ponajprije izjaviti, da nebijahu na temelju previšnjeg kabinetskog pisma od 25. novembra 1837. i u suglasju sa naredbom ministarstva financijah od 23. septembra 1853., u vlastničtvu države nalazeće se željeznice, obzirom na prihod, proizlazeći od prometa, porezu podvržene i to radi toga, što se je polazilo sa stanovišta, da su one regalia, te ja držim, da bijaše ovo temeljno načelo punim pravom postavljeno; nemogu dakle pristati uz razlazeće se nazore, koje su u tom pogledu obodvojica zastupnikah iz Solnograda, iz grada naime Solnograda te iz vanjskih občinah, izrekli.

Poznato mi je dobro, da se pojam »regale jednako netumači od svih financijalnih političarah, a isto tako znadem, da su u raznih državah predmeti regaliteta različiti, dapače da se u istoj državi u tom pogledu promjene čine. Ustanovljenje pojma zavisi ponajviše od historičkog razvitka.

Što se napose tiče željeznicah, to se može uzeti kao stalno, da se izim u Engleskoj i sdruženih državah sjeverne Amerike, gdje je poduzeće sa željeznicami posve slobodno, u svih ostalih državah polazi na temeljnog načela, da su željeznice regal. A vidimo u istinu u svih onih državah — neizuzam ni Austriju — da graduja i promet željeznicah, nalazećih se u privatnih poduzećih, ovisi od dozvole države. Vidimo nadalje, da imadu u svih tih državah dotične vlade kod uredjenja cjenika odlučujući upliv. Vidimo, da su ovim državam u dotičnih listinah o dozvoli vrlo važna prava pridržana, to je primjerice *kaducitet, pravo isplate ili odkupa, besplatan prenos poštarskih predmetah, niži cjenik obzirom na vojničke prevoze,itd.*

Osim toga vidimo, da je u ovih državah željezničkim poduzetnikom dozvoljeno pravo expropriacije.

Ja mislim gospodo, da ipak postoji neka razlika izmedju dozvole, što no se podieljuje jednomu dimnjičaru ili jednomu željezničkomu poduzeću, te da se nemože lahko usporediti ove dvie dozvole, kao što je to jedan od gospode zastupnikah učinio. Već ta okolnost, što je za željezničku dozvolu obično potrebit poseban zakon, smjera na to, da se pri tom radi o izvršivanju prava vladaoca; u obće pruža nam k tomu najbolji dokaz cielo rasprava, koja bijaše u predzadnjim dielu sesije vodjena o c. k. Ferdinandovoj sjevernoj željeznici, da se radi tuj o pravu vladaoca ili o regalu.

Lahko bi mi bilo podkrieplti moju tvrdnju glede regalnosti željeznicah sa navodi poznatih financijalnih političarah, nu toga nečinim jer nedu, da odvuć zloraabim ustrpljivost visoke kuće. No nemogu od manje a da neizlaknem nekoje kratke navode iz jedne knjige, kojoj je auktoritet svecbće priznat a to je učevna knjiga o *financijalnom gospodarstvu Dra. Lorenza pl. Steina*. U drugom svezku god. 1885. izašle pote naklade ove izvrstne *knjige, izjavljuje* se pisac na *različitih* mjestih za to, da spadaju javna prometna sredstva i navodi, osobito željeznice k regalijam, tako primjerice u razpravah o željeznicah kao državnih dobrih, o taksah i pristojbah, o regalijah u obće.

Na strani 344., gdje se radi specijalno o prometnih sredstvih i o zavodih, izjavlja se — njeg. preuzvišenost g. predsjednik do mi dopustiti, da pročitam ovdje te kratke navode — ovako (čita):

»Sva prometna sredstva sačinjavaju kao zadaća i javno pravo jedan dio vladalačkog prava države, koje se nazivlje pravo izključivosti ili regale«.

Dalje glasi ovako (čita):

»Podaje li se taj regale društvu za privredu, tad biva to uviek dozvole, koja nadje opet svoj ekvivalent kojim drugim načinom«.

Nadalje kaže (čita):

»U koliko pako to sama država podiže i tjera, postaju financijalno-prometnimi polugami, te, u koliko se državno-gospodarstveno stanovište podvrgava onomu financijalnog prihoda, državnimi zavodi.«

»Izraz »regalitet« znači dakle i ovdje u specifičnom smislu, da se daje konačno pravo države o dozvolah trećim osobam samo putem koncesije, *nu da se takovom koncesijom nemože nikad posve izgubiti*, te da stoji izraz toga regaliteta u posvemašnjem razlikovanju od pravo upravljanja, s jedne strane u tom, što imade država pravo izdavati zakone o upravljanju tih razrezah i prometa uzprkos koncesiji, s druge strane pako u neodstupnom pravu države na kaducitet i na odkup.«

Odatle možete gospodo, uviditi, da je u istinu nešto vrlo pogibeljna ako se tako na lahku ruku odričemo takvog prava, te da bi mi tim stvorili unapred takav slučaj, koji bi mogao vrlo pogibeljno po državu izpasti.

Što se tiče druge točke, natražnog naime djelovanja zakona, tad bismo tim, što podajemo zakonu natražno djelovanje, pružili nekojim občinam razmjerno prilično iznos kao dar. Manjkaju mi dodjše podatci, da proračunam taj iznos točno, nu mislim, da se može ipak sa nešto tanelitosti uzeti, da ne bi taj iznosio manje od jednog miljuna forintih. Sad Vas pitam, štovana gospodo, da li je naše sadanje financijalno stanje takovo, da bi mogle podnesti toliku darežljivost? Sudeć po onom što smo pred nekoliko danah čuli od gospodina ministra financijah, držim, da moramo ovo pitanje odlučno zanekati.

Obzirom na ono što je rečeno, usloabdjam se dakle sliedeći obrazloženi predlog, da se predje na dnevni red, postaviti (čita):

»Visoka kuća neka izvoli zaključiti:

»S razloga što se zakonskom osnovom u pogledu plaćanja poreza od privrede i dohodnine državnih željeznicah nesamo odstupa od dosada postojećeg principa o regalnosti željeznicah, te što se ujedno tim stvara unapred pogibeljan slučaj, već se dapače na teret avijuh porezovnikah prilične koncesije stanovitim občinam čine, prelazi kuća preko zakonske osnove na dnevni red.«

Za slučaj, da nebi bio primljen ovaj predlog, usloabdjam se upozoriti Vas na posliednji stavak §. 3 i „na nedostatke, koji proizlaze iz zakona od 8. maja 1869. za Istru. Tim odstavkom podržaje se naime taj zakon i u pogledu državnih željeznicah. Kroz margrofiju Istru teče samo jedna željeznica, koja je do sada morala poroz plaćati, pruga naime sv. Petar-Rieka. Polag rieči onog zakona imalo bi odpasti 40 po sto svoga na južnu željeznicu pripadajućeg poroza dolnjoj Austriji, ostalih 60 po sto pako polag mjerila ostalim zemljam, kojimi prolaze one pruge.

Valja pako iztaknuti tu okolnost, da prolazi ova željeznica u Istri samo kroz dvie občine, Jelšane naime i Kastav. Glavni grad Istre — Poreč ioši uprave na protivnoj strani, tako da se nemože govoriti o prolazu željeznice kroz njegovo zemljište, pa ipak uzprkos tomu pritiču na korist občine i na korist cestovnog odbora sudbenog kotara porečkog godimice prilično velike svote, dočim nedobivaju one občine, kroz koje prolazi željeznica, posve ništa.

Cilj zakonu od god. 1869. bio je neovojbeno taj, da se nepravici jednom već doskoči, da imade jedino glavno i prisiono mjesto Boć porez od dohodarine željezničkih poduzećah dobivati. Nu ostalo se pri tom na pol puta, te se je samo glavnim zemaljskim gradovom razmjerni dio dozvolilo, ostale pako občine, kroz koje prolazi željeznica, ostadoše praznih rukuh. Ovo nepravedno stanje podržaje i predležeći zakon. Kako je sudim, bilo bi svakako pravednije, da se ide bar tako daleko, kao što je to u Pruskoj, da se i onim občinam, gdje je koja postaja ili koje prometno mjesto, to pravo dopita.

Postavljam dakle predlog, koji je i eventualni predlog i koji ide za tim (čita):

»Visoka kuća neka izvoli zaključiti:

»»Zakonska osnova, tičuća se plaćanja poreza od privrede i dohodarine državnih željeznicah, vraća se porezovnomu odboru, da ju preradi.««

Poznato mi je, da je prvi g. govornik u generalnoj razpravi stavio predlog, da se osnovu vrati odboru. Nu on je hotio, da se zakon preradi polag stanovitog temeljnog načela. Moj predlog ide pako dalje, pošto ga ja prepuščam porezovnom odboru, da učini sve one promjene, koje bi mu se činile potrebitimi obzirom na ovdje iztaknute nazore. Radi toga držim, da može moj predlog posve dobro stajati uz predlog gospodina zastupnika Siegmund-a.

Predlozi ovi g. zastupnika nebijahu prihvaćeni.

Glavna skupščina

»Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri«, obdržavana u Kastvu dne 4. t. m.

(Konac.

Društveni tajnik g. M. Grosman izvjesti za tim skupščinu o radu upravljujućega odbora. Medju ostalim — reče tajnik — imenovao je odbor uz donašanje i do 25 novih povjerenikah, preporučenih od uglednih osobah. Ovim se poslalo tiskanice i priporučilo njim se, da se što toplije zauzmu u korist »Bratovšćine«. Najbolja je nada, da će se bivši i novi povjerenici brižljivo zauzeti za društvo. Godimice spominjo društvene izvješće muža, koji je uviek pritican društvu u pomoć sa većimi svotami novca. Taj muž je nezaboravni kanonik Toma Gajdek, predsjednik društva sv. Jeronima. Njega nam je ove godine nemila smrt ugrabila. Odbor je onom tužnom zgodom zamolio svoga povjerenika u Zagrebu, da zastupa društvo kod pogreba velikoga pokojnika, izraziv ujedno predsjedničtvu društva sv. Jeronima pismeno svoje sažaljenje rad tolikog gubitka.

Vriedno je, da se i ovdje ajetimo toga dobročinitelja, te da mu uzkliknemo iskreno: *slava mu!* (Skupščinari kliču: slava Gajdekuti) Medju glavne društvene dobročinitelje ubrojit nam je i dičnog našeg prvaka g. dra. Dinka Vitezića, koji je i ljetos društvo podaravo, i to sa 200 iztisakah svoje knjige »Poslanice«, da se ju u društvenu korist razpača. Odbor mu se na tom lieporn daru pismeno zahvalio a mi uzkliknimo mu i ovdje srdačan: *živio!* (Skupščinari kliču: živio).

Spomenut mi valja nadalje i dvojicu novih dobročinitelja naših, i to proč. g. kanonika Ivana Dukića u Trstu, koji je darovao »Bratovšćini« prigodom svoje zlatne mise državnu obligaciju norm. vriednosti od 100 for., i veleč. g. Josipa Mrakovčića, župe-upravitelja na Puntu, koji je stupajuć u samostanski život, upisao for. 50 u zakladni kapital Bratovšćine. Odbor se je zahvalio pismeno obojici, izraziv želju, da bi nam se množili ovakvi darovatelji.

(Skupščinari njim kliču: živili!)

U odborskoj sjednici od 13. maja t. g. podielio je odbor podporu siromašnim djakom. Prigiasila se 44 molitelja a podielilo podporu 44 u ukupnoj svoti od for. 610. Od svog početka pak do sada razdielila je »Bratovšćina« medju 192 djaka 3630 for.

U istoj sjednici bijaše uzet do znanja nagativni odgovor na molbu upravljenu Njeg. Vel. radi učestvovanja »Bratovšćine« kod dohodka od dobrotvorne državne lutrije.

Društvene račune pregledao je i u redu našao revizionalni odbor te se utemeljitelji upisali se ove godine četvorica, t. j. naš velevriedni predsjednik, veleč. g. Ante Turak, veleč.

g. Andrija Mikliša, župnik u Laništu, veleč. g. Niko Butković, ravnatelj pučke škole u Kastvu i g. Rudolf Jurinac, trgovac u Kastvu. »Bratovšćina« imade sada ukupno 43 člana utemeljitelja.

Slavna skupščino! Broj naše siromašne učeće se mladeži raste danomice, al tim nam raste ujedno i dužnost, da toj mladeži pripomognemo, da se izškoli, da bude jednom narodu i sebi koristna. Nastojmo dakle svi i svuda, da probudimo u narodu smisao i volju za promicanje plemenite družtvene svrhe za kojom ide naša »Bratovšćina«. Pomozimo si sami, pomoći će nam i Bog! (Rieči tajnikove poprati skupščina srdačnim: *živio!*)

Na to pozove predsjednik blagajnika, č. g. A. Puža, da izvjesti skupščinu o družtvenom računu. Taj glasi:

Dohodak:

Gotovina prošle godine	280·06
Kamati	236·59
Za prodanih 6 oblig. drž. nom. vred. 600 f.	521·50
Godišnji prinosi itd.	378·78
Obveznica drž. zajma br. 348·563 .	100·00
	1496·04
čist dohod.	=675·38.

Trošak:

Uloženo u hranilnicu u Kopru .	531·00
Podpore djakom	010·00
Ostali troškovi	43·03
	1174.03
čist trošak	= 653·03 = trošak
	675·38 = dohod.

Odbiv od doh. trošak, ostaje 321·45
(a: 221·45 u gotovom
(b: 100·— u drž. obl. Dukića voj.

Stanje imovine 1. ožu, 1886.

1. Dvije obvez drž. zajma na lutriju	200	for. —
2. U hranilnici u Kopru (1/2 85. 500 for.— (1/2 86—521 f.)	1021	» —
3. Dvije založnice kred. zavoda za Istru u Poreču svaka po 1000 for.	2000	» —
4. Šest založnica istoga zavoda po 100 f.	6000	» —
5. Jedna drž. obvez. od 1. ag. 1868 po 1000 f. .	1000	» —
6. Jedna drž. obvez. zajma br. 348·563 od 100 f. .	100	» —
7. Dvije privatne zadužnice po 100 for.	200	» —
8. Jedna privatna tražbina	30	» —
9. » » obveznica	30	» —
10. » » »	50	» —
11. Vriednost knjiga itd.	200	» —
12. Gotovina u blagajni (1/10 1886	231	» 45 nvš.
	6059	» 45 nvš.

Kastav, 1. oktobra 1886.

Antun Puž.

Zapitana po predsjedniku skupščina, da li prima do znanja izvješće blagajnika, odgovori ista jednoglasno sa da, te rieši blagajnika i odbor svake odgovornosti glede računah za prošlu godinu. Dodje za tim na dnevni red izbor novoga odbora. G. *Dr. Laginja* zadobiv rieč, zahvali se u ime skupščine što srdačnije dosadanjemu odboru na tolikoj skrbi i predlaže, da se aklamacijom potvrdi stari odbor. Prima se jednoglasno. Predsjednik zahvaljuje se toplimi riečmi na tolikom povjerenju i obećaje, da će odbor i unapred sve svoje sile uložiti na procvast »Bratovšćine«. Isto tako potvrdjuje se i stari revizionalni odbor.

Za tim se prešlo na predloge:

G. Dr. *Laginja* javi, da je g. Robert Vlah iz Kastva odstupio »Bratovšćini« jedan kredit u iznosu od for. 85. Od toga je jur utjerano for. 24.67 novč. te on drži, da je već tim iznosom postao darovatelj utemeljiteljem, al da će se i ostali dug utjerati na korist »Bratovšćine«. Skupščina se zahvaljuje g. Vlahu na plemenitom daru.

G. *Kazimir Jelušić* predlaže, da bi »Bratovšćina« odkupila od »Naše Sloge« knjižice o »Desetgodišnjici Bratovšćine« te iste medju članove razprodala ili podarovala.

G. *A. Puž* želi, da bi se i »Poslanica« Vitezića uz sniženu cienu razpačala medju članove »Bratovšćine«. Nadalje javlja; da je već pomanjkalo pravilah »Bratovšćine« te da bi valjalo nove tiskati. Sva tri posliednja predloga puščaju se odboru, da je uvaži.

Dalje predlaže g. *Fr. Dubrović*, da bi se promienila doba podieljivanja podpore, t. j. da bi se dielilo podpore već u I. školskom tečaju. Kod toga predloga govore gg. Dr. *Laginja* i *Zamilić*, zaključeno bi, da se na temelju svjedočbe I. tečaja i zadnje školske godine, dieli podpora najdalje zadnjih danah febrara svake godine.

G. *Butković* predlaže, da bi se podpore poslale roditeljem molitelјah a g. Dr. *Laginja* izpravlja i popunjuje predlog taj tako, da bi se roditeljem javilo, da je njihovo dieto dobilo podporu i da bi se tiskala bar početna slova imena podarovanih. Prima se jedno i drugo. Pošto bijaše tako dnevni red izcrpljen i nitko se više za rieč neoglasi, ustane predsjednik te se još jednom zahvali skupščini na tolikom maru i zanimanju oko boljka našeg družtva i pozove prisutne, da uzkliknu trokratnih živio premilostivomu caru i kralju Franu Josipu I. Skupščinari kliknuše na to trikrat burno: *živio!*

Na večer sastalo se opet do 30 skupščinarah kod skupne večere u »Narodnom Domu«. Zabava bijaše iskrena i srdačna a nazdravljalo se po običaju »Bratovšćini« njezinu odboru, dobročiniteljem, našim prvakom itd. itd. Veselo družtvo ostade na okupu skoro do pol noći. *)

*) Pometnjom izpalo nam je jedno, da je bio medju skupščinari i počastni član obćine i čitaonice, naš veleuvaženi prijatelj g. Bachmann, liečnik iz Bistrice, koj je osjetio i tom zgodom Kastav sa svojom čestitom gospodjom.

Pogled po svietu.

(U Trstu, 20. oktobra 1886.

Carovinsko viećе biralo je ovih danah zastupnike u delegaciju. Za Istru izabran bi dr. Millevoi a zamjenikom mu de Franceschi.

U razpravi o porezu željeznicah govorio je i naš zastupnik dr. Vitezić. Njegov govor naći će čitatelji na drugom mjestu.

U zastupničkih krugovih austrijskih potaknulo se je na novo pitanje o porabi jezikah. U sjednici odbora zastupničke kuće za predlog zast. Scharschmida o »državnom jeziku«, držanoj 14. t. m. pojavio se je odlučan odpor proti državnomu jeziku i proti Scharschmidovu predlogu, ali se ujedno pokazala i sklonost, da se lojalno rieši to pitanje. Njemačka opozicija dakako neće da čuje za takovo rješenje, a češki i poljski zastupnici pako neće, da čuju o kakovu državnom jeziku i prikradivanju narodnih pravah. Opozicija postavila je na dnevni red i najnoviju naredbu ministra Pražaka, po kojoj se imaju češki podnesci rješavati češki. Plener i Scharschmid dokazivali su, da je tom naredbom povriedjen zakon (!), a Plener je predložio, neka vlada tu naredbu ukine. Rieger pobijao je energično sve razloge predgovornikah, koji su tvrdili, da je njemački državni jezik nuždan za boljak države. Iztaknuo je, da bi državni jezik morao biti državnim jezikom za čitavu državu, a Scharschmidovim predlogom, da se izlučuju ciele zemlje i narodi. Ministar-predsjednik, grof Taaffe, očitovao je, da je njemački jezik u austrijskih zemljah jezikom posredujućim, jezikom sporazumka jedne zemlje s drugom. U pitanju jezika neće vlada nikada zauzeti naredno stanovište, već će ustrajati na stanovištu državnom.

Članovi hrvatskoga kraljevinskoga odbora pozvani su u Peštu, gdje bi imale započeti zajedničke ustmene razprave obijuh deputacijah. »Drava« konstatira, da se renuncij magjarski u bitnih točkah neslaže s hrvatskim; da se slaže u ičemu, toga neće. Kakove će to onda biti ustmene razprave?

Hrvatski članovi ugarske delegacije jesu: Gjuro Krestić, Josip Miškatović, Ljudevit Vukotinović i barun Bartol Zmajić; za zamjenika Stanko Rašić.

Srbski crkveni kongres sazvan je u Karlovce na 9. b. m., dočim se srbska crkvena sinoda sastala već u srieđu 20. o. m. Umjesto dosadašnjega kraljevskoga povjernika na srbskom crkvenom kongresu, koji se je razbolio, imenovan je povjerenikom veliki župan gradovah Pančeva i Vršca, gosp. Aleksander Nikolić.

Dne 18. t. m. sastala se srbska narodna skupščina. Po viestih iz Beograda, broji vladina stranka 114 članovah, medju ovimi 74 izabrana, ostali su imenovani kraljem; koalirana opozicija broji 47 glasovah, dočim ostatak pripada neznatnoj radikalnoj frakciji Pere Teodorovića. Od diplomatskoga tiela nije nitko bio prisutan kod otvorenja skupščine.

Čini se, da se Rusija neće pronagliti u svojih odlukah o Bugarskoj, premda general Kaulbars nije uspio sa svojom misijom. U tom smislu piše i oficijozni »Nord«. Rusija, veli »Nord«, neće se dati zavesti provokacijami i prouzotnošću politikarah, koji bi htjeli dotjerati ju do kraja. Rusija hoće sada, što je prije htjela. Ona hoće, da žrtve, što jih je dopriniela na balkanskom poluotoku, nebudu ogniištem anarhije, mjesto da budu živiljem roda, ravnoteže i mira.

Iz Rima javljaju, da je sv. Otac primio ovih danah holandezke hodočasnike, koji mu prodadoše obilan Petrov novčić. Papa držao je hodočasnikom francezki govor, u kojem im što toplije preporučio neka se sjete novoljah crkve, koje se žalibože u Rimu ponavljaju, jer da se sada ovdje proti vjeri bije najogorčeniji boj. Ta izjava papo drži se naviešćenjem mnogo oštrije izjave, koju on pripravlja za alokuciju u konsistoriju budućega mjeseca.

Turinska »Gazetta Piemontese« javlja, da će u bliže vriemo njemački cesarović učiniti kralju Humbertu u Firenci službeni posjet.

Kako iz Madrida pišu, vrlo se je ugodno primilo, što je kraljica bila prisutna, kada su se dielila odlikovanja onim vojnikom, koji su se osobito izkaznuli kod ugušenja ustanka. Kraljica prima još uvjek deputacije, koje dolaze, da joj se zahvale, što je pomilovala osudjene učestnike ustanka.

O sadanjem odnošaju medju Francezkom i Englezkom donosi »Rep. Francaise« zanimiv članak, u kojem kaže, da je Francezka učinila veliku pogrešku, što g. 1882. nije ujedno s Englezkom uniešla u Egipat, dočim je Englezka pogriešila, što nije uzprkos svomu obećanju vlado ostavila Egipat. Ako se ove dvije pogreške neizprave, onda bi se mogla obstojeća razmirica samo poodstriti. Ako Egipat ostane neutralan, neće biti nikakove opreke medju obćenitimi interesi Francezke i Englezke.

Iz Sofije pišu: Pošto je vlada sazvala veliko narodno sobranje, nadali su se Bugari pouzdano, da će k otvorenju sobranja u Trnovu doći bar diplomatički zastupnici onih državah, koje su izjavile svoje simpatije za bugarske težnje za nezavisnošću zemlje, te da će tim izkazati bugarskoj vladi bar svoju moralnu podporu. Sada se po svem čini, da niti englezki zastupnik neće s obzira prama Rusiji poći u Trnovu. Bugari navlastito misle, da bi dolazkom austro-ugarskoga diplomatičkoga agenta u Trnovu Austro-Ugarska pokazala zemlji, da su pouzdane nade, koje zemlja polaže na habsburšku monarkiju, navlastito na simpatije Ugarske. Kako se čuje, učiniti će agenti ostalih vlastih svoje vladanje ovisnim o držanju austro-ugarskoga agenta. Bugarska vlada obaviestila je vanjske zastupnike, da će se sobranje sastati 27. listopada. Nota završuje izjavom, da će narodna skupščina nakon verificiranja mandata i pošto će se konštituirati, stupiti u priegovore sa Portom i veleposlanici radi izbora kneza.

Turska vlada prosvjeduje posebnom notom, što su u iztočnoj Rumeliji birani zastupnici u sobranje te proti njihovu učešću u izboru novoga kneza. To se, veli nota, nemože spojiti sa berlinskim ugovorom i sa konvencijom od 5. travnja 1886.

Franina i Jurina.

Fr. Dobar večer bog daj! Ste skuhali tu bošju večeru?

Jur. Smo, hvala Bogu, večeru skuhali i pojeli; ali obet se još kuha.

Fr. Obet da se kuha? Ča dete valja o polnoći obedvat?

Jur. A, ti me ne razumeš! Ča ne znaš od drugeh let, kako se kuha va Puzine — —,

Fr. Aaa — za balutacijone!

Jur. Lušto za balutacijone! Tr znaš i sam, kako su druge leta kurili bigule i bakulа . . .

Fr. A ja, moj dragi; ta put je sè drugače. I ja san se jih zadnji put najel do sita, ali sada bin raji liečа od grma.

Jur. Dakle ih ne biš, već jel? . . . Ma su lepo dišeli po tovarakon mese!

Fr. E, su sotonu! Tovara su spravili sami . . . a nam su skuhali bigule — očuvaj nas Bog i Marija — na suhen bakalа . . .

Jur. Ha, ha, ha . . . ma su bili sladki! Ja san mislil, da ćeš poć ti valje na dovetnajst dole, da njim čagod pomoreš, pak si još tuka . . . Ma su sladki!

Fr. A presoli im, kako i će do mala . . .

Jur. A će vraga presestim, dokle njim ti pomoreš.

Fr. Ja njim? Bih raji sotone!

Jur. Dakle ne greš na balutacijoni? Tr drugi su već šli!

Fr. Neka su; Bog ih blagoslovi. Ja ću poć jutro.

Jur. Ma za šarenjake?

Fr. Ma, to prosim, pusti me ća! Bih raja za onega spakla.

* * *

Fr. Dokle ako Bog da?

Jur. Točen malo do Opatije.

Fr. Po lumber?

Jur. Da ti pravo rečen, bin rad malo šut one šarenjačice va Opatije pulitikat.

Fr. Bog žegnaj!

Jur. Bog lonaj!

* * *

Fr. Od kuda, ako se more znat?

Jur. Biv sam na Roščine, nebudi Bogu žal.

Fr. A jumane, zač?

Jur. Boga se bojim, zač ima tamo šarenjaki, ki nisuo bili 15 lit pull svete spovedi.

Fr. Bože moj, ako ni človeku za potrebu . . . .

Jur. Ma je njim krvava potriba, nego govore, da ako bi šli na spoved sako leto, da bi morali platit saki bot interesa od grehi, tako da te prišparat sè za zadnju vuru, pak da te platit na jedan bot kapital i interesi.

Fr. To su pravi špikulanti!

Jur. Nisuo za nič Krnjeli i šarenjaki.

Različite viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpuščeno . . . . Najdalje šest tjedanah poslije razpusta mora se naložiti novi izbor (§. 96 pokrajinskoga zakona, članak XVI. drž. zakona 5. marča 1862.) **Občinsko zastupstvo u Buzetu bilo je razpuščeno dne 5. augusta 1885. Novi izbori nisu niti danas obavljeni. Živio zakon!!**

Dijamantna misa. Preč. g. Anton Hrovatin, počastni kanonik i župnik sv. Antona novoga u Trstu, slavit će poslednje nedelje ovog mjeseca šestdesetgodišnjicu svoga misničtva te će istog dana čitati dijamantnu misu. Sv. Otac, uvaživ zasluge čestitog jubilara za sv. vjeru, odlikovao ga je tim, da ga je imenovao komornikom sv. stolice.

Prevriednomu starini izričemo i mi tom zgodom najsrdačnije čestitke, želeći mu, da bi ga Svevišnji još dugo zdrava i čila uzdržao!

† **Milan Sulentić**, u trščanskih slavenskih krugovih dobro poznati mladi trgovac, najstariji sin čestitoga gradjana i trgovca u bosanskom Novom, g. Nikole Sulentića, preminuo je kodj kuće prošlog četvrtka nakon podulje bolesti. Mladi Milan bijaše u Trstu medju svojimi drugovi lepo pažen i rado viđjan u krugovih mladjeg slavenskog naraštaja. Pokoj mu duši!

Premještenje. Gosp. Ante Šćulac, bivši kapelan u Oprtlju, premješćenje u istom svojstvu u Pazin. Našim je čitateljem poznato, što je sve imao podnesti u *sciavitiziranomu* Oprtlju g. Šćulac od tumačnje gospode a najpače od *»zimzirne«* oprtaljske fukare. Denuncijalo se ga pol. oblasti i ordinarijatu; tuliko mu i žvizdalo po noći i po danu a jedva, da se je gdje na ulici pokazao, nahrupila bi oprtaljska fukinaša na nj svakojakim ruglom i sramoćenjem, kao da je najveći zločinac. Pak što je toj gospodi sakrivio g. Šćulac? Ništa! Jedino to, što nije hotio plesati kao što želili oprtaljski talijanaški liberalci, već je ostao vjeran svomu zvanju i svomu rodu, a to je izazvalo proti njemu »djedovskom kulturom« opojene oprtaljske gradjane. Izvanjski občinari, do 3000 dušah, častili su i ljubili g. Šćulca kao pravoga dušobrižnika i prijatelja, nu njemu je valjalo seliti se, jer je to zahtjevala šaka oprtaljskih liberalnoah i uličajakah.

Ovo je u kratko vrieme drugi naš svećenik, koji mora na prosto denuncijacije i rad diviljačkih napadajah iz Oprtlja a nejma dvojbe, da će se tako dogoditi i u budućo svakomu svećeniku, koji nebude prijanjao uz liberalna toboš načela, i koji nebude podpisao program pazinskoga političkoga društva.

Tako je eto opet jednom zadovoljeno liberalnoj (!) fukari u Istri, ne neznamo, da li će biti tim zadovoljan i naš dobri izvanjski puk u župi oprtaljskoj. Čudnovato je doista, da moraju imati svuda u Istri *stranita una* u svećeničkih pitanjih upravo oni, koji nemaju ni za vjeru ni za crkvu!

Govor zastupnika dra. Vitezića i zadrikivanja poročko *babe*. Na prvom mjestu današnjega lista donašamo govor istarskoga zastupnika na carevinskom vieću, g. dra. Vitezića, kojim je zagovarao, medju ostalim, da se ukine nepravda, koja se nanaša u Istri onim občinam, kojimi prolazi južna željeznica, dočim uživa porez, što no ga plaća ta željeznica, grad Poreč i cestovni odbor poročkoga kotara, nipošto pako same občine. Taj govor i samoga zastupnika izvrgava smjehu poročka *»jazlarica«* jer da je Vitezić sa svojimi predlozi propao i da nije nitko za isto glasovao!

Kad bi i bilo tomu tako, što će tim da dokaže spomenuti listić? Po nepristranom sudu sve prije, nego li smjeh i ruglo, jer uko i nije on prodro svojimi predlozi, kao što se to često i drugim zastupnikom — koji nisu u Beču, da sjedala grlju ili da po Istri planduju-sbiva, učinio je on svoju svetu dužnost zauzev se toplo za svoje birače, kako mu to sveta dužnost nalaže. Niti je njegov predlog radi toga smješan, što nije za nj glasovala njegova stranka, već je on dapače tim pokazao, da znade biti i samostalnim, da se može i odieliti od svoje stranke kad to korist i interes njegovih biračah zahtjeva. Smješniji su svakako oni istarski zastupnici, koji sjede u carskom savjetu i po desetak godinah a da niti usta neotvore, kako da je u Istri sve blaženo i veretno, kako da je Istra obećana zemlja. Ove zastupnike morala bi radje poročka *»jazlarica«* izsmjehavati, jer oni nepojme dužnosti zastupnika, a reć bi da borave jedino radi toga u Beču, da grlju klupe ili da slieno i nemo na sve kimaju.

Izpeci dakle najprije *»babe«*, pak onda izreci.

Občinski izbori u Pazinu započeli su dne 19. t. m. te su u koliko nam je do danas poznato — birani izključivo narodni predloženci. Dne 19. dobili naši 76 glasovah a dne 20. naši 72 glasa, protivnici nijednoga. Molimo tamošnje prijatelje, da nas što češće izvještavaju o tečaju izborah, koji će trajati mjesec danah.

Odlikovanje. Sv. je Otac, da pokaže svoju radost, što su dogovori na Cnomgorom lepo uspjeli i kraju privedeni, podielio sliedeća odlikovanja. Knezu Nikoli I. velekrst reda Pijeva; vojvodi Stanku Radaniću, crnogorskomu ministru za vanjske poslove i Ivanu Sundečiću, koji je bio u Rim poslan radi ovog pitanja: velekrst reda sv. Gregorija; napokon Demetru Plamenou, tajniku u ministarstvu za vanjske poslove, komanderski red svetoga Gregorija.

Sjednica upravljajućeg odbora u Pazinu. Dne 16. t. m. obdržavala se opet sjednica upravljajućega odbora za porezovnu obćinu Pazin jer je sl. Junta zaključke sjednice od 20. septembra t. g. uništila, i to najviše s razloga, što se je tada hrvatski govorilo!

Novoj sjednici nisu prisustovala gospoda od manjine a na galerij nebijaše više od desetak slušateljah.

Na dnevnom redu bijaše:

1. Čitanje zapisnika sjednice 20. septembra. Občinski načelnik g. Čeh izjavi, da ulaže svoj »veto« proti takovom zapisniku jer da neodgovara istini, (non conforme al vero). Zapisnik bi ipak pročitan i podpisan.

2. Čitanje odluke sl. Junte od 30. septembra, kojom se uništuju zaključci sjednice od 20. sep. Član većine g. Načelnović reče, da zam. odbor nejma prava odlučivati u kojem da se jeziku raspravlja u odborskih sjednicah, te da se mora rekurirati na vrhovno upravno sudište u Beču proti uništenju odborih zaključkah od strane zem. odbora. Pramda je načelnik do tri puta izjavio, da ulaže »veto« proti zaključkom većine, ova ipak opunomoći svoga župana, da učini shodne korake u pogledu rekursa.

Tako je ovog puta sve mirno prošlo, premda je g. načelnik neprestano protestirao, nu što će niti on sam kad su prazne galerije a drugovi mu ostavili ga na ciedilu.

Iz Motovunšćine nam pišu 16. t. m.: Eto Vam g. trščaniće nekoje crtice iz ovih stranah, iz kojih će Vaši čitatelji ponovno uviditi, kako se ponašaju potomci *»djedovske kulture«*.

Jedne nedelje početkom tekućeg mjeseca zapali neki Motovunac P. dvie kuće talijanašu C. Drugom zauzimanjem uspjelo ga na zemlju te si je bubnuv o kamen, slomio ruku. Govori se, da je toj »kulturnoj« ljubavi razlog taj, što C. drži neko zemljište a P. plaća za isto porez. Sve u Motovunu drži sa P. a C. i sam uviđja, da je kriv jer se nije pritužio sudu za onaj »prijatoljski« udarac. Kažu dapače, da je brzojavio svoje, da si je padom slomio ruku to da mora sada ležati. Ali bi bilo bruke, da ga je duškom počastio kakav »ščavo«!

Čujte i drugu.

U poslu tabularnih knjigah putovao je po nekojih obćinah poročkog i motovunskog sudbenog kotara neki zemljemjer rodom iz Milana. Kako mu bijaše opredieljeno, ostao bi u svakoj podobćini 2—3 dana. Al kamo da se on sada svrati? Kamo drugamo nego li k popu! Pri tom nije pazio, da li je pop crvene ščavunske ili modre i plemenite talijanske krvi. Nekoji ignostoljubivi svećenici pogostili su milanečkoga gosta, koji bi uvjek na poluzicu zaboravio zahvaliti se gostitelju. Nu mnogo su gore prošli oni, koji ga nisu mogli ili htjeli pogostiti. Na ove je snašao čitavu svoju sredu pogrdah i psovakah, kao da su svećenici bili dužni milanečkoga gospodina podvoriti. Priznajemo, da nismo dotjerali u kulturi tako daleko kao rečeni gospodin, al kad nam se opet vrati, postupati ćemo s njim inače.

Na 20. septembra t. g. preminuo je u Motovunu preč. gosp. Vesenaver, kanonik, dekan i župnik motovunski. Pokojnik je pristajao uvjek uz svoju talijansku stranku, nu na čast mu budi rečeno, on nije prijanjao uz one, koji nas dave i tlače; on nije nikad zamjerno našoj narodnoj borbi, dapače mrzio je svako nasilje i nepravdu. Bio je pošten i pravedan Talijan, kakovi su žalibože redki u Istri.

Vječni mu pokoj!

Pazinska »butiga« hramlje. Dne 10. t. m. sastao se odbor političkoga društva u Pazinu na redovitu sjednicu, koja nam pokazuje, da su se temelji onoga društva počeli drmati.

Predsjednik naime javlja suznim okom, da članovi društva neće da plaćaju godišnjeg prinosa, da se nekoje morale iz društva brisati, a više njih javilo je, da izstupaju iz društva itd. što nam sve kaže, koliko je mara i ljubavi u Istri do društva, koje bijaše tolikom pompom zasnovano i oživotvoreno.

U istoj sjednici priobći predsjednik, da je zamolio učitelj M. M. društvo za podporu a molba ta, da bijaše *»favorevolmente«* preporučene. Tomu učitelju odluči odbor for. 25 kao podporu i poticalo na što marljiviji rad oko potalijančanja hrvatske diece u Istri. Nu najzanimivija bijaše po sebi točka rečene sjednice. Odbor je naime uzeo svojom inicijativom u pretres nekoje učitelje, koji da su *»meritevoli«* te je opunomoćio predsjedničtvo, *»da njim gradi podporu ako bi je zaprositi«*. Što smo dakle već tako nizko spali? Zar se već isti *»meritevoli«* učitelji srame onog Judinog novca? Moralt iste već dakle samo predsjedničtvo poticati, da mole za podporu? Krasne li ilustracije morala talijanaške gospode u Istri! Sirote jaslarii vlastita vam djeca bježe od vaših punih jasalah.

Iz Pulja nam pišu, da će imati tamošnja podružnica društva »sv. Cirila i Metoda« za Pulj i okolicu dne 24. t. m. u 4 sata poslije podne prvu glavnu skupštinu u prostorijah puljske čitaonice. U dobar čas!

Gradnja luke. Dne 11. jenara, 1887. obdržavati će se kod pomorske vlade u Trstu javna dražba, putem pismenih ili ustmenih ponudah, za gradnju obrambene luke u Vrbniku u iznosu for. 42.513 1 40 novč.

Pismene ponudo, koje imaju biti zapečaćene i providjene sa jamčevinom od for. 2.121 te jednim biljegom od 50 nvč. primaju se kod uručbenog protokola c. kr. pomorske vlade u Trstu do 12 sutih dana prije dražbe.

Na 11 sutih rečenog dana, pošto budu natjecatelji izručili dužnu jamčevinu, početi će dražba usmeno i čim bude ova gotova, otvoriti će se pismene ponudo.

Pomorska vlada pridržaje si pravo odobrenja zapisnika dražbe. Proračun, naarti itd. mogu se razviditi kod tehničkog odjela pomorske vlade u Trstu.

Kolera u Trstu. Od petka do subote oboljelo je od kolere 14 osobah; od subote do nedelje 11 osobah; od nedelje do ponedjelka 0, od ponedjelka do utorka 0, od utorka do srede 0 a od srede do četvrtka o polnoći 5 osobah. Početkom oboljeli su većinom ljudi nižih razredah, nu sada ih je oboljelo iz bogatijih kućah.

Kolera u Istri. Eto imademo — Dogu hvala — već četvrti dan, da se nije u Istri pojavio nijedan slučaj kolere.

Sajam u Tinjanu. Obćinsko glavarstvo u Tinjanu javlja tiskanimi oglasi (dakako talijanskimi!), da će se usljed dozvole c. kr. namjestničtva obdržavati dne 26 i 27 t. m. sajam sv. Simuna na kojem će se trgovati sa blagom. Na sajmu neplati se nikakvo takso za blago.

Da se pomogne što više trgovini s domaćim (istarskim) blagom, zabranjen je za ljetos dovoz tudjeg blaga na sajam. Plesovi i druge zabave, bilo na javnom ili u kući, josu strogo zabranjene.

Akad. zab. lit. društvo »Hrvatska« u Gradcu izabralo je na svojem I. izvanrednom sielu — obdržavanom dne 15. oktobra — za prvo polugodište god. 1886-7 sliedeći upravni odbor: Predsjednik Franjo Domaldović, stud. med., podpredsjednik Antun Kuhn, stud. med., tajnik Mihovil Barac, stud. med., blagajnik Eugen Breberin, stud. med., knjižničar Petar Dabčević, stud. med., revizori: Moroslav Kuvjašić, stud. med., Ljubosiav Dobrila, stud. med.

Crnac — katolički svećenik. Katolici u Quineyju, u državi Illinoiskoj, slavili su 18. julija rodku svečanost. Prvi crni svećenik u sjevernoj Americi, Falker August Tolton čitao je toj dan prvu svetu misu. Župnik Brünner dao je crkvu sv. Bonifacija lepo okititi; crkva bila je dubkom puna pobožnoga svieta, a u sredniih klupah stajahu sami crnci. Za službe pričestiše se mati, sestra i osamnaest crnucah iz, roda mladomisnikova. Ovaj rodio se je u Ralls Conulyju, gdje su mu roditelji bili robovi. Mati, koja je još i sada kriepka, pobjegla je sa svojim sinom i kćerkom do Hanibala. Tu ih je gospodar stigao i uhvatio, pa kad mati nije natrag nikako htjela, otešo joj kćer misleći, da će je tako sklonuti, da se vrati. To su vidjeli vojnici, koji bijahu ondje ukonačeni; pohitiše joj u pomoć te ju i spasiše, na što je mati pobjegla sa djecom u Quiney, gdje su god. 1861. postali slobodni. Tolton učio je u propagandi u Rimu šest godinah mudroslovje i bogoslovje, a sada će vršiti dušobrižničku službu u svojem rodnom mjestu. U mjestu ima crkva i škola.

Slavan učenjak, dobar katolik. Nedavno je glasoviti francezki akademik, kemičar Chevreul slavio stoti rodjendan svoj; tad je slavio njegovu slavu i sav nabrašen sviet parižki. Kemičar, po shvaćanju modnih prirodoslovaca dakako mora da je i bezbožnik, zato je ministar nastave kod gostbe napio bezbožtvu. Sad će se morati toga stiditi, jer evo, Chevreul je poslao pismo listu »Salut publique«, u kom veli: »Ja nisam nego učenjak; ovi, koji me poznadu, znadu, da sam ja, kako sam se rodio katolik od kršćanskih roditeljah, živio kao katolik i umrieti ću kao katolik«.

Nova opera. Poznati hrvatski glazbenik, maestro Zajc dogotovio je nedavno novu šaljivu operu pod naslovom: »Gospodje i husari« koja se je posliednjih danah u narodnom kazalištu u Zagrebu sa vrlo lepim uspjehom pjevala. Mnogobrojno občinstvo odlikovalo je skladatelja već kod prve predstave burnim pljeskanjem a to se opetovalo i kod kasnijih predstavah. Kritika se izjavila ob ovom najnovijem djelu hrvatskog skladatelja vrlo povoljno.

NEUKU NAUKA.

Ljetina około Pazina. Ljetina bijaše kod nas nešto bolja nego li prošle godine. Žita je bilo malo, ali ono jako dobro. Pasula kako i prošlih godinah dovoljno; krumpira ne previše, ali je zato zdrav. Kukuruze (turkinje) bit će malo, jer su se bili odmah u početku pojavili nekakvi crvići u žilah, a i šuša nas je i ove godine pohodila. Grozdja pokazalo se bilo toliko, da mu se radovao hladan kmet, ali se je kušnje pogubilo. Bilo ga ipak više negoli prošlih godinah. Vino je dobro, jer je moglo dobro dovrieti. — Rope nebude radi šuše u septembru, a kapuz je počeo gnjit. Jadan kmet će morat opet u naručaj svomu dušmanu.

* * *

Guskam naraste velika jetra a pri tom jadu rado i jesu zdravo ako njim se daje često jesli tulog (fundić) od kave.

Lutrijski brojevi

dne 16. oktobra

Beč	18	88	77	24	10
Grac	74	7	71	4	31
Temešwar	10	10	03	30	05
Innsbruck	05	31	15	31	48

dne 20. oktobra

Beno	10	73	69	43	29

Trščanska burza

dne 20. oktobra

Austrijska pap. renta	for.	83 30	do	for.	83.50
Ugarska	»	»	92 55	»	» 92.70
Iska u zlatu 4/$_{0}$	»	103.05	»	»	103.30
Dionice nar. banke	»	878	»	»	879
» kredit-banke	»	278.50	»	»	279.50
Talijanska renta	»	90.1/$_{4}$	»	»	90.3/$_{4}$
London 10 lirah sterlinah	»	125.3/$_{4}$	»	»	125.1/$_{2}$
Napoleoni	»	9.91/$_{2}$	»	»	9.93
C. kr. cekini	»	5.89	»	»	5.90
Državne marke	»	61.60	»	»	61.75
Leto francezko	»	49.75	»	»	40.—
Talijanske lire	»	49.00	»	»	49.91

!! Molim čitajte !!

Neobhodno potrebno za vsaku kuću

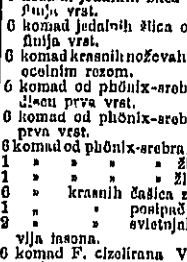

jesu naša c. kr. patent. i u Londonu odlikovana od Phönix-srebra jedala, koja su nesamo radi svoje trajnosti i tvrdoće već također iz zdravstvenih obzirah u porabi nenadkriljiva a kromu uvjek bjela tako, da se nakon 25 god. od pravog srebra nedadu razpoznati, što se može podkrijepiti sa tisuće zahvalah i priznanicah iz najviših krugovah, te kojo nemožemo ovdje radi malena prostora priobćiti, al koja jesu P. N. obćinstvu u našem trgu na uvid. Budući imademo jedino mi skladište c. kr. patent. od phönix-srebra jedalah, to smo jedino mi u ugodnom položaju, sliedeća 54 krasna komada za nizku cienu od for. 9.60 nv. postupiti

6 komad. jedalnih žlica od phönix-srebra najfinija vrst.
6 komad jedalnih žlica od phönix-srebra najfinija vrst.
6 komad kasnih nožcvah za stol pravim englez. oceinim rezom.
6 komad od phönix-srebra desert ili žlice za djecu prva vrst.
6 komad od phönix-srebra žlice za kavu i čaj prva vrst.
6 komad od phönix-srebra žlice za jaja prva vrst.
1 » » » » žlica za juhu težke vrsti.
1 » » » » žlica zamliako » »
6 » krasnih čašica za jaja.
1 » » postpač za papar ili slador.
2 » » svietnjaka za salom najnovija fasona.
6 komad F. cizelirana Victoriatablet po kinesku graviran.
1 komad najfiniji ručni ili klavirni svietnjak nova fasona.

54 komada, koji josu svakom stolu pravim ukrasom a stoji sve skupa samo for. 9 60 novč.

Naručbe primaju se uz gotov novac ili c. kr. pošt. pouzećem i obavlja ih prvo c. kr. patent. tvorničko skladište phönix-srebra J. SILBERBERG, Beč, II. Antonsgasse N. 6.

(Jamstvo) Da ostanu bjela naša jedala od phönix-srebra jamčimo ovim za 25 god. to, čemo za dokaz najbolje solidnosti naručbe koje nekonvenriraju u roku od 14 dana bez prigovora natrag uzeti.

Ujedno usliedajemo se ovim P. N. obćinstvo opomenuti, da novalja zamieniti naša c. kr. patent. jedala od phönix-srebra sa onimi što no su se zadnjih godinah tako naglo pod imenom Britania-srebro pojavili; radi toga molimo da se izbjegne prevari neka se točno naslov označi.

—1—

Važno učevno sredstvo za bibliju sku zornu obuku.

Nakladom *Herdera* u *Freiburgu* (Badenska) i *Beču* I, Wollzeile 33 izašla je i u svih knjižara može se dobiti:

Slikovna biblija.

Četerdeset prizora najvažnijih događaja staroga i novoga zavjeta. 40 listova u litografiji bojadisanih s naslovom i kazalom; veličina listova u cjelosti 44 na 50 cm.

Bojadisane slike: 8 for. 68 nč., u krasnoj sustrimka mappi 9 for. 30 nč., u krasnom drvenom okviru na stvaranje i čuvanje 11 for. 16 nč.

ŽELODČNE BOLEZNI
Je moguće *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandenas, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne onake leke.

Večina raznih kapljic, izlačkov itd., katera se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, nima nič druzega, nego škodljiva zmes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priproste sestave, odločno oživljajoče in želodčne živce hitro krepčalne moči **pravico prvenstvi** nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom vedo prašanje po njemu. Ta balzam bogat na delujočih snovih kineško robarbaro, katera koronika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na **prebavljanje** ni čiščenja, je zanesljivo sredstvo proti težkavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja zato pa ga vsi strokovnjaki in svetovci priporočujejo proti nejakčnosti, zabavanju, smrdljivi sapi, grnjavu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnim trpljenju, slatonci in vsaki bolezni v črevesju.

Steklenica z navodilom vred stane **30** novcev. 4—48

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marku Racastini*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Kormínu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Pallioa.

Najnovije iznašašće.
Novoslumljeni impregnirani nepromočivi

Konjski gunjevi

Ovi konjski gunjevi impregnirani su posebnim, c. kr. austro-ugarskim povlašćenim odlikovanim preparatom a uslied toga čuvani proti svakoj vlagi.

Ovi gunjevi prokušani su od poznatih strukovnjakah i kao osobito

praktični, dugovječni i nepromočivi

pronađjeni a ktomu imade taj posebno privilegirani preparat i to svojstvo, da gunjevom sve uništujući moljci ništa nemogu.

Ovih gunjevah sa raznobojnimi prugami vrlo debeli i vunasti, 190 Cm. dugački i 130 Cm. široki, stoji komad . . . . . for. 2.25

Impregnirani, nepromočivi, žutobojasti gunjevi za kočije sa šest raznih prugah, vrlo debeli, 195 Cm. dugački, 130 Cm. široki . . . . . for. 3.—

Obični konjski gunjevi sjedobolji i bojadisanimi prugami, 190 Cm. dugački, 130 Cm. široki . . . . . for. 1.75

Gunjevi za kočije, 100 Cm. dugački i 155 Cm. široki, komad . . . . . for. 2.80

Naručbe obavljaju se uz gotov novac ili pouzedem a upravljaju se na

Waarenhaus
„Zur Monarchie"
Wien, III., Hintere Zollamtstrasse Nr. 9

Pohvalna i preporučna od zdravnikovi:

Hranilna moka za otroke

Ivana Gritscher

Izdelovana pod nadzorstvom jednoga zdravnika

Ta popolni izdelek je znanstveno enak pravej umetnej hrani za dojno otroke; ni preveč sladka in radi toga zelo okusna, prav izvrstno se podaja kot nadomestilo v pomanjkanju materinega mleka za

odojeno otroke in porodnice. Izvrstna kot ločilo v kolorozi, v slabosti radi starosti kakor tudi za bolehajoče v prsih, ki potrebujejo lehko in točne hrane.

O dobroti tega važnega ločila govore mnogo zdravniške svedočbe in potrdila zdravilnih ustanov. 2—52—3

Cena jedne šatulice 38 kr.

Glavna zaloga za Kranjsko in Primorsko pri lek. G. Piccoli »pri Angelju« v Ljubljani. — Zaloga v Trstu pri lekarju G. B. Farabonchi, via Corso, lek. Guiseppe pl. Leitenburg, Piazza S. Giovanni itd.

Čudo najnovejše obrtnije!

Jako važan in neobhodno potreban za človeško blagost in vgodnost, za vse družine in vzlasti za kmetije, sfarnice, za posestnike, je na novo znajden c. kr. za vso Evropo privilegovani Auspitz-Schmidl's Zenith

Stroj za mesti maslo

ki se odlikuje na po udarnim ali suvalnim sistemu temveč po nekim novoiznajdenim c. kr. privil. za vso Evropo patent. rezavnem sistemu. Toraj, kdor hoče imeti čisto neponarejeno močno in okusno maslo, naredi se to prav ugodno, celo s pomočjo 3 letnega dečka v pet minutah. Kako se ima ta stroj čistiti in razdeliti pojdu se lahko vsaki iz navoda za rabo toga stroja, kij je v vseh jezikih tiskan. Z tem strojem napravi se v 5 minutah iz neponarejenega mleka sladko ali kislo smetano, v 5 minutah pa najčistejšo in najokusnije maslo.

Da vsakteromu omogočim pribavo jednoga takoga, na vsak način zelo koristnega stroja, ponujam jih po naslednjih najnižjih cenah:

št. 1 (drži 6 litr.) s termometrom vred po f. 8
„ 2 („ 10 „) „ „ „ „ 11
„ 3 („ 25 „) „ „ „ „ 35
„ 4 („ 45 „) „ „ „ „ 45

Opazka.

Ta c. kr. patentovani stroj je narejen vas iz fine in trpežne kovine, ter ima prednost pred vsimi drugimi dosedaj iznajdenimi stroji radi toga, ker hadkrilnje vse druge v proizvajanju masla kakor tudi v kakovosti in zlatnosti, ter je vedno svest pomočnik v družini.

V dokaz resničnosti mojega omenjila izjavljam očitno: vsakteromu denar koj povrnoti, kojega pričakovanja od tega stroja ne bi bilo nadkrilovano od tajnitosti. Vsakdo ga toraj lahko brez bojnani naroči.

Razpošiljajo se proti poprej odšteti svoti ali proti poštnemu povzetju; naročbe naj se adresujejo:

8—15—30

An die österr.-ungarische Generalvertretung Universal-Export Bureau S. Löw.
Wien, II. Nordbahnstrasse N. 20. Hotel Dono

Nova trgovina

„Alla Fortuna"

ima (24—44)

velik izbor postolah

i to sve domača radnja, ništa prostoga, zajamčeno i uz najjeftinije cijene. Naručbe uz mjeru kao i popravci izvršuju se odmah i jeftino.

Postoli za muškarce for. 4.50—6.50, za ženske for. 3.50—5. za djecu uz sve cijene.

J. Barta Trst

Via Nuova, naproti ljekarni Zanetti.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerosijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za uzkamaćenje
u banki uz
4-dnevni odkaz 2½%
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 2½%
3-mjesečni odkaz 3%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel
u banku 2½% kamate na svaku svotu
a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Pešta, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, radalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Celovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devisah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam
na varranto, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na štetke, 5% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povede iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—24

Glavni zgoditak ovoga. **500.000 maraka.**

Oglas **sreće**

Za zgoditke jamči država.

Poziv na sudjelovanje kod

Lutrijskog srećkanja

koje garantira Hamburg iz kojeg će se staviti

9 milijuna 880,450 maraka

dobiti.

Zgoditci ove *unosne* novčane lutrije, koja sastoji polag naerta od samih 100 000 srećakah, jesu slijedeći: Najveći zgoditak jest 2— ovanl. 200.000 mar.

marak.		marak.
Premija	300,000	30 zgoditak à 10,000
1 zgoditak à	200,000	50 zgoditak à 5,000
2 zgoditak à	100,000	100 zgoditak à 3,000
1 zgoditak à	90,000	303 zgoditak à 2,000
1 zgoditak à	80.000	519 zgoditak à 1,000
2 zgoditak à	70,000	808 zgoditak à 500
1 zgoditak à	60,000	150 zgod. à 300,200,150
2 zgoditak à	50.000	31720 zgoditak à 145
1 zgoditak à	30.000	7090 zgod. à 124,100,04
5 zgoditak à	20,000	8850 zgod. à 67,40,30
3 zgoditak à	15,000	ukupno 50550 zgoditak

ovakovih izadje sigurno u malo mjesecih u 7 odlotah. Glavni zgoditak I reda iznaša **50.000** mar., naraste u II. na **60.000** m., u III. na **70.000** m., u IV. na **80 000** m., u V. na **90.000** m., u VI. **100.000** m., i sa premijom od **300.000** eventualno **500.000** marakah. — Za prvu vucidbu, koja je službeno ustanovljena, stoji:

ciela orig. srećka 6 m. III f. 3.60 a. vr.
pol » 3 » » » 1.80 »
četvrt » 1½ » » 90 nvč. »

te razpošiljam ove od države zajamčene originalne srećke tiskakvo zabranjene promese sa vucidbenim nacrtom sa državnim grbom uz frankiranu pošiljku sveta i u najdalje krajeve. Svaki sudionik dobije od meno nakon svake vucidbe listu zgoditaka badava. — **Vucidbeni nacrt** sa državnim grbom, na kojem se nalaze 6 ulozi razdioba **zgoditakah** polag i razredah razpošiljam **unapred i badava.**

Izplatu i pošiljku dobivenog novca šaljem sam izravno na interesante uz najstrožiju **tajnost.**

☞ Svaku naručbu može se poslati **naputnicom** ili preporukom lista.

☞ Neka se dakle svatko obrati odmah radi brze vucidbe i to svakako do

30. oktobra t. g. pouzdano

na **Samuel Heckscher-a** senr., bankir i mjenjačnica u Hamburgu.

LA FILIALE
della

BANCA UNION

TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo:
per Banconote
3¼ % con preavviso di 5 giorni
3½ „ „ „ 12 „
3¾ „ a sei mesi fisso
per Napoleoni
2¾ % con preavviso di 20 giorni
3 „ „ „ 40 „
3¼ „ „ „ 3 mesi
3½ „ „ „ 6 „

b) **BANCO GIRO**
abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conforma del versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la valuta del medesimo giorno.*

Assume pei propri correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

c) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute o divise, nonchè dell' incasso d' *assegni, cambiali e coupons*, verso ½% di provvigione.

accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda convenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warants. 1—2—12

LUIGI CADORE

limar

zaprisegnuti procjenitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladištu:

Velik izbor **kupeljnih kliševah**, badanjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sistemu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaju uz gotov novac kano i uz mjesečno obroke; uz isto pogodbo daju se na zajam. Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, vije, petrolej od ½ do 50 lit. baždovano c. k. baždarskim urodom.

Na stalnoj izložbi drži izvanrk kupelji na žlieb i drugih limarskih spremah. Suviše br. 4 barometra, označitelja vjetrovah za ljetne dvore, bašče, glorieta itd. itd.

48—30 **Sve uz najumjerenilju cienu.**

Ljekarnička specialiteta
odlikovano

Ljekarne Udovicich

TRST - VIA FARNETO - TRST.

Paštilje nitričke kasie. Izvrstan lek proti grlenim boleznim, kašlju, promuklosti itd. Mnogobrojne svjedočbe izdano vlastniku u teku od 16 god. o izvrstnom uspjehu, potvrđuju vcoma dobru djelastnost, bolju nego ii je ikoji drugi lek slične vrsti. *Skatulja stoji 25 novč.*

Tinktura etero vegentabilna stalno sredstvo za izkorenuće *kalth* in *kurtih ocijuh.* Izjavljujem tinkturo očito, de sve ostale tinkture, koje nisu drugo nego li nesavršene patvorina moje nedalju sjajnih i stalnih uspjeha, kojimi se ja ponosim. Svaka *staklenica* nosi ntojli ftrčnu a stoji u Trstu *novč. 60* izvan. *30 nov.*

Eliksir za čišćenje zubih. Nepogrešivo sredstvo za očuvati od neugodna vonja iz ustjuh; ojačava zazubnjake, uzdrži zube svetle i biele i prieči bolesti; upotrebljuje se ako se ga ulije žlicu u pol čaše vode, čim se usta poperu. *Cieua 40 novč*

Prašak za čišćenje zubih Cr. Mialhe profesora medicinske fakultele u Parizu. Ovaj prašak ne služi samo za sačuvati bielo zubo i za očistiti jih, jačić zazubnjake, već djeluje svojimi razokužujućimi svojstvi da se u prvavno i ćihajuće organe nemose žarodci kušnih bolesti i tako biva izvrstno preservativno sredstvo. *Skatulja 50 novč.* 16—24

Naručbe ovršuju se odmah uz pošt. pouzeće.

Umoljava se, da se piše naslov točno: **Ljekarna Udovicich. Via Farneto.**

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca**

Broj 43. U Trstu 28. oktobra 1886. Godina XVI.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom raztu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; ii u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputicom* (assegno postale) Ime; prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako su izvana napisane: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na sjelom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 6.50 i 12 za pol godine. Izvan carovine više poštarina. Na mnio 1 br. 5 novč.

Poštena sredstva?

Uzvišena je zadaća slobodne štampe, dok se rabi u plemenite i poštene svrhe, nu postaje gnjusnom, čim se ju zlorabi. Slobodna štampa može mnogo dobra počiniti i još više zla uraditi. Sve odvisi dakle od toga, kako se ju rabi. Da se je nezlorabi, tomu već skrbe čitatelji, javno mnienje, a i sam zakon. Više puta imadjasmo već sgodo opaziti, kako se u poročkoj novini »L'Istria« tiska stvarih, koje nebi nigdje drugdje u Austriji moglo uz postojeći kazneni zakon sviotla ugledati. Posliednji pako broj 254. od 23. oktobra, koji se nalazi po tršćanskih kavanah, prosenotio nas je posvema, to smo se morali pitati, joli je u onoć u Poreču kakva oblast, kojoj se ima polag zakona o tisku dostaviti jedan iztisak lista, da pazi, nije li u njem što kažnjiva! Znajuć pako, da je ta oblast c. k. kotarski kapotanat u Poreču, pitamo mi, joli nije ta slavna oblast našla ništa kažnjiva u uvodnom članku: *»spotvora i laž?«* A ipak je ovidentno, da taj članak sačinjava udim prokršaja, predvidjena člankom VII. zakona 17. decembra 1862 br. 8 D. Z. za 1863, to nije dvojiti, da će c. k. državno odvjetničtvo u Rovinju rečeni broj zaplieniti, nu svrha se je postigla, jerau već njezini čitatelji saznali, što se u tom članku nalazi. Evo u kratko sadržaja, u koliko se može dojaviti. Dne 20. septembra tek. godine obdržavalo je novo izabrano vieće porezne občine Pazin svoju redovitu sjednicu. Budući se je veći dio pučanstva na galeriji *nepristojno* ponašao, to je punim pravom predsjednik istoga vieća g. *Anton Bertoša* dao po žandarih izprazniti galeriju, pošto je nisu htjeli dobrovoljno na njegov nalog ostaviti. Pri toj prigodi svjetina, napojena jedino spasujućom kulturom, bučila je silno, urlikala i vikala misleć možda, da se nalazi u Apulji.

Stvar je prijavljena c. k. sudbenim oblastim, koje su dne 2. tek. mjeseca dale zatvoriti mladića imenom Ruggiero Cumus, potvorena radi zločina smetanja javnoga mira, te ga nakon 13 dana izpustio iz zatvora. Tečajem iztrage saslušan bje kao svjedok i g. *Anton Bertoša*. Što je on tom prigodom izrekao, *to neznamo*, a da i znamo, to nebi mogli priobćiti, jer se tomu *kategoričnu* protivi gore spomenuti članak VII. zakona 17. decembra 1862, koji zabranjuje, da se bilo što iz iztrage oglasi, dok se to nedozna iz glavne rasprave. Nego, kako rekosmo, poročkomu listiću sve je slobodno. U tom članku nesamo da se kaže, što je *Bertoša* izrekao, nego tiskani su i isti buntovni uzklici, koji da su se 20. septembra čuli. U istom članku tvrdi se, da je sve, što je Bertoša izrekao, *lažno i izmišljeno*, od glave do pete, da je sve *gola potvora!* Poročkomu listiću nebijaše toga dosta, već *abruškom* malinitošću navaljuje na g. *Bertošu* predstavljajuć ga kao izmet čovječanstva, *kao hrvatika svojih sugradjanah!* U svojoj *istarskoj svemogućnosti* traži i zahtjeva, da se vrši brza i stroga pravica, jer da to zahtjeva sjegurnost, mir, čast, sloboda, i život gradjanah! Čudimo se, da nije poročki listić dosljedno i osadu izrekao, jer onda bi bilo sve svršeno!

Pročitav rečeni članak, srce nas je zazeblo pomisliv, kako duboko su spali naši protivnici, koji se neznanju već nikakvih sredstvah, da postignu svoju svrhu. Što nemogoše lukavošću i prevarom, to se nadaju postići prenzetnošću i nasiljem! Gospoda u Poreču i u Pazinu misle valjda, da se nalaze u Kalabriji, kad pozivlju sudbene oblasti, da vrše pravicu! Zar misle, da treba austrijskoga sudca sjetiti, da vrši svoju dužnost? Možda je u Abruzih običaj, da se na sudce prosija čini, kod nas je to izključeno. Neznamo, što je gosp. Bertoša kao svjedok izjavio, pa recimo, da se je učinio krivcem kakovga zlodjela, te će ga već sudbena pravica kazniti; za to nije trebao, da si razbija glavu poročki listić. Nu zašto mu je gosp. Bertoša tolike na putu? Na to odgovara sama poročka »baba« na koncu članka, gdje kaže, da takav čovjek nesmije ostati na čelu občinske uprave. *Hinc irae!* Budući su Talijanaši propali u samom gradu Pazinu kod izbora upravnoga vieća, to traže sada druga sredstva, da odstrane to vieće, kojega je predsjednik g. Anton Bertoša. Zadirkivajuć i psujuć, ernoć i klevećuć nadaju se, da će iztrebiti naše ljude, koji nisu opojeni jedino spasujućom kulturom, te da će se tako dočepati izgubljene slasti! Gospoda u Poreču i Pazinu nemogu nikako pojmiti, kako bi »ščava« ikomu gospodariti mogao! Valja ga dakle upropastiti. Tiskaju u svojem listiću svakojake članke, gdje opisuju našega seljaka kao socijalistu, kao takvoga, koji neće gospodu slušati, te onda šilju svoj listić na razna ministarstva u Beču, da jih upozore na veliku pogibelj, koja prieti državi od biednoga i potištenoga istarskoga seljaka! Sada pako, kad se vrše izbori za cielu občinu Pazin, zalo je našim protivnikom, da se tamo dogodi kakav nered, stoga se služe svih najpodlijih ljudskih sredstvah, da zaustave zapadajuću jim zvezdu u Pazinu, jer dojde li občinska uprava u hrvatske ruke, komu će oni gospodariti? Kako da pregore, da jim sluga postane gospodarom? Kako da podnesu, da se u hrvatskoj občini uzpostavi hrvatski jezik! To valja na svaki način onemogućiti — misle naši protivnici — kud puklo, da puklo.

Nu naš narod upoznao je već dobro svojo prijatelje i neprijatelje, te se neće tako lahko dati zastrašiti od neplemenitih protivnikah. U borbi mu je život!

Napisali smo hladnim srcem ovo nekoliko redakah, da uvide i oni, kojim je biti nad boljkom narodah, kako će s našim narodom u Istri postupa. Doba bi bila, da se već jednom pripozna jednakopravnost i našemu narodu.

Odgovor.

ministra pravosudja dra. baruna Prazaka na interpelaciju zastupnika dra. Vitezića.

Dne 9. oktobra 1885. podnio je naš zastupnik na carevinskom vieću g. dr. Vitezić sa drugovi interpelaciju na ministra pravosudja. Povod toj interpelaciji podala je rasprava, obdržavana dne 18. junija 1885. kod kotarskoga suda u Pazinu proti Vinku Gojtanu i devetorici stanovnikah iz Trvižn, koji bijahu obtuženi radi uvrede

PODLISTAK.

Naše slike.*)

Piše A. T—r.

II.

Šior Rošo.

Mate tronutim glasom nače:

Nisam zao nisko mene Bog« ali kad vidim, da me ništarija hoće oslediti i uvriediti, tad ga ja radje.

Zla bijaše godina, prazan je tobolac bogme najteži jadniku, koji traži kruha — nije druge no u grad po pšenicu i kukuruz na dug.

Nadao sam se, da ću izplatiti ljetinom, kad tamo zlo, kad se ga ni sullo nije. Tuča potuče lozu, suša pohara kukuruz, nelma ništa ni za magare; svuda bieda; djeca i žene počmu »kuku leleo, a ja nebudi liep, hajte na Rieku, da izmučim par banicah i da prehranim obitelj.

Ja otišao, ali eto ti zlo na kuću. Trgovac, bolje vukodlak, hoće da izsiše zadnju kap krvi, tuži me sudu za više stotinah forintih. Odoh i ja nekomu piskaru, da brani pravicu, da iznese svietu na vidjelo grdobu, da izkaže dlan o dlan, da moja kuruza ni moja pšenica nisu mogle ni morale iznositi ni 50 a kamo li stotine forintih. — Ali taj gosc ili nije znao, ili nije mogao, ili nije hoćo ništa opraviti. Izišo mi pol stotine forintih, krvavi pol mojih žuljevah — pa ni da tko pomisli — sud sudio a ti plati 350 forintih i 48 za neke parne troškove.

Eh pomislih, u moga bana šarena pravda, odoh dalje, do Trsta do Beča, ali nikud ništa, prisegao gosc, a ti plati.

Neuk posla, odkud namah pol hiljade forintih, ma da me objese, ja muć! i muć!.

Kad tamo, otegla se stvar, ja ni nepomislih, da mi se zlo spravlja.

Najednom dodje u kuću svemogući *šior Rošo* i kaza mi ženi, da mora na polje, sjenokoše i vinograde, da kuže što je moje, što li tudje. Procieniše moje za 180 for. i odoše u grad, da piju i jedu kao i obično. Kazivahu mi, da bijaše šior *Rošo* blied na smrt toga dana, ali da mu gosc turnuo u ruku nešto pa nikomu ništa — kako pravo tako zdravo!

Žena pozove me kući, kad eto liječnike više lieka. Moje imanje bijaše prodano pod bubanj za 191 for.

Žalio se u duši, ali ne požalio posvema — Ta ako latinu kažu, Bog da nepluća svake subote, dodi će crni petak šarenoj glavi.

Odoh piskaru; rekoh mu sve zulumćare, iztrgoh mu iz rukah hartije i istoga dana vratih se na Rieku.

Izjadah se nemilo nekomu poštenomu mužu; izprićah mu do vlasa svu latinu, i rekoh mu, da ću pod prosjački štap, ali da ću svakako, da saznadem tko je crn a tko bel.

Obrabri me hrat po duši i kaza mi:

»— Neboj se, ako je za lupeža svakoga zatvor, mora da i tebi bude uzvraćena pravda; nikud bez zakona i poštenja; kaži mi po duši, koliko si kuruze i pšenice uzeo kod gosc?« — Ja — ni za pedeset forintih; živi žena, majka, dieca i susjedi.

— Jeli će po duši tvoji ukućani i susjedi potvrditi pravicu? — Ja, kako neb i znaće, bi ih Bog.

— Koliko cieniš tvoje imanje?

— Ja ga nebi dao za očije poštenje, ali svatko na svietu kupio bi ga za tri hiljadarke;

— Jeli bi ti našao u selu takve kupce?

— Ako ne u selu sve, to svakako izvan sela; ja ću u tri dana prodati svoje raznim osobam za četiri, četiri i pol hijada forintih — slepac bi ga uzeo za 3000.

— Pazi, da ne ogriešiš dušu!

— Ne za te novce, ali ni za cio svjet.

Na brzo, još istoga dana napiše mi više hartijah, poda mi je i reče mi, da idem na sud u grad.

Eo I tamo spopadoše me kao hajduke.

— Pazi Mate, da ti kosti nesagnjiju u Rovinju.

— Ako krivac — tad na sohe, ako pravno, tad pravdu!

I odoh na polje.

Čućim kod kuće par danah, kad tamo, dan na dan zove po trojicu, četvoricu i petoricu mojih seljanah; zove mene, ženu, majku i druge; svi kažu kako i pravo.

Dodje crni petak, pozvaše mene i druge u Rovinj. — Izpitavao me neki tumač kako mu sudac u riec govorio. Dodje i osuda. Gosc 3 a šior *Rošo* 9 mjesecih a tebi Mate manje i plati 43 for. Gosi —. Gosc tebi 77 —; eto na rekao bi dobio si 34 for., kad nebi pomislio, da sam ih potratio preko stotine.

Gosc odsiedio i vratio se, naherio šešir, pogladio bradu, napravio si novu opravu. — Bogme veći gospodin nego prije. Vlastela mu kažu, da ga hrvatski popovi turnuše u propast, ali nepomisliše na njegov grieh.

*) Vidi broj 41.

poštenja. Ovi su svi zahtjevali, da budu preslušani u hrvatskom jeziku, kojeg jedinog poznaju; da jih preslušа sudac, koji poznaje hrvatski jezik i da se protokol sastavi u njihovom jeziku. Nu nijednomu od tih pravednih zahtjevah nebijaše zadovoljeno, dapače bijahu obtuženici od žandarah, koji su ih stražili, psovani, grdjeni i zlostavljeni.

Naš zastupnik, kojemu bijaše sve to prijavljeno, upravi spomenutog dana na ministra pravosudja sliedeći upit:

1) Je li upravitelj ministarstva pravosudja, usljed podnešene mu pritužbe o protizakonitom postopku kod spomenutog kotarskog suda thodne korake učinio, da se sličnі slučajevi neopetuju?

2) Je li poznato ministru za zemaljsku obranu protuzakonito ponašanje oružnikah te koje je mjere u tu svrhu poprimio?

Na taj upit odgovorio je ministar Pražak u sjednici od 25. t. mj. sliedeće:

»Dne 18. junija pr. god. stigao mi je brzojav, kojim se je više seljakah pritužilo, kako su badava tražili, da se kod rasprave, vodjene proti njim u Pazinu radi uvriede poštenja, služi njihovim jezikom i u istom vodi zapisnik.

Na to sam odmah tražio razjašnjenja o tom kod višeg zemaljskog sudišta u Trstu i doznao, da je u istinu jedan sudac, koji nepozna hrvatskoga jezika, vodio kaznenu raspravu dne 18. junija 1885, pomoću tumača u osobi jednog sudbenog posluženika, al da bijaše ipak isto radi službenih razlogah odgojeno, to da je nadalje zemaljsko sudište naložilo, da provede iznova raspravu sudac, koji pozna tomuljito hrvatski jezik.

Tako se je i u istinu dogodilo; kod nove rasprave dne 20. augusta 1885. vodio je raspravu sudac, koji pozna posve hrvatski jezik, i koji je istu u tom jeziku svršio i osudu izrekao.

Pošto su se pako obtuženici opetovno dne 20. augusta 1885. putem brzojava potužili, da njim nije sudac hotio u zapisnik primiti njihovih izjavah u hrvatskom jeziku, to sam si dao o tom iznova izvješće podnieti, *to pošto se nije dalo iz toga izvješća konstatirati redovit postupak kod glavne rasprave od strane sudca, uputio sam više zemaljsko sudište u Trstu, da podade potrebitu uputu kotarskom sudu u Pazinu, koli glede porabe jezika kod glavne rasprave, toli kod upisivanja izjavah. Očekujem, da će se na temelju ovoga dalnjim temeljitim pritužbam pučanstva predusrietti.*

Što se tiče drugo točke upita, to mi je čast u sporazumku sa gosp. ministrom za zemaljsku obranu sliedeće odgovoriti:

Gosp. ministar za zemaljsku obranu dao ne je izvestiti putem namjestničtva u Trstu o ponašanju žandarmerije prigodom spomenutog događaja, te je doznao, da se je doduše jedan od dvojice žandarah, koji bijahu kod sudbene rasprave pripomeni, izven sudbene dvorane naproti jednomu od obtuženikah nepristojno ponašao, radi čega se je proti njemu disciplinarnim putem postupalo, nu da neima u ostalom razloga, da se proti obojici žandarah i druge koraka poduzme« (Bravo! Bravo! na desnici.)

DOPISI.

Iz otoka Krka, 22. oktobra 1886. — *(Obć. izbori u Krku i na Punte).* — Bit će tomu šest godina, da se u gradu Krku biralo novo občinsko zastupstvo. Načelnikom bje izabran gosp. Todor Pozzo-Balbi. Prije nego li bje izabran pismeno se obvezao, da će biti nepristran i jednako postupati s Hrvati i Talijani.

Ta njegova riečbila je što no je i aniego o proljetnom suncu, jer ne potraja mnogo i on pokaza, da nije nego slepo orudje u rukuh naših neprijatoljah. Nekoji njegovi čini su već bili opisani u »Našoj Slogi« i zadarskom »Narodnom Listu«, te nam se čini, da se netreba i opet njimi baviti. Nu svojim lošim i strančarskim upravljanjem stekno si je no samo nepouzdanje Hrvatah, nego i istih Krčanah, tako da i ovi nisu mogli dočekati dnan, da ga se rieše. Počela so modjutim buditi narodna svieat i krčka gospoda se prestrašila, da njim mrski Hrvat ne zasjedne na načelničkom stolicu. Tà nije šalo, hrvatski je živalj sačinjavao $^{2}/_{3}$ krčke občine. Dojučjeo se *jastari*, te odkinuše Dubašćinu od Krka. Modjutim su občinski izbori 1884. pokazali, da još uvjek traje poglibelj prod Hrvati, koji su sačinjavali dvie trećine tako osakaćene občine. Uvidjela gospoda, da se Hrvati ne puštaju dalje gaziti, te odlučila kao puževi povući rogove u se. Lanjsko godine bje u Poreču stvoren zakon, kojim se odkinulo Punat i Kornić od Krka i učinilo novu občinu. Ovo godine dobio je taj zakon proviđnju potvrdu, koja bje dočekana i pozdravljena kao manna od našeg Izraela. Sad su bila krčka gospoda zadovoljna, misleći, da njim ona šestina prestavljih Hrvatah nemože smetati, da i nadalje gospodare po miloj volji. Nu i u tim računih su se zaračunali. Krčki kopnači, obsjenjivani do sada stražilom hrvatstva, otvorili su oči i uviđjeli, da to stražilo nije nego varka, kojom su krčka gospoda htjela pokriti slabu svoju upravu; da to nije nego srodstvo, kojim su htjela poluditi svoju sobstvenu korist.

U tom položaju zatekli nas netom prošli občinski izbori. Krčka gospoda prionulla se o zanatlije, i tako su došlo u borbu dvie stranke: kopačka i zanatlijska. Hrvati su svojimi glasovi podupri prvu, a uz nju su pristali i svi oni, koji triezno misle i kojim je stalo do reda i napredka u ovoj občini. Zagovornikom zanatlijske stranke bilo je porečko trubilo, inače baba »Istrin«. Poznato je kuko je ovu »blebetušu« prije strašila, da će postati načelnikom naš zastupnik g. *Dr. Dinko Vitezić*, a kašnje se ovomu podrugivala, da nedo niti u zastupstvo bit izabran. Modjutim izbori su pokazali, da nit su strahovanja pomogla nit se porugo oblastilie, jer g. Dr. Dinko je ipak izabran u zastupstvo. Izbori se obdržavali dne 18. i 19. tek. mj. U trećem tielu predobila je kopačka stranka sa preko 50 glasovah, u drugom tielu zanatlijska sa 7 glasovah, od kojih bi četiri bila nezakonita. Na žalost, od tako zvane krčke gospode nije nitko izabran! U prvom tielu pak izabrana su sliedeća gospoda: *Dr. Dinko Vitezić*, c. kr. porezni blagajnik *Vilim Thedrez*, *Dr. Fran Volarić*, *Miroslav Celebrini*, *Anton Karabaić* Pretiskalo i *Gjuro Segulić*. Ovdje nam je osobito pohvaliti Vršane i Puntare, koji uz sve nepogodnosti vremena ipak su složni i u liepom broju došli na izbore. Njihovi su glasovi odlučili pobjedu u trećem tielu.

Dne 11. i 12. t. mj. biralo se takodjer občinsko zastupstvo u občini Punat-Kornić. Izbori su tekli mirno i redovito. Treće i prvo tielo biralo je jednoglasno, a samo u drugom pojavile se dvie stranke, od kojih ni jedna ni druga ne diše protunarodnim duhom.

Ovim dvim novoizabranim zastupstvom stavljamo na srce red i mir te dobrobit njihovih občinah. Nek pokažu djelom, da su dostojni onog pouzdanja, koje su njihovi izbornici postavili u njih.

Proti krčkim izborom reć bi, da će biti prizivah, ali pošto znamo, da nejma pravnog temelja za uništiti izbore, to će se naskoro riešiti ono abnormalno stanje, koje već evo tri godine traje u krčkoj občini, gdje se nije znalo nit tko pije, nit tko plaća.

Na svršetku pripomenuti ćemo, da nas je pred kakvih 20 dana za prvi put pohodio naš novoimenovani c. kr. kotarski kapetan, gosp. Simzig. Mi smo još od prije dok je neime bio političkim povjerenikom u Krku, upoznali u njemu revna i nepristrana činovnika, te sienimo, da će biti opravdano naše uvjerenje, da će on i sada nastojati o duševnom i stvarnom napredku stanovničtva ovog kotara.

Pogled po svietu.

U Trstu, 27. oktobra 1886.

U carevinskom vieću razložio je ministar financijah osnovu proračunu za g. 1887. Za tu godinu proračunana je ukupna potreba sa 521,075.654 for. Ta svota obuhvaća redovito tekuće troškove, a osim njih i sliedeće izvanredne izdatke. 1. Za gradnje željeznicah 7,000,000 for. 2. Udioničtvovanje kod dobave glavnice za gradnju privatnih željeznicah 700.000 for. 3. Trošak za drugu kolotečinu na pruzi Boč-Tulin 1,000.000 for., a na kolotečino izmedju Gribova i Novoga Sandeca 250.001 for. 4. Za nabavu repetirkah pušakah od diela, što će pasti na zapadnu polu državo, dionični iznos od 2,401.000 for. Ukupna ova svota umanjuje se za 273.000 for. što će zemlja doprinieti za češko-moravsku transvorzalnu željeznicu; ostaje daklo izvanredni ukupni trošak od 12,226.000 for. A ako se ova svota izvanrednih izdatkah odbije od gore spomenute svote sveukupne potrebe, to redovita potreba iznosi 509,749.054 f. Ako se istim načinom izračuna redovita potreba god. 1886. to ona iznaša 509,721.803 for., veća potreba za godinu 1887. iznosi daklo samo 27.701 for.

U istoj sjednici odgovorio je ministar Pražak na interpelaciju zastupnika Vitezića. Odgovor taj donašamo na drugom mjestu, te upozorujemo hrvatsko pučanstvo u Istri, da se njim što više posluži, t. j. da traži svuda kod sudovah, da se kod preslušanja svjedokah ili strankah sudbeno osobljе hrvatskim jezikom služi, te da budu i zapisnici u tom jeziku sastavljeni.

Češke novine javljaju o razpravah u poglodu teksta na banknotah, da u poljskom klubu postoji formalna agitacija proti češkim zahtjevom. Kad bi Česi popustili začetnikom tih agitacijah, to bi došlo na svietlo vrlo čudne stvari. Prioti se odstupom grofa Taaffea, i uvjerava, da bi i sam Tisza predno ostavku, kada bi se u carev. vieću našla većina za ravnopravno banknote. Istodobno postavlja se alternativa: ili ravnopravne banknote ili šećer, tako da su izgledi za češki tekst vrlo maleni. Sam grof Clam je izjavio, da se na bankovnom štatutu nesmije ni rieč mienjati, te mnogo nesamo čeških već i poljskih zastupnikah misli, kao da ciela ta agitacija nije ozbiljna ni iskrena.

Deputacija carevinskog vieća bila je kod ministra predsjednika, da ga zamoli nebili se ovaj put sastale delegacije u Beču a ne u Pešti, gdje vlada ovaj par kolera. Ministar je obećao, da će se za provedbu stvar zauzeti.

Nagodbeni odbor carevinskoga vieća dovršio je prvo svoje izvješće, koje se tiče pitanja carinskog i trgovačkog savoza. Izvješće preporuča, da se nepromienjena primi osnova vlade. I referent pododbora za bankovno pitanje, dr. Bilinski, već je formulirao svoje predloge.

Bivši austrijski kancelar grof Beust umro je u ponedeljak u 77 godini na svojem dvoru kod Beča. Grof Beust je stvorio god. 1866. dualizam u Austriji, t. j. razdielio je tadanju jedinstvenu državu na dvie pole, na Austriju i Ugarsku.

Iz Zagreba javljaju, da je držao pododbor hrvatskoga kraljevinskoga odbora dne 24. t. m. pod predsjedanjem grofa Pejačevića prvu svoju sjednicu u prostorijah kluba vladine stranke. Sjednici prisustvovali su svi članovi pododbora. Što se zaključilo, nejavlja se, ali na magjarski ronunciji nemože savjestna deputacija odgovoriti drugo, nego da prekida svaki dalji dogovor.

U Nišu zasjeda srbska narodna skupščina. Od tamo pišu, da je stigao bugarski zastupnik Dr. Stransky, da se dogovori sa srbskom vladom, kako bi se uzpostavili prijateljski odnošaji izmedju objuh državah.

Dne 24. t. m. odkriven bi svečano spomenik ruskim junakom padšim god. 1877-78 u borbi za oslobodjenje balkanskih Slavenah. Svečanosti prisustvovali su carski supruzi sa carskom obitelji i dvorom, dostojanstvenici, vodjo i zastupnici svih četah, koje su u ratu sudjelovale. Medju vodjami bijahu izim maršalah, veliki knez Nikola starijі i veliki knez Mihajlo, djenerali Gurko, Radecky i Šuvalov. Od zastupnika pokrajinah bijahu kombinirana tri bataljunah. Od garde i petrogradske posade bilo je kod svečanosti 11 bataljuna pješaštva, 10 i pol eskadrona konjaništva i 22 topa. Čielu paradu zapovieduo je veliki knez Vladimir Aleksandrović.

Iz Sofije javljaju, da je bugarska kriza čim dalje tim slabija. Regencija nije još odgovorila na zahtjev Turske, da iztočno-rumeljski zastupnici nesudjeluju u izboru novoga knoza. Poslije konferencije, koju je ruski poklisar Šuvalov imao u Varzinu sa knezom Bismarkom, uvjerili su se u Petrogradu, da bi svako novo grupiranje vlastih bilo u sadanjoj konstelaciji samo pogubno za Rusiju.

Kaulbars upravio je na bugarsku vladu notu, kojom joj priobćuje, da ruska vlada, pošto je izjavila sobranje nezakonitim, neće primiti nijednog njegovog zaključka, bilo ono koje mu drago naravi. O tom je obavjestio Kaulbarsi sve zastupnike vlasti. Prekjučer raznesno se gradom glas, da su u Varnu pristjela tri ratna broda sa 10.000 momakoh i 40 topovah.

Princ pruski princ odputio se je dne 22. o. mj. na poziv kralja Humberta na kraljevski dvor u Monzu, kamo će ovih dana stići takodjer i njemački prestolonaslednik sa suprogom.

Talijanski ministar financijah postavio je na razpolaganje 60 milijuna franka, plativih u 4 godišnje rate, svaka po 15 milijuna, da se podignu neke obalne utvrde i za gradnju novih brodovah. Zapovjed mornarice od posljednjega tjedna odredjuje, da se nabave sjegurnostne mreže proti torpedom za sve ratne brodove. Zapovjed uzsliedila je na temelju povoljnog uspjeha pokušajah, učinjenih s mrežami na ratnom brodu „Duillio“. Budućeg proljeća biti će momčadi predano 150.000 preradjenih pušakah opetovnjačah.

Od pašuje i dalje; još većma stoče harašlija — pa uljednomu računa nepolaže. Osta gospodin kao i prije —, već Talijan, kao da sam ga ja u školu poslao.

Šijor Roko vratio se i on od crne kuće, i kao da se i on pogospodićio. Obećaše mu plaću u nekoj drugoj občini — jer mu rekoše, da je on rodjen za veću službu. Ljudi kažu, da imade novcah — ja nevierujem, jer znadem, da i ono malo što posiduje, obteređeno mu u sudbenih knjigah dugom i neprilikom. Klatari se i drije papir kao i prije. Žetva mu je kad čovjeka nesreća snadje.

Ipak naučih moje suseljane, da netreba povierovati svakomu rogu, prije nego se unj zapuše. Malo uradih, bio sam prisiljen, jer u kalu, ali mnoge spasih svojim primjerom od propasti. Nećeš bogme ni bogca naći u selu, koji bi u grad išao, da traži milostinju kod gospode.

Šior *Roko* ipak dalje tjera svoj zanat, ako ne u našoj, to ipak u bližnjih občinah, i to svakako ne bez koristi po sebe.

Goso prodaje pod iste uviete kuruzu i pšenicu; samo ako luda kupca nadje.

Sve ostalo pri starom — kao i prije; ljudi će brzo zaboraviti što je bilo — i pokloniti će se i šior — *Roku* i Gosi — — zašto?

Tomu se »zašto« neda odgovora. Kažu, da vrieme liečі; možda će izliečiti i naše rane.

Ako imadeš pravo, tad ga traži, ma i glavu izgubio.

Franina i Jurina.

Jur. Frano, ča su ono ovih dan razkumpanali va »bube« s Poreča, da su šior Dr. Vidulich, capitano provinciale, cavaliere, commendatore itd. itd. itd. napisali nekakovu novu debelu knjigu?

Fr. Šior duhtor, kavalier, komendator! kako se već zovu, nisu ono sve napisali; oni su samo dali štampat da su skupa nanesli oni silni implegati od Junti, kada već nisu mogli ni zevat od silnega posla.

Jur. Tako, da va Poreče neznaju kako vreme tratit.

Fr. Bi reć da ne, kad su počeli onako debeli libri štampat.

Jur. Viste malo, kamo gredu naši šulji.

* * *

Fr. Si čuja, da će poći sutlovrečki, poglavar četiri dana va hlad al da mora platiti multi 20 forinti?

Jur. Ča mu se je to siromaku travinjalo?

Fr. Ter znaš, da ki drugomu jumu kopa, da sam va nju pade.

Jur. Tako te bit sutlovrečki šarenjaki sada veseli.

Fr. Ja, dokle budo mladoga vina.

* * *

Fr. Si ti Juro vidi'a noke medulinske mladiće?

Jur. Ča one va gaćah i kiabučiću al one va bragešah i šiljaru?

Fr. Prvim čast i poštenje zač se lipo nono po starinsku i govore po domaću, al oni bragešari kuko da su došli iz Talije.

Jur. A ča duš, to ti je najviše fkriva soldačija, kavi i varsinal, gdi se prazne glavo nauče talijanski pivat i prokinjat.

Fr. Pak da bi ča bilo!

Jur. Pravo govoriš, zač da si jedan od naših gadarah obuče koret, bi ih ave poslugà u žope i ponio u more.

Fr. To će njim se dogodit ako se neopameto.

Različite viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpušćeno. ..... **Najdalje šest tjedanah poslije razpusta mora se naložiti novi izbor** (§. 96 pokrajinskoga zakona, članak XVI. drž. zakona 5. marča 1862.) **Občinsko zastupstvo u Buzetu bilo je razpušćeno dne 6. agusta 1885. Novi izbori nisu niti danas obavljeni. Živio zakon!!**

Previšnji dar. Njeg. Veličanstvo car i kralj Fran Josip I. darovno je občini Slavlji, u kopurskom kotaru, iz vlastite blagajne for. 200 za gradnju zvonika.

Odlikovanje. Njeg. Veličanstvo car i kralj Fran Josip I. imenovao je preč. g. Antona Hrovatina, počastnoga kanonika i župnika kod sv. Antona novoga u Trstu, prigodom njegove šestdesetgodišnjice misničtva, carskim savjetnikom.

Zlatna misa. Preč. g. Nikola Pajalić, kanonik u Poreču, slavio je prošle nedjelje pedesetgodišnjicu svoga misničtva i istog dana pjevao svečano zlatnu misu u svojem rodnom mjestu Baški.

Župna crkva bijaše dubkom puna pobožnoga puka, domaćega i stranoga, a mjestne oblasti bile skoro sve zastupane.

Čestiti i vrledni starina vrsnedno je kriepak, osobite vedrine duha i neobične razgovornosti, te mu od srca želimo, da nam ga Svevišnji ovakova uzdrži mnoga ljeta zdrava i kriepka.

Promjene u krčkoj biskupiji. Č. g. *Orlić Anton* stariji dobio je stalnu mirovinu. Č. g. *Jerko Grčković* upravitelj kuro u Martinšćici, imenovan je upraviteljem plovanije i dekanije u Osoru. Č. g. *Velčić Ivan*, dosada duh. pomoćnik u Osoru, imenovan bi upraviteljem kure u Martinšćici. Č. g. *Josip Mrakovčić* odrekao se plovanije na Puntu i pošao u red franjevački. Č. g. *Ivan Sparožić*, do sada duh. pomoćnik u Krku, imenovan je upraviteljem plovanije puntarske. Č. g. *Sparožić Miho*, biskupov kapelan imenovan je duh. pomoćnikom u Krku. Plovanija poljička povjerena je privremeno č. g. *Antonu Juranića* benediktincu. Prošloga maja položio je plovanski izpit č. g. *Ivan Sparožić* u prošloga septembra: *Ivan Šintić*, upravitelj kure na Predošćici i č. g. *Anton Andrijčić* upravitelj kure na Unijah. Sad je u biskupiji izpražnjenih osam plovanijah i 23 kure — jedne i druge popunjene upraviteljima — prazno je pak mjesto za 8 kapelanah i dva kanonika.

Izpitateljna komisija za obće pučke i gradjanske škole kod c. k. učiteljišća u Kopru. Ministar za bogoštovje i nastavu imenovao je za trogodišće 1886-1889. sliedeću gospodu za članove komisije za naukovni hrvatski, slovenski i talijanski jezik:

Ravnatelj: *Ivan vitez Ravelante*, ravnatelj c. k. učiteljišća, član zemaljskoga školskoga vieća;

Njegov zamjenik: *Vjekoslav Spinčić*, c. k. kotarski školski nadzornik i profesor;

Članovi komisije: *Josip Relnlić*, *Fran Franković*, *Josip Kristan*, *Ivan Bennati* i *Rojmund Čučak*, profesorji namjestni gl. učitelj *Ivan Markelj*; učitelji na pripravnici *Benedikt Ponis*, *Anton Orbanich*, *Anton Martinković* i učitelj kuznione *Matko Krištofić*.

Občinski izbori u Kanfanaru. O tih izborih, koji su se imali obaviti dne 20 t. m. neimamo do danas nikakva glasa. Jedan trčkonski list, koji bi svo Slaveno u žilici vodo utopio, donio je viest, da je kod onih izbornih poljodjela talijanska stranka jer da bijaše u zastupstvo izabrana sama četvorica Hrvatah.

Očekivali smo, da ćemo bar u *zadnji* stogod pobliže o tom doznati, nu i ona šuti. Čekamo dakle viesti od tamošnjih prijatelja, da uzmognemo uspjeh izbora objelodaniti.

Novosti iz Gorice. Zemaljski odbor za Goričku imenovao je ravnateljem zavoda gluho-nijemih veleč. g. *Josipa Dajca* vikara u Kromberga. Talijanski gorički listovi nisu zadovoljni ovim imenovanjem.

Veleč g. *Anton Črc* imenovan je špiritualom u centralnom sjemeništu.

Preč. g. *Jordan* prošt stolnoga kaptola u Gorici, kandidira za carovinsko vieće na mjesto bivšega zastupnika i sadanjega biskupa u Trentu, prosvj. g. Valussi-a. Gorički liberalci nisu sporazumni s tim kandidatom al da si pomoći nemogu, jer da nemaju nikakve nade, da bi svojim kandidatom proti Jordanu uspjeli.

Za preč. Jordana nezna se još'o, hoće li pristupiti klubu Coroninl-a ili Hohenwartovu, kojemu je uvjek pripadao njegov predšastnik.

Občinski izbori u Pazinu. U posliednjem smo broju javili uspjeh občinskih izborah za pazinsko zastupstvo za prva dva dana, t. j. 19. i 20. t. m. Dalnji točnj izbora, koliko nam je do danas poznato, jest sliedeći: U četvrtak, dne 21. t. m. glasovalo je **76** narodnih birača; u petak, dne 22. t. m. **64**, u subotu dne 23. t. m. **31**. Posliednjeg dana došlo je do 50 birača preknano k izboru. U sva tri dana nije dobila protivna stranka niti jednoga glasa a isto tako i prva dva dana. Do sada dobili su dakle sve glasove narodni predloženici.

Kolera u Trstu popustila je dobrahno. U samom gradu pojave se 1—2 slučaja na dan dočim je u okolici nešto gore. Ufamo se, da je i sama kolera na umoru te da će nas za koji dan posve ostaviti.

Kolera u Istri. Posliednjih osam dana pojavio se po 1 slučaj kolere u Kopru, Puli i Rovinju. U ostali kotarih i mjestih nebijaše nijedinoga slučaja.

Iz Voloskoga primamo slieće redke: Skoro da već neznamo gdje živemo, dali u Tunguziji ili medju Hottentoti. Kako se sa zakonom kod nas postupa, neka bude svjedočanstvom samo ono, što je »Naša Sloga« još u prošloj godini javila ob opatijskoj školi. Upisi su se i ovaj put obavili, a da se više djece upisalo u talijansku paralelu, o tom *»baba«* Istrija jur na sva svoja krezuba usta svietu trubi. Ali kako se postupalo kod upisivanja pod nosom c. kr. oblasti, čujte. — Naša slavna občina vjerna prijateljica gospode u Poreču i Pazinu odposlala nadgledati upisivanje trojicu svojih muž'ah. Ali da se znade koji su ti glasoviti muževi, savesti ćemo ih podpunim njihovim imenom i svimi »ti tuli« njihovimi: Jakov Šikić — Bogdanov B. Ferlan-Matičić i Paškval Jačić-Rošić. Šta ne zvone tu imena a ma baš po talijansku, kao da su na svietdošla sva trojica pod samim zvonikom slavnoga grada »Čeze«, od kuda nam dolaze one mile »pipe« i prijatelji sa »šarenimi« jedri. Nu koliko drže do tih osobah oni, koji svojom glavom misle? Baš ništa, jer se nisu nikada nikim iskazali, pa kad bismo htjeli ave na svietlo dati, onda bi se mnogi začudio, kako se može dopustiti, da se ti ljudi mješaju u školske stvari. Nu tako je u opatiji imade ljudih, koji hoće na svu silu, da budu ono, što im piše knjige »Louse Blätter aus Abbazia« govori.

Upisivanje dakle se obavljalo pod pazkom tega trojstva, koje bi nagovaralo one, koji nisu bili tvrde vjere »šarenjačke«, da svoje dieto upišu u talijansku paralelu. Mnogi će reći zašto ne, ako je ta talijanski bolje razumiju? Ali mi tvrdimo, da od 40 djece niti 5 ih ne razumije ni »buka« talijanski. Drugi će možda opaziti, zašto ih ljudi stariji upisuju u talijansku školu? Zato, jer ih spomenuta trojica nagovarala i to radi toga, da djeca ne budu nikad ništa znala, a mnogi se pobojao, da se ga poslije smrti ne podkuje.

Poznato je, da se nije dopuštalo upisati u opatijsku školu djece, koja su ju jur polnila, i to radi toga, jer su ih roditelji namislili upisati u hrvatsku paralelu. Istrika je bila, da im stariji ne pripadaju obćini opatijskoj; ali kad se moralo nešto plaćati, onda se znalo te siromahe poiskati, da i oni polože koji forint, samo djecu za školu im se ne pozna, makar su u opatiji rodjena. Drugu pako djecu, pa bili od kuda mu drago, primalo se sasvim pripravno samo da idu u talijansku paralelu.

Mislimo, da se nigdje to ne zbiva, da se ljudi, koji nebi mogli položiti izpita za četvrtu školsku godinu mješaju u školske stvari. To se može dogadjati samo u Opatiji!

Kakav je bio do sada napredak u obih paralelah? U talijanskoj nikakav; jer ako se izmedju 45 djece jedno desetak i to po milosti napred propusti, to se ne zove napredak; jer do nami sam g. učitelj dopustit, da rečemo: što bi se moralo reći o napredku u onih školah, gdje njegovi sudrugovi imadu preko 100 djece, pa ih izgubi godinu možda desetak? U hrvatskoj paraleli bilo je napredak jako dobar, a uz dobru volju i nešto više strogosti, mogao je biti još bolji. A zašto ta razlika? Možda tkogod misli, da radi broja djece, t. j. da ih je bilo u hrvatskoj paraleli manje nego u talijanskoj, pa su djeca mogla bolje učiti. Nije istina, nego su u hrvatskoj razumjela ono, što se uče; ali nisu razumjela u talijanskoj, nego su buljila kao tele u nova vratu.

Ako je ovo istina, zašto g. učitelj, komu bi moralo biti do toga, da imade dobar napredak u školi, da svoj dobar glas neizgubi, zašto velimo ne zabruni, da se onako su starijimi postupa, kako su opatijski mudraci postupali već po drugi put na njegove oči kod upisivanja? Kao učitelj bi morao staviti roditeljem pred oči što je škola i kako se mora u školi učiti, a mislimo, da toga školski zakoni ne zabranjuju. Sramota je, da ljudi kao Šikić Jačić, Ferlan vode za nos tolike starije, kojim da su obećali, da će se u talijanskoj paraleli hrvatski podučavati, što se neće nikad dogoditi dok bude u Opatiji nekoliko razboritih ljudi, koji na svaki korak u opatijskoj školi strogo paze, jer nisu svoga imena pogazili, niti će biti nevredne sluge nevriednih gospodarah u Poreču i Pazinu. Valjda je gdjegod kakav zakon, koji će i njihove pravedne želje braniti.

Čemu talijanska škola u Opatiji? Da bude latinito, što je neki ludjak kazao, da se u Opatiji goje *»maccaochi di Lavranta«*.

Moretto.

Zahvala.

Srdačno se zahvaljujem ovim veleèastnomu ovomjestnomu svećenstvu, veleštovanim obćinskim poglavicami svemu ovomjestnomu pučanstvu, za mnogobrojne izkaze ljubavi i radosti prigodom proslave mojeg pedesetgodišnjeg misništva obdržavane u mojem zavičaju dne 24. listopada 1886. Osobito sam zahvalam veleèastnomu gosp. župniku Petru Dorčiću za krasnu propovjed izrečenu u toj prilici u ovomjestnoj župnoj crkvi. Nježnimi riečmi i poznatom vještinom, izazvao je on modju pobožnimi slušaoci mnogu suzu radostnicu. Hvala njemu i svima!

U *Baški*, 25. listopada 1886.

Nika Pajalić,
kanonik u Poreču.

Priposlano.[1]

Gosp. *Juri Križmanić-u*

u Kanfanaru.

Budući da nemožemo već dugo vremena primiti od Vas nikakva odgovora, primorani smo ovim putem obavjestiti Vas, da ako u malo dana ne platite for. 187,35 s kamatami od 11. rujna 1885. objaviti ćemo u ludjo u ovom te u drugom listu ave Vaše postupanje.

Trst, 20. oktobra 1886.

J. P. & Comp.

[1]) Za članke pod ovim naslovom neodgovara Uredništvo

Lutrijski brojevi

	dne 23. oktobra				
Trst	23	80	85	80	64
Linc	44	4	48	59	84
Buda	40	27	87	3	24
	dne 27. oktobra				
Prag	81	54	29	1	76
Hermanstadt	69	6	2	49	60
Lavov	11	18	33	8	82
Innsbruck	90	29	37	75	48

LA FILIALE
della
BANCA UNION
TRIESTE
s'occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo:
per Banconote
all'1/4 % con preavviso di 5 giorni
3 1/2 " " " " 12 "
3 3/4 " " a sei mesi fisso
per Napoleoni
2 1/2 % con preavviso di 20 giorni
3 " " " 40 "
3 1/2 " " " 3 mesi
3 1/2 " " " 6 "

Per le lettere di versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partire dal giorno 16. 25. aprile, il 25. maggio, 25. luglio e 25 ottobre a seconda del preavviso.
Trieste 13 Aprile 1886.

c) Warrants. 2—2—20

b) **BANCO GIRO**
abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la sera del medesimo giorno.*

Assume poi proprii corrispondenti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro la facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e diviso, nonchè dell'incasso *d'assegni, cambiali e coupons*, verso 1/4% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union
(Sezione Merci) s'incarica dell'acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warants. 1—2—12

!! Molim čitajte !!

Neobhodno potrebno za vsako kuću

jesu naša c. kr. patent. i u Londonu odlikovana od Phönix-srebra jedala, koja su nasamo radi svoje trajnosti i tvrdoće već takođjer iz zdravstvenih obzirah u porabi nenadkriljiva a i ukomu uvjek bjela tako, da se nakon **25** god. od pravog srebra nedadu razpoznati, što se može podkrijepiti sa tisuće zahvalah i priznanicah iz najviših krugovah, te koje nemožemo ovdje radi malena prostora priobćiti, al koja jesu P. N. obćinstvu u našem uredu na uvid. Budući imademo jedino mi skladište c. kr. patent. od phönix-srebra jedalah, to smo jedino mi u ugodnem položaju, slijedeća 54 krasna komada za nizku cienu od for. 0.50 nv odstupiti!

6 komad. jedalnih žlica od phönix-srebra najfinija vrst.
6 komad jedalnih vilica od phönix-srebra najfinija vrst.
6 komad krasnih noževah sa stol pravim anglez. oceljnim rezom.
6 komad od phönix-srebra desert ili žlica za dieu prva vrst.
6 komad od phönix-srebra žlica za kavu i čaj prva vrst.
6 komad od phönix-srebra žlica za jaja prva vrst.
1 » » » » žlica za juhu velko vrsti.
1 » » » » žlica za mliekо » »
6 » krasnih čašica za jaja.
1 » » posluga za papar ili stalor.
2 » » svietnjaka za sedam najnovija fasona.
6 komad F. cizelirana Victoriatablet po kineskoj gravieni.
1 komad najfinija ručni ili klavieni svietnjak nova fasona.

54 komada, koji jesu svakom stolu pravim ukrasom a stoji sve skupa samo for. 7.50 novč.

Naručbe primaju se uz gotov novac ili o. kr. pošt. pouzdanom i obavlja ih prvo c. kr. patent. tvorničko skladište phö ix-srebra J. SILBERBERG, Beč, Il. Antonsgasse N. 6.

(Jamstvo) Da ostanu bjela naša jedala od phönix-srebra jamčimo svim za 25 god, to domo za dokaz najbolje solidnosti naručbe koje nekonvenriraju u roku od 14 dana bez prigovora natrag uzeti.

Ujedno usliobađamo se ovim P. N. obćinstvo opomenuti, da navalj zamienili naša c. kr. patent. jedala od phönix-srebra sa onimi što su se sadnjih godinah tako nagio pod imenom Britanie-srebro pojavili radi toga molimo da se izbjegnu prevari neka se točni naslov označi. 2—1

Glavni zgoditk ovenut. **500.000 marakah.**

Oglas sreće

Za zgoditke jamči država.

Poziv na sudjelovanje kod

Lutrijskog srećkanja

koje garantira Hamburg iz kojeg će se stalna

9 milijuna 880,450 marakah

dobiti.

Zgoditci ove *unosne* novčane lutrije, koja sastoji polag imerta od samih 100 000 srećkah, jesu slieđeći: Najveći zgoditak jest 3— ovenut. 500.000 mar.

	marak.		marak.
Premija	**300,000**	20 zgoditak à	**10,000**
1 zgoditak à	**300,000**	40 zgoditak à	**5,000**
1 zgoditak à	**100,000**	100 zgoditak à	**3 000**
1 zgoditak à	**90,000**	333 zgoditak à	**2,000**
1 zgoditak à	**80 000**	512 zgoditak à	**1,000**
2 zgoditak à	**70 000**	808 zgoditak à	**500**
1 zgoditak à	**60.000**	150 zgod. à 390,200,150	
2 zgoditak à	**50 000**	31720 zgoditak à	**1 15**
1 zgoditak à	**30 000**	7000 zgod. à 124,100,94	
5 zgoditak à	**20 000**	8860 zgod. à	**62.40,20**
8 zgoditak à	**15,000**	skupno 55560 zgoditak	

ovakovih izadje sigurno u malo mjeseca u 7 odielah. Glavni zgoditak I. reda iznaša **50,000** mar., naraste u II. na **60.000** m., u III. na **70.000** m., u IV. na **80 000** m., u V. na **90 000** m., u VI. **100.000** m., i sa premjom od **300.000** eventualno **500,000** marakah. — Za prvu vucidbu, koja je službeno ustanovljena, stoji:

ciela orig. srećka 6 m. ili f. 3 60 a. vr.
pol » 3 » » » 1.80 »
četvrt » 1½ » » 90 nvč. »

te razpošiljam ove od države zajamčene originalne srećke (takovke zabranjene promese) sa vucidbenim naertom sa državnim grbom uz frankiranu pošiljku svute i u najdalje krajeve. Svaki sudionik dobije od mene nakon svake vucidbe listu zgoditaka badava. — **Vucidbeni naert** sa državnim grbom, na kojem se nalaze 6 ploči razdioba **zgoditakah** polag i razredah razpošiljam **unapred i badava**

Izplatu i pošiljku dobivenog novca šaljem sam izravno na interesante uz najstrožiju **tajnost.**

☞ Svaku narudžbu može se poslati **napuntcom** ili proporukom listu.
☞ Neka se dakle svatko obrati odmah radi brze vucidbe i to svakako do

30. oktobra t. g. pouzdano

na **Samuel Heckscher-a** senr., bankir i mjenjačnica u Hamburgu.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 2½%
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 2½%
3-mjesečni odkaz 3 %
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel
u bankah 2½% kamate na svaku svotu
u u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Pešta, Brno, Trapavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Graz, Hermanstadt, Innsbruck, Olotovac, Ljubljana, Salzburg bez troškovah.

Kupuja i prodaja
od dovisah, efektah, takođjer unovčanje kuponah uz ½% provizije.

Predujam
na varranto, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjesca.

Na otekle 5½% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povelju iznosa glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 53—25

Mokrota — mrzlota — na škodi!

Samo gld. 1.85

Za gospode! Za gospođe!

Nepromočljivo, gorko, trpežno in neobičajno cenо so moji gostokane, nenavadno poželjne

Meščanske jopice

za jesen in zimo, za gospode, gospe, dečke in deklice; vse po enaktej ceni samo f. 1 80 komad.

V zalogi imamo slavnoznanih »noščanskih« jopic sive, temne, motirane, drap, bordeaux, plavo in črne barve ter so za vsacega neobhodno potrebne. — Kdor nasi take janke je najboljše obvarovan mraza, hujtí i prilegajo se vsakomu životu, obleže redovito gorkoto in so neprecenljive vrednosti. Izvon ročnih sort po f. 1.25 imamo na prodaj za gospe še dve sort. finejši: 1—2

iz fine zephir volne:	iz zephir volne one to
samo gld. 2.85.	samo gld. 4.

Glede more zadostuje povedati je li stan velik, srednji ali majhen.

Razpošilja s poštnim povzetjem samo:
Julius Fokete, Versendungshaus in Wien V., Hundsthurmerstrasse 18/54.

Potem imamo v zalogi:

1200 komadov gorkih zimskih životnikov iz volne merino v različnih barvah, prepotrebnih za gospode in gospe I. kak. f. 1·40, II. kak. f. 1·20.

1300 komadov gorkih zimskih hlač iz volne merino, v različnih barvah, prepotrebne gospodom in gospém. I. kak. f. 1·40, II. kak. f. 1·20.

1000 komadov močnih in gorkih zimskih nogavic, za tri pare samo f. 1·95.

900 komadov specijalnih sukenj zagospe tricot, gostih in gorkih kakor kožuh z krasnim 3—5 vrstnim borduram in francoskim obšivom, poprej f. 5 sedaj samo f 1·70.

Razpošilja po poštnom povzetju jedino

J. H. Rabinowics

Wien, III., Hintere Zollamtsstrasse 3.

Voda Ofner Rákozy

braća Loser, Trst.

Prekrasno zdravilo najbolje i najnovije šalje prolietno zdravilo, koje je nuždno za osviežanje krvi i uzdržavanja zdravlja svakomu, koji mladomu toli staromu, jest od ovdašnjeg p. u obćinstva obljubljeni i visoko cienjeni

Ofner Rákoczy,

koji je stigao natrag sveže; svojimi vrlo bogatimi mineralnimi sastavinami premašavo ostalo *tu i tvrtemske gorčice*, stekno si je glas svuda od naj prvih liečničkih strukovnjakah tuđjih i domaćih, radi dobrote što se upotrebljiva kano svuobći domaći lek. Može se uvjek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i liekarnah.

Skladište u Trstu kod g. Glov. Gilija i kod vlasnika 18—25

Braća **Loser.**

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

for. 1·50

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—29 vecchio N.ro 4).

Počati 12 kaučuka

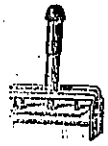

Najprikladniji žepni p. č t sa perom, olovkom i biljačkom.

samo for. 1·50

Samo gdje z pri počat fr. **1·20**

for. 1·20

Nadalje svakovrstne počate za obćinske, župne ltd. na ureda najfjetinlju cienu.

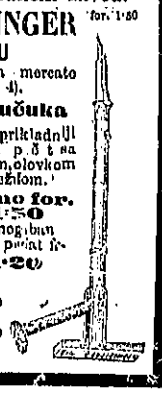

Nova trgovina

„Alla Fortuna"

(24—12)

ima

velik izbor postolah

i to sve domaću radnju, ništa prostoga, zajamčano i uz najfjetinlje cieno. Naručbe uz mjeru kao i popravci izvršuju se od meh i jaftina.

Postoli za muškarce for. 4.50—6.50, za ženske for. 3.50—5, za djecu uz sve cijene,

J. Barta Trst

Via Nuova, naproti liekarni Zanetti.

Hrvatska pjesmarica dobiva se kod našeg uredničtva po 15 nvč.

Senzacionalno oznanilo.

Uže 88 let obstoječa 6—6

ces. kralj. dež. priv.

tovarna preprog in kocev

poprej od Zihtenauerjeve vdove in sinov razpošilja iz svoje zaloge 5—

konjske plahte

100 cm. dolge, 130 cm. široke, nepokončljive bele temne barve, 3vih krajcev blizu 3 kilo težek kom. po **f. 1.—** a. v. Iste velikost najboljše vrsti » **1.50** »

Žveplenobarvane konjske plahte

s 5ostokratnimi plavo ali črnorudečimi krajo. blizu 3 metra dolge, 1 i pol m. široke, izvrstne baše, komad po f. 2,25. Te plahte so brez vsakega vonja, zelo goste, podnjeto se radi tega tudi za postiljno odejo in preproge ltd. — Dalje razprodajamo dostar je še kaj zaloge

ostanke preproga iz juta

najlepših barv 10—13 m. dolgo, ostanek **f. 3.20.** — Zastori iz dveh delov, jedne draperije in dve ompras po **f.1.70** a. vr. — Postiljne odeje po f. **1.50** a. vr. — Mizni prti **75** kr. a. v.

V zalogi je vsakovrstnih preprog.

Vse blago ki se razgrađuje je brez madežev in se za to **garantira.** — Nenajajoče blago se nazaj jemlje.

Razpošiljam v po poštnom povzetju.

Adresse vormals Lichtenauer's Witwe & Söhne

Wien, I., Rothenthurmstrasse 14.

Ljekarnička specialiteta
odlikovano

Ljekarne Udovicich

TRST - VIA FARNETO - TRST.

Paštilje nitričke kasic. Izvrstan lick proti grlenim bolestim, naših, promuklosti ltd. Mnogobrojne svjedočbe izdane vlastniku u toku od 10 god. o izvrstnom uspjehu, potvrđuju vaoma dobru djelastnost, bolju nego li je ikoji drugi lick slične vrsti. *Skatuja stoji 28 novč.*

Tinktura etero vegentabilna stalno sredstvo za izkorenjenje *kalih* in *krvih ostjuh*. Izjavljujem tinkturo očito, da sve ostale tinkture, koje nisu drugo nego li nesavršeno patvorina moje nadalje ljutih i stajnih uspjeha, kojimi se ja ponosim. Svaka *staklenica* nosi moju firmu a stoji u Trstu *novč. 60* izvan *80 nov.*

Eliksir za čišćenje zubih. Nepogrešivo sredstvo za očuvati od neugodna vonja iz ustjuh; ojačava zaxubnjake, uzdrži zube svietle i bieli i prieči bolesti; upotrabljuje se ako se g. dilje žlicu u pol čaše vode, čim se usta poperu. *Cieno 40 novč*

Prašak za čišćenje zubih Cr. Mialhe profesora medicinske fakultete u Parizu. Ovaj prašak ne služi samo za sačuvati bieli zube i za očistiti jih, jer i zaxubnjake, već djeluje svojimi razokužujućimi svojstvi da se u prebavno i dihajuće organe nemoćno žarodci kožnih bolesti i tako biva izvrstno preservativno sredstvo. *Skatulja 40 novč* 17—21

Naručbe ovršuju se odmah uz pošt. pouzeće

Umoljava se, da se piše naslov točno: **Ljekarna Udovicich. Via Farneto.**

Žrebanje uže v decembru

Kincsem srečke po 1 fr. 11 srečk le 10 f.

Glavna dobitka gotovine

for. 50.000 a. v.

10.000 f., 5000 f. po odbitku 20% | **4788** dobit.

Kincsem-srečke se dobé po

Lotterie-Bureau ogerskega Jockey-kluba: Budapest, Waitznerg 6

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandic.**

Tiskom **V. Doleneo**

Broj 44. U Trstu 4. novembra 1886. Godina XVI

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom raste malo stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na veliem arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nefrankovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 3.50 i 1.2 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Plemenita svrha — i poštena sredstva!

Držeći visoko svoje dostojanstvo, ono slavno predsjedničtvo nastavlja:

U zakonodavstvu pokrajinskom pokazalo je predsjedničtvo svoju radinost. Akoprem bijaše malo u, tomo smjeru uredjeno, presjedničtvo pozove skupščinu, gdje razloži svojim sučlanovom važnost agrarnoga pokrajinskoga družtva.

Isto tako zauze se družtvo, da se ustroje stalna mjesta občinskim tajnikom.

Al upravo ovim pokaza političko družtvo, da nije drugo no podružnica sl. Junte i da nebi radi stranačko disciplino ni za živu glavu odustalo od predlogah Junte. Joli to dostojno po družtvo, koje hoće, da i sliepcom pokuže sve svoje slobodoumlje?

Nama se čini, da nije to da se baš predsjedničtvo nije pokazalo dostojnim, da nosi zastavu i provadja program družtva. Ali sve je dobro čim se postizava svrha. Agrarno viđe je čisto talijanskoga smjera. Občine, osim malo iznimke, josu sve talijanske, zato treba osigurati činovnike a najpače tajnike, koji su duša cielo občine, — tim većina sada, pošto se već samo tlo izpod nogu izmiče; kad se nemože znati, dali će još sutra zapoviedati i pašovati.

Recimo, da i je stvar ova politična, al je ujedno i podla, jer se za osobe vežu cielo občine; jer će, da za nekakav sliepi smjer, robuje pučanstvo.

* * *

Govori se dalje o sjedinjenju Istre sa Trstom. — Ideja, se ta tek porodila iza kako Hrvati svoga i svačesa počiniše proti Talijanom!

Badava, ako se Talijan nepohvali nije mu pravo.

Proti toj političkoj sanjariji nebi imali što protuslovit, jer je ideja zdrava pa možda koristna i po nas, jer bi se bar na lahku ruku riešili poročko gospodo i zapovjedničtva ljudih, koji nisu ni svani ni kadri zapoviedati. U toj tožnji zvonli se jedna istina, koja govori na sva usta: mi smo slabi, treba nam pomoći od trščanske braće, da bolje uzmognemo tištiti i kvačiti »*il buon popolo del contado*«.

* * *

Zanimiva je pako osobito sliedeća izjava visokoga presjedničtva:

»Budući je poštovani Vitezić u sjednici od 14. marča prošle godine u bečkem parlamentu sa neistinitimi i izkvarenimi navodi i sa pogrešnim sudom kušao u visokoj kući i kod samo vlade, da krivo izvjesti o faktičnih odnošajih naše pokrajine samo da pobudi neslogu medju pučanstvom, predsjedničtvo u analognom dnevnom reda štampanom učinilo se i tuj tumačom javnoga mnienja, izjaviv svoje negodovanje i odbiv tako svaku solidarnost s *naše strane* i *s naše pokrajine* sa okrivljujućimi izjavami onoga poštovanoga, izročenimi u punom parlamentu«.

Zaisto nećemo pogrešiti ako kažemo, da su ovdje po gotovo smješni naši Talijani. Nesamo da ne dokazuju ono što vele, nego neznaju dapače niti logično govoriti.

Stalo gosp. Vitezića do vaših pohvalah! Da ga vi hvalite, ona Istra, koja je položila svoto poslanstvo u njegovo ruke, kadra bi bila zamraziti njega kako je zamrzila vas. Mi znamo, da je naš Vitezić rekao samo čistu istinu, da se nije poslužio ničim što bi kadro bilo probuditi to vaše mržnje u pokrajini. Čaval se čavlom izbija, zato izadjite na polje sa timi *vašimi istinami* i dokažite, da je laž ono što je on rekao.

Ali toga nikad nebude. Vam je najviše žao, što je poštovani Vitezić odkrio u punom parlamentu sva vaša nedjela. Težko vam je, da je to došlo do ušijuh vlade, i da se duleko saznalo za vaša junačtva.

Vaša nepouzdanica g. Vitezića najbolji je dokaz, da je on sviestno uradio, i da je govorio iz srca onim, koji ga u Beč poslaše.

* * *

»Moralo bi se bilo« — kažo dalje presjedničtvo — «malko pobrinuti za ekonomske ili gospodarske odnošaje pokrajine, a najpače pak za kmetsko stvari — ali predsjedničtvo, da je manjkalo i vremena i snage«.

Talijansko istarsko družtvo hvali se i tim, da je mnogo učinilo što je pornzdiclilo knjižice nekog Gazzotti-ja po Istri.

Ti novi naši spasitelji, čini se, da sve više šeparo. Neznamo kakva je ta knjižuica; valjda nespada u onu vrst razašiljanih po Istri pred nekoliko vremena, pod omotom »*mostro senza valore*?« Bit će valjda nešto sličnoga.

Na svaki način traži se, da se zavara taj neuki i prosti puk, te držimo, da i to mora biti neka nova mrcža, kao što je ona sa puškimi učitelji.

Sami izpovidaju, da nemogu ništa uraditi, pa ipak hoće, da se baca med puk, da se kvari što nije još pokvareno.

O poštenju takve svojte se više negovori, nego o modernoj vrsti duševnoga razsula — o demoralizaciji.

Srećni smo još pri tom, što naš puk timi novimi knjižicami i spisi političkoga družtva papar zavija, jer je uvidio, da se iz istih ništa pametna ni koristna naučiti nemože.

* * *

Mi — kažu dalje vriedni slugo — poslušasmo Trščane, koji zatrućiše od vlade novu univerzu talijansku u Trstu, ili barem pravoslovnu akademiju; nam se je pak još tek pridružila sestra »Unione« iz Gorice.

Zlatni je to sam naših protivnikah, ali sam, koji će se jedva izpuniti, jer bi to bila napram ostalim narodnostim najveća nepravda.

Carska vlada morala bi poznati narodne naše odnašaje. — U Primorju živi velika većina Slavenah, koji bi imali isto pravo, ako ne i veće, da traže takvu školu.

No pustimo protivnike neka sanjaju; oni će se već probuditi i naći izjalovljene nade. Osvjedočiti će se, da kao što moramo mi u našoj kući *tražiti tuđe ljude i provjačiti tuđu nauku*, da nije nepravedno, ako to i oni rade izvan svoje kuće.

* * *

Na lahku ruku dočopalo se predsjedničtvo lovor-vienca gdje govori, da su njihovi kandidati uspjeli u izborih

PODLISTAK.

Razgovor medju Lukom i Markom poslije lova na Poreščini.

Luka. Dobar večer Marko!

Marko. Bog daj prijatelju.

Luka. E, si štogodar danas nalovia?

Marko. Nisam brate baš ništa, cili dan t čim kuko vižte, našâ sam zeca i jarebice, a nijedne glave ustrilia nisam. Jutros na putu usretim neku babu, s kojom se malo pogovorim, i ja dim, da mi je ona načinila, da ništa neubijem. Znam dobro kad smo skupa govorili, da je držala levu ruku pod traversom, i uvik je ništo s prsti mišala, zato mislim, da mi je ona danas načinila. Ja sam se potle tomu domislia i odmah sam si postole priobuja, al je već prekasno bilo. Kada ja u lov grem, običavam staviti u pušku tri kuse od čavla i na pragu od kuće si postole priobuti, a jutros sam pošâ kako a glavom u torbi.

Luka. E moj dragi Marko, od sada naprid nenačini više baba ni tebi ni meni, nego te to gospode.

Marko. Kako vragu ćuš, da nam gospoda načine, kad oni u sliepariju neveruju?

Luka. Nete sliparijom ne, nego te zakoni, da nebude mogâ u lov ni kmet ni artižan, nego samo velika gospoda.

Marko. Kako to, ter dosada gre svaki, koj je upišan u lovačkom družtvu?

Luka. Ali unâprid nebude više tako; gospoda hoće, da nas pritisnu i utirnju u sužanstvo svoje, da budemo njihovi pokorni koloni, kakovi su kmeti u Italiji. Vidiš to je tako. Neko lito kad su naši ljudi izabrali deputate za našu dietu u Poreču, izabrali su i nekoga gospodina, koj mi se čini, da se zove »Skulcakani« (da nezamiri ako sam mu ime falia). On je učinila u dieti predlog, da svaki mora tašu plaćat, a gospoda druga to su odmah potvrdili i učinili su zakon. Za ovo lito stavili su tašu od 3 florina; za bulu 1 flor. to su 3; za oružni list 1 flor. to su 4, za supliku bulu od 50 soldi, to su 4.50, ki piše ta hoće najmanje 50 soldi, to ti je opet 5 florini.

Marko. Joh mene! to je previše za nas kmete.

Luka. Nežuluj se ne za 5 florini, drugo lito govore, da će se morati 25 for. plaćati za tašu. Pak da ljudi nemrzo na nje, govore, da je to štat učinia. Dakle ćeš još držat za gospodu?

Marko. Kad je tomu tako neću valjda!

Luka. Ako gremo tako naprid, još te nam staviti tašu na žonu i dicu, i još tko zna što te se izmislili.

Marko. Mi drugi lovci bi morali domisliti se na onoga gospodina, pak mu kakov dar poslati.

Luka. Ni potriba da mi zato skrbimo, su mu ga benj Motovunci dali.

Marko. Tko zna jeli bia dostojan one osobe, za takovu ljubav.

Luka. Aj vero je, jer će ju držati na pameti dokle je živ.

Marko. Sada I ja razumim, da te samo gospoda hoditi u lov, jer tko će plaćati na lito 25 forinti; nego ja, ako dođu kad ja stevru plaćam, ću ih nazad obrnuti.

Luka. Da oni delaju sve po italijanskom kopitu vidi iz toga, pošto se daju sada lovačke dopustnice za sva Istru, a to je za nje jako komodno, jer te tako mogi biti cesn dana na ovu stran Učke, drugih osan na onu. Ako naši ljudi brzo neprogledaju, mi ćemo biti tužni i brižni, a naša ta nas dica proklinjati u grobu ali morati te se izseljivati kako čine kmeti u Italiji.

Marko. Da, i ja sâm znam, da ondi je siromašno, težki da su predragi, stevre preveliko, da se nemore više živiti.

Luka. Istina je, da je va Italiji stevra mala, jer je ova zemlja velikih grcš, ali druge su plaćarije jako velike, pošto su svi kmeti koloni. Tako žele naša gospoda, da bude i kod nas. Tužan talijanski puk jako strada, sve što pridelu je za grofa, mora jesti polentu bez soli neimajuć više puta 50 centesimi za kilo muke, a to je naših 25 soldi. Radi velikog stradanja pojavila se je u Italiji ona bolest medju pukom, koju zovu »pellagra«. Od nje čovik postane žut kako sumpor, a napokon poludi i umre.

Marko. Ala Bože moj, nu što misle naša gospoda z nas učiniti, ter sve ono što je bolje i lipše je za nje.

Luka. Istina je, vidiš, i još ćeš viditi ako te Bog živo. Hoćeš dakle još se pačati s gospodom i snjima balotati?

Marko. Aj vero, varo neću nikad više.

Luka. I ja dim, da nećeš ako si pametan.

za rovinjsku obrtnu i trgovačku komoru.

Lahko je bogme prodrieti kad neima protivnikah.

Glede te kramarije rovinjske rokosmo već u svoje vrieme, da neima smisla za našu pokrajinu; — neima no povlastičah, koje ju nebi smjele ići, t. j., da šilje zastupnike u sabor, i da se o njezinom radu nikad ništa nečuje.

Došlo je dakle družtvo tudjer do pobjede kao sliepa kokoš do zrna. Stoga i kvočka koliko ga grlo nosi.

* * *

Mnogo dulja je prodika, koja govori o izborih za carovinsko vieće. Predsjedničtvo se dobro oružalo, zato nišani ravno na cilj.

Svatko, ma i nebio član, mora se pokoriti volji svemogućega predsjedničtva slavnoga pazinskoga družtva.

Nekakva domovina — više ono — da je u pogibelji; nitko nesmije, da kod kuće ostane; svatko mora, da glasuje i to samo za onoga, koga mu predsjedničtvo predloži, toli u občini, koli u izboru za saborc. Tko ostano kod kuće, taj samo koristi neprijateljom.

»Bit će to sjajan, svečan čas, u komu će se kako nikad prije potvrditi talijunstvo i bratstvo, treba stoga reda, discipline, komande.

Moramo stoga no samo ričeju nego i činom pokazati, da kad se radi, da se obrani jezik i kulturu, tu neprocienjivu baštinu naših otacah, da u Istri, smetnuv na stranu drugo razmirice o malekostih, obstoji samo *jedna velika stranka, stranka talijanska, kojoj* je na čelu političko adriatsko družtvo«.

To vam bijaše predtoča onih izborah, za kojo još svatko zna.

DOPISI.

Iz Rošćino, koncem oktobra 1886. Svaki put kad se tko oglasi iz ovih stranah u dičnoj »Našoj Slogi« uzvrpolje se naši Krnjeli i šaranjaci. A bogme imamo i zašto, znajuć, da se jih nemože nikad pohvaliti već samo karati i kuditi. Žao nam je tu gospodu, al mi nemožemo od manje u da jih opet neuščipnemo.

Mi tužni kmetovi neznamo nikad ništa o občinskih stvarih. Občinski načelnik, tajnik i blagajnik jesu sve pod jednom kapom, kao kakovo trojstvo u jednoj osobi. Pitamo li za nešto načelnika, on nam kaže, da imademo zastupnike, a kad pitamo ove, reku nam, da neznaju o čemu se radi, ni što se je zaključilo. Tako smo primjerice pitali zastupnike, koliko se plaća za svjedočbe od blaga, a ovi nam rekoše, da su oni o tom zaključili kako i staro zastupstvo. Kad smo pako pitali za to bivše zastupnike, ovi nam odgovoriše, da netreba platiti drugo nego 2 novčića za tiskanicu a kad mi na glavarstvo, zahtjeva se od nas za svjedočbu od goveda 10 novč., od ovce uzmu kojemu 1, kojemu 2 novčića. Tko goni n. pr. 100 glav ovacah na pašu ili trgovinu, tomu treba najprije platiti 2 for. za svjedočbe.

Kad se je radilo godine 1884. oko zemljištnih knjigah, bi zaključeno u sjednici, da se ima platiti od cielc particele ili od jednog dielа 2 novč., čim da će se trošiti na občinsku upravu. Na našoj mapi postoji oko deset tisućah particelah i više od pet tisućah dielovah, dakle ukupo do 15 tisućah, što bi iznašalo do 300 for.

Troškovah je bilo svega izmedju 50 i 70 for. a ostalo je preko 200 for., za koje neznamo kamo su se potrošili. Nedavno došao je kmet u dućan g. načelnika, te se u razgovoru potužio, da se mnogo na občini troši i zapitao ga, kamo je onaj ostatak od zemljištnih knjigah. Načelnik mu reče, da je to sve malo za potrebe, a kmet mu dometne, da bi valjda hotlo i sućah kad su mu premale stotine. U to vrieme bijaše občinskim tajnikom i blagajnikom načelnikov sin. Školska zaklada dobiva godimice nešto više od for. 150, a troškovi iznašaju 15—20 for., za ostatak neznamo kamo prodje.

Mjeseca julija držao je u školi izpit nadzornik g. Spinčić.

Istoga dana držala se sjednica školskoga vieća, te da je nadzornik zapitao načelnika, kamo se troši višak ovih novacah. On da mu je odgovorio, da se troši na občinsku upravu. Zapitan od nadzornika, tko li će graditi novu školu, odgovori mu, da će to občina.

Dobro je, neka gradi občina, al zašto se oni školski novci troše drugamo, il zašto plaćamo više nego li treba, pak se to upotrebi u drugu svrhu?

Tako Vam je kod nas žalostno budući da nemamo ljudih, koji bi za nas skrbili ili za nas se zauzeli.

Tužno Vam je osobito, u podobćini Dolenju Vas, gdje nemaju nikogn, koji bi se za onaj dobri puk zauzeo. Jedino u vrieme izbora doklati se tamo kakav Krnjel ili šaranjak, inače nepozna tamo puka nitko.

Proti učitelju g. Bekaru vikali su naši protivnici svega i svašta jer je učio mlade i odrasle, u školi i izvan škole, školske stvari, poljodjelstvo i sve što je dobro i korisno. Rovali su proti njemu dok mu je to donašlo, pak se ovdje nasitio i pošao u Lanišće.

Mi g. Bekara nećemo nikad zaboraviti, viekom biti ćemo mu zahvalni što nam je bio ne samo pravim učiteljem, već i dobrim savjetnikom i dobročiniteljem.

Šaranjaci su se veselili odlasku g. Bekara nadajuć se, da će novi učitelj puhati u njihovu tikvu; nu malo njim trajalo veselje. Čujemo naime, da će biti novi učitelj pravi nasilnik g. Bekara; da će ga slieditі u svemu, što je dobro lieno i korištno. Takav neće biti za stalno po volji šaranjakom, al briga puk za njo. Kad bi se njim hotjelo u tom zadovoljiti, trebalo bi pozvati učitelja iz Kalnbrije.

Primite g. uredniče za danas ovu tužaljku pak ćemo Vam se Vašom dozvolom *) opet oglasiti znajuć, da je dični Vaš list posvećen većinom istarskomu pučkomu-kmetu.

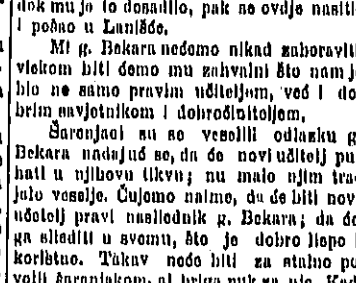

Franina i Jurina.

Jur. Ča je istina, da je baba izkrivila usta na neku školsku pršenu?

Fr. A sam čul sam, da se izbečila na nekoga školskoga špitora.

Jur. A ki zlodej njoj je pršal va tikvu?

Fr. No, no, tr ča nima morda znć; ča ne znaš, da *čača* nećc da joj se deca va talijanskoj školi šćavunski vade.

Jur. Dobro horme; i ta je s lojom namazana: kad šćavi moraju pod baketun zatajit svoj zujik.

Fr. Tr znaš, da va Poreču sve moru: *saltrochè croaterie del Don Mandić!*

* * *

Fr. Kamo te spet nosila neerića?

Jur. Jero dove že politika istrijana.

Fr. Trubilo, tr sam te videl va Središću.

Jur. Ča si ono ti bil na galarije naši glasi izpiševat?

Fr. Ja oni dva, ki ste dobili i ke je nesal doma va žepe starega prešidenta sin.

Jur. Kad smo već na ten pogovore, povej mi malo, ča je Popić va zemlju propal, da ga ni videt.

Fr. Govore, da mu je pred očima vajk *mračno* pak da se popela drži.

Jur. Aj je tamnije i mračnije na Buraju i o podne.

Fr. Znaš pak ti, ča delaju Marketto?

Jur. Bi rekli, da sardelice soli.

Fr. A Terrtajon?

Jur. Joče brišan i nariče za starom baljom.

Fr. Tr nima strota već ni burnusler.

*) Vaše su nam viesti uvjek dobro došle. (Ured.)

Pogled po svietu.

U Trstu, 3. novembra 1886.

Dne 29. pr. m. zaključilo je carovinsko vieće svoje sjednice. Otvorititi će se opet poslije božićnih blagdanah. U posliednjoj sjednici bijaše primljen carinski i trgovački ugovor sa Ugarskom.

Car i kralj Fran Josip boravio je dne 30. pr. m. u Ostrogonu, kamo je pošao, da čestita madjarskomu kardinalu primasu Simora, prigodom njegovo pedesetgodišnjice mašništva.

Austrijska gospodska kuća izabrala je dne 30. pr. m. nagodbeni odbor, koji se je odmah konstituirao, izabrav predsjednikom kardinala Ganglbauera, a zamjenikom predsjednika, kneza Schönburga. Na koncu sjednice proglasio je ministar predsjednik Taaffe u ime Nj. Veličanstva, da se carovinsko vieće odgadja.

Austrijski zemaljski sabori sastat će se, kako se javlja, 10. decembra. Sjeditba bit će vrlo kratka, jer će se morati svršiti do božića, pošto će se odmah iza novo godino sastati carev. vieće, da dovrši razpravu zakonskih osnovah o obnovi financijalne nagode sa zemljami krune ugarsko. Tako će sam, sabori jedva protresti odnosni pokrajinski proračun.

U Beču sastala se nedavno pod predsjedanjem ratnoga ministra konferencija, sastojeća iz viših gjeneralah i nekoliko štopskih častnikah, koja je imala stvoriti zaključak o uvodenju novoga modela pušakah u austrijskoj vojsci.

Iz Zagreba pišu, da su i tamošnji vladini krugovi pokunjeni radi odgovora madjarskoga kraljovinskoga odbora na predloge hrvatskoga kraljovinskoga odbora. Bečkim listovom pišu iz Zagreba, da ondašnji krugovi narodne stranke misle, da će se unatoč vladajućim opriekam postići sporazumak medju magjarskim i hrvatskim odborom najdulje do 12. novembra, te da će prvi predmet, koji će doći na dnevni red hrvatskoga sabora, biti izvješće kraljovinskog odbora.

U ugarskom državnom proračunu za god. 1887. uvrštono je pod stavkom X.: nutarnja uprava Hrvatske-Slavonije-Dalmacije sa 6,041.630 for. Ova je stavka za god. 1886. iznosila 5,999.120, dakle je za budućn godinu uvrštono 42.600 for. više.

Bugarsko veliko Sobranje otvoreno je dne 1. tek. mjeseca u 11 urah. Regenti Stambulov i Mutkurov, pročeni od ministrah stojahu na ostradi. Stambulov oslovio je skupštinu ovim govorom: Po odstupu Aleksandra I., prvoga bugarskoga kneza, prouzela je vlada upravu državnih poslovah. Vlada ulagala je čitavo svoje nastojanje u to, da obezbjedi mir i red, ona se je brinula za sigurnost zemlje i imetka bugarskoga puka, te je ujedno čuvala i njegovu čast; nadalje nastojala je, da spasi zemlju od pogibeljih, u kojo ju je bacio prevrat od 21. agusta. Vlada nije ni časka smetnula s uma najvažniji svoj zadatak, da naime sazove veliku narodnu skupštinu za izbor novoga kneza. Uzprkos tomu što je vlada privremena i što se je imala boriti sa osobitimi potežkoćami, obavljeni su izbori bez svake neprilike, te vlada radostno pozdravlja zastupnike naroda u starodavnom bugarskom carskom gradu, a uvjerena je, da će skupština izabrati takova kneza, koji će svoj život posvetiti interesom domovine, te narod dovesti do one visine napredka, koja će biti dostojna njegove historične prošlosti. Ovim proglašujem narodnu skupštinu otvorenom. Izprosimo božji blagoslov za naš rad. Živila nezavisna i slobodna Bugarska. Podpisani: Stambulov, Karavelov i Mutkurov.

Bugarskoj vladi svjetovano je, da se, želi li izbjeći okupaciju, pokori bezuvjetno caru a odgovornost za situaciju da svali na europske vlasti.

Iz Petrograda pišu, da je u pučanstvu pobudilo veliko zadovoljstvo, što su dvije ruske topnjače izasłane u Varnu. Kako se čuje, upućeni su zapovjedniei obajuh brodovah, da za slučaj, ako se porodi u Varni i najneznatniji nemir, izkrcaju momčad, posjednu mjesto, da tako preduzmu svako prolievanje krvi.

Kako se »Timesu« javlja iz Petrograda, došla je onamo deputacija iz Srbije, koja nastoji sklonuti rusku vladu, da podupire kod cara pad kralja Milana. Po istomu listu viećala je deputacija ponovno sa Katkovom.

Njemačka vlada natnula je u proračun za god. 1887. trošak za deset novih oklopnjačah.

Različite viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpušćeno . . . . Najdalje šest tjedanah poslije razpusta mora se naložiti novi izbor (§ 96 pokrajinskoga zakona, članak XVI. drž. zakona 5. marča 1862.) **Občinsko zastupstvo u Buzetu bilo je razpušćeno dne 5. augusta 1885. Novi izbori nisu biti danas obavljeni. Živio zakon!!**

Mlada misa. Pišu nam iz Poreča, da je tamo bilo redjen za svećenika dne 26. septembra t. g. Čeh, g. *Vilim Mareš*, rodom iz labske Tynice. Prvu sv. misu čitno je dne 28. septembra u stolnoj crkvi u Poreču. Mladomisnik nastupio je prvu službu kao kapelan u sv. Lovreču pazenatičkom a ujedno kao župe upravitelj u Gradini.

G. *Mareš* je svakako prvi Čeh, koji će naš narod u Istri podučavati u istinah sv. vjere, a mi se čvrsto nadamo, da on nije posliednji. Srdačno pozdravljamo brata sa slavenskog sjevera!

Književna pedesetgodišnjica. Kako javljaju zagrebački listovi, slaviti će gosp. *Iv. Kukuljević*, predsjednik »Matice Hrvatske« itd., koji je i u Istri dobro poznat, u nedelju 7. t. m. svoju književnu pedesetgodišnjicu, te ga kane ovom prilikom nekoja hrvatska književna društva, i naposc odbor »Matice Hrvatske« pozdraviti i svoje čestitke mu izreći. G. Kukuljević spada med naše još živuće najstarije i najzaslužnije književnike. Njegov književni rad počima s prvim nastojanjem oko narodno-književnoga preporoda i traje sve do danas neprekidno, tako da i sada neima jedne godine, da on ili po koju razpravu u rikardemijskom »Radu« ili po koju samostalnu knjigu nenapiše.

U nekih strukah, kao n. pr. u povjesti hrvatske umjetnosti neima on ni danas med hrvatskimi književnici takmaca, te naposc u ovoj grani hrvatskoga duševnoga života upravo je on onaj, koji je nas Hrvate svojim »rječnikom jugoslavenskih umjetnikah« cieloj Evropi prikazao. Mi nedvojimo, da će 7. t. m. ne samo zagrebački, već i sav hrvatski svjet jednomu od hrvatskih književnih veterenah učiniti počast, koju je on podpuno zaslužio.

Iz Sovinjaka pišu nam 28. pr m.: Javljamo Vam malko kasno, kako se je bila kod nas pojavila gadna kolera i kako smo se je riešili, nu ako je i kasno, neće biti prekasno.

Dne 13. septembra pojavi se prvi slučaj kolere i to u obitelji *Antona Vitolovića*, sastojeći od 15 članovah. U četiri dana oboljelo je u toj obitelji 11 osobah, od kojih su četiri umrle. Svatko si može pomisliti, koliko smo svi pretrpili straha i koliko bijaše tuge i nevolje u spomenutoj obitelji. Kuća Vitolovića stoji u sred mjesta te imademo sve Bogu zahvaliti, da se nije pošast prenesla i u druge kuće. Veliku hvalu zaslužuje i čestiti g. *Ivan Mantovan* iz Sovinjaka, koji uči medicinu u Gracu i koji je upravo u ono doba za sreću našu medju nami bo-

ravio. Neljoječ se pogibelji, ni iste smrti, polazio je po danu, i po noći bolestnike, davao njim ljekove, razkuživao kuću, posteljinu i ruhevinu; nadzirao i sam razkuživao ulice i trg, te nastojao na sve načine, da se pošast još više ne razširi i mjesto naše posve neokuži. Neka mu bude izrečena i na ovom mjestu najiskrenija hvala od svih Sovinjačanah.

I naš g. župnik pokazao je onom zgodom, koliko ljubi svoje ovčice, koje je u strašnom onom času pohađao, tješio, sv. sakramenti obskrbljivao, a kad bi napokon groznoj bolesti podlegle, do hladnoga jih groba spravdjao.

Mi sudimo, da je jedini uzrok, što se je kolera prenesla u Sovinjak taj, što se nije na Buzeščini pazilo ili nadziralo vršenje prepisah za vrieme kolere. Samo tri dana prije umrle su tri osobe od iste bolesti pod Buzetom. Njihova ruhevina prala se u rieci Mirni. Upravo u ono vrieme bijahu pune livade i sjenokoše ljudih, koji su travu kosili i sieno spravljali. Oni, koji bijahu kod kakvog vrutka vode, pili su istu, na ondje, gdje je radio stariji ali Vitolovića, nebijuše druge vode do one iz rieke. On je dakle pio tu vodu, te ga je odmah na večer ulovila ljiavica i drugi znakovi kolere, od koje je obolio on i 10 sukućanah. Da se je dakle više i točnije pazilo na rečene propise, nebi nas bila zasto pohodila ova grozna bolest. Ovo nam potvrdjuje staro iskustvo, da se vodom najlagljje širi kolera.

Iz Poreščine javljuju nam koncem pr. m. sliedeće: Po starom običaju pobrnula su i ljetos porečka gospoda grozdje od našeg kmeta kako njim se svidjelo. Tko za ung a tko iz prisiljena prijateljstva, izručio je svoje grozdje jedinomu ili drugomu trgovčiću u Poreču.

Uviđjamo već i sami, škoti smo nemarni i lošl gospodari, jer se bacamo nepromišljeno talijanskoj gospodi u naručaj. Pametniji kmetovi počeli su jur graditi konobe i kupovati posuđje pak pripravljaju doma vino, te ga kasnije drže prodaju. Ovo nije dakako gospodi po volji, al svaki mora najprije svoju korist tražiti. Što se nije već do sada tuko radilo, krivo je uz našu nemarnost i to, što je većina kmetovah trgovčidem dužna, pak oni zabljevaju čim dozrije grozdje, da njim se ga odmah dopolja. Grozdje kupe jeftino, cstane njim vino, rakija i drope, a kmet si otare noa i podje kudi praznim žepom.

Prva bi dakle morala biti briga svih nas kmetovah, da se čuvamo onih trgovčidah, koji nam daju skupo robu a pišu u svoje knjige što i kako njim je drago. Već imadamo skoro u svih mjestih po kojog domaćeg trgovca ili kojeg poštenog trgovca talijanskog jezika.

Potražimo dakle u svakom mjestu najprije naše trgovce, koji nas neće prevariti i ogulili. Ako nebima ovih, lad trebalimo nekakovne trgovce druge narodnosti, koji ne mrze nas, naš jezik ni naše narodne svetinje, i u samom Poreču imademo trgovca, koji neće pod živu glavu žmetu naškoditi. On znade, da ga mi seljaci nedemo provariti, pak nas rado poslužuje, lepo počeka i pošteno sasvim po stupa. U trgovini svojoj imade svega što nam treba a dokaz, da je pošten i pravedan napram nam kmetom, jest taj, što ga porečki talijančići radi uljudnosti i pravednosti mrze i preziru. Trgovac taj zove se Lovre Simčić, a mi svi, koji se kod njega služimo, jesmo s njim posve zadovoljni i za to ga preporučamo svim kmetovom na Poreščini.

Občinski izbori u Pazinu. Dne 3. t. m. pišu nam od tamo, da je pobjedila naša stranka u III. tiolu sa **469** glasovah proti **3** sarenjačko-krnjeiskim. Dne 3. t. m. glasovalo je za II. tielo 108 naših i nijedan protivnik. Izbori ovi, da se više u najvećem redu te neima dvojbe, da bi moglo biti proti istim ma sa koje strane prigovora. *Živili toli svietni birači!*

Škola u Novojvasi kod Poreča. Nedavno potužili se Novovašćani kroz naš list na tamošnju talijansku školu, u kojoj da njim djeca vrlo slabo napreduju. Već tada su zahtjevali, da njim se dade hrvatsku školu ako se želi, da bude u istoj dobar napredak. Porečki načelnik, doznav, da se Novovašćani uznemiruju radi lošeg napredka u školi, pozove neko nedelje do 50 občinarah k sebi, da jih upita kakovu bi želili školu. Na to mu odgovorili jedni, da učiteljica neodgovara svojoj zadaći a drugi rekli mu odlučno, da hoće imati hrvatsku školu. Prve umiri tim, da će on nostojati, da bude učiteljica bolje podučavala a drugim reče tobož začudjem: kako to, tà kod zadnjeg popisa puka upisali ste se svi za Talijane a kod zadnjih izborah pokazali ste se svi dobrimi Istrani, a sada tražite hrvatsku školu? Ovi mu na to odgovore, da su popis samo gospoda činila kako njim je bilo drago, *sprije, da je bilo onako, a sada hočemo gospodine, da bude ovako,* » odajekoše načelniku. Ovaj iznenadjen tim odgovorom reče: «A mi ako dete učitelja i školu hrvatsku, posegnite u žep i pladajte si ga svojimi novci,» i tim jih otpravi doma. Većina njih, nezadovoljna s tim odgovorom, potraži školskoga nadzornika, kanonika Pesante. Ovoga nenadjoše kod kuće jer da je bio dočuo, da će Novovašćani k njemu. Napokon su odlučili potražiti kot. kapetana g. Gumeru. Kad onj k njemu, eto ti g. nadzornika. Obojica reče kmetovom, da će poslije podne izvanredna posjetiti Novovašku školu, da idu mirno kući i neka šute. Došli su zbilja u školu i dadako našli sve u redu, premda djeca ništa neznadu. Zatudu su kmetovi opet prigovarali i protestirali; sve je ostalo pri staromu. Porečka *vlastodržitelja* pobijala je prošlog mjeseca navedene činjenice, al jih pobiti neće niti može.

U Novojvasi nije pop Hrvat niti Kranjac već Krnjel, a ovaj zašto neće spitirati za hrvatsku školu. Puk sam već uvidja, da nemože biti u tamošnjoj školi pravog napredka ako ne u onom jeziku, koj djeca govore i razumiju, a taj je *hrvatski*. Puk imade pravo zahtjevati, da mu se djeca podučaju u njegovom jeziku, pak će to pravo i zadobiti samo ako bude to ustrajno i neprestano zahtjevao. *Novovašćani! pitajte, dat će vam se, kucajte, otvorit će vam se.*

Sajam sv. Martina u Žminju. Občinsko glavarstvo javlja posebnimi oglasi, da će se uslied dozvole c. kr. namjestničtva u Trstu obdržavati u Žminju po starom običaju sajam sv. Martina dne 11. novembra t. g.

Ples i svaka druga slična zabava je strogo zabranjena.

Iz Kanfanara stiglo nam je izvješće o občinskih izborih nešto prekasno za današnji broj, što ostavljamo za danas osam dana. Ovuje spominjemo samo toliko, da su kanfanarski šarenjaci u dvih tielih nakon velikih neredah i nepravilnostih te uz pomoć rovinjske gospode i domaćih izdajnah pobjedili. Naši uložiše utok proti izborom pak, ako imade pravice i zakona na svietu, mora biti uslišan.

Raspisane su dvie službe za šumarske pomoćnike u Primorju. Plaća iznosi na godinu for. 300, za pisarnu for. 10 osim toga za službena putovanja. Molbe valja uložiti c. kr. namjestničtvu u Trstu do 20. t. m. Prednost imaju podčastnici sa certifikatom.

Iz Lovrana pišu nam dopisnik: Ja bi Vas, gospodine uredniče, u svilu obukao, kad bih mogao, za ono što ste napisali u Vaš velecienjeni list na obranu moju o našem učitelju. Na njega moralo je silno djelovati, jer je bio izdegnuto iz Lovrana odmah iza onoga a ni sad nije ga nigdje vidjet.

Rekao je bio, da neće odgovarati svojemu staromu i dobro mu poznatomu progonitelju. A ja tu odgovaram i gospodine učiteljue učinite Vašu svetu dužnost, pak evo moje glave, ako ćete imati nit jednoga progonitelja. Slušajte ljudi, gdje se dva tri sastanu, pak ćete čuti kako se tuže, da djeca malo ili ništa znadu, osobito oni izvan grada. Čovjek bi i nehotice morao pomisliti, da Vi nemarite za nje, pak da se u obće radi prema receptu pokojnoga Cudera, kako bi naime naši vanjšćaci ostali u neznanju, te kako bi došli posve pod papuče gospode gradjanah, saveznikah klike porečko-pazinske. Koliko je izvanjskih, koji bi kad knjigu otvorili i s nje se štogod učili, koliko jih je koji bi mogli u crkvi iz molitvenika moliti? Nemogu, jer neznadu čitati. Škoda za vrieme, koje su u školi potratili. A koliko je djece s kojimi ste riedko usta otvorili, koji, kako su dolazili u školu tako su izlazili iz nje?

Nove mjere su već deset godinah za vedene, pak ima i sad sila djece, koja neznadu koliko ima gramah u kilogramu.

I pjevanje bi se imalo učiti u školi. Al kako su naša djeca napredovala u pjevanju, bilo crkovnom bilo svjetovnom? Na orguljah nismo jih čuli, a Vi ste ipak orguljuš već kakvih 15 godinah. A kako se kod nas na orguljah pjeva? Da ustanu iz svo hladnih grobovah Barc, Čukado, Papa i drugi, koji su u crkvi bez orguljah pjevali, pa da čuju današnje pjevanje, oni bi se za stalno povratili u svoje grobove.

Neću da danas već duljim, prem bih imao još štogod i o učitelju i o učiteljici. Hoću još samo upozoriti našega gospodina podešlara, koji i na Volosko zaradi školskih stvarih hodi, nek pazi što se u školi događja i što rade učiteljske sile. Inače bi se moglo i opet dogoditi, da kogod piše u javne novine, kako je ono pisao prošloga marča, eda odstrani poznate mu škandale u Lovranu, koji škode školskoj stvari. U ostalom neće vanjski šćaci nit više ni biliti, pa koliko njim bio Benjamin gospodin učitelj.

Hrvat. akademičko društvo «Zvonimir» u Beču. Odbor ovoga družtva konstituirao se ovako: stud. juris. Vladimir Kovačević, predsjednik; stud. med. Angjelko Brunšmid, podpredsjednik; stud. med. Franjo Zbierzchowski-tajnik; stud. phil. pop Nikola Ribičić, tajnikov zamjenik; stud. phil. Franjo Gilming, blagajnik; stud. med. Mato Juraković i stud. med. Bogoslav Mažuranić, odbornici; stud. med. Josip Bartulić i stud. med. Baldo Biblica, odbor. zamjenici.

Parobrodarska plovitba započela je ovih danah medju Mljetom, Tratom i napadnimi lučarskimi lukami. Parobrod putuje iz Mljetskah, gdje se izdaju putni listovi, jednom na dočan, za Trst, Piran Umag, Cittanovu, Poreč, Rovinj, Fažanu i Pul. Iz Mljetskah odlazi parobrod svake subote, u Trst dolazi svakog ponedeljka. Iz Trsta odlazi svakog utorka a dolazi u Mljetke svakog četvrtka.

Kolera u Trstu. Ovodanjt magistrat je prestao izdavati dnevni bulletin o koleri pošto je ista — Bogu hvala — skoro posvema izčeznula, — dudino u okolici grada pojavi se još po koji slučaj, no nadamo se, da će i to za koji dan posve prestati.

Mornarica pojedinih država. Francuska ima: 568 ratnih brodovah (39 oklopnjačo), 15,223 broda u 895 parobrodah; Engleska: 520 ratnih brodovah (69 oklopnjačah), 24,654 broda u 6.001 parobrod; Ruska: 301 ratni brod (39 oklopnjačah) 9.930 brodovah u 204 parabroda; Španja: 134 ratna broda (7 oklopnjačah) 2.937 brodovah a 420 parobroda. Njemačka: 97 ratnih brodovah (27 oklopnjačah), 4.257 brodovah a 650 parobrodah. Austro-Ugarska: 89 ratnih brodovah (11 oklopnjačah); 2.316 brodovah a 138 parobrodah. Amerika: 87 ratnih brodovah (19 oklopnjačah), 9.3263 brodovah a 5.399 parobrodah.

Ružično ulje u Bugarskoj. Ovogodišnja berba ružah na Balkanu zakasnila je uslied nepogodna vremena, a i manje ih se je nabralo, nego li je to bivalo prijašnjih godinah. Ciena kilogramu najboljega ružičnoga ulja iznosi 920 franakah. Godine 1882. stojalo je kilogram ružičnoga ulja 1428 franakah, a najniža ciena tečajem dvanaest godinah bila mu je 853 franakah. Neobična skupoća razjasnuje se tim, jer za kilogram ulja treba ružah, nabranih za nepogodna vremena 4.000, dočim onih nabranih za pogodna vramena samo 2.000. U Bugarskoj buvi se obradjivanjem ružah do 140 občinah u okolini Kazanlika, a sliu se po polju.

Lutrijski brojevi

dne 30. oktobra

Beč	18	53	50	22	21
Grac	14	3	34	42	30
Temešwar	3	86	83	44	9

dne 3. novembra

Brno	63	3	51	2	44

Tršćanska burza

dne 3. novembra

Austrijska pap. renta	for.	83 50 do	for. 83.60
Ugarska " "	"	92 50 "	" 92.65
Ista u zlatu 4/4	"	103.65 "	" 103.75
Dionice nar. banke	"	878 "	" 879
" kredit-banke	"	288.— "	" 289.—
Talijanska renta	"	99.1/4 "	" 99.3/5
London 10 lirah sterlinah	"	125.1/2 "	" 125.3/5
Napoleoni	"	9.87 "	" 9.89 1/2
C. kr. cekini	"	5.89 "	" 5.90
Državne marke	"	61.60 "	" 61.75
Iste francezke	"	49.75 "	" 40.—
Talijanske lire	"	49.60 "	" 49.91

Zahvala.

Svim čestitim *Gologoričanom*, koji su mi izkazali prigodom mojeg ulaza u ovu župu toliko ljubavi i odanosti, izričem ovim putem najsrdačniju hvalu.

Gologorica 1. novembra 1886.

Bartul Vitezić
župnik

Priposlano*)

Sl. ravnateljstvu pošte i brzojava

u *Trstu*

Godine 1877. bijaše poznati g. *Giovanni Matteo Grossich*, c. kr. poštar u Draguću od c. kr. kotarskoga suda u Buzetu *radi prevare* odsudjen. Obće se već tada očekivalo, da će to sl. ravnateljstvo po zakonu postupati proti podcdjenomu službeniku. Od tada prošlo je jur *osam* godina, a koliko je podpisanim poznato, nije se proti odsudjenomu radi prevare do sada ništa poduzelo.

Radi toga obraćaju se podpisani tomu sl. ravnateljstvu upitom, da li mu je poznata navedena odsuda g. Grossicha, i ako je, koje li misli koraka proti njemu poduzeti.

Na Buzeščini mjeseca novembra 1886.

Više občinarah.

*) Za članke pod ovim naslovom neodgovara Uredničtvo

Izjava.*)

Tri do četiri moja osobna protivnika i dva poslovača hrvatskih neprijatelja raznose svakojakih krivih i protuslovnih glasova o mojih nazorih i nakanah tolikom tvrdokornošću, da so dutim prisiljen stupiti pred javnost ter očitovati, da sam ja pristaša načela i temeljnih nauka talijanskoga pisca Aleksandra Manzonia. Želi li dakle tkogod saznati što ja mislim i dutim kao čovjek i kao Hrvat, neka pročita i prouči ovo spise, što ih je Manzoni izdao u zreloj dobi, t. j. poslie g. 1810.

Na *Ricci* na dušni dan 1886.

Josip Martinolić
profesor na c. kr. hrvatskoj gimnaziji riečkoj.

*) Za članke pod ovim naslovom neodgovara Uredničtvo

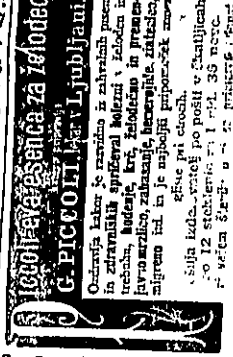

G. Gavr. Piccoli-ju, ljekarniku u Ljubljani.

Na zahtjev potvrdjujem, da sam Vaš evlet za želudac, kojeg sastavine su mi dobro poznate, uspješno rabio u mnogo slučajevah proti bolesti u želudcu i zlatoj žili.

Ljubljana mjeseca januara 1884.

Dr. Emil vitez pl. Stöckl
c. k. tajni svjetnik i armadski zdravstveni izvanitelj.

Podpisani potvrdjuje, da lina želudačnu esenca ljublja iskoga lekarnika Piccoli-ja bitno i pređudne zdravstveno medi. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne župnije; komać da prodo dan, da ne bi tko dobar k meni, te me prosi za jedan staklenicu želudačne esence, kojih imam uvick nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plominj, Primorje.

Antirrheumom najbolje zdravilo proti prohladi, kostobolji, oslabi dolavnih dutilah, bolostim u križu i u prsih, prohladnim bolostim u glavi i u zubih. Staklenica 40 nč.

Pastile santoninske; (kološci proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatulica 10 nvč. 100 komadičah 50 nvč. 1000 komadičah 2 for.

Sallalne pastile proti prehladjenju najbolja pomoć proti davici (difteritis), plućnim, pranim i vratnim bolostim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.

Zeliščni prašci sirup. Ta iz ljekovitih biljnah izdjelani sirup rabi se a najboljim uspjehom proti svim pranim i plućnim bolestim, zaslađenju, kašlju, hripavosti, dušljivomu kašlju itd. Odrašćeni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličic. Staklenica 30 n.

Tu navedena, kako i sva druga ozdravilna se uviek friške dobe u lekarni 30—33

G. Piccoli-ja
«pri angelu»
Ljubljana,
Dunajske cesta,
gdje se naručbe odmah po poštanskom pouzeću izvršuju.

Hrvatska pjesmarica dobiva se kod našeg uredništva po 15 nvč.

Najnovije iznašašće.

Novoizumljeni impegnirani nepromočlivi

Konjski gunjevi

Ovi konjski gunjevi impegnirani su posebnim, c. kr. austro-ugarskim poviašćenim odlikovanim preparatom a usljed toga čuvaju protiv svakoj vlagi.

Ovi gunjevi prokušani su od poznatih strukovnjakah i kao osobito **praktični, dugovječni i nepromočlivi** pronadjeni a ktomu imade taj posebno privilegirani preparat i to svojstvo, da gunjevom sve uništujući moljci ništa neškode.

Ovih gunjevah sa raznoboinim prugami vrlo deboli i vunasti, 190 Cm. dugački i 130 Cm. široki, stoji komad for. 2.25

Impegnirani, nepromočljivi, žutobojasti gunjevi za kočije sa šest raznih prugah, vrlo deboli, 195 Cm. dug. čki, 130 Cm. široki for 3.—

Obični konjski gunjevi sjedobojni i bojadisanimi prugami, 190 Cm. dugački, 130 Cm. široki for. 1 75

Gunjevi za kočije, 190 Cm. dugački i 155 Cm. široki, komad for. 2 80

Naručba obavljaju se uz gotov novac ili pouzećem a upravljaju se na

Waarenhaus

„Zur Monarchie"

Wien, III., Hintere Zollamtstrasse Nr. 9

Senzacionalno oznanilo.

Uže 88 let obstoječa 6—6

ces. kralj. dež. priv.

tovarna preprog in kocev

poprej od Zilstonavrjeve vdove in sinov razpošilja iz svoje zaloge 6—

konjske plahte

100 cm. dolge, 190 cm. široke, nepokončljive baše temne barve, živih krajevv tilau 3 kilo težek kom. po **f. 1.—** a.v. ista velikost najboljša vrsti **1.50**

Žveplonobarvano konjsko plahto

s šestokratnimi plavo ali črnorudečimi krajo bilzu 2 metra dolg, 1 i pol m. široko, izvrstno blago, komad po f. 2.25. Te plahte so brez vsakega vonja, zelo goste, podajejo se radi tega tudi za postavljeno ostrejo in preproge itd. — Da je razprodajanje dokler je še kaj zaloge

ostanke preprog iz juta

najlepših barv 10—18 m. dolgo, ostanek **f. 3.20** — Zastori iz dveh delov, jedno draperije in dvo empras po **f. 1.70** a. vr. — Poste jun odeja po f. **1.50** a. vr. — Mizni prti **25** kr. a. v.

V zalogi je vsakovrstnih preprog.

Vse blago ki se razpradaja je brez madežev in se za to **garantira.** — Nenajdejoče blago se nazaj jemlje.

Razpošiljatev po poštnem povzetju.

Adresse vormals Lichtenauer's Witwe & Söhne

Wien, I., Rothenthurmstrasse 14.

Voda Ofner Rákozy

braća Loser, Trst.

Prošetno zdravilo najbolje i najuspješnije proljetno zdravilo, koje je nuždno za osviježenje krvi i uzdržavanja zdravlja svakomu, koji mladomu toli staromu, jest o i ovdašnjeg p. n. občinstva obljubljeni i visoko cienjeni

Ofner Rákoczy,

koji je stigao netom svježi svojimi vrlo bogatimi mineralnimi sastavinami premašava ostalo *in i tuzemske gorčice*, steklenice jo glas svuda od naj prvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domaćih radi dovrote te se upotrebljava kano sveobći domaći lik. Može se uvjek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i lekarnah.

Skladište u Trstu kod g. Giov. Ditta i kod vlastnika 10—20

Braća **Loser.**

!! Molim čitajte !!

Neobhodno potrebno za vsaku kuću

jesu naša c. kr. patent. i u Londonu odlikovana od Phönix-srebra jedala, koja su nosamo radi svoje trajnosti i tvrdoće već tako ljepe iz zdravstvenih obzirah u porabi nenadkriljiva u ktomu uvjek bijela tako, da se nakon **25 god.** od pravog srebra nedadu razpoznati, što se može zahvaliti i priznanih iz najvišjih krugovah, te koja nemožemo ovdje radi malena prostora priložiti, ai koja jesu P. N. občinstvu u našem uredu na uvid. Imadoć imademo jedino mi skladište c. kr. patent. od phönix-srebra jedalah, to smo jedino mi u ugodnom položaju, skladišta 84 krasna komada za nizku cienu od for. 0 50 nv odstupiti

6 komad, jedanlih žlica od phönix-srebra najfinija vrst.

6 komad jedanlih vilica od phönix-srebra najfinija vrst.

6 komad krasnih noževah za stol pravim anglez. srebrnim rosom.

6 komad od phönix-srebra dosert ili žlico za dlaku prva vrst.

6 komad od phönix-srebra žlico za kavu i čaj prva vrst.

6 Komad od phönix-srebra žlico za juho prva vrst.

1 „ „ „ „ žlica za juho teške vrsti.

6 „ krasnih čašica za juho.

1 „ poslpač za papar ili slador.

2 „ svietnjaka za salom mjinovija inanina.

6 komad F. cizolirana Viktorialablet po kinesku graviran.

1 komad najfinji ručni ili klavirni svietnjak nova fasona.

84 komada, koji jesu svakom stolu pravim ukrasom a stoji sve skupa samo for. 0 5 i novč.

Naručba primaju se uz gotov novac ili o. kr. pošt. pouzećem i obavlja ih prvo c. kr. patent. tvorničko skladište phönix-srebra J. SILBERBERG, Beč, II. Antonagasse N. 6.

(Jamstvo) Da ostanu bjela naša jedala od phönix-srebra jamčimo ovim za 25 god. to domo za dokaz najbolje solidnosti naručba koja nekonvenirala u roku od 14 dana bos prigovora natrag uzeti.

Ujedno ustobadjamo se ovim P. N. obćinstvo opomenuti, da novaiji zamienili naša c. kr. patent. jedala od phönix-srebra sa onimi što no su sa raznijih gradovah tako nagle pod imenom Britania-srebro pojavili radi toga molimo da se zbjegne prevari neka se točni naslov označi. 3—3

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

for. 1·80

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—40 vecchio N.ro 4).

Pečati iz kaučuka

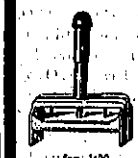

Najpriklađnji žepni, p ši sa perom, olovkom i bilješkom.

samo for. 2·50

Samogljiva z pni pečat fr. **1·20**

for. 1·20

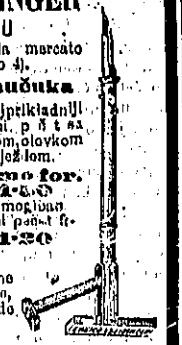

Nadalje svakovrstne pečate za oblinsko, župne itd. ur. uredo. najfinjiuju cienu.

Mokrota — mrzlota — no škodi!

Samo gld. 1.85

Za gospode! **Za gospe!**

Nepremočljivo, gorko, trpežno in neobičajno cuno se moj go stotkana, nenavadno priložna

Meščanske jopice

za jesen in zimo, za gospode, gospe, dečke in dekliee; vse po enakej ceni samo f. 1 80 komad

V zalogi imamo slavnoznanih „moščanskih" jopic sivo, temno, modrano, drap, bordeaux, plavo in črne barve tor se za vsakega neobhodno potrebno. — Kdor nosi tako janko je najboljše obvarovan mraza, kajti prilegajo se vsakemu životu, obdrže rodovito gorkoto in so nepreceniljive vrednosti. Izvon rednih sort po f. 1,85 imamo na prodaj za gospe še dve sort. finosti:

Iz fine zephir volne samo gld. 2.35.	Iz zephir volne obšito samo gld. 4.

Glede mere zadostuje povedati je li stas velik, srednji ali majhen.

Razpošilja se poštnim povzetjem samo:

Julius Fekete, Versendungshaus in Wien

V., Hundsthurmerstrasse 18/34.

Potem imamo v zalogi:

1200 komadov gorkih zimskih životnikov iz volne merino v različnih barvah, prepotrebnih za gospode in gospe I. kak. f. 1·40, II. kak. f. 1·20.

1300 komadov gorkih zimskih hlač iz volne merino, v različnih barvah, prepotrebno gospodom in gospem. I. kak. f. 1·40, II. kak. f. 1·20.

1000 komadov močnih in gorkih zimskih nogavic, za tri para samo f. 1·95.

900 komadov spodnjih sukenj zagospe trpeč, gostih in gorkih kakor košuh s krasnim 3—5 vrstnim borduram in francoskim obšivom, poprej f. 5 sedaj samo f 1·70.

Razpošilja se po poštnem povzetju jedino

J. H. Rabinowics

Wien, III., Hintere Zollamtstrasse 9.

Nova trgovina

„Alla Fortuna"

(34—12)

ima velik izbor postolah

i to sve domaća radnja, ništa prostoga, znamčeno i uz najfinije cijena. Naručbe uz mjeru kao i popravci izvršuju se odmah i jeftino.

Postoli za muškarce for. 4.50—6.50, za ženske for. 3.50—5. za djecu uz sve cijene.

J. Barta Trst

Via Nuova, naproti ljekarni Zanetti.

Glavni zgoditak. event.	Oglas	Za zgoditke jamči država.
500.000 marakah.	**sreće**	

Poziv na sudjelovanje kod

Lutrijskog srečkanja

koja garantira Hamburg je kojeg će se stalno

9 milijuna 880,450 marakah

dobiti:

Zgoditci ovo *unosne* novčane lutrije, koja sastoji polag naputa od samih 100 000 srećakah, jesu sliedeći: Najvećí zgoditak jest 4— ovent. 500.000 mar.

	marak.		marak.
Premija	300,000	50 zgoditak á	10,000
1 zgoditak á	300,000	56 zgoditak á	5,000
2 zgoditak á	100,000	100 zgoditak á	3 000
1 zgoditak á	90,000	253 zgoditak á	2,000
1 zgoditak á	80,000	512 zgoditak á	1,000
2 zgoditak á	70,000	806 zgoditak á	500
1 zgoditak á	60,000	150 zgod. á	200,200,150
2 zgoditak á	50.000	31790 zgoditak á	125
1 zgoditak á	30 000	7000 zgod. á	124,100.04
6 zgoditak á	20,000	8850 zgod. á	67,20,20
8 zgoditak á	15,000	skupno 50550 zgoditak	

ovakovih izadja sigurno u malo mjesecih u 7 odkinah. Glavni zgoditak I reda iznaša **50,000** mar., naravno u II. na **60,000** m., u III. na **70.000** m., u IV. na **80 000** m., u V. na **90,000** m., u VI. **100.000** m., i sa premijom od **300.000** ovaj iznosi **500,000** marakah. — Za prvu vucidbu, koja je službeno ustanovljena, stoji:

cieli orig. srečka 6 m. III f. 3.60 n. vr.
pol „ 3 „ „ 1.80 „
četvrt „ 1½ „ „ 90 nvč. „

te razpošiljam ove od države zajamčena originalne srečke (nikakove zabranjene promese) sa vuciidbenim naertom sa državnim grbom uz frankiranu pošiljku svuda i u najdalje krajeve. Svaki sudionik dobije od mene nakon svake vucidbe listu zgoditka badava. — **Vucidbeni naert** sa državnim grbom, na kojem se nalazo 6 ulokei razdioba **zgoditakah** polag i razredah razpošiljam **unapred** i

badava

Izplatu i pošiljku dobivenog novca šaljem sam izravno na interesente uz najstrožiju **tajnost.**

Svaku naručbu može se poslati **na-putnicom** ili proporaka u listu.

Neka se dakle svatko ebsati odmah radi brze vucidbe i to svakako do

30. oktobra t. g. pouzdano

na **Samuel Heckscher-a** senr. bankir i zajmodajnica u Hamburgu.

Žrebanje uže v decembru

Kincsem srečke po 1 fr. 11 sreček le 10 f.

Glavna dobitka gotovine

for. 50.000 a. v.

10.000 f., 5000 f. po odbitku 20% | 4788 dobit.

Kincsem-srečke se dobé po

Lotterie-Bureau ogerskega Jockey-kluba: Budapest, Waitzner G

Ljekarnička specialiteta

odlikovana

Ljekarne Udovicich

TRST - VIA FARNETO TRST.

Paštilje nitričke kasie. Izvrstan lick proti grlenim bolestim, kašlju, promuklosti itd. Mnogobrojne svjedočbe izdano vlastniku u toku od 16 god. o izvrstnom uspjehu, potvrdjuju vcoma dobru djelatnost, bolju nego li je ikojl drugi lick sličnc vrsti. *Skatulja stoji 25 novč.*

Tinktura etero vegentabilna stalno sredstvo za izkorenjenje *kalkulin kurtih ocijuh.* Izjavljujem tinkture očito, da sve ostale tinkture, koje nisu drugo nego li nesavršeno patvorina, moje nedaju sjajnih i stalnih uspjeha, kojimi se ja ponosim. Svaka *stakleuica* nosi moju firmu a stoji u Trstu *novč. 60* izvan *80 nov.*

Eliksir za čišćenje zubih. Nepogrešivo sredstvo za očuvati od neugodna vonja iz ustjuh; očnčava zazubnjake, uzdrži zube svietle i bicle i prieči bolesti; upotrebljuje se ako se ga uilje žlicicu u pol čaše vode, čim se usta poperu. *Ciena 40 novč*

Prašak za čišćenje zubih Cr. Mialhe profesora medicinske fakultete u Parizu. Ovaj prašak ne služi samo za očuvati bielo zubo i za očistiti jih, jačeć zazubnjake, već djeluje svojimi razokušujućimi svojstvi da se u prebavne i dihajuće organe neunose žarodci kužnih bolesti i tako biva izvratno preservativno sredstvo. *Skatulja 50 novč* 18—21

Naručbe cvršuju se odmah uz pošt. pouzeće

Umoljava se, da se p'še naslov točno: **Ljekarna Udovicich. Via Farneto.**

Izdavatelj i odgovorni urednik .. Mandić.

Tiskom V. Dolenca

Broj 45. U Trstu 11. novembra 1886. Godina XVII

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom raste male stvari a nesloga sve pokvari" Nar. pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč. ; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom uputnicom (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako su izvana napisane: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 12 za pol godine. Izvan carovine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Občinski izbori na otoku Krku.

Prošlog mjeseca obavili se na otoku Krku občinski izbori u dvih novoustrojenih občinah, t. j. u občini Punat i občini Krku. Dopisnik naš izviestio nas je o uspjehu tih izborah, što smo priobćili u 43. br. našog lista a danas idemo, da malko pobliže upoznamo naše čitatelje sa samim uspjehom i važnošću tih izborah.

Kao svuda u Istri, tako su naši narodni protivnici kod arondiranja občinah i na istarskih otocih prikupili oko talijanaških ili poitalijančenih gradićah, izvanjsko čisto hrvatsko podobćine. Pri tom njim bijaše jedina namjera ta, kako će moralno i materijalno interese do tada još žalibože neuka i neosviešćena hrvatskog pučanstva Istre stopiti sa interesi ročenih gradićah, kako će uvjek poslušan i podložan naš puk još čvršće uza se privezati, da ga tako lišе njegovo slobode, jezika i narodnosti. Nedšisti taj posao uspjevao njim skoro punih 15 godinah.

Izvanjsko podobćine nosilo su mirno i strpljivo sve terete občinarah neuživajuć nikakvih pravicah, dočim su gospoda u gradovih bahato i nemilosrdno vladala. U gradićih dizalo se školo, pločali putovi, gradili zdenci i vodovodi, uvadjala razsvieta, ustrajale muzike i slična poučno-zabavna družtva a narod naš na vanjšćini ostao je bez svake poduke, ubijao se po loših i podrtih putovih, trovao se blatnom i smradnom vodom, u obće živio je najkukavniji život. Snašao je biednik dugo ljudsku nepravdu, al mu napokon dogorilo do nokatah, te uvidiv kamo ga vodi talijanaško gospodarstvo, doviknu svojim gospodarom i tlačiteljem gromko: stoj, dovle i ne dalje!

Podučen gorkim izkustvom a ponešto savjetovan i rukovodjen od iskrenih mu prijateljah, poče malo po malo sa sebe skidati nesmiljeni gospodski jaram.

On nije više hotio, poput blaga janjeta, što ne ga u mesnicu vode, slieno slieditи svoje tlačitelje u nijednom iole važnijem občinskom, zemaljskom ili državnom poslu. Neima primjerice — Bogu hvala — skoro nijedne izvanjske podobćine, koja ne sudjeluje više manje samostalno u poslovih, bilo ma kakovih izborah.

Dapače i ondje, gdje su to najmanje naši protivnici očekivali, podigao se istarski Hrvat, da si izvojšti ono pravo, koje ga po Bogu i zakonu ide. Tako počele so klimati i rušiti do nedavna najčvršće protivničke tvrdje. Zabezeknut motri narodni naš protivnik, što se to oko njeg zbiva, kako neuki i uvjek pokorni »šćavac« pravicu išće i zahtjeva, kako svomu ravnopravni ponosno u brk dovikuje: jednaki smo pred Bogom i zakonom!

Osviestiv se protivnik od prvog udarca, od tog neočekivanog preokreta, stao na novo smišljati, kako bi se riešio mrzkog suobćinara, koji so osvalja na vlastito nogo i koji se spravlja, da potisne talijanski upliv i gospodstvo u najuže granice tudjih mu ili otudjenih gradićah.

Neima nam spasa — mrmoro narodni protivnici — valja da se pa bilo i silom oslobodimo onih, koje smo nedavno nasilno k sebi povukli.

U posliednjem zasjedanju zemaljskoga sabora podnešena bi od talijanskih zastupnikah osnova zakona, da so razdiele tri istarske podobćine, t. j. da se odiele od gospodskih gradićah. Osnova bijaše prihvaćena pak je pošla caru na potvrdu. Njeg. Veličanstvo potvrdilo je jedino diobu občine Krčke i tako je došlo prošlog mjeseca, na tomolju carske potvrde do izborah u dvih novoustrojenih občinah. Od četirih poreznih občinah, stvorene su dvie nove. Krk sa Vrhom sačinjava jednu a Punat sa Kornićem drugu.

Posliednja ova občina birala je novo zastupstvo dne 11. i 12. pr. m. O uspjehu tog izbora nismo niti čas podvojili. Naš Punat, najbogatije i najprosvietljenije veliko mjesto na otoku Krku, bijaše od početka narodnog našeg pokreta glavnim uporištem hrvatskoj stranci na otoku. Krčni naši Puntari nisu niti inače mogli no da si u družtvu sa čeličnimi Kornićani izaberu čisto hrvatsko zastupstvo. Tuj nebijaše govora o borbi narodnostnih strankah, jer pripadaju svi novi občinari jednoj te istoj hrvatskoj stranci. Izbor je dakle izpao u svih trih tielih u narodnom duhu i programu.

Posve drugače bijaše sa izbori za porezne občine Krk-Vrh. Varali bi sebe i drugoga, kad bi htjeli tvrditi, da je grad Krk, sjelo nove občine, hrvatsko mjesto. Niži razredi stanovnikah grada Krka — kopači i zanatlije — jesu većinom talijanske narodnosti. U novoj občini ostalo je nešto više od jedne šestine hrvatskog pučanstva. Pa kako to — pitati će mnogi — da je ta većina okrenula ladja talijanskoj gospodi? Evo kako.

Prije šest godinah, kadno bijaše izabran načelnikom za sdruženu još tu občinu Krčku g. Pozzo-Balbi, obećao je svečano, da će biti pravedan i nepristran napram Talijanom i Hrvatom. Od prvog dana svoga izbora neodrža on zadane rieči napram Hrvatom. U vrieme posliednjih zemaljskih i državnih izborah ističao se on svuda kao najveći protivnik hrvatske narodnosti. I tim bijaše obračunao sa Hrvati. Sugradjani njegovi talijanske narodnosti zasitili se napokon takodjer g. načelnika, koji bijaše sve prije nego pravedan i nepristran. Mirnim kopačem krčkim nije bilo do visoke politike talijanaške gospode u Krku i u obće u Istri, već do reda, zakona i napredka, što su badava tražili pod bivšom upravom. Oni nehtjedoše više vjerovati ljudom, koji su ih jedino u svoje sobične svrhe upotrebljavali. Obasjenjivani neprestano od gospode i pokrajinskih talijanskih novinah strašilom hrvatstva, otvorili su napokon oči i uvidili, da to nije nego zanka i varka, kojom su svoju golotinju, lošu upravu i nazadak obćine prikrivali, sredstvo, kojim su se htjeli pošto po to na upravi uzdržati.

Ogorčeni občinari hrvatske narodnosti, te nezadovoljni i provareni mirniji talijanski življi, složiše se u tom, da treba bivšu upravu srušiti te nove muževe izabrati, kojim će lebditi pred očima jedino red, zakon i napredak občine.

Tako su došle k izboru dvije stranke; jedna sa programom pazinskog političkog družtva, a druga sa geslom: *razumpravnost, red i napredak*. Pobjedila je ova posliednja, u kojoj imadu odlučnu rieč krški Hrvati, od kojih očekujemo, da će pokazati štednjom, radinošću i pravicom, te u obće uzornom upravom, da su dostojni onog povjerenja, što ne ga u nje postaviše občinari talijanske i hrvatske narodnosti.

Pogled po svietu.

U Trstu, 10. novembra 1886.

U subotu primilo je Njeg. Veličanstvo car i kralj Fran Josip I. austrijsku i ugarsku delegaciju. U ime austrijske delegacije pozdravio je vladara predsjednik Dr. Smolka. U svom govoru izjavi predsjednik ljubav i odanost svijuh narodah do priestolja, iztaknu, da će pazljivo delagacije izpitati predloženi proračun, kako se nada, da će mudra vlada Njeg. Vel. štititi interese države, te da su u tu svrhu pripravne delegacije pružiti vladi potrebna sredstva. Spomenu napokon, kako prieti opasnost europejskomu miru na Balkana al se ufa, da će se ratu izbjeći mudrim i složnim postupanjem svijuh vlastih.

I predsjednik ugarske delegacije pozdravi kralja, te izjavi odanost ugarskih narodnostih do prejasne vladajuće kuće: govori nadalje o gospodarstvenom stanju zemlje, o vojničtvu, napokon se dodirnu i on bugarskoga pitanja.

Njegovo Veličanstvo odgovori obim delegacijam u istom smislu. Taj govor glasa:

»Uvjeravanja vjerne odanosti, koja ste Mi podnieli, iskreno Me zadovoljuju. Primite zato izraz najsrdačnije hvale.

Žalostni zapleti, koji su prošle godine započeli prevratora vlade u Plovdivu, podavaju opet razloga ozbiljnoj bojazni. Uspjelo je doduše složnom nastojanju vlasti pokrot lokalizirati i uzpostaviti legalno stanje, nu najnoviji događaji u Sofiji izazvali su novu opasnu krizu, koje razvoj i kako se nadam, mirno riešenje zaposma sada svu pažnju mojo vlade. Njena nastojanja idu zatim, da se pri konačnom riešenju bugarskog pitanja, koje mora uzslieditи uz sudielovanje vlasti, u autonomnoj kneževini stvoro legalni odnošaji, koji obazirući se na dopustive želje Bugarah, isto tako odgovaraju ugovorom i interesom Europe. Izvrstni odnošaji, u kojih mi stojimo sa svimi vlastmi i osiguravanja mirotvornih namjerah, koje mi dobivamo od svih vlada, dopuštaju nadu, da će unatoč težkoj situaciji na Istoku, poći za rukom, očuvav interese Austro-Ugarske, uzdržati monarkiji i Evropi blagoslov mira.

Ratna uprava poslužuje se vašom požrtvovnošću za potrebe izuzvane djelovanjem zakona o ukonačenju i napredovanjem tehnike oružja. Nu ona nastoji neizbježivo veće zahtjeve reducirati na što nižu mjeru.

U Bosni i Hercegovini pokazuje se i ove godine u svih područjih napredak pa se nezahtjeva prinos k upravnim troškovom tih zemalja iz zajedničkih sredstavah.

Moja je vlada za buduću godinu opet u izgled uzela umanjenje kredita za čete u Bosni i Hercegovini.

Preporučujuć vašoj vazda patriotičnoj uvidjavnosti temeljito izpitivanje predloženih vam osnovah, ra-čunam na to, da će te Moju vladu u ispunjenju njene važne i težke zadaće vašom pripomoći podupriti, pa vam svim izručujem Moj najsrdačniji pozdrav.«

Svi bečki i poštanski listovi pišu o govoru Njegova Veličanstva, upravljenom na obadvije delegacije. Oni konstatiraju, da se je Nj. Veličanstvo s većom otvorenošću i odlučnošću izjavilo o dnevnom pitanju, nego što je običaj u priestolnih govorih. Naglašujući važnost carskoga govora, pa ističući, da se u njem jasno zrcali ozbiljnost situacije, naglašuju nadu, da će uprav odlučne i otvorene izjave iz ustijuh vladara mnogo doprinieti, da se uzdrži mir. Carski govor baš je po energiji svoga izražaja svjedočanstvo za miroljubje Austrije, kao i dokaz, da je Austrija osvjedočena, da se evropski mir nemože uzdrmati. I opozicijonalni listovi crpe iz priestolnoga govora nadu, da će se mir uzdržati.

U sjednici od 8. t. m. hrvatskoga kraljevinskoga odbora razpravljao se predlog pododbora, da se pri-

stupi ustmenomu viećanju sa ugarskim odborom, jer će ustmenomu osvjedočavanju medju odborima poći za rukom, da se izravna razlikost mnenja a glede onih točakah, glede kojih postoje načelne razlike, dostaviti će se ugarskomu odboru pismena izjava, u kojoj je točno naznačeno stanovište hrvatskoga kraljevinskoga odbora. Pošto sada zasjedaju delegacije i vrieme se primiče za sastanak hrvatskoga sabora to nije moguće, da se sada sastanu oba kraljevinska odbora te se razprave odgadjaju na mjesec siečanj. I posliednjoj sjednici prisustvovahu preuzvišena gospoda ban i hrvatski ministar.

Iz Niša javljaju 7 t. m. da je primila skupština vladin predlog, kojim se dokidaju biskupije šabačka i negotinska. Ovaj tjedan započeti će razprava o proračunu.

U rumeljskom gradu Burgasu nastali su prošlog ćedna nemiri, koji bijahu brzo potlačeni.

Dvie sutnje, koje su onamo izaslane, uniše su u grad, nenaišav na nikakav odpor. Popovi i čestnici, koji su ustanak pokrenuli, pobjegli su iz grada. Crnogorci, koji da su u ustanku učestvovali, pohvatani su. Dva ruska podanika u Plovdivu, progonjeni po organih oblastih radi pobune, sklonili su se u kuću ruskoga konzulata. Prefektu, koji je zamolio vladu, da ga uputi, kako ima postupati, odgovorila je vlada, neka zatraži od ruskoga konzula dozvolu, da ih smije zatvoriti.

Sobranje primilo je u tajnoj sjednici odgovor na poslanicu regencije. U odgovoru zahvaljuje regenciji u ime zemlje, što je umjela očuvati red, to očituje, da će Sobranje pristupiti k izboru novoga knеza. Ministar financijah Gošov želi odstupiti.

Ruski ratni brod došao je u Burgas. Kaulbars izdao je po ruskih konzulih okružnicu na bugarski narod, u kojoj izrazuje u ime ruskoga cara zahvalnost onomu dielu naroda, koji se je na njegovom putu izrazio za ruske namjere. Nad cielom Iztočnom Rumelijom proglašeno je tobož radi ruskih agitacijah obsadno stanje. Karavelov nije podpisao ukaz.

Najnovije viesti iz Trnova javljaju, da je narodna skupština izabrala bugarskim knezom princa Waldemara danskoga.

Francezka zastupnička kuća započela je 4. o. m. generalnu debatu o državnom proračunu za dojduću godinu.

Vojni odbor komore prihvatio je občenitu trogodišnju obvezu na službu s tim ograničenjem, da se mogu odpustiti oni mladići, koji su nakon dvogodišnje službe izpitom posvjedočili svoju naobrazbu. Ždriebanjem se odlučuje, koji se imaju pripustiti k izpitu.

Englezko ministarstvo zaključilo je jednoglasno, da će nastojati sporazumjeti se s bečkim kabinetom o bugarskom pitanju i podupirati njegovo diplomatičke koralo, a ujedno izbjegavati će svaku akciju, kojom bi se mogao evropski mir poremetiti. Povod ovakovu držanju londonskoga kabineta dala je bojazan od koalicije Rusije, Francezke i Turske u egipatskom pitanju.

U Englezkoj obavljeni su nedavno izbori gradskih zastupstvah, ter o njihovih rezultatih predleže sada podpuna izvješća. Po tih se izvješćih razabire, da su liberalci dobili 78, a konzervativci 89 mjesta, da dakle nemože biti o odlučnoj pobjedi ni jedne ni druge stranke govora.

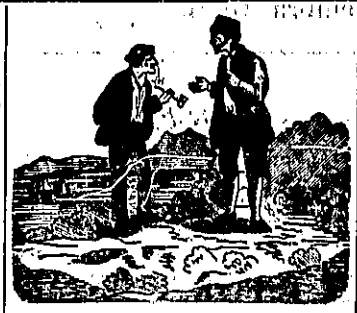

Franina i Jurina.

Fr. Ki ju je zgubil?
Jur. Kega zlodeja?
Fr. Pravdu va Golagorice.
Jur. Kakovu pravdu?
Fr. Radi plovana.
Jur. Očalin a Pazina i brača mu.
Fr. Jell te moguće, tr oni da znaju kade sam djaval prebiva.
Jur. Ma j' plovan va Golagorice.
Fr. Dakle se sramo?
Jur. I moru se sramit, zač stari ljudi govore, da vodu, ku se ima pit, da ju novalja mutit i smradit.

Različite viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpušćeno . . . Najdalje šest tjedanah poslije razpustа mora se naložiti novi izbor (§. 99 pokrajinskoga zakona, članak XVI. drž. zakona 5. marča 1862.) **Občinsko zastupstvo u Buzetu bilo je razpušćeno dne 5. augusta 1885. Novi izbori nisu niti danas obavljeni. Živio zakon!**

Imenovanja i promještenja. Kako doznajemo iz izvješća zemaljskoga odbora, imenovalo je zemaljsko školsko vieće g. *Valeso-a*, učitelja u Ližnjanu, učiteljem u Kanfanaru, a promjestilo je službeno g. *Orgiletta*, učitelja u Novakih u Vertonelj, a g. Ant. *Maligot-a*, učitelja iz Barbane u Novako.

Dočok župnika u Gologorici! Nakon dugotrajne borbe, koja se bila med narodnim našim pukom proti šaki šarenjakah u našoj domorodnoj Gologorici radi župnika, prodobljamo te sjajno svećanomo novog župnika čestitog Istrana, veleč. g. Bartola Vlkezića.

Dne 23. pr. mj. na, večer stratno nam je doplo. Na susjednoj postaji u Gerovlju čekala ga kočija sa dvojicom njegovih znanacah i mnogo seljakah, koji željno čekahu njegov dolazak. Župnik sa drugovi stupi u kočiju, a seljaci udarihe kratkom stazom prama Gologorici. Čim se bližala kočija obromka bližnjih brdah, pojuriše se na susjednjih brdah krstovi, što ih je narod pripravio i kojih je sjaj razsvietljivao mjesto tamnu cestu. Uz to čulo se gromovito granjanje pušakah, kojih se glas orio na daleko a zalsto je dopro do srdine šarenjačkog gnjezda. Do mala zaustavi se kočija a g. župnik sa drugovi izadje te se uputi u plovansku kuću. Narod ga pozdravio gromovitim: živio nam župnik! Dugo u noći čulo se klicanje puka i pucanje pušakah.

U subotu, predvečer njegovog dolazka, zvonili su dugo zvonovi u znak radosti. U nedelju jutro opetovalo se to kano i popodne. Na 11 sati po starom običaju pjevana bi svečana sv. misa, pucalo se kao u veliko godove; puka je došlo mnogo i iz vanjskih plovanijah, da počaste i oni novoimenovanog nam župnika. Po sv. misi pratilo ga naše pučanstvo od vratah crkve tja do njegovog praga uz pucnjavu pušakah. Isto tako bijaše kod popodnevnog blagoslova ili večernje.

Svečanost naša neka služi narodnim protivnikom za doknz, da onaj, koji pošteno misli i radi, da tako i uživa. Mi smo se toga načela držali i napokon zadobili smo ono, za što smo se borili.

Milomu župniku naziviemo i ovdje: dobro nam došao, uz živu želju, da ga Bog poživi medju nama mnoga i mnoga ljeta, ojemu na čast a nam na spas.

Občinski izbori u Pazinu, koji su trajali skoro mjesec dana, svršili su dne 8. t. m. Tog dana biralo je I. izborno tielo, te bijahu jednoglasno izabrani predloženici naše stranke. Tako je pobjedila narodna stranka u svih trih tielih skoro jednoglasno te će biti usljed toga u novom zastupstvu svih 30 naših zastupnikah. Radi važnosti ovih izborah svratit ćemo se na nje čim prije. Za danas kličemo najsrdačnije: *živio!* dičnim pazinskim biračem.

Krasnu ilustraciju k istarskim odnošajem podaje nam posliednji broj porečkog listića, u kojem čitamo zanimivu viest, da bijaše »L'Istria« i to broj od 28. pr. m. zaplienjena, a oni da su to tekar nakon 8 dana doznali, i to iz službenog lista: »Osservatore Triestino«. *Bože* bi bila dakle mogla dospieti skoro u Ameriku prije nego li je njezino uredničtvo doznalo, da je zaplienjena! Zaista zavidjamo slobodu našim istarskim drugovom, kojim prolazi svaka dobro kao da su u Englezkoj. Blažena porečka cenzura!

Izbori u Kanfanaru. Zaželio me g. urednike pri srcu kad sam čuo pravednu Vašu tužalbu, što nemate glasa o uspjehu naših občinskih izborah, premda imademo ovdje gospode, koja bi bila dužna i po zvanju i po narodnosti prijaviti Vam svaku i najmanju sa ovih stranah. Nu kad već gospoda zaboravište na svoju svetu dužnost, primite kratko izviešće od neuka i priprosta občinara, koji se redkokad bavi pisarijom.

Izbori naši obavili se dne 18. 19. i 20. pr. mj. i uspjeh njim je sliedeći:

U III. tielu, od 8 izabranih 5 je naših a 3 šarenjačka. U II. tielu svih 8 šarenjačkih, a isto tako u I. tielu. Po tom imali bi mi 5 a protivnici 10 zastupnikah. Čuditi će to se zaista VI i svi Vaši čitatelji, kako su mogli šarenjaci u čisto hrvatskoj občini tolik uspjeh postignuti. Evo Vam tomu tumača: Poznato Vam je, da smo mi kmetovi širom cielo zapadno Istro više manje zaduženi talijanskoj gospodi. Tako je i kod nas u Kanfanaru. Rovinjska gospoda drže nas na uzdi kao i cigan svoje živinče.

Prvi dan izbora nahrupila su rovinjska gospoda u Kanfanar kao i gladne gusenice na zelenu repu. Kao svuda i svagda u Istri, pošuli se oni proziti kmetovom na šekutcioni i prodajom ako glasuju za narodnu listu proti talijanskoj. Kukavičah i slabićah našlo se najviše u selu Rovinjskom, u samom Kanfanaru i u Burićih. Obćinari iz III. tiela preko Drage došli su redki glasovati, kao da se to njih i netiče, odlikovali se samo neustrašivi Marići i Morošini, premda su i oni gospodi dužni al ipak neizdaše svoga roda i poštenja. Na čast njim bilo!

U II. tielu došlo jih nekoliko iz Drage; nu iz spomenutih selah nemna jih mnogo u tom tielu. K tomu su naši protivnici mnogo tako zavelj, da su glasovali jedni za ovoga a drugi za onoga, glasovi se naši raztresli a protivnici pobjedilo.

U I. tielu josu sami čisti kmeti, ali žalibože većina njih odvisni od talijanske gospode u Rovinju, te tako što milom, što silom, što grozbom izdadoše svoju krv.

Da Vam je bilo viditi rovinjsko kljuvše i gladuhe kako su nevoljnoga kmeta vukli i natezali, zaisto bili bisto se sgrozili. Grozili su oni i strahovali kmeta na svo moguće načine. Gdje nije to pomoglo, tuj se je pilo i jelo, mitilo i plaćalo, što samo pripravni sve dokazati.

Rovinjski trgovčići, koji nemaju ovdje nikakva posla, obilovali su okolo kmeta kano gladni kurjaci. Uprave smo se znobivali, kako je tim ljudom ave dozvoljeno u tudjoj občini. Za nje valjda i nema zakona.

U izbornoj komisiji sjedio je samo jedan naš poštenjaković, koji je neprestance protestirao proti neredu i nezakonitosti, al ave badava, jer ga većina uvjek nadglasovala.

Naši uložište odmah utok preko c. kr. kapetanata na c. kr. namjestničtvo a mi se čvrsto nadamo, da će so zakonu i pravici zadovoljiti. U svakom tielu pobjedišo protivnici samo sa par glasovah, a ti bijahu svi nezakoniti.

G. komesar odgovorio bi na svaki protest našega fiduciara, da imade pravo rekurirati, pošto bi većina proti pravici jednoga ili drugoga k glasovanju pripustilu, ili našega odbilu.

Uspjeh taj morao je svakoga iznenaditi, koji pozna ovu čisto narodnu občinu. Al uz navedena doznajska nasilja i podmićivanja, krivo je i to, da smo propali, što nemamo čovjeka, koji bi nas ma u čemu savjetovao ili uputio. Imade nas trojica ili četvorica, koji nešto razumijemo, al mi smo preslabi, da nadvladamo lukavost i sileparija šarenjačku.

S ponosom moramo iztaknuti, da su čvrsto uz nas stali, dapače i za nas radili nekoji obćinari, koji nepripadaju nam ni po rodu ni po jeziku. Jesu vam to nekoji vrlo čestiti Kanfanarci, starinom Talijani, koji borave medju nami više vremena, priučiv se našemu jeziku i običajem. Od puka živu i s pukom složno rado, a videći kako ga sirotu gospoda dave tiuče, smilovao njim se jadnik, pak su uzanj pošteno pristali i brane riečju i činom njegove pravice.

Mi zaudemo, da bi tim našim vriednim suobćinarom bolje bilo, da pristanu uz narodne tlačitelje i pljavice, al oni toga neće jer vide svaki dan, kako gospoda upravo po turaku sa kmetom postupaju pak njim pošteno srce nedopušća, da i sami zločin počine.

Puk pozna te naše prave prijatelje i dobročinitelje pak jih ciени, štuje i ljubi, a šarenjake i podrepine talijanske psuje i proklinje.

U nedelju prije naših izborah držalo je pazinsko političko društvo sjednicu u Rovinju, gdje bijaše tada zaključeno, da se imade pod svaku silu, uz sva, ma i najnepoštenija sredstva »ždave« predobiti. Uspjeli su ai to jedino pomoćju rečenih sredstvah, čuli smo, kako su se gospoda pogovarala: *da njim je ljuta lahka posao, jer da nemа ovdje razsuđovanoga naloga.* Pra-Andra, *koji nam je bio sve, otac, prijatelj, savjetnik i dobročinitelj. Njegov nasliednik, premda rodom »ždav« da neće i nemože ništa proti* njim (Talijanom), jedno što ga je malo brige hoće li svi »ždavi« u Istri propasti, a drugo što je dobio u Poreču dobru lekciju od prosv. biskupa. A tako i mi svi sudimo, jer da smo imali ma budi koga, koji bi nas bio uputio ili podučio, nikad nebi bili rovinjski bezvjerniei pobjedu slavili. Imadu se dakle na tom jedino g. biskupu Flappu zahvaliti.

Teško nam je neukim i (priprostim kmetovom boriti se proti bezvjernikom i tlačiteljem kad nenalazimo pomoći ni mi-lonti niti kod onih, koji se hvale i dičo, da su naslednici Onoga, koji je najveće sirote, ubogu, tlačeno i zapuštene ljubio i grlio. Neka njim prosti dobri Bog, koji nas je kroz tolike vjekove u Istri sačuvao i uzdržao i u kojega se ufamo, da će nas i u buduće čuvati i braniti, pa i načiniti njegovi službonici svoje sveto dužnosti.

Iz Rieke primamo 8. t. m. sliedeće: Čekao sam, da vam «Brajdar» štogod javi, al videć, da mu neima glasa, evo mene, da ga zamjenim. Na 25. p. m. *iznenadila* nas je viest, po kojoj doznasmo, da je slobodan prolaz preko Litave. Uzdahnula je susjedna istarska okolica a i mi s njom jer hvala budi Bogu i mudrim našim vladaocem, eto opet je slobodno putovanje med Rieko i Ljubrnijem. Mul Adamovića je opet oživio, gdje parobrodi na sve tri strane žviždaju, gdje se kreu, izkreavu, gdje putnici vrve, koji ovamo koji onamo, svuda su opet vidi onaj živahan promet, što no ga samo slobodna komunikacija radja.

* * *

Ipak putnik, osobito stranac opaža nešto neobično kada se parobrod opet ovamo vrati. Putnici opaze liečnike, koji su mula oštro pregledava putnike *jesu ili nisu* posve zdravi, prvo neg njim dopusti, da se izkreaju. Dodje s liečnikom i niži liečni činovnik, koji kurenjem razkuži nekoje stvare broda. Ima dosta ljudi, koji se tomu smiju, ali to su oni, koji neznaju, da nam je zdravlje nego li sve ostalo.

* * *

Gospoda madjarska i njemačka počela su dolaziti u naš glavni Hôtel, odakle idu nadiviti se Opatiji (Abâzji, kako oni kažu). Svak znade, da na Iztočnom primorju Istre nebijaše niti jedan slučaj kolere, nit onda, kada je ovdje najhuje kosila. Za to tudjinci, kada se ovamo vrate, videći liečnika i kurenje, moraju si misliti, da je kolera nastanjena u sred Opatije. Al nebojte se plemenita gospodo, tá tu se kuri jednostavno radi toga da budu oči podkurene »polvere negli occhi.«

* * *

Kada su hrvatske oblasti hotjele zapriečiti, da se kolera ne zavleče preko mosta, sagradiše na mostu tunel, a pod njim se kurilo. Svatko je morao onuda proći, svatko se je dobro podkurio. Mnogi su ismjehavali onaj pokušaj, pak se je zbilja usprkos kurenju i straži prenesla kolera na Šušak i napried. Slobodno bijaše tada smijati se onomu kurenju, al zašto se rebi smijali ovomu na parobrodih?

* * *

Riečko ne-ime, u tudjih rukuh, našle su vazda po koju gorku uvriedu na hr-

vatske oblasti u onoj prigodi, ali današnjim kurenjem se ne bave, jer imaju pri ruci važniji posao, t. j. borbu proti madjarskomu tjedniku »*Fiume*« koji ovdje izlazi.

* * *

Dva se tudjinca ovdje bore komu da Rieka pripadne. Madjari jednom dozvaše ovamo gladne tudjince, da nim Rieku raznarode. Ovi se brzo latili posla, ali kada se pak dobro najše, ono ih gdje se talijanskom narodnošću bore proti istim Madjarom. Ovo su oni isti ljudi, s istimi načeli, kako i vaši Poredani, koji nekakav spas očekuju iz preko mora. Ovdje bi rekli, da su za to pindani.

* * *

Madjarom se može reći i našom starom poslovicom: *koji sije vietar, žanje buru*, a mi Riečani možemo već po iskustvu znati, da koji neće brata za brata, hoće tudjinca za gospodara.

* * *

Polazak hrvatske gimnazije pokazuje sve to više, da su Riečani siti tudjinskoga gospodarstva; naše je djece sve to više u toj gimnaziji, a u madjarsko-talijanskoj sve to manje. Ako i je nama budućnost tamna, nije baš nit našim protivnikom odveć jasna.

Iz Kastva pišu nam 8. t. m.: Nedelju dne 30. pr. m. blagoslovio je naš dekan prod. g. *Turak* crkvu sv. Lucije na groblju i novo groblje. Sviela okupilo se mnogo iz svijuh stranah prostrane naše plovanije. Došli su i gg. kapelani iz Rukavca, sv. Mateja i Zvonede, a s njimi i mnogo pobožnog puka. Bogoljubni narod pružio je obilatu milostinju za crkvu i za pokojno. Kod sv. mise pjevali su i igrali na guslo gg. učitelji iz Kastvvđdine. I na sve Svete bijaše mnogo puka na misi kod sv. Lucije.

Dosadašnji naš občinski liečnik g. Dr. Kornmüller dao je ostavku, te je na to zaključilo občinsko zastupstvo, da se razpiše natječaj za mjesto liečnika sa plaćom i paušalom od 1000 for.

Naš čestiti občinski šumar g. Donadini, premda je bio već do sada za svoju struku ispitan, morao se na zahtjev višlh oblastih podvrći novomu ispitu, ako je hotio, da se ga stalno namjesti. On se tomu odnavao položiv ispit ovih danah u Trstu sa dobrim uspjehom.

Da bude od svašta po nešto, iznosite na svietlo g. uredniče i sliedeću našu — svakako opravdanu — želju.

Upozorujemo naše predplatnike, da smo odlučili, pošto nas više gospode umolilo u zadnje vrieme, da im prijetak priposlane predplate potvrdimo, odsad u napred u svakom broju u «dopisnici uprave» oglašivati početnimi slovi imena svih onih koji, nam što u ime predplate pošalju.

U današnjem broju počimljemo to sa onimi, koji su nam što od početka tek. mjeseca poslali. — Tko neviđi za neko vrieme potvrdjene svoje pošiljke, neka se o istoj popita kod naše uprave.

Dopunak. Naš dopisnik iz Roča moli nas, da nadopunimo posliednji dopis iz onih stranah u toliko, da bude točniji i jasniji. Gdje se govori u dopisu o razgovoru seljaka u dućanu načelnika, tuj valja kazati, da se to dogodilo u dućanu bivšega načelnika, kojemu bijaše sin tajnikom a ne sadašnjega. Gdje se spominje Dolenjuvas, kako je tamo žalostno, imade se razumjeti tako, da oni neimaju nijednog svoga zastupnika te tako se na občini za njih nitko nezauzimlje. Inače imaju i oni prijateljah, savjetnikah i dobročiniteljah, ali ovi nesjede u občinskom zastupstvu.

Red na naših poštah. Čini nam se, da ćemo morati ovu rubriku stalno pridržati, jer neima dana a da nam se koji od predplatnikah na silno neredo, koji vladaju na naših poštah, ne potuži. Pred nami leže četiri pasice »Sloge« na kojih je točno i jasno označena pošta: *Vodice-Dane-Istra*, pak je jedna putovala u Šibenik, druga u Vodice kod Šibenika, treća u Omišalj a četvrta u Pulu. To se dogodilo jednomu te istomu predplatniku, koji se k tomu tuži, da njim stigne naš list obično tekar osmi dan. Iz Trsta dakle do Vodicah putuje naš list *osam* danah! Neznamo u istinu, jeli tomu kriva zloba kojeg c. kr. činovnika ili imademo to pripisati neznanju, koje se nedn nikim opravdati. Bilježimo ovo, ne da bi tim ali ravnateljstvo pošta na neredo upozorili, jer znamo iz prošlosti, da nam nebi to ništa pomoglo, već radi toga, da svieat vidi i čuje, kakav red vlada na naših poštah, te da nije naša krivnja ako se list mnogim izgubi ili ako ga kasno dobiju.

Don Carlo Cocianclch. na ono što smo mi o njemu rekli u brojevih 36, 142. izpuknuo je u poročkoj »Istriji« od 30. p. m. izjavu, u kojoj tvrdi, med ostalim, da je on rodjen Talijan, jer da se imena njegovih djedovah nalaze u matičnih plovanije Cittanove već od vjekovah, i misli, da su ti njegovi djedovi, stanujuć toliko vremena u onom talijanskom mjestu« koje oblievaju slane vode adriatske i koje je dobro zračeno, izgubili stari *svoj smrad hrvatski*, ako su ga ikada na sebi imali.«

Ako je slana adriatska voda, koja oblieva Cittanovu, kadra bila izlučati sa prodjedovah don Carla Cocianicha »smrad«, koji je bio znak njihovog porieklа, mislimo, pošto znamo, da more ne samo izlizava česa se dotiče, već takodjer izjeda i gladka tiela hrapavimi učini, da se to dogodilo svakako na štetu gladkosti i ugiadjenosti njihovog potomka Don Carlo.

Dokaz nam je tomu njegova izjava o kojoj ovo hodimo da koju rečemo.

I u istinu! Došim mi nismo don Cocianicha (pišemo ga ovako, da se opet na nas naranedi) predbacili, nego da je hrvatskog porieklа i da je kao svećenik na svećanosti, kojom se slavilo oživotvorenje podružnice družtva »Pro Patria«, družtva za Istru eminentno agresivno-političkog značaja, vodio glavnu riеč i posvetio svoje djuplijane na političku borbu proti svojim suzemljakom druge narodnosti, odgovara nam ovo on oloiom hrpom najkrupnijih uvriedah i napada ne samo na naš list, na našega urednika, nego i na našu narodnost!

Na lieпe fraze i birane izraze kanoi »solite quanto villano, altrettanto monzegnore ragliator« »giornalaccio«, »nuova sfacciataggine«, »untume croato« i ono porugljive i sumnjičivo »grando nazione« »grande Croazia« itd. kojimi je Don Carlo okitio svoju izjavu, mi se nedostojimo ni obaziroti. Spomenut ćemo samo gosp. župniku, da ovo ono što smo mi o njem u nevlje doba u našem listu tiskali, smo mi čitali potvrdjeno u talijanskih trščanskih listovih, u kojo za stalno ne pišu dopisnici »Naše Sloge«, niti neprijatelji don Carla. — A, ako smo se na njegovo političko kopranje osvrnuli i dosta blagimi riečmi isto osudili no ka znade, da to nismo učinili što bi se ga možda na političkom polju bojali, ili što bi nam možda žao bilo, da on nije Hrvat, kakvi su mu predji bili i kakvo mu je i ime.

»Veliki« hrvatski narod i »velikaa Hrvatska nebi se zaista nuc,« ofađili kad bi mogli med svoje sinove zbrojiti i don Carla Cocianicha; zato nek on slobodno ostane istriano-italiano« a makar i »italianissimo«.

Ni »velike« Hrvatsko ni nas neće ije zato glava zaboliti!

Mi smo se na njegov javni rad zato osvrnuli, što poštovana »baba« iz Poreča odmah na križ prinlja, a crkvene oblasti bez milosti tjeraju, iz mjesta do mjesta, svakoga našega svećenika, koji se usudi u javnost stupiti i štogod učiniti na boljak narodnosti puka med kojim živi, i jer isti list predstavlja hrvatske istarske popove kano ljude buntovnike, nemirnjake svaljujuć na iste svako zlo, koje se u Istri dogodi, a hvaleć u velike sve one popove, osobito hrvatske renegate, koji u prilog njeznih idejah javno i tajno rade i narod naš talijanštinom truju.

Urednik ovog lista se ne sjeća, da bi se za vrieme njegovog boravka u goričkom sjemeništu ikada obdržavalo kakve »congregbe slave« i dali je kod istih prisustvovao »don Carlo«. On znade samo to, da tadašnji bogoslov Carlo Cocianich nije imao velikih krilah koliko ima danas, kad znade tko sjedi na stolici poročke biskupije. On znade nadalje, da je don Carlo uvjek rado s njim i njegovimi sumišljenici obćio jer jih je upoznao, da su čisti, iskreni i pošteni, što nije moguće reći o većini istrano-talijanah.

Tko su pak oni talijanski apostate, koji, prem im je ime čisto talijansko, stupiše u novu »*kombrikolu*« (hrvatsku) »perchè così spira il vento o per avidità di lucro o di onori« izpovjedamo da neznamo, jer i slieпi vide i gluhi čuju, (a i ponašanje don Carla to svjedoči), da u Istri žali bože neduva Hrvatom povoljan vjetar, niti da hrvatstvo u Istri ikomu nosi koristi ni časti. — Dogadja se pače baš protivno, jer tko neće da danas u Istri zataji svoju narodnost i svoje porieklo, taj se izlaže svakovrstnomu progonstvu, neugodnosti i materijalnoj štetі! Što se pak tiče njegova govora prigodom oživotvorenja podružnice družtva »Pro patria« u Grižanjanu velimo mu, da smo čitali u nekojih trščanskih novinah sliedeće po prilici rieči, kojim nelmamo razloga da ne povjerujemo: »Ma o.ò che diede maggior risalto alla festa, si fu un bellissimo discorso del parroco Cocianich, con cui egli invitava i grisignanesi ad accorrere numerosi alla difesa dell' avita nazionalità ed inculcava loro con calde parole il santo amore di patria. Kad ove rieči prispodobimo su onimi, koje sam gosp. Cocianich navadja i koje glase: »Accontuni bensì e depiorai che alcuni *stranieri* avessero portato la discordia nel nostro infelice paese, i quali posposto ogni principio di civiltà ed ospitalità, alzarono all' odio il povero popolo di campagna contro onesta e venerande persone, nonchè contro saggie ed utili patrie istituzioni«, kako da ni za čusak podvojimo, da ovako govoriti neće rodi u bubanj udarati i na borbu pozivati proti tim »stranierom«, koji drugi nisu (to će vam priznati i sam don Carlo) nego oni, koje Istria obično zove »proti oranai-croatia«? A kad je tomu tako, pitamo mi, jeli ovako može govoriti čovjek »in qualità di sacerdote e come pacifico cittadino«, i dali možemo mi na takovo izazivanje mukom mučati?

Don Carlo Cocianicha molimo konačno, da nam izvoli označiti, makar u posebnom pismu, te hrvatske korifeje, koji bi se »*in sabbalmostli*« morali potalijaniti! Mi bi rado znali kakva bi to vrst ljudih bili, koji bi *iz sabbalmostli* narodnost mienjati mogli. Nemisli li on možda na one naše rodoljube, koji su se u talijanskih školah izškolali? Ako da, tad ga pitamo, čija li je krivnja, što mi nemožemo poslati hrvatske škole? Ili, ako se imade svaki Hrvat polaziti talijanske škole potalijanitli, zašto se neponiemče oni Talijani, koji polaze njemačke srednje i više škole? Vidi se, da gosp. Cocianich dobro znade što će reći »narodnost«.

Zaključujemo sa uzlikom njemačkoga pjesnika: »Freund, du bist in Unrecht denn du wirst grob!

Talijanska nesnosljivost. Občinsko glavarstvo u Žminju objavilo je oblidnarom dne 29. pr. m. tiskanimi oglasi, da će se obdržavati usljed dozvole c. kr. namjestništva dne 11. novembra t. g. svakogodišnji sajam u Žminju. Oglase te izdalo je glavarstvo hrvatske občine — kako je naravno — u hrvatskom jeziku i razposlalo iste po občini i u nekoje susjedne občine. Jedan iztisak poslalo je takodjer občinskoj upravi u Savičenti (alla spettabile amministrazione comunale in St. Vincenti) ni ta slavna uprava nije se udostajala primiti hrvatskog oglasa već ga poslala natrag u Žminj. Eto, kako smo već daleko došli u Istri! Hrvatska občina šalje susjednoj občini tiskanicu u svojem uredovnom jeziku, a ova ju vraća, jer nije sastavljena u talijanskom jeziku. Ma nebi ni pol muke, da je Savičenti gdje u Tirolu il da su občinari, spadajući pod upravu Savičente sgoljni Talijani, al tomu nije tako već uprav protivno.

Pitamo sada onu gospodu na občinskoj upravi, što bi oni kad bi njim stale hrvatske občine u Istri istom mjerom mjeriti; kad bi n. pr. Žminjci njihove spise i tiskanice neriešene i neusišane natrag vratili? Kamo bismo došli, kad bi se svuda počelo po primjeru fanatikah iz Savičente postupati? Hoće li talijanska gospoda, da i na tom polju stupimo u borbu? Dobro, mi ćemo dignuti rukavicu ai znajte, da se još žalibože u istarskih občinah više talijanski piše nego li hrvatski, te da bi tada hrvatske občine sve talijanske spise bezobzirce natrag vraćale. Nelzazivajte dakle, gospodo, jer će vam ostati tanji kraj. Medjutim upozorujemo i više oblasti na ovo nepristojno i nesnosljivo postupanje talijanašah kod občinske uprave u Savičenti.

Listnica uredničtva.

G. dopisniku iz Karojbe. Razgovora »*Franina i Jurina*« nemožemo tiskati jer su nam došli bez krstnog lista, t. j. neznamo tko nam je šalje. Tko neviеruje nam, nemožemo ne mi mi vjerovati. Nepodpisana pisma ili dopise od nepoznatih nam osobah spravljamo u koš. Pišite o čemu se vadi, pak se lepo podpišite a mi Vam jamčimo za tajnost. Osobah, koje hotoralce ili zlobno neškode narodu i narodnoj stranci, nešibamo u naših razgovorih.

Gg. popisnikom: iz Baške, Puljšćine, Krasa, Brseščine, Voloskoga itd. strpite se do budućeg broja.

Dopisnica uprave.

Sliedeća gospoda priposlaše nam predplatu:

Dne 2. tek. mjesca. Gosp. V. G. Petrovaradin za pol god. — H. N. Pazin n-ć. 25. — N. S., Sisak za cielu god. — J. M. iz Pešte za dvie god. — I. B. Tribalj za cielu god. — A. S. Rieka za A. B. za dvie god.

Dne 3. tek. mj. Gosp. U. D. Podgrad za dvie god. — I. K. S. Zagreb za god 1885. — I. P. Kastav za pol god. — S. S. Poreč za pol god. 87.

Dne 4. tek. mj. Gospod F. T. u Jaski za cielu god. — I. H. u Križevcih za cielu god. — I. L. Trst za cielu god. — I. S. Krk za cielu god. — M. M. Karnić za se za cielu god. i za sam, u K. za tri god. — S. D. Tinjan fl. 6.—

Dne 7. tek. mj. Gosp. F. D. Sulen za pol god. — A. A. u Osoru za cielu god. (Novi predplat.) — J. M. Rieka fl. 3.50. — A. M. Ustrina za cielu god. — Dr. I. S. Zagreb za cielu god. — Dr. M. Seruljeva za cielu god.

Dne 8. i 9. tek. mj. Gosp. J. J. za g. I. F. Rukavac fl. 2. — D. P. Barbana za cielu god. — S. K. Plešu za pol god.

P. S. Draga. Vi nam dugujete for. 4.

Lutrijski brojevi

dne 8. novembra

Trst	3	10	31	7	20
Linc	12	75	25	33	68
Buda	10	63	15	18	4
Innsbruck	30	05	12	24	40

dne 10. novembra

Prag	20	5	80	60	24
Hermanstadt	33	23	8	57	47
Lavov	87	07	51	65	33

Tršćanska burza

dne 8. novembra

Austrijska papirna renta	for.	83.35 do	for. 83.55
Ugarska » »	»	93.— »	» 92.60
Iata u zlatu 4%	»	102.— »	» 102.25
Dionice nar. banke	»	878 »	» 879
» kredit-banke	»	281.50 »	» 283.50
Talijanska renta	»	99.% »	» 99.1%
London 10 liran sterlinah	»	125.1/4 »	» 125 50
Napoleoni	»	9.87 1/2 »	» 9.88
C. kr. cekini	»	5.80 »	» 5.90
Državne marke	»	61.50 »	» 61.75
Iste francezke	»	49.75 »	» 49.—
Talijansko lire	»	49.40 »	» 49.91

Zahvala.

Svojti, prijateljem, znancem i drugim bogoljubnicom, koji su mojoj premiloj majci

KATARINI ud. BROŽOVIĆ

rodj. Marot

izkazali posliednju čast sprovedši njeno mrtvo ostanke do hladna groba, kao takodjer za srdačno izraženo mi sučešće u težkoga i nenadoknadivoga gubitka, što me sastiže, ovime najiskrenije zahvaljujem.

Kustav, 4. studenoga 1886.

Tugujući sin **Albert.**

Br. 615/K. Š. V.

Razpis natječaja

Vrhu dvie službe učiteljicah III. vrsti, koje imaju se podjeliti za pučke učione u Klani i Podgradu godišnjom plaćom od 320 f. i sa stanom ili zakonitom stanarinom, prva sa hrvatskim, zadnja sa slovenskim učevnim jezikom.

Prositeljice neka ulože amo svoje podkriepljene molbe, eventualno propisanim službenim putem, za 4 tjedna.

Od c. k. kotarskoga škol. vieća

Volosko, 9. novembra 1886.

Pohvalna i preporučna od zdravnikov:

Hraniva múka za djecu

Ivana Gritzoher

Izdelovana pod nadzorstvom jednega zdravnika

Ta popolni izdelek je znanstveno enak pravej umetnej hrani za dojne otroke; ni preveč sladka in radi tega zelo okusna, prav izvrstno se podaja kot nadomestilo v pomanjkanju materinega mleka za oddojene otroke in porodnice. Izvrstna kot lečilo v klorozi, v slabosti radi starosti kakor tudi za bolehajoče v prsih, ki potrebujejo lehke in tečne hrane.

O dobroti tega važnega lečila govore mnoge zdravniške svedočbe in potrdila zdravilnih ustanov. 4—52—9

Cena jedne šatulice 38 kr.

Glavna zaloga za Kranjsko in Primorsko pri lek. G. Piccoli »pri Angelju« v Ljubljani. — Zaloga v Trstu pri lekarju G. B. Farabocchi, via Corso, lek. Guiseppe pl. Leitenburg, Piazza s. Giovanni itd.

Mokrota — mrzlota — ne škodi!

Samo gld. 1.85

Za gospode! Za gospe!

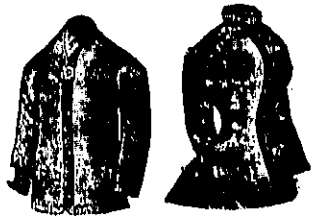

Nepremočljive, gorke, trpežne in neobičajno cene so moje gostatkane, nenavadno priložne

Meščanske jopice

za jesen in zimo, za gospode, gospe, dečke in deklice; vse po enaki ceni samo f. 1.80 komad

V zalogi imamo slavnoznanih »moških« jopic sive, temne, melirane, drap, bordeaux, plave in črne barve ter so za vsacega neobhodno potrebne. — Kdor nosi take jopice je najboljše obvarovan mraza, lajti prilegajo se vsakemu životu, obdrže rotovito gorkoto in so nepremočljive vsednosti. Izven različnih sort po f. 1.85 imamo na prodaj za gospe še dva sort, finejši:

Iz fine zephir volne samo gld. 2.35.	Iz zephir volne obšite samo gld. 4.

Glede mure zadostuje povedati je 11 stav velik, srednji ali majhni.

Potem imamo v zalogi:

1200 komadov gorkih zimskih životnikov iz volne merino v različnih barvah, propotrebnih za gospode in gospé 1. kak. f. 1·40, II. kak. f. 1·20.

1300 komadov gorkih zimskih hlač iz volne merino, v različnih barvah, propotrebne gospodom in gospém. 1. kak. f. 1·40, II kak. f. 1·20.

1000 komadov močnih in gorkih zimskih nogavic, za tri pare samo f. 1·98.

900 komadov spodnjih sukenj zagospe tricot, gostih in gorkih kakor kožuh z krasnim 8—6 vrstnimi borduram in francoskim obšivom, poprej f. 5 sedaj samo f. 1·70.

Razpošilja po poštnem povzetju jedino

J. H. Rabinowics

Wien, III., Hintere Zollamtsstrasse 9.

Voda fner Rakozy

Prvljetno zdravilo

najboljše i najuspješnije prvljetno zdravilo, koje je nuždno za osviježenje krvi i uzdržavanje zdravlja svakomu, koli mladomu toli staromu, jest od ovdašnjeg p. n. občinstva obljubljeni i visoko cienjeni

Ofner Rákóczy,

koji je stigao netom svježi; svojimi vrlo bogatimi mineralnimi sastavinami premašavo ostale te i *znosenske gorčice*, stoiko si joglas svuda od naj prvih liečničkih strukovnjakah tudjih i domadih radi dobrote te se upotrebljava kano svacobdi domadi lek. Može se uvjek dobiti svježe punjena u svih trgovinah sa mineralnom vodom i lekarnah.

Skladište u Trstu kod g. Giov. Ollilla i kod vlastnika 20—20

Braća **Loser**, Trst.

Glavni zgoditk. ovent. **500.000 marakah.** | Oglas **sreće** | Za zgoditke jamči država.

Poziv na sudjelovanje kod

Lutrijskog srećkanja

koje garantira Hamburg iz kojeg će se stalno

9 milijuna 880,450 marakah

dobiti.

Zgoditci ove *unosne* novčane lutrije, koja sastoji polag naerta od samih 100.000 zgoditkah, jesu slijedeći: Najveći zgoditak jest 1— ovent. 500.000 mar.

marak.		marak.
Premija	**300,000**	26 zgoditak á **10.000**
1 zgoditak á	**300,000**	50 zgoditak á **5.000**
2 zgoditak á	**100,000**	100 zgoditak á **3.000**
1 zgoditak á	**90,000**	283 zgoditak á **2.000**
1 zgoditak á	**80 000**	513 zgoditak á **1.000**
2 zgoditak á	**70.000**	808 zgoditak á **500**
1 zgoditak á	**60,000**	150 zgod. á 300,200,150
2 zgoditak á	**50 000**	31790 zgoditak á **1·25**
1 zgoditak á	**30 000**	7990 zgod. á 121,100.94
5 zgoditak á	**20,000**	8800 zgod. á **67.40,20**
9 zgoditak á	**15,000**	skupno 50500 zgoditak

ovakovih izadja sigurno u malo mjesecih u 7 odlelah. Glavni zgoditak I. reda iznaša **50.000** mar., nacasto u II. na **60.000** m., u III. na **70.000** m., u IV. na **80 000** m., u V. na **90 000** m., u VI. **100.000** m., i na premijam od **300.000**, cvantualno **500.000** marakah. — Za prvu vucidbu, koja je službano ustanovljana, stoji:

Cielu orig. srećku 6 m. III f. 3·60 a. vr.
po! » 3 » » 1.80 »
Četvrt » 1½ » » 90 nvč. »

te razpošiljam ove od državne zajamčene originalne srećke potkakvim zabranjenim promasaj na vucidbenom nacrtom sa državnim grbom uz frankiranu pošiljku svuda i u najdalje krajeve. Svaki sudionik dobija od mene nakon svake vucidbe listu zgoditakah ladnjeva! — **Vucidbeni nacrt** sa državnim grbom, na kojem se nalaze 6 ulozi razdioba **zgoditakah** polag i razredah razpošiljam **unapred** i **badava**

Izplatu i pošilku dobivenog novca šalj mi sam izkruno na interesante uz najstrožiju **tajnost.**

Svaku naručbu može se poslati **na patuleom** ili proporukom listu. Neka se dakle svatko obradi odmah radi brze vucidbe i to svakako do

20. novembra t. g. pouzdu

na **Samuel Heckscher-a** sen.

bankir i mjenjačnica u Hamburgu.

Nova trgovina

„Alla Fortuna"

(24—48)

ima

velik izbor postolah

i to sve domaća radnja, ništa prostoga, zajamčeno i uz najfleftinije cene. Narnčbe uz mjeru kao i popravci izvršuju se od muh i jeftino.

Postoli za muškarce for. 4.50—6.50, za ženske for. 3.50—5, za djecu uz sve cene.

J. Barta Trst

Via Nuova, naproti ljekarni Zanetti.

Hrvatska pjesmarica dobiva se kod našeg uredništva po 15 nvč.

ŽELODČNE BOLEZNI

je moguće *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti

po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstno enako leko.

Večina raznih kapljic, izlečkov itd., katere se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva smes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje prirodne sestave, odločno oživljajoče in želodčne živce ljutro krepčalne moči pravico prednosti nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom veče prašanje po njemu. Ta balzam bogat na dolgoletih snovih kinoško robarbare, katera koronika je poznano zarad njenega ugodnega upliva na prebavljanje ni žlčenje, je znamenljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in svedenci priporočujejo proti nejedčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bruhanju, proti homorcidnemu trpljenju, slatenci in vsakej bolezni v želodcu.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 7—48

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marku Racasini*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tomlinu v lekarni E. Pullean.

Iznenadjenje za gospe!

Nekoliko tisoć komadov

Ogrinjač

iz najfinije borolinske volne s šipkami, popolnih v vseh mogočih modnih barvah, kakor sive, plave, rudeče, temne, črne, bele, škotske in turkinaste itd. je na prodaj radi prenašljenja 1—2

samo po for. 1·10

ter razpošilja po poštnem povzetju

WAARENHAUS «ZUR MONARCHIE»

Wien, III., Hintere Zollamtsstrasse N. 9.

Nik. Ako se nakaže več nego stane pošiljka se mala novcev.

Lekarna

Trnkóczy,

zraven rotovža

v Ljubljani

na

velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljša in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi na prijeli pismenih zahval o naših izbornih slavnih domačih zdravilih. Lekarna Trnkóczy-jevih firm. so: Na Dunaji dvo in ena kmilčna tovarna v Gradci (na Stajerskem) ena pa v Ljubljani. P. n. občinstvo se proси, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da nasl v take je napravi: Lekarna **Trnkóczy** poleg rotovža v **Ljubljani.**

Marijaceljske kapljice

za želodec, katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vspeh pri vseh boleznih v želodcu in so nepreklicljivo sredstvo zoper **mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, votrove, kolike, zlatenico, bljuvanje, glavobol, krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, pliše, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlatoličje.** Steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istinite MARIJACELJSKE kapljice dobivajo samo v lekarni TRNKOCZY-ja, zraven rotovžana velikem trgu v Ljubljani.

Cvet proti trganju

(Gicht), je odločno najboljše zdravilo zoper protin, ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnolo udo in kite itd., malo časa če se rabi, pa mimo popolnem trganju, kar dokazuje obilno zahval. Zahtevaj naj se samo **cvet** zoper **trganje** po dr. Maličev z zraven stoječim znamenjem. 1 steklenica 50 kr., tucat 4 gld. 50 kr.

(Schutzm rke)

Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej vrnite.

Planinski zeliščni sirup kranjski.

za očrsalo in grlo, je najboljši zopor kašelj, hripavost, vratobol, jetiko, prsno in pljučno bolečino: 1 steklenica 50 kr., 1 tucat 5 gl. Samo ta sirup za 50 kr. je pravi.

Kričistilne krogljice,

ne smele bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnjenih udih, skaženem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah á 21 kr.; jeden za zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

ZDRAVILA ZA ŽIVINE.

Štupa za živino. Ta prav dobra štupa pomaga najboljše pri vseh boleznih krav, konj in prašičev. Konje varuje ta štupa trganja po udih, bezgavk, vseh naleznjivih kužnih boleznih, kašlja, pičenih in vratnih boleznij, ter odpravlja vse gnjile, tudi vzdržuje konje debelo, okrogle i iskrene.

Krave do 6 mnoge dobrega mleka.

Zamotek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov **samo 2** gl.

Cvet za konje. Najboljše sredstvo za konje, pomaga pri prehlajenji, slednji kašelj, oteklini nog, bolezni in bihalu. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld. 5 steklenic s rabilnim navodom vred samo 4 gld.

Vsa ta naštela zdravila se samo prava dobijo

v ljekarni TRNKOCZY-ja v Ljubljani

zraven rotovža

in vsak dan s pošto razpošiljajo (5)

Žrebanje **uže** prih. mesec

Kincsem srečke po **1** fr. **11 srečk le 10 f.**

Glavna dobitka gotovine

for. 50.000 a. v.

10.000 f., 5000 f. po odbitku 20% | **4788 dobit.**

Kincsem-srečke se dobé po

Lotterie-Bureau ogerskega Jockey-kluba: Budapest, Waitzner 6

Izdavatelj i odgovorni urednik **A. Mandlč.** Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 46. U Trstu 18. novembra 1886. Godina XVII

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom zastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pod.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripošlana se vrlo tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 6 novč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputicom* (assegno postale) Imo, prosimo i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za soljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 5.01 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Občinski izbori u Kanfanaru.

Jedna od najčišćih hrvatskih občinah Istre jest bez dvojbe občina Kanfanar. Jezik, narodna nošnja i starohrvatski običaji sačuvali se tuj kao malo gdje u Istri. U čistoći i ljepoti hrvatskoga jezika natječu se Kanfanarci sa ostalimi izvanjskimi občinari puljskoga političkoga kotara, kao što su Barbanci, Marčanci, Pomerci, Medulinci, Premanturci, Alturci, Rovorijci itd. itd. Zlosretni duh toboživje talijanske kulture razbio se o čvrsta prsa onog dobroćudnog al junačkog naroda. Ali, prem je sretno odbio neprijateljske navale na svoje narodne svetinje, ipak nije se sirota mogao posve otresti gospodske vlasti. Loše ljetine, silni občinski, zemaljski i državni porezi i namoti prisiliše ga, da se u stisci i novolji utječe gospodinu, koji mu je dragovoljno otvarao kesu znajući, da će tim iz slobodnoga čovjeka stvoriti si roba, a uz to, da će ga ošišati do gole kože. U tom pogledu prošli su občinari kanfanarski u pol. kot. puljskom skoro najgore.

Spomenute novolje bacile vočinu ovih občinarah u naručaj gospodo rovinjsko, koja jih, kad njim se prohtije, tako grlo i stišću, da njim od gospodskog zagrljaja rebra pucaju. Kod posliednjih izborah za carevinsko vieće opoštenjače se upravo izbornici kanfanarske občine izabrav svu šestoricu narodnih predloženikah, koji su se kasnije kod izbora zastupnika dali podmititi i proštrašiti od rovinjsko i vodnjansko gospodo, te tim grdno izdali izborniko, svoj rod i poštenje.

Što neuzmogoše gospoda kod neuka i priprosta kmeta, to njim je pošlo za rukom kod inteligentnijih ljudih, dapače i kod istih svećenikah, koje oni inače svuda i svagda ruže i grde.

Starim zastupstvom u Kanfanaru upravljaše osoba, koja mrzi i izbjegava sve što je hrvatsko kano i djavao svetu vodu, i kojoj su narasli tako visoko rogovi, da je postala istomu talijanskomu gromovniku nesnosljivom, te ju je nedavno javno u sjednici pokarao i zagrozio njoj se, da će ju iz dvorane odpraviti, a pred samim pukom okrstio ju sa neliepom oznakom: »*ab intollerabile*«.

Tomu zastupstvu iztekao je davno mandat, nu ono se držalo občinske kuće kao priliepak morske pećine. Zaludu se sviestniji občinari utiekoše na kotarsko glavarstvo i na c. kr. namjestničtvo proti zatezanju sa novimi izbori, svemogućnici kanfanarski, podticani i poduprti porečko-pazinskom svojtom, znali su prkositi svećbćoj želji puka, dapače i samomu zakonu. Njim je valjalo pripraviti tlo za nove izboro, trebalo njim maknuti pogibeljno a privući ponizne i slabašne osobe. U tom poslu išlo njim na ruku no samo svietsko, već i isto crkveno oblasti.

Davno prije izborah pozivala su rovinjska gospoda uplivnije osobe, svoje dužnike, na sastanke i dogovore u Rovinj. Tuj se viećalo, mislilo, mitilo i strašilo sirotu kmeta, da se odrekne svoga mlieka, to da glasuje proti svomu osvedočenju, za mužove, koji će sliepo slieditи i slušati naputke pazinskog političkog družtva. Kad ni to nebijaše dosta, tada šalji agente i skitalice od sela do sela, od kuće do kuće, pak prosi, miti i plaši neuka seljaka dok ti neobeća, da će birati kako gospoda žele.

Uz takovo pripravo i pod timi okolnostmi bijahu određeni občinski izbori za dan 18, 19. i 20. prošloga mjeseca. U to dano nahrupili su kao što nikad prije rovinjska gospoda sa svojimi agenti i goničini u Kanfanar. Sve sa diglo iz plomonitog Rovinja po zaključku odbora političkoga družtva, da potlači i uniči mrskog »*žčava*« u občini kanfanarskoj.

Tako se sukobilo dvie protivne čete odmah prvog dana izbora. Na jednoj strani stajaše četa neustrašivih, neodvisnih i nepodmitljivih izbornikah, a na drugoj hrpa prodanih il prestrašenih stvorovah, predvodjenih od rovinjskih bezdušnikah.

Borba se zametnu. U izbornu komisiju bijaše pripušćen samo jedan pouzdanik narodne stranke a ostali sami prijatelji rovinjsko gospodo.

U III. izbornom tielu prodrie hrvatska stranka sa potporom svojih kandidatah dočim je ostala trojica pripala protivnikom.

Drugog i trećeg dana prošli su naši još goro. Nasilja i slieparije talijanaške postigoše svoj vrhunac. Za protivnike glasovali su rukojni; oni, koji neplaćaju nikakva poreza; oni, koji su tekar izašli iz tamnice odsiedjiv kaznu radi zločinstva, dapače i takovi, za koje se može dokazati, da su zato plaćeni bili.

Naprotiv, narodne izbornike tjerali boz ikakvog razloga iz dvorane nedozvaljavajuć njim, da glasuju, samo ako bi to većina izborne komisije odlučila. Zaman je narodni pouzmik u komisiji upozorivao prisutnoga komesara na zakon, zaludu bijahu svi njegovi protesti. Što bi komisija zaključila, na to je komesar pristao, jedino bi pri tom kazao našemu čovjeku, da mu je slobodno uložiti utok proti izborom.

Po dovršenom izboru nehtjede taj član komisije podpisati zapisnike već prijavi proti izborom utok. U opisanom roku podastrieta je narodna stranka rodovitim putem utok na namjestničtvo, navedši svo nerede i nezakonitosti, počinjano kod izborah.

Propis utoka leži pred nami, a mi čitajuć ga promišljamo, da li smo u pravno-uredjenoj državi; jeda li bi se moglo igdje na svietu šta slična počiniti, što provadjaju istarska gospoda sa našim kmetom!? Ali dà, jedino tako mogu još za koje vrieme sačuvati svoje gospodstvo nad većinom pučanstva Istre, jedino takav postupak razjasnjuje nam, kako može 100 Talijanah(!?) gospodovati nad 2300 Hrvatah u občini kanfanarskoj.

DOPISI.

Iz Sanvičenčine mjeseca oktobra. — Iz sanvičenske plovanije čitamo redko kada što u novinah. Mislio bi tko, da živimo kano bubreg u loju. Pa ipak nije tomu tako. Evo za što nije. Pod Sanvičenat spadaju četiri občine: Sanvičenat, Bokordići, Smoljani i Štokovci. Plovanija je dakle veoma obsežna, pa ipak nemamo nego samo jednoga svećenika, koj nam dvie sv. mise čita svaku nedelju i svaki svetak u onoj te istoj plovanskoj crkvi u Sanvičentu. Da nemože svećenik jedan sam uz najbolju volju služiti valjano toli veliku plovaniju, to mogu i sliepi viditi i gluhi čuti. Netreba se dakle čuditi nko uzrastemo i živimo bez nauka, pa mnogi i umre bez svako duhovne utjehe. Mnogo naših ljudi đami u tamnici u Rovinju i u Kopru zaradi počinjenih zločinstvah, jer neznadu ni što je Bog ni što je zakon, pak stoga nemaju straha ni pred jednim ni pred drugim, nebojse se Boga ni pravice. U crkvenih stvarih dakle po nas sio i naopako.

A ništa bolje nije ni u školskih. Imamo dosta u Sanvičentu školu, koju svi plaćamo, al ona nam toliko koristi, koliko ona u Milanu. Škola je talijanska sa učiteljem Talijanom, koj ni besedice hrvatski neumije. Kako da šaljemo našu djecu u takovu školu, gdje nebi učitelj djecu niti djeca njega razumila? Prisiljeni jesmo dakle djecu našu protiva našoj volji odbraniti u gluposti i neznanstvu. Zapušteni smo i bačeni u nemar od duhovne i školsko oblasti.

Ovako zapušteni i ostavljeni sami sebi, nije čudo, da propadamo moralno i materijalno. Naše materijalno stanje je upravo tužno, a mnogi su gospodari već sasvim propali. Zaduženi jesmo od pete do glave i u *kasin* i *bbotegin* i kod *»merkadantav«* (u blagajni, đućanu i kod trgovca) a u ove posliednje vrieme i kod poreče *»banke«* i kod *»junte«*. Pitat će tko možda: šta, kada i koliko vam je sl. junta posudila? Mi neznamo, da je nam ona igda šta posudila, nu ipak ona nas pita neki *»dižoner«* (u kasi kažu, da je to desetina, koju su naši starji jur odavna izplatili, a Talijani ju zovu *»vesonera«*). Mi za ovaj dug *»vse do ove godine«* ništa niamo znali. Nitko nas nije pitao ni u kraljevoj ni u občinskoj kasi za taj *»dižonera«*. Samo godine 1875. i 1876. morali su oni kmeti, koji su nekoja zemljišta željeznici prodali, platiti sve *»prošlance za športe«* (porezne zaostatke) u kasi i tada su nekoje pitali i za neki *»dižonera«*, kojeg su morali platiti, drugače nebi bili dobili novce iz kase. Pa ipak su i oni isti dobili i ove godine opet plaćene naloge (mandate za platiti), kano i drugi, koji nisu željeznici ništa prodali. Mjeseca maja pa i prije počeli su nam *»kanrite«* mandati za taj nečuveni *»dižoner«*, pak su je dielili po šanviđenskih kontradah kroz *četiri otele mjesece*. Nekoji kmeti su dobili i do petnaest pladilah poslovnicah, pa to nesamo gospodari, nego muž, žena, sinovi i kćeri, sirotčad punoljetna i maloljetna. Na nekoje spada svota i do preko dvie hiljade forintih! Mi držimo, da je bio prvotni kapital malen, nego interes nam je činila sl. junta postestručiti tim, da nas nije nikad ništa pitala i što nam nije prije oglasila, da imamo *»dižonera«* platiti.

U toj novolji izabrasmo četiri poštena muža: Paškvala Buršića, Miju Buršića, Paškvalina Bulešića i Mihu Bilića, da ih šaljemo pred samoga premilostivoga cara poniznom molbom, da se mi ne ustišemo plaćati ovu do sada nikad pitanu desetinu, nego da smo pripravni platiti kapital i kamate od tri godinah, kao što zakon zahtjeva, uz oprost svih ostalih interesah, a siromahom i sirotam, da se sasvim oprosti dug dižonera. Prije pako nego su se naši muževi dali na put u Beč, obratili su se na narodne naše prijatelje u Trstu za savjet. U Trstu njim nastaviše molbenicu u gore spomenutom smislu, te ju odpremiše putom vrećom pliteznih mandatah na prejasnoga vladara u Beč, da i naš mogući car vidi i zna de, kako nemilosrdno s nama talijanska gospoda i sl. junta u Poreču postupa.

Ona bo kaže, da nije oviašćena ikomu, ma bilo i najvećemu siromahu ili sirotu dižoner oprostiti, a isto tako ni interese, osim jednog neznatnog diela, pa i to ako se obveže sve na jedanput platiti, što je dakako redko kojemu moguće.

Ali ako i sl. junta nemilosrdnim načinom s nama postupa kod utjerivanja desetine (dižonera), a to postupa s nami c. k. porezna »kušerija« u Vodnjanu sto put gore. Za vriome trgatve dala nam sekvestrati (zaplieniti) grozdje, te smo morali trgati pred šekutorom (ovrhovoditeljem) i dviemi vojnici, a poslije u Vodnjanu prodati po što po to. Mnogi, da izbavi svoje grozdje, pribavi si na brzu ruku novacah, te nosi u kasu tko podeset, tko sto forintih, nu kaser neće da prima, nego više dotičniku: »plati sve ili ja neprimam ništa!« Stoga se mnogi utekoše kotarskomu poglavaru u Puli, koj dade zapovied kaseru, *da mora od svakoga novce primiti na račun, makar on donio samo pol florina, samo neka više puta nosi.* Na više puta se i veliki dug lagje plati, nego sve na jednom. Nu ako kasi sve damo, čim ćemo pak sto drugih potriebah namiriti, koje svaki kmet ima? Zar nezna »šjor kaser« Trubac — tako mu govore naši ljudi, ja neznam kako se piše — da tko hoće piti, mora se stoput spotiti, a uz to za kolce i težakom zlatne novce brojiti? A gdje je sumpor i trudno sumporanje? A zar misli kaser u Vodnjanu, da se mi moramo samo za kasu mučiti i truditi? A kamo mi i naša djeca?! — Mi dobro znamo, da smo kraljevoj kasi dužni, al ipak iskreno izpovjedamo, da nismo toliko

zaradi nehajstva štirom zaostali, koliko zaradi poredniih i neplodnih ljetinah, koje smo imali skoro kroz dvadeset godinah. Na Sanvičenčkini imamo mršave zemlje, ni za vino veoma dobre. U naših zemljah raste najbolji teran u Istri. Nu kad nas loza izdade, mi smo zatreni i ako hoćemo živi ostati, moramo se dužiti. Za prodati nemamo ništa, ni drva, ni blaga, ni žita, ni drugog dobitka.

Al to nije ni pol jada za nas, jer znamo, da carevu kasu valja platiti prije ili kasnije, makar nas i najveća nevolja snašla. Nego trista mukah zadaje nam kaser vodnjanski radi ežonera. Valjda zato, jer mu je sl. junta darovala 260 for. (reci dvie sto i šestdeset forinta) njemu i vriednim drucovom, da nas upropaste sa *nežitnoma inkantom* (prodaženba i dražba) *i prodajoma*. I tako nam poštenja, on nam šalje svaki dan dva soldata na vrata zarad ežonera, kojim moramo platiti svaki dan 20 novčića, i neće ih dignuti, dok neidemo supplikati (molbu činiti) žjor Donjeti-ću i platiti mu pol forinta za ruku, a pol forinta za bulu; i to da supilka za se i za poredke jasnare, koji ga svake godine masino nadare, zato da nas sirotske kmete na muke meče. Pa zašto i neki? Taj posao njemu mnogo nosi. Taj g. Donjeti je porezni činovnik, on ima kraljevu plaću, pak ima tuati dar od junte zarad *ežonera* uz to za svaku supliku pol forinta. Na juntu valja zarad desetine supilkati tri puta. Prvi put za razdieliti desetinu, ako ih je više skupa. Drugi put za oprošćenje interesah. Treći put za produženje plaćila, odnosno na rate il obroke. Svaki put valja platiti g. Donjeti-ću pol forinta za posao, a pol za bulu. To je za g. Donjetića debela muzica. Zato nevalja uljedna supilka, ako nije učinjena u kaserlji od Donjeti-ća.

Pitamo sl. juntu, zašto ona dopušta Donjeti-ću uzimati po pol forinta za svaku supliku od kmetovah, kad je on jur plaćen od kralja i nadaren od same junte? Kad bi on bezplatno pisao supilke, a kmeta notrebalo platiti bule, mnogi bi se brać dao sklonuti, da moli na sl. juntu. Nu sl. junta bi i bez supilke za razdiobu lahko činila razdielitl svakomu svoje. Imamo zemljištne knjige, u kojih je razvidno, koliko i komu pripadaju pod desetinu spadajuće particele.

G. Donjeti je i mogućan čovjek. On ima obitat ežoner poviselti ili sniziti. Prošloga proljeća dodje u kaserlju neki kmetić, da namiri dug za ežoner od dva forinta i neko novčić, kako mu pozivnica glasila. G. kasir ga šalje Donjeti-ću. Kad naš čovjek prikaže Donjeti-ću platežnu pozivnicu, poviče: *»Ipsta, Ipsta. Ova že su zbaljoa.* Povadi knjige, i gledaj amo i gledaj tamo, i vadi od ovud i vadi od onud, računa, piše in mu dade hartu natrag veleći: *»sako santo ti ga da pagar 5 flor. e soldin.* Na što mu naš čovjek: *»sada vidim, da ste sliepari, iti neznate što pišete, ili pak sami svomu pismu neverujete«.* Obrne leđa i ode.

Drugi opet dodje Donjeti-ću, da ga upita, na koje particele mu je došlo opet sedamdeset i neka forinta za desetinu platiti, pošto je jur preko 200 for. platio. G. Donjeti mu na to: *»Dami dieže fiorini e žarć pagato tuto«.* Nu naš čovjek videći, da to neide po zakonu, odgovori mu, da će supilkati kamo i drugi.

G. kašir nam neće vjerovati, da smo supilkali u Beč, nego kaže, da ono karte leže u Poreču kod sl. junte. Ako je to istina, zašto nam sl. junta nejavi, da je naša molbenica iz Beča povraćena i odbačena? Pitamo, zašto je nam g. kasir poslao *»ežitima«*, koja se ima na 17. novembra t. g. ovršiti po svoj Štokovščini dok nam se službeno neprijavi, u kakovom smislu je riešena naša molbenica, upravljena na premilostivog cara mjeseca agusta tek. godine? U posliednje doba i sam g. kasir nudja novce ljudem, da s njima plate trošak za supliku.

Na svršetku pitamo još, je li smije g. kasir nam slati »šekacijon« (ovrhu) zarad ežonera, kad se je sl. junta jurve ntavolala (uknjižila) na particele, a mi jur supilkali? Mi kažemo još jednom, da nebježimo od zakonita računa, nu ako se bude s nami postupalo ovako silovito i bezobzirno, znamo kud je put u Beč do našeg milostivog i pravičnog Vladara i Gospodara, ašto u Poreču pravice nemamo za nas.

Jedan kmet.

Franina i Jurina.

Jur. Pak ča je to bilo niki dan va Kanfanare, kad su birali onega Kraljevića za mošira, da su se niki prešentanti onako tombulali i padali; ča su bili valjade kiseli?

Fr. San čuja, da nisu pili oni dan drugo, lego samo »dilovsku kulturu«, pak da je ona nesrićna »kultura« samega proreka — vodju — previše omamila i uši mu tako potamnula i zašlipila, da jo bilo svim njegovim praznoglavićem jako, jako škuro, i zato da su sirote slipći za njim se tombulali i padali.

Jur. A ča jim ni mogla proročica malo posvititi? Tr ima dobar fanal i za Lomića kad gre kasno po noći iz njekine ostarije!

Fr. Da su prosili našu slavnu gospodu va Poreče, od kuda preobilna svitlost sjaji, neka jim oni svojim feralom malo posvite.

Jur. Pak?

Fr. Pak da je najprije sám prorok — vodja, kad su njegove uši primile onu svitlost, kloknuja i molija: »Io povero cieco per disgrazia prego carità o perdono!« A za njim, da su na vas glas svi drugi tako tulili.

Jur. Dunke je ipak istina, da pametni ljudi govore, *kada slipac slipca vodi*, da oba padu na kolina i va . . . .

Fr. Ja, ma da su se već dignuli i stavili se opet na junačke svoje noge, kad su jih niki dan Rovinješi i njihovi hući pak i rujno vince, da ga je proročica točila, rinuli na zad na staro misto va prošentanou, ni da će opet lahko pasti na kolina, kad jim bude od potribe.

Jur. Ma čujoš! A da se stombulaju pak va Dragu i da padu va jamu?

Fr. Vero neći jih dignuli više ni Rovinješi sa svimi svojimi hući, ni rujno vince, pak ni one šare propalice, kad bi samo ona velika gospoda ozbiljno šolili i stili ono, ča ustima govore!

* * *

Jur. Ti Frane ćuda sveta proklatiš i puno ljudi poznaš, mudrih i ludih, povej mi dakle ti, ka dobra duša bi me naputila ravnom stazom, da ja onu moju pravdu izkrepljen?

Fr. Ja, ta tvoja pravda je stvar škakljiva, zać nima pravog temelja, ma samo mi istinu reći, da ti je rekal albokat kad si ono k njemu bodil?

Jur. Rekal mi je, da on mi se va tu pravdu već neintriga, zać da je nepoštena, i da neka se obratim kakovomu šporka karta, a ja skoro da neznam kuće takovi ljudi biyaju.

Fr. Al božja dušo, ča nepoznaš onoga česnića iz Račić, ono ti je mudra glava, on će ti reć kako ćeš pravdu dobit, jer je on i va Kopre študijal.

Jur. Ter je umrl lanjskega leta.

Fr. Jeli?

Jur. Ter san tamo bil.

Fr. Nič nič Jure, još ima ljudi onakovih. Tamo nejde bilzu čepićkoga jezera biva mu brat, i on mudra glava. Mi je povedal šjor Jakomo, da bartl će on za njega dela, da jih podpiše bez da je niti pročita, a i on da svaku pravdu obeća dobit, dakle njega ti preporučam.

Jur. Alu, da ga nebih poznal, ma biš me lepo na gnjili most zapeljal. A poznam ti ga ja dobro ši. Brate moj, ki prevari svoj rod i zajik, va njen ti ni čovika. Kad je stobum pričinja se, da je narodnjak bolji nego ti, dokle ti zadnju kapju izsrče, a kad je o gospodu bešćavi prti. Lacumbića, deleko ti kožu.

Fr Ja, ča ćeš, glad je vrag.

Pogled po svietu.

Trst dne 17. novembra 1886.

Govor Njeg. Veličanstva cara i kralja Frana Josipa I., kojim je otvorio ljetošnje zasjedanje delegacijah, razpravlja se još uvjek u domaćih i inozemskih novinah. Većina tih izrazuje se vrlo povoljno o tom govoru, u kojem naziru čvrstu poruku za uzdržanje europejskog mira.

Ministar izvanjskih posalah, grof Kalnoky podno je u odboru delegacijah razjasnjenja o nutarnjoj i izvanjskoj politiki monarhije. I njegovomu govoru pripisuju važnost za očuvanje svietskog mira. Važnije novine pišu, da se program, koji je ministar vanjskih posalah razvio pred delegacijami, mora s državopravnoga stanovišta smatrati čisto korektnim programom mira, koji se osniva na berlinskom ugovoru, te traži svoja sredstva u sporazumku signatarnih vlastih. Po svem, što je ministar izjavio o držanju Rusije, kao i o intonacijah ostalih velevlastih, nije vjerojatno, da bi se ovropski mir mogao i diolomice poremetiti. Rusija će izbjegavati svaki sukob, a s druge je strane upućena na sporazumak s ostalimi signatarnimi vlastmi, naročito s Austro-Ugarskom, koja se čvrsto drži berlinskoga ugovora.

Iz Pošto javljaju dne 16. t. m., da je izviestitelj odbora ugarske delegacije za izvanjske poslove izjavio, da nije osnovan prikor, kao da je ministar grof Kalnoky stajno skrštenih rukuh prama događajem. Posliednje vriome kronuli su odnošaji u prilog našoj monarhiji, a to je velika zasluga grofa Kalnokyja. Delegacija nemože još konačno presuditi politiku ministrovu, samo joj govornik preporuča, da izcrpi povoljno odnošaje, jer će se željeni mir tim osigurati.

Grof Andras reče, da je najbitnije i najvažnije pitanje dali Njemačka postupa složno s našom monarhijom; čini mu se, da izjave grofa Kalnokyja nisu sasvim točne, da mogu porodiviše se dvojbe razpršiti.

Češki zemaljski sabor otvorit će se, kako se glasa, 10. decembra. Isti će se 21. decembra radi božićnih blagdanah odgodit, a 7. jenara 1887. nastaviti svoje sjednice, te 21. jenara sjeditbu zaključiti.

Pražki »Národní Listy« donose u broju od 11. o. m. dopis o odnošajih u Bosni Hercegovini, te na konou dodaju, da će na mjesto baruna Nikolića, koji će odstupiti, biti imenovan civilnim adlatusom sadanji hrvatski ban grof Khuen-Hedervary.

Dne 18. o. m. obdržavati će Rusini u Stanislavu pučku skupšćinu, na kojoj će se razpravljati o položaju ruskoga naroda i o mjerah za očuvanje narodne ravnopravnosti u galičkih školah.

Proračunski odbor ugarskoga sabora započeti će razpravu o proračunu tek koncem mjeseca novembra, tako da će jedva biti moguće, da se još ove godine razprava u saboru dovrši. Usljed toga će ministar financijah u decembru predložiti saboru zakonsku osnovu o tromjesečnom indemnitetu.

Hrvatski sabor sastaje se dne 20. t. m. Pojedini vodje stranakah sazivlju jur zastupnike na dogovor.

Srbski crkveni kongres u Karlovcih razišao se neobaviv ništa, budući mu je patrijarh i ugarska vlada stavljala svakojake zaprieke.

Dočim se s nekojih stranah svemudilj tvrdi, da će Rusija okupirati Bugarsku, uvjerava se s druge strane, da Rusija na takova šta nemisli. U Petrogradu došli su do uvjerenja, da će i drugim načinom polučiti svoj cilj.

U istom smislu glase viesti iz Trnove. Oni članovi regencije i narodne skupšćine, koji da žele uzdržati što veću neodvisnost svoje zemlje i ukloniti ruski upliv, uvidjaju sve više, kako je nemoguće, da izvedu svoje namjere. Do sada uzdali su se uzalud u podporu Europe; diplomatički zastupnici evropskih, centralnih i zapadnih vlastih izbjegavali su svako umješavanje u nutrnje razmirice medju regencijom i generalom Kaulbarsom.

Danski kralj je odbio izbor svoga sina Valdemara na bugarski kneževski prieatol. Iz Petrograda javljaju, da ruski dvorski i diplomatski krugovi drže presumtivnim kandidatom ruskoga kabinota za bugarsko prestolje kneza Nikolu Mingralija. Ruski kabinet nije još preduzeo nijedan korak, da vlasti o toj kandidaturi obaviesti; po istoj viesti »Pol. Corr.« već bi bio upravljen na kneza, koji sada boravi na Kaukazu, upit, da li bi on bio pripravan, da se njegova kandidatura predloži, čim bude to pitanje došlo na dnevni red.

Kaulbars nije gledo izbora Valdemarova upravio na vladu ni prosvjed ni priznanje. Depeša, koju je predsjednik sobranja upravio na danskoga kralja Kristiana glasi: »Sire! zastupnici bugarskoga naroda primaju s veseljem odgovor, koji je Nj. kr. Visost prino Valdemar, uzvišeni sin Vašega Veličanstva po meni jim izručio, pa su mi naložili izraziti Vam njihove nade, da će Vaše Veličanstvo blagoizvoliti povoljno na želje bugarskoga naroda odgovoriti dok će Nj. Visosti dozvoliti, da svoj dragocieni život veličini i blagostanju bugarskoga naroda i slavi nove dinastije posveti. Blagoizvolite sire primiti uvjeravanja moga dubokoga poćitanja, te ostajem Vašeg Veličanstva najpokorniji sluga Aga Živkova.

Talijansko ministarstvo tražiti će od zastupstva, koje se sastaje 23. t. m. dozvolu, da može potrošiti dvie sto milijunah lirah za izvanredne vojničke potrebe. U tu svrhu sklopit će se zajam, te će zemlja prouzeti taj silni dug premda je razdioljan tako, da će se izplaćivati kroz više godinah.

O odnošajih medju Pruskom i Vatikanom javljaju iz Rima, da povoljno napreduje dogovaranje medju papinskom stolicom i Pruskom glede uzpostave redovitih odnošajah medju državom i katoličkom crkvom u Pruskoj. Kardinal Jacobini podpisao je 5. o. m. nagodbu, koja se je sklopila sa drom. Schlözerom u pogledu zahtjeva pruske vlade, da pruski biskupi imadu prije prijaviti crkvena imenovanja. Dogovaranje s pruskim poslanikom o pitanju vjerozakonskih redovah takodjer je već započelo.

U Liverpolu bila je 6. o. m. godišnja skupšćina irske narodne lige pod predsjedanjem irskoga zastupnika O'Connora. Prisutnih bilo je pet sto izaslanikah, a iz godišnjega izvješća vidi se, da liga ima sada četiri sto trideset i dvie podružnice. U prihvaćenih resolucijah izriče se Glastone-u i biračem, koji su ga podpirali, hvala za njihovo nastojanje u prilog Irske i izjavljuje čvrsta odluka, da se podupira izagnani irski zakupnici.

Razne viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpušćeno . . . . Najdalje šest tjedanah poslije razpusta mora se naložiti novi izbor (§. 98 pokrajinskoga zakona, članak XVI. drž. zakona 5. marća 1862.) **Občinsko zastupstvo u Buzetu bilo je razpušćeno dne 5. agusta 1885. Novi izbori nisu niti danas obavljeni Živio zakon!!**

Imenovanja. Njegovo Vel. imenovalo je savjetnika trgovačkog suda u Trstu g. Dra. *Lava Flocchi-a* predsjednikom okružnog suda u Rovinju; savjetnike zem. suda u Trstu, gg. *Kr. Dalla Torre* i Dra. *Okt. Danelon-a* savjetnici prizivnog suda u Trstu, te savjetniku okr. suda u Rovinju Dru. *Petru Davanzo* podijelilo naslov i karakter savjetnika prizivnoga suda.

Za novog predsjednika u Rovinju kažu nam, da je vrlo učen, strog i pravedan činovnik — kakovih nam se hoće u Istri — te da poznaje dobro i hrvatski jezik.

Podareni. Francezka vlada podarovala je trojicu sanitetskih vojnikah trčdanskoga vojničkoga špitala sa zlatnimi *remontoar satovi* što su prošlog proljeća u ovdašnjem špitalu brižno njegovali četvoricu francezkih kadetah, koji su duljo vremena na tifusu bolovali. Podarovani jesu sliedeći vojnici: korporal *Martin Hermann*, Slovak iz Ugarske i dva frajtera i to: *Petar Modrušan* iz Motovunšćine i *Ivan Bolunčić* iz Žminjšćine. Sam zapovjednik posade baron Kober predao je vojnikom darove u prisutnosti činovg sanitetskog odjela, častnikah i liječnikah. Podajuć njim darove spomenu, kako je to častno i dično, što tuđja vlada odlikuje našu momčad i što francezko novinarstvo govori najvećom pohvalom o krieposti sanitetskih naših vojnikah.

I mi javljamo tim radostnostnije ovaj dogodjaj, jer su svi odlikovani naše krvi a manju tim i dvojica naših susemljakah.

Slovenska pučka banka u Trstu. Predsjedničtvo političkoga društva »Edinosta« razposlalo je ovih danah do 300 pozivnicah na sve rodoljube u Trstu, okolici i bližnjih pokrajinah, kojimi poziva na sastanak za dne šti. t. m. u 11 satih u jutro u trčdanskoj čitaonici. Tuj će se razpraviti pitanje o slovenskoj pučkoj banki, pročitati pravila i birati odbor, koji će imati da oživotvori pučki novčani zavod. O važnosti i potrebi sličnog zavoda za Slavene Trsta i u obće Primorja, netreba nam govoriti, jer to svatko sam i uvidja. Preporučamo dakle svim, koji se za stvar zanimlju — i oni koji nisu primili pozivnicu — da prisustvuju mnogobrojno prvomu sastanku.

Iz Grižnjana primismo podulji dopis kao odgovor g. Don Carlu Cocolan-ciehu. Pošto smo pako već u posliednjem broju g. Don Carlu i sami odgovorili — čega nije g. dopisnik mogao još znati — te neželeći Don Carlu dati veće važnosti nego li ju u istinu zaslužuje, skratili smo dopis na same sliedeće redke:

Dragi g. uredniče! Jasto li živ? Ako jesto, čujte našu neizmjernu tugu.

Silni govornik Don Carlo nije naš, nije *»croato«* već *»istriano-italiano«*. Ah! sirote mi nemile, šta li ćemo bez one dike?!

Veleučastni Don Carlo predbacuje nam, da su nekoji od naših, koji imadu talijanska prezimena bacili se Hrvatom u naručje, jer da takav vjetar puše, ili s poklepe za dobitkom ili napokon s poklepe za čašću.

Kakav nam vjetar duva i kakav dobitak ili korist imadu oni, koji pristaju uz našu stranku, znamo svi, a da vidimo malko kakove čekaju časti one, koji vojuju pod hrvatskim barjakom. »Per avidità di onori« kaže Don Carlo, ali ako je to ironično izrekno, onda ovdje smo s njim, inače scienimo, da on za *»onorsa«* izkazane našim ljudem drži ono zviždanje, kojim ih njegovi od *»savite kulture«* prate na javnih mjestih, one porugo i klevete, one *»dekoracije«* na huljah naših svećenikih kad im Don Carlovi istomišljenici bacaju jajca, limune, gnjili krompir itd., ono razbojničko napadanje na javnih putevih ono . . . ali dosta . . . . »Onorii« . . . . Infammie, infammie! . . .

Napokon govori, da je u svojoj govorancji preporučivao ljubav, potrpljenje i medjusobnu pomoć s drugim plemenom u pokrajini. Dà, al koliko je to iskreno, ne treba nam tražiti drugoga dokaza, nego one izabrane rieči u njegovoj izjavi: *»nunzume creato«*. To je izraz vaše ljubavi Don Carlo?! Pfui! A neznate li vi g. župniče, da je to uvriedа cielomu narodu hrvatskomu, kojega imate i u vašoj plovanji, i koji će tako poznati, kako ga njegov župnik nazivlje, ruži i grdi?

To on neće doista zaboraviti, ako za sada i znade mučati.

Mira sramotnoga mi nećemo. Načelo pravednosti i naše jest: svakomu svoja onda mir.

Na svršetku molimo Don Carla neka ostane »italianos do skončanja svieta; mi ga no želimo, niti nas je briga, da li se piše Kožijančić ili Coccianciehhh.

K obćinskim izborom u Pazinu. Neočekivani uspjeh obćinskih izborah u Pazinu izazvao je obće veselje ne samo u našoj pokrajini već i izvan nje, osobito medju srodnom nam braćom. Iz svih stranah Istre i susjednih pokrajinah primili smo pisamah i brzojavah, kojim se izriču najsrdačnije čestitke dičnim našim rodoljubom i biračam na Pazinšćini.

Svega toga nemožemo prionćiti jer nam nedozvoljava prostor lista, navadjamo niže samo par čestitakah, koje su nam stigle od naših prijatelja:

»Vrlim rodoljubom, dičnim biračem u obćini Pazin, kliču najsrdačniji: Živili.

Kastavski rodoljubi.

»Čestitamo hrvatskim rodoljubom na Pazinšćini na sjajnoj pobjedi kod obćinskih izborah.«

Rodoljubi u Kopru.

»Sjajnoj pobjedi pazinskih obćinarah veselo se i srdačno njim čestitajuć.

Krčki rodoljubi.

»Junačkim borbocem i pobjeditelјem u obćini Pazin kliču najsrdačniji: Živili.

Istarski Hrvati u Zagrebu.

»Narodnoj pobjedi u najvažnijoj obćini Istre veselo se

Istarski Hrvati na Rieci.

»Hrvati iz Liburnije čestitaju srdačno junačkim borbocem za sveta narodna prava u obćini Pazinu. Živili!«

Nered na poštah. Eto nas opet na zanimivom predmetu. Pred nami na stolu leži primjerak našeg lista pod omotom, na kojem je naštampano jasno u hrvatskom jeziku ime adresata i označena pošta: *Gradiška — Via Görz*, a orniliom je netko dodao *»Retour«* pa malo dalje *»falso«*. List nam je dakle povraćen jer je na njem adresan hrvatska a svemoćni gospodin poštarski činovnik ili činovničić želi imati talijanskuI Ako nije tako »retour« pa mirna Bosna! Tà barem »čćavu« može pikositi i najmlji činovničić poštarski!

Tako si stvar mi moramo tumačiti, jer nam je list dosada već više godinah pod ovom istom adresom predplatniku išao u Gradišku a i u talijanštini ostaje Gradiška (Gradisca) i leži Gorici odkud nam je list povraćen — pod samim nosom! —

Zar ne slavno uses. kr. Ravnateljstvo poštah i brzojavah da nas vaši činovničići za našu pinću dobro služe?! Da vam Bog poživi!

Nekoj podporo zemaljskoga odbora. U hitnji prošlonalih smo sjednice zemaljskoga odbora u Poreču od 21. julija, 7. i 23 agusta i 7. septembra t. g., te vidimo iz njih sliedeće što se podpore ili produjmovah tiče. U sjednici 21. julija prima se na znanje račun upravnoga odbora u *Draguću* o porabi svote od *250 for.* podpore za stanovničke poreznove obćine Dragući oštećene *tučom*. U sjednici 7. agusta doznačilo se je *400 for.* podporo tučom oštećenim stanovnikom porezovne obćine *Račice* za nabavu i razdielјenje njemonja bajdo i turkinje (oinkvantine). U sjednici 23. agusta vraća se namjestničtvu prošnja obćinarah *Aussakih* s opazkom, da je istim zemaljski odbor već mjeseca julija dao podporu od *200 for.* za njemonje onim, koji su bili oštećeni tučom. *Obćinskomu odboru v Buzetu* doznačilo se je *100 for.* podporo za potrebćdine proti koleri mjeseca julija, a isto toliko *100 for.* i u listu svrhu mjeseca agusta, i to oboje uz susljedno položenje računa. Istomu odboru doznačio sem. odbor *50 forintih* za podporu stanovnikom u *Sočergi* snadjenim kolerom. U sjednici 7. septembra doznačio je istomu odboru u *Buzetu 400 for.* produjmu za najnuždnija providjenja u koleroznih mjestih. Takovu izvanrednu podporu od *80 for.* posino je i glavarstvu u *Dolini* u prilog stanovnikom u koleroznih mjestih. Glavarstvu u *Izoli* dao je produjam od *200 for.* za prve i silne troškove prouzročene kolerom. Istomu je posiao i 372 for. 87½ kao ostatak utjernalih uredovnih nametah, pošto je bio izplaćan dug rad kojega su bili nametnuti. U sjednici 7. agusta doznačilo je glavarstvu u Kanfanaru *200 for.* podpore iz zemaljskoga fonda za zasnovanj vodajak u porezovnoj obćini *Morgani*.

Pazinski izbori i naši protivnici. Očekivali smo od porećkih jasiarah, da će i izvanjskim načinom pokazati silnu bol pretrpljenu radi izgubljenih jasalah u Pazinu, nu oni su ovaj put nadvladali sami sebe. Mrtvačkim glasom priobćuju svojim mnogobrojnim (!) čitateljem, da su propali a *»contadini e preti sloghiani«* da su pobjedili, ai oni da će ipak nekomu podignuti »monumenti« (Imade dakle još te krme u porećkih jasiih. Op. slagara). Tko napozna lisičju narav porećkih *»mašćarah«* za ktomu čita njihove trabante u Trstu, mogao bi povjerovati, da su se pazinska gospoda svojevoljno suzdala od obćinskih izborah. Al tomu nije tako. Mi, koji vidimo u dušu našoj plemenitoj gospodi i koji doznajemo za sve njihove tajne spletke, dokazat ćemo njim u budućem broju, da su oni zbilja radili — ta, kako radili al njim se sav trud izjalovio. Kiselo je grozje, kazala je nekom sgodom gospoda Jasiarka, ona vaša seka, od koje ste čud baštinili.

Izložba blaga i gospodarskog orudja u Podgradu. Podarovnuje, govedjeg blaga te izložba gospodarskog orudja, koja se imala obdržavati dne 1. septembra t. g., nu radi kolere bijaše odloženo; vršit će se 27. novembra t. g. u Podgradu prigodom tamošnjeg velikog sajma. Valjani su svi dosadanji oglasi za natjecanje živine; svjedočbe po §. 5. pravilah pako imaju se opet potvrditi kod obćinstog glavarstva.

Novi oglasi za natjecanje primaju se do 20. novembra kod gosp. zadrugah pol. kotara Voloskoga ili obć. glavarstvah.

Sve ostale odredbe, koje bijahu valjane za 1. septembra, valjaju takodjer za 27. novembra. Predsjedničtvo gospod. zadrugah za sudb. kotar Podgrad, u Materiji 12. novembra 1886.

Željezničke gradnje. Ravnateljstvo državne željeznice razpisuje natječaj za izvedenje nekojih radnjah okolo mora u Trstu za željeznicu *Trst-Hrpelje*. Ponude prima glavno ravnateljstvo državnih željeznicah do 20. t. m. Pogodbe mogu se doznati kod rečenog ravnateljstva, kod prometnog ravnateljstva željeznice u Puli i kod gradjevnog ravnateljstva željeznice u Trstu. Pobliže odredbe donieti će službeni list »Wiener Zeitung«.

»Hrvatska Lira«. Na glavnoj godišnjoj skupštini hrv. akad. pjev. družtva »Hrvatske Lire« držanoj dne 1. od. mj. izabran je novi odbor za družtvenu godinu 1886-7, koji se je ovako konstituirao: Predsjednik g. Ante Benešić. Podpredsjednik g. Eugen Gajer. Tajnik g. Petar Magdić. Tajnik zamjenik g. Srećko Bošnjaković. Blagajnik g. Avelin Stuhuljak. Blagajnik zamjenik g. Milo Kramarić. Pjev. arkivar g. Ferdo Juzbašić. Tajnik. arkivar g. Milan Marković.

Odbornici: gg. Dragutin Tončić, Dragan Filipović, Stanko Plivelić i Milan Stošić.

Odborski Zamjenici: gg. Stjepan Šikić. Alberto Švaro. (II.) Tomo Meglor i Ivan Rajković.

Revis. odbornici: gg. Edo Kiršner, Rikardo Lenac, Ivan Kocijan.

Glasbena ocjena. Pod tim naslovom donaša zadarski »Narodni List« ocjenu »Cilogojske mise« g. V. Kosovela, koju smo i mi oglasili i našim čitateljem toplo preporučili. Ocjena ta je vrlo povoljna jer g. kritik kaže medju ostalim: »All tko ima pravog pojma o pojmu orkovnom, tko znade što je Palestrinina glasba, i kakova čudnovata čuvstva u slušatelju ovnkova glasba pobuđuje: taj nemože a da nestisne ruku gospodinu V. Kosovelu veloć mu: »moja čestitanja za Vaš glasboni sastavak!«

»I doista, ova misa sadržaje u izrazima armoniju, sve što religioznjeg može dovjek pojmiti u glasbi. U »Gospod pomiluj«, nadješ armoniju molitve; u »Slava«, armoniju veselju, dok se opet u »Hvali uzdadem« i »Vzemljoj« nepovratiš sa počitanjem prama Višnjem Tvorcu, da mu se zahvališ i da ga moliš. U »Jako ti jedin svete«, nadješ na sastavak, koji ti odaje veličanstvo božje i moguštvo njegovo; samo kajde ti se odaju, a ti moraš priznati, da pod njimi ima se pjevat »Ti jedin va višnji«, il šta sličnа. — Prepuštam tranom »Vjerujem da se nadivim armonijam i melodijam »Svete«, »Blagoslovene« i »Agnče božje«. — Kad sam probirao na glasoviru ove kratke sastavke i duhom čuo glasove, eksekuciju, vjerujte, činilo mi se čut onih lepih Beethovenovih adagja, koje dovjek zanešen sluša, a nečuje ništa što se oko njega zbiva«.

Preporučamo dakle opet ovu misu našeg skladatelja, koju je tolike pohvalila osoba, koja se u glasbu razumije.

»Otče budi volja tvoja«. Prekrasni molitvenik nezaboravnog *Dobrile* dotiskan je u petom izdanju, te se može dobiti u biskupskom ordinarijatu u Trstu i kroz naše uredničtvo. Razpačavat će se mnogo i tvrdo vezan i sa zlatorezom, a tega spominjemo sve one, koji ga naručiti kane, da izvole naznačiti, kakovoga želе imati.

Književne viesti.

Discorsi, proferiti nella camera dei deputati a Vienna nei giorni 3 e 13 aprile a. c. dal deputato Domenico Dr. Vitezić, duranle la discussione del preventivo per l'anno 1886 (Traduzione dal originale tesio tedesco). Editrice la Direzione del giornale »Naša Sloga«.

Ova dva krasna govora našeg zastupnika može se dobiti kod uprave našeg lista uz cienu od 25 novč. Tko pošalje 30 nvč. dobije ovu knjižicu od 28 stranicah, format brošure, *franko u stan*.

Lutrijski brojevi

dne 13. novembra.

Beč	90	47	26	34	86
Gradec	45	61	20	15	4
Temesvar	45	65	4	68	10

Trčćanska burza

dne 17. novembra.

Austrijska pap. renta	for.	83.50	do for.	83.63
Ugarska	»	92.60	» »	92.70
Ista u zlatu 4%	»	103.—	» »	103.20
Dionice nar. banke	»	878	» »	879
» kredit-banke	»	284.—	» »	284.75
Talijanska renta	»	99.¼	» »	99.⅜
London 10 lirah sterlinah	»	125.25	» »	125.50
Napoleoni	»	9.91	» »	9.93
C. kr. cekini	»	5.89	» »	5.90
Državna marka	»	61.50	» »	61.75
Isto francezko	»	49.75	» »	50.—
Talijansko lire	»	49.60	» »	49.91

Listnica uredničtva.

Gosp. *I. P. C.* ovuje. Otvoreno pismo za J. K. u K. stiglo nam za danas prekasno; tiskat ćemo danas ćedan danah.

Dopisnica uprave.

Uplatiše od 10. — 17. tek. mjeseca: Gg. I. K. J. Punat za pol god. — P. A. Žminj na račun čitateljah. f. 10. — O. P. Trst za pol god. — P. J. Vinica za tri prošlo godine (izvolite proditati naše pozive na predplatu) — M. M. Prezid za cielu god. (kad drugčije nije mogućo, priznajemo) — Čit. Br. na K. na račun f. 4. — N. A. Čepić za dvie god. — Hr. B. Gorica na račun f. 2. — Z. M. Orlec za pol god. — Čit. Rab za cielu god. — Dr. A. V. Zagreb za dvie god. — Čit. Jelšа f. 2 (cielu našemu listu je f. 5 na godinu) — A. T. Kastav f. 1 za oglas — T. V. Karlovac do konca tek. god. — M. M. Orlec za pol god. — B. B. Rovinj — L. f. 2 — R. D. Rieka, za god. 1885 i 1886 for. 10.

G. *I. M. Kostrena*, primili smo; javljamo primljenu predplatu od 1. novembra naprod.

Zahvala.

Rodjakom, prijateljom, znancem, čestnom svećenstvu i uglednim gradjanom, za jučeranji sprovod do hladna groba milo mi mojko

KATARINE TURAK

najsrdačnija hvala

Kastav, 15. novembra 1886.

Ante, sin
župnik.

Dečko

koji je polazio IV. gimnazijalni razred, dobroga ponašanja a govori hrvatski, talijanski i njemački želi stupiti kao početnik u bilo kakovu trgovinu.

Pobliže dozna se kod našeg uredničtva.

Podružnica u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerosiljskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 2½%
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 2½%
3-mjesečni odkaz 3 %
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Peštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Graz, Hermanstadt, Innskruck, Celovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 6 mjeseca.

Na efekte, 5½% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na poveće iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—26

ŽELODČNE BOLEZNI

je mogoče *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti

po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke.

Večina raznih kapljic, izlečkov itd., katere se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, nisо nič druzega, nego škodljiva smes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priproste sestave, odločno oživljajoče in želodčne živce hitro krepčalne moči **pravico prednosti** nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi še vsakim dnevom večo prašanje po njemu. Ta balzam bogat na delajočih snoveh kinčke robarbara, katera korenika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na **prebavljenje** ni **čiščenje**, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja: zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nejedčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane 70 novcev. 7—48

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marku Ravaglii*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Kormínu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Pallich.

Nepogrešivo!

Svak dođje lanos natrag, koji kupi bi moj sigurno djelujući

ROBORANTIUM

(sredstvo za bradonje)

bezuspješan ostao. Isto tako sigurno djeluje *protiv čelavosti, izpadanju kose prerani i oslabljenju.* Uspjeh višeputnim tronjem zajamčem. Originalne boce po 1. for. 50 nč. i boce za probu po 1 for šalju 1—1

J. Grolich u Brnu.

Roborantium opetovno upotrebljen pokazuje također dobar uspjeh *protiv slabosti i glavobolji.*

U Trstu samo kod A. Praxmarer ljekarna Piazza grande. **Hrvatska Slavonija:** Zagreb: samo O. Arnaltm. **Rieka:** Gmeiner. **Gospić:** Vouk. **Ivanec kraj Varaždina:** Janoš. **Ivanić grad:** Tollović. **Jastrebarsko:** Tomaj Karlovac: Findula. **Petrinja:** Grgić. **Zemun:** pl. Banko. **Stanković:** Gursky. **Varaždin:** Rindl. **Vinkovci:** pl. Aleman. — **Bosnija:** Sarajevo: Pl. Pleyel, ljekarnik. **Dalmacija:** Zadar: Andrievich. **Spljet:** Alijnović.

☞ Tamo se može također dobiti *Eau de Hébe*, ljekarno sredstvo ljepote, koje uzdrži svježost i blogu puti. Cijena 85 novčića. — *Bouquet du Serail de Grolich*, voni za rublo i elegantni svitak. Ovo je biser svih vonja. Radi vanredno lijepe sprave, služi i kao dar za Božić i imendan. Cijena for. 1.50

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

for. 1·50

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—41 vecchio N.ro 4).

Pečati iz kaučuka

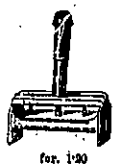

Najprikladniji žepni pečat za perom, olovkom i bilježnikom.

samo for. 1·50

Samogiban žepni pečat fr. **1·20**

for. 1·20

Nadalje svakovrstne pečate za obćinske, župne itd. uz uredo najjeftiniju cienu.

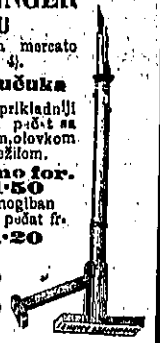

LA FILIALE della BANCA UNION

TRIESTE

si incarica di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l'interesse annuo:
per Banconote
3¼ % con preavviso di 5 giorni
3½ „ „ „ 12 „
3¾ „ a sei mesi fisso
per Napoleoni
2½ % con preavviso di 20 giorni
3 „ „ „ 40 „
3½ „ „ „ 3 mesi
3¾ „ „ „ 6 „

Per le lettere di Versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partire dal giorno 16. 24. aprile, 8. 24. maggio, 24. luglio e 16. ottobre a seconda del preavviso.
Trieste 15 Aprile 1886.

b) Warrants.

c) **BANCO GIRO** abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conforma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versati onti fatti a qualsiasi ora d'ufficio *la valuta del medesimo giorno.*

Assume poi proprii correntisti l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilasciate loro assegni per queste ultime piazze ad accordo loro la facoltà di **domiciliare** effetti presso la sua cassa **franco d'ogni spesa per essi.**

b) S'incarica dell'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute o divise, nonchè dell'incasso d'assegni, cambiali e coupons, verso ½% di provigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

Sezione Merci s'incarica dell'acquisto o della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad esse consegnate, oppure pollizze di carico o Warrants. 1—3—13

Nova trgovina

„Alla Fortuna“

ima (24—14)

velik izbor postolah

i to ave domaća radnja, ništa prostoga, zajamčeno i uz najfeltnije cene. Naručbe uz mjeru kao i popravci izvršuju se odmah i jeftino.

Postoli za muškarca for. 4.50—6.50, za ženske for. 3.50—5, za djecu uz sve cjene.

J. Barta Trst

Via Nuova, naprama ljekarni Zanetti.

Mokrota — mrzlota — no škodi!

Samo gld. 1.80.

Za gospođe! Za gospe!

Nepremočljivo, gorko, trpežno in neobičajno cenо so moja gentotkana, nenavadno priležne

Meščanske jopice

za jesen in zimo, za gospode, gospe, dečka in dekliče; vse po enakej ceni samo f. 1.80 komad.

V zalogi imamo slavnoznanih »meščanskih« jopic sive, temne, melirane, drap, bordeaux, plavo in črne barve ter so za vsenoga neobhodno potrebne. — Kder nosi tako janko je najboljše obvarovan mraza, kajti prilagaja se vsakomu životu, obdrže redovito gorkoto in so neprocenljive vrednosti. Izven računih sort po f. 1.80 imamo na prodaj za gospe še dve sort, finejši:

iz fine zephir volne dvostroki knoft gl. 2.80	iz zephir volne obšito samo gld. 3.80

Glede mere zadostuje povedati jo il stas velik, srednji ali majhen. 1—5

Potem imamo v zalogi:

Razpošilja z poštnim povzetjem samo:

Julius Fekete, Versendungshaus

Wien, V., Hundsthurmerstrasse 18/34.

Hrvatska pjesmarica dobiva se kod našeg uredništva po 15 nvč.

Glavni zgoditek ovent. **500.000 marakah.**

Oglas

sreće

Za zgoditke jamči država.

Poziv na sudjelovanje kod

Lutrijskog srećkanja

koje garantira Hamburg iz kojeg će se stalno

9 milijuna 880,450 marakah

dobiti.

Zgoditci ove *osobne* novčane lutrije, koja sastoji polag zakona od samih 100 000 srećaka, jesu slobodni: Najveći zgoditak jest 6— ovent. 500.000 mar.

	mark.		mark.
Premija	**300,000**	26 zgoditak á	**10,000**
1 zgoditak á	**200,000**	56 zgoditak á	**5,000**
2 zgoditak á	**100,000**	106 zgoditak á	**3.000**
1 zgoditak á	**90,000**	253 zgoditak á	**2,000**
1 zgoditak á	**80,000**	512 zgoditak á	**1,000**
2 zgoditak á	**70,000**	808 zgoditak á	**500**
1 zgoditak á	**60,000**	150 zgod. á 300,200,150	
2 zgoditak á	**50 000**	31720 zgoditak á	**145**
1 zgoditak á	**30 000**	7090 zgod. á 124,100,94	
5 zgoditak á	**20,000**	8850 zgod. á	**67,40,30**
8 zgoditak á	**15,000**	ukupno 50500 zgoditak	

ovakovih izadje sigurno u malo mjesecih u 7 odlenih. Glavni zgoditak I rada iznaša **50.000** mar., naranto u II. na **60.000** m., u III. na **70.000** m., u IV. na **80 000** m., u V. na **90 000** m., u VI. **100.000** m., i za premijom od **300.000** eventualno **500.000** marakah. — Za prvu vucidbu, koju je službeno ustanovljena, stoji:

cieli orig. srećka	6 m.	fl. 3	60 a. vr.
pol	»	2 »	» 1.80 »
četvrt	»	1½ »	» 90 nvč. »

to razpošiljam ova od države zajamčena originalna srećka (nikakvo zadržanje promesa) sa vucidbenim naertom sa državnim grbom uz frankiranu pošiljku svuda i u najdalju krajevo. Svaki sudionik dobije od mene nakon svake vucidbe listu zgoditaka badava. — **Vucidbeni naert** sa državnim grbom, na kojem se nalaze 6 ulozi razdioba **zgoditakah** polag i razredah razpošiljam **unapred i badava.**

Izplatu i pošilјku dobivenog novca šaljem sam izravno na interesante uz najstrožiju **tajnost.**

☞ Svaku naručbu može se poslati **naputnicom** ili proporukom lista. Neka se dakle svatko obrati odmah radi brze vucidbe i to svakako do

20. novembra t. g. pouzda

na **Samuel Heckscher-a** senr.

bankir i mjenjačnica u Hamburgu.

LUGICADORE

limar

zaprisegnuti procjenitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1869-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladištu:

Velik izbor kupelјnih likovah, bndanjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaje uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz lieu pogodbe dnju se na rujam. Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od ½ do 50 lit. bakrenih c. k. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na žlicah i drugih limarskih spremah. Suviše br. 4 barometra, označitelje vjetrovah za ljetne dvorane, bačve, glorijete itd. itd.

48—40 **Sve uz najumjerenija cienu.**

Ljekarnička specialiteta

odlikovane

Ljekarne Udovičich

TRST - VIA FARNETO - TRST.

Pastilje nitričke kasie. Izvrstan lick proti grlenim bolestim, kašlju, promuklosti itd. Mnogobrojne svjedočbe izdane vlastniku u toku od 16 god. o izvrstnom uspjehu, potvrđuju voomu dobru djelatnost, bolju nego li je ikoji drugi lick slične vrsti. *Skatulja stoji 25 novč.*

Tinktura etero vegentabilna stalno sredstvo za izkorenuće *kalih* in *kvrsih nečistoć*, Izjavljujem tinkturo očito, da ove ostale tinkture, koje nisu drugo nego li nesavršene patvorina moje nedajn ajnjih i stalnih uspjeha, kojimi se ja ponosim. Svaka *staklenica* nosi moju firmu a stoji u Trstu *novč. 60* isvan *80 nov.*

Eliksir za čišćenje zubih. Nepogrešivo sredstvo za očuvati od neugodna vonja iz ustuh; ojačava zazubnjake, uzdrži zube svietle i bielo i prieči bolesti; upotrebljuje se ako se ga ulije žlicicu u pol čaše vode, čim se usta poperu. *Cieua 40 novč*

Prašak za čišćenje zubih Cr. Mielhe profesora medicinske fakultele u Parizu. Ovaj prašak ne služi samo za sačuvati bielo zube i za odstiti jih, jačeć zazubnjake, već djeluje svojimi razokužujućimi svojstvi da se u probavne i dihajuće organe neunosa žarodci kužnih bolesti i tako biva izvrstno preservativno sredstvo. *Skatulja 50 novč.* 10—24

Naručbe ovršuju se odmah uz pošt. pouzeće.

Umoljava se, da se piše naslov točno: **Ljekarna Udovičich. Via Farneto.**

Žrebanje **uže** prih. mesec

Kincsem srečke po 1 fr 11 srečk le 10 f.

Glavna dobitka gotovine

for. 50.000 a. v.

8

10.000 f., 5000 f. po odbitku 20% | 4788 dobit.

Kincsem-srečke se dobé po

Lotterie-Bureau ogerskega Jockey-kluba: Budapest, Waitznerg 6

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 47. U Trstu 25. novembra 1886. Godina XVII.

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom zastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Pod.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; i u slučaju opetovanja uz pogodbe na upravom. Novci se šilju poštarskom *vaglia postale* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju nikto se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 6.50 i 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Občinski izbori u Pazinu.

Tri su velike občine u našoj pokrajini, radi kojih se je posliednjih desetak godinah više, ernila potrošilo i veće riečih izreklo, nego li o svih ostalih 47 občinah. Izuzev občinu puljsku, u kojoj probiva preko trinajst hiljadah tudjinacah, jesu ove tri občine najprostranije i brojem pučanstva najbogatije u cieloj pokrajini. Občine to jesu: Kastav, Buzet i Pazin.

Nakon silnih naporah, iza dugotrajne borbe sa političkimi i zemaljskimi oblastmi, pošlo je sviestnim občinarom kastavskim srotno za rukom, te su svoju občinu tako urodili, da njoj danas u tom obziru u pokrajini premice neima. Uloženi trud i napor urodio je obilatim plodom.

Za občinu Buzet nemožemo žalibožе isto kazati. Akoprem je i tuj ogromna većina občinarah više puta i jednodušno odsudila rasipnu i strančarsku talijanašku strandicu, ipak ona i danas u občini zapovieda. Tače oto već druga godina, što u ovoj občini neima redovita i zakonita zastupstva, prem je narodna stranka i kod posliednjih občinskih izborah prošle godine sjajno pobjedila. Mjesto da se uvede u občini red i zakon; mjesto da zavlada občinom ono zastupstvo, koje bijaše od naroda skoro jednodušno izabrano, predalo se občinsku upravu petorici odbornikah, malne svo samih pristašah talijanaške manjine.

Proti jasnom slovu zakona upravljaju občinom ljudi, koji neuživaju nikakva pouzdanja kod velikog dielа pučanstva, mužovi, uzeti proti svakomu načelu iz manjine razpuštenoga zastupstva. Al i toj krasnoj upravi odbija posliednji sat. Ustrajni občinari hrvatske stranke neprekrstiše ruke, već se miču i utiču neprestance na više oblasti, zahtjevajuć, da se već jednom i kod njih zakon vrši. Nevaraju li nas svi znaci, doći će i u Buzetu brzo do novih občinskih izborah. Naši občinari čekaju željno onaj dan, kad će moći narodnim protivnikom gromovito doviknuti: *dole nedostojni!* Uroditi će dakle i tuj bez svake dvojbe trud i napor naših občinarah blagoslovjenim plodom.

Treća u kolu borećih se sestricah jest občina Pazin. Jedva bijahu minuli izbori za istoimenu porezovnu občinu, bilo se pripravljati k izboru za cielu občinu. Sjajan uspjeh kod prvih izborah iznenadio je svako rodoljubno srce al i presenetio i uništio narodne protivnike. Težak bijaše to udarac po stranku, koja je bila vična u občini i gradu Pazinu samovoljno i nasilno vladati. Izčeznula njoj tim udarcem i posliednja nada, da bi mogla bar u uzkih granicah porezovne občine gospodariti. Pogodjena u sred srca stala je ta protuhrvatska stranka nove spletke kovati, kako bi se barem još za neko vriеme na občinskoj upravi održala.

Izbori za čitavu občinu imali se obaviti odmah po dovršenih izborih za porezovnu občinu. Pazinski talijanaši, znajući, da će kod občinskih izborah mnogo sramotnije propasti nego li propadoše tu nedavno, utekoše se samomu paklu, da njim u novolji pomogne. Al nebjo kud ni kamo. Rok za izbore morao se nepokon urediti. Občinsko glavarstvo morade zadovoljiti pravdi i zakonu. Određeni bijahu izbori u mjesecu julliju. U to se pojavilo nekoliko slučajevah koloro u pokrajini, a to bijaše dosta, da gospoda izbore obustave, premda je u čitavoj občini vladalo najbolje zdravlje. Hrvatska stranka morade iznova moliti i rekurirati na više oblasti, da se već jednom zakonu zadovolji. Gospoda uzmakla opet za korak. Urekoše izbore po drugi put, posluživ se pri tom novom spletkom. Da se oslobodji i razcjepka narodne izbornike, opriodiliše za izbore rok skoro od mjesec dana

No i pri tom su pravili račun bez krčmara. Narodni birači nedadoše se više ničim prestrašiti niti zasliepiti. Počelo se birati u III. tielu dne 10. oktobra a svršilo u I. tielu dne 8. novembra. Hrvatski birači dolazili od prvog do posliednjeg dana složno u četicah k izbornoj biti. U III. i II. tielu nebijaše protivnika niti bliku. Obće se očekivalo, da se pripravlja za konačnu bitku u I. tielu. I tomu bijaše tako.

Videći, da njim je u III. i II. tielu i najveći napor uzaludan, upreše sve sile na I. tielo. Pretrpiv i tuj poraz, počuli oni u sviet trubiti, kako su se svojevoljno suztegnuli od izborah. Neka vjeruje tomu tko hoće, mi ljo nevjerujemo imajući u ruci jasno dokazo, kako su talijanaši na sve načine o tom radili, da bar u I. tielu pobjede. Znademo izvjestno, da su na dan izbora sakupili svoje vjerne u jednoj javnoj dvorani, odakle su kanili složno navaliti na biralište, te odnesti vienac pobjede. Na stolu imademo više pozivnicah, kojimi su vabili ludo i neuke na izborne sastanke i dogovore. Pozivnice te glase primjerice ovako:

»Il signor N. N.

Cerovglie

viene invitato ad una confidenziale ristretta seduta, che avrà luogo nella sala Camus addì 30 ottobre corr. alle ore 11 ant. relativa alle elezioni in corso.

Pisino, 26 ottobre 1886.

Il Comitatore.

Radilo se dakle sa protivničke strane napetimi silami, al se složnoj volji naroda nije moglo odoljeti. — Izgovarati se sada toboznjim suztegnjtjem, pričinja nam se kao i ono iz poznate bajke o lisici i grozdju.

Nakon tučo uzalud je zvoniti — kaže poslovica — a tako nepomaže sada niti našim protivnikom ma bilo kakva izprika. Pretrpljeni poraz na cioloj liniji neka njim bude novim dokazom, da se proti zakonu i složnoj volji naroda varkom i sliparijom neda dugo vladati.

Hrvatska stranka poluživ sjajan uspjeh, znati će zaista mudrom i pravednom upravom talijanaške grieho u občini izpraviti, te tim izbornu pobjedu sobi i narodu na čast novim lovor-vienccm ovjenčati.

DOPISI.

Vodice na krasu mjeseca oktobra 1886. Nemožemo mimoići mukom dičnu »Našu Slogu« krasnu svečanost »Imendana Nj. Velič. našega miloga cara i kralja, što no ga ovdje svečano proslavismo. Kada govore naši protivnici o Ćićariji, smatraju ju samijem punom divljakah a strani sviet, nepoznavajuć nas, često puta sudi nas krivo. Ako pomislimo, da i najglavnija mjesta u ovih stranah, kano *Mune, Lanišće, Vodice*, itd. nisu imale sistemizovane škole sve do najnovijeg vromena, tad se neće znati nitko čuditi, što smo zaostali u nauci i napredku.

Rietko dolazi kakav glas sa ovih stranah u bieli sviet, a ono što pišu i govore naši protivnici o »Ćićariji« jest sgoljna laž ili luda izmišljotina, kojom nas crne pred tudjim svietom. Nije dakle naša krivnja što nismo napredovali kao ostala naša braća u Istri.

Zadnjih godinah se je nešto učinilo u tom pogledu pomoću nekojih naših rodoljubah, al nam treba još mnogo učiniti. Škoda je velika, što ovaj puk, nadaren krasnimi naravskimi darovi, ostaje bez toliko žudjene obuke.

Al ako i pomalo ipak mičemo se i mi. To smo opet pokazali proslavom »Imendana« našeg plemenitog Vladara, što ćemo Vam ovdje u kratko opisati. Dne 3. pr. m. i to u predvečer imendana sakupio se lep broj naših Vodičanah i Danacah, koji su stupali pod barjakom predvodjeni od neutrudljivoga i zaslužnoga gospodina *Janka Kocipera*, župe uprav. i gg. županah iz *Vodic, Dan, Trstenika* i *Golca*, na bližnje brdo »*Kamenu glavicu*«, uprav na ono brdo, gdje se još sada u razvalinah nalaze kamenita krila, znak nekdanje medje mljetačkog gospodstva. Tuj se sakupili naši vrli rodoljubi, da na hrvatskom tlu izkažu svome dičnome Vladaru, časti počitovanje. Sjećao nas već prije mili glas zvonovah, da je sutrašnji velika svečanost u slavu miloga nam Vladara, a došav na brdo, nastade pravo veselje. Uz puconjavu puškah i samokresah zapalili se kresovi, puštale rakete i razsvietilo čitavu okolinu bengaličkom vatrom. G. *Martin Ribarić* c. k. poštar i župan iz Vodic, pozdraviv u kratko sakupljeni narod, obratio mu oduševljenim govorom povod ovomu sastanku pod milim nebom. Reče po prilici sliedeće: Mila braćo! Bila je nekoć madja mljetačko-talijanske vlade uprav preko ove »*Kamene glavice*«. Danas s nami više nevlada mljetačko nasilje već blago srce Njeg. Veličanstva Frana Josipa I. Današnjim danom, kao što gledamo ove razvaline nekadanje vlade talijanske, odričemo se ovoj za uvjek, klanjajuć se prietolju našega miloga Vladara, kojemu uzkliknimo iskreno i srdačno: *Bog ga živio!* Na to uzkliknu prisutni trokratni živio Fran Josip I. a omladina stade veselo pjevati narodne i domoljubne pjesme. Prvaci naši pripravili nam lepu večeru, pri kojoj nije nemanjkalo krasnih govorah i pjesamah. Veselju nebijo konca ni kraja. Oduševljen narod kliče je neprestance a mladež zapjeva sliedeću narodnu pjesmicu:

»To je lipo čuti i vidili
Kako stare tako lipo pleše,
Kod ovoga sanja velikoga,
Na vrh brda »Kamene glavice«
Rakete se u vis uznašaju,
Bliđi mesec med rakete sija.
Lipo pleše lipo pjevaju:
Proklinjaju lava mljetačkoga
I svo ono šaranjačko gnjizdo,
Koje nas je k propasti vodilo,
Kako isto još danas nas vodi
Talijančad i svi šaranjci,
Kojim srdnja svakim danom klice,
Onim koji pravde nam nedaju!
Još i ona bisna Irredenta,
Koju nezna ni kuda ni kamo,
Kojoj *vlčave* neće bit podložan,
Ovkraj Adre nitko zanj nemari,
To njoj brate tuge i žalosti.
Ja ću njojzi lipo svetovati:
Kad neznade ni kuda ni kamo,
Neka skoči u more Jadransko,
Onda bit će za veko spašena.
A mi *Ćići* čvrsti kô hridina,
Dobro znamo kamo se stoći,
Pred prestolje našega cesara
Još i tomu hrvatskoga kralja,
Fran Josipa našega prvoga.
On je brate srdca milostiva,
Što pitamo, pravo će nam dati,
Samo braćo vjek mu bud' mo vjerni
Kako što su bili dodi naši,
I sva braća naša dični Hrvati.
Ćiće brate nemoj spavat više,
Zakon jednak za sve je učinjen,
Nemoj više robovat nikomu,
Talijanu niti šaranjaku,
Nego ti pojdi na vrh Učke gore
I pogledaj okom na okolo,
Lipe luge, livade zelene;
Sve te zemlje što jih vidit možeš,
Posvud ćeš ti braću svoju naći
Miloga roda našeg hrvatskoga,
Svi su brate više probudjeni
Neg mi Ćići mili moj brajane.
Nismo tužni ničta tomu krivi,
Da mi nismo tako probudjeni,
Krivi jesu, koji zakon tlače;
Mi snašamo drugi užívaju.
Toga više trpiti nesmimo,
Ćiće brate već se probudimo,
Tomu rodel skrajno jur je vrime,
Iđi svoje a ti pusti tudje,
Pak se neboj ni Boga ni djavla,
Zora rudi bit će i nam dana,
Poskočimo na noge junačke
Otresimo ovi juram težki;
Devetnajstim člankom služimo se
Državljanskog temeljnog zakona,
Koji za nas na papiru stoji,
Te mi tužni ničta zanj neznamo.
Dragi brate što bi nato reka,
Cigora je krivnja to najveća?
Ni je naša vira ti je moja,
Niti našeg miloga vladara,
Nego onih krvopijah starih,
Još i onih poturicah mladih,
Koji tužnom Istrom gospodare,
Koji ništa za Boga nemare
Ni za Boga ni dcvu Marilju;
Osim svoga širokog trbuha.
Ćiće brate kanimo se ovih,

Združimo se svi u jedno kolo
Bratinski si ruke podavajmo.
Sazivljajmo ave tužne Istrane
Kmete braću, i čobane mlade;
Onda ćemo lahko pobjediti
I doseći sveto nam pravice.
Držimo se dobrih voditeljah.
Dajmo braćo žurno se za njimi.
Kad su bili ti zadnji izbori,
Oružje smo dobro osvitali,
Samo tako rabit ga je naprid
Da ga ne bi rja više žile,
Pak će dušman skoro nastradati.
Bog pomozi, Isus i Marija,
Svim poštenim i miroljubivim.

Vraćujuć se u Vodice već kasno po noći razvieljivalo se put krasnom bengaličkom vatromi pjevalo se narodne hrvatske pjesme.

Poslije večere kod vodičkog župana, gdje je župan iz Danah g. Sanković Mate nazdravio narodu te lieпimi riečmi opisao narodnu radost i čuđenja, pohvali liepu ljubav i slogu, koja je vladala kod čitave svečanosti. Sliedećeg dana sjetilo nas rano u jutro skladno zvonenje na crkvenu svečanost. — Točno u 10 satih, pošto se je puka mnogobrojno sakupilo, i pošto su došli svi župani, c. kr. poštar i crkvani starešine u krasno naređenu crkvu, započe crkvena svečanost. Sv. misu odpjeva za zahvalnicom naš velevrledni dušobrižnik g. Janko Kocipar, koj se je takodjer pobrinuo, da bude bogoslužje što svečanije obavljeno. Čistoći, redu i krasoti naše crkve divio se kmet i gospodin.

Poslije sv. mise pozove g. Kocipar odlučnije osobe na objed.

Kod stola ustade prvi g. domaćina te nazdravi biranimi riečmi sv. Otcu papi, Njeg. Veličanstvu i prevzv. biskupu Glavini. Prisutni odazvaše se burnim živio svoj trojici dostojanstvenikah. Pošto su još govorili župani iz Danah i Vodicah, razstane se veselo družtvo, ponesav svaki sobom u srcu najbolji utisak na krasnu svečanost. Protivnikom narodnim neka bude i ovo dokazom, da se dade iz ovog zapuštenog ali plemenitog puka mnogo dobra upriličiti, te da de on, kad bude i pred njegova vrata sinulo svietlo nauke, postati najboljim članom ljudskog družtva

Čitski domoljubnac.

U Baški mjen. nov. 1886. Riedki događaj razveselio je opet jednom našu obćinu. Dne 24. oktobra t. g. slavio je naime prečastni g. Niko Pajalić, rodom iz Baške a sad kanonik u Poreču, zlatnu misu.

Premda u 77 godini, ipak nije se ustrašio neprigodnih putnih u ovoj dobi godine, te je iz Poreča došao amo, da proslavi doma poštenjaka svojega miništrva. Pokazao je time, da čovjek i u tudjem mjestu, makar bio i stud, nesmije zaboraviti svojeg zavičaja.

Taj dan bila je sva Baška osobito vesela. Već ravnim jutrom vijale se zastave na obćinskom štandaru, na obćinskoj kući i na svih brodovih, koji su se nalazili u luci. Zvonovi što su već prije tri dana navješćivali lieпi taj dan, dne 24. udarahu neprestance. Poslije 9 sati išlo je čitavo baščansko svećenstvo dignuti preč. zlatomisnika. Da vam je bilo viditi tada veselo pučanstvo, razdieljeno po ulici lievo i desno, kako radostno i pobožno gleda ličnoga starinu, kojemu se je u očih čitala ljubav i zahvalnost. Za njim stupahu obćinski poglavari, rodbina te mnogobrojno pučanstvo. U deset sati pjevao je zlatnomisnik zvonkim i čistim glasom glagoljsku misu. Župna crkva premda dostojno veličaj, ipak bijaše premalena za tolike kršćane, te je morao jedan dio stojati vani. Zrno prosa ozgor bačeno zaisto nebi bilo palo na tla.

Poslije sv. evanjelja držao je veleč. gosp. župnik Petar Dorčić krasno slovo. Nedostiživom vještinom opisao je kršćanom važnost naše svečanosti. Orisao je u kratko život zlatomisnika te se je u mnogih očijuh pokazala suza radostnica, osobito kada je govornik prosio blagoslov od dičnoga starine. U jutro i u vrieme sv. mise orilo se pucanje mužarah a isto tako i na večer. Nakon sv. mise pjevalo se je »*Tebe Boga hvalimo*« a zatim je svećenstvo izpratilo zlatomisnika do kuće, gdje je bio objed, kojemu prisustvovaše svećenstvo, obćinski zastupnici i rodbina. Veselo su prošla tu 3 sata. U večer je bio razsvietljen obćinski urad.

Time smo u kratko opisali svečani taj dan. Vama pako preč. zlatomisniče dužni smo izpovjedjiti, da Vam jesu svi Vaši domorodci zahvalni, što ste se u tolikoj starosti dostojali doći amo, da proslavite taj znameniti događaj. Budite sigurni, da nijedan od nas neće zaboraviti onog krasnog dana. Moliti ćemo Svevišnjega, da Vam i u napried uzdrži ono junačko zdravlje, koje i sada riesi Vašu 77. godinu. Po Vašem primjeru učiti ćemo našu djecu, da se i među tudjinci, kojim je i naše ime mrzko, sjećaju svojeg zavičaja i da zanj rade i Bogu se mole. Molite se za Vaše domorodce i za Vaš zavičaj, da budemo i u napried stupali pravim putem.

Još jednom kličemo Vam: *Živio Vas Bog na mnogaja ljeta* i podielio Vam milost, da budete slavio među nami i dlamantnu misu.

Pogled po svietu.

Trst dne 24. novembra 1886.

Delegacije viečaju još uvjek u Pešti o ratnih potrebah i pitanjih, tičućih se države. Koli u austrijskoj toli u ugarskoj delegaciji dovršila se razprava o vanjskih poslovih, što je bio svakako najzanimiviji posao delegacijah. Uzme li se k tomu u obzir, da su već u odborih votirali vladi potrebitu svotu za puško repotirko, tad se može slobodno kazati, da su delegacije najvažniji posao riešile. Skupne sjednice obijuh delegacijah jesu većinom samo formalne vriednosti, te možemo očekivati, da će se delegacije do skora zaključiti.

U pojedinih odborih govorilo se mnogo o izvanjskom položaju monarhije. Netreba nam naposo iztjcati, da su se svi ti govori vrtili okolo bugarskoga pitanja, koje je još uvjek na dnevnom redu.

O zasjedanju cislajtanskih saborah — osim češkoga i dalmatinskoga, — nečuje se ništa.

Njeg. Veličanstvo car i kralj Fran Josip I. odlikovao je dalmatinskoga namjestnika generala Blažekoviča, imenovav ga tajnim savjetnikom.

Hrvatske vladine novine javljaju, da je hrvatski kraljevinski odbor odgovorio pismeno na ponudnji ugarskoga kraljevinskoga odbora. Hrvatski odbor da neima nikakva razloga, da ovaj protuodgovor drži tajnim, pošto je on već predan predsjedničtvu ugarskoga odbora. Do sada ipak nije ga proglasio stoga, što je držao pristojnim, dati ugarskim listovom prilike, da ga mogu proglasiti kad i listovi zagrebački. Kako čujemo hrvatski će odbor iznieti svoj protuodgovor na javnost već za koji dan.

Hrvatski sabor zasjeda od 20. t. m. Na dnevnom redu bijahu do sada većinom vladini poeneski raznih zakonskih osnovah i nekoje interpelacije opozicijonalnih zastupnikah.

Srbska vlada imenovala je odjelnog predstojnika u vanjskom ministarstvu, Ristu Danića diplomatskim agentom i glavnim konzulom u Sofiji. Na njegovo mjesto imenovan je predstojnikom Milan Kristić. Ministerijalni tajnik Body imenovan je tajnikom diplomatske agenture u Sofiji. Dosadanji tajnik srbskog konzulata u Budimpešti, g. Davić, imenovan je podkonzulom u istom mjestu.

Na poziv ruske vlade ostavio je general Kaulbars Bugarsku. S njim su odputovali ujedno svi ruski konzuli iz kneževine što iztočne Rumelije. Usljed toga nalazi se sada bugarsko pitanje u novoj fazi. Pošto Rusija neima volje, da silom posreduje, a vlasti izbjegavaju diplomatičku inicijativu u tom pitanju, razpravlja se u stanovitih turskih krugovih ideja, nebi li imala porta poprimiti inicijativu pa kao suverena vlast imenovati novu regenciju i razpisati za sobranje novo izbore. Porta učinila bi to dakako samo s privolom vlastih i bugarskih prvakah, kada bi bila ujedno sigurna, da će tim izmiriti Rusiju i stalno razmrsiti sadanji položaj.

U oficijoznom dopisu »Pol. Corr.« iz Petrograda naglašuje se, da govor grofa Kalnokyja nije u ondješnjih diplomatičkih krugovih djelovao onako žestoko kao u ruskoj štampi, no dojam bio je ipak vrlo ozbiljan, navlastito s toga, što se tako kriepka izjava iz tako autoritativnih ustah nije očekivala poslje prestolnoga govora Njeg. Veličanstva cara i kralja Franа Josipa. Ruski kabinet misli u ostalom, da njegovo držanje za bugarske krize neopravdava nipošto takove sudove, budući vlada nije ničim očitovala, do kani Bugarsku posjesti vojskom, pače je u tom pogledu dala najmirnije izjave. Pošto je ruski kabinet govorio samo o uzpostavi svoga prijašnjega upliva, mora se čutiti uvriedjenim izjavami, kojimi se dvoji o iskrenosti njegovih nakanah. No i koliko se o govoru grofa Kalnokyja zlo sudi, može se ipak razlogom nadati, da taj govor neće mienjati iskreno mirna programa, koji je postavljen, da se rieši bugarsko pitanje.

Iz Carigrada javljaju 23. t. m. da je tamo stigao general Kaulbars sa ruskim konzulom iz Plovdiva.

Ruska vlada izručila je svoje podanike u Bugarskoj pod zaštitu francezkih konzulah. Taj korak ruske vlade reć bi, da nije odviše povoljan Njemačkoj.

Iz Pariza pišu, da je ministar predsjednik priobćio u sjednici ministarskog vieća, da je francezka vlada na zahtjev Rusije uzela pod svoje okrilje ruske podanike u Bugarskoj.

Iz grčke prestolnice Atenah dolazi glas, da će se proglasiti dne 13. decembra grčki kraljević punoljetnim. Za taj dan pripravljaju se razne svetkovine, ka kojim da će doći i prino od Walesa.

Englezke novine pišu, da Europa neće dopustiti, da Bugarska postane ruskom provincijom u svom, izuzam ime. Kad bi Rusija pokušala, da postigne to bez privole Europe, sukobila bi se sa silami, koje su isto tako moćne kao i ona, i iza kojih bi stajao dvorad ulijanah.

Uzdržanje slobodne ustavne Bugarske skopčano da je interesi, kojo su veliki europski narodi odlučili da brane. Zadovolji li se Rusija s tim, da se Bugarskoj osigura nezavisnost pod popularnom vladom, biti će i Europa sklona uvažiti njezinu osjetljivost i prizuati njezino razborito zahtjeve.

Franina i Jurina.

Fr. Si štija ont govor va »Slogi« medju Lukom i Markom vrhu lova na Poreščl?

Jur. A koko nisan, tr ja nepustim »Slogu« z ruk dok ju nepreštijen od početka do kraja.

Fr. Pak ča ti se pari?

Jur. Fino je, ma ipak ondi nešto fali.

Fr. Ča to?

Jur. Bi se bilo moralo reć, da su do sada gospoda muzli kozu a sada bi rada i zece i lesice.

Fr. Neka njim stave na rep soli.

* * *

Fr. Deju, da je neki mišionar raztrubil va nekeh fujetah gnjileh, da ima nadpop *Marko* preveć popi, ač da je zabranel pod škomunikacijon, da dodju va porešku biskupiju popi iz Češke i Kranjske.

Jur. A kukove vere je ti ljudesina?

Fr. Tr znaš valje, da je pravi framazončić kako i talijanska gospoda.

Jur. A da biskup Marko nevideju, da porečka biskupija nima dosti popi?

Fr. A bi ti ga zlodej: povlju neki, da na Markov mig bi došla valje *cela lejna* framažuna širit bezverstvo u siromašnu biskupiju poreču.

Jur. Ala Franc moj, ma vonjá po loju ta mišiun.

* * *

Fr. Znaš Jure, da govore školani opatijski, da te se navadit od oneh trih domaćeh mudracl?

Jur. Voj se ga zlodej, da deca misle.

Fr. Tako čuj me. Od jednega, da te se navadit po talijansku brod nolejat da nebi dva ukroali, pak ga va porte razbit i od drugoga po talijansku podkovat, a od trećega po talijansku na neverú zvonit.

Jur. A kade j' ostal on četrti?

Fr. On da j' po talijansku neku ženičinu pogojal.

Jur. Blazo Opatijcom s takovami mudraci!

Fr I jan den.

Razne viesti.

Obćinsko zastupstvo može biti razpuštcno . . . . . Najdalje šest tjednah poslije razpusta mora se naložiti novi izbor (§. 96 pokrajinskoga zakona, članak XVI. drž. zakona 5. marca 1862.) **Obćinsko zastupstvo u Buzetu bilo je razpuštcno dne 5. agusta 1885. Novi izbori nisu niti danas obavljeni. Živio zakon!**

Previšnji dar. Njeg. Veličanstvo car i kralj Fran Josip I. darovao je iz vlastite blagajne obćini Dekani u Istri svotu od for. 200 za graduju župnog stana.

Imenovanje. Doznajemo iz pouzdana izvora, da je bio imenovan veleć. g. *Vinko Zamlić*, župnik u Veprincu i naredni zastupnik na istarskom saboru, župnikom u Volosku. Čestitamo našim Vološćanom!

Zahvalio se na mandatu. Zemaljski zastupnik, kotarski kapetan u Pulj i namjestnički savjetnik g. vitez *Aleksander Bluschegg* zahvalio se na zastupničkom mandatu na istarskom saboru za izvanjske obćine kvarnerskih otokah. Na ono, na što nije mogla skloniti g. viteza nepouzdanica trijuh četvrtinah njegovih birača, skloniuo ga drugi razlog, o kojem ćemo do mala imati povoda, da govorimo. Spomenusmo već sada naše birače na otocih, da se dogovore o nasliedniku g. viteza, te da se pripravljaju za izbore, koji bi se imali do mala razpisati.

Dieljenje sv. krizme u Kanfanaru. Dne 10. t. m. dočao je u Kanfanar porečko-pulski biskup prosv. g. Dr. Flapp, da podieli tamošnjoj dieci sakramenat sv. krizme. Na postalj dočekao ga jedan od gospode kapelanah a kod župnog stana gg. dekan-župnik, Pizzamiglio i A. Basilisco. Pred crkvom, gdje se nalazio slovoluk, dočekalo je nadpastira množtvo puka. Na crkvenih vratih čitalo se latinski napis, kojega su razumili valjda samo gg. svećenici i prosv. biskup. Sličan latinski napis sjajio se i na vratih župnog stana.

Sliedećeg dana podieljivao je prosv. g. biskup sv. krizmu u župnoj crkvi a poslje dovršenog obreda bijaše gostba kod domaćeg župnika, kojoj su prisustvovale spomenute osobe. Po objedu uputi se nadpastir na šetnju do crkve sv. Valentina a kasnije do željezničke postaje. Vrativši se u mjesto, iznenadi valjda i njega sama mnoga vika nekolicine kanfanarskih klatežah sa natpisom: »Aviva monsinjor veškovo Jovani Flappe. Prevzv. g. biskup zahvalliv se na prečastnoj ovoeiji, uniđje u župni stan.

Sliedećeg dana ostavi prosv. biskup Kanfanar te se uputi u Selo rovinjsko ponesav valjda sobom najbolje uspomene.

na šarenjačku demonstraciju u Kanfanaru. Prije nego li zaključimo ovo par redakah, nemožemo a da nezapitamo našu gg. svećenike, za koga li su izpostavili one latinske napise na crkvi i na župnom stanu?

Radi sebe zaista ne, radi presv. g. biskupa valjda takodjer ne, jer se govori, da znade i hrvatski, ako ne možda radi puka?!!

Veselica podružnice družtva sv. Cirila i Metoda. Odbor naše podružnice za Trst priredjuje za dne 7. decembra t. g. veliku zabavu u kazalištu »Armonia«. Obilat i prekrasan program zabave; pa plemenita svrha, za kojom ovo družtvo teži, podaje nam najbolju nadu, da će se rečenog dana sastati kod zabave sve što čuti plemenito i rodoljubno za naša narodna prava. Čist dohodak pripada podružnici. Početak zabave jest u 8 satih na veče. Program je sliedeći:

1. »Mendelsohn«: Ouvertura k operi »Ruy Blas«; vojničku glasba. — 2. F. S. Vilhar: »Bojna pjesma«; muški zbor. — 3. ** ** »Svečani govor«; gospodična Ana Kobalova. — 4. »A. Förster«: »Ave Marija« iz operete »Gorenjski slavček«; muški i ženski zbor sa pratnjom vojničke glasbe. — 5. »V. Kosovelc«: »Dve solzi«; romanca, samopjev za tenor, gosp. P. sa pratnjom vojničke glasbe. — 6. ** ** »Potpourri slavjanskih napjevaha« vojnička glasba. — 7. »Benj. Ipavic«: »V mrakuc; samopjev. — 8. »Ivan pl. Zajc«: »Večer na Savi«; zbor i četveropjev sa pratnjom vojničke glasbe. — 9. »Goldonia«: »Dva gospoda pa jedan sluga«, igluma s pjevanjem u 1. činu, proveo D. Hostnik. — Osobe: »Leopold Prostina, slikar gosp. V. Borovsky, »Ivana, njegov sluga gosp. M. Katalan, »Grilin« gosp. I. Umek, »Pavlina«, mlada udova, njegova, nejakinja, gospojca E. Umkova, »Zelika«, njezina sobarica gospojca A. Kobalova. »Konobar« gosp. **. — 10. Slobodno zabavni i ples. — Sudjeluje vojnička glasba.

Razprava proti Ruggeru Camus-u. Dne 13. t. m. obdržavana bi pred okružnim sudištem u Rovinju razprava proti mladiću g. R. Camus-u, rodom iz Puzina. Državno odvjetničtvo tužilo ga, jer da je dne 20. septembra u občinskoj zgradi u Puzinu prigodom sjednice upravljajućeg odbora porezovne općine Puzin sa galerije vikno: »*Evviva l'Italia, morte alla Croazia, fuori gli schiavi*«. Kao glavni svjedok proti obtuženomu bi saslušan predsjednik upravljajućeg odbora u Puzinu g. A. Brioša. Na glavnoj razpravi u Rovinju bijaše obtuženi proglašen novinim ma državni odvjetnik prizvao se na više sudište proti toj osudi. Talijanske novine iz Istre i Trsta kao da su pomahnitale od veselja, što je obtuženi riešen obtužbe i novinim proglašen. Porečki listić bio je dapače radi ove razprave zapljenjen, te mu se jednomu prvi put u kratkom mu životu dogodilo, da ga je zakvačila politička oblast u Poreču, to nije mogao, kao kod svih dosadašnjih zapljenah, bezkažnjeno u bieli svjet. Za danas uzdržajemo se od svake dalnje kritike o tom »sjajnom uspjehu« naše gospode no u budućem broju progovorit ćemo i mi o tom predmetu pobliže, koliko nam to tiskovni zakon dopušća. Puzinska gospoda htjela bi ovim tobožnjim uspjehom pokriti ili ublažiti svoj posvemašnji poraz kod posliednjih občinskih izborah, al mi njim prijateljski poručamo, da njim to sve ništa nepomaže, jer oni su faktično prestali pašovati u Puzinu, to jih neće već nikakav prividni uspjeh pridignuti.

Iz Omišlja javljaju nam, da je tamošnja »Hrvatska Čitaonica« obdržavala dne 24. pr. m. godišnju glavnu skupštinu, na kojoj se rieših više točakah a najglavnija ona, da bijaše stari odbor iznova izabran, čim se je htjelo priznati njegovu radinost i požrtvovnost. Družtvo ono da napreduje do sada liepo, a nema dvojbe, da će u buduće još bolje, budu li svi ujedinjenimi silami radili oko procvata domaćeg mezimčeta.

Poteškoće radi kolere. O tom pišu nam iz otoka Krka sliedeće: Izvol te nam ustupiti g. uredniče u dičnoj »Slogi« malko mjesta, da Vas obaviestimo o netom minuloj koleri i o njezinih posliedicah.

Čim se bijaše kolera na Rieci pojavila, odmah nam zabraniše svaki dotlaj nesamo s Rieckom, nego i s cielim hrv. Primorjem. Pravo je rekosmo, akoprem težkim srcem, jer je nam otočanom bez Rieke nemoguće živjeti. Došao nam nalog, da svuda metnemo straže, te da nikog na otok nepustimo. Za Gorince, kako ih mi zovemo, t. j. stanovnike iz bližnjeg hrv. Primorja, bilo je najgore. Ovi posjeduju prilično zemljišta na otoku, pak nemogav malne dva mjeseca k nam, dosta im je ljetine propalo. Prosili su više puta naš kapetanat, da im dozvoli barem ljetinu pobrati, uz obećanje, da se pri tom neće s nikim miešati, — al sve badava. Ćbi gomanda, fa legge.

Koj je iz otoka hotio na Rieku, morao je za natrag podvrći se 7 dnevnoj kvarantenu u Krku. Lahka je kvarantena na parobrodu, ai na naših barkah zlo i naopako. Medjutim proti tomu nesmasmo ništa, jer znasmo, da se to radi za naše dobro. Ipak sudimo, da Krk nije baš najshodnija luka za kvarantene, jer Vrbničan, Dobrinjac i Omišljan ide tamo, guhi mnogo puta badava. Po našem mnienju najbolja luka bila bi Omišaljska, jer bi tu svi otočani mogli uz put kvarantenu ovršiti. Nu u Omišlju nema liečnika, pak je to valjda bilo i uzrokom, što nisu tu luku za kvarantene opredjelili.

Netko se domisliо, da može na otok i bez da se podvrže kvarantenu. Evo kako. Iz Rieke mogao se je kopnom u Istru. Dobro. Volosko je u Istri; ajmo mi barkom na Volosko, odatle kopnom na Rieku, kupimo robu i dovezimo ju kolima na Volosko, tu ju ukrcajmo na barku, pak hajd kući. Bilo je tu dakako treška i neprilike, al ipak manje nego s kvarantenom. Nu to je trajalo samo nekoliko dana, jer se doznalo i zato, pak zatvorili i Volosko. Moralo se opet u Krk.

Napokon 28. septembra dodje glas, da je kolera na Rieci posve prestala. Hvala Bogu — odahnusmo. Nešto 15 dana zatim došla viest, da netreba više pod kvarantenu u Krk, već da se mora jedino na Malinsku na liečnički pregled. Nu na Malinskoj mogao se je biti od liečnika pregledano jedino u sredu ili u petak, t. j. u dneve kad parobrod tamo dolazi. Barka, koja bi druge dneve došla, morala je čekati do sriede ili petka. Šutili smo, jer mišljusmo, da će i to prestati, ai to se negadja još i danas, pak sudimo, da je već toga previše. Službeno se dokazuje, da već nema malne dva mjeseca na Rieci nikakva slučaja, pak čemu tolika peljuganja? Siromašni ljudi izloženi su prije svega razmu neprilikam, jer moraju dva ili tri dana unapred otići, hoće li na dobu pod liečnički pregled stupiti, a u gojo su suvišni troškovi? Prije je — recimo — omišaljski trogot (barka) išao u jutro na Rieku, a u večer bi se vratio; sad pako mora najmanje dva ili tri dana izgubiti. Nu nesamo to, nego se mora i na Rieci po dva-tri sata na bovi čekati, dok liečnik dodje, i kad to »prokuria tud hajd dalje. Nije li to smiešno? Na Rieci drže da smo mi kolerozni a kod nas, da su oni, a ti siromaše trpi. Istina, do neke mjere opreznost valja, al što je preveć, preveć je. Opominjemo zato vlasti na nastoje, nek to već jednaput prestane, te da to nestane i kroz cielu zimu. Sad nastaju lošija vremena, pak provesti toliko vremena na barki, nije baš najugodnije. Kolera je hvala Bogu prestala, nek prestane i to.

Razpisane službe. U području financijalnoga ravnateljstva za Primorje razpisane su sliedeće službe: poreznog nadinspektora VIII. razreda, računarskog vježbenika sa plaćom od 800 for. Molbe imadu se uložiti do 6. decembra t. g. na financijalno ravnateljstvo u Trstu.

Od molitelјah zahtjeva se osim propisanih znanah i poznavanje zemaljskih jezikah.

Kod lučkog kapetanata u Trstu razpisane su tri službe pilotah II. i III. razreda; plaća iznaša 450 for. službenu doklada 103 for. 50 kr., dotično 400 i 150 for. Polag toga dobivaju piloti službeno odielo. Molbe imaju se uložiti kod kapetanata u 4 dodnih. počamši od 12. novembra.

Javno očitovanje. Skupština hrv. akad. družtva »Zvonimir« u Beču od 18. studena ove godine izrazila je odboru za izdavanje almanaka hrvatske omladine »Zvonimir« svoje podpuno povjerenje izuzam članu toga odbora gosp. R. Pinteru, sada namjestnom učitelju na Gospićkom real-gimnaziju, koji je zlorabio povjerenu mu čast redaktora preko praznika, izpustiv proti mnienju i volji družtvenoga odbora iz originalnih sastavakah za almanak sve, što se je ticalo hrvatske svjesti i poštenja. To je zaključak skupštine bio primljen *jednoglasno* i na jednoglasni zahtjev skupštinarah ima ga upravni odbor hrv. akad. družtva »Zvonimir« javno u hrvatskim časopisima objelodaniti. — Toj se opravdanoj želji slavnih skupštinarah ovime zadovoljuje.

— Beč, dne 14. studena 1886. — Za odbor hrv. akad. družtva »Zvonimir« podpredsjednik: Angjelko Brunšmidt, stud. med., tajnik: dr. med. Fr. Zbierzchowski.

Družtvo u podporu ubogih pravnika. U redovitoj glavnoj skupštini od 11. novembra t. g. izabrani odbor konstituirao se je u sjednici od 14. o. m. ovako: Predsjednik: g. Niko Polić, podpredsjednik: g. Niko Gjurgjević, tajnik: g. Dragan Filipović, blagajnik: g. Mile Starčević, zamjenik tajniku: g. Petar Juzbašić, zamjenik blagajniku: g. Josip Brusić odbornici: gg. Mirko Hondl, Fran Rubeli, Vieko Duboković; odborski zamjenici: gg. Drag. Slibahl, Eugen Geyer, Zvonimir Lopašić i Milan Petračić. Revizionalni odbor: Velemožni gosp. Dr. Luka Marjanović, gg. Ante Benišić, Tito Koletzki. Uprava družtva u podporu ubogih pravnika, predsjednik: Niko Polić, tajnik: Dragan Filipović.

Književne vieści.

Matica Hrvatska oglasila je nedavno, da još sveudilj prima članove za tekuću godinu i da ima još dosta velikih zaliha nerazpačanih ovogodišnjih knjigah. Javlja nam se ujedno, da »Matica« lanjski broj članovah (preko šest tisućah) još dosegla nije, te zato mislimo, da nam je dužnost opetovano upozoriti bivše lanjske članove »Matice«, da se družtvenomu pozivu što prije odazovu; da družtveni povjerenici uznastoje, da sve stare članove »Matice« priberu, jer bi po našu knjigu bilo dosta loš znak, kad bi već i »Matica« koja toliko za našu knjigu radi, napustili. Svaki povjerenik »Matice« kojih ima sad do dvie stotine, neka uznastoji, da još dva tri člana priberu, i »Matica« će sigurno postići i ove godine lepi lanjski broj članovah, a vjerno će joj se omogućiti, da do godine po jednu knjigu više dade svojim članovom.

* * *

Književno družtvo sv. Jeronima pozivlje svoje članove, da promjene boravišta što skorije odpravničtvu družtvenom dojave, jer akoprem su oni već po odboru družtveno umoljeni, da to učine, dosele su vrlo malone promjene dojavljene, a kada će knjige dogotovljene biti, pak jih dotični član, koji nejavi promjene svoga boravišta naprimi već mu se pošilja na ono mjesto, gdje je lanjske godine knjige primio, neka nekrivi onda odpravničtvo družtva i odboru dosadašnje svojimi naknadnimi prekasnimi reklamacijami.

* * *

Nova hrvatska pjesmarica, zbirka najmilijih hrvatskih pjesamah. Drugo, sa 22 slike ukrašano izdanje. Naklada akademijske knjižare Lav. Hartmana (Kugli i Deutsch) u Zagrebu. Cieni 15 novč. Tko si naruči najmanje 50 komada, dobije komad po 10 novč.

Krasna ova pjesmarica dobiva se i kod uprave našeg lista.

Lutrijski brojevi

dne 20. novembra.

Trst	11	41	22	48	74
Buda	10	23	15	60	79
Linc	01	21	44	70	19

dne 24. novembra.

Prag	56	30	32	15	77
Lvov	6	59	78	83	39
Hermannstadt	73	46	84	59	87

Tršćanska burza

dne 24. novembra.

Austrijska pap. renta	for.	83.75	do for.	83.85
Ugarska » »	»	93.45	» »	93.60
Ista u zlatu 4%	»	104.10	» »	104.30
Dionice nar. banke	»	878	» »	871
» kredit-banke	»	288.50	» »	289.50
Talijanska renta	»	90.%	» »	90.1/4
London 10 lirah sterlinah	»	125.35	» »	125.50
Napoleoni	»	9.91	» »	9.90
C. kr. cekini	»	5.89	» »	5.90
Državne marke	»	61.60	» »	61.75
Isto francezko	»	49.75	» »	50.—
Talijansko lire	»	49.60	» »	49.80

Listnica uredničtva.

G. dopisniku iz Rovinjštine. Vaš razgovor o *srovinjskih mladićih* spravili smo u koš jer nam je stiglo Vaše pismo nepodpisano. Pišite kratko i jasno i podpišite se, pakžemo tiskati ako je predmet od kakove važnosti.

G. dopisniku iz Kanfanara. Vaše pismo od 14. t. m. nije nam stiglo. Treba svaki put kad nam što važna javljate, da pismo preporučite, inače težko da nam dodje u ruke. Pošaljite nam pisma ob onom predmetu, da vidimo o čemu se radi. Srdačan Vam odzdrav.

Dopisnica uprave.

Od 17—24 tek. mjeseca uplatiše:

Gg. D. N. Sarajevo do konca 1887. — Pr. hr. St. Zagrab za cielu god. — S. I. Poreč — M. za pol god. — B. I. Svica za cielu god. — Z. Vl. Zagreb za dvie god. — K. F. Donji Ruk. za cielu god. — V. M. Rakovica za četvrt god. — S. P. Rieka za dvie god. — M. I. Rieka za pol god.

Priposlano.*)

Gospodinu Juri Križmaniću

u Kanfanaru.

Pred trimi tjedni smo Vas na ovom mjestu pozvali, da nam platite račun od 11. julija 1885. od for. 187.35, kojega ste imali platiti već 11. septembra 1885. Al zaman bijaše i ono javno pismo jer do danas ne primismo nikakva odgovora. — To jasno kaže no samo, da neimate volje platiti nam već dapače, da ne marite ništa za svoju čast jer pušćata, da takove stvari u javnih listovih objelodanjujemo. Koliko imademo pako držati do Vašeg značaja, pokazuje sliedeće pismo, što sto nam gt. poslali dne 30. julija 1880.

Kanfanar 30. julija 1880.

Blagorodni Gospodine!

»Primio sam sva vaša pisma, nisam vam odgovorio jer uvjek sam mislio moći vam poslati štogod na račun, ma žalibože ni bilo moguće, sram me je kako virnoga hrvata ni s pismom se pokazati vami, jer dobru volju imam za platiti, zato prosim van ponižno imajte strpljenje još tri mesca dokle bude grožđje za spraviti jer ovo leto se prikazuje krasno, virujte mi uvjek mislim na vas, jer proveć sto bili dobri s manom, i ufam se, da i naprod ćemo posla skupa imati ma ne tako na dugo za platiti.

S poštovanjem vas pozdravim, ponižni sluga

Jure Križmanić, m. p.

Tako postupa značajan čovjek, koji je častnom riečju obećao, da će račun od 11. julija 1885. možda još prije 11. septembra 1885. platiti! Medjutim da nam se lažo već preko godinu dana na sve moguće načine, te da se »ima dobru volju platiti« kaže nam dovoljno to: da nam nije u 17. mjesecih niti novčića na računu poslano.

Gospodine Križmaniću, kada nam platite, ćemo Vam ovdje i prijemak novcah potvrditi; nedogodili se to u malo dana, hoćemo još sitnije Vašo postupanje objaviti, što će biti tvrgovcam gotovo opomenom, da Vam niti praznih vrećah nekroditiraju.

J. P. i C.°

*) Za članke pod ovim naslovom neodgovara Uredničtvo.

Br. 52.

Natječaj.

Usljed zaključka občinskoga zastupstva razpisuje se ovim natječaj za občinskoga tajnika uz godišnje 400 for. plaće, koju će poplatno u mjesečnih obrocih iz občinske blagajne vući.

Natjecatelji imaju predati svoje molbenice, providjene svjedočbami svoje sposobnosti, napose svjedočbom podpunoga poznavanja hrvatskoga, kano uredovnoga jezika u rieči i u pismu, zatim talijanskoga i po mogućnosti njemačkoga jezika do 15. prosinca t. g. na ovaj občinski Ured.

Punat dne 20. studena 1886.

Iz sjednice občinskoga Odbora.

Načelnik

Anton Žic.

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER for. 1·50

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—42 vecchio N.ro 4).

Pečati iz kaučuka

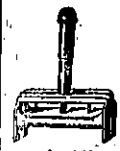

Najprikladniji žepni pečat sa perom, olovkom i bilježilom.

samo for. 1·50

Samogiban žepni pečat fr. **1·20**

for. 1·20

Nadalje svakovrstno pečato za obdinsko, župno itd. uz uredo najfotlinju cienu.

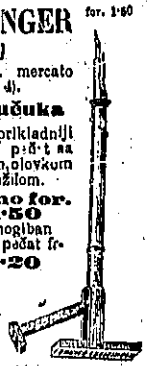

Iznenadjenje za gospe!

Nekoliko tisoč komadov

Ogrinjač

iz najfinejše berolinske volne z čipkami, popolnih v vseh mogočih modnih barvah, kakor **sive, plave, rudeče, temne, črne, bele, školske in turkinaste** itd. je na prodaj radi preseljenja. 1—2

samo po for. 1·10.

tor razpošilja po poštnem povzetju

WAARENHAUS «ZUR MONARCHIE»

Wien, III., Hintere Zollamtsstrasse N. 9.

NB. Ako se nakrat več rut naroči, stane poštnina le malo novcev.

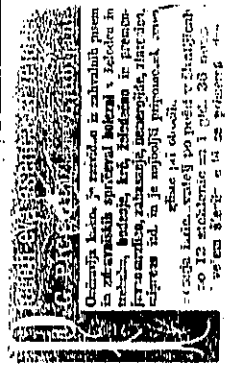

V steklenicah po 45 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah: Foraboschi, Leitenburg, I. pranji, Pozzetto, Praxmarer, Prendini, Rasini in Zanetti in skoro v vseh lekarnah Primorskeza, Tirolskega, Istre in Dalmacije, Štajerske in Koroške

G. Gavr. Piccoli-ju, lekarniku u Ljubljani.

Na zelujev potvrdjujem, da sem Vaš eviot za želodec, kojeg sastavine su mi dobro poznate, upješno rabio u mnogo slučajevah proti bolesti u želudcu i zlatoj žili.

Ljubljana mjeseca januara 1881.

Dr. Emil vitez pl. Stiehl

c. k. vladin savjetnik i zemaljski zdravstveni izvanredni.

Podpisani potvrdjuje, da ima želudačna esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitro i pravedno **zdravstveno moč**. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; komad da pravo dan, da ne bi tko dolazio k meni, to me prosi za jedan u staklenicu želudačne esence, kojih imam uvjek nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plomin, Primorje.

Antirheumom najboljo zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi želudnih čutilah, bolestim u križu i u prsih, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Steklenica 40 nč.

Pastile santonikske (kolešni proti glistam) izkušeno zdravilo proti glistam; škatulijica 10 nvč. 100 komadičah 50 nvč. 1000 komadičah 2 for.

Antitusne pastije proti prehladjenju najboljo pomoč proti davici (difteritis), pljučnim, prsnim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti škatulica 20 nvč.

Želučni prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah indijanski sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim prsnim i pljučnim bolestim, suhićenju, kašlju, hripavosti, dušiljivomu kašlju itd. Odrašćeni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žličić. Steklenica 30 n.

Tu navedena, kako i sva druga ozdravilna se uvjek tričko dobe u lekarni 30—31

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

Ljubljana,

Dunajska cesta,

gdje se naručbe odlazom pouzetju izvršuju.

Hrvatska pjesmarica dobiva se kod našeg uredništva po 15 nvč.

Podružnina u Trstu c. kr. povl. austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz

4-dnevni odkaz $2^1/_4$ %

8-dnevni odkaz $3^0/_0$

30-dnevni odkaz $3^1/_2$ %

u napoleondorih uz

30-dnevni odkaz $3^1/_2$ %

3-mjesečni odkaz 3 %

6-mjesečni odkaz $3^1/_2$ %

Okružni odjel

u bankah $2^1/_2$ % kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Poštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Graz, Hermanstadt, Innsbruck, Clotovac, Ljubljana, Salzburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od dovisnih, efektnih, takodjer unovčanje kuponah uz $^1/_4$ % provizije.

Produjam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje na otvor kredita u Londonu ili Parizu $^1/_4$ % provizije za 3 mjesece.

Na efekte, $5^1/_2$ % godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povećo iznose glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—37

ŽELODČNE BOLEZNI

je mogoče **HITRO** in **POSVEMA** odpraviti po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim bolezinam, pač ni tako lahko, posebno dandanes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne couke leka.

Večina raznih kapljic, tinktur itd., katero se občinstvu kakor pravi želodčni priporočajo, nima nič druzega, nego škodljiva sestavo.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil valed svoje pripravne sestave, odločno oživljujoče in želodčne sliznate kroplanje moči **pravico prednosti** nad vsemi dosedaj v toj stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi ob vsakim dnevom vedo pražnjo po njemu. Ta balzam hogat na dolgoletnih snovih kinoške robarbare, katera korenika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na **prebavljenje** in **čiščenje**, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu olivšanim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in svedoci priporočujejo proti nejedčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnim trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodilom vred stane **30** novcev. 9—48

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marka Rarasini* i *G. B. Ponti*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmainer, v Kormina v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Palisca.

Nova trgovina

„Alla Fortuna"

ima (24—15)

velik izbor postolah

to sve domaća radnja, ništa prostoga, zajamčeno i uz najfeftinije cjene. Naručbe uz mjeru kao i popravci izvršuju se odmah i jeftino.

Postoli za muškarce for. 4.50—6.50, za žensku for. 3.50—6, za djecu uz sve cjene.

J. Barta Trst

Via Nuova, nasproti ljekarni Zanetti.

Glavni zgodit. ovent. **500.000 marakah.**

Oglas **sreće**

Za zgodilke jamči država.

Poziv na sudjelovanje kod

Lutrijskog srećkanja

koje garantira Hamburg iz kojeg će se staviti

9 milijuna 880,450 marakah

dobiti.

Zgoditci ove *unosne* novčane utrije, koja sastoji polag naerta od samih 100 000 srećakah, jesu sliedeći: Najveći zgoditak jest 7— ovanl. 500.000 *mar.*

marak.		marak.
Pranija **300,000**	20 zgoditak a	**10,000**
1 zgoditak á **200,000**	50 zgoditak á	**5,000**
3 zgoditak á **100,000**	100 zgoditak á	**3 000**
1 zgoditak á **90,000**	253 zgoditak á	**2,000**
1 zgoditak á **80 000**	513 zgoditak á	**1,000**
3 zgoditak á **70 000**	808 zgoditak á	**500**
1 zgoditak á **60,000**	150 zgod. á 300,200,150	
2 zgoditak á **50 000**	31740 zgoditak á	**1.45**
1 zgoditak á **40 000**	7000 zgod. á 124,100.94	
5 zgoditak á **30.000**	8850 zgod. á	**67.40,20**
8 zgoditak á **15,000**	ukupno 50500 zgoditak	

ovakovih izadja sigurno u malo mjesecih u 7 odlokah. Glavni zgoditak I reda iznaša **50.000** mar., narasta u II. na **60.000** m., u III. na **70.000** m., u IV. na **80 000** m., u V. na **90 000** m., u VI. **100.000** m., i sa premijom od **300.000** oventualno **500,000** marakah. — Za prvu vuciibu, koja je službono ustanovljena, stoji:

cela orig. srećka 6 m. ili f. 3·60 a. vr.
pol » 3 » » 1.85 »
četvrt » 1½ » » 90 nvč. »

te razpošiljam ove od države zajamčene originalne srećke (takvoke zabranjene promese) sa vuciibenim nacrtom za državnim grbom uz frankiranu pošiljku svote i najdalju krajeva. Svaki sudionik dobija od mene nakon svake vuciibe listu zgoditaka budava. — **Vuciibeni nacrt** sa državnim grbom, na kojem se nalaze dobitci razlioba **zgoditakah** polag i razredah razpošiljam **unapred i badava.**

Izplatu i pošiljku dobivenog novca šaljem sam izravno na interesante uz najstrožiju **tajnost.**

Svaku narudžbu može se poslati **narputnicom** ili proporukom lista. Neka se dakle svatko obrati odmah radi brze vuciibe i to svakako do

20. novembra t. g. pouzdano na **Samuel Heckscher-a** senr.

bankir i mjenjačnica u Hamburgu.

LA FILIALE della BANCA UNION TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di **Cambio valute.**

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*

Abbonando l'interesse annuo:

per Banconote

$2^1/_4$ % con preavviso di 5 giorni
$3^1/_2$ „ „ „ „ 12 „
$3^3/_4$ „ a sei mesi fisso

per Napoleoni

$2^1/_4$ % con preavviso di 20 giorni
3 „ „ „ „ 40 „
$3^1/_4$ „ „ „ „ 3 mesi
$3^1/_2$ „ „ „ „ 6 „

Per le lettere di Versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partire dal giorno 16, 24. aprile, 8. 23. maggio, 12. luglio e 16. ottobre a seconda del preavviso.

Trieste 15 Aprile 1880.

o **Warrants.**

BANCO GIRO

abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa.

Conforma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti effettuati a qualunque ora d'ufficio *la data del medesimo giorno.*

Assume pel proprietario correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S' incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' *incasso d' assegni, cambiali e coupons,* verso $^1/_4$% di provigione,

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e in oro gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) *s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants.* 1—2—2

Žrebanje uže prih. mesec

Kincsem srečke po 1 fr. 11 srečk le 10 f.

Glavna dobitka gotovine

for. 50.000 a. v.

10

10.000 f., 5000 f., po odbitku 20% | 4788 dobit.

Kincsem-srecke se dobé po

Lotterie-Bureau ogerskega Jockey-kluba: Budapest, Waitznerg 6

Ljekarnička specialiteta

odlikovane

Ljekarne Udovicich

TRST - VIA FARNETO - TRST.

Paštilje nitričke kasie. Izvrstan lek proti grlenim bolestim, kašlju, promuklosti itd. Mnogobrojne svjedočbe izdane vlasniku u toku od 16 god. o izvrstnom uspjehu, potvrdjuju veoma dobru djelastnost, bolju nego li ju ikoji drugi lek slično vrsti. *Škatulja stoji 25 novč.*

Tinktura etero vegentabilna *kalija kurilh octjuh.* Izjavljujem tinkturo očito, da ave ostale tinkture, koje nisu drugo nego li nesavršene patvorina moja nadaja sjajnih i stalnih uspjeha, kojimi se ja ponosim. Svaka *staklenica* nosi moju firmu a stoji u Trstu *novč. 60* izvan *80 novč.*

Eliksir za čišćenje zubih. Nepogrešivo sredstvo za očuvati od neugodna vonja iz usti; ojačava zazubnjake, uzdrži zube svietle i biele i prieči bolesti; upotrebljuje se ako se ga ulije žličić u pol čaša vode, čim se usta poperu. *Cieua 40 novč*

Prašak za čišćenje zubih Cr. Mialhe profesora medicinske fakultele u Parizu. Ovaj prašak ne služi samo za sačuvati biele zube i za očistiti ih, jačć zazubnjake, već djeluje svojimi razkužujućimi svojstvi da se u probavne i dihajuće organe neunose zarodci kućnih bolesti i tako biva izvrstno preservativno sredstvo. *Škatulja 50 novč.* 20—24

Naručbe ovršuju se odmah uz pošt. pouzeće.

Umoljava se, da se piše naslov točno: **Ljekarna Udovicich. Via Farneto.**

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 48. U Trstu 2. decembra 1886. Godina XVII

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom zastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 80 novč, za svaki redak više 5 novč. i 11 u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *vaglia postale* (assegno postale) ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka o tom odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na dielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nabiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom: stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Na južnih granicah carevine.

Pod ovim naslovom donaša uvaženi češki list »Politik« članak, što no ga mi niže u cielosti našim čitateljom priobćujemo, pridržavajuć si pravo o njem čim skorije pobliže progovoriti.

U uvodu spominje rečeni list, kako se nije još to o. kr. namjestnik barun Pretis u Trst stalno navratio, to izrazuje želju, da bi važne poslove namjestnika u Trstu on ili tko drugi čvrstom rukom čim prije opet poprimio. Zatim nastavlja ovako:

»U Primorju, gdje je pučanstvo velikom većinom slavenske narodnosti, gospoduje izključivo italijanizam. Čitava zemlja, od Prodila pa unutar kvarnerskih otokah, oličena je talijanskom pokostju. To nalazi svoj tomelj dielomice u naravi samo stvari, u povjestničkoj predaji, u gospodarstvenih uvjetih, koji se nedadu preko noći promieniti, a dielomice pako pospješuje se ročno potalijančivanje umjetnim načinom. Za naše čitatelje nije to ništa nova. Mi smo tekar nedavno u nizu članakah, pisanih od kompetentne osobe, razjasnili stanje u markgrofiji Istri. U Gorici i Gradiški, gdje imadu Talijani većinu uza se, jesu tamošnji Slavoni još to više slomljeni nego li su to njihovi suplemenici u Istri. U gradu Trstu i okolici drže se Slovenci vrlo mučno upram talijanskoj manjini, koja je znala čitavu upravu občine velikom spretnošću pod svoju vlast spraviti. Nu nisu u ostalom samo Slaveni u Primorju nadvladani, već oni dielo istu sudbinu i sa Niemci. Posjedom i inteligencijom ističuće se važne njemačke manjine u Trstu i u Gorici jesu politički posve kontumacirane.

Žalostno je, da postoji takovo stanje, koje može imati samo tu posliedicu, da otudji Primorje carevini, al je mnogo žalostnije, da se ono od strane oblastih naprosto trpi. Da leži Trst ili Gorica ondje, gdje se nalazi Linac ili Dobrecin, nebi bilo toliko na stvari, nu ovdje se radi o vrlo izloženih pograničnih zemljah. Smije li se tuj podržavati takav duh, koji je sve prije, nego li odan carevini ili čisto austrijski? Ogradjujemo se unapred proti samoj pomisli, kao da bi htjeli sve Talijane Primorja radi zlih i nepatrijotičnih težnjah obiediti. Na to nitko niti nepomišlja. Neda se pako tajiti, da postoji irredentistička stranka; nepobitno jest nadalje, da ta stranka, kojoj je uvjek sloboda na jeziku, najnemilosrdnije tlači slavenski i njemački živalj. Faktum jest, da pokazuje možda ova stranka izvana austrijanizam, te da je ona uvjek pripravna sav novac, što no njoj ga država pruža, rado primati, ali je takodjer istina, da okreće u svakoj zgodi Austriji i trajnim probitkom austrijsko državo s oja ledja.

Pitanje, što da se proti tomu stanju poduzme, i kako da se austrijskoj ideji na Adriji, na južnoj granici carevine, do pobjede pomognо, postalo je malo po malo tako gorućim, da nesmie već moći dugo ostati neriešenim. Jedan je dio činovničtva bez dvojbe sukrivcem stanja, koje no se je u Primorju razvilo. Uzgojeno u predajah i nazorih, vladajućih okolo god. 1860. nemože si to činovničtvo niti pomisliti drugo uprave u onoj zemlji osim talijansko. Ovdje može vlada — ako imade dobre volje i čvrste volje — pronaći Arhimedovu točku, na koju njoj valja upriti polugu. No i parlamentarno stanje Primorja zahtjeva promjenah. Primorje imade sada sa nepodpunih 700,000 stanovnikah tri zemaljska sabora, tri zemaljska kapotana i tri zemaljska odbora. Trst, Gorica-Gradiška te Istra imade svaki za sebe svoje zemaljsko zastupstvo jer tako hoće Schmerlingov pravilnik, a g. pl. Schmerling bio je, stvarajuć takovo ustrojstvo, samo duhom baštinikom grofa Stadion-a, koji je u svojoj uredbi zemaljah od god. 1849. pokrajinu Iliriju u tri dielа sa trimi zastupstvi podielio.

Ipak može se Stadion nečim opravdati, ili barem nečim ispričati, čega se o vitezu Schmerlingu nemože kazati. God. 1848. i 1849. bijaše Trst doistine »città fedelissima«, u ono doba burne revolucije pokazao se on kao najvjerniji izmedju vjernih. Tada je mogle biti opravdano, da se njegov položaj brižljivo čuva, te da se ga ne predade na milost i nemilost prevladi kojeg manje vjernog življa.

Na Trst moglo se tada zanesti a na ostalo dielove Primorja, u kojih bijaše slavensko pučanstvo u političkoj san uljuljano, nije se tada niti računalo.

Sada je tomu posve drugačo, ili bolje rekuć, upravo protivno. U Trstu vodje glavnu riečsklrajni življi; u Gorici postoji nasuprot umjetno stvorena slavenska i njemačka manjina, koja sačinjava skoro poloviou svega pučanstva, a u Istri bitiše umjetno kontumacirana slavenska većina.

Da su tri maljušni zemaljski zabori spojeni u jeden ilirski sabor, tada bi tuj imalo državi odano slavensko plemo odlučnu promoć, a uz to došli bi i Niemci u Trstu i Gorici, koji su sada politički posve mrtvi, do svojeg prava. Pogibelji pako neima ni traga, da bi mogli biti Talijani tlačeni, jer pošto sačinjavaju oni skoro dvie petine pučanstva u zemlji, nebi njim se moglo u saboru naškoditi, ako bi umjereno postupali. Tršćanskomu irredentizmu iztrglo bi se tim izpod noguh zemljište; gospoda bi se mogla u tršćanskom občinskom zastupstvu i nadalje zabavljati, nu politički bili slomljeni. Dakako, ako se hoće provesti tako radikalno promjena, tad se netreba bojati vremena, sile i truda. Svakoga se nemože odmah za tu misao pridobiti, jer se mora kod toga prekinuti svaki odnošaj sa starimi običaji i sa počitanja vriednimi al ipak zastarjelimi predajami, a takav posao nije za svakoga. Program ovaj nije neprovedljiv. Mi govorimo dakako o provedbi zakonitim putom, jer svaku drugu provedbu bi odsudili. Privolu pozvanih faktorah bi se postiglo kad bi se za tim ozbiljno išlo. Bismark je jednom kazao:

»Ja se neću kopitati preko nitiha, kod nas prekopitno, se često preko istih jer se tomu tako hoće. Preduzmo li se pako ozbiljno, da se hoće proći preko njih, tada napredujo stvar sama od sebe. U svih velikih stvarih, koli u umjetnosti toli u politici, što je napokon takodjer umjetnost, odlučuje *volja*«.

Pogled po svietu.

U Trstu dne 1. decembra 1886.

Zasjedanje delegacijah primiče se kraju. Danas sastala se još ugarska delegacija, da proglasi ono zaključke, kojo je Njeg. Vel. potvrdilo. Skupnih sjednicah obijuh delegacijah nebijaše ovaj put pošto su se obje delegacije u svih točkah složile. Prošlog petka progovorio je u austrijskoj delegaciji dalmatinski zast. dr. Klaić o bosanskoj upravi i o bosansko-dalmatinskih željeznicah. On je savjetovao vladi, da ne udara u Bosni visokih porezah, da se troši sav prihod na prosvjetno i gospodarstveno svrhe, a glede željezničah reče, da bi se ove imale pripojiti obstojećim željeznicam, jer onakvo kakove jesu, neodgovaraju svojoj svrsi.

Carskim pismom od dne 28. novembra t. g. sazvani su zemaljski sabori.

Ugarski sabor držao je prošle subote sjednicu, te se je za tim odgodio dok delegacije svoje razprave nedovrše.

H hrvatskom saboru bi prihvaćena osnova zakona o ukinuću sudbenih stolovah u Zemunu, Vinkovcih i Vukovaru te o ustrojenju sudbenog stola u Mitrovici. Nadalje bi primljeno proteguće bilježničkog reda za cielu kraljevinu Hrvatsku. Jučer i danas razpravlja sabor o noveli kaznenoga postupnika.

Bečki listovi potvrdjuju, da je gradjanski doglavnik za Bosnu i Hercegovinu baron Nikolić podnio ostavku. Dok se njegovo mjesto nepopuni, zastupati će gradjanskoga doglavnika administrativni ravnatelj barun Kučera.

Iz Biograda bio se pronio glas, da se je ušlo u trag velikoj uroti proti kralju Milanu. Službene srbske novine oprovrgavaju tu viest.

Kako se »Pol. Corr.« piše iz Petrograda, promjenio se je položaj sasma, odkako se bugarska vlada opire kandidaturi kneza Nikole od Mingrelije. Doselo svaljivala se je poglavito na Rusiji odgovornost za to, što se bugarska kriza nemože riešiti. Europejska diplomacija silila je u Petrogradu, da ruski kabinet označi svojega kandidata, te ga uvjeravala, da će ga Europa stalno primiti, izuzam možda crnogorskoga kneza Nikolu, ili njegova zeta Petra Karagjorgjevića. Ruski kabinet popustio je tomu pritisku. Europejski kabineti nisu nipošto odklonili kandidaturu kneza Nikole od Mingrelije, samo Englezka je odgovorila, da trieba prije saslušati mnienje bugarskoga naroda. Po ovom je jasno, da je bugarski odpor inspiriran iz Londona, a osim toga boje se u Petrogradu, da se tim načinom želi raditi proti ruskim težnjam.

Iz Sofije pišu, da je turski poslanik Gadban efendi pitao Karavelova, da li bi bio spreman podupirati kandidaturu kneza Nikole od Mingrelije. Karavelov odgovorio je, da taj izbor nije moguć, jer je knez od Mingrelije Čerkez, a po berlinskom ugovoru zabranjeno je Čerkozom boraviti u Bugarskoj.

Iz Odese brzojavljaju, da je tamo prispio general Kaulbars iz Carigrada a na večer uputio se je brzim vlakom u Petrograd. Do 50 bugarskih izseljenikah priredilo mu je na kolodvoru ovaciju. Državni odvjetnik sofijskoga suda Teofanov oslovio ga je govorom, na što su prisutni odnieli Kaulbarsa na rukuh u vagon.

Porta zamolila je regenciju, neka neizašilje vlastim deputaciju, pošto je porta povela pregovore sa Rusijom. Regencija odvratila je, da neima prava priečiti deputaciju, da izvrši mandat Sobranja; u ostalom uvjerena je, da će deputacija, razloživ vlastim situaciju, samo olakšati portino nastojanje.

Sultan odlikovao je generala Kaulbarsa podieliv mu visoki turski red. —

Rumunjski kralj imenovao je svoga brata kneza Leopolda Hohenzollerskoga vlastnikom pukovnije, a njegova drugoga sina, princa Ferdinanda drugim poručnikom u istoj pukovniji. Ovoga svojega nečaka predstavio je ujedno kod parade častničkomu sboru svetčanim govorom kao svojega eventualnoga nasliednika rekavši: »Kao sučlan moje obitelji mogao bi biti jeino jednoč pozvan, da čuva moje djelo i nastavi moju tradiciju.

Kako javljaju iz Madrida, povučeni su u kortesih natrag svi prod-

lozi o negodovanju proti vladi radi njezina postupka u vrieme posliednjega vojničkoga ustanka. U senatu razložio je bivši ministar financijah, s kojih je razlogah odstupio.

Njemački car Vilim primio je 28. pr. m. predsjedničtvo sabora, te je u razgovoru spomenuo nove osnove o povećanju vojske, o kojih se car nada, da će jih parlament primiti. I ostali parlamenti, reče car, susreću potrebe vojske najvećom spremnošću. Njemačka mora znati, da su ju susjedne države nadkrilile. Car nada se u ostalom, da će se mir uzdržati.

U Dublinu držana je 26. nov. konferencija najviših državnih dostojanstvenikah. Zaključeno je, kako javljaju, da se poprimu energično mjere proti izgredom štampe i proti nezakonitomu udruživanju u tu svrhu, da se zaprieči plaćanje zakupnine.

Razprava proti R. Camusu.

U posliednjem našem broju obećasmo donieti pohliđi opis ove razprave; zato ovo nas danas, da održimo zadanu rieč. — Mi to nečinimo s razloga; što bi stvar smatrali ovi onoliko važnosti, kakvu su joj pričilo talijanske novine istarske i trščanske, već samo, da našim čitateljom predstavimo cielu stvar kakva u istinu jest pa da sami sude, kako Talijani »fuorusciti«, učinjenim prigodom razprave Trigarii-Brčić nisu ništa naučili. Onda su u slavu dizali Trigarila, Talijana, koji je bio uvriedio Hrvata, kako kakvog slavodobitnika, *prem je odsudjen bio.* Danas slavo golobrado momče, koje bi još više pripovjedati znalo o ukusu mlieka, koje je do jučer slušalo nego o političkoj borbi, koju bilju stranke u Istri, a to sve zato, jer je bilo obtuženo a nekrivim proglašeno budući da je javno uvriedilo hrvatski narod i narodnost! Mi ovdje nemožemo svoj sud izreći o samoj stvari, jer su sudci u ime Nj. Veličanstva svoju rekli, ali ipak možemo donieti tečaj razprave, da svaki od naših čitateljah uzmogne prosuditi, koliko su opravdane one silne pogrde, koje je porečka »babica« sasula na g. Antuna Bertoša, glavnog svjedoka proti Camusu, prije i poslije razprave i Dr. Marko Costantini, branitelj obtuženikov, prigodom same razprave, bez da bi ga zato predsjednik ni riečju na red pozvao bio!

Opažamo već sada, da je obtužbu podignulo državno odvjetničtvo u Rovinju a gosp. Bertoša, da u dielu otvari nije bio nego glavni svjedok.

Evo dakle, koliko nam je moguće krače, tečaj razprave, kako su ju doniele rovinjska »Scoltà« i »babina Mur ko, kojemu je gosp. predsjednik doznačio tako lieps mjesto u dvorani »da je mogao čuti svaku rieč.«

Razprava držana je 18. p. m., sudci biti su gg. Dr. Manincor, predsjednik, Dr. Spongia, Dessantich i Rismondo. Obtužbu, koja je glasila rad prestupka bunovna javnog mira, predvidjena u §. 305 K. Z. zastupao je državni odvjetnik Dr. D'anna. Branitelj obtuženikov bio je Dr. Marko Costantini.

U obtužbi tvrdi se, da je Ruggero Camus iz Pazina, dne 20. septem., nalazeći se u družtvu od kakvih 60 osobah na galeriji občinske dvorane, prigodom sjednice onog upravnog vieća zaviknuo: »Viva l'Italia, morte alla Croazia e fuori gli schiavi«, i pozivao takodjer druge prisutne dižuć u zrak ruku, da to isto viču.

Pošto bje pročitana obtužnica, zapita predsjednik obtuženika, dali je čuo rad čega je obtužen, a on odgovori, da nije one rieči vikao ni on ni drugi na galeriji.

Drž. odvj. — Ako nije nitko vikao, bit ćete vikali vi!

Obt. Nisam!

Drž. odvj. Al vi ste ipak priznali u iztragi, da ste zaviknuo »via gli schiavi« (van ščavi).

Obt. Nije istina, sudac je to dao napisati u zapisnik prem sam mu ja rekao, da toga nisam izustio.

Drž. odvj. Al zašto ste onda podpisali zapisnik?

Obt. Jer mi je sudac rekao, da to ne otegočuje mojeg položaja.

Drž. odvj. Poznate gosp. Bertoša i mislite li, da on ima razloga, da proti vam krivo svjedoči!

Obt. Poznam ga i mislim, da neima razloga proti meni krivo svjedočiti.

Svjedok Ante Bertoša:

Predsjednik: Molim vas, da nam izpripovjedate što znate o stvari dogodivšoj se dne 20. sept. u občinskoj dvorani u Pazinu.

Svjedok. Ja sam predsjedao vieću, i pošto se občinstvo u predjašnjih sjednicah nije lieps ponašalo, predložih, da se drži tajna sjednica. — Nato je občinstvo na galeriji počelo mrmljati. Ja zamolih za mir, al badava, zamolih opet, al opet badava; zato dignuh sjednicu za 10 minutah i odoh na kapetanat tražiti oružanu silu. Povrativ se, zamolih još jednom za mir, al nebuduć poslušan, dadoh izprazniti galeriju.

Nato štropot i vika nastadoše još jači a i ljudi izrečene rieči: »Viva l'Italia, morte alla Croazia e fuori gli schiavi«. (Živila Italija, smrt Hrvatskoj i van sa ščavi). Pogledah na galeriju i opazih, da je ova posliednje rieči izustio Ruggero Camus, koji je i rukami mahao, pa zatim iste rieči i opetovao.

Predsj. Jeli sam Camus vikao ili još koji od prisutnih.

Svjedok. On sam.

Predsj. Kako to, da nije nitko drugi od savjetnikah čuo one rieči? Ta ipak su se pokraj van nalazili gg. načelnik i blagajnik.

Svjedok. Ja znam, da sam ja to čuo kao da bi je sad izrekao.

Predsj. Kako su se ponašale stranke talijanska i slavonska u Pazinu?

Svjedok. Do sad dosta dobro.

Predsj. Jeli vam bio pročitan zapisnik?

Svjedok. Nesjećam se.

Predsj. Ako se nesjećate toga, date se sjećati dali je sudac dao unesti u zapisnik ovo što ste vi izjavio.

Svjedok. Jest.

Drž. odvj. Kako je to, da sada velite, da ste čuli vikati samoga Camusa a prije ste rekli, da ste čuli i drugih glasovah?

Svjedok. I ostali na galeriji ponavljahu iste rieči.

Drž. odvj. Zašto je Camus dizao ruku kad je vikao?

Svjedok. Za potaknuti i druge da viču.

Branitelj. Tko je nastavio zapisnik sjednice?

Svjedok. Ja.

Branitelj. Zašto niste u zapisniku zabilježili oni uzkliči?

Svjedok. Mislijah da to onamo nespada.

Branitelj. Kako je to, da ste vi u prediztragi rekli, da ste čuli Camusa četiri puta opetovati one rieči a sada velite, da jih je izrekao dva puta?

Svjedok. Zaviknuo je dva puta.

Branitelj. Molim g. predsjednika, da mu predbaci (il rinfacciargli) što je izkazno u prediztragi.

Predsj. Čita dotični zapisnik, u kojem stoji, da je Camus viknuo *»tri ili četiri puta«.*

Branitelj. Ako je občinstvo, kako ste izkazali u prediztragi, vikalo zajedno sa Camusom, tad ste morali čuti još koju rieč a ne samo one, koje je Camus izustio.

Svjedok. Nisam mogao razabrati nego one, koje je izrekao Camus.

Branitelj. Zašto ste čuli samo vi one rieči a ne takodjer i ostali većinci?

Svjedok. Jer su oni u onom času šetali po dvorani.

Branitelj. Jeli i vladin povjerenik šetao?

Svjedok. Onaj čas nije ga valjda bilo u dvorani.

Branitelj. Al načelnik je bio, pa ipak nije čuo ništa.

Svjedok. Ja sam čuo one rieči.

Predsj. tuženiku. Što imate opaziti g. Bertoši?

Tuženik. Da je sve laž što govori.

Branitelj. Budući da svjedok Bertoša tvrdi, da je tuženik izrekao upravo one rieči, zahtjevam, da se pozove na razpravu drugih 15 svjedokah, koji su se nalazili na galeriji u velikoj blizini tuženika, (dakle 15 prijateljah Camusovih! Op. slagara) i koji hoće moći absolutno izključiti, da je Camus izrekao one rieči. Opaža nadalje, da su mnogi od saslušanih svjedokah u prediztragi izključili one rieči, dočim u dotičnih zapisnicih stoji, *da ih nisu čuli.*

Drž. odvj. Pošto je tuženik sam priznao u prediztragi, da je vikao »fuori gli schiavi« opetujem da je suvišno, da se pozivlju svi oni svjedoci.

Branitelj. Nu ako će se sa 15 svjedokah moći dokazati, da Camus nije vikao i po tom, da je Bertoša krivo izkazao, zašto da se ih ne pozove? tim više što će svjedoci izključiti ne rieči »fuori gli schiavi« već one »Viva l'Italia, morte alla Croazia«.

Sud si pridržuje odluku pošto budu saslušani pozvani svjedoci.

Svjedok Anselmo Odeak. Izjavlja, da je bio na galeriji blizu Camusa, koji da je vikao »fuori gli schiavi«, ali ne »Viva l'Italia morte alla Croazia«.

Predsj. svjedoku Bertoši: Kako je to, da ste vi čuli one rieči a ovaj ne?

Bertoša. Jer je on od njihove stranke.

(Dalje slieđi.)

Franina i Jurina.

Fr. Ča biš ti reka, ki je više alp, on ki niš navidi ali on, ki vidi na oba oka, pak se pusti od slipoga za nos peljat?

Jur. Slipoga je Bog valja podipsal za staro grihe, a on ki ga služe, podipsa se sam.

Fr. Tako su jednako nesrićni obadva.

Jur. Ja, samo da slipi tuče, gazi i tlači, a on ki vidi, trpi i muči.

Fr. Huje mu budi.

* * *

Fr. A kamo tako naglo Jurino!?

Jur. Nosim tamo u Kringu nekomu Pilatu sapunu, da si opere ruke, i nekomu Škarijotu konopac, da se obesi.

Fr. Dragi ti, nepačaj se o onakovomi ljudi; nam i ja mislil poć u Pazin ponesti tamo lončić za suze i u Tinjan podkadit nekega proroka, ki tamo kmete nagovara, da a gospodom drže, ai sam se premislil.

Jur. Skoro da imaš pravo, tr čemo jih mi i odnvle dobro podkadit ako jim bude huje, makar i s ćućurovim kopitom.

Fr. Dà bravo, jušto oni odèr jih pljuža.

* * *

Fr. Ča novega?

Jur. Idem od ročkoga sammja, kade sam se buš razdobrovoljil i nasmiljal.

Fr. Čemu?

Jur. Pivali su ti brate naši Nuglani hrvatske pisme, da jih je bilo lipo čuti.

Fr. A ročki krnjeli?

Jur. Bog moj, tr nismo va Kalabrije Oni su valja mučeć papar grizli, ale neka stara babetina vaik je gundrijala, da ča nebi bilo lipše talijanski popivat nego hrvatski.

Fr. Ča se i ona meša va pulitiku?

Jur. Mora brižna, kada muž nezna brageše nosit.

Razgovor

u pjesmi među Fumon i Katon, na Pulju šćeći.

F. Sestro mila, sestro narodjena,
Će l'kad bili od stvarih promjena?
K. Što me pitaš il o stvarih kojih?
F. Zar ti nije na srdašcu tuga,
Da se svaki s Hrvatima ruga!
Da naš narod tlačen ima biti
Prem je bio uvjek glasoviti!
K. Kako sboriš, Hrvatice mlada,
Tuga je u srcu i velika nada;
Potlačen je hrvatski narode
I.to svako vjerno srce bode,
Ali za to netreba zdvojiti
Boljih dana i za nj hoće biti.
F. Al pobjeda našega naroda,
Prije pada šarenjačkog roda,
Bit nemože, vilinska dievice.
K. Ustrpi se, nije umro, spava
Kraljeviću Marko, naša slava;
Zbudit će se do malo vremena,
Skinut će nam tešku' va bremena.
F. Jadna seko, gdje je tebi nada!
Nije tebi u prsima jada,
Za slostanje roda hrvatskoga
Za patnika ali ne mrtvoga.
Neka mašta drugdje mjesto imu,
Neka Marko u Divića*) klimu,
Rodu s' hoće duhovnih pastira,
Učitelja iz slovinskih vira.
K. Sreo moje tužno, racviljeno
Sad si našla Fume otvoreno;
Groza hvata, kad se brojit stade
Koji tlače rod hrvatski, jade.
F. Neka bude, mooga s' neće zgodit
Al Hrvati s' hoće preporodit.
Svoje stanje narod već poznaje
Svietle znake lipe nade daje:
Po otocih, Liburniji slavnoj
I Pazinskoj zemlji starodavnoj
Čudesa se jasu počinila,
Svlest narodna se je probudila.
Tko ne pozna Kastav viloviti?
Tko li da ne Lindar glasoviti?
Tko li Vrbnik, gnjezdo sokolova,
Slavni ješte za naših djedova?
Zar Paljština zadnja ima biti?
Zadnja ima veselje činiti?
K. Bolje i kasno nego li nikada,
Al to uhvam da će biti sada:
Mladih bit će učitelja briga,
Da se onud na Slava ne riga.
Medulinci već ne spavaju
Već poštenje svoje neprodaju.
Promonturel imaju jednoga
Kom' je ime od hora crnoga.
Neće on da znade za Hrvate,
Neće on da dižu svoje brate.
U Pomeru bit će sve za dobro
Snavim da je u njem Mate pobro.
U Lošnjanu od place Matija
Talijani lahko si naviju,
Tako bi tko po svih selih naših,
Da je svagdje koji mutikaša.
F. Al nebuj se, mori sve se čini,
Da se more valovito pini;
Narod se je dobro probudio,
Rod to srcu radoljubnom mio.
K. Tako hoće Bogo svemogući
I to kaže glas popjevajući:
»Za nevoljom dobro doći mora,
Al za dobrim nevolja je gora.«

N. V.

*) Divić u Puli (Arena). Narod po Istri kaže, da Kraljević Marko spava u njem, a kad se on probudi sa svojim šarcom (konjem), da će nam sinuti lieps dani. Priobćujemo gornju pjesmu — sastavljenu po istarskom kmetu — uz molbu, da se ju nemoće na pjesničko sito. Ured.

Razne viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpušćeno . . . . Najdalje šest tjednah poslije razpusta mora se natoženi novi izbor (§. 98 pokrajinskoga zakona, članak XVI. drž. zakona 5. marča 1862.) **Občinsko zastupstvo u Buzetu bilo je razpušćeno dne 5. agusta 1885. Novi izbori nisu nitidanas obavljeni. Živio zakon!**

Imenovanje. Dekan sustolnoga kaptola u Puli, g. Iv. *K. Ulesa* imenovao je prošlom istoga kaptola. — G. *Jakov Zeben*, upravitelj kurnelje u Ričinah imenovan je upraviteljem izpražnjene župe u Humu.

Na grobu Sebastijana Rajčića! Već je nekoliko danah, da crna zemlja pokriva svim nam dobro poznatoga pomorskoga kapetana, Sebastijana Rajčića.

U jedan čas ga je nestalo predprošli petak, na žalost jedinice sestre, koja je s njim prebivala, brata Kalista i mnogobrojne rodbine, prijateljah i znancah.

Smrt ovakovih ljudih, pa ovako nenadana, mora da se kosne svakog srca. Zašto? Zato jer je pokojni naš Bastijan bio jedan od onih starinskih naših pomoraca, kojim dan za danom gine trag; onih dobroćudnih, iskrenih, tihih i nada sve poštenih ljudi. A takav upravo bijaše pok. Bastijan. — On se mravu nebi bio zamjerio — ako nebi hvaleć i braneć možda od više svoje gospodare — a svakomu je bio u svaki čas na uslugu i pomoć, samo ako mu je to moguće bilo!

Služio je vazda pošteno a najposlije i plemenite tudjince, koji mu nisu uvjek njegove zasluge dostojno nagradjivali već mu se dapače i neplemenitim načinom osvetiti nastojali, šaljuć mu u najsvećanijih časovih života poruglive darove. To ga je ćudu odveć rastužilo, te nije te pogrde mogao nikad zaboraviti.

Plemenitijim pokazao se naš Bastijan nego li su oni, koji dolaze amo, da nas tabož opleme a trebali bi sami oplemenjenja.

Dobri Sebastijane! Znamo te tvoji iskreno opinkuju! Ovi redci su ti tomu dokaz! Bog ti dao pokoj duši!

U Volosk om, dne 25. Novembra 1886.

»Slovanska čitalnica« u Trstu priredjuje sliedeće zabave tekom ove i početkom buduće godine:

1. na večer *»sv. Silvestra«*, dne 31. decembra 1886. zabavu s plesom. Početak u 9 i pol sati na večer.

2. u *subotu*, dne 15. jenara 1887., ples

3. u *ponedjeljak*, dne 1. febrara 1887., ples sa tombolom

4. u *subotu*, dne 12. febrara 1887., veliki ples.

Početak plesovah biti će u 9 sati na večer.

Nadalje obdržavati će se svake subote počamši decembrom u *»čitalnici«* zabavne večeri bez naročita programa u 8 i pol sati na večer.

Gosti, upeljani po kojem članu, dobro su došli. *Odbor.*

Ispražnjeno mjesto. C. kr. financijalno ravnateljstvo u Trstu raspisuje jedno mjesto poreznog eksekutora za Primorje. Molbe, providjene potrebitimi dokazi sposobnosti valja poslati rečenomu ravnateljstvu za četiri čedna počamši od 23. novembra t. g.

Občinski izbori u Pomjanu razpisani su za 6. i 7. t. m. premda su se imali obaviti već mjeseca agusta.

Dne 6. biratí će III. a dne 7. II. i I. tielo. Izborna borba mogla bi biti žestoka jer će — kako čujemo — većina občinarah ustati proti sadašnjemu načelniku i njegovoj stranki. Razlog tomu jest taj, što je načelnik uzeo pod svoje okrilje občinskoga tajnika, koji, premda jedo slovenak, hljebna, mari za Slovence kano i za ledeni snieg. Občinari okridu sadašnjemu načelniku svoja lođa poradi tajnika, od kojega se nije znao ili hotio riešiti, premda bijaše dosta puta i javno upozoren na to.

Očekujemo od svjestnih pomjanskih občinarah, da će si izabrati u novo zastupstvo takove muževe, koji će tražiti svuda i svagdje korist občine i koji će ćenili i ljubiti svoj rod i jezik nad sve.

Iz Omišlja pišu nam 28. nov. 1886. sliedeće: Nešto ne nas nego nesreće. Dne 22. t. mj. izgubio se u »Bakarskoj«, to je draga izmedju Kostrene i sjevernog dielu otoka Krka, jedan ovdašnji traget (barka) dolazeći iz Rieke kući. Toga dana bilo je prilično bure, nu trageti išli su snavim tim po običaju u jutro na Rieku. Pod večer vratiše se svi, izuzam jednoga. Govorilo se još tog večera, da se je dotični izgubio, nu držasmo to izmišljotinom, ni kad tamo, na žalost, obistinilo se to, jer o njem nejma ni danas glasa. Po svoj je prilici zajedno sa ljudima potonuo; u njem bijahu četiri mužkarca i jedna žena.

Ovaj žalostni događaj morao bi nas sve potaknuti, da uznastojimo, da koje parobrodarsko društvo, na zapadne strane našega otoka poduzme svakidanju plovitbu. Istina govoreć, naše su barke dobre, a i ljudi vješti pomorci, ni kad (osobito po zimi) u riečkom zaljevu bura zakuha, težko se je i parobrodu, a kamo li barki uzdržati. Lanjsko je to godino bilo pokušalo parobrodarsko društvo *»Sorljuga i dr.«* s jednim parobrodićem, nu taj je posilio dvieh mjesecih najednom prestano. Vele, da nije sa troškovi izlazio. Mi to vjerujemo, nu dalo bi se i tomu pomoći. Prije svega nebi se moralo velike cione udariti, jer naš čovjek, imade li mnogo potrošiti, radje ide barkom. S druge strane, morala bi se dotičnom parobrodu pošta izručiti, to bi mu to bila već jedna malena pripomoć. Ona svota, koja se troši za prenos pošte iz Kraljevice do Cresa, nek se dade parobrodu. Tad nesamo da se nebi slične nesreće događale, već bi i pošta redovitije išla. Sad, dodje li nam komu koji već svečanj, to mora čekati na Rieci dok je parobrod za Malinsku, što se događa samo jednom na tjedan, a ti, hoćeš li ga dignuti, moraš sam po njega. Da je svaki dan parobrod, to bi prestalo. Po našem mnienju bio bi za taj parobrod najshodniji put ovaj: Odlazak iz *Krka* u jutro rano taknuv *Žmerag*, gdje bi dignuo poštu iz Cresa, *Glavotok*, gdje bi ukrcao ljude iz Poljičke i sv. Fuško podobćine, *Malinsku*, *Omišalj*, *Kraljevicu*, a napokon *Rieku*. Poslije podne, odlazak iz *Rieke*, taknuv sva pomenuta mjesta. Dok bi se naši ljudi na parobrod naučili, trebalo bi malko vremena, a naučili bi se svakako, ako ih se nebi odmah na početku velikom cienom otudjilo. Lloyd, koji jednom na tjeden Malinsku iz Rieke taknue, sigurno se neće pohvaliti velikim dobitkom, budući će naš čovjek, makar i bila velika pogibelj, radje platiti barki 15—20 nov., nego li parobrodu za 2 sata vožnje 70 nov. Ako bi pako svi ljudi, koji dangmice na Rieku idu, išli parobrodom, to bi sigurno mogao obstati. Rekosmo svoje mnienje, dopuštajuć svakomu, da se ob ovom pitanju izjavi, te ako može nas izpravi ili popuni. Glavna je stvar, da dobijemo parobrod.

Junaštvo pazinskih civilizatorah. Pod tim naslovom primamo iz Pazina sliedeće redke:

Nedavno nastanio se u našem Pazinu neki Bohn, rodom Nemac a zanaton urar. Odmah pri njegovom dolazku htjela ga poznata pazinska svojta odavle maknuti. Nu novi urar nehtjede toj svojti zadovoljiti znajuć, da imade od oblasti dozvolu, da se u Pazinu nastani, te da plaća dužni porez za svoj obrt i napokon, da se u nikoga nepača, već jedino svoj posao nastoji. Urar se dakle nemiče. Dobro — rede svojta — kad nećeš milom, morati ćeš silom. Za nerede i nasilja pripravno je u Pazinu uvjek kintežah i derišadi — ostanakah zdeli' svitas nalazedih se u službi pazinske gospode.

Prošle nedelje nalazio se g. Bohn u svojoj radionici nedaleko prozora. Oko 11 sati u jutro bace mu spomenuta »nobile gioventù« tri velika kamena kroz prozor u radionicu a on imade Bogu zahvaliti, što se je na vrieme maknuo, inače bio bi njega. Nu to nebijo dosta. »Nadobudna omladina« pljuvala mu dulje vremena kroz prozor u radionicu gdjegdi ga svakojako. Straža ne bijaše blizu niti da bi ga posvetio. Istog dana podje urarov dečko vrćem po vodu. Čim se vratio na prag radionice, otekše mu sliom vrć to ga razlupaše na biljadu komadah. Sve to dogodilo se u ugladjenom Pazinu usred bielu dana. Ovakva djela netrebaju komentara. Poštuni pazinski građani sramo se za slična poduzeća one stranke, koja je Pazinu toliko zla nanesla i koja potiče vinatite sinove na toli divljačke korake. Sredom je ova stranka kod nas dogospodarila, te će biti dužnost političke i občinske oblasti, da ju malko obuzdaju to redu i pameti nauče.

Iz Velog sela (vel. Lošinja) pišu nam 30. pr. m., da su tamo vrlo svečano proslavili dne 28. pr. m. sretan porod prejasne nadvojvotkinje Marije Terezie, supruge nadvojvode K. Stjepana.

Mjestno svećenstvo služilo je svečanu službu božju a na koncu odpjevano bi »Tebe Boga hvalimo«. Svečanosti prisustvovaše občinsko zastupstvo sa načelnikom, učitelji, školska mladež i mnogo pučanja puka. Nakon crkvene svečanosti bijaše blagoslovljeno dečje otočićeo ili anđ, koje nosi ime prejasne nadvojvotkinje.

Na večer istoga dana naštalo se otmenije društvo kod banketa, kod kojega su nazdravljalo Njeg. Veličanstvu, carskoj obitelji, nadvojvodi i prejasnoj mu supruzi.

Nadvojvotkinja porodila je dne 28. pr. m. žensko dietić u Pući, odakle javljaju, da se nalaze obadvie u dobrom zdravlju.

Proročanstvo o vremenu za mjesec decembar. Poznati francuski prorok vremena Mathieu de la Drôme proriče za tekući mjesec sliedeće promjene vremena. Od 1. do 3. kiša ili snieg; od 3. do 11. studeno vrieme; isto tako u vrieme punog mjeseca od 11. do 13. kiša, snieg i vjetar. Skoro jednako vrieme imalo bi biti od 18. do 23. Od 25. do 31. promjenljivo. U obće obćenito nam cieli mjesec studeno vrieme, nu najgore imalo biti od 1. do 10. Božićno blagdanje sprovesti ćemo usljed toga blizu peći ili ognjišta po starom običaju.

Hrvatsko pripomoćno društvo u Beču. Poticanjem vrloga hrvatskoga otačbenika g. dra. Emila Amruša to je društvo upravo sada ustrojeno a svrha mu je podpomagati Hrvate, koji su trajno ili na neko samo vrieme u Beču, bez razlike vjere i staleža, imenito pako mladež, koja se havi na bečkih visokih školah. Društveni odbor razposlao je poziv narodu, što ga evo i mi priobćujemo:

»Hrvatski narode!

Hrvatom je u Beču pošlo za rukom ustrojiti pripomoćno društvo, kojim se ima priskočiti u pomoć sve većma rastućem broju Tvoje mladeži. Budući mi u domovini nejmamo na svom hrvatskom sveučilištu medicinskoga fakulteta, a ni viših tehničkih i trgovačkih škola, i budući samo još na dvie pole razcjepkani, a odnošaji glede državnih izpita još nijesu uredjeni, to je naša hrvatska mladež žalibože prisiljena, da pohadja i tudja sveučilišta. — Ali medj njima dosti izvan domovine ima ih i takovih, koji nijesu materijalne valjano obskrbljeni, da se mogu svomu zvanju ozbiljno posvetiti, jer bieda i siromaštvo u mladeži ubijaju svaku samostalnost djelovanja, svaki polet, ozbiljnost i ustrajnost u radu, a toga oskudica pravoga i dubokoga znanja; stoga pomanjkanje ozbiljnosti, trgovanje savješću i radi vječne borbe za obstanak gubitak energije i beznadjanost.

Narode, do Tebe je, da nestane ovakovih nevolja! Ne daj svojim vriednim sinovom, koji će Ti jednom na korist i diku biti, pogibati kukavno u tudjini bez njihove krivnje. Tvoji će valjani sinovi za Tebe samo živjeti i umirati.

Znamo, da si i Ti žalibože siromašan, ali Tvoje je srce veliko, Tvoja je ljubav neizmjerna.

Ne uzdamo se dakle u pogaletvo već u Tvoje veliko srce, te držimo, da češ kao što si se zauzeo dosad svom dušom za svako plemenito djelo i ovaj put pokazati svoje velikodušje. S toga i ne ištemo ogromnih svota, svak nek dade, za tu plemenitu svrhu, što može. »Kamen do kamena palača«; kad svak doprinese ma i najmanje, stvar će mogi napredovati i mi ćemo doći do plemenita cilja. Znaj narode, da će Ti oni sinovi, koje Ti svojimi ma i najmanjimi prinosi jednom pomogneš, sve stostruko kašnje vratiti, podušavajuć i osvještujuć Te. Otahkoti nam dakle svojom pripomoći rad naš, da uzmognemo postići humanitarni i patriotični cilj, koji nam pred očima lebdi.

Našemu hrvatskomu pripomoćnomu društvu može pristupiti svaki Hrvat, a naša je najvruća želja, da se i ostali Jugovići s nami na tom polju napredka slože u bratskoj ljubavi i uzajamnosti. U to ime Bog i Hrvati.

Dr. Emil Amruš, predsjednik, Drd. med. Ante Binakini, podpredsjednik, Drd. med. Franjo Zbierzchowski, tajnik, Cand. phil. Josip pop Sasso, blagajnik, Cand. phil. Nikola pop Ribičić, odbornik, Franjo Vahčić, odbornik, a

Preporučujemo i na svoje strane plemenito ovo poduzeće vriednu narodu. Društvo ima sastojati od redovitih i podupirajućih članovah. Prvi imadu 1. sliedeća svake godine doprinositi 3 for., drugi pako 5 for. Prinosi šalju se predsjedniku društva g. Dru. Emilu Amrušu, Beč, Polikangasse 10. Tko bi želio može i našemu uredničtvu poslati dotični prinos a mi ćemo ga odboru odpremiti.

Plodna žena. Ovih danah rodila je na Rieci neka Ema Štiman, žena pisara u fabrici papira, trojke. Prvi, mužkarac, velik i jak došao je na svjet okolo 10 satih na večer, druga ženska malko slabija, okolo ponoći, a treći, mužkarac okolo 3 sata u jutro.

Nada je, da će prva dvojica živiti a treći je u pogibelji.

Rodilja stoji dobro. Novorodjencem dana su na krstu imena: Andrija, Zorica i Zvonimir.

Providnost za pijance. Zastupničkim kuća u Kodanju nedavno potvrdila je osnovu zakona, kojom je ustanovljeno, da osobe, koje bi se opile i nemogle pješke kući ići, imadu se kući dovesti u kočijah na trošak krčmara, kod kojeg su iz zadnje čašice onu plemenitu kapljicu izkupili. Prava bi sreća bila kod nas za pijanice, da bi se i takova providnost ukazala te da njim moraju krčmari i postelju badava odstupiti.

Književne viesti.

Nova brošura izašla je nedavno u Beču nakladom Karla Geroldn pod naslovom: »Pola, seine Vergangenheit, Gegenwart und Zukunft.« (Pula, njegova prošlost itd.) Nepoznati pisac razdielio je svoju knjižicu u pet poglavljah govoreći o vojničkoj i tehničkoj važnosti Pula, o zdravstvenih i klimatičkih odnošajih, o povjesti, statistici, o socijalnih odnošajih, o družtvenom životu, o stanju radnikah itd. Najzanimivije po nas jest peto poglavje, t. j. ono ob sorganizaciji Istre« kojim se medju ostalim nastoji dokazati potreba, da se upravničtvo svih oblasti u Puli, te da se taj najvažniji grad proglasi glavnim gradom pokrajine. Čim prije vratiti ćemo se na ovu zanimivu knjižicu, da ju razglobimo potanje pred našimi čitatelji.

* * *

Anuška pripovjest Ivana Turgenjev. Preveo Milan M. U Varaždinu nakladom J. B. Stellera. Cieno novč. 40. Ova pripovjest slavnog ruskog romanopisca prva je svezak sbirke, koja će se u Varaždinu izdavati pod naslovom »Poselo« u redovitih svezcih, po jedan svaki mjesec. Sbirka zadavat će samo najvrstnije proizvode zabavne literature svih narodah, imenito pak ruske, francezke i englezke.

Ovaj je podhvat dostojan svake preporuke, radi svoje plemenite svrhe: ima služiti naime tomu, da u narodu budi ljubav k čitanju hrvatske knjige, i tako da se tudja knjiga, koja je mnoge hrvatske krajeve poplavila, malo po malo iztisne. Nadat se je, da će ovo rodoljubno, pravo hrvatsko poduzeće, naći blagovoljna odziva i podpore, koli u književnih krugovih, toli u samom narodu, komu je posvećeno.

* * *

Radnički glasnik, zvati će se novi časopis, koji će početi izlaziti od nove godine u Zagrebu. Glasnik, koji će zastupati interese hrvatskoga radničkoga staleža, izlaziti će dva puta na mjesec. Ciena mu je za četvrt godine 60 novč. Predplatu prima *g. Stj. Kuntić*, Margaretska ulica br. 12, u Zagrebu.

* * *

Zvonimir, almanah hrvatske omladine za godinu 1886. Izdalo ga hrvat. akadem. društvo »Zvonimir« u Beču. U Zagrebu, knjigotiskara Dragutina Kale 1886. Preporučamo što toplije svim prijateljem lieppe naše knjige, osobito našoj omladini ovu krasnu knjigu, proizvod to većinom hrvatske sveučilišne omladine.

* * *

Glasbeno pjevačko društvo »Vienac« u nadbiskupskom sjemeništu u Zagrebu izdalo je sbirku pjesama za 4 muška grla pod naslovom »Bisernica I. Dio.« — Pošto se tuj nalaze sve lieppe pjesme hrvatskih skladatelja, preporuča društvo to djelo svim prijateljem glasbe i pjesme, da ga izvole što većma pripriliti i podupreti. — Ciena je djelu 2 for. u. vr., a narudžbine se šalju na samo društvo.

Predsjedničtvo.

NEUKU NAUKA.

Novu vrst krumpira pronašli su, koja se može saditi četiri puta na godinu u i dozrije toliko puta. Gomolj (plod) je veoma brašnat i tečan.

* * *

Vol, koji se pita, biva svaki dan za 750-1500 grama teži. Za proizvesti jedno kilo težine kod vola, treba 24—26 kila dobrog siena.

* * *

Kako da popravit lošu vodu za piće? U litar takove vode ulij 3—4 žlice crne studene kave, koja ima biti od samog kavinog zrnja i prilično jaka. Takovo piće biti će ljeti većma ćudju nego li obična voda a k tomu će ti vodu od pogibeljnih tvarih.

Dopisnica uprave.

— Od 24.—30. novembra primiše nam u ime predplate: Gg. B. J. Hreljin — S. N. Vest — dr. Z. J. Z. Zagreb — S. J. Feškulin svi za cieli godinu. — M. M. Nova B.ška za godine 1885 i 86 i pol 87. — D. V. šv. Marej za 86 i za čitatelje do konca god. — P. P. Kraljevica za 0 iztisnakah do konca god. — S. G. Ližnjan za 4 iztiska do konca god. — L. J. Kluna za cieli god. — J. J. Opriali za cieli god. — S. J. Punat za 1885 i 86. — G. F. Monpaderno za se i čitatelje do konca god. — M. Monpaderno for. 1.20.

Gosp. T. Gj. Zagreb i P. J. Posjak. Dobro! Gg. J. A. B. Barban: J. K. Medulin; B. P. Bv. Petar. Dobit ćete!

Zahvala.

Veleučeni g. *Vjekoslav Spinčić*, c. kr. školski nadzornik, itd. podarovao je ovu učionu sa više lieppih knjižicah, na čemu mu se podpisani najtoplije zahvaljuje.

Brgud, 28. studenoga 1886.

Fran Rubeša, učitelj.

Lutrijski brojevi

dne 27. novembra.

Beč	1	15	85	23	72
Gradac	48	62	88	90	4
Temešwar	88	80	22	32	47
Innsbruck	9	2	52	70	83

dne 1. decembra.

Brno	50	49	76	86	78

Tršćanska burza

dne 1. decembra.

Austrijska pap. renta	for.	84.10	do for.	84.25
Ugarska » »	»	94.10	» »	94.25
Ista u zlatu 4%	»	105.30	» »	105.40
Dionice nar. banke	»	878	» »	871
» kredit-banke	»	297.25	» »	298.—
Talijanska renta	»	100.1/4	» »	100.1/8
London 10 lirah sterlinah	»	125.25	» »	125.50
Napoleoni	»	9.96	» »	9.98
C. kr. cekini	»	5.89	» »	5.90
Državne marke	»	61.60	» »	61.75
Iste francezke	»	49.75	» »	50.—
Talijanske lire	»	49.60	» »	49.90

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u-bankah uz
4-dnevni odkaz 2½%
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 2½%
3-mjesečni odkaz 3 %
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 3½% kamato na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Poštu; Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Otolovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčanje kuponah uz ½% provizije.

Predujam

na varranto, uvjeti na sporazumljenja uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 5½% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povećo iznosa glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52—28

Nepogrešivo!

Svak dobije iznos natrag, kod koga bi moj sigurno djelujući

ROBORANTIUM

(sredstvo za bradorast)

bezuspješan ostao. Isto tako sigurno djeluje *protiv čelavosti, ispadanju kose perući i osedenju.* Uspjeh višeputnim tronjem zajamčem. Originalne boce po 1. for. 50 nč. i boce za probu po 1 for šalje 1—1

J. Grolich u Brnu.

Roborantium opotovno upotrebljen pokazuje takodjer dobar uspjeh *protiv slabosti i glavobolji.*

U Trstu samo kod A. Praxmarer ljekarna Piazza grande. Hrvatska Slavonija: Zagreb: samo C. Arnaim. Rieka: Gmeiner. Gospić: Vouk. Ivanec kraj Varaždina: Janoš. Ivanić grad: Tollović. Jaska: Tomaj. Karlovac: Findeis. Petrinja: Grgić. Zemun: pl. Banko. Sisak: Guraky. Varaždin: Riedl. Vinkovce: pl. Aleman. — **Bosnija:** Sarajevo: Pl. Ployel, ljekarnik. D. Tuzla: Pecikovič, ljekarnik. **Dalmacija:** Zadar: Pandželović. Spljet: Alijnović.

Tamo se može takodjer dobiti *Eau de Hôbe*, istično sredstvo kopote, koje uzdrži svježost i bjelocu puti. Cijena 85 novčića. — *Bouquet du Serail de Grotich*, vonj za rubce i elegantni svlet. Ovo je bisor svih vonja. Radi vanredno lipe sprave, služi i kao dar za Božić i Imendan. Cijena for. 1.50

Mokrota — mrzlota — ne škodi!

Samo gld. 1.80.

Za gospode! Za gospe!

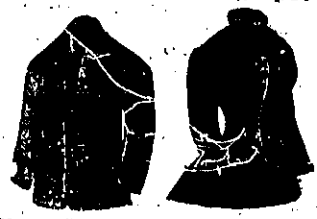

Nepromočljive, gorke, trpežne in neobičajne cene so moje gostoštkane, nenavadno priložne

Meščanske jopice

za jesen in zimo, za gospode, gospe, dečka in dekliče; vse po enaki ceni samo f. 1.80 komad

V zalogi imamo slavnoznanih »meščanskih« jopic sive, temne, modrane, drap, bordeaux, plave in črne barve ter so za vsacega neobhodno potrebno. — Kdor nosi tako janko je najbolja obvarovan mraza, kajti prilegajo se vsakemu životu, obdrže redovito gorkoto in so neprecenljive vrednosti. Izven ročnih sort po f. 1.80 imamo na prodaj za gospo še dve sort. finojši:

iz fine zaphir volne dvostroki kmofi gl. 2.80	iz zaphir volne oblito samo gld. 3.80

Glede mere zadostuje povedati jo li stan velik, srednji ali majhen. 2—0

Naspošilja s poštnim povzetjem samo:

Julius Fekete, Versendungshaus

Wien, V., Hundsthurmerstrasse 18/54.

Nova trgovina

„Alla Fortuna"

(24—18)

ima

velik izbor postolah

i to sve domaća radnja, ništa prostoga, zajamčeno; uz najjeftinije cijene. Naručbe uz uljeru kao i popravci izvršuju se odmah i jeftino.

Postoli za muškarca for. 4.50—6.50, za žensku for. 3.50—5, za djecu uz sve cijene.

J. Barta Trst

Via Nuova, naprot ljekarni Zanetti.

Istine vriedi najviše.

Dok imademo na skladištu dajemo danas samo

za for. 1.50

po komadu, veliko, debelo, široko neraztvorive

KONJSKE GUNJEVE

sa bojadisanimi prugami, 190 Cm. dugačke, 130 Cm. široko, vrlo debelo, u istinu neraztvorive.

for. 1.75

žuto-dlakave gunjeve za kocije,

sa 3 raznobojnih prugah, posve velike, 195 Cm. dugačke, 130 Cm. široke po for. 2.80, a 195 Cm. dugačke, 155 Cm. široke, vrlo fine for. 3 komad. Za vlastnike kočijah preporuča se osobito:

Waarenhaus „ZUR MONARCHIE" Wien,

III., Hintere Zollamtstrasse 9.

NB. Upozorujemo, da se točno pazi na naslov jer su svi slični oglasi podlažni! 4—1

Što se konvenira uzme se natrag bez prigovora i povrati se novac.

Što se konvenira, uzme se natrag bez prigovora i povrati se novac.

ŽELODČNE BOLEZNI

je moguće *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti po

JERUZALEMSKIM BALZAMU

edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim bolestim, pač ni tako težko, posebno dandanes, ko v trgovini prodajejo vsakovrstne dunke laka.

Večina raznih kapelic, izločkov itd., katere so občinstvu kakor pravi želodčni priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva sirupa.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priprosto sestave, odločno oživljajoče in želodčne živce hitro krepčalno moči **pravilno prednosti** nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom vedo prašanje po njemu. Ta balzam bogat na dobljočih snovih kineške robarbare, katera korenika je poznana zarad njenega ugodnega uplива na **prebavljenje** ni **čiščenje**, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodci odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in svedoci priporočujejo proti nejasnosti, zabavanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, uvrati hemoroidalnom trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 9—48

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišća v Trstu v lekarni *Marku Ranzini* i *G. B. Rovis*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tomišu v lekarni E. Palisca.

Glavni zgodit. avent. **500.000 marakah.**

Oglas

sreće

Za zgoditke jamči država.

Poziv na sudjelovanje kod

Lutrijskog srećkanja

koje garantira Hamburg iz kojeg će se stalno

9 milijuna 880,450 marakah

dobiti.

Zgoditci ovo *unosno* novčano lutrije, koja sastoji polag naurte od samih 100 000 zgoditakah, jesu sliedeći: Najveći zgoditak jest avent. 500.000 mar.

Premija	marak.		marak.
1 zgoditak à	300,000	30 zgoditak à	10,000
1 zgoditak à	200,000	50 zgoditak à	5,000
1 zgoditak à	100,000	100 zgoditak à	3,000
1 zgoditak à	90,000	253 zgoditak à	2,000
1 zgoditak à	80,000	513 zgoditak à	1,000
2 zgoditak à	70,000	808 zgoditak à	500
1 zgoditak à	60,000	150 zgod. à 230,200,150	
2 zgoditak à	50,000	51720 zgoditak à	145
1 zgoditak à	40,000	7000 zgod. à 124,100,94	
5 zgoditak à	20,000	8850 zgod. à	67,40,30
3 zgoditak à	15,000	ukupno 80500 zgoditak	

ovakovih izadje sigurno u malo mjesecih u 7 odlinah. Glavni zgoditak I reda iznaša **50.000** mar., narasto u II. na **60.000** m., u III. na **70.000** m., u IV. na **80 000** m., u V. na **90.000** m., u VI. **100.000** m., i sa premijom od **300.000** eventualno **500.000** mar. cah. — Za prvu vuciđbu, koja je službano ustanovljena, stoji:

cielo orig. srećka	6 m. ill f.	3.60	a. vr.
pol	» 3 »	» 1.80	»
četvrt	» 1½ »	» 90 nvč.	»

te razpošiljam ovo od državo zajamčeno originalno srećke (nikakvo zabranjeno promesa) sa vuciđbenim naertom sa državnim grbom uz frankiranu pošiljku svatu i u najdalje krajeve. Svaki sudionik dobije od mene nakon svake vuciđbe listu zgoditaka badava. — **Vuciđbeni naert** sa državnim grbom, na kojem se nalaze 6 viših zadnjih **zgoditaka** polag i razredah razpošiljam **unapred** i **badava**

Izplatu i pošilјku dobivenog novca šaljem sam izravno na interesante najstrožiju **tajnost.**

Svaku naručbu može se poslati **naputnicom** ili proporukom lista. Neka se dakle svatko obrati odmah radi brze vuciđbe i to svakako do

20. novembra t. g. pouzda na

Samuel Heckscher-a senr.

bankir i mjenjačnica u Hamburgu.

LUIGI CADORE

limar

zaprisegnuti proceniteljr.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1869-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladištu:

Velik izbor kupeljnih kljukovah, badnjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaju uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz lete pogodbe daju se na zajam. Nadalje imade mjerač za tekućine, žito, ulje, petrolej od ½ do 50 lit. baždarovane c. k. baždarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži izvorak kupelji na žlicb i drugih limarskih spremah. Buvišć br. 4 barometra, označitelja vjetrovah za ljetne dvorce, bačve, glorieto itd. itd.

48—41 **Sve uz najumjerenilju cienu.**

Žrebanje uže prih. mesec

Kincsem srečke po 1 fr. 11 srečk le 10 f.

Glavna dobitka gotovina

for. 50.000 a. v.

11

10.000 f., 5000 f. po odbitku 20% | 4788 dobit.

Kincsem-srecke se dobé po

Lotterie-Bureau ogerskega Jacke kluba: Budapest, Waitznerg 6

Ljekarnička specialiteta

odlikovane

Ljekarne Udovicich

TRST - VIA FARNETO - TRST.

Paštilje nitričke kasie. Izvrstan lijek proti grlenim bolestim, kašlju, promuklosti itd. Mnogobrojno svjedočbe izdane vlastniku u toku od 10 god. o izvrstnom uspjehu, potvrđuju vsoma dobru djelasthost, bolju nego li je ikoji drugi lijek slične vrsti. *Skatulja stoji 25 novč.*

Tinktura etero vegentabilna stalno sredstvo za izkorenuće *kalih* in *kurjih očesh*. Izjavljujem tinkture očito, da sve ostale tinkture, koje nisu drugo nego li nesavršeno patvorina moju nadalju djelnih i stalnih uspjeha, kojimi se ja ponosim. Svaka *staklenica* nosi moju firmu a stoji u Trstu *novč. 60* izvan *80 nov.*

Eliksir za čišćenje zubih. Nepogrešivo sredstvo za očuvati od neugodna vonja iz ustjuh; očišćava zuzubnjake, uzdrži zube svietle i bieło i prieči bolesti; upotrebljuje se ako se ga uljo žličicu u poi čaše vode, čim se usta poperu. *Cieno 40 novč.*

Prašak za čišćenje zubih Cr. Mialhe profesora medicinske fakultele u Parizu. Ovoj prašak ne služi samo očistiti jih, jačeć zazubnjake, već djeluje svojimi razokužujućimi svojstvi da se u provavno i dihajuće organe nesnose žarooći kožnih bolesti i tako biva izvratno preservativno sredstvo. *Skatulja 50 novč* 21—24

Naručbe ovršuju se odmah uz pošt. pouzeće

Umoljava se, da se piše naslov točno: **Ljekarna Udovicich. Via Farneto.**

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 49. U Trstu 9. decembra 1886. Godina XVI[I]

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; ili u slučaju opotovanja za pogodbo se upravom. Novci se šilju poštarskom *napučnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, nko se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju nko se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odbora uničtvo. Nebiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 12 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Otvorenje zemaljskih saborah.

Carskim pismom od 28. novembra t. g. sazvani su svi zemaljski sabori Cislajtanije. Dugo se nije znalo hoće li se u obće još ljetos sastati zemaljski sabori jer se nije moglo predviditi, da će djelovanje obijuh delegacijah tako gladko teći, te da će one svoja zasjedanja toli brzo zaključiti.

Govorilo se jedino o češkom i dalmatinskom saboru, da će se ovi svakako prije božićnih blagdanah na kratko zasjedanje sastati.

Medjutim — kako rekosmo — obavilo su delegacije na vrieme svoj posao te nebijaše ništa više na putu, što bi bilo moglo priečiti sazov saborah.

Kazali smo jur više puta, kako je cislajtanskim zemaljskim saborom uzahan djelokrug, u kojem njim se valja kretati. Njemački liberalci usredotočiše sve niti državnoga života u carevinskom vieću, gdje bijahu za tada neograničeni gospodari. Pak kako što oni valjda danas i samo žnje, što su si ruke vezali u zemaljskih saborih, žali to isto svaki slobodoumni državljanim, koji bi radjo vidio, da se zemaljski poslovi razpravljaju u zemaljskih saborih, gdje bi se mogli temeljitije proučiti i koristnije rešiti. Ovako se sada razpravljaju čisto zemaljska pitanja u državnom vieću, gdje se neprestano bore i pobijaju stranke i strančice, zaboravljajuć pri tom često posvo na probitke pojedinih zemaljah.

Koliko nam je do danas poznato, biti će od neke važnosti zasjedanje češkoga i dalmatinskoga sabora. U prvom razpresti će se opet jezikovno pitanje, koje je u onoj kraljevini još uviek na dnevnom redu. Nekoji češki listovi pišu dapače, da će predložiti radikalniji češki zastupnici, da se ukine posve njemački jezik na viših i sredjih čeških školah, ili da se uvede na njemačkih školah češki jezik kao obligatan predmet.

Njemački zastupnici nasupret kane predložiti, da se izjavi zemaljski sabor proti jezikovnoj naredbi ministarstva pravosudja, čim će podignuti buru ne samo u saboru već takodjer i medju samim pučanstvom.

U dalmatinskom saboru doći će na dnevni red osim običnih izvješćah zemaljskoga odbora o računih, proračunih, zakladah, itd., takodjer bar osam zakonskih osnovah, tičućih se narodnog školstva, izkorenuća zavijače, o utemeljenju javnih bolnicah, o preinačenju zakona o vodah, o ustanovljenju zemljištnog veresijskog zavoda itd. itd.

Program porečke gospode za predstojeće saborsko zasjedanje nije nam doduše poznat, nit znamo što je na dnevnom redu prvih sjednicih, no sudeći po zadobivenom izkustvu, možemo slobodno kazati, da se neće podnieti saboru nijedan iole zamašniji predlog, a kamo li kakova važna zakonska osnova. Zemaljski odbor doći će po starom običaju sa izvješći o pojedinih strukah zemaljske uprave, a saborski odbori — u kojih sjede skoro sami članovi većine — pretresti će to na brzu ruku i saboru predložiti na odobrenje onako, kako to zemaljski odbor želi. Tako bi mogao naš sabor obaviti sav »silni« posao u 5—6 dana.

Nebude li kakvog predloga od strane manjine — od četvorice naših narodnih zastupnikah — zaludu bi to od 26 zastupnikah većine očekivali.

Narodni zastupnici imati će opet zgodu, da kod razprave zemaljskog proračuna upozore vladu i saborsku većinu na silne nepravde, koje se nanašaju našemu narodu u Istri, bilo u kojoj grani javnog života.

Glavna zadaća biti će narodnih zastupnikah, da već jednom potaknu pitanje o drastičnom utjerivanju zaostatakah desetine. Iz zapadne Istre doluze nam danomice upravo zdvojni vapaji. Narod nemože više snašati strašnih mukah, na koje ga stavljaju pojedini porezni uredi i njihovi organi. Tomu nesnosnomu stanju mora se naći lieka. Narod to očekuje punim pravom od svojih pouzdanikah.

Neće biti možda neumjestno ako ovdje navedemo rieči jednog priprostog kmeta iz zapadne Istre, koji je došao u naše uredničtvo tražiti pomoći proti nesmiljenom postupanju jednog poreznog ureda u poslu desetine. Tješili smo ga naime, da će se valjda tko u saboru u Poreču naći, koji će o tom predmetu progovoriti, a on nam prostodušno odgovori: »*Ča nebi bilo bolje gospodine, da se sa onoh 40.000 forinti, ki se sako lito u Poreču za sabor i odbor potroše, odplati za nas nevoljne kmete nešto desetine?*« Prepuštamo ovu želju neuka kmeta, gospodi od većine u istarskom saboru na razmišljanje.

Razprava proti R. Camusu.

(Dalje)

Sojedok Zarli, c. k. žandar.

Predsj. Što nam znate pripovjedati o zatvoru gosp. Camusa?

Sojedok. Da se u onaj čas vikalo na galeriji »fuori gli schiavi« ai na način, da se nije moglo razumeti pojedine krike; čuo sam samo kako je gosp. Ruggero Camus zaviknuo tri puta zajedno sa ostalimi »fuori gli schiavi«.

Predsj. Jeste li čuli ujedno vikati »Viva l'Italia«, morte alla Croazia?«

Sojedok. Nisam.

Predsj. Jeste li imali nalog zatvoriti upravo Camusa?

Sojedok. Ne gospodine; nalog smo imali zatvoriti onoga, koji viče.

Predsj. Ali, niste li rekli, da su i drugi vikali?

Sojedok. Dočim su vikali, bili su obrnuti pram dvorani, tako da mi, koji smo bili vani na vratih galerije, nismo mogli pravo razabrati tko viče; izlazeć pako svi su mučali, zato nismo napali nog Camusa, koga smo ulovili in flagranti (baš kad je vikao).

Predsj. Jeli vam bio pročitan zapisnik prvo nego što ga podpisali.

Sojedok. Ne, jer sam se pouzdao pa sam podpisao svejedno.

Predsj. obtuženiku. Obtuženiče, što velite?

Obtuž. Da nisam vikao »fuori gli schiavi« nego samo »fuori« i to obrnut pram ljudstvu.

Sojedok Busoan, c. k. žandar, potvrdi u svemu izkaz prvoga.

Drž. odvj. Jeli Camus uzrujan bio kad je vikao »fuori gli schiavi«.

Sojedok. Bio je sav crven u licu kad smo ga napali.

Drž. odvjet. Jeli vam Camus onom prilikom štogod rekao?

Sojedok. Kad sam mu ja rekao, da on kao uglednа osoba, morao bi se ponašati drugčije, mi odgovori, *da su svi vikali a on sam da je napsten.*

Drž. odvj. Jeste li ga vidili dizati ruke?

Sojedok. Jesam ruku i klobuk.

Drž. odvj. Čini vam se da je, onako činedi, htio potaknuti druge da isto čine?

Sojedok. Da.

Sojedok Ivan Slokovič Gergorina.

Nezna nego da je bila velika buka, čuo je samo rieč »fuori«. Bojao se, da se sruši galerija. Misli da je Bertoša mogao bolje od njega čuti i viditi što se na galeriji zgadja jer je stajao njoj baš naproti.

Sojedok Dr. Čech načelnik pazinski.

Unišao je u dvoranu baš kad se radilo o tom, da se drži tajna sjednica. Občinstvu na galerija nije to po volji bilo, jer je podelo štropotuti, a štropot bivao je ave to jači.

U to čuo je gdje Bertoša veli članovom vieća *u hrvatskom jeziku*: jeste li čuli vikati »Viva l'Italia, morte alla Croazia«? Dalje veli: budući da ja nisam čuo onih rieči, bilo sam proanjedovati, nu kad sam vidio, da gosp. vladin povjerenik nije čuo tim njegovim riečim nikakve važnosti, mučah i ja. U ostalom svjedok je pazio na sve, jer je imao o svomu jeziku obaviestiti. — Misli da bi bio čuo one rieči kad bi ih tko bio izustio, jer još hvala Bogu nije gluh. —

Predsj. Jeste li čuli rieči »fuori gli schiavi«.

Sojedok. Nisam.

Predsj. Al kad drugi svjedoci izjavljaju, da su je čuli, moguće je da su bilo izrečene i rieči »Viva l'Italia e morte alla Croazia«, boz da ste je vi čuli.

Sojedok. Nikako. Razlika je tolika med ovimi bezjednimi i ovimi, da kad bi bilo izrečene rieči »Viva l'Italia e Morte«, bio bi je čuo, jer sam stojao Bertoši na desnu.

Branitelj pita, dali je zaključak one sjednice zakonit bio, (Što to spada na stvar? Op. slagara) a svjedok odgovara, da nije jer da se o predlogu nije redovito glasovalo; zato da je občinstvo bilo odaljeno samovoljom predsjednika.

Branitelj. Jeste li čuli, da je Bertoša rekao onim na galeriji: ovo vaša talijanske naobraženosti!

Sojedok. Nije istina; on je rekao samo u hrvatskom jeziku: jeste li čuli kako su sinovi Camusovi zaviknuli »Viva l'Italia e morte alla Croazia«? Da je rekao još štogod, bio bi to istotako čuo.

Predsj. Gosp. Bertoša, što velite vi na izkaz gosp. Dra. Čecha?

Bertoša. Ja ono rieči nisam rekao u hrvatskom nego u talijanskom jeziku; nu ako je čuo ono moje, morao je čuti i one Camusovo.

Drž. odvj. Ovdje je razlika u jeziku. Molim gosp. prodajedatika, da pita svjedoka Slokovića, u kojem jeziku je ono Bertošino rieči on čuo.

Sojedok Slokovič. Ja sam je čuo u talijanskom jeziku.

Sojedok Leandro Camus.

Nije čuo nego već »fuori«. Kad bi se još štogod drugoga zaviknulo bilo, on bi to *signurno* čuo bio; Bertoša nije mogao čuti vikati »Viva Italia e morte alla Croazia« jer tad bi to bio morao čuti on i ostali.

Predsj. Vi dakle velite, da je Bertoša krivo izkazao proti Camusu? A koji bi tomu, po vašem mnenju, mogao uzrok biti?

Sojedok. Bit će valjda iz strančarstva.

Sudac Dessanti sojedoku. Ali izključujete absolutno, da su bile izrečeno i rieči »fuori gli schiavi?«

Sojedok Leandro Camus. Izključujem

Branitelj. Recite nam, što su učinili oni od manjine kad su doznali, da je Bertoša Camusa sudu prijavio? (Što i to spada u razpravu? Op. slagara).

Sojedok. Obratiše se na pokrajinski odbor sa izjavom, da dok bude občinskom upravnom vieću na čelu Bertoša, čovjek bez sa[vje]sti i kadar izmisliti so stvari najnovijo[vrs]nije na štetu članovah istoga vieća (što je i dečko R. Camus član občinskoga upravnoga vieća? Op. slagara) oni neće već prisustvovati sjednicam a to s razloga, što je u pogibelji njihova osobna eksistencija (talentamenol Op. slagara).

Drž. odvj. A riešitba kako glasi?

Sojedok. Nije nam još stigla.

Zatim budu pročitane političke informacije o tuženiku, koje mu nisu ni malo povoljne jer ga predstavljaju kano čovjeka nemirna, kadra smetati javni poredak i mir, čovjeka izrazitog narodnog značaja i stoga lahko podpadljiva pod kazneni zakon.

Nakon toga progovori državni odvjetnik ovako: (sliedi).

Pogled po svietu.

U Trstu dne 8. decembra 1886.

Sutrašnjim danom sastaju se svi zemaljski sabori ove polo države. O važnosti i zadaćah tih saborah a napose istarskoga, govorimo na prvom mjestu. Mi ćemo pozorno pratiti rad našega sabora u sadašnjem zasjedanju te priobćiti sve što bude važnijega.

Kod naknadnog izbora za dalmatinski zemaljski sabor izabrala je zadarska trgovačka i obrtnička komora poznatog tršćanskog dra. Bajamontia.

I ugarska i austrijska deputacija, koje imaju za budućih deset godinah ugovoriti svotu za zajedničke troškove, držala je prva u Budimpešti, druga u Beču, prvu sjednicu, u kojoj se je i jedna i druga deputacija konstituirala. Ugarska izabrala je za predsjednika g. Szlavi-a, a za izvjestitelja g. M. Falka; austrijska za predsjednika grofa Reverteru, a za izvjestitelja zastupnika Javorskoga. Deputacijam predložili su ministri financijah izkaze o izravnih i neizravnih porezih, što su unišli posliednjih devet godinah. — Deputacije početi će istom buduće godine raditi.

Hrvatski ban grof Khuen-Hedervári, stigavši u subotu prod podne u Budimpeštu, imao je isti dan do podne, kako čitamo u budimpeštanskih listovih, podužu konferenciju sa ministrom-predsjednikom gospodinom Kolomanom Tiszom.

Iz Biograda javljaju, da je tamo stigla deputacija bugarskoga sobranja, koja se je zaputila na evropske dvorove, da moli što skorije riešenje pitanja o knezu, i da će se predstavit kralju Milanu. — U nedjelju biti će deputacija vad u Beču, gdje kani ostati četiri dana; iz Beča odputit će se u Berlin.

Ministar financijah Mijatović povesti će skorih danah razpravo sa arbskim družtvom za monopol duhana, da proinači, odnosno razprieši ugovor.

Iz Petrograda se brzojavlja, da će ovih dana prispjeti onamo major Grujev, jedan od glavnih učestnikah bugarskoga prevrata od dne 21. agusta. Sobom nosi pismene dokaze o ulozi nekojih državah u bugarskoj krizi.

Car Aleksander prispio je prošloga petka narodito u Petrograd, da primi novog franczezkog poslanika Labaulaya, prem je na taj dan pao rodjendan carice i audienciju na takav dan nisu običajne. *Pogovara se, da ova iznimka i izbor dana za audienciju, imadu osobito znamenovanje.* — O knezu od Mingrelije pronaša se sliedeća izjava: »Kao krilni pobočnik carev moram se pokoriti njegovim nalogom, nu moje osobne želje, ko što i želje moje obitelji, nisu upravljene na bugarsko prestolje.«

General Kaulbars pošao je 5. t. m. u Gacinu. Gabinet izdao je okružnicu na vlasti o poslanstvu Kaulbarsa. U njoj se veli, da je regencija osujetila njegov zadatak, da ju podupre savjeti, time, što ih je odbijala. Drugi zadatak, da se spoznaju pravi nazori bugarskoga naroda pošao je za rukom, jer je ustanovljeno, da mišljenje naroda stoji u oprieci sa onimi pustolovi, koji danas drže vlast u Bugarskoj. Okružnica se ipak nada, da će se stvari mirno riešiti.

U diplomatičkih krugovih misle, da će Rusija, čim general Kaulbars predloži caru svoje izvješće, opet prva pokrenuti bugarsko pitanje. — Glasovi, da će Turška posjesti iztočnu Rumeliju, nemogu se uzeti ozbiljno. Čini se, da potječu od prijatelja rusko-turskoga saveza.

Iz Bukarešta javljaju, da se odlazak princa Vogoridesa u Petrograd dovodi u svezu sa njegovom kandidaturom za bugarski prestol. Bugarska deputacija kani u Beču poći k ruskomu poklisaru knezu Lobanovu.

Svi onamo dobjegli bugarski čestnici odputovali su, — neki medju njima u Rusiju.

Prošle nedjelje bila je kod Champignya velika svečanost u proslavu šestnaeste godišnjice uspomene bitke, koja se je ondje dne 30 novembra i 1. januara 1870 bila izmedju Niemacah i Francuzah. Občinstvo odvezlo se je iz Pariza o podne i sastojalo je poglavito od mnogobrojnih gombalačkih i streljačkih družtvah. Sav Champigny bio je urešen u velo zavitimi trobojnicami. Oko 1 sat kreno povorka iz mairie prema spomenikom, podignutim na bojnom polju.

Iz Londona pišu, da je englezka vlada odlučila silom postupati u Irskoj. Ona će naročito agrarnoj agitaciji, koju je povao član parlamenta, Irac Dillon, najodlučnije stati na put. Dillon preporučuje irskim zastupnikom, koji neće da prime obaljenu »pravednu« zakupninu, da dotične svote odpremaju »ligi«, koja će jih upotrebiti na podporu izgnanih zakupnikah. Prošloga je mjeseca puno zakupnikah poslušalo ta savjet. Državni tajnik za Irsku sir Mihajl Hicks-Beach, svrgao je podtajnika sir Roberta Hamiltona, revna pristaša Gladstonova, da možo svoju politiku bez zapriekah izvoditi. — Parlament sazvat će vlada već 13. siečnja, da eventualno potraži od njega ovlast za iznimne mjere.

Franina i Jurina.

Fr. Hm, špia . . . špia, ča će to te rod po našu?

Jur. Spia ti je on, ki neć fnaga dozna, pak to drugemu javi i sten nekega va intrigu stavi.

Fr. Tako će bit, ja.

Jur. Ča to?

Fr. Da su va dolnje Istre nekemu na puna usta vapili špia a sada vlih znam zač?

Jur. Pokin jih najbrže istina, ku njim je povodal.

Fr. I ja tako sudim.

* * *

Fr. Dakle si i ti pokusil oslića na saluno va Središče na 30. oktobra.

Jur. Ča ti je Frane z umi, da toliko nemariš, te ča me neposnaš.

Fr. Ala nebiu ti veroval, da bi a golun . . . . . na oguni sel, ča mislič, da nisan videl kada ti je pandur listič prinesal.

Jur. Sam bil sam i ja, ma sam moral pokupjen ja i trt.. na dno stola sedet, zač gore se sozali oni štimanoji ljudi.

Fr. Dakle i trtaja je bil?

Jur. Trtaja je služil stol.

Fr. A ča se mu dali na dar.

Jur. Bormo rekli su mu, da staroga kaputa nimaju, da neka zame to ča je, tr da će mu i to rabit

Fr. A ča je pak to bilo?

Jur. Bili su dva postolca od živinčeta i cela kuhana glavina.

Fr. Pak ča će to njemu rabit?

Jur. Va potrebo sve dobro pride; bome va glavine da će sol držat, a postolci da to mu tudi dobro prit; jedan da će mu bit mjesto burmut'ce ali tabakere, a va drugen, da će kolu močit kad bude Pepiću gete ušil, zač kožu da su poslali va Mantovu strojit.

Fr. Po ča ste to pak bili zvani, ča se je tamo govorilo?

Jur. Skoro da ti nebi znal povodat, zač nisam razumel nič nego to, da neka svi ki su od prvoga tela ostanu doma osim onih, ki su dobro poznati,-da te bit šareni.

Fr. Ste pak celo živinče pojeli?

Jur. Aj nismo zač je bilo prognano blage veliko i staro a meso jako trdo; mi je povedal on oderuh, da ni nikad još takovega odrl; da te prit lepi tri pari get samo od glavi i od nog, i to za Pepića, prešidenta i njihovega tajnika.

Fr. Da kamo ste s onem ča je ostalo?

Jur. Da su to posolili i lepo položili u Lariloti ili va kašete pak da su poslali nešto va Motovun a nešto va Buzet, zač va Pazine da jim to više ne koristi, a sami da nemogu toliko skončat; tamo da te iè to prokuhat, zač da su i tamo brzo izbori.

Fr. A ja bi rekal, da sve to njim neće koristit zač ta i tamo slepi progledat. Ništurije, sram jih bilo, tr i ja jenoj od onih potestarij privadan pak da ću ja njihove oslinke jist, ću ja malo to našim ljudem va Motovunu i Buzete dopovedat neka se čuvaju te mrhe, s kojom bi cel naš pajez otoli potrovat; neka, neka, mi je drago to znat.

Razne viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpuščeno . . . . . Najdalje šest tjednah poslije razpusta mora se naložiti novi izbor (§. 96 pokrajinskoga zakona, članak XVI. drž. zakona 5. marča 1862.) **Občinsko zastupstvo u Buzetu bilo je razpuščeno dne 5. agusta 1885. Novi izbori nisu niti danas obavljeni Živiojzakon!**

† **Ivan Volnić.** Opet plaču tužna Istra rad gubitka jednog svog dostitog sina. Iz Raklja dolazi nam tužna vieat, da je tamo u Gospodinu usnuo dne 28. pr. m. g. Ivan Volnić, tamošnji župo-upravitelj.

Pokojnik rodio se od seljačke obitelji u Dragi bračanskoj — na otoku Krku — god. 1845. Bila mu dakle sada tekar 41 godina. Službovao je cielo vrieme u biskupiji porodnoj na zadovoljstvo puka i crkvenih poglavarah. Bio je dobar svećenik i čestit rodoljub. Istarski Hrvati gubo u njemu čestitog pobornika a crkva vriednu svećenika.

Podielio mu Svevišnji vječni pokoj!

Imenovanje. Suplent na c. kr. pripravnici u Kopru, g. Ivan Markelj imenovan je na istom zavodu pravim učiteljem.

Narodni zastupnici na proljesku. Juče 8. t. m. bijahu u našoj sredini narodni zastupnici na istarskom saboru gg. dr. Laginja i Vjek. Spinčić, koji su pošli na sabor u Poreč, koji se otvara danas na kratko zasjedanje.

Premjeno u trščansko koparskoj biskupiji! Doznajemo od pouzdane strane, da je premješten g. *Mate Gršković*, kapelan u Opatiji kao župe i upravitel u Vuprinac; g. *Josip Jane* kapelan u Rukavcu ide u istom svojstvu u Opatiju; g. *Anto Puš* đak, pomodnik u Krstvu ide kao kapelan u Rukavac.

Zabava podružnice sv. Cirila i Metoda u Trstu, održavana dne 7. t. m. u kazalištu »Armonia« izpala je na svobće zadovoljstvo. Bogati program, što no sam ga priobćili u zadnjem broju, izveden je točku po točku vrlo precizno uz burno odobravanje slušateljstva. Napose iztaknuti nam valja prekrasni zbor našeg Zajca »Večer na Savi« koji se je tako dopao, da se je morao uz živahno poviadjivanje opetovati.

Ide dakle svaka čast sl. odboru podružnice, koji nam je priredio toli ugodnu večeru a družtvenu blagajnu povećao lepom svotieom čistog prihoda.

O kanfanarskoj pošti primamo sliedeće: Naš g. poštar izložio je nedavno na c. kr. poštarskom uredu tabelu sa talijanskim i njemačkim napisom, nu hrvatskomu nema ni traga, kao da smo u Berlinu ili Firenci! Mi znademo izvjestno, da je bila stigla tabela i sa hrvatskim napisom, ali g. poštaru nebijaše to po volji te ju zamjeni sa drugom i to njemačko-talijanskom. Pitamo sada sl. ravnateljstvo poštah, da li je g. poštaru slobodno tako samovoljno postupati; je li on smije pod noge bacati hrvatski jezik u hrvatskoj obćini; napokon, kojim pravom smije on sa stigle mu tabele hrvatski jezik brisati ili ga drugim zamjeniti? Očekujemo od pravičnosti i uvidjavnosti g. ravnatelja, da će poduciti našega g. poštara, kako se štuje jezik puka, medju kojim se kruh služi.

Izvadak iz sjednicah zemaljske junte u Poreču u koliko je vriedno, da se zabilježi. U sjednici 6. novembra nalaže se gradskomu poglavarstvu u Rovinju, da pozove predsjednika i podpredsjednike cestnoga odbora izabranoga već u aprilu tek. god., neka izveste, dali su nastupili službu te primili u svoje područje kotarske ceste, jer da će inače zemaljska junta biti prisiljena predložiti c. k. namjestničtvu da se razpusti isti odbor.

Nadalje se poziviše občinsko glavarstvo u Lovranu, da si priskrbi sposobnoosobije za rukovodjenje občinskih poslovah i to uslied pritužbe c. k. kotarskoga kapetanata na Volosk0m.

U sjednici 15. novembra čitao se i odobrio utok na c. k. ministarstvo nauke, proti odluci c. k. zemaljskoga školskoga vieća želeć junta, da se u novo-ustrojenoj školi u Dane-Vodicah podučaje i talijanski jezik kao slobodan predmet.

Zemaljska junta obrada se ponovno na c. kr. zemaljsko školsko vieće, da se učitelja D. u Čepiću blizu Plominja zamjeni s drugim učiteljem, koji je usposobljen za predavanje talijanskoga jezika. U slučaju, da c. kr. zemaljsko školsko vieće nepristane na taj zahtjev, neka se juntin podnesak smatra kao utok, te predloži c. k. ministarstva nauke na dainju riešitbu.

Pojaviv se neke neurednosti kod proračuna občinskoga glavarstva u Jelšanah, zaključilo se, da se tamo odpošalje jedan zemaljski računarski činovnik, da pregleda račune to se obaviesti o cielo j občinskoj upravi.

Iz Mošćenica pišu nam koncem novembra: Kad vam ja drugi odavle nejavlja, čuvam ja par redakah napisati prije nego li se odputim u daleki svjet. U našoj lepoj Dragi se je obavila na 10 prošloga oktobre vedka svečanost. Naš veleč. g. plovan uz dvorištbu veleč. gg. borsečkoga plovana i domadoga kapelana blagoslovio je onaj dan našu novu crkvu sv. Marine. Prisustvovno je mnogobrojni puk i sve je uzhideno bilo s to redke svečanosti. Nova crkvica je sagradjena, većim delom, milostinjom; nije doista velika ali je lepa a još lepši kamen oltar sa pulom sv. Marine. Manjkaju doduše još nekoje stvari ali sve će se božjom pomoći i brigom puka učiniti.

Starodavna crkva sv. Marine počela se već bila rušiti i ako hoćete na dosta nepristojnom mjestu, i onakva kakva je bila, da pravo rečemo, nije nam bila na čast. Zato svako hvale vriedan je naš plovan, što se je brinuo za podignutje crkve i oltara na pristojnijem mjestu.

Ima zato veliku zaslugu takodjer g. Anton Dešković Smokvić, koji je nesamo potrebito tle darovao nego i lepu svotu novacah. Prevriedni taj starac je rodom Mošćeničanin i to iz gornje Drage. Pa prem ima na Riecl lepu palaču, ipak je našu dražestnu Dragu sa lepom kućom, gdje on usred svog milog hrvatskoga roda najvoli prebivati. Dobri ga Bog još mnogo godinah poživio, da nam ostavi još većih uspomenah.

Gdje je bila stara crkva, našlo se je živu vodu i to veoma dobru a Dražani su se lepo složili i sakupili nešto novca (zašto ide hvala Tončiću Viekiću, koji je novac sabirao), kojim će se voda obzidati, dajse bude mogla lagje crpiti. Tako imamo evo novu crkvu i dobru vodu i jasan dokaz, da je istinito, da tko dade za čast božju, dobri mu Bog stostruko naplati. — Vidite, kako se može mnogo učiniti kada se je složno! Gdje je sloge i olovo plivat može.

Škola u Kanfanaru. Javili smo u svoje vrieme, da je imenovalo zemaljsko školsko vieće za Istru, g. Vales-a, učitelja u Lindaru, učiteljem u Kanfanaru.

Občinsko zastupstvo zabaciv najvrstnije molitelje, htjede imati pod svaku cienu g. Craglietta. Buduć da nije ovaj izpitan i za hrvatski jezik, što se tražilo u natječaju, složi se većina zastupstva za g. Maračića. Ovaj dobi 21 a g. Vales 17 glasovah. Obće se dakle držalo, da će zem. šk. vieće imenovati g. Maračića učiteljem u Kanfanaru. Nu to se — kako je jur rečeno — nedogodi. Gospodi u Poreču je valjda g. Vales miliji. E pa dobro, u Istri smo!

Imenovanje g. Vales-a sliedilo je već odavna, al kanfanarska se djeca još lepo klatare a u školi strči miševi. Ide se valjda za tim, da tamošnja djeca zaboravе ono, što se bijahu naučila pod vriednim bivšim učiteljem.

Narod plaća školske namete a škole neuživa, jer se tako gospodi hoće. Da živu dakle pravedna nam gospoda!

Razpisane službe. Kod višeg zemaljskog sudišta u Trstu razpisano

je mjesto oficijalno. Molbe valja uložiti do 14. t. m. na rečeno sudište.

Kod c. kr. namjestničtva za Primorje razpisana je služba pomoćnika uredovnog sluge. Plaća iznaša for. 250, službena doklada 112 for. 50 nov. Podčastnici s certifikatom imadu prednost. Molbu treba uručiti do 15. jenara buduće god. namjestničtvu u Trstu.

Iz Buzeta pišu nam, da pripravlja tamo trojica njih izborne listine za predstojeće občinske izbore.

Upozorujemo tamošnje prijatelje, da ulože na vrieme utoke proti onim, koji budu proti pravu u listine umetnuti, i reklamiraju za one, koji budu stranački iz listinah izpuštieni, premda imadu pravo izbora.

Na Buzeštini je sve moguće, dakle pozor rodoljubi!

Nemilosrdno utjerivanje desetine na Kanfanaršćini. Naši će se čitatelji sjećati, kako bijaše prošle godine mjeseca junija seljačka deputacija iz Kanfanaršćine u Beču kod Njeg. Vel. cara i kralja u svečanoj audienci. Deputacija izruči caru molbu, da bi se ubogomu kmetu odpustili silni kamati od desetine a glavnica, da bi se mogla plaćati na obroke. Naši seljaci bijahu milostivo primljeni i obećano njim bi, učiniti sve što bude moguće. Od tada je prošla davno jedna godina. Pitanje o desetini kao da je zaspalo. Iz Beča neduje se ništa a rovinjski porezni ured kao da je na občinare kanfanarske zaboravio. Tako je ostalo sve do prošlog mjeseca.

Čim su se ohavili posliednji občinski izbori u Kanfanaru, ono ti po cieloj Kanfanaršćini četu vojnikah, koji raznašaju platežne naloge od sela do sela, od kuće do kuće. Najgore prošla su i ovaj put ona sela, koja su kod izbora glasovala za narodnu stranku. Nevjerujemo, da je to puki slučaj. Očevidac jedan piše nam o postupanju vojnikah sa nevoljnim kmetom skoro nevjerojatnih stvarih. Imade u onoj občini gospodarah, kojim su doniesli vojnici do 16 platežnih nalogah, a svakoga valja platiti po 5 novč. Tu se nepita imadeš li ne to novčića, već plati makar je izpod nokta izvukao.

U selu Moroźini, primjerice, našli su vojnici u kući 80 godišnjeg kmeta sa bolestnom snahom. Pošto su bezili dole kućna vrata, iztrgoše snasi postole iz noguh jer nije čim imala platiti vojnikah. U selu Marići našli su u kući trudnu ženu, koja nije mogla takse platiti. Groziti njoj se tako, da je sirota oboljela. U drugom selu morade se ustati 80 godišnja bolestna starica iz postelje to podje na viku vojnikah u kućnji u susjedstvo, da unalmi gdjegod tražono od vojnikah novce. Drugdje su opet izpod bolestnika izvukli ponjavu, itd.

Ždje nemna kod kuće gospodara, ili ako taj nemože odmah vojnike platiti, taj odnesu sve što njim pod ruke dođe.

Kuko jur rekosmo, prolazo nalgore ona sela, koja se talijanaškoj gospodi slepo napokoravaju. S Talijani postupa se posve drugačo.

Eto narodnim zastupnikom materijala, da upitaju vladu i ml. juntu, što li kano sa onim jadnim pukom. Bolje je umrieti, nego li umirati, kuku već i naši seljaci neka se jih dakle nemuđi na toli nemilosrdan način. Nešto valja u tom pitanju učiniti, inače će narod odvojiti jer mu je ovako nemoguće živiti.

Milostinja prijateljom »dell'avita nazionalità«. Poznati g. Matteo Grossich iz Draguća javlja tršćanskomu »L'Indipendente«, da su mu poslale gospoda iz Poreča nešto oko 350 for. a ona iz Trsta oko 330 for., sakupljenih za one Dragućane, kojim je ljetos tuča vinograde i polja potukla. Milostinja ova stigla je ponešto kasno, a latinno kaže »tko pomože brzo, pomože dva puta«, nu doći će svakako dobro onim siromahom. Ali nešto je drugo, što bi bio imao zamučati g. *Matteo Grossich*. Nekim zadovoljstvom ističe naime, kako su darovatelji postavili uvjet, *da se podieli milostinja samo onim Dragućanom*, **koji nisu neprijatelji »dell'avita nazionalità«**. Mi znademo, da milostinja imade vrednosti pred Bogom i čestitimi ljudmi, tada kad se ju dieli bezuvjetno i kad onaj, koji ju prima, nemora pasti na koljeno pred darovateljem. Tà i sv. pismo nas uči, da dielec desnicom milostinju, nesmije za to znati lievica. A g. Matteo Grossich objesio je milodar poreško-tršćanska gospode na veliko zvono pak se prči, što taj dolazi od tobožnjih prijatejah puka, kakav je valjda i sam. Rado bi znati pod kojimi se je uvjeti diello carski dar i juntina pomoć, poslano u ustu svrhu? Kud bi nam se bijelo gubiti vrieme sa g. Matteom Grossichom, mi bi mu dokazali, da su posliednje gladne godine u Istri oni njegovi tobožnji neprijatelji puka bar sto puta više sabrali i podielili istarskomu seljaku nepitajuć ga nikad, jeli on Hrvat ili Talijan, prijatelj ili neprijatelj »dell'avita nazionalità«. Na koncu imademo jednu molbu na g. Matteo Grossich-a. Želimo naime znati, koji mu je od poreške ili pazinske gospode sastavio onu poslanicu na Indipendenta, pošto znamo, da nije kadar 5 *redakah* pravilno u svojem tobož materinskom jeziku napisati. Odgovor je jur na pošti plaćen.

Svuda neredi na poštah. Pod tim naslovom pišu nam dne 29. pr. m. iz Boke kotorske: Da se znade kako netočno izvršuju i ovdje poštarske posle, izvolite uvrstiti u Vaši cienjeni list sliedeće: Često imamo prigodu čitat u dičnoj »Našoj Slogi« kakve neurednosti vladaju tamo amo, kod poštah u Istri gliede raznašiljanja novinah, pismah itd. Ali žalibože, ni mi u Dalmaciji nemamo razloga smijati se. Posred mnogih slučajevah neredа, neka Vam bude dosta sliedeći: Jedna dopisnica, stavljena na poštu u Kotoru, bijaše odpremljena za jedno mjesto Boke kotorske, koje od njega leži sat daleko; ali ona upotrebi za to ništa više, no samo malenkost od 11 danah!! Kuda su ju činili putovati, to Bog znade! Ali izvjestno je, da je dosta mjesta vidila, jer osim poštarskog pečata izručbe i dolazka ima još i drugih iz Grčke, te parobrodom iz Trsta, sva izrezkana radi odkuženja od kolere, kojemu je bila podvržena, dosplo napokon amo.

»Ako tako plače, ni Šparta se nesmije«, stara je rieč.

Ovoliko naš dopisnik.

I sami čitamo često tužaljke u dalmatinskih listovih radi neredа, što no vlada na tamošnjih poštah. Možemo si dakle i u tom su Dalmacijom pružiti ruku. Nu, reć bi, da će se tamo i ti neredi do mala popraviti. Govori se naime, da će ovdušnji ravnatelj poštah, koji je ovih danah navršio 40 godina službe i kojemu smo se mi toliko puta radi neredah na pošti usmlud utekli, zaboji mjesec u penziju. Njega bi imao nasliediti dalmatinski ravnatelj poštah, da nastavi kod nas njemačko-talijansku politiku kod poštah. Ono što gone iz Dalmacije, dođje dobro nam jadnikom. I tako će moći pružiti svoju desnicu novi ravnatelj poštah slujakomu junaku, koji nam se ljuto osvećuje za to, što je morao iz Dalmacije bježati.

Poreška občina. Polag zaključka občinskoga vieća dne 24. novembra glede proračuna za god. 1887., občinski troškovi iznašaju fr. 27·108 a dohodci fr. 4030. Da se pokrije manjak od fr. 23.478 zaključeni su sliedeći nameti, koje će imat plaćati tamošnji občinari: a) dnolj na meso i vino 100%, b) za svaki hektolitar špirita 1. kategorije fr. 10·03, c) za svaki hektolitar špirita 2. kategorije for. 0·98, d) za svaki hektolitar piva for. 1·70, e) na izravne davke ili poreze 35%. Ako se uzmu u obzir još državni i zemaljski porezi, zemaljski nameti ili adicionali te osobar, to se lahko može proračunati, koliko će plaćati porečki občinari.

Iz Žminja nam javljaju, da se tamo puk jako smućuje, što nije ni danas još rešeno pitanje župnika. Puk znade, da je bio natječaj otvoren, da je mnogo za to mjesto jedan od najboljih mladih svećenikah, da je taj bio patronu predložen i napokon znade, da je sva krivnja na tamošnjoj gospodi i na onih, koji ih slušaju ili se jih boje, što to pitanje do sada rešeno nije.

Molimo dakle naše crkvene poglavare, da se već nešto i za nas učini, jer ovako dalje ići nemože. Poglavari naši znuju, da gospoda nemaro ni za crkvu ni za popa, te da nastoje odvratiti i nas kmetove od vjere i njezinih naučiteljah. Upravo radi toga nemožemo dokučiti, kako mogu ta liberalna gospoda i u crkvenih stvarih glavnu rieč voditi!? Zar mora njihova uvjek valjati, dapače i u čisto vjerskih pitanjih? Nedajte gospodo pastiri, da se sviet bez potrebe odviše smućuje.

Talijanom je u Dalmaciji odzvonilo. Čitamo u tršćanskih talijanskih novinah, da je u sjednici pripravnici skupinah družtva »Pro patria« u austrijskom Primorju nedavno ustrojivših se, držanoj u Trstu dne 26. p. m., neki djačić zastupajući Dalmaciju, živimi bojami i vrlo vatreno orisao biedno (?!) stanje Talijanah u Dalmaciji.

Dr. Venezian, jedan od vodjah tršćanskih radikalacah, odgovori tomu vatrenomu deliji iz Dalmacije, da je žalibože talijanstvo u Dalmaciji u prevelikoj pogibelji, a da bi se spasu nadati moglo, da pomoć, koju bi slučajno dalmatinskim Talijanom pružili ostale pokrajine nebi ih od propasti spasila, a da bi svakako priečila razvoj družtvenoga rada u ostalih središćih, koja trebaju podpore ili koja su stalna i čvrsta u odporu i o kojih ima nade, da će uspjeti.

Drugimi riečmi, tršćanski Talijani odkazali su svaku pomoć dalmatinskim Talijanom, kojih je udes već odlučen!

Čestitamo našoj braći u Dalmaciji!

Hrvatski mramor izvan Hrvatske. Zagrebački »Obzor« piše o hrvatskom mramoru sliedeće: Mi smo već spomenuli o hrvatskom mramoru, koji je počeo blizu Generalskoga-stola kopati g. Petar Dumlić, koji je skladište toga mramora i u Zagrebu uredio. Među nekojimi domaćimi kipari i poduzetnici upotrebit će taj mramor i naš umjetnik kipar g. Rendić kod mauzoleja za obitelj Morpurgo u Trstu, te se je vrlo svidio svim, koji su ga vidjeli. Doznajemo, da je gosp. Rendić naručio i dalje jednu vrst mramora, krasnu sivu sa crvenkastimi i bielimi točkami, te propletenu finimi žilicami. Ovaj kamen želi naš umjetnik upotrebiti za nadgrobni spomenik jednoga nedavno umrlšega člana tršćanske porodice Callistra. Bez dvojbe će se i ova vrst mramora svidjeti, te si steći glas, koji zaslužuje.

Duga kosa kratka pamet. Ovom rečenicom označuju često muškarci ženski spol, koji da ima od muškaracah »kradu« pamet. To se nemože uzeti podnipošto kao pravilo, jer imade i kratkih kosah sa kratkom pamoti i obratno. Imade dakle i u tomu mnogo i mnogo iznimakah, i to koli u muškom toli u ženskom spolu. Na gornji naslov mislimo, da odgovara nekojim parižkinjam, koje su izumile novi nakit ili ures za svoje češljo, to ga već i u život uvele. Taj nakit sastoji iz malo krletke (gnjiezdo) od zlatnih žicah, slamnatoga pletiva ili cvietnih ukrasah u obliku okrugljih muških šeširah, u koje je živa ptica smještena. Tako hijahu jur neke gospođe u kazalištu a kanarinami, čiže i crvenporkami; neka gospođa u poluišnjenom odielu imadjaše slavuja u crnom pletivu od žice. U gdje koje mogoše se u cvietnoj krletci vidjeti i bieli golub. U takovom nakitu dolazo ono u kazalište. Dok su na pozornici govorl, dotle se to još može podnositi; životinjice se dugočasne i obično spuste glavicu; kada pak glasbu nazvuči i kad se pjesme počnu pjevati, često se dogodi, da se na glavi gospodjah čuduje glas, kojim mali pjevači svojim kolegam na pozornici hoće da pokažu, kako treba vikati. Više kazališnih ravnateljah već su tomu nesnosnomu hiru objavili rat i zaključili, gospodjam sa živim nakitom na glavi, zabraniti ulaz u kazalište.

Sultan i Crnogorci. Iz Carigrada javljaju, da je poslao Sultan u crnogorsku prieslonicu, na Cetinje 50 turskih rodovah »mudžilje i osmanlije« da se razdiele među najbolje crnogorske junake. Eto, kako znade i sultan odlikovati junaštvo crnogorskih vitezovah, premda su njemu i njegovim predšasnikom upravo oni zadali tristа jadah.

Dug zub. Osobit se je slučaj dogodio ovih danah u nekoj berlinskoj gostioni. Sjedilo ondje nekoliko gospode u družtvu, te razgovaralo o velikih sgoditcih u lutriji, o bašlinah itd. Najednom se jedan gospodin zavali u naslonjač i pritvoriv oči, reče gostioničaru u šali: »Neprobudite me, dok nepostenem milijunarom«. Gostioničar odgovori: »To se nedsete više ni probuditi, jer spavajući nije postao još nitko miljunarom«. No gostioničar je žalibože govorio pravo, jer kad je za pol sata bilo spavača probuditi, opazi, da je mrtav. Pala mu je u snu kap.

NEUKU NAUKA.

Proti kukurusnoj uši. Budući nam je nedavno prijatelj iz sreonje Istre javio, da se ljetos na nekojih kukuruznjacih pojavio nekakav zarozmik, koji je kukurazu silno naškodio i budući da sudimo, da će to biti *kukurusna uš* »Tetraneura Ulmi« koja je i u Hrvatskoj ljetos silne štete počinila, navadjamo eto niže okružnicu, koju je hrvatska vlada obzirom na tu uš izdala želeći da se njom i naši kmetovi okoriste. Ta glasi: Povodom tim, što se je na ljetošnjih kukuruzištih u nekih prijelih pojavila u velike kukuruzna uš »Tetraneura Ulmi«, izdala je kr. zem. vlada, odjel unutarnji, ovu okružnicu, na pouku svim i svakomu, koji se kulturom kukuruza bave.

Kukuruzna je uš samo prolaznoga trajanja i neživi više od jedne godine danah. Mjeseca junija dolazi taj zarezmik sa brestovah na kotenje kukuruza, kojemu donekle može škoditi, naročito onda, ako je kasno posijan. Ranomu, mjeseca junija dosta razvijenomu kukurazu, nemože uš ni malo naškoditi, dočim kasnomu, u junuju ješte slabo razvijenomu kukurazu tim više naškodi, čim veća suša u vrieme vlada, te čim je lošije tlo.

Najbolji lieh proti kukuruznoj uši biti će, ako se tlo, za kukurazu opredielino, pred zimu čim dublje prepre, te tako kroz zimu premrzne; uz to neka se i takovo tlo dovoljno zagnojeno i neka se s proljeća čim ranije unj kukuruz posije. Takav je kukuruz od pomenute uši tim sigurniji, čim mu suša manje naškoditi može, od koje ga uz opisano obradjivanje tla brani, zračnu vlagu upijajući gnoj i duboka rahlina tla, odlikujuća se takodjer tim, što iz zraka upija vlagu, koja onda, kad treba iz najdolnjih urahljenih slojevah mekote, do korienja kukuruze uzlazi.

Tko dakle svoje tlo pred zimu duboko prepre, valjano ga zagnoji, te što je moguće ranije unj kukuruz sije, taj se netreba nimalo plašiti kukuruzne uši.

Članovi Bratovšćine hrv. ljudi u Istri.

Kastav, 5. decembra 1886.

Josip Kalčić, zvonar u sv. Mateju 50 novč., Nadala Superina 30 novč., Dr. Antun Dukić 2 f., Ivan Pipan, duh. pomoć. u Kastvu 1 for., Franjo Dubrović, obć tajnik u Kastvu 1 for., Rudolf Jurinčić, trgovac u Kastvu doplatio kao utemeljitoj, 25 for., Robert Vlah, posjednik Kastav 1 for., Ivan Brnčić, kovač, Bregi 30 novč., Dr. Matko Laginja, Volovsko 5 for. 07 nov., Marin Šumberač Soto Žur, Mošćenice 2 f., Juraj Dolžan duh. pom. Mošćenice 1 f., Franjo Purić Andrijev, gimnazijalno 50 n., Barbara Valikonja, kuharica Mošćenice 1 for., Josip Rubinić, trgovac Mošćenice 50 novč., Ivan Deškovič, posjednik Mošćenice 1 for., Petar Deškovič, trgovac Mošćenice 1 for., Ernesta Mohovič Mošćenice 1 for., Slavomir Car, djak Mošćenice 1 for., Pavica Gržalović, učenica Mošćenice 30 novč., Ivan Domaldović, posjednik Mošćenice 50 novč., Franjo Kerbuljić, djak Mošćenice 50 novč. (Sliedi.)

Dopisnica uprave.

Od 1.—8. tek. mjeseca poslalo nam predplatu:

P. n. gg. P. D. Boš do 30. junija 1887. — R. F. S. Mihovil do 30. junija 1887. — R. F. sv. Mihovil do 30. junija 1887. — S. 60. F. Zadar za tri god. — L. A. i B. A. Pul za god. 1886. — H. J. Nagy-Majtony do 1. decembra 1887. — G. J. Gradišće za jednu god. — Šk. V. Kopar f. 1.50 — G. N. Šnjan za jednu god. — D. J. Zadar do konca 1887. — V. P. Matilika do 15. nov. 1887. — K. M. Trst f. 1. do konca 1886. — Br. dr Kranj f. 1.50. — J. J. Podprolog f. 1.50, dugujete nam još za god. 1885. f. 2 a za god. 1886. nov. 50. — P. J. Vižinada for. 2. —

Lutrijski brojevi

dne 4. decembra.

Trst	49	19	44	18	70
Buda	7	9	14	37	87
Linc	80	09	13	2	60

dne 7. decembra.

Prag	33	54	86	40	24
Lvov	45	23	60	34	69
Hermannstadt	10	69	68	70	53
Innsbruck	67	30	88	14	37

Tršćanska burza

dne 8. decembra.

Austrijska pap. renta	for.	84.10	do	for. 84.25
Ugarska » »	»	91.50	»	» 94.60
Ista u zlatu 4%	»	104.40	»	» 104.60
Državne nar. banke	»	878	»	» 871
» kredit-banke	»	299.50	»	» 300.—
Talijanska renta	»	100.1/4	»	» 100.3/8
London 10 lirah sterlinah	»	125.25	»	» 125.50
Napoleoni	»	9.96	»	» 9.97
C. kr. cekini	»	5.89	»	» 5.90
Državne marke	»	61.60	»	» 61.75
Isto francezko	»	49.75	»	» 50.—
Talijanske lire	»	49.50	»	» 49.99

Br. 1176.

Natječaj.

Uslied zaključka občinskoga zastupstva dne 29. novembra tek. god. razpisuje se ovim natječaj za tajničko-blagajničku službu uz godišnju plaću od 700 for. a. v. plativu u mjesečnih antocipatnih obrocih iz občinske blagajne. Natjecatelji imaju svedočbami izkazati: a) da mogu samostalno obavljati občinske poslove te voditi blagajničke knjige; b) da podpuno poznavaju u govoru i pismu hrvatski kao uredovni, te talijanski i po mogućnosti njemački jezik. Molbenice imaju se podnesti ovom občinskomu glavarstvu do 15. jenara 1887.

Žminj dne 4. decembra 1886.

Občinski glavar

Perić.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 2½%
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 2½%
3-mjesečni odkaz 3%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 3½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Peštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Clolovec, Ljubljana, Salzburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, također unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam

na varrante, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjesece.

Na efekte, 5% na godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povede iznosa glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 53—29

Mokrota — mrzlota — ne škodi!

Samo gld. 1.80.

Za gospode! Za gospe!

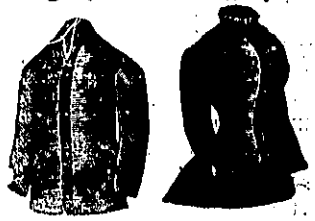

Nepremočljive, gorke, trpežne in neobičajno cene so moje gostotkane, nenavadno prilezne

MEŠČANSKE JOPICE

za jesen in zimo, za gospado, gospe, dečke in deklice; vse po enakoj ceni samo f. 1.80 komad

V zalogi imamo slavnoznanih »meščanskih« jopic sive, temne, melirane, drap, bordeaux, plave in črne barve ter se za vsacega neobhodno potrebne. — Kdor nosi tako jopico je najboljše obvarovan mraza, kajti prilagaja se vsakemu životu, obdrže redovito gorkoto in se nepremočlive vrednosti. Izven računih sort po f. 1.80 imamo na prodaj za gospo še dve sort, dosti:

Iz fine zaphir volne dvovrsteci knofi gl. 2.80	Iz zaphir volne oblito samo gld. 3.80

Gledu mere zadostuje povedati, je li stan velik, srednji ali mejhen. 4—6

Razpošilja z poštnim povzetjem samo:

Julius Felcete, Versendungshaus

Wien, V., Hundsthurmerstrasse 18/34.

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER for. 1·50

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—43 vecchio N ro 4).

Pečati iz kaučuka

Najprikladniji žepni pečat sa patron. olovkom i bilježnicom

samo for. 1·50

Samoglasan žepni pečat fr. **1·20**

for. 1·20

Nadalje svakovrstne pečate za obćinske, župne itd. uz uredo najjeftinija cienu.

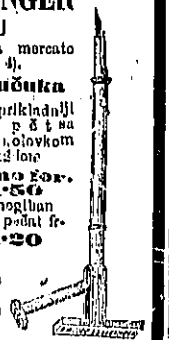

Nova trgovina

„Alla Fortuna"

ima (24—17)

velik izbor postolah

i to sve domaće radnje, ništa prostoga, zajamčene i uz najfeltinije cienе. Narnčbe uz mjeru kao i popravci izvršuju se odmah i jeftino.

Postoli za muškarce for. 4.50—6.50, za ženske for. 3.50—5, za djecu uz sve cijene.

J. Barta Trst

Via Nuova, naproti ljekarni Zanetti.

!! Molim čitajte !!

Neobhodno potrebno za svaku kuću

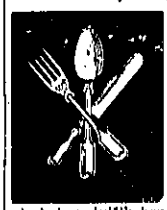

jesu naša c. kr. patent, i u Londonu odlikovana od Phönix-srebra jedala, koja su nasamo radi svoje trajnosti i tvrdoće već također iz zdravstvenih obzirah u porabi nenadkriljiva a kojom uvjek bjela tako, da se nakon **25** god. od pravog srebra nedadu razpoznati, što se može podkrijepiti sa tisuća zahvalah i priznanjah iz najvišjih krugovah, te koje nemožemo ovdje radi mnlona prostora priobćiti, al koja kani P. N. obdinstva u našem uredu na uvid. Budući imademo jedino mi skladišta c. kr. patent. od phönix-srebra jednake, to smo jedino mi u ugodnom položaju, skladom 6-krasna komada sa nizku cienu od for. 6·50 nv odstupiti

6 komad jednakih žlica od phönix-srebra najfinija vrst,
6 komad jednakih vilica od phönix srebra najfinija vrst.
6 komad krasnih nožovah za stol pravim englez. oštrim rezom.
6 komad od phönix-srebra dosert ili žlica za diesti prva vrst.
6 komad od phönix-srebra žlica za kavu i čaj prva vrst.
1 komad od phönix-srebra žlica za jaja prva vrst.
1 » » » » žlica za juhu teško vrsti
6 » » » » žlica za mlieko » »
6 » krasnih čašica za jaja.
1 » » posudak za papar ili slanac.
2 » » svietnjaka za salon najnovija fasona.
6 komad F. cizelirana Victoriatablet po klinazku gravirani,
1 komad najfinji ručni ili klavirni svietnjak nova fasona

64 komada, koji jesu svakom stolu pravim ukrasom a stoji sve skupa samo for. 6·50 nov.

Narudžbe primaju se iz gotov novac ili c. kr. pošt. pouzdanom i obavija ih prvo c. kr. patent. tvorničko skladište phönix-srebra J. SILBERBERG, Beč, II. Antongasse N. 6.

(Jamstvo) Da ostanu bjeli naši jedala od phönix-srebra jamčimo ovim za 25 god. te ćemo za dokaz najbolje solidnosti narudžbe koje nekonvenirala u roku od 14 dana bez prigovora natrag uzeti.

Ujedno ulobadljamo se ovim P. N. obdinstvo opomenuti, da novaji zamieniti naša c. kr. patent. jedala od phönix-srebra sa onimi što no su se nadjili go ninah tako nagle pod imenom Britania-srebro pojavili; radi toga molimo da se izbjegne prevari neka se točni naslov ostaći. 5—5

Glavni zgodit. ovanj. **500.000 maraka.**

Oglas sreće

Za zgoditke jamči država.

Poziv na sudjelovanje kod

Lutrijskog srećkanja

koje garantira Hamburg iz kojeg će se stalno

9 milijuna 880,450 maraka

dobiti.

Zgoditci ove *unosne* novčane lutrije, koja stoji pod nadzorom od samih 100.000 građanah, jesu sliedeći: Najvedi zgoditak jest 9— ovanj. 500.000 mar.

marak.		marak.
Premija	100,000	26 zgoditak à 10,000
1 zgoditak à	300,000	50 zgoditak à 5,000
2 zgoditak à	100,000	100 zgoditak à 3,000
1 zgoditak à	90,000	253 zgoditak à 2,000
1 zgoditak à	80,000	512 zgoditak à 1,000
2 zgoditak à	70,000	808 zgoditak à 500
1 zgoditak à	60,000	150 zgod. à 230,202,150
2 zgoditak à	50,000	21720 zgoditak à 1.15
1 zgoditak à	30,000	7090 zgod. à 124,100.04
5 zgoditak à	20,000	8860 zgod. à 97,40,20
9 zgoditak à	15,000	nkupno 30590 zgoditak

ovakovih izadje sigurno u malo mjeseci u 7 odsiah. Glavni zgoditak I reda iznaša **50,000** mar., narasto u II. na **60,000** m., u III. na **70.000** m., u IV. na **80 000** m., u V. na **90 000** m., u VI. **100.000** m., i sa premijom od **800,000** eventualno **500,000** maraka. — Za prvu vuciidbu, koja je služano ustanovljena, stoji:

ciela orig. srećka	6 m. ili f.	2 60	a. vr.
pol	»	3	» » » 1.80 »
četvrt	»	1½	» » » 90 nvč. »

to razpošiljam ove od države zajamčene originalne srećke (nikakve zabranjene promese) sa vuciidbenim naertom sa državnim grbom uz frankiranu pošiljku svuda i u najdalje krajeve. Svaki sudionik dobije od mene nakon svake vuciidbe listu zgoditaka budućnosti — **Vuciidbeni naert** sa državnim grbom, na kojem se nalaze 6 ulozi razdioba **zgoditaka** polag i razredah razpošiljam **unapred** i

badava

Izplatu i pošiljku dobivenog novca dajem sam krvno na interesante uz najstrožiju **tajnost.**

Svaku narudžbu može se poslati **naputnicom** ili preporučenom listu. Neka se dakle svatko obrati odmah radi brze vuciidbe i to svakako do

20. novembra t. g. pouzdano

na **Samuel Heckscher-a** senr.

bankir i mjenjačnica u Hamburgu.

Što se konvenira uzme se natrag bez prigovora i povrati se novac.

Istina vriedi najviše.

Dok imademo na skladištu dajemo danas samo

za for. 1.50

po komadu, veliko, debele, široke neraztvorive

KONJSKE GUNJEVE

sa bojadisanimi prugami, 100 Cm. dugačko, 100 Cm. široku, vrlo debele, u istinu neraztvorive.

for. 1.75

žuto-dlakave gunjeve za kočije,

sa 6 raznobojnih prugah, posve velike, 95 Cm. dugačke, 130 Cm. široke po for. 2.80, a 105 Cm. dugačko, 65 Cm. široke, vrlo fine for. 3 komad. Za vlastnike košijah preporuča se osobito:

Waarenhaus „ZUR MONARCHIE" Wien,

III., Hintere Zollamtsstrasse 9.

NB. Upozorujemo, da se točno pazi na naslov jer su svi slični oglasi padželani! 4—3

Što se konvenira, uzme se natrag bez prigovora i povrati se novac.

LUTGICADORE

limar zapriseguuti procenitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladištu:

Velik izbor kupeljnih kljenovah, badanjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaju uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz iste pogodbe daju se na zajam. Nadalje imade najrah za tekućine, žito, ulje, petrolej od ½ do 50 lit. baždovane c. k. baždenskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži izvorak kupelji na žlieb i drugih ilmarskih spremah. Suviše br. 4 barometra, označitelja vjetrovah za ljetne dvorane, bačve, glorieta itd. itd.

48—42 **Sve uz najumjerenija cienu.**

Žrebanje uže o Božiću

Kincsem srečke po 1 fr. 11 srečk le 10 f.

Glavna dobitka gotovine

for. 50.000 a. V.

19

10.000 f., 5000 f. po odbitku 20% | 4788 dobit.

Kincsem-srecke se dobé po

Lotterie-Bureau ogerskega Jockey-kluba: Budapest, Waitznerg 6

Ljekarnička specialiteta

odlikovane

Ljekarne Udovicich

TRST - VIA FARNETO - TRST.

Paštilje nitričke kasie. Izvrstan lick proti grlenim bolestim, kašlju, promuklosti itd. Mnogobrojne svjedočbe izdano vlastniku u toku od 16 god. o izvrstnom uspjehu, potvrđuju veoma dobru djelastnost, bolju nego li je ikoji drugi lick slične vrsti. *Skatulja stoji 25 novč.*

Tinktura etero vegentabilna stalno sredstvo za izkorenjenje *kalića* i *kurših očiju*. Izjavljujem tinkture očito, da sve ostale tinkture, koje nisu drugo nego li nesavršene pntvorina moje nadaju ejajeth i stalnih uspjeha, kojimi se ja ponosim. Svaka *staklenica* nosi moju firmu a stoji u Trstu *novč. 60* izvan *80 nov.*

Eliksir za čišćenje zubih. Nepogrešivo sredstvo za očuvati od neugodna vonja iz usti jah; ojačava zazubnjake, uzdrži zube svietle i biele i prieči bolesti; upotrebljuje se ako se ga ulije žlicu u pol čaše vode, čim se usta poperu. *Cieni 40 novč*

Prašak za čišćenje zubih Cr. Mialhe profesora medicinske fakultete u Parizu. Ovaj prašak no služi samo za sačuvati biele zube i za očistiti jih, jačeć zazubnjake, već djeluje svojimi razkuživajućimi svojstvi da se u probavne i dihajuće organe neunose žarodci kužnih bolesti i tako biva izvrstno preservativno sredstvo. *Skatulja 50 novč* 22—24

Naručbe ovršuju se odmah uz pošt. pouzeće

Umoljava se, da se piše naslov točno: **Ljekarna Udovicich. Via Farneto.**

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.** Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 50. U Trstu 16. decembra 1886. Godina XVII

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom raste malo stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pod.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč, za svaki redak više 5 novč.; i u slučaju opetovanja na pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom *naputnicom* (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na sielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Neblijegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Ramajorne fr. 50 i 12 spol godine. Izvan carev ine više poštarina. Na malo 1 br. 5 nvč.

Poziv na predplatu.

Ištiče eto i sedamnajsta godina, što šaljemo naš list na krilo milog nam roda, Predvratismo hvala Bogu osamnajstoj godini. Pozivljuć narod na novu predplatu, čvrsto se nadamo, da će nam ostati vjerni svi stari pomoćnici i predplatnici i da će se k ovim pridružiti i oni, koji to do sada nisu mogli ili htjeli.

Predplata s poštarinom za ovolu godinu stoji za imućnije fr. 5. a za seljake fr. 2. Za pol godine polovicu, izvan carevine za poštarinu više. Novce ne treba šiljati u započaćenom listu, jer je predrago, nego poštarskom naputnicom (Vaglia postale).

Budući da nam se šalje više putah novce u razne svrhe, molimo svakoga, da uvjek točno naznači, što je za predplatu, što za štodrugo

I ovom zgodom molimo naše dužnike, da već jednom zadovolje svojoj dužnosti, jer nije liepo ni pravednolist primati ne plaćati ga.

Preporučamo napokon svim rodoljubom, da nam dopisuju iz svojih krajevah po istini sve, što misle, da može narodu koristiti.

Uprava „Naše Sloge".

Istarski sabor.

Otvorenje (I. sjednica).

Provišnjim patentom 28. novembra t. g. sazvan bi pokrajinski istarski sabor k svojoj redovitoj godišnjoj sjeditbi »u mjesto svojega sjela« za dan 9. decembra t. g.

Toga dana odpjevao je presvjetli biskup porečko-puljski sv. misu u stolnoj crkvi, a presvjetli saborski predsjednik otvorio sabor u sabornici. Spomenuo je, da se je kasno sabor otvorio radi pregovorah izmedju obijuh polah države; da su tokom godine stigle pokrajinu razne nezgode, slaba vremena i kolera, i da su sve oblasti, crkvene, državne i autonomne nastojale, da priteku u pomoć mjestom koleroznim, te da su osobito priznanje zaslužili liečnici svojom požrtvovnošću. Rekao je, da će sabor kao uvjek razpravljati trieznо sve predmete i preporuči osobito razpravu proračuna, da bude isti mogao biti potvrdjen prije svrhe godine od Nj. Veličanstvo. Na svrsi je pozvao na uzklik trokratnoga »Evviva« Nj. Veličanstvu, čemu se je i odazvalo te urekao sliedeću sjednicu za 10. t. m.

Članovah saborskih bilo je malo. Nekim je zapriečilo vrieme, drugi su izostali misleć si, što ću u saboru kod otvorenja, kojo nije nego formalnost. Ovi posliednji načine pravo, jer kad bi svi tako rekli, onda nebi ni jednoga bilo. Prvim se nemože prigovoriti, jer je tu viša sila, koju nemogu oni svladati. Radi silne jugovine i u moru i u zraku *parobrodi nisu mogli taj dan do Poreča*. Trebali su čekati sliedeći dan ili udariti kopnenim putem, al tako, da su došli jedva kasno nočju ili jedva sliedeći dan.

Vladin povjerenik je c. kr. namjestnički savjetnik vitez *Gumer*.

II. sjednica.

Predsjednik komendatur Vidulich.
Vladin povjerenik vit. Gumer.

Zemaljski odbor zastupan u podpunom broju, ostalih saborskih članovah 16. — Položili su svečano obećanje novi saborski članovi vit. Babuder i dr. Lius.

Predsjednik objavi, da su ispričali svoju odsutnost presv. biskupi Glavina i Foretić poslovi, Dr. Delbello nerazpoloživošću, te da je Defranceschi dobio trodnevni dopust. Najavio je i novu zakonsku osnovu, kojom se mi[illegible]aju neke ustanove o vršenju lovnoga prava i još koju malenkost.

Glavni posao, što se je obavio, bili su izbori tajnikah, revizorah i članovah pojedinih saborskih odborah.

Saborski podvornik raznosno je po dvie litografovane cedulje svakomu saborskomu članu, i to jednu sa imeni dvojice tajnikah i šestorice revizorah, a drugu sa sedam imenah odbora finansijalnoga za pet imenah politično-ekonomičkoga i toliko imenah odbora školskoga.

Skoro zatim je isti podvornik pobirao prve cedulje, pobrano izručio gg. dvojici saborskih članovah, a predsjednik proglasio kao tajnike gg. dr. *Bubba* i dr. *Lius*, kao revizore gg. *Bembo, Cristanaz, Joanelich, Lazzarini, Rizzi* i *Zamlich*. (Revizori bi imali pregledavati saborske stenografičke zapisnike).

Sliedio je onda pobir i izručitba druge cedulje kao i kod prve, a predsjednik proglasi odabranimi 1.) u finansijalni odbor gg. *Campitelli, Cristanaz, Doblanovich, Ivancich, Rizzi, Sbisà, Venier*; 2.) u politično-ekonomički gg. *Bembo, Cucchiani, Costantini, Fragiacomo, Mrach*; 3.) u školski gg. *Babuder, Bubba, Costantini, Lius, Scampicchio*.

Gg. *Lapinja* i *Spinčić* nisu odali ni jedne ni druge cedulje; g. *Cristanaz* (kako reče) izbrisao je svoje ime iz finansijalnoga odbora a metnuo ime g. *Lapinje*, i g. *Babuder* bi reći, da je nešto bilježio prije nego je odao drugu cedulju, al o tom svem nije g. predsjednik ništa spomenuo.

Pozvav članove odbora, da se urede medju sobom, t. j. da si svaki izabere predsjednika i tajnika, urede sliedeću sjednicu za 13. t. m. o 11. uri, opaziv, da se nade, da će koji odbor rješiti koji predmet i da će dnevni red na vrieme razdieliti.

III. sjednica.

Predsjednik dr. Vidulich. Saborskih članovah zajedno sa prisjednici kakih 20. Vladin zastupnik vit. Gumer.

Zapisnike prvih dvijuh sjednicah se pročita i odobri.

Medju priobćenji spomine g. predsjednik, da je g. Zamlću dao osam dnevni dopust radi njegovih službenih poslovah, da g. Belmarcich nemože k sjednicam jer je bolestan, da je razdielio zakonsku osnovu glede ceste Buzet-Draguć-Gerovlje koliko se tiče paziuskoga kotara, da su predsjedništvu prispjele prošnje sveučilištnih djakah u Gracu i Beču, kao i prošnja učiteljah pučkih i gradjanskih škola za poboljšanje plaće.

U drugoj točki dnevnoga reda izvješćuje prisjednik dr. *Petris* o izborih novih članovah saborskih dra. Liusa i vit. Babudera, koji su za vrieme izvještaja iz saborskoga odbora, da se ih odobri pošto su redovito obavješteni. Predlozi su primljeni jedan za drugim.

U trećoj točki izvješćuje dr. *Campitelli* u ime financijalnoga odbora, 1. o računu zaklade »Ulošci novci drugih« za godinu 1885.; 2. o računu zaklade bratovšćinah za istu godinu; 3. o računu za 1885 i proračunu za 1887. zaklade mirovinah pokrajinskih činovnikah; 4. o računu zaklade zemljištnoga odkupa za god. 1885. 5. o računu i bilanci vjeroaučajskoga zemljištnoga zavoda za 1885. Računi pod točkom 1., 3. (i proračun) biti su primljeni do znanja i odobreni kako je izvjestitelj predložio.

Kod točke 2. reče zastupnik *Spinčić* najprije hrvatski pak talijanski, da nalima osobito primjetbe k tomu računu nego da želi učinit tom prilikom poseban predlog, ja kojega samoga se vidi njegovo obrazloženje te netreba drugoga dodavati. Predlog taj glasi:

»Budući ima raznih obćinah, u kojih uprave bratovšćinah nepredlažu godimice zemaljskomu odboru računah, nit upotrebljuju dotičnih dohodakah u propisanoj svrhe, to jest jedan dio za crkve, drugi za giromahe, treći za potrebe školah, predlažem, gledom takodjer na želju izraženu na financijalnom saborskom odboru u III. sjednici 1884., da se pozovu slavni zemaljski odbor, koj ima na temelju S. 13. odnosnoga pravilnika, nadzorovati upravu dohodakah bratovšćinah, da mu godimice predlože račune i da dohodke upotrebljuju u svrhe kako je propisano.«

Pošto je gosp. predlagatelj spomenuo, da tako glasi predlog u jeziku, kojim se on u saboru služi, reče da će ga pročitati i u talijanskom prevodu, što i učini.

Predsjednik zapita, da li se predlog podupire i kad su ustali predlagatelj i gg. zastupnici Jenko, Laginja i *Bembo* (a prisutan je bio i g. Crisanaz i Babuder), dade ga u razpravu. Nego, neoglasiv se nitko, reče izvestitelj Campitelli, da nosileni potrebitim o tom govoriti, a predsjednik dade predlog na glasovanje i kad je pao reče isti, da nije u ostalom potreban, jer zemaljski odbor već i onako čini što predlog zahtjeva. Dakako, sad ne bijaše već moguće dalje govoriti o toj stvari.

Kod točke 4. ustade zastupnik dr. *Laginja* i reče: prije nego izjavim moj sud o završnom računu zaklade desetinske, molim naš slavni zemaljski odbor, da nam roče, što i koliko je do sad učinio za izvršenje saborske odluke od 3. decembra 1885. polag koje bi se imalo s c. kr. vladom dogovoriti, da ona uzme na se što duguju pojedini u ime desetine pak da te dugove utjeruje zajedno s porezi tečajem više godinah, zadovoljujuć se sa 4% interesa i 2% odplate kapitala svake godine.

Govornik stoji i čeka odgovor. To traje nekoliko hipah, pak na to reče: kad mi se nedaje nikakva odgovora i pošto lanjski račun nije osnovan na načelih sadržanih u mojih predlozih lanjske godine, koja držim za jedino spasonosna izjaviam, da neću glasovati za odobrenje toga završnoga računa.

Tekar na to je dr. *Petris* u ime junte odgovorio, da nebi bio dužan na pitanje odgovoriti jer nespada u razpravu nego ipak tvrdi, da je gore rečeni predlog poslan c. kr. vladi i da je fin. oblast tražila nekakva razjašnjenja, ali još odgovora u stvari nema nikakova. (Gosp. prisjednik ipak nije kazao, kad je zem. odbor to poslao i koliko je stvar cesarskoj vladi razjasnilo.)

Po običaju izvjestitelj reče, da to nespada u račun, a većina ga odobri.

Kod 5. točke izvjestitelj g. dr. *Campitelli* sav uznešen nad uspjehom, koga banka polučuje prediže, da se izvještaj kreditnoga fonda uzme na znanje podpunim zadovoljstvom.

G. dr. *Laginja* reče: kreditna banka je zavod zemaljski, koji je priznan i izvan naše zemlje i njegovom napredku moramo se veseliti svi bez razlike, ipak sam dužan nešto opaziti želeć, da ostane u medjah pokrajine ali da u njoj bude uvažono. Poznato mi je naime, da je naš kreditni zavod pred nekoliko vremena dao na posudu sto tisućah forintih jednoj moralnoj osobi. Istina je, da 100 000 for. može biti tako dobro osiguran kao drugih 100 zajmovah po 1000 for. ali hojim se, da može doći doba, kada ono tjelo nebude moglo plaćati na taj kapital 6000 for. svake godine. S druge strane znam dovjeka, koji je ponudio u hipoteku zemlje, procinjene preko 3000 for. a malo kasnije procinjene je sve njegovo suštenim putem na četiri tisuća i nekoliko stotin for.; prilično je molbenici sve potrebite stvari, donapokon i topografički plan svojega posjeda; pitno je 1000 for., kojimi bi se bio izbavio svih dugovah, a medju tim i onako oderuških rukah, kakovih ima žalibože u svakom kutu Istre.

Čudan slučaj hoće, da mu je baš danas treća dražbena prodaja za isti tih dugovah. Taj se dovjek nemože pomoći jer je prošle godine platio preko 80 for. odkupa od desetine (ozonera) a ovo godine je trgao za njega grozdje visoki cvar. Takov neuredak dobio je od naše banke odgovor, da mu nemože dati posude, jer ju ljuta bije odobrilo. Ja dobro pojmim, da je kreditni zavod novčani zavod i da mu ima prva briga biti sigurnost kapitala i odplate interesa, pa uprav za to mislim, da se nebi pogrešilo, kad bi se točno popitalo o stanju takova dovjeka njegova svećenika, glavara itd., jer u slučaju kakav sam gori spomenuo, potrebno je pomoći dovjeku, da lagljim načinom izplati svoje dugove, budući se inače baci u zavojnost, pak negospodari onako dobro, kako bi mogao. Dakle sa malo rieči preporučam, da se osobiti obzir uzme na male posjednike, koji su drugdje zaduženi i teško kamate plaćaju. (Živio! na stranu manjine).

G. zastupnik *Sbisà* izjavi, da je njemu kao predsjedniku uprave kreditnoga zavoda osobito drago, što je predgovornik dao prilike, da može javno koju reći o djelovanju njegovom. U svakom pitanju da postupaju svom mogućom strogošću i savjestno i da nelžu drugo, nego li koristi banke. Dogovori ob onom velikom zajmu od 100.000 for. da su dugo i dugo trajali! onda tekar, da je zajam dozvoljen, kad se je uprava osvjedočila, da će biti kapitali posve zagotovljen i interesi na dobu izplaćivani. Gledе manjih zajmovah, da su jih dali mnogo, osobito na otoke, premda su dvojili, može li vrednost hipotekah biti onolika, kolika njim se je prikazivala, ali su davali jer su se osvjedočili o točnoj izpluti kamatah. Slučaja, o kojem je govorio g. Laginja, da se nesjeća, nego ako se je prošnju odbilo, to je znak, da nisu našli dovoljno sigurnosti, budi u hipoteki ponudjenoj, budi u osobnom kreditu molitelja. Da pako banka izvratno proti svakom očekivanju napreduje, vidi se iz toga, što se njezine založnice prodavaju povrh nominalne vrednosti, t. j. po proko 102 za 100.

Gosp. zastupniku dru. *Gambini-u* čini se, kao da nije g. Sbisà dosta rekao, pak je on pridodao, da mu se čini, da je zastupnik Laginja dijao na obćinu koparsku kad je govorio o zajmu o 100.000 for. pak da je vrlo čudno, kako se može podvojiti o tom, da obćina neće moći smagati interesa, prem je u njoj ljudih, kojih dvojica bi takov dug lahko izplatili. I prem neće Kopar itkad ni morsino ni materijalno tako propasti, da nebi toliko emogao.

Nakon toga uzet je račun i bilanca kreditnoga zavoda na znanje od strane saborske većine.

O četvrtoj i posliednjoj točki izvješćuje u ime školskoga odbora g. Dr. Lius o završnom računu pokrajinske školske zaklade za god. 1885. i ustvrdi, da se je potrošilo preko 11.000 for. manje nego li

bijaše proračunano, predloži, da se uzme na znanje, a to se po većini i učini.

Nakon toga, uredi gosp. predsjednik sljedeću sjednicu za 15. dec. o 11. uri.

Razprava proti R. Camusu.

(Konac)

Na to dobi riječ državni odvjetnik, koji progovori kako sliedi:

Prisustvujuć današnjoj razpravi, skoro nehotice mi se namiš želja, da još jednom zapuhne blagi vjetrić sladkog mira, sloge i ljubavi, i da sinovi jedne zemlje opet postanu braća.

Davši evo ovako oduška mojem čuvstvu, koje se u meni radja kao ljubitelju Istre, u kojoj već toliko godinah živim, evo me k svomu zvanju javnog tužitelja.

U Pazinu žalibože neznadu suzdržati nesloge; ondje se stranke ljuto mrze; boj med Talijani i Hrvati je ondje svaki dan na dnevnom redu.

Mi znademo, da je upravno vieće onog grada bilo netom sastavljeno nakon žestoke izborne borbe, da je hrvatska stranka pobjedila i da je gosp. Ante Bertoša bio izabran predsjednikom onog vieća.

Predpostaviv to, eto nas na dan 20. septembra poslije podne u pazinskoj obćinskoj dvorani, gdje sjedo sakupljeni članovi onog upravnog vieća.

Znamo, da je k onoj sjednici došlo obćinstva više nego obično. — Neznam s koga razloga, ni Bertoša kako, da se je bilo bojati izgreda i da je radi toga bilo odlučeno držati tajnu sjednicu. Uslied toga pozvao je Bertoša obćinstvo, da izadje iz dvorane, ali ovo nije zato marilo, te je barun Standl, vladin povjerenik bio prisiljen posredovati, naloživ oružnikom, da dadu Bertošin nalog ovršiti. Radi toga nastade velika buka i vika tako, da su se oni od većine t. j. Slaveni pobojali, da se štogod neugodna nedogodi, a svjedok Sloković nam veli, da se je bojao, da se sruši galerija.

Znamo, da je onom prilikom palo oštrih riečih proti hrvatskoj stranci. Bertoša nas u tom pogledu osiguruva, da je, stojeć na svom mjestu, vidio Camusa na galeriji nasuprotnoj od ostalih i čuo kako je isti tri ili četiri puta zavikao: »Viva l'Italia, morte alla Croazia i fuori gli schiavi«, dižuć u isto vrieme ruke kano da hoće ostale potaknuti, da njegove riječi opetuju. Sablazniv rad takva Camusova ponašanja, ređe kažuć na istogar evo kako se ponašaju Talijani, viču dari »Viva Italia«. — Ove Bertošine riječi čuo je svjedok Sloković i Dr. Čeh; ova dvojica se doduše neslažu što se jezika tiče u kojem su bile izrečene. Nas medjutim malo briga za jezik; stalno jest, da su one riječi izrečene bile.

Veli, se da je Bertoša sve ono izmislilo iz strančarskih razlogah. Istina je, da nije nitko drugi čuo što je Camus vikao, nu pošto se Bertoša onaj čas obratio svojim susjedom s riečmi gori navedenimi, mora se vjerovati, da ih je u istinu čuo. I sasvim tim, da drugi nije onih riečih čuo i da branitelj imade, kako veli, na razpoloženje još drugih 20 do 30 svjedokah, opažam da je vrlo lahko, da ih u onoj buci nije čuo nego Bertoša sam, jer je on imajuć paziti na red, morao veću pozornost obratiti galeriji i navlastito Camusu, koga je bio opazio nemirnijim od ostalih.

Mi smo čuli kano svjedoke, dva žandara, Kliseca, Slokovića i Dra. Čeha; svi ovi izkazaše, da nisu čuli inkriminiranih riečih, al ipak, obzirom na ono, što sam prije spomenuo, nemože to oslabiti Bertošina izkaza. — Nu recimo, da i nije Camus izrekao onih riečih, tajiti se nemože, da je izrekao one »fuori gli schiavi«.

Sam Camus je to priznao u prediztragi; to nam svjedoči zapisnik po samom Camusu podpisan, a taj nam je zato dovoljan dokaz, tim više, što to potvrdjuju i mnoge druge činjenice i danas potvrdjene, jer imamo osim Bertoše, izkaz Kliseca i dvojice žandarah, koji to potvrdjuju.

Imamo konačno samu izpovjed Camusa, koji je rekao žandaru kada ga je napsio: »i drugi su vikali kao i ja a mene samoga zatvaraste.

Sad obzirom na to, da je Camus jedna od ugrijanih, da je on svoje riječi poprašio dižuć ruke, hoteći potaknuti i ostale, da viču što i on, nemože se podvojiti, da on nije izrekao barem riječi »fuori gli schiavi«.

Radi toga je on bio obtužen rad pred stupka smetanja javnoga mira predvidjena u §. 305. k. z. A to je baš slučaj ondje predvidjen, jer je Camus rieči i činom počeo druge, i to činom nemorulnim i zakonom zabranjenim, na neprijateljstvo proti narodnosti u carstvu priznatoj i tim nepatriotično djelo počinio.

Evo Vam u kratko proizvod razprave. Kad vi gospodo sudci nebiste bili osvjedočeni, da je Camus izrekao rieči: »Viva l'Italia e morte alla Croazia« ostaje nedvojbeno, da je vikao »fuori gli schiavi«; rieči one, koje same po sebi sačinjavaju učinak prestupka predvidjena u §. 305 k. z.

Otegotnih okolnostih nevidim doduše na teret obtuženika; govore pače njemu u prilog njegova mladost, dosadanja neporodnost i ugrijanost, koja je u onom času u njemu vladala.

Neka izvoli dakle slavni sud proglasiti Camusa krivim prestupka predv. u §. 305. k. z. i bez obzira na rieči: »Viva l'Italia« i »morte alla Croazia« smatrajuć dokazanimi ostale.

Nakon govora državnog odvjetnika, dobi riječ branitelj Dr. Marko Constantini, koji je njedno jedan od vodjah i najžešćih protivnikah hrvatskih u Pazinu i, ako se nevaramo, rodjak obtuženikov. On govori najprije na dugo i široko o *mržnji prijeranoj i fanatičnoj* (!), koju nekoji od hrvatske stranke gojé proti svemu, što ondje talijanštinom diše. I ovaj proces da je proizvod takve mržnje. Napada zatim *na vrlo neprietojan način* na Bertošu, koga zove apodlim denuncijantom i klevetnikom«. Nastoji dokazati kako nije Camus vikao »Viva l'Italia i morte alla Croazia« pa opet napada na Bertošu jer da je falsificirao zapisnik dotične sjednice tim, što nije unj unesao sve što se za vrieme isto u dvorani dogodilo, da je hotimice krivo svjedočio u nakani, da omrazi kod vlade Talijane i da je denuncirao baš Camusa jer je član obitelji, koja je poznata sa svoje ljubavi do talijanske stvari. *Priznaje nadalje, da je obtuženik otkao »fuori gli schiavi«; ali veli, da on nije što ni prvi ni jedini koji je to vikao*, da su vikali svi, koji su se na galeriji nalazili i t. d. namjerom, da prosvjeduju proti Hrvatom, koji su u vieću sjedili! (Čujte ljudi! Op. slagara). I pošto su svi zajedno, u koru vikali nije bilo moguće, da Camus koga na to potiče. — Odo bravnjudi ili neodobravajući krši obćinstva u javnih sjednicah, da su dopušteni i (Valjda u Tunguziji! Op. slagara). Nadalje veli, da nije moguće niti pomisliti, da je obtuženik izustio one rieči su izazvati odpor sa strane Hrvatah, jer to nije moguće rad jednostavnog razloga, što u Pazinu *nema Hrvatah* (Ta tko je ono nad u obćinskom zastupstvu namiesto vašega đado, Marchetto dragi? Op. slagara).

Zaključuje, da Camus nije počinio nikakvo zlo djelo i zato traži, da se ga od obtužbe riješi.

Državni odvjetnik u protuodgovoru dokazuje, kako je vrlo lahko moguće, da u velikoj buki netko čuje što drugi nečuje i obratno, a branitelj sa svoje strane opet hoće, da protivno dokaže. Sud se potom povuče u svoju sobu i za pol sata vrati se u dvoranu, gdje predsjednik izreče osudu, kojom se Camus riešava od obtužbe. Državni odvjetnik prijavlja ništovnu žalbu.

Razloge osude porovinjskog suda, donieti ćemo, ako nam ikako prostor lista dopusti, u jednom od sliedećih brojevah.

X

DOPISI.

Iz Berseščine mjeseca decembra 1886. — Čekali smo dugo, da će Vam se koji iz ovih stranah javiti, da Vam opiše ovogodišnju ljetinu, stanje u obćini i koješta zanimiva, al naše očekivanje bijaše uzaludno. Dozvolite dakle meni g. uredniče, da Vam to nevještim perom i seljačkom rukom nacrtam, a Vi izvolite pogledati, kako najbolje znate.

Ovdje uredi svake godine ako je i dobro ljeto, malo žita, jer nije niti polja gdje da urodi, pošto su naše kamenite njive zasadjene po svuda trsjem i ulikami, izuzam onoga što je visoko u gori. Ova je godina bila slaba za žito jer ga je mjeseca maja sušа uništila; fažola je bilo nekoliko tko ga je rano sadio; turkinje je u povoljnoj godini malo a ove skoro ništa; ulikah skoro ništa, jer se ih je jako malo prikazalo a od ovih već dio od suše crnilo i osušio; zelje je na mnogih mjestih posve izginulo a što je preostalo, bez glavah se je izsteklo. Što nam je najbolje trud izplatilo, bijaše grozdje i krompir. Natrgali smo svaki prilično mjeru; bilo je lepo; zdravo i zrelo, stoga je i dobro vino, ali ga valja i dobro upotriebiti i kakovu laz s njim zagraditi. Krompira ako je i malo, dobar je i tečan.

Naša je obćinska uprava sada u vriednih i poštenih rukuh. Koli g. upravitelj toli g. tajnik nastoje na sve načine, da poboljšaju stanje i napredak obćine; poštenjaci su i u svakom obziru čuk-muževi.

Naši narodni protivnici iz Lovrana puste nas sada na miru, pošto su nam zadali dosta potrkanje početkom ove godine i to samo, da pribave svojemu mlinjeku komad polenta (jer na kašu se jadi). Napostovali su nas premda im nismo mi nikada nikakva zla učinili već samo zato, što brunimo naš premili jezik, kojega su i njih majke naučile, ako i ne sve, barem je onoga, koji je sa svojoni majkom bos i gologlav hodno po Brseščini od kuće do kuće, da dobiju pešćicu suhih smokav ili kakav žalogaj. Naš g. plovan ljubi nas očinskom ljubavju; čini nam sve kako želimo i hodemo tako, da se nemožemo ničim na njega potužiti, već jedino pohvaliti. Iz zahvalnosti želimo mu iz svega srca, da Bog poživi mnogo godina među nami.

Djecu naši podučaje u školi jur četiri godine g. Niko Pajalić, rodom iz Raške na otoku Krku. To vam je vesma dobar i pametan mladić, koji vrši svoje dužnosti na obće zadovoljstvo puka i obćinah.

Naša plovanija ima šest čotah, a svaka čota svojega susjeda glavara ili čotara, koji su baš ovih danah dobili svoje trogodišnje dekrete; čitirl su bili iznova potvrdjeni, jedan je izručio svoj dekret, a jednomu bio je odnesen, i proti njegovoj volji su drugoga čotara izabrali. Sa ljudmi se ne šali, tko nije s njimi, on im je protivnik. Svih pak šest čotah nema ako ne dva procientonija, a ti su takovi, da se komija stresa kuda procientuju. Kada čine imovnike (inventare) oni tako procientuju, da nebi toga draže mogao nijedan na dražbi platiti. Zna se, da su se izrazili, da će oni dobro cieniti trsje i šumu ali mi ih pitamo, koliko hrodovah nakrca se kroz godine borseščkom šumom? Što se iz šume proizvadja? Je li drva ili kolci za trsje? G. Kumičić imade malu ladjicu od 4—5 toneladah pak nema niti pol godine borseščkih drvah za peljati na Rieku, a ono što vozi izraste većinom iz podanka kolacah. Sudimo dakle, da se nemože podnipošto cieniti trs i kolac, koji ga drži, jer ne donesu nego oba jedan plod. Gdje je kakov trs, oni ga brzo opaze, ali ne vide ono gromadje kamenja na kraju njive, što je marljiv poljodjelac težkom mukom batom razbio i prulicom izvadio, prije nego je trs zasadio.

Znade se dapače, da im je neki gospodar komu su procientovali rekao: znate, ovdje nećenite kako ondje, gdje smo bili, jer njiva je na kamenitu tlu i na kraju, nko čovjek ne pazi hode motiku prebiti o kamen. Na ove opravdane rieči, da se je zagrozio jedan ovako: muči, jer nko budeš govorio, drugdje ćemo još druge štimat! Ovdje se dakle nimalo nepazi na prisegu, koju su položili pred svemogućim Bogom, prije nego su dobili svoje dekrete, već se obazire više na mirnu opaku, koju izusti čovjek, koji znade položaj i vriednost svoje njive. Nu mi ih opominjemo, da pregledaju malo u nedaleku prošlost, jer naši ljudi govore, da su sirotske suze vrućije nego rastopljeno željezo; neka paze, da im koja na dušu nekapne.

Ni ovo kao da im nije dosta jer hvale gg. činovnikom ili istomu g. sudcu, koji piše inventar, da Zagorc imadu mnogo novacah i da dobro stoje. Gospoda bi im vjerovali možda, da se nebi bili sami osvjedočili što i kako je u Zagorju. One, koji hvale Zagorje savjetujemo, neka se požure do g. Tome Kumičića i neka im pokaže njegovu glavnu knjigu, iz koje će se osvjedočiti, kako su bogati Zagorci. Da nije milostiv g. Kumičić mnoge bi bio do sada iz kuće iztjerao. Neka popitaju otca g. Kumičića, koliko se Zagorcah tustih prižikim mesom, kada tako dobro stoje pak će vidjeti, koliko njih duguje što su za boleštnike uzeli jur od više vremena kakovu libricu mesa.

Zagorci i Udrili, valja drugu modu, da vas takovi više ne bodu.

Pogled po svietu.

U Trstu dne 15. decembra 1886.

Od 9. t. m. zasjedaju svi zemaljski sabori naše pole države.

O istarskom saboru, donašamo obširno izvješće na prvoj strani. Ovdje imademo toliko primjetiti, da je ovaj put talijanska većina posve izpustila iz pojedinih odborah članove manjine, t. j. hrvatske zastupnike. Tako će gospoda i u odborih sami razpravljati zemaljske račune i proračune, a našim nepreostaje drugo, van da se u saborskih sjednicah izjave o pojedinih predradnjah odborskih.

U goričkom saboru pozdravio je zastupnike saborski predsjednik i u slovenskom jeziku — kako to pravednost i obzir zahtjeva — nu u Poreču neće, da znadu gospoda većine sa predsjednikom ništa o jeziku dvijuh trećinah pučanstva. Bilježimo i tu nepravdu talijanske gospode, kojoj poručamo i ovom zgodom, da ćemo mi ipak jednom do svoga prava doći, pa protivili se oni tomu koliko njim drago.

Doći će vrieme — a mi se nadamo, da nije tomu daleko — kad će se i sa predsjedničke stolice u istarskom saboru čuti hrvatska rieč.

U tirolskom saboru predložena je zakonska osnova o školstvu i zemaljskoj obrani. Obadvie osnove probudilo su osobitu pozornost. Ističe se u prvoj osobito, da drugo konfesije osim katoličke nedo biti zastupane u školskom vieću. Osnova ta ustanovljuje nadalje osamgodišnji polazak škole i ostavlja državi nadzor nad školami. Zakon o zemaljskoj obrani pruža Tirolu i Vorarlbergu tolikih povlastieah i koristih, kolikih neuživa nijedna druga zemlja.

U hrvatskom saboru svršena je glavna razprava o proračunu, nakon potdnevnih dugih sjednicah. Kod razprave — koja je tekla trezno i obziljno — govorili su najbolji govornici svijuh stranakah. Izrečeno je toli krasnih govorah, da bi se istimi i najvažniji parlamenti dičiti mogli. U jučerašnjoj sjednici dovršena je specijalna razprava proračuna svijuh trih odiolah kr. zem. vlade, to je proračun primljen u svih stavkah po predlozih vlade.

Deputacija bugarskoga sabora prispjela je srctno u Beč. Posjetila je ministra Kalnoky-a, koji njoj obeća, da će vlasti sve moguće učiniti, da se bugarsko pitanje na temelju berlinskoga ugovora rieši. Sliedećega dana primio je bugarska deputaciju ruski poklisar knez Lobanov. Političke zgode nisu razpravljane. Kao što i Lobanov, primio je deputatiju jednako prijazno turski poklisar Sadulah paša, koji izjavi, da će porta sve učiniti, kako bi se odnošaji u Bugarskoj ustalili. Deputacija odputovati će u ponedjeljak preko Budimpešte, a njezini ondješnji prijatelji nastojati će o tom, da se preprieči svaka demonstracija, koja bi mogla škoditi njezinoj misiji u Rusiji. Deputacija posjetila je i druge zastupnike vlastih, ali većinu njih nenadje kod kuće. Tako će se vratiti iz Beča punom vrećom obećanja, koja nevreide ništa, dokle se nepostigne podpuno sporazumljenje svijuh velevlastih, medju kojimi igra prvu ulogu Rusija.

Ruskim listovom pišu iz Carigrada, da se je Rusija dogovorila s Turskom u bugarskom pitanju, a ovaj dogovor, da se može smatrati temeljem daljega zajedničkoga postupka obadvijuh vlastih. General Kaulbars imao je odmah drugi dan poslje njegova dolazka u Carigrad konferenciju s velikim vezirom Kiamilom pašom, kojoj je prisustvovao ruski poklisar Nolidov i turski ministar vanjskih poslovah Said paša. Medju ruskimi diplomati i turskimi državnici polučen je sporazumak o sliedećih točkah: Rusija i Turska moraju ukloniti sadanju regenciju, jer interes Rusije i Turske iziskuje, da se u Bugarskoj ustroji čim prije na čvrstih temeljih zakonita vlada. Bugarski ministri sa-

zvali bi onda narodnu skupščinu, koja bi izabrala princa mingreljskoga za kneza bugarskoga. Tursko ministarstvo vieće odobrilo je podpuno ovaj program.

Princ Ferdinand Hohenzölerski, budući nasliednik rumunjskoga prieštola, uputio se je sa svojim otcem knezom Leopoldom na dvogodišnji dopust u Njemačku, gdje će svršiti vojnu školu. Kad se vrati riešiti će se konačno pitanje o nasliedstvu tako, da će so nasliedni princ Vilim odreći svojih pravah na korist princa Ferdinanda, koji će senastaniti u zemlji te u senatu zauzeti mjesto.

U Francozkoj imali su opet promjenu ministarstva. Novo ministarstvo složio je Goblet, koji je preuzeo predsjedničtvo ministarstva, a budući nije mogao naći ministra za izvanjske poslove, preuzeo je on privromeno i tu listnicu.

Među Englezkom i sv. stolicom započeli su priegovori o uredjenju odnošajah katoličke crkve u Englezkoj. Dogovaranje rukovodi kardinal Manning, koji uživa potpuno povjerenje sv. Otca, a ujedno i velik ugled kod kraljice Viktorije. Kako se tvrdi, tožo u Londonu za sada za pravom prezontacije za englezke biskupe, odnosno za tim, da se faktično vrši pravo veta. Da bi se uzpostavili redoviti diplomatički odnošaji, o tom sada dašto nema govora. Nu usprkos tomu nadaju se, da će se dogovaranje povoljno zaključiti, pošto ima dobre volje i u Londonu i u Vatikanu.

Odbor njemačkoga sabora vodi razpravu vojničkoga zakona. Ministar rata umolio je, neka se nepriobćuju ni novinam ni pučanstvu nekoji brzojavi, koji još nišu poznati. Ministar obećao je, da će napram odboru postupati posvo otvorono. Kada se nekoji podatci nebi razpravljali tajno, morao bi jih ograničiti.

Franina i Jurina.

Fr. Češ malo čut?

Jur. No.

Fr. (čita). Dragi moj Franino! Gospoda i prijatelji iz Poreča mi pišu, da pridon sankuko na 9. tekućega na dietu va Poreč zač da će prez mane se to nič bit. Valje zatim pride list a Trsta, va kem me zaklinju gospoda i prijatelji, da za Boga nestorim od manje prit 9. sičešega meseca na dietu va Trst. Pomisli ljubi moj Franino va kakovoj sam kumedilji. Svuda me žele imet, i va Poreče i va Trste a ni z domi me jušto netiraju. Prosim te ljubi prijatelj, svetuj mi malo, ča bi mi učinit. Čekam odgovor. Piši *stlavo-illirskotistrijan*, da se bolje razumimo. Srčno te pozdravja tvoj stari Toni.

Jur. Ahal to je naš nekadanji Toni. Ča si mu pak odgovoril?

Fr. Pisal sam mu, da neka pošalje valje jedan koš oštrig va Poreč a jedan va Trst i neka priloži sakemu jednu duzinu dobreh hutilj pak neka mariš doma ostane.

Jur. Jel' te pak poslušal?

Fr. Dragi ti, da j' kada pravega prijatelja poslušal, nebi se bili ovako za njim grabili Nemci i Taljani.

Jur. Mala škoda, neka njim pur bude.

Fr. Ma da su ga le zabrali i va Trste i va Poreče va komitat.

Jur. Va kakov?

Fr. Va Poreče va komitat od financi a va Trste va komitat od dacija od vina.

Jur. Trefili su jedni i drugi zač je on od arta.

Fr. Ti Jure zalaziš kadagod tamo va Čičariju pak češ morda znat, zač bi otela poreška junta da se va škole va Vodicah vadi talijanski zajik?

Jur. A ki će ti to znat. Ja jur neznani zač bi to moglo bit 'ako ne, da se Čiči daju na trgovinu s kapulom i dozotskimi pipicami.

Fr. Ma, zemaljski školski svet da se ni obazral na te mušice slavne junti pak, da je ona proti svetu protestala.

Jur. Ča su ju na to Čiči pooblastili?

Fr. Ja, zač nimaju drugega posla nego s tim vreme za nič guhit.

Jur. Tako za čim gre tu božja junta?

Fr. Bi rada, da kada ni va Vodicah talijanska škola, da nebude nikakova.

Jur. Tako ti mano reć.

* * *

Fr. Govore, da si je natrl žuljі neki ročki šarenjačić pljeskajuć rukami.

Jur. Ča j' bila kakova kraješka fraja?

Fr. Ni ne, lugo se je siromah veseli, da gre za neki meštar iz susedne obćine, ki ni puhal va šarenjačku tikvu.

Jur. Pak?

Fr. Prišal je drugi a šarenjačić si rešo žuljі i govori: vero šam še prerano veseli.

Jur. Dobro, nu stoji.

Razne viesti.

Obćinsko zastupstvo može biti razpušćeno . . . . Najdalje šest tjedanah poslije razpusta mora se naložiti novi izbor (§. 98 pokrajinskoga zakona, članak XVI. drž. zakona 5. marca 1862.) Obćinsko zastupstvo u Buzetu bilo je razpušćeno dne 5. augusta 1885. Novi izbori nisu niti danas obavljeni. Živio zakon!

Viesti gostovi. Iz Opatije doznajemo, da će tamo stignuti dne 20. t. m. Njih. carske visosti carović i kraljević Rudolf sa prejasnom suprugom carevnom i kraljevnom Stefanijom. U Opatiji kane ostati 14 dana a u to vrieme posjeti će Pulj i Trst.

† Pavao Petar Andrijanić. Pred petnajst danah pluknli smo na grobu vološćaka, kapetana Sebastijana Rajčića a danas evo nas opet da pravom žalosti prijateljem javimo preranu smrt drugog jednog našeg vriog pomorca Lloydova kapetana, Pavla Petra Andrijanića mnogoljetnog našeg prijatelja i predplatnika.

Jučerajstog tek. mj. stigne brzojavna viest iz Kalkute u Indiji, da je umro na parobrodu »Melpomene« naš dobri Pavao.

Rodio se u Bakru prod 50 godinah. Već prad 18. godinah stupio je u službu svatr.-ug. Lloyda, gdje je bio od svojih predpostavljenih visoko cienjen, a štovan i ljubljen od svojih drugovah i podčinjenih.

Bio je nježan suprug i ljubezljiv otac, dobar brat i prijatelj; radin, triezan — čvrsta i čista značaja to čelik-rodoljub. Gdje se radilo o časti naroda, Pavao se mašne uvjek na svojem mjestu; u rodnom gradu Bakru, il u Tratu ili ma u kojem gradu sviela, Andrijanić je bio uvjek očit i poštovan Hrvat.

U dananjih vremenih, gdje se otvorenost i iskrenost žalibože više puta smatra prejeranošću ili surovošću i gorim, a laskavost i podla pusnvost velikimi uresi puče nekakvom višom vrsti nasbrazbe, Andrijanić, koji je u podpunoj mjeri posiedovao ona prva svojstva, nije bilo moguće da ne susretne kakvog protivnika, al ipak nije bilo čovjeka, koji upoznavši ga u dušu, nebi ga bio cienio i štovao kao značajnika i očitu, iskrena muža. Za takvim ste suprugom — nariče danas razsviljena udova su četvoro drobne sirotčadi, za njim tuže braća i mnogobrojni prijatelji s nami skupa.

Čestiti Pave, mili prijatelju, lahka ti bila tudja daleka zemljica!

† Dujan Bego. Sa žalošću doznajemo, da je preminuo dne 7. t. m. u Splitu g. Dujan Bego pok. Mate, c. k. namjestnički vježbenik i naš davni prijatelj. Pokojnik, komu je bilo tekar 27 godina odlikovao se uvjek žarkim rodoljubljem požrtvovnošću i čelik značajem.

Prevrledni Dujo, lahka ti bila rodna zemljica!

† Ivan Ivić. Crna nam stiže viest iz Gradišća, da je tamo preminuo dne 10. t. m. nakon kratke bolesti mladi i vatreni rodoljub g. *Ivan Ivić* pok. Frana. Ivan naš, prilično imućan, bijaše pravim dobročiniteljem i savjetnikom puka. U svakoj zgodi pokazao svoje čisto rodoljubije, kojim se je do posliednjeg časa ponosio. Za sobom ostavlja pokojnik petero ženskih bez jednoga muškurci. Osim razsviljene udove, nariče za njim i udova majka, starica teta, dvie mladjahne sestre i mnogobrojni prijatelji. Koliko bijaše naš Ivan ljubljen i štovan, svjedoči nam sjajan pogreb, ka kojemu je navrvilo puka iz cielo župe i dalnjih obćinah, dapače iz Iste ljubljane. Lieš pokojnikov bijaše bogato vienci ukrašen. I tako pokopasmo opet mladu granu, koja bi bila obitelji i narodu obilan plod donieła.

Premili Ivane, Bog Ti dao vječni pokoj!

Imenovanja. Ravnatelji zemljišnih knjigah imenovani su: Lovro Furlani za Labin; Josip Dettoni za Komen; Jakov Pollo za Podgrad; Josip Roman za Tržić; Frane Agapih za Buzet; Ivan Gianelli za Motovun i Josip Nardini za zemaljsko sudište u Tratu.

Podarovano blago. Iz Podgradu javljaju nam, da bijahu sliedeći gospodari podarovani kod posliednje izložbe blaga u Podgradu: Mate Dobrila iz Herpelje; Zidarić Ante iz Pooprada; Babić Ivan iz Bač; Babuler Josip iz Materije; Kastello Ivan iz Bazovice; Križman Favao iz Javorja i Babić Ante iz Bač.

Iz Žminja nam opet pišu: Došlim se na pazuščini raznosno glas, da čemo doskora dobiti župnika u osobi puku mi-oga gosp. M. Grškovića, jer da se već patron ne protivi njegovomu imenovanju, čuju se ovuda glasovi, da se presvjetli biskup nekani poslužiti pravom imenovanja, koje ga ide slure devolutionis, već da će opet, da zadovolji izričnoj želji patrona, ili bolje rekuć, njegovih prijatelja a naših narodnih neprijatelja, razpsanti natječaj za našu župu. — To bi bilo već treći razpis natječaja za ovo nesretno mjesto! Mi doduše neznamo, koliko je istine na ovih glasovih, al znamo, da to počimlje narodu već dosadjivati, jer vidi, da notko više gloda na želje pojedinacah, kojim je crkva devata brigа i koji neće možda (a i bez možda) nikada u dotieaj doći sa našim župnikom, nego na one cielog ovog puka, koji će imati do smrti s njim živiti.

Vlieć dakle kako stvari idu, narod si ovuda stvar ovako tumači: Mi dobro znamo, vele ljudi, da u dananjih okolnostih nebo biti moguće naći za nas dovjeka, koji bi jednako mio i drag bio puku i patronu, jer, žalibože, svojstva, koja hoće patron, da imade naš budući župnik, nisu ona ista, kojimi ga želimo vidjeti uredjena mi, pa pošto se neće, da se imenuje onoga, koji nije baš po volji patrona (prem mu prigovora ni on nemože naći) ni kojega želi sav puk, jasno je, da nam se kani nametnuti čovjeka nemila i neželjena.

Nu kad bi se ovo posliednjo dogodili imalo, mi smo već pokazali, da znamo što nam je činiti, pa čemo opet za istim liekom proti istomu zlu.

Da tim pak neće rasti ni ugled našeg crkvenog nadpastira, od kojega jedino sada ciela stvar zavisi, ni onaj vjere i crkve, valjda ga nima tko nevidi; neobazirući se pak na ostale neugodne posliednjee, koje može stvar sa sobom donieti.

Zato mi opet, dok je još doba, dižemo svoj glas veleć: *«cavsant consules»*.

Iz Gračišća pišu nam koncem novembra: Iz svih krajevah milo naše Istre dohadjaju Vam, g. uredniče, viesti, da ih objavite u dičnoj »Našoj Slogi« a to je znak, da se ona svuda čita i da se i kmet za nju brine. Ima dapače mjestah, gdje se i po više dopisnikah takmi, tko da bolje i točnije opiše vesele i žalostne novosti svoga kraja. Za Gračišće, žalibože to ne vriedi. Viesti od ovud bile su »biele vrane«, kuo da smo već odavna potonuli u talijanskom moru i usnuli vječni san. Ipak, hvala Bogu, nije tomu baš tako. Spavali smo dolsta dug i tvrd san, al smo se probudili, pak smo još živi, i to živi i čisti — Hrvati. Imamo doduše med sobom jednoga pravoga Talijana i par mudracah, koji bi po sili htjeli biti Talijani, nu mi drugi volimo ostati ono što bijahu i stariji naši, te se nesramimo slavnoga imena hrvatskoga. — Da je tomu sbilja tako, svjedoče najbolje zadnji obćinski izbori. Priznati mora svatko, da su si Gračišćani taj put uprav osvjetlali lice. Na objoli i borse« nitko ni pomislio nije. Točno i složno išli su na biralište, gdje su svojim slobodnim glasom jasno pokazali, da nisu već ničiji »čavi« nego da su ljudi, koji još mare za svoja Bogom i zakonom zajamčena im prava. Pokazali su tekodjer, da ih toliko hvaljena al gnjila šarenjačka kultura još omamila nije. Zato: *Slava njim!*

Sve drugo nego li slavu zaslužuje pak ona dvojica ili trojica, koji su htjeli nadi spass kod paziuske gospode. Većkrat bodali su pitat paziuski »orakule naputke glede izborah, dok im se nije napokon milostno dojavilo, nek se umire, jer da je svaki trud i napor uzaludan. Siromasi — nisu vjerovali, da je njihovom gospodstvu nadošao smrtni čas! — Odpuščamo im tu pogrišku, znajući, da se utopljenik i maha hvata. A! za to želimo, da bi otresli sa sebe lude i prazne predsude, da bi spoznali jednom kako tudja majka za nje srca imati nemože, pak da bi se, sliedećigeslo nuše: »svoji k svojim — vratili" u krilo prave majke. »Slave« koja ih odbacila nebi, jer je dobra i ljubezna kao svaka druga prava majka. —

Izbori dakle svršili su se sretno. Otresli smo sa sebe juram tudjeg gopodara, koj nam je dobrahno izglodno meso i kosti. Probudili smo se, ali nestojimo još čvrsto. Fali nam tvrdi temelj, na kojem počiva velik dio budućnosti naše i bez kojega nemožemo valjano napred. Nada naše budućnosti jest pako u mladeži, koja se odgaja i poučava najprije u rodnoj kući, poslije pak u školi. Roditelji imaju kod uzgoja djece glavnu brigu i prvu rieč. Zato roditelji Hrvati smo, odgajajmo i djecu svoju u hrvatskom duhu. Nepogrdjujmo jezika svoga, nesramimo se ga, neslavimo drugog iznad njega, jer bi to bilo nedostojno a i Bogu — koj nam ga je dao — neugodno. Svaki jezik je liep — jer je od Boga a najlieplji mora svakom poštenjaku biti njegov materinski. U našem jeziku pripravljajmo djecu za školu; tomu jeziku moramo izvojštiti i dostojno mjesto u školi. U školi se nadaljuje domaći uzgoj, tamo se djeca imaju naučiti stvari potrebite za svoje življenje. Žalošću moramo kazati, da naša škola nemože zadovoljiti svomu zadatku, jer je čisto talijanska kao u Florenzi. To ruglo postoji već kakih 15 god., odkad je škola prešla u svjetovne ruke. Prije dok su podučavali svećenici, učilo se i hrvatski, i bilo je dobrog uspjeha toliko, da mnogi starijeg naraštaja obnvljaju svoje stvari dodrahno hrvatski i talijanski, dočim nam mladji naraštaj nezna ni talijanski ni hrvatski, te je uzalo i dosta podlivljac. Dakle, Gračišćani braćo i sestrinjavajmo školu na našim učevnim jezikom! Niemac uči svoju djecu njemački, Talijan talijanski, Francuz francuzki, i tako svaki narod po svoju; zašto da i mi naučimo svoju po hrvatski!! Kada budu Niemci, Francezi, Magjari, Turci i drugi narodi učili si djecu samo talijanski, dajmo i mi, inače ne. Sramotno bi bilo za nas, kad bi pustili sve onako, kako su nam protivnici naši naprtili.

Zahtjevajmo svoja prava, koja nam i svjetla krvna zajamčuje, i dobit ćemo ih, jer stoji pisano: »tko kuca, njemu se otvara«!

»Slov. bralno in podporno društvo u Gorici« šalje nam sliedeći »Poziv«. Sva p. n. gospoda članovi pozivlju se uljudno k gedišnjoj redovitoj skupščini za dne 10. decembra t. g. sa sliedećim dnevnim redom: 1. godišnje izvješće odbora; 2. računski zaključak za 1886; 3. proračun za 1887; 4. predlozi; 5. izbor novoga odbora.

Dr. A. Gregorčič, predsjednik. *Anton Jakončič*, tajnik.

Dopisnica uprave.

Od 9. do 15. tek. priposlano nam predplatu: P. n. gg. M. S. Milno za 1886. — Nar. Čit. Zadar do konca 1886. — R. J. Serajevo do 30. junija tek. god. — M. S. Stari Pazin do konca 1887. za dva iztiska — M. U. Pazin za god. 1887. T. J. Pazin za pol 1887. — P. P. Sv. Vitaj za 1886. — D. A. Kastav za 1887. — J. A. Crikvenica za cielu god. 1887. — D. F. Bačka nov. 30 za 2 govora. — Z. F. Trst za dvie god. — P. J Sisak za 1886, — S. J. Pulj za pol 1887.

Listnica uredničtva.

Vriedj. g. P. D. v B. Govore odpremismo Vam poštom. Novac za molitvenik izručismo Komu Ide. Ono medalje razpačane su jur pred tri godine. Srdačan Vam odzdrav.

G. St. K. Rakotolo. Naručili smo molitvenik, kako nam pišete. Da ste nam zdravo!

Lutrijski brojevi

dne 11. decembra.

Beč	63	38	69	42	76
Gradac	48	20	21	32	60
Temešwar	22	20	28	48	62

dne 15. decembra.

Brno	54	84	87	68	73

Tržćanska burza

dne 15. decembra.

Austrijska pap. renta	for.	83.15	do	for.	83.25
Ugarska	»	94.10	»	»	94.25
Ista u zlatu 4%	»	104.30	»	»	104.50
Dionice nar. banke	»	878	»	»	871
» kredit-banke	»	295.—	»	»	296.—
Talijanska renta	»	100.—	»	»	100.1/8
London 10 hrah sterlinah	»	125.1/4	»	»	125.1/2
Napoleoni	»	9.03	»	»	9.03 1/2
C. kr. cekini	»	5.89	»	»	5.90
Državne marke	»	61.60	»	»	61.75
Iste francezke	»	49.75	»	»	50.—
Talijanske lire	»	49.60	»	»	49.90

Soba.

Za pronajmiti je liepa soba, providjena svim potrebitim, prikladna za pisarnu ili stanovanje, na drugom podu, na lieponi mjestu usred grada. Osim sobe može se dobiti i hranu čistoću, svietlo itd.

Pobliže može se doznati kod uredn. ničtva ovog lista. 1—1.

Br. 2855.

Natječaj.

Na temelju odluke občinskoga zastupstva od dne 28. oktobra, razpisuje se ovim natječaj za mjesto liečnika mjestne občine Kastav.

Plaća je 800 forintah (osamsto) godišnjih, i povrh toga paušal za konja u iznosu od for. 200 (dvesto) godišnjih, uz uvjet, da je liečnik dužan rabiti konja samo u prešnih slučajih i kad bi radi odaljenosti potrebno bilo. Imati će i svoj liečnički orman.

Obveznina taksa za pohod-oslestnika ustavljena je na for. 1.40.

Molitelji moraju dokazati austrijsko državljanstvo i pravo obavljanja liečničke prakse.

Služba ima se nastupiti u prvoj polovici febrara 1887.

Ostali uvjeti ustanovljuju se posebnim službovnim ugovorom.

Natječaj je otvoren do 9. jenara god. 1887. 3—1

Glavarstvo občine Kastav (u Istri)
9. decembra 1886. **Munić** s. r.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjeresijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje
u bankah uz
4-dnevni odkaz 2½%
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 2½%
3-mjesečni odkaz 3 %
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel
u bankah 3½% kamate na svaku svotu
a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice
za Beč, Prag, Peštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Clelovac, Ljubljana, Salzburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja
od devizah, efektih, takodjer unovčenje kuponah uz ½% provizije.

Predujam
na varranto, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 5½% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povodu iznosa glasom posubnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1886. 52—20

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER

for. 1·50

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—44 vecchio N.ro 4).

Počasti iz kaučuka

Najprikladniji žepni pečat za perom, olovkom i bilježilom.

samo for. 2·50

Samoglasan žepni pečat fr. **1·20**

for. 1·20

Nadalje svakovrstno počaće za obćinsko, župne itd. uz uredo najjeftiniju cienu.

Nova trgovina

„Alla Fortuna"

(24—18)

ima

velik izbor postolah

i to sve domaća radnja, ništa prostoga, zajamčeno i uz najjeftinije cjene. Naručbe uz mjeru kao i popravci izvršuju se odmah i jeftino.

Postoli za muškarce for. 4.50—6.50, za ženskuo for. 3.50—5, za djecu uz sve cjene.

J. Barta Trst

Via Nuova, naproti ljekarni Zanetti.

!! Molim čitajte !!

Neobhodno potrebno za svaku kuću

jesu naša c. kr. patent. i u Londonu odlikovana od Phönix-srebra jedala, koja su nosamo radi svoje trajnosti i tvrdoće već također iz zdravstvenih obzirah u porabi nenadkriljiva a kromu uvjek bjela tako, da se nakon **25 god.** od pravog srebra nedaju razpoznati, što se može podkrepiti sa tisuće zahvalah i priznanjah iz najviših krugovah, te koje nemožemo ovdje radi malena prostora priobćiti, ali koja jesu P. N. obćinstvu u našem uvedu na uvid. Budući imademo jedino mi skladište c. kr. patent. od phönix-srebra jedinih, te smo jedino mi u ugodnom položaju, slijedeća 54 krasna komada sa nizku cienu od for. 0.50 nv. odstupiti

6 komad. jedinih žlica od phönix-srebra najfin ja vrst.
6 komad jedinih vilica od phönix-srebra najfinija vrst.
6 konjad krasnih noževah sa stoji pravim englez. ocalnim rezom.
6 komad od phönix-srebra desert ili žlica za dielu prva vrst.
6 komad od phönix-srebra žlica za kavu i čaj prva vrst.
1 komad od phönix-srebra žlica za jaja prva vrst.
1 » » » » žlica za juhu takko vrsti
6 » » » » žlica za mlieko » »
6 » krasnih čašica za jaja.
1 » » postupa za papar ili slador.
2 » » svietnjaka za salom najnovija fasona.
6 komad F. cizelirana Victoriatablot po kineskoj gravirun.
1 komad najfinji ručni ili klavieni svietnjak nova fasona.

54 komada, koji jesu svakom stolu pravim ukrasom a stoji ave skupa samo for. 9.50 nov.

Naručbe primaju se uz gotov novac ili c. kr. pošt. pouzdanem i obavlja ih prvode. kr. patent. tvorničko skladište phönix-srebra J. SILBERBERG, Beč, II. Antonsgasse N. 6.

(damstvo) Da ostanu bjela naša jedila od phönix-srebra jamčimo ovim za 25 god. te dumo za dokaz najbolje solidnosti naručbe koje nekonvenviraju u roku od 14 dana bez prigovora natrag uzeti.

Ujedno naslobadjamo se ovim P. N. obćinstvo opomenuti, da navalja zamieniti naša c. kr. patent. jedila od phönix-srebra sa onimi što no su se nadnjih godinah tako naglo pod imenom Britania-srebro pojavili radi toga molimo da se izbjegne prevari neka se točni naslov označi. 6—6

Nova trgovina

„Alla Fortuna"

ima (24—18)

velik izbor postolah

i to sve domaća radnja, ništa prostoga, zajamčeno i uz najjeftinije cjene. Naručbe uz mjeru kao i popravci izvršuju se odmah i jeftino.

Postoli za muškarce for. 4.50—6.50, za ženskuo for. 3.50—5, za djecu uz sve cjene.

J. Barta Trst

Via Nuova, naproti ljekarni Zanetti.

Glavni zgoditak ovanl. **500.000 marakah.**

Oglas

sreće

Za zgoditke jamči **država.**

Poziv na sudjelovanje kod

Lutrijskog srećkanja

koje garantira Hamburg iz kojeg će se stalne

9 milijuna 880,450 marakah

dobiti.

Zgoditci ove *unosne* novčane lutrije, koja nastoji polag naerta od samih 160 000 srećakah, jesu slieđeći: Najveći zgoditak jest 01— ovanl. 500.000 mar.

	marak.		marak.
Premija	**300,000**	26 zgoditak á	**10,000**
1 zgoditak á	**300,000**	50 zgoditak á	**5,000**
2 zgoditak á	**100,000**	100 zgoditak á	**3,000**
1 zgoditak á	**80,000**	258 zgoditak á	**2,000**
1 zgoditak á	**80,000**	510 zgoditak á	**1,000**
2 zgoditak á	**70,000**	808 zgoditak á	**500**
1 zgoditak á	**60,000**	150 zgod. á 200,200,150	
2 zgoditak á	**50 000**	31720 zgoditak á	**145**
1 zgoditak á	**30.000**	7200 zgod. á 134,100,04	
5 zgoditak á	**20,000**	6350 zgod. á 97,40,30	
8 zgoditak á	**15,000**	ukupno 50509 zgoditak	

ovakovih izadja sigurno u malo mjesecih u 7 odlelah. Glavni zgoditak I reda iznaša **50.000** mar., naravno u II. na **60.000** m., u III. na **70.000** m., u IV. na **80 000** m., u V. na **90.000** m., u VI. **100.000** m., i sa premijom od **300.000**, eventualno **500.000** marakah. — Za prvu vucidbu, koja je službeno ustanovljena, stoji:

ciela orig. srećka	6 m.	III f. 3.60	a. vr.
pol	»	3 » » 1.80	»
četvrt	»	1½ » » 90 nvč.	»

te razpošiljam ove od države zajamčene originalne srećke (nikakve zabranjene promese) sa vucidbenim naertom sa državnim grbom uz frankiranu pošiljku svake i u najdalje krajove. Svaki sudionik dobije od mene nakon svake vucidbe listu zgoditaka badava! — **Vucidbeni naert** sa državnim grbom, na kojem se nalaze 6 ulozi razdioba **zgoditakah** polag i razredah razpošiljam **uzprieč** i **badava.**

Izplatu i pošiljku dobivenog novca šaljem sam kravno na interesente uz najstrožiju **tajnost.**

Svaku naručbu može se poslati **naputnjcom** ili preporukom; listu. Neka se dakle svatko obrati odmah radi brze vucidbe i to svakako do

20. novembra t. g. pouzda

na **Samuel Heckscher-a** & cnr.

bankir i mjenjačnica u Hamburgu.

Što se konvenira, uzme se natrag bez prigovora i povrati se novac.

Istina vriedi najviše.

Dok imademo na skladištu dajemo danas samo

za for. 1.50

po komadu, velike, debele, široke neraztvorive

KONJSKE GUNJEVE

sa bojadisanimi prugami, 100 Cm. dugačke, 130 Cm. široke, vrlo debele, u istinu neraztvorive.

for. 1.75

žuto-dlakave gunjeve za kočije,

sa 6 raznobojnih prugah, posve velike, 95 Cm. dugačke, 130 Cm. široke po for. 2.80, a 105 Cm. dugačke, 65 Cm. široke, vrlo fine for. 3 komad. Za vlastnike košijah preporuča se osobito:

Waarenhaus „ZUR MONARCHIE" Wien,
III., Hintere Zollamtstrasse 0.

NB. Upozorujemo, da se točno pazi na naslov jer su svi slični oglasi padlelani! 4—3

Što se konvenira, uzme se natrag bez prigovora i povrati se novac.

LUIGI CADORE

limar zaprisegnuti procjenitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladištu:

Velik izbor kupeljnih žlicah, badanjah, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, što se prodaju uz gotov novac kano i uz mjesečne obroke; uz isto pogodbe daju se na znanj. Nadalje imade mjerah za tekućine, žito, ulje, petrolej od ½ do 50 lit. baždarenih u ured.

Na stalnoj izložbi drži izvorak kupelji na žlicah i drugih limarskih spremah. Suviše br. 4 barometra, označitelja vjetrovah za ljetne dvorce, bačve, glorie'e itd. itd.

48—43 **Sve uz najumjerenuju cienu.**

Žrebanje **uže** o Božiću

Kincsem srečke po **1** fr. **11 srečk le 10 f.**

Glavna dobitka gotovine

for. 50.000 a. v.

15

10.000 f., 5000 f. po odbitku 20% | **4788** dobit.

Kincsem-srecke se dobé po

Lotterie-Bureau ogerskega Jockey-kluba: Budapest, Waitznerg 6

Ljekarnička specialiteta
odlikovana

Ljekarne Udovicich

TRST - VIA FARNETO - TRST.

Paštilje nitričke kasic. Izvrstan lick proti grlenim boleslin, kašlju, promuklosti itd. Mnogobrojne svjedočbe izdane vlastniku u toku od 16 god. o izvrstnom uspjehu, potvrđuju veoma dobru djelatnost, bolju nego li je ikoji drugi lick slične vrsti. *Skatulja stoji 25 novč.*

Tinktura etero vegentabilna stalno sredstvo za izkorenuće *kalih* in *kurlih ocijuh.* Izjavljujem tinkturo očito, da sve ostale tinkture, koje nisu drugo nego li nesavršene patvorina moje nedaju sjajnih i stalnih uspjeha, kojimi se ja ponosim. Svaka *staklenica* nosi moju firmu a stoji u Trstu *novč. 60* izvan *80 novč.*

Eliksir za čišćenje zubih. Nepogrešivo sredstvo za očuvati od neugodna vonja iz ustjuh; ojačava zazubnjake, uzdrži zube svietle i biele i prieči bolesti; upotrebljuje se ako se ga ulije žlicicu u pol čaše vode, čim se usta poperu. *Ciena 40 novč*

Prašak za čišćenje zubih Cr. Mialhe profesora medicinske fakultele u Parizu. Ovoj prašak ne služi samo za sačuvati biele zube i za očistiti jih, jačeć zazubnjake, već djeluje svojimi razkužujućimi svojstvi da se u probavnu i dihajuće organe neunose zarodci kužnih bolesti i tako biva izvrstno preservativno sredstvo. *Skatulja 50 novč.* 23—24

Naručbe ovršuju se odmah uz pošt. pouzeće

Umoljava se, da se piše naslov točno: **Ljekarna Udovicich. Via Farneto.**

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 51. U Trstu 23. decembra 1886. Godina XVII

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pod.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč., za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja po pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nabiljegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 12 pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Poziv na predplatu.

Ističe eto i sedamnaesta godina, što šaljemo naš list na krilo milog nam roda. Predvratismo dvadeset Bogu osamnaestoj godini. Posivljuć narod na novu predplatu, čvrsto se nadamo, da ćemo nam ostati vjerni svi stari pomoćnici i predplatnici i da će se k ovim pridružiti i oni, koji to do sada nisu mogli ili htjeli.

Predplata s poštarinom za cielu godinu stoji za Imućnije fr. 5. a za seljake fr. 2. Za pol godine polovicu. Izvan carevine za poštarinu više. Novce ne treba šiljati u započećenom listu, jer je predrago, nego poštarskom naputnicom (Vaglia postale).

Budući da nam se šalje više putah novce u razne svrhe, molimo svakoga, da uvjek točno naznači, što je za predplatu, što za što drugo

I ovom zgodom molimo naše dužnike, da već jednom zadovolje svojoj dužnosti, jer nije liepo ni pravedno list primati a ne plaćati ga.

Preporučamo napokon svim rodoljubom, da nam dopisuju iz svojih krajeva što po istini sve, što misle da može narodu koristiti.

Uprava „Naše Sloge".

«Pro Patria» u Istri.

Neima valjda danas već djeteta u Istri, koje nije čulo i opazilo, kako su se ovo dvoje troje notom minulih mjesecih naši Talijani uzvrpoljili radi nekakva družtva «Pro Patria» zvanog; kako su na vrat na nos ustrojali u svih skoro svojih gnjezdih posebne skupine, filijalke tog tudjeg družtva i o njih u sviet trubili i još uvjek trube, kao da su u njih našli onaj magični kamen, pomoću kojega će za kratko vrieme očistiti Istru od «smrada» hrvatskoga! Kad dakle Talijani toliko o tom «Pro Patria» kokodaču, želimo i mi koju o njem reći, ako ne iz drugog razloga, a to zato, da umirimo naše prijatelje, ako su ih visoki glasovi protivnikah možda koliko zabrinuli, te da kažemo i dokažemo tim našim Talijanom, da, kao što nas nije u svoje vrieme ustrašilo nit uništilo njihovo političko družtvo, da nas tako neće ni »Pro Patria» sa svimi njihovimi skupinami ni ustrašiti ni sa lica Istre izbrisati.

Zašto se mi pak tog njihovog najnovijeg strašila nebojimo, kazati ćemo malo niže. Najprije hoćemo, da u kratko raztumačimo našim čitateljem, koji nisu još prilike imali o stvari štogod pobliže čuti, kakvo je to strašilo, ta silna «Pro Patria», koja je toliko razigrala zeđja srdca naših protivnikah; gdje se rodila, kako bitiše i koja joj je cilj, ili što se kod nas u Istri napose s njom postići kani.

Našim čitateljem biti će poznato, kako su pred šest ili sedam godinah austrijski Niemci, pošto su bili izgubili većinu i vlast u bečkom parlamentu, dali na misao, da ustroje veliko družtvo po njih nazvano «Schulforein» (šulferain), koji bi, da jih osjegura proti eventualnim gubitkom, koje bi njihov jezik i narodnost mogli pretrpiti s tim, što je vlada državna bila prešla iz njihovih u drugo, više manje, nenjemačke ruke, prinosi članovah u nenjemačkih zemljah novo pučke škole ustrojavalo ili već postojeće podržavalo. Osim toga odlučili oni, po potrebi, podupirati novčano učitelje, koji su voljni nenjemačku djecu u njemačkom jeziku poučavati i nastojati, da se njemčtina u nenjemačkih susjednih zemljah, kamo se je bila do onda uvukla, uzmogne ne samo uzdržati, nego i širiti.

Družtvo to stupi za kratko vrieme u život i Niemci su svakovrstnimi svojimi pučkimi školami poplavili donju Štajersku, Koruško i Kranjsko, gdje stanuju Slovenci, a posegli su bogmo i za Istrom, ustrojiv, na vrlo lukav način, n. pr. na Voloskom, gdje, kako je znano, neima Niemcom ni traga, svoju njemačku žensku pučku školu. — Šulferain udario je također velikom žestinom i na talijanski Tirol, gdje je u novije doba njemački jezik pomoću ovog družtva u veliko napredovao.

Videć medjutim Slovenci i Talijani, kako se njemčtina uvlači u njihovo kuće i uvjeriv se o pogibelji, koja tim prieti njihovom materinskom jeziku i kulturi, i pošto predstavke, učinjene u parlamentu i kod centralne vlade nisu ništa koristile, odlučiše najprije tirolski Talijani, a u novije vrieme Slovenci i Hrvati klin klinom tjerati, te prvi ustrojiše šulferainu sličnu školsko družtvo, koje nazvaše «Pro Patria», a drugi «družtvo sv. Cirila in Metoda», o kojemu smo mi već prilike imali govoriti.

«Pro Patria» u Tirolu talijanskom i družtvo «sv. Cirila i Metoda» u zemljah, gdje obitavaju Slovenci i Hrvati, imajuć dakle svrhu, ne da talijanštinu, odnosno slovenštinu i hrvaštinu putem škole šire ondje, gdje neima Talijanah, odnosno Slovenacah i Hrvatah, već jedino, da suzbiju napadaje njemačkoga šulferaina na njihovu narodnost i jezik i to onim istim oružjem, kojim se ovaj u svojih napadajih služi. «Pro Patria» dakle u Tirolu, kao što i naše družtvo «sv. Cirila i Metoda« svetu imaju i plemenitu zadaću, da brano svoje od požderljiva, nezasitna i jaka susjeda, pak ih zato svaki pošten i pravi rodoljub mora visoko cieniti i po mogućnosti podupirati.

Ipak reć bi, da družtvo «Pro Patria», dok je ograničeno bilo na sami talijanski Tirol, nije se moglo pravo razviti; pomanjkalo mu članovih i po tom sredstva, da se uspješno opre pomoću šulferaina prodirajućoj niemčtini. Radi toga se Tirolci, proniašav po potrebi družtveni pravilnik, obratili na drugo Talijane u Austriji živuće, tražeć od njih pomoći. Nu budući da su Tirolci iz početka tražili pomoć samo za sebe, malo se koji na njihov vapaj obazirao. Nije njim dakle preostalo drugo nego stvar tako proinačiti, da dobiju pravo tražiti podporu od družtva i drugi Talijani svih onih pokrajinah, u kojih se je članovo sabiralo.

Tirolci su to učinili u dobroj vjeri i nadi, da će, pošto Talijanom izvan Tirola nikakva ili samo neznatna pogibelj prieti, njim ipak najveći dio prinosah pripasti. Tako su očevidno i sasma opravdano računali Tirolci, jer oni i najveću podporu trebaju. Ali drugčije su računali tršćanski, osobito naši istarski Talijani. Ovi posliednji vidiv, da im političko družtvo pazinsko, kojim su mislili sve Hrvate u Istri u par godinah potalijančiti, mjesto sreće i pobjede, svuda nesreću i poraz za porazom donaša, ulovili su priliku, pa predstaviv svojoj «braći», svoje tužbe muke sa «šćavi», koje njihova «starodavna» u istinu prividna i «talmi-zlatna» kultura nemože da zabliešti, pomisliše, da će ih možda darovan novac obsjenit, i nadajuć se izdašnoj pomoći osobito od Tršćanah, kao mahniti stadoše ustrajati u pojedinih svojih gradićih posebne «skupine», filijalke tirolskog družtva «Pro Patria», pod zastavom kojega moći će opet slobodno navaljivati na mrzko «šćavo» na nas Hrvate u Istri».

Tako evo vidimo kako «Pro Patria», koja ima u Tirolu plemenitu, uzvišenu i svetu zadaću, da brani svojo od susjeda-napadača, mienja u Istri i Primorju svoju narav, pa mjesto da brani svoje, hoće da poput njemačkog šulferajna napada na tuđje.

Svi bo znamo, da u Istri Talijanom i talijanstvu sa nijedne strane pogibelj neprieti; svakomu je poznato, da pače talijanstvo u Istri godimice hvala svakovrstnim pritiskom i varkam, napreduje; svaki zna, da se u novije doba na trošak pokrajine, dakle i nas Hrvatah, uzprkos svim školskim zakonom i pravici, redom otvaraju talijanske pučke škole ili paralelke u čisto hrvatskih gradićih i selih; ovdje, da isto zabtjeva občinsko zastupstvo, nepazeć, da li se občinari tomu protive ili no, ondje opet, jer da ih zahtjevaju občinari, nepitajuć, da li se tomu protivi zastupstvo ili ne.

U Istri Talijanom neprieti od Hrvatah pogibelj nego u koliko, u koliko, kad bi se ovi posve probudili i osvjestili mogli bi doći vrieme kad nebi više oni sami samovoljno ovom pokrajinom vladali, kad nebi već pomoću zakona i proti zakonu mogli tlačiti Hrvata i njegova sveta prava; kad nebi već mogli talijanstvo u Istri širiti na izključivu štetu i troškove Hrvatah.

U toliko evo prieti Talijanom u Istri pogibelj od Hrvatah! Ali, jeli radi takve pogibelji opravdana zloporaba plemenitog družtva tirolskoga? Ne za stalno! »Pro patrii«, kakvu istarski Talijani snuju, neima mjesta u Istri jer je svrha njezina jedna od najneplemenitijih i najopasnijih [illegible] pomisliti može; jer to družtvo u Istri nemože za tim ići, da Talijanom sačuva, što je njihovo, nego da nam Hrvatom otme, što je sveto naše; da pomogne potlačiti do kraja i uništiti ovaj jadni naš narod, koji već toliko vjekovah pod njihovim jarmom stenje.

Nije Talijanom istarskim dosta što imadu u svojih rukah pokrajinski sabor, u kojem je naša većina pučanstva zastupana po četvorici zastupnikah, a njihova manjina po njih 20; nije im dosti, da drže u svojih rukah zemaljski odbor, u kojem sjedo ljudi, koji neznadu, nit neće da znadu, ni pisnuti hrvatski, ljudi, koji na hrvatstvo mrze kao nečisti na znak sv. krsta, ljudi koji na naše troškove u našim gradićih i selih, proti svakom pravu božjem i ljudskom, otvaraju talijanske škole, uništujuć hrvatske.

Nije našim protivnikom u Istri dosti što njihov jezik svuda gospoduje, što su u rukuh Talijanah sve ostale oblasti i uredi, u kojih se o Hrvatu samo s prezirom govori i radi; nije im dosta, što imamo u Istri sudove u kojih, malom iznimkom, hrvatskomu jeziku ni traga neima; u kojih se uzprkos svim ministarskim naredbam, nam Hrvatom o dobru, časti i životu sudi u jeziku nam tudjem i nepoznatom; nije im dosti to sve i još toga mnogo, oni hoće još i to, da nas nigdje nebude, jer i sjena naša plaši ih i sjeća, da bi jednom cielog tog blaženstva moglo nestati, da bi jednom naš hrvatski jezik mogao zasjesti se za onaj stol, za kojim sjedi njihov već toliko godinah, sam gospodar i gospodin i

Svrha dakle skupinah »Pro patria«, u Istri nije kulturna kao što nije plemenita; ona je pače nemoralne, čisto političke naravi, koju nije moguće nikako opravdati. Jednom riečju »Pro patria« u Istri nije nego drugo

popravljeno izdanje političkog pazinskog družtva.

Drugo je dakako pitanje, dali će »Pro patria« u Istri uspjeti i dali se mi toga novoga atentata na našu narodnost i jezik imamo bojati. Mi odgovaramo, kao što smo već prije rekli, odlučno ne! »Pro patria« u Istri neće uspjeti, nje se mi netrebamo bojati.

Kad se ono pred par godinah ustrojilo pazinsko-talijansko političko družtvo, Talijani su mislili, da nam je onim časom odzvonilo! Sve je bilo oduševljeno, sve se upisivalo u to družtvo. Kad je pak ono počelo u javnosti raditi, što je postiglo? Najnovije naše borbe i pobjede u Buzetu, Krku i Pazinu, sjelu istoga družtva; kod kojih je svuda političko družtvo u prvom redu proti nam stojalo, jasno nam dokazuju, da je to družtvo baš protivno od onoga postiglo, rad česa je ustrojeno bilo, za čim je težilo i za čim je išlo.

Nije dakle čudo, što ovo družtvo svakim danom slabijo postaje; što članovi istoga ili ništa neplaćaju, ili jedan za drugim odpadaju, i što ono malo novca, što ima na raspolaganje za podarovanje učiteljah, koji bi se u potalijančivanju našo djece odlikovali, neima komu da dosudi.

Pomponost i slavlje, kojim bijaše ono družtvo ustrojeno, nije bilo nego pusti plamen slame. Možda je taj koga i zbližtio ali vgrijao ljo nije nikoga. Tako ovo danas političko talijanko družtvo leži skoro u prahu, a »Pro patrija« dolazi, da mu dade smrtni udarac, jer obojo nemogu zajedno ni životoriti a kamo li živiti i uspjevati.

Talijani naši dakle videć — kako već spomenusmo — da im političko družtvo malaksa, da se održe još za kojo vrieme na vlasti, tražе sve po moći izvan pokrajine, vapijuć za milostinjom Tršćanah i Tirolcah!

Mi smo uvjereni, da će im braća priskočiti na pomoć, da će im pružiti milostinje, kojom će oni možda stvoriti još kojeg hrvatskog renegata, ali i to neće dugo trajati, pa čemo se opet naći gdje smo se ostavili, s tom samo razlikom, da će naš narod, tim novim potrosom probuditi se i ondje gdje se usljed buke i štropota, kojim se rodilo bilo političko talijansko družtvo, nije još probudio i osvjestio bio!

Kakav je bio uspjeh političkog talijanskog družtva, takav biti će zasigurno i uspjeh »Pro patrie« u Istri, i mi se toga dakle nikako bojati neimamo.

Nu ipak, ma kako mi osvjedočeni bili, da nam spomenuto družtvo neće naškoditi, nemožemo a da neopomenemo svo naše prvake u Istri, svakoga našega prijatelja, sav naš narod u Istri, da se pripravi na napadaj tog novog talijanskog strašila, pa da ga junački dočeka i odbije!

Svaki Hrvat u Istri neka drži uvjek na pameti, da će naši protivnici odsada novcem, t. j. milostinjom, koja im bude izvana stigla, nastojati, da kupe, čuj narode! — da kupe od tebe djecu tvoju, da silom novca iz djece tvoje stvaraju nove Talijane, nove neprijatelje tvoje, da novcem kupuju srdca tvoja, tvoje poštenje i čast!

Novac, koji će sada naši protivnici nudjati našim ljudom za djecu njihovu, znajte Hrvati i Slovenci, biti će novac Jude Iškariota, koji onomu, koji ga bude primio, neće moći donesti nego prokletstvo, jer će biti ciena izdajstva najsramotnijega. što čovječji srvor počiniti može; izdajstva otacah svojih, roda i poroda, jezika i poštenja svoga!

Nije dakle dosta, da svaki nastoji, da nezapade u takav zločin, već mora dapače svaki pošten Hrvat il Slovenac nastojati, da i druge na napastovanja protivnikah naših pripravi i podući, kako da iste odbije. Kad bude svaki od nas svoju dužnost u ovom pravcu učinio, «Pro Patria» u Istri neće nam naškoditi; ona će nam pače veliko koristi donieti. U to ime pomoz Bog!

Istarski sabor.

IV. sjednica, dne 15. decembra 1880.

Čim je predsjednik učinio neka priobćenja, uzeo je riječ, zem. podkapetan i zastupnik g. *Dr. Amoroso*, da odgovori na predlog g. Spinčića, postavljen u prednjoj sjednici, tičući se uprave bratovštinah i uporabe dotičnih dohodakah: Držeć u ruci nek papira, navadjao je po njem cielu poredjen obćinah, koje da su položile račune, nekoje do konca 1885. nekoje do 1884. nekoje do 1883., i to da je mogao g. zastupnik Spinčić viditi kod računovodstva, samo u Vodnjanu da nije dobro vodjeno od 1870-1878; a u Puliu, da se je frano, i austrijska vlada malo brinula osim, što se je lasno utjerati, da se je kasnije nastojalo uraditi all brzo uvidilo, da više stoji likvidacija nego dohodci na dalje, da se novci troše u svrhu koju je propisano, jer da za crkve dobivaju župnici, za siromahe, da se potroše kako gdje, a školski dio, da se potroši za škole gdje su, a gdje jih nije, da se može i u koju drugu svrhu potrošе, a to i tako, da nije toliko silo. Iz svega toga, da on drži, da nije preporuka — dosta blag izraz — g. zastupnika bilo na mjestu, jer da zemaljski odbor čini svoju dužnost, da je potjerao one uprave, koje nisu pravodobno računah položile, i da konačno nije kriv ako nekoje svojih dužnostih nevrše.

Zastupnik *Spinčić* mu odgovori, da njegov predlog nije bila nikakva pouka zem. odboru, nego preporuka, nuždna kako se je i iz samih riečih g. dra. Amoroza mogao osvjedočiti. Nekoje uprave, da su jedva do konca god. 1883, položile račune, a ostale smo na kondu god. 1880. Crkveni dio, da se doista vodinom — ne isključivo — redovito prima po dotičnoj gospodi župnicih, al nit oni nit iko drugi osim g. načelnike ' možda obć. odbora nezna kamo se troši školski dio, a još manje, kamo dio siromahah. Nit istim župnikom, članovom administracije, koji bi i jo lan ključ morali imati, se ne kaže računah, pače njih se odpravlja s riečmi: Vi ste dobili crkveni dio pak što se pačate u druge dielove? Govornik vjeruje, da je zem. odbor dobio one račune, koje je g. predgovornik navco, al to nije dovoljno. Zemaljski odbor morao bi se osvjedočiti, da li su ti računi u istinu onakvi, kakvo predsjedničtvo upravah navadjaju i da li se onako troši, kako je u tih računih zabilježeno. Njemu je poznat slučaj, gdje je glavar obćine službeno lagao, pak bi se to moglo dogoditi još lakše kod računah. On postoji na svojem predlogu.

Iza toga prešlo se je na dnevni red.

Izvještćuje *v. vit. Bačuder* u ime školskoga odbora o phanju vis. ministarstva za nastavu glede prinosa zemaljskoga fonda istarskoga za uzdržavanje obrtne državne škole u Trstu. Na predlog izvjestitelja bilo je jednoglasno odlučeno; da se; prem odobravajuć ustanovljenje takove škole, nemože dati za nju nikakve podpore iz zemaljskoga istarskoga fonda. Protivno je zagovarao samo načelnik rovinjski g. Dr. Campitelli tim, da bi se imalo upliva na školu kad bi se za nju doprinašalo i da je zem. odbor već obećao, da će stvar kod sabora podupriti. G. *Dr. Amoroso* mu odgovori, da su neki načini koje se ima rabiti prema cesarskim oblastim, da se nije moglo reći da se odbija, već da se je reklo, da će se kod sabora podupristi. Sabor može učiniti što mu drago, i neće krivo učiniti odboru ako ne glasuje za podporu.

Izvještćuje isti *g. Bačuder* o prošnji učiteljah pučkih škola za poboljšanje njihova stanja. Prose, da se umanji godina službe na 35, da se dade doplatke poslije petgodišnjega službovanja i još štogod.

Veli, da školski odbor pripoznaje trud učiteljah, i njihovo ne najpovoljnije stanje, da bi njim trebalo pomoći, al da je pokrajina siromašna, da njim se je već nekoliko put pomoglo poslije god. 1869., da je njihovo stanje mnogo bolje nego je pred tom godinom bilo.

Predlaže, da se za sada predje preko te prošnje na dnevni red.

Zastupnik *g. Spinčić* dobio riečˌ, progovori po prilici ovako, nekoliko hrvatski pak talijanski: Meni je poznato slabo stanje familje, al mi je poznato takodjer slabo stanje osobito nekih učiteljskih silah. Uzimljem riečˌ, u prilog učiteljem, osvjedočen, da će me bar u ovom predmetu podupristi barem jedan član slavne većine, (zastupnici većine se obziraju jedan na drugoga). Nije tomu dugo, mjeseca, lunja t. g. sastali smo se u privatni sastanak, taj g. zastupnik, ja i dvojica drugih da se pogovorimo gdje i kako bi se moglo pomoći učiteljem. Imam papir na koj sam zabilježio glavne točke našega pogovora: da se naime poveća odšteta za stanarinu; da se izpitani poduciteljˌi i poduciteljice izjednače učiteljem i učiteljicam III. plaćevnoga reda; da njim se dade doplatak poslije pet godinah stalnoga službovanja; da služe samo 35 godinah; da se s vremenom ukinu plaćevni redovi i svi izjednače u plaćah. Nemože se svega toga primiti za sad, al nekoliko po mora mnienju da. Poznam poduciteljah, koji služe već više od 10 godinah, koji su redovito svršili svoje nauke, obavili izpite uzposobljenja, a ipak su još uvjek, bez svoje krivnje, poduciteljˌi, sa 300 for. plaće i sa 40 for. stanarine — manje nego li finančijalni stražar, koj nije trebao nit muditi se po školah, nit izpita polagati; nit truditi se sa učenici, koj je trebao samo znati, da može nositi pušku. I u interesu pouke bilo bi dobro, da se izpitani poduciteljˌi izjednače učiteljem najniže vrsti, jer oni kao poduciteljˌi nastoje pobjeći kamo mogu, pak se dogadjaju česte promjene, koje napredku škole, I po §. 65. zakona 14. maja 1869., hoćete li 2. maja 1883., imalo bi njim se poboljšati plaće, jer taj §. ustanovljuje, da se plaće moradu tako odmjeriti, da mogu sve svoje sile posvetiti svojoj službi. A da plaće poduciteljah tomu ne odgovaraju, to će svatko lahko uvidjeti. To je jedno. Drugo je to, da bi njim se imalo dati *petgodišnje* doplatke, kakve imadu već i učiteljˌi u Bukovini. Prispodobna tabla učiteljskih plaćah u raznih pokrajinah ove pole monarkije, koju je gosp. izvjestitelj spominjao, potiče iz god. 1884., a dotični zakon Bukovinski je od 22. jenara 1885. Tim zakonom ustanovljeno su plaće upravo kao i kod nas, 600, 800, 400, 900; a prvi doplatak od 50 for. ima se dati poslije *pet* godinah stalnoga službovanja; i tako svakih 5 godinah do tridesete. Tako u Bukovini na naša Istra nebi imala iza nje ostati. Treće je glede stanarine. Mnogi učiteljˌi plaćaju sa stanove i *dvostruko* više nego li sa njo dobivaju i to stanovo za skrajnu potrebu. Rad svega toga ja stavljam sliedeće predloge:

1) Poslije obavljenih izpitah uzposobljenja neka se poduciteljˌi i poduciteljice izjednače sa učiteljˌi i učiteljicami III. reda;

2) Svim učiteljem i učiteljicam kod pučkih i gradjanskih škola, koji su služili kod koje pučke ili gradjanske škole u kraljevinah i zemljah zastupanih u carevinskom vieću s dobrim uspjehom i neprotrgnuto 5 godinah poslije njihova prvoga stalnoga imenovanja, neka se dade prvi dodatak službovanja, kvinkvenij (10%, plaće ili svakomu 50 for.) i toliko poslije svakih pet sliedećih godinah do 30.

3. Zemaljski odbor neka se izvoli obavjestiti kod obćinah, da se uzmogne uroditi stanarinu za učiteljske sile tako, da nebudu prisiljeni plaćati za svoje stanove, odgovarajuće skrajnim potrebam, više nego li u tu svrhu potroše.

G. *dr. Campitelli* veli, da neće podupriti predgovornikovih predlogah, jer da bi se moralo zakon promjeniti i da bi to velikih promjenah prouzročilo. On ipak želi, da se pomogne poduciteljem i poduciteljicam izpitane kako je predgovornik rekao, i to putem remuneracije od 60 for. godišnjih.

G. *dr. Lapinja*, reče da podupire predloge g. Spinčića, al nko bi ovi imali prem ko obično sve što se sa naše strane predlaže, tad će glasovati za predlog g. dra. Campitelli-a s tom opazkom, da se dade 300 u prestupnoj godini 300 for., jer je forint novčana jedinica bez koje se dan danas nemože živiti.

G. *dr. Gamčinić* izjavlja, da je g. Spinčić stalno njega mislio, kad je govorio o članu većine, s kojim da je u stvari pogovor imao. On toga ne taji, on je onda i bio za to, al odkad je kod zemaljskoga odbora, on je svoje mnienje promjenio. Troškovi bi narasli, a škola nenapreduje možda i radi osnovah, al svakako su i učiteljˌi krivi. Da školom neide kako bi moralo, o tom bi mogao najbolje svjedočiti vještak u stvari ravnatelj vitez Babuder. Glasovat će proti predlogom g. Spinčića, a za predlog g. dr. Campitelli-a.

G. *dr. Scampicchio* kao predsjednik školskoga odbora zaprosi predsjednika, da se sjednica za nekoliko minutah digne, da uzmogne školski odbor, čuvši predgovornike, još jednom stvar razpraviti. Predsjednik je to dozvolio, a poslije nekoliko minutah, nastaviv sjednicu, izjavi g. *Bačuder* u ime školskoga odbora, da ostaje kod svojega prijašnega predloga, *da se naime predje na dnevni red preko prošnje učiteljah za poboljšanje stanja.*

G. predsjednik izjavi na to, da će predloge gg. Spinčića i Campitelli-a metnuti sliedeći dan na razpravu, i gledom na možebitno poprimljanje istih, da se neće razpraviti u dannašnjoj sjednici nit školski proračun.

Gg. *Bubba, pak Scampicchio* u ime školskoga odbora izvještćuju o prošnjah učiteljice Ide B., učiteljah Iv. Antonini i Košuka, te Branta skrbnika jedne sirote učiteljeve. Njihovi predlozi se primaju bez razprave, samo kod posliednje prouzroči smjeha g. *Critanac* tim, da je preporučao majku rečene djevojčice, koja da je bolješnava, da neće dugo živjeti, nek joj se dade podpora; a ona je već mrtva nit o njoj nebijaše spomena, — i pak što je on jedini glasovao proti podpori za djevojčicu, jer kad se je glasovale, je on ustao, dočim je predsjednik rekao, da ustanu sjedeći oni, koji su za podporu.

G. *dr. Fragiacomo* u ime političko-ekonomičkoga odbora izvještćuje i predlaže, da pokrajina uzme na se tretjinu odštetah za posjednike zemljah podvrženih postupku proti filokseri.

G. *dr. Laginja* veli, da bi filoksera mogla jako razširiti pak da bi se imalo ustanoviti maksimum, preko kojega nebi se smjelo ići, najviše 10 for. svega jer bi inače moglo doći do toga, da bi se većina proračunanih novacah za sve potrebe pokrajine morala na to potrošiti.

G. *dr. Amoroso* veli, da se nada zajedno s predgovornikom, da se filoksera neće tako razširiti, da troškovi neće biti tako veliki; nu ipak nek se obzirom na rieči g. Laginje rcče, da se prima tretjina troškovah na teret pokrajine *do dalnje odluke*, jer će se tako moći svake godine ta odluka promjeniti.

Tako popravljen predlog se je primio.

Tim je svršila razprava te sjednice, a nastavak razprave predmetah postavljenih na dnevni red već za nju, prenešen je na sliedeći dan. Doda još drugih predmetah: predlog za popravak državne ceste od Trsta kroz Žejle u Lazaret, za preuredjenje ceste Kiana-Puka, imenovanje jednoga prisjednika i jednoga zamjenika, predlog nekih promjenah zakona o lovu, izvješće pokrajinskoga poljodjelskoga vieća.

V. sjednica dne 16. decembra 1880.

Predsjednik g. dr. *Vidulich*, 29. zastupnika, vladin zastupnik g. vit. *Gumer*.

G. predsjednik javlja, da je *Dr. Fragiacomo* dobio jednodnevni dopust.

G. *Dr. Bubba* u ime šk. odbora izvještćuje o prošnji umirovljane učiteljice Lucije Gut za povećanje mirovine, i predlaže, da njoj se poveća jer joj to ide. Predlog se jednoglasno prima.

G. *Dr. Scampicchio* u ime istoga odbora izjavlja, da ne može pristati na predloge nit g. Spinčića nit na predlog g. Campitellia glede poboljšanja stanja učiteljah.

G. predsjednik reče, da će se o tih predlozih razpravljati kod školskoga proračuna u dotičnih rubrikah, to pozove g. *Dra. Lissa*, da o tom proračunu izvjesti. Kad je došao na rubriku *plaće*, tad reče, da daje u razpravu predloge g. Spinčića.

Predlagatelj zastupnik *g. Spinčić* progovori po prilici ovako: Dva su glavna uzroka, koje se je navelo proti mojim predlogom; prvi, da rasta prinosi za škole, drugi da uspjesi u školah nisu najpovoljniji.

Priznajem, da prinosi za škole rastu, al rastu i za sve ostale struke javne uprave. Možda bi se gdjo drugdje mogle pristediti; možda nebi trebalo povisiti okolokupnoga prinosa, da se poboljša stanje učiteljah, svakako proračunava se veće nego li se troši; pristedjuje se baš u toj struci, toli znamenitoj, a poznam za, što. Čitao sam sinoć u jednoj novini, da Češka ima 7 mil. for. na preko 5 mil. stanovnikah; dakle više od 1 mil. na 1 mil. stanovnikah. Po tom razmjeru bi Istra, imajuća 300.000 stanovnikah, imala trošiti preko 500.000 for., a troši jih 116.000. (Glasovi: al kakvo je stanje tamo). Znam ja, da je stanje u Češkoj različno od našega, al je veliko i razmjerna i razlika između troška. Danas sam čitao u obćem proračunu, da se unj umeće 365 for. za čuvara zemaljskih zgradah. Predpostavljajuć, da je potrebnih taj čuvar, on zasluživše tih 365 for., al jih tim više i koliko više zaslužuju učitelj ili učiteljica, trudeć se s djecom po cieli dan.

Manje povoljni uspjesi u školah, u koliko takovi obstoje, u obće neodvise od učiteljah, nego od drugih okolnostih a te bi bile: *neredovit polazak škole, jer će* svako lahko pojmiti, da se djeca, koja hode u školu jedan dva puta na tjedan, a takovih je 15, 20, 30 i 40 po sto, neće moć naučiti što je propisano, dapače oni su zapriekom napredku i ostaloj djeci, koja marljivo polaze; *nestašica školskih potrebočah*, takova, da ima mnogo djece, koja nisu providjena potrebočami do božića, do uskrsa a nit cielo godine, a kao što nije — da se posluživ posve primitivnim primjerom — moguće kopati bez motike, nit šivati bez igle, tako nije moguće naučiti se čitati, pisati, računati i risati bez knjigah, pisankah, risankah. To bi bila glavna obćenita odnosna pomenjkanja, al ima i drugih, kao nepoznavanje naukovnoga jezika, protivnost nekih i nekud proti školi itd. Jedva onda, gospodo moja, kad se odstrane sve te mane, jedva onda možete

Dalje u prilogu

šame učitelje učiniti odgovornimi za uspjehe u školi.

U ostalom, pozivajuć se na ono, što sam jučer rekao, preporučam vrućе toj visokoj kući, da poprimi u je predloge, i to privremeno, u iznosu remuneracijah za god. 1887., da pak sl. zem. odbor za budućу sjeditbu pripravi zakonsku osnovu, kojom bi se dotični §§. šk. zakona promjenili.

G. *Dr. Campitelli* izjavi, da nije za predloge predgovornikove i da će on svoj predlog metnuti kod rubrike *podpore*, i pošto se ništa već za nieć neočekuje, dade g. predsjednik predloga g. Spinčića na glasovanje, te bi tu zabačeni sa svimi osim tri glasovah.

Kod rubrike *remuneracije za učiteljice ženskih ručnih djelah*, reče zastupnik g. *Spinčić*, da u gradovih nejma o tih učiteljicah govora, jer u njih obstoje muške i ženske škole. Drugačije je na selih, gdje nejma ženskih školah, gdje muška i ženska djeca latu školu polaze. Tu su potrebite te učiteljice, da se djevojčice uzmognu naučiti za nje najznamenitiji predmet, ručna djela. Nego one su prasilno nagrađene, *Takova jedna stanujuća u Lovranu* bila je za Moščenice i Beršć. Neka je samo jednom bodila, recimo četvrtak u jutro u jednu, te podne u drugu školu. Ona je za putovanje, za hranu cieli dan, za prenoćenje, morala potrošiti svih 120 for., koje je kao remuneraciju za obje škole dobila. Ako se već hoće uzdržati remuneraciju od 60 for. godišnjih za 4 ure na tjedan, bar da se dade odštetu za putovanje. Prosila je po dva put, al njoj je prošnja uvek odbijena bila. Pojmljivo je, da je pustila službu. Preporučam u toga slavnomu odboru, da bi se, znajuć, da učiteljice ručnih djelah, koje imadu poučavati u više školah, zadobiju i buduće kako u odštetu.

G. *Dr. Amoroso* izjavi, da ta preporuka nejde zemaljskomu odboru, nego zemaljskomu školskomu vieću, koje o podporan odlučuje, a g. Spinčić odgovori, neka ju dakle primi visoko c. kr. zemaljsko školsko vieće.

Kod rubrike *podpore* progovori g. *Campitelli*, neka se izpitanim poduciteljem i poduciteljicam dade podpora, muškim po 60, ženskim po 48 for., obrazloži i postavi predlog, rekuć, da je to najmanje što se može učiniti, da je takovih poduciteljah i poduciteljicah kakvih 38 i da bi sbor dotični trošak iznašao kakvih 2000 for.

G. *Spinčić* reče, da možda nebi stojalo nit toliko, jer ima uvjek i neizpitanih poduciteljah i poduciteljicah, i da će glasovati za predlog g. Campitelli-a, pošto su njegovi predlozi propali i pošto je uvjek bolje štа nego ništа.

G. *Dr. Costantini* izjavi, da nije poduciteljam nit poduciteljicam nigdje bolje nego kod nas, da se još nije ništa zakonodavno tjelo izreklo za poboljšanje, a ostalom paku, da se je već jučer zabacila prošnja učiteljah, pa da se o tom nebi imalo danas raspravljati.

G. *predsjednik* mu odgovori, da se je jučer raspravljalo o prošnji, a danas da se raspravlja o predlozih.

G. *vit. Babuder* izjavlja u poduljem govoru, da bi mu bilo žao, ako bi se članove školskoga odbora smatralo okrutnici. Školski odbor nije svoj predlog učinio iz nikakve protivnosti učiteljem, već samo radi troškovah. Ne taji uzroke navedene za predlog, al nje pomoći. O godine 1869. da je pokrajina za učiteljе mnogo učinila, da njim se je poboljšalo stanje, da njim je mnogo bolje nego li njim je prije bilo. Razlozi, navedeni po g. Spinčiću, da su jih ganuli, da su opet stvar razpravljali, al da nemogu pomoći. Suplentom srednjih školah, kojih da je mnogo, da je pomoglo visoko ministarstvo u najnovije vrieme. Školski odbor, da nije govorio o slabih uspjesih u školah, nego da on sud veli, da su djeca što dolju u prvi gimnaz i ini razred slabije pripravna neg u prvanja vremena.

G. *Dr. Laginja* kaže: Ja moram raditi svaki dan od jutra do večera, da zaslužim svakdanji kruh i želim, da svaki radi koj je plaćen. Oštro osuđujem učitelja ako se prebija po krčmah mjesto da nastoji svoje sveto poslanstvo. Ali to su samo iznimke, rad kojih netreba, da budu puščeni bez najmanje plaće, kojom se može živiti, učitelji usposobljeni i vrše svoju dužnost, a samo za to, jer se zovu poduciteljі. Opetujem što sam r kao jučer, da godina ima 365 danah i da 1 for. na dan iznaša danas najmanju plaću. Poduciteljem treba dati bar toliko, a one, koji nevrše svojih dužnostih, goniti jih iz škole. Glasujem kad je Spinčićev pre ilog propao za predlog g. Dra. Campitelli-a.

G. *Spinčić* moli, da uzmogne učiniti nekoliko opazakah na govor g. vit. Babudera. Od godine 1869. su se doista pobolšali odnošaji učiteljah, al su se za to povećale plaće i gg. prisjednikom i činovnikom zemaljskim, i državnim činovnikom i profesorom i direktorom srednjih školah, pa i samim suplentom. Kad je o tih g. Babuder govorio, je sam držao, da je to u prilog predloga, a to nije bilo. Isti razlozi, koj je vojevao za suplente na sredn... školah, bio bi i za poduć telje i poduciteljice na pučkih. Ako je prvim državni sabor i ministarstvo poholjstalo plaće, nije to s toga jer jih je mnogo, nego s toga, jer su uzposobljeni. A tako nek se pomogne i poduciteljem i poduciteljicam izpitanim. — Ja sam obćenito govorio o razlozih proti zaojam predlogom nespomenuv nijedno osobe; nisam rekao, da je školski odbor govorio o neuspjesih, nego da se je to reklo, i to sa strane jednoga člana većine.

Ima razlikah izmed prvanje škole i izmed današnje. Nekad hodilo je u školu samo nekoliko djece, sad moradu *svi*. Kad sam ja bio u Kastvu, bilo nas je 50—60 sad jih je 400 (Dr. Amoroso upadajuć kolikо je sada učiteljah?) Ima i više učiteljah al je i razmjer drugi. Nekada hodili su samo dječaci bolje glave i koji su bili voljni učiti i polaziti i kojih roditelji su se brinuli, da njim se djeca što nauče, dočim se danas nebrinu, dapače su njoj mnogi protivni.

G. *Dr. Campitelli* kaže, da se nije nijednoga valjanoga razloga navelo proti njegovu predlogu, zagovara svoj predlog i pozivlje sabor nek pomogne proletarcem, koji se zovu poduciteljі i poduciteljice.

G. *vit. Babuder* opaža još, da je razlike izmedju suplentah i poduciteljah, jer da je onih mnogo, koji ne mogu dobiti dugo stanke, a poduciteljі, da mogu kod nas lasno dobiti učiteljsku službu. (A oni koji je nedobiju? Op. U ed.)

Izvjestitelj g. *Dr. Lisa* veli, da ostaje kod predloga školskoga odbora.

Glasuje se: gg. *Campitelli, Dembo Janko, Laginja, Šilek, Gamboni, Ivancich, Spinčić, Cangiani* su za predlog prvoga, ostalih 12 proti.

Rasprava ta o poboljšanju stanja učiteljah protegla se je jako, jače neg tjedna. Govorilo se poboljšanju gannili su bili o tbor školski tako, da je dinio pretrgnuti sjednicu, da se posvjetuje; i po drugi i treći put je raspravljao. Sam predsjednik čini se bio je sklon za poboljšanje, jer je dao po drugi put raspravljati predmet. Nego reć bi, da je u zemaljskom saboru i o iboru i jedih od njega. Neki su silni protivnici učiteljа. Neki su su kolebali, nko vinamom su, jer, ako proti, kataloh. G. *Dr. Fragiacomo* je za taj dan dobio dopus. G. *Dr. Dubba* izašao je kad se je glasovalo. Neki da su učiteljem i rieč zadali, i obećanja stišćenjem ruke potvrdili, pak su glasovali proti. Hrvatski zastupnici, koji nisu nikomu ništa obećali nit govorili o tom s kim učiteljem, koji su išli samo za humanitarnoga gledišta, nebi, bili nit kušali štogod reći dok nisu čuli izvještitelja šk. odbora, da nenaškode učiteljem tim, što se oni za nje zauzimlju. Kad su vidjeli, da školski odbor zabacuje prošnju učiteljah onda su jedva kušali sreću. Govorili su cielom tom raspravom taljanaši. Dne uspjelo, »*Većina odlučuje*«.

U toj sjednici raspravlo se je još završni račun pokrajinskoga fonda. O njem je u ime financijalnoga odbora izvjestio g. *Dr. Campitelli*.

On predlaže, da sabor odobri dohodak i potrošak zemaljski u godini 1886., i da podieli odrešenje zemaljskomu odboru, što je u potrošku skoro 320.000 for rinth preko proračunanoga, i neka odobri obračun za godinu 1885, sa (obilih) 500.000 dohodka i 559.000 potroška, dakle s viškom od (obilih) 39.000 forintih.

G. *predsjednik*, u mjesto otvoriti generalnu debatu o završnom računu, pusti da g. *Dr. Campitelli* nadalje čita pojedine stavke dohodka. A kad jih je proditao, reče predsjednik, neka se izvoli javiti, koji bi što imao *opaziti*.

G. *Dr. Laginja* reče (hrvatski). Visoki sabore! Da nam nebi štogod kako lane rekao, da Vas obtužujemo u jeziku neuzumljivom Vami i da je to nedostojno, neu ju ino, evo ja sam pripravan u ovoj stvari govoriti taljanski osvjedočen, da Vam ni to neće koristiti. (Taljanski) Nalazim, da je potrošak prekoračen za mnogo prema onomu, što je bilo proračunano. Na primjer, za troškove upravne potrošeno je za 2561 forint. više nego li proračunano. Junta to opravdava tako, da se je izplatilo zemaljskomu inžinira što mu je išlo za nabavljenje pokućstva, onda da su se izplatila osiguranja kućah itd.

Meni je ovo prvi put što čujem, da je zemaljski inž nir komisionar za nabavu pokućstva.

Ja držim to nepravednim jer će tako svaki zemaljski plaćenik moći sebi uređivati stan u urediu kako ga je volja. Takove račune mora činiti i izplaćivati junta sama u svoje ime.

Trošak javnih građnjah prekoračen je za 28.663 forinta preko proračuna.

Junta to opravdava tako, da je sidila ovdje kuću za zemaljske urede i da je na trošak ovlaštena saborskom odlukom od 23. junija 1884.

Ali ta odluka glasi tako, da je dozvoljeno potrošiti svega skupa 80.000 forintih, i u to ima biti sagrađena saborska sala i imaju odpasti svi troškovi najma (fita).

A ja vidim, da je od onda potrošeno mnogo preko toga i da još nema saborske sale! Dolazimo, kuća je lieпa, ali trošiti se na svoju ruku nesmije; junta je znala, da će dati zidati, pak je trošak morala predložiti u proračunu na odobrenje.

Napokon vidi se iz računa, da je naša zemaljska vlada potrošila gotovoga novca preko 150.000 forintih u to, što je kupila obligacije kreditne banke, a gotovoga novca uložila je preko 42.000 forintih kod banke za trgovinu i obrt u Trstu.

Gospodo! takovo gospodarenje je nedržim pametnim. Onaj silni gotov novac potiše sigurno od suviška, što je ostao u kasi kroz više godinah. A u supor tomu imamo stotine potrebah na sve kraje. Naroda nam gine od groznice, poglavito zato, jer nejma pitke vode. Kadu mi od naših stranah pitamo pomoći rad budi čega, obično nam se odgovara, da se odbija prošnja jer da nejma novca!

A ovdje kupuju se za gotov novac obligacije kreditnog zavoda po 169 for. i 75, kako nam je poštovani g. Spinčić rekao prekjučer.

Bar da ste kupili državne obveznice, bili biste bolje prošli.

(Jedan glas: nisu tako stalne). G. *Dr. Laginja*: Ako nisu stalne ove, nisu ni Vaše.

Dakle, na jednoj strani potroši se na ono, što je u proračunu odobreno, a na drugoj, troši se mnogo toga preko proračuna.

Vidili smo, da naša junta razpolaže sa skoro 200 000 forintih kako je nju volja, a tih 200.000 forintih iznaša *dve trećine* svih naših zemaljskih nametah.

Vidivši sve to, predlažem ovako:

Visoki sabor neka odluči, *da se prelasi na dnevni red preko obračuna zemaljskе saklade za god. 1886. nalažuć zemaljskom odboru, da, usprekorači proračuna potroška nego kad bi to pitala skrajna po trebа.*

Većina prigovara nerazumlj ve ri ć. Ustaje podkapetan p. *Dr. Amoroso* i govori, da predgovornik nije pravo čitao obračuna u rubriki potroška za pokućstvo.

Glede izpričati potrošak za zemalj-ke zgrade, ali nije uspio. Govori nadalje o gotovom novcu; to da je čuo za provinciju, da je gotovoga novca ostalo, a obligacije kreditne banke, da su kupljene su to jer nose dobre interese.

Svakomu da se nemože pomoći, a upravo ona strana Istre, koja je birala g. Dra. Laginju, da dobiva pripomoći svakakovo. Ako g. Dr. Laginja nejma ozbiljnijih prigovorah, onda da je lahko, jer oni, koje je navео, da nisu ozbiljni.

G. *Dr. Laginja*: Hočete ozbiljnih prigovorah. Oni, koje sam učinio jesu dosta tvrdi, a evo Vam još ozbiljnijih: Vi ste držali kod kreditne filiale za trgovinu i obrt skoro 200.000 forintih na interes od 3 po sto, a na dugove, koje imamo, plaćali ste 5 po sto? Jeli to šala?

Obćina Kastvaska moli da Vas je; da joj pomognete plaćati šumske lugare, a to zato, jer je uprava šumska tamo preveć oštra, pak šuma ništa ne nosi.

Da i niste imali ništa u proračunu u to ime, bilo bi pravo pomoći onim obćinam jer, bilo tim podupirali namjere vlade, premda po mojoj misli, državna uprava u tom mnogo griši i predaleko ide. All Vi ste u to ime imali 2000 forintih u proračunu, mogli ste dati, pak nisto dali.

Vidite dakle opeta, da niste trošili gdje ste imali i mogli, a trošili ste gdje nisto bili ovlašćeni trošiti.

Na to je nastala mala razpra izmedju g. predsjednika i zastupnika g. Laginje, pošto mu je prvi rekao, da govori »alla piazzana, to jest radi obćinstva, premda je obćinstvo bilo mirno kad je govorio g. Laginja, a odobravalo je što je govorio g. Amoroso.

G. *Dr. Campitelli* prigovara, da nije još sve pročitao i da će kasnije odgovoriti g. Dru. Laginji.

All bi red, da je zaboravio održati besjedu.

Većina je dakako primila obračun: za dobar.

Pogled po svietu.

U Trstu dne 22. decembra 1886.

Većina zemaljskih saborah zaključiti će tekućeg ćednа zasjedanja; nekoji samo nastaviti će sjednice poslije božićnih blagdanah.

Istarski sabor svršio je svoj rad jučer poslije podne. O tečaju predposliednjih sjednicah donosimo obsirno izviešće na drugom mjestu, a o posliednjih sjednicah donesti ćemo izviešće buduć put.

Zemaljski proračun kranjski iskazuje potrebu 579.948 for., manjak od 407.400 for. pokrit će se 20 postotnim nametom na potrošarinu, a 18-postotnim na državne poreze. Poroz na rakiju dao je zemaljski odbor u zakup za 90.500 for.

Zemaljski je odbor predložio saboru novi zakon o uredjenju obćinah, no neće se razpravljati u ovoj saborskoj sjeditbi.

U dalmatinskom saboru kušali su još jednom sreću tamošnji talijanaši navaljujuć na hrvatsku većinu silnimi interpelacijami, koje nisu drugo nego izliev mržnje i zlobe proti svemu što odiše hrvatskim duhom. Talijanom je naime u Dalmaciji odzvonilo pak radi toga plaće poznati Bajamonti u saboru za negdašnjom srećom, dok je on još mogao bezkažnjeno svašto počinjati.

Proračun za Korušku, izkaza za god. 1887. sliedeće svote. Zemaljske potrebe 368.000 for., dohodci 43.751 for., manjak od 324.540 for. pokriti će se zemaljskimi prirezi.

U češkom saboru interpelirao je vladu poznati njemački vikač i zastupnik Knotz radi ministerijalne naredbe o jeziku kod sudovah. U svojem govoru tužio se, da će redčna narodna mnogo škoditi Niemcem, jer da neće moći Niemac postati sudcem. No to je posve u redu, jer svaki činovnik, poimence sudac mora poznati zemaljsko jezika.

Prošle je godine galički sabor zaključio, da se imade na nekojih gimnazijah u Galiciji podučavati i rusinski jezik. Tim se je htjelo ponešto zadovoljiti Rusinu, a sdruge strane bila je Poljakom i tu namjera, da će tako Rusinom oduzeti oružje iz rukah, to da neće moći zahtjevati rusinskih srednjih školah. Vlada puko odgovorila je, da nemože pristati s pedagogičkih razlogah na spomenuti zaključak. Tako će i nadalje ostati Rusini prikraćeni u svojih narodnih pravih.

Hrvatski sabor zaključio je svoje sjednice dne 18. t. m. pošto je razpravio zemaljski proračun i one zakonske osnove, o kojih smo govorili u prijašnjih brojevih.

Deputacija bugarskoga sabora nalazi se ovaj par u Berlinu, da kuša i tamo svoju sreću. U oči dolazka bugarske deputacije u Berlin, pisala je poluzvanična «Post», da će ta deputacija biti u Berlinu formalno onako primljena, kao u Beču. Posve je korektno, veli taj list, što je ministar vanjskih poslovah grof Kalnoky, primio bugarske izaslanike kao privatne osobe, a ne kao zastupnike vlade, koja nije u položaju, da obći s tudjimi vlastini, van posredovanjem sultana, njezinim suvorenom. Vanjski ured ograničiti će se na to, da na novo preporuči pouzdanikom bugarske regencije, neka se ova sporazumije s Rusijom. Njemačka vlada biti će pripravna tražiti i pospješivati svaki način, kojim bi se mogao polučiti sporazumak medju Rusijom i Bugarskom.

Ovdje pripominjemo, da će njemački konzul u Galcu otići u Varnu, da primi zaštitu ruskih podanikah.

Iz Berlina pišu, da je primio članove deputacije dne 19. t. m. Bismarkov sin Herbert.

Iz Sofije dolazi viest, da je odputovao tajnik ruskoga konzulate. Vlada obaviestila je velikoga vezira, da Gadban paša stoji u intimnom savezu s opozicijonalci i da Portu tendecijozno izvještuje. Gadbana da će pozvati u Carigrad na odgovornost. Regent, major Mutkurov, prispio je u iztočnu Rumeliju, gdje je novačenje mirno provedeno već u 36 kotarah.

Petrogradskih diplomatičkih krugovah nemilo se je dojmila a ministarska kriza u Francezkoj. Ideja intimnih odnošajah medju Francezkom i Rusijom, koju su ruski listovi malo prije toplo zagovarali, izgubila je prilično sve svoje zanimivosti. Promjenu ministarstva u Parizu smatraju

u petrogradskih krugovih novim dopravi kazom, da nije moguće sklopiti s skog d Francezkom kakav solidan ugovor.

D Englezka vlada je u irskom pi- »Pro tanju zaključila popriminiti najstrožije mi tog mjere, eventualno sve pristaše Dil- rodnost lonove agrarne osnove pod obtužbu govara staviti i narodnu ligu razpustiti. Nu odluč međutim sva će ta sredstva ostati uspjeti bezuspješna, pošto nijedan porotnik

K neće osuditi ni Dillona ni njegove jilo pa drugove. «Saturday Rewiew» s toga tvo, T preporuča vladi, da suspendira porotu, onim i Hoće li vlada taj predlog uvažiti i odušev primiti, mi neznamo, nu, ako nebi družtv popustiti na stazi svojih «akrajnih javnos mjerah», morati će to učiniti, pa će novije tim i opet biti pružen dokaz, koli su Krku problematičke vriednosti sve one fraze, kojimi se «ustavna Europa» potiče o u prv «robsku Rusiju» i kako silne blagonam dati pruža idoja konštitucije, kojoj je protiv glavni pobornik Engleska.

Franina i Jurina.

Fr. Si i ti bil nobotu večer va oštarije kod Zote?

Jur. Nisam ne, zač da su tamo pripravljali fraju nekomu mladiću, ki je storil zamon od čuda zajik.

Fr. Tako je i iz hrvatskoga?

Jur. Noluduj; on je študiral va Milane.

Fr. Onda će i tamo va službu?

Jur. Ja da bi Bog dal!

Fr. Ki su pak to bili na toj fraje?

Jur. Moreš znat, da jih je bilo mnogo sakakovih zač, da je hodil po noći čuk po kućah čukat.

Fr. Je bilo koj veselo?

Jur. Je i ni, zač da nisu pustili nekomu alhokatu, da od sroa zakanta.

Fr. Ča bi reć?

Jur. Da su se vero bali, da nebi ki vano čul.

Fr. Aha!

Razne viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpušćeno . . . . . Najdalje šest tjedanah poslije razpusta mora se naložiti novi izbor (§. 96 pokrajinskoga zakona, članak XVI. drž. zakona 5. marča 1862.) **Občinsko zastupstvo u Buzetu bilo je razpušćeno dne 5. augusta 1885. Novi izbori nisu niti danas obavljeni. Živio zakon!**

Imenovanja i premještenja sudacah. C. k. ministar pravosudja imenovao je c. k. pristava kod pokrajinskog suda u Trstu gosp. Josipa Cimoso, tajnikom prizivnog suda. Premješteni su: cc. kk. pristavi: Frane Dukić iz Podgrada u Gorici; Sebastijan Ghira iz Vodnjana u Trst; Martin Prinz iz Tolmina u Trst; Aleksander pl. Lindermann iz Ajdovščine u Gorici; Dragutin Kovačić iz Komena u Gorici, Petar Calegari iz Vodnjana u Rovinj; — CC. kk. kot. pristavi imenovani su sliedeći gg. prislušnici: Dr. Alfej Polaković za Piran, Dr. Hinko Krammer za Tolmin, Anton Zaccaria i Dr. Josip Colombis za Vodnjan; Blaž Ortič za Podgrad; Matija Rutar za Ajdovščinu i Hinko Frauss za Komen.

Imenovanje. Ravnateljom zemljištnih knjigah za poreški kotar imenovan je Vinko Pozzo.

Vjenčao se. G. Dušan pl. Praradović, c. kr. pomorski kapetan, čestiti sin neumrlog našeg pjesnika Petra Praradovića naš prijatelj i mnogoljetni predplatnik vjenčao se početkom t. m. u Beču sa gospodjicom Jelenom barunicom Falke-Lilienstein, kćerju presvietlega gospodina Ivana baruna Falke-Lilienstein c. kr. od sjećnog predstojnika u ministarstvu carske kuće i vanjskih posalah, i presvietle gospodje Amalije barunice Falke-Lilienstein rodj. pl. Sohovićeve. Naše najsrdačnije će stiške novovjenčanima!

Slovenska predstava u Trstu. Za blagdan sv. Stjepana, dne 26. t. m. priredjuje »tršaško pouporno in bralno društvo« u kazalištu »Politeama« zabavu s predstavom i plesom. Predstavljati će se zanimiva veseloigra »Nezgode staroga samca«. Osim poznatih domaćih silah, sudjelovati će i nekoji članovi ljubljanskoga dramatičkoga društva. Želimo što sjajnji uspjeh!

Sveto poslanje u Kaštelіru. Pišu nam od tamo, da su polovicom prošloga mjeseca otoci Iausovci kroz sedam dana vrćili sveto poslanje. Već kod njihovog dolazka sakupilo se mnogo puka, da otce misionare što svečanije pozdravi i dočeka. Iausovci propovielaše dvaput na dan toli poučno i krasno, da bi bili omekšali i najtvrdje srce. Crkva bijaše uviek puna pobožna puka, koji je dolazio takodjer iz susjednih župah, kao iz Labinjcih, Višnjana, Vižinade itd. Sv. ispovied vršila se skoro cieli dan, pri čemu su gg. misionarom i domaćemu g. župniku pomagali i gg. župnici iz Labinjcih i Višnjana. Riedki su oni, koji nisu u to vrieme primili sv. sakramente. I tom zgodom pokazalo se iznova, koli je hrvatski narod u Istri odan sv. vjeri i njezinim naučiteljom. Učeni i poniżni otci Iausovci donieli su nam obilatu okrilpu, da unmognomo odoljeti svim napogodam u ovih težkih za sv. vjeru vremenih. Milina bijaše upravo motriti naš dobri puk kako je pozorno slušao sv. nauk crkvenih naučiteljah. Prokrasna propovied, što no ju je držao jedan od misionarah na rastanku dirnula je duboko svakoga prisutnoga. Sve, mlado i staro, milono i veliko hvali i blagoslivlje pobožne naše misionare. Dieleći se snami, sprovelo jih je mnoštvo naroda u obhodu uz zvuk zvonovah i pucanjem pušakah sve do Labinjcih, gdje jih je dočekao tamošnji g. župnik na čelu svojih vjernih župljanah, te jih svečano dalje pratio.

Završujemo ovo redke sa živom željom, da bi čestiti hrvatski narod u Istri i u budućе ovako nepokolebivo prianjao uz sv. vjeru, u kojoj može jedino naći okrilpe i utjehe u svagdanjih nevoljah i skušnjah. Gg. otcem Iausovcem budi od nas vjećita zahvala a od Svevišnjega na nebeskih plaća!

Talijanaško prosjačenje u poreškom koturu. Pišu nam iz rečenoga kotara, da se po naših selih katari dvojica talijanaških podrepnicah nagovaraju nouka seljake, da se upišu u društvo »Pro patria« te da plati svaki u to ime 25 novčićah na godinu. Koncem prošloga mjeseca doklatili se ti klateži i u čisto hrvatski Kaštelir, da provare kakovoga kmeta i da mu izmame koju šentiću. Govori se, da je jedan od spomenute dvojice občinski činovnik iz Vižinade, a drugi neka kaštelirska potu.a, koja je izdala ono mlieko, koje je od majke usisala. Sram bilo jednoga i drugoga što se služe neukim pukom u toli nečiste svrhe. Mi pitamo pako političku oblast — ako je istinito što se govori, da je jedan od dvojice občinskim činovnikom — jali njoj poznato kako taj dolija agitira medju našim pukom za talijanaško društvo, koje je osnovano i na zator hrvatskog puka u Istri? Zar nemma taj gospodin nikakva posla u svom uredu? Ili zar ga za to puk plaća, da se po občinah klatari, puk smućuje i uznemiruje?

Našemu narodu, osobito u poreškom kotaru živo preporučamo, da se čuva tih klatežah, da jih tjera od svog praga, a nebude li njim politička oblast na rep stala, neka njim slobodno put pokaže, da se nebudu više mogli povratiti. Ako njim se hoće smućivati narod, eno njim talijanaških gnjezdah, u kojih njim je slobodno govoriti i raditi što i kako hoće. Narode! uzmi metlu pak goni taj smrad na talijanaško smetište.

Iz Voloskoga nam pišu dne 19. t. m. sliedeće:

U sriedu dne 15. t. m. došao je ovamo naš novo imenovani župnik m. č. gosp. Vinko Zamlić i bio vrlo svečano i srdačno primljen, kolikо od obćinstva toliko od svega kolikoga pučanstva.

Gosp. načelnik občinski sa svojimi mužkoga i ženskoga spola sa svojimi učitelji i učiteljicami u dugoj povoru, pa velik broj Vološćanah i Opatijacah išlo je novomu željno očekivanomu župniku u susret do preko punte od »Preluka«.

Kad se približila kočija u kojoj je sjedio g. Zamlić sa preč. g. A. Storkom, dekanom i župnikom stolne crkve u Trstu i našim domorodcem, koji je naviše došao, da amo dopratí miloga nam župnika, sve se razvesselí, zvonovi počeše zvoniti i mužari pucati. — Kočija stane, a iz nje izadje ljubljeni, jer od prije dobro poznati, naš župnik. Gosp. načelnik pozdravi ga kratkim govorom a gosp. Zamlić uljudno odzdravi i zahvali se na dočeku. Zatim pozdravše ga svi stanoviti prisutni jedan za drugim.

Nakon ovih približi mu se jedan mali dečko, pa jedna djevojčica, koji pruže mu svaki svoju kitu cvieća, pozdravše ga liepimi govori, na koji se gosp. Zamlić, nježno ganut, liepo dragoj djeci zahvali.

To se sve dogadjalo još izvan grada na punti od Preluke, odkle onda ciela duga povorka krene u grad. Na mnogih kućah bijahu izvješene zastave. Netreba ni spominjati da je cestom do crkve, bilo mnogo puka osobito u Skradinu i pred crkvom. — Gosp. Zamlić, praćen po gosp. načelniku, uputio se, pozdravljan i odzdravljajuć, a očito ganut, ravno u župnu crkvu Sv. Ane. Vrata ove bila vrlo liepo urešena lovorikom, busulom i zastavami, a na tornjićih vijale su ponosno liepe zastave. — Pred crkvom pozdravio je novoga župnika kotarski kapetan, gosp. vitez Jetmar, a u crkvi samoj dosadanji zaslužni upravitelj ove župe m. č. gosp. M. Gršković. Riedi ovoga posliednjega do suzah ganule su gosp. Zamlića tako, da nije mogao ni do riedi, da mu se zahvali. Primio od g. upravitelja kropilnicu, uze najprije sam sv. vodu a zatim blagoslovi istom svo prisutne. I gosp. Gršković bio je ganut kao još vnjda nikada.

U crkvi pred velikim oltarom pripravljeno bilo vrlo sjajno klečalo za kojem se je novi župnik najprije Bogu pomolio, pa onda se puku, koga je crkva dubkom puna bila najprije srdačno na dočeku zahvalio, zaprosivši sv. blagoslov od Boga za sebe i povjereno mu stado.

Iz crkve bi gosp. župnik dopraćen u župni stan

Tim je svečanost svršila.

Danas je prisustvovalo sv. misi izvanredno mnogo puka da čuje prvu riječ iz usticah ljubljenoga župnika.

Ugodno nas je iznenadilo što nas je g. župnik pozvao k svečanoj sv. misi, koju će on služiti sutra za pok. našeg plovana m. č. Kranjca. Tim je pokazao g. župnik ne samo svoje plemenito srce već i krasan pietet do svoga predšasnika.

Tkogod je vidio ovaj ovako svečan i srdačan ulaz novoga našega plovana, nikada ga zaboravit neće. Godilo je upravo i oku i srcu gledati kako svi Vološćani i Opatijci iskreno pozdravljaju toli željno iščekivana ljubljena župnika. Svim se čitalo na licu veselje i radost, svi bili dobri prijatelji rodjena si brata.

(Naši su ovo još jednom pokazali, da jih tudji upliv, tudje rovarenje s'proko Učke još nije jednogu drugomu otudjilo, da oni znadu još uviek biti svi pravi i dobri Vološćani!)

Poznati dopisnik »Istrie«, onaj lali, koji je, kad je ono u septembru nekoliko naših najboljih bilo išlo u deputaciji u Voprinu pozvati gosp. Zamlića, da moli za volosku župu, ovo naše zasluženo muževe blunami (ebeti o sampiciotti) prozvo, *pobrao se onay dan iz Voloskoga*, jer mu je mučno bilo viditi kako mu Vološćani činom dokazuju, *da je besramno lagao* kad je pisao u »Istrii«, da je on oblačkom od najboljih Vološćanah, da proti onoj deputaciji svečano protestuje, jer da Zamlića na Voloskom nitko ne želi!

Onom lažidopisniku nije se onda nitko ni dostajao odgovoriti, ni u srieću odgovorio mu puk cieli, odgovorilo mu cielo naše lijepo Volosko, što misli o njem i njegovom nastojanju da tudjinuo posije neslogu i razdor med rodjenom braćom!

Živili Vološćani i njihov novi župnik! Op. Ured.)

Putujuća izložba. U Trstu dogovorilo se nekoliko trgovcah i obrtnikah, da će prirediti budućeg proljeća putujuću trgovačko obrtničku izložbu. U tu svrhu najmili su od austro-ugarskog Lloyda veliki parobrod »Vorwärts«, na kojem će biti izloženi svi predmeti. Parobrod će zaploviti u sve znamenitije luke sredozemnoga mora, pak će posjetiti i svietsku izložbu, koja će se otvoriti buduće godine u Barceloni. Predmeti biti će izloženi na palubi, na donjem krovu i u kabinah, a na dnu parobroda biti će skladište za one predmete, koji budu za razprodaju. Jošte ove zime izdati će rečeno društvo program za putujuću izložbu.

Na čast našim mornarom. Iz Genove pišu, da je nedavno u tamošnjoj luci bukuula vatra na jednom talijanskom brodu. Vatra se bila razširila tako, da je počeo i drugi brod goriti. U pomoć dodje momčad barka »Ljubidrag,« pet Hrvatah Dalmatinah ter su oni ugušili vatru. Kapetan luke zatražilo njihova imena, da ih preporuči talijanskom kraljevskom ministarstvu za pomorstvo, da ih ono osobitim načinom odlikuje radi junačke požrtvovnosti.

Bilo to na čast dičnim našim mornarom!

Spomenici hrvatskim pjesnikom. U sjednici dalmatinskoga sabora pročitano je izvješće zemaljskoga odbora, kojim predlaže novčani prinos za podignuće spomenika narodnim pjesnikom *Kačiću* i *Gundulіću*. Izvješće, koje je čitao izvjestitelj dr. Klaić kaže: »Narod koj svoje velikane štuje pa nastoji, da jim i vidljivim kipom uspomenu ovjekovječi, da mladjem naraštaju služe izgledom i poticajem k uzvišenom djelovanju, taj narod i sam sebe poštuje i posvjedočuje, da u njemu tvrda vjera živi u bolju budućnost. Zemaljski odbor, napominjuć kako je narodno zastupstvo dužno, da po svojih silah doprinese tomu uzvišenomu cilju, predlaže, da se iz zemaljske zaklade udieli prinos od 1000 for.; i to 500 for. odboru u Makarskoj za spomenik slavnom pučkom pjesniku *Kačiću* a 500 for. odboru u Dubrovniku za spomenik velikom epiku *Gundulіću*, te da skupna svota od 1000 fr. bude uvrštena u proračun zemaljske zaklade za god. 1887. pod naslovom »Razni troškovi.« Priminjeno jednoglasno.

U Dalmaciji kupe se prinosi i za spomenik narodnim pjesnikom Bonđu i Despotu. Nar. zastupnik na dalmatinskom saboru dr. Dujan Rendić dao je 20. for. kao prinos za ova dva spomenika.

Izbor jednoga zastupnika. Budući se je zahvalio na zastupničkoj časti g. vitez Ellluscheg za izvanjske obćine političkog kotara lošinjskog za istarski sabor razpisala je vlada novi izbor za dne 28. januara buduće godine. Naši rodoljubi na otocih znati će zašto što njim je suda učiniti.

Jezik kod sudovah. Zakoni i ministerijalne naredbe određuju, da se kod svih c. kr. sudovah u Istri imaju ne samo primati spisi, sastavljeni u hrvatskom (slovenskom) jeziku, već da se moraju po mogućnosti i u istom jeziku rešavati. Osobito dužnost je sudacah, da pišu sa strankami, koje govore hrvatski, zapisnike u hrvatskom jeziku. Na to bi je nedavno upozorio ministar pravosudja, kuo što smo doznali iz odgovora, što ga je ministar pravosudja na interpelaciju zastupnika dr. Vitezića, glede postupka c. kr. kotarskoga suda u Pazinu prigodom jedne razprave proti njekim Trošanom.

Sad pako doznajemo iz pouzdana izvora, da je predsjednik c. kr. prizivnog suda izdao strogi nalog na sve c. kralj. istarske sudove, da se drže sukcesivnih propisa, te da se hrvatski ili slovenski podnosi rešo u tih jezicih. Ujedno je naloženo, da se dobave potrebiti za to obrasci (štampilje, formulari, pozivi) sastavljeni u tih jezicih. U jednom od budućih brojevah svratit ćemo se na ta najnoviju naredbu.

Istarski sabor. Ovogodišnje zajedanje istarskoga sabora bilo je zaključeno dne 21. t. m. Mi ćemo o dalnjih razpravah obširnije izvjestiti u sliedećih brojevih. Za danas velimo samo, da su bile obdržavane sjednice dne 18. 20. (o podne i u večer) i 21. t. m.

Dne 18 razpravljalo se je 1. o proračunu desetrinskoga odkupa (*zonera*/ gdje je dr. Laginja vjerno naslikao nesretno stanje našega naroda i predlogao kako bi mu se moglo u toj stvari pomoći, a g. Spinčić, potvrdiv što je prvi rekao, predložio neke bar predhjeđne mjere da se narodu hipno pomogne; 2. o cesti Klana-Paka, gdje je dr. Laginja ganuo sabor na to da je pripoznao nuždu i obećao podporu, 3. izabrao se je dr. Gambini prisjedničkom zemaljskoga odbora, i dva zamjenika — kod glasovanja za prisjednika i njegova zamjenika i to iz cielog sabora odali su naši zastupnici biele listiće.

Dne 20. razpravljalo se je 1. putem interpelacije sa strane g. Spinčića o cesti Buzet-Draguć, kojom prilikom se je razpreo živahan prepor i o jeziku, koj bi zemaljski odbor imao rabiti; 2. o popravku državne ceste od Lazareta do Trsta, 3. o cesti Draguć-Gerovlje, gdje se govorilo opet o cestovnoj mreži u buzetskom sudbenom kotaru; 4. o proračunu za godinu 1887., gdje su naši zastupnici Spinčić, Laginja i Jenko kod obćenite razprave svoje izjave hrvatskim odnosno slovenskim jezikom dali, a kod podrobne razprave u nasoih rubrikah utisali i to talijanskim jezikom, da se nebude, da se jih nerazumije.

Dne 21. razpravljalo se je: 1. o Jenkovom predlogu glede uredjenja šumskih razmjerah u političkom kotaru voloskom, gdje su stvar raztumačili Jenko i Laginja

Ovaj list izlazi svake nedjelje i četvrtka. Predplata iznosi za Austro-Ugarsku na godinu 4 for., na pol godine 2 for., za Ameriku i ostale strane zemlje 6 for. na godinu. Pojedini brojevi stoje 5 novč. Uredničtvo i upravničtvo nalazi se u Rovinju. Dopisi i novci neka se šalju uredničtvu. Nefrankirana pisma ne primaju se.

i gdje jih je većina jako pozorno i po svoj prilici zgražujuć se slušala i dielomično predlog primila; 2. o školskom izvješću za prošlu školsku godinu, gdje su članovi većine obširno govorili o napredjenju u školah i svakakovih rekli, a naši se na kratke izjave omedjašili; 3. o pravničkoj fakulteti; koja bi se imala ustrojiti u Trstu gdje su naši predlagali da bude naukovni jezik talijanski i hrvatski ili slovenski i ujedno, da se ustroji u Pazinu hrvatski gimnazij da budemo tako izjednačeni svi Istrani, Talijani i Hrvati! 4. o utoku nekih topolovčanah radi njihova zvonika.

Završilo se je saborovanje sa kratkimi riečmi g. predsjednika i sa živio na premilostivoga vladara Franu Josipa I.

Odmah poslije sjednice su naši zastupnici otišli i skuelli radi silnoga nevremena još gorega nego kada su dolazili. Parobrod je jedva ulovio Rovinjsku luku, a oni se izmučeni ukrcali na željeznicu i sretno prispjeli u Trst.

Desetina (ezoner). U predprošlom broju opisali smo, kako se utjeruje desetina po Istri, naime u Kanfanarštini. Ovaj dan doznajemo, da je eksekucija obustavljena po nalogu visok. c. kr. ministarstva financijah. Ta obustava mislimo, da je uzaeidila na brzojavnu molbu naših zastupnikah gg. Jenku, Laginje i Spinčića, na koje su se nekoji stanovnici Kanfanarščine osobno obratili u Poreču, potvrdivši jim, da je istina ave, što je naš list o tom pisao. Spomenuta gospoda zastupnici upravili su na predsjedništvo ministarstva financijah dne 16. decembra sliedeći telegram:

»Utjeruje se u Morcanih i Marčih, u poreznom kotaru Rovinju, dug razterstni (ezoner) nečuvenim načinom. Najprvo pointabuliraju te zemlje, zatim su razaslali vojnici opombene listide (Mahnzettel), i to do 17 listićah na pojedinoga kmeta. Za svaki listić treba 5 novčićah dostave. Ako se ta nemože platiti, uzimaju vojnici oruđje poljodjelsko, dapače ruho izpod bolestnih. Sgražamo se vrhu toga. Umoljeni od jedne deputacije seljakah, koji očekuju previšnje riešenje na jednu molbu za milost u tom poslu, molimo, da se predusretnu zdvojni koraci, telegrafičnim putem obustavu takovoga utjerivanja po cieloj Istri, tim više, što se izmedju države i pokrajinske vlade vode dogovori o uredjenju privatnih dugovah od desetine (ezonera)«.

O tom bila je vrlo obširna razprava u saboru, koju ćemo čim prije cielu donieti.

Stanovničtvo evropskih državah godine 1884. Na prvo mjesto dolazi Rusija sa 91,760.000 u Evropi, (a u Aziji: Kavkazke zemlje sa 6,449.850, u Bokari 2,130.000, u Kivi 700.000, u Forganskoj i Turgajskoj guverniji (u centralnoj Aziji) 5,761.000 u Sibiru, 3,065.200, svega 18,090.050. Ukupno u Europi i Aziji 110,760.050. Njemačka 45,234.061, Francezka 37,892.048, Austro Ugarska 37,883.711, Engleska 35,241.482, Italija 28,761.820, Španija 16,709.565, Belgija 5,955.197, Rumunjska 5,370.000, Švedska 4,603.595, Portugalska 4,575.055. Turska (u Evropi) 4,500.000, Holandija 4,225.065. Švajcarska 2,840.102, Danska 1,969939, Srbija (god. 1883) 1.905.082, Norvežka 1,800.000, Grčka 1,009.447. Bugarska 2,009.017. Istočna Rumelija 815.940.

Bogato nagradjena vjerna služba. Engleski listovi pišu, da je poznati bogataš i vlastnik pivovarah u Dublinu, Edward Cecil Guinnes neobičnim načinom podarovao svoga nadpivara Puzsera, koji je kod njega vjerno služio preko 40 godinah. Guinnes, koji je nedavno pretvorio svoje poduzeće sa ogromnim kapitalom od 6,000.000 funtih sterlin. (preko 60,000.000 for. u zlatu) u dioničarsko družtvo, dao je svomu bivšemu nadpivaru u znak poštovanja i kao dar za vjernost 217.000 funtih sterl. (preko 200.000 for.) Zaista je to rieđka nagrada.

Žena u muškom odjelu. Mlada gospodja Marta Pleske, kći uglednoga posjednika u Danskoj, razsjavila se od muža, pa je služila kao trgovački pomoćnik, obukav se u muško odjelo. Sud je u tom našao povriedu morala pa ju pozvao preda se i kaznio sa 50 marakah globe. Ona se je apelirala proti toj osudi te je i pred viši sud došla u muškom odjelu. Na obranu svoju reče ona, da je i kod kuće svojih roditeljah nosila često muško odjelo, a sada, to čini poglavito stoga, jer je mnogo udobnije i spretnije pri poslu u muškom odjelu. Viši sud nije u tom našao povriedu morala pa ju riešio ohtužbe.

Pošalica. Neka djevojka bijaše zaručena sa jednim vrlo debelim pivarom. Na jednom ostavi pivara te se zaruči s mršavim prof-sorom. Pivar uvriedjen i zaramljen radi nevjere bivše zaručnice, reče njoj srdito: »gospodjice, vi ste zadanu vjeru prekršili«.

Djevojka odgovori na to mirno: »Nisam mogla gospodine drugače učiniti budući mi je liečnik zabranio sve što je tusto«.

Smješice.

Ciganin ukrade konja a žandari opaziv to, skoče za njim.

Videć ciganin, da tu nema šale, skoči na konja te poče naglo tjerati.

Žandari osvjedočiv se, da će njim ciganin pobjeći, počeše za njim vikati: »Stani ciganе!«

Ciganin okrenuv se zavikne progonitelјem: »Stavnite vi gospodo, ta vas nitko negoni.«

Prefrigan dječko. Majka će svomu Juriću, koji je došao iz škole: Ala sam se obradovala kada sam čula, da si sinko prvi u školi; a kakovu sam ćutila žalost, kad mi je g. učitelj javio, da više nisi prvi. Reci mi sinko, zašto nisi prvi kao do sada?

Jurica: »Znaš mamice, to je za to, da se i druge majke raduju a ne samo moja«.

Novon.

Književne viesti.

Pozivo na predplatu. Do koji mjesec izdaće se svezci Zbirke Starigradskih narodnih pjesama. S toga doli podpisani moli štovane rodoljube, a navlaš sugradjane, da ga pripomognu u ovom izdanju. — Knjiga će biti od kakovih 400 strana. Predbrojnike će stati knjiga ne više od 1 for., dočim jednom tiskana vriediti će 1.20. Novci neka se šilju podpisanome. — Imena pako svijuh predbrojnika biti će natiskana u ovoj knjizi.

Dubrovnik, 10. novembra 1886. (Ulica Vara). *Frano Kovačević,* Starogradjanin.

* * *

Izvješće o stanju školstva u Hrvatskoj i Slavoniji sveršetkom školske godine 1884-5. Izdala kr. hrvat-slovan-dalmat. zemaljska vlada, odjel za bogoštovje i nastavu. U Zagrebu. Nakladom kr. hrv. slav. dalm. zem. vlade 1886.

* * *

Veliki sidni koledar, izdala ga tiskara Ign. Granitza i dr. u Zagrebu za god. 1887.

* * *

Vrlo poduzetno hrvatske knjižare u Zagrebu Lavoslava Hartmana (Kugli i Deutsch) te knjižara Mučnjaka i Senftleben izdale su za god. 1887. sliedeće koledare, koje smo na ocjenu primili i koje našim čitateljem preporučamo,

Prva izdala je: Ilustrovani koledar »Zvonimir«, »Zagrebački šoštur« veliki i mali koledar za sid, i koledari za listnicu. »Zvonimiru« priložen je zemljovid političke razdiobe Hrvatske i Slavonije, izradjen prema novomu političkom ustrojstvu, kao i šematizam kraljevine Hrvatske i Slavonije, kra.. vine Dalmacije i Bosne i Hercegovine.

Nakladom druge knjižare izašla su: »Dragoljubac«, »Hrvatski uredovnik«, »Hrvatski rodoslovnik«, sva tri od Gj. Stj. Deželića. Po objemu prvo mjesto medju njimi zauzima »Dragoljubac«, kojemu je priključen »Književni darak«, častojedi iz nekoliko pripoviedakah, pjesamah, poslovicah i poučnih članakah. Uz to ima on šematizam Bosne i Hercegovine, Istre, kraljevine Dalmacije i kraljevinah Hrvatske i Slavonije, kao i sajmovnik koledar za hrvatske brzojave, skrižaljku postepene biljegovine, kamatnik i dr. »Hrvatski rodoslovnik« kao i »Hrvatski uredovnik«, kojemu je također priložen gore spomenuti šematizam, dobro će doći uredom, odvjetnikom, bilježnikom i drugim.

* * *

Poziv na predplatu i Sporazumno s nadležnimi krugovi biti će kod službenoga lista za nadbiskupiju Vrhbosansku od nove godine sliedeće promjene.

Vlastničtvo i nakladu preuzima prvostolni kaptol Vrhbosanski, koji će ga pod dosadanjim uredničtvom izdavati dvapuć (1. i 15.) svakoga mjeseca na čitavu arku u obliku znatno većem od dosadanjega, a pod novim imenom »Vrhbosna — Katoličkoj prosvjeti«.

List će služiti i u buduće za službene objave ordinarijata Vrhbosanskoga, koje će izlaziti u službenom dielu. U nesluženom pako dielu razpravljat će Vrhbosna pitanja iz svakdanjega života crkve katoličke, i priobćivat će radnje, koje zasiecaju u onu struku bogoslovja, *naročito takove, koje mogu poslužiti dušobrižnomu svećenstvu u mučnom njegovom poslovanju.*

Cielu listu biti će tri for. 50 novč. na cielu godinu, a valja ju slati: Upravi »Vrhbosne«. Preč. g. kanoniku Dr. Ivanu Košćaku.

Sarajevo, 8. prosinca 1886.

Za odbor:

Dr. Andrija Jagatić, kanonik Vrhbosanski. **Juraj Pušek,** vrednik.

* * *

Anuška. (Poslelo svez. 1.). Pripovjest od Ivana Turgenjeva. U Varaždinu. Tiskom i nakladom I. B. Stiflera. Cieua 40 novč.

Članovi Bratovšćine hrv. ljudi u Istri.

Vinko Mavrlić, c. k. financir Mošćenice 50 novč., Adolf Justi, učitelj Mošćenice 1 for., Ivan Flamin, pomor. kapet. Opatija 2 for., Antun Jurković, pomor. kapet. Opatija 2 for., Dr. Bachman i prof. Spinčić 11 for., Jakov Lužnik, učitelj Klana 2 for., Franjo Mavrović, stolar Mihotići 1 for., Mate Šepić, učitelj Veprinac 3 for., Vinko Marjanović obć. tajnik 2 for., Anton Pešćon, kliesar Brnani 1 for., Sakupljeno kod večere prigodom obdržavanja glavne skupštine 2 for. 21 novč., Josip Stefan obć. činovnik Kastav 1 for., Josip Stančić, učenik dolav. škole Kastav 30 novč., Alojzij Frlan kovač Pazanići 1 for., Petar Bučar, župnik Mrčajica 20 for., Vinko Vinh, gimnaz. Trst 40 novč., Vilim Gršković, pom. kapet. Volonko 1 for., Franjo Baf, djak iz Pična 40 novč., Josip Ivanić, sveć. sakupio u Bedu 25 for., Niko Kumbatović, kmet Omišalj 30 novč., Niko Turato obć. tajnik Omišalj 80 novč., Niko Albanež, župnik dekan Omišalj 1 for., Niko Jedrlinić ravn. učitelj Omišalj 1 for., Niko Grego, kapelan Omišalj 1 for., Ivan Pavačić mlinodjar Omišalj 1 for., Toma Pavačić, mlinodjar Omišalj 1 for., Ante Turato, učitelj Omišalj 30 novč., Ante Krulj ć, kovač Omišalj 30 novč., Niko Albanež, trgovac Omišalj 30 novč., Niko Kumbatović, mladji Omišalj 30 novč., Juro Lesica, trgovac Omišalj 30 nov., Mate Fabijanić, mornar Omišalj 30 novč., Nko Bafo Nikov Omišalj 30 novč., Mar ja Broshier, učiteljica Omišalj 30 novč., Niko Marčić, kmet Omišalj 1 for., Ante Turato Markijan Omišalj 1 for., Niko Antončić, mornar Omišalj 1 for., Mate Forcetić, stolar Omišalj 30 novč., Jero Turato, mornar Omišalj 30 novč., Ernest Jelušić, učitelj Lipa 1 for., Ivan Makarović, učitelj Jelšane 1 for., Martin Fidel, posjednik Sušak 1 for., Antun Puš, župan Lipa 30 novč., Vinko Šepić, djak Kopar 30 novč., Antun Mohović, djak Kastav 50 novč., Jakov Dmitrić duh. pomoć. Vrbnik 2 for., Antun Dukić-Dizdić pristupio kao utemeljitelj sa svotom od for. 25.

Dopisnica uprave.

Od 10—23 tek. mj. priposlalo nam predplatu: P. n. gg. S. J. Pičan za 15. list. do konca 86. — S. J. Pradubac do konca 86. — S. M. Rieka for. 4. — K. Z. Rieka za dvie god. — Z. J. Pradubac do konca 86. — P. P. Rovinj do 30. junija 87. — L. P. Medulin za 86. — S. G. C. Lošinj do 30. junija 87. — S. I. Porto-Šald do konca 86. — (Vrlo nam je žao). — K. J. Trst za 86. — Dr. B. F. Bistrica za 87. — B. F. Richnow za 87. — B. J. Trst za 87. — M. Lj. Bakav do konca 87. — V. J. Zagreb za 87. — M M Zadar do 31 marča 87. — O. Gj. Zagreb za 87. — D. H. Trst do 30 junija 87. Dr. M. L. for. 20. — V. S. Kopar do 31. marga 87.

Gosp. Z. J. Predubac. Dobit ćete doskora svo. »Otče budi volja tvoja« se je sad tekar dotiskao. — M. M. Zadar. Dobit ćete. Franica Rudeš. Bilbeek, odgovorismo, vam dopisnicom da je sve u redu.

Gosp. M. G. Nuglo. Barem forint i pol.

Lutrijski brojevi

dne 16. decembra.

Trst	65	52	42	7	62
Buda	66	21	65	25	76
Linc	44	6	13	61	74
Innsbruck	58	11	71	26	1

dne 22. decembra.

Prag	51	85	77	9	87
Hermannstadt	37	17	88	61	6

Tršćanska burza

dne 22. decembra.

Austrijska pap. renta	for.	83.50	do for.	83.60
Ugarska	»	93.60	» »	93.75
Iste u zlatu 4%	»	104.15	» »	104.20
Dionice nar. banke	»	878	» »	871
» kredit-banke	»	294.—	» »	295.—
Talijanska renta	»	90.65	» »	90.80
London 10 lirah sterlinah	»	126.—	» »	126.10
Napoleoni	»	9.96	» »	9.96
C. kr. cekini	»	5.89	» »	5.90
Državne marke	»	61.95	» »	61.75
Iste franczsko	»	49.75	» »	50.—
Talijanske lire	»	49.60	» »	49.90

Priposlano.*)

Izvolite gosp. uredniče uvrstiti u Vaš cienjeni list koliko sliedi:

Dne 7. t. m. pošao sam pogledati kao predsjednik cestovnog odbora odielnu cestu kod Lupoglava. Na večer istoga dana sastah se u Lupoglavu sa poreznim eksekutorom g. Mihovilom Visentini iz Buzeta. Čekali smo zajedno vlak, da nas odveze do Počekaja. Razgovarasmo se spočetka prijateljski, ali za jednom i bez ikakvog razloga stade g. Visentini griditi i huliti naš narod uz prekrasne *talijanske rečenice*: »p.... Madonna; p.... Dio; p.... l'ostia itd. itd.« Neka mu služe ovakve bogogrdne psovati na čast! Toliko budi rečeno mimogred nu drugo je, što ne nuka na ovo priposlano. Govoreć o porezih, izjavi se taj činovnik pred menom i jednim svjedokom, kojeg ću do potrebe imenovati na sliedeći način: »*La gente in questo partі non ha la volontà di pagare la sicura perchè i dice, che i venirà sotto un altro governo*« (Narod u ovih stranah neće, da plaća poreze jer govore, da će doći pod drugu vladu.)

Ove rieči čine mi se od tolike važnosti, da je jedan c. kr. činovnik nebi nikako smio zamučati, već odmah prijaviti oblasti, gdje je to i od koga čuo.

Znajuć pako, da toga g. činovnik učiniti neće, poslivljem ovim predpostavljenu mu oblast, da ga izvoli na red pozvati, zašto nije prijavio ljude, koji raznose toli pogibeljne po družtvo i državu govore.

Ako nebi g. Visintini mogao dokazati onoga, što je pred svjedoci izrekao, smiljevam odlučno, da se proti njemu po zakonu postupa.

Vozeći se od Lupoglava to Roča sa gosp. eksekutorom, jednom djevojkom iz Roča, te dvjemi mladići, koji se posliednji sramotno i nepristojno napram djevojci ponašahu, upozorih ove, da nieu sami i da se izvole pristojno vladati, a na to skoči spomenuti g. eksekutor psovkami i pogrdami na mene, da što se tu mene tiče, pak se opet baci na politiku. Medju ostalim doviknemi: »*Non voglio qui disputare con lei, ma vorrei essere in altro luogo*«. Ove rieči neznače drugo, nego da bi g. eksekutor želio biti samnom na samu, pak da bi mi već on pokazao, što i kako misli. Tako se groze jedino ljudi, pogibeljni tudjemu imetku i životu, nu nipošto pošten čovjek, a kamo li c. kr. činovnik.

G. Visintini dodje sliedećeg dana moliti me za oprost, čim je i sam priznao, da me je ljuto uvriedio. Ja sam mu doduše oprostio al nemogu od srdnje, da ne upozorim oblasti, da pripaza na takvog činovnika i da nepreporučim puku, da se ga čuva kao živo vatre.

U Buzetu dne 15. decembra 1886.

Frano Flego.

*) Za članke pod ovim naslovom neodgovara Uredničtvo.

Br. 2855.

Natječaj.

Na temelju odluke občinskoga zastupstva od dne 28. oktobra, razpisuje se ovim natječaj za mjesto liečnika mjestne občine Kastav.

Plaća je 800 forintah (osamsto) godišnjih, i povrh toga paušal za konja u iznosu od for. 200 (dvjesto) godišnjih, uz uvjet, da je liečnik dužan rabiti konje samo u prešnih slučajih i kad bi radi odaljenosti potrebno bilo. Imati će i svoj liečnički ormar.

Obvezatna taksa za pohod bolestnika ustavljena je na for. 1.40.

Molitelji moraju dokazati austrijsko državljanstvo i pravo obavljanja liečničke prakse.

Služba ima se nastupiti u prvoj polovici febrara 1887.

Ostali uvjeti ustanovljuju se posebnim službovnim ugovorom.

Natječaj je otvoren do 9. jenara god. 1887. 3—1

Glavarstvo občine Kastav (u Istri)
9. decembra 1886. **Munić** s. r.

Podružnica u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerosijskog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 2½%
8-dnevni odkaz 3%
30-dnevni odkaz 3½%
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 2½%
3-mjesečni odkaz 3%
6-mjesečni odkaz 3½%

Okružni odjel

u bankah 2½% kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

na Beč, Prag, Poštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rioku, nadalje Zagrab, Arad, Grac, Hermanstadt, Innskruck, Cielovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devizah, efektah, takodjer unovčenje kupónah uz ½% provizije.

Predujam

na varranto, uvjeti na sporazumljenja na otvor kredita u Londonu ili Parizu ½% provizije za 3 mjeseca.

Na e okto, 5% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povoću iznose glasenu posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1888. 52—21

LA FILIALE della BANCA UNION

TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbonando l'interesse annuo:
per Banconote
3½ % con preavviso di 5 giorni
3½ „ „ „ 12 „
3¾ „ a sei mesi fisso
per Napoleoni
2½ % con preavviso di 20 giorni
3 „ „ „ 40 „
3¼ „ „ „ 3 mesi
3½ „ „ „ 6 „

Per le lettere di Versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partire dal giorno 16. 28. aprile, 3. 23. maggio, 13. luglio e 13. ottobre a seconda del preavviso.
Trieste 15 Aprile 1886.
Warrants.

b) **BANCO GIRO**
abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conforma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggio per tutti i versamenti fatti a qualunque ora d'ufficio *la sera del medesimo giorno.*

Assume pel proprio correntisti *l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, ritascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro la facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d'ogni spesa per essi.**

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' incasso *d'assegni, cambiali e coupons*, verso ½% di provvigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualunque specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Waranta. 2—2—2

Br. 950.

Natječaj.

Uslied zaključka občinskog zastupstva od 13. tek. mjes. razpisuje se ovim natječaj na službu jednoga mjestnog redara u Baški sa for. 300 godišnje plaće, koju će dotičnik na mjesečne obroke iz občinske blagajne poplatno vući.

Prošnje obložene dokaznicami sposobnosti i neporočnosti neka se do 20. siečujna 1887. podpisanomu podnesu.

Od občinskoga glavarstva
u Baški 19. prosinca 1886.
Načelnik
Juraj Čubranić. 1—3

Stante i čitajte!

Rad promakle simske sezone drodavat će se na skladištu još so nalazećih **1250** komadah novo izumljenih, topilih, trajnih pristalih

Stefanie-kaputah

na 2 reda pucetah, po komad

samo for. 1.60

Nemna ništa boljega, trajnijega, jeftinijega i naraučnijega od ovih novo izumljenih praktičnih Stefanie-haljetakah za gospodje i djevojke, kojih ima u zalihi svakovrstne boje, to ih ug'ednici pohvališe kao izvrstno 1. što prilegaju svakidjemu tielu, 2. što uzdržuju jednoličnu toplinu tiela, 3. što se njimi prikladnije gornje odielo i 4. radi jeftinoća, trajnosti i ukusna kroja. — Tko ima Stefanie-haljetak — zaštićen je proti studeni — nuda pokaliti troškove što ga je dukan učinili za uzdržanje zdravlja.

Fin haljetak III hlače samo for. 1·00.
Za gospodu vrlo jeftino, fino i jako
topli haljetak III hlače samo f. 1·70 po komad

Kod naručivanja neka se samo naznači veličina osobe. — Prodaje i razpošilja uz poštarsko pouzeće jedino razpošiljalište

RABINOVICZ
Wien, III., Hintere Zollamtstrasse Nr. 0.

ŽELODČNE BOLEZNI
je mogoče *HITRO* in *POSVEMA* ozdraviti
po
JERUZALEMSKEM BALZAMU
odlini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, vač ni tako lahko, posebno dandanes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke.

Vošina raznih kapljic, žeatočtov itd., katero se oblinate kakor pravi čudeži priporočajo, nima pič druzega, nego škodilna zmes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vajet svoje pripravo sestave, odločno oživljajoče in želodčno življenje krepčalno moči pravico prednosti nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom veče praševanje po njemu. Ta balzam bogat na dobljočih snovih klinčko robarbare, katera koreninka je poznana zarad njenega ugodnega vpliva na **prebavljenje** ni **čiščenje**, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja, zato pa ga vsi strokovnjaki in svedenci priporočujejo proti nejačnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnim trpljenju, zlatenci in vsaki bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 14—48

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI
G. B. PONTONI
v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marku Racasini* i *G. B. Rosis*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmelner, v Kormina v lekarni A. Franzoni, v Tomlinu v lekarni E. Pallaca.

Nova trgovina
„Alla Fortuna“
ima (24—19)
velik izbor postolah

i to sve domaća radnja, ništa prostoga, zajamčeno i uz najjeftinije cienе. Naručbe uz mjeru kao i popravci izvršuju se odmah i jeftino.

Postoli za muškarce for. 4.50—6.50, za žensku for. 3.50—5, za djecu uz sve cjene.

J. Barta Trst
Via Nuova, naproti ljekarni Zanetti.

Žrebanje uže o Božiću

Kincsem srečke po 1 fr. 11 sreček le 10 f.

Glavna dobitka gotovine
for. 50.000 a. v.

18

10.000 f., 5000 f. po odbitku 20% | 4788 dobit.

Kincsem-srecke se dobé po
Lotterie-Bureau ogerskega Jockey-kluba: Budapest, Waitznerg 0

Lekarna

Trnkóczy,

zraven rotovža

v Ljubljani

na

velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljša in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prijeli pismenih zahval o naših izborno skušenih domačih zdravilih. Lekarne Trnkóczy-jevih firm so: Na Dunaji dve in ena kemična tovarna v Gradci (na Štajerskem) ena pa v **Ljubljani**. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila v prvo pošto dobi, da naslov tako le napravi: Lekarna **Trnkóczy** poleg rotovža v **Ljubljani.**

Marijaceljske kapljice

za **želodec**, katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrstno vspeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo sopor **mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, kolike, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zopor zlatoželo.** Steklenica velja 20 kr., 1 tucat 3 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

Svarilo! Opozarjamo, da se tisti, ponešto MARIJACELJSKE kapljice dobivajo samo v zavni TRNKOCZY-ja, zraven rotovžana velikem trgu v Ljubljani.

Cvet proti trganju

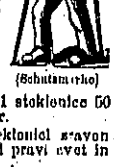

(Gicht), je odločno najboljše zdravilo zoper protin, ter revmatizem, trganje po udih bolečine v križu ledjih, oteklino, otrpnenje udu in kito itd., malo časa če se rabi, pa mino popolnem trganje, kar dokazuje obilne zahvat. Zahtevajmo se samo **cvet zoper trganje** po dr. Maliću z zraven sloječim znamenjem. 1 steklenica 50 kr., tucat 4 gld. 50 kr.

(Schutzmarke)

Ono ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej vrnite.

Planinski zeliščni sirup kranjski.

za **odrasle** in **otroke**, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratobol, jetiko, prsne in pljučne bolečine: 1 steklenica **50** kr., 1 tucat **5** gl. Samo ta sirup za **50** kr. je pravi.

Kričistilne krogljice,

ne smele bi se v nijednem gospodinjstvu pregrešati in so se uže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavo bolu, otrpnjenih udih, skaženem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah á 21 kr.; jeden za zavoj s 3 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

ZDRAVILA ZA ŽIVINE.

Štupa za živino. Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prašičev. Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezravk, vseh natolstjivih kožnih boleznij, kašlja, pljučnih in vratnih boleznij, ter odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje konje debele, okrogle i iskrene.

Krave do 6 mnogo dobrega mleka.

Zamotek z rabilnim navodom vred velja 1·50 kr., 5 zamotkov **samo 5** gl.

Cvet za konje. Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, otekanji kolen, kopitnih bolezni, otrpnenji v boku, križu itd. otekanji nog, mehurjih na nogah, kvitanji tik stoječi sedla, opravo sumi itd., a kratka pri vseh vnanjih boleznih za kinom. Steklenica z rabilnim navodom vred stane 1 gld., 2 steki. z rabilnim navodom vred **samo 4 gld.**

Vsa ta našteta zdravila se samo pravá dobijo

v ljekarni TRNKOCZY-ja v Ljubljani

zraven rotovža

in vsak dan s pošto razpošiljajo. (6)

Što ne konvenira uzme se natrag bez prigovora i povrati se novac.

Istina vriedi najviše.

Dok imademo na skladištu dajemo danas samo

za for. 1.50

po komadu, veliko, debele, široke neraztvorive

KONJSKE GUNJEVE

sa bojadisanimi prugami, 190 Cm. dugačke, 130 Cm. široke, vrlo debele, u istinu neraztvorive.

for. 1.75

žuto-dlakave gunjeve za kočije,

sa 6 raznobojnih prugah, posve veliko, 95 Cm. dugačke, 130 Cm. široke po for. 2.80, a 195 Cm. dugačke, 55 Cm. široke, vrlo fine for. 3 komad. Za vlastnike kočijah preporuča se osobito:

Waarenhaus „ZUR MONARCHIE“ Wien,
III., Hintere Zollamtsstrasse 9.

NB. Upozorujemo, da se točno pazi na naslov jer su svi sličui oglasi padielani.

4—4

Što ne konvenira, uzme se natrag bez prigovora i povrati se novac.

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.**

Tiskom **V. Dolenca.**

Broj 52. U Trstu 30. decembra 1886. Godina XVII

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom zrasta malo stvari, a nesloga sve pokvari" Nar. Pos.

— Uredničtvo i odpravničtvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč. za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbo sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA." Izlazi svakog četvrtka na cielom arku. Novci i pisma šalju se na uredničtvo ili odpravničtvo. Nobilitjegovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 6.50 i 3 spol godine. Izvan carov ine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Poziv na predplatu.

Ističe eto i sedamnajsta godina, što šaljemo naš list na krilo miloj nam roda. Predvratismo uvala Bogu osamnajstoj godini. Pozivljuć narod na novu predplatu, čvrsto se nadamo, da će nam ostati vjerni svi stari pomoćnici i predplatnici i da će se k ovim pridružiti i oni, koji to do sada nisu mogli ili htjeli.

Predplata s poštarinom za cielu godinu stoji za Imućnije fr. 5. a za seljake fr. 2. **Za pol godine polovicu. Izvan carevine za poštarinu više. Novce ne treba šiljati u započaćenom listu, jer je predrago, nego poštarskom naputnicom** (Vaglia postale).

Budući da nam se šalje više putah novce u razne svrhe, molimo svakoga, da uvjek točno naznači, što je za predplatu, što za što drugo

I ovom zgodom molimo naše dušnike, da već jednom zadovolje svojoj dužnosti, jer nije liepo ni pravedno list primati ne plaćati ga.

Preporučamo napokon svim rodoljubom, da nam dopisuju iz svojih krajevah po istini svo, što misle da može narodu koristiti.

Uprava „Naše Sloge".

PODLISTAK.

Predigra k saborskim sjednicam.

Bio je blagdan neokrnjena začetja B. D. M. U jutro, obaviv svoju kršćansku dužnost, obavljao sam svoje zvaničue poslove. Poobjedvav naglo, jedva sam se mogao spremiti na put u sjelo sabora, u Poreč, kamo su i mene pozvali kao zastupnika naroda. Skoro poslije četvrte ure ja sam već putovao. U Trstu, kamo je valjalo doći, da se uzmogne jutro dan putovati u Poreč, našao sam druga, sumišljenika, koji je odputovao iz svoga sjela po prilici kad i ja. Našli smo i nekoliko drugih prijateljah i prošli smo liepo par urieah zajedno. Nešto okasno išli smo počivati, a vratar gostione, neusmiljen, zvao nas je već o petoj u jutro. Hoćeš, nećeš, ustali smo, veće naneni nego bdeći. Blagoslov s neba počeo nas je kropiti već onda i pratio nas je cieli dan sve veći; kišica je kišila i postajala je sve većom, s kišice kiša, a bome kadgod i kišina, praćena još k tomu s vjetrom.

Došli smo s prilnjagom na parobrodić istrijanskoga plovnoga družtva »Adrij ja«. Upoznali dvojicu saborskih drugovah. Nije dugo potrajalo vrieme, prestrašili smo se opaziv, da je čovjek opao sa svim što je imao na vrh gibljivoga mostića, spnjajućega obalu na parobrodićem i jako strma zaradi velike plime. Prestrašio se je i on, stalno jače nego mi, ai ujedno i prije neg se je dignuo, uzkliknuo »manco mal, peteva esser pezo« (nije tako zlo, moglo je biti gore). Kako se je podranuo, mogao je pasti u more i on i što je nosio, ili mogao se je ozlioditi. Ni jedno ni drugo ni tretje. On živ i zdrav. Skoro smo čuli glasove: »ajuto, ajuto«. Svi et, što je bio pred našim parobrodićem hiežno je pred parobrodić drugoga plovitbenoga družtva za zapadnu obalu Istre »Aldus«. Vratio se pripovjedajuć, da je čovjek pao u more, al da su ga odmah sretno izvukli. Hvala Bogu, i ta je sretno prošla.

Bilo je još tamno kad smo se ukrcali, i plovili smo u tmini dobre pol ure. Izašli smo iz luke, prošli smo Miljeku dragu, vidili Lazaret, prošli smo i naprama Kopru i naprama Izuli, al vidili jih nismo. Nije već noć bila, već jih je zastirala magluština. Piran smo zagledali jedva kad mu bijasmo pod ogromnimi zidinami. I u lučicu smo mu išli, i pristali mu kod kliuča, al se nitko neukrca. Možda su štogod slutili ili možda i znali po budi kojih pismih.

More se je nešto komešalo, al ne znatno. Ja sam pitao: kako će bit niže. Odgovorilo mi se je: moglo bi bit gore i bolje. Znao sam što i prije, premda nit nisam toga zapitao Bog zna s česa. Onako, da se nešto reče i čuje.

»Adrijana« plovi dalje, naproti piranskoj dragi, stiže skrajnu zapadnu istarsku točku, sandrijski rt sa visokim svetionikom. Hoće i dalje, al su njoj sile proslabe. Kuhao je južina. U magluštini vidjelo se ave veće »janjce«, pjenuće se valove ne veličine janjeće već volove i veće. Sve što dalje, sve je to gore. Valovi se valjaju sve ogromniji. Sad digne jedan »Adrijanu« visoko, da ju pak spusti nizko, sad njoj je prvi kraj nizko drugi visoko, sad onaj visoko ovaj nizko; u hip ju krene na desni bok, da ju pak svrne na lievi: u sve moguće položaje ju stavlja, kreće s njom kao s drvcem, i polije ju kadkad, a pollevak prouzrokuje još veće mieanje na njoj. Ljudi drže se obima rukama zaklanjaju se pred pollevkom. Inače si je već svak našao mjestance kakvo je mogao i kako mu je prijalo. Jedni su doli, drugi na vratih dolnjih prostorijah: nebi se rado izmoćit a drag njim je čist zrak. Treći se radjo i može samo da imadu zraka. Na široko stojeć, drže se za kakav konop ili željezni prut i gibiju se s Adrijanom u svih smjerovih. Sjede na kakvih stubicah, na daskah, na tlih. Malo se koji gibije sa svog mjesta. Svaki je nekako ukošen na svojem mjestu. Bljedilo više manje opaža se na svih licih. Zgovorniji brknu koji komu, da nekako utješi onoga, komu reku a još više sami sebe. Mučalijivi šute posve, i divije se nasmiehuju prvim ili se drže kao da ništa ni čuli nisu. I zlo je mnogim, žeiudac njim miješa i nemože svega držat. Drugi se brane, da toga ne bude s crnom kavom, rakijom i limunom. Samo ljudi parobroda hode ovamo i onamo bez velike poteškoće, oni i jedu i piju slastno kao i obično. Nego i oni priznaju, da je zlo. Vele da nećemo taknut toga i toga mjesta, da neznaju kako će u tom, da neznaju će li će nit u Poreč. I dočim je kapetan oblazio putnike, da čuje njihovo mnienje, prišaptnu mi jedan mornar, da ćemo okrenut; da ćemo natrag, jer se napried nemože. Pogledah natrag i jedva tad se osjetih. Vidjeh, da se poslije ure napreznanja nismo makli nit morsku miju dalje od svetionika, i to valjda prvi četvrt ure, gdje bijaše more još manje uzburkano, dočim smo se druga tri četvrta sata makli jedva za koj metar. Saslušav kapetan mnienje razuih putnikah, podje na svoje prestolje. Dade zapovjed kormilaru. Drugim, da dignu jedra. »Adrijana« poče se lagano obrnjati, e mi na njoj smo pohožno gledali, hoće li sretno proći taj okretaj. Sad smo zbilja bili nešto prestrašeni. Kad se je okrenula i počela ploviti tako, da njoj je vjetar puhao u krmu, odahnuli smo. Poglbelji već nebijaše. Nego još jednu muku imali smo pretrpiti. Kod svetionika projurila je uz nas »Aldus«. Kapetan, momčad, putnici davali su njoj znakove, da okrene, da se nemože napried, al na »Aldu« neće da za to mare. Naš kapetan čini sustavili svoj parobrodić, gleda »Aldu« i čini mu se, da bi

Na mlado ljeto!

Navadja je dobrih gospodarah, da se pod konac godine obazru na svoje poslovanje, da pregledaju koliko su primili i potrošili, koliko su prištedili i razsipali.

Tako čovjek priznaje nekim načinom sam sebi što je učinio pravo, a kori sam sebe za ono, što je učinio krivo, ter nastoji početkom novo godine otresti se zla a napredovati u dobru.

Ako težak, ako zanatnik, ako siromah, ako bogataš tako imaju završiti staru a nastupiti novu godinu, tim veća je naša dužnost, da se obazremo na cielu godinu, koja ovo prominjuje, da vidimo gdje smo se ponesli dobro a gdje smo pogrešili, pak da prema tomu odlučimo koracati napred Božjom pomoću u novoj godini 1887.

Oni, kojim je posao podučavati puk, da dodje pametnom porabom svojih moći do onoga, što drži najpotrebnijim za svoj napredak, onim volimo ljudom imaju biti na misli sve strane života narodnoga.

Uzmimo najprije stranu tjelesnu, pak da vidimo, kako je bilo u prošloj godini?

Bilo je tako, da je dosta puka postradalo od kolere, koje Bog nedaj više u naše krajeve; ali u nesreći bili smo dosta srećni, da se ta kuga nije razširila koliko druguda.

Nego ima krajevah po Istri, koji su u vječnoj pogibelji od pošasti, od kužnih bolesti, od groznicah. Mnogo je tomu krivo što noimaju dobre hrane, kadgod ni pitke vode, mnogo putih ni cestah, koje povećuju promet, te se laglje proživo.

Naša briga i briga naših zastupnikah na saboru bila je uvjek a ovo godine osobito ta, da se upozore oblasti na potrebe, koje puk tare u raznih krajevih Istre i da se puku, osobito kmetskomu staležu pomogne gdjegod je mogućo. Moćni glas naše stranke čuo se je i u tom, da se narod uništuje težkim načinom utjerivanja nekojih dućani, kao na primjer desetino u zapadnoj Istri, a da se provoštre vrše zakoni i naredbe u poslovih šumskih u istočnoj Istri.

Tim putom, ako Bog da, poći će naš list i svi naši rodoljubi napred u nastajućoj novoj godini i sve dotle, dok se na svih stranah neizpune sve opravdane želje puka.

Ako ogledamo dušovni život našega po Istri puka, veseli smo od srca.

Oni potištoni kmetovi, oni osiromašeni robovi latinske vlastele, osobito na zapadnom kraju Istre, liepo se probudjuju.

Duša naroda hrvatskoga kao da od smrti uskrsniva na nov život; al to nije bila smrt, to je bio sanak, u koj nas je bilo uljuljalo tudjinstvo, u nadi, da se nećemo više probuditi.

Sinovi onih ljutih lavah, koji su negda s Turčinom vojevali po Dalmaciji i Hercegovini i koji su se najkasnije solili u Istru, kad već nisu mogli obraniti starinskoga ognjišta, danas počeše opeta novi život živiti! Evala jim!

Ove godine vidjesmo divno čudo, gdje je Pazinske občina svrgla posvo tudjinstvo sa sebe i na prsa svoja udarila starinski pečat narodno hrvatske občine.

Vidjesmo krasnih narodnih pobjedah na naših otocih, na slavnih ostanoih nekdanje slave naših neumrlih Frankopanah.

Vidjesmo ljepotu kako se je Kanfanarščina borila u isto ime; ako za ovaj put i nije pobjedila. Vidjesmo kako se u najbližnjoj blizini Poroča-Meke latinske — naš puk otresa od tudjinstva i slobodi se malo po malo od podložničtva tudjinca, a to sve zato, jer mu je prosvitala zora velikoga dana, u kom će spoznati svo svoje sile i njimi raditi za se i za svoju sreću!

Danas već svi naši protivnici spoznavaju, da je budućnost naša. Danas noima Talijano, kako ga je bilo pred malo godinah, koj bi tvrdio, da je ciela Istra pod sjenom zvonika svetog Marka od Mletakah.

Nu, braćo draga, mnogo nam toga još treba, i pobjeda će bit naša podpuna samo onda, ako sve sile naše složno budu pošle sve k jednomu cilju.

U to ime preporučamo: štednju, umjerenost, požrtvovnost junačko srce, uztrajnost svim i svakomu.

Štednju, jer tko je dužan, taj je sužanj!

Umjerenost, jer bez pravo mjero neima sreće u ničem;

Požrtvovnost, jer bez žrtve neima nam spasa;

Junačko srce, kukavica neima svoga gnjezda;

Uztrajnost, jer tko nije vredan potrpiti, nemože do ničega doći.

Ono što mukom pridobijemo, ono ćemo tvrdo čuvati.

Naši su protivnici moćni. Nas pljuskaju svagdje, jer mi smo još kao dieto, koje su jača djeca na tla hitila, pak mu ne daju, da se digne, nego ga jedan spodmakne od ovuda, drugi od onuda. Ali ako se to dieto ipak digne, onda ga drugi već drže za sobi ravna, i nadiraju toliko u njega, jer ga se boje.

Napred, složno i neprestano, pak ćemo dostignuti našu sreću. I u to ime neka pomognе Bog i mlado ljeto 1887.

Istarski sabor.

(VI. sjednica dne 18. decembra 1886.)

Predsjednik i zastupnik vlade, koji prije i 23 zastupnika.

Priobdiv g. presjednik, da je vlada predložila zakonsku osnovu glede poljskih čuvarah i da je namjestništvo priobćilo odluku ministarstva, kojom se sabore poziva, da dim prije razprave proračun za god. 1887. prešlo se je na dnevni red.

Prva točka istoga je proračun desetinskoga odkupa ili ozonera za god. 1887., o kojem izvješćuje g. Dr. Campitelli.

Predsjednik otvara generalnu razpravu. Ustavšemu g. Dru. Lagliji i još nepregovorivšemu niti riečI, pripomenu g. predsjednik, da je sad generalna razprava i nek se neupušta u pojedinkosti.

Dr. Laginja počimlje hrvatski pak nastavlja talijanski. Prosuđuje taj proračun sa gledišta gospodarskoga, pravnoga i političkoga. Dug zasebnikah, da iznaša preko 500.000, to jest više nog ondu, kad se je sklopila pogodba sa c. kr. vladom; prem se je toga mnogo iztjoralo, na gorjem se je nego li se bijaše. Dug u pojedinih obćinah je tolik, da neće bit moguće nikad iztjerati ga. Ako se silu upotrebi, da se to iztjera, tad će se počinjati najljudskih činovah. Veli da je ozoner nastao od desetinah a to da su se plaćalo kad je zemlja rodila; and ako je šta ako nije, seljak se ulil, da dade a poznato je kako bijaše slabih ljetinah od 1850. naprod. Od mnogih se zahtjeva i ono što u istini nije dužan. Mnogi su kupili zemljišta nit neznajuć, da su obterećeni kakvimi dugovi. — Sadanjo izborno razdobje da je prelazno, u kojem bi valjalo doći do nagodbe, do mira. Ako se do toga nedođe, seljaci će učiniti s istro austrijsku Iraku. Govori o troškovih obvezo dotičnih dugovah, o načinu utjerivanja. Svuda da se jednako nepostupa. Da bi se često moralo podvojiti, da li se je u Austriji. U obćini kanfanarskoj, osobito u onih selih, koja su kod zadnjih izborah glasovala za hrvatsku stranku, postupa se najgore. Bit će slučajno, al tako je (Na strani zastupnikah većine više se: kako spadaju ovamo izbori i još štogod) Pojedinci dobili su po 17 opomenah; za svaki moral su platiti po 5 novč., što čini ukupno 85 novčićah, više nego li može siromah seljak zaslužiti u jedan dan. Na silu su vrata otvarala, zuvali postoli s noguh, lancune vukli ispod bolestnih ženah, osobito pak orudje. Rad svega toga i silnoga (Mi ćemo nastojati, da tiskamo taj govor g. Dra. Laginje od riečI do riečI) stavlja on sliedeće predloge:

I. Sl. zemaljski odbor se poziv!je, da poravna obveze zaklade zemljištnoga odkupa za god. 1887. s ostatkom blagajne pokrajinske zaklade.

II. Poziva se zemaljski odbor, da uznastoji kod cesarske vlade, da riešI čim prije saborsku odluku 3. decembra 1883., i da štoI obustaviti bezodvlačno sva tjeranja (eksekucije) za zakladu desetinskoga odkupa u Istri.

III. Ako odnosne razprave sa cesarskom vladom sretno neuspiju, nalaže se zemaljskomu odboru, da pripravi već za buduće zasjedanje zakonsku osnovu, po kojoj bi pokrajina uzela na se desetinsko dugovo zasebnikah, a onda zahtjevala povratak samo glavnicah u dugoj poredici godinah.

IV. Preko proračuna zaklade desetinskoga odkupa za godinu 1887. prelazi pokrajinak sabor na dnevni red.

Iza toga dobije riečI najprvi zastupnik cesarske vlade (vrativši se taj dan iz Trsta), i reče, da je već po drugi put poštovani Laginja govorio tako kao da bi dvojio, da li smo u Austriji; prije nekoliko danah da je govorio proti kapetanu na Volosku ili nekom tamošnjem činovniku; danas je iznosao drugu stvar. Da, mi jesmo u Austriji. Ako nije ljudom što pravo, mogu se pritužiti, utok učiniti i slično. Oni seljaci iz Kanfanarščine, što su došli u Poreč, mogli su ići u Rovinj, u Pulj, k sudu, k porezbnomu uredu, k katarskomu glavarstvu, mjesto što su išli činiti mnogo dulji put do Poreča. Da, mi smo u Austriji, gdje vladaju ustavni zakoni, koji se mogu i promjeniti. Ilieći pošt. Laginje nemaju znamenovanja. (Odobravanje na većini).

G. *Dr. Gambini* ustaje u ime zemaljskoga odbora i veli, da ga pošt. Laginja ima za ozonerom. Već treću godinu da govori o njem rječitošću i odlučnošću vriednom bolje stvari. To da je slaboća, a on neće njoj prigovarati jer jih i on ima. Nego to je već dosadno, opetovati uvjek iste stvari. On misli, da se već zemaljski odbor neće svraćati na to, pa govorio pošt. Laginja koliko mu drago. Prelazi iza toga na povjest zemljištnoga odkupa. Stvar da se je uzela u ruke u godini saojah i vel kih načelnih, 1848.; sudjelovali su onaj veliki duh Sudešića, naš prosvjetli predsjednik Vidulich, naš historik Defranceschi i drugi. Uredilo se je stvar zakoni 1850. 1850. 1851. Do godine 1874. išlo je slo. Ali nije krivnja ni odbora, nego onih, koji su imali dužnost tjerati i ostanke desetine kao što su tjerali za svom strogošću javno porezo. Godine 1874. sklopila se je na predlog ministarstva i po volji parlamenta dotična pogodba, primila ga ovoga sabora i potvrdila od Vladara. Od godine 1881. stvar se je jako pobojšala, a hvala ide pokrajinskoj upravi, osobito računovodstvenom uredu, kojemu je na čelu preclanjeni činovnik Susse. Utjeralo se je mnogo. Iza toga, hoće govornik, da pobije razlaganja Dra. Laginje i njegovih predlogah. Lani da je htjeo, da si teret naprte pojedini kotari, ljetos hoće, da to učini cela pokrajina. Talijani da u tom obziru gorje stoje nego Slavi. Zaključuje s nadom, da će Dr. Laginja uztegnuti svoje predloge, sudeć po njegovom dobrotijivom posmjehu, ako njegov meflstofelski pogled nekuže protivno.

G. *Dr. Laginja* veli, da je znao, što je predgovornik povjestnoga o ozoneru navadjao, i da ga u obće sa svojim razlaganjem nije zavjedočio, te da ostaje kod svojih predlogah. Neka su njegovi predlozi ljetos obširnijega zamašaja nego li lani. Buduće godine bi mogli bit još obširniji. Neće mirovat dok se stvar neriješi. Zato mu je, da se njegove riečI vade iz cielega govora pak takove prosuđuju. To mu se nečini lealno. — Ako je dozvoljeno odgovorit će i vladinu zastupniku. On ne dvoji da je u Austriji. Govorničkim načinom metnuo je to u dvojbu. Zna da jesmo, al sudeć neke činove, da bi se o tom često podvojiti moralo. Glede pritužbah i utokah p ipominje, da je kod nas u običaju, da se isti pripošilju na izvještaj onim, proti kojim se pritužuje ili proti kojim se utoke čini.

G. *Dr. Gambini* veli, da nije pripovjedao g. Luginji povjesti ozonera nego onim članovom sabora, koji je poznaju. Žesti se na Laginju što mu je predbacio neiskrenost. On će imat slaboća, al on, Gambini, Italijan, kao i svi drugi Italijani, nije nelealan. Kad nebi bili lealni, oni bi prihvatili što je predlagao Dr. Laginja na korist Italijanah a na štetu Slavah. Al Italijani, koji su gostoljubivo primili Slave u vrieme bonočanskoga naseljivanja, koji su jih bratski primili i njimi dielili zlo i dobro (!), ti Italijani, koji se svaki čas nepravedno objedjuju, hoće i sad dielit nevolju ozonera, znajuć, da će doći dan kad će i Slavi odobravat njihov patriotizam u odnošajih raznih pasminah što žive na ovom komadu zemlje, na ovom nesretnom poluotoku, obljevnnom s jedne strane gnjevnimi olujami Kvarnera a drugo velikodušnimi valovi Adriatika — patriotizam, koj nije nit slavaki nit Italijanski već istrijanski (Dobro i sa strane zastupnikah većine, pljesak na galeriji. — Predsjednik opominje galeriju nek nedaje nikakvih znakovah jer će ju imade dati ispraznit!).

Izvjestitelj g. Dr. Campitelli veli, da je predgovornik dovoljno pobio Dra. Laginju; govori o pravici i nepravici. Zemaljski odbor da nije učinio zakona. Glede utjerivanja spominje, da se je moralo doći do prisilnih srodstavah kad se inače nije moglo ništa utjerati.

Kod podrobne razprave pita g. Dr. Laginja neka razjasni jenju, a g. Dr. Amoroso mu nagna drugačiju odgovoriti nego, da nevalja mješati rasno stvari.

Kod rubrike »pokrilje« uze riečI pošt. Spinčić te metnu sliedeće predloge:

»Poziva se slavni zemaljski odbor, da dade razdielit po mogućnosti i bez utiecaja obveganih, dug desetinskoga odkupa, i izvršiti dotično katastralno i zemljištno upiso na ime pojedinih sudužnikah samo na njihove svote; ako to nije moguće, posredovati kod svih o. kr. porezbnih uredah, da dužnike upozore na to, da mogu pristiti za razdielienje, te na dalje, da nezahtjevaju od njih više nego li mogu dati.«

Predlagatelj podkripio je svoj predlog što hrvatskim što talijanskim jezikom po prilici ovako:

Moj predlog ide na to, da se narodu bezodvlačno i hitno pomogne. Pristežnja pokrajinske zaklade, da je za skrajne potrebe, al ja neznam kad će bit veće potrebe nego li je sada kod mnogih. To se vidi kod samoga utjerivanja desetinskoga odkupa. Ljudi nit neznadu, da imadu pravo prositi za razdielienje; traži se od njih velike svote, oni se prestraše, zdvajaju, neznadu što njim je činiti. Meni je samu poznato takovih slučajevah. Dušao je župan sela iz okolice koparske, imajuć silu poziva za uplatu desetinskoga odkupa, u Kopar, pošto je već i drugud bio. Ja sam nebih mu bio znano pravo savjetovati. Srećom sam sasto kotarskoga glavara, i on mi je rekao, da ljudi nisu toliko dužni, da se od pojedinih solidarno zahtjeva što spada na mnoge, da se može učinit! zolbenice za razdielienje. Takovih slučajevah može bit i drugud. Moj drug Laginja pripovjedao je, kako se kod utjerivanja postupa: i lancune i postole i orudje se ljudem uzimlje. Zahtjeva se od njih što nemogu dati. A već Kasiodor, ministar gotskoga kralja u VI. stoljetju, rekao je, da samo uze izazimlje onaj, koj zahtjeva što se nemože dati.

G. *Dr. Gambini* odvraća, da je sam g. predlagatelj dvojio oh uspjehu svoga predloga kad je umatnuo riečI »po mogućnosti«; i da mu on veli, da je nemoguće izvesti prvi dio njegova predloga. Glede drugoga dielа, da je zemaljski odbor već učinilo svoju i da će to ponoviti.

Predsjednik kao da je usmetnji, kako da dade o tom glasovati. Predlagatelj ustade i reče, ako je u istini nemoguće provesti prvi dio predloga, onda bar nek se poprimi drugi.

Taj bi poprimljen, i to je sve glede ozonera, jer predlozi Dra. Laginje su propali. Samo trojica naših zastupnikah (Jenko, Laginja i Spinčić) glasovali su za nje.

Na to se je razpravilo pred'og g. *Dra. Laginje* radi gradnje ceste Kiana Paka. G. Dr. Amoroso obećao je u ime zemaljskoga odbora podpore, al koliko će se dati, to nemože još sada reći.

Na sveti se sjednice izabiralo se je prisjednika zemaljskoga odbora i dvojicu zamjenikah. Prisutna bila su 23 zastupnika. O tilo se je 19 glasovah, dočim su naši zastupnici, gori spomenuti, odali niele listiće. Prisjednikom bio je izabran sa strane cielega sabora sa 17 glasovah g. *Dr. Gambini* 1. je dobio g. Dr. Venier i g. Dr. Campitelli. — Gambini se zahvaljuje na počasti uvjeravajuć sabor, da će nastojati, da opravda povjerenje, koje je unj metnuo sabor.

Kod izbora zamjenikah prisjednika zemaljskoga odbora od strane cielega sabora, glasovalo je 18 članovah, od kojih je dobio g. Dr. Venier 17., kod izbora zamjenika prisjednika od strane veleposjeda, glasovali su gg. Bocich, Defranceschi, Fragiacomo, Lius i Scampicchio. — Dr. Lius dobio je 4 glasa, Dr. Venier 1.

Pogled po svietu.

U Trstu dne 29. decembra 1886.

Božićni blagdani prodjoše nedonosavši nikakove znamenite novosti niti u nutarnjoj niti u vanjskoj politici.

Najvažniji politički događaj prošlog čedna jest izstup njemačkih zastupnikah iz češkoga sabora. Niemci su naime predlagali, da se kraljevina Češka razdieli u jezikovnom pitanju na jezikovne kotare. Predlog taj bijaše zabačen a usljed toga izstupiše Niemci iz sabora. Povodom tim pišu Češki listovi, da ako su ustavovjerci i nečinili, što bi onim, koji stvari nepoznaju, moglo biti dokazom, da im se čini nepravda, nesmije narod češki popustiti u svojemu nastojanju, da stečе svoja prava. Kada se opozicije uz svu popustljivost i sve miroljubje tuži, da joj se čini nepravda, onda to mora biti dokazom, da se ta stranka nebi umirila ni izmirila ni onda, kada bi se Česi odrekli svih svojih pravah. Branimo svoje svetо pravo ponosno i odlučno, kao što Niemci odrješito neće, da ostave svoju hegemoniju. Gdje će napokon biti pobjeda, nemože biti dvojbeno. U djelovanju javnom i parlamentarnom nesmije se nikada zaboravljati, da živi u zemlji i narod njemački, kojemu pripada jednako pravo. Niemci idu doduše za svojimi vodjami, ali nose i nositi će s Česi ipak velike državne i zemaljske terete. Dužnost je dakle raditi o materijalnom i duševnom napredku domovine, da to bude na korist i navedenim njemačkim državljanom.

---

morao za njom. Sramota bi sanj bila, da ide napried drugi parobrodić, i to suparničkoga društva, a on da ne ide. I bio je nakan opet okrenuti. Al su tad skočili putnici, koji liepim načinom, koji grdim. Kapetan u svojem kapetanskom ponosu, odbija posliednje prezirnim pogledom, al se konačno odluči, da učini po volji prvim. Neki su htjeli u Trst zajedno, drugi bar do Pirana. O prvom neće nit čuti, al drugim zadovolji. Povede nas do Pirana, približi se kliučiu tako, da se je mogao izkrcati komu bijaše drago. Mnogi su se izkrcali i nisu marili, da kiša lieva kao iz kabla, da vjetar puše, da vodu gaze. Samo da su na tvrdom. Parobrodić još je jednom kušao sreću s nekoliko putnika, da ide dalje, al se je posilje dobroga sata opet povratio, čekao do posilje podne, pod večer pak se uputio u Trst, tako da se je posilje 10 ura vratio odkud je u jutro odputovao netaknuv nego jednu luku. Da se je bio i po drugi put vratio, pripomoglo je i to, što se je vratila i »Aida«, ni ona nije mogla napried, i ona je morala probaviti dan u piranskoj dragi, da se pak pod večer u Trst vrne.

Nas je mnogo u gostionu, a nas četiri zastupnika stvorili smo družtvance odlučiv zajednički put do Poreča, kopnom, držeć stalno, da se neće moći nit sliedeći dan morem. Kiša lieva, vjetar puše, traba zatvorene kočije, al takve neima u Piranu. Brzojavili smo u Buje, da nam tamošnji poštar pošalje svoju. On odvrati, da ide neposredno. Mi mi. i. Okrilpili smo se. I kad je nešto kiša prestala, dodje do nas piranski načelnik, naš saborski drug i natuknu nam nebi li se malko po gradu ogledali. Išli smo u kavanu, a odtud je nas dvojicu odveo g. načelnik k crkvi Sv. Gjura odkud je liep pogled, i u crkvu, koju su pred kratko čedno popravili. Pogledali smo ubožiće, liepo uredjeno, i vidjeli u njem liep i dragocien mjedeni kip, predstavljajući krštenje Isusovo po Ivanu. Pogledali smo i frataraku crkvu a u njoj krasan kip Majke Božje od Karpaccija. Načelnik nas je prijazno odveo i u municipalnu zgradu, a u dvorani za sjednice obć. zastupstva, uredjenoj poput dvorane kakvog saborčica, sa sjedali za odbornike, za zastupnike i sa galerijom vidjesmo, sliku Tintoretti-ja, predstavljajuću kako gradski načelnik pred mnogimi drugimi posvećuje svoje sina u redovnički stalež u zahvalnost Bogu svemogućemu poslije odstranjene nekakve nesreće. Po cielom gradu vidjeli smo njegove uzke ulice sve potaracane, liepše neg u nijednom istarskom gradu. Načelnik nas je i dalje pratio i pridružio mu se još jedan gradjanin dok smo otišli. Nego još nam je nešto pristilo. Gospodarica gostione i osnik, što je došao iz Buja, stali govoriti, da je u Ticiolah takova voda, da neće se moći proći. Svi nisu uza nje pristajali, prom su rekli, da je i to moguće. Odlučilo se da idemo. Ako bude voda pricčla, vratit ćemo se, ako bude dopustila dalje, ić ćemo do Bujah. Vode na stanovitom mjestu bijaše al ne toliko, da se nebi moglo naprod. Sretno smo prispjeli u Buje, pozdravili pismeno načelnika, također saborskoga druga, a on iznenadjen, došao da bude nekoliko u družtvu s nami.

Okrilpili smo se. Išli počinut i u jutro u 6 ura ustali, da se pak odputimo u Poreč. Prošli smo kroz Motovunski lug, pokriven velikim dielom vodom tako, da je izgledao kao jezero. I tu bi mogla voda zapriečiti prelaz, al taj dan nebijaše tolika. Sustali smo malo u Višnadi, u koje okolici bila je znamenita Majka božja na polju. Prošli smo Kaštelir i Labinjce; gdje smo se divili obradjivanju vinove loze i mnogim novim nasadom. Vidjeli smo na vrhuncih Višnjam na jednoj u Tar na drugoj strani, i došli oko 12. ure u sjelo sabora, u Poreč.

Bili smo dakle na putu iz svog sjela, u Istri, u sjelo sabora, takodjer u Istri, *četrdeset i četiri ure*; samo 4 i pol manje nego li je pred kratko potrebovao naš drug — koj nas je i putem i gdje smo pristajali zanimao pripovjedanjem svojih događajah u Europi, Africi i Americi — da dodje iz Trsta u Londru.

Nijedan Čeh nebi bio mogao razpravljati o njemačkom predlogu, a da neporumeni. Niemci misle, da će usljed njihovog izatupa cieli sviet na noge skočiti; oni očekuju, da će se ili mjerodavni krugovi tako preplašiti, da će Taaffeova vlada pasti, ili da će Česi od straha da izgube grofa Taaffea i saveznike na desnici, popustiti i odreći se svih zahtjevah ravnopravnosti.

Oslobodjeni od svakog odpora njemačkih fakcijozah, neka sada češki zastupnici energično rade kao reprezentanti premašne većine one kraljevine, kao zastupnici češkoga naroda, koji je tako dugo trpio, da im je sveta dužnost, da već jednom na sebe misle i bez zaprieke od strane njemačkog susjeda svoje pravo zahtjevaju.

Dalmatinski listovi tužo se gorko na ministarstvo što se protivi uvodenju hrvatskoga jezika u urede. Medju ostalim piše većina njih: da Hrvati u Dalmaciji nemogu biti zadovoljni onim ministarskim odpisom. Ministarstvo misli, da za nas može biti dovoljan onaj mrvičak pravice, koji nam je u svoje vrieme dala vlada, koja je prama Slavenom izpoviedala sasvim druga načela, nego li su ona današnje vlade, koja podupiru Slaveni i koja bez podpore Slavenah nebi se za stalno uzdržati mogla. Najteže je, reć bi, za vladu udovoljiti želji naroda, u koliko se tiče nutrujeg jezika uredah. A ipak, obzirom na znančaj u Dalmaciji, gdje neobstoji nego jedna sama narodnost, vlade nije imala ni časa oklievati a da podpuno udovolji ovoj želji dalmatinskoga sabora. Način, kojim vlada postupa, odgovara sasvim metodi, kojom se u nas ide. Činovnik je dužan uredovati sa strankami u onom jeziku, kojim se stranke služe. Služimo se dakle svi hrvatskim jezikom i u tom budimo neuklonivi i neumoljivi prama činovniku. Tu neobstoji nikakvo pitanje uljudnosti i udvornosti: tu je po sriedi pitanje načela i prava.

Iz Boča pišu, da je tamo stigao madjarski ministar predsjednik Tisza, da ugovori još neke potankosti o austro-ugarskoj nagodbi i narodnom ustanku.

Iz Biograda dolazi glas, da je ministarsko vieće zaključilo, da se vojni pitomci, koji se za liečnike pripravljaju, imadu u buduće slati u Beč u školo, a ne u Petrograd, kako se je to do sad radilo. Ministar rata, gosp. Horvatović nije bio za ovaj zaključak.

Bugarski listovi pišu, da su ovaj čas princovi Battenberg i Coburg te grof Pejačević jedini kandidati, koje Sobranje može uvažiti. Potonji je rodom Bugarin, ima najviše izgleda da bude izabran ako se odustane od izbora princa Battenberga. Ratni sud osudio je kapetane Tišova i Makedonskoga zbog pobune u kadetskoj školi na 3 mjeseca zatvora, kadete Stojanova i Sobrova na 4 godine, a ujedno stavio je pod obtužbu kadete Vilenova i Grijeva radi krivo prisege.

Talijanske novine javljaju, da je sv. Otac govorio pred kardinalskim kolegijem vrlo oštro proti Italiji radi progona redovnikah, prodaje crkvenog dobra i sekularizacije crkvenih zakladah. Ogradio se je proti svim crkvi nepriateljskim činom talijanske vlade.

Na dan smrti Oberdankove okitilo je družtvo Tršćanah, Trentinah i Istranah, boravećih u Rimu, vienocm zidove vascolla na janniculu. Oblast je odstranila vienac. Na večer bijaše u prostorijah Mazzinističkog družtva «Gioventù Operosa» svečanost u slavu Oberdanka; dva radnika, koji su pribijali oglase, bijahu uapšeni.

Njemački listovi, reć bi, da se boje Rusije jer pišu, da se u najnovije doba Rusija stala opet oružati, i to da ona radi na vrat na nos. U dopisih, što je ti listovi imaju iz Petrograda, stoji, da su u južnoj Rusiji takove mjere poduzete i da je vojska tako uredjena kano da će na proljeće biti rata. Odessa, Krim, Besarabia i Transkaukazija preobtrpane su hranom za vojsku.

Franina i Jurina.

Fr. Dokle takov nedobu, Jure brate?
Jur. Idem na vrh Učke, da gori dočekam juternju zvezdu Danicu.
Fr. Smrznut ćeš druže li će te pojat vuci.
Jur. Nebojim se nikoga lego Boga velikoga.
Fr. Pak da te nosi na našu pisčivu Učku?
Jur. Moram bit gori na mlado leto prije zore, da navestim s prvim zupcem svemu slovinskomu rodu sretno novo leto, da se oslobodi tujega skrbništva, da bude već jedanput svoj na svojem.
Fr. Kad je tomu tako, idem s tobom pak ćemo zagrmit s vrha Učkegore na sve četiri strane: *Mili vode i sretno Ti bilo novo leto!!*

Razne viesti.

Občinsko zastupstvo može biti razpušćeno . . . . Najmanje šest tjedanah poslije razpusta mora se naložiti novi izbor (§. 98 pokrajinskoga zakona, članak XVI. drž. zakona 5. marca 1862.) **Občinsko zastupstvo u Buzetu bilo je razpušćeno dne 5. augusta 1885. Novi izbori nisu niti danas obavljeni. Živio zakon!**

Visoki gostovi u Opatiji. Prestolonasljednik nadvojvoda Rudolf i nadvojvotkinja Stefanija prispješe ponedjeljak posebnim vlakom u 8 sati 27 časovah u Matulje, a odavlo poljoše kočijom u Opatiju. Visoki gostovi putuju u najstrožem incognitu, a tuga i nebujuće nikakvog službenog dočeka. U pratnji visokih gostovah nalazi se i princ Filip od Coburga i njegova supruga princeza Luiza sestra kraljevne Stefanije. Kada je kraljevna Stefanija stupila na verandu Ville »Angiolinee, da uživa krasan vidik na more, zasvirala glasba riečke pukovnije baruna Jelačića, koja je stojeć na parobrodu bila zaklonjena lovorovom šumom, austrijsku himnu a zatim Hoch Habsburg.

† **Peroslav Bonefačić.** Nemilu stiže nam viest iz Baške na otoku Krku, da je tamo preminuo dne 24. t. m. kandidat profesure g. Peroslav Bonefačić, koji je svršavao svoje nauke na hrvatskom sveučilištu u Zagrebu. Pokojnik naš odlikovao se uzornom marljivošću, krasnom čednošću i žarkim rodoljubljem. Da mu je Svevišnji produljio mladahan život, bio bi naš dični Peroslav s vremenom zadisao na čast i diku rodu i domu. Čestitomu mladiću bila trajna uspomena medju nama; vječni pokoj njegovoj plemenitoj duši, a njegovim razveseljenim naše iskreno sućutje.

† **Jakov Pikulić.** Dne 20. t. m. nestalo je s ovoga svieta Jakova Pikulića, kmeta na Vranješćini, u lepoj starosti od 85 godinah, ostavivši za sobom osim razveseljenog sina i čestitog Vranjskog župnika i ostalih sinovah i braće, do 16 unukah i 10 praunukah.

Od mladosti boljihav, urednim življenjem dotjerao je do tako lepe starosti, a mravljom marljivošću i štednjom stekao si lep imetak, te je mogao prieći u pomoć kmetovom, da njim se nije bilo trebalo bacat u naručaj oderuha. Stoga mnogi naričn za njim, što je pokazao i lep sprovod dne 23. t. m. U opuelu sjelio se lepom svetlom crkve Majke Božje pod Bojjunom, te vranjskim i boljunskim siromahs. Ugledali se u njega naši kmetovi i Jakove! Bog ti bio milostiv!

Odlikovanje. Predsjednik vrhovnoga zemaljskoga suda za Primorje g. dr. Josip Defacis odlikovan je od Njeg. Veličanstva za njegovo izvrstno službovanje redom željezne krune drugog reda; kotarski kapetan u Poreču i namjestnički savjetnik gospodin pl. Gumer odlikovan je prigodom njegovog umirovljenja redom željezne krune trećeg reda.

Poroti u Trstu započeti će dne 7. jenara budućo godine. Do sada je oglašeno zasjedanje poroto za sliedeće dane: 7., 8., 10., 11. i 12., istoga mjeseca. Osim toga biti će još 5—6 razpravah pred porotom, koje će se kasnije objaviti.

Iz Kastva nam pišu: »*Hrv. Čitaonica u Kastvu*, postojeća od dne 13. decembra 1866., obdržava dne 31. t. mj. svoju 21. redovitu godišnju skupštinu.

G. Puž Antun, kapelan otišao je iz Kastva na svoje novo mjesto u Rukavac dne 20. t. mj.

Kapelanovao je u Kastvu 11 godinah. Bio je više godinah tajnikom »Čitaonice« u Kastvu i blagajnikom »Bratovšćine«. Kastavski gradjani žale za njim. Družtvo »Hrv. Čitaonice« pritrdilo mu je u čast skupnu večeru dne 19. t. mj. gdje se je srdačno oprostilo sa svojim milim drugom.

Odlaskom g. Ant. Puža izpražnjeno ostalo je mjesto blagajnika »Bratovšćine hrv. ljudi u Istri«, zato je odbor istoga družtva povjerio blagajničtvo odborniku g. Mirku Jelušiću, obć. blagajniku u Kastvu.

Razpisane službe. U koturu puljskom razpisane su dvie učiteljske službe to: 1) u *Barbanu* služba učitelja drugoga reda na jednorazrednici i 2) učiteljice trećeg reda na dvorazrednici u *Kanfanaru*. Nastavni jezik na jednoj i drugoj školi je hrvatski a talijanski kao predmet. Molbenice valja poslati c. kr. kot. šk. vieću u Puli.

Dvojici gg. procelenite. Ljah na Brseščini. Vaš ispravak na posljednji naš dopis iz Brseščine nemožemo danas objelodaniti jer nam je umanjkalo prostora u listu. Da Vam pravo kažemo mi želimo u interesu Vašem i dobro stvari, da Vaš ispravak posve izostane. Evo tomu razloga: naš dopisnik podkrijepio je sve svoje navode svjedoci a pismo nam je izričito, da nebudi nikoga vriedjati već samo one, na koje to spada, opomenuti, da milosrdnije sa pukom postupaju. Držimo dakle, da se nije onim nitko smio uvriediti. Ako pako želite, da se Vaš ispravak svakako tiska, izvolite nam to dopisnicom javiti. Nu u tom slučaju upozorujemo Vas, da ćemo tiskati samo ono, što se stvar spada — (ako nećete, da se sve po cieniku oglasnih tiska), te da ćemo biti prisiljeni i našemu dopisniku dozvoliti, da svoj dopis brani. Žao bi nam bilo jedno i drugo jer želimo, da stari grieši — na kojoj god strani bili — u staroj godini ostanu. Učinimo dakle svaki svoju dužnost, pak ćemo sretnije sprovesti nastupajuću novu godinu.

Hrvatska Čitaonica u Kastvu obdržavati će dne 31. decembra 1886. redovitu glavnu godišnju skupštinu sa sliedećim dnevnim redom: 1. Izvješće o družtvenom radu god. 1886., 2. Izvješće o družtvenom gospodarenju god. 1886., 3. Riešenje stigših molbah., 4. Proračun za god. 1887., 5. Izbor uprave za god. 1887., 6. Izbor zabavnog odbora i odluka gliede zabavah dojdućeg pusta, 7. Eventualni predlozi i interpelacije. Početak na 5 sati poslije podne. Za skupštinom sliediti će skupna večera.

K skupštini p. n. gg. članove družtva najuljudnije pozivlje.

Uprava družtva »Hrv. Čitaonice« u *Kastvu*, dne 23. decembra 1886.

Antun Dukić-Diračić, v. r., predsjednik.
Mirko Jelušić, v. r., tajnik.

Iz Veprinca pišu nam, da su tamo svi župljani silno ožalošćeni usljed odlazka preljubljenog župnika g. Vinka Zamlića, koji biješe nedavno imenovan župnikom u Voloskom, kamo se je ovih danah preselio.

Već prošle nedelje kadno se je g. župnik u propovieđi sa svojimi Veprinčani oprašto, nezostade niti jedno oko suho. Sve tuži i žali za premilim g. župnikom, koji je bio svojim župljanom ne samo uzoran pastir već i pravi prijatelj, savjetnik i dobrotvoritelj. Obći je glas, da takova župnika Veprinac nije imao, niti će ga jedva ikad više imati. A dostaja je njemu težko naći premca i kao svećeniku a još teže kao blagu, prijazni i mudru čovjeku.

Na dan odlaska dne 15. t. m. sproveli ga veprinački prvaci komad puta, a nekoji, kao g. Korić, koji je došao navlas iz Ike, zatim m. č. g. Župan iz Poljan itd. čak do Voloskoga. Neda se opisati kako je bilo vriednim Veprinčanom srcu prirasao ljubljeni g. Zamlić. Oni ga lje neće nikada zaboraviti. Štovali su ga i ljubili kao otca a njegova mudra rieč usadila se svakomu dubeko u srce. Dieleći se s njim predprošle nedelje ronili smo tople suze a danas, pošto ga više nemamo našoj sredini, kličemo mu iz zahvalne duše: Bog Ti platio sve Tvoje trudove obilato a Ti nezaboravio nikad Veprinčanah, koji su ti kao djeca vjerni i odani!

Nesreća. Javljaju nam iz Poršćine, da se je na dan sv. Stjepana u selu Dražovcu utopila jedna djevojčica od 15. godinah. Nesretnica pošla je po vodu sa jednom drugaricom. Dočav do vode, htjede posudom zahvatiti vode, nu posuda njoj se izmakne a djevojče hoteć ju uloviti, posrne, pade u vodu gdje se i uguši. Za pokojnicom plaču razveseljeni roditelji, koji su došli u Istru iz Furlanije.

Upalio se brod. Riečke novine javljaju, da se je tamo upalio dne 27. t. m. talijanski bark »Calunnia« koji je dopeljao plaču razveseljeni roditelji, koji su došli u Istru iz Furlanije. Brod bijaše usidren kod mula Szapary, te za velikim naporom izvukoše na šireko more dva parobrodića pomorske vlade. Kako doznajemo naknadno, imade nade, da će se brod spasiti.

Vjeran pas. Nedavno nadjeno je kod Kaiserdorfa mrtvo tjelo jednoga tamošnjega trgovca sa svinjami. Trgovac bijaše puškom ustrieljen a zločinac ga namjeravao okrasti. Nu to mu nepodje za rukom. Mrtvomu tjelu nije se naime nitko smio približiti jer će je svakomu zubima i strašnim lajanjem grozio pas stražeći gospodara.

Napokon nadodje žena tog umorenog trgovca. Čim je pas opazi, dotrči do nje tužno urinjuć. Tek sada mogahu i drugi k mrtvacu pristupiti. Zločin je počinjen ali zločinac nepostiže svoje svrhe jer je pas očuvao svoga gospodara. Kod mrtvaca naša se je sva njegova gotovina i njegove dragocienosti.

Nauku nauka.

Lick proti skucavcu. Svatko je zasto iskusio, kako je neugodno čovjeku kad ga primi »skucavac«, osobito ako taj dulje vremena traje. Proti skucavcu preporučuje neki liečnik sliedeći lick. Uzme se dobra cuka u kojem se raztopi nešto sladora (sukura). Kad to muči skucavac, uzmi jednu žlicu ove tekućine a skucavac će prestati.

Za slučaj — što biva redko — da nepomogne jedna žlica, uzme se još jednu.

Ovo je doista jednostavan lick, to ga može svatko kušati.

* * *

Kako se postupa sa bačvami u kojih je bilo crno ili crveno vino, ako ih se hoće upotrebiti za bielo. Da se bielo vino ne crni, izpere se dobro bačva sa lužnjom vrele sode. U 15 do 20 litarah vode vrele, uspe se 1 klg. i pol, ili 2 klg. sode, kad se ona posve raztopi, ulije se to u bačvu i ostavi za neko doba unutra, pazeći pri tomu, da se sve strane posude dotaknu tom lužnjom. Za tim se izpere čistom vodom, te bačva neće više puščati boju akoprem će ona još izgledati crvenkasta.

* * *

Mudrun kod konja. Mudruni muče često životinje, to ih zato valja za vrieme liečiti. Neki veliki uzgojitelj konjah u Belgiji, koji se ovim bavi već preko trideset godinah, nije nikad izgubio jednog konja radi mudruna, a to ima, da zahvali nekomu posve domaćemu prostomu sredstvu, kojeg se on drži i što se može za stalno preporučiti svakomu. Taj liek sastoji u pol litre jako kave, koja se ulije konju u gubicu, da ju popije.

* * *

Kako se spoznu starost jaja? U litri vode raztopi 120. grama prosto kuhinjske soli.

Jaje isti dan izliženo, bačeno u takvu raztopinu, pade do dna.

Ako je jaje od prvoga dana, ostat će plivajuć nad samim dnom posude, ako je tri dana staro plivat će u sredini posude; ako ima pet ili više dana, plivat će na površini i čim je starije, tim će više virili iz vode.

Zahvale.

Nezaboravnim Kastavcem, a osobito članovom hrv. čitaonice na onoj iskrenoj i prijateljskoj počasti i ljubavi prigodom moga odlazka, a milim mi Rukavčanom na izvanredno sjajnom i neočekivanom dočeku, najsrdačnije zahvaljujem.

Antun Puž kapelan.

Rukavac dne 26. decembra 1886.

Prijateljem, znancem, gg.: glavaru i zastupnikom občine Boljunske, c. kr. družnikom postaje Vranjske

svim ostalim, koji su dne 22. tek. m. sproveli do hladnog groba smrtne ostanke našeg nezaboravnog otca, dotično brata, djeda i pradjeda Jakova Pikulića, mi podpisani izričemo ovime najsrdačniju zahvalu.

U Vranji, dne 23. decembra 1886.

Sinovi: Petar Pikulić župnik, Ivan.
Kći: Marija Mandić.
Braća: Josip, Šime, Marija Sandalj.
Unuci i praunuci.

Svim prijateljem i znancem, a napose uglednomu občinskomu odboru, gg. c. kr. državnim činovnikom, kao nemanje gg. pomorcem i članovom častne Bratovšćine, koji svi na jučerašnji sprovod premilog nam sinka, odnosno nećaka *Perosława Bonafačić-a*, kandidata profesure dohrlišo, i k tomu nam radi točka gubitka sažalbe svoje izraziše, najsrdačnije zahvaljujemo.

U Baški 27. decembra 1886.

Tugujući roditelji: Mihovio i Katerina Bonafačić,
pa ujak pokojnika P. P. Dorčić.

Objava.

Usljed moga preseljenja iz Kastva u Rukavac izručujem ja privremeno blagajnu i blagajničtvo *»Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri«* provrednomu odborniku iste, gospodinu Mirku Jelušiću, obć. blagajniku u Kastvu. To neka bude na ubavjest povjerenikom i prijateljem našega društva.

Antun Paz
bivši blagajnik.

Rukavac dne 20. decembra 1886.

Dopisnica uprave.

Od 22—30 tek. priposlao nam predplatu: P. n. gg. J. V. Pazin-Zaroš za 87. — F. S. Bnčve za pol god. — M. L. Montena-Kandir za cielu god. 87. — I. G. Sterna za pol god. — F. M. Kopar za dva lišta za cielu god. — S. S. Poreč za pol god. — G. P. Istria, Poreč za 87. — S. J. Opatija za 87. — J. J. Opatija za 87. — B. I. Pazin za 86. — V. S. Sušnja za 87. — Z. F. Kopar za pol god. 86. — Obć. Kraljevica za četvrt god. — Obć. Senj za četvrt god. (Izvolite pročitati naš poziv na predplatu). — J. P. Senj za 5 lst za 87. — Hr. Ob. Zadrugu Senj za 87. — M. J. Opatija za 87. — J. A. Karlovac za pol god. — J. J. S. Djakovo za 87. — Obć. Dvorana Varaždin za pol 87. — V. T. i N. T. Volosko za 87. — G. L. Rieka za dvie god. — M. M. Volosko for. 11 za razpodanu »Naše Slogu«. — S. P. Plomin za 86. M. Gj. Lindar for. 5.80. — O. P. Brtonigla za 87. M. F. Rieka za 87. — Ž. I. Zadar-Preko za dvie god.

Listnica uredničtva.

Gg. dopisnikom iz *Barbana, Krkuša, Bartolnjiga, Volovskoga kotara, Buzeštine, Omišlja* itd., ustrnite se do budućeg broja.

Lutrijski brojevi

dne 18. decembra.

Beč	58	67	1	73	65
Gradac	51	15	23	14	38
Temešwar	48	58	20	45	73

dne 20. decembra.

Brno	79	47	13	45	46
Innsbruck	51	24	81	60	9

Tršćanska burza

dne 22. decembra.

Austrijska pap. renta	for.	82.50	do	for.	82.60
Ugarska » »	»	93.10	»	»	93.25
Ista u zlatu 4%	»	103.95	»	»	104.05
Dionice nar. banke	»	878	»	»	871
» kredit-banke	»	293.50	»	»	294.
Talijanska renta	»	99.37	»	»	99.50
London 10 lirah sterlinah	»	126.—	»	»	126.1/4
Napoleoni	»	9.91 1/2	»	»	9.96
C. kr. cekini	»	5.89	»	»	5.90
Državne marke	»	61.60	»	»	61.75
Isto francezke	»	49.75	»	»	50.—
Talijanske lire	»	49.60	»	»	49.90

Br. 950.

Natječaj.

Uslied zaključka občinskog zastupstva od 13. tek. mjes. razpisuje se ovime natječaj na službu jednoga mjestnog redara u Baški sa for. 300 godišnje plaće, koju će dotičnik na mjesečne obroke iz občinske blagajne poplatno vući.

Prošnje obložene dokaznicami sposobnosti i neporočnosti neka se do 20. siečnja 1887. podpisanomu podnesu.

Od občinskoga glavarstva
u Baški 19. prosinca 1886.

Načelnik 1—3
Juraj Čubranić.

Br. 2855.

Natječaj.

Na temelju odluke občinskoga zastupstva od dne 28. oktobra, razpisuje se ovim natječaj za mjesto liečnika mjestne občine Kastav.

Plaća je 800 forintah (osamsto) godišnjih, i povrh toga paušal za konja u iznosu od for. 200 (dvesto) godišnjih, uz uvjet, da je liečnik dužan rabiti konja samo u prošnih slučajih i kad bi radi odaljenosti potrebno bilo. Imati će i svoj liečnički ormar.

Obvezatna taksa za pohod bolestnika ustavljena je na for. 1.40.

Molitelji moraju dokazati austrijsko državljanstvo i pravo obavljanja liečničke prakse.

Služba ima se nastupiti u prvoj polovici febrara 1887.

Ostali uvjeti ustanovljuju se posebnim službovnim ugovorom.

Natječaj je otvoren do 9. janara god. 1887. 3—1

Glavarstvo občine Kastav (u Istri)
9. decembra 1886. **Munić** s. r.

Nepogrešivo!

Svak dobiti iznos natrag, kod koga bi moj sigurno djelujući

ROBORANTIUM
(sredstvo za brodorast)

bezuspješan ostao. Isto tako sigurno djeluje *protiv čelavosti, ispadanju kose peruti i osedenju*. Uspjeh višeputnim trenjem zajamčen. Originalne boce po 1 for. 50 nč. i boce za probu po 1 for šalje 1—1

J. Grolich u Brnu.

Roborantium opetovno upotrebljeni poknanje također dobar uspjeh *protiv slabosti i glavobolji*.

U Trstu samo kod A. Praxmarer ljekarna Piazza grande. Hrvatska Slavonija: Zagreb: samo O. Arnalin. Rieka: Gmeiner. Gospić: Vouk. Ivanec kraj Varaždina: Janoš. Ivanić grad: Tollović. Jastka: Tomaj. Karlovac: Findula. Petrinja: Gegić Zaman: pl. Benko. Sisak: Gurnky. Varaždin: Rindl. Vinkovce: pl. Alemann. — Bosnija: Sarajevo: Pl. Playol, lekarnik. D. Tuzla: Pacikolić, lekarnik. Dalmacija: Zadar: Andrlović. Spljet: Alijnović.

Samo se može također dobiti *Eau de Hêbe*, izvrstno sredstvo ljepote, koje uzdrži svježinst i bieloću puti. Cieni 85 novčića. — *Bouquet du Serail de Grolich*, vonj za rubac i elegantni svitak. Ovo je biesar svih vonja. Radi vanredno lieps spravo, služi i kao dar za Božić i imendan. Cieni for. 1.50

ŽELODČNE BOLEZNI
je moguće *BRZO* in *POSVEMA* ozdraviti po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

odlini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandanes, ko v trgovini prodajejo vsakovrstne onake leke.

Vedina raznih kapljic, izlečkov itd., katere so občinstvu kako pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva smes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priproste sestave, odločno oživljajoča in želodčne živce hitro krepčajoča moči pravico prebavljenosti nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilmi, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom veče prašanje po njemu. Ta balzam bogat na dolajočih snovih kineške robarbare, katera korenika je poznana zarad njenega upodnega upliva na prebavljenje ni čiščenje, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti nejedčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnom trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 15—48

GLAVNO SKLADIŠĆE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marku Racsinti* i *G. B. Roriš*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Pulisca.

Odlikovan grafički zavod.

EN. FREISINGER for. 1·50

U TRSTU

(Palazzo Lloyd via mercato 50—44 vecchio N.ro 4).

Pečati iz kaučuka

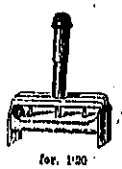

Najprikladniji žepni pečat sa perom, olovkom i biljoškom

samo for. 1·50

Samogriban žepni pečat fr. **1·20**

for. 1·20

Nadalje svakovrstno pečate za obćinske, župne itd. uz uredo najfinijem sjem.

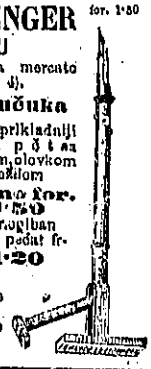

Stante i čitajte!

Rad promnkle zimske sezone drošavat će se na skladištu još se nalazećih **1250** komadah novo izumljenih, toplih, trajnih, pristalih

Štefanie-kaputah

za 9 reda puntah, po komad

samo for. 1,60

Nemaju ništa bolljega, trajnijega, jeftinijega i narednijega od ovih novo izumljenih praktičnih Stefanie-haljetakah za gospodje i djevojke, kojih ima u zalihi svakovrstne boje, te ih ugledalci pohvalilo kao izvratno 1. što pristaju svakojemu tielu, 2. što uzdržaju jednoličnu toplinu tiela, 3. što se njimi pristojuje gornje odielo i 4. radi jeftinoće, trajnosti i ukusna kroja. — Tko ima Stefanie-haljetak — zaštićen je proti studeni — nedo pokaliti troška, što ga je dužan učiniti za uzdržanju zdravlja.

Fin haljetak ili hlače samo for. 1·60.

Za gospodu vrlo jeftino, fino i jako

topli haljetak ili hlače samo f. 1·70 po komad

Kod naručivanja neka se samo na znači veličina osobe. — Prodaje i raspošilja na poštarsko ponuđe jedino raspošiljalište

RABINOVICZ

Wien, III., Hintere Zollamtstrasse Nr. 9.

Nova trgovina

„Alla Fortuna"

Ima (24—10)

velik izbor postolah

i to sve domaća radnja, ništa prostoga, zajamčeno i uz najjeftinije cjene. Naručbe uz mjeru kao i popravci izvršuju se od ruke i jeftino.

Postoli za muškarce for. 4.50—6.50, za ženske for. 3.50—5, za djecu uz sve cjene.

J. Barta Trst

Via Nuova, naproti ljekarni Zanetti.

Podružnina u Trstu c. kr. povl.

austrijskog vjerosljivog zavoda

za trgovinu i obrt.

Novci za ukamaćenje

u bankah uz
4-dnevni odkaz 2 1/2 %
8-dnevni odkaz 3 %
30-dnevni odkaz 3 1/2 %
u napoleondorih uz
30-dnevni odkaz 2 1/2 %
9-mjesečni odkaz 3 %
3-mjesečni odkaz 3 1/2 %

Okrugli ciljol

u bankah 3 1/2 % kamate na svaku svotu a u napoleondorih bez kamatah.

Naputnice

za Beč, Prag, Peštu, Brno, Tropavu, Lavov i Rieku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Innsbruck, Clolovac, Ljubljana, Salcburg bez troškovah.

Kupnja i prodaja

od devisah, efektah, također unovčenje kuponah uz 1/4 % provizije.

Predujam

na varranta, uvjeti na sporazumljenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu 1/2 % provizije za 3 mjeseca.

Na efekte, 5 1/2 % godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povodu iznosa glasom posebnoga sporazumljenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 53—21

LUIGI CADORE

limar

zaprisegnuti procenitelj.

Odlikovan srebrnimi kolajnami na izložbah u Trstu 1868-1871-1882.

Radionica utemeljena godine 1857.

Via Torrente broj 1205-26 — TRST.

Ima na skladištu:

Velik izbor kupelnih kliebovah, badanjah, i ostalih posudah; strojevani po najnovijem sustavu za ogrijati vodu u badnjih, *što se* prodaju uz gotov novac kano i uz polasučnu obroku; uz isto pogodbe duju se na rajam. Nadalje imade injurah za tekućine, žito, ulje, petrolej od 1/2 do 50 lit. bežđarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drži uzorak kupelji na žlieb i drugih ilmarskih spremah. Suviše br. 4 barometra, označitelja vjetrovah za ljetne dvore. bačve, glorlete itd. itd.

48—43 **Sve uz najumjerenija cienu.**

Ljekarničke specialitete
odlikovane

Ljekarne Udovicich

TRST - VIA FARNETO - TRST.

Paštilje nitričke kasic. Izvrstan lek proti grlenim bolestim, kašlju, promuklosti itd. Mnogobrojne svjedočbe izdane vlastniku u teku od 10 god. o izvrstnom upljehu, potvrđuju vrlo dobru djelatnost, bolju nego li je ikoji drugi lek slično vrsti. *Skatulja stoji 25 novč.*

Tinktura etero vegentabilna stalno sredstvo za izkorenuće *kolike* in *kurtih ocijuh*. Izjavljujem tinkturo očito, da sve ostale tinkture, koje nisu drugo nego li nesavršene patvorina moju nedaju ajajuh i stalnih uspjeha, kojimi se ja ponosim. Svaka *staklenica* nosi moju firmu a stoji u Trstu *novč. 60* izvan *80 nov.*

Eliksir za čišćenje zubih. Nepogrešivo sredstvo za očuvati od neugodna vonja iz ustijuh; ojačuje zazubinjake, uzdrži zube svietle i bielo i priečl bolesti; upotrebljuju se ako se ga ulije žličicu u pol čaše vode, čim se usta poperu. *Ciena 40 novč*

Prašak za čišćenje zubih Cr. Mialhe profesora medicinske fakultele u Parizu. Ovaj prašak ne služi samo za sačuvati bielo zube i za očistiti ih, jačeć zazubinjake, već djeluje svojimi razokužujućimi svojstvi da se u probavne i dihajuće organe neunese zarodci kužnih bolesti i teko biva izvrstno preservativno sredstvo. *Skatulja 50 novč.* 23—24

Naručbe ovršuju se odmah uz pošt. pouzeće

Umoljava se, da se piše naslov točno: **Ljekarna Udovicich, Via Farneto.**

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić.** Tiskom **V. Dolenca.**